صفوة الصفا

توکلی بن اسمعیل بن حاجی

الاردبیلی ابن بزاز

فارسی

سدهٔ ١١

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي تجلى لاوليائه بانوار العرفان والمعارف وتحلى اصفياؤه بانواع اللطايف والعوارف
قلوب احبا القلب بحبه وعشقه وفتح الى الفواد الفوادمن وده وشوقه اينع فى دوحة الوحدة
افنان الموحدين بفنون اليقين واتبع الهائمين فى وهدة عالم التكوين والتلوين بتربية ارباب التكميل و
التمكين على هوة ذات قرار ومعين صير احداق حذاق العارفين بنور عرفانه ناضرة ناظرة وجعل مقل
العقول فى اشراق سبحات وجهه هايمة حايرة والصلوة والسلام الاتمان الاعمان على المنعوت بارسخ
البراهين فى الشريعة الراسخة المبعوث بانهج الدلايل فى الملة الناسخة المخصوص بمراد التنزيل المخصص
بمرادمداد الاكمال والتكميل سيد صناديد من ارسل اليه جبرئيل محمد مصطفى الموصوف بالعظمة
فى التورية والانجيل وعلى آله وصحبه نجوم الهدى وشموس التقى وبدور الدجى الذين بهم فى شرايع الدين
يقتدى وبنورهم من الظلمات يهتدى وبضياءهم من الملمات يستضى وعلى الذين جعلهم الله
تعالى اعلاما للخلق منشورة ومنارا للهدى منصوبة والرحمة والرضوان والرافة والغفران على
العباد والعباد الذين اتبعوهم باحسان اما بعد فقد قال الله ولتكن منكم امة يدعون الى الخير وقال
عز وجل وجعلناهم ائمة يهدون بامرنا وقال عز سلطانه اولئك الذين هدى الله فبهديهم اقتده وقال
تعظم شانه اولئك الذين هديهم الله واولئك هم اولوا الالباب چون بيان كتاب آسمانى و برهان
خطاب سبحانى دال است كه صاحب كمال مكمل كه همكى بر جادهٔ شريعت وسجادهٔ طريقت وحقيقت
قايم ودايم بوده باشد ودر مهمات امت وملمات ملت واعلام سنن اقتدى واعلام سنن اهتدا
استقامت واقامت نمايد كالارواح اصلاح الاشباح در مى يابد و بر متحيران مغاو رجهالت وكسالت
كه غبار سمند ايشان در نيابند ولحيات كر عنان سوى محبت ايشان تابند وخود را با توجه قبل قول
قلوب ايشان دهند وسر بجاى قدم در ميان نهند واگرچه بپاى ان نرسند اميد از نويد مهاجرا الى الله
ورسوله كه فقد وقع اجره على الله بر ند حبه محبت ايشان جاذب سعادت دارين وجالب مراد است كه
شعر الفت بينى وبين الحب معرفة لا تنقضى ابدا او ينقضى الابد لا اخرجن من الدنيا وحبكم

بين الجوانح لم يشعر به احد عن ابى موسى الاشعرى رضى الله ان النبى صلى الله عليه وآله وسلم قال المرء
مع من احب رواه البخارى ومسلم وفى رواية قيل للنبى صلى الله عليه وسلم الرجل يحب القوم ولما
يلحق بهم قال المرء مع من احب وعن ابن مسعود رضى الله عنه قال جاء رجل الى رسول الله صلى الله عليه وسلم
فقال يا رسول الله كيف تقول فى رجل يحب قوما ولم يلحق بهم فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم المرء مع
من احب رواه البخارى ومسلم وعن ابى هريرة رضى الله عنه ان رجلا زار اخا له فى قرية اخرى فارصد الله
تعالى على مدرجته ملكا فلما اتى عليه قال اين تريد قال اريد اخا لى فى هذه القرية قال هل لك عليه من نعمة تربها
قال لا غير انى احبته فى الله قال فانى رسول الله اليك بان الله قد احبك كما احببته فيه رواه مسلم وعن
معاذ بن جبل رضى الله عنه قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول قال الله عز وجل المتحابون
فى جلالى لهم منابر من نور يغبطهم النبيون والشهداء رواه الترمذى وفى رواية اخرى لمعاذ قال سمعت
رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول قال الله تعالى وجبت محبتى للمتحابين فى والمتجالسين فى والمتزاورين
فى والمتباذلين فى حديث صحيح رواه مالك فى الموطا باسناده الصحيح صدق رسول الله واين مسكين
كه بضاعت ومفلس بى طاعت كه بود كار عزت هيچ آب روى جز خاك نجح بدارد و دست او بر پايگاه عند الله
عزيز آن محبت اولياء الله نمى شمارد خود را بر فتراك اعتقاد سنت انبيا و سيرت اولياء كه عروة الوثقى ومقصد
الاقصى است مى بندد و دست بجاد ردامن انتما بديشان مى زند ومؤمل اما لصف النعمال الحمول با انتظار نظرى
از مقصد دان مسند قبول ميكند شعر مكر كه صدره نشينى زصدكا مقبول نظر كند بكدائى بر آستان جمول و
چون تا اين موسم كه ما النذير كه ايام البيض كهولت است جز كاهلى ننموده وغير از بى حاصلى نبوده است
الا ليت الشباب يعود يوما فاخبره بما فعل المشيب عريت من الشباب وكنت غضا كما يعرى من الورق القضيب
بكيت على الشباب بدمع عينى فما نفع البكاء ولا النحيب خواست كه اكنون در لجه سياحت كند و بر محجه سيا
نمايد كه از ملاح آن خوش فلاح آيد و از نجاح آن سفر نجاح روى نمايد شعر ركب المحب الى الحبيب سفينة
تجرى من الخطرات فى امواج باحسنها تجرى به متفرط بهمومه فى جنح ليل داج تا بواعث الهام الهى
بتوفيق نا كاهى بنا كرد كه مناقبى كه فريدة اليم مواهب رحمانى است وعقيلة ابحر لطايف سبحانى ترتيب
ده و منثورات آنرا كه منتشر است در سمط نظام نظيم و تركيب نه كه ادر اطباق آفاق كنشر الصبح فى اطراف الاقاق
وكضوء الشمس فى الاكناف منشور و مشهور است ودر افواه اقاصى و ادانى كالسبع المثانى مذكور لقد
حسنت بك الاوقات حتى كانك فى فم الزمن ابتسام شعر هر عروسى كه در و كسوهٔ مشكينى داشت
زير هر موى دل خستهٔ مسكينى داشت شور سوختن شيرينى درد دل و جانم انداخت زانكه هر فصل از آن
نكتهٔ شيرينى داشت درين فكرت بين الامل والعمل چون ديده باصره بقاه مسند شد مشكوة انوار سعا
بر گشود و بدر برج طه ويس عليه الصلوة والسلم روى نمود شعر ليست درر الفخر فى صلب آدم فما
ينتهى الا اليك المفاخر ولله بدر فى السماء منور وانت لنا بدر على الارض زاهر اين مسكين بعزم استجا
متوجه شد بعزهٔ شمس افلاك لولاك التفات نمود وعصفات ثنا ياى مبارك بتبسم فرمود واين مسكين چون بخت

بیدار دیده بیدار کرد ولیکن نهمت دیدن همت ونیت استجازه بود در ساعت باز دید کی سدره نشین صفه
رسالت علیه الصلوة والسلم با جمعی نشسته است وعلی حالی در محاذی قایم باز کره ثالثه بر تعاقب دید
که حامل لوای حمد وصاحب سریر مقام محمود علیه الصلوة والسلم با فوجی انبوه زیر جتری با شکوه نشسته
واین مسکین نیز زیر ظل ذلیل آن جتر وهر نوبتی مسالت انفرح دیدار او بیدار می شد تا با نه متعاقب
مره رابعة دید که عیناً مع این مسکین بدین آیت بنفاذ اجازت ندای رسانید که بلغ ما انزل الیک

شعر تهانی حیاتی منك انا کتم الهوی • واغنیتنی بالفهم منك عن الکشف ترآیت لی بالغیب حتی کانما
تبشرنی بالغیب انك فی الکف اداك وبی منی هیبتی لك وحشة فتولسنی باللطف منك وبالعطف
همت وصمیم نهمت بر تصمیم این عزیمت ونیت بی توقف وقف کردم وبر وفق تضرع روی تمسك توفیق آوردم
واین کتاب را که حبذا ان یکتب بالتبر لا بالحبر آغاز کردم در مناقب سلطان الاقطاب فی اقطار خلاصه
المدار فی الادوار عظیم صنادید المشایخ فی الخافقین وافضل المصطفین بین لابتی المغربین والمشرقین
سباق الغایات فی الکرامة والولایة وصاحب الایات فی البدایة والنهایة جالس الشریف فی التکمیل
والتمکین وجامع الامر فی الارشاد والتلقین مالك ائمة ارباب القلوب وصاحب اشراف علی مفاتیح
الغیوب فظاهره زهد وباطنه تقی ولحظته عز وشیمته کرم وطلعته بدر وسطوته لظی وراحته بحر
ومنزله حرم الحایز فی جلال الکمال باوفی الاقسام الفایز فی کمال الجلال باوفر السهام الذی اشرقت
ارض السعادة بوجوده ومالت سماء السیادة الی سجوده کانه هو نص علی خاتم الاقتداء والارشاد وکانه
هو نص فی ذنب الاهتداء والرشاد کلامه برهان الحق والفاظه لسان الصدق تباشیر عزته عزة الاسلام
وتباشیر برکته لیستسقی الغمام به فی اظهار مقاصد وللناس فی آثاره مواعد **شعر** صلاح العباد
ورشد الامم • وامن البریة من کل غم • انك سیدی مهر تصدای بنای ترتیب او در طاق این رواق
مطبق ارزق میدید وانك دایت استهدایت بر فرق فرقدین می کشیدند هر قطره که سحاب اقتدار
بجای وی رسانید در کنف صدق تربیتش در شهوار می شد وهر خاکی که بمجاورت درگاه خلوت
سرای او میرسید گوهر ابدار می شد لعل بر افشاند لعل بتاق بر تاج هفت ایوان می نشاند نسیم سمند کرم
تا از نسیم انارادت او عنبر و ملاحت بر رخسار حور و رضوان می افشاند صبح وصال از تهرصادق روان شما
لمعات لی مع الله می زند عشر کال از تجلی معنی بر سرادقات که می زند **شعر** سورت صورت او آیت معنی
می بود بر تو بناصیه اش نور تجلی می بود بر سر طور حضورش دو جهان موسی وار همه با ید بیضا دم
می بود دقایق و ساعات او معصور بر اظهار دعوت حق بود و بوارق لحظات او مشهور با انوار صدق بود هر
قلبی که در غوریه نفاق و دنیا بود در کارگاه اخلاص او خلاصه کیمیا شد وهر گدایی که در محیط خوان تلقین او
شد بادشاه عقبی و دنیا شد مرشد الخافقین وامام الثقلین سلطان العارفین وبرهان الواصلین
اکمل المکملین وافضل المحققین **شیخ صفی الحق والملة والدین** قدس الله تعالی سره
ولبین روحه علی الله العالمین وجمیع المسلمین حیا من برکاته ومحاسن آیاته وابن روضته بهیه وتحفه

بخشم

شهیه که درا اوراق ومغاطف ما تشتهی الانفس وتلذ الاعین مدخرات ودر مشرب عذب عیانش رحیق
المقربون مضمر حضرتی را تحفه نشاید که فردوس اعلی وجنة الماوی خوشه چین خلوت سرای حریم وحرم
اوست و سدره وطوبی ریحان کش بزم عظمت او وحضرتی که این نه طاق جفت آسمان رفعت اوست کم
اعلی که معبر خاقان عالم را لاستحقت منظر رقبت اوست **شعر** وانت تجر علی السماء ذیولها • میثاق
الاعطاف فی حبر انها • عن ما مهما اشرقت تحجبت لها • میثاق الافلاك فی اوجانها • وهو القوم المتوکل
من عند الله بتایید المرشد المشید لدین الله بتسدید الداعی للخلق الی سواء السبیل الهادی للامم الی
اقوم الطریق واوضح الدلیل المظهر للتجلیات الانوار القدسیة السبحانیة المهبط للالهامات الربانیة
الرحمانیة غوث الاوتاد فی الوقایع والمآرب وکهف الاقطاب فی المشارق والمغارب **شعر** کالبدر
من حیث التفت رایته یهدی الی عینیك نورا ثاقبا کالبحر یقذف للقریب جواهرا جودا ویبعث للبعید
سحایبا کالشمس فی کبد السماء وضوءها یغشی البلاد مشارقا ومغاربا مرشد الثقلین الی طریق الحق
والصواب والنجاة ورایدا العالمین الی قطوف جناة الجنات غواص بحار المعانی ومستخرج اللالی الحقایق
ومحرم حرم لی مع الله فی حضرة المعالی ضابط ضابط لطفا ابواب الرضی الرضی وواسطة قلادة صفوة اصحاب
الصفی **شعر** قوی امین کابن عمران فی الهدی حفیظ علیم کابن یعقوب فی التقی الحایز بالاستحقاق کموسی
من اسحق وتحامل علی المتحد بالانتساب والاکتساب من مقام ابرهیم مصلی القایم بارسخ عرق فی الدین
الناسخ العالم باثبت دلیل کالطود الراسخ **شعر** هکلم ندرا المرج فی منبت العلی • ولیستعمل التفضیل
حیث الفضایل ونصعد فی طود له العز شاهق • وتکرع فی بحر له الجود ساحل الذی صادت
عیطته الطریقة بشمایل ارشاده عریقة وروضة الحقیقة بشمال رشاده انیقة تضع له افلاك
السیارة خدودها وجباهها وتلثم کواکب السعادة ارضه بافواهها وشفاهها **شعر** تقبل
افواه النجوم بساطه ویکبر عنها کمه وبراجمه انك سیمرغ قلبش از عالم مغیبات دانه واردات الهی
میچیند وهمای همتش مکنونات مکونات ببصیرت اثار الاشیاء کما هی می بیند منتهی پای جلال
او شکل کشای حقیقت میکند منهی ضمیر صاحب کمال او معجز نمای طریقت میکند تا بر آفتاب طلعتش
آثار انوار تجلی دارد ضوء مهتاب تربیتش خاصیت ندا من الشجرة انی انا موسی دارد صفایح الواح ضمیر
دیباچه اسرار معانی است صحایف دفاتر خاطرش فهرست رموز سبحانی است **شعر** دور کردون
بر مدار جاه او نقطه قطب در جهان نارد قرن خورشید در هزاران قرن همچو او کوهری نکان نارد
سند کاف و نون نصیب جاه او مصدر رکن فکان نارد کهف المؤمنین وکهف المسلمین سلطان المشایخ
فی العالمین **شیخ صدر الحق والملة والدین** متع الله المسلمین بتکمیله وتمکینه واسمع الله
العالمین بارشاده وتلقینه وفریده این قلاده هم از بخشیده وافاده دریای اوست وبیت القصید
این مناظم حمید هم از جریده املای اوست چه اکثر کرامات دلربا وتمامت کلمات جانفزا از دوات
او ادام الله برکته علی العالمین نوشته می شود وانحلال تحقیق وحقایق تلفیق او این دستهای ریاحین معانی

و بسمای جواهر کلمات حضرت او آورده می شود شعر لا ینکرن اذا اهدیت نحوک من علومک الغر او آدابه
التحفا فقیم الباغ قد یهدی لمالکه برسم خدمته من باغه التحفا امید واثق و رجا مطابق است
که این حسن ترتیب و لطف ترکیب ملحوظ لحاظ مبارک و منظور نظر متبرک او گردد شعر لا تنکرن اهدانا
لک منطقا منک استفدنا حسنه و نظامه فالله عز و جل یشکر فعل من یتلوا علیه وحیه و کلامه
مؤلف کتاب العبد المذنب الراجی توکل بن اسمعیل بن حاجی الاردوبیلی المشتهر با ابن بزاز از وهاب
رحمان که واهب امانست باستعانت اغاث و باستغاثت اغاثت در میخواهد که توفیق اتمام این کتاب
که المواهب السنیة فی المناقب الصفویة است و تسمیه آن بتحقیق رساند و نثرش کنثر الورود صفوة الصفا
و نظمش کنظم العقد در صدور مرغوب و بر صدور محبوب گرداند و از صواحب قلوب که بنظر قبول
مطالعه فرمایند دعای مطلوب و مامول است که مسکین را که در تربیت مصر کان لم تغن بالامس شده
باشد دستگیر و عذر پذیر کرده ان شاء الله تعالی و جوامع کتاب مجتمع مقدمه و دوازده باب است
اما مقدمه مشتمل است بر دو فصل فصل اول در آنچه از خبر نبوی علیه الصلوة و السلم بر ظهور قدس الله
سره دلالت دارد فصل دوم در آنچه اولیا پیش از ظهور قدس سره از ظهور او خبر داده اند باب
اول در ذکر احوال ابتدای حال قدس سره مشتمل بر یازده فصل فصل اول در ذکر نسب قدس سره ه
فصل دوم در کرامات زمان حمل او فصل سیم در احوال ولادت او فصل چهارم در احوال طفولیت او و
فصل پنجم در احوال طلب او فصل ششم در رسیدن او بشیخ زاهد قدس الله روحه فصل هفتم
در کراماتی که بود در زمان در زمان شیخ قدس الله روحه بظهور آمد فصل هشتم در ذکر استخلاف
شیخ زاهد او را و اجازت توبه و تلقین دادن فصل نهم در ذکر شجره و خرقه و اسناد او تا پیغمبر علیه السلم
فصل دهم در بعضی از کرامات شیخ زاهد قدس روحه مشتمل بر دو نوع اول در نسب و ابتدای حال او
دوم در بعضی از کرامات او در کرامات او و بعد از حیات فصل یازدهم در ارشاد پیغمبر علیه السلم بعضی امت را بشیخ
صفی الدین در منامات که مردم دیده اند و تصریح یا تعریض بشیخ قدس سره دلالت فرموده باب
دوم در کرامات قدس سره که تعلق بنجات مردم دارد منطوی بر سه فصل فصل اول در کراماتی که از و بظهور
آمده است در دریاها و مغارق دوم در کراماتی که ظاهر شده است در کوهها و برف و دمه و سایر مهالک
و مخاوف و ورطات سیم در کراماتی که از و بظهور آمده است در نجات و خلاص مردم از حبس و اعدا و
امراض باب سیم در کراماتی که از نظر لطف و عنف قدس سره ظاهر شده است منقسم بر سه
فصل اول در لطف او دوم در عنف او سیم در جامع بین اللطف و القهر باب چهارم در کلمات و تحقیقات
او مرتب بر شش فصل اول در تحقیقی که بر آیات کلام الله فرموده است منقسم بر دو قسم اول آنچه در معرض
سوال و جواب است دوم در آنچه مطلقا بر آیات در اطوار فواید فرموده است دوم در تحقیقی که بر حدیث
نبوی علیه السلم فرموده است و بر بعضی از سوالات که کرده اند مشتمل بر دو طرف اول در احادیث دوم
در بعضی از سوالات که کرده اند سیم در تحقیقی که بر کلمات و الفاظ و عبارات مشایخ فرموده است چهارم

در تحقیق

در تحقیقی که بر ابیات فرموده است پنجم در کلمات مطلقه از نصایح و زواجر ششم در بعضی از کلمات
منثور قدس سره باب پنجم در کراماتی که در اصناف حیوانات و غیرها بظهور آمده است
مندرج در سه فصل اول در احوال الجن دوم در سایر حیوانات سیم در غیر حیوانات باب
ششم در ذکر سماع و وجد او قدس الله سره باب هفتم در کرامات متنوعه منعقد
بر پنج فصل اول در اخبار قدس سره از ضمایر مردم دوم در اخبار سابق از احوال لاحق سیم در کرامات
و مکاشفات او از اموات احوال چهارم در کراماتی که بتقدم تعلق دارد پنجم در کرامات متفرقه باب
هشتم در ذکر سیرت رضیه او مرتبط بر بیست و هفت فصل اول در متابعت پیغمبر علیه السلم دوم
در مذهب او سیم در مجاهدات او چهارم در ریاضت او پنجم در فراست او ششم در اجابت دعای او
هفتم در خلوت و اوصاف خلوت او هشتم در زهد و ورع و تقوی او نهم در آداب و کلام او دهم در
تواضع و وقار او یازدهم در حلم و حیای او دوازدهم در توکل او سیزدهم در قناعت او چهاردهم در یقین او
پانزدهم در استقامت او شانزدهم در صبر او هفدهم در شکر او هجدهم در قیام لیل و توزیع اوقات نهار او
نوزدهم در سخاوت و سماحت او بیستم در هیبت او بیست و یکم در علو همت او بیست و دوم در وفای او بیست و
سیم در صفای او بیست و چهارم در خلق او بیست و پنجم در ترک تکلف او بیست و ششم در حسن صورت ظاهر او
بیست و هفتم در سماع هواتف الهی که و یرا شده است باب نهم
در ذکر مرض و نقل او از عالم فانی بحیات باقی مشتمل بر دو فصل اول در ذکر مرض او دوم در نقل او بحیات باقی
قدس الله سره باب دهم در کراماتی که بعد از وفات ظاهر شده است منکسر بر سه فصل اول
در کراماتی که بمناجات بظهور آمده است دوم در کراماتی که بصریح صفت او دیده اند سیم در کرامات
متنوعه باب یازدهم در ذکر عظمت و شهرت و خلفای او که در اقطار و اکناف
زمین اند منعطف بر سه فصل اول در بعضی از عظمت معنوی ارباب باطن بنظر مکاشفه یا بواقعه دیده اند
دوم در ذکر بعضی از عظمت ظاهری که مشاهد خلق است سیم در ذکر بعضی از خلفای جهانگیر و مریدان
او که در اقطار زمین اند باب دوازدهم در کرامات مریدان منفصل بر دو فصل اول در
ذکر بعضی از خلفای عظام او دوم در ذکر بعضی از خلفای نازل او قدس الله سره و چون ضبط دیباجه
و تعداد ابواب و فصول و فهرست کتاب کرده شد دخل در مطلوب میرود بعون الله تعالی و حسن توفیقه
و هو المستعان و علیه التکلان مقدمه کتاب مشتمل بر دو فصل فصل اول در آنچه از خبر نبوی صلوات الله
علیه بر ظهور شیخ صفی الدین قدس الله سره دلالت دارد چون از خبر صدق پیغمبر علیه الصلوة و السلم ثابت
است که علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل و انبیاء بنی اسرائیل طورا بعد طور آمدند و دعوت خلق بحق کردند
تا جاودان علمای این ملت نیز همانا از طرق حق طورا بعد طور آمدند و بارشاد و دعوت حق مشغول شدند و
تجدید دین کردند چنانکه در سنن ابی داود و غیره وارد است که فیما اعلم عن رسول الله صلی الله علیه
و سلم قال ان الله تعالی یبعث لهذه الامة علی راس کل مایة سنة من یجدد لها دینها هذا حدیث صحیح

ثلثا او قریب من الفجر حق تعالی بر سر هر صد سال یعنی آخر هر صد سال کسی را از بندگان برگزیده خود که مجدد
و تازه کننده دین باشد پیدا کند که در ... تجدید کند و از وعده حق راست شده است و در هر صد سال
بدین وعده صدق کسی بمهام دین کشایی و راهنمایی قیام نموده و در دعوت حق بر خلق گشوده یا در عالم معنوی
و معامله باطنی و یا در عالم صوری ظاهری و یا در عدل خلیفه و پادشاهی که دست حکم او مطلق بوده است
چنانکه اصحاب حدیث رحمة الله علیهم گفته اند که از زهاد و مشایخ طریقت و حقیقت مفخر عترت فاطمه و یس
جعفر بن محمد الصادق در صد اول بوده است و ابو الفیض ذو النون المصری رحمة الله علیه در صد دوم بوده
و سید هذه الطایفه ابو القاسم جنید بن محمد رحمة الله علیه در صد سیم بوده است و شیخ ابو علی الدقاق
رحمة الله علیه در صد چهارم بوده است و شیخ نصر بن ابرهیم الزاهد المقدسی رحمة الله علیه در صد پنجم بوده است
که هر یکی ازین مشایخ شاه عالم کل و ماه آسمان دل بوده اند رحمة الله علیهم اجمعین شعر
نجوم سماء کلما انقض کوکب ⁘ بدا کوکب تأوی الیه کواکب شعر هر یکی بر تخت ملک دل شاهی بوده اند
رهنمای خلق از مه تا بماهی بوده اند ⁘ هر یکی در برج دین خورشید و ماهی داشتند ⁘ زانک بر اوج صفا نور الهی بوده اند
و از محدثان زهری در صد اول بوده است و امام اهل سنة احمد بن حنبل در صد دوم و محمد بن اسحق بن خزیمه
در صد سیم و حاکم ابو عبد الله در صد سیم (چهارم) و شیخ محیی السنة در صد پنجم ⁘ اذا قمر منا تغور او خبا بدا قمر
من جانب الافق لایح ⁘ و از فقها امام زاهد حسن بصری در صد اول و امام اعظم محمد بن ادریس الشافعی
در صد دوم بود و ابو العباس بن سریج در صد سیم و ابو حامد اسفراینی در صد چهارم و حجة الاسلام
ابو حامد غزالی در صد پنجم که هر یکی ازین دو طایفه شمع سرای شریعت بوده اند شعر فالحکام منهم
فینا نجوم زواهر ⁘ و آثارهم فینا بدور طوالع ⁘ رهنمایانی که شمع شرع را افروختند ⁘ توسنان جهل را از
علم آموختند ⁘ گنج نامه از برای مفلسان بنوشته اند ⁘ تا نخزاین کان لعل اجتهاد اندوختند ⁘ و از خلفا خلیفه
زاهد ربانی عمر بن عبد العزیز در صد اول بود و هرون الرشید در صد دوم و المقتدر بالله در صد سیم
و القادر بالله در صد چهارم و المستظهر بالله در صد پنجم شعر هلال بدا و هلال افل کذلک اختلاف
صروف الدول شعر هر یکی گوی سعادت بجهان تاخته اند ⁘ دیده برهم زده سلک بره داخته اند ⁘ تا قیامت
نصب امانند برین طاق فلک ⁘ نام نیکی که بآفاق در انداخته اند ⁘ و همچنان اصحاب حدیث گفته اند که در صد
ششم از علما ابو المحاسن طبری و ابو القاسم رافعی قزوینی و از متکلمان امام فخر الدین رازی و از خلفا
الناصر لدین الله بوده است و اطناب سخن داده و در غیر اینها و اختلاف تواریخ ایشان که درین کتاب ذکر
از آنها بوده لیکن صریح ازین حدیث صحیح و اتفاق ائمه حدیث بر ضابطه آن معلوم و محقق میشود که آن از
مشایخ در صد ششم شیخ شهاب الدین عمر سهروردی بوده است رحمة الله علیه که جامع علوم ظاهری و
باطنی بوده است و در صد هفتم از مشایخ و پیشوای طریقت ارشاد شیخ صفی الدین قدس الله سره بوده
و همچنان از علما شیخ محیی الدین نووی رحمة الله علیه و از ملوک غازان محمود و همچنان بر قواعد و ضوابط
ارباب حدیث صادق است که از مشایخ مکمل صاحب ارشاد مرشد المحققین و مکمل اولیاء الله فی العالمین

الاقطاب

الاقطاب علی مناهج سید المرسلین تاج الحق والملة والدین شیخ ابرهیم زاهد قدس الله روحه بود در صد
هفتم که آثار او در بلغان معانی ارشاد و تربیت عباد کالصبح بر آفاق فایق شد و جهان ظلمات گرفته و جان
زنگار بدین رفته را بنور ترتیب و زیب و زینت فرمود و گوی زنگار را انگار کرد درین کار بر طبایع اهل روزگار
مرتسم بود برزدود شعر لئن غاب للدنیا او لانتهابها لقد ضاء بعده فی الانارة کامل ⁘ اضاء به
الآفاق حتی کانه ⁘ هو الصبح نورا للبریة شامل شعر آنک در راه هدی نور درخشان بود ⁘ و آنک بر مسند رخشی
دل شاه نشان سلطان بود ⁘ هر که از چشمه او آب حیاتی نوشید ⁘ خضر آسا بجهان زنده جاویدان بود ⁘ و از
زیب او آفتاب جهان گیر ارشاد و تربیت شیخ صفی الدین قدس الله روحه بر اقالیم اسلام تابان شد
حکایت ملک العباد والاولیا پیر یوسف ایلواتی که از جمله خلفای کار کرده بود گفت در واقعه دیدم
که بر شب دیجور نور صبح صادق ظهور یافت و جهان از آن روشن و منور شد پس آفتابی بس بعظمت بر مشارق
عالم اشراق یافت که از تابش آن اقصی و ادنی جهان و زمین و زمان رخشان و تابان شد پرسیدم که این صبح
چیست و این آفتاب کیست گفتند که صبح شیخ زاهد است قدس الله روحه که کشف ظلمت کرد و آفتاب
شیخ صفی الدین قدس الله سره است که عالم بنور تربیت منور گردانید شعر الا ان خیر الناس للناس
کلهم امام بدا الدنیا ثبیر و تشرق ⁘ اکنون مجدد دین مصطفوی علیه السلام درین وقت تربیت صفوی
بود که شیخ صفی الدین قدس الله سره در آخر صد هفتم و اول صد هشتم بر تجدید قواعد دین اسلام قیام
نمود و ارشاد عباد الله فرمود حکایت سلطان المشایخ والمحققین خلفه و خلیفته علی المسلمین شیخ
صدر الدین ادام الله برکاته علی العالمین فرمود که مفخر العترة الطاهرة سید جلال الدین ختنی که مشهور به
بمعشوق بود که در واقعه دیدم که بیرون دروازه اسفرلیس که زاویه و مرقد مطهر شیخ قدس الله سره در آن کفت
دروازه است در صحرای اردبیل پیغمبر صلوات الله علیه میان فوجی عظیم از صحابه و اولیا استاده و دستهای
مبارک برداشته و از برای شیخ قدس سره دعا می کرد و این جمعی عظیم از صحابه و اولیا استاده آمین میگفتند
پرسیدم که پیغمبر علیه السلام دعا از برای که میکند گفتند از برای شیخ صفی الدین من در پیش رفتم و زیارت
حضرت نبوی علیه السلام دریافتم و گفتم یا رسول الله این دعا از برای کیست و سبب دعا چیست بلفظ مبارک
وحی رسان فرمود که این دعا از برای شیخ صفی که دین مرا از نو جلا می دهد پس نوبت این سلطنت تربیت
و ارشاد در صد هفتم بشیخ صفی الدین با بود بصریح دلالت اخبار نبوی علیه السلام شعر کوس این سلطنت از عهد
تا ازل تا ابد بر سر طارم این گنبد اعلا زده اند ⁘ نقش بندان قضا و قدر از دفتر امر ⁘ سکه بر نام در عالم بالا زده اند
پنج نوبت نتو در عالم غیب ⁘ زیر نه دایره قبه خضرا زده اند ⁘ کرم تازان ره عشق تو بر سیم سمند ⁘ نعل و میخ
طلب از مه و ثریا زده اند ⁘ سروران دو جهان در طلب عز قبول ⁘ دست در دامن عشقت بتمنا زده اند فصل
دویم در اخبار اولیاء الله پیش از ظهور سلطان المشایخ والعارفین شیخ صفی الدین قدس الله سره
از ظهور او خبر داده اند جمعی از امنای کبار و سلالة المشایخ خواجه جلال الدین رحمه الله که برادرزاده
شیخ قدس سره بود و جلیل اعاظم المشایخ پیر مضیا الدین گفتند که در ازنجانی روم با جمعی عظیم از طلبه

علوم و تجار و اصناف مردم در حضور قاضی متورع متشرع جلال الدین ابو زنجانی نشسته بودیم و در مناقب شیخ
صفی الدین قدس الله سره از هر بابی سخنی باطناب می‌رفت شعر وجاء حدیث لا یمل سماعه شهی الینا نثره
ونظامه شعر سخن قدس در آن مجمع انسی میرفت . انسیان سخن از عالم قدسی میرفت . والکلام یجر الکلام و
سخن در آن کشید که اطرای سید العشاق معشوق الآفاق مولانا جلال الدین رومی روح الله روحه شیدای
سودا می‌کرد اند چیزی میگفت قاضی جلال الدین گفت که این مدحت مولانا جلال الدین رومی رحمه الله از
دو جهه مدایح او و شیخ صفی الدین قدس سره و دقیق و از تلاطم دریای مناقب او عرقی پیش نیست که مولانا جلال
الدین رومی از سر مطالعات علوم غیبی رساله در مناقب شیخ صفی الدین قدس سره ساخته است و آن رساله
بخط و قلم خود پرداخته و آن رساله را بعینها در میان اصحاب آورد و مضمون آن بر جمیع عرض کرد مشتمل بود بر آن
که مولانا جلال الدین رومی نوشته بود که من نشان سر ولی محبوب که بعد از من در عالم ظهور علم بر کشد و در عرصه
وجود قدم در نهد شعر رفع الحجاب لنا فلاح لناظری قمر تقطع دونه الاوهام ضد فالبهو مشتمل بنور خلافه
لدر الشباب بنوره الاسلام و ندای مژده مقدم او در عالم می‌دهم که ولی محبوب که مطلوب طالبان طریق الله
بدل خواهد بد که جهان بنور تربیتش معمور گردد شعر جهان پیر از آن دولت جوانی باز گیرد زمین ترکی
دگر باید زمان نیی دگر گیرد و از امارات او آن است که از اذربیجان باشد و مولد و منشاء او از ده بی
باشد که قریب شهری بود و چون کمال و نظام گیرد از آن ده به رحلت کند و در آن شهر مقام گیرد و دعوت
حق آشکارا کرد اند و خلایق را بر ذکر لا اله الا الله تحریض نماید و صنعت او زراعت و سیمت او طاعت باشد
و قوت بر کسب قوت حلال نماید و مریدان را بر کسب حلال تحریض نماید تا دأب اکتساب حلال حلیه خود
و مریدان سازند و از دأب سایر طوایف که طایفه ابواب باشند و اسباب معیشت از اختلاط مردم
باز تراشند اجتناب نماید و مریدان را از اقدام برین معنی زجر تمام فرماید و درهای سوال بر روی طالبان
و تابعان خود مسدود کرداند و همه را باکتساب حلال معتقد کرد اند و هر بسیاری که از ذات الیمین بدست
آرد خرج سفره صادر و وارد سازد شعر یدل معنی واحد کل فاخر وقد جمع الرحمن فیک المعانیا
اذا اکتسب الناس المعالی بالندی فانک تعطی فی نداک المعالیا شعر ز بحر جودش اگر قطره رسد بفلک
هزار بحر پیاپی آشکار شود ز ابر جود سحایب بهر یکی قطره هزار بحر برآرد ز تشنه وارهد و زی ایشان
عزازی درویشانی باشد که انواع صورت نمایشی از ژنده پوشی و خود فروشی و مرقع داری بر خود روا
کرده اند شعر ظاهر حلیه آرایش نمودار . بباطن حلیه الایش بکردار . بلکه زی و هیات ایشان شکل
مخصوصی باشد که در ملابس ایشان آثار و لباس التقوی ذلک خیر باشد حلیه آراسته کسوت تقوی
باشند حلیه پیراسته حلیه معنی باشند آنگاه مخلیه حلیه شیخ قدس سره کرده بود که شخصی
باشد مربوع القد حلیم الخد عریض اللحیه کثیف المجالس کحیل العینین ابلج الحاجبین غلیظ الحاجب
کبیر شعر الحاجب و ناصیه او زاست مبلرکش هشل زنا المجله جبری نابی و بارز باشد شعر
شبیهک بدر اللیل بل انت انور . و وجهک من ماء الملاحة یقطر . مستمعان و مجتمعان چون نعت

حلیه شنیدند و وصف سیرت و شیمت دیدند که بعین الیقین شیخ را قدس سره دیده بودند زبان تصدیق بر گشودند
و از سر صدق و صدق ولی الله هو یقین میکنند که این قبول قلوب که ولی محبوب است شیخ صفی الدین است که سید
العاشقین مولانا جلال الدین رومی روح الله روحه از وی خبر خلق رسانیده و خود را بریدان بشارت و مریدی ثبت او کرد
شعر تباعد وصله عنی ولکن خیال جماله فی القلب ساکن و بلی دیگر از نشانها داده که بر ذکر درواه بود
و چون آن رساله بعینها بدست آورده شود باقی در این فصل الحاق کرده شود و قاضی جلال الدین گفت که چون بنا
مقرر زمان ظهور شیخ صفی الدین قدس سره معلوم کردم اتفاق بتبریز افتاد و در آن وقت شیخ نور الدین بیمار رسانی
رحمه الله علیه در قید حیات بود بهوس تحقیق حال صاحب حلیه بحضور وی رسیدم از حلیه در شیخ الدین رحمه الله ندید
لبر این حلیه ذکر بار بر اکابر و صلحا و عباد و طوایف عباد عصر عرض کردم و نشان صاحب حلیه می پرسیدم مجموع
جماعت قاطبه بعطف وقت شیخ صفی الدین قدس الله سره نشان می دادند و اشارت میکردند که آن بعین او ست
که باین صفات موصوف و باین حلی متحلی و معروف است شعر غیم غیبت نتواند که بپوشد رخ هور نور رخسار شید
بناچار بباید بظهور و اتفاقا در آن وقت شیخ صفی الدین قدس سره بحضرت شیخ زاهد قدس الله روحه بکتشنا
سنی بود و اتفاق بگشتاسفی رفتن بیعتا بر یا اتفاق اعاظم سابق و مردم لاحق محقق شد که آن ولی محبوب
شیخ صفی الدین است قدس الله سره که در آینه غیب از برای مولانا مکشوف و باعلام او موصوف شد
شعر تا در آینه جان طلعت او پیدا شد دل دیوانه ما در هوس شیدا شد پیش شمع رخ او این
پروانه صفت بال و پر سوخته و واله ناپروا شد حکایت سید العلما والخلفا مولانا شمس الدین قونوی
ولایت مرا و گفت که در طلب کرامات نوشتن شیخ صفی الدین قدس الله سره در شهر دوسرا و میرفتم بر در
دروازه شهر در مسجدی رفتم که در جنب چشمه ای ساخته بودند از حاجت گذاردم در دولتی با زنی و هیات
صلحا و مسافران در آمد و دو رکعت نماز گذارد و من گفت که کرامات شیخ صفی الدین می نویسی گفتم بلی گفت
از من سخنی نیز بنویس پس گفت روایت میکنم از فلان کس و نام آن کس بگفت که او روایت کرد از فلان کس که
و نام او نیز بگفت و همچنین مسلسل نام روات میگفت تا روایت بیکی از خلفای شیخ المشایخ فی الطریقه صاحب
اسرار الحقیقه اخی فرج زنگانی طیب الله روحه رسید که او گفت روزی در خدمت اخی فرج رحمه الله علیه
نشسته بودیم شخصی سوال کرد از اخی که اگر شخصی بروی بگذرد او ولی کامل گردد باشد گفت ولی کامل کسی باشد
که معرفت وی در نصابی باشد که اگر شخصی بروی بگذرد بدان اندک از صلب و حنبله متولد شود و از آنها
چند مطیع باشند و چند عاصی سایل گفت از چنین کس شیخی باشد اخی فرج رحمه الله علیه فرموده که مضمون
از مردی باشد که اگر هستی شیخی بر درون او بگذرد شعر حرفی ز وجود خویش اگر خواند در حجب
حجاب خویشتن در ماند باز سایل گفت که این شیخی را که شاید اخی فرمود کسی که اکر من زندان طریقت بود درگاه
مرد باشد شیخ خاص وقت او باشد و ایمان او را از غارت شیطان نگاه دارد سایل گفت او شیخ نجما باشد
اخی فرمود که طوق مرید نصیبی باشد اگر هستی شیخی با او درون بگذرد شعر از این شیبی که بر خواند
هزاران سر بیش آید درین آینه عجبی چو او منظور خویش آید باز سایل گفت شیخی را که شاید

اخی رحمه الله فرمود کسی که اگر فرزندی از فرزندان طریقت او متوفی شود در وقت سؤال منکر و نکیر حاضر شود
و مغاونت ان فرزند کنند تا اغاثت او و جواب ایشان بگوید باز سایل گفت انکس شیخ را که سزد اخی فرمود
از هر دلیش هیچ نصیبی نباشد اگر شیخ شیخی بر درون او بگذرد **شعر** از شیخ خویش اگر بخواند شیخی
مقلوب شود همه و شین نیش شود باز سایل گفت صاحب دل که باشد اخی رحمه الله فرمود کسی باشد
که مرید را در روز قیامت از همه احوال نگاه دارد در حمایت خود و در آن روز که منادی جبرئیل باشد
و قاضی رب اکبر و اولاد رسول علیه محمد مصطفی صلوات الله علیه حشر کرده اند باز سایل سوال کرد که چنین کسی
که موصوف شده باشد بدین صفات حمیده که باشد اخی فرج روح الله روحه فرمود که کنار دریای گیلان
کسی پیدا آید که بدین صفات موصوف باشد و بدین نعوت منعوت **شعر** عالم حرفی بزیر پای همت کرده
بسته او رای آن معانی عالی آورده دست و او را بر ورده باشد که بدین صفات حمیده و نعوت
پسندیده متصف باشد و بعد از وی عالم بنور تربیت و ارشاد پرورده او روشن گردد در اطراف
و اکناف عالم مردم بارشاد و توبه و تلقین او منور گردند **شعر** بحل بلکه بعد النواحی و یفتح باسمه
اقصی البلاد مولانا شمس الدین گفت که از درویش چون این سخن بگفت قصد کرد که از مسجد بیرون رود
وگفت که در این چشمه آب وضو سازم و باز آیم من دست بعلم کردم که اسما این درویش بنویسم چون نظر کردم
او را ندیدم بطلب وی از مسجد بیرون آمدم وی را نیافتم بر در مسجد یکی نشسته بود از وی پرسیدم گفت که
دیدم که بخشو شد اما بیرون آمدنش ندیدم ساعتی توقف کردم بظن آنکه شاید که در چشمه
بوضو ساختن باشد تفحص کردم در چشمه نبود در آن حوالی طلب کردم نبود تا نماز عصر در آن مقام توقف
کردم که باز آید نیامد و از هر که نشان او پرسیدم هیچ کس نشان نداد و خیره و متحیر و مشغول شد
و جمعی نیز تفحص کردند بهیچ گونه پیدا نشد و اسماء درواه نیز نانوشته بماند و هیچ کس نشان او نداد
صافی از کدورات بشان خواهند ماند که جان ز چشمها پنهان شد پس بدلیل اخبار ولی صادق و محقق است
که آنکس که بر کنار دریای گیلان ظاهر شد شیخ مرشد ربانی عمان الحقایق و المعانی شیخ زاهد قدس الله
روحه بود و پرورده او گوهر آفتاب جهان تاب آفاق گیر شد شیخ صفی الملة و الدین قدس الله سره بود
که اخی فرج طیب الله رمسه و روح نفسه از ظهور ایشان خبر داد **شعر** و قد ظهرت فلا تخفی علی
احد الا علی احد لا یعرف القمر **حکایت** پیر زکریا کسری فرجوار شیخ قدس سره در اردبیل
روایت کرد از محمد که او روایت کرد از پدر خود شیخ عمر حلوانی اردبیلی که او از مریدان سید المشایخ
خواجه محمد کجحی بود رحمة الله علیه که نوبتی کاشف الرموز مولانا حسن بیبی و خواجه محمد رحمة الله علیهما
طرف پشکین گذاری کرده بودند و از آنجا بر قله کوه سبلان رفته **شعر** الله قدم باک جانان تو دة
خاکی بافت صفای لطف مشک هوایی و چون نظر شاهدان اسرار رموز در آثار صنایع صانع نظر میکردند
نظر ولایت بر ولایت اردبیل کاشتن بس بکبار او از برداشتند و گفتند که از این طرف اردبیل دهقان علم
سربر کرد اطراف ولایت و مملکت و تربت و اکناف ارشاد عباد و بلاد بظهور خواهند که ظالم کرفته و
بعو

تخریج لیالی سعادت صحیح

قبول او و تقد تطوب بلبیرفت **شعر** لیمنک لما اوتیت من ولایة ولا فیها غبطة قد تکشفت بیمن و شمال
مبهج للجامع و طوقک الله القیام بحقه و زادک من الفضایل المتابع و تحقیق انجال الخالة الکتابه در
تبریز انا غالظم ثقات تبریز کرده شد و مجنون العالم الفایق مولانا عبد الصمد زاده الله فضلا و افضالا
بوضوح و ظهور تحقیق پیوست **شعر** طوارق انوار تلوح اذا بدهی فتظهر کتمانا و تخبر عن غیب پیر پوا
این دلایل واضحه و براهین لایحه محقق شد و ظاهر و باهر گشت که آن صاحب قرانی که دین حق را تایید و قوت
داد و بدر رهنمای اعلام اسلام و نشر جهت ملتبع ارکان دین را جهار دیوار بنیاد محکم بر سه منهج شرع
و طریقت و حقیقت در مدار این دو هنگام لیل و نهار بنهاد این یگانه مدار ارشاد و مراد مقصد
و مراد **شیخ صفی الملة و الدین** قدس الله سره بود **شعر** ای کوس دولتت بر کوه هفت دوران زده
سکه نامت در بن بر طاق هفت ایوان زده عاشقانت پشت پای لا بالی هر زمان بر کلاه و تاج و تخت
و بخت هر سلطان زده ای خوشا آنها که بوئی از جنابت یافتند تا بوی از نفس لا فا زدم جانانه دسند
و چون مقدمه کتاب تمام شد خوض در مطالب میرود بعون الله و حسن توفیقه ه ه ه

باب اول در ذکر احوال ابتدای حال **شیخ صفی الحق و الملة و الدین** قدس الله سره مشتمل بر دو فصل **فصل اول** در ذکر نسب قدس سره شیخ
صفی الدین ابو الفتح اسحق بن الشیخ امین الدین جبرئیل بن الصالح قطب الدین بن صلاح الدین رشید
بن محمد الحافظ الکلام الله بن عواض بن فیروز الکبردی السنجانی **حکایت** سلطان المشایخ فی العالمین
شیخ صدر الدین ادام الله برکته علی العالمین فرمود که شیخ قدس الله سره فرمود که در نسب ما سیادت
هست لیکن سوال نکردم که علوی یا شریفی و همچنان مستتر بماند **شعر** فهم من بنی اصناف الانام
کرام من کرام من کرام **حکایت** سید هاشم بن سید حسن المکی بحضور افاضل و اعاظم تبریز گفت شیخ
قدس سره فرمود که من سید هم و انجان بود که نوبتی بحضور شیخ رفتم تو قیر و اعزاز من عظیم فرمود من
سن عنفوان شباب بودم پس شخصی سید دیگر در آمد شیخ چندان تعظیم وی نکرد سوال کردند که شیخ
این جوان را اعزاز بسیار اکثر کرد فرمود و آن شخص پیر را نه شیخ فرمود از آن سبب که این جوان هم بهمانست و هم
خویش من من پرسیدم که شیخ سید است و علوی فرمود بلی سیدم لیکن نپرسیدم که حسنی یا حسینی رضی الله
عنهما **شعر** نپرسیدم ز خال آن رخ این فصل که از طوبی است یا سدره این اصل و چون این حال بحضور
اعاظم تبریز تقریر بود در این تفکر می بودم که چرا از شیخ نپرسیدم تا اتفاقا جهل روز مرض اطلاق شکم بر من
مستولی شد و هیچ معالجه مفید نمی آمد بعد از جهل روز شیخ را خواب دیدم که بیا مداوا نکشت
مبارک بر موضع وجع بر نیاف من بها حالی شفا یافتم -
و هم در آن حال گفت سید جرا بفرزند صدر الدین
نگفتی که حسینی ام و این اشتباه نیز از من زایل شد
و چون نسبت پیوند در ذکر نسب داکرد در صورت حال انجان بود که در وقتی که لشکر کرد باللشکر

نسبت حسینی

پادشاهی که از فرزندان شیخ ارباب الطریقه ابرهیم ادهم بود رحمة الله علیه از طرف سنجار خروج کرد و از ربع
بکلی بگشادند بگرفتند و سکان ناحیت موغان مغان بودند و مردم اران و الیوان و دار بوم تمامت کافر بودند
چون استیلای این عسکر اسلام برین اقلام شد این مواضع تعلیم اسلام کردند و در مسلمانی آوردند شعر
علم و رایت دین پیدا شد • عالم از زینت او زیبا شد • و چون فیروز این نواحی میسر شد ولایت اردبیل و نواحی
ان بریرو زمغر را داشتند و این پیروز مردی معمول و صاحب ثروت و مکنت بود و از صلاحیت و ناطق حظی عظیم
داشت و بسبب کثرت مواشی خود و حواشی که داشت کنار بیشه گیلان مقامی که ارا رنکین خوانند که معلق
قریب است اختیار کرد و مدت حیات خود آنجا بود و از فواضل اموال و جود او فقرا و عوام خلق محظی می بودند
تا داعی حق را اجابت کرد رحمه الله شعر دست اجلش بزم ایام کشید • جامی که بناکام ببایست چشید • و از
فرزندی عوض بدید اسفرنجان رحلت کرد که دیهی از دیهای اردبیل است و مدت حیات آنجا بود تا برحمت رسید
رحمه الله و بعد از وی فرزندش محمد حافظ را حال چنان بود که در هفت سالگی مفقود شد و چندانکه تفحص کردند
اثرش پیدا نشد عاقبت بر حسب عادت عزای وی بداشتند و یاس کلی حاصل شد تا مدت هفت سال برآمد
بعد از هفت سال ناگاه محمد را دیدند بر در خانه استاده و جامه عتابی پوشیده و کلاهی که رسم آن زمان بود
بر سر و دستار سپید بر سر آن بسته و مصحف کلام الله حمایل کرده مردم چون وی را دیدند تعجب
کردند و از قدوم وی بشاشت نمودند عاقبت سبب غیبت او پرسیدند گفت که مرا جنیان بردند و در تقوی
و تدین و ورع و تشرع غایت کمال داشت و همچنان وظیفه تدین می ورزید تا برحمت حق رسید شعر از آتش و
آب و گل فرو بست • رخت خود و با بهشت پیوست • و بعد از وی صلاح الدین رشید رحمه الله طریقه
دهقنت و زراعت پیش گرفت و بکسب ید مشغول می بود و از جمال و حسن ظاهری بهره وافر داشت و اقامت
در دیه کلخوران میکرد که مولد شیخ قدس سره است و بعد از وی فرزندش قطب الدین ابوبکر در کلخوران
می بود تا هجوم لشکر کرجی و استیلای ایشان بر اردبیل شد و قتل و نهب و تاراج بر مسلمانان و اهل
ان دیار مستولی شد و چندین هزار مسلمان را شهید کردند شعر در عالم حادثات برقی بفروخت •
چندین دل او جان اهل اسلام بسوخت • قطب الدین ابوبکر را فرزندی امین الدین جبرئیل نام بود و هنوز
طفل بود و کیشنا هم بود از بیم کرجیان اباد هم الله با اهل و عیال خود در شهر اردبیل گریخت و اهل و عیال
خود را در زیر زمینی پنهان کرد و جوانی از خویشان ایشان در آن خانه بود بالای زیر زمین استاده بود که
ناگاه یکی از کرجیان در آن خانه آمد و با آن جوان بحرب در آویخت و همدیگر را بگرفتند چون غالب شد
و آن کرجی بینداخت و بشمشیر وی سرش ببرید در آن حالت که مغلوب شده بود فریادی عظیم بکرد جماعت
غلبه از کرجیان آواز فریاد او شنیدند روی آن فریاد قصد آن خانه کردند چون جوان محس آمدن ایشان
شد ترسید که اگر جایز در آیند و مردم زیر زمین را ببینند بدیشان آسیبی رسانند یک کندو
در آن خانه بود آن جوان جهد کرد و آن کندو را بر موضع در آن زیر زمین انداخت چنانکه در زیر زمین
پوشیده شد کرجیان در رسیدند و آن جوان را یافتند و کرجی کشته را دیدند آن جوان را بگرفتند و بشهید

کردند

کردند و درجه غزا و شهادت یافت شعر از ضربت تیغ شربت رحمت حق • نوشید و بیافت شهید مطلق
اتفاقا آن زیر زمین سخت مضیق بود چنانکه از عورات و اطفال پر شده و از برای قطب الدین ابوبکر در آنجا
جای نبود از آنجا برفت که از برای خود ممری پیدا کند کرجیانش بگرفتند و بر پای نشاندند که شهیدش کنند
و شمشیر بر گردنش زدند و او بیفتاد اما بر حسب تقدیر قضا الله و قدره بعضی از گردنش بریده شده بود لیکن
اوداجش را آسیبی نرسیده بود و بر موجب وما کان لنفس ان تموت الا باذن الله کتابا موجلا حیاتش باقی
بود و همچنان در میان قتلی تا شب در خاک و خون افتاده بود که کسی را بر حال او اطلاع نبود شبانه بعضی
از اوباش ناس که بسبب سلب قتلی میگردیدند تا رخت و البسه ایشان ببرند در میان کشتگان میگردیدند
تا بقطب الدین ابوبکر رسیدند بنزدیک وی رفتند وی را زنده یافتند احوال پرسیدند گفت که حلقوم و اوداج
درست است و بر بریده شده از میان او دستاری از کنار خویش که در میان داشت بگشادند و گردن
قطب الدین ابوبکر را بدان احتیاط فرو بستند و زیر بغل بند کردند او برخاست و عزم از زیر زمین کرد
که پیش اهل و عیال رود و در آن شب در راه که می رفت بر مسجدی طفلی دید که میگریست توهم کرد که فرزند
وی امین الدین جبرئیل باشد که کرجیان اهل و عیال او را دیده باشند و ضرری رسانیده جگرش از سر آن
جگر پاره خون پاره شد چون نیک تامل کرد غیر او بود شکر کرد شعر از شکر شکر بطوطی نطق ندا
لفظ شکر بن شکر این دو بگشاد • و بیامد زیر زمین آمد و عیال خود را بسلامت یافت و احوال خود باز
گفت و از برای او جای کردند و او نیز در آنجا رفت تا انجلای این بلیت شد کما البلیة اذا تناهت انتهت و هم
متفرق جمع شدند و حق تعالی ایشان را در آنجا نگاه داشت و بسلامت ماندند چون در صلب امین الدین جبرئیل
قطره علوی قطب زمان با مانت بود شعر حمی الله ابناء الستور لانه • وراء ستور لا محالة نظهر شعر
در چشمه صلب او چو آن در بنا بود • این دهر از گزند لطف حفظش فرمود • و قطب الدین ابوبکر باقی بود تا
ولادت و طفولیت شیخ قدس الله سره میسر بود که چون قطب الدین ابوبکر سر بر کردن گرفتی
مقدار چهار انگشت بر گردن او در موضع زخم شمشیرها که کرجیان بروی زده بودند و قطب الدین
ابوبکر رحمه الله در وظایف تقوی و ورع بهر چه امکان داشتی قیام می نمودی و بقدر استطاعت بر طاعت
حق تعالی قیام می نمودی و بعد از وی فرزندان او امین الدین جبرئیل رحمه الله علیه مردی بود متدین متشرع
و متورع و مرید مولانا الامام الربانی خواجه کمال الدین عرب شاه اردبیلی بود رحمه الله علیهما و مردی
صاحب قدم و صاحب ولایت بود و امین الدین جبرئیل بزراعت مشغول بودی و متمول بود و سخاوتی
عظیم داشت کریم سلیم الکرام مهذب سریع العطایا عند کل سوال قطعا با مردم اختلاط
نکردی و پیوسته خاموش و بعبادت بودی و او را با ابناء جمال تارقی که دهی است از قری اردبیل
پیوند اتفاق افتاد و از عم بارقی دختری که مستوره حجله عصمت بود دولتی نام که دولتی تمام داشت
در نکاح آورد شعر در پرده عصمت آمده و ز عصمت • محض آفریده • از معدن پاک گوهر پاک
و ان رابعه بنات افلاک • و او مستوره بود عابده زاهده صائمة الدهر و قائمة اللیل بودی در هر

در هر شهری که ان خطرناك بود شان بینت کیا اصلش صدف پاك بود **فصل دوم** در ذکر آیات
وقت حمل شیخ صفی الدین قدس سره **حکایت** مولانا العابد محی الدین دام فضله کفت که ملك العباد حاجی
حسن خلخالی رحمة الله علیه روایت کرد از ثقات که والدهٔ شیخ روح الله روحهما کفت که بوقت مسقط
نطفه شیء در خواب دیدم که آفتابی که عظمت ان در عبارت تعبیر نتوان آورد از میان آسمان در
کنار من می آمدی چون این نشان بخت بیدار در خواب بدید بیدار شد تحیر خود کشت و سه شبانروز بخود
نماند رایتك فی السواد فقلت بدر بدا فی ظلمة اللیل البهیم والقت السواد فقلت شمس
محجب شعاعها ضوء النجوم شمسی که هر اران فرش ذره نمود در مشرق جان زمهر دل پرده کشود
حکایت مستورهٔ که حلیهٔ عفت و عبادت بود و با شیخ قدس سره نسبت قرابت داشت از والدهٔ شیخ
رحمة الله علیها روایت کرد که او کفت که در زمان حمل من بشیخ چیزهای عجیب می دیدم که از هیچ فرزند
دیگر ندیده بودم و از اضطرابی بخلاف عادت دیگر چنین می دیدم که هیچ آسیبی از ان بمن نمیرسید
و در مدت حمل او هیچ فرزندی سلامت و زحمت نیافتم و هر کاه که از خواب بیدار شدمی زمزمهٔ شیخ
شنیدمی **شعر** ما از شکم وجود مست آمده ایم • با زمزمهٔ سانا الست آمده ایم **فصل سیوم**
در احوال وقت ولادت شیخ صفی الدین قدس الله سره **حکایت** مولانا محی الدین کفت که از عابد حاجی حسن
شنیدم که او از ثقات روایت کرد که چون نزدیك ولادت شیخ بود بسه روز پیش از ولادت والدهٔ
شیخ بیخود شد و سه روز همچنان بماند و حال عجیب بروی منکشف شدی که سراسر دنیا را از آفتاب
منور می دیدی چنانك اطراف و اکناف عالم روشن بودی **شعر** فاشرقت الدنیا ببهجة شخصنا
ونورت الارجاء من کل غابس • نور عالم چون درین عالم قدم خواهد نهاد • پردهٔ آفاق از انوار تجلی بر کشاد
و چون قدم مبارکش عرصهٔ دنیا را مشرف کردانید و از حجاب غیب بصحرای وجود ظهور خرامید باز سه
روز دیگر والده اش بیخود شد و هیچ نخورد و بعد از ان او سوال کردند که سبب بیخودی چه بود کفت
الحمد که می بینم و می شنوم شمایان نمی بینید و نمی شنوید پرسیدند که بکو چه حالت کفت بسیط زمین پر از غلغله
و آوازیست که عبارت از ان قاصر است **شعر** ذرهٔ اجزای عالم خوش صدایی میزنند • بر ظهور مقدم
او مرحبایی میزنند • و همچنان جملهٔ زوایای عالم دنیا را ز آفتاب منور می بینم **شعر** بدرا انار به
الظلام الدامس اذ لاح وابتسم الزمان العابس یهنیك مولود کان ضیاءه فی الخافقین علی الانام
مقابس فاسعد بمولود تباشرت العلی بقدومه فالدهر فیه میانس **شعر** بر آمد آفتاب جان ز درج
برج سلطانی بنور عالم آرایش جهانی کشت نورانی و شیخ قدس سره پنجم بطن بود و پیش از واسطهٔ پسر
بودند محمد و صلاح الدین و اسمعیل و یك دختر و بعد از شیخ دو فرزند دیگر شد و یعقوب و فخر الدین
یوسف رحمهم الله علیهم و در وقت شش سالکی شیخ قدس سره پدرش امین الدین جبرئیل برحمت حق تعالی رسید
لیکن عقیلهٔ البحر و فریدهٔ الیم از عشایر ملکه واسطهٔ نظام تمام اهل زمان قدس سره بود و حق تعالی
بواسطهٔ یمن قدم او من حیث لا یحتسب ابواب اسباب اقارب و عشایر او کشاده کردانید و روز بروز در ترقی

بود **شعر** ان سر که سزا تاج دولت باشد • خاك کف پای او سعادت باشد **فصل چهارم** در احوال
طفولیت شیخ صفی الدین قدس الله سره العزیز چون حق سبحانه و تعالی او را بر حسب و آتیناه الحکم صبیا
در ناصیهٔ دولتش آثار عنایت ازلی و ابدی نهاده بود از عادت اختلاط با اخلاط اطفال در همه حال مستغنی بود
و کودکان در ان کوچکی حال ملاعبت چنانکه داب صبیان باشد او را بپادشاهی نشاندندی و همیشه این
شاهی بروی افتادی و او بطریقهٔ شیخی می نشستی و کودکان در ان کوچکی او را مرجع و بزرك داشتندی
و دانستندی و اکر در صحرایی بودی جای خود بر بلندی جستی و در مقام نشیب هیچ کونه ننشستی و بر وجه
تفاءل بالخیر شل این فال و خواست با تقدیر راست شد **شعر** فاسعد بملك لا یزول و دولة • تجنی
ثمار الخلد من درجاتها • ما دامت الدنیا و قامت هامها سحارة العینین فی لحظاتها • هر که او را در
ازل مقبول دوران کرده اند • بر سریر عز و جاهش شاه و سلطان کرده اند • تا نهند سعد فلك سر بر در عرش
مجد پا نز اقبال او بر فرق کیوان کرده اند • و چون شیخ را قدس الله سره از ملاعبت کودکان بمکتب
و دبیرستان فرستادند و با داب آداب معهود معودب شد فرض و سنن و قرآن بیاموخت و از اشعار
و نکات و لطایف حظی تمام یافت و از لغات عربی و ترکی و مغولی و پارسی حظی وافر یافت و در تهذیب و
ترکیب عبارت و استعارت مهارت تمام حاصل کرد **شعر** و بدر دجی یروی الاحادیث نطقه • یکاد
اذا ما فاه ینثر الدرا • تری الناس فی سکر بنعمة لفظه • کان علی افواههم تسلبا الخمرا **شعر**
مرصع نکتها تسجیع کردی • مسجع لفظها ترصیع کردی • هوای لب چو بر لفظش رسیدی • ز هر لفظی
هزاران جان دمیدی **حکایت** مولانا محی الدین کفت که از پدر خود حاجی محمود شنیدم که در حالت
طفولیت روزی شیخ قدس الله سره شخصی دید که پیش وی آمد فاما یك نیمه روی او دید و یك نیمه دیکر
ندید **شعر** پوشیده و آشکاره ما شد هلال • در پرده و مکشوف بکرد ار جبال • و ان شخص تپانچه
طپانچه بلطف ادب آمیز بر روی شیخ زد و کفت دیکر طعام ببرکین پخته نخوری شیخ قدس الله سره
در ان طفولیت از ان تادیب متحیر شد و من بعد از ان طعام نخوردی تا اثر کرسنکی در وجود مبارکش
ظاهر شد چنانك مریض شد و مجنون و نصاحب فراش شد و با هیچ کس صورت حال نکفتی و هر کاه که
از غایت اضطرار قصد ان طعام کردی همان شخص دیدی که او را منع میکند و چون ایشان از طعام بیم
پخته بود مرض او از غایت کرسنکی ممتد شد بحکم ضرورت صورت حال بر والدهٔ خود ظاهر کرد و والدهٔ
طعامی تمیز مهیا ساخت و در خورد شیخ داد شیخ قدس الله سره حالی بروی صحت نهاد و بعد از ان
چون والده اش ان حال مشاهده کردی تمیز طعام او نکه داشتی پس شیخ را بخیتاری صحرا فرستادند برادر
شیخ را حاجی اسمعیل رحمة الله علیه صورت این حال خبر شد امیا ان طبخ خبا کان منع کرد و شیخ را
بر اکل طعام ببرکین پخته اجبار کرد تا بحیثیتی که بضرب و عنف او را الزام نمود و سه نوبت او را
در جوب کشید و پای مبارك او را بر ان چوب بست که بر کردن کار و فی الجمله همین که شیخ دست بدان
طعام کردی همان شخص دیدی که منع میکند تا غایت از غایت زجر و بی طاقتی یك لقمه در دهان نهاد

درزمان از حلق مبارک شیخ چون بدر آمد و معده با لوده اش از ان آلودگی پاک شد **شعر** حوصله
که در از اصناف صفاست جام او • در دی تیره کی کجا جای کند بکام او • برادر شیخ چون این حال
مشاهده کرد دیگر دید و از ان حرکات پشیمان شد و سر و چشم مبارک شیخ را ببوسید و زار بگریست
و بعد از ان شیخ را احترام واجب همی داشت **شعر** آنرا که زدست دوست شربت سازند
اول قدمش با خمار بردارند پس در ان زمان که شیخ را قدس الله سره با شیخ زاهد رحمة الله علیه ملاقات
شد شیخ را معلوم شد که آن شخص که در طفولیت شیخ را از طعام به برکت تخته منع میفرمود شیخ زاهد
بوده است **شعر** بینی و بینک فی المودة نسبة مستورة عن عین هذا العالم نحن اللذان تعارفت
ارواحنا • من قبل خلق الله طینة آدم **فصل حکایت** در احوال التوفیق و طلب شیخ صفی الدین قدس الله
سره العزیز مبنی بر دو نوع نوع اول در توفیق رسیدن او قدس الله سره **حکایت** سلطان المحققین شیخ
صدر الحق و الدین ادام الله برکته گفت که چون شیخ قدس الله سره در حالت طفولیت بنظافت و طهارت
مشغول شده و در عبادت میکوشید تا حال بروی بگشود که چون شیخ قدس الله سره نظر کردی فرشتگان
دیدی در هوا بصورت مرغان بغایت آراسته فاما بنوعی که بمرغان دنیا نمانندی و از مردم بپرسیدی
که اینها چه مرغانند چون خلایق ازان امید بیندازند سخن او تعجب میکردند **شعر** مرغان هوای او چو پر باز
بازکشند گرد سر کوی عشق پرواز کنند • و گاه بودی که از ان مرغان متشکل شدندی بصورت آدمی
و شیخ ندانستی که ایشان کیستند **حکایت** شیخ صدر الدین دام الله برکته گفت که چون شیخ
را در حال طفولیت توفیق رفیق شد شبی در خواب دید که بر قبله مسجد جامع اردبیل بودی آفتابی
طالع شدی که اطراف عالم فرو گرفتی چون احتیاط کردی آن آفتاب روی او بودی صورت این را با
با والده خود بگفت در جواب گفت تو شیخ خواهی شد که همه عالم از ترتیب و ارشاد تو روشن
و نورانی شود **شعر** شعله ناصیات عرصه دنیا گیرد • پرتو تربیتت عالم معنی گیرد **حکایت**
ادام الله برکته گفت شبی شیخ قدس سره در خواب دید که شاخهای درخت بسیاری دست داشت
و بنشاندی هر شاخی که بنشاندی و پا از دستش در آمدی درختی محکم شدی و شاخ بر آوردی
و سبز گشتی صورت حال با والده خود بگفت فرمود که فرزندان و مریدانت بسیار شوند **شعر**
بهاری که از نو بود و بنی از بیخ رو نما آید • ز نور و حی دگر باید نو نو نشو و نما یابد • بهار فضل تر هم تا
ز فضل عهد ما گیرد • درخت عاشقان قوت از ین آب و هوا گیرد **حکایت** شیخ فرمود قدس سره که بخواب
دیدم که ظرفی ماست با خود داشتمی و میخواستم که با نان تناول کنم و هیچکس در خانه نبود هر چند گردید
که بکیاسه نان بیوسیده که بردارم باز این معنی خجل می شدم و ترک میکردم چون روز شد و از غلبه با
گشتم و بخانه آمدم ظرفی چنین از ماست دیدم و هیچکس در خانه و سخت گرسنه بودم یک نان بردا
و قصد کردم که بخورم فاما همین که لقمه بماست بردم و خواستم که در دهان نهم خواب شبم بخاطر آمد
از دست بنهادم چون والده ام یک لقمه نان دید بماست فرو زده و نخورده صورت حال پرسید گرم را

طعام

طعام نخورده من خواب شبانه باز گفتم و نیز گفتم که بی اجازت تو بود بدان سبب نخوردم چون والده
این سخن بشنید دانست و گفت سر تو پسر وی بخواهد کشید و گوهر تو با فری خواهد رسید **شعر**
دری که بود سزای تاج شاهی در بحر صدف آسود از و گاهی و از تربیت صدف چه بیرون آید زیرون
تاج شده رود تا کاهی شیخ قدس سره فرمود که چون بحضرت شیخ زاهد رسیدم هر خوابی که در اوایل حال
بر والده خود آشکارا کرده بودم و او تعبیر کرده بود بر شیخ زاهد قدس سره عرضه داشتم مستحسن داشت
و آن تعبیر را بپسندید **حکایت** فرخ فال گفت شیخ قدس الله سره فرمود که در وقت طفولیت در خواب
دیدم که بر کوه قاف نشسته میبودم و شمشیری بغایت عریض و طویل بر میان من بسته بودی و کلاه
سمور بر سر من نهاده با خود فکر میکردم که بر پیر و جبرئیل با کلاه و شمشیر چه مناسبت دارد دست کردم
که شمشیر بکشایم گشاده نمیشد چندانکه میکردم فایده نداشت با خود گفتم که چون شمشیر گشاده نمیشود
کلاه بردارم چون بر می داشتم آفتابی از سرم طالع میشد که همه عالم منور میشد باز بر سر می نهادم
آن نور پوشیده میشد باز از سر بر گرفتم باز آن آفتاب تشعشع کرد تا سه نوبت چنین بود وقتی که
بحضرت شیخ زاهد رسیدم عرضه داشتم فرمود که آن شمشیر حکم ولایت است و آن نور نور ولایت **شعر**
نور خورشید بود ز شرق سعادت دوزست • برق شمشیر تو خورشید جهان افروز است **حکایت**
شیخ صدر الدین ادام الله برکته گفت که چون احوال شیخ قدس الله سره متوالی و غالب شد ابدال و اوتاد
پیش او تردد میکردند و تقرب می جستند و لیکن شیخ ایشان را ندانستی و ایشان نیز حال خود ظاهر نکردندی
شعر پنهان ز وجود خویش موجود آنند • کاسرار خود و خلق نکو میدانند • معدوم بنی هست
در آفاق ولی • در عرصه کائنات موجود آنند • بعد از ان احوال شیخ در ترقی و تزاید میشد تا
کشف باطنش پدید آمد و ابتدای کشف باطنش آن بود که در حجره دینه کلهوران بر سر پشته کوکل تربیا است
از ان مردی بغایت بزرگ مشهور و معروف نام او رنک نذر دا درو ز شیخ دید که در کسی که
ثواب و عقاب مشاهده کرد بعضی که در دست فرشتگان عذاب به تصور کرد که ایشان محصلان
ظاهرند تا یکی از اهل ان دیه متوفی شد و راه بر ان صورت دید بدانست که آنچه می بیند احوال مرده
از معنی پرسید و بیمار شد و مدتی دراز ضعف و بیماری بود **شعر** آنرا که دل از خوف بر از درد بود •
انگشت چو کل و گل زرد بود • چون ضعف بغایت رسید والده اش بیماری تفحص نمود شیخ بحکم
ضرورت حال خود بگفت **شعر** بقلبی شئ لست احسن وصفه علی انه ما کان فهو شدید
تمر به الایام تسحب ذیلها فتبلیه الایام و هو جدید چون والده اش رحمة الله علیها صورت
حال بشنید بیقین بدانست که طبیب این مرض جز اولیا الله نباشند و دوا این درد جز در شفا
خانه فاذا مرضت فهو یشفین نباشد بعد از ان هر کس که در شهر اردبیل و ولایت ایشان آن
بصلاحیت موسوم بودی بیاوردی و بخانه خود دعوتها شکرف کردی و شیخ را بر ایشان
عرض میکرد همین که شیخ سخن آغاز کردی همه در سخن او حیران شدندی و فهم هیچکس بکنه کلمات

و معامله شیخ غیر سید والد شیخ را محقق شد که مرتبه شیخ از ایشان عالی‌تر است و احوال بر شیخ روز بروز زیادت
می‌شد و این درد را مرهمی و این حال را محرمی پیدا نشد **شعر** ظفرتم بکتمان اللسان فمن لکم • بکتمان عین
دمعها الدهر یذرف • حملتم جبال الحب فوقی واننی • لاعجز عن حمل القمیص واضعف **حکایت** شیخ صدر
الدین ادام الله برکته گفت شیخ قدس سره فرمود که در وقت توفیق در ایام صبی چون ناز دیه کلخوران بشهر معروف
بتربیة پیر احمد که از صلحاء عباد بوده است همین که عبور بر قبر او افتادی او را دیدمی که در پیش من آمدی و سلام
میکردی و موانست و تسلیت مینمود و میگفت غم مخور که کار تو بالا خواهد گرفت و احوال تو در ترقی خواهد
بود **شعر** جان تو دائره نقطه اسرار شود • دل تو آینه عالم انوار شود • و تشویش مکن که بصاحب دلی خواهی
رسید و روی مراد خود خواهی دید **شعر** عاشقان بر در اقبال تو جان افشانند • بی دلان در طلب
جان و جهان افشانند • کعبه وصل تو عشاق چو بینند بخواب • در قدمش کاسه الشر دل و جان افشانند
حکایت ادام الله برکته گفت که شیخ قدس سره فرمود که چون داب و آداب ارباب سلوک و تصوف
نمیدانستم و مرشدی نداشتم و کیفیت ریاضت معلوم نکرده بودم دایما بعبادت مشغول می‌بودم و پیوسته
قائم اللیل و صائم النهار می‌بودم و اکثر اوقات ذکر از شیخ فرج اردبیلی در می بردم که او از شعبه
مریدان شیخ جنید بغدادیست قدس الله سره و همچنان در مزار رکن محی الدین اردبیلی که وی مرید شیخ شهاب
الدین سهروردیست رحمة الله علیه و یاد رمزار شیخ ابوسعید اردبیلی که از شعبه مریدان شیخ جنید است
رحمة الله علیه و در این مزارات بر دو قدم بایستادمی و نماز گذاردمی و در مزار شیخ فرج و شیخ رکن محی رحمة الله
علیهما چون بنماز مشغول می‌بودم قرانهای نور می‌دیدم که از مرقد مبارک ایشان بر می‌آمد و بحلق
من فرو میرفت و گاه بودی که از مزار رکن محی آوازی بر آمدی که یا نعم الخلف و بر سر من طواف کردی
شعر صاف صفا بجام جان تا حضرتست نوش کن • و ز سر کوی عاشقان نغمه عشق گوش کن
حکایت چون والده اش قدس سرها در ناصیه شیخ آثار انوار ارشاد و جهانگیری مشاهده کرد
مدت دوازده سال علی الدوام افطار روزه بآب وضوی شیخ میکرد شیخ را معلوم شد والده را منع
و مجال نمیداد و مرو اعتقاد اشت که والده چنان کند والده اش رحمة الله علیها آخر خدمتکاری را فرو گماشت
تا از پنهان شیخ آن آب وضوی شیخ را او بردی و افطار بآن کردی **شعر** از طهور تست کز آن
مطهر گردد • عکس نور تست کز آن روح منور گردد **حکایت** ادام الله برکته گفت که از بزرگوار
والده شیخ قدس سره یکی آن بود که شیخ زاهد را قدس سره دو خانه وار بود یکی بهلیه کران و یکی
بسیاورود چون شیخ زاهد را نظر بآن خانه بیشتر بود که در هلیه کران بود شیخ صفی الدین قدس سره
ملازمت و خدمت آن خانه بیشتر میکرد یکبار بآن خانه سیاورود رفت آن حلال شیخ زاهد که در
سیاورود بود عتاب آغاز کرد گفت ای نا درمرده تو خدمت آن خانه بیشتر میکنی و از آن او نمی اینجا
چه میکنی شیخ صفی الدین در جواب او گفت بجای خود نشین که من مرید شیخ زاهدم نه مرید پیرزنان
و اگر مرید پیرزنان بودمی مرید والده خود بودمی که اگر زنان را شیخی روا بودی والده من شیخی عالمی را

شایستی

شایستی **شعر** تا زه مقنع او پاره انوار هدایت • قطره معرفتش بحر هزاران تقویت **نوع دوم**
در طلب شیخ صفی الدین قدس سره **حکایت** شیخ صدر الدین ادام الله برکته گفت که چون حال شیخ قوت
گرفت و احوال الهی بیش آمدی که در حل آن عاجز شدی بالضرورة طلب مرشدی کرد که او را از این تلاطم
امواج بیرون آرد مشغول شد و در آن وقت مردم بکوه سبلان مصمم کرده باشند تردد کردندی و مشهور
بود که در کوه سبلان مردان خدا می‌باشند پس شیخ عزیمت کوه سبلان مصمم کرد تا باشد که کسی را از اولیا
در آنجا ببیند یکبار برفت و باز آمد و کسی ندید **شعر** سبلان چیست که از حسرت لعل بدخشان
طلبند • کوه را از سیل نجویند ز عمان طلبند • باز دویم بموسم رفتن که جز در طلب نمی‌توان رفتن
از غایت شدت برودت برف و بوقت مراجعت چنانچه عادت عوام بود آب و خاک از قله
سبلان بر تبرک برداشت و می آمد در میان در کوه بدیه رسید ترکی را دید بر سندلی نشسته
و کمان و تیر در دست گرفته و از برای شیخ کمین گشاده و بغیر از وی در آن حوالی هیچکس نبود پس آن ترک
بزبان مغولی آواز داد و بانگ بر شیخ زد که بیا شیخ در پیش رفت پرسید آن چیست که در دست
داری شیخ گفت چه آبست شیخ گفت آب قله سبلانست از برای تبرک برداشته ام تیر در کشید و گفت
بریز شیخ آب را بریخت ترک گفت چه فرقست میان این آب که در آنست و آن آب و در آن چه تبرک باشد و دیگر بار
گفت از دیگر چیست که در دست شیخ گفت خاکی که از قله سبلان بجهت تبرک برداشته و باز آن ترک کمان
در کشید و شیخ را گفت آن خاک را نیز بریز شیخ قدس سره چون عنف او بدید آن خاک را نیز بریخت آن ترک
گفت میان آن خاک و خاک را چه فرقست **شعر** آبروی از خاک کوی او طلب زیرا که نیست • خاک جویان را هوا
حاصلی از آب و خاک • خاک بیزی کن که تا آید بدست گوهری • تا بجا اندر آب و گل بوسیده الا گنج با
پس گفت که همچنان که من می‌بینم تو از کار ریخته و می گریزی و بنامردی کاهلی و اولاد بسنگ و کلوخ چه برکت با
و از آن چه توان حاصل کردن **شعر** سر جانی آشکارا کی بود • لعل کانی سنگ خارا کی بود • این نوبت را معاف
داشتم اگر بار دیگر بیابی ببینی تیر بزنم و شیخ قدس سره مراجعت روی بگردانید و در حال آن باز پس
نگریست آن ترک را ندید و او را غایب گردید **شعر** حسبی بانک عالم بطالحی اذ کنت ما مونا علی شفیقا
لمعه برق درخشید و رخی خوش بفروخت • هر چه غیر از هوس دوست مرا بود بسوخت **حکایت** شیخ صدر
الدین ادام الله برکته علی العالمین فرمود که بعد از این چون حالات شیخ قدس سره قوی تر می‌شد و کسی که حل
حال و مشکلات وی تواند کردن نبود و درد طلب شیخ روز بروز و لحظه بلحظه متزاید می‌بود و گرد
گوشه نشینان کنار گوشها اردبیل بر می آید شفای علیل و دوای دل علیل و نمی‌بیند **شعر** فلا ابک
لا اشفی الغلیل وان ادع • ادع حرقة فی القلب ذات تلهب • و از والده اجازت سفری میخواست که شیخ
مرشد کند والده اش اجازت نمی داد و درد شیخ زیادت تر می‌شد و والده طاقت فراق نمی‌داشت **شعر**
اطمع فی السلو و نار حزنی • لها فی کل جارحة ضرام • و شیخ را قدس سره برادری بود محمد نام که میلی
تمام داشت و طرف شیراز و هرموز بتجارت رفته بود و قضاء الله و قدره در میان شیراز و هرموز دزد و

بسیار

کوزه آب کفت

طلب

برك وطارم كه هواى كرم سيراست باد سموم هلاك شده بود وبرحمت رسيده الحمد لله شعر اذا ما امرؤ وجانت عليه
منية • بارض اتاها مكرها وطوعا • برادر ديكر صلاح الدين رحمه الله بموسم بهوا اهل احوال واسباب او بطرف
رفته بود ودر شيراز دختر امين الدين اناباد دارا بعقد شرعى در حباله نكاح خود آورده وانجا اقامت
نموده ومدتى طويله درين كذشته تا عاقبت شيخ قدس سره از والده اجازت خواست كه بطلب برادر
صلاح رشيد بروم وظاهر اين معنى بهانه ساخت وضمنا طلب مرشد ميخواست شعر عاشقان بى كم
كان در كوى جانان خوش روند • بهره آن آب حيات اندر دل آتش روند • والده چون بوفات پسرى فراق چشيده
بود وبعذاب ديكرى افراق كشيده بسبب طمع طلب صلاح الدين رشيد اجازت داد وشيخ قدس سره روى
در بيابان طلب نهاد وروان شد شعر فلما دنى التوديع ممن الفتهم • بكيت الى ان كدت بالدمع
اغرق فقلت قفوا لى ساعة لاراكم • ايا من بنار الهجر قلبى احرق • فلم يسمعوا قولى وساروا فذتهم
وظل فوادى بالاسى يتحرق • وچون شيخ قدس سره شنيده بود كه انجب الاوليا شيخ نجيب الدين
بزغوش رحمة الله عليه در شيراز مردى صاحب ولايت است وآوازه وو بدينار ودر مسامع زمين
طنينى دارد شيخ قدس سره هوس كرده از وى بشيراز آورد ليكن در راه در ابهر وقزوين وغيرهما
هر جا كه خبر ونشان صاحب خبرى وپيرى شنيد عنان طلب بصوب او كردانيدى وچون صاحب درد
وارادت بود ميخواستى كه بدست وى توبه كند چون دستبوى دادى روى وكردن مباركش از روى
ومقابله ومحاذات وى بكرديدى ومجال ديدن روى او نماندى وابا نمودى كه اين آنكس نيست كه جذب
وى تواند كردن وكار شيخ از پيش او كشادن دست باز كشيدى شعر بنجشك باز برا كجا تحجر شهباز برسد
بنجشك وبلبلى از كجا بنجشك را با بازى رسد شعر در دام مكس چكونه كنجد مرغى كه دو كون دو نه اوست
عنقا بقفس چكونه آيد بر قاف چو آشيانه اوست وازانجا بكيلانات رسيد ونشان پير پرسيد نشان پيرى
دادند پيش وى رفت وهمچنان ميخواست كه توبه كند بدست وى همان حالت انصراف روى وكردن مباركش
واقع شد او نيز دست باز كشيد وروى بصوب شيراز نهاد شعر اذا رقى فالى العلياء نهضته وان مشى
فعلى الاعناق والهمم • وچون خبر برادر شيخ صلاح الدين رشيد رسيد كه برادرت شيخ صفى آمد
مى ترتيب استقبال كرد وبدست خود نامى غلام كه نيابت وى مى دانست بپوشيد كه جهت ناموس
وعظمت خود اسبان بدوى چناه وملابس نفايس بفرستاد وغلامان وخدم انبوه از آن مشكوه روانه
كردانيد كه شيخ را قدس سره جامهاى نيز در پوشانيد وبر اسب زين نشانند ودر شهر آورند شيخ
قدس سره ابا فرمود وقبول نكرد وبر اسب ننشست وهمچنان پياده با جامه ونعل خود در شهر رفت شعر
ولئن كبرت عن الملابس والحلى تترف فبك الملابس والحلى تتشرف ودر مقام مقابر شيخ كبير ابو عبد الله خفيف
نور الله روحه فرود آمد وانجا بسر مى برد وچون شيخ قدس سره انجا رسيد تاسف اين معنى در شيخ ظهور نمايان
شعر للموت فينا بسهام غير مخطئة من فاته اليوم سهم لم يفته غدا واز درد طلب برادر وصحبت او
نداشت والتماس او كه بوثاق خود دعوت كردى صبر نكرد ونمود ودايند وتمامت اوقات بطلب مشغول ميكرد

مدتى بود كه منبع الصفا شيخ نجيب الدين
بزغوش رحمة الله عليه كاس زندكى چشيده بود
وبجوار رحمت رسيده صح ق

شعر سر بركشت ما را ازجهان سود اينست • كه بملك دو جهان هيچ فرو نپيچيم حكايت روزى شيخ قدس الله سره در ميان
بازار شيراز برادر خود صلاح الدين رشيد را ديد كه با كبكبه انبوه ميكذشت وقريب هفتاد كس از اجلا وشان وغلامان زرين كمر
وپيش رواند وكويند كه از غايت غلبه وشوكت محجب از سراى وحيرت بيش وى ميرفتند شيخ قدس سره چون وى را از دور
خود را از وى در كشيد واز وى مجتنب از انجا روانه شد اما در مرور وى در آن ازدحام ركاب صلاح الدين رشيد بجامه شيخ
رسيد شيخ قدس سره از انجا روانه شد وجامه خود در آب نهاد وبشست مصرع نقش تقوى خوب تر آيد ز بركار ورع
وداز كوشه عبادت قوت جد واجتهاد بر رياضت نهاد ودر شدت اجتهاد در رياضت بجاى كشيد كه بهر هفت روز
يكبار روزه كشاد حكايت ام الله بركته على المسلمين فرمود كه جوانى كه صغر سن از شيخ قدس سره تنها كوچك
تر بود مصاحب شيخ افتاد ودر مصاحبت وموافقت همديكر بعبادت مشغول مى بودند ورياضت مى افزودند و
آن جوان را حق تعالى عينين هطالتين چنان ارزانى داشته بود كه از غايت بكا خبر صفت مجارى دمع بر رخسار
چون شمع او سوخته بود ومجروح شده شعر وما زال يشكو الحب حتى رايته • تنفس فى احشائه وتكلما • فيبكى
لكى رحمة لبكائه • اذا ما بكى دمعا بكيت له دما شعر اشك كلكون بر رخسار زرد قصه دل مى كند از حال
درد اتفاقا نوبتى چنان شد كه از ماكول لا تجزى نماند كه تا وكنند ودرين معنى تا چهار ده روز بكشيد وچون
وظيفه وقت هر هفت روز بود وچهار ده كشيد بى طاقت شدند ناكاه شخصى را ديدند كه از ديوار خانه در آمد شمعى
ونانى چند وقدرى ثريد در پيش شيخ وآن جوان نهاد وبدان افطار كردند وبعد از آن شخص مصاحب شيخ شد
ومدتها صحبت داشتند شعر زمن هويت وان شطت بنا الدار • وحال من دونه حجب واستار
لا يمنعك بعد من زيارته • ان المحب لمن يهواه زوار حكايت دام الله بركته على المؤمنين فرمود كه بعد
از ين از اولياء الله بودند كه انجا بودند با شيخ قدس سره مصاحبت واختلاط اغاز كردند وهر يكى در خرقه
مستور مى بودند همچو تار وخار وغيرهما وجلبات قباب اولياى تحت قبابى لا يعرفهم غيرى پوشيده وبر ايشان
بين محرم اشكارا شعر پوشيده واشكارا ماسته جانا بايار عيان ولى ز اغيار نهان وشيخ قدس سره
بيشتر اوقات در مسجد بنا در سليمان وبر مزار شيخ ابو عبد الله خفيف ومزار شيخ ابو زرعه اردبيلى رحمة الله عليهما
بعبادت بسر مى برد ليكن در ان وقت چنان بود كه اكر كسى ديد مزار ابو زرعه رحمة الله عليه از نماز شام تا طلوع
آفتاب يك لحظه درنك مى كردى وبيرامرده يا فتندى ودر كورستان انداخته شعر سر كوى تو كه آب
وادى ايمن نخوارت • كوى ميدانش كو بنى سر هر عيار است • وچون شيخ قدس سره فرمود كه شبى در انجا
با حيا بود وآزار مردم شيخ را منع ميكردند وبجان حال كه مردم شب بسر بردند تخويف ميكردند
شيخ قدس سره فرمود كه ما هم شهرى يكديكريم ومرا از وى كزندى نرسد وشب در انجا بود وبعبادت
مشغول شد وفرمود كه غرفه غرف نور را از مرقد پاك او بر مى آمد وبحلق من فرو ميشد واشعه نور
از مرقد وى بر مى آمد وبدرجهاى فراز بالا مى رفت همچو آتشى كه از كوره حداد از ومينا قتاز بر وز آيد
وشيخ قدس سره همچنان تا بوقت صلوة اشراق وطلوع آفتاب در انجا بود وغرفه نور بر مى آمد وبحلق مبارك
فرو مى رفت شعر ما ز تيغ دوست جام جان فرو نوشيم از انكه • جان ما با جام جانانا آشنائى يافتست

خانه دل از ابنوه دعوی او آراستم **شعر** زانکه از تجمع حال روشنائی یافتست • ومردمی که با شیخ قدس سره معرفت داشتند بامداد کفن وحنوط وآلات تجهیز مهیا کردند وبر در مزار بوز دعه آمدند که همان حالت با شیخ قدس سره رفته باشد تا تجهیز ودفن مشغول کردند شیخ را دیدند همه غرق نور در از در حضور نماز استاده ببلامت وبا آن مردم بیرون آمد واز آثار نوری که بر روی مبارک شیخ آمده بود کسی را امکان امعان نظر بر روی مبارک شیخ نبود

شعر معجز روشن رویش چو ید بیضا شد • هر که آن آیت حق دید بحق بینا شد **حکایت** ادام الله آثار برکاته فرمود که شیخ در طلب سراسیمه شده پیوسته سرگشته کرد مزار وگوشه نشینان گشتی وچون شسته بودی کله بودی که ناگاه یکی از دیوار درآمدی ویکی از زمین برآمدی ویکی از سقف فرود آمدی وبا شیخ قدس سره صحبت داشتندی وباز برفتندی **شعر** القوم اخوان صدق بینهم نسب • من المودة لم یعدل بسببٍ وشیخ قدس الله سره احوال وخالی وواقعه که بروی حال ووالهم شده بودی بدیشان عرض میکردی هیچکس فهم نمیکردی که این چه حالتست فضلاً عن حلها **شعر** الطرق شتی وطرق الحق منفردة والسالکون سبیل الحق افراد • لا یعرفون ولا یدری منازلهم • فهم علی مهل یمشون قصاد • والناس فی غفلة فیما لهم قصدوا فکلهم عن طریق الحق رقاد • وروزی شیخ قدس سره نشسته بود دید که دیوار محراب شکافته شد ویکی از انجا درآمد وشیخ را خطاب کرد که ای پیر ترک وشیخ را قدس سره پیر ترک گفتندی از جهت آنکه بدیع جمالش در نهایت حسن وکمال بود **شعر** اذا الحق شیمنا بالسیر طالعا • بحسناک حظا انما هی واجمل

شعر در جوی جان عالم حسنت ز آفتاب • در برج عالم جان روی تو آفتابست
از چشم مستت • در عقل در خمارست • وز لعل می پرستت • در جام جان شرابست

شیخ قدس سره چون گوش بخطاب آنکس کرد گفت پیر ترک آماده باش که سه روز دیگر بنماز دیگر بخواهی رسیدن بلک نماز پیشین خواهی درگذشتن ودنیا گذاشتن ومدت ایام تو تمام شده است این سخن بگفت وروی در نهفت وغایب شد شیخ قدس سره چون بشنید تاسف وتلهف بسیار خورد ودر نومید بر صحیفه امید کشید اما نه بر فوات عمر مستعار وفوات تلک الحیاة بل بر نایافت مرشد که مرشد نادیده ومقصد نارسیده واحوال نامعلوم مکر چون خواهم گذشتن **شعر** فوقا العقول لصرف الازمان • ما المرء الا نمنع الحدثان • سعی وجهد وتقلب حالا لا یجالی نم یحل بمکان

شعر گفتم ز شراب وصل سیراب شوم • دردا که درین بادیه مردم بسراب

وآماده رحلت شد وتطهیر کرد وترک افطار کرد ودرین مدت سه روز باستعداد مرگ وترک المتعلقات بدنیا مشغول شد وهیچ نخورد وانتظار وقت میکرد بعد بوضو بنشست وچون روز سیم شد وقت نماز پیشین که موعد رحلت بود درآمد وشیخ قدس سره مترصد وقت نشسته که ناگاه یکی را دید که همچنان از دیوار درآمد وگفت ای پیر منور عمرها ملول ومشغول الخاطر چرائی وملال از چه سیمائی شیخ قدس سره فرمود که حال چنین واقع آنکس گفته بود باز گفت آن شخص گفت غم مخور وبر خیز تا بجنازه آنکس رویم که او در گذشته است بیرون آمدند وچون بسر کوچه رسیدند جنازه آنکس دیدند که بیاوردند وحال آنکه آنکس از جلسای شاهی بود وچون نماز بر آنکس بگذاردند شیخ از آن شخص پرسید که این چه حال بود که آنکس وعده موت من داده وفوت شد آن شخص گفت که

المومن

المؤمن مرآة المؤمن او در آینه صفا فی تو نظر کرد صورت حال خود دید وموت دید پنداشت که از آن تو است وحال آنکه از آن او بود **شعر** در جام جهان نمای آینه پاک • هر کو نگرد صورت خود را بیند **حکایت** ادام الله برکته فرمود که بعد از آن احوال شیخ قدس سره ظاهر وآوازه منتشر شد از صلاحیت وعبادت ومردم اکابر واصاغر بشیخ تبرک وتقرب مینمودند واز آن جمله سیف الدین بلوک دار مردی بود که عرض مرتبه عریض ودرجاه علو بارگاه داشت ودر شیراز صاحب عمل بود وصلاح الدین رشید برادر شیخ قدس سره با وی شریک بود واین سیف الدین بلوک دار پیوسته با شیخ تبرک وتقرب میجستی ومیخواستی دختر خود را در حباله نکاح شیخ آورد وشیخ را قدس سره سودای عالم سفلی مشغول ومستغنی گردانیده بود وا با می نمود **شعر** دیده غیرت حق جوی که نورش باشد کرکند میل بجوی ز مقصودش باشد • روزی سیف الدین بلوک دار در مقابر بخدمت شیخ قدس سره آمد وبسی التماس واستدعا نمود که مبلغ ده هزار دینار می دهم ودختر خود را در عقد نکاح تو می آرم قبول کن وشیخ در ابا نمودن مبالغه مینمود وقبول نمیکرد تا عاقبت چون مبالغه بنهایت رسید والحاح بغایت رسید در قبول آن ده هزار دینار شیخ فرمود که چون ناچار است از قبول آن ده هزار دینار اکنون آنرا از منت سیف الدین بلوک دار گفت بلی شیخ قدس سره سر کیسه بگشاد ومشت مشت آن زر در میان مقابر می افشاند ومردم فقرا برمیچیدند سیف الدین چون این وضع دید که خلاف مزاج وطبیعت وی بود آن کیسه از پیش شیخ در ربود که غرض من آن بود که خاصه شیخ باشد نه بر خالی باشد **شعر** در عالم عشق ملک دنیا بجویست • قارون هزار وخان وکسری بجویست آنرا که قدم در طلب دوست بود • با همنا ودنیا وعقبی بجویست • واز اولیا واوتاد وعباد قریب هفتاد کس را با شیخ قدس سره معرفت شد که تمامت را می دانست وبعضی از انها بر دکان بقالی ونجاری می بودند او لیا پوشیده که مردم ایشان را نمیشناختند وخود بر ایشان عرضه میکرد وایشان فهم نمیکردند که کشند که حق تعالی این مرتبه ومنزلت بما نداده است **شعر** صدر گاه تخت عزت پادشا را کی رسد • مسند شاهی گدای آستان را کی رسد • عاقبت نشان دادند که در بیضا بر محجه بیضا رکن الدین بیضاوی هست شیخ قدس سره پیش وی رفت وصحبت او دریافت وچون صورت حال بروی عرضه کرد وی نیز همچنین بعضور خود معترف شد وگفت که ای پیر یقین است که بحسب من طلب شیئاً وجدّ وجد بصاحب دل خواهی رسید وچون بدو رسیدی مراد خود مرا یاد کن فراموش نکنی وانجا یادآوری **شعر** چون جام صفا نوشی در عالم روحانی • باید که یکی جرعه بر خاک من افشانی **حکایت** ادام الله تعالی آثار برکاته فرمود که ابتدا در مدت طلب شیخ قدس سره بطول کشید وملال عبدالله الجامی ودر میان معتقد وشیخ مضطرب بود در شیراز مولانا نفیس الدین المانعی رحمه الله علیه مردی بود عالم ربانی متدین متورع متشرع که واعظ بالله بود وخلق متوجه وی بودند شیخ قدس سره بحضور وی رفت واو را دریافت وبا وی مصاحبت میورزید ومولانا نفیس الدین رحمه الله علیه هر روز گوسپند سر برگرفتی وبفاصله یک دو میل راه بکوچه که گوسپند فروختندی ببردی وبیع وحتی وچون شاگردان التماس کردندی که ما ببریم وبفروشیم ودر حضور مولانا آوریم قبول نمیکردی ومیگفتی که چون شما فروشید مکسب بجهت شما کرده باشد ومن از کسب شما خورم ودل من بدین معنی نمی دهد بلکه بنفس خود رفتی وفروختی وهر دو نان دینار مکسب وی

بودی شیخ قدس سره فرمود که تو هم آن کردم که یک دینار باشد و می گفتم که دیناری بسیار باشد مولانا حی الدین
رحمة الله علیه گفت که آخر دینار دینار شما بیست ملک دینار بیش از بیست که تسوی و دو جو باشد و از این جمله
دو جو صدقه می دادی و تسوی مویز منقی و قند می خریدی و غذا می ساختی و شیخ را بیزار از غذا می
شعر فتی عشق العالی فی قلبه فغالته الدهر هکذا غریب الفعال غریب المقال غریب الکمال
غریب المحل • پس مولانا رضی الدین رحمة الله علیه شیخ قدس سره بتحصیل مشغول شد و شیخ آغاز ده قرآن پیش
مولانا کرد و بعضی از تفسیر کلام الله بخواندند تا ابو آن لیکن چون مولانا رضی الدین رحمة الله علیه استعداد
شیخ قدس سره دید اجازه نمود و شیر داد شعر دریای دل پاک چو در موج آید سرچشمهٔ علمها بر وی بگشاید
و شیخ قدس سره گاه گاهی بحضور سعدی شاعر طیب الله رمسه رفتی و فرمود که سعدی امردی ملول طبع
یافتم که اگر کسی نادیدی وی و صباحت داشتی مجال صحبت دادی و اگر نه و اگرچه از سر اعتقاد قدم نهاده
بودی و از مجالست خلق ساخت بودی در صحبت و حاصلی و در تحت مصاحبت و طائلی ندید انقطاع
گزید شعر خاصیت جان نیابد از هر جسمی هستی سمی بود هر اسمی • شیخ ظهیر الدین پسر شیخ نجیب الدین
بزغوش رحمة الله علیهما در شهر قایم مقام پدر بود پیش وی نیز برفت در حضور او نیز قصور این حال دیده
شعر همه روی دهر نه دلبر ندارد • همه سنگ لعل ندارد همه نی شکر ندارد حکایت
بدیع الله برکته علی الانام فرمود که بعد از این جمیع اولیاء الله که از احوال شیخ با خبر بودند و شیخ قدس سره
ایشان را دریافته و دانسته باتفاق با جمیعهم گفتند که اگر کسایش حال تو باشد از پیش امیر عبد الله باشد که عنقا
رتبتی رفیع دارد و مردی مشار الیه جمع فارسیات در ریاضت و عبادت و زهد و ورع و تقوی و نسب
و نسبت ظاهر با عترت طاهره دارد رحمة الله علیه پس شیخ قدس سره بحضور امیر عبد الله رحمة الله علیه رسید
شخصی دید صورت مثالش از جان سرشته و ناصیهٔ صورتش مثال نور نوشته شعر روح روح از گلشن
او می رسید • بوی جان از ساحت او می دمید • شیخ قدس سره صورت حال و احوال و واقعات و مقامات
خود بر وی عرض کرد امیر عبد الله رحمة الله علیه ساعتی طویل خاموش شد و سر فرو انداخت پس برآورد و گفت
ای پسر ترک عرع همت ما تا اینجا پرواز نکرده است اگر کشف و قدم میخواهی از پی دو زبان ولایت توان
حاصل کردن و الا آن معامله بزرگ تو در بین بازار ما بدست نیابد و مارا از این حال خبری نیست
شعر مرغ همتهای ما نکشاد انجا پر و بال • زانکه نه پرواز دارد نه بدانجا نه مجال • شیخ قدس سره
چند در مظان امانی یأس دید آب حسرت از دیده مبارک فرو بارید و بهای های بگریست و گفت چون
مجموع رجوع با انجا کردند که مفتاح الباب این مغلاق از انجا شود چون نیست تدبیر از چه کنم شعر ولقد
ضربنا فی البلاد فلم نجد احدا سواک الی المکارم ینسب فاصبر علی الکبدی التی اکرمتها والا فارشدنا
الی من نذهب امیر عبد الله رحمة الله علیه چون حال چنین دید گفت ای پسر ترک از شرق عالم تا بغرب عالم کسی که حل
این حال و واقعه تو تواند کردن هیچ کسی نیست جز از شیخ زاهد گیلانی قدس الله روحه و درمان درد تو
جز شفاخانه ارشاد او نیست شیخ قدس سره چون این سخن بشنید حال بر وی بگردید و گفت این امان که ساها

در طلب آب میکردم شعر غبنا علی الایام ... فقد بلغنا اقصی الامانی • چون شیخ زاهد را قدس الله سره و روحه
نمی دانم و جای وی نمی‌شناسم بکجا بویم و از کجا جویم امیر عبد الله گفت که جای شیخ زاهد در گیلان اصفهبد است
برسید که کرام گیلان امیر عبد الله گفت که آن گیلان که بولایت شما نزدیک است و خلوت او بر لب بحر است چنانکه
در حالت تموج بحر آب به عتبه خلوت می ریزد و در خلوت بجانب شرق گشاده است چنانکه چون آفتاب طلوع
کند شعاع در خلوت افتد شعر صبحدمش طالعش که آفاق معنی دم زند نور دولش طعنها بر نیر اعظم زند پس
شیخ قدس سره از حلیه و هیأت و صورت ظاهری شیخ زاهد را قدس الله روحه پرسید امیر عبد الله گفت
که او مردیست قصیر القامة ازهر اللون مشرب بالحمرة اکحل العین اسطح الجبهة اصلع الناصیه خفیف العارضین
عریض اللحیة شعر فابصرت شخصا بین ازرار الوری و لاحظت تحت عمته البدر پس امیر عبد الله
گفت رحمة الله علیه که ای پسر از اینجا باید رفتن که از مشارق مشرق تا مغارب مغرب عالم کسی که پیر این معامله
باشد غیر از این شیخ زاهد کسی نیست شعر هو الدین و الدنیا هو اللفظ و المعنی هو الذروة العلیا هو الغایة
القصوی • شیخ قدس سره را چون این سخن بگوش هوش رسید دل و جان باسواق اشواق شیخ زاهد قدس الله
روحه فرستاد شعر این قصه چو کرد عاشق ... گوش هوشش همه گوش گشت و گوشش همه هوش پس شیخ
قدس سره عزم مراجعت فرمود و از اولیاء الله که با شیخ مخالطت و مصاحبت داشتند هر کس بخشایشی ظاهری و باطنی
میکردند و وداع میکردند شعر یوم الفراق من القیامة اطول • و الموت من الم التفرق اجمل قالوا الرحیل فقلت
لست براحل لکن مهجتی التی تترحل حکایت چون شیخ قدس سره قصد رجوع کرد گفت که شنوده‌ام سعدی
رحمة الله علیه اینچنین ... باشد که معرفتی شده است پس سبب وداع بحضور سعدی رفت سعدی با اصحاب خود
گفت که درویشان این پیر حاج سفر شان ... لابد باشد هر یکی از بهای پوش و کیش و انچ از لوازم راه
آن ما میکردند شیخ قدس سره چون خبر یافت و علماء ... و دست در بروی قبول آن ننهاد سعدی رحمة الله
علیه چون این حال دید گفت ای پسر چون امثال این چیزها قبول نمی کنی دیوان اشعار خود مکمل بخط خود نوشته‌ام قبول
کن شیخ قدس سره رحمة الله علیه جواب گفت من چندان از دیوان خدا دارم که پروای دیوان تو ندارم و باین دیوان خدا مشغول شده‌ام
سعدی چون بشنید قدری ... طیره که خاطر او تیره کرداند و ساعتی سر فرو کند بعد از ساعتی سر برآورد و دستهای
بر سر میزد و می گفت چندان از دیوان خدا دارم که پروای دیوان تو ندارم و مکرر میکرد و دست بر سر میزد شعر
غیر از این دیوان و دفتر هست دیوان دگر کند را انجا رمزهای سر دل بنوشته‌ام بر سر عنوان آن دیوان نخوانا
حکم فضها بنوشته و طومارها بنوشته‌ایم حکایت چون شیخ قدس سره بر جناح سفر استاد و روحی
براه نهاد از بهادر صلاح الدین رشید رحمة الله علیه التماس کرد که با وی در مرافقت موافقت نماید و مراجعت
کند و بخانه آید چون صلاح مناصب و اشغال بود مشاهیر بود و سوا اغلال بجاد ... کبروی شد اما غلام
خود عمو نامی را که عمدهٔ اعمال و اشغال وی بود بطرف اردبیل فرستاد با خروارهای بارهای نفیس
و غلامان غلبه و کبکبه شکوه و شیخ قدس سره روانه شد و عمو همراه او روان شد و شیخ قدس سره
هیچ گونه بگوشه چشم ملتفت غلام و کار و بار او نمی شد و پیاده می آمد نه که بر بالا و پیراهن پشمین در بر بود

شعر صد هزاران بار بهر خاک بوس طوق آن • در جهان ملک معنی خسرو صاحب سریر • چاک میکردند اندر عشق
آن نشیمن او • حله پوشان بهشتی پرنیان نازک حریر • و از نشاط تماشای این بساط عبر احبابان در می نوردید
که دیده سیاره بکردش نمی رسید و کواکب که دو دش در دیده میکشید شعر ای شاه پیاده اندرین مرکز فرش
ونجیمت او غاشیه کش کوهنه عرش • و موضعی بقوت قطع مسافت میکرد که شبی عصا و ابریق در دست
داشت و از چشمه ساری آب برداشت و مقدار دو فرسنگی راه قطع کرده بود در شب آواز تشنه شنود که
از برای خدا آبی شیخ قدس سره آن آب بدان تشنه داد و سیراب کردانید چون شیخ را از برای وضو احتیاج آب
خواست بودن از آنجا دو فرسنگی چشمه در آن شب تاریک تنها مراجعت کرد و باز از آن چشمه آب برداشت و کرد
رفتار روان شد و بدیشان رسید و با ایشان نماز گزارد و همچنان چست و عاشقانه بار دیگر آمد شعر
وان رجعتم الی الاوطان ان لکم • صدقونا عوض الاوطان اوطان • و از ورود بشایر بشیر وصال و الذ
فراق دیدار ایشان تازه و بشارت بی اندازه حاصل شد شعر وبدا البشر بما اقر الاعین وشفى
النفوس فنلن نهایات المنی وتقاسم الناس المسرة بینهم قسما فکان اجلهم حظا انا وبجسم دهیکن
سکون یافت و بجان در طلب ثبات در بروز بود و شب و روز عنی آسود و نمی غنود و علی الدوام تفحص
حال شیخ زاهد قدس الله روحه می نمود و این مدت که در تحصیل شیخ زاهد قدس روحه مشغول بود شیخ زاهد
در جلیات قباب خمول بود و در طریقه ارشاد بمبالغه اشتغال نمی نمود و هیچ در یک خبر بر شیخ قدس سره نکشود
شعر لئن سترتک الجدر عنا فربما رأیت جلابیب السحاب على الشمس حکایت ادام الله برکته علی اهل
الاسلام فرمود که در این وقت که شیخ قدس الله سره در اردبیل محض شیخ زاهد قدس سره میشد و دیده سر کردانی می بود
روزی شیخ زاهد قدس الله روحه در گیلان میان جمع اصحاب گفت که جوانی نمد پوش در اردبیل در طلب ما
کردانست که اگر او اینجا آید بیک روز کار او تمام شود و بروایتی بر مثال الذین ارزبرابحوی بالموالی رحمة الله
که شیخ زاهد قدس الله روحه فرمود که نمد پوشی در طلب ما سر کردانست که میان او و حق تعالی یک حجاب بیش نماند
شعر عاشقانی در سودای تو جان افشانند بی دلان در طلب وصل تو سرگردانند • کر شب راز تو در خلوت جان دست
دهد • در قدم مکاشفان اسرار و جان افشانند خوردن ناوک غمها بدل و جان و جگر • بتوانند ولی طوق زدن نتوانند
کوی سر در خم چوگان رضا انداختند • رخش تازان ارادت که در این میدانند • عاشقان جان بر جانان زر ذوق ده منه
غافلان در پی این واقعه کمتر دانند جان فشان در نظر شمع جمال رخ دوست • همه پروانه صفت سوخته و حیرانند
فصل ششم در رسیدن شیخ صفی الدین قدس الله سره بمرشد الاقطاب و العارفین شیخ زاهد
قدس الله روحه شیخ صدر الملة والدین ادام الله برکته علی العالمین فرمود که شیخ قدس سره مدتی چهار سال
در این حال سر کردانی شیخ زاهد قدس الله روحه هیچ کس خبری نکرد و هیچ اثری پیدا نشد و شیخ قدس سره بعبادات
شدید و ریاضات شدید مشغول می بود و زیارت مزارات بگرمسیر بردی و الدوام ثم رحمة الله علیها و بر آبا و عبادت
خود کذا اشتغال بود و بجا اشغال و امور دنیوی نمی فرمود و شیخ بر آداب ابدال صالحین بر مواظبت قیام لیل
قیام مینمود و بوظیفه من طلب شیئا وجد وجد و من قرع بابا و لج و لج مشابرت میفرمود لاجرم کجی

که می جست

که می جست بجنان آورد شعر هر که بره در حدود شرط سامانی بود • راه سعی و جهد او بر کنج سامانی بود
حکایت مذظله فرمود که از اقارب شیخ قدس سره در کلخوران محمد ابرهیمان نام مردی بود و این محمد از برای برنج
بگیلان بطرف خانبلی کران از نواحی گیلان ناحیتی است رفته بود و در خانبلی دیهی است هلیه کران بدان دیه
رفت و از آنجا برنج خرید و حال آنکه شیخ زاهد را قدس الله روحه دو عیال بود یکی در سیاورود بر لب دریا
چنانک امیر عبدالله رحمة الله علیه نشان داده بود و یکی در دیه هلیه کران و در این وقت که محمد ابرهیمان بهلیه
کران رفت شیخ زاهد قدس الله روحه در هلیه کران بود محمد ابرهیمان برنج بخرید و بزاویه شیخ قدس الله روحه
رفت طایفه را دید پاکیزه اهل تمیز در کسوت نور مطهر و چون چشمه هور منور و در زی متصوفه بصفات اهل
صفوت متصف و بذکر و عیان الحب مشتغل وا شغنا ثوابحذا جو بتی در بجاه ایشان مشتغل شعر
قومی همه چون روح سراپا همه نور در حضرت حق بخلوت دل بحضور محمد را خوش آمد و دل ربوده ایشان شد و بر دست
مبارک شیخ زاهد قدس روحه توبه کرد و در زی ایشان در آمد و تغیر لباس کرد و جامه اهل تصوف در بر نمود
و از انجا مراجعت نمود اتفاقا برفی بس عظیم بیارید و موسم شدت سرما بود چنانکه گویند که گیلان نزدیک
برف باریدن بود و چون محمد ابرهیمان از شدت برودت و کثرت برف در راه زحمت یافت و بمشقت می آمد تا
بدیه رسید و مردم بسبب مددوی باستقبال وی بیرون رفتند شیخ صفی الدین قدس سره با آن جمع باستقبال
محمد برفت و چون نظر مبارک شیخ قدس سره بر محمد آمد و برا دید در زی متصوفه و تغیر زی لباس و هیات
کرده و خود را در شعار آن طایفه آورده تعجب کرد شعر صورتی دید که در وی اثر معنی بود • هیاتی دید
که با وی خبر تقوی بود • گفت محمد این چه وضع است محمد گفت که این زی و هیات شیخ زاهد است و من
مرید شیخ زاهد قدس روحه شده ام شیخ قدس سره چون نام شیخ زاهد شنید حال بروی بگردید و دلش
در اهتزاز و جانش در پرواز آمد شعر احادیث احلی فی النفوس من المنی والطف من مر النسیم اذا سری
بس گفت شیخ زاهد را قدس روحه دیدی گفت بلی و حلیه که از امیر عبدالله رحمة الله علیه شنیده بود با معنی
پرسید یک یک بنقیر و قطمیر محمد گفت بلی ابیت شعر ولما اتانی من جنابک نفحة تضوع من انفاسها
المسک عالنذ وقفت واحییت الرسول مسایلا وانشدته بینا له المثل الفرد • وحدثنی یا سعد عنهم
فزدتنی شجونا فزدنی من حدیثک یا سعد • هواء هوی لم یعرف القلب مثله • ولیس له قبل ولیس له بعد
شیخ را قدس سره مجال نماند و طاقت طاق شد و چون نشان مطلوب و خبر محبوب شنید مجال قرار نماند
و عزم گیلان کرد و اگر چه بسیاری شفاعت کردند که تا هنگام خوشی هوا توقف کند لیکن شیخ را قدس سره
هوای محبوب و هوس مطلوب غالب بود قبول نمی فرمود و در آن غلوای برودت و برف و زمهریر روان شد
شعر نثر السحاب من السماء دراهما وکسى الجبال من الحواصل ملبسا • والریح بارده الهبوب کانها
انفاس من عشق الحسان فقلنا شعر در هوای تو از آن آتش سودا دارم • زمهریر از نقل لا اله و کل نیدارم
و قریب در هر شب منزلی شیخ را قدس سره احتلام واقع شدی و در آن سختی سرما احتیاج اغتسال شدی
و از غایت حیا از صبح کسی ای جمعت اغتسالی نمی توانستی خواستن اما هو شیخ زاهد را قدس الله روحه

دیدی که بیامدی سقرلاط سبز پوشیده و محمد خلیلان نامی خادمی داشت در حضرت شیخ وسبوی آب گرم
بدست محمد خلیلان و بشیخ صفی الدین قدس سره دادی و شیخ بدان آب غسل می کردی اگر ایشان را دیگر
نمی دیدی درین حال متردد شدی که شرعا این اغتسال مجزی باشد یا نه تا از سر جامه بر لب گلی رفتی و بار
دیگر غسل کردی و این معنی هر شب **شعر** مستمر میبود و هر شب شیخ زاهد را قدس روحه با محمد خلیلان میدیدی
که می آمدی وسبوی آب گرم می آوردی و شیخ قدس سره غسل میکردی و بار ثانی سر آن نزد دیا ب سرد
نیز غسل میکردی **شعر** اندران تاریکی از سرچشمهٔ مقصود خویش هر شبی در کام یابی آب حیوان یافتی و
بدین سبب که در هوای سخت سرد با آب سرد هر شب غسل میکردی کمالات عظیم در حواس ظاهری شیخ قدس سره
ظاهر شد و سمع و بصر و شم شیخ قدس سره کمالات یافت و همچنان عالم محسوسات را پشت پا زنان بقدم عشق
میرفت **شعر** عالم محسوس را در عالم عشق زیر پای عشق کرده پای مال . طاقت بدید هلیه کران بمقصد
مقصود خود رسید و بزاویهٔ شیخ زاهد قدس روحه نزول کرد **شعر** رخت همت بدر قبلهٔ مطلوب
کشید در حریم حرم کعبهٔ مقصود رسید اتفاقا ماه رمضان بود و شیخ زاهد قدس روحه بخلوت
نشسته و رسم شیخ زاهد قدس روحه چنان بود که چون بخلوت نشستی تا روز عید هیچ کس را در حضور وی
مجال نبودی که بار یافتی و واقعات بوی رسیدی و چون عید بکردی طالبان را مجال می دادی و استماع
وقایع ایشان می کردی اما چون شیخ صفی الدین قدس الله سره در زاویه آمد در گوشهٔ از زوایای زاویه
در نماز استاده و او کسی را و کسی او را نمی شناخت حالی شیخ زاهد قدس الله روحه خادم را بخواند و فرمود
که در زاویه آتش برافروز و حال آنکه زاویه خود گرم بود و سقف کوتاه و پوشانیده خادم آتش برافروخت
و زاویه عظیم گرم شد **شعر** وجم کیوم البین شب حرامه بنار کنار الشوق بین کلومی و شیخ صفی الدین
قدس الله سره بکلی زایل شده در نماز بطول قیام استاده بود حرارت آتش و گرمی زاویه در مسام مبارک
شیخ اثر کرد و از خیشوم و مسام جبین و حدقهٔ مبارکش آب روان شد و از سردی که بسبب اغتسال آب
سرد یافته بود و کلالت حواس از شیخ صفی الدین قدس سره زایل شد و بکلی زایل شد و صحت تمام حاصل
شد **شعر** در آتش او هوای درمان داریم زان آتش عشق دوست در جان داریم و غرض شیخ زاهد قدس
روحه از آتش افروختن زوال زحمت شیخ صفی الدین بود قدس سره و از جملهٔ کرامات شیخ زاهد قدس الله
روحه بود پس شیخ زاهد خادم را طلب فرمود و گفت که آن جوان عبا پوش را که کنج زاویه در نماز است در خلوت
ما آور و خادم بیامد و شیخ را در خلوت برد **شعر** محرمان حرم دوست چو بزم آغازند یکی جرعه وجود دو جهان در
بازند جانبازان چو بر میدان در آیند گوی سر در خم چوگان صفا اندازند شمع وش نور هدی یافته اند وز دل
همه پروانه صفت سوخته و سر بازند ای خوش آن وقت که عشاق بخلوتگه ناز مست جام می اسرار وصال دوست وز دل نازند
شیخ صفی الدین قدس الله سره دست و پای شیخ زاهد را بوسه داد و تمامت نشان و حلیهٔ مقصود و مطلوب
خود دید **شعر** هر چه در آینهٔ جان نقش بندی کرده بود صورت آنش درین آینهٔ جانان نمود . پس شیخ
زاهد قدس روحه بلفظ روح امین و بعبادت دلاویز فرمود که اردبیلی بچه کار آمدهٔ شیخ گفت آمده‌ام

که توبه کنم گفت ما در و پدر داری شیخ گفت ما در دارم و پدر نه شیخ زاهد فرمود که خوش آمدی **شعر**
لب لعل جانان روح می داد . چو مریم لفظ بکر روح میداد . پس شیخ قدس سره دست شیخ زاهد قدس الله روحه
بگرفت که توبه کند از حالتی که با خبری که با طامع میشد از انصراف روی بر روی از برابر روی گردیدن نشد و روی
با روی شیخ زاهد بماند شیخ قدس سره بدانست که این کس است که مقصد امانی و مقصود جانی و مطلوب جهانی وی است
شعر مقصد اینست که مقصود از آن بر دارند . قبله اینست که روی طلب آنجا آرند و توجه کرد و تلقین ذکر گفت
پس شیخ زاهد قدس الله روحه طالبان را طلب فرمود بخلاف رسم و عادت که در تمام رمضان تا عید کرده کسی را بار
ندادی و بجماعت طالبان گفت که این آن جوان عبا پوش است که با شما گفتم که چهار سال است که در اردبیل سر کردانی
میکرد و بر آیت پس صینا الذین اتبعوا تلا بی رحمه الله شیخ زاهد قدس روحه فرمود که میان این و حق تعالی
یک حجاب پیش نبود و آن نیز مرتفع شد **شعر** چو دل با جان و جان با دوست شد راست حجاب ما من از پیش برخاست
پس شیخ زاهد قدس الله روحه سراپای جامهٔ خود در شیخ صفی الدین قدس سره پوشانید و شیخ را بخادم خلیلان
سپارش کرد و فرمود که وی را بخلوت خاص من بر و آنجا جای کن و شرط خدمت نیکو بجای آر و شیخ زاهد را قدس الله
روحه غیر ازین خلوت که نشسته بود خلوت خاص دیگر داشت که غیر شیخ زاهد قدس الله روحه در آنجا کسی نبودی
و محمد خلیلان شیخ قدس سره در آن خلوت خاص برد و خدمت میکرد تا انقضاء رمضان و محمد خلیلان کسی بود که شیخ صفی الدین
قدس سره فرمود که خادمی که با او از معاملهٔ شیخ با خبر باشد محمد خلیلان بود پس شیخ صفی الدین قدس سره بکار مشغول
بود و نور تجلی نوبت بکار رها بروی بگشاد و روی نهاد **شعر** مشکوة دلش چو شمع اندوخت . مصباح هدا برو
افروخت . و شیخ زاهد قدس الله روحه بخلاف عادت خود که کسی را تا عید بار نمی داد شیخ صفی الدین را در خلوت
رمضان بار داد تا احوال او و وقایع خود عرضه دارد و چون شیخ صفی الدین در احوال و وقایع و حالات خود متردد بود که
رحمانی است یا شیطانی بر شیخ زاهد قدس روحه عرضه کرد و شیخ زاهد حل مشکلات و کشف معضلات وی میکرد و شیخ را
معلوم شد که مجموع حالات او از کشف ظاهری و باطنی و معنوی بر نهج استقامت سلوک سبیل الله است **شعر**
گرچه سرگردان شدم در مرکز فرمان خواست بوده ام پرکار رسان تا ثابت قلم بر خط راست **حکایت** شیخ صدرالدین ادام الله
برکته فرمود که وقتی ضعف مزاج داشتم و مرض دماغی مستولی بود و شیخ قدس سره تعالی العزیز آورد تا از برای من حریره
کوبند تا ترطیب و ترویح دماغ من باشد نوبتی در اطوار چیزی گفت قوالی سید الخلفاء والاتقیاء مولانا نظام الدین عبدالملک
مراوی دامت برکته این غزل بخواند **شعر** در دلم تا برق عشق او بجست . رونق بازار زهد من شکست تا بدین غایت
رسید که . آتش عشقش ز غیرت بر دلم . تاختن آورد همچون شیر مست . شیخ قدس سره فرمود که وقتی که در طلب شیراز
رفتم این حالات و مترات داشتم شیخ صدرالدین خلد الله برکته فرمود که از شیخ سوال کردم که وقتی که بحضرت شیخ زاهد
قدس الله روحه رسیدی از دل چیزی داشتی شیخ قدس سره فرمود بزبان اردبیلی که کار بمانده کار غوم بری یعنی
انجانرا با دان کار تمام بود اما بتنبیه مرشد واماندن بود بزبان اردبیلی **شعر** کنج در دست بود و کار بساز
بود موقوف بر کرشمهٔ راز **حکایت** ادام الله برکته علی المسلمین فرمود که بعیانات شیخ زاهد قدس الله روحه
حل مشکلات و حالات شیخ قدس سره فرموده بود و شیخ گفت که اردبیلی ترا بدانجا ابر عبدالله دلالت کرد و نشان

رکن الدین بیضاوی که چون واقعهٔ خود بکفتم وعجز خود اظهار کرد و کفت که یقین دارم که صاحب دلی خواهی رسیدن باید که
ازمن سلام برسانی و دعا خواهی شیخ زاهد و برا دعا کرد و فرمود که رحمت بر ایشان باد که غایت امانت و دیانت
کردند وایشانرا دعا کرد و شیخ نیز قدس سره بموافقت شیخ زاهد قدس روحه ایشانرا دعا کرد مجازا آخر کرد که
بدین سرچشمهٔ آب حیات بدلالات ایشان رسیدم و روی مراد بواسطهٔ ارشاد ایشان دیدم و آرزوی که میجستم
بدیدم و بامیدی که میطلبیدم رسیدم **شعر** اِلَیْکَ وَاِلَّا لَاتُشَدُّ الرَّکَائِبُ • وَمِنْکَ وَاِلَّا لَاتُرَجَّی الْمَوَاهِبُ
وَفِیکَ وَاِلَّا فَالرَّجَاءُ مُخَیَّبُ • وَعَنْکَ وَاِلَّا فَالْمُحَدِّثُ کَاذِبُ

فصل هفتم در احوال **شیخ صفی الدین** قدس الله سره که در زمان **شیخ زاهد** قدس الله روحه بظهور آمد از کرامات و غیرها

حکایت شیخ صدر الدین ادام الله برکات وجود الشریف کفت که چون شیخ زاهد قدس روحه احوال عظمت و جلالت و ترقی و ضعف حال شیخ
صفی الدین قدس الله سره تفرس فرمود اهتمام خاطر و اعتنای ظاهر بر ترقی او مصروف فرمود و شیخ صفی الدین قدس سره ابتدا مجاهدت
و ریاضت شاقه می آسود و حال چنان داشت که بهر هفت روز یکبار افطار میکردی شیخ زاهد قدس سره و برا ازین
مجاهدت شاق منع میفرمود تا حال بجای رسانید که بتدریج که بسه روز یکبار افطار میکردی و درین حال چند سال ازدیاد
قوی میکشید تا حدی که آستین در دست مبارک بر لیمان فرو می پیچید تا دست در بغل نتوانید بودن و دفع کردن
انحو کردن و بر نفس خود شدت عظیم نهاده بود **شعر** با نفس کین بکن که او ساخته بوده است اینت او از وبر دا
بوده • و قطعا و اصلا بشب پهلوی مبارک بر زمین ننهادی و طیب نعاس بر خود حرام کرده بود تا حدی که از شب بر
بر زمین می نشستی تا بر درخت جه رفتی و بر شاخی می نشستی تا از بیم افتادن خواب پیرامون او نمیکشتی و تمام شب
در طیب لذات اوقات میبودی و بمی غنودی **شعر** تعالوا اعینونی علی اللیل انه طلیل علی الاسلام طویل
وان لمشتاق وذوا الشوق هالک • وکل محب للمحب خلیل • و بیرون تبر و ریسمان بر می داشتی و از بیشه هیمه
میکشیدی بدوش مبارک جهت مطبخ زاویه و خلوت شیخ زاهد قدس روحه **حکایت** شیخ صدر الدین
ادام الله برکته فرمود که نوبتی در حمام دست بدوش مبارک شیخ قدس سره فرو میکردم بر دوش مبارک زخم کرهی
سخت شکرف یافتم پرسیدم یا بابا کره این چیست فرمود که این کره از هیمه کشی جهت شیخ زاهد قدس روحه و مطبخ زاویه
بردوش من افتاده است **شعر** بهر بندی که ما بکشاده ایم • در میان صد کره افتاده ایم و در وقت زراعت بعمارت
زمین و انواع ما یحتاج مشغول میبودی و با هیچ آفریده اختلاط نمیکردی و سخن نمیکفتی بلک بکلی مستغرق احوال
خود میبود و ابدا صایم النهار و قایم اللیل میبودی و ترک و تجرید کلی عادت فرمودی تا حدی که یار میهمان عند
با لاایتین و بتمین نیز اقتصار کرده بود و یک کرشال بر سر مبارک پیچیده میبودی و کاه بودی که آن شال
نیز بدویان میبودی و بند نعلین بیشتر از کیاه بافته میداشتی و کره در میان زده و هر بها العالی اثر دو بار
جامه و دستار شیخ قدس سره از دست خود می دادی یافتن و فرستادن و شیخ قدس سره از امی بخشیدی
و نمی پوشیدی و بر فقرا ایثار میکردی و بدان جامه بذله اختصار میکردی **شعر** کسوه او کسوه او تقوی
سرد خرقهٔ او خرقهٔ معنی سره **حکایت** ادام الله برکته فرمود که روزی قوالان در حضرت شیخ زاهد قدس بعض
چیز کفته بودند و از برای ایشان چیزی میبایست و طالبان قراضه چند میدادند شیخ صفی الدین قدس سره باخود انکه

دادکفت بلی شیخ زاهد قدس روحه فرمود که او جوابیست مختلط در آن با لاس پوست و بر روی خالی بر پای شیخ
چون نشان صادق دید در پای مبارک شیخ زاهد افتاد و در دل بکردانید که چون شیخ زاهد قدس سره از احوال او
صاحب وقوفست و از احوال شیخ صاحب وقوف پس هر دو را این مرتبه باشد مرا با شیخ زاهد چه احوال کرد
خالی که در دل این بکردانید شیخ زاهد قدس روحه فرمود که ای اردبیلی چه فکر می کنی امیر عبد الله سوار است اما سوار
کننده نیست **شعر** اَخِلَّائِی اَمْثَالُ الْکَوَاکِبِ کَثْرَةً • وَمَا کُلُّ نَجْمٍ لَاحَ فِی الْجَوِّ ثَاقِبُ • و اکر او را این مرتبه ارشاد
میبودی و ترا رد میکردی ظلم کرده میبودی از برای انکه جون طالب مستعد بصاحب دل برسد اکر او را رد کند
ظلم کرده باشد و اکر نه دیدا او را این مرتبه میبودی من ترا قبول نمیکردمی و باز با وی رد کردمی اِنَّ اللهَ یَأْمُرُکُمْ
اَنْ تُؤَدُّوا الْاَمَانَاتِ اِلَی اَهْلِهَا اما هر کس با این قوت و همت نباشد **شعر** این کمان سخت در میدان کار لایق
هر دست و هر بازوی نیست **حکایت** شیخ صدر الدین خلد الله برکته فرمود که شیخ قدس سره با شیخ زاهد قدس الله روحه
کفت که در وقت طفولیت که در طلب بودم و حیرت و سرکردانی غالب بود بکوه سبلان رفته بودم بطلب اولیا
و آب و خاک با خود جهت تبرک می آوردم و در دامن کی نهاده بدم بر سنک نشسته و تیر و کمان در دست و مرا این چیز تکلیف
بریختن آب و خاک کرد و تهدید کرد بر معاودت با کوه سبلان چنانکه پیش ازین مسطور است شیخ زاهد قدس الله روحه
فرمود که آن فرشته بود که حق تعالی جهت تربیت تو بر راه تو فرستاده **شعر** فرشتکان ز خاک تو ای سلاله نور
کنند طهارت ارواح خود باب طهور • پس فرمود ای اردبیلی در کوه سبلان چشمه ایست که آن کور کافرانست و اکر
کور کافران موضع کسته و کسی بزیارت آن رود کور ایشان زیارت کند یا انکس را که در کور باشد شیخ صفی الدین
قدس سره کفت که نه انکس را که در کور باشد فرمود که کوه سبلان بر شهر کافران از برای تعذیب و هلاک ایشان
فرود آمد پس سبلان سنک کور کفار باشد در انجه برکت شیخ قدس سره هیچ سخن از شیخ زاهد قدس الله روحه
نشنیدمی بعد ازین مردم را از سبلان رفتن منع میفرمود با وجود انکه مردم بقوافل هر سالی متوالی میرفتند **شعر**
دل عاشق که چو موسی طلب نور بوده • کرد نعلین رهعصا او نور بود **حکایت** ادام الله برکته فرمود که شیخ قدس
سره بشیخ زاهد قدس الله روحه کفت که در وقت طلب و سرکردانی بهر پیری که میرسیدم و دست او میکرفتم روی
من از روی او بکردیدی و جمال محاذات روی با روی آنکس نداشتمی و اکنون چون بحضرت شیخ رسیدم این معنی نبود
و روی مرا محاذی مبارک شیخ عیان بنمود و این چیست شیخ زاهد قدس روحه فرمود که ای اردبیلی صفت من با تو ملاقی
میبود و توصیه من بودی کسی دیکر که حوالتی ترا صید کردن **شعر** اِنَّ الْاُسُودَ اُسُودُ الْغَابِ هِمَّتُهَا • یَوْمَ
الْکَرِیهَةِ فِی الْمَسْلُوبِ لَا السَّلَبِ • باز شیخ بشیخ زاهد قدس روحهما کفت که شیخ جون صفت تو با من بود
مرا چندین سال در سفر و حضر استاد طلب آن بندکانی در حیرت و سرکردانی چرا میداشتی شیخ زاهد
قدس الله روحه بنهان نکیلانی کفت انکس بود معنی چنین باشد که اکر ترا این سرکردانی در طلب مقصود بعقد می آوردی
نفس تو در غفلت انمیکردی که این معامله جای دیکر باشد چندانت در طلب بکردانیدم که معلومت شد که این
معنی جای دیکر نیست و مجال دغدغهٔ نفس منقطع شد **شعر** ماه بر کردون بود نه بر زمین • کوهر انعمان نباشد در نمک
پس شیخ کفت که احوال خود جون با اولیا میکفتم هر یک قصور و عجز خود بیان میکردند که ما این مرتبه نداریم فاما

کرد که چون هیچ ندارم و شیخ زاهد را قدس سره معلومست و واقف حال فاقه منست اگر چیزی ندهم حرجی باشد
ناگاه شیخ قدس روحه بوی نگاه کرد و گفت که طالب طاعتش گوید چیزی ندارم بقبول الحجه دهم اگر در دست چیزی نباشد
قرض کند قرض میتوان کردن و دادن من بعد چنان شد که چون وقت نثار و چیزی دادن می بودی شیخ قدس سره
قرض میکرد و میداد و بهر مدت پیغام بوالده میفرستاد که چندین قرض دارم و والده اش رحمة الله علیها عوض قرض
وی میفرستاد تا ادای دین میکرد شعر از دست مکو تا بخشش که جود • تا شک صناعتی چو دریا سود • پس چون
شیخ زاهد قدس الله روحه ریاضت و مجاهدت شیخ صفی الدین را قدس الله سره در غایت شدت دید خواست که
بتدریج وی را از آن مشاق ریاضت تنزل فرماید و از افطار یکبار هفت روز چون به سه روز آورده بود از آن سه
روز بیک روز آورد و هر روز شب یکبار افطار میفرمودی و آنچنان بودی که بوقت افطار روزه یک لقمه نان بر
بی روغن بخته چنانکه عادت گیلانست بر داشتی و در دست بیافشردی تا مقدار اندکی بیرون می بودی و
بر نمک میزدی تا لذت طعم میشدی و آن مقدار برنج شاول میفرمودی و بسیار بودی که قریب چهار ماه و
پنج ماه و شش ماه برآمدی که هیچ حیوانی از لحوم و دسوم بحوصله مبارک نرسیدی و بسیار می بودی
که برگ ترب نیز یافت نبودی که شاول میفرمودی و گاه بودی که چون روی زمین برف بودی برف پاک میکردی
و برگ ضعیف ترب که زیر برف پیدا شدی میجستی و با برنج شاول میکردی شعر شه بار زردست
شاه چون طعمه خورد • باد اندران دنبوی چون نگرد بعد از آن چون شیخ زاهد قدس الله روحه مصلحت
در اطعام حیوانی شیخ صفی الدین قدس سره دید شیخ را قدس سره بتدریج بنا و لحیوانی فرمود و آنچنان
بود که اولا در حضور مبارک لحم دم غنی بریان فرمود کردن و با اول بالی اناله فرح بشیخ صفی الدین قدس سره
خورانید و بار دوم دو بال و بار سیم سه بال دادی و علی هذا بتدریج با کل حیوانیش معود کردانید و مشایخ را حکمتی
باشد که چون در سالک تفرس آن نمایند که او را ریاضت و مجاهدت فرمایند ریاضت و مجاهدت فرمایند
و اگر بر عکس بینا و لایتا بیفرمودن آن فرمایند که ترقی حال ایشان در آن باشد پس چون شیخ زاهد قدس الله روحه
درین حالت در شیخ صفی الدین قدس سره کشایش احوال در تخفیف ریاضت دید بدان فرمود شعر ظلمت نفس
چو اندرون زند که دور شود هرچه در خانه در آید همگی نور شود حکایت ادام الله برکته فرمود که چون طالبان
و مرتاضان بدین گونه بشدائد ریاضات مشغول میبودند که عبادها حیوانی و دسوم نمی یافتند شیخ صفی الدین
قدس سره از سر شفقت تامل کرد که چون این طوایف مردم شهرستانی و غیر شهرستانی اند و بحیوانی معود شده اکنون
بکلی قطع مالوف ایشان کردن بنا داکی متضمن ضرری شود از دیه کلخوران بستوهای روغن و عسل و انواع
فواکه بیاورد و بنظر شیخ زاهد قدس سره بخانه فرستاد و نصیب طالبان در خلوت نیز بخت بنهاد و چون اخی سلیمان
خادم سفره از آن بر مجمن خشک بیاوری شیخ صفی الدین قدس سره در خلوت بنا پای هم کردن و نان عسل و
روغن سفره طالبان چرب و شیرین کردانیدی و بدیشان خورانیدی هر دیشان زیادتی قوت در کار حاصل شدی
اما چون اخی سلیمان خادم را عادتی بودی که سعایت طالبان کردی و بسیاری از مردم کار کرده را بسعایت
از نظر مبارک شیخ زاهد قدس الله روحه مهجور کردانیده بود شیخ صفی الدین قدس الله سره از آن توهم طالبان

میکفتی

میکفتی که چون طعام خورده باشند کاسها را از آن چرب و شیرینی چنان پاک کنند که اثری باقی نباشد که اخی
سلیمان در نیابد مگر روزی در این معنی احتیاط تمام نکرده بودند چون اخی سلیمان بکاسه اثر چربی و شیرینی
دید حالی صورت حال بسعایت بحضرت شیخ زاهد قدس الله روحه باز گفت که طالبان این زمان ریاضت
نمیکشند بلکه بمستلذات و اکل حلاوات و دسومات مشغول اند شیخ زاهد قدس الله روحه باز گفت طلب شیخ
صفی الدین قدس الله سره فرمود و حدت و عتاب آغاز کرد که آری یعنی تا بمستلذات و ماکولات چرب و شیرین
مشغول میباشید در کارخانه ریاضت و مجاهدت و بالطعمه لذیذ مشغول شدن در بازار باید و من این
جمع را از برای ریاضت جمع کرده ام نه از برای تنعم نفس شیخ صفی الدین قدس سره بیرون از خلوت ایستاده بود و
و شیخ زاهد قدس الله روحه در این صورت حدت و شیخ قدس سره خاموش بود و صبر کرد تا چندانکه شیخ زاهد
قدس الله روحه ساکن و ساکت شد پس در خلوت رفت و گفت شیخا این جماعت که در حضرت شیخ اند همه
شهرستانی پرورده اند و بماکولات و مطعومات لذیذه و لحوم و دسوم معود شده اگر دفعة واحدة
ایشان را از مالوف منع کنند و بر ریاضت سخت مشغول گردانند دماغ ایشان تحمل نکند و ضعف دماغ پیدا
کرده و سر بسودائی کشد مصلحت در آن باشد که ایشان بتدریج در ریاضت قوی گردند و این چربی و شیرینی
از برای ایشان من آورده ام از ترس و توهم این معنی باقی شیخ حاکم است شیخ زاهد چون این معنی بشنید فرمود
که صفی راست میگویی و صواب در نیت سخن هر نقش که دلبند دنیا باشد دلبند • چون دل بپسندید شود
روح پسند • چون اخی سلیمان پیش شیخ زاهد قدس روحه آمد شیخ زاهد قدس روحه با وی عتاب آغاز
فرمود که اخی سلیمان میخواهی که مردم شهرستان پرورده را از معود باز داری تا دماغ ایشان مخبط شود
و از اینجا مختل العقل باز گردند بعد از این طالبان اغذای موافق ترتیب کن بعد از آن عادت فرمود کردن که
هفته باری حیوانی بدیشان میدادی تا دماد صبوح و غبوق آب زندگانی میداد شعر بر از آن
جسمانی غذای هست روحانی • که باشد اندران مشرب شراب آب حیوانی حکایت ادام الله برکته فرمود که چون
شیخ قدس سره خدمت شیخ زاهد قدس الله روحه و اصحاب مجد محکم کرد و در نظر مبارک شیخ زاهد بدین نوع
وقع تمام یافت و شیخ زاهد قدس روحه فرمود که بخدمت فقرا مشغول شو و همچنان فرمود که چون من در خلوت
باشم بخدمت من قیام نمای و تو بخلوت منشین که من از برای تو بخلوت بنشینم و هرچه مجموع را بخلوت حاصل کردد
بتمامی حاصل کرد پس شیخ صفی الدین قدس سره در خدمت مبالغه مینمود و در باطن بخلوت و بظاهر بخدمت
شعر اندر خلوت نشین با دوست در میدان راه رو زینی خدمت کر مردان ره را کار راه بعد از این شیخ
زاهد را قدس سره اعتماد کلی بروی شد و محرم حرم خلا و ملا کردانید و شیخ قدس سره هرچه امکان آن بود
خدمت بجای می آورد چنانکه شیخ زاهد قدس الله روحه فرمود که هرچه خادمان از برای مخدومان و غلامان
از برای خواجگان و محرمان برای محرم از خدمت مردان نشست گنج شاهی که کمان چون آستین آید بدست
حکایت خلد الله برکته علی المؤمنین فرمود که روزی شیخ قدس سره فرمود که ریاضتی و مجاهدتی که من
کشیده ام اگر بر طالبان زمان توزیع کنند بدوش نتوانستند کشیدن شعر مادرین توبر بپا لوده و بکیلخنه ام

بجای آورد صفی از برای من بجای آورده است
شعر هر که او بر آستان خدمت

تا بکام دل خود کار چو زر ساخته ایم اما کار بدان ریاضت تمام نشد تا بیک خدمتها که کردم از آن شیخ زاهد
قدس الله روحه و از آن مردم هم بنفس و هم بمال و هم بجان و نظر فرمودن شیخ قدس روحه بدین سبب و وظیفه
خدمت بود که بدان قیام نمودم **شعر** بخدمتی سر کوی تو می شتافته ام. که پادشاهی ایران بپادشاه یافته ام **حکایت**
شیخ صدر الدین ادام الله برکته فرمود که شیخ صفی الدین را قدس سره یک جفت زراعت بود که زراعت غلبه
میکردی و انواع نعمت که صادر و وارد میدادی از آنجا میبودی و خدمتهای شایسته که از آن شیخ زاهد
قدس الله روحه میکردی او و از آن مردم خانه شیخ و مجموع خادم و خادمه و حواشی و بطانه شیخ همه از آنجا میکردی
تا بحدی که از سر افراط خدمت که می دیدندی میگفتند که شیخ صفی الدین مگر گنج دارد از برای آنکه هر سال
جهت سلاختی و هم از آن جماعت خانه شیخ و تمام خادم و خادمه هر یک را جامه تابستانی و زمستانی نقد روانی
ایشان لباختی تا یک نوبت چنان اتفاق افتاد که بر عادت جامها ساخته بود و خروارها از میوها معد کرده
متوجه حضرت شیخ زاهد شد و شیخ زاهد قدس روحه در سیاورود بود چون اشتیاق غالب داشت مجموع
بار و رخت در راه بگذاشت و پیشتر بشتافت و حضرت شیخ را قدس روحه دریافت و تمام آن بارها در دنبال
رها کرد که بساحل آب بود که بما و کشتی انجا بیرون آمدندی لیکن گفت که چون بحضرت شیخ می روم دست
نتوان رفتن مقدار یک من نبات در میان بست و چون بسعادت پابوس و زیارت شیخ زاهد قدس روحه
رسید آن نبات از میان بگشاد و در میان نهاد چون شیخ را قدس روحه نظر بر آن نبات آمد در حال
دست و حدت تبلور قوی آغاز کرد که پیش بیرون این چنین آیند و چنین چیزی آیند من طلبم که از برای من چیزی
آرند و شیخ صفی الدین قدس سره همچنان استاده بود و نطق نمی زد و هیچ نگفت **شعر** ناز و عتاب دلبرا
جان بسر کردن نخواست طاف درد آمیز از جام صفا خوردن خواستست چون شیخ زاهد قدس روحه
بعد از مبالغه خلوتش شد و از پشیمانی از آن مبالغه فرمودن در بشره مبارکش ظاهر شد شیخ صفی الدین قدس
سره بیرون آمد و بیرون خلوت بایستاد و با اخی سلیمان خادم گفت که جهار بار ای چند بیاورد ام نیز تا بارها
و بیرون بیاورند شیخ زاهد قدس روحه چون از آن تشنیع عظیم از آن حدت که کرده بود خجل شد بر جهار پای بر نشست
و آن بارها بیاوردند و شیخ صفی الدین قدس سره هرچه از برای هر یکی آورده بود بوی رسانید مگر آنچه
از برای شیخ قدس روحه آورده بود که خالی در میان نیاورد و شیخ زاهد را قدس روحه این فکر در خاطر میکردید
که چون از برای همه هدیه آورده است چون است که از برای من نیاورده است و آن روز روز سه شنبه بود تا بار روز
جمعه صبر کرد و آنانچ از برای شیخ قدس روحه آورده بود هیچ اظهار نکرد تا روز جمعه پیش کفش مبارک شیخ
زاهد را قدس روحه بنهاد و گفت شیخ یک لحظه بخلوت من تشریف فرمای شیخ زاهد قدس روحه اجابت
فرمود و برخواست و بخلوت شیخ صفی الدین قدس سره تشریف داد **شعر** خورشید که در عرصه آفاق یگانه
تابان زد در خلوت ما و شد در آمد و چون نشست شیخ صفی الدین قدس سره سبحه و چوکه که آورده بود در میان
آورد و نقل خاصی که از برای شیخ قدس سره آورده بود در پیش آورد **شعر** الصبوح ای دل که از دل
بر جهانان آمده است خانه خانه از ملحن سازیم که جانان آمده است و گفت شیخ این قدر شاولـ

فرمایید و از قدر بخانه برند و چون شیخ قدس روحه از آن چیزها تناول فرمود شیخ صفی الدین قدس سره بقچه چیزها
در میان آورد و در نظر شیخ نهاد و آنچه در آنجا بود بعرض میرسانید و از آن جمله یک دستار شاش و یک کرباس و دو کلاه
بکم و بعه و تکیه و دو فرجی و جبه و دو نیم تنه و دو پیراهن و دو بار پیراهن و موزه و سر موزه و کفش پیش شیخ زاهد را
قدس سره یک دست جامه از نهاد و پوشانید و یک دست در بست و بنهاد پس شیخ قدس روحه فرمود بزبان گیلانی که
صفی لباله دله کج توی یعنی برک دلاکر از آن تست این همه آورده بودی و میکفتی و چندین روز صبر کردی دیگر را
اگر بود درم میباید که چندین بار بر عرض میدارند **شعر** ما بر روی تو جهان و دل و جان در باختیم بر سر کوی وفا
دو جهان در باختیم. پس در خاطر مبارک شیخ زاهد قدس روحه در آمد که چه بودی اگر از برای اهل او نیز چیزی آوردی
بودی که خلعت سربند نقره دوزی که در آن زمان مستعمل بود و اهل شیخ را قدس روحه خاطر سخت مشغول بود چنان
سربندی بود شیخ صفی الدین قدس سره دریافت که خاطر شیخ قدس روحه مشغول این معنی است یک بقچه دیگر در
آورد و در آنجا چنان سربند و مقنعه و کفش و دستی جامه بود جهت اهل شیخ شیخ زاهد قدس روحه چون آن بدید
خاطر مبارکش از آن فکر خلاصی یافت و دل مبارکش برخواست و آن جامها را برداشت و بر دست مبارک گرفت و از بس شادی
سر مبارک برداشت و روی بآسمان کرد و بیت و سر مبارک در حرکت میبود و بجنابیدی در حق شیخ صفی الدین قدس سره
از دل فرمود شیخ قدس سره گفت که انچه یافتم از آن نظر یافتم **شعر** چون گدای کوی آن سلطان در رویشان شدم
تخت بخت پادشاهی زان گدایی یافتم. طایران قدس صید دام اقبال من اند. زانک تطرکز سایه فرهمایی یافتم **حکایت**
الدام الله برکته فرمود که نوبتی جمعی از طالبان زهر دم کار کرده باهم متفق شدند همچو محمد ابویان و محمد حجامان
و محمد موسیان اهنگران و باتفاق طریقه عصیان و طغیان با شیخ زاهد قدس الله روحه آغاز کردند و از جاده
مطاوعت و نهج متابعت انحراف و اضراف نمودند و هر یک را متابعان بودند که ایشان نیز متابعت ایشان میکردند
و مردم را از تردد بحضرت شیخ زاهد قدس الله منع کلی میکردند و اگر مردم تبرکی آوردندی از ابستاندندی و نگذاشتندی
شیخ را از هیمه و نی کشیدن جهت هیمه مطبخ منع میکردندی تا از تنگی هیمه مطبخ حالتی رسیده که بر مطبخ را
و بر چین را از شکافند از سر ضرورت و عجز در مطبخ بسوزانیدندی و هر وقت بیامدندی و در نواحی زاویه
از بیرون بنشستندی و شیخ زاهد قدس روحه پیغام فرستادندی که از برای که برای ما بنویس که ارشاد و تربیت
دادن از آن ماست و تفویض سجاده با ماکن **شعر** سلطان همه کشند در چنبر خویش حدلان ضلال ایشان را
بیش و شیخ زاهد قدس روحه درین معنی طریقه حلم در پیش گرفت و حال بر مردم و طایفه شیخ قدس روحه
و فرزندان و اتباع شیخ هوس کردن که بجای دیگر رحلت میباید کردند و این تصمیم عزیمت رحلت بر شیخ زاهد
قدس الله روحه رفع و عرض کردند شیخ زاهد قدس الله روحه فرمود که ما را نهاد و لشکری هست که بیرون
او را طلب میباید کردن تا او چه میگوید و چه میکند بپرسیدند که آن نهاد و لشکر کدام شیخ فرمود آن نهاد
لشکر شیخ صفی است **شعر** ذو هیبة لو الفیت سطوانه یوما علی الطود الاشم ترضرضا ان یرض عن زهر النجوم
تلئ وان یغضب علی الفلک المدار تقوضا گفتند شیخ اوحید کند شیخ زاهد قدس روحه فرمود لابدست از حضور او
باید کردن و طلب شیخ صفی الدین قدس سره فرمود و شیخ زاهد قدس روحه در آن وقت در گشتاسفی بود و فصل تابستان

بود و عفونت و هوا در شدت حرارت چون طلب شیخ صفی الدین قدس سره آمدند تبرکی برداشت و روانه شد و بر ایشان وفا
و بلاد سلوان که میرفت چندان نیا روی بیلا بر راه بودند که چندین کس در پیش میرفتند و چوب دستی که بر هم و بر زمین
زدندی از ما او و بیلا را از راه دور میکردندی و چون بحضرت شیخ زاهد قدس الله روحه رسید و شرف دست بوس
دریافت در حضور شیخ توقف نفرمود و در حال بیرون آمد و آن جماعت را که داغ تمرد و طغیان بر رخسار خاکساری
داشتند دریافت و با ایشان بحث آغاز کرد و سخن بدان کشید که هر کس که بر هم شد و اشنا و خود که با ایشان از امرا و حشم
متهم در بین قویم نماید عاصی شود که کفران نعمت دینی کرده باشد و خود را در معرض ارتداد آورده تا عاقبت مجموع ملزم شدند
و سبک زبان فریاد برآوردند که تدبیر و چاره ما بیچارگان چه باشد شیخ صفی الدین قدس سره فرمود اگر چنان کنید من کرم
سرهنگان و تدبیر توان کردن باتفاق گفتند بلی سمعا و طاعة چنان کنیم شیخ قدس سره فرمود که تمامت را می باید
برخاستن و نفس خود در رفتن و بهادا سر با خود بردن و بدست خود نی در رفتن و بدست خود برداشتن و آوردن
و سرها و سینه ها برهنه کردن چنانکه پیراهن از بدن برکشند و سر و پای برهنه روانه شوید و مردم سپید ریش پیش آمدند
و در عقب ایشان مردم کهل و در عقب ایشان جوانان و در عقب ایشان کودکان بدین ترتیب بیایند و نی بیارند
و مطبخ را که باز شکافته و سوزانیده اند تجدید کنند و بر چین که باز گرفته اند تو ایشان بازدند و آنکه بر در خلوت آیند تا
بعد از آنکه بگویم که چه میباید کردن و مجلس و عکس شیخ قدس روحه عزم نیاید شد **سعر** اذا رأیت نیوب اللیث
بارزة • فلا تظنن ان اللیث مبتسم • دیده بود تمامت بجای آوردند و بدان ترتیب پشته های نی در پشت

مجموع ایشان از آن حال عود نمودند و باتفاق
بمقش و با آنموجب که شیخ صفی الدین قدس سره فرمودند

و سر و پا و سینه برهنه و تضرع و ابتهال بتمام آغاز کرده روی بحضرت شیخ زاهد قدس روحه نهادند و فریاد
کنان و گریان می آمدند **شعر** بر چهره ز خال اهر ملالت کردی • بر دل ز جراحت خجالت دردی • و شیخ صفی
الدین قدس سره پیشتر بحضرت شیخ زاهد قدس سره آمد و شفاعت کرد که شیخ از خلوت بیرون آید و نظر رحمت
و عفو برین جماعت اندازد شیخ زاهد قدس روحه بیرون آمد و نظر در ایشان فرمود و بر در خانه نشست و چون
از تضرع و ابتهال آن جماعت بدید فرمود خذ العفو بر جرایم ایشان کشید و آب در دیده مبارک بگردانید
و ایشان اضافه دادند و مطبخ را بنیاد نهادند و تجدید برچین کردند **شعر** غیوم غم ز دوی ماه برخواست عنا
ترکی انداه برخواست و چون شیخ زاهد قدس روحه چنین دید با اصحاب و اولاد فرمود که من بگفتم که ما را
بها در لشکری بر نشست و شیخ زاده جمال الدین علی رحمة الله علیه و اصحاب گفتند که اگر او نمی بودی ما حیه
میکردیم و آن جماعت با جمیعهم گفتند که اگر شیخ صفی الدین بفریاد ما نمی رسیدی خانه ما چه میبود که سر آب ما
شیطان غارت کرده بود و ما از جهان بی ایمان خواستیم رفتن **سعر** بودیم غریق خجلت در بحر فرو کنا همی
از گفته شرمساری و زکرده روسیاهی بگشاد دست رحمت گنج نوال بر ما تا کرد لطف محض در کار ما نگاهی
حکایت ادام الله برکات وجوده الشریف فرمود که نوبتی شیخ زاهد قدس الله روحه بشروان رفته بود
بدعوت شروانشاهیان که سلوک الجا بودند و ارشاد مردم میکرد و در آن حریف شروان جهلا کس قلندر جمع شدند
و تعصب و عداوت آغاز کردند که آثار ارشاد این مرد با ما رنگ کاد و شکسته کرده است ما بر نخ چو الد و نعره وایل
سوالاج کنیم لیس دوی شیخ زاهد آییم و او را بر ایشان بر دارایم و در شروان مدرسه بود که شیخ زاهد قدس روحه

درانجا

درانجان ولکرده بود و بر طبقه بالا این مدرسه شبستانی شیخ بود که شب شیخ زاهد در انجا میبود و شیخ صفی الدین
قدس سره در هیچ وقتی از اوقات شب و روز از حضرت شیخ زاهد قدس روحه خالی نمیبودی و ملازمت مطلوب می
نابتی شیخ زاهد قدس روحه برخواست و وضو ساخت و در آن باصره ظاهری شیخ زاهد قدس روحه مکفوف شده
بود و شیخ صفی الدین قدس سره ملازم حال او بود تطرکرد سه کس را دید از آن قلندران که در آن شب روی بشیخ
آوردند و در عقب هم دیگر بقصد شیخ زاهد می آمدند شیخ صفی الدین قدس سره بیش استاد و خویش را چون ایشان را
بدید بتر سید از آنکه مبادا که تیری بر شیخ زاهد زنند و شیخ زاهد بموضع استطابت نشسته بود شیخ صفی الدین پیش
استاد و خویش را سپر شیخ زاهد کرد و همه عضو خود عضو شیخ زاهد را سپر ساخت آن قلندران چون چنین دیدند
و بحال خود شان روی برتافتند و برفتند **سعر** ساخت هنگام حوادث همگی عاشق شناک خویش را پیش
بلاها هدف تیر خدنگ • روز دیگر شیخ صفی الدین قدس سره این حال را بر ترکی که آنجا حاکم و مستولی بود عرض
کرد آن ترک هر سه قلندر را بیاد آوردن و درخت بست و کوش و بینی ایشان ببرید و ضرب چوب تادیب میکرد
چون آوازه فریاد ایشان بسمع مبارک شیخ زاهد رسید پرسید که صفی این چه فریادست شیخ صفی الدین گفت
خداوند شهرست آوازها و آشوبها بسیار باشد و از آن حال و قصد ایشان هیچ حال شیخ را اعلام نکرد و همچنان
هر شب تا بروز شیخ را حراست میکرد و خود را سپر او میگردانید و قلندران چون زآن سه کس بیافت شد بند
بکلی در آتش غضب میسوختند و هر شب بعضی از ایشان بقصد شیخ زاهد قدس روحه می آمدند و شیخ زاهد
صفی الدین خود را سپر ساخته حراست میکرد و آن قلندران قریب چهار صد کس بدین کین جمع شدند شیخ زاهد را
قدس روحه از آن حال خبر شد و آن ترک قصد ایشان کرد و از ایشان یکی را بقتل آورد و شیخ زاهد قدس روحه دل
با این طایفه شعر فرمود از آن وقت باز هر گز جمع قلندر غلبه نشود و حالا اکثر تا آن زمان بغلبه جمار شد
و با صد کس با هم سکر دیدند اکنون مثلا از جمع از ایشان که پیش نبیند **شعر** فهم یطفئون المجد والله موقد و کم
ینقصون الفضل والله واهب و چون شیخ صفی الدین قدس سره بدین موجب مال و نفس خود فدای شیخ زاهد
قدس الله روحه بکلی بکردانید شیخ زاهد را بروی کلی اعتماد ظاهری و باطنی شده می فرمود که اگر صفی نمی بود
که امثال چنین خبرها میکنند ما چه میکردیم و فرمود که هر چه مریدان در حق شیخان کنند صفی در حق من کرده است
و هر چه شیخان با مریدان کنند ظاهر و باطن من با او کردم و زیادت بر آن و بهر جا نه و بهر جای که صفی او
من آینم و هر که میان ما دوئی کند از ما نباشد و ما از وی بیزاریم **سعر** در میان یک تو یک مغز دو پوست
جان صفت یک رنگ شد با دوست دوست **حکایت** خلد الله برکته فرمود که برادر اسحق با قلانی گفت که باری
بیرون خلوت شیخ زاهد استاده بودم و اخی سلیمان در خلوت بود و شیخ زاهد با وی سخنی استراق سمع کردم و گوش
فرا داشتم شیخ زاهد قدس روحه میگفت که این مسبه یعنی شیخ صفی الدین را قدس سره هر چه بیازمودم زر نابست
آمد گفتم شیخی از آن تو گفت من دهقان زاده هستم کجا لایق شیخی ام گفتم سجاده تر اگفت سجاده چه کنم گفتم تلقین
ذکر گفت کجا لایق آن هر چه بیازمودم همت و بلند تر دیدم تا آنچه خواست از پیش من حاصل نکرد سر بهیچ فرو نیاورد
مبارکش باد مبارکش باد **مصرع** هنیئا لارباب النعیم نعیمها پیر اسحق گفت که از بشارت شیخ صفی الدین بمانیم

کفت اکر انجه میان ما در خلوت می بود تو میشنیدی جکرت آب میشد **شعر** کر مرغ خیال روح پرواز کند
در خلوت ما ببوزد ش روح وروان **حکایت** دام الله برکته فرمود که نوبتی شیخ زاهد قدس روحه در کوه
سر آب سر بود که تابستان کاه ماست و مردم از برای قدس روحه خربزه می آوردند و طالبان از عادت و دابجان بود
که هر خربزه شیرین که یافتندی سبب شیر بحضرت شیخ زاهد آوردندی و شیخ زاهد انجربزه شعفی و میلی می بودی جون
روزی جند خربزه تناول فرمود میل الطبع مبارکش بجربی و کوشت رفت و در ان نواحی کوشت نبود و بدست نمی آمد و شیخ
صفی الدین قدس سره در ان زمان بدیه کلخوران بود شیخ زاهد فرمود بیایند تا صفی را آنجا آواز کنیم تا از برای ما
کوسفند آورد پس بلفظ مبارک فرمود که صفی های بیا از برای ما کوسفند بیار بنماز عصری و شیخ صفی الدین قدس
در ان زمان در کلخوران در خرمن استاده بود که بدین سوال از شیخ زاهد قدس روحه شنود در حال در خانه رفت
و کوسفند جند داریم کفتند دوازده سر کوسفند داریم و یک سر بز مجموع را در پیش کرد و روانه کرد و باید و خود در
بعضی و قدری دیکر از فواکه و غیرها حاصل کرد و حالی نشست و روانه شد جنانک روز دیکر جاشت بحضرت
شیخ زاهد رسید **شعر** در میان جان و جانان دوری و پس راه نیست . لیک هر نامحرم از سامان ان آکاه .
شیخ زاده جمال الدین رحمة الله علیه از سر امتحان بر تلی رفت و بر راه شیخ صفی الدین جشم انداخت و نکاه میکرد
که میآید یا نه ناکاه شیخ را دید که رسید که پیشتر را بز بود و کوسفندان آهسته میآمدند و هنوز نرسیده
بودند شیخ زاده جمال الدین کفت که صفی آمد اما جیزی با خود ندارد شیخ زاهد قدس روحه فرمود که جون
آمد جیزی بیامده باشد شیخ در رسید و دستبوس شیخ زاهد دریافت فرمود که صفی آواز من شنیدی
کفت بلی کفت کوسفند آوردی کفت بلی کفت جند است کفت دوازده کوسفند و یک بز و بیش از این موجود نبود
شعر جان دهم شکرانه اکر دست خواهد جان من . سر نهم بر خاک پا کر شود مهمان من . روح قدسی
زله خواه سفرهای راز ماست . تا شدم بر خوان جان هم کاسه جانان من . پس شیخ زاهد فرمود که من نکفتم
که صفی آواز من بشنود و بیاید بر حکایت سلطان محمود بمثل فرمود کفت که باری ایاز را زحمتی بود و صاحب
فراش بود سلطان محمود خادم را فرمود که برو و ایاز را از من بپرس و باید که بتعجیل تقصیر نکنی و هیچ جا بی
توقف ننمائی که اکر بتعجیل نروی و بیائی روی ترا سیاست یابی خادم باستعجال تمام امتثال نمود جون بپیش
ایاز رفت سلطان محمود را دید انجا نشسته بر خادم خالی بکشت و از بیم سلطان و سیاست بی حال کشت سلطان
جون وی را حیران و پریشان دید فرمود که میترس که ترا تقصیر نبوده است لیکن میان من و ایاز راهی پوشیده هست که غیر ما
کسی نداند و این بیت بر خواند **شعر** من دهی در دیده دارم سوی او . تا ناک تشکیم دمی بی روی او **حکایت**
از مشاهیر است که روزی شیخ زاهد قدس روحه در میان بیشه با اصحاب خود میکفت که پیکالان بر رفت
فرمود که اکر صفی اینجا بودی خوش بودی جون دو سه کام برفتند دیدند که شیخ صفی قدس سره در پیش آمد و دو
کل سرخ بدست شیخ زاهد داد شیخ زاهد فرمود صفی کجا بودی کفت این زمان در باغ کلخوران کل میچیدم
جون شیخ تلطف نمود فرمود آمدم **شعر** شب و روز جو خیال تو هم آغوش منست . حلقه اعرانی تو
همچنین کوش منست . تا شدم از عقل و روان و دل و جان مدهوشست . هر سر مویم بریاد تو صد هوش منست

حکایت همچنان از مشاهیر است که جون شیخ زاهد قدس روحه در آخر بسر کبر با بصر مکفوف شده بود در کلیه
امور جزوی و کلی و مهمات فرمودی صفی جنین کن و صفی جنین باید تا حدی که اکر نیز بدیکری سخنی فرمودی
مخاطب صفی بودی اتفاقا شیخ صفی الدین قدس سره بکلخوران بود و روزی در میان آقارب و احباب نشسته
بود ناکاه از جای خود برجست و سراسیمه خود را در آب انداخت مردم تعجب کردند و مجال سوال نداشتند لیکن
تاریخ روز و ساعت رعایت کردند اتفاقا شیخ زاهد قدس سره صحبتی در آن فرمودتا میلی دار و بجشم در جشم
کشیده بودند و تابش سخت از ان دار و بجشم مبارکش رسیده بود و برعادت که همکی صفی کفتی بر زبان مکرر یا
نکر که دارو که دارو در جشم مبارکش کشیده بود کفته بوده است از سر تاثیر جشم که صفی بسوزی ان ساعت
بود که شیخ در کلخوران خود را در آب انداخت از غایت انک مترصد احوال شیخ زاهد می بود و بهیچ کونه ان وقفه
نمیکرد خود را در آب نمی انداخت بیم سوختن و هلاکتش می بودی **شعر** هم که غواصی کند در بحر زمان در بی
دریای راز . پس درها را سر کو آرد از زیر دریا فراز . وانک میخواهد که کرد غرق ان آب حیات . کو در
آتش بزن دم خوش همی سوز و بساز **حکایت** پیر جمال الدین کفت که شیخ صفی الدین قدس سره نوبتی عزیمت
حضرت شیخ زاهد قدس روحه کرد که دستبوسی دریابد و شیخ زاهد در کشتی بود و یکی دیکر از مردان
کار کرده پیری طفلی موافق شیخ قدس سره بود و در کشتی نشستند و بروی دریا روان شدند شیخ را
قدس سره در میانه دریا حالتی پیدا آمد و در ذوق وقت خود بود و آن پیر از ترس دریا مضطرب و کریان
شد هیبت می ترسید که وقت شیخ را منغص کرداند و جندانک تسکین پیر میکرد فایده نداشت پیر را از کنار
خود برداشت و در میان دریا انداخت تا حالی شیخ قدس سره نشوراند **شعر** حجاب از پیش برداریم
اکر خود جان ما باشد . خلیل آسا خوشا کو قربان ما باشد . جون شیخ قدس سره از ان حال باز آمد هیچ
نکفت و احوال پیر بپرسید که کجا رفت تا بمقصد رسیدند و از مردم تاب آتش در جکر افتاد که جکر کوشه
در آب انداخته بود و جون نخواست که بخانه رود و در غیظ متفکر شد که در خانه جه کوید و در ین اندیشه جون
بدر خانه رسید پیر را دید که از خانه بیرون میآید **شعر** عاشقان را در ارادت جان فشاندن بود زانک آنجا
کشتکان زنده کانها بود . از آن پیر را سوال کرد که احوال جون بود پیر کفت جه دم را در دریا انداختی یکی مرا
از روی آب بر داشت و حالی بخانه آورد و بی انکه سر موی من تر شدی **شعر** ملاح فلاح بهر آشد
تا مردم غرق را رها شد **حکایت** ادام الله برکته کفت که نوبتی شیخ صفی الدین قدس سره از سیاورود عزم
اردبیل فرمود و عادت جنان داشتی که هرکز از زاویه شیخ زاهد قدس الله روحه جیزی نکرد و دیکر طالبان نیز ترک
بر نداشتندی و او بر نداشتی اتفاقا در ان نوبت شیخ زاهد قدس روحه جون بشنود و لایت احوال از پیش مردان
اشارت فرمود تا از برای توشه شیخ صفی الدین کردها نان بسیار آماده کردند جنانکه بجز و اکر نه نان از بر
توشه در نان نهادند و حالا انکه در ان زمان مسافت تا و در آب جیز اندک بود و از سیاورود تا کلاویس
که از نان میبرون آیند یک کرده کفایت کردی و جون شیخ در نان نشست و روانه شد در حال حالتی
ارباب سلوک که جون زیر از دست آتش محبت جان بر وی مستولی کرد که بمعدن و جان اثر کرد که اکر

طعام مجموع زمین بوی دهند بخورد تا ذره ای بوی نرسد بلکه درطریقه محترق کردد تا بحدی که
بعضی باشند که از این آتش وجود ایشان سوخته کردد چون طعام وغذا نیابد **شعر** ذره آتش عشق چون
افروخت • جمله اجزای وجود ما سوخت شیخ را قدس سره آن حالت پیدا وهرچه از توشه و کردهای
نان که در انبار بود تمام بخورد ولیکن آن نان وبیرون آمدند اصحابی که بودند معلوم کردند که شیخ را آن حالت
رسیده است بیشتر از تبرک شیخ بدیه ومنزلها که در پیش میرفتند و ترتیب طعامها مستعد کردند و در هر دیه
بسیاری از طعام که جمیع بسیار را کفایت باشد مرتب میکردانیدند چون شیخ میرسید در پیش میکشیدند
وشیخ مجموع تناول میکرد و بدین طریق تمام راه تا اردبیل بیامدند بدیه جای جبانک هر جای پنج شش کوسفند
ترتیب میکردند وهمچنان شیخ در عقب میرسید ومیخورد تا بدیه کلخوران رسید چون در خانه رفت دید که
نان پخته بیش نبود نشست وهرچه میپختند میخورد تا تمام هرچه پخته شد تمام بخورد تا آخر که جهت
خانه ومهمانان وکارکنان آماده بود تمام پخته شد واو تمام بخورد چون والده اش رحمة الله علیها آن حالت
بدید بدانست که شیخ را چه حالتست وجه بخت بزرگ در خانه داشت آنرا ذبح وا کردن و پختن و یکی طعام بر
تا از مرتب کردانیدن مجموع نیز بخورد پس از خانه ها اقارب هرچه معد بود از انواع اطعمه میآوردند
ومیخورد پس از خانه همسایکان همچنان میآوردند تا آن نیز بدو احته شد پس آواز در دیه افتاد و هر کس
جزوی ماکولات میآوردند وشیخ قدس سره میخورد تا بحدی که در دیه مضطر از کلی در شیخ سد اشد
وبدین همه اطعمه سیری نمیشد **شعر** مرغ همت چون در دام نیاید آشیان • کمتر از یک دانه اندیشه خود
کون ومکان وچون مالک را این حالت باشد مرشد باید که وی را از این حالت بیرون آرد وتلقین ذکر
خاص بوی کند تا از این حال یکند دو با آید پس چون شیخ صفی الدین قدس سره در این حالت بدان حال رسید
که بیم هلاکت بود صحبت شیخ زاهد را دید که بیامد واورا تلقین کرد واو را از حالت بیرون آورد و ذکر کفت
شعر الله بر بین سکین ام ساقی هشیاری هست کی خمار بر مست سبک جرعه کشت و مثل این حالت مریدی
را از مریدان شیخ صفی الدین قدس سره در کلخوران پیدا شد و پیش از خلوت بیرون آمد و در باغی بزرک
افتاد که انواع میوی در آنجا بود در آن شب مجموع از میوه ها بخورد که هیچ یک برک باقی نماند با مداد آنکه
بباغ رفت متحیر ماند که آنچه در باغ بود سوخته شد کجا رفت شیخ قدس سره این سخن برسید آن مرید را
آنکه ذکر خاص تلقین کرد و او را از حالت باز آورد و همچنان مثل این حالت دیکری را از مریدان شیخ صفی الدین
قدس سره در اردبیل واقع شد وشیخ صلاح خادم را اشارت فرمود که متعاقب از برای او طعام ونان مرتب
دارد وصلاح بسیاری از اطعمه مرتب کردانید و در خلوت حوض خانه پیش از طالب نهاد و در روز جمعه
بود وبجامع رفت از مجموع بخورد و چون دیکر نمیخواست و موجود نبود از خلوت در باغی رفت که در پیش
بنجره قبلی زاویه بود وهرچه در آنجا بقول بود تمام بخورد پس در اوراق اشجار افتاد و هرچه ممکن بود بخورد وانکه در خلق
رفت وچون هیچ دیکر حاضر نبود و طاقتش برسید در خلوت وفات یافت شیخ نبود و ولایت در جامع بدانست
که او متوفاست چون مراجعت کرد واز استر فرود آمد صلاح خادم کفته بود که لا ینقطع ماکولات جهت آنکس مرتب

دار

داری بیاد در خلوت واو را ببین و دست صلاح کرفت و در خلوت برد آنکس را دید که در کنج خلوت نشسته واسناد بدیوار
کرده وکف بر دهان آورده و تسلیم شده **شعر** مردان عاشقان نکو باشد • جان عاشق بهانه جو باشد •
حکایت ادام الله برکته کفت که بعد از کمال حال شیخ قدس سره برادرم صلاح الدین رشید رحمه الله از شیراز
با کبکبه و شکوه وغلامان بسیار چون از عمل معزول شده بود ومیخواست که باز تجدید عمل کیرد واز سر نخوت و غنی
وبزرکی بشیخ صفی الدین قدس سره نظر میکرد واین وضع طریق تصوف وطریقت عجب وغریب میشمردی تا روزی
نماز عصری در حضور مبارک شیخ قدس سره بکذارد و بر وظیفه خود اناقصا میخواندند که شیخ قدس سره نظر جذب
بصلاح الدین رشید رحمة الله علیه نظر فرمود تا که حال بر صلاح الدین رشید بکردید واورا حالتی وا تابی پیدا شد
وکریه وتضرع آغاز کرد وجامه بر خود چاک کرد وسه شبانروز در این حال بود که یک لحظه از کریه آسوده **شعر**
نشاید از کرده خود جامه بخود چاک کنیم • بر سر خاک نشینیم سر خاک کنیم • تا آخر الامر شیخ قدس سره بلطایف نصایح
ومحاسن مواعظ او را از کریه باز آورد و توبه فرمود پس او بدست شیخ توبه کرد و بکار مشغول شد وشیخ صفی الدین
قدس سره او را بحضرت شیخ زاهد برد تا تلقین ذکر بکرفت وچون تمام بر کار نهاد وکار عالی ومعامله بزرک بروی بکشاد
وبمرتبه خلوص الخاصی رسید و مرتبه قطبی یافت وقطب شد واسرار الهی بروی مکشوف شد **شعر** دستش بسر موز
کنج اسرار رسید • بر شمع دلش زمانا انوار رسید لیکن حوصله از امساک آن اسرار نمیتوانست کردن اسرار با
اغیار بسیار فاش میکرد ودر میان مردم بر زبان میآورد وچند آنکه شیخ صفی الدین وی را نصیحت بامساک آن
میکرد فایده نمی داشت تا یک نوبت شیخ قدس سره وی را بکرفت وفرو انداخت وکارد بر حلق می نهاد که مرحبا کنند
صلاح الدین رشید رحمه الله کفت برادر و شیخ مسکین کفت میخواهم که سرت ببرم کفت چرا کفت از برای آنکه هر سری
که سر از آن نشاید غیر بکشاید بریدن باید کفت شیخ دیکر نکویم وانچه میبینم ومیدانم دیکر در زبان نرانم **شعر**
این از کجا بینند هر دید شوخ میوه میوی بمال الیها بکلوخ • وچون شیخ صفی الدین قدس سره بحضرت شیخ زاهد
قدس روحه رسید از صلاح الدین رشید آغاز کرد که شیخ اسرار پاک سنانی بیغمبر باقی کفتن که ضبط نمیتواند وامثال
آن نمیتواند کردن شیخ زاهد قدس روحه فرمود که حال چیست شیخ کفت برادرم صلاح الدین رشید اسرار که
نباید بر زبان میآرد شیخ زاهد فرمود که حال چیست چون کار کرده و رنج برده است چه باید کردن شیخ کفت وی را از مرتبه
میباید فرود آوردن پس با اتفاق او را از آن مرتبه عالی قطبی بمرتبه نازل ابدالی آوردند لیکن کشف و قدم از وی
باز نکرفتند وصلاح الدین رشید در بخارا میبود تا شیخ زاهد قدس روحه خلافت یمن وشام بوی ارزانی فرمود و من بعد
او را آن احوال این پس نمیبود **شعر** بود در اسرار ازم لمعه ز آن آفتاب • در غیوم غیب شد حتی توارت بالحجاب
پس بحسب فرمان واستخلاف شیخ زاهد عزیمت یمن وشام کرد لیکن چون عیال واطفال در شیراز داشت و در آنجا
عمل کرده بود و مظالم برده وهوس کرد که اول بشیراز رود وعیال واطفال را در یابد واز مردم استحلال خواهد
واول بشیراز رفت وایشان را دریافت واز مردم استحلال خواست و تقید وسعی در مظالم میکرد و حلالی مردم
بخواست وغالب اوقات در مزار شیخ ابو عبدالله خفیف رحمة الله علیه یا در مزار ابو زرعه رحمة الله علیه بسر میبرد
وروزها ناپیدا شدی چون طلب کردندی در چنین مزارش یافتندی پس چون از طلب و تفقد کردن ایشان ملول

شده بودی در کشیده بطرف یمن روانه شد و دیگر او را اقارب و اهل و عیال کس ندید مگر شیخ صفی الدین قدس سره
که هر که هر وقت شیخ نماز در پهلوی مبارک شیخ مسکین اردی شعر با قبلهٔ قلب در نمازیم تا کعبه دل بقبله سازیم
حکایت مولانا جمال الدین نعمان اصفهانی رحمه الله گفت که چون با شیخ صفی الدین قدس سره نماز مسکین اردمی جان میبایست
که روی محاذی پشت شیخ قدس سره بودی یعنی صف دوم استادمی و هر نوبت که نماز گذاردمی شیخ را دیدمی
سید محاسن بلند بالا گرد در پهلوی مبارک شیخ قدس سره نماز میگذاردمی چون سلام دست چپ باز دادمی
او را ندیدمی و مدتی برین بر آمد که هوس کردمی که دامن وی گیرم چون سلام باز دادمی ویرا ندیدمی چون
با شیخ قدس سره بگفتم فرمود که بلی برادر من صلاح الدین رشید است که هر نماز بقدم ما بیاید و با من نماز گذارد
و باز بقدم برود شعر لعمرك ما القريب قريب الديار ولكنما القريب قريب القلوب و صلاح الدین رشید رحمه الله
چون از ین نواحی رفته بنین توبه داد و ترتیب کرد و آغاز کرد و او به لباس ... و بد و ... قوی و غلبه شکوف
در ان نواحی پیدا شد و در شام همچنان پیوسته بقدم نشام میرفتی و بر دم و طالبان مشغول میکشتی و فرزند
او خواجه غیاث الدین محمد رحمه الله علیه چون مدتی در شیراز بود و از پدر خود صلاح الدین رشید اثری و خبری نیافت
آمد بحضرت شیخ قدس سره رسید و انجا متاهل شد و در اردبیل میبود تا بوقتی که شیخ صفی الدین قدس سره بعد از
بود صلاح الدین رشید رحمه الله علیه همچنان بر عادت خود بقدم بخدمت شیخ بیامد و صحبت میداشت تا یک نوبت
صلاح الدین رشید خبر وفات خواجه غیاث الدین شیخ قدس سره رسانید که درین وقت در اردبیل بعالم آخرت رسید
و تسلیت خود و تعزیت شیخ باز داد شعر الا انما الانسان ضیف لاهله یقیم قلیلا عندهم ثم یرحل
شیخ صدر الملة والدین ادام الله برکته علی العالمین فرمود که پای مبارک شیخ قدس سره در کنارش بود و
واستناد با دیوار فرموده بود وقت خود بود ناگاه سر بر آورده و آغاز کرد انا لله وانا الیه راجعون و مکرر میکرد
ادام الله برکته با باجه خاتون است فرمود که درین وقت برادرم صلاح الدین رشید برحمت خدای تعالی رسید
و در دامن کوه لبنان غزا و مرقدش ساختند و دفن کردند شعر تذکرت لما فرق الموت بیننا فعزیت
نفسی بالنبی محمد وقلت لها ان المنایا سبیلنا فمن لم یمت فی یومه مات فی غد حکایت پیر اسمعیل بابان
که با پیره عثمان الیاسان عزم حضرت شیخ زاهد کرد قدس روحه و عثمان الیاسان سر سواکی
از آهن ساخته بود که در انجا صنعتی چند نموده بود که در آن صنعت مهارتی داشت و از برای شیخ زاهد
میبود که در راه که میرفتی میگفتی که این را از برای شیخ میبرم و این تحفه نکت و بصنعت ساخته و شیخ
بدین سبب عز نظری فرماید و من میگویم که شیخ بمن نظر فرماید بگذار از ین نوع سخنی مکرر میگفت و میرفت
و چون بخلخال رسیدند بی آنکه حضور مبارک شیخ صفی الدین قدس سره دریابند بحضرت شیخ زاهد قدس سره
رسیدند چون عثمان الیاسان در آستان خلوت شیخ زاهد آمد حالی از پای در افتاد و بیخود شد
از انجاش برداشتند و بیرون آوردند چون بخود باز آمد بخدمت شیخ صفی الدین قدس سره آمدند در حال که
شیخ صفی الدین را نظر در و آمد فرمود چون بخانه محقر چیزی از برای شیخ آورند چیزی در خور آرند لا
جرم خانان خود دوند چون نجار گوسفند خبیر تبید شعر حبه دنیا کنار تحفه بجانان

آرند. شعر تحفه که در عشق کم از جان آرند حکایت ادام الله برکته گفت که شیخ صفی الدین قدس سره پیش از آنکه
بحضرت شیخ زاهد رسید قدس روحه هر وقت که شیر برنج و انجیر بخوردی خون بیاوردی و رنجی عظیم بوی طاری
شدی و این معنی معهود و مکرر شده تا بالضرورت ترک این هر دو کرد و دیگر نخوردی تا بوقتی که بحضرت شیخ زاهد
رسیده بود معلوم کرد که مرشد الاقطاب والمحققین سید جمال الدین تغمده الله برضوانه شیر برنج و انجیر دوست
میداشتی و چون سید رحمه الله علیه بعالم بقا رحلت کرد شیخ زاهد قدس الله روحه هر دو را بر خود حرام کرده است
و دیگر نخورده و چون اتحاد روحی میان شیخ و شیخ زاهد قدس روحهما در سوابق ازلی بوده است لاجرم موافقت
صوری باختیار و بی اختیار ضروری بظهور آمده است شعر یک سر موی مرا در همه اعضا نیست که خلاف
تو توان کرد صنوبر موی • همگی بود وجود و عدم رو بافت • همه روی مرا قبله توی از همه روی •
و همچنان شیخ زاهد قدس روحه خربزه و انار دوست میداشت بعد از خروج روح مقدس او بعالم بقا شیخ
صفی الدین نیز ترک تناول خربزه و انار کرد بر موافقت شیخ زاهد که ترک شیر برنج و انجیر بعد از سید جمال الدین
رحمه الله علیه کرده بود و درین معنی مدتی مدید بر آمد که شیخ صفی الدین انار و خربزه نمیخورد تا اتفاقا شیخ
را قدس سره مرضی طاری شد و اطبا باتفاق انار فرمودند که شیخ تناول فرماید و اجماع بر آن کردند و شیخ
خلاف عهد که ترک کرده بود نمیکرد و نمیخورد شیخ زاهد را قدس روحه که نایب یافته کرده بر دست مبارک انداخت
و پیش وی آورد و فرمود که از برای خاطر من بخور و شیخ بر حسب اشارت شیخ زاهد بخورد شعر لطف
مهوش باختی باید که در نان نخشدم بوی دست دوست شد آرد لاجرم جان بخشدم باز اتفاقا شیخ را قدس سره
مرضی دیگر طاری شد و اطبا جهت مداوا باتفاق خربزه فرمودند و شیخ همچنان بسبب عهد که کرده بود نمیخورد
باز شیخ زاهد را قدس روحه دید که خربزه بر یلی بر دست مبارک گرفته پیش شیخ قدس سره آوردی و شفاعت
کردی که از برای دل من بخور و شیخ بخوردی شعر دوست بیمار دلم داد دوای دل من گفتم عهد مشکن
گفت برای دل من و چون غایت اتحاد روحی میان شیخ زاهد و شیخ صفی الدین قدس روحهما در نهایت
کمال بود حال بجنابی بود که هر وقتی که شیخ را از حضرت شیخ زاهد قدس روحه صوری دو پیکر
و منافی در میان هر وقت که شیخ زاهد را تب بودی او را نیز تب بودی و اگر صداع صداع و علی هذا
هر عارضه که او را واقع شدی این را واقع شدی و اگر بحضور بودی و شیخ بمریض شیخ زاهد مشغول بودی
بودی جان بودی شعر انی ابیك نفسی یا علیلا من علیل انما مذ جدت بالعلة فی جهد طویل
حکایت ادام الله برکاته گفت که نوبتی شیخ قدس سره از خدمت شیخ زاهد قدس روحه مینا مکرو
بیگاه بود که باردبیل رسیده بود در مسجدی که شب در ان مسجد بسر برد و که مسکنی بر شیخ قدس سره تعالی
بود مؤذن مسجد را که شیخ عبد الملک را رحمه الله علیه در خواب دید که فرمود مهمانی عزیز بر سید
برخیز و از برای او طعامی ترتیب کن مؤذن از خواب در آمد فکر کرد که چه باشد باز بخفت باز شیخ عبد الملک
را و گفت بر خیز و از برای مهمان عزیز طعامی بساز باز مؤذن از خواب در آمد و فکر کرد که این خواب الحیلی
باشد یا نه و باز در خواب رفت با شیخ عبد الملک را دید که با آن هیبت بی وی زد که نمیگویم که خیز

وانبرای مهمان عزیز من طعامی ترتیب کن موذن گفت شیخ خبری ندارم شیخ عبد الملک درخواب گفت بلی
الک برنج در سبو و عسل در کستوداری و سینه گوسفند و دنبال بن قدید کرده داری چیزی ازبرای مهمان
من مودن باز ازخواب درآمد با خود گفت که همه نشان راستست باری بمسجد روم و باز دانم که مهمان هست
یا نه چون بمسجد آمد شیخ را دید در آن شب در مسجد نشسته موذن آغاز کرد و عذر دروغ میخواست که چیزی ندارم
ولی کاه است شیخ قدس سره فرمود بلی انچ شیخ عبد الملک درخواب با تو گفت داری موذن ازین حال متحیر شد
و خالی بخانه رفت و طعامی بساخت و بخدمت شیخ قدس سره آورد شعر درشبستان وصالم محرمی •
هم شبی آمد بمهمانم دمی • محضر را دم زجان باید زدن • زان لطف جان دریکدم دمی حکایت خلدت برکته
گفت که شیخ صفی الدین قدس سره در اوایل حال که بحضرت شیخ زاهد قدس روحه آمد و شد میکردی هرگز
سوار نمیشدی بلکه همیشه پیاده رفتی و آمدی و جماعت سواران که با وی بودندی اسبان از غایت عظم
میراندندی بگرد نعلین مبارک شیخ نمیرسیدندی شعر بر براق کام چون کشتی سوار • پای اکنون
ابیاده روکه کرفهرست برق بود تاج فرق انسه سواران میربود • تا انگاه که شیخ زاهد قدس روحه فرمود
که صفی حق تعالی ترا سوار کرداینده سوار شو و بر اسب ظاهر تن نیز سوار کرد اینده شعر بر براق کام چون
کشتی سوار • پای اکنون در رکاب همت آر • دامت برکته گفت که از شیخ قدس سره سوال کردم که بابا
احوال قدم او مثل جریان نوعی دیگر هست چون بود که سوار از سرعت بتو عی نرسیدند فرمود که طی زمین
باشد که حق تعالی در میان اقدام او مثل جریان آب مطوی کرده اند تا چون پای مرنهند و بکیدند بازیجا
اول باز آید و یکسانی با که متعاقب باشند مسافت دور باشد شعر چون طی بساط خاک کردیم • تراه جهان
پای کردیم حکایت خلدالله برکته فرمود که شیخ صفی الدین قدس سره در اوائل حال حدت نظر چنان بود که
که بهر که نظر فرمودی ویرا بربودی و معتقد کردانیدی و حال او دیگرگون شدی و بگردیدی روزی در فرزاد
کهنه بکول که یکی از مزار مشهور اردبیل است نشسته بود سید الخلفا خواجه افضل سراوی رحمة الله علیه
بود در کهنه بکول میگذشت که بباغ اخی احمد شاه میرفت و حال انکه خواجه افضل در زی سپاهیان بود
که پدرش خواجه محمود در اردبیل مالک و عمل دار بود چون شیخ را قدس سره نظر بروی افتاد او شیخ را
بدید در حال همچنان برراه مقید شد نه مجال رفتن داشت و نه مجال رجوع و هیچ نمیدانست که حال
وی چیست و گرفتار کیست کاه قدمی چند بیشتر رفتی مجال رفتن نداشتی باز میگردیدی و در شیخ
نظر میکردی شعر زلف او دامکه کام دلست • روی او قبله وارام دلست • عاقبت چون بدانست
که مرغ دلش گرفتار کدام دام شده است بیامد و از دست و پای مبارک شیخ دانه کام خود بدبستوس
و پای بوس رجوع و توبه کرد و از بد عملی اعتراف کرد و بکار مشغول شد تا کارش بدان جا که رسید
رسید که معین وقت شد و شرف خلافت شیخ یافت شعر هرکه او پابست دام ما شود • بی کمان کار ز نیکو
ما شود • توسن نفس از هوا باز آورد • در ریاضت کاه شود حکایت دام الله برکته گفت که بهاء الدین زکریا
بسطامی رحمه الله روزی در بسطام در مسجدی میرفت شیخ زاهد را دید قدس روحه دران نشسته او را ندا آمد

لیکن

لیکن وضع و هیات لبس خویش دید و صورت مطهر و شخص منور بوی رغبت نمود از وی پرسید که چه کسی و از کجائی
فرمود که من شیخ زاهد ابراهیم ام گفت از کجائی گفت گیلانی گفت ترا کجا جویم فرمود که با اردبیل بیا و از انجا بگیلان
اسپهیدی و از شیخ صفی الدین اردبیلی نشان بپرس و توبه و تلقین ازش بدار بهاء الدین زکریا را داعیه شوق و نائره
عشق در صمیم آمد و جان و جنان افتاد و روی بجانب اردبیل نهاد شعر تا دلم عشق تو برانش نهاد • جانم اندر شور
سودا افتاد • کرد تو در جنبر شوق کشید • ناوک درد تو برجانم کشاد • و چون با اردبیل بحضرت شیخ قدس سره رسید
نشان شیخ زاهد پرسید و از انجا بحضرت شیخ زاهد قدس روحه رفت و تجدید توبه و تلقین کرد و بکار مشغول
شد و شیخ زاهد او را بشیخ صفی الدین قدس روحه سپرد و فرمود که انا بجهت تو تا شد و خدمت تو کند
و صیدش از برای تو کرده ام و بهاء الدین زکریا بوظایف خود و خدمت شیخ صفی الدین مشغول شد و مدتی برین
بگذشت که ریاضت قوی بر خود نهاد چنانکه قطعا حیوانی بنفس خود نمیداد ملک را شتنور و عن باسرکر خلطمیکرد
و میخورد و دوست از مجموع مطعوم بداشت و غذا بیش از بزیدااشت و معامله بلند یافت غایت بجا رسید و در آن مرض
شیخ صفی الدین را قدس سره طلب کرد شیخ با اصحاب بعیادت وی رفت و بربالین او نشست و او در غلبات حال
و وقت مغلوب و تسلیم شد اصحاب حاضر بروی رقت نمودند و چنانکه عادت این طایفه است که در مثل
چنین وقتی سماع رفت نمایند شیخ قدس سره بیتی چند میخواند و از ان جمله این بیت بود شعر جرعه از می وصل
بمذاقم برسید • با ذکر دیدار انجرعه حیاتم بوجود • دیده اسحق یا قلاذی پای بهاء الدین ذکر بلند رکار داشت
چون شیخ این بیت بخواند پای او در رکابره اسحق بحرکت در آمد و اندک اندک حرکتش با لا او زیاده میشد تا چشم
باز کرد و باز نشست شیخ فرمود ذکریا کجا بودی گفت در جای لبس خوب و زیبا شعر در عالم جان بکوی
جانان بودم • برخوان وصال دوست مهمان بودم • شیخ قدس سره فرمود از انجا چون آمدی گفت توم باز آوردی
شیخ گفت خواهی که باز انجا روی گفت چون آمدم خالی نه و بلی چندی در ین معنی بگذشت تا روزی بهاء الدین
زکریا بحضرت شیخ صفی الدین آمد و گفت میخواهم که بباب کرم روم که صنع کوه سبلان است شیخ اجازت داد گفت
میخواهم که بر اسب چیزه شیخ نشینم و این اسب بغیر از ان مطیع شیخ قدس سره بودی دیگری را مطیع کشتی بکره
نشدی و دیگری را مجال عیندادی گفتند که بر اسبی دیگر بنشین بهاء الدین زکریا گفت البته بر این اسب نشینم
که خوش راهست چون در مبالغه افراط نمود شیخ فرمود بر نشین و چون در واله شد شیخ فرمود که زکریا رفت ما
نیز لیس چون بهاء الدین زکریا بباب کرم رسید حالی که از اسب فرود آمد اسب فرو افتاد و سقط شد و بهاء الدین
زکریا سه روز انجا در باب کرم نشست روز سیم از پیشکی باز گذاشت و گفت اصحاب نمیخواهم کردن حالی بهاء الدین
شیخ را قدس سره دیدیم که اسبی سیاه بیاورد و فرا گفت بچیز و سوار شو و بیا که حضرت ترا میخواند این بگفت و از انجا
برون با لاوقت براز تخته که کنار آب و بر انجا نماز گذارند و جا سمه دیو سید حالی که بجامه در پوشید
جان تسلیم کرد قدس سره خبر فرمود تا او را از انجا بیاوردند و نزدیک سر قبر شیخ دفن کردند رحمة الله علیهما
شعر خوش بود عاشق که جانان افشان بود • روز عید وصل او قربان بود حکایت ادام الله برکته گفت
که چون شیخ زاهد قدس الله روحه با بکرم کوه سبلان آمده بود و شیخ صفی الدین روز بروز خدمت شیخ

و معاملات او و توشه و ماکولات میفرستاد و لحظه لحظه در کار بود و تهیه اسباب مشغول میبود و مکر روزی چهار پای
میخواست که بر غادن روانه کرداند محمد نامی بود در دیه کلخوران که نسبت خویشی با شیخ داشت و اسپ سبز
دراز کوش داشت بود شیخ قدس سره از وی دراز کوش میخواست که بکار پی باب کرم فرستد محمد نداد شیخ قدس سره گفت
برادر هیچ خر او در آن چند روز بمردند و بعد از آن هرچند که جهد میکرد و میخرید همه میمرد و بیکره خانه او هرگز
دراز کوش پای دار نیست و باسم در لقب خر مرده شد و این لقب باقی بماند **شعر** خر مرده که هیچ خر خویش نزاید فاما
لقب بر سر او باقی ماند **حکایت** ادام الله برکته گفت که نوبتی سلطان غازان رحمة الله ملک احمد اسپهبد
کیلان را بگرفت و در قید گرفتار کرده بود آنحضرت شیخ زاهد قدس سره و بعد التماس شفاعت کردند شیخ زاهد
شیخ صفی الدین را قدس روحهما و فرزند خود جمال الدین علی را رحمة الله علیه پیش سلطان غازان بشفاعت فرستاد
با فرمان شیخ صفی شیخ زاهد قدس سره گفت که من حلوا اندبا جمال علی رو
و شفاعت قبول و التماس مبذول داشت و ملک احمد را از قید بگذاشت اتفاقا در آن وقت
شیخ نامی که اسم مفرد مجرد و رسم مفرد برخود راست کرده بود در اردو بود و امیر قتلغشاه که عمده مملکت بود
طریقه اعتقاد از شیخ نام میورزید و جانب وی رعایت میکرد و سلطان غازان چون مرید شیخ زاهد بود و جانب
شیخ زاهد میدانست و میان سلطان و امیر قتلغشاه در ترجیح معتقد فیه مباحثه رفت و هر یکی تفضیل شیخ خود
مینهاد سلطان تقریر بود که دعوت عام شکرف بسازند و هر کرا نامی باشد حاضر کردانند و دعوتی چنین بزرگ
بساختند و غرض سلطان آن بود که شیخ امیر قتلغشاه را و مریدان شیخ زاهد را با وی نماید که طریقه ورع
و تقوی کجاست و چون سفره بکشیدند سلطان و قتلغشاه بر پای بخدمت فقرا بایستادند و نظاره که کدام
که دست بسفره میکشند و کدام است که نمیکشند شیخ نام خوش بی فکر دست بسفره کرد و بر غبت تمام میخورد
و شیخ صفی الدین قدس سره دست باز کشید و بسفره دراز نکرد **شعر** آن دست که دستگاه تقوی بودی
انگشت بر دار کجا الودی • اما شیخ زاده جمال الدین رحمة الله علیه توهم کرد که اولی آن باشد که جهت
خاطر سلطان انگشت بر نان باید نهاد و چون نخواست که دست نزدیک سفره برد شیخ صفی الدین قدس سره
اینهان دست وی بگرفت و باز کشید چون سلطان غازان دید که جماعت مریدان شیخ زاهد التفات بسفره
نمیکنند و از شیخ نام و دیگران خوش میخورند از ذوق در رقص رفت و بغلها بگشاد و دست بر میافشاند
و با امیر قتلغشاه گفت که نظر کن مریدان شیخ من نمیخورند و شیخ تو خوش میخورد و تمام مرید و معتقد انجماعت سبب
تقوی و ورع میشویم چون در ایشان ورع و تقوی باشد و نان نامیخورند فرق میان ما و ایشان چه باشد
شعر هر که او نان طمع بر نمک شاهان سود • شور بختیست زیان کار که دارد سود • انگاه سلطان غازان
قوالان را طلب کرد تا سماع کنند و بر تخت نشست و شمشیر برهنه بر کنار نهاد و فرمود که هر که بسماع بر پای خیزد
سرش بر دارم و بدین شمشیر ش بدو پاره کنم و قوالان آغاز کردند و چیزی میگفتند و مردم بسیار که آنجا بود بودند
از بیم شمشیر سلطان غازان حرکت نداشتند الا بیصاحب وقت از مریدان شیخ و جذبه شد التفات بسلطان و فرمان
نکرد و برخواست و در میدان رفت و سماع کرد و سلطان از کنار **شعر** دیگر به دستار بخشم که ذات و کرامت که غرض کت

من این بود که تا بباید که آنکس که وقتی و حالتی ندارد از بیم یا سا جماد آسا از هر حرکت ندارد و آنکس که او را وقتی
و حالتی است پیش او سلطان و فرمان و شمشیر در حالت وجد وجودی ندارد و سلطان غالب و امیر قتلغشاه مغلوب
شد **شعر** در عالم عشق شاه و سلطان مجوی • در کشور درد حکم فرمان مجوی • از آنکه بکون سر فرو منیاید
با زنجه نقشهای دو دا مجوی **حکایت** خواجه نظام الدین عبد الملک سراوی به نیت برکته گفت عجوز سیاه ملح
روزی و در قدم مبارک شیخ زاهد قدس الله روحه افتاد و فریاد کرد که شیخا از برای خدا بفریاد رس که پسر جوانی
دارم و ماری بحلق او فرو رفته است و در اندرون او جای گرفته و هر گاه که در اندرون او حرکت میکند هم
از شدت وجع آن در اضطراب میاید چنانکه کرا کرد ست در درخت کوچک میزند بیم میکند شیخ زاهد قدس سره
بشیخ صفی الدین قدس سره اشارت فرمود که صفی برو و فاتحه و آیة الکرسی بخوان و دم بحلق آن جوان فرو کن و بگو
شیخ زاهد میگوید که این جوان را خلاص کن شیخ صفی الدین قدس سره برفت و فاتحه و آیة الکرسی بخواند و دم بحلق
آن جوان فرو کرد و گفت شیخ زاهد میگوید که این جوان را خلاص کن حالی ماری سیاه از حلق او برآمد و در آن
شد و آن جوان خلاص شد **شعر** خلاص ظاهر و باطن ز اژدهای هوی • بیوی لطف تو جان بغرما شد **حکایت**
پیر حاجی اقونی گفت که از پیر عجب فرکوشی که دینی استاند بیهای مرا و شنیدم که او گفت نوبتی شیخ قدس الله
بحضرت شیخ زاهد قدس الله روحه بگشتاسفی میرفت و خواجه افضل سراوی رحمة الله علیه در خدمت شیخ در راه
شبانی را دیدند که خفته بود و کاسه دلمه پیش نهاده شیخ قدس سره و جماعت بوی بگذشتند چشم بگشاد در خواب
بود و از این سعادت غافل مردی که در آخر بود شبان را بیدار کرد و گفت چرا زیارت شیخ نکردی شبان گفت خبر ندارم
پس استعجال تمام از سر اعتقاد آن کاسه دلمه را داشت و در عقب شیخ قدس سره دوان شد و نماز نکرد
و آن کاسه دلمه پیش آورد و چون در تغییر و نظافت آن حوصله قدس سره نبود شبان نظر فرمود اما شبان را ابدا
نگاه کرد بعد از آن و رمه تفی دعب کی بوقت اشراق شیخ قدس سره مراقب نشسته بود و آفتاب طلوع کرده و
ساعتی بر آمد و شیخ همچنان مراقب میبود تا بسیاری آنکه سر مبارک بر داشت و فرمود که بر سید که کجا
بودی گفتند شیخ فرماید فرمود که آن شبان را از دنیا در گذشته او را بدوزخ بردند چون آن اعتقاد صافی
او دامن گیر من شده رفتم او را در درد که از زمهریر یافتم از حق تعالی وی را درخواستم حق تعالی او را خلاص کرد
از آنجا بیرون آورد و خلاص **شعر** دستگیری آورد یا آن قدم • کند این ره از سر صدق نهند **حکایت**
پیر احمد برشفی گفت که از مولانا سراج الدین شنیدم که او گفت از پدر خود حاجی حسن رحمه الله شنیدم که او گفت
در حضور شیخ قدس سره میرفتم بحضرت شیخ زاهد قدس الله روحه در راه بر بزی کر برادیدیم که بکار بود چون ما را
کهتر کیسه سطر کردنان بین نخواستن میرفت شیخ قدس سره چون بشنید و بدید که بر طاقه سعد فه الهات میکشید و
خوابها میکرد نفر فرمود و گفت در دیغ گوفر و بین او در حال اشتر را دست و پا و مجموع مفاصل از هم جدا شد و
در بندها گفتیم شیخ شفقتی بر این مسکین فرمود که چون اختیار از دست رفت جه فایده مقتل الرجال بین فکیه **شعر**
اذا الکواکب ان حالفته سحرا • فانها فی ابتلاج الصبح تکدر • و ان عصته السموات العلی لیلا فانها حین یمضی اللیل
تنفطر **حکایت** پیر احمد گفت از حاجی حسن شنیدم رحمه الله که او گفت نوبتی با شیخ قدس سره بحضرت شیخ زاهد بر فتیم قدس سره

درکشتی نشسته بودیم ناگاه باد مخالف بخلاف مراد برآمد و دریا بتموج درآمد و کشتی بمغرق رسید و امید بیاس
کشید گفتیم شیخ از برای خدا مدد که هم غرق خواهیم شدن شیخ فرمود تو دعا کن که حاجی و خالی گفتم از برای خدا
شیخ وقت مدد است شیخ قدس سره دست مبارک بر وان زد و بدریا گفت ساکن باش در حال آن باد و موج
ساکن شد و دریا بیارامید و ما بسلامت بکنار رسیدیم شعر در این دریای بی پایان که پایانی نمی یابی • از آن
سان دستگیر برآید تا آورد بساید حکایت ادام الله برکته فرمود که حاجی املی که نسبت به بعضی شیخ
صدرالدین جوبی میکرد و در تبریز گوشه داشت و در گوشه بشیخ دعوی بزرگ کردی شعر همچون نی بود با نظام
بسته • دم جاکمر دعوی و باطن همه هیچ • و اصفهید گیلان رکن الدین احمد اچون با شیخ زاهد قدس الله روحه
در همه اعتقاد تر از لی میبود و طریق تعلق میسپرد و در قسم حاجی املی مبالغه میکرد و میخواست که وی را که
بروی شیخ زاهد برکشد مصرع غیری بخر گوهر دار سار ذر • ملازمان شیخ زاهد قدس الله روحه بشیخ زاهد
گفتند که شیخ از بن حاجی املی هیچ ملامت می یابیم سزای وی دادن واجب میکند چون دعوی باطل در حال
خود میکند شیخ زاهد قدس روحه فرمود که چون صوفیان را حالی پیش آید توجه بحضرت حق تعالی کنند پس فرمود
تا شیخ صفی الدین قدس الله سره و مریدی چند متوجه شدند بعد از ساعتی پیش کرفتند بعد از آن دوست شیخ صفی
الدین قدس سره در عرض حال دید که برکوه حیران بود و کره راه و کره گیلانست حاجی املی را دید که از سبب
کوه بفراز متوجه شد شیخ قدس سره بیامد چون نزدیک آمدی شیخ نظر فرمودی وی را بصورت تیری دیدی که می
جون نزدیکتر شدی نظر میکردی وی را اگرکی دیدی با سوسمای زشت که منتظر و شیخ را قدس سره تیری در دست مبارک
بودی آن تیر را بتیغ بروی میزدی موثر نمیشدی و او از آن متوثر نمیکشتی و رنجی و زحمتی نمیرسیدی تا که
شیخ زاهد قدس روحه میدیدی که بیامدی و فرمودی صفی این تیر این شیخ صفی الدین بگرفت تیر را باز
میکرد باسدی و بپشت تیر بر ساق وی میزدی همچنانک بشتوی ماست شکسته میشدی و چیزی سپید بر زمین
میریختی و پراکنده میشدی در غایت نتن چنانکه از نتن آن شیخ بیخود میشدی و همچنان که بشتوی ماست شکسته
میشدی و حضرت شیخ چون از خواب بیدار شد بیخود بود و تا روز همچنان بود چون روز شد شیخ زاهد قدس الله
روحه بپرسید که صفی کجاست عجب که هنوز کردماست شیخ را طلب فرمود چون بحضرت شیخ زاهد رسید
فرمود هان صفی هنر کردی شیخ گفت خداوند هنر هنر تست و هنر تو کردی و احوال را از الله کما فی الواقع چنانک
واقع شده بود و آن نتن در دماغ مبارکش باقی بود و اتفاقا حاجی املی در همان وقت از گیلان بتبریز میرفت
در کریوه او را جمعی حرامیان و برا یاراج کردند و هرچه داشت بغارت ببردند و چون بتبریز رسید بیرون
دروازه وی بمرد قضا الله دو کره از اوباش و رنود با همدیگر خصومت بود یکی از آن میان کاردی از
نیام برکشید که بران دیگر زند و حاجی املی همچنان بر سر چهار بازار فرو افتاد و از در میان ستهانجی رفت آنکس
کارد بزد و غلط بر ساق حاجی املی افتاد همان مقام که تیر شیخ قدس سره افتاده بود از چهار بازار فرو افتاد
و از دنیا درگذشت شعر ما ذا ترون رمینا غاشمز امد • متی اعیش انا والسهم کید • حکایت
مولانا محیی الدین گفت که حاجی حسن نامی خلخالی لیکن با نمبر میشستی مکر روزی در قالیر خربزه با جمعی بیات

و با زی مشغول بود ناگاه یکی خربزه خام نارسیده بزد و بر گوش حاجی حسن آمد و قضاء الله و قدره گوش کر شد و کرم
معین بتها برآمد و علاج و گوش فایده نداشت و گوش شنوا نمیشد شعر در گوشه حکم اقتضاهای قضا
در گوشش هو گوش کشان اندر سرشد • عاقبت بعد از مدتی حضرت محمد رسالت علیه صلوات الله و سلامه را در خواب
دید و پیغمبر علیه السلام خطاب میفرمودی که شیخ صفی بیا و بادی بر گوش این کس بدم تا شفا یابد شیخ قدس سره بیامدی
و بادی بر گوش حاجی حسن دمیدی ناگاه از گوش وی آواز طراقی برآمد حاجی حسن از خواب درآمد گوش شنوا
شده بود و صحت یافته بعد از این مدتی بحضرت شیخ زاهد قدس الله روحه آمد و این حالت از اول تا آخر حضرت
شیخ زاهد قدس روحه تقریر کرد شیخ زاهد فرمود تو سید اولیا تی یعنی شیخ صفی الدین قدس سره انگاه بعد
از مدتی دیگر بحضرت شیخ صفی الدین قدس سره رسید شیخ با وی گفت حاجی حسن ما را گوش تو در ولایت بود
شعر آن گوش که حق شنیدن نا ندیابد • الله همه وقت و حال در یابد حکایت پیر اسمعیل بزاز گفت نوبتی
شیخ بخدمت شیخ زاهد قدس الله روحه میرفت در راه کله بط میرفت یکی از میان آنها بر آن پیاده و دو پای
اسب شیخ افتاد و از پیش قدم اسب جدا نمیشد و مردم وی را پیش از آنکه سلطان دیگر میراندند فایده نمیداشت
و نمیرفت و از پیش قدم اسب مفارقت نمینمود و میدوید تا چندانکه خسته و کوفته شد و بماند چندانکه مجال
رفتن نداشت پس شیخ قدس سره اشارت فرمود تا یکی وی را برداشت شعر در پای همند و ستهر بانرهینا •
تا طاقت و حال لعجار نبود می باید حکایت خواجه نظام الدین عبدالملک مراوی زید برکته روایت کرد از
مرحوم سعید خواجه محیی الدین رحمة الله علیه که در زمان شیخ زاهد قدس الله روحه در وقتی که شیخ صفی الدین
قدس الله سره در غلبات وجوشش بود روزی سماع بود و قوالان چیزی میگفتند شیخ زاهد قدس روحه
فرمود که شیخ صفی را بیرید و برآن درخت بان بید برید درختی بود دور از آنجا شیخ صفی الدین ببردند بان درخت
سخت بریسمانی باز بستند چون قوالان آغاز کردند و آواز بگوش مبارک قدس سره رسید در جنبش آمد و بطرف
که در روح او میل و حرکت کردی درخت را با خود ببردی چنانکه همه خلق میدیدندی و تفرج میکردند شعر چو مرغ دل
کند پرواز در شور و طرب سازی جهان را ارکان افلاک و عمود عرش در جنبد • از آن شورش بشورانند نهان اسرار و
بساط کوه برخیزد بسیط فرش درجنبد حکایت مولانا محیی الدین گفت نوبتی شیخ قدس الله سره در زمان شیخ زاهد
قدس الله روحه شبی بر بحر الحیا میکرد ناگاه خوکی بیامد که در آن بحر ابر میرفت شیخ قدس سره بانگی بر وی زد هم
دو دست بالا نهاده بود و هر دو پای بر زبر همچنان بمرد و خشک شد شعر سک کجا تاب توانی آورد بیشه
صولتی شیر افکنی حکایت مولانا شمس الدین قنوی روایت کرد از پیر بابا عمر جانی که فقیه محمد سرخی گفت
که در زمان شیخ زاهد قدس الله روحه سماع میساختند برای او شیخ صفی الدین قدس سره گفت مقوالیکر چیزی
بگو قوال در جواب گفت میتوانم گفتن شیخ صفی الدین گفت توانی گفتن بعد از آن قوال هیچ نوع چیزی نتوانست
گو شعر هرکه ویرانی نشاند بلبلی گلستان • بوم اسامدی ویبود ویرانی سزد حکایت مولانا شمس الدین نقل
کرد از مولانا احمد سرخی و او از پدر خود فقیه محمد که در وقتی که با خدمت شیخ صفی الدین قدس الله سره بکشتی
در خدمت شیخ زاهد قدس الله روحه بودیم آنجا پادشاهی بود که بماهی مشغول میبود فشرب میکرد و ازا تباع

بصوفیان ملالتی عظیم میرسید تا شبی در خدمت شیخ صفی الدین قدس سره در خلوت او بودیم بانک و آوازهای از فشار
کرباس بر مشغول بودند بر آمد و حال آنکه شیخ صفی الدین را از زنان در وقت حالتی خوش بود آنان وقت بآمد
و از سر غیرت دست بر افشاند بنوعی که آنان بر افشانند پیراهنش بدرید همانجا که مشغول بود در افتاد و بمرد
شعر سهام المنایا راشقات لحکمه • هو الراشق المتلهف المتفضل • چون باسلاجیر شیخ زاهد قدس الله سره
آوردند شیخ صفی الدین را قدس سره بخواند و گفت بیک ترفت باضافه آن برو و تعزیت ایشان بده و بیرادر باز ذکری
شعر آتش دلچون شعله اندر کار و بارش کار کرد • آنچه نیز هم در کار آن بلد کار کرد حکایت مولانا خلیل خطیب
تو ستر کیلان روایت کرد که نوبتی جمع مردم انبوه بکار دکر بر لج کاری بخدمت شیخ زاهد قدس الله روحه آمده بودند
و در آفتاب گرم بکار مشغول بودند و شیخ زاهد قدس الله روحه بر کنار بر لج ار نشسته بود میرزی بلد و کس
بلد و کس در بالای سر او باز کش بگرفتند و از آفتاب سایه میکردند شعر ای خوشا آفتاب سایه نشین • بر تو نور
تو گرفته زمین • و شیخ صفی الدین قدس الله سره در آن بخرا بکار مشغول بود چون بسیار بکار کرده بود و بیرون آمد
مردم گفتند ساعتی استراحت کن که بسیار کار کرده گفت ساعتی این میرزی که سایه میکنند بمن دهید تا من نیز بر سر شیخ
زاهد قدس الله روحه سایه کنم که این زمان نوبت سایه کردن از آن منست اجازه دادند بستد و بهر دو دست
بالای سر مبارک شیخ زاهد قدس الله روحه بداشت شعر کان نقابه غیم رفیق یطوی عنهما لتبدیر الطلوعا • تا دیر گاه
بر خواست و اطراف آن میرزی را حرکت میداد و سایه از او فرو آمد که مسبغ مجموع شد که در کار بودند چنانکه تمام مردم
در سایه بودند و آفتاب بر هیچ کس نمی تابید و مردم همه تفرج میکردند شعر چتر شاهی که بر و بود مغرور باز
سایه بان سر این در بن غبار شد • آفتابی که از این بیج سعادت تابید • بر توی در همه اطراف جهان پیدا شد حکایت
حاجی علی روایت کرد از پدر خود پیر بخت جوی اردبیلی که نوبتی با شیخ صفی الدین قدس سره از حضرت شیخ زاهد
قدس الله روحه از خانیلی باستاره آباد کیلان میامدیم و در کشتی نشسته بودیم و قریب هفتاد آدمی در آن کشتی
بودیم ناگاه صرصر حادثه صعب بر خواست و در دریا موج آمد و برف باریدن گرفت و کشتی در معرض افتاد و همه
نومید گشتیم و چند کس میرزی بالای سر شیخ قدس سره بجهت دفع برف داشته بودیم و شیخ قدس سره سر بر زانو نهاده بسته
بود سر برآورد و غرق بود چه حالت است چون کار بجان رسید بفریاد شیخ قدس سره گفتیم شیخ حال ما نمی بینی که
بچه بد حالی رسید و کشتی در این مغرق بجای رسید که نمیدانیم که کجاییم و راه از کدام جانب است شیخ قدس سره
بر خواست و میان مبارک بست و چیزی یعنی چوبی که کشتی را بدان بندند بدست مبارک بگرفت و فرمود چنین
برانید در حال نظر کردیم دیدیم که بر ساحل و غربی کشتی پس فرمود اردبیلی بیرون رواق کلاسن پای بیرون
نهادم و بیرون آمدم آنگاه جماعت بسلامت بیرون آمدند شعر کشتی ابر دلی که در دریای ذوق حکمت
گی شود بی بادبان و اختیار ما روان • باشدش مجری و مرسی بحبه جودی ذرا • باشدش توفیق ما هم لنگر و هم بادبان
حکایت هم حاجی علی از پدر خود پیر بخت روایت کرد که بوقتی که شیخ زاهد قدس الله روحه شیخ صفی الدین
را قدس الله سره بمراغه فرستاده بود و مراغه طارف الهی بود و او را دختری در بروج بود در غایت حسن
شعر بیضاء لم تعتریها شمس الضحی عذراء لم تطمث و لم تتزوج • آن دختر را بحباله نکاح نام زد شیخ

قدس سره

قدس سره کردند و در نکاح آوردند و شیخ را وقت مراجعت بود و هو بحضور مبارک شیخ زاهد قدس روحه
تا بر عشق او بر افروخت و جز عیت کرد که بیمهر بستاد که دختر را تسلیم کند طارف گفت بجواب که بیست روز
مهلت میخواهم که شیخ توقف کند تا تسلیم کنم شعر بختش چو نداد دولت روز مراد • اند ستجنین کنج بیاد
داد • شیخ قدس سره بجواب فرمود بیست سال مهلت دادم و چون جان من محبوب مبارک شیخ پرواز کرده است
جسم من از برای شما بکار نیاید و حالی قدم در رکاب آورد و مراجعت کرد و مولانا عز الدین رحمة الله علیه گفت
ترک او کردم و تخریج او کرد بعد از مدتی جوانی خطبه او کرد و بوی عقد کردند و هنوز بهم نارسیده آن دختر و آن
جوان و طایفه و اهل و عیال او جمله بمردند و بر افتادند شعر قضی الله امرا وجف القلم • وفیما قضی ربنا
ما ظلم حکایت پیره موسی قره سقلی روایت کرد از پیر محمد داوری تا عمارت ان کسکر رحمة الله که شیخ زاهد
قدس الله روحه سرخی بود که وقتی که عمارت آن بایستی کرد هیچ مرد در کار با بودی تا عمارت آن کند فرمود
کاوی از برای آن هر کس بکشتندی تا عمارت کردندی نوبتی گاوی بکشتند و اسباب آن بساختند که بامداد آن
کس بعمارت کردن روند و نماز خفتن شیخ زاهد قدس الله روحه میان جماعت بکلمات مشغول بود شیخ صفی الدین
قدس الله سره بیل برداشت و شبانه بدان سرخ رفت که رسم و بنا نمان عمارت کردن پیدا کند و در کار استاد
و مشغول شد و یک ساعت نجومی چون نظر کردند کار هیچ مرد تمام رسید از آنجا باز گشت و شیخ زاهد
هنوز در کلمات بود بیل از دست بینداخت و آواز افتادن بیل بسمع مبارک شیخ زاهد قدس روحه رسید
فرمود صفی کار تمام کردی گفت بلی شیخ گفت یعنی تو تمام کردی که بیل انداختی بامداد مردم چون کار تمام دیدند
اسباب آن دعوت بساختند و بطالبان دادند شعر کار دل چون ساخت کار کل بر و آسان بود • خطه
غیر این بحکم او یکسان بود

فصل هشتم در ذکر استخلاف شیخ زاهد قدس الله روحه شیخ صفی الدین

را قدس سره و اجازه توبه و تلقین دادن حکایت شیخ صدر الملة و الدین ادام الله برکته
علی المسلمین فرمود که چون شیخ زاهد قدس روحه آثار انوار رحمانی و انجاه ارشاد در جبین شیخ
صفی الدین قدس الله سره واضح و لایح دید کلی همت و همگی نهمت بر استعلای لوای رتبت او بر تربیت مردم
مصروف کردانید و عرض سجاده و تلقین دادن بر وی مبذول فرمود و او تواضع در قبول مینمود اتفاقا در آن
وقت از مراغه جمعی بدعوت شیخ زاهد قدس الله روحه کرده نزد و طلب آمدند تا بدانجا روند و ارشاد و
تربیت خلایق کنند و شیخ زاهد قدس روحه اتفاق براغه رفتن ببعضی داشارت بشیخ صفی الدین کرد فرمود
که تو اقامت مقام من میباید شد و بعوض من بمراغه رفتن و تربیت خلایق کردن شیخ صفی الدین قدس سره
گفت شیخ من یتیم و رستایی ام مرا کجا و تربیت خلق کجا من و امید من تا عتبه شیخ بیش نیست شعر
فما لی الا قرع بابک حیلة • وما لی الا الجود بابک حجتی • شیخ زاهد قدس الله روحه فرمود صفی حق تعالی
ترا بجلوه عود و فرمان حق تعالی چنین است که ترا انجا میباید رفتن شعر و اصبحت معشوق القلوب باسرها
و ما ذرة فی الکون الا له قلب • شیخ قدس سره گفت شیخ من چیزی میدانم و آنجا مردم دانشمند با
و منازل ایشان محتی یدانکر کردن شیخ زاهد قدس سره فرمود که صفی چکان غمات منافقان شکستم و کوی

پیش تواند اختم بهر طرف که خواهی گوی میزن که میدان تراست مرا نشستن در کنج بود ترا ممکن نیست و هر طرف
که ترا دعوت کنند باید که اجابت کنی و مردم را دعوت کنی و توبه و تلقین بدهی که ببیت ترتیب و مرتبت ارشاد
حق تعالی بتو داد شعر شد سوار عرصهٔ میدان ملک دل توی ۰ چون بچوگان سعادت گوی دولت برده ۰ خسرو
اقلام دار الملک این معنی توی ۰ کین سریر تربیت وین تاج رتبت برده ۰ پس شیخ صفی الدین را قدس سره بطرف
مراغه روانه فرمود و او روانه شد شعر هدایت در رکاب او روان شد سعادت با عنانش هم عنان
شد و چون در ولایت اردبیل سکونت گشت که در دیه برنق از ناحیت اردبیل مولانا شمس الدین نامی
که در نفاق مطلق العنان است و بدین صوب هیچ کس از طالبان نمی یارد رفتن و آمدن از دست تعنت او که
بعد از جراحات الکسان لسنانها این طایفه میگوید صواب آنست که شیخ بصوب برنق حرکت فرماید تا
آنکس را ببیند و بحث را وشنیدن که موذی با گفت وگو کرد شیخ فرمود که اگر عزیزان را ولعاه نکتایم
باقی ما بلجون کنایم عنان بصوب برنق بکرداند وانجا نزول فرمود و در مسجد دیه رفت بعد از ساعتی مولانا
شمس الدین در آمد و سلام نکرد و در محراب رفت و دو رکعت نماز کرد و بنشست و روی بر پیچید و هیچ گونه
سخن و التفات نکرد و در محراب رفت و بعد از طول مجلس سوالات امتحانات آغاز کرد و شیخ جواب
بصواب میفرمود و هر جوابی که میشنید قدری بادب باز پس خزیدی چنانکه از آن با الاثنین لیست تولیع
رسید شعر مرغ وحشی عاقبت آید بدام ۰ صید توسن هم شود ناکام رام ۰ شیخ فرمود مولانا خلوتی کن
تا سخنی چند که بخلوت توان گفتن و شنیدن بشنوی مولانا شمس الدین خلوتی ساخت و شیخ را بخانه برد و عو
شعر فتابش چو زد در از خانه تافت ۰ بالطفش نور هدایت باز یافت ۰ و چون این طایفه بدید و قوا
بشنید توبه کرد و بعاقبت بوفاق مبدل شد و بکار مشغول گشت و صاحب وقت و معامله عالی و کرامات
ظاهر شد و کار شیخ بجای رسید که چون در بغداد وفات یافت و حاله الذی فن شیخ صفی الدین قدس سره بر سر
قبر او ایستاده بود چون وی را دفن کردند آوازی شنیدند که هذا ولی الله هذا ولی الله شعر بودیکه
بمهتاب ولایت داد زند ۰ از سایه ارباب ولایت دادند ۰ و چون شیخ قدس سره بطرف سراو و کرم رود
و هشترود در رسید بعضی از مردم دید در غمرات ضلالت و ظلمات جهالات منغمس و در هوای نفس مرتبک
بعضی دعوی مریدی شیخ محمد گجی رحمة الله علیه میکردند لیکن از جادهٔ استقامت منحرف شده بودند
و در تیه بدعت حیران شده و بعضی دعوی مریدی علی نما و وری میکردند و در وادی ضلالت سرگردان
مانده و زن و مرد حجاب محرمیت و حرمت شرعی از میان برداشته و ضلالت و بدعت را در ولیی و سنت
بنیاد نهاده اند و در سماع زن و مرد با همدیگر هم رقص شده و از برای یکدیگر در سجود آمده بظاهر ارباب
لباس و بباطن از اصحاب الالباس شعر آراسته جامه چو کودکان ۰ بیرون همه نقش و اندرون ظلمت
و تار شیخ قدس سره بلطف مواعظ و عنف زجر و حسن افعال و محاسن اقوال مردم را ترتیب و ارشاد
میفرمود و طریق مستقیم مینمود و مردم بسیار توبه و تلقین میگرفتند و مردم مراغه مجان قدم که
خدا نهاده توبه میکردند و تلقین میگرفتند شعر از آنکه سعادت ازل بود بکار ۰ میافت سعادت وصا

رغ یار و در ین وقت در مراغه کلیسیای بود او انجا آواز ناقوس بگوش مبارک شیخ آمد فرمود این چیست گفتند
ناقوس است فرمود ایشان چیزی فرو کوفتند ما نیز چیزی فرو کوبیم بعد از سه روز ایلچی بیامد و جاثلیق از دیر را
بقفل آورده اند و جمعه آینده نماز جمعه در کلیسا کردند ایکدند پر الهاشمی فلم یضع لبنی الشریعة عند نقض
و هتکت دین الباطنیة بعد ما لطت و دا عیو بها روزی مجمعی عظیم بود مولانا فخر بن العلامة نظام الدین
عبد الملک رحمة الله که از فحول علمای زمانه بود در آن مجلس حاضر بود و در باب تلقین ذکر شبهتی میگفت که چون
لا اله الا الله گفتن و خواه بغیر تلقین هر دو یکسانست چه هر دو لا اله الا الله میگویند و این سخن چه معنی
دارد که اگر بتلقین شیخ گویند سلاح دفع شیطان و نفس باشد و اگر بغیر تلقین شیخ گویند مثاب شوند اما
سلاح نباشد و مولانا عز الدین مراغی رحمة الله علیه که از جمله علما و اولیا و اتقیا بود هر چه از جواب که میگفت
مولانا نظام الدین عبد الملک را تسلی نمی شد و چون مجلس باخر رسید و مباحثه بتطویل انجامید مولانا
نظام الدین عبد الملک بخانه رفت روز دیگر چون بحضرت شیخ قدس سره رسید گفت شیخ حق آنست که شیخ
میفرماید و در تاثیر ذکر تلقین در دیا لیث است و آن شبهه از من مرتفع شد شیخ فرمود چون مولانا نظام الدین
عبد الملک رحمه الله گفت چون بخانه رفتم امام دیهی بیامد و از من اجازه عقد نکاح بلا ولی درخواست و من
او را اجازه دادم پس در آن تامل کردم که چون این کس عقد نکاح صیغه میداند کردن اگر اجازه باشد و اگر نبود
ایجاب و قبول مع الاجازة و بلا اجازة امر من میخواهد یکسان خواهد بودن و چون باجازه گفته باشد آن
عقد صحیح باشد و اگر با اجازه گفته باشد صحیح باشد و حال آنکه این اجازه از من میخواهد که بتولیت ترکر
متولی این امر و متصدی این شغل شده ام پس بقیاس جلی ثابت شد که ذکر از سر تلقین مشایخ گفتن که نواب
مناب پیغمبر صلوات الله اند در دفع شیطان و هواجس نفس موثر باشد و بی تلقین موثر نباشد شعر تیغ از سام
حکم شد حکم سیاست را سزد ۰ نقش نگین پادشه ریاست را سزد ۰ و چون شیخ قدس سره بعد از دعوت
و تربیت مردم مراجعت فرمود هر چه از تحف و هدایای صاحب اعتقاد در دهات عاید گشت بخدمت شیخ
آورده بودند تمامت را معد و آماده داشته بحضرت شیخ زاهد قدس الله روحه آورد و هیچ چیز از آن
جزوی از برای خرج خود قبول نکرد شیخ زاهد قدس روحه سر بالتفات در وی و بیرون شیخ قدس سره
کر استعلای رتبت او در ترتیب مردم دید جمعی از صواحب اغراض زبان طعن در حضرت شیخ زاهد قدس سره
بگشادند که صفی شیخی میکند و بر سجاده مینشیند و توبه و تلقین میدهد شیخ زاهد قدس سره از شیخ سوال
کرد صفی راست میگویند که شیخی میکنی و بر سجاده مینشینی و توبه و تلقین میدهی شیخ صفی الدین قدس سره گفت
بلی چنین است توبه و تلقین میدهم اما بالجان تو میدهم و دل تو گواه است و از جماعت حساد از بیرا ایستاده بودند
چون این سخن بشنودند دست در محاسن خود میزدند و بر میکندند و در دریچه خانه میماندا خشد این شیخ
زاهد قدس سره فرمود بلی من اجازه داده ام و میان من و تو فرقی نیست و این مرتبه شیخی خدایت داده است بیاد
شعر یزید الحاسدون بنا دفیا ذا ۰ ونحن علی التصافی لا نزول ۰ یقولون الخلاف و لا نبالی اذا اضحی
الهوی بینهم یقول ۰ پس قدس روحه بر سید صفی الهوم وآن تو اجی را چه دیافتی شیخ قدس سره گفت که شیخ

همه مردم بدانند و صاحب اعتقاد شوند شیخ را بهر طرفی خلیفه می باید فرستادن تا مردم را بدین و طاعت دعوت کنند
شیخ زاهد فرمود که اما از فرستم شیخ گفت که اخی سلیمان و موفق الدین و کمال الدین محمود و اخی جبرئیل و امثال ایشان را
هر یکی بجانبی و طرفی می باید فرستادن شیخ زاهد قدس روحه فرمود **لا تشد** چو شیره مرز وان بی نام منزلی یعنی
اگر دوست و لایت دار باشد نام او از من باشد من بجان نیستم که تفویض این کار میکنم لیکن ایشان لایق این کار نیستند
همان بهتر که در بن خراسان باشند این کار را حق تعالی بتو داده است و ترا اجازت فرموده و این قبا بر بالای تو شایسته
باد **شعر** دفع ظلمت الخلقان حق نمود • روی خورشید جهان آرای تو • دست تقدیر سعادت بهر برید • خلعت ارشاد بر بالای تو

حکایت ادام الله برکته فرمود که نوبتی در کشتاسفی محمود بیه نام که مردی بود دکاندار که نیز بر دست حضرت شیخ زاهد
قدس الله روحه زبان سعایت بگشاد و سخنهای مشوش آغاز کرد که صفی مریدان برای خود برد و اکنون مریدو
مرادو تربیت و ارشاد او راست و توبه و تلقین میدهد و خلایق متوجه او شدند و تحف و هدایای طالبان که بر او خود فرستادی
میکنند و درین کار بخانه در کوچه استقلال خود کشاد شیخ زاهد الجیب بشریت تغیر مزاجی نسبت با شیخ صفی الدین
قدس سره در خاطر مبارک مختلج شد و حال آنکه شیخ صفی الدین قدس سره طالبان را دعوت بحضرت شیخ میکردی
و از هدایا و تحف هرچه آوردندی هم بی آنکه کس استحقا میکردی تا آنکه نفس خود بحضرت شیخ بردی و هدایا که
طالبان خلط نمیکردی بلک جدا کرده میبردی چون شیخ صفی الدین بحضرت شیخ زاهد قدس روحه میرسید شیخ از کراهت خاطر
دید اغاقا آن محمودیه و آن جماعت صواحب اغراض انیر و نخوت استاده بودند و کلمات عتاب آمیز شیخ زاهد با شیخ صفی الدین
میشنودند که شیخ زاهد قدس روحه عتاب میفرمود و حرمت مینمود و شیخ صفی الدین قدس سره گفت که دلیل تا
شیخ را نرکه گواهی دهد و قبول کند که من بخلاف شیخ مریدان را بجز دعوت نمیکنم و بخلاف شیخ دم نمیزنم و محرا
و تحف طالبان را جهت خود نمی ستانم و خود را کینه روستازاده میدانم و اگر توبه و تلقین با جهان شیخ است
شیخ زاهد قدس روحه فرمود بلی اجازت من داده ام و حق تعالی این کرامت و منزلت بتو داده است و حق است و مبارک
باد آن جماعت چون این سخن شنیدند قدم یاس بر خاطر کشیدند و گفتند ظن ما چه بود و چه میشنویم در میان
سخن این جماعت منفی و معنو فیت **شعر** ای خوشا آن عاشق و معشوق در سروقت راز • عاشق اندر جان سپار
دلبر اندر خیک و ناز • زین همه در دو جهان جز شوق و تسلیم و رضا • زان همه آیین جان بخشی و عتاب و دلنواز
اتفاقا از ولایت شیخ صفی الدین قدس سره محمودیه چون آن انکار کرد دید بخانه رفت همان ساعت بامداد چون
چند عرین آغاز کرد و مرض او در پشت ماند درش برخواست و مقنع چون آلود بیرون و در آستان خلوت شیخ
زاهد قدس روحه انداخت و فریاد برآورد شیخ زاهد قدس روحه بر محمودیه غضب کرد و او را مهجور
گردانید و کار و احوال او بر و پوشیده شد و از آن حال آن محجوب شد و مدتی درین بگذشت و محمودیه که مجموع
اصحاب سپرده و شفاعت طلب میخواست میکرد و هیچکس را قدرت شفاعت نبود **شعر** از نیش تو ایش بجان
دلبش رسید • و این جادو ناشنیدن کرده خویش رسید • عاقبت با خود گفت اگر کار من کشاید این از پیش شیخ
صفی الدین بر آید پس برخواست غبار رنجها لستیر روی نشسته و از ندامت دل شکسته بحضرت شیخ صفی الدین قدس
سره آمد و از شیخ طلب شفاعت کرد شیخ بحضرت شیخ زاهد قدس روحه آمد و در استغفار و اعتذار محمودیه

تشفیع شد

تشفیع شد شیخ زاهد قدس روحه شفاعت شیخ قبول فرمود و شیخ صفی الدین محمودیه را بحضرت شیخ زاهد آورد و شیخ
عفو فرمود فهم یحسبون العفو عن کل مذنب و یحملون الغرم عن کل غارم و در طریقت چنان است که کسی که از جریمه
حاصل شود حسب طریقت کرده باز او را تجدید توبه و غسل فرمایند پس محمودیه برخواست که توبه کند شیخ زاهد
قدس روحه اشارت بشیخ صفی الدین کرد که محمودیه را توبه بده و شیخ صفی الدین از ادب تقاعد مینمود و شیخ زاهد مبالغه
میفرمود شیخ صفی الدین میگفت بحضور پادشاه دیگری را چه مجال باشد شیخ زاهد قدس روحه از سر حدت باز میگوید
توبه اش بده میگو پادشاه گفت و وزیر گفت ناچار شیخ صفی الدین محمودیه را توبه داد پس گفت شیخ زاهد که تلقینش
بدهد باز شیخ زاهد قدس روحه گفت تلقینش نیز بده شیخ صفی الدین قدس سره گفت که در حضرت سلطان من چگونه
تلقین دهم باز شیخ زاهد بحدت فرمود که باز من میگویم تلقینش بده میگو پادشاه چنین و وزیر چنین تلقینش بده
شیخ صفی الدین تلقینش بداد و محمودیه را انکار با اعتقاد و نفاق بوفاق مبدل شد و تا آخر عمر برین استقامت
مینمود و میگفت که من اسیر و بازخرید شیخ صفی الدینم و حق نعمت فراموش نکردی **شعر** غرق بحر کرمش دشمن
دوست • هر که را در جهان سند ما اوست **حکایت** ادام الله برکته گفت که نوبتی اصفهبار کیلان ملات
رحمة الله علیه دعوت شیخ زاهد کرده بود و مولانا امین الدین حاجی بله تبریزی رحمه الله که بار بجا دیرزمانی بود
بگیلان بود و در آن مجلس حاضر و کلمات شیخ زاهد قدس روحه بسمع رضا شنید و طرایق این طوایف دید و حمید
و پسندیده داشت و در اثنای کلمات التماس از شیخ زاهد قدس روحه کرد که شیخ چون انجا مردم صادق
و صاحب ارادت می باشند و میخواهند که توبه کنند شیخ اجازت دهد تا من بدیشان تلقین توبه و تلقین
بدهم و شیخ قدس روحه خاموش و این معنی مکرر کرد و ابرام عظیم نمود آخر شیخ زاهد قدس روحه از سر حجت
و ملالت فرمود که او میرود و بدین چون مجلس باخر رسید شیخ صفی الدین قدس سره بحضرت شیخ زاهد رسید
شیخ زاهد فرمود که صفی دیدی که این مرد بحیله و ابرام از من اجازت توبه و تلقین ستد شیخ صفی الدین گفت که شیخ
اجازت میدهد که ازان اجازت او را باز ستانم شیخ زاهد قدس روحه فرمود بلی مصلحت باشد پس شیخ صفی الدین
پیش مولانا امین الدین رفت و برا دید بر صفه نشسته گفت مولانا سوالی دارم گفت فرمای گفت طالب علمی
که خواهد که تحصیل کند اول چه باید خواندن مولانا امین الدین گفت اول لغت و تصریف و نحو شیخ فرمود اگر منکری
که لغت و صرف و نحو نخوانده باشد تواند که بری اجازت کشاف خواندن دادن مولانا امین الدین گفت نه باز شیخ قدس سره
اگر یکی خواهد که بکعبه رود بی قطع مسافت طریق بکعبه تواند رسیدن شیخ مولانا گفت نه باز شیخ گفت اگر بعد
بکعبه رفت و حج گذارد بجا نکرده کعبه ممکن بیند و تحقیق و راه کند میر حاجی تواند کردن و دیگری را بکعبه
باز گفت نه لیکن کشاف خواندن بی مقدمات علوم ممکن نیست و میر حاجی مسافت زمین بی تحقیق معالم راه صورت
نمی بندد این طریق طریقت و تصوف و سلوک که اعظم طرق الی الله است بی مقدمات مقامات ریاضات و مجاهدات
توان حاصل کردن و پیشوا شدن مولانا امین الدین گفت که غرض چیست شیخ صفی الدین گفت که با ابرام و مبالغه
از شیخ قدس روحه اجازه ستاندن و حال آنکه در معاو رنجان ندیده با پای ریاضت قدم ننهاده و کی
مهالک مجاهده نفس و شیطان نادیده در بوته جان گداز وجود خود را نگداخته و از دریای تصفیه طهارت

لباخته میخواهی که خود را سوی قدم بر قدمه اول با نهاده بر ذروهٔ علیا آری چگونه میسر گردد شعر
وانّ جسیمات الامور مشوبةٌ • بمستودعات فی بطون الاساود شعر چشم لب شیر و بهری را که بزد • خورد لـ
باخورده از زخم جگر سر بپا ساخته در ره او • که بداین امر علیه السلام مولانا امین الدین گفت حسبیا باید
کردن شیخ صفی الدین گفت بگو که باز دادم مولانا امین الدین گفت باز دادم شیخ گفت من نیز باز ستاندم
و در بغل نهادم و در حال و علی الفور برخاست و بیرون آمد و دیگر سخن نگفت چون بحضرت شیخ زاهد رسید
پرسید که صفی چه کردی گفت باز ستاندم گفت کو گفت در بغل که داشتم شیخ زاهد فرمود که نگاه دار که دولت شعر
گنج دولت که از ین مخزن اسرار بود حیف باشد که نه اهل تاراج شود گهر ابله صدف سینه همی دار نگاه کان لبر وقت
تهی سر تو تاراج شود حکایت ادام الله برکته گفت که شیخ قدس سره فرمود که در واقعه دیدم که شیخ زاهد را رو
قدس الله روحه آسیابی بودی که آن آسیاب بیتر و کبریت آرد میکردی باز آسیابی دیگر دیدم آن از خود که
آرد بسیار حاصل میشد چنانکه آسیاب بر میشد و از در و دریچها و روزن بیرون میرفت و همه عالم از آن
پر میشد شعر کهنه دولاب فلک بر کام خود گرد از کند • آسیاب دین برین قطب زمان دور از کند و از آن
می آمدم پرتشنه که بیرون کلخوران در مقابر است شیخ زاهد قدس الله روحه میدیدم بر اسبی نشسته سوار بر
استاره و کلاه مغولی بر سر نهاده خود را نیز دیدم همچنان سوار و کلاه مغولی بر سر و شیخ زاده جمال الدین
علی را دیدم رحمة الله علیه در پس شیخ زاهد قدس روحه استاده و کلاه بر سر نداشتی چون نزدیک او رسیدم
شیخ زاهد قدس روحه آن کلاه از سر من بر میگرفتی و بر سر شیخ زاده جمال الدین علی می نهادی و من دست کردمی و
از سر او بر داشتمی و بر سر خود نهادمی باز شیخ زاهد قدس روحه از سر من بر میداشتی و بر سر او می نهادی و من باز
از سر او فرو گرفتمی و بر سر خود نهادمی و همچنین مکرر میشد تا بعد از آن شیخ زاهد قدس روحه سیر نمودی که با صفی
جاری نباشد که این کلاه از آن اوست و باز روی خود برده است و بر سر من میداشتی شعر این کلاه زاینت
لایق هر سری • سرفرازی تاج داری سروری حکایت ادام الله برکته فرمود که گفت که از جمله اتحاد شیخ زاهد
با شیخ صفی الدین قدس الله روحهما و از جمله امارات تفویض سجاده یکی آن بود که روزی شیخ در حضرت شیخ زاهد
نشسته بود شیخ زاهد فرمود که شیخی باشد او را مریدی صاحب کمال باشد که بمرتبه رسد که مقام شیخ از آن او باشد
شیخ صفی الدین گفت که در دل خود گفتم که همانا شیخ شیخ زاهد باشد و آن مرید من باشم پس فرمود که شیخ دختر خود
بوی دهد و از آن دختر فرزندی شود که جای و جاه و مقام مرید و جد او باشد و اینها روزی شود من در دل خود گفتم
من نیستم ملاک مولانا نجم الدین افتاده است که شیخ با دختری در حباله اوست و جزم کردم که آن مرید که قائم مقام
شیخ گردد و دلایل شیخ باشد مولانا نجم الدین است شعر فالدلیل چون فرقه خیری بزدم • این فهم بر بدو فرق
زدم تعبنا ان بجد تمام خدمت مولانا نجم الدین میکردم و شیخ زاهد قدس الله روحه هنوز والده سید اعاظم
الاقطاب والمحققین حاجی شمس الدین رحمة الله علیه نخواسته بود و مدتی در این امر آمد و در حالت هفتاد
دو سالگی بود که شیخ قدس روحه دختری چهار ده ساله از آن اخی سلیمان بخواست و از و دختری و پسری
در وجود آمد سیدة المطهرات بی بی فاطمه و سلطان الاقطاب حاجی شمس الدین رحمة الله علیهما شعر

از یکی در برج رفعت همچو حور • وان یکی در حد عصمت محض نور • واتفاقا شیخ را در آن وقت داعیه
آن شد که دختر خود را بالشیخ صفی الدین دهد و کس فرستاد که چهار هزار دینار زر نقد سیم و جهتی بدهد که از محصول
مزرع از چند هزار دینار زر حاصل میشود میدهم اگر شیخ صفی الدین قبول میکند و شیخ زاهد قدس روحه با شیخ
صفی الدین فرمود که صفی شیر و اثناء را از ین داعیه هست که دختر خود بتو دهد و چندین مال و ملک میدهد
چه میگویی شیخ گفت مراجعه وجود و اختیار است شیخ راست اما شیر و اثناء پادشاهست و من درویش مرا او را چه کار اختیار
شیخ زاهد قدس روحه فرمود آری صفی او را لکن بری او را تو نیست من ترا نیکی دیده ام بی بی فاطمه را بتو دادم
و ترا از و فرزندی شود صاحب کمال و تکمیل که جای و مقام و من و تو از آن او خواهد بودن شعر در صدف کاف و نا
ماهی بود • بر فراز تخت دل شاهی بود طالبان صافی دوران از سر ذوق در صفا و هوای هوای و سماع آمدند و هم در آن
مجلس ایجاب و قبول بگفتند و عقد بستند و شیخ صفی الدین را محقق شد که از مریدان اوست و بروایت دیگر گفته اند
که در آن حالت شیخ زاهد قدس روحه قیامی کرد گفتند شیخ سبب قیام چه بود فرمود که فرزندان که صفی را از بی بی فاطمه
بشود بر من عرضه کردند از برای آن فرزند صاحب کمال قیام کردم که قایم مقام من و صفی خواهد بودن و بروایت دیگر
چنانست که شیخ صفی الدین که شیخ قدس سره فرمود که آن فرزند که شیخ زاهد قدس الله روحه در حالت عقد از برای
قیام و تواضع فرمود صدر الدین است شعر لبست للبدر الفخر فی صلب آدم • فما انتهت الا الیک المفاخر
حکایت ادام الله برکته گفت که شیخ قدس سره فرمود که روزی در حضرت زاهد قدس روحه نشسته بودیم که جمعی با مدند
و نار بیار آوردند و صفوة المطهرات بی بی فاطمه رحمة الله علیها در حالت طفولیت آنجا بود و آن نارها را بدید و ضیعت میکند
گفتم چه میکنی گفت ترش و شیرین از هم یک جدا میکنم گفتم چون میدانی که ترش کدامست و شیرین کدام شیخ زاهد
قدس روحه فرمود صفی او فرزند مشایخ است دانند در سرا و دولت بلند است باید که او را نیک محافظت کنی که بخت
دولتمند است لیر چون احتیاط کردیم مجموع را چنان ترش و شیرین جدا کرده بود که هیچ یک بدان دیگر نیامیخته بود
شعر دولتی چون آفتاب از رخ اقبال گشاید • در آینهٔ عهد صبا روی نماید حکایت ادام الله میامن برکاته
فرمود که چون مرتبهٔ شیخ قدس سره استعلا می یافت و شیخ زاهد قدس روحه با وی بر اعتقاد میبود و ترتیب
میفرمود و میخواست که سجاده ارشاد و تربیت بر حسب ان الله یأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها بشیخ صفی الدین
قدس سره ارزانی فرماید جماعت معاندان شیخ صفی الدین قدس سره بدین معنی رشک میبردند و هر یک از خویشتن دعوی
میکردند و از آوازه استخلاف در خلاف میکوشیدند و میگفتند که شیخ را باید که سجاده ارشاد بفرزند خود سلم
المشایخ الکبار جمال الدین علی زاهد رحمة الله علیه که سید دیر است و شیخ زاده و بصنوف کمالات متصف و شیخ دایم
تربیت صفی میفرماید و مردم متوجه او شدند و چون او در ولایت خود شیخی کند این خانه و خاندان از رونق
خالی مانند و ما میخواهیم که شیخ تربیت فرزند خود فرماید تا مشیخت در این خاندان باشد و در این معنی با شیخ
زاهد مبالغه مینمودند چون شیخ زاهد قدس روحه این سخن بشنود فرمود که در مثل گفته اند که نا سپاس لعبه خوش
از چشم بینا مر ایز همین میبایست لیکن موافق مراد الله میباید بودن خواست که سر حد مراتب هر دو را بنماید و این
عقد از عقیدهٔ ایشان بگشاید پس فرمود که خلوت علی کجاست گفتند در جنب خلوت شیخ باز فرمود که خلوت صفی کجا

کشتند بر کنار دریا و بعد مسافت تا خلوت شیخ صفی الدین قریب نیم فرسنگی بود پس فرمود که هر دو را آواز دهم تا بیایند
اولا کلام آواز دهم گفتند شیخ حاکم است شیخ باواز گفت علی و مکرر کرد هیچ جوابی نیامد پس آواز داد که صفی جواب آمد
لبیک و از جمع بجمع بگشتند **شعر** ولو نادا حبیبی ترب رمسی . فلبیت نفس روحی روح نفسی . و در حال شیخ
صفی را دیدند که در آمد **شعر** هر کوش که او ندای جانان بشنود . این کوی مراد او ز میدان ببرد . لبیک و بلی
شراب ازلی . در جام صفاش قدح جان بخورد . شیخ زاهد فرمود که صفی کجا بودی گفت در خلوت گفت چرا آمدی
گفت شیخ ندا فرمود بدان سبب آمدم گفت آواز من شنیدی گفت بلی شنیدم شیخ زاهد قدس روحه روی با جماعت کرد
و فرمود که اینجه مرا نظر با آنست صفی دارد که جمال علی در حجب خلوت غافل مباشند و نمی شنود و صفی مقدار نیم فرسنگ
دور می شنود و در میان ما معاملتی و قربتی باطنی است که او بیاری خود حاصل کرده است که مرا با او نظر است
بدین سبب و بدین واسطه است که بدین نشان خاطر ما بر استعانه عطا حق تعالی بوی داده است و حق او تعالی
میخواهید که مرا خاین کرده اید در امانت خیانت نتوانم کرد پس ایشان بقصور اعتراف آوردند و رقم لااف
لیس بدند وان الفضل بید الله یؤتیه من یشاء **شعر** هر که را این تمتع عشق اندر ازل افروختند . سمع جان ترا اسماع
این ندا آموختند . وانکه بوی مجمر شادی واح طوطی اهل نیاز کرد . صد هزاران شیر همچو عود و شکر سوختند . وانکه خوا
کلاه خسروی بر سر نهاد . این قبا بر قد جانش روز پیشین دوختند **حکایت** امیر عمر بوردی گوید که روزی شیخ زاهد
شیخ صفی الدین را قدس سرهما کاری فرستاد در عقبش نظر کرد و گفت نجبا نجبا که هرچه صفی از حق تعالی
خواست خدای تعالی از وی دریغ نداشت **شعر** چون وی از زهد و عبادت خواست آن . حق تعالی داد برو هرچه خواست
حکایت ادام الله برکته علی المؤمنین گفت که شب عید بود و جماعت معاندان شیخ صفی الدین قدس سره با همدیگر
فکر کردند با اتفاق که ما فردا وضعی کنیم که صفی را مجال صدر بهلوی شیخ زاهد قدس روحه نباشد و چون
شیخ زاهد مکفوف بود شیخ صفی الدین دائما در پهلوی مبارک شیخ زاهد مینشستی و مردم را که می آمدی معرفی
میکردی و سخنها با مردم میگفتی و عادت و اعتیاد حضرت شیخ زاهد قدس سره و صحبان بودی که هر که آن روز
مقصد بودی و در حضرت شیخ زاهد نصیب می نشستی خادم آن روز تبلغ او را بودی و اتفاق کردند که شیخ صفی
الدین را آن روز مجال صدر ندهد و تبلغ شیخ را بر اردبیلیان مجال الخادمی باشد چون نماز عید شد جمیع
کوچک و مهتر شیخ زاهد قدس روحه بر لب دریا بنهادند از برای تعیید نماز عید انتظار رفتند که از اردبیل مردم
مجال نماز در خلوت سرای بود و چون تخت بنهادند شیخ زاده جمال الدین علی رحمة الله علیه بر یک پهلوی تخت
و مولانا موفق الدین بر پهلوی دیگر تا چون شیخ صفی الدین بیاید مجالش نباشد و اتفاقا شیخ صفی الدین را
دملی بر سر یک کف پای مبارک بر آمده بود چنانک مجال پای بر زمین نهادن نداشت و در خلوت نشسته
بود و طایفه اردبیلیان که آنجا بودند در خدمت شیخ صفی الدین بودند ناگاه شیخ زاهد قدس روحه فرمود که
صفی کجاست که بخلوت خود داشت فرمود که بخوانند کسی بطلب شیخ صفی الدین قدس سره آمد شیخ عذر خواست
که دملی بر کف پای دارم و مجال پای بر زمین نهادن ندارم چون این سخن عذر تحت پای شیخ زاهد قدس روحه
رسانیدند فرمود که من میگویم بیاید و میگوید که دملی بر پای دارم دمل و پای چه باشد چون این سخن بشیخ صفی الدین

قدس سره

قدس سره رسانیدند که شیخ زاهد چنین فرمود از جای برجست و چنان بشتاب بحضرت شیخ زاهد قدس روحه آمد که
و دمل فراموش کرده بود **شعر** خانه تو غبار سوی یار زینل خوش رود . جان نهاده بر کف و بی پا و دلکش رود . در هوای
آب حیوان خضر آسا از نه دل خاک ره عنبر نماید گرچه بر آتش رود . و چند سبوس شیخ زاهد دریافت شیخ دست
وی بدست بگرفت و دعا میکرد و اندک اندک پیش خود میکشید و شیخ صفی الدین قدس سره مساعدت میفرمود تا بجائی
رسید که سینه بر تخت نهاد و شیخ زاهد قدس روحه همچنان دست وی میکشید **شعر** یا تجذب زد و دست خوش شراز
جان . پس فرمود صفی بالای تخت برآی شیخ صفی الدین گفت شیخا از برای خدا چه حد منست که من بر تخت سلطان
نشینم شیخ زاهد قدس روحه بغایت با تمکین برو زد که من میگویم بر تخت برآ و میگوید که تخت چنین و سلطان چنان
منست بر تخت مینشانم حالا بر تخت مینشاند ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء و شیخ صفی الدین قدس سره چون
حلت شیخ زاهد و آواز بروی زدند دید بر تخت رفت **شعر** هلالا کذا ما لاح فوق سریره . تو اری هلالا
الافق براه . و شیخ زاهد قدس روحه همچنان دست وی گرفته بر تختش در پهلوی خود بنشاند و بدست
مبارک ساعد دست شیخ صفی الدین بگرفت و بر او داشت و فرمود جماعت این دست دست منست **شعر**
این مرد پیر وی خود را بر تخت برد . وان دست بیا وی خود را بر تخت برد . و هر که تو به بکار او دست تو به کار
و هر که تو به کار بست و تو به کار او را وی نیست هر ابناید و او را نیز نباید کو رش فرو کسیخته و من صفی ام و صفی منم
شعر انا من اهوی و من اهوی انا . نحن روحان حللنا بدنا . چون جماعت معاندان این کرامات دیدند
و این کلمات شنیدند بنگ ملک اگرچه دعوی قطبی میکردند بدنبال نعش وار متفرق میشدند ندما و مای کرد
ایشان میان ندامت بسته بودند که راست از میان میکشودند و یکبارها تفرق میشدند و تبع شیخ
صفی الدین قدس سره کمر خدمت در بستند و از کنار در میان آمدند **شعر** آخر آن معشوق جان از روز کار
در میان کار آمد در کنار . اتفاقا در آن ساعت از طرف سراو بلاد اصفیاء و جوی الخلق خواجه افضل طیب الله روحه
برسید و از اردبیلیان جمعی با وی موافقت کرده بودند همچنانک برادر حق با فلانی و پیر بشیر و پیر عثمان الیان
چون جماعت اردبیلیان این جمع را دیدند که برسیدند بشارت صورت حال بدیشان رسانیدند و ایشان چون نظر کردند
شیخ صفی الدین را دیدند با شیخ زاهد قدس الله روحهما بر یک تخت نشسته از ذوق این سماع رقص و هایهوی آغاز
کردند **شعر** لیهن المقبل المقبول عید . تولته السعادة والقبول . فلا برحت لما الافلاک تجری . علی تحسین الها اول
شیخ زاهد قدس روحه را این آواز سماع مبارک رسید پرسید که این چه آواز است گفتند که خواجه افضل و جماعت
اردبیلیان اند که حالی رسیدند چون این حال مشاهده کردند در سماع آمدند شیخ زاهد فرمود بلی حق بدیشان است
کو طرب و شادی کنید که دور دور ایشانست **شعر** روز عیش و وصلت جانان ماست . روز کار عشرت
و دوران ماست . پادشاهی کان نگنجد در دو کون . بار کاهش در میان جان ماست . ما کله بر تارک دولت نهیم
چون بزیر تخت شهی سلطان ماست **حکایت** شیخ صدر الملة خلد الله برکته فرمود که بوقتی که شیخ زاهد قدس
روحه مقیم نواحی عرصه اردبیل با نوحضور ردان بود و در ولادت نزول فرموده جمعی در حضرت
او نشسته بودند و مجاری نطق بر نفس بسته که شیخ قدس الله در سیر مراقبت السیر الی الله تعالی بود .

شعر: بشسته وکرده بال و پر باز • درعالم راز نکرده پرواز • بعد از زمانی سر مبارک برآورد و طوطی الفاظ
بطوق شکرخایی درآورد شعر: احادیث لو صیغت لاغنت بحسنها • عن الدر او ختمت لاغنت عن المسک • وفرمود که
نترسید که کجا بودی گفتند شیخ فرماید فرمود که بدل مرکز دایره اقطاب و وزرای جهان برآمد که سعادتی که [illegible]
حیات ظاهری و اسنادی که حیات معنوی صفی باشد کجا اختیار کنم اردبیل جای جوات که طینت آن با طینت
خلوص اعتقاد آمیخته است و صفای ایمان اهل آن از کدورت بدع و حوادث فرقیه و شوایب مذاهب مختلفه
منزه و معراست که در انجا بغیر از سنت و جماعت خلاف و اختلاف مذاهب جبر و رافضه و معتزله و قدریه و مشبهه
و مجسمه و معطله و غیرها هرکه نبوده و نباشد شعر: چون باد بهشت پاک و صافی • چون آب بهار خاک صافی
برعقاید ایشان هوای مخالف نوزد هیچکس خلاف سنت و جماعت نورزد و اکنون صفی میباید که در آنجا خانه بنا کنی
که مقام تو و اولاد تو در آنجا خواهد بود روز آینه برپا کنی که مرکز دایره ارشاد تو بوی و منهل سایر [illegible] انجا جوی
این خواهد شدن و باید که مردم را به دین قویم و صراط مستقیم دعوت کنی و صلای اجیبوا داعی الله در جهان
گوشه این ششجهت زنی که حق تعالی تربیت خلق و خلق را بتو حواله کرده است شعر: روی دنیا این زمان
با روی تست • سجده گاه اهل معنی سوی تست • و باید که مرا اسفار در میان مسافر و اقطار داری و مرده
و اقوام دانیان را در حلقه تلقین ذکر درآری که مرا سکون و گوشه نشینی ممکن بود اما ترا ممکن نباشد
ملک دعوت عام تو را منادی لیالی و ایام بادنی و اقصی اطراف و اکناف اقالیم اسلام رساند و منشور
این اسرار و طغرای این فرمان در عهد [illegible] بنام تو نوشته و او را شته سنن و امانتی که از استاد در ارشاد بد
امانت تو سپردم شعر: هر حکم و امانتی که در دستم بود • فرمان همه بدست حکمت فرمود • هر گنج ز اسرار که در مخزن دل
میداشت روان بتوایش بخشود • فطرت بنور الله فی عقد بیعة • نصرت به الاسلام نصرا مؤزرا • تسلطت به الا
فی کل امة • واوردت بحار الیسر کان معسرا • بجبرت الاسلام خیر خلایق • وما اخرت الاسلام الا مخیرا
فصل نهم: در ذکر شجره و خرقه و اسناد شیخ صفی الدین قدس سره تا بپیغمبر صلوات الله وسلامه •
شیخ صفی الدین را قدس سره توبه و خرقه و تربیت از سلطان المحققین مرشد الاقطاب فی العالمین تاج الحق
والملة والدین شیخ ابراهیم زاهد گیلانی بود قدس الله روحه و او را از مرشد اهل الطریقه و ارباب الحقیقه
سید جمال الدین روح الله روحه و او را از بحر الاسرار و حبر الابرار شیخ شهاب الدین محمود التبریزی اسبغ الله علیه
سابب رضوانه و او را از معدن الرموز و مخزن الکنوز ابو الغنایم رکن الدین السنجاسی طیب الله مضجعه
و نور مهجعه و او را از قطب دوائر الاولیا والاصفیا قطب الدین ابو بکر الابهری تغمده الله بانوار رضوانه
و او را از شیخ الطوائف فی الارشاد شیخ شهاب الدین عمر نور الله نفسه و عطر رمسه و او را از عم خود
کاشف الاستار عن وجه الاسرار قاضی ابو نجیب السهروردی البکری اسکنه الله اعلی فرادیس جنانه و او را
از پدر خود عماد المعانی فی المعاملات محمد البکری سقاه الله تعالی من رحیق قربه و او را از لسان القدس
فی بیان الانس احمد [illegible] دینوری افاض الله نعم کساه الله من حلل الرضوان و او را از سید الطایفه بالاتفاق
و سند الطوائف فی الآفاق ابو القسم جنید بن محمد البغدادی رضی الله عنه و ارضاه و او را از [illegible] العرفا

سری المراتب فی الکمال العسنی المواهب فی الاکمال سری بن المغلس السقطی نور الله ارواحه و طیب اشباحه و او را از عارف
العوارف فی المعارف ابو محفوظ معروف الکرخی اسکنه الله حضایر قدسه و مناظر انسه و او را از ترجمان
الحقایق فی الرموز والدقایق داود الطائی سقی الله ثراه تسنیم رضاه و او را از محبوب ارباب القلوب و کشاف
رموز الغیوب حبیب العجمی اترع الله علیه کوس الوصال فی دار الجلال و او را از نجب اهل زمانه و اخیار اقران
اوانه حسن البصری روح الله رواحه بروایح انسانیم قدسه و او را از مقسم عروق شریعت و مظهر اعلام طریقت
و ناصب اعلام حقیقت صاحب تمکین بر [illegible] حضرت [illegible] و مالک تاج سلطنت پیشوائی [illegible] امیر المؤمنین
علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه و او را از حضرت نبوت و کمال رسالت محرم حرم دنی فتدلی فکان قاب قوسین
او ادنی محمد نشین مسند سبحان الذی اسری خاتم النبیین و امام المرسلین محمد مصطفی علیه من الصلوات
اعمها و افضلها و من التحیات اتمها و اکملها و او را از امین وحی ربانی و موصل کتاب آسمانی و مبلغ منشور سبحانی
جبرئیل امین علیه السلام از حضرت عزت عز شانه و جل سلطانه شعر: یک یک زینها همان اطوار راسخ بوده اند • هر یکی
زین پیشوایان کرم ناسخ بوده اند • در کمال تربیت بر دفتر ارشاد خلق • نسخه انوار حق در دین ناسخ بوده اند
و بالدین اسناد و شجره شعب [illegible] هست که بجنب خرقه و توبه و تربیت و بجنب صحبت منشعب میشود
همچنانکه ابو نجیب سهروردی از عم خود قاضی وجیه الدین عمر بکری بجنب توبه و خرقه و تربیت و بجنب صحبت
از صاحب مراتب عالی امام احمد غزالی رحمة الله علیه و او از مرشد السالک المنهاج ابو بکر نساج رحمة الله علیه
و او از صاحب الرتبة العلیة ابو علی فارمدی رحمة الله علیه و او از صاحب اسرار ربانی ابو القسم کرکانی رحمة الله علیه
و او از مکمل تمام سعید بن سلام ابو عثمان مغربی رحمة الله علیه و او از قدوه زمره ناجی ابو عمرو زجاجی رحمة الله علیه
و او از کاشف الانوار عن اسرار العظیم ابو محمد رویم و او از ابو القسم جنید بغدادی رضی الله عنه و او از [illegible]
از سید طوایف هادی جنید بغدادی رضی الله عنه و همچنان محمد بکری بجنب تربیت و صحبت از احمد اسود دینوری
جبال مسطور شد و بجنب توبه و خرقه از شیخ ربانی اخی فرج زنجانی رحمة الله علیه و او از صاحب الانس
والاستیناس ابو العباس نهاوندی رحمة الله علیه و او از شیخ کبیر مجمع لطایف ابو عبد الله خفیف شیرازی
و او از کاشف الانوار عن اسرار العظیم ابو محمد رویم و او از ابو القسم جنید بغدادی رضی الله عنه و از وی بر سیاق
مذکور تا حضرت رسالت علیه الصلوة والسلام و برین منهج صراط مستقیم و دین قویم همه ارشاد کرده
و راه برده اند اولئک الذین هدی الله فبهداهم اقتده شعر: و بیت الزهادة کابرا عن کابر • موصولة الی [illegible]
بالاسناد ثابت قدم منهاج بر راه هدایت • در راه هدی راه بر صاحب آیت شعر: سلطان زمان
شیخ صفی الحق و دین بود • از مالک تخت و کله و تاج و ولایت فصل دهم در بعضی از کرامات
و احوال شیخ زاهد قدس الله روحه و درین فصل دو نوع است نوع اول در نسب و ابتدای حال شیخ
زاهد قدس روحه و نام او شیخ تاج الدین ابراهیم بن روشن امیر بن بابیل شیخ بندار الکردی السنجانی
است رحمة الله علیهم و تا هفت جد شیخ و شیخ زاده بوده است و جد هفتمین او مرید ابا الشیخ بود
رضی الله عنه و همچنان اباعن جد مرید و عابد بوده اند تا بوقت شیخ سیداد رحمة الله علیه و شیخ سیداد

صاحب ولایت و صاحب مریدان جز وآنجا بود شعر هر یکی در طیب طینت از ریشای بوده اند هر یکی
در زیب زینت پادشاهی بوده اند ◦ و پادشاهی از ملوک شد او را اعتقادی شد دختری از خود در حبالهٔ
عقد نکاح شرعی آورد و شیخ شد او را از آن نجیبه فرزندی شد بابلال نام و شیخ بابلال به همین طریقه
مشیخه بود و رعایت وظایف مشایخ میفرمود تا وی را نیز فرزندی شد روشن امیر و او نیز در سیر مشایخ طریقهٔ
رضیه داشت پس روشن امیر از دیه بهرلاله که دیهی است از دیههای کوهستان گیلان مستوره زوجه در
نکاح آورد و از وی شیخ تاج الملة و الدین ابرهیم زاهد قدس الله روحه در دیه سیاورود گیلان در وجود
آمد قدس روحه شعر آفتابی کان دو کونش ذره بود ◦ نور او سر از افق بعالم رخ نمود و شیخ روشن امیر در
الجانب داعی حق کرد و برحمت رسید رحمة الله علیه و شیخ زاهد قدس روحه در حالت طفولیت عابد و مجتهد به
در عبادت بود تا وقت آنکه توفیق رسید و در آن وقت مرشد الاقطاب سید جمال الدین رحمة الله علیه در گیلان در
بوکسر در دیه [illegible] الاوان بود و شیخ زاهد قدس روحه را به تلقین از سید جمال الدین رحمة الله علیه التماس
رابعی از سه مرید بود شیخ زاهد و پیره محمد که معروف بود بکیره و بعضی نسخ بزبان نام او بابل نامی دیگر که فرزندان
او مجاور [illegible] مطهر سید اند رحمة الله علیهم حکایت شیخ صدر الدین دام الله برکته روایت کرد که سبب
فرستادن شیخ المرشدین شهاب الملة و الدین تبریزی سید جمال الدین را رحمهما الله علیهما بگیلان آن بود
که تربیت شیخ زاهد قدس روحه فرمایند و آنجا بود که در دیه [illegible] که دیهی است از دیههای گیلان
ابو القسم نام مردی بود که از گیلان با هر صفت و صفو [illegible] شیخ شهاب الدین دریافت و صحبت او [illegible] آنجا
وفات یافت شیخ شهاب الدین رحمة الله علیه بسید جمال الدین رحمة الله علیه اشارت فرمود که مرقد ابو القسم
را بگیلان آورد سید جمال الدین رحمة الله علیه مرقد او را برداشت که آورد شیخ شهاب الدین رحمه الله [illegible]
کرد [illegible] الدین برد او بگیلان برد [illegible] که بر دست تو ظاهر خواهد شدن شعر در مخزن
غیب [illegible] گنجی ◦ کان بر هنر دست تو پیدا کرد د ◦ در بحر وجود چشمه هست که آن ◦ در عرصهٔ کاینات
دریا کرد د ◦ پس سید جمال الدین رحمة الله علیه بحکم اشارت [illegible] برداشت و بگیلان آورد و مسکن در گیلان بود
شیخ زاهد قدس روحه در حالت طفولیت لوح زیر بغل بمکتب میرفت سید جمال الدین را رحمة الله علیه
نظر مبارک بروی در آمد لوح از دست شیخ زاهد بستد و دست مبارک بر [illegible] مبارک او فرو کرد و فرمود که
از [illegible] که شیخ شهاب الدین ما را بسبب او بدینجا فرستاده است شعر حرفی است که نقش لوح اوست ◦ [illegible] دبیرستان
دانسته ام حکایت [illegible] الله برکته فرمود که چون جذبات توفیق الهی شیخ زاهد را قدس روحه در [illegible]
آورد سبب لقب زاهدی [illegible] آن بود که نوبتی سید جمال الدین رحمة الله علیه زمینی [illegible] کشته بود و شیخ زاهد را فرمود
نباتات دغل از میان [illegible] برکند و [illegible] شیخ زاهد هر علف دغل که میکند در دست [illegible] میکند
شیخ زاهد [illegible] هرچه بر میکند در دست مبارکش [illegible]
کرد عاقبت [illegible] شعر [illegible]
سپیدکه [illegible] آن را ◦ کو در همه صفات [illegible] ◦ چون بحضور سید جمال الدین رحمة الله علیه

آمد

آمد حالی که نظر مبارکش بروی افتاد فرمود زاهد خوش کردی که آن نفر و زر قبول نکردی این لقب زاهدی بروی
آمد حکایت بروایت دیگر سبب لقب زاهدی آن بود که سید جمال الدین را رحمة الله علیه در [illegible] خانه ضیق
حال عظیم بود تا بحدی که روزها بگذشتی که قوت خانه نداشتی لیکن از برای دفع خبرت همسایگان که مبادا که بحال
فاقهٔ ایشان وقوف یابند بمروی چیزی مواسا کنند خادمان برنج را بیرنج کوب میکوفتند تا چون همسایگان آواز
کوفتن بشنوند پندارند که برنج میکوبند و چیزی دارند و سر از کنج فقر بپوشیده میداشت شعر فقر [illegible]
کبد در مخزن شاهان نبود هر کرا دست که آن نبود آن نبود ◦ و تا بالکسب سید رحمة الله علیه انگبین
بینه بودی که از آن جملهٔ خود و اهل و عیال وعمر بدان ساختی و [illegible] از آن [illegible] آمدی بمیان شهر گیلان
میفرستادی تا برنج یا اثبلتوک برنج میدادندی و آن را قوت میساختی نوبتی قدری از آن بینه بشیخ زاهد داد
تا بمیان شهر گیلان باستاد آباد ببرد و برنج داد و بر دوش گرفت که بپوشیده بحضور سید جمال الدین
رحمة الله علیه در راه خستگی در وی پیدا شد پشت مبارک با بان بیستون برنج بدرختی باز داد و استراحتی کرد
یک دانه برنج از سر جوال بر کنار شیخ زاهد بر داشت و در دهان نهاد چون خواست که دندان بر آن نهد و
بشکند و بخورد سید جمال الدین را رحمة الله علیه کرا برابر او انگشت مبارک بکزید شیخ زاهد بالا آن
یک دانه برنج باد در جوال نهاد و نخورد شعر کانّ رقیباً منک یرعی خواطری ◦ و آخر یرعی ناظری و لسانی
چون بحضور سید جمال الدین رحمة الله علیه رسید سید فرمود زاهد زهد بجای آوردی که آن یک دانه نخوردی
خوش کردی این لقب زاهدی بروی باقی بماند شعر حکما را [illegible] تقدیر ازل نام تو بر قرعه زد در روز نخست
این لقب را سکه بر زد دادانک ◦ نقش این بر کار فرمان آمد درست حکایت ادام الله برکته فرمود که
چون سید جمال الدین رحمة الله علیه در شیخ زاهد قدس روحه این زهد و امانت و هنر دید معتقد وی شد
لیکن سیرکشایش و تمامی کارش آن بود که باری سید جمال الدین رحمة الله علیه در سماع بود شیخ زاهد را همراه [illegible]
غالب و اختیار مغلوب شد و نیز در سماع رفت بی اختیار سید رحمة الله علیه چون دیوانه با خود در میدان [illegible]
و مردی لبر عنبر و جسم و قوی دست غیرتش سر بر کشید و شیخ زاهد را از زمین در ربود و بر زمین زد
چنانکه هوش از شیخ زاهد زایل شد و بی خود بیفتاد و بدان اختصار نکرد و دست کرد و کلیدان کلیدان
در بدر کشید و بر سر شیخ زاهد بزد چنانکه به جای سر مبارکش مجروح کرد و از غایت حدت در خانه رفت
ما ترک سر خود نگرفتیم درین راه شعر تا بی سر و بی پای نرفتیم درین راه ◦ شیخ زاهد قدس سره چون از آن
بیهوشی بخود باز آمد برخاست و در عقب سید روان شد و سر بر آستان سید نهاد و باز از خود
برفت و چون از سر مبارکش بر عتبه در روان شد شعر سرم کر کوی کردانی که سر زین در نگردانم دهم
بر آستان تو جان و زین در سر نگردانم چون سید در خانه رفت با اهل خود گفت زاهد را سخت بزدم و
جا سر شکستم اگر از اینجا برود نه آخرتش باشد نه دنیا و اگر نرود هم آخرتش و هم دنیا باری احتیاط
بکن اهل سید رحمة الله علیه چون بیرون آمد شیخ زاهد را دید سر بر آستان نهاده و بیخود شده و خونش
بر آستان روان شده سید را از حال اعلام داد سید رحمة الله علیه فرمود که هم دنیا برد و هم آخرت

برد و کارش تمام شد و میان او و حق تعالی سه حجاب باقی بود بهر یک جراحت که بر روی آمد یک حجاب
مرتفع شد و کارش تمام گشت پس سید جمال الدین رحمة الله علیه بفرمود تا سرش ببستند و بیستهٔ
وفرمود که زاهد چون سر از ما نگردانید هم دنیا برد و هم آخرت و کارش تمام شد **شعر**
سقی الغیث السید سوددد • بمحیی الصدیق الی الزمان کبابه • ما ان رایت کلطفه • اطفا لا اولا با اذا غرایتما
حکایت ادام الله برکته گفت که شیخ زاهد قدس روحه چون مدت حیات سید جمال الدین رحمة الله علیه در خدمت
و ملازمت وی بسر برد بوقت مفارقت سید از دنیا و رحلت بعالم بقا شیخ را وصیت فرمود که زاهد بعد از وفات
من می باید که مدت بیست سال بارشاد و تربیت مشغول نگردی و جامهٔ خواب در نوردی و پهلو بر زمین ننهی
الا که چون چشمهٔ آب باشی خواهی که خود را بوستانی توانی رود خانه کردی خواهی که بوستانی توانی دریا
شوی پس حق تعالی ترا بهمهٔ عالم بنماید **شعر** چشمها چون رود باید کردن اندر کار آب • چشمها
چون رود کردد رود با دریا شود • و ملکی هر قطره زین بحر در کام صدف • از کمال تربیت صد کوهر والا شود
و چون سید جمال الدین رحمة الله علیه بعالم بقا رفت شیخ زاهد قدس روحه بحسب فرمان سید امتثال نمود
و مدت بیست سال پهلوی مبارک بر زمین ننهاد و بتربیت و ارشاد مشغول نشد و بر کسی نگشاد و عمولی
بس تمام داشت تا بحدی که شریکی داشت سیاهی که با شرکت زراعت میکردند و این شریک مجموع کار شیخ زاهد
میفرمود و بنفس خود بهیچ گونه بکار قیام نمی نمود و یا مدی و یک دست با ستین جو قبا بر آورده بر کنار
با ستادی و در شیخ نظر میکردی و میگفتی که ببر ما کار کن تو کیستی تو بس چون شما باید که کار نیکو میکنی
شیخ زاهد قدس روحه زیر لب مبارک میگفتی که اگر می دانستی که کارکن تو کیست از هیبت از پای
مردی و طاقت نمی آوردی **شعر** بهر بیند خاکی بکار آب و کل • بود آن سلطان ملک جان و دل • همچنین
در پس حجاب خمول میبود تا انجا رسید که شیخ صفی الدین قدس سره در اردبیل بود و استجارها میکرد
و ابتدای ظهور تربیت و ارشاد بود و در بن وقت صحبت سید جمال الدین رحمة الله علیه بشیخ زاهد فرمود
که ترا حق تعالی جهت آن سید اکرده است که بتربیت و ارشاد خلق قیام نمایی و ترا بدین شغل جسیم و امر خطیر
مشغول می باید شدن و شیخ زاهد قدس روحه مشغول شد و چون شیخ صفی الدین قدس سره بحضرت
او رسید و اولا مدتی چند معتکف و داوطلب و افادت مرید بودند چون شیخ صفی الدین قدس سره بحضرت
او را بنور حضور با ارادت سبب استرادت نور بود حق سبحانه و تعالی فتح الباب روشنایی بر خلایق کرد بعد از آنکه
اطباق آفاق ظلمت بدع و حوادث کرفته بود و مردم در ان غمرت ماندند و آفتاب ارشاد و تربیت شیخ
زاهد روز بروز در ارتفاع میافزود **شعر** هدمت فاقدمت العلی و المکارما • و ایقظت اجفان السعود
النوایما • و اطلعت فجا کان للزهد آفلا • و نورت جوا کان کالیل قاتما • وجمعت شملا للعلی متبددا
و امطرت غیما للندی متراکما **نوع دیگر** در ذکر بعضی از کرامات **شیخ زاهد** قدس الله روحه **حکایت**
شیخ صدر الدین ادام الله برکته گفت که مرتضی اعظم سید شرف الدین رحمة الله علیه گفت که در وقت سجاده
شالکی که صبای صبی میبود نزدیک پدر خود مفخر الحجنین العترة الطاهرة سید ابو القسم رحمة الله بتبریز بودیم

و دران زمان آوازهٔ وجود بزرگوار سید الخاتم العباد زین العباد ابا الحسن رحمة الله علیه در ان دیار و بلاد صیت
ذات بدرم سید ابو القسم عزم زیارت ابا الحسن کرد و مرا نیز با خود ببرد چون بدانجا رسیدیم خارشی در تنم
در بین پیدا شد چنانکه بدرم از حیات من ملول شد و بحضور متبرک ابا الحسن رفت و استمداد خاطر کرد ابا الحسن
دعای کرد و حق تعالی مرا از شفا خانهٔ انفاس نفیس بدعا شربتی داد و ابا الحسن گفت حق تعالی او را بمن بخشید و او را شفا
داد **شعر** از شفا خانهٔ انفاس نفیسش بدعا • شربتی داد که آن بود تعانون شفا • پس بدرم روزی بحضور ابا الحسن
رحمة الله علیه رفت و مرا با خود ببرد و در حضور ابا الحسن رحمة الله علیه نشسته بودیم در وقت اشراق و ابا الحسن
رحمة الله علیه در سر وقت خود سر مراقبت بزانو حضور نهاده بود و چون از ان حال باز آمد آغاز کرد و تکبیر تمام باواز
کفت الله اکبر الله اکبر لا اله الا الله و الله اکبر الله اکبر و لله الحمد و چشمهای مبارک پر خون کرده فراخ باز کشاد و پا
بکشید و پشت با دیوار کذاشت و هیچ کس زهره نداشت که سوال کند تا ساعتی بر آمد و ابا الحسن از ان حالت باز آمد سوال
کردند که ابا الحسن چه حالت بود ابا الحسن فرمود که آفتابی دیدم که از کنار دریای کیلان بر آمد که آفاق و اطباق افلاک
و اطراف و اکناف عالم در شعاع خود غرق کردانید و عالم از نور و ضیای او مستور شد پرسیدند که آن آفتاب
فرمود که آفتاب صاحب ولایتی که از کنار بحر کیلان ظهور نماید و بدو پر تو آفتاب تربیت و ارشاد او بر جملهٔ جهان تابد
شعر قرنها باید که تا بر آسمان کاف و نون • آفتاب عرش تا بی از شرقی دل پیدا شود • تا بنور تربیت و از
پی نور تکمیل او • صد هزاران کان جان پر کوهر والا شود • پرسیدند که ابا الحسن ما کی او را در یابیم ابا الحسن رحمة
الله علیه در جمع نظر کرد و گفت ابا اله تو خواهی او را دریافتن باید که از من سلام برسانی و مکتوبی نوشت و بداد
شعر فقلت لاصحابی هو الشمس ضوءها • قریب و لکن فی تناولها البعد • سید شرف الدین گفت که در زمن
معنی مدتی مدید بر آمد و من در رتبت بتحصیل مشغول شدم و بعد از طول مدت با سرامدم و دران وقت در سرای شمس الدین
عبد الملکان رحمة الله علیه مردی بود عالم و عابد و صاحب وقت قلم و چون از سفر آمدم بعد از ان بزیارت وی رفتم و مجموع
عزیزان رفتم رسیدم وی با من کرد و گفت سید برای ما از سفر چه ارمغانی آورده گفتم آورده ام و مرا از بند
و قلبی نقل از ابا دام و مو براز با نا حاصل کردم و در نظر شمس الدین عبد الملکان رحمة الله علیه بردم فرمود که سید
نازنین بود و من از معانی نمیخواهم طلب آن میخواهم که از ابا الحسن رحمة الله علیه شنیدی از ان تا از کوی که چون شنیدم سید
شرف الدین رحمة الله علیه گفت که بواسطهٔ طول مدت مرا ان سخن فراموش شده بود در حال بیادم آمد و حکایت ابا
الحسن رحمة الله علیه شنیده بودم با او نگفتم و تقریر کردم مولانا شمس الدین عبد الملکان چون این سخن بشنید در
بر آمد و بر سر و روی خود میزد و میگفت که آفتاب بر آمد و عالم کرفت و ما در ظلمت ماندیم و این معنی مکرر میکرد
شعر ما تشنه و آب خضر در جوی وصال • و آفاق ز آب تشنگی ما الا مال • و در حال از ان مجلس برون
آمد و کفش و جوب ضعیف در پای داشت که پوستین مصاحب مولانا شمس الدین عبد الملکان میبود و او نیز بهمراه
مرافقت نمود و با وی بیرون آمد در کوچه و باغ عمارت سرا و بیرون آمدند مولانا شمس الدین کفش از پای
فرو کشید و بدست کرفت و دوان شد و محمد طلحیان در عقب او میرفت و کلی تقرد شمس الدین عبد الملکان
میل نشت و از راه رفتن زاهد کرد چنانکه میخواهند نا کاه خود را بر کنار دریای کیلان دید برابر شیخ زاهد

شعر قدمی در راه ارادت که بدان • حاصل سامان ذره و درهم و نشان بخیزد • قدم اول و مقصد اکر آید
آید • زانکه در عشق مساحت نمیابد بخیزد • مولانا شمس الدین عبد الملکان گفت مجید حافظ که ایشان از شیخ
زاهد و چون تا بطالبان و این حکایه آنست که چون بزاویه روند دستاویزی باید که با ایشان باشد و مادت
همی آمده ایم در این اندیشه بودند که تا که دریا موجی زد و ماهی شکرف بیرون انداخت مولانا شمس الدین گفت
اینک رزق حلال و آن ماهی برداشتند و بزاویه شیخ بردند و شرف حضرت شیخ زاهد قدس سره دریافتند و تو
کردند و تلقین ذکر یافتند چون روزی چند بکار مشغول شدند مولانا شمس الدین را کشف که داشت حجاب است مستور
شد و آن قلم که بود باطل گشت از این حالت ملالت رسید بحضرت شیخ رفت و گفت که من آمدم تا کشفی باشد … کرد
و اگر قدمی باشد بشود اکنون انچه داشتم در سر کردم و باطل شد شیخ قدس سره که آن کشفی بود که مسلمانان و کافر
ملت مشترک باشد چه هر که ریاضت کشد او را کشفی بشود و قدمی که از شیخ مبادت باشد و کشفی دیگر دهد
اما مبنی بر اصلی نه که از تلقین مرشد حاصل شود و بکار مشغول میباید بودن تا انچه بعد از این باشد بر اصل باشد
و کشفی دیگر و قدمی دیگر که از آن چیزی دیگر بینند و این سیری دیگر که حاصل شود نه چون … هر که چون شکر ما
هم قطرهای باران همه خاک هر باشد حکایه ادام الله برکته گفت که هر کجا صاحب کرامتی و صاحب قدمی میبود دو
بدان حضرت میاوردی همچنانکه جردی بود کشتی نام کار نکرده رنج برده که در هوا پرواز میبردی و سلحفه هوا …
و در هوا میبریدی چنانکه چون آن پایه که بکشتی نام کار کرده که چون تیز فی دریا روان بود که …
و امثال آن میکیست … کشتی بر روی دریا در هوا پرواز کردی و تا بکشتی میبریدی و آن جزیره جای سستی
بجزیره‌ای و باز همچنان در هوا تا لب ساحل دریا بیامدی شعر در کوی تو جز بری که او سر بالات •
که بی پرستیدن روانست چون حضرت شیخ زاهد بسبب این معنی اندوه برفت همچنین شکایت کرد شیخ
زاهد قدس روحه جواب فرمود که بکار مشغول شو تا پرواز در سیر الی الله حاصل کنی که این پرید اصلی ندارد
و آن پریدن میباید که اصل دارد شعر هر مرغ که بال خویش داند پرواز • بر تیر تا کمان نگاه بر تیغ با
حکایه دامت برکته گفت که پیر علی کرکان نام مردی بود کار نکرده رنج برده و کشف و قدم حاصل کرده
و کرامات حاصل کرده و … و سال کی … و پیر شد عزم بیت الله کرده بود که با جمعی بحج رود
و در رفتن ترک … موافقت کرده بود آن شب در خواب دید که کسی ویرا گفت که حج تو حالیا
در … و … تو جای دیگر پیروی حالیا باز کرد و لیکن … در خواب در آمد و در … خواب سخن
اندیشه … چون بار دو در خواب رفت باز همین معنی دید که ویرا گفتند که حج تو حالی در … و رود … تو
تو جای دیگر پیروی حالیا باز کرد و لیکن … تا سیوم نوبت در آن شب همین حالت خطاب دید
تا … شعر چون … دیگر … هر کجا روی آورم
قبله بود آن انجا باز کردید و … در رفت فاتفاقا شیخ زاهد قدس سره در آن ساعت …
زمین مشغول بود و جوکانی بر تن برهنه پوشیده و سینه مبارک پیدا و برهنه و تخفیف کوچک در سر …
لیست چون پیر علی کرکان رحمة الله علیه و اصحاب و شیخ قدس روحه در … صورت دید نور در نظر

…رت حال شیخ قدس روحه حقیر نمود و پیر علی در دل بکرد اینکه الظاهر عنوان الباطن انچنین کسی چه آید لیکن
چون آمد بود حالیا امشب انجا ترک کنم و فردا روانه شویم و شب هنگام بود بزاویه فرود آمد شیخ چون انکار بر
وصورت … و ویرا بزاویه آمد چون از ادای نماز مغرب فارغ شد … شیخ زاهد قدس روحه روی با پیر علی کرد و گفت
انکس که ترا سه نوبت در خواب … بنمود هزل و لعب بود و هیچ نبود مرد اما ظاهر نباید نگاه کردن که
ایشان ما بغیر از صورت ظاهری چیزهای معنوی شعر بنشنا بانی عشق بانی چشم بکشا تا که بود •
آنکه … این دولت بیدار … • از طلسم صورتی دیدن مکن انکار گنج کیمیای گنج هر معنی همراه کار دارد
و هر چه پیر علی در پیش از این در عمر خود گذشته بود در پیش وی بکذرانید و با وی تقریر فرمود پیر علی …
اعتقاد دل دست شیخ زاهد بگرفت و ولایت اعتقاد او را درست بکرد و تلقین بستد لیکن در این معامله …
اهل ارشاد باشد که کسانی را که بیشتر پیری رسیده باشند ریاضت بفرمایند چه … ایشان قوی شده باشد
و قوت دفع نفس ضعیف باشد و چون شیخ زاهد قدس روحه ویرا توبه داد و او بکار مشغول شد از وی همان کشف
و کرامات و قدم بر طرف شد و او نیز بحضرت شیخ زاهد شکایت کرد شیخ فرمود که کشف و کرامات و قدم
که بر قواعد طریقت نباشد بکار آید اما چون … از ریاضت کشیدن و مجاهده نمود … بود و حال کمال او بر نظر آن
مرشد موقوف بود شیخ زاهد او را نظری فرمود کار وی تمام شد و مرتبه عالی یافت شعر از … چو …
یافت • بر ذروه اوج … یافت • بر مرتبه رسید جاهش • کافلاک … کرد راهش حکایه خلد برکته گفت که
پیر علی کرکان رحمة الله علیه گفت الشیخ زاهد قدس روحه که حیف باشد که مثل تو آفتابی بر عالم اسلام … ارشاد
و تربیت شاید شیخ را سفری بباید کردن و چون آفتاب خطه اسلام منور کرد باید بود شیخ را … فوت
عزیمت داد شعر چرا چون قطب در مرکز اسیری • چو خورشیدی چرا عالم نگیری • و شیخ بطرف …
حرکت فرمود و او این سفر شیخ بود و … جماعت پیران و … و گوشه نشینان … بود …
بحضرت شیخ میرسیدند و هر یکی طریقه مخاصمه و مجادله آغاز میکردند که این موضع … ما است …
تو نکردند و مرتضی اعظم سید برهان الدین محمد انجا بود رحمة الله علیه که بر نسبت عترت طاهر مزید …
و دنیوی داشت و مرتبه منصبی که پادشاهان … و سلمان شده
بودند و چون دید که مردم انجا با شیخ زاهد قدس روحه مجادله و مخاصمه میکنند در میان آمد و از شیخ سوالات
کرد چون جواب بر نهج استقامت صراط مستقیم طریقت نبوی یافت گفت … که این میراث … است
وسیله است و این معامله و معانی بوی … میباید و اظهار اعتقاد کرد و از سر خلوص و اخلاص معتقد شد
شعر هر سکه نقدی که … • ما در سر … • با نقد روان … ایم
کار مرید … و … معاندان بعد از آن … و غلبه … مخاصمه و مجادله
با اظهار کرامات کردند و با شیخ زاهد قدس روحه گفتند که ما کرامات … و در … بود
گفتند خربزه بهشتی در دنیا … شیخ قدس روحه فرمود که از کرامات … آن مقام … باید
کردن آن مقام آن میوها باشد اما … انگور بهشتی … که … اند …

وازخربزه بهشتی قاچی بیاورید که مقدار طول آن دوازده گز و عرض آن سه گز باشد چون این سخن بشنیدند سراسیمه و مبهوت
شدند باز ایشان گفت که آن درخت که بیان کنار است بیرون کار آب آورد شیخ زاهد فرمود که من مردی درویشم و دعوی
نمیکنم شما آن درخت را بدین جانب آورید اگر هیچ بار آن جانب نبرم شما طالب باشید لیکن من دعوی چنین چیزها نمیکنم
ملک دعوت راه حق میکنیم بجزهای دیگر که آن کرامات اسرار و مقامات ابرار است درین سخن نیز عاجز شدند و کلال
اللسان مجال نطق نداشتند شعر کل العداوة قد یرجی مودتها . الا العداوة من عاداك عن حسد چون
پادشاه گشتاسفی شروانشاه اخستان این معنی بدید و این سخن بشنید از صمیم فؤاد و صمیم اعتقاد مرید و معتقد
شد و جماعت گشتاسفی و شروانشاه رحمه الله از سر کلی وفاق و همگی اتفاق از برای شیخ زاهد او را پیر نیاد کردند
و مجمع اولیا و محط رحال الرجال دنیا شد و روز بروز بموجب والله متم نوره صیت سیرت و ضمیر شیخ زاهد
چون تیر آفتاب جهانگیر میشد و کرامات مشهود بظهور میآمد و اصحاب و مریدان بزرگوار بظهور میآمد
همچنانکه پیر علی کرکانی که شیخ صفی الدین قدس سره فرمود که او از جمله کارکردگان تمام و صاحب دل بود
و پیر هرهوف شیرازی رحمة الله علیه که از جمله کارکردان بزرگ بود و همچنانکه پیر یوسف اصفهانی که در
خوارزم شیخ زاهد را قدس روحه در خواب دیده بود در خواب توبه کرد و تلقین گرفت و بکار مشغول شد چون از
شیخ زاهد شد ذکر وی کرده بود و چون بحضرت شیخ قدس روحه رسید و پیر انکفین ذکر پیر فرمود شعر
نور رخت آفاق در روشن شد است . گر اندر دل کان اثر خود سنید است حکایت ادام الله برکته
گفت که پادشاه گشتاسفی شروانشاه اخستان را رحمة الله علیه پسری بود سیاملک نام آن سیاملک را با شیخ زاهد
قدس روحه نفاق کلی میبود اتفاقا عزیمت اردو کرد در مدت غیبت رفتن گفت که شیخ طریقه بیش گرفت است
کر دغابای ما چون توبه میکنند و متغیر مزاج میکرد چون از اینجا باز گردم بیایم او را بیرون برکنم و اثر   توکل‌ها ز سکنیده
درونم این سخن با الشیخ قدس روحه رسانیدند فرمود بلی سیاملک اگر و الله لبل نبی شعر خود را هلاك
آن دل نتوان کرد . گر سخت کمانی کند و تیر وی از سنگ . چون سیاملک باردو رفت و سطلیت بهه
او شروانشاه اخستان رحمه الله بیش پادشاه ارغون کرده بودند پادشاه ارغون حکم کرد تا سیاملک را در نمد
سیاه پیچیدند که عادت ایشان سیاست ملک زادها بعد بود و همچنان لشکر بکدیگر بزدند و بپای بپر کردند که در آن سیاست
وامیدوفاق آمیز مکو ربرد شعر آن تیر که در دل زند باشد سپرش . وآن سر که کند کبر شود پا سپرش حکایت
خلد الله برکته گفت که شروانشاه اخستان چون دید که مردم انبوه از دغابای و متوجه شیخ قدس سره شدند رسوم
عمارت و زراعت بواسطه اشتغال ایشان بعبادت و طاعت مختل الحال میشد و در ملك او اثر میکرد نفاق آغاز کرد و
گفت که دغابای من از کار برآمدند چون بکار باز داده اند و در آمدند من مریدان او را در آب اندازم و بنیاد او قلع کنم و نیلانم
این سخن شیخ قدس روحه رسانیدند خاطر مبارکش از این معنی متغیر شد امان زبان بنطق بر کشید و کمین دبیر کمانها
شروانشاه در خانه نشسته بود از جای برجست و شمشیر برکشید و بدیوارها حمله میکرد و شمشیر میزد و هیچ کس را از
خواص و نزدیکان و پایان او را پارای آن نبود و قدرت آن نداشتند که در پیش وی دوند و همچنین شمشیر کشیده
تاختن بدیوارها میآورد و حمله میکرد و شمشیر میزد این سخن بشیخ زاهد قدس روحه رسانیدند فرمود که آن شمشیر را آهنی

دفع برد

دفع بدین شمشیر نتوان کردن و در آن حالت بمرد شعر هر که زخم دل خود را نصرت تیغ آبدار . باشد از محض شقاوت
در دو عالم خاکسار حکایت ملك العباد علی عبد الله لسیر الناسك المتقن السالك المتقن عز الدین
رحمة الله علیه روایت کرد که روزی شیخ زاهد قدس روحه بر لب دریا با اصحاب نشسته بود که ناگاه جوانی
گرد آلود از گرد راه رسید و حال آنکه مدت شش سال بود که راه برید که از طرف چین و شرق میآمد
و آن ساعت آنجا رسیده بود و سلام کرد شیخ زاهد قدس روحه و پیر این سید را احوال ما فی الضمیر وی
از اول تا آخر و احوال المنازل و مراتب او را و سلك برکفا و نهاد از جهاندر قدم مبارک شیخ افتاد شیخ دست
وی بگرفت و بخلوت برد و ساعتی با او خلوت کرد آنگه وی را بخلوت دیگر فرمود رفتن و آن جوان نشست چون
برآمد روی بشیخ قدس روحه فرمود ای جوان والله تو این ساعت در متزع و نفس آخرین رسیده و ترا هیچ جوا
ترا میبایید رفتن را و دادر یا رفتن مردم تعجب کردند که راهی که شش سال قطع کرده باشد بیک ساعت چون
رفتن شیخ قدس روحه فرمود که من راهی دارم که نزدیکتر است نجا نزدیک در دریا آورد و دیگر از انعام
باز گردانید و با آن جوان و یک خادم آنجا بایستاد و استاد در پیرهنی فرمود و آنجوان را گفت نگاه کن گفت
آن جوان نگاه کرد راهی دید بر روی دریا و شیخ دست مبارک بر پشت وی نهاد و روانه کرد و باشید آنجا
گفت ای شیخ اگر خواهم که باز آیم چون آیم فرمود که باز بهمین راه باز آی و آن جوان بدان راه برفت تا از نظر غایب
شد شعر ما را نبر کوی تو زان راه گذار ایست . کان راه نه بر هر سر و بی پا توان برد چون ملتجی برین بگذشت
و شیخ را قدس روحه اواخر ایام بود با زمان مقام بر لب دریا نشسته بود باز آن جوان دیدند که بیامد شیخ قدس روحه
و پیر از آن چه فرمود و الله الحمد در یافتی گفت بلی و شیخ نوبت الحمد باز داد و زمانی با حضرت شیخ
قدس روحه صحبت داشت پس شیخ بخواست که بخلوت رود آن جوان گفت شیخ مرا خوش راه نزدیک نمود و بحقیقت شیخ
بخلوت رفت اولیا نیمانی را هم اجعت کرد و برفت و دیگر او را کسی ندید شعر ده بر بد و راه برد آلاذ با
و لحسین رهبر رهی با رانیات حکایت نوبتی شیخ زاهد قدس روحه از گیلان بادیل آمد در بیشه خادم
کوزه آب داشت و در عقب شیخ میآمد یکی از سیاهان بوی رسید و کوزه آب از دست خادم بقهر بستد و
تا بیخ در خالی سرا بای آماه کرد و بخورد خادم چون این بدید بحضرت شیخ زاهد قدس روحه آمد شیخ آب
خواست خادم آن کوزه پیش آورد شیخ فرمود که بر زمین زن خادم علی الفور بر زمین زد و شکسته شد در
کوزه نقطه سیاهی پیدا شد شیخ فرمود بخادم که آری از سیاهی را آنجا بکشتی و میخواهی نقطه سیاه بر دل من
اندازی که من این آب میخوردم این نقطه سیاه بر دل من میآمدی شعر از مشرب صاف چون زلال دلدار
کی دست بدین کار که دوست آیم حکایت ادام الله برکته گفت روزی در وقت صلوة الاشراق شیخ
زاهد قدس روحه در خلوت بود و نارنج یا ریجا نبودی که تا شیخ صلوة الاشراق نگذاردی و عادت نگذاردی
هیچکس را زهره و مجال نبودی که پیش شیخ در آمدی دو کس با شتاب و الحاح خادم ناگاه در خلوت رفتند
و شیخ قدس سره در آن وقت در حالت و صفتی بود در آن حالت در ایشان نظری کرد حالی از خلوت آمدند و کس
خون قوت عظیم بر حسن گرفت و بر دیوار خلوت میزد حالی فرو افتادند و بمردند شعر

ادبی باید تا روی ببین در بنهد شعر هرکه گستاخ نهد پای یقین سر بنهد حکایت خادم برکته فرمود که اخی سلیمان خوئی
شیخ زاهد را قدس روحه دو سر اسب نفیس بود و از نهمان از نان را و به شلتوک بدان اسبان میداد چون
شیخ را قدس روحه معلوم شد فرمود که بعد از این اسبان را بیابی در حال آن هر دو اسب قصد پنبه زاری کردند
و شکم هر دو اسب بپایه برچین پنبه زار فرو رفت و هلاک شدند و شلتوک که خورده بودند از شکم ایشان
از ان زخم بیرون آمد شعر قوت مرکب چو از حرام دهند ۰ از سواری پیاده زود شود حکایت خلد الله برکته
گفت که روزی شیخ زاهد قدس روحه با اصحاب براهی میرفتند ناگاه از میان خارستان انبوه که بر راه بود ماری
عظیم شگرف بیرون آمد و توجه بشیخ زاهد کرد اصحاب قصد کشتن وی کردند شیخ فرمود رها کنید تا بیاید رها
کردند آن مار بیامد و حلق خود در پای مبارک و کفش شیخ می مالید ساعتی و باز گردید بعد از ان خاربن رفت شیخ
فرمود که این صنف را از مخلوقات همچنین ارادت است شعر هر چیز بگوی دوست رازی دارد ۰ با خاک
قدم که هست نیازی دارد ۰ در باغ همه هزار دستان نبود ۰ بنجشک شب چو لیث سازی دارد حکایت
ملک الفضلا امیره زکریا روایت کرد از شیخ صفی الدین قدس الله سره که او فرمود روزی شیخ زاهد قدس سره
در خلوت نشسته بود که برابر در بایستاد و من همی خواستم رفتن یکی را بر آستان خلوت شیخ بنهادم و کودکی را
بیرون در بنشاندم که تا مراجعت من اگر شیخ کاری فرماید حاضر باشند بعد از ساعتی چون باز آمدم آن کودک را هم
بیخود افتاده در خلوت رفتم آنکس نیز در آستانه بیخود افتاده بود از ایشان از سبب آن پرسیدم گفتند که جمعی را
دیدیم که از روی دریا بخدمت شیخ آمدند ما از هیبت ایشان بیخود شدیم از شیخ زاهد قدس روحه پرسید
فرمود که بلی هفتاد بودند که بزیارت آمدند شعر اخوان صدق لو تفرق بینهم ۰ فی المشرقین فانهم یتالف
حکایت بیره دولتشاه گفت که شیخ صفی الدین قدس الله سره فرمود که چون شیخ زاهد قدس روحه
در نماز بودی من در جنب او نماز کردمی روزی در اثنای نماز دیوار قبلی دیدیم که بشکافت و شخصی درآمد
در پهلوی من نماز کرد چون فارغ شد پیر شیخ قدس روحه گفت صفی بترسیدی گفتم ای شیخ در جرم حرم کعبه
امن چه جای ترس است فرمود که این فلان کس شیراز است که هر پنج نماز بجماعت آورد شعر در حصن بند همچو نقطه
کاف کرچه بعد چون کران شکاف حکایت ادام الله برکته گفت دانشمندی بحضرت شیخ زاهد قدس الله روحه آمد
و توبه کرد و تلقین بگرفت و بخلوت رفت و چند روزی در خلوت بود ناگاه از خلوت بیرون آمد و در حضرت
شیخ گفت که من آمدم که مرا کشف و کراماتی و از انجه میگویند من بشنوم حاصل شود اکنون حاصلی نمی بینم شیخ
فرمود که چیزی بخلوت رو آن دانشمند باز بخلوت رفت و بنشست در واقعه دید که وی را بگرفتند ی و در کوره
آتش نهادندی و دم در دمیدندی چون آتش مشتعل بشدی او را طاقت طاق شدی و مجال نماندی نعره بزدی و
بیرون افتادی سراسیمه و مضطرب بحضرت شیخ قدس سره آمد شیخ در حال که بوی نظر فرمود گفت مولانا تا کسی را که
پاک کرده و تطهیر کرده نباشد چیزی در آن ندود و وجود تو از این بخیر دانشمند چون بشنید تعشش از وسواس
تردد پاک کردید و گفت شیخ از برای خدا طهارت بلطف فرما کردن و لطف بجای آوردن شعر
هر زر که کوره خالص آید بیرون ۰ بر نقد روان سکه شاهی یابد حکایت روزی عیال شیخ زاهد قدس روحه

در خانه نشسته بود ناگاه شیخ از سقف خانه فرو آمد و پیش وی بنشست آن مستوره عظیم از این معنی بترسید بعد
از ساعتی که آن فزع و رعب از وی برفت از شیخ گفت بر سبیل مطایبه که ای پیر من عظیم بترسیدم شیخ قدس روحه
از وی برنجید و گفت آری چه دشمن کسی را بچنین مرد لفظ پیر خطاب کنند بجهالت اگر نه از حق تعالی ترسیدی در حالت بر
فرو بردمی شعر با شیر ژیان خطاب باید با ادب ۰ کو هم سر دوباه نباشند بلقب حکایت بیره دولتشاه گوید که
شیخ قدس الله سره فرمود که با پیر شیخ زاهد قدس الله روحه در کشتی بودیم و دانشمندی با ما در کشتی بود که
با این طایفه بمرض نفاق علیل بود ناگاه موجی عظیم برخاست و کشتی مضطرب شد و حال بالضرع فاذا غشیهم موج
کالظلل دعوا الله مخلصین موذی شد دانشمند تضرع و زاری آغاز کرد که شیخ از برای خدا مددی شیخ زاهد قدس روحه
فرمود مولانا مترس که باکی نیست دانشمند گفت شیخ چون کشتی غرق چون توان ایستاد شیخ قدس روحه آستین مبارک
بر دریا زد و گفت خاموش باش که مولانا ما ترسید در حال خالی بیارمید و کشتی بسلامت بیرون آمد و چون بساحل
رسیدند شیخ قدس روحه از خود انصاف داد که آستین بدریا بایستی زدن شعر کشتی ایمان ما در موج بحر هالک
نرهد با بادبان ولنگر و عطای سیر ۰ خالق از بالای و بیم غرق و عطای پای بر ۰ در چنین دریا چنین ملاح باید پیر
حکایت ادام الله برکته گفت که دانشمندی بود که بسرخه فقیه مشهور بود و او را در خاطر بود و اعتقاد
نمی بود که طالبان در ریاضت میگویند که دفع خراب کنند و امثال ایشان ما روزی در خلوت خود نشسته بود دیگر
دیوار خلوت شکافته شد و اژدهای عظیم در شگرفی در قصد وی بود که آ فاقرا فرو گرفتی قصد او کرد و دهان
بگشاد که او را الاحوالی او فرو برد سرخه فقیه چون آن حال دید نعره بزد و از حجره خلوت بیرون افتاد و بیخود شد
شیخ قدس روحه فرستانیدند شیخ شربتی بفرستاد در حلق سرخه فقیه ریختند بخود باز آمد شیخ قدس روحه
برخاست و به خلوت سرخه فقیه آمد و او را از ان حال پرسید افتاده دید دست مبارک بر پیشانی سرخه فقیه نهاد
بخود باز آمد و باز بیخود شد تا سه نوبت در واقعه که کوه ناچیز شود بداشت که طاقت آن چند بود پس شیخ قدس
فرمود سرخه فقیه را حالت چیست گفت از برای خدا فرمود با زگوی گفت از برای خدا فرمود با زگوی سرخه فقیه گفت
گفت چنین اژدهای دیدم که جهان آفاق را فرو گرفته بود [illegible] قصد من کرد شیخ زاهد فرمود که سرخه فقیه
در توحید بزرگ اژدهاست اگر میخواهی ایجاد مع ایشان کن و اگر خواهی بخود بگو بر درد شعر در نظام نفس هست
اژدهای سار لیبار ۰ خواهی بپرس بگو و خواهی بگذار حکایت دام برکته گفت نوبتی شیخ زاهد قدس الله روحه
در کشتی نشسته بود و شیخ صفی الدین قدس سره در حضور وی و امثال اصحاب بشیخ زاهد بسیار جمعی دیگر
در کشتی و در میان دریا روان بودند که ناگاه موجی عظیم برآمد و دریا بشورش درآمد و کشتی در معرض غرق افتاد
و مردم مایوس شدند و امید از نجات و آرزو از حیات منقطع کردانیدند و هر یک تخفیف جامه بر خود میکردند
که چون غرق شوند آشنا و خلاص جویند و شیخ صفی الدین قدس روحه شناوری میدانست هلاک بر خود لازم و خطر
کردانید بود و شیخ زاهد از ین موج و بیم غرق فارغ و از اهل و بجای دیگر مشغول بود چون نظر فرمود مردم ستوه
و از حیات مایوس گشته و کشتی غرق خواهد شد و ما هلاک خواهیم شد شعر دستگیری کن که کار از دست
رفت ۰ پای مردی کن که ما افتاده ایم ۰ شیخ زاهد بر زانوی مبارک در آمد شیخ صفی الدین قدس سره قدری نبات

در پیش داشت قبول نکرد و حالی بر روی آب غایب شد و بحرکت در آمد و خود را یمنه و یسره حرکت میداد و دور آن
میبود که ناگاه آن باد مخالف کرد در باد و موج می آورد بید و شعبه شد و هر شعبه بجانبی از کشتی می
چنانکه بر کشتی می آمد و مینا کوچک شد و کشتی در میان بماند و از قفای کشتی بادی دیگر بخلاف این باد مخالف
در آمد و کشتی میبرد تا کشتی بسلامت روان شد چون مردم ایمن شدند و کشتی بسلامت ماند شیخ زاهد
فرمود صفی الدین چه میدادی که و بنیاد بستاند و شاه کرد **شعر** بادبان کشتی ما چون بباد داور بود • کی ز موج حادثات
غرق یابد آفتی • از هوای دلبر ما بخشد حیات و هم نجات • و ز تحاک فراهم راحتی هم رافتی **حکایت** ادام الله برکاته
گفت بار دیگر شیخ زاهد قدس روحه از کشتاسفی بگیلان میآمدند ناگاه موج مغرق بر آمد و کشتی بغرق
در رفت و مردم مایوس گشتند و فرزند شیخ زاهد جمال الدین علی رحمة الله علیه جامها از خود بر کند و میان
محکم کرد و مترصد بنشست که چون کشتی غرق کرد از غرق برهاند و بیرون آید و شیخ صفی الدین چون بشنا
هلاکت بخود جزم کرد و شیخ زاهد گفت از برای خدا وقت مدد است شیخ زاهد فرمود که چیست گفت
حالی بحال غرق رسید شیخ زاهد آستین بر دریا زد و بانگ بر دریا زد ناگاه دریا و موج آن ساکن شد
چنانکه آبی که در کشتی گشته آسوده و آرامید و بسلامت بیرون آمدند **شعر** چون زند بر روی دریا
آستین از ادب • بحر را از هیبت او لرزه افتد بر بدن **حکایت** خواجه امین الدین که بنسبت قرابت و مصاهرت شیخ
صفی الدین قدس سره داند روایت کرد که جمعی در کشتی بودند که از باکو نمیآمدند موجی و بادی مخالف
و کشتی بر غرق مشرف شد چنانکه یک گوشه کشتی و طرفی باب فرو رفت مردم استغاثت بشیخ زاهد قدس
آوردند و چند جنگ نفط نذر او کردند ناگاه دیدند که شیخ زاهد پیدا شد و آن گوشه کشتی بگرفت و
از آب بیرون آورد و از مغرق پیدا آورد **شعر** ای که ملاح و فلاح ما بود • چون رسید در دو بحر غرق ما
چون بسلامت بیرون آمدند بحضرت شیخ زاهد قدس روحه آمدند و از آن جنگهای نذر چند بیاوردند
باز گرفت چون شیخ زاهد نظر مبارک بر ایشان افتاد دیگر ایشان بر سبیل نصیحت و نهی ایشان از ارتکاب معصیت
مشرف شدند فرمود که مردمی که راه دریا کنند باید که ایشان نجیدان باشند که کشتی ایشان در مغرق باشد چون
آید تمام نذر ده تا نکشند جماعت بر خواستند و آن باقی نذر بیاوردند و اطاف و دادن **شعر** انجا کی ز موج بحر
دان نجاه • و انجا بی ز غرق معصیت کلمه اخلاص **حکایت** سید الاقطاب فی العالمین حاجی شمس الدین زعم الله علیه
رحمة کاملة که فرزند خلف شیخ زاهد قدس الله روحه بود فرمود که نوبتی در وقت سرماهای هوا شیخ زاهد قدس روحه
در دریا وقت صدمیاد آب نشست مریدی از مریدان او بر کناره دریا بود شیخ بوی اشارت فرمود که در آب بیا
رفت و شیخ فرمود که بیا و او میرفت گفت چندانکه بشیخ قدس روحه نزدیک تر میشدم آب دریا گرم تر میشد
و شیخ فرمود که نزدیک آی تا چون نزدیک شیخ رسیدم آب گرم و خوش بود و پیش شیخ ساعتی بنشستم و بیرون
آمدیم **شعر** هم آب و هوای مهر ما خوش باشد • هم عالم قهر ما بر آتش باشد **حکایت** شیخ صدر
الدین ادام برکته علی المسلمین فرمود که شیخ صفی الدین قدس الله سره گفت که بوقتی که شیخ زاهد قدس الله سره
بنوشهر دستاو نبود پادشاه اسلام غازان محمود رحمة الله علیه عزم زیارت شیخ کرد و در راه که میرفتند

و ارکان دولت گفتند که بنیتی کنیم اگر شیخ آن نیت شناسد که در دعا برایست ظهور آورد از جمله کرامات باشد و هر یکی
بنیتی جداگونه میکردند سلطان غازان گفت که من نیتی کردم شما را با من موافقت باید کردن در این
نیتها یکی انکه چون بحضور شیخ رسیم سخن حسین منصور اقامه الله الرحمن بگوید که مردم در باب وی سخنها
مختلف دارند و قبول میگویند و تحقیق حال فرماید دوم در عدل سخن گوید سیم پیراهن از تن مبارک خود
بیرون آرد و در من پوشاند و امرا تمامت برین سه نیت پادشاه اجماع و اتفاق کردند و چون سلطان غازان
بحضرت شیخ در آمد شیخ از برای او قیام فرمود و ظاهر باصرة شیخ قدس الله روحه در آن وقت پوشیده بود سلطان
دست مبارک شیخ زاهد بگرفت و مصافحه کرد در زمان بر زبان سلطان غازان افتاد مغولی با امیر قتلغشاه گفت که
این در شعر دیت هر کس را کرد دست بدست من رسید دست او بلرزید اما چون دست من بدست اینمرد رسید
دست من بلرزید **شعر** دست ما تا جو همسر کی بود پادشا نکر • پشت فقر بر روی دو عالم میزند • و چون
و شیخ قدس روحه وی را بپرسید فرمود که سلطان از تو سوالی میکنیم ترا از این خاصان خود کسی باشد که محرم
تو باشد و تو سر خود با وی در میان نهی و او را بر سر خود اطلاع دهی سلطان غازان گفت بلی باشد شیخ فرمود
اگر صاحب سر تو سر تو با اغیار بگوید با وی چه کنی سلطان گفت او را بردار کنم و باتش بسوزانم شیخ فرمود
حق تعالی سر را حسین بن منصور حلاج همچنین کرد چون سر او سر را بخود در میان نهاده بود و او با اغیار در میان
نهاد حق تعالی با وی همین معامله کرد **شعر** خلوتگاه شاهان هر که با اغیار گفت • یاد اخوش سوهان زبان گفت
در زمان گفت انکه شیخ قدس روحه فرمود که سلطان غازان فرزند ترا خزینه باشد گفت بلی باشد گفت که در خزینه ازدها
چه باشد گفت زر و نقره و جواهر امتعه و اقمشه و امثال آن شیخ فرمود که نه خزینه این است سلطان غازان
گفت پس خزینه چه باشد فرمود که خزینه تو نوکر نیک تو چون وی را از برای خود بفرستی زر با دعا بیاورد و خزانه
تو پر کند و بدعا کیسه عمر تو پر کند یعنی عدل کند و مردم بجود دعا کنند **شعر** هر که کان گران شد از داد نیست
و سبک وزر رفت بر باد ضمیر سیم را که سلطان غازان التماس پیراهن کرده بود شیخ قدس روحه خاموش شد سلطان غازان
در دل خود اندیشه کرد که چون شیخ آرزو و ضمیر گفت و سیم نیز میداند چرا پیراهن نمیدهد و درین معنی ساعتی بود شیخ
فرمود سلطان فرزند در میان مردم وحشت است برهنه شدن صبر کن تا مردم خلوت شوند سلطان چون این
بشنید سر در قدم شیخ نهاد **شعر** شاهی که بتواضع بر خویش نماید تاج از سر افلاک بدولت بر باید شیخ صفی
الدین قدس سره گفت که شیخ زاهد که من جامه خود حجاب کنم و در پیش دارم تا شیخ پیراهن بر کند بردامن
جامه خود را حجاب کرد و در پیش داشت تا شیخ زاهد قدس روحه پیراهن از تن مبارک بیرون کرد و بگردن سلطان
فرو کرد سلطان غازان پیراهن شیخ زاهد را بالای جامه پادشاهانه خود بپوشید چنانکه دست با آستین بر نیامد
لیکن سر بگریبان برکرد و باقی جامه بر هر دو دست خود گرفت و همچنان میداشت تا چنانکه بیرون رفت
پس سلطان غازان گفت که یک آرزوی دیگر دارم شیخ زاهد گفت که فرزند چه میخواهی سلطان گفت
میخواهم که پای خود بیارد تا ببوسم شیخ گفت تو پادشاهی خدا ترا نداد که پای درویشان بوسی سلطان گفت
من نیز از برای خدا میخواهم شیخ قدس روحه هر دو پای دراز کرد و سلطان غازان سر در قدم شیخ نهاد و هر دو

بخانه خود ببرد و کفش قدم مبارک شیخ بان نهاد و لبنیاد همچنان بباست و میبوسید شعر آب روی
ارتحال پای دوستان او برد • هر که میخواهد که باشد زیر خاک تر آبرو • سر برد الثر سرهدا ساز
صدق هر قدم کز صدق ثابت میرود در راه او • چون بیرون رفت پیراهن شیخ را بدست خود تای کرد و در نوشت و بجا
سپرد که این را از برای پوشش آخرت من نگاه دارد و همچنان نگاه داشتند تا وقت وفاة سلطان غازان چون وفات
در وی پوشانیدند و اکنون بر تن سلطان غازان است رحمة الله علیه شعر جبر الملک الکبیر ان تلقی الحبیب به • بولم التراب
ثوب قبله خلعا حکایت ادام الله برکته فرمود که یکبار دیگر سلطان غازان رحمة الله علیه بحضور شیخ زاهد
بکناسفی رسید و شیخ زاهد و شیخ صفی الدین قدس الله روحهما بر لب تخته کوچک که باصطلاح اهل گیلان
آن را کم تو بیند نشسته بودند و سلطان غازان بالای آن آمد و هر سه بنشستند و مجال را بغایت مضیق بود و شیخ
زاهد قدس روحه بکلمات و مواعظ دلپذیر مشغول شد شعر کلام لو ان ... یوحی بعضه لاصبح
حیا بعد ما ضمه القبر ناگاه قاضی حسن کناسفی بر انجا آمد و در اطوار کلمات شیخ او نیز آغاز کرد
کتاب آورده انچنان این قدر سخن بگفت سلطان گفت این چه کس است شیخ صفی الدین گفت که این قاضی حسن
سلطان گفت که قاضیانرا نام یا حسن میباشد یا ابوالحسن پس گفت قاضی و هاکن شیخ سخن و فایده فرما بیکار
نوع سخن شما بسیار شنیده ایم پس گفت که سخن امثال اینها همچنین است که ... که در ... ستد ...
نباشد و سخن شیخ همچنانست که تیری که بر عضوی نرسد ... و هم درد کند و هم جراحت کند و هم نشان
پیدا باشد شعر حدیثی کان بلفظ دل برآید • چو جان زدل کیر و خوب عذر برآید حکایت دام الله برکته گفت که
یکبار دیگر اتفاق ملاقات سلطان غازان رحمة الله با حضرت شیخ زاهد قدس سره بسبب شفاعت ملک احمد اصفهبد
گیلان بود و حال چنان بود که ملک احمد با شیخ قدس روحه طریقه و هم اعتقاد بنیاد نهاد و بعضی ...
شیخ زاهد با الحاج پیش دیگر پیران مریدی چون شیخ زاهد ... خبر شد ... عزت فرمود ملک احمد
بتهمت سلطان غازان گرفتار شد و کسان وی از شیخ قدس روحه استدعاء شفاعت با استخلاص کردند
شیخ زاهد قدس روحه متوجه اردو شد و اردو در موقان بود چون نزدیک رسیدند شیخ صفی الدین
بیشتر برفت و در بارگاه سلطان غازان رفت سلطان را دید که در سر صندوقی پرده بود و در دست ...
انگوری ... چون شیخ صفی الدین بایبر رسید گفت چرا آمدی گفت که شیخ زاهد آمده است حالی سلطان
برخاست و سوار شد و باستقبال شیخ زاهد رفت و نیاز ... دریافت و پرسید که شیخ بوجود مبارک ... فرمود
شیخ گفت که بشفاعت ملک احمد گیلانی شعر دست جان باید زدن در دامن ذی شان شفیع سلطان غازان
گفت که توقع از شیخ آنست که پنج طایفه را شفاعت نفرماید که قبول دشوار کرد باقی هر چه شیخ فرماید ...
و مقبولست اول کسی که بر پادشاه خود بیرون آید شفاعت در حق او مقبول نباشد چه در آن فساد ملک است
شعر منهدم گردد بنا مملکت • گرنباید سرورش هر بی سری • دوم قاضی که در دین و شریعت خبط
کند شفاعت در حق او قبول نباید چه در آن فساد دین است حکایت که قاضی ظالم ... عادل
بنیاد شریعت بود از وی متزلزل شود در حق کسی که او ... زند شفاعت قبول نکرد چه در آن

فساد

فساد دنیاست ... قلا ب معلا فی ... اکبر فلا بی کند چهارم در حق فرزندی که با مادر و پدر عاق گردد
شفاعت قبول نتوان کرد چه در آن فساد نسب و ... است یعنی بزرگ کوچکی قل للعاق اعمل ما
شئت غیر ناجی ... پنجم در حق غلامی که بر خواجه خود عاصی گردد شفاعت قبول نشاید که چه فساد در حق
مالکی و مملوکی در آید و حرمت خواجگی و بندگی نماند و این طایفه را ضرورت بباید کشت شیخ زاهد
قدس روحه چون کلمات بشنود استحسان کرد شعر یوفقه الله فی رایه و یوحی الصواب الی قلبه • و گفت
کس بجرم خود گرفتار شده است این یک کس را من بخشیدم و در باب جان کسی دیگر شفاعت نکنم پس سلطان غازان
ملک احمد را بحضور شیخ فرمود آوردن و در دست و پای شیخ انداخت و بوی گفت که خواستم که گوشت تو
بتیغ زدن و در خورد تو دادن لیکن این نوبت بشیخ بخشیدم و چون وقت ... بود شیخ زاهد
که در میان شما چوپان کیست سلطان فرمود که چوپان را بیاوردند و امیر چوپان رحمة الله در آن وقت صدر ...
بود چون بحضرت شیخ زاهد رسید او در ... شیخ بدو فرمود که چوپان کلۀ ... ما بتو سپردیم باید که نیک نگاه
داری بعد از آن احوال امیر چوپان در ترقی و رفعت بجای رسید که پادشاه نشان و ... اولوس ... شد
شعر در بدخشان ... سنک اصلی با فتاب • جوهری گردد که مهر ملک شاهان را سزد
قطره ابر ... کرد کام صدف • گوهری گردد که تاج فرق سلطان را سزد حکایت دامت برکته گفت
که نوبتی شیخ زاهد قدس روحه در سماع بود و بابای ... رحمه الله و دو کس دیگر در میدان سماع رفتند
زاهد قدس روحه از سر غیرت از میان میدان بیرون رفت و بغیرت نظری کرد آن دو کس ... در حال
هلاک شدند و در میدان بیفتادند و شیخ زاهد با شیخ صفی الدین قدس روحهما گفت که صفی بابای ... را
با تو بخشیدم که بسی خدمت تو کرده است و الا حال او نیز همچو حال دیگران میبودی شعر بر بساط شاهان
اگر بنشیند ... ادب بنگریند • حکایت دامت برکته فرمود که شیخ زاهد قدس روحه مردی ... بود
که چون وقت غیرت در آمدی پیش او هر دم کار کرده و غیره یکسان بودی چنانکه اخی موسی نام رحمة الله
مردی بود کار کرده گرم و گرم رو که از عادت آن بودی که در وقت شدت سرمای زمستان ...
... خرقه در آب بنشستی و ... برکردی ... و در آب ... تاب ... چون
شدی برخاستی با خرقه در آب و بخلوت آمدی و تا بخلوت رسید بر تنش خشک شده بودی شعر
از گرمروی چو آتش شعله بستی • در بحر شدی غرقه و سوزش نشستی • مگر وقتی با شیخ زاده جمال
الدین رحمة الله علیه بکوه بابکرم میرفت در راه شیخ زاده جمال الدین علی رحمهما الله ...
اخی موسی زد اسب اخی موسی در ... آغاز کرد و گفت ... از برای آن ... که خود را شیخ زاده ...
فردا ... که طبل ... این سخن بشیخ زاهد قدس روحه رسید غیرت فرمود و گفت اگر بیگانه
فرو ... در آن دو روز حکم اخی موسی قطع ... فرو افتاد و هلاک شد شعر
تا چنین نازک دلی بگزیده اند • ... کان ... دیده اند حکایت ادام الله برکته گفت یوسف کوهی نام
مردی بود از جمله مردان کار کرده و گرم رو و خایف و وصل القلب والسانه ... که ... بود که ...

که اگر او تیز در آفتاب نظر کردی آفتاب در آن حیز که بودی دور میکردی شیخ زاهد را قدس روحه حالت
چنان بودی که اگر او حاضر بودی هیچ یوسف نام را آواز نتوانستی دادن فرمودی که میترسم که اگر یوسف
آواز دهم حکم این یوسف تحمل نکند از خوف و هلاک شود و اگر یوسف نامی را آواز بایستی دادن اولا امین
و لیا در نظر میفرمودی اگر این یوسف حاضر نبودی آواز دادی و اگر حاضر میبودی هیچ یوسف را آواز نکردی
تا غایت شیخ زاهد آوازی برون ولیکن به نظر تو غیرت و هیبت جگرش پاره شد و هلاک شد شعر این حال
دل افروز بهر دید نبخشند • و این در حکم بسوز بهرم ببخشند حکایت مولانا محیی الدین روایت کرد که حاجی
حسن خلخالی و پیر محمد دوستی رحمه الله علیهما عزم شیخ زاهد قدس روحه کردند و چون بحضرت شیخ زاهد رسیدند
التماس شیخ زاهد دیدند چو قبای کوتاه پوشیده و در بحر ارد رمیان آب و گل بکار بود چون ایشان شیخ را بدان حالت
دیدند در خاطر خود حقیر شمردند و فکر کردند که ما قطع چندین مسافت از برای چنین کسی چرا کردیم شیخ قدس روحه
در حال بیرون آمد و دست و پای مبارک را از گل بشست و بر ما تقیه معرفتی گفت حاجی حسن علی اگر باید در شما
غایب در میان این بیشه راه گم کنند و راه نداند کرد و لیکن دست و پا بعبا رو گل آلود بیرا راه ناید
در پی آن برود و راه برای او قبول نکند چون این سخن بشنیدند دست و پای شیخ افتادند و توبه کردند
شعر اذا اردت شریفا الناس کلهم • فانظر الی ملک فی زی مسکین • ذاک الذی حسنت فی الناس رافته
وذاک یصلح للدنیا وللدین حکایت ادام الله برکته گفت که وقتی شیخ زاهد قدس روحه عزم دیدن کنار
اغراب آورده و توجه سفر کرده بود و شب در ابجبا و بیشکین و آن شب مجلسی و جمعی عظیم بود و ایشان
شیخ را قدس روحه حالت قبضی واقع شد که هیچ گونه سخنی نمیفرمود و مردم مجال تکلم و سکوت نداشتند
و هیچ گونه کسی را مجال حرکت کردن و بیرون رفتن نبود و همچنان از اول شب تا آخر در آن موضع
بود تا که پس بوقت صبح بسطی در شیخ زاهد پیدا شد و در سخن و افاده آمد و چون دریای بحار در تموج
سخن آمد شعر احادیث لو صیغت لاغنت بحسنها • عن الدر او شمت لاغنت عن المسک و انا ان حملتها عن
فرمود که طریقت هر روز هفتاد بار یا ماکول مسرون یعنی سر تراشیدگان خطاب میکنند و میگویند که مرا نگاه
دارید تا من شما را نگاه دارم و هر که از طریقت بیفتد بتر از آن باشد که کسی که از آسمان بیفتد زیرا که
اگر کسی از آسمان بیفتد غایت آن باشد که بمیرد اگرچه از دنیا بر آید اما از عقبی بر نیاید لیکن آنکس که
از طریقت بیفتد هم از دنیا بر آید و هم از عقبی همچنانکه این جمع قلندر که طلبی داشتند همچون خود طریقت و سر
آن بجای نیاوردند طریقت ایشان زار بر و هیچکس نباشد که ایشان را طلبی نباشد لیکن اگر قبولی بسند و برگم
نکند و اگر پرستند و سد مستدی کردند شعر راه بسیار است و ره زن بیشمار • راه رو باید که باشد
با خبر • و اندرین وادی که جانها داده اند • قافله سالار باید راه بر • و اندر آنجا بسر او رفت جمعی کثیر
و جمعی غفیر باستقبال آمدند چنانکه شیخ را مجال رفتن متعذر شد در آن میان پهلوان احمد نامی بود
کشتی گیر در آمد و شیخ را قدس روحه برگردن گرفت و بدستی پای مبارک شیخ را بر سینه خود گرفت
و بدستی دیگر پشت بگرفت و مردم را دور میکرد تا شیخ را قدس روحه از ازدحام زحمتی نرسد چون شیخ

ازآسیب

از آسیب فراغت شد دست مبارک بر دوش پهلوان احمد زد و دعا کرد و گفت بیشت در دو مکان دو خدات
قوت دهاد پهلوان احمد گفت که در عمر خود هیچ زحمتی و المی بمن نرسید و هیچ کس پشت وی بر زمین نتوانست
آوردن شعر از بس چو در پیا ما زین ذوق رسید • دیگر الم و ضعف و زبونی نکشید حکایت پیر عبدالله
پسر عزالدین رحمة الله علیه روایت کرد که محمد صدیقیان که از جمله کارکردگان بود روزی بشنید که از شیخ
ابو سعید رحمة الله علیه روایت کرده اند که وی را دندانها در دهان مبارک نمانده بود و چون طعام بخوردی خلال
در دهان بگردانیدی گفتند شیخ چون دندان نیست خلال الشیخ ابو سعید فرمود که متابعت سنت میکنم — چرا میکنی هر
محمد صدیقیان آمد شیخ زاهد حالی که بوی نظر کرد بنور ولایت بدانست فرمود که محمد صدیقیان آری تا لا
بالا بکوربین کان اعتراض میکنی هرچه بزرگان کنند بر جاده و منهج سنت نبوی باشد اگر تو نیز میخواهی
که چیزی بر بینی بر سنت از بزرگان عمل کن شعر بر بزرگان کار خرده بگرفتن خطاست • کان بزرگ راست هم باهدات
حکایت همچنان پیر عبدالله روایت کرد که پیر عمر خلوتی در سن صغر صنعت جامه بافی داشت دنیا زر اندوخته
بود و با خود اندیشه کرد که اگر بکفش دهم دستار سر نباشد و اگر بدستار سر بدهم کفش نباشد عاقبت فکر کرد
که بر از آن نباشد که این با حضرت شیخ زاهد قدس روحه برم و بهدیه چون برد در خلوت رسید اخی سلیمان
التماس کرد که وی را بحضرت شیخ برد اخی سلیمان گفت که مثل تو کسی بحضرت شیخ زاهد چون دو دینار با آن
متر جرشد ناگاه شیخ صفی الدین قدس سره بیامد پیر عمر التماس کرد که او را بحضرت شیخ زاهد چون بدو در شیخ
صفی الدین با بخواست و او را بخلوت در خلوت شیخ زاهد برد و در آن وقت شیخ زاهد را ظاهر با بصر
بود پیر عمر واقعه بگفت و بوسیده آن یک دینار در زیر گلیم نهاد و بیرون آمد چون شیخ صفی الدین در خلوت
رفت شیخ زاهد فرمود که این مسکین یک دینار کسب بود که نه بکفش و نه بدستار عاقبت فکر آن
آن بود که اینجا آورد و در زیر گلیم نهاد بردار و بخرج خاصه مرکن شیخ صفی الدین نظر کرد همچنان بود شعر
هر مسامی که شمه زاخلاص • برد بوی جو ذره شود زاخلاص شیخ صفی الدین قدس سره گفت که در وقتی که نا
ظاهری شیخ زاهد قدس روحه پوشیده بود هر کسی که بیامدی و برفتی شیخ زاهد بگفتی که این فلان است
و آن فلان که آمد و رفت شیخ صفی الدین گفت شیخ چون تمام این چنین می بینی پوشید که باصره چیست
شیخ زاهد فرمود که لیکن پوشید که نظر ما ظاهر است و از کشاد که بصر باطن است شعر در عیان
محجوب دو کون • بصری کان نظر ما دارد حکایت ادام الله برکته گفت که چون شیخ زاهد قدس روحه بازید
آمد و در خانه پیر داشم نزول فرمود در موضعی از آن خانه بنشست اکنون الی یومنا هذا الحالت
که هر کس که در آن موضع بنشیند که شیخ زاهد نشسته بود از آن جاش بردارند و بجای دیگر اندازند
و هیچ او بدیع را زهره و قدرت آن نباشد که آنجا بنشیند از آن جمله عثمان الیاساسان نوبتی در وقتی که ذاکر
بذکر بود و در آن موضع بنشست ناگاه او را از معاش برداشتند تا نزدیک سقف خانه و از آنجا بر زمین
آمد و بسیار بی از خود برفت شعر چو نیابی بجای سر منه جا دبی • شاه بنشست بر تو جای بالش منه
حکایت ادام الله برکته گفت که در دیه الاوق شیخ زاهد قدس روحه در خانه نشسته بود چون از آنجا

فرمود هیچکس را مجال آن نبود که دیگر در آن خانه رود قضاء الله هر شخصی که در آن خانه رفت چون نظر کردند مرده بود
یافتند آن خانه را در بربستند تا مدتی بعد کسی در آنجا نرود تا اتفاقا وی صندان خانه کرد و ابناخ در آن خانه بر کند
و در آنجا رفت حالی بمرد **شعر** ره و بد چون عمر خویشتن سر شود . گستاخ باش با نکرشیر شود **حکایت** دامت
برکته گفت که سالی نان تنگ بود و مردم اطراف متوجه شدند در کرنج یعنی مقامی که در کیلان مدبان کنند
در تبرنج کان مینهند برنج کم مانده بود و بدین واسطه ملالت بخاطر مبارک شیخ زاهد میرسید روزی
شیخ صفی الدین قدس سره فرمود که برو و احتیاط بکن که برنج و قاسکینه تا آن انبار برنج نوبا نه شیخ صفی الدین
برفت و احتیاط کرد در کرنج یک حبین و نیم در زمانده بود که نان پانزده روز بود و سه ماه تا نان در بایست بود
شیخ صفی الدین قدس سره گفت که از این معنی عظیم ملول شدم که تدبیر چه باشد و پانزده روزه نان سه
ماه چون وفا کند چون از آنجا متوجه شیخ شدم شیخ را دیدم که بیرون آمد چون نظرش بر من افتاد فرمود
صفی خبر بگوی گفتم شیخ برکت است و همت تو نان تمام باشد شیخ فرمود که ان شاء الله انگاه از آن
کرج تمام آن سه ماه با بوقت ادراک غله نو برنج می‌کشیدند و مردم میل دندیر عادت و مردم انبوه
تر و مهمان میرسیدند و آن مدت وفا کرد و نه روز دیگر زیادت بر آن سه ماه **شعر** نزلنا هذا المنزل انا
نحن سواء فيه وا الطارق . لا تذهب الفاقة من ربنا . وربنا الواسع والرازق **حکایت** دام الله
برکته علی اهل الاسلام فرمود که حسن منکلی نامی بود که نایب و خلیفه بابی یعقوبیان بود و پیش سلطان
احمد قربی داشت و بسبب آنکه حسن منکلی طریقه اباحت و تنا و الحشیش پیش گرفته بود سلطان احمد را با وی
خوش افتاده بود و با هم هیبوق در آمیخته و جمعی از قلندران مولد و ابنای جنس ایشان انعمردم بی تمیز بر حسن منکلی
جمع شده بود چون آثار ارشاد شیخ زاهد قدس روحه چو انوار سماوی جهان گیر شده بود حسن منکلی در
آتش رشک میسوخت و پیش سلطان احمد تخلیط و القاع آتش غضب میافروخت و باز اسیکفت که زاهد بار و به
شیخ زاهد جمال الدین علی رحمة الله علیه چهل کس را از منتسبان این طایفه کشته اند و در آب انداخته ایلچی
می باید فرستادن و با شیخ زاده جمال الدین علی قصاص این طایفه کردن و این افترا و بهتان از ملقای تقریر چون دیگر
بود و مزاج سلطان احمد عظیم متغیر گردانید اتفاقا در آن وقت خروج پادشاه ارغون شد و سلطان احمد
جهت دفع او نهضت نمود و صوب اردبیل روانه شد چون به اردبیل رسید جماعت ائمه و اهل علما به اردبیل مجمع
خواجه کمال الدین رحمة الله علیه که از علمای ربانی بود استقبال سلطان احمد کردند و شیخ صفی الدین قدس سره
با این جماعت در استقبال موافقت نمود و چون آن جماعت ترک سلطان احمد رسیدند وزیر اعظم خواجه
شمس الدین صاحب دیوان رحمة الله علیه پیاده شد و خواص کمال را در کنار گرفت حسن منکلی جمع دستار داران زاهد
پیدا شت که زاهد پیاده شد با تخلیط و افساد آغاز کرد والله لا یحب المفسدین و سلطان احمد چون صحبت او مقوی
هوای نفس داشت افساد او را بسمع قبول بشنید و عقاید در دید در مکان خبایث طوبیا و هر نسیم سیکر دید
شعر اصحب اخاکرم تحظی بصحبته . فالطبع مکتسب من کل مصحوب . فالریح آخذة مما تمر به . نتنا من النتن
او طیبا من الطیب . و گفت ایلچی میباید فرستادن سلطان احمد گفت ایلچی فرستادن مصلحت نیست کدام ایلچی کی برد

جون ابو

ایلچی

بیاید صبر باید کردن تا من ازین لشکر و محاربه ارغون فارغ گردم تفحص خود بروم و قصاص کنم و قطع کنم و خانه ها ویران
وقلع آثار کنم **شعر** قلعه را که حصارش همیکی حفظ خداست . کعبه ما و من و مامن ارباب صفاست . حبذا
ارعانه ابرهه صاحب فیل . لشکر طیر ابابیل ز بهر چو بجاست . شیخ صفی الدین قدس روحه چون این سخن
بشنید حالی توجه بشیخ زاهد کرد و شیخ نبیا او در و دید چون بحضرت شیخ رسید شیخ را دید که بی لشته
چون سلام کرد حالی شیخ زاهد فرمود صفی از بالا چه خبرست یعنی از اردو شیخ صفی الدین گفت که خدا و ند
خبر بیش شما باشد شیخ زاهد گفت رها کن تا کورش فرو کیلد و کورش فرو کسته صفی آب براریابیدلین
شعر لهم فی تضاعیف الرجاء مخاوف . ولی فی تضاعیف الزمان مواعد . اتفاقا تا رسیدن شیخ صفی الدین
بحضرت شیخ زاهد قدس روحهما سلطان بولایت سراو در رسیده بود و از آن طرف پادشاه ارغون بحوالی
اوجان رسیده بود و سلطان احمد نهضت نمود و انجا رفت **شعر** متی یرجلیه عمدا نحو مصرعه . لیقضی الله
امرا کان مفعولا . و انجا جنگ افتاد و سلطان احمد منهزم شد و در عقب او بیامدند و در دامن ماه کوه
حوالی سراو ست سلطان احمد را بگرفتند و در بند کشیدند و ملکش اسیر کردند و بکشتند **شعر** با سران در بین
سرکشی چو کشی . سر خود با سرکشی بدهی . و حسن منکلی را که آتش فتنه میافروخت بگرفتند و در قزاقان
و مهرا کرد اند **شعر** فلو اخذ الله العباد بذنبهم . اعذ لهم فی کل یوم جهنما . زانا اتش فکر جام
کو داشت بدل خوش بجنگی کرده ندو دار نحاصل **حکایت** دام الله برکته گفت که شیخ صفی الدین قدس روحه فرمود
که بعضی از طالبان کستاخی کرده بودند و سخن کستاخ که شیخ زاهد قدس الله روحه با من عتاب و حدت فرمود
با خود فکر کردم که شیخ بسبب هر طالبی کستاخ رو با من حدت و عتاب میفرماید و من طاقت عتاب و حدت ندارم
تدبیر بیش از این نیست که بکعبه روم و آنجا مجاور شوم و باقی عمر آنجا بسر برم چون این فکر بکردم و از خلوت
بیرون آمد شیخ را دیدم که از خلوت بیرون آمد و حالی که نظرش بر من آمد فرمود صفی با چون تردیدی
صفی یعنی خدای کعبه حباست و خدای اینجا جبا دریا لیش افتادم و گفتم و کهم شیخ از برای خدا هرگاهی که دیگران
شیخ عتاب با من میفرماید و من طاقت عتاب شیخ ندارم و میترسم که از دین و دنیا برآیم **شعر** رضاک
شباب لا یلیه مشیب . و سخطک داء لیس منه طبیب . شیخ قدس روحه فرمود که صفی لکن تو بعضی
چنین باشد و همه را رجوع با تست و مرا با تو و تو را با من **شعر** دل را چو محل راز با تست . این خشک و عتاب
و ناز با تست . ما را همه ناز با تو باشد . زیرا که همه نیاز با تست **حکایت** دامت برکته گفت که شیخ زاهد
قدس روحه زمینی بر بخارا بود که آن را عاشقه هیر گفتندی و آن سال که آن را زراعت میکردندی آن
زاویه بسیار بودی و عادت چنان بودی که ادمیان آن زمین را تخم زدندی و در آنجا دیگر هیچ کار
نکردندی باقی مجموع کار زراعت بریان میکردندی همچنانکه زمین هموار کردن و کنارها نهادن و تخم
نشاندن و علف کزیدن و حراست از سباع و حیوان کردن چنانکه چون کرا دیدندی کشته و در کنار
زمین افتاده و درودن غله و دسته بستن و بکرج کشیدن و انبار نهادن مجموع جن میکردندی چنانکه
دست هیچ آدمی در میان نبودی بغیر از تخم زدن باقی همه کارها را ایشان کردندی **شعر** عاشقان تو نه

زاتشان کردین آب وکل اند کبار زین بنان همه ارواح تراجان ابا زنند **حکایت** ادام الله برکته کفت که ملک
احمد اصفهبد کیلان را با احمد ریغی عداوت ومحاربه بود وقصد احمد دهمذ اکرد احمد دهمذ التجا بشیخ زاهد
قدس روحه فرستاد که ملک احمد قصد من کرد وبغیر از مدد شیخ هیچ مددی ندارم شیخ چون این سخن بشنید
زمان نماز پیشین بود فرمود که در خلوت بیم کنند وخالی کرد انسان مردم بیرون رفتند ودر خلوت شیخ بهم کردیم
شیخ صفی الدین قدس سره کفت من در ان خلوت بودم ونشستم وبیرون نیامدم وشیخ بمن اشارت نفرمود که
بیرون رو وهمچنان بنشستیم تا نماز عصر چون نماز عصر شد شیخ زاهد قدس روحه سر برآورد وفرمود که در دیغیان
تیر سوم باشند بیش ازین چیزی نکفت دران حال خبر رسید که ملک احمد را با دیغیان حرب شد ومقدار صد کس
دیغیان از کوه فرود آمدند وتیر انداختند لشکر ملک احمد را بیابی مجروح کردند وملک احمد را بکرفتند
وبرنجنند ومحبوس کردند شیخ زاهد فرمود که دیغیان کار کردند شیخ صفی الدین کفت بشیخ زاهد که همانا
که هنر تو کردی که اثبات تیر بر ملک احمد مستوجب کرد اینکه **شعر** اثر انکه بکوی تو بنا همی باشد صد
لشکر همچو کوه کاهی باشد **حکایت** دامت برکته فرمود که در اوایل زمان شیخ زاهد قدس روحه کوهی که معتاد
مشهور است بر کنار دریا در کنار سفید بر ازمار بود چنانکه آب کرمی بر آنجا بود که از برای علاج بادمردم بدانجا
رفتندی وبسبب استیلا وغلبه ماران تا جمعی سلاح دار نبودندی بر آنجا رفتن نتوانستندی شیخ زاهد قدس روحه
فرمود که این ماران از اینجا کم ونایافت کردند واین کوه از ایشان خالی ماند وفرزندان من بر اینجا باشند ومسکن
ووطن سازند وشهرستان کردد وبعد فرمود سلطان وکفت که این کس دراینجا صاحب قوت وشوکت کردد نو
وفرزندان خود وصیت میکنیم که با این وفرزندان این داشته مدارا کنند **نظم** اشکال مکتوبات ازان
سال ادراکردند کز آینه باک نماید بد باک بعد از مدت چهل سال آن کوه از ان ماران خالی شد وان مقام شهرستان
وفرخنده شد وآن سلطان در آنجا پادشاه وصاحب شوکت وقدرت کشت وبعد از وی فرزند او ابوبکر پادشاه
وصاحب ولایت شد واکنون فرزندان شیخ زاهد در آنجا متوطن اند وبعزار حضرت سید الاقطاب فی العالمین
حاجی شمس الدین رحمة الله علیه در آنجاست **شعر** لطف نسیم از نفس آنجا که در کار آورد فردوس ازان بیدا
شود خاکش صفا با ما آورد **حکایت** ادام الله برکته کفت که شیخ زاهد قدس الله روحه چون بهشتاد سالکی
رسید بان سن فالی بدن جوانی در عقد نکاح آورد در روزی آن مستوره بشیخ زاهد کفت که شیخ از تو کودکی
ولیری دمیخواهم شیخ را خاطر مبارک ازین سخن برفت حق تعالی در آن سن یاس ولد دختری داد که اهر در عقد
حباله شیخ صفی الدین قدس سره بود چنانکه مسطور شد بعد از ان باز ظهور حمل شد حالتی در واقعه دید که
شیخ زاهد را فرزندی شدی که بماند م دریای کیلان را درکشیدی این واقعه را بشیخ زاهد بکفت شیخ
فرمود که شمس الدین محمد صوفی هشتاد ساله در دریا است بعد از ان قرة الاقطاب حاجی شمس الدین رحمة الله
علیه در وجود آمد **شعر** فی المهد ینطق عن سعادة جده اثر النجابة ساطع البرهان ان الهلال اذا رایت نموه
ایقنت بدرا منه فی اللمعان نوبتی شیخ زاده جمال الدین علی رحمة الله علیه با بی مستوره محبی حقوق امیر
کهنه بود وبر خاطر او سخن آمده از سرای هجرت در حضرت شیخ زاهد قدس روحه کفت شیخ دعا نمیکنم همتی

در اجابت

بر اجابت ان مصروف دار شیخ فرمود که حلاوت معصود بدهاد آن مستوره کفت که میخواهم که بیش از ین شیخ
زاهد برحمت رسید رحمة الله علیهما **شعر** لوح محفوظ کشت نقش پذیر تا بلوح دلی کند تصویر ما لم یکن
لوح دل مصور شد کویا دراز ل معتقد شد **حکایت** دامت برکته کفت که شیخ زاهد قدس روحه روزی
بر لب دریا میکذشت یکی را دید بر راه خفته شیخ انکشت ابهام پای مبارک بر ان خفته نهاد در حال بخت
بیدارش روی نمود ودل او بشورش واضطراب در آمد وبیدار شد وذکر او منبدل شد ودل او زنده
کشت وحال التعبد ان بوی فرود آمد پس شیخ زاهد فرمود بباید که بر راه اهل دل چنین باشند تا چنین
چیزی رسند **شعر** کنج دولت که دل ازان کدورت میباید کیمیا نیست که از زنده کدورت می یابد **حکایت**
روزی شیخ زاهد قدس روحه بر لب دریا میکذشت شخصی را دید در ناوی بهلو نهاده واز برای خود سرود
میکفت شیخ را خوش آمد نظری بوی کرد حالی انکس بسوزش وطرب در آمد وصاحب وقت شد واحوال برو
بکشاد **شعر** از لب دریا بمد بابی رسید کر زد ورا جاکو هر اسرار دید **حکایت** ادام الله برکته کفت که
وقتی که شیخ زاهد قدس روحه بمیر کلفوران امده بود مولانا کمال الدین احمد شهراو بهری که از جمله طلبه
علم اردبیل بود بحضرت شیخ آمد ور بارسید رباعی ثبت بس در آیتی از قرآن از شیخ زاهد سوالی کرد شیخ جوابی داد
که جمال الدین احمد را فهم بیان نرسید وندانسته بود درین معنی متحیر شد ودر تفاسیر احتیاط کرد ان وجه
را معنا روی کزین دید در حیرت افتاد که چون شیخ این تفسیر نخوانده است ووحی منقطع شده واین سخن انکجا
میکوید روز دیکر باز بحضرت شیخ زاهد قدس روحه رفت شیخ بولایت بدانست که او با این تردد در خاطر است
فرمود مولانا ما ندانند وانچه نبوت است وولایت وحی والهام ومعجزات وکرامات لیکن نبوت ووحی
ومعجزه نصیب انبیاست وولایت والهام وکرامات نصیب اولیا وولایت نتیجه نبوت است والهام نتیجه وحی
وکرامات نتیجه معجزات اکر آن سه منقطع شد این هر سه باقی است مولانا کمال الدین چون این تحقیق بشنید در قدم
شیخ افتاد وبدست شیخ توبه کرد **شعر** در بحر کلام لعل صد آتش جامیست ز آب زنده کانی کامکس
که چند ازان بیابد اکر حیات جاوید ابی **حکایت** شیخ صدر الدین دام الله برکته فرمود که مولانا جمال
الدین واعظ نوری مراوی حجوبه بادرش اسعد نقریر کرد که در وقتی که در تبریز بتحصیل علوم بودم روزی
شیخ نجم الدین کبری بر کنار آب جیحون تشنه بود با اصحاب خود که ناکاه ابری بر آمد وباران خواست بارید
شیخ نجم الدین رحمة الله با نکشت مبارک اشارت فرمود که عبورا عبورا آن ابر از انجا در کذشت واسمان صحو شد
چون این معنی مطالعه کردم کفتمی جو شاکسی که انچنان کسان را دریافته باشد وبدست چنان کسان توبه کرده
کاشکی من دران وقت می بودمی تا حضور مبارکشان دریافتمی کفتم چون این سخن با خود از سر اعتقاد تاسف
بکفتم وشب بخفتم در خواب همان حالت دیدم شیخ نجم الدین کبرا را رحمة الله علیه با جمعی از اصحاب لشکر نشسته
وشیخ مجد الدین بغدادی رحمة الله علیه در حضور وی نشسته من پیش رفتمی وزیارت شیخ نجم الدین دریافتم
وبدست او توبه کردمی ودر دل آوردمی که سر تراشم شیخ نجم الدین دانسته از سوی من بر داشتی ولشیخ مجد الدین
بغدادی اشارت میکردی تا سر من تراشیدی بدین فرح از خواب در آمدم وآن ذوق وفرح میبودم که مطلوب

من از حضور و توبه و سر تراشیدن بنخت بیدار از خواب حاصل شد و بر این معنی مدتی سی سال بگذشت و هم این
سخن و خواب از صحیفهٔ خاطر فراموش شد بعد از آن سی سال واقعهٔ لبرا و رسید که شیخ زاهد که جوان
برسیدم و بر دست مبارک او توبه کردم و تلقین بگرفتم و در خاطر آوردم که شیخ ملة از موی من بر دارد
بتراشم شیخ زاهد قدس روحه فرمود که مولانا سر تو شیخ مجد الدین بغدادی تراشیده است و پیران طریقت
بیست سر در قدم شیخ نهادم و سر مولانا اسعد برادر مولانا جمال الدین بغدادی تراشیدن **شعر** چو یکی بود
بود تو رای و در ره نگار یک دگر باشند آگاه • پس شیخ فرمود تا کلاهی نو آوردند که بر سر من نهند
نظر کردم بر سر مبارک شیخ زاهد کلاهی نیم داشت دیدم که عرق آلود بود در دل بگردانیدم که جز بود
شیخ آن کلاه به من سیادی چند تغییر بگردانیدم شیخ زاهد فرمود مولانا کلاهی از نو در نیف لیکن
شوخگن و عرق ناکست گفتم شیخ مطلوب من خود همان است کلاه از سر مبارک فرو گرفت و به من داد **شعر**
بر سر از تو تاج داری دارم • انگشتری جو در ملک در نارم • آن گنج که در خواب لشالمش دیدم ایشت کرد
دولت بیدارم **حکایت** دام الله برکته علی العالمین گفت که مولانا تاج الدین ذرلقی که بهلستان دیبهای
موقف مردی بود طالب علم پیش از وصول شیخ صفی الدین به شیخ زاهد قدس روحهما به حضرت شیخ
زاهد رسید و توبه کرد و تلقین گرفت و بکار مشغول شد کار بر وی بگشود و معاملهٔ قوی روی نمود
تا بجایی که شیخ زاهد نسیدو توبه هر روز چند نوبت بخلوت او رفتی تا او واقعه بگفتی و شیخ تعبیر
و جواب فرمودی چون مدتی بدین برفت و کار معامله اش بالا گرفت **شعر** ز بلندی علم قدرش بالا
رفت مرتبه اش تا بیش تا بکشید • عجبی در خود آورد و خویشتن بتکبر سر بر کرد و گفت ابی ثمان ارشاد
توبه از این بس است و شیخ را شجره و سجاده و توبه و تلقین با من میباید سپرد هر دم گفتند که مکوی
ما چون بد رسید دیگر چه باشد خبر به شیخ زاهد رسید فرمود که بر ما چون نیک آید رسد نقصانی چه
باشد **شعر** بجست حرفا نفاق وافتاد • سه حشمتش در نفاق و فتاد • و شیخ غیرت فرمود و دست
مجلس مبارک فرو کرد و گفت آی اکرعکاری دراز کوشان نقطا لورت ترسم پرورده سید جمال الدین بادام
رحمة الله علیه هم از این جرئی از معاملهٔ بیتن مولانا تاج الدین چون این بشنید گفت آخر شیخ در طالم شیخ تا
نیست جای دیگر روم پس عزم کرد و روی بتبریز آورد و مدتی در تبریز گرد مشیخه اظهار میکرد و احوال خود
بر ایشان عرضه میکرد هیچکس از ایشان راه ایشان این مقامات نمی برد و نمی دانست **شعر** مفلس نکجا و تاج
و بخت نکجا • با ناعقه کهنه فروشان دکر است چون از ایشان نومید شد آوازهٔ شیخ نجیب الدین برغوش
رحمة الله علیه بگوش وی رسید که در شیراز شیخ مقامات عالیه است عزیمت شیراز کرد و کتابی چند در هم بست
و بر دوش گرفت و متوجه شیراز شد اتفاقا در راه که میرفت همراه خواجه افتاد که غلامی و مکاری
چند داشت و کوش با خود داشت چون آن خواجه مولانا تاج الدین سیمای اهل خیر دید اعتقاد آورد
و آن تنت و ان کتابها و ببست و بر چهارپای نهاد چون روزی چند برین بر آمد قضاء الله تعالی بیمار شد
مولانا تاج الدین را ضرورت شد خدمت او کردن چون بیاش بر چهارپای او بود غلام نیز بیمار شد آنگاه

بیمار

نیز بیمار شد مولانا تاج الدین و همه از کار معطل بماندند بر مولانا تاج الدین ضرورت شد خدمت همه و رحال
بارها و چهارپایان کردن و دراز گوشان را در پیش گرفت و میراند نگاه کرد آن دراز گوشان را دید تمامت
آلوده سخن شیخ زاهدش یاد آمد فریاد از نهادش بر آمد که این سخن شیخ زاهد است که مکاری دراز گوشان نقطا لوریکم
شعر آنچه شبها در خیال او نگشت • هیچ روز و شبش بر سر گذشت • پس چون بشیراز رفت عزیمت زاویهٔ شیخ
نجیب الدین برغوش کرد رحمة الله علیه و بزاویهٔ او رفت و در کنجی بنشست و یک دو روز در آن کنج بماند و بو
چون شیخ نجیب الدین در زاویه آمد فرمود که در اینجا بوی نتنی و گندی می آید تفحص کنید که از که می آید تفحص کردند مولانا
تاج الدین را در میان یکانه دیدند گفتند غریبی در این جاست که ما او را نمی شناسیم شیخ نجیب الدین رحمة الله علیه
گفت که این بوی نتن از این کس می آید از وی پرسید که چه کس است و از کجاست هم در آن کنج گرسنه بود احوال
پرسیدند گفت از طرف موقانم و از مریدان شیخ زاهد قدس روحه لیکن شیخ بر من متغیر شده است و نظر
غیرت فرموده و با واقعه ای پیش شما آمده ام شیخ نجیب الدین رحمة الله علیه گفت چون شیخ زاهد بر تو خشم
گرفته است و غیرت فرموده اگر از مشرق عالم تا بمغرب عالم تمامت مشایخ گرد آیند که ترا از آن نکتابند و بجا
رسد مگر هم از شیخ زاهد قدس روحه **شعر** و منقطع نفثات سحر بحافظه • اعیین کل معزم و طبیب •
عالم اگر طبیب و بیمار بیست • سود ندارد چون او کند در حکمت **حکایت** مولانا تاج الدین گفت پس تدبیر من
چه باشد شیخ نجیب الدین گفت چندانکه شیخ در قید حیاتست و تو زنده ای خاب و الآخرة الدنیا و الآ
باشی و طالع دو درتا زین زاویه من بیرون رو **شعر** تا انجا که بتا در دها نجاست دوا • از آنجا که ترا زخم همان
نجاست شفا • پس بفرمود تا علی الفور او را از زاویه بیرون کنند و اهل کلیم نیز بیرون ندو بجهار رکن
نشسته است ببرند و با وی بیرون انداختند خادمان بر فتند و گرد بر گرد مولانا تاج الدین کلیم بیرون
کش بر داشتند و مولانا را با آن کلیم با بیرون انداختند و باز فرمود تا خاک آن موضع نیز بر کنند و دور
بریختند و خاک تازه بعوض با جای کردند مولانا تاج الدین چون این خلافت و اهانت دید از آنجا خایب
باز گردید و در حیرت شد هیچ عید انت که تدبیر وی چه باشد **شعر** اری ماء و فی ظماء شدید •
و لکن لا سبیل الی الورود • عاقبت مردم گفتند که این کار مشکل گشاید و کاری بشفاعت بر آید از
فضلون چلبی بر آید که او در حق شیخ زاهد قدس روحه صاحب اعتقادست و در حضرت شیخ صاحب
آب روی هم ممکن که شفاعت او پیش شیخ مقبول والتماس مبذول باشد ناچار وی را شفیع باید کردن
و مولانا در این بود که وی را شفیع کرد آن مدتها بیمار شد و در آن بیماری کشید در گذشت و بدین امید نرسید
شعر زان قطره که سیلی جریان محبوبه • داغ جنای خون دل با خاک ببرد **حکایت** ادام الله برکته فرمود که
بروایتی دیگر غیر از روایت شیخ صفی الدین قدس سره شنیدم که چون مولانا تاج الدین را دفن کردند گور
وی را قبول نکرد و از خاک بیرون افتاد **شعر** تا سران هر لحظه گو سر بر عنایتی کشد حالا او الله در عالم
کشید و او را در آن خاک حسرت چنانکه خدای تعالی خواست بود میبود تا بدین حال قریب بیست سال بر آمد
و شیخ صفی الدین قدس سره بحضرت شیخ زاهد قدس روحه رسیده بود و صاحب وقوع شد و ربت عالی

یافته روزی در خلوت با شیخ زاهد قدس روحهما نشسته بود و در میان ایشان اجتماع روحی بود که غیری در میان
نمی‌گنجید شعر جان و جانان بخلوتی کردند هنگام وصال . کنده از خلوت باشد وهیچ قدسی مجال . کاه شیخ
زاهد و کاه شیخ صفی الدین قدس سره بیتی و دو بیتی میخواندند ازانجمله شیخ صفی الدین این پهلوی بیتی میخواند
خستم شعر چرا نابی کلمه نکیری . اوا در سنه ایم دستم نکیری . وندی د دلیی کوش بری بالاو . چرا نابی اوامرزم نکیری
بر آب از چشم مبارک روان کرد و برقت بگریست شیخ زاهد نیز قدس روحه از سر این رقت بگریست و گریه
و رقت بر هر دو غالب شد شیخ صفی الدین قدس سره چون وقت شیخ زاهد خوش تر دید بدانست که التماس مستجاب
خواهد بود میخواست و سر مبارک برهنه کرد شیخ زاهد قدس روحه فرمود صفی انصاف چه میدهی شیخ گفت
کیست شفاعت گرفته‌ای کنم شیخ زاهد فرمود از گرفته کدامست گفت از گرفته مولانا تاج الدین دولقی که بیست شیخ م
سالست که گرفته دل تست و در عذاب شیخ زاهد قدس روحه فرمود که بحرمت تو با دبرادری چنین
باشد و شفقت مسلمانی چنین باشد خدای گواه باشد که ورا بتو بخشیدم و [illegible] نیست سال انتفاعت
شیخ صفی الدین قدس سره اخلاص یافت شعر هم خلاصی حاصلش شد طاقت اندر مطال . در هوای اب زرکی
تا انسش غم زبرخاک حکایت مولانا زین الدین خلیل خطیب بوشکیلانی روایت کرد که محمد نام صیادی بود
که بمحمد چین مشهور بود و سلطان غازان او را میشناخت بسبب صیادی جوارح و آزاد بود از فلان معمور در زمان
پادشاه غازان داعیه نهضت لشکر عصر اتفاق افتاد حکم کرد که آزادگان همه برنشینند محمد چین گفت که
مرا نیز بردند و من نیز با لشکر عصر رفتم و توبه کار شیخ زاهد قدس روحه بودم و در رزم مریدان او [illegible]
کردی بر آمد و لشکر غازان در حالت محاربه شکسته شد و غازان در لشکر افتاد و هرج و مرج برخواست
دیدم که پادشاه غازان پیش من پیدا شد و مرا دید دستار و کلاه صوفیانه بر سر و دستار فرو هشته
و سابقا مرا میشناخت گفت محمد اولوس ما از کدام طرفست من از میان غبار بطرفی اشارت کردم که این
چنین است گفتم ای پادشاه چرا میپرسی گفت از برای آنکه شیخ زاهد که شیخ ماست قدس روحه با مدد ما آمد •
تا مرا بیرون برد شعر باشد که چو پای داری اندست برفت . تا بجملدی بدستگیری برسد . درین حکایت
تمنی و امانی بود دیر که دیدیم ناگاه شیخ زاهد که شیخ ماست قدس روحه با مدد رسید عنان اسب پادشاه بگرفت و بکشید
و از میان آن گریه بیرون برد و لشکر شکسته و متفرق جمع شدند و از آن مشتاید خلاص یافتیم و بیرون آمدیم شعر
ما از دایره فراق عشق دست دل . تا عنان کیری بجز اختیار آید بکال حکایت خواجه عبد الملک براوی
زبیف برکنده گفت که شیخ صفی الدین قدس الله روحه فرمود که قاضی محیی الدین تبریزی رحمة الله علیه بخدمت شیخ
زاهد قدس روحه نوشت که در حدیثی دیده ام که هر کسی علم از برای رضای حق تعالی نخواند باشد حق تعالی او را
بیکی از سه چیز مبتلا کرداند یا بروستا مبتلا کرداند یا محتاج سلاطین کرداند یا بجوانی بمیرد اکنون مرا پدرم
شاگردان هستند که بهتر از علم یافته اند که بعضی ازیشان در شهر اند لیکن برشوت خواری مشغول اند و در
حرام افتاده یا انیها را یا اشکال و بعضی بروستا هستند که بکسب حلال مشغول اند و زکوة و صدقه میدهند
و طاعت و حلال خواری مشغول اند بعضی مانند انبیا و اولیا جهت مصالح خلق بدر سلاطین رفته اند و دیگر

انکه

انکه از ایشان میبینم که پیر شده اند و بجوانی نمرده اند و حال آنکه حدیث در حال علمای که بروستا گرفتار شوند یا محتاج
سلاطین در معرض ذم وارد شده است و بس بر رسیده اند پس معنی این حدیث چه باشد شیخ زاهد قدس روحه
بجواب فرمود که بلی انچنانست که در حدیث است و مراد بشهرستان شهرستان دلست و مراد بروستا روستای الخناس
اگر علم از برای خدا نخوانده باشد بروستای الخناس گرفتار شود و از شهرستان دل محروم ماند و جواب آنکه بجوانی
چون بمیرد فرمود که اگرچه مدت مدید زندگانی کند و بی عمل مثل موافق رضای حق تعالی نباشد وقتی که میراند عمل صالح
جوانمرده باشد چون عمر آنست که بعمل صالح کند و چون عمر بی عمل صالح نگذشته باشد تا عمر نشمرند و جواب
آنکه بدر سلاطین گرفتار شود نفرمود بلکه طمع گرفتار شود بدر سلاطین کردند نه آنکه از برای مصالح مسلمانان
بدر سلاطین رود چون انبیا و اولیا از برای مصالح مسلمانان بدر سلاطین رفته اند و شفاعت کرده و مصالح
مسلمانان ساخته شعر بر لوح دل پاک انان علم بود . کانان ز ورق و کتاب نتوان خواندن حکایت مولانا
موفق الدین بن عبد الله خطیب اهری روایت کرد از مولانا محمد هشترودی رحمة الله که او گفت از شیخ صفی الدین قدس
سره شنیدم که فرمود نوبتی شیخ زاهد را قدس الله روحه زحمت پای مبارک بود و ضعفی داشت و میخواست که
باردبیل آید در گیلان او را بر دوش گرفتم و قدری راه بیاوردم و بکنار آبی جای کردم و شیخ زاهد قدس روحه
تکبیر کرد و من بوضو ساختن رفتم از دور نظر کردم شیخ را دیدم که راست بنشست و بجنبید و استماع میکرد
و اصغای چیزی از زمین میکرد چون باز آمد شیخ فرمود صفی بیا و بشنو برفتم و استماع کردم اتفاقا انجا قبری
بوده است در زمین و کسی را انجا مدفون بود و از آواز میامد که بر جزیره فرعون منادی میکرد بدین لفظ که
حزیره‌ها حربها پس گفت صفی شنیدی گفتم بلی باز فرمود که و برالان ظالم چه باشد گفتم شیخ حاکم است پس
شیخ زاهد قدس روحه سه نوبت بروی ذکر لا اله الا الله تلقین کرد تا کمال از سر وی بکرد بید و از گورش آواز
آمد که لا اله الا الله و هر دو میشنیدند شعر خاک مفلس بود در و برانان گور یافت . ما به عمر و حیات [illegible]
کنج روان حکایت مولانا شمس الدین قمونی کهنامیر زاده عبد الله روایت کرد از مدد رحمه امیر [illegible]
در ان زمان که سلطان غازان طاب مثواه بر تخت نشست امیر ابیخانا با جمعی براد ریکشتند من درین
میکنند هنگام سالکی بودم بدیه سلوت از نواحی اردبیل کریختم و انجا پنهان شدم سخت سوار بیامدند و طلب
من میکردند بدیدم اگر فتند و بکار رود خانه سیاهرود آوردند تا انجا خیل ما فرود آمده بود تنگی ان دا
بیاوردند و تمامت اسباب و مکنت ما از مواشی و صامت و ناطق تعلم گرفتند بعضی مکنونات را نگشتم
و بعضی میگفت که موقوف کنیم تا پادشاه چه میفرماید عجوز شب در آمدم را در خرگاهی بردند و دیگر
اسب در پای کردند و یک کنک در سر کشیدند و پنج کس در حوالی کنک بر سر کنک بخفتند و قریب سه کس گرد خرگاه
گرد بر گرد بخفتند و باقی مردم بیرون خرگاه و حال آنکه مرا ترسیده بود محمد شاه قزوینی نام را او گفته بودم اگر
خدای تعالی مرا خلاص دهد و بگریزم باید که تو فلان جای حاضر باشی من با تو بگریزم و بروم تدو دا
از شب بگذشت خواب بر من غلبه کرد در خواب شیخ زاهد را دیدم قدس الله روحه که پاسر و پا گفت که بجو
برخیز و برو از خواب در آمدم با خود گفتم این خیالیست که من میکنم و الا اعتقاد نیست باشد که سپاهیان ازین ...

رفتن بار اندکی چشم گرم شد دیدم که شیخ زاهد قدس الله روحه بیامد و دست بر سینه من برد و گفت فرزند
من نیکو پیر کرتر ازها کردم ما خیز و بلند و چون چشم باز کردم شیخ را ندیدم اما اثر دست مبارک که بر سینه
من زده بود پیدا بود با خود گفتم که این کار خیالی نیست پای راست بکشیدم دیدم که زنجیر از پایم جدا شده از پای
دیگر بکشیدم همچنان زنجیر رها شد آهسته از زیر گلیم بدر آمدم آن مردم خفته هیچ کس را حس نبود
و خرگاه چنان بر خفته بودند که چون پای می نهادم بر میخ خیمه رسید بر پشت و پهلوی ایشان می نهادم و ایشان را حس
نبودی و همچنان نوکران که از بیرون خفته بودند هیچ کس آگاه نبود در همه بگذشتم و چندین هزار آدمی و گله
گوسفند و حیوانات و سگان به قدرت حق تعالی و به ولایت شیخ زاهد قدس روحه هیچ جانوری نجنبید و آگاه
نشد بدان مقام آمدم و محمد شاه قزوینی را برگرفتم و روی به اردبیل نهادم و ابیات مسافتی بود محمد شاه گفت
نتوانیم رسیدن که روز شد دیگت گفتم ای شیخ که ما را از این ظالمان خلاص داد امید هست که از امید حق تعالی
قوتی دهد که به یک شب به اردبیل برسیم و بیامدیم و هنوز از شب مانده بود که به اردبیل رسیدیم و در زاویه
پنهان شدیم و اعادتی ... به برکت شیخ زاهد حق تعالی ما را از آن ظالمان نگاه داشت **شعر** آنها که خلاصه
زمین اند در سید خلاص از غم این اند • با نوعیت ولیت حلق اند • یار روحصا ملك دین اند **حکایت** مولانا شمس الدین
گفت که از خواجه محمد اقنونی شنیدم که وی گفت از لفظ مبارک شیخ صفی الدین قدس الله سره شنیدم فرمود
در زمان شیخ زاهد قدس الله روحه تجدید طهارت کردم و برای وضو می رفتم در میان راه شخصی از بیلان زمان شیخ
کیلان صنعت و کدورت دل داشت بر ابریم افتاد چون مرا بدید از راه بگردید و از طرف دیگر برفت خاطرم از آن ملول شد
که مرا بدید که برادری از ما چنان ملول باشد که چون ما را بیند راه بگرداند و طرفی دیگر برود چون نزد شیخ رسیدم
شیخ رقم شیخ زاهد قدس روحه چون مرا دید تبسم کرد و گفت صفی ملول مباش ما دام چنین بود است که روباه
شیر را ببیند کند و بگریزد **شعر** از شیر کلان الحذر در همیدان • بر روز زند و سیو به روباه ملالت **حکایت**
مولانا شمس الدین روایت کرد از خواجه محمد و او از مولانا نجم الدین سلیمان پدر مولانا شمس الدین رحمه الله که در زمان شیخ
قدس الله روحه دانشمندی بود شمس موقانی و قریب ده پانزده طالب علم پیش وی تحصیل میکردند و همه روزه از
شمس موقانی با این طالب علمان بخدمت شیخ زاهد قدس روحه مشغول می بودند و از کار عظیم میکردند شبی آدینه بیامدند
با صد جمعی از اهل دنیا و ارباب طریقت های دیگر بیامدند و در خلوت خانه شیخ میرفتند و بعد از ساعتی باز بیرون می آمدند
و میرفتند از این معنی متعجب شدند و بگران این طالب علم بر پیکر ندان دانشمند بر خواست و گفت بیهوده سخن بدین درازی سود
و بیامد بخدمت شیخ زاهد قدس روحه با جمع طالب علمان و آنچه دیده بودند با شیخ بگفتند شیخ زاهد فرمود مولانا
خیالی بوده باشد و بیش از این نگفت چون مرد طالب علم زیرک بود دانست که محو گشت شیخ سر این با وی نمی گوید گفت بدین
بیرون روم تا شیخ مرا قبول کند مرید وی و توبه نه هد چون توبه بکرد و روزی چند بکار مشغول شد هر شب آدینه
اینحال ظاهر میدید با شیخ زاهد گفت من هر شب آدینه این معامله می بینم این چه صورتست فرمود که ما دوام او کناری
کبد در شبهای آدینه بزیارت می آیند عالمی جانست و جان عالم آن خلوت سرای عالمی جان را از آن روی سجده گاه و
مولانا شمس الدین روایت کرد از پیر یوسف اسفرنجانی که شیخ قدس الله سره فرمود که در زمان شیخ زاهد قدس

مالر

طالبی بود در نجیر برده کار کرده و کار بلند روی بوی نهاد اما او را حوصله ضبط آن نبود و بوسیله عمل داشت بمکر از
شیخ زاهد قدس روحه با وی میگفت و نصیحت میکرد که سخن سری فاش مکن و نگاه دار نمی شنید تا روزی وی را
وحالتی عظیم واقع شد آن بیرد معرض افشا انداخت در خدمت شیخ زاهد قدس الله روحه بگفتند در غضب رفت و گفت
فرمود چون او لیبایی محالفة و بجه فرمانی شیخ عوده بود و گفت بوی کورت مثالیا دانکه چون از آن مجلس بیرون
رفت بمرد تجهیز و تکفینش کردند و دفن کردند روز دیگر بیامدند دیدند که از گور بیرون افتاده باز دفنش
کردند و روز دیگر دیدند از گور بیرون افتاده القصه دفن میکردند استاد ش مدیر نمیشد تا خیدا انکرد و دا
نجوید تد **شعر** هر کرا نبود قبول فیض آب حیات • لاجرم نبود قبول خاک در حال ممات **حکایت** مولانا شمس الدین
از پیر یوسف اسفرنجانی روایت کرد که وی گفت شیخ صفی الدین قدس الله سره گفت روزی شخصی سیب چند بیاورد
بیاورد از برای من در خاطرم بگذشت که این سیبها بخدمت شیخ زاهد قدس الله روحه برم چون این فکر بکردم بیرون
آمدم بوضو ساختن از شخص که این سیبها آورده بود برگرفت و پوست بکند چون مراجعت کردم دیدم سیبها پوست
کنده با آن شخص گفتم که نمی بایست پوست کندن که من نیت کرده بودم که از برای شیخ زاهد برم آن شخص گفت که این سیبها تا
کی که من بعوض این سیبها سه من سیب از این بهتر بیاورم تا از برای شیخ زاهد ببری برفت و بیاورد چون بخدمت شیخ
بردم در پیش نهادم شیخ تبسم کرد و گفت صفی امانت خان نگاه داد ندا نجه نیت کرده بودی پوست کنده حق من بود
شعر ایخان بهتر بتران بتر انیه سیبها • کیز چنین یک دلبر داند بد و عا لم سیبها **حکایت** مولانا شمس الدین از میرزا
عبدالله تعیین حاجی اقنونی روایت کرد که شیخ زاهد قدس الله روحه روزی با شیخ صفی الدین قدس سره گفت که مردم فلان
مقام را بگوی تا فلان روز بکار آیند امر ره معقول کردند و فضا دمان بتر بوافق زمان تخم بیا را آماده کردایند تا قضا
آن روز که موعود بیامدند و حالا انکر نعمت بیا ر از برای آن مردم تربیت کرده بودند و تلف میشد شیخ صفی الدین
بیش شیخ زاهد قدس روحه آمد و گفت که نعمتی بسیار راست کردیم و ایشان مردم بیامدند و ضایع میشود شیخ زاهد
فرمود آن را ببرید و بایشان دهید که حق تعالی کار ما مهمل نگذارد آن را ببرد و بایشان داد یم با مداد پیش شیخ زاهد رفتم
تخم بسیار است و خراب میشود تدبیر چیست شیخ زاهد فرمود با یکی برو و احوال آن زمین کجونست چون برفتم
و نگاه کردیم یکی در آنجا بود بر آن زمین نگاه کرد دیدید چندین هزار مرغ آمده اند و هر یکی دانه ای از آن تخم بمنقار برگرفته
و در آن زمین مینشانند و یک ساعت تمامت آن زمین تخم بنشاندند چون بخدمت شیخ زاهد قدس روحه
آمدم تبسم کرد و گفت صفی تو کار دیوانان راست کردی حق تعالی کار ما مهمل چون گذارد **شعر**
این دانه صفا که در بن کشت دار ماست • منقار مرغ روح سزد دانه چین آن **حکایت** روایت است از
حسام الدین قرا سنرقی که وی روایت کرد از احمد دیه خدا بان که در زمان شیخ زاهد قدس روحه دانشمندی
بیامد بخدمت شیخ و روزی چند آنجا بماند محمد بعد از آن در خود اندیشید که این مرد بت صالح و بس مرا از او
چه فایده خواهد بودن برخیزم و بروم چون آنجا نه رفتن خواست شیخ گفت امشبی دیگر با ما باش بر فردا
شو چون شب در آمد آن دانشمند بخفت در واقعه دید که دو بهر دراز در های بهشت که خواستی که در رود
نتوانستی رفتن از غضبان که سر خود را آنجا بزرگ سید بدی که در بنگنجیدی چون از آن واقعه باز آمد پیش شیخ

آمد قدس روحه واحوال ما را گفت شیخ فرمود که هیچ باکی نیست که در روی سر بنیاد خود کوچک کن و در روی برخوت او
انصاف و داد و توبه و تلقین کرفت و چون دو سه روز بگذشت مشغول شد باز همان واقعه دید که درین
شهر در ری رفتی و هیچ چیز مانع نبودی **شعر** تا سر بنیاد خود بر دریشند از دل بی • کی توانند بحریم وصال
آمدن **حکایت** پیر اسمعیل بردوی گوید که از پدر خود فخر الدین شنیدم که وی گفت از شیخ صفی الدین
سره شنیدم گفت شیخ زاهد را قدس الله روحه موذنی بود که خوش آواز بود روزی بانگ نماز بداد شیخ
زاهد موذن را گفت آواز تو نه آواز اولست موذن گفت امروز بانگ نماز کردم از بیخوابی و بیخودی
شیخ گفت که کسی که در کدا نبی بر خود بگشاید **شعر** از برای صحبت ما نشاید از موذن دیگر آنجا بانگ نماز بداد
شعر آب برنیا را ز جوی دیگر است • زاهد را نیم جوی دیگر است **حکایت** حاجی محمود زنقانی روایت
کرد که شیخ صفی الدین قدس الله سره گفت یکی در خلوت بود و ذکر آهسته میکرد شیخ زاهد قدس الله
روحه فرمود صفی این شخص آهسته ذکر میکند بمنزلی که میرسد شیخ گفت او را بمنزل باید رسانیدن درساعت
نعاره از آن شخص بر آمد که بمقصود رسیدم بمقصود رسیدم **شعر** شه سواران الذین خون خطر •
خسته بیچاره را بر خاک ره نگذاشتند • از سر محض عنایت لیته بر فتراک لطف تا بمنزلگاه مقصود و طلب برداشتند
حکایت مولانا شمس الدین ابن حاجب قاضی روایت کرد از پدر خود پیر احمد رحمة الله که او گفت در حالتی
که تایب شده بودم شبی در خواب دیدم که جمعی پیش من آمدندی و بی سوال و جوابی موی من بکرفتندی و مرا بکشا
علی وجهی بر دوزخ انداختندی و بدوزخ میکشیدندی **شعر** الا یا شابا بربنا لعرش عاصی • اتدری
ما جزاء ذوی المعاصی سعیر للعباد بها ثبور • فویل یوم یوخذ بالنواصی • و چون نزدیک دوزخ رسیدندی
بجانب راست نظر کردمی پیری را دیدمی و بجانب راست او جوانی ایستاده و بجانب چپ جوانی دیگر استاده و جوانی
که بجانب راست میبود با مدعی و مرا بکرفتی و میکشید تا پیش آن پیر بردی با جماعت چون پیش آن پیر رسیدمی
بر پیر سلام کردندی پیر گفتی این جوان را بمن بخشید ایشان گفتندی که این جوان زندگانی بیابد نمیکند او را
در دوزخ میاندازیم پیر فرمودی که توبه میکند البته او را بمن بخشید من از ترس دنیای این جوان میجهد
و بهر دو دست پیر را میگرفتم و بدندان نیز جامه او میگرفتم و میترسیدم که مرا از پیش ایشان ببرند
و در دوزخ اندازند از آن جوان پرسیدمی که نام تو چیست و این پیر کیست میگفتی که من صفی ام و این
پیر شیخ زاهد است قدس الله روحه چون از خواب در آمدم بخدمت شیخ زاهد قدس روحه رسیدم
و توبه کردم چون در من نظر کرد تبسم کرد و گفت چونی از زحمت آن کشاکش **شعر** عبدك لا تنال عن
حال بلغت انك ما علا بر • چونی ز همه صدمه از آن احد شدیدی • زان حالت کشاکش که
ککشش تاب داود حاجی علی آذبیل از خود پیر عجب که یکبار در دیه کلخوران چشمه بود در زاویه شیخ
صفی الدین قدس الله سره بود که هر گاه که شیخ زاهد قدس الله روحه آنجا میآمدی آب آن چشمه روان
میشدی و چون شیخ زاهد قدس روحه از کلخوران برفتی آب آن چشمه خشک میشد و طالبان این معنی در بار تو
بکرات پس هر گاه که شیخ زاهد قدس روحه برسیدی طالبان پیش چشمه رفتندی دیدندی که حالی

آب روان میشود و خاشاک در پیش میکند و مدت مکث شیخ زاهد در آنجا بود آن چشمه روان میبودی
و چون شیخ مراجعت میفرمود خشک میشد و تا شیخ زاهد قدس روحه بحیات رسیده است الی یومنا هذا
خشک مانده است **شعر** خاک با تست منبع عین صفات • چند از اکبار آب هواست **حکایت** حاجی علی
از پدر خود پیر نجیب روایت کرد که باری شیخ زاهد قدس الله روحه بکنار دریا نشسته بود و شخصی در ناو
و کرد خانهای که بر لب آب بود طوف میکرد و ناطف میفروخت و بانک میزد که ناطف رفت یعنی اندک
ماند شیخ زاهد را از آواز او نفرتی بود فرمود او رفت و همه ماند و میگوید ناطف رفت علی الفور
آن ناو غرق شد و با آب فرو رفت **شعر** و انا لفی الدنیا کرکب سفینة • نظن وقوفا و الزمان بنا
یجری **حکایت** حاجی علی از پدر روایت کرد و از برادر خود پیر خلیل که گفت نوبتی با شیخ زاهد قدس الله روحه
ازکنار سفید رود بجانب لنکران در کشتی میآمدیم و باد خوش بود و کشتی خوش میرفت کشتی دیگر در پیش آمد که بکشتا…
میرفت و باد از آن ایشان بود و بدست میراندند چون بشیخ رسیدند فریاد بر آوردند که شیخ مددی
کن باد در آمد و باد از آن شماست و ما هم در آب خواهیم ماند شیخ قدس روحه فرمود که یکباره باد
از آن ما باشد و گاه از آن شما علی الفور باد دیگر دید و ایشان بادبان نصب کردند و روان شدند …
فرو کرفتیم و بدست کشتی میراندیم تا بعد از مشقت بسیار بشب بمقام رسیدیم و ایشان براحت رفته
شعر هر که شد پرورده آب و هوای کوی او • کار با آبش اند و هوای آرزو **حکایت**
سلالة المشایخ برهان الدین بن شرف الدین عیسی الزاهدی روایت کرد که یکی از دطالیای که رکن او…
که مشهور آن ولایت باشند گریخته بود و بحضور شیخ زاهد قدس الله روحه آمده شفاعت و پیرا از پیش
شیخ قدس روحه میخواست که بیند ناگزیر دید امن شیخ زد و از سر اضطرار فریاد میکرد که از برای
خدا رها مکن که کیهر امیر بود در آن ساعت جامه مبارکش شسته بود و بغیر از آن سفرلاط سبز جبه
نپوشیده بود برخاست و قدم رنجه فرمود با ایشان شفاعت کرد در باب آن شخص قبول نکردند و دلان خا
که قدم مبارک در آنجا نهاد از برای شفاعت چیزی در دیوار زده بود ندانم مردم که شفاعت قبول نکرده
شخصی برخاست سر شیر از آنجا بیافتاد و بشکست از سر حجود زخم محرم آغاز کرد که تا رعیت خود را بزنم
ممکن نباشد شیخ قدس روحه فرمود حالیا نو برو و چاره خود بساز که از دنیا جان بیرون روی که
بجاروب کرد کشد بعد از چند روز معدود همچنان واقع شد که از هم دیگر فرو ریزید و بجاروب جمع
کرده کردند و بیاد و اجزای متفرق او را در تابوت ریختند و دفن کردند **شعر** عجبا للنفس کیف تنسی ما
رات • یا ویح نفس ما لها لا تفزع • لو کان تعنی بالذی اعنی به • طود منیف شامخ متمنع •
لتضعضعت ارکانه فهذه • و لظل منها خاشعا متصدع **حکایت** هم برهان الدین گفت از پیر عیسی
خلوتی شنیدم گفت نوبتی در سیاورود لشکری عظیم در آمد مردم پیش شیخ زاهد قدس الله روحه رفتند
بشولیش که لشکر در آمد شیخ زاهد قدس روحه فرمود که کار آن باشد که خدا خواهد کدام امیر از لشکر بود
شیخ زاهد آمد و بنشست و گفت … شیخ نوی شیخ گفت اگر خدا قبول کند قدم مبارک بجیب فرو برد

واو سه نوبت کفت که شیخ توی و شیخ جواب میفرمود که اکر خدا قبول کند الا نکاه شیخ قدس سره دامن الیه استکرد بسیار
شیخ نهاد و کفت سر ار کالتباحث عن حقیقة بطلقه که من بسیار دستها از ابد بکشیدم اشیخ قدس روحه بازی
مبارک انداخت امن بیهدا آورده و کفت این مرد را بردارید علی الفور آنکس سر بر آورد و آگاه کرفت و در ساعت ترجمه
العلماء منموم **شعر** ایاک عنی أن ینالک محلی • فنکون کالأمل الذی لا یرجع **شعر** حال آن بد
حال بنکر از حباس آثار زار • تا سر نجاتش کجا افتاد آن بیکار کار **حکایت** هم برهان الدین از پیر عمر خلوتی
روایت کرد که باری لشکری انبوه در طرف کشتاسفی در مقام سور مرده فرود آمد شیخ زاهد قدس الله
روحه در خانه فرستاد که در خانه طعام هست یا نه پیامد که نیست لشکر بحضور شیخ آمد شیخ قدس سره
خود در خانه رفت و بپرسید که طعام هست کفتند نه کفت هیچ نیست کفت اندک نمایه چیزی هست شیخ قدس
روحه در مطبخ و سر دیک بدست مبارک خود برداشت اندکی طعام دید سه نوبت کرد دیک برآمد
و فرمود که در کاسه کنید هفده کاسه پر کردند و هنوز آن مقدار که بود باقی بود باز پرسید که روغن
داریم یا نه کفتند هست بحضور خود را آوردن و ملعقه بدست خود در آن بکردانید و روغن در کاسها
کرد هنوز آن قدر که بود باقی بود **شعر** دین سفره را نیست دو عالم را استمام • حبذا انکه ازین قوت
روان یافت **حکایت** مولانا شمس الدین اقمیونی از حسام الدین فراد روایت کرد و او از احمد محمد ایا
که روزی در خدمت شیخ زاهد قدس الله روحه نشسته بودیم دیدیم که دو مار بیامدند و سر در قدم
شیخ زاهد بنهادند و بعد از آن سر برداشتند و بر دست شیخ همچنانکه کسی بوسه دهد بوسه میدادند احمد محمد ایا
کفت من هراس در آوردم شیخ بمن نظر کرد و کفت تشویش مکن که اینها خوبان من اند یعنی از جن **شعر**
چون خاتم دل مهر سلیمان دارد • در حکم نکین هم انس و هم جان دارد **حکایت** پیر موسی فره سقلی کفت از
پیر محمد اردوی رحمة الله علیه شنیدم که او کفت نوبتی با شیخ صفی الدین و شیخ زاهد قدس الله روحهما
در کشتی بودیم بقضاء الله کشتی بی اختیار در مغرقی افتاد که صورت خلاص متصور نبود ملاح چون خلاص محال
دید فریاد بر آورد شیخ زاهد قدس الله روحه فرمود چیست ملاح کفت شیخ از برای خدا کشتی در معرض
افتاد و این مقامیست که تا انجام کر کشتی بسلامت بیرون نرفته و در مجری کشتی سنکیست که بر آن زند
بشکند شیخ زاهد اشارت فرمود در حال کشتی از آن مقام بیرون جست و بسلامت برفت و مجموع
مستخلص شدیم **شعر** زهی نجاح زمین و زهی فلاح زمانه • زهی خلاص جهانی زهی جهان یکانه **حکایت**
پیر جبرئیل اسکاو کفت که از شیخ صفی الدین قدس سره شنیدم که کفت که بحضرت شیخ قدس الله روحه رفتم شیخ
زاهد قدس الله روحه کفت صفی از برای من چه آوردی کفتم سر که آوردم و جبه آورده ام و جبه و کلاه و پیراهن
و باز پیراهن کفت دیکر چه آورده کفتم دیکر موزه و سر موزه آورده ام کفت دیکر چه آوردی کفتم سه سر قند آورده ام
کفت دیکر چه آورده کفتم صبوحی چند آورده ام کفت دیکر کفتم کهایا کوسفند آورده ام شیخ زاهد قدس الله روحه تبسمی
کرد و کفت صفی نیک بوقت آوردی که ما را تا هست که کوشت نخورده ام بشکرانه آنکه تو این کوسفند آوردی
سه جزلست که سید جمال الدین رحمة الله علیه بمن داده است من بتو دهم یعنی میدهم و من نکر این مسند که این حجت

کدام باشد شیخ زاهد قدس روحه فرمود که اول صفاتی مکن دوم زن خواستکی مکن از برای کسان و سیم
کواهی در کار خلق مشنو لیس والله اعلم **حکایت** شیخ صدر الدین ادام الله برکته روایت کرد که چون اواخر حال شیخ
زاهد قدس الله روحه بود مردم را اختلاف و مناقشه برخواست که مرقد مبارک شیخ قدس روحه کجا باشد جماعت
کشتاسفی میخواستند که در کشتاسفی باشد و شیخ زاده جمال الدین رحمة الله علیه میخواست که بحیوماق آباد باشد
موقان و دشتاوند جهت انکه محال العمارت و زراعت بسیار دارد و میخواست که انجا متوطن کردد و بزراعت مشغول
و شیخ زاهد قدس روحه میخواست که در سیاورود و کیلان باشد چون بودن ولایت سیاه است که انجا خواهد
بودن اما اظهار نمیکرد **شعر** مرغ جانش چون نشیمن باز • آشیان جسم هم سکر دسان • و فرمود که ما را نه
کسی دیکر بیرون نشاورد الطلب دارید تا صواب در جست کفتند شیخ آنکیست فرمود صفی بس فرمود که هیچ اهم
که بیرون و او را بزودی بمن رسانند و در تعیین قاصدی فکر میکردند شیخ فرمود که آن الیوانی پیر کجاست یعنی
خضر پرندی و او را الیوانی میکفتند او در حضرت شیخ زاهد قدس روحه آوردند شیخ فرمود الیوانی میخواهم که
یک روز از انجا باردبیل بروی بطلب صفی و یک روز باز آیی اکر یک روز بروی و یک روز بیایی من خانی
مسکینم زاده بهشت **شعر** چون دوری صوری نمیانبرداری • رو سوی حضور و حور و رضوان آری •
پیر خضر نه نکفت بلانکه کفت شیخ اکر بخشی بروم و بیایم شیخ دست مبارک بر روی فرو کرد و پیشانی او کرد
و کفت روان شو و شیخ در آن وقت در سور مرده بود که آن موضع تا یک روزه راه از محمود آباد که دورتر
بود و این محمود آباد که آن اکنون آب کرفته است و از محمود آباد تا باردبیل هفت روز راه است و از این موضع
سور مرده تا باردبیل هشت روزه راه باشد پس نماز صبح پیر خضر که از سور مرده روان شد چنانکه وقت
طلوع آفتاب نبود و آن بود و از انجا در دشت بلاسوار افتاد و هیچ زنج عاصف در آن هامون میبلد
شعر در یوید عنان نه دست صرصر بود • و اندیشه از آن زمزع نشه پر بود • چنانکه بدید سواری
بوی رسید چون او را دید در غایت سرعت و استعجال دید چنانکه عادت مردم باشد کفت کجا میروی که
و تو بوی نرسی پیر خضر غیر چنان این بشنید غیرت در سرش بکردید و بر جبت و کلاه سمور که انجوان بر سر داشت
از سرش برداشت و در ربود و میدوید آنجوان اسب برانکیخت و در پی او میدوانید و بوی نرسید چون
در پی وی بسیار اختم نرسید تیر در پی او انداخت هم نرسید چون دانست که عاجز شد او از مریدان
شیخ زاهد است قدس روحه و برای شیخ زاهد قدس سره سوکند داد که کلاه من باز ده پیر خضر کلاه وی بوی باز داد
و کفت هان تا با مردمان از افسوس نکنی چشمی که با فسوس در ایشان نکرد سر بی کله و کلاه بی سر بیند و از انجا
بیامد چنان روان که نماز عصر بکلخوران رسید و در خرمن شیخ صفی الدین آمد شیخ صفی الدین قدس سره دید
در خرمن استاده چون شیخ را نظر بر پیر خضر آمد بدانست که حالی صعب و کاری عظیم است اما نکش ضعیف کرد و
بجای باز افتاد **شعر** الا یا قادما من سفر الهجر مرحبا • انا ذاک لا انسان ما هبت الصبا • فلیست علی غلبی
کما قدرکته • حزینا کئیبا بالصبابة متعبا • کفت خضر چه احوالست کفت مرا شیخ زاهد قدس سره بطلب
تو فرستاد تا یک روز آیی و من یک روزه آمده ام شیخ قدس سره حالی در خانه رفت و اثر الابتر بت الحجر حال

آنجا

بود معد کردانید و آنچ حاصل بود حاصل کرد تا بامداد صباح به اسب جرده که داشت سوار شد و شیخ در رکاب
او روان شدند چنانکه نماز شام بزیر وندان رسیدند و نماز شام بر لب آب کنار رود و آنجا دریا و
اسب را به آب زدند و بگذشتند و سوار شدند و برفتند چنانکه نماز خفتن بحضرت شیخ زاهد قدس الله روحه
رسیدند چون خبر رسانیدند که هرچه زودتر پیش منزل آورید همچنانکه هست پس همچنان با جامه و آلات فرمودم
راه بحضرت شیخ زاهد رسانیدند چون زیارت و دستبوس دریافت شیخ زاهد فرمود که صفی مرا بدین
ایمنا نهمانان که داشتی پس لبن با شیخ صفی الدین گفت که چون پروانه مرغ جان با شیانست هر یکی در باب
سخنی میگویند و دانی میزند یکی گشتاسفی اختیار میکند و یکی چو ما قوالا و یکی نغروان توجه میکوید و
مصلحت کجا باشد شیخ صفی الدین گفت که چون دانستم که خاطر مبارک شیخ مایل گیلانست گفتم شیخ
گیلان مقام و مسکنت و جای خویش شیخ زاهد قدس روحه فرمود که من نیز همان میخواهم ترتیب راه
و تدبیر رفتن می باید کردن چنانکه کسی را اطلاع نباشد پس شیخ صفی الدین بوسید که تدبیر کشتی کنید
کرد و مهیا کردانید و در آنجا جای پاکیزه و نرم لباحت و آنچ ما یحتاج بود راست کرد و بحضرت شیخ زاهد
آمد و اعلام کرد و حال آنکه جماعت طلبان اطراف با سلاح استاده بودند و راهها نگاه میداشتند شیخ صفی
الدین شیخ زاهد را قدس الله روحه بر ورنا بر بستر از خانه بیاورد و در کشتی نشاند و بر آن جماعت طلبه و دهشتی فرود آمد
که هیچ یک را شعور و وقوف نبود تا شیخ در کشتی نشست و روانه شد و قریب میانه دریا رسید پس آن جماعت
شدند **شعر** دیده اغیار کی دریابد آن راه سامانی که پای جان بود • و چون با آنجا بلنکرکنان رسیدند شیخ صفی الدین
برون آمد و از برای شیخ زاهد محفه ترتیب نمود و جای نرم لباحت و شیخ زاهد را از کشتی بیرون آورد و در
محفه نشاند و شیخ زاهد را عظیم خوش آمد **شعر** هر که او محفه میکشید گشت فخرها مل عرش مجید و از آن جمله
بجند کس محفه شیخ برداشتند تا بیاورود آوردند چون بدان مقام رسید که اکنون حضیره متبرکه شیخ است
فرمود که صفی محفه مرا اینجا فرو نهید چون فرو نهادند دست مبارک برآورد و بروی متبرک فرود کرد و گفت
الحمد لله که کور بگور بکام آوردیم و شیخ صفی الدین این موضع را نشان کرد **شعر** در نشان میدهد از صورت حال
کامدم پیش سر کوی وصال پس شیخ زاهد را قدس روحه در آنجا بخلوت بردند و مدت چهارده روز صاحب فراش
بود و ملازمت و تمام خدمت وی شیخ صفی الدین میکرد چنانکه هیچ آفریده را دخل نگذاشت و یک لحظه و لمحه شب و روز
از ملازمت و تعهد او غافل نمی بود و در این مدت چهارده شبانروز هیچ نخوردی و نخفت و قرار نمیگرفت و از نماز
بغیر از فرض کار در محال الخاشی و دایم بلوازم خدمت قیام مینمودی و شیخ را در پیش گرفته میبودی و شیخ ایشان
با وی کرده و اگر در وقت ادای فرض نماز بنماز مشغول شدی و کسی دیگر را از اهل و اقارب شیخ بجای خود بنشاند
تا شیخ را قدس روحه در پیش گرفتی چون شیخ قدس روحه دایم صفی صفی میگفتی و خطاب کردی که صفی و از دیگر جا
گفتی شیخ زاهد حدت میکردی که صفی کجاست گفتندی بفرض نماز مشغولست این مقدار نیز مفارقت تحمل نتوانستی
کردن و میفرمودی که صفی وقت آنست که یک لحظه صورت از من دور نشوی و همیشه دست مبارک در دست
شیخ صفی الدین نهاده میبودی و در میان ایشان اسراری که محل زبان در میان نبودی میرفت میبود **شعر**

رمزی ز میان عشقت اندر زبان نگنجد • رازی ز سر وحدت اندر بیان نگنجد • چون دوست کرد و خلوت در این مکان
وحدت • دل در حساب ناید جان در میان نگنجد • در این روزها جمعی از ملاحان که کشتی در دریا بودند دیدند
که ماه آسمان بچهار قطعه شدی و بدریا فرو رفتی و باز آمدی و از قطعها بهم جمع شدی و تا بالا رفتی این
سخن را بحضرت شیخ زاهد قدس روحه بگفتند فرمود که وقت رحلت ماست و چون چهارده شبانروز برین بگذشت
فرمود صفی فردا اول روز بعد اشراق زمان رحلت و مفارقت از دنیا و مواصلت بحضرت حق تعالی خواهد بود
و هرچه وظیفه وصیت بود رعایت فرمود و گفت صفی می باید که مجموع ترتیب من بنفس خود بکنی و هرچه وظیفه
باشد بجای آری و چون روز دیگر شد و نسیم وصال بدمید و منسم مبارکش نسیم وصل بشنید بذکر طیب اللسان
و بقرب مشغول الجنان قدم روح مسوّر در آستانه معقد صدق و خلوت خانه مقصد حق و شبستان وصال
نهاد و جان مطهر بقرب جانان فرستاد **شعر** مرغ قدس اندر هوای اشیان بکشود بال • باز در پرواز آمد تا شبستان وصال
این حجاب عالم ظلمانی از ره دور شد • گشت نوری غرق نوری در تجلی جمال • و در آن وقت چون جسم مطهر در کنار
شیخ صفی الدین بود و جان منور هر دو بنسبت کلی بهمدیگر متصل و بیکدیگر متواصل چون مفارقت و عروج روح مقدس
شیخ زاهد قدس روحه بشد روح قدسیه شیخ صفی الدین نیز قدس سره بمشایعت روح او روان شد و هر دو بر یک
فراش بیفتادند و نعش هر دو روان بحضرت فرستادند و جسم مطهر شیخ زاهد بر سینه پاک شیخ صفی الدین بود و بغیر از ین هر دو
یار هیچ کس اغیار در آنجا نبود و کس را برین واقعه وقوف نه **شعر** در وصل جانان خود در هم خلوت و هم خانه شد
با ساقی جان بخش خود همکاسه و هم پیمانه شد • در نور وحدت غرق شد از پرتو رخسار او • در بزم جان دارد این
هم شمع و هم پروانه شد • چون ساعتی بر آمد و مردم بطائله و نزدیک در خلوت رفتند هر دو یار دیدند در فراش وصال
با هم در ساخته و نقد روان در باخته فریاد در نهاد خلایق افتاد و جمع عظیم جمع شدند و کسانی که امید از شیخ
صفی الدین میبودند چون حال برین منوال مشاهده نمودند تاسف خوردند که رجا و مرتجای ما بعد از شیخ زاهد قدس روحه
شیخ صفی الدین بود تا احمد نام در آمد و ترتیب ترتیب کرد و بحلو مبارک شیخ صفی الدین فرو ریخت فرو ریخت
یارکی بی بخبر ما نجاحید **شعر** از بعض نکل بنا ناید لنا در رسید • و از تاج امید بر جگر خار رسید • در این حال ابو اسحق
باقلانی رحمة الله پای مبارک شیخ صفی الدین قدس سره در کنار گرفته بود ناگاه انگشت پای مبارکش حرکت کرد او از ذوق
نعره فریاد برآورد بشارت بر آمد که احمد همه ایمان باورید داشت و خطا میان کاشت و حرکت بر یادت میشد و چشم مبارک
بگشاد و نظر فرمود مردم را آشفته دید گفت شما را چیست و حال چه بوده است هیچکس را قدرت نبود که کیفیت صورت
حال باز گوید تا احوال شیخ زاهد به تیر رسیدند که اگر در این حال دفعه واحده باز گوید شیخ صفی الدین را طاقت شنید
نباشد و خطا کند **شعر** که نواند که چنین واقعه کوته کند • که ز خون جگرش دیده را جوی کند • اجمال را حالی بوی بشنید
داشتند تا قوت حواس و جسم مبارکش باستقامت کلی رسید بقوت تمام انجامید پس این واقعه هایله با وی در میان نهادند
و الحمد یا دانستنا خلایق از جیب و زار است بر خواست و تا سه روز هیچکس پروای تصرف خود نبود و مجال تجهیز شیخ زاهد
قدس روحه تا روز سیم شیخ صفی الدین شیخ زاهد را قدس روحهما در حضرة الدیک سیر مود صفی نگاه کرد چون شیخ
صفی الدین نظر میکرد دید که شکم مبارک شیخ زاهد گشاده و به دست مبارک دست شیخ صفی الدین گرفت و شکم مبارک

خود فرو آورد که در آن شیخ علی و غنی و آلودگی نبود پس فرمود صفی ما همچنین باشیم فکری مکن و همچنین مکن **شعر** کرچه کز خاک آمد و با خاک شد • از آن آلایش پاک آمد و هم پاک شد پس بتجهیز و ترتیب مشغول شد و خانه خالی کرد و چون شیخ را قدس بر مغتسل بخوابانید و میخواست که مشغول کردد حاجی بنا و ندی در پیش آمد که دست بر شیخ نهد شیخ زاهد روی سوی بر کردانید و تیز در روی نظر کرد حاجی بنا و ندی بیرون کریخت و بیفتاد و از خود برفت **شعر** ما ضرّه لو ان عن عطافی فالسیف اهیب ما کان مسلولا • پس شیخ صفی الدین مجموع فرایض و سنن و آداب که آن را لا بد شد قیام نمود و اکر بر شیخ بسبب دهشت ذهولی دست میفرمود تا وظایف و واجبات و آداب تمام باتمام رسید پس دیگر قدس سره معطّرش بواجبات دفن صوری قیام نمودند **شعر** فلو ان حیّا کان قبر المیت • لصیّرت احشای لاعظمه قبرا • و لو ان دهر کان طوع مشیتی • و ساعدنی المقدور قاسمته العمرا • و حرمی کرد آن بباشد که حرم شد اجابت کاه دعوات طواف اطراف شد و حظیره متبرکه بنا کردند که کرامات که آنجا بظهور آمده است اکثر من ان تحصی عدد الرمل و الحصا است و پیوسته سحاب فیضان مواهب ربانی بر آن مرقد نورانی وابل المطر و واسع القطر میباشد **شعر** سقی الغیث غیثا وارت الارض شخصه • وان لم یکن فیه سحاب و لا قطر • و کیف احتمالی للسحاب صنیعة • باسقایها قبرا و فی لحده البحر

حکایت پیر محب جنوی اردبیلی کفت شیخ زاهد را قدس الله روحه رجب نام ملازم عتبه میبود که در بودو بر سالت شیخ زاهد قدس روحه آمد و شد میکردی روزی در حضور مبارک شیخ زاهد بود شیخ فرمود رجب رجب بزرگ کی در آید رجب کفت من نداستم چه میکوید و بحضور شیخ صفی الدین قدس سره رسید و این سخن باز کفتم شیخ صفی الدین ملول شد و کفت مراد شیخ و عدت حیات اوست و چون ماه رجب سنه سبعمائه بود بعالم بقا رفت قدس الله روحه العزیز **شعر** صلی الاله و علی روح تضمنها قبر • و اصبح فیه الزهد مدفونا فهذا الف الحق لا ینبغی بدلا فطار بالحق و الایمان مقرونا • اکرچه شخص لطیف او قدس روحه در حجابات صوری پوشیده شد اما لطایف معارف معانی او بواسطه خلیفه جهانکیر ش کالنیر الاعظم علی سمت العالم ساطع و طالع شد **شعر** لئن فجعتنا الحادثات بفقده • و نحن بما فجعن فیه فواجع • فارشاده فینا نجوم زواهر و آثاره فینا بدور طوالع **تکمله** در بعضی از کرامات شیخ زاهد قدس روحه که بعد از وصول او بجنات باقی بظهور رسید

حکایت ادام الله برکته فرمود که ملک احمد اصفهبد کیلان قصد احمد مهذا یان کرد و احمد مهذا یان در آن حرم حضیره متبرکه کریخت و ملک احمد میخواست که وی را از آنجا بیرون آرد لیکن جرات نمیتوانست نمودن و در میان مردمان او خوکه کش نام مردی بود او کفت که من در حضیره روم و احمد مهذا یان را از آنجا بیرون کشم قدم در حرم نهاد ناکاه بروی در افتاد و خون از دهان وی بجستن و تدفق میرفت و در حال هلاک شد و از بیم هیچکس را مجال و زهره آن نبود که قدم در حرم نهد و او را بیرون آرد تا جا ناسی و ناله برپای وی بکرفتند و بیرون کشیدند **شعر** چون سیاک بی آدب قدم نهاده • سر بی سنک خود بباد بداد **حکایت** از مشاهیر است و مشاهد خلایق کردید اطراف مزار متبرک همچنانکه از طرف بو تر و از طرف سعد کران که عین و لیالد مزار متبرک است تا بدامن کوه بکرفته و اطراف مزار بی بنجاه بکرفت و آب تا قریب مزار متبرک بکرفت چنانکه غوغ دریا در بعد و حضیره میرد پس شد الاقطاب فی العالمین رحمة الله علیه بکرات دیدم یعنی با شیخ صدر الملة والدین ادام الله برکته علی المسلمین

مشوش کرد که مزار متبرک شیخ زاهد قدس روحه از ین موضع بمقام سیاه بلرین که مقام مرتفع و مشرف نقل کنیم که آب دریا فوت کرفت و چون محض تضرع بود جرعت وی را معصوم شد که موسم بهار بر نقل مزار اقدام نماید کنا کاه از تولیت شیخ قدس روحه آب دریا از آنجا باز کشت و معتاد او و بیش بی تاب آب از مزار متبرک دور شد و بر کنار و اطراف مزار ریک انبار شد و بجسته بیست و از هر دو طرف یمین و یسار مزار که بو تر و سعد کران است تا دامن کوه رسید همچنان بماند و توده ریک بسته درمیان حایل بماند **شعر** بود شوری شورشی در جان دریا زان سبب • تشنه لب آمد نخاک نخاک کوی او ترک دل

حکایت درین وقت ما داود بیغلو حرب قبچاق رفته بود بکیلان و قبچاق منهزم و شدند و مردم متفرق با نبوه در محوطه حضیره متبرکه شیخ زاهد قدس روحه کریختند و در آنجا متحصن شدند و ترکان و حشم داود میآمدند و از سر چوبین حضیره سرای نظر کرده میکردند و از جمع عظیم را نمی دیدند و بعضی از ایشان بودند که میدیدند لیکن غفلت و ذهول بر ایشان غلبه کرد و از ایشان غافل ماندند و از ایشان غامت بسلامت در آنجا ماندند **شعر** از شر سکان شده ایمن • در کهف پناه شیر مردی • او را چون سیاورود که منسوب با شیخ زاهد بود بنا داج در افتادند و دست بنهب بر کشادند سالبر نکشیدند و بحکم امیر ملک اشرف بجزای خود برسیدند و مستاصل شدند **شعر** زان دست جفا که بر کشیدند • تا وان وجرا بر کشیدند •

حکایت ادام الله برکته کفت که شمس الدین بن حسین نامی بود از نوادکان دختری شیخ زاهد که مجاور روضه حظیره متبرکه بود و مردی بود کار کرده و بیخ بوده و دعوی ذکر رسم کردی لیکن در حظیره متبرکه کستاخ وار آمد و شد میکردی و رسم آداب این و آرامیدگی رعایت نمیکردی و چون میخواستی که قفل در حظیره مکشاید کستاخ وار بی تحاشی میکشاید تا روزی همچنان بر عادت کستاخ خود در حظیره بکشاد و سجاده متبرکه شیخ زاهد قدس روحه بود که از آن میکرد و بتبرک بمردم میداد و در ین حالت استاده بود که پشت با مرقد مطهر کرده بود و در حظیره بیرون کرده شیخ صدر الدین ادام الله برکته فرمود شمس الدین ادب کوش دار که سیلی شیخ قدس روحه باشد و بلای مغرور مشو که نوادکه شیخی که چون غیرت در آید نظر با فرزندی نفرماید شمس الدین کفت عم مبین که شیخ با من غیرت نکند و شب جمعه بود شمس الدین در حضیره سرای میخواست که احیای شب کند چون بعضی از شب بکذشت از آن غیرت شیخ خبری ظاهر کشت از جای خود بیخود بر جست و از آنجا خارستانی عظیم بود بیخود خود را بر آن زد و خطی وتن او و بدان خارها پاره پاره شد و سرا پای مجروح شد بیفتاد و بیخود بماند تا آمد احوال بپرسیدند این قدر بکفت که شیخ قدس با من غیرت کرد که کستاخی میکنی و ادام الله برکته فرمود که من روز شنبه از آنجا مراجعت کردم چون بارد بیل رسید خبر رسید که سه روز دیگر شمس الدین بعالم آخرت رسید و جان در سر کستاخی کرد **شعر** تیغ بران تر بود چون آید بیرون • هر کجا این باز بی شماند کرد سرباز بی چون

حکایت ادام الله برکته کفت که بعد از بیست سال که شیخ زاهد بجنات باقی رسیده بود قدس روحه صندوق بالای مرقد مطهر کهن و بالی شده بود و شیخ صفی الدین قدس سره صندوقی دیگر از نو ترتیب کرده بود و میخواست که بر مرقد متبرک نهد اما آن صندوق کهن شده را بر داشتند تابوت منور شیخ پیدا شد سر تابوت منور بر داشتند پوشش متبرکش همچنان سپید و تازه و نو یافتند و جسم مبارک مطهرش بر قرار و هیچ تغییری نشده چون آثار اولیاء الله آنست که کوشت و پوست ایشان بر خاک حرام باشد

شعر جسمی که چو روح پاک باشد • کی طعمهٔ منت خاک باشد
خواست که مثل یاران از پوشش مبارک شیخ تبرک جدا کنند شوانستند استاد شمس نجار میخواست که از تابوت منبر کشی تراشیده یا از تراشیدن برای تبرک چون تیشه بران زد تیغ تیشه باز نشست و از تابوت تراشه بر نخواست **شعر** از نقر و قدر بجوار وصل یا شد دریا
ذرهای کاینات از ساحت آن بارگاه • **حکایت** حاجی علی از پدر خود پیر یحیی روایت کرد که او گفت از شیخ صفی الدین قدس الله سره شنیدم که فرمود چون شیخ زاهد قدس الله روحه بعالم بقا رسیدن بود در واقعه دیدم که شیخ زاهد قدس روحه بر لب آب دریا ایستاده بودی و مشایخ بسیار بازدحام با اضافا ایستاده و انضاف شیخ زاهد قدس روحه میدادندی که من پرسیدمی که این چه انضافست که این مشایخ میدهند گفتندی که انضاف این برادر میدهیم که هر خرده که در شریعت از ما فوت شده است این برادر رعایت کرده است **شعر**
غذا او جه الاداب منه نواضرا • وقد زال عنها ما شانها و نهاوها • فجدد بعد اندراس رسومها • و قام به بعد اشکاس لواها **فصل یازدهم** در ارشاد پیغمبر صلوات الله و سلامه علیه است مر **شیخ صفی الدین** را قدس الله سره در منامات صادقه من رآنی فی المنام فقد رآنی فان الشیطان لا یتمثل بی که مردم را بدلیل و تصریح یا بتعریض بشیخ قدس سره دلالت فرموده **حکایت** پیر عبدالله روایت میکند که والد من پیر عزالدین رحمة الله علیه در وقتی که هنوز دست ارادت در سلسلهٔ توبه بدست شیخ قدس الله سره ننهاده بود در طلب مریدان و پیران بکار و ریاضت قوی مشغول میبودی چنانکه اثر کشایش یافته بود **شعر** و عجیب
هذا الورش سکب ناقع • و قناء هذا النبت روض یانع • روزی بر در دروازه پیر سعد که از محلهٔ درو باد در سلیت در آب بود و بوستی میست شیخ را دید قدس الله سره که از دیهٔ کلخوران سوار می آمد و شمانا چون پیر عزالدین را بدید عنان مرکب باز کشید پس شیخ قدس سره بدل اشارت کرده که سرگردان بدین سان تا بکی گردی پیر عزالدین گفت من نیز با ندرون جوابی دادم که تا انکه ترا بمرشدی قبول کنم با ندرون شیخ گفت که بیش ما بیا که تو هم حیه چیز حاصل آید باندرون شیخ گفت کشف و کرامات و قدم با زدم و جواب دادم که کشف و کرامات بکار نیست مرا لیکن نظری میخواهم فرمانا شیخ قدس الله سره بنظر مکاشفه نظر فرمود سوی دیه که کیشتان را که اول در شهرها بود یکقدم از قدم میزدند و بیرون گفتم که کشف و قدم فرو نارم باز بدل شیخ گفت کشف اعظم دهیم تا شش گفتم کشف میخواهم و بکشف فریفته نشوم چون شیخ این معلوم کرد انکه برداشت و برفت و از نومان کنج روان از دست برفت و من عندالله نیست کین گوهر بدست آید **شعر** هو اغنی الانام عنی و لکن انا من افقر الانام الیه • و بعد از این مدتی در پی مقصود همی گردیدم و هیچ روی بمعجز ادند بدیدم ان زمان در طلب میبودمی در بنیا اضاف قوی کوشیدمی و طلب استادم صاحب ارشاد میکردمی تا عاقبت نشاد دادند که در همدان شیخ احمد نام مردی صاحب معامله هست ارادت خالص و دعوی طالب بودند کار رسانی راه او کردم هم رفیقان بدست آوردم چند کس را که بسوی همدان بشتابیم و شیخ احمد را رحمه الله دریابیم موعود خروج روز سه شنبه کردیم و روز آدینه چون بمسجد جامع رفتیم و بلشطار نماز نشسته بودیم خوابی بر من غلبه کرد دیدم که جماعتی نشسته روی مجموع بسوی قبله و من بعد آن سوی قبله کردیم فریادی که با وجود این ریاضتهای من و این مثل مجاهد

کرامت

که مراست این چنین حالتی چراست تا که ما بیک او ان بگوشم آمد که سبب روان قبله کردیدن آنست که روان صاحب دل بگردانیده **شعر** از قبلهٔ دل جو بطوع کردانیدی • الکعبة کل حین بگرد بیت روی • گفتم که صاحب دل کجاست که من روان رو کردانیدم گفتا اندر مصلی شهر اردبیل نشسته است بجبر و حضور او اندر دنیا برجعت این آواز شنیده روی بمصلی کردم و شیدا و سراسیمه دویدم و چون بمصلی رسیدیم دیدم مجمعی بس عظیم نورانی تمامت مجمع انبیا و اولیا انجا حاضر و مجتمع شده از غایت اشتیاق چیزی با ایشان نگفتم و پیش دمبر رفتم تختی دیدم که بس بعظمت نهاده و صدر نشین سریر رسالت محمد مصطفی صلوات الله علیه بر ان تخت نشسته **شعر** و اکرم من تحت العربیة کلها و من فوقها اصلا و فرعا و محتدا **شعر** سلطان تخت انبیا دیباچهٔ پیغمبری • شاه سریر اصطفا ماه سپهر سروری بر قنه عکس روی او خورشید انوار هدی • هر ذره در خورشید او مهتاب اوج رهبری • و در پهلوی او شخصی نشسته و بر روی ایشان برقعی بسته و اصحاب صف ها کشیده و چون روی عالم آرای پیغمبر را صلوات الله علیه دیدم فریاد بر کشیدم که یا رسول الله مددی که در ماندم اهمرا مرشدی بنما اشارت پیغمبر فرمود مرا پیش میخواند و میگفت کی اول ارشاد صراط مستقیم راه حق من کرده ام و داعیا الی الله باذنه و سراجا منیرا **شعر** الا یا رسول الله انت صادق • و بورکت هادیا و بورکت مهدیا • فبورکت یا لاحوال حیا و میتا • و بورکت مولودا و بورکت نائما
و بعد از ان بکمالیت را بعد از پیغمبر فرمود تا بشیخ زاهد قدس الله روحه و بعد از ان فرمود که این زمان مرشد این شخص است که در پهلوی من است من میگفتم یا رسول الله این شخص چه کس است پیغمبر صلوات الله دست مبارک پیش برد و برقع از روی انکس دور کرد من نگاه میکردم شیخ صفی الدین را میدیدم قدس الله سره **شعر** زهی خوش طلعت حسنی که بینش روی نما باشد • هزاران جان مشتاقان کمینش یغما باشد • آهی میزدم که چه بی شرمی کردم که با او چنین سلطانی بپیش شمس احمد میرفتم درین حیرت فرو ماندم که تا ندیمی من چه بود امیرالمؤمنین علی رضی الله عنه در پیش میامد و مرا میگفت که مترس که کرم انظر و او دست ترا میخد من میگفتم یا رسول الله شفاعت کن که بجا بود کرده ام پیغمبر صلوات الله علیه دست من بگرفت و در دست شیخ قدس سره سپارد و میفرمود که توبه و تلقین ش و شیخ توبه و دست من میگرفت و توبه ام میداد و تلقین میکرفتم **شعر** الحمد بیدا بینی شیها ز حق میخواستم • دیدم این دولت بیدار من در خواب دید • در ان حال نعره زدم و از خواب در آمدم یاران همه برسیدند که این حال چه دیدی در خواب همی دیدم اسات دخانه و ماجرا در کاغذ بهانا ماجرا جونان بپیش چرا ما جای دیگر برویم و عزا ادا کنند و نجوئیم و چون از مسجد بیرون آمدیم مولانا عبداللطیف را رحمه الله که امام شیخ بود دیدیم گفتیم خلایق کجا رادر یاب و پیر بحضرت شیخ باحدیثها و بحضرت شیخ شدیم شیخ قدس سره در دنیا و بر منبر که نشسته بود و بکلمات طیبات مشغول بود مولانا عبداللطیف گفت که این چه کس است از قوم ایرانیان است اشارت فرمود که در پیش بیا چون دست بدست شیخ دادم گفت آری تا از قبله روی تو بر نگردد و پیغمبر صلوات الله علیه پیش ما نفرستد پیش ما نیامدی انچه اندر خواب دیدم سر برابر او و اخر تمامت بارکت پیر اندر قدمش نهادم و توبه و تلقین بگرفتم و بکار مشغول شدم و از همت شیخ قدس سره انچه جستم دیدم **شعر** کرکسی کعبه مطلوب بدنیا ست اینست • ور کسی قبله معصوم شید ست اینست • پس شیخ قدس الله فرمود یا دیمی او یکی که بر دروازهٔ پیر سعد جواب چگونه میدادی این زمان معلوم کردی کشف اعظم را که جست

طبقة لعد طبقة

سخن منفعل شدم تا از فرمود شرمی که پیغمبر صلوات الله علیه شفاعت کرده و من بخشیدم **شعر** یا من یری ما فی القلوب
ویسمع انت المعدّ لکل ما یتوقع انت المرجّی للشدائد کلها • یا من الیه المشتکی والمفزع **حکایت** مفخر العترة سید
نور الدین گفت که سید شرف الدین رحمة الله علیه گفت که با برادران خود از شهر اردبیل آمدیم و بخانه یکی از اقارب نزول
کردیم روزی باتفاق گفتیم که بحضور شیخ قدس الله سره برویم و زیارت حضور شریفش دریابیم پس باتفاق بخدمت شیخ
رفتیم و دستبوس دریافتیم و چون شیخ فاتحه میفرمود من نیز میخواستم که دو سخن بگویم یعنی از منصب سیادت
و علم که داشت **شعر** رفعت مرتبه علم و سیادت بودش • مسند سروری و جاه و ریاست بودش • و چون نماز
عصر بگذاردیم اجازت خواستیم شیخ قدس سره اجازت نداد و فرمود که امشب با هم باشیم و شب در صحبت مبارک قدس سره
شب نشین کردیم و از دولت حضور اصلا [illegible] گوییا آن شب نشین که شب قدرش برابر بود اندر شب و چون
شیخ قدس سره بخانه رفت و ما در خلوت رفتیم چون در خواب رفتم آفتاب برج رسالت و ماهتاب اوج نبوت محمد را
صلوات الله و سلامه علیه در واقعه دیدم که بر تلی استاده بود و چون مرا بدید آغوش بگشادی و فرمودی تعالی یا ولدی
شعر زهی والليل گیسوی کما اندر برده عزت • شب اسرا دوم عالم سیه موی معطر شد • زهی آن والضحی روی که روز
دین بود او • هزاران ذره شمس اشاهات تا بعشو مند **شعر** [illegible] در پیش رفتم پیغمبر صلوات الله علیه مرا در کنار گرفت
چون نگاه کردمی در روی مبارک شیخ صفی الدین بودی قدس سره نعره بزدم و از خواب در آمدم برادران را خبر شد بیدار شدند
چه حالت گفتم چنین برخاستم و تجدید وضو کردم و تجدید گفت نماز کردم باز در خواب شدم باز همچنان پیغمبر را
صلوات الله علیه دیدم بران تل استاده و ندای تعالی یا ولدی فرمود باز در پیش رفتم آغوش گشاده بودی در آغوشم
گرفت چون نگاه کردم شیخ بود قدس سره باز نعره زدم و از خواب در آمدم و دیگر باره وضو ساختم و نماز کردم و باز در خواب
شدم بار سیم باز همچنان پیغمبر را علیه الصلوة والسلام معین بران تل دیدم آغوش گشاده و ندای تعالی یا ولدی فرمودی که بیش
رفتم و در آغوش گرفت چون نظر کردمی شیخ بودی قدس الله سره گاه پیغمبر بودی علیه السلام و گاه شیخ بودی قدس سره
شعر چشم احول سلفی کردیم ازان • نقشها دیدیم لیکن دو و دو راز • طاقت چو [illegible] بشنیم را • ملک را کار آمد و [illegible]
دیده احول و محدث سر به یافت • هم با آمد نشد و هم نشد ایاز • بعد از ین حالت صورت حال با برادران بگفتم که پیغمبر علیه السلام
امشب سه نوبت مرا حواله کرد و ارشاد فرمود که شیخ قدس الله سره من مرید خواهم شدن و توبه کردن برادران گفتند
ما نیز موافقت کنیم و این دولتی باشد عظیم بامداد توبه کردیم و برادران نیز توبه کردند و تلقین بستدند و بر تتبع
مشغول شدند و سید نجم الدین پسر سید شرف الدین گفت چون سید شرف الدین رحمة الله علیه مرید شد و از
آثار سیادت دور کرد جمعی از سادات ملامت نمودند که بعد از سیادت و علم وافر و تذکیر و قبول خلق این معنی چرا کردی
سید شرف الدین جواب داد که مرا از میراث جد خود علیه الصلوة والسلام نسب تنها یافته بودم و میراث خلاصه میل نبوت
که از علم بالله و تقوی است اینجا یافتم خواستم که کمالات رسول علیه السلام حظی از کمال موارثت نبوت حاصل کنم **شعر**
قبله و مقصد و مقصود ما آنی اینجاست • کعبه و ما من جانی و جهانی اینجاست • مفلسان کنج شوان بود از بیش که چون
کیمیای هنر و گنج نهانی اینجاست **حکایت** از مشاهیر حکایات مکرر ما است که چون سلطان العباد بیر عز الدین رحمة الله
علیه از حله ابا بعالی بیت المقدس بیت بود و او از زنان و همچنان دل او و صفه [illegible] شنید ندی

تعال یا ولدی
تعال یا ولدی

ودر کلمات

ودر کلمات و کرامات حظی اوفی و سهمی مستوفی داشت و در ین معاملت شهرتی بحیثیتی داشت که شیخ صدر الدین ادام الله
برکته فرمود که رغبتی عظیم بصحبت ارباب ریاضات و اصحاب معاملات داشتم و از شیخ قدس الله سره اجازت صحبت ایشان
درخواستم اشارت بصحبت بیر عز الدین کرد و فرمود که صحبت او از انست که اندر دهد گفتم من با شیخ زاهد قدس سره نوعی
کرده ام او تمس کرده است **شعر** علم دینا و عالم بالا کبر گرفت • پایه مرتبه اش فرق ثریا بگرفت • اتفاقا بیر عز الدین
رحمه الله داعیه مصاهرت با شیخ قدس سره بر امونی کلی عزیمت خاطر گردید و همگی ضمیر این نیت بر قضا رای حق تعالی
گردانید و چون شیخ قدس سره از ان امتناع فرمود بر مزاج بیر عز الدین گران آمد بر زبان نفس سخنی چند که بعد
انگیز خشونت آمیز بگذشت و از انجمله اینکه شیخ اکنون بسن کبر رسید باید که بگوشه بنشیند و فراغت کند
و سجاده ارشاد با من تفویض کند تا من بوظیفه ارشاد قیام نمایم **شعر** درین میدان براق شد دارم •
براق نعل او میدان سپارم • و نیز یکی از منهیان کذب بما معه بیر عز الدین رسانیدند که شیخ قدس سره آن داعیه
وصلت و مصاهرت مبذول فرمود و در واقع بکذب غیر واقع بود مگر ملازمان اصحاب انکر عادت با ستطبل
زدن و نشاط کردن گرفتند این معنی بسمع مبارک شیخ قدس الله سره رسید تغیر خاطرش بدین سبب زیادت شد
چون بیر عز الدین تغیری بر تغیری دید باز بهمان طریق وحشت افزای گفت از اینجا عزم کعبه کنم و بر مقامی که
خلیفه است سجاده از و بستانم و از تمام خلفا سجاده ها بستانم و عنان صوب کعبه کرد از و انجا معتکف نشستم
شیخ قدس سره چون این سخن نیز بشنید غیرتش زیادت در جنبید و آتش غیرت فرمود که [illegible] از فرکستان
بیلم و این معاملت نور و لسیا دم بر ود د شیخ زاهد قدس سره بیاشم **شعر** و بترق ما ضاد المنایا امتها
اذا لاحظته وهو جمر الحمالق • و چون بیر عز الدین رحمة الله علیه بخلاف شیخ قدس الله سره مجاورت کعبه
میخواست دست غیرت شیخ گریبان احیاء او در دست سفر فراباغ نهاد که الحق مقام در فواحش تمام ا
و بسبب معاملات و کسب دنیوی مدا انجا میرفتی لیکن عنان وظایف دقایق ریاضت و ورع و تقوی بخت
میگرفتی **شعر** عاشق که وجود خود بنازد چکند • در عشق نبود دو نیاز د چکند • و چون شیخ قدس الله سره
فرمود که فرنگی باید و معاملتا و بوی دهد تا نقاد و سبیل فراها نام یعنی ابراهیم یکی از جمله قسیس نصاری که
در میان ایشان نامزد قلیقوس بود و باصطلاح ایشان قتلیکا سیکفتند یعنی قایم مقام عیسی صلوات الله علیه
و آب وعادت ایشان چنان باشد که در میان ایشان همی باشند بعد بیت پیشوائی و دولت پادشاهی که
ایشان مثل بنی عباس باشند در میان اهل اسلام بخلافت و از پادشاه و چون فرزندی جید باشد بعد
در معبد ثابت گردانند تا علم حاصل کند و عالم و عابد گردد و مجرد باشد تا در امور دین ایشان مرجع و مقتدا
گردد و چون قلیقوس که عم او باشد متوفی شود این کس بجای او قلیقوس باشد و قلیقوس در میان ایشان بجای
فرمان روا باشد چون شاه او بیشد از برای او سجود کنند و پادشاهان مطیع او باشند و بر بدیگر با [illegible]
گردانند با مور دنیوی و امارت مشغول گردانند چون امیر الامرا متوفی شود و قایم مقام او امیر الامرا با
و او امیر الامرا باشد و برادری قلیقوس و یکی امیر امیر الامرا باشد و باز این امیر الامرا یک پسر را نامزد
قلیقوس و یکی را نامزد امیر الامرای کرده اند و این عادت بدا میان ایشان مطرد باشد و این فراهام نام

نامرد قلیقوس شده بود و دو دعا بد بوده و در علوم ایشان مهارت تمام یافته و متبحر شده تا انجیل که بزبان رومی نوشته
بین خطی وافر حاصل کرده بود و در انجیل و فنون شده و معبدی داشته که در آنجا نسخ انجیل و کتب انبیا ز بسیار نهاده
بود تا روزی این ابراهیم در آن معبد نسخه کهن از انجیل دید که دست تحریف پیرامون آن نیامده بود و بر قرار
منزل باقی مانده و از اینبرک و اعزاز نگاه داشته چون در مطالعه آورد در آنجا نعت و صفات پیغمبر خاتم
النبیین و امام المرسلین محمد مصطفی صلوات الله و سلامه علیه دید نوشته و نشان مدایح طغرای نبوت
او کشوده داده شعر نبی تقی صادق و مبشر بروضات جنات و فی الحشر شافع • چو اذکر نیر طاهر و مقدم
رسول کریم بر الایمان للکفر قامع • علیه من الصلوات اعلاها و من التحیات احلاها شعر عیسی از مقدم
او تا نفس زد بجهان • نفس روح دهد از لب او مایه جان • و هم در آن معبد قصیده دید که کسی رقم کرده
که بر جاده مستقیم بوده اند در مدح پیغمبر خاتم الرسل صلوات الله علیه گفته بوده این بیت شعر
زهی شاهی که رخش او علم بر طاق نیلی زد • زهی شاهی که فر او سرا آفاق را سری زد • رضای فیض برها انثر رضا
عرش میدانش • زلال تیغ بر آتش دم از انا فتحنا زد • ابراهیم از راه او دامن بدامن هیچ آگاهی که در کونین هم تا
شعاع آفتاب زد شوقی و اشتیاقی در باطن او پیدا شد و در دین هوا سراسیمه و شیدا شد لیکن مجالی نمیبرد و
کسی با مدانست که وی را ارشاد دین حق کند • شب و روز بمطالعه نعت پیغمبر علیه افضل الصلوات و التحیات
مشغول میبود و آب حسرت از دیدگان میپالود و مثل عبادت اسلام متفکر جزو عبادتی میکرد و روی بقبله اسلام
میآورد اما فاتحه و قرآن و کیفیت ارکان نماز نمیدانست کیف ما کان بدانچ وسع فکر او بود بمتابعت انبیا میبود و
در سلک الذین یتبعون الرسول النبی الامی الذی یجدونه مکتوبا عندهم فی التوریة و الانجیل منخرط میکرد
عاقبت این خبر بعم او رسید که قلیقوس بود این معنی عظیم متغیر و متغیظ شد ابراهیم را بخواند و از هر نوع سخن گفت
فایده نداشت و ابراهیم معتقد خود محکم داشت و ثابت القدم قدم صدق داشت عم ضد آن کرد که این سخن بنیاد کنار
وصیت احوال ابراهیم صدا کرد و هریکی باز میگفت شعر دهر دهی فنا دارد بمجاز این قصه بشرح و بسط ما نتدبار
روزی ابراهیم آن نسخه انجیل غیر محرف را پیش عم خود برد که قلیقوس وقت بود و نعت پیغمبر صلوات الله علیه و سلامه
و ظهور دین حق ناسخ او بعم خود عرضه داد چون او مطالعه کرد احوال انجیل ان باطل باز دانست مخافت کرده
صولت عصبیت ایمان نیاورد اند لا از شقاوت ازلی بسبب حب جاه و مال لی دامن گیر او شد و روی برا خویش آورد
و رقم الذین یشترون بعهد الله و ایمانهم ثمنا قلیلا صحیفه دل او را نقش الحجر فهی کالحجارة او اشد قسوة شد
شعر از اکثر رکفر فعل بر دل باشد • چون نیست کلید سخت مشکل باشد • و صدقی در دین آمد که ابراهیم را کرد
شوق در تزاید و شرار اشتیاق در تزاید میبود تا شبی که نقاب خواب بر دیده بست سعادت نخیل آثار شبی
برکشاد در خواب معموره پر عالی دید در آنجا منبری نهاده و مذکر ادع الی سبیل ربک بالحکمة و الموعظة الحسنة
محمد مصطفی علیه الصلوة و السلام بر آنجا وعظ میگفت شعر سالکی کو ره ز سبحان الذی اسری زند
نطق و حیش دم ز ما اوحی زندی • و جمعی پر عظمت انبیا را زمین و لیسا را مجمع و بشارت و انذار
و نذیر را مستمع چون ابراهیم در آن مجمع نفی نمیرا پیش گاه حضور حضرت رسالت علیه الصلوة و السلام باه دایند

ویبروندی و پیغمبر علیه السلام اشارت میفرمودی تا او بر پایه منبر برفتی و او را تلقین کلمه شهادت میفرمودی
و او ایمان می آوردی و مسلمان میشدی شعر تشنه را آب حیوان دست داد • لحد لی را ما به جان دست داد
ابراهیم را در خاطر آمدی که چون بر دست معجز نمای صدر نبوت علیه السلام مسلمان شدم تحصیل شرایع و ارکان
دین اسلام از کجا کنم و با نزد دیگر پیغمبر را صلوات الله علیه کجا بینم و این معنی از پیغمبر علیه السلام سوال کرد که
تدبیر تعلم دین و شرایع من چگونه باشد پیغمبر صلوات الله علیه فرمود که دین و شرایع من و آداب و طریقت
من از خلف و خلیفه من صفی الدین اردبیلی در آموز گفت یا رسول الله من او را نمیشناسم و او کجاست پیغمبر
صلوات الله علیه آواز میفرمودی که صفی الدین شیخ قدس الله سره انیس نا بینا او بر میخواستی و لسان جواب
میگفتی و پیغمبر علیه السلام وی را سپاس شیخ قدس سره میفرمودی و دستش در دست شیخ نهادی و او
شیخ و شیخ دستاو میگرفتی شعر و کیف و ریکم ما جئت دانیتی • و حبک دینی و هواک دینی
تا ابراهیم را در خاطر آمدی که اگر من هر وقت خواهم که او را ببینم و از وی تلقی و تعلم دین و طریقت
کنم او را کجا بینم شیخ قدس سره دست ابراهیم بدست فرو گرفتی یعنی خبری مگوی
پس ابراهیم در حضور شیخ می نشستی و شیخ قدس سره ارکان اسلام و واجبات و فرایض عبادات از وضو و غسل
و نماز و کیفیت آن و روزه تمام بوی تعلیم میفرمودی و او تلقی مینمودی و جمله آن را بر صحیفه خاطر
تمام ما لا بد محفوظ بود شعر برد لجو رقم از ابجد عشق بیافت • از ملت و دین آب و جد روی بتافت • پس
عبادت دین اسلام مواظبت و ملازمت جهد مینمود و پدرش که امیر الامرا بود و هم امیر ملک نام داشت و بر او بلطف
و عنف منع میکرد هیچ فایده نمیداشت و سر موی از عبادت فرو نگذاشت تا عاقبت بر آن اتفاق کردند که ابراهیم را
بقلعه بردند که در میان دریا بود و آب محیط آن و در آن قلعه وی را سهر بند کردند تا اگر سر بیرون کند
و پای بیرون نهد و بر باد اسلام رود شعر لا یسلم الشرف الرفیع من الاذی حتی یراق علی جوانبه الدم
و مدتی در آن قلعه محبوس و از خلاص مایوس بود و بر صفت لا یموت فیها و لا یحیی زندگانی میکرد تا شبی بر او که
رفیق پوشیده کرد بام قلعه طوفی میکرد و بر حرمان خود تاسفی میخورد و مهتاب بعنان تاب بسیط خاک را نور داد
و عکس در آب افتاده بود شعر جهان از پرتو مه روی افروز • دل دریا ز عکسش نور اندوز • ابراهیم گفت با خود گفتم
که چون شیخ صفی الدین اردبیلی قدس سره در خواب با من گفته بود که هر وقتی که در مانی باید که مرا بخوانی و من حاضر شوم اکنون
از این درمانده تر وقتی چگونه باشد پس گفتم ای شیخ صفی که مرا در خواب فرموده که بوقت درماندگی حاضر آیم کجایی تا
کشتی دیدم که در هوا می آمد و همچنان بیامد چنانکه لب کشتی را بنا در آن قلعه رسید نظر کردم شیخ را دیدم قدس سره
بهمان وضع و همان زی و حلیه و حالت که در خواب بحضرت رسالت علیه الصلوة و السلام دیده بودم شعر
خلیلی هل ابصرتما و سمعتما باکرم من مولی تمشی الی عبده • اتی زائرا من غیر وعد و قال لی اصونک عن تعلیق قلبک
بالوعد پس اشارت فرمود که پای در دست من گرفت و بکشیدم در آن حال متحیر شدم چون نظر کردم خود را لب
دریا دیدم پس راهی بیغوله در میان کوه و بیشه در پیش من نهاد و مرا بصوب روانه کرد پس سبیل انکار یا دیدنا
معود کیم برا انسبند و شیخ قدس سره روانه شد و برفت شعر شبه نمای معضلحان ره کشاد راست تا بسوی سر کوی مرد

ابرهیم روی براه آورد و میرفت اما در قلعه انکشتری که مهر قلیقوس بر آن بود که از اهل آن ملت هر که آن بدیدی سجده
کردی در انکشت داشت چون بساحل رسید و نظر کرد در انکشت خود ندید نقشش آمد که در دریا افتاده باشد اگرچه تأسف
خورد طاقت از خاطر بیرون کرد شعر چون نگین ملک ایمان یافتم ٭ مهر کفری گو نباشد گو مباش ٭ و بدان صوب که شیخ
ویرا جو دراه می‌نمود و چون نشان و سامان بسته شدی شیخ را دیدی قدس سره که پیامدی و او را براه نداء
کوه بکوه و بیشه به بیشه بیاوردی همچنان می‌آمد تا باقصی روم رسید طلب در سر و پا در طلب قضاء الله و برادر اقصای
بشناختند که پادشاه زاده نصاراست و نامزد قلیقوس شد آنجاش باز داشتند و محبوس کردانیدند و خبر به
پدر او که امیر الامرا و قلیقوس بود رسانیدند و از انجا مردم چند بطلب او نامزد شدند که در عقب
بیایند و او را باز کرداند باز چون محبوس شد و زمان زمین بروی وضاقت علیهم الارض بما رحبت
کردانید استغاثت بشیخ قدس الله سره کرد و استغاثت آورد شیخ را دید که بیامد و او را از ان حبس باز رهانید
و براه کردانید که نشان اران و قراباغ میپرسی و بدان صوب یعنی بقراباغ آی امیرو شعر وسار کتبی فی اسر
وغیره تغافلت عما بی وانت خبیر ٭ ابرهیم را دواعی عشق و شوق رسن در کردن کرده می‌کشید تا از انجا
اران رسید جماعتی را که از منتسبان شیخ بودند ببیر رسیدند و تفحص میکرد تا خبر اواخی حاجی براز رسید که از
برازان مشهور اردبیل بود و او دریافت و پیش بیر حاجی ایزی آمد که از جمله ملازمان حضرت شیخ صدر الدین
ادام الله برکته بود و احوال باز کفت که جوانی نو مسلمان نوخط که در عنفوان شباب و ریعان جوانی است
بهوس شیخ قدس سره ترک مال و جاه کرده و طوق شوق در کردن آورده آمده است شعر در کردن جان کمند سودا
دارد ٭ جانی و دلی نعش شیدا دارد ٭ و ان بیرهمان نو منتسبان شیخ کبیر را بطلبید بیر حاجی ایزی پیش او رفت
نوجوانی را دید که از ناصیه او نور طلب الهی می درخشید شعر هر صورتی که نقوش عشق میکردی عقود
جهرم او سکه بر زر میزدی ٭ وی را با وثاق خود آورد و جملگی طالبان را که آنجا بودند خبر شد هر یکی بیامدند
و او را دریافتند و چون ذاکران بوقت وظیفه ذکر بذکر مشغول شدندی ابرهیم را حیرتی و وجدی فرو می‌آمد
وشبها مستغرق می‌ماند و خواب رمیده نمی‌آرامید و براحیای شبها مواظبت می‌نمود شعر شب زنده بادد دوست
دارد ٭ هر دل که اثری ز زندگی یافت ٭ وچون احوال خود و توفیق و طلب و نسب قبایل خود باز میکفت از
قلیقوس بعضی مردم در قبول او متردد میبودند تا روزی آن مهر خاتم ایشان بر چیزی نقش کرد و اخی حاجی
براز پیش قسیس و نصاری برد و بدیشان نمود ایشان چون بدیدند ببوسیدند و بر سر و چشم می‌نهادند و بر
زمین می‌نهادند و صیت این خبر منتشر شد و خبر پادشاه سعید ابو سعید انار الله برهانه رسید وی را طلب
فرمود کما هی احوال او تفحص نمود و او تمامت احوال و صورت حال خود را از مبتدا تا منتها خبر داد و شنایند
بر ترتیب مذکور ذکر کرد شعر چون ذفر حال عاشقان باز کند ٭ جز در دل وخون جکرها نبود ٭
تا شبی در خواب دید که شیخ قدس سره ویرا طلب میفرمود که برخیز و بیا بار نایره اشتیاق او بالا کشید و آرامش از
وقلق برمید و از انجا مستقیم صوب اردبیل شد و روانه کشت چون بدیار شرق الیوان که یک منزلی اردبیل
باشد رسید شیخ قدس سره اشارت فرمود تا سه روز آذین شهر ببستند و فرمود تا شیخ صدر الدین ادام الله

برکته با جماعت خلق مسقوفه و هر که توانند استقبال کنند و جهت شعار اسلام نصب اعلام کنند و او را با بوق و نام
در شهر آوردند چون در زاویه آمد و نظرش در طلعت صفوة شیخ قدس سره آمد چون پروانه که شعاع شمع بیند
حیران و واله شد و از انکه دیده بود بعین بدید شعر چو شمع روی جانان نور بخشد ٭ خوشا آن دل که چون پروانه باشد ٭
عجب نبود که غرق نور کردد ٭ که با جانان خود پروانه باشد ٭ و بزیارت شیخ قدس سره استسعاد و مراد خود دریافت و
حلیه و هیئات که در حضرت پیغمبر صلوات الله وسلامه علیه بصفت و در دو بکرات مواضع شد آید بصورت دیده بود
بعین الیقین عیان دید و آنک در معنی متجلی بود در صورت متمثل شد شعر فلما التقینا الرحمن الذی قدر بکم
رأت مقلتی اضعاف ما رامه قلبی ٭ شیخ قدس الله سره باز ویرا تلقین کلمه شهادت فرمود و تلقین ذکر تیز کرد
و ویرا در خلوتی که برمن قامنا ظر زاویه متبرکه است بخلوت نشاندند و او شش روز ذکر کرد ذکر بروی بکردید
و تبدیل یافت و شیخش تلقین کرد دوم فرمود شعر در صد رستمی دلش چو سلطان آمد ٭ چوبک زند در که
زبان شد معزول ٭ پس شیخ قدس سره خلوتی دیکر که تحت هبا رطاقی بود که اکنون حضیرة مطهرات تعین فرمود
و او بنشست بعد از ماهی او را کشف ظاهر شد چنانکه هرچه در شهر واقع شدی در اندرون خلوتها چون او نظر
کردی از برای او منکشف می‌بودی و میدید چنانکه شیخ صدر الدین دام الله برکته فرمود که بحث تجربه
بر بام رطاق می‌نشستیم و از دریچه در صحرا نکاه میکردیم چندانکه مد بصر میبود از آدمی و حیوانات
هرچه میدیدیم از و می‌پرسیدیم و او در زیر رطاق در خلوت میبود تمام را باز میکفت و نشان میداد و همچنان
کشف چنین نیز است چنانکه شیخ را قدس سره یک انکشت پای مبارک متوجع بود و برکوبانید آن انکشت می‌پیچید و زنی از خلوت
جبه اثر آن انجا از برای تبرک برداشت و یکی از ایشان قولنجی بود آن انکشتبیح را جهت استشفا بر آن موضع آن
نهاد از ولایت شیخ شفا یافت چون طلب آن انکشتبیح کرد ندیده نبود و ندانست که کجا رفت تا عاقبت
ابرهیم را اثنای واقعه با شیخ قدس سره کفت که آن که کو کرده که انکشتبیح بود در جبه جهت استشفا جی برده
در دست داشت و در حضور شیخ نهاد پس شیخ قدس سره از این حالت کشف حضرتش برتقی ترغیب فرمود شعر
مرد باید که سر همت فرو نارد بکون ٭ در طلب کاری قدم بیرون نهد از کاینات ٭ چون مدتی دیکر بر بن
بکذشت ترقی حالی کشفش از آن بالاتر کشت و کشف باطنش نیز بجای رسید که نشان اجرام علویات و اطباق
سموات و ملایکه و ملکوت میداد و از هرچه در مکنونات بود با خبر شد و نشان داد و در حالا واقع تردد
صدق و کذب میبود و چون از حضرت شیخ قدس سره تفتیش تحقیق حال او میکردند تصدیق میفرمود شعر
هرچشم اشکال معنیات ظاهر بیند ٭ چون دیده دل بنور روشن کردد ٭ و آنا دعجایبی که بر وی ظاهر شد
شمه آن بود که لغات السنه مختلفه و خطوط مختلفه بدانست و بقلم در این داستن بر کار میکشید و
شش ماه بخاصه سره را کشیده کیفیتش در آمد و چون مدتی دیکر بر آمد کار معامله وی بالا ترامد
و کشف معنوی نیز حاصلش شد و چون طالبان از طامات و شطحیات و تجرید و توحید و انواع و صفات
سخنی میکفتند وا از ان نشان میداد و میکفت که اینک حالی آنکه اعیان میبینم و مشاهده میکنم چنانکه
شیخ میرسیدند تصدیق میفرمود شعر هر چشم دل که پرده خواست بود ٭ هرچه که ببیند همکی راست بود ٭ پس

نظر اعتنای شیخ قدس سره با وی بجایی رسید که هر روز یک دو نوبت بخلوت او رفتی تا او واقعه خود بگفتی
و شیخ جواب فرمودی **شعر** هر کرا بخت ازل همدم و هم ساز آید • هر دمش دولت مقصود ز در باز آید
وجون احیانا در اطوار احوال خود میگفتی که من در آن ملت نامزد قلیقوسی بودم و انگشتری مهر قلیقوسی در انگشتم
گاه بودی که اصحاب از سر مضاحک قبول نمیکردندی تا روزی این مضاحک خجالت و ملول خاطر گشت پس تو
واقعه عرضه کردن با شیخ قدس الله سره گفت که در وقتی که شیخ مرا از ین قلعه ایمان در بایست بیرون آورد
و بر روی دریا دست بگرفت و از حبس برهانید و بساحل رسانید انگشتری من که نشان قلیقوسی داشت از انگشتم
جدا شده است و اکنون اصحاب از من باور نمی دارند بلکه مضحکه میشمارند شیخ قدس سره جون این بشنود تبسم فرمود
و دست مبارک بیرون آورد و گفت انگشتری اینست و آن انگشتری بر کف مبارک داشت و بوی داد ابرهیم جون
انگشتری خود دید از نشاط بوضعی گردید که در پوست نمیگنجید و شیخ فرمود در آن زمان که در دریا دست تو
بگرفتم از قلعه بیرون آوردم این انگشتری در دست من بماند ابرهیم گفت چرا شیخ انجا نداد فرمود از برای
آنکه جون اینجا بار نظم یقین بریقین بیان کردانی و انگشتری را پیش اصحاب آوردی و یقین بریقینش تحقیق
بیفزود **شعر** عکس این جنس که هر لحظه زنو آید • هر دم نور دگر در دل و چشم افزاید • نوبتی ابرهیم
در خلوت وله واستغراقی ببند که هفت شبانروز در آن استغراق ماند بود بی خبر و خواب و خور وجود
از دریچه خلوت وی آواز دادندی بخبر بودی وجواب ندادی خبر بشیخ قدس سره رسید بنفس مبارک
تشریف فرمود و او اندرون در خلوت بسته بو جون گشادن ممکن نبود استاد نجار بیاورد تا در
در بر کند و شیخ قدس سره در خلوت رفت حالی که دست مبارک بر جانب وی نهاد از آن استغراق باز آمد پس
شیخ قدس سره بدست مبارک از سرکه او شربتی بساخت و بداد **شعر** وفیها شفاء للذی نا کار • پس کار
او در معامله بمرتبه رسید که انگشت نمای آن شد که مقام و رتبت تربیت و ارشاد بعد از شیخ قدس سره
او را خواهد شدن و شیخ را قدس سره تمام اهتمام در ین معنی بر و مصروف خواست شدن که شیخ زاهد را
قدس الله روحه در واقعه دید که شیخ صفی الدین فرمود آری میخواهی که مقام من بر ین سایجه بدهی و من فرزند صدر
الدین را در اندرون خود بروده و جای کرده ام و سینه مبارک خود را باز میکرد و شیخ صدر الدین را دام اکثر
در سینه خود مینشاندی و باز سینه و شکم مبارکش بیوسته میشکد **شعر** صدر صاحب دل جود ایشد
صدر کبر • گشت در اقلیم دل صاحب سریر • پس شیخ قدس الله سره جون این حال بدید زبان شکر و حمد بر گشاد
که جه تیمز ارشاد و متابعت من هم از خبر متابع او لا دمن خواهد بود زن که شیخ زاهد قدس الله روحه فرزند خلف
من صدر الدین را در دل خود گرفت و در اندرون سینه جای داد **شعر** وکنت انا ابی عدا دراکی العلی
اکان ترانا اما شاء اولت کبا • و شیخ قدس الله سره بعد بعضی من الایام ابرهیم را اجازه فرمود تا روانه کرد
و او را بطرف قوم و آن قلیعونا جی رفت و اغلب طهار دعوت کرد و چندین هزار از کفار مسلمان کرد
و خانقاه و زاویه که محط رحال و منزل رجال شد بنا کرد و الحین از لیفا الکتاب از دحام عظیم
و دعوی کری مستفیض و شایع دارد **شعر** ای خوشا دست تصرف که بتایید خدا • دهد از حکم ترسا

راه برد

راهبری و شیخ قدس الله سره در وقت اعتراف و اذا بات او خبر دادکه در زمان ارشاد شیخ صدر الملة و
الدین ادام الله برکته هوس او کند و بیاید و انتظار آن وعده صادق بیرون **شعر** سقى عهد الاحبة
حيث كانوا سجال القطر من خلل السحاب • فروعات الفراق وان ادیت • ستتبعها مرات الاياب
حکایت شیخ صدر الدین دام الله برکته فرمود که طایفه ابای خواجه قطب الدین تبریزی رحمة الله علیه
جوز دعوت شیخ قدس الله سره کرده بود و شیخ قدس سره را اجابت فرموده و متوجه تبریز شده و روز جمعه
در شهر خواستی رفتن شب جمعه امام عالم ربانی مولانا نجم الدین فقاعی تبریزی رحمة الله علیه که از علماء
مشار الیه زمان بود در خواب دید که منادی در شهر تبریز میکردندی که حضار کشای اقلام هدایت
تخت رسالت محمد مصطفی علیه صلوات الله و سلامه در شهر میاید **شعر** صلی الاله علی ابن آمنة الذی
جاءت به سبط البنان کریما • یا ایها الراجون منه شفاعة • صلوا علیه و سلموا تسلیما • جماعت شهر
استقبال کردندی و پیغمبر صلوات الرحمن علیه در شهر می آمدی و در جامع بزرگ تبریز منار نزول میکردی و در
کبار انجا معبد عرشدا المتکلمین شیخ شهاب الدین تبریزی بود روح الله روحه العزیز میشستی مولانا نجم الدین
رحمة الله علیه در میرفتی و استمداد میکردی تا پای مبارک پیغمبر صلوات الله علیه می بوسیدی و مردم بازدحام عظیم
بزیارت میامدندی **شعر** زهی دولت که خاک درعنبرهای او بوسد • زهی بخت که نعل پای عرش آرای او بوسد
جون روز شد آوازه و منادی در شهر تبریز افتاد که شیخ قدس سره قدم مبارک در شهر خواهد نهادن و می بر
مردم بر غلبه استقبال کردند جون قدس سره بمبارکی در آمد و بجامع بزرگ شهر نزول فرمود اتفاقا مولانا نجم الدین فقاعی
رحمة الله علیه در آن ساعت بر در جامع میگذشت غلبه قوی و ازدحام عظیم دید بپرسید که سبب جیست گفتند
شیخ صفی الدین قدس سره در مسجد نزول فرموده است در مسجد رفت که حضور مبارک شیخ دریابد شیخ را همان وضع
بعینه که پیغمبر را صلوات الله علیه دیده بود که نشسته بود نشسته **شعر** جون تخت شهی ز معنی شد آ
جز مسند شه بنا سند کار جای نشست • شیخ جون مولانا نجم الدین را دید قیام فرمود و قصد کرد که او را در
کیرد مولانا نجم الدین رحمة الله علیه التماس پای بوس کرد و شیخ بمبالغه الا و استغفار میفرمود تا طاقت مولانا بجا الا ظ و شد
بشیخ سوگند داد و بعد العمر با یمان غلیظ التماس کرد بر حکم قسم شیخ مجال داد و مولانا نجم الدین پای مبارک شیخ بوسید
و در روی و محاسن عزیز می مالید و میگفت من میدانم که بوسه بر پای که میدهم **شعر** اعطیتك یا بدر مكان القلب كان
اني هواك شان القلب • لولم یكن الصدر صوان القلب • اتركتك و اقمتك نا الفلب • جون مولانا
نجم الدین رحمة الله علیه صاحب شهرت و منصب شهر بود مردم از ین حال متعجب شدند بزیارت و پای بوس شیخ قدس الله
سره شتافتند میفرمودند پس مولانا نجم الدین رحمة الله علیه در آن مجمع بر پای خواست و با آن گفتار جماعت امت پیغمبر
صلوات الله و سلامه علیه در خواب جنین دیدم و الخواب را شرح و بسط باز گفت و گفت الشیخ فی قومه کالنبی فی
امته و هیچ شکی نیست که قایم مقام پیغمبر صلوات الله و سلامه علیه امروز در بار ارشاد و تربیت و تقویت دین
و حمایت در معنی بر سجاده ارشاد او نشسته است **شعر** هو الدین و الدنیا هو اللفظ و المعنی • هو الدین
العلیا هو الغایة القصوی **حکایت** پیره ابرهیم داستم گفت بوقتی که شیخ قدس الله سره بسلطانیه سیر رفت در درگا

مبارکش چون بنجان رسیدیم فرمود دعا بتی میکنیم آمین بکوئید و دعا کرد و جماعت آمین کفتند پس درنخان رفتند زیارت
شیخ الشیوخ والاقطاب اخی فرج زنکانی رحمة الله علیه دریافت و از انجا برنشست و روانه شد و از دروازه بیرون
شد و مجمع کسر اجبر بود با وجود ازدحام سواران که با شیخ بود نجویان دروازه بیرون رفتیم مردم اجبر شد سوار
و پیاده در عقب می دوانید ند و میدویدند و چون بشرف زیارت حضور رسیدند الناس مراجعت شیخ نمود بن
حالی اجابت نفرمود لیکن قبول کرد که بوقت رجوع ان سلطانیه آنجا نزول فرماید شعر خوش وعده وصل
دادجانان جان را • کان کنج روان رسد بدین کنج خراب • و از انجا تکبیست جماعت میکفتند که چون از شهر کذشتیم
شب منزل کجا خواهد بودن شیخ قدس سره فرمود جایی خوش و منزلی نیکو دادم و اکنون بچند بشارتر دیک دیه
در رسید و بدیر جنواسر کردند و دخانه است که نماز شام شخصی از دیه با استعجال تمام باستقبال آمد و دعوت کرد
که شیخ بخانه او نزول فرماید که ترتیب ضیافت کرده ام و شیخ اجابت فرمود از ان شخص پرسیدیم که قدوم
مبارک شیخ از کجا معلوم کردی و چون دانستی که امشب اینجا خواهد رسیدن کفت امشب این دولت بیدار دلان
دیدم و انچنان بود که من دوش عرس من و دختر من هر سه پیغمبر را صلوات الله و سلامه علیه در خواب دیدیم که فرمود
فردا من مهمان شما خواهم آمدن چون از خواب بیدار شدیم بجان سعادتی مفتخر و بچنین دولتی مستبشر شدیم شعر
صبای راحت روح ز باغ قدس رسید • بشیر وصلت جانان بشارت جان داد • و امروز ترتیب ضیافت کرده ام
و برپا نهاساخته و طعامها پرداخته و شیخ را قدس سره بخانه فرود آورد و آن شخص و اهل بیت و عیالات
دیه توبه کردند شعر دیده فرخ آلخلق از نقش همین • بر آب همی زند زحیرت رقمی • تا لطف از لحق
ر اندست قلم • تا خود بکجا نهد سعادت قدمی حکایت مولانا محمد از بدیخو د مولانا سراج الدین الحالی رحمة الله
علیه روایت کرد که او کفت چون از تبریز از تحصیل باز آمدم بیرم بحضرت شیخ قدس الله سره برد و مخلوقم بنشاند شیخ
قدس سره کاه بودی که سخنی مغلق فرمودی که فهم و ذهن من از ادراک ان قاصر بودی نفسم متردد شدی و سر
برکردی که این سخن مناسب نقل باشد یا نه چون شب با خلوت خود و بذکر مشغول بودم در واقعه سید مکونات
مصطفی را دیدم علیه افضل الصلوات و اکمل التحیات شاه اقلیم نبوه در رسالت مصطفی برج قاب قوسین آفتاب
اصطفا علی و حسن و حسین رضوان الله علیهم اجمعین که در خلوت من می آمدند شعر هم النجبا الغر من آل احمد
وهم بالیعوث طابعین لدی الشجر علیهم سلام الله ما ناح طایر • وما لاح للسایرین فی الظلم الغمر • پیغمبر صلوات
الله علیه روی مبارک بمعجدی و سماع خوش میکردی و من نقش مبارک او را بر سر کرفته بودم و چون سماع فارغ
شدندی پیغمبر علیه الصلوة والسلام روی مبارک با من کردی و فرمودی مولانا هر چه شیخ صفی الدین میکوید
همه حق میکوید چرا تردد در نفس می آری از تو به سناندن کفتم بلی که فرمودی که توبر شیخ توبه ما ست یا تلقین
تلقین از رسول علیه السلام بستد می شعر یا من لسان احمد السید الذی • علی منکب الجوزاء من حمد الود
عصای خود بمن داد و فرمود فرزند منی و انخلوتیه و نه رفتی مرا دران ساعت وجدی و ذوقی بسبب
من نیز در سماع رفتم بعد ان ساعتی نظر کردم خود را بیرون از خلوت در محوط خلوت سرای دیدم و هم دران ساعت
شب شیخ را دیدم قدس الله سره که بیرون آمد بود تبسم کنان می آمد و فرمود ها زمولانا چونی همینه مصطفی

را صلوات الله علیه از بهر تو با یاران انجا آریم که کواهی دهند تا قبول کنی شعر نشان ما ست دیعنی از بن سان
معجز باهر • دلیل ما ست در باطن از بن سان آیت ظاهر • و دستم بکرفت و بدر خلوتم آورد و حال انکه من در خلوت را
از اندرون بسته بودیم و بیرون آمدنا از خود خبر نداشته شیخ قدس سره انکشت مبارک مبارا بر نهاد در حال کشاده
شد مرا در خلوت فرستاد و کفت میخور و کلوخ در لب مال شعر می کشا را بی که رطل بزم ما نوشیده اند لب بکل
ما لیده اند و رازها پوشیده اند حکایت بیر عبدالله روایت کرد از علی کوجلی سغر بجی اردبیلی که او کفت شبی
شاه افلاک لولاک محمد مصطفی علیه افضل الصلوات و التحیات را در خواب دیدم شعر ای در بمد ا کاف و نون
ماهی چو تو نا خواسته • وی در ع شرع اندر ازل بر قد تو آراسته • ای جلجت ناطقی منزلکتا و ج دنی
در یوم جمع انبیا از تو شفاعت خواسته • و بزبان و حی سر ای سخنی چند فرمود که ان را بشیخ قدس الله سره بر سان
چون بزاویه متبرکه رفتم بامدادی بود شیخ را قدس سره دیدم که در زاویه بکلمات دوج برون مشغول بود مرا مجال
ان سخن کفتن نبود بر خواستم و بخانه رفتم و ساعتی در خانه بودیم دیدم که پیر محی خادم بطلب من آمد که شیخ تو را میخوا
بر خواستم و بخدمت شیخ قدس سره آمدم شیخ اشارت فرمود که جماعت طلب استماع کت دپس کفت علی پیغام چنین کذا رد
پیش آی و سخنی که پیغمبر علیه الصلوات و السلام فرموده است بکو کفتم چون شیخ را معلوم است من چکو پیر شیخ قدس سره
آغاز کرد و از اول تا آخر انچه پیغمبر صلوات الرحمن علیه فرموده بود که بشیخ برسان تمامت باز کفت من در قدم مبارکش افتادم
و کفتم چون شیخ را این چنین بشرح و بسط معلوم است مرا چرا خواندی فرمود که تا انکو کفت ظاهر و بیر بعت رعایت
شعر قصه از بر ده در ده دل عاشق بود دخمه • عشاق سوزی چون نوا سازی بهر دکند • سازهم سازی چون ابر
پرده سازد ارغنون • نغمه آهنک با مرسل هم آوازی کند حکایت هم خواجه عبدالله پسر زین السالکین پیر عز الدین
رحمة الله علیه کفت در حال صبی مرضی بر بصره من طاری شد و هیچ مداوا و معالجه مفید نمی آمد و طاقت طلب
عین بر نور بصیر مستولی کشت و باصره من مکفوف شد و یاس کلی حاصل شد و جماعت اقارب بعد از تاسف بیا
ما بر سیدند تا شب آدینه در خواب دیدم که عالم روشن شد و مردمی پس بعظمت و انبوه می آیند نظر کردیم شخصی را دیدیم
که هر کرا بعظمت شر و شکوه تر از و کسی در جهان تصور نتوان کرد آن غلبه او می آمدند پرسیدم که این شخص کیست کفت
شخصی الرحمان کفت که این محمد رسول الله است صلوات الله و سلامه علیه شعر زهی مهدی که کرد و ش
نقاب نور بکشاید • پیرایه بر تو حسنش هزاران عالم آراید • زهی ماهی که فر او طراز کاف و نون زیبد • زهی شاهی
که امر او مدار رفاق و لام آید • دویدم در پای مبارکش افتادم و بوسه دادم و دامنش بکرفتم و کفتم یا رسول الله
مرا دریاب و از برای خدای مددی کن و دعایی فرما تا چشم من خوش شود پیغمبر صلوات الله علیه تبسم فرمود و کفت
تشویش مخور و شفا از پیش شیخ صفی الدین طلب کن و پیدو تا او دعا کند تا چشم تو بینا شود چون این سخن از
صلوات الله علیه بشنیدم از فرح از خواب در آمدم جماعت اقارب را بدین نوید مژدکانی دادم که شفا و نور
بصرم حاصل آمد و احوال باز کفتم همه فرح نمودند و منتظر روز می بودند تا بحضرت شیخ قدس سره رسیم چون وقت
نماز نماز نجهه شد جمعی بوی رس با جنیدی مرا بر داشتند و یکبار پیر مرا دادند که پیش شیخ آورند او
از پای مردم شنیدم پرسیدم که چیست کفتند شیخ است قدس الله سره که بمسجد جامع میرود در حال که شیخ را

قدس سره نظر مبارک انجا من بیره یونس درآمد فرمود بیره یونس لیر بیره عز الدین را آورد که تا مادهٔ چشم او الما
تا خوش شود شعر شاکر طبیب تو نجس چو منم • مشتاق که تا علاج حالش بکنم • بیره یونس گفت بلی از برای
آورده ام پس شیخ قدس سره مرا از کار برداشت و مرا در رکاب نهاد و برادر زن باد العجز دبر اسب گرفت و سفت جانب
بجز مادهٔ بر چشم انداخت در حال چشم باز کردم و طلعت منور شیخ را قدس سره بدیدم که جامهٔ سبز پوشیده و دستار
سپید بسته و چشم بینا شد پس شیخ قدس الله سره فرمود هان چشمت خوب شد دیگر از پیغمبر صلوات الله و سلامه علیه
دعا در خواهی از کار شیخ بزیر آمدم و روان شدم و هیچ اثر مرض و ظلمت در چشم نمانده بود شعر بار عیسی
دم او آب حیات من و ماست • دو هزار اقسم روح فدای تو شفاست • دیده چشم سر و سر جهان از نقبی
عیسوی معجز آیات غایت بیناست حکایت مولانا العالم جمال الدین اردبیلی گفت در عنفوان شباب در
تبریز تحصیل علم مشغول بودم و بتو می صحبت منکران این طایفهٔ صوفیه خللی در اعتقادات و در افتاده بودم و
بغیر سنت نسبت میکردم و مدتی مدید برین بگذشت تا شبی در مسجد عبد الحی استراحتی کرده بودم
بخواب دیدم که در باغ بلبانکو حوضی بود و خلقی بسیار از اصناف درویشان و خرقه پوشان و متصوفه
انجا مجتمع شده ناگاه آوازه درافتادی که بیدا آسمان اصطفا محمد مصطفی صلوات الله علیه و سلامه می آید
شعر ای آفتاب عاشقان روی جهان آرای تو • روح و روان این و آن بوی حیات افزای تو • پشت و پناه
انبیا کوی تو ملاذ اصفیا • ای آب لعل اولیا گردی ز خاک پای تو • مجموع آن طوایف استقبال کردند که
و چون نزدیک آن حوض رسید بر اسبی سوار و جامه و دراعه سپید پوشیده فرا پیش دویدم و قدم
مبارکش عرش سایش بوسیدم پس گفتم یا رسول الله سالهاست که در نفس ما ترددهاست که این طوایف
و اصناف مردم کدام طایفه بر حق اند که هر یکی بزی و تصوفی بر آمده اند و ما تمیز میان ایشان نمی توانیم
کرد پیغمبر صلوات الله علیه بنظر بنقاد ما زاغ البصر و ما طغی بجمیع طایفه نظری و ملاحظه فرمودی و از
طایفهٔ صوفیان و مریدان شیخ صفی الدین قدس الله سره بعضی را در میان بدیدی دو دست مبارک اشارت کردی و فرمود
که این طایفه بر حق اند و بر منهج سنت و نهج شریعت من اند چون این سخن از لفظ حیات آیات پیغمبر علیه السلام شنیدم
اعتقاد صادق آوردم و در ارادت ایشان کوشیدم شعر این طایفه کزین ما اند • بگزیدهٔ حضرت خدا اند
تا بر قدم ما ندین جو اند باقی همه خویشتن نما اند حکایت بیره سراج گفت که بدیدم بیره علی برنیقی گفت
در خواب دیدم شیخ را قدس سره که عصای سبز در دست داشتی و خلایق بسیار انبوه عالمی در پیش صاحب لوای
حمد محمد مصطفی صلوات الرحمن و سلامه علیه بردی و نیز مانند علم پیغمبر علیه الصلوة والسلام سپیدا شتی
شعر برای آفتاب جان ز برج شرقی تابی • که جان عاشقان افتاد از دل ایجان بکاری • لوای حمد در دلی
که عالم را بیاراید • که لطف ظل او شاید پناه جان بیچاری حکایت بیره احمد برنیقی روایت
کرد از مولانا تاج الدین خطیب برنیقی که شیخ قدس الله سره مولانا محمد شاه سولقی را اشارت فرمود که در
ولایت ایشان اقامت نماز جمعه کند که انجا حنفی مذهب بودند و نماز جمعه نمی گذاردند چون مولانا محمد شاه
برفت بدان مشغول شد حاکمی بود در انجا که هم حنفی مذهب بود گفت تا مذهب امام ابو حنیفه دایم مولانا

محمد شا

محمد شاه از برای تا مذهبی دیگر بنیاد میکند مولانا محمد شاه را برنجانید مولانا محمد شاه از سر این ملالت پیش
حضرت شیخ قدس الله سره شد باردبیل و بحضرت شیخ آمد انجا که نماز جمعه را بپایان مولانا محمد شاه را تاراج کرد
اما فکر چون مولانا بخدمت شیخ رسید علی الفور شیخ قدس سره فرمود مولانا مغتنین که انجا که نماز جمعه را بپای
تو تاراج کرد اما فکر و تشویش مکن که او مطیع تو خواهد شدن و چهارپایان تو تمام باز دهد مولانا باز با سعادت
شیخ بزودی مراجعت کرد چون انجا رسید آن حاکم بیامد و دست بوس و پای بوس مولانا میکرد و تمامت چهارپایان
باز داد و عذرها میخواست گفتند آن تاراج کردن چه بود و سبب این اعتذار و استغفار چیست گفت چون این
اشارت شیخ را قدس الله سره در اقامت جمعه شنیدم و انکار کردم صاحب الامر و الأمر اهل الله بالصلوة محمد
مصطفی را صلوات الله علیه در خواب دیدم شعر اغر علیه للنبوة خاتم من الله مشهود یلوح و یشهد
وضم الاله اسم النبی الی اسمه اذا قال فی الخمس المؤذن اشهد که از سر حدت و سنت عصا برکشید و فرمود
که تو کی که اشارت فرزند و خلیفه و قایم مقام ما که در باب امور دین من میفرماید قبول نمیکنی و نمیشنوی و خلاف
میکنی من از بیم و هیبت این معنی هراسیدم و حیران میشدم و نمیدانستم که تدبیر من چه باشد شعر
و ان نعصه ذهر النجوم انا الهنا عن الفلک الاعلی بعی الجلاهق • تا زر در دل خود گفتم اگر مددی و شفاعتی
باشد هم از پیش شیخ صفی الدین باشد قدس الله سره از شیخ مدد و شفاعت میخواستم شیخ را دیدم که قدس الله سره
که بشفاعت در پیش من آمدی شفیع خلائق پیغمبر صلوات الله علیه فرمودی که شیخ که او را بتو بخشیدم بر آن
که کر جماعت آن ولایت را جمع کرد و چهارپایان مولانا محمد شاه را تمامت باز داد و بنیاد اقامت نماز جمعه
نهاد و تا کنون والحمد لله هنوز این شعار اسلام مستمر است شعر جهان حسن او هر دم جمالی خوبتر
گیرد ز نو بوی دیگر یابد ز نو رنگی دگر گیرد • گلستان بهار او از این باران فیض حق • لطافتهای نو یابد
طراوتهای تر دیگر حکایت بیره احمد برنیقی گفت مولانا تاج الدین خطیب برنیق که هرو گفت
بوقتی که هنوز دست ارادت در سلسلهٔ توبه نزده بودم و صلصلهٔ صیت صدای ارشاد شیخ قدس الله
سره می شنیدم بمسامع قبول اصغا نمیکردم و چون مردم پیش شیخ قدس الله سره تردد میکردند من میگفتم
چه حاجت چون کلام الله و حدیث رسول الله رهبر ماست احتیاج حضور شیخ قدس الله سره دیگر چیست
تا روزی حاجی حسن خلخالی رحمة الله علیه به برنیق که مرو د آمد سخنی چند از شیخ قدس سره بگفت و در من
اعتقاد در دلم مختلج شد چون شب شد بخواب بر بام سر و ببستم ابواب سعادت لازم تا بر کشادند و آن طلعت
شعر روی و آب روی انبیا و رسل است در خواب دیدم علیه الصلوات اسناها و من التحیات اهناها
سلام کروض الحزن غازله الصبا • سلام کحب الورد جمته الندی • سلام متی یکتب علی الطرس
عطرت کتابته الاقلام • ما الطرس و الندا • با خلفای راشدین رضی الله عنهم و بهم و شیخ قدس الله
پیش پیغمبر صلوات الله علیه استاده پیغمبر علیه السلام فرمودی میدانی که این کیست باز فرمودی که این شیخ
صفی است برو و بدست او توبه کن که خلیفهٔ ماست و اجازت حکم و توبه و تلقین از آن اوست من بحضور پیغمبر
به دست شیخ صفی الدین قدس الله سره توبه کردمی و تلقین کرفتمی از پیغمبر صلوات الله علیه بلفظ مبارک و ما ینطق

همه مبارك بر من دمیدی صحتی بوجود من رسیدی **شعر** وَاِذَا مَا السِّقَامُ حَلَّ بِقَلْبِي لَمْ اَجِدْ غَيْرَهُ لِسُقْمِي طَبِيبِي
اثان مرض صحت یافتم بعد از مدتی باردبیل آمدم وبحضرت شیخ قدس سره رسیدم ودستبوس مبارك دریافتم
حالی که من نظر فرمود گفت یوسف سخن بیماری وانجه آن شب دیدی بیاد داری **شعر** دل روشنیست جان را
در طلعت جمالش زان بر تو تجلی در بردۀ خیالش ای صبح دولت دل عکسی ز حسن رویش روز سعادت
جان ازلف شب مثالش **حکایت** پیره عبد الکریم پسر پیره حسن خلخالی گفت عورتی پیش مولانا تاج الدین
مرهشتی آمد و توبه کرد و مدتی انجا بود تهمتی بر مولانا تاج الدین نهادند بدروغ و سهرت یافت و از سر آن
خجلت مولانا تاج الدین مدتی بحضرت شیخ قدس الله سره نتوانست آمدن و وا ضیق عشه و ضنك معیشه
مدتی بسر برد و چون قدم باز گرفت مشی قدمش نیز باطل شد عاقبت بعد از مدتی صحت یافت لیکن شبی
بدر ظلام شرایع و اسلام محمد مصطفی را صلوات الله علیه و سلامه در خواب دید **شعر** امین مصطفی
لِلْخَيْرِ يَدْعُوا كَضَوْءِ الْبَدْرِ زَايَلَهُ الظَّلَامُ • در پیش رفت که دستبوس کند روی مبارك بگرداند
بطرفی دیگر آمد که دستبوس کند از ان طرف نیز روی مبارك بگردانید بهر طرفی که رفتی از حضرت رسالت اعراض
یافتی اَجِرْنِي مِنَ الْاِعْرَاضِ وَالصَّدِّ وَالْعِلَى وَلَا تَبْتَلِنِي بِالْهَجْرِ فَالْهَجْرُ قَاتِلِي مولانا تاج الدین فریاد و انا
انکسار و اضطراب بر آورد که ای رحمة للعالمین سبب اعراض از من چیست پیغمبر علیه السلام فرمود تا خاطر
شیخ صفی الدین قدس الله سره باز نیاری من بتو التفات نکنم اگر میخواهی که من بتو التفات کنم برو و خاطر او باز آر
مولانا تاج الدین از انجا سراسیمه بحضرت شیخ رسید حالی که نظر شیخ قدس سره دروآمد فرمود مولانا تا نخست
تنبیه نکند که خاطر فلانی باز آر تو نیایی و خاطر باز نیاری **شعر** کیمیای ازلی و ابدی را اثریست کند
بوته اخلاص صفاها بخشد هر کرا سابقه رحمت حق دست دهد • سر شراز روی سعادت بچنین بخت کشد •
حکایت ملك الخلفا پیره بدر الدین سلطانیه گفت که یکی را از مریدان شیخ علاء الدوله امین الدین نامی
واقعه بلند دید که بتجلیات تعلق داشت بر شیخ علاء الدوله عرض کرد چون آن حال از ناصر بود گفت این حال
شیخ نجم الدین کبری راست آورد یکی را نشود پیره امین الدین چون مکرر این واقعه میدید و میگفت شیخ
علاء الدوله وی را بر انجانید او از سر این حضرت رحلت کرد و بر چشمه لب برد و در آن قلق و اضطراب
می بود عاقبت بری رفت و از رقت و تضرع بسیار نمی آسود و از حق تعالی فتح الباب بتضرع و ابتهال در
میخواست در خواب دید ثقلین امام المرسلین پیغمبر را صلوات الله و سلامه دید **شعر** اَلَا يَا رَسُولَ اللهِ
مَا لِي وَسِيلَةٌ • سِوَاكَ اِلَى مَوْلَايَ فَاشْفَعْ تُشَفَّعِ • عَلَيْكَ صَلَوٰةُ اللهِ مَا خَبَّ فِي الْفَلَا نَعَامٌ وَمَا هَبَّتْ نُعَامَى
بلقع بحضرت پیغمبر صلوات الله علیه گفت که یا رسول الله این واقعه که من دیده ام چراست یا باطل پیغمبر
علیه السلام فرمود حقست گفت یا رسول الله حل این از کجا معلوم کنم فرمود از پیش شیخ صفی الدین اردبیلی پیره امین
الدین این حال باز آمد اما درد بر طبیب عرض کرده بود و ابدست نیاورده بود و در این تاسف ظهیر خود میدید
تا باز کوه تا پیغمبر را صلوات الله و سلامه علیه گفت یا رسول الله این معامله چون حواست حواله من بشیخ صفی
فرمودی و کجاست من او را کجا بینم عَلَى الْفَوْرِ پیغمبر صلوات الرحمن علیه شیخ را باو می نماید و او بدست شیخ توبه کند

عن الهوی فرمود که از زمان و بعد الیوم تا قیامت این حکم از ان ایشان خواهد بودن **شعر** زهی سلطان که
از فرهمای عزت کاهش • سر آهنگان ارشاد ندسر هنگان درگاهش • چون این حال بدیدم و از منبع رسالت
این حال مشاهده کردم روی بحضرت شیخ قدس الله سره آوردم حالی علی الفور که قطره مبارك بکرفتم و توبه کردم **شعر**
عاشقان چون بزم جانان مجلس جان یافتند • جام را از ان ساقی اسرار جانان یافتند • محرم آیین از حرم الله
دم زدند اشکارا بعزهای بتر نهان یافتند **حکایت** حاجی علی روایت کرد از پدر خود شیخ محب که او گفت
از ملك الخلفا حاجی محمد ادمان رحمه الله علیه شنیدم که گفت پدر من مرید شخصی بود و چون پدرم وان شخص بر حمت
رسیدند من ملازمت و خدمت فرزند او میکردم تا روزی بمبرکت الرجوع الی الحق و لی الحق تو مطلبی نیز من
نیست خیانت نتوانم کردن این معنی از جای دیگر بطلب الرحمن فرو ماندم که تدبیر کار من چه باشد لاجرم
شعر فَاِنْ جَاءَ الْقَضَاءُ وَلَمْ اَنَلْهُ • فَاَيُّ الْعُذْرِ لِي بَعْدَ الْمَمَاتِ • در عرق این تحیر و ارق این تفکر شب
بخفتم صاحب طغرای لیس وطه و شاه سوار سبحان الذی اسری محمد مصطفی را صلوات الله و سلامه علیه
دیدم که می آید و جمعی عظیم از یمین و شمال و قدام و خلف او روانه **شعر** بَنِي اَتَانَا بَعْدَ يَاسٍ وَفَتْرَةٍ
مِنَ الدِّينِ وَالْاَوْثَانُ فِي الْاَرْضِ تُعْبَدُ • فَاَمْسَى سِرَاجًا ضَوْءُهُ اَمِيرًا وَهَادِيًا • يَلُوحُ كَمَا لَاحَ الصَّيْقَلُ الْمُهَنَّدُ
شعر ماه با آیت اعجاز سر انگشت تو یافت • هر مهی تا بقیامت ز تو انگشت نماست • من در پیش رفتی
و قلم سر بر پای او صلوات الله علیه بو سیدمی پیغمبر علیه الصلوه والسلم یکی کرد در پیش او بودی نشان
میفرمودی که بیا انگس بیا مدی پیغمبر علیه السلم بدست مبارك دست من در دست او می نهادی و
میفرمودی که این کس را بتو می سپارم تا تربیت وی کنی من با انکس میگفتم که من ترا نمی شناسم چه کنم انکس دست
من فرو گرفتی و گفتی باردبیل بیا چون از خواب در آمدم عزیمت اردبیل کردم چون بحضرت صفی الدین
قدس الله سره رسیدم بر قدمش رفتم و نظر کردم انکس که پیغمبر صلوات الله علیه مرا باو سپرده بود شیخ قدس سره
سر در قدمش نهادم و دست باو دادم و توبه کردم و تلقین کرفتم و بعد از ان از کار و معامله انچه یافت
یافت **شعر** فَلَمَّا تَجَلَّى الصُّبْحُ مِنْ لَيْلِ غَيْبَتِي • رَاَتْ مُقْلَتِي اَضْعَافَ مَا رَامَهُ قَلْبِي **شعر** انچ در آینه دل رو
بجمالش دیدم • در مشاهد همکی صنع جمالش دیدم • هرچه این خسته دل واله سرگردانم • نازد و
کبجا بر صفات جمالش دیدم **حکایت** پیر یوسف کرندابی کرمرودی معروف بکمانی گفت نوبتی
خلاصه مدار کاف و نون محمد مصطفی را صلوات الله و سلامه علیه در خواب دیدم که فرمود برو و بدست
شیخ صفی الدین اردبیلی توبه کن بیامدم و بدست شیخ قدس سره توبه کردم **شعر** ای اسب دولت
تاخته در فرق سر افراخته • وای بر ودان در باخته سر در سر سودای تو • تاج لعمرك بر سرت جان
کشته خاك درت • ارواح قدسی چاکرت روح الامین مولای تو • مدتی بر آمد مرضی سخت من طاری
شد و صاحب فراش گشتم یا زیستی دیدم که و استطه مراد کرفکون پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم بیامدی
و در من نظری فرمودی و کلی چند بر بستر من افشاندی و پا نقدم معراج جو پر در بیرون نهادی شیخ را
قدس سره آواز دادی شیخ قدس سره در آمدی الشیخ فرمودی نفسی بهی یابند تا خوش شود شیخ

نفو

و تلقین میستاند و شیخ را و میفرماید که روانه شو و باردبیل بیا چون از ان خواب باز آمد کیوم در پای کرد و فرجی
و پیراهنی داشت در پوشید و دستارچه بر سر و یکی در میان بست و مجموع اسباب و اموال خود را پشت پای زد
و اشتران را در ان صحرا رها کرد و سراسیمه متوجه اردبیل شد **شعر** اندرین وادی جان بازان که خاک افکند تاج
تا چه قیمت آورد دنیای دون خاکسار • و در هر وقتی که در ماندی شیخ را دیدی که بیامدی و او را دلالت کردی
و چون بسرخه رسید که در یک منزلی سمنان است در انجا خلیفه از ان شیخ علاء الدوله بود پرسید کجا میروی گفت
اشتری چند گم کرده ام در طلب میروم او جبه سپید و دو قرص جوین بوی داد و امین الدین از انجا بسلطانیه
آمد و قرصی و نیم در نه منزل خورده بود و نیم قرص هنوز باقی بود و برادر اونیه پیر احمد سقا رحمه الله نزول کرد و با هیچ
کس سخن نگفت و سه شبانروز هیچ افطار نکرد بعد از ان از سفره زاویه طعامی پیش وی بردند و او افطار کرد
اما مناسب حوصله او نبود پیر بامین الدین گفت در واقعه شیخ را دیدم قدس سره که با من عتاب فرمود که ان طعام
لایق چنین کسان باشد که بوی دادی و برا انجا نه بردم و طعامی دیگر مناسب پیش آوردم امین الدین را ولکن دو صورت
حال خود با من باز نگفت و از انجا من نیز با او موافق همدیگر متوجه اردبیل شدیم چون بمقام سیاه کوه
خلخال رسیدیم جماعت طالبان را دیدیم شوق آمیز شور انگیز که هم دو که های هوی میکردند تا خلخال روی بکردند
چون بخلخال آمد گفت شیخ را دیدیم قدس سره و فرمود که با آن جمع میا تنها بیا بعد از ایشان و لهذا توقف کرد
و من پیش شیخ آمدم حالی که شیخ را قدس سره نظر مبارک در من آمد فرمود پیر امین الدین مهمان تو کو گفتم فردا
کمر باز استاد فرمود نیک کرد اما تو فردا استقبال او باز گرد چون بیاید و برا حاجی علی خادم سپار و خود نیز
سپارش فرموده تو خلوت و مقام از برای او معین کرده روز دیگر بیامد و برا حاجی علی سپردیم و دیگر
او را ندیدیم اما از حاجی علی احوال او سوال کردیم گفت شیخ قدس سره پیش او میرفت و احوال و وقایع او گوش
میداشت و انجا نه غذای او معین فرموده و نماز جمعه و جماعت می آمد و در صف النعال فرض نماز میگذارد
و باز میگردید تا مدتی برین بر آمد پیش شیخ قدس سره از پای جان خود بوی داد و مادام حیات تا دوازده سال
و او را وداع کرد و گفت بنام رو و او روان شد و برفت **شعر** مانند ماستین چو گنج روان • گشت اندر مراد خویش
روان **حکایت** پیره علی ساوجی تبریزی روایت کرد از خیر الدین تبریزی که او گفت من در علو اوان
جوانی در معاصی منهمک بودم و روزگار در بدکاری بسر می بردم تا شبی دستگیر روز جزا شفیع مشفع
یوم محشر محمد مصطفی را صلوات الله علیه در خواب دیدم **شعر** رسول الوری شمس الضحی اسد الوغی •
و من باع فی شاو العلی کل اروع • و بحر بنانه فاض بالجود کفه • و بدر سناه لاح ما بین مجمع • فمن نور
وجه بالجمال مقنع • و من طیب جسم بالجلال مدرع • در پیش حضرت وی رفتم و زیارت دریافتم و گفتم
یا رسول الله گناهکارم میخواهم که توبه **شعر** الا یا رسول الله دعوة نادم • علی ذنبه یبکی علیه بادمع
الا یا صفی الدین ان کنت تائبا • فانت بمرای من ندای و مسمع • ادلعب ریب القلب منک وارجی • لدیک
قبولا لعذری فی کل مربع • پیغمبر علیه الصلوة والسلام فرمود میخواهی که توبه کنی پیش این کس رو و پیش
وی توبه کن و اشارت بکسی نورانی میکرد که **شعر** ماه ازان روی منور میشد • روح ازان جسم مصور میشد

گفتم یا رسول الله این کیست فرمود این شیخ صفی الدین اردبیلی است قدس سره از ان هیبت از خواب بیدار شدم دیگر باره
در خواب رفتم همچنان پیغمبر را صلوات الله علیه در خواب دیدم باز در پیش رفتم و خواستم که زیارت کنم و گفتم میخواهم
که بوسه بر دهان مبارک علیه الصلوة والسلام دهم باز فرمود نه اول توبه کن بدست این کس انگه بیا باز گفتم یا رسول
این کیست باز فرمود شیخ صفی الدین اردبیلی قدس سره **شعر** آن دست که دستگیر خلق است اینست • وان مرد که راه نمای
حق است اینست • باز از خواب در آمدم و در روز عزیمت اردبیل کردم تا که خبر شنیدم که مقصود و مطلوب مای
خود آمد و شیخ قدس سره بتبریز آمده و بخانقاه خواجه رشید رسید در عمارت رشید نزول فرمود بجان در هوس
جانان شتافتم و بحضرت شیخ رفتم شیخ در خلوت بود و شیخ صدر الدین دام الله برکته در در خلوت شیخ نشسته
در اندرون بود استجازه کردم اجازه داد در رفتم و مولانا عز الدین مراغی رحمة الله علیه در حضرت شیخ نشسته بود توبه کردم
و تلقین گرفتم **شعر** هرجا که آن زلف کند دل سرگشته بود • نقش وش نیست بچشم از رخ زیبای او • پس شیخ
قدس سره روی مبارک با مولانا عز الدین کرد و فرمود مولانا این کس را اینجا که فرستاده است او لا اله الا الله
گفتن که اینجا آمد او را باعث بدینجا آمدن که بود و او را اینجا که فرستاد **شعر** کیست کو باره بدین سلوک ما
نمود • یا بهر ولیش ایزد در دولت گشود • پیشوا این پیشوای انبیا • رهنمای این رهبر کونین بود **حکایت**
مولانا العالم الربانی شرف الملة والدین عبد الخالق الاردبیلی گفت که در زمان جوانی و اوان غفلت و مادامی بر عادت فقها
ظاهر بین و طلبه ضعیف یقین بمجرد قواعد مغرور گشته و از تحقیق کار و حقیقت استبصار محجوب مانده اهل
معنی را انکار نمودم و ثمره شجره شریعت نبوی و میوه سیرت مصطفوی برکت متابعت و مشایعت ان خط او محفوظ گشته
وانس حجیم چون ابدی سیراب شده و هنوز تشنه اند در دل از انکار اختلاجی میکرد و بنا برین کار با این طایفه
امتزاجی کمتر میشد و بحضرت شیخ قدس سره دیرتر میرسید **شعر** آن دل که در دوستی نی ره صدق خلاف
از آینه صفاست قانع بغلاف • تا شبی چگونه شبی که در غره الایام دولت برات سعادت خواندی و در احترام
و قدر بشب قدر ماندی در خواب دیدم و آوازی شنیدم که سید رسل و رهنمای سبل محمد رسول الله علیه
الصلوة والسلام فلان جای ایستاده است **شعر** سلام علی خیر الانام و سید حبیب اله العالمین محمد
بشیر نذیر هاشمی مکرم عطوف رؤف من یسمی باحمد نسیم الصبا ان جئت ارض مدینة فبلغ تحیاتی
الی الروض و اسجد بارزوی دیدار مبارکش بدویدم تا با فضای سعادت و اسعد ساعت به جایی رسیدم
بدروازه دیلمی رسیدم در حوالی مزار پیر عیالی دیدم که پیغمبر صلوات الله و سلامه علیه سوار بر اسب کمیت نشسته
و روی بر قبله ایستاده است **شعر** والشمس تحسد طرفا انت راکبه • حتی یکاد من الافلاک ینحدر
چون نزدیک رسیدم ان جناب بتماشای جمال مبارکش نظر کردم عقد دستارش صفت هیبت و زی صورت و
او صلوات الله بشیخ صفی الدین قدس سره می ماند تا دران زمان چنان معلوم کردیم که مگر تخت قدس
رونق نور همه از ناصیه خورشیدست • بت و رویت دو ... نور است از جا بدست
راست و آمدم روی مبارک و محاسنش بدیدم امام عالم ربانی کمال الدین محمود ... رحمه الله ...
بر دست نهادم و گفتم السلام علیک یا رسول الله در جواب زمانی دیر توقف کرد پس گفت و علیک السلام و ...

چله بر بدن انفاس فرمود تا ابد ابتهاج آن مشایخ جان تنسّم روح و جنان متبسّم بانواع فتوح میباشد شعر
تمیل علی مر اللیالی بصوغها ⁘ وتربی علی نظم اللآلی عقودها ⁘ چون از خواب باز آمدم وصورت وهیأت و هیکل مقابله
وزی مبارک او را در کسوت وحلیه شیخ قدس سره دیده بودم بتحقیق صحت حقیقت وروش این طایفه وصدق
ایشان بگوش دل رسید و بتوافق او در جواب سلام ان نعیم صلوات الله علیه بشنومی از انکار رجاعی باد که در زمان
گذشته در دل گشته بود شعر ابدیر آینه از جان صورتی ⁘ دیدیم و از عکس رخ جان یافتم ⁘ و ندور نکیهای
دین این صرنک ⁘ در حیات ان آب حیوان یافتم ⁘ پس بی توقف بحضرت شیخ رسیدیم و توبه و تلقین کرفتیم و از ان
ضلالت و ملالت برهیدیم و خیر کلی در متابعت سیرت بشدیم و خصلت کز ایشان دیدیم و التمس … اذیال
تتبع ایشان کرده بقدر طاقت می پوییم و از طیب روایح روحانی ایشان با بدان مشام می بوییم شعر ره مقصد
جان داد در کوی صفا پوید ⁘ جانهای ذنو باید کز لطف صبا بوید ⁘ نور ادنیا بصفا از روی اوست قبله
اهل سعادت کوی اوست ⁘ هر نسیمی کان ز نو جانی دهد ⁘ از صبای نفحه از بوی اوست

باب دوم در کراماتی که شیخ صفی الدین

قدس الله سره ظاهر شده است که تعلق بنجاة مردم دارد منطوی بر سه فصل فصل اول
در کراماتی که از و قدس سره ظهور آمده است در دریاها و مغارق حکایت شیخ صدر الملة والدین ادام الله برکته
علی المسلمین گفت که ملک ناصر الدین و ما ماکی تا بیان مطلق امیر چوپان رحمه الله بودند گفتند که بر لب دریای عمان
صرّ بودیم که کشتی بساحل آمد مردی تاجر دیدیم که صندوقچه بر سر گرفته بود و از کشتی بیرون می آمد و با
او انکه میداشت ما را توهم آمد که در آنجا امتعه نفیسه چیزی باشد که لایق امیر چوپان باشد تا
از برای امیر چوپان حاصل کنیم از آن کس پرسیدیم که در اینجا چیست و بر سر چرا می آری گفت در اینجا نذر شیخ صفی الدین
است قدس الله سره سبب نذر پرسیدیم گفت در دریا و جاءهم الموج من کل مکان از اطراف بتلاطم امواج در دید
و کشتی بشکنای مغرق کشید و امید بیاس مبدل شد ای بسا کس که در این موج باسید درین بحر نشست که دین
مغرق و خواز اوسر رشته رفت ز دست شعر ای بسا کس که درین موج فنا دا … لطف ایزد سببی ساخت
که از مهلکه برست چون جان بلب رسید هریک بنا بر فغان بر کشید و استغاثت از شیخ صفی الدین قدس الله سره
کردیم و استغاثت بوی آوردیم و از وفی یاد و مدد خواستیم ناگاه شیخ را دیدیم قدس الله سره در آن خلوای …
مخارف کنار … دریا میان موج پیدا شد و پا مدد دست مبارک در کشتی زد و بکشید تا بساحل سلامت رسانید
و من این صندوقچه را بجهت نذر درنجات نذر کرده ام و از این سبب مغز میدارم تا به انجا رسانم شعر وقتی که درین
بر کشتی حال ما ⁘ خذلان شقاوت و تهاونی شبخت آورد ⁘ چون کار بجان آید و از جان برآید ملاح چنین باید
کز غرق برون آرد حکایت بیره عوض ترکان بشکینی گفت … بیر بو با الدین تبریز تماشا سرای و بیر علی … و جوکی
شمس الدین … و جمع عزم کشتی کردیم … بر دین بند در کشتی نشستیم و در روی آب روان شدیم که
تا بانجا رسیم در ساحل … امواج برخاست و ما را بغرق رسانید و حال تنک شد و انجات نومید شدیم
هر یکی از ما اعتقادی بکسی داشتیم از منتسبان و مریدان شیخ زاهد قدس الله روحه و هریکی از معتقد فیه خود مدد

واستغاث

واستغاثت میخواستند مرا گفتند تو نیز از کسی مددی بخواه گفتم که من مدد از شیخ صفی الدین میخواهم و استغاثت
از وی مطلبم و استمداد از شیخ قدس سره کردیم و در آن زمان شیخ صفی بجنا سعی بوده در حال آن غبار ظلمات ان
از روی آب برخواست و آن مشقت از راه دور زایل شد و آن موج ساکن شد و از ورطات تلاطم سیلاب دریا
ایمن گشتیم و کشتی بسلامت روان شد هر یکی میگفتند که مدد معتقد فیه من موثر شد و بحث متمادی گشت
عاقبت باتفاق گفتیم و بر آن قرار کردیم که چون بساحل رسیم آن کسی را که لقیه او ببینیم و او را ملاقات شود مدد
از همت او بوده باشد و بر این قرار قرار کرفت چون بساحل رسیدیم شیخ صفی الدین را دیدیم قدس سره بر لب آب ایستاده
و از ان جماعت معتقد فیه کس هیچ کس دیگر آنجا نه مرافقان عزیمت زیارت سوی کردیم چون از دور نظر فرمود گفت فرزندان
از زحمت دریا و مشقت موج و بیم غرق چون شدید باتفاق معلوم کردیم که مدد از وی بوده است در قدم مبارکش افتادیم
شعر از بود دریا که غرقابش فراوان موج خون آرد ⁘ اگر زین شان مدد نبود کسی جان چون برون آرد حکایت
پیر عمر ترقان و پیر احمد بدلان قلعه روایت کردند و شیخ علی گرمرودی گفت که از احمد سقای کوچک که او خواهر
زاده پیر احمد سقای بزرگ بود شنیدیم رحمه الله که او گفت نوبتی با پیر احمد سقا خال خود با اردبیل می آمدیم و جمعی
خراسانیان با ما بودند چون بلب رود خانه سرهنه رود گرمرود رسیدیم سیلی عظیم مغرق که مجال عبور نمیداد
و هیچ چاره ای یا قدرت گذشتن نبودی مگر اشتر را و ما طلب اشتر میکردیم که بگذریم پیر احمد بزرگ گفت رحمه الله
که من از شیخ قدس سره شنیدم که فرموده باید که بوقت درماندگی مدد از شیخ درخواهید این بگفت و از شیخ قدس الله سره
مدد خواست و خود را بر آب زد و میان آن مغرق میرفت و در میان غرقاب افتاد او می شنیدیم که میگفت مرا بگذار
و از آن سیل بسلامت بیرون آمد و ما نیز اشتر طلب کردیم و بگذشتیم چون باردبیل بحضرت شیخ قدس سره رسیدیم و حکایت کرد
نظر مبارکش بر پیر احمد آمد فرمود احمد در میان سیل میگفتی مرا بگذار رها کن چون رها میکردیم که سیلت برده بودی
و جرابی در میلنی و بو لیمی … آتی و خود را و ما را زحمت میدادی شعر از این طوفان که ما راهست در پیش ⁘ که دارم
از نهیبش جان و دل ریش ⁘ کر از سر بگذرد سیلاب خونخوار ⁘ بجز لطفش که سازد چاره کار حکایت پیر یوسف سرابی
گفت که از پدر خود حاجی اسمعیل یعقوبان شنیدم که بوقتی که بهندوستان میرفتیم و سکان کشتی در کشتی نشستیم
بادی عظیم و موجی هایل برخاست شعر حبابی باد سختیرا زجیب و واست ⁘ ز باد و موج اندر آب برخاست
و سکان کشتی شکسته شد و دستار از آن شسته و مردم در قلق و اضطراب افتادند و من مراقب گشته بودم
کسی را دیدم که پیدا شد و بمن گفت که تابکی که تا خود را در ورطه دریا زیر پا از برای جیوانات دریا وفکر مکنید که من عوض بدهم
شیخ مسیفرمایند
تا از این ورطه غرق خلاص یابید بدیدم این سخن با جماعت کشتی بگفت طاقت از سر اعتقاد و غیر اعتقاد …
کرد اشتند در دریا بیفکندند تا جیوانات دریا بخوردند در حال آن باد و موج ساکن شد و کشتی بی سکان روان شد و بعد
روزی بادی صبر کردیم روز از طرف هندوستان کشتی برسید با نواع نعمت و از آنجا زواده بخریدیم
و حاصل کردیم و کرامات شیخ در نعمت و سلامت ظاهر شد و کشتی بی سکان بسلامت برفت شعر
بادبانی از امانت کرده هر دست مراد ⁘ با سلامت کشتی ما را بساحل آورد حکایت پیره سعی با عنان گوید که پیری
امیرم نام که مرکبی تبریزی بود و او را خویشی بود هم که بزرگ با وی معاداتی قوی داشت پیره امیرم را در کهر بزی فرستاد

کرباں کند که بیم هلاک بود از غلبه آب که در آنجا جمع شده بود و راه منسد گشته که چون روان کرده از آنجا
خلاص ممکن نباشد پیره امیره چون کلنگ بزد او از غلبه آب بر آمد و سیل روان شد و امیره را در ربود و
تنکنای نقب بطرف دیگر برد و او امید از خود قطع کرد و چندین جاه بجاه آورد و عقابی می رسانید که آخر کار بر باشد
سنگ شد که خلاص از آنجا محال باشد پیره امیره استغاثت و مدد از شیخ قدس سره بخواست گفت ناگاه شیخ را دیدم ثلث
که دست من بگرفت و مرا از آنجا بجاهی بالا کشید و بینی بالا بر کشید چون نظر کردم خود را در هوای آنجاه دیدم
زیر دوان **شعر** ذوقی جاه حیرتهای محنتهای کونا کون • بیرون لطف امداد تو بهی دیگر نمی دانم • از آنجا بالا آمد
آن حوالی خود را که مرا بحیله فرو فرستاده بود دیدم استاده و مترصد آن که سیلاب مرا کشته بیرون اندازد چون
دید که زنده مانده از آنجاه بیرون آمدم تعجب کرد که خلاص چون یافتی گفتم مدد بدستگیری کردم دستم گرفت خلاص
داد و آنکس که مرا خلاص داد زود باشد که ترا در چنین جاهی هلاک کند بعد از پنج روز آنکس چون طرف کن
بود بطرف زیر رفت که پاک کند فرو رفت و او زیر آن خاک هلاک شد من حفر بئرا لاخیه المسلم وقع فیه
من بر رفتم و او را هلاک شده از آنجا بیرون آوردم **شعر** کمان کید کسی بر کسی بکین نکشد • که ناگهش قضا
ناوکی برو نکشاد **حکایت** سید زین الذات سیادته گفت از سید ابرهیم شنیدم که گفت نوبتی کشتی ما در گرد
و در مغرق و مهلکی افتادیم و هر یکی تن بمرگ بنهادیم و خلاص از هیچ روئی بروی نمی نمود من در این تشویش
در خواب رفتم شیخ را دیدم قدس الله سره که بیامد و گفت سید ابرهیم چون برخاستم و در پای مبارکش افتاد
و گفتم زینهار شیخ مدد کن که کشتی ما در غرقاب افتاده است و امید قطع کرده ایم فرمود مترس بیا تا برویم
شیخ را کرامت فرمود همچنین بیا و در پیش افتاد و من براثر او روان شدم از پیش رو و دلیل این منهج
راست در پیش رو بخلاص مردم میخواست چون بیدار شدم شیخ را دیدم که بر آب میرفت فریاد بر آوردم و گفتم اینک
شیخ آمد و کشتی ما را از این مهلک بیرون برد گفتند کو گفتم اینک شیخ میرود و کلاه از سر برگرفتم و بر اثر شیخ در دریا
انداختم فی الحال دریا آرام و ساکن شد و باران باز افتاد و آفتاب بر آمد به همت آن سلطان کشتی و ما بسلامت
از دریا بیرون آمدیم **شعر** در این تلاطم امواج لجه خونخوار • زدیم دست تمنا بدامن زنهار • مگر که کشتی ما
از چنین ملاح • از این میان نهنگان برون برد بکنار **حکایت** روایتست از طالبی سراوی مقبول الروایه گفت از زبان
خاجی یاد پیر اسمعیل سراوی پسر از خاجی یعقوب که در آن زمان که پیر اسمعیل بهندوستان رفته بود حاجی
گفت روزی با برادر بزرگین خود حاجی محمد بخدمت شیخ قدس الله سره رفتیم و زیارت کردیم و شیخ را قدس سره
زحمتی و ضعفی بمزاج مبارک بود آنگاه شیخ قدس سره فرمود پیر اسمعیل بن حسن غمکین که حاجی محمد
اینجا هر روز دو نان نبود که او بخورد که برخواسته است و در دریای هندوستان رفته تا مال او وجود این زحمت غم
او با بد خوردن پیدا از غرقاب بعد از سالی برادرم پیر اسمعیل بیامد از وی سوال کردیم که حالت بر سر دریا چون بود
که روزی شیخ چنین خبری فرموده گفت بلی باد مخالف بر آمد و کشتی ما را سرگردان کرد و در میان تشویش و
موج دریا امید از مال و جان خود قطع کردیم روی باستغاثت بشیخ قدس سره آوردیم و مدد از وی طلب کردیم ناگاه شیخ را
قدس سره دیدیم که بر روی موج پیدا شد و کشتی ما را از این غرقاب بیرون آورد و بما من رسانید و از نظر ما غائب

ستر

شد **شعر** در این دریای بی پایان که کشتیها ابی غرقند • چنین ملاح می باید بهنگام مدد کاری • و در این غرقاب تو
بجز وی نیست امیدی • جو در موج آید این دریا بشورشهای خوانخوار **حکایت** مولانا شمس الدین روایت کرد از حاجی
اسمعیل سراوی که چون شیخ قدس الله سره واصل حضرت شد مرا ارادت مستحکم بنسبت با شیخ صدر الدین ادام الله برکته
و چون بسفر سرای میرفتم بر سر دریا باد مخالف بر آمد و کشتی را بربود • دور دور و چند سرگردان کرد و ایندو باد مخالف قوت
گرفت و کشتی در غرقاب انداخت و مردم امید از جان قطع کردند و اتفاق که اثرها پیدا نبود باشد که نجات یابند در آنحالت
من استغاثت از درون شیخ قدس سره خواستم و حال آنکه سه شبانروز نخفته بودم حالی الدل خوابی بیامد شیخ صدر الدین
دامت برکته دیدم که حاضر آمد و عصای پیر در دست و گفت حاجی اسمعیل تشویش مکن که شیخ قدس سره دعا کرد و اشارت
کرد که ایشانرا از غرقاب بلا رهایی دادم از غایت ذوق نعره بر زدم و از آن حالت باز آمدم دیدم که مردم بعضی رخت
انداخته بودند گفتم ساعتی صبر کنید که من ادام الله برکته را دیدم و بشارت نجات شما را اشارت شیخ قدس سره داد چون
هنوز نیم ساعت نگذشته بود که آن باد مخالف ساکن شد و ما از غرق نجات یافتیم **شعر** از هوای لطف او آب حیات
روز سختی یافتیم وقت نجات **حکایت** روایت است از شیخ حسن دستجردی که بحضرت شیخ قدس سره بیا رود میرفتیم
چون آب بیشتر رود و سیلی پیره اسحق موذن بر وان آنرا داب رفت که مسکین تست آبش بر بود از بیم هلاک و غرق
از شیخ مدد خواست قدس الله سره در ساعت سیلم آب دو نیمه شد او بسلامت بیرون آمد چون بحضرت شیخ قدس سره
رسیدیم فرمود بد عکه اسحق پیر سیدی ان آنکس که چه کس بود چون در وقت غرقت آب بر بود این آب جان کشتا
و ترا از خلاص داد • در یقین سخن براند قدم شیخ نهاد **شعر** موسی دلیل تو مانی نشانت • تا گروه وی نجات از غرق
یافت **حکایت** پسر شرف الدین سانجی گفت شخصی را سیلاب میبرد و در سیلاب غرق شده بود جماعتی که آن حال
دیدند از شیخ قدس سره از برای او مدد درخواستند ناگاه آن شخص را دیدند که از میان سیلاب با کنار افتاد و چون
بیرون آمد جماعت گفتند ما مدد بشیخ بردیم و او مدد تو کرد او نیز گفت بلی من نیز در غرقاب شیخ را قدس الله عنه
بخواستم ناگاه دیدم که مرا از آب بیرون انداخت **شعر** در این سیلاب طوفان بلا نی کجا کس پای آن دارد که بی دست
مددهایش کسی را سر برون آرد **حکایت** اخی میر میر روایت کرد از حاجی رونده که او گفت در ایام جوانی
با چهار یار مجرد رونده در شهر مصر مصاحب بودیم روزی با همدیگر اتفاق کردیم که معلوم کنیم که سرچشمه نیل کجا
باشد باتفاق عزم افت کردیم و روی بدراه آوردیم و مدت سه ماه بسرعت قدم کام می زدیم و بر کنار رود نیل پویان
و سرچشمه جویان می رفتیم تا بجایی رسیدیم نظر کردیم و عماراتی از آجر در انجا می نمود و بر لب آب دو نوردی
استاده بود و دو شخص بخانه نشسته چون ما را بدیدند احوال ما پرسیدند که مبدا سفر از کجا و آخر حرکت بکجا
گفتیم که ما فقرا ایم و سه ماهست که در سیر ایم که از شهر مصر بیرون آمده ایم ما را داران رود و قشنا دیدن فا
که از آب نیل از چیز برند چون در حریم آمدیم عماراتی دیدیم بتکلف ساخته و جمعی صوفیان در آن خانقاه
چون ما را بدیدند جا استقبال نمودند و ما را در بر گرفتند و پرسش دادند و ثنا کردند و فاتحه
می رسیدند پیش ایشان روی پامن کرد و گفت آنجا که رسیدیم نیات ما اینها بنمایند گفتیم از ملک اذربیجان تا شهر
گفت تو شهر اردبیل رسیده ای گفتم بلی گفت چگونه شهر است آنجا گفتم صفا نیست گفتم در اثنای سخن گفتم که در آن شهر

شیخی هست که مریدان او همین سکه و صورت شما دارند پرسیدیم که آن شیخ چه نام دارد گفتند شیخ صفی الدین
در حال آن مرد عزم بندر و از جا برجست و در سماع رفت و مستانه شور برآورد شعر انت الذی یحیی الزمان
بذکره وتزینت بحلیته الاسماء شعر ای واله نام تو هر جا که دلی و جانی • وای مست ز جام تو هر جای
که جانانی • دیوانهٔ عشق تو هر عقل خردمندی • پروانهٔ روی تو شمع دل هر جانی • چون آن
حال آن مرد بنشست و در کلمات آمد گفت این خانقاه و آن بنا از آن شیخ صفی الدین است و نام بردن
شیخ صفی الدین ما تعجب کردیم و گفتیم که شما آنجا رفته اید گفت چون شما آنجا رفته اید چون مرید شیخ
گفت مرا حکایتی عجیب است اشارت کرد بر صفه که اندر سوی قبله بود بر انجام قدری دیدیم مزاری سخت نورانی
پس گفت که این زیارت مددی من است که مردی بود تاجر بیشتر از سفرش کشتی و دریا بودی از قضا باری میان بحر کشتی
روان بود در میان بحر سنگی بود بس خطرناک و هول پیدا شد فریاد از خلق و از ملاح برآمد و مردم همه از جان
بشستند بدیدم نذر کرد که اگر حق تعالی ما را از صدمهٔ این سنگ نجات بدهد و کشتی را از این ورطه نگه دارد
من بعد گوشه نشینم و حاصل مکنت خود در وجه صرف کنم حالی که این اندیشه ام از صدق در خاطر گذشت
نظر کردیم بر روی آب دیدیم شخصی جامه سپید پوشیده و فوطه در سر بسته که در پیش آمد و دست مبارک
بر آن سنگ دراز کرد و آن کشتی را از ورطه و از صدمه بگردانید کشتی چون به ساحل سلامت آمد بدیدم
این مقام را اینجا اختیار کرد و این عمارت را که می بینی بساخت و غرض تحلل کرد و سفر و روان کرد تا روز
دین محراب نشسته بود با حق تعالی مناجات کرد که یا خدا یا حبه بودی که اگر مرا معلوم میشدی که آن مرد که بود
آب دریا کشتی را از آن مهلکه خلاص داد چه کس بود و چه نام دارد و آنجا بود شعر ای مدد حیات من یک
اثر از خیال تو • رخ بنما که سوختم ز آتش عشق جمال تو • بر طبق نثار تو جان و جهان نهاده ام • تا صفا فشانمش قلم
وصال تو • که از ناگاه نظر کرد دید آن مرد که بر روی دریا دیده بود در محراب در نماز استاده نعره بزد
وی افتاد و گریه و زاری و افغان در گرفت و ناله و زنهارها اندر نهاد آنکه دست مبارک بر دوش نهاد
و برفق پرسشی فرمود و بدیدم حال خود تمام بگفت پس گفت از بهر خدا بگو که تو چه کسی گفت من صفی الدین اردبیلی
شعر ای خوش آنانی که دل را ذوق جانی میدهد • جذبهٔ وصلی که آب زندگانی میدهد • مفلسان دین و دل را دستگاه
عمر باشد • کنج دولتها که هر دم رایگانی میدهد • آنجا که بدیدم را توبه و تلقین داد و الحاصل
داد که توبه و تلقین بده و دلقی بار که هر وقت که ترا اینجا حاجت باشد من پیش تو حاضر شوم
بدان راه که آمد برفت و بدیدم مدت هشت سال بعد از آن در حیات بود و ما را بدین طریق دلالت میکرد
که پیر را احتیاج حضور او بودی پیش او ناگهان حاضر شدی و این زمان سه سال است که بدیدم
خاجی رونده گفت چون این بشنیدم بار کردیم و بحضرت شیخ قدس سره رسیدیم و شرف حضور دریافتیم و توبه کردیم
شعر چون فتاد شرط ... سفری ... حکایت پیر احمد
گوید که از فقیه اسمعیل شنیدم گفت نوبتی در حضرت شیخ قدس الله سره بزیارت شیخ زاهد قدس الله
میرفتیم چون در کشتی نشستیم بادی مخالف برآمد و کشتی را از کار ببرد بینداخت و ما همه

وفریاد برآوردیم که شیخ مددی که کشتی غرق خواهد شد شیخ تبسمی فرمود چون یاران در تضرع و زاری
مبالغه نمودند شیخ قدس سره دست مبارک بر زانو زد حالی باد ساکن شد و آب قرار گرفت و کشتی در زمان بکنار
آمد شعر نه هراس از غرق باشد نه غمی از بیم روح • هر که با شد در چنین غرقاب هم کشتی نوح حکایت
پیر موسی قره سقلی گفت نوبتی شلتوک خیشا شده بودم و بزراعت می بردم در رودخانه سیلی عظیم روان
بود و من شلتوک بر دهان کوشی یاد کرده بودم و با آب میگذشتم سیلی مرا و درازگوش را در ربود و از گذر
بیرون برد و مغرقی انداخت که امید از نجات قطع کردم در آن حالت استغاثت و استعانت بشیخ بردم و مدد خواستم
ناگاه در آن حالت شدت و حیرت که خبر نداشتم خود را و درازگوش را دیدم از آب بیرون آورده و بر خشکی و خلاص
شده تعجب از این سخن پیر محمد داوودی بگفتم گفت بلی شیخ بود قدس سره که ترا از آنجا بیرون آورد شعر آنکس که در
آفاق خلاص دو جهانست • این ملجاء دوران و پناه دل و جانست حکایت پیر عبد الدین سلطانیه گفت خواجه
بود تاجر حطائی مسافر نام گفت ما در دریای حطا سه ماه در کشتی محبوس شدیم و کشتی در مقامی محبوس مانده بود هیچ
گونه حرکت نمیکرد و نمی رفت و مردم تبتی تضرع و فریاد میکردند فایده نمیداشت مرا در خاطر آمد که نوبتی در دریای
قلزم بودیم روی دریا بجوش آمد و کشتی در اضطراب افتاد جماعت مریدان شیخ قدس الله سره در آنجا بودند
استغاثت بشیخ آوردند خلاص شدند ما نیز استغاثت بشیخ آریم تا باشد که خلاص شویم این سخن را با اهل
کشتی بگفتم و مردم گفتند خدا را تعالی و تقدس میخوانیم اجابت نمیکند از خواندن شیخ چه فایده من گفتم شما دانید
من برخاستم و وضو ساختم و دو رکعت نماز کردم و روی باستعانت شیخ قدس سره آوردم و مدد خواستم
ناگاه سواری دیدیم چنانکه همه کس میدیدند که بر روی دریا می آمد عنان کشتی بگرفت و بکشید طرفهای از
میان دریا آمد و کشتی ما روان شد و خلاص یافتیم مردم تعجب کردند و نظر کردیم دیدیم که درخت صنوبر در دریا
بود و کشتی در میان هر دو افتاده بود و مستحکم شده و محبوس مانده و آن سوار بکشید و خلاص داد و آن
صنوبر بر روی آب افتاد و کشتی روان شد و ما بسلامت بیرون آمدیم و مردم هر یکی میگفتند که آن سوار چه
کس بوده باشد بعضی میگفتند که خضر بود علیه السلام و من گفتم شیخ بود قدس سره تا بعد از آن مصاحب پیر حسن
سقسینی رحمة الله علیه بحضرت شیخ قدس سره رسیدیم دیدیم که آنکس شیخ بود قدس سره که ما را از آنجا ملاطم در
خلاص داده بود این سخن را که هر یک گفته عرض کردیم شیخ قدس سره تبسم کرد و فرمود بلی خضر بودیم شعر
ما درین بحر که غرقیم خدا یم کس • بجز از لطف مددهای تو فریادرسی حکایت هم پیر عبد الدین گفت نوبتی
با پیر احمد سقا رحمهما الله بحضرت شیخ قدس سره می آمدیم از سلطانیه چون برودخانه اترن رسیدیم گذر
فرسنگی نجات آب غلبه بود پیر احمد سقا با سه کس بر آب زدند که بگذرند و آب سخت مغرق بود هر چهار
را در ربود و من بر دعش بر تلی بودم ناگاه حالی عجز فرو آمد شیخ را دیدم قدس سره که پیدا مد ذوقی و فرحی در من
پیدا شد نگاه کردم دیدیم که هر چهار را آب در ربوده میبرد و ایشان در گریه بودند من در دعای ایشان
بودم و از اطمینان خاطر و ذوق که شیخ را دیده بودم می خندیدم و سماع میکردم تا آب ایشان را بعضی
میان دو سنگ انداخت که مجموع آب هیچ نا وی از آنجا میگذشت دیدیم که شیخ قدس سره بدین بدست

میگرفت و از آب بیرون میکشید و از میان غرق بر کنار نجات می‌نهاد تا هر چهار را خلاص داد و بیرون آمد
مید یکی چون خلاص یافتند بر من تعنت میکردند که ما را غرق ربوده بود و برمق و هلاک رسانیده و تو ما را ع
میکردی پیر احمد با ایشان گفت بشنوید کرد گفت او شیخ را قدس سره میدیدی که بخلاص ما آمد
بود و سماع و ذوق از آن سبب میکردم شما او را توبیخ میکنید شعر او حیات ما بجسم خویش دید. او نجات جان ما در
دید. زان سبب در نجات طرب بازی گرفت. حال جان بازی گرفت فصل دوم در کرامتی که از شیخ صفی
الدین قدس الله سره در نجات مردم در کوهها و برف و دمه حکایت پیر احمد پرنیق گرمرودی گفت که زمستانی پنج آدمی
از پرنیق و از جونیدیق و از زاویه بحضرت شیخ قدس الله سره آمدیم و در وقت مراجعت سرمای عظیم بود شیخ قدس سره
فرمود که براه سیاه رود لان بروید که نزدیکتر است و براه سراو مروید که دورتر است چون روان شدیم از مصر
بیر کابی از اعمال اردبیل رسیدیم و از آنجا پایی در پیش انداختیم تا راه نماید و خواستیم که بگریوه بگذریم قضاء الله
برفی عظیم باریدن گرفت و دمه و ظلمتی عظیم برخاست شعر زمان چون پرده قیری بپوشید. زمین با کسوه کافور
بخشید. عموم از باد صرصر چون یخ آمد. هوای زمهریر دوزخ آمد. و ما هر پنج آدمی در آن گریوه میان
برف و دمه یک شبانه روز بماندیم و هر یک طرفی افتادیم و هیچ یک از همدیگر خبر نداشتیم بعد از شبانه روزی دو روز
خوش شد ما با هم جمع شدیم و هیچکس را از ما سرما و برف هیچ آسیبی نرسیده بود و تمامت سلامت بودند
و هر یکی از خود فرح مینمودند و میگفتند که امشب شیخ قدس سره پیش ما بود و محافظت مینمود و هر پنج کس این سخن میگفتند
شعر اگر در کنف حفظ تو بودیم همه شب. آسوده ز هر محنت و ایمن ز حوادث. و از آن جمله یکی بود محمد محیان نام از
دیه زاویه و او را جامه اندک و تنگ بود گفت من امشب در زیر سنگ عظیم جای یافتم که از شدت باد و برف و دمه در زیر آن
کمر میبودم از بیم هلاک سرما نشستم چون ساعتی برآمد شیخ را دیدم قدس سره که بیامد و بمن گفت از اینجا برخیز من توقف
کردم باری دیگر بیامد و گفت همیگویم برخیز من از آنکه جامه و بیم سرما و برف بر نخواستم باز شیخ را دیدم که بیامد و فرمود
همیگویم برخیز که این کمر خواهد فرو افتادن و دست مبارک بر پهلوی من زد و مرا برانگیزانید از آنجا برخواستم و بجایی دیگر
رفتم و ما را بدان مقام برد و چون که آنجا نشسته بودم ناگاه گردیم آن سنگ بدان عظمت دیدم که همچون کوه بار فرو
افتاده بود بر آن مقام که او نشسته بود شعر در کنف پناه حفظ این طود منیف. ایمن ز حادثه ز صدمه کوه کمر
از آنجا خبر بدیه عوقین رسید که جمعی یک شبانه روز که زیر برف و دمه ماندند جماعتی بیامدند تا کسانی را که مرده
باشند یا دست و پا سرما زده باشند از آنجا ببرند و بدیه رسانند چون ما همه را بسلامت یافتند تعجب کردند و حال
آنک در ایشان دیدند و همه اعتقاد میبود از سر این کرامات که بدیدند و بشنیدند همه اعتقاد کلی آوردند و تو
کردند شعر قدم صدق در این راه نه ای دوست چون. ز در صدق در آیی نکنی هیچ زیان حکایت شیخ صدر
الدین ادام الله برکته گفت که عبدل بابا از نجای که نیابت مطلق امیر شیخ حسن چوپانی رحمه الله داشت در حضور پادشاه
سلیمان خان گفت که امیر مرا بکاری بتبریز میفرستاد عبورش به اردبیل افتاد بحضرت شیخ قدس سره رسید و استعانت
طلبید و روان شد بعد از آنکه مراجعت کرده بود گفت در کوهی بشب برف و دمه گرفتار شدم بحیثیتی که چند
کس بصعوبت و سختی آن حالت بمردند و هر دم باقی از تعب و نجات مأیوس میبودند شعر کوئی که از آنها عیان تجلی

برخاست

برخواست فرا نهاد ذکر آنها ای مهالک. و من از جان نومید گشتم و در آن شدت استعانت بشیخ صفی الدین قدس سره
کردم ناگاه دیدم که شخصی بیامد که هیبت هیکل او ندیدم غیر از آستین و دست مبارک او دست من بگرفت و از آن
مهلکه بیرون آورد و چندگامی با وی برفتم آفتابی و هوایی خوش پیدا شد بعد از آن چون مراجعت باردبیل رسید
بحضرت شیخ قدس سره رفتم شیخ از حجره زاویه متبرکه که پیش دیوار سجاده شریفه است بیرون آمد و من از بیرون
استاده بودم چون نظر بر من انداخت دستم بگرفت و فرمود که بابا از زحمت آن برف و دمه و سرما چونی شعر
هر کرا شد آرزوی این هوای دلپذیر. رو ز سر رفتن بیاد این هوا شد دستگیر. وانرا کرتا بانی خورشید
تا یار کرم شد. روز یاسمن و گل فشاند زمهریر. حکایت خواجه امین الدین گفت باری از اصفهان می آمدم چون
بیمه لیر رسیدم کاروان رفته بود و من تنها مانده و شب تاریک و باران می بارید و راه نمی دانستم و در آن ظلمت
هوا و شدت و صعوبت مضطر و عاجز فرو ماندم قضاء الله اسبم اندم بمقامی رسید که پای نمیتوانست نهادن
و من نیز رسیدم و من چون راه نمی دیدم و نمی دانستم که چگونه موضعی است تازیانه بر اسب زدم اسب از بالای
فرو جست و دیگر قدرت پای نهادن نداشت پیاده شدم و نگاه کردم خود را و اسب بر کمری دیدم که در هوا معلق
مانده بود و از هیچ طرفی راه نداشت و از آنجا تا نشیبی که زیر آن بود دعوی لب عمیق بیمناک بود سراسیمه و عاجز
فرو ماندم و هیچ راهی و چاره ای ندانستم شعر وقت سختی اگر دست نگیرد حکمت. که نداری اکرم در بندی حکم
ناچار از آنجا روی بیاد کردانیدم و در آن حیرت و ظلمت نگاه کردم کسی را دیدم که در پیش من میرفت تصور کردم
که این راه باشد و آنکس راه کناری دید و روان شدم و اسب را میکشیدم و میرفتم و آنکس را آواز میکردم جواب
نمیداد و میرفت و من در عقب میرفتم چون آواز دادن و عدم جواب مکرر شد توهم کردم که آنکس شیخ است که اغاثت
من میکند براه غایتی و در بر جنین در آن ظلمت نیک تأمل کردم شیخ بود قدس الله سره و من بکاروان رسیده
بودم و چون کاروان بدیدم و بکاروان نگاه کردم چون بار دیگر نگاه کردم او را ندیدم شعر جان صفت آمد
خیالی آشکارا داد و باز. همچو جان اندر نقاب ستر خود پوشیده شد حکایت نظام ذکر اردبیلی گفت
که غریبا حادثی بود در دو دیه کاذیر که از دیههای ناحیت اردبیل است میرجی شالپ الجرد وزی در فصل
زمستان از دیه کاذیر با فرزندان خود عزیمت دیه برزند کرد پیش آدم برزندی که مردی دراز دست بود و بر ما
و در میان راه دمه سخت برخاست و ایشان را زایشگان شدت تنکشیدیم هلاک بود و هر یک امید از حیات بریدند
شعر در ناصیه حوادث وقت و زمان. دید تیره و ز صورت مرا عیان. عاقبت باتفاق استعانت و مدد از
شیخ قدس الله سره درخواستند پس گفتند بار خدایا اگر شیخ صفی الدین بحضرت تو قربتی دارد ما را از این دمه نگاه دار
و ما را در این زمان از آن وجود دنی خیری برسان ناگاه آن دمه ساکن شد و آفتابی برآمد اندک راهی برفتند و بدید
کمربری سه عدد کرده در آنجا و بار حلوا از آن جوز درند و از سر این معنی روی بانابت آوردند و توبه کردند از آب
خمر و با جماعتی پرخواستند بحضرت شیخ قدس سره بدیشان نظر فرمود هماتلو الی فی الواقع ایشان ارشد
دمه و استعانت و مدد خواستن و نان و حلوا و توبه بقیت مجموع تقریر فرمود در دست و پای شیخ افتادند و تجدید
توبه کردند جمعی دیگر از مردم دیه توبه کردند و اعتقاد پاک آوردند شعر در پناه سایه او وقت سختی یافتند

درهوای جان سپاری نور درخشان آفتاب • وآتشی افروختند از شراب شراب • بر خلاصی یافتند از آتش و از آفت آب
حکایت خواجه امین الدین گفت که برادرم مرحوم امیر محمود رحمه الله و بیره‌ها کاروان بزرك در الیوان کرفتار شدند
وبرف عظیم میبارید وکار بریشان پریشان وسخت شد وامید قطع کردند وایمان بیاوردند و بنشستند امیر محمود برادر
خود خاجی موسی کفت برخیز وخرجین زر بر اسب قلّه بار کن و برنشین و برو باشد که این اسب ترا بکناری ببرد برنشست
وبراند امیر محمود نظر کرد دید پیشتر از خاجی موسی سواری دیگر هست سبزپوش بر اسب سپید که میرفت امیر محمود کفت
سواری دیگر پیش خاجی موسی میرود و جز بد تا ما برویم برخواسته و در عقب ایشان روانه شدند آن سوار سبز
میرفت وهمه می دیدند وایشان براثر تا بردند و تا درسیدند آن سوار را و نا در فت و ناپیدا شد و چون بامداد
وبیندکی شیخ قدس سره رسیدند واحوال عرض کردند شیخ قدس سره تبسم فرمود وکفت برکت ولایت شیخ زاهد بود
مثنوی رهبر این وادی حیرت که ساما بیش نیست • کاه سختیها از ین اطراف رهنمای خویش بود • شد باد صرصر روی نواب
کرو زد • در نسیم عالم لطفش هوای خوش بود حکایت مولانا محیی الدین کفت نوبتی شیخ قدس الله سره اشارت فرمود که چند
کیك کوهسار بیارم پیش مولانا سراج الدین رفتم وبا لی کیك جمع کردیم ومولانا سراج الدین بیامد که ما را از دود خانه
سفید رود بکذرانند چون او یار کرد دیدیم ما را بردیها ودرس رسیدیم کفتم بکریوه عشوا نیم کذشتن یاد کرد بدیم ناکاه
برفی سخت باریدن کرفت وما در آن میان حیران وسراسیمه شدیم واز هیچ طرفی راه نمی بردیم وکار بجان رسید وامید
قطع کردیم واز اسب فرود آمدیم واسبان را رها کردیم وایمان بیاوردیم وچون نزدیك رسید که جان بسپاریم کفتیم
ای شیخ همتی از برای تو آمده ایم حسبة الله مددی بکن درمیان این جا که زمین وآسمان وهیچ چیزی نمی دیدیم نظر کردیم
ناکاه درختی دیدیم احتیاط کردیم خود را درمیانه دیه دیدیم در دیه رفتیم وخلاص یافتیم شعر درجوار مدد شیخ ا
جان یافته ایم • در رفاقت زفنا امن وامان یافته ایم حکایت مولانا نجم الدین بیره اردبیلی روایت کرد از برادر خود
خاجی اردبیلی کرد در زمان پادشاه محمود سلطان محمد خدابنده طاب ثراه با جمعی اردبیلیان متوجه سفر حجاز شدیم چون از حوالی
شهر مردین بکذشتیم در موضعی که یك دو مرحله از آبادانی دور بود وآب و کیاه نبود دانه اسب من بجو رسید ولنك
وجماعت رفتار رفتند ومرا آنجا بکذاشتند ومن امید میداشتم که اسب خوش شود و در عقب بروم اسب بتر شد
چنانکه امید من از و منقطع شد ود وشبانروز بر بین بکذشت واسب افتاد و من تنها در جایی بی مدد ماندم
و دست از جان خود شسته دل از امید بر کندم واز هیچ روی محال خلاصی واز هیچ راهی امید نجاتی نماند استمداد
از شیخ قدس الله سره کردم ودر وی مدد بوی آوردم وخلاص خود را بجز وی ندیدیم وآن شب همه شب بخواب نرفتیم
وچون نماز صبح بکذاردم دین ملالت وفکر سر بر زین اسب نهادم ناکاه مطالعه شاهد مبارك شیخ قدس سره
کردم که پیاده می آمد کفش شای در پای مبارك وا تا دو عصا رداء برپا وکفش ظاهر ودر دست مبارك عصایی و
بزبان اردبیلی کفت چون است ترا غم مخور اینك اسب آوردم وازکاظ مبارك با اسب بجو دم مبارکی کرد وعصای
بر اسب نهاد وکفت هو • اسب بجو دنیم مرده بر زور خاسته برجست چنانکه از برخواستن او من چشم بکشادم
اسب را دیدم که برپا بود ومی افشاند خود را وفی الحال جلیه آمدن اسب دکر نشیند چون نظر باز کردم پیر
در کسوه متصوفه بر اسبی نشسته واسبی دیکر در دست کرفته بمن کفت برخیز واز اسب زین بکن و برنشین برخواهم

وازین

وان زین خود را بر اسب او انداختم ترك پیر آن اسب بجو مرا از پی دست کرفت ومن بر اسب او نشستم و میکفتم آن
بر عقب میراند واسب بجو مرا میکشید ومن از اثر میرفتم تا آخر روز همچنان میرفتیم وحیرت بمن واقع شد که چند
بار قصد کردم که تفحص احوال کنم ممکن نشد تا بکاروان رسیدیم واو همچنان در پیش میرفت تا راست مرا پیش همراهان
برد کفتم که دمی بمان که بنشینیم کفت خواهم آمد ناکاه غایب شد جز همین بود کفتن همین بود دیدن همان لحظه این
احوال با خاجی نفیس اردبیلی و حاجی بابا محمد خفاف و خاجی سلیمان حلبی برادر مولانا شرف الدین حسین حلبی تبریزی بکفتم وایشان
اعتقاد نمودند و تعجب فرمودند بعد از آن در آن سفر حجاز هر صعوبتی که پیش آمدی باتفاق استمداد از همت شیخ میکردیم
شعر ای بسا سرکشتکان خسته ره بسته را • روز سختی جان سپاری داد از آن حیرت خلاص • در خصوص پیشوای شغل
او خاصت عام • در عموم رهنمای حال وخاصت خاص حکایت پیره خضر کرمرودی کوید که از پیر محمد داروری شنیدم
رحمه الله که نوبتی از اردبیل می آمدم از حضرت شیخ قدس الله سره که بدارور می رفتم در کریوه سیاه دولان در مه نجواب
ومرا بکرفت ومحال رفتن نبود از استغاثت بشیخ قدس الله سره بردم ناکاه شیخ را دیدم قدس سره که فرمود محمد مترس که من
پیش توام و بنشین بنشستم وچون وقت نماز درآمد آب نیافتم که وضو سازم ونماز بکذارم فرو ماندم باز شیخ را دیدم
فرمود محمد در زیر تو چشمه آب است برخیز و وضو بساز چون نکاه کردم چشمه آب دیدم وضو ساختم ونماز بکذاردم
نکاه کردم دو سوار دیدم که مرا بر داشتند بیرون بردند نظر کردم خود را در سنقر آباد دیدم شعر در آب وهوای
او حیات است حیات • در کوی وطال او نجات است نجات حکایت بیره امیر کهی کوید از پیر ابرهیم شنیدم که شبی در کریوه
میرفتم بر تاریکی شب تاریکی هوا درآمد چنانك عاجز شدم واز ین ظلمات بعضها فوق بعض ره نمی توانستم بردن
استمداد از شیخ قدس الله سره کردم ناکاه شیخ را دیدم که در پیش آمد بر اسبی نشسته واز برق نور او آن حوالی روشن
شد فرمود که راه اینست بیا بر اثر او روان شدم شعر شب تاریك ظلمتها فروغ ماه او باید • درین وادی
حیرت ما دلیل راه او باید حکایت بیره محمد نا او یه کهرودی کوید از اردبیل می آمدیم چون بنیاه دولان رسیدیم
رفیقان رها کردند وبرفتند من آن شب در کریوه تنها ماندم تا که دمه برخواست عاجز کشتم وبنشستم وسر بر
زانو نهادم در حال شیخ را قدس الله سره دیدم که فرمود پیر محمد مترس که از همراهان دو کس آمدند دو کس از ته
عموقین کم مند چون نظر کردم دیدم که دو سوار بودند وعموقین آمدند وشب مرا بعموقین بردند شعر هر کجا رشته
در مانده بر راه اوست • دستکیر ظفرکاه وتکیه پای مردی میکند حکایت پیر حسن میکوید دو نوبت از اردبیل می
آمدم در کریوه سر او تنها بودم ودمه برخواست ومن کرفتار شدم بر جنیز رسیدم ووضو ساختم کفتم شیخ
تو دانی تنها ام وهیچ کس وجایی بی مدد ناکاه شیخ را قدس الله سره که بیامد بر اسبی سیاه نشسته و چون
نظر بر ناصیه مبارك شیخ قدس سره آمد برخواستم واهنك او کردم و در پیش دو یدم واو نیز اسب می راند چون نظر
کردم خود را در سرا او دیدم وشیخ قدس سره از نظرم غایب شد شعر یك نظر در رخ او می کن ومی بین مقصود
یك قدم در ره او می نه و می بین مراد حکایت پیره امین الدین کهرودی از پیره امیرشاه روایت کرد که شخصی از
در سلطانیه بود پیری داشت روزی پیش آن پیر خبر آوردند که پیر ترا از بام درافتاد وبیدسر اسیمه برون
دوید لبیر پاد دیکه میکرد دیکفت یا باحا لجون بود دیدا الذیر کفت چون از بام درافتادم شخصی دست

بیا و روی ما در هوا بگرفت گفتا و را شناسی گفت بلی اگر ببینم بشناسم اتفاقاً چنان افتاد که آن عزیز باردبیل آمد و پیش پدر خود
و بحضرت شیخ قدس الله سره رسید چون در زاویه متبرکه شیخ قدس الله سره در آمدند و چشم پیر بر روی مبارک شیخ در آمد حالی نعره
شهقه بزد و گفت الا این کس بود که مرا در هوا بگرفت شعر در هوا جانان مرا تا دست از غیر بگرفت ◦ جان سپاریم هوای
عشق او در سر گرفت حکایت پیر هوشنگ گرمرودی گوید نوبتی با شخصی دیگر باردبیل میرفتیم چون بمیان کریوه گریه
آغاز کردیم و از شیخ قدس الله سره مدد خواستیم ناگاه شخصی را دیدیم که بیامد در آن تاریکی و در پیش ما افتاد و ما را می کرد
و ما در پی او میرفتیم تا ما را با آبادانی بدیه مجرح از ولایت اردبیل رسانید و چون بحضرت شیخ قدس الله سره رسیدیم وقطره
مبارک بر ما انداخت فرمود دیگر شب و بارندگی در گریوه مروید که بما زحمت میرسد شعر راه صعب و رود نخواهد
و دراز برامید همچنین رهبر خواستست ◦ سرچو تازانه درین تاختن ◦ در هوای دوست پا از سر خواستست حکایت
مولانا عبدالحمید سرکانی گوید روایت کردند که مولانا تاج الدین مراغی با جمعی از تاتیان و طالبان بمراغه میرفتند
چون بکریوه رسیدند دمه برخواست و عالم تاریک شد چنانکه همه مایوس شدند از نجات خود و هیچ راه دیدن
شودیم هلاک بودند مولانا تاج الدین همچنان بر اسب بایستاد و چشم بر هم نهاد یک ساعت آنگاه چشم باز کرد کرد
و گفت مترسید که شیخ را قدس الله سره دیدیم که اشارت باسمان میکرد همین که این سخن بگفت ابر دمه ساکن شد و آفتاب
ظاهر گشت و راه پیدا شد و ایشان بسلامت برفتند شعر گرچه سردی بود و روز و شود شب از ما ◦ گرم شد از آفتاب
روی او بازار ما حکایت پیره مراد گرمرودی گفت پیره بدیل لیلفی گفت نوبتی بخدمت شیخ قدس الله سره میرفتیم
چون بنواحی اردبیل رسیدیم در شادکوه که نزدیک اردبیلست ناگاه برف و دمه سخت مرا بگرفت و هیچ کونه
راه خلاص نمیدیدم و بجان رسیدم که تسلیم شوم ناگاه سواری دیدم بر اسب ابرش نشسته که پیدا شد و مرا بر اسب
نشاند و یک زمان بدروازه اردبیل رسانید چون بخدمت شیخ قدس الله سره رسیدم علی الفور فرمود آن زمان
خوش بود که طالبان سراپا هستم می آمدند این زمان اسب و بدوی می باید بیش و از بردن تا بیایند شعر پیاده که
بکوی هوای یار شود ◦ بر اسب ذوق و صفا زود شهسوار شود حکایت پیر بهاء الدین جناد نطنجی نا...
متبرکه گفت نوبتی امیری از امرای پادشاه ابوسعید طاب ثراه بیامد و بشرف التقای دستبوس شیخ قدس الله سره
رسید آنگاه حکایت کرد که از طرف سلطانیه می آمدیم در فصل زمستان چون بعقام برده لیر رسیدیم باد عظیم
و دمه قوی برخواست چنانکه هوا بنوعی تاریک شد که همدیگر را نمی دیدیم بدین آن دمه و ظلمت سخت تر شد
تا بحدی رسید که چشمهای ما از دیدن سر اسب خود نیز قاصر شد در آن صعوبت حال که از خود نومید گشتیم
باتفاق از میان جان فغان برآوردیم و مدد از شیخ قدس سره کردیم ناگاه آن غبار سیاه از راه دور شد و آن
دمه منقطع گردید و آفتاب درخشان بر دمید و از آن مهلکه نجات و خلاص یافتیم و بسلامت روان شدیم
شعر آفتابی بر دمید از سایه این نور پاک ◦ سود بر کافور دوران زعفران بر روی خاک ◦ و چون
از آن ورطه مستخلص شدیم و در مستی که بوم می آمدیم از گرگ سنگی عظیم در ما پیدا آمد با ذره طعام که
که از شیخ التماس چیزی کنیم گفتیم شیخ از مطبخ نو نان و گرده بسیار گرم و حلوا میخواهیم چون این التماس بکردیم و پای در رو
نهادیم نظر کردیم بر برف دیدیم که جایی اثر چیزی بر میخیز بسوی گریختم تا دان که از جهت نو کر برفت و با با ملک

دسته

دسته نان و گرده گرم و حلوات که آنجا را از آن بر می خیزد پیش رفتیم چنان یافتیم که خالی از شور برآورده بنشستیم
و تناول کردیم و از سر اعتقاد بر اعتقاد و از ادب بر ارادت روی براه آوردیم هم امان جانی و هم غذای جسمانی یافته
شعر ما بر درایید و غنای تو داریم ◦ آن مقصد مقصود که روی سوی تو آریم حکایت مولانا عزالدین یوسف
اندارودی گفت نوبتی با اخی حسن نامی که مرید شیخ بود کار کرده از حضرت شیخ قدس الله سره مراجعت کرده بودیم
و برف عظیم بود و ما در گریوه نیر بماندیم و راه نمیدانستیم و نمیدانستیم که کجاییم و هر دو متحیر و عظیم را سیمه
و سرگشته شدیم ناگاه شیخ را قدس الله سره دیدیم که در پیش آمد و ما را براه راست دلالت کرد و از آن
و هلاکت بیرون آورد شعر اذا کان الخلاص عن الهلاک ◦ تأتّا الدلیل علی الطریق حکایت
ملک الخلفا پیر بهاء الدین گفت نوبتی امیر چوپان از خراسان مراجعت کرده بود و نظام رسیده و در نطا
شکار رفت و طاشتمور با وی بود و طاشتمور را اسبی تیز تند و توسن داده بود و طاشتمور بر آن سوار
بود و بر قله کوهی بلند شامخ بودند و اسب می دوانیدند طاشتمور چون بدوانید وا و وضع و عادت و طبیعت
آن اسب ندانسته بود عنان اختیار از دست برفت و اسب او را بی اختیار او برو دو کمری بر قله آن کوه بود
که از آنجا تا دامن کوه لب عمیق بود که مقدار مساحت آن عاجز بود قضاء الله طاشتمور با اسب از آن کمر پرتاب
شد و فرو افتاد و در میانه از اسب جدا شد و اسب چنان بر زمین افتاد که قطعه قطعه شد و تمام مفاصل
از همدیگر متفرق و ممزق شد و استخوانهایش در قطعها و عضلات خرد گشت اما طاشتمور بسلامت
بر زمین آمد و بر پا بایستاد و هیچ آسیبی و خللی و زحمتی باعضای او نرسید و سر سوی آورده نشسته امیر چوپان
عظیم مشوش و ملول شد و چون نزدیک رفت و اسب را دید و در پای شیخ افتاد فصل سیم در کرامات
که از شیخ صفی الدین قدس الله سره بظهور آمده است در نجات و خلاص مردم از حبس و از امراض و از اعدا
حکایت خواجه ضیاء الدین که شرف ملازمت ادام الله برکته داشت گفت که تاجری بود مشهور را اسمعیل
همدانی نام او گفت مرا با جماعتی از اتراک عداوتی بود که بیم سر بود و ایشان قصد خون من میکردند و فرصت
میطلبیدند که مرا بقتل آرند و من حکمی در این باب حاصل کردم که ایشان تا بسلامت ما نمی ایشان فرصت قتل
نمی یافتند و من از آن در وی که در فراغ از آن بود توجه بجانب خود کردم وطانه دردیه نو را ز ولایت رود آور
داشتم چون مرا بجانب طریق دیدند فرصت طلبیدند که در راه بر من ظفر یابند و بقتل آرند چون بمزد عبور
رسیدیم بحضرت شیخ قدس الله سره پیوستم و در منبع از استعانت امداد شیخ طلبیدم از آنجا بدیه تا بیجند آمدم
کسانی حدود و حلما لسب و شب منزل آنجا کردم ناگاه فوجی غلبه از اتراک آنجا رسیدند چون نگاه کردم قاصدان
خود را در میان ایشان دیدم که قصد گرفتن و کشتن من کردند و تفحص مقام من میکردند شعر در محنت حوادث
و بلا افتادن ◦ اندر نظر خویش عیان نمیدیدم ◦ و من بخانه صوفی درویشی از مریدان شیخ قدس سره فرود آمده
بودم عاقبت بیامدند و گرد بر گرد خانه در گرفتند صاحب خانه گفتم مرا پنهان کن گفت خانه بیش از یک در ندارم و مجال
بیرون گریختن نیز نبود در آن طاق شوری بود کوچک و مختصر که جسم من در آن شوری نگنجید ناچار در آن شور رفتم
و سر شید بیادم بر نهادن و شور چنان کوچک بود که سر شور هموار نمی نشست که سر من مانع بود و مخ حبیبی

مقدار چهار پنج هزار دینار زر در انجا و کنجاهی دو شو رندان شاز الا لابی شود بالضروره رها کردم و حصار کرس نو کردشتم
و در ان خانه بودند انجماعت قاصدان من در آمدند و ان حصار نو کرم ابکرفتند و مرا کرفتن و قتل خود جزم کردم شعر
رمانی الدهر فی الارزاء حتی ٭ فوادی فی غشاء من نبال ٭ فریاد بشیخ قدس سره کردم و استعانت بوی آوردم آن تار
بیامدند و سر شود را بپای بطرفی دیکر انداختند و من در ایشان نظر میکردم و ایشان از کرامات شیخ قدس سره مرا نمی دیدند
و چون تفحص بسیار کردند و مرا ندیدند بیرون رفتند و آن حرجین زر را نیز بیافتند من از ان شود بر آمدم و بکر تخیم و سلامت
ماندم شعر در پناه حمایت لطفش ٭ هر که آمد انجاح یافت و نجات ٭ و انکه ترک در لب جام صفاش ٭ یافت اندر حیات
آب حیات حکایت خواجه نظام الدین خواجه اردبیلی کفت نوبتی از قراباغ آمده بودم و زحمتی عظیم یافتم و تب بر من مستولی
شده مدتها تحت تب محنت داشتم و الذی من بحضرت شیخ قدس سره فرستادم تا از دستگاه بیم خود شیخ قدس سره چیزی
فرستد تا بان استشفا کنیم شیخ قدس سره اثری عسل صافی بفرستاد چون از اتمام تناول کردم درد و ذات تب کلی
از من زایل شد و صحت تمام یافتم شعر در شفاخانه نوال دوایش ٭ راه های درین بکشاد است ٭ شربت دردها
آماده ٭ تا که دولت خدا کرا داده است حکایت پیر محمد بن احمد اسمعیل هم آشهره کفت که بتجارت بهندوستان بودم انجا
کافران هند زخمی عظیم بر پای من زدند و از سر آن جراحت بهمان صاحب فراش شدم و زحمت متمادی شد و مسطون نیز شدم
و چون میشستم و سه ماه درین مشقت و عرض بر آمد و دردی زیادت میکشت که مدد و استعانت بشیخ قدس سره
و شیخ را ندیده بودم لیکن صیت آوازه چنانکه بشنیده بودم سه بار مدد از شیخ قدس سره درخواستم ناکاه دیدم
که شخصی سبز پوش در آمد که آثار نور الهی از ناصیت او درخشان بود و تمام حلیه طلعت مبارک شیخ قدس سره بیان کرد
و کفت چه میخواهی من شکایت عرض و زحمت شکم کردم کفت چون درویشان از رهائی کنند در کنج خود ناچار تا باینجا
می باید آمدن پس کفت دست بدار دست فرو داشتم دو چیز یکی زرد و یکی سپید آورد که ده بر کف دست من ریخت
و فرمود که دو دانه از نخود زمین خالی دو دانه آن بخوردم و بیک دو نخلامی داشتم بوی کفتم بار در دنیا رهوی بدین
التفاتی تمام کرد چون نام ز دشنید و برفت و دیکرش ندیدم چون بعضی از انخوردم شفای کلی یافتم و عودی نیز انجا
که یک سال و نیم مسطون بود و مردی دیکر که یازده ماه مسطون بود از ان دارو نیز بیک قلمری بدادم ایشان نیز شفا یافتند کامل
شعر دارو و درمان دل دار الشفای لطف اوست ٭ نوش یابد آنکه انجا نوش داروی چشید ٭ نعلهای
ملت مدید چون بار دیکر آمدم بیقین معلوم کردم بعینه که آن شیخ بود قدس سره که آن دارو بمن داد حکایت
پیر احمد بینقی کرمرودی کفت که میان محمد حسان عم من محمد زکیان را مقید کردانید و سلسله در پای کرد و در
خانه محبوس کردانید و موکلان ضبط کرده احراست وی کشد و ایلچی اینحسن لیس امیر چوپان بابن کار بیا وردند
اتفاق کردند که بامدادش بیرون آرند مخالفت و ناسزا کشد محمد زکیان چون دید که هیچ خلاص ممکن نیست و هیچ
چاره در خلاص ندارد با خود کفت که غیر از استعانت و استغاثت بشیخ قدس سره هیچ تدبیری نیست شعر
چاره بیچارکی جز فتنه کاران درکاه نیست ٭ تا بلطف رحمت فریاد مسکینان رسد ٭ پس دو شب استغاثت بشیخ قدس سره
آورد و فریاد بشیخ کرد در حال در خواب شیخ را قدس سره دید که بوی فرمود هیچ تشویش مکن و منتظر باش وقتی
که مرغی هم درین شب برین بام آواز کند و زندان و سلسله از پای کشاده شود و در افتد برخیز و بیرون آی

کمردم

که مردم حراس در خواب باشند و برو محمد زکیان چون از خواب در آمد درین فکر و تامل خواب بیک میکرفت که مرغی تا نزد
صبح و در بحر قلق غرق مانده و از هر کونه افکار افکار شده تا انکه پیش از بر کشادن مرغ صبح و بام آواز مرغی شنید که
بران بام آواز کرد نکاه کرد دید ناکاه زنجیرش از پای بکشاد و در افتاد برخواست درها کشاده دید و در نجها تا آن دم
حارسان بخواب بسته از انجا بسلامت بخانه خود دید به برینق رفت شعر اذا ما ضاق امر من نهایه ٭ ففی حبج الظلام
لها اتساع ٭ بامداد ملازمان محمد حسان بعزم خلافت وی برخواست زنجیر دید افتاده و درها کشاده و او در حبس نه و در
و بام و دیوار رخنه نکرده متعجب شد که چون از راه بام و رو زن کریختن امکان ندارد از بلندی و محض و دیوار
نکافته اند و حراس بر در مقیم در بجا سری هست و میان محمد حسان و برادر محمد زکیان عمر زکیان که بدر پیر احمد بود
که داوی این سخن است دوستی و خلوصی بود پس محمد حسان کسی بعمر زکیان فرستاد که ازین حالی واقع شد که مردم همه
متعجب اند از کیفیت رفتن او و خلاص او و من از بندان تراع و تعصب بر خاستم و هر چه از نوع عداوت که در میان
بود بمودت بدل کردم و بدل اخلاص تمام پیش آوردم اما میخواهم که بدانم که کیفیت استخلاص و خلاص چگونه
بود عمر زکیان پیر ادرخود محمد زکیان فرستاد و استعلام نمود او کما هی احوال خواب که شیخ را قدس سره دیده
و نوید بانک مرغ و کشادن درها سلاسل و زنجیر از پای افتادن داده و برخواستن او و در کشاده دیدن شرح
و بسط باز کفت عمر زکیان کیفیت حال و خبر بمحمد حسان رسانید محمد حسان کفت خلاص کردن شیخ را قدس سره نمی توان
کرفتن و چیزی نتوان کفتن و برخواست و تقدیم اعتذار و استغفار پیش محمد زکیان آمد و عذرها خواست
و آن عداوت از میان برخواست و این سخن شهرت تمام یافت و در دل و عقیده خلق قواعد عقاید بر حکم
تر شد شعر کلام دستامیدی با من مددش ٭ کسی کشید که بروی او دری بکشاده ٭ کدام دل به تمنا بدو توجه کرد ٭ که کار او
اسیدش مراد او ننهاد حکایت اخی امیر علی کشرف ملازمت حضرت شیخ صدر الدین ادام الله برکته دارد کفت در وقتی
که پادشاه ابو سعید طاب ثراه هنوز بر تخت نشسته بود و پدرش سلطان محمد بر تخت بود و من در سبزوار خراسان بودم و ابو سعید
در ماز ندران بود پیش وای اقرانی بقصد من بکردند که او سلطان محمد مکتوبی با هیاج نوشته است بوجهی او را بر من متغیر
کردند که قصد قتل من کرد و ایلچی بکرفتن من فرستاد چون خبر شد که ایلچی رسد هیچ ملاذی نمیدانستم و در حال
خود فرو ماندم و درین درماندگی پناه بشیخ قدس الله سره بردم و بنلجا ریستن از آن کمکرفته شوم و کرفتار
بجلاف برند متوجه پادشاه ابو سعید شدم در راه که میرفتم ایلچی را دیدم که بکرفتن من می آمد همچنان بپناه
شیخ برده میرفتم مرا ورا دیدیم و او مرا ندید شعر در برده عصمتش عون میرفتم ٭ از دیده و دست قصد بدخواه
نهان ٭ از همدیکر بکذشتیم و او بسبزوار در رفت و من بکرکان رفتم ماه رمضان بود و اصحاب و دوستان بدان جمع شدند
و مرا دعوت میکردند که قتل من جزم کرده بودند من در کرکان بر بقیه پا روی خراب رفتم و بر انجا حال
خود فرو رفته نشسته بودم و بعضی مردم پیش من بودند و در تفکر حال اوها بحون در اسیمکه ناکاه شیخ را قدس سره
دیدم جامه سبز پوشیده در میان حلقه شوره که در اطراق باد و بلند بر آمده بود که سیدا شد شعر
کویی بسر غصه ام سر آمد ٭ کان صبح امید من بر آمد ٭ مرا از انجا خود را بخود در انداختم و در عقب او روان
شدم چنانکه آن مردم همه توهم جنون من کردند تا که شیخ قدس سره مرا زکر دید و فرمود تشویش مکن جرامی تر سی

بود و فکری میکن مرا از ین نوبت بقوة اعتماد بر شیخ سلیند و زبان ندم و وقت افطار بود پیش برادر بخود حاجی فرود
آمدم چون سفره در پیش آوردند دست کردیم سرهنکان در رسیدند و مرا بردند و آن شب آنکاه داشتند
جماعت خواص مرا تسلی میکردند و من میکفتم اعتماد بر حمایت شیخ دارم بامداد پیش شاه بردند و وزیر خواجه عبد
اللطیف دستیری در پیش آمد و طوماری از کیسه بر آورد پادشاه بغضب با من کفت این مکتوب جیست من جواب
بکفتم فرمود تا آنکس را که مکتوب داده بود بیارند تا بمواجهه بکوید پس سیاست فرماید از ولایت شیخ جون آنکس
بر باطل و کذب بود از سر رعب قرار نمود و تا خوارزم بکریخت جون پادشاه جنین دید ولایت شیخ دلاور کرد
و اجتهاد در باب تصدیق و بر آن ساخت من مودی شد و خواجه عبد اللطیف نیز تاکید تصدیق من نمود و پادشاه
مرا ببخشود و خلعت پوشانید و بعظمت و توقیر کردستهم بکردانید و در پناه استعانت شیخ یافتم شعر در خلاص
جان مسکین ما بدعا آر امید • و بر نوایب کاه آسیب قضا بیکاه و کاه • در دو عالم رو بدان سرور از آن
آورده ایم • تا بدست آریم در کوی با هنر پای کاه • حکایت تلك الشادة سید زین کفت وقتی در کیلان
بوقت مراجعت در راه جمعی از تالشان حرامی ما را بکرفتند و از راه بکردانیدند و بر کوه میبردند که تاراج
و غارت کنند جنانکه در میان ما دو کس بیکانه بودند از خوف با طلاق افتادند و ما در آن خوف میرفتیم
ناکاه سید شرف الدین رحمه الله بعزه ذکر کفت اصحاب ما مترسید که اینک شیخ رسید و در پیش افتاد و ما را
خلاص رسید سید درین سخن بود که حرامیان باز کردیدند و ما را باز کردانیدند و بر سر راه آوردند و بجا
فرود آوردند و توبه کردند و بدرقه در پیش انداختند تا ما را ایمن رسانیدند شعر این جنین قافله سالار
که ما راست کراست • ره برو بدرقه و راه نمای ما ماست حکایت خواجه امین الدین کفت بابنجاه نفر از شیراز می آمدم
باصفهان صباحی بکریوه رسیدیم و در آنجا حرامیان بر ما زدند و ایشان هفت کس و ما دوازده کس بودیم محاربه میان
ما قایم شد و ما غالب و ایشان مغلوب شدند و ما در عقب ایشان قدری برفتیم ناکاه جهل کس دیکر از میان پیدا شدند
و بر ما حمله کردند جون ما را قوت مقاومت ایشان نبود منهزم شدیم و من از آن میان بسنکی متحصن شدم و آن حرامیان
جند کس قصد من کردند و روی بمن آوردند و دست بتیر بر کشادند و من در آن ورطه استعانت بشیخ قدس الله سره
کردم و بهر تیری که ایشان بر من می انداختند فریاد کردمی که شیخ مددی و آن تیرها که میزدند بر سنک می آمد و مرا از آن هیچ
ضرری نمیرسید از ولایت شیخ و از ایشان بسلامت خلاص یافتم و حرامیان بر اقمشه و امتعه کاروان استیلا یافتند
و تاراج میکردند جون دست در بار و قماش من نیز خواستند آوردن اشتربان من کفت که این بار و قماش از آن شیخ است
قدس سره دست از آن باز داشتند و بسلامت بماند و هیچ ضرری بنفس و مالی من نرسید جون از سفر مراجعت کردم
و احوال کما هی بحضرت شیخ قدس سره عرضه کردم شیخ فرمود بلی همت شیخ زاهد قدس سره مدد کرد و همچنین مرا باید
بوقت شدت از شیخ مدد میخواهید شعر باکی زکمان سخت در زه نبود • آن را که زره حمایت مردانست حکایت
محمد بن یحیی لاهیجی کوید نوبتی که بغدا محمود دالاری بحضرت شیخ قدس الله سره می آمد و عزم لنعرادنامی بود الاد
با او می آمد در راه مرا درد اندرون و وجع شکم پیدا شد و در غلو و اضطراب افتادم بوی کفتند باز کرد
و بادیه رو کفت روا نشد اما جون کردانم بحضرت شیخ قدس سره آیم تا شیخ مرا علاجی فرماید و جون بحضرت

شیخ قدس سره

قدس سره رسیدند شیخ فرمود من طبیب نیستم که علاجی کنم لیکن حق تعالی رنج داده است راحت نیز بدهد اما بر و ولید عسل
بخور حالی که مرا دعا عسل بخوردند شفا یافت و بعد از آن هرکز آن درد را ایام حیات آن وجع دیکر نشد و عود نکرد شعر
از شفاخانه او شربت هر نوش بود • هر که از درد و قبض رنج بخشی دارد حکایت از مشاهیر حکایاتست که جون میان
تولیان و جماعت الاوقیان استمرار عداوت کهن بود و تولیان لشکرها بر الاوق می آوردند تا بار دیکر لشکرها انبوه
بکشیدند که الاوقیان را بکشند و غارت کنند شیخ قدس سره مدد آوردند شیخ با حکام و اعیان شهر با لاوق رفت
و شب آنجا بودند جون شب کاه آمد داستانی نامی نوبتی بالاوق بحضرت شیخ قدس سره آمد شیخ از روی استخبار فرمود
او کفت هفتاد سر امیر آمده اند شیخ قدس سره مطیره شد و فرمود فردا نیز اش هفتاد امیر در اردوی پادشاه ابو سعید
تولی آنجا آمد اما جماعت لردیلیان همچو توکلی اصیل و نصیر حکیمی و عبد الله یحیی و ابنای محمد رکن الدینی که آنجا
بودند جون این سخن بشنودند بالخود توهم عظیم کردند و در شب بکریختند و روی بشهر آوردند و خبر بشیخ قدس سره رسید
فرمود مترسید محمود که بزرك و پیشوای لاوق بود اکر ایشان رفتند کو برو و یدر محمود حجه و سلاح بپوشید و صبح بلبسند فرمود
محمود نوبتی وکمه سلاح بپوشید تا ما نیز سلاح بپوشیم شعر دوید الله نخصمات بالعراء • خضیب الزج منصوب
اللواء • سعر وهجا الشاکی اذا ما دعاه لطعنه یوم اللقاء • محمود با پانزده سوار روان شد شیخ قدس سره جون طلوع
الاشراق بکلاه در بر نشست جماعت لاوق با شیخ بمتابعت می آمدند و وی مبارزت برکرد و کفت جماعت مترسید که در
هر دو منزلی سوار داشته ام تا ایشان نکشند شعر ما کمین داران لبی داریم از بهر مدد • ما کمان داران بی جنک وعد • محمود
با آن پانزده سوار برفت و ایشان جهار صد سوار بودند بر ایشان زدند و ایشان را هزیمت دادند و جندین کس را بکشتند
محمود با جندین سر بشهر آمد و سرها را با مخت و الاوق از شر ایشان خلاص یافت و آن جماعت منهزم میکفتند که ما را
الاوقیان نکشتند بل مجموع آن دشت از سوار موج میزد که از اطراف روی بما نهادند و منهزم شدیم شعر لشفق فیه
فی کل افق واقبل سیله من کل واد حکایت مولانا محیی الدین کفت که سبب توبه من آن بود که نوبتی بخلاف خدای
تعالی مشغول بودم جماعت بدعیان کمین کردند و مرا بکرفتند و در خانه محبوس کردند و قصد آن کردند که مرا بکشند
امر اکیتدمن درین اضطراب و اضطرار هیچ جاره ندیدم انستم و بجاره فرو ماندم ناکاه شیخ را دیدم قدس الله سره که
مرا از بر دامن مبارك کرفت و از آن خانه بیرون آورد تا جایی برد که بکلی ایمن شدم پس طبانجه بر بنا کوش من زد
دیکر جنین مکن و جون ایمن شدم از آنجا بحضرت شیخ رسیدم و توبه کردیم شعر در پناه کنف دامن امنش ایمن شدم و دامن
از آلودکی اندر جیدم • کوشمالی ادبش حلقه کوش دل من • کشت و از جشم ادب اجر بدیم دیدم حکایت حاجی نوا امیر کفت
کر در ایام طفولیت نوبتی تبم میکرفت مادرم سنکی شیخ قدس سره آورد و دعای خواست شیخ قدس سره دعای کرد تبم
برمیده و حال الصحت یافتم شعر بوی روح آید از آن باد که از کوی تو آید • جان دمد مدد از نفس لطف کران بوی تو آید
حکایت مولانا شمس قمنوی کفت مولانا فخر الدین اسمعیل کفت نوبتی زحمتی بر پای من عارض شد و وجع عظیم
میکرد و مدتی بدین بیماری کرم میرفتم و بدار و ها معالجه میکردم هیج فایده نمیداد شبی در خواب دیدم شیخ را قدس سره
و شیخ صدر الدین ادام الله برکته با وی در پیش میرفتم و در پای مبارك شیخ می افتادم و در خاطر میکذشت که بوی
کر پایم خوش بودی تا با شیخ تمامی نکی برفتمی یا اسبی بودی که بر نشستمی و در صحبت او بودمی جو این معنی بخاطرم بکذ

خالی شیخ قدس سره فرمود مولانا تشویش مکن که وقتی که پیر بابا کر اعنی پیر بخدمت شیخ زاهد رفت بیاده بود شیخ سوار کرد
و دست مبارك بپای من فرو کرد و فرمود برو پیش صدر الدین چون نگاه کردم ادام الله برکته را دیدم روانی روان شد
چون از آن حالت باز آمدم گفتم که دست مبارك بر پای من کرد بیاری برخیزم تا میتوانم یا نه چون برخواستم پایم صحت یافته
بود و بعد از آن هرگز دیگر پایم درد نکرد شعر هر مرکه را دانی هوا پیش راند • از دست دوا نحیف پیش راند حکایت
مولانا شمس الدین گفت از پیر بابا رجانی شنیدم که با فقیه محمد سرقی در حضرت شیخ بودیم قدس الله سره در وقت خاطرم تا
اردبیل و از آنجا متوجه شهر شدیم بر راجعت تا کامدران رفتن عنان مبارك از صوب جاده بطرفی دیگر کرد اسید و بجانی
دیگر روان شد پیر یوسف کاوتی گفت که حضرت شیخ بازین طرف بکجا میرود فقیه محمد گفت مرید که رفتن شیخ بازین طرف
از حکمتی خالی نباشد چون بعضی راه بریدند کا شیخ بر فتیم دیدیم که جمعی از حوالات مظلومی گرفته بودند و بناحق بر عنیف
می بخانیدند و می بردند شیخ قدس سره وی را از دست ظالمان خلاص داد از وی پرسیدند که حال تو چون بود
گفت مرا گرفته و درین صحرا بجائی بی مدد آورده‌اند و هیچ چاره خلاصی نداشتم استغاثت بشیخ بردم و مدد از وی خواستم
و هنوز در این استمداد بودم که شیخ را دیدیم که از بن لیشته فرو آمد و مرا خلاص داد شعر از حیك نوایب مدد لطف
تو رسید • کین مردم بچاره مسکین برهانند • با مقصد و مطلوب تمنا و امانی • وقت نظر لطف تو شاید که رسانند حکایت
مولانا شمس الدین روایت کرد از پیر داود و هریزی کرد روزی از مسجد هریز بیرون آمدم غریبی دیدیم بر در مسجد نشسته
بود پیش رفتیم و سلام کردیم و پرسیدیم کجا میروی گفت انجا را گفتم کجا میروی گفت بخدمت شیخ قدس سره و نعره
بزد گفتم سبب چیست که بمقام خود نرفتی و اول بخدمت شیخ میروی گفت سبب آنست که در آن سال که شیخ بگیلان میرفت در بر
کردستان عقام مانزول فرمود و من درویشانه خدمتی بکردم و بدست وی توبه کردم و دیگر شیخ را ندیده بودم امسال
بحجاز میرفتم روزی در بریه از قافله بازماندم و عطایم در آن عطامه و سر کردان در آن بیابان میگشتم دو عرب بالای نزد م
کنا کهانی بیامدند و هرچه داشتم از لباس و غیره از من بستدند چون شب در آمد برهنه و تشنه و گرسنه بیفتادم
و تن عربان دادم شیخ را دیدیم قدس الله سره که سر دست بر پهلوی من زد و گفت برخیز و تشویش مکن تا بقافلات
رسانم من چون این معنی بدیدم متحیر کردم که ندیدیم در خود اندیشه کردم که شیخ این جامه کی از گیلان بوده تا
وجود روشن دیدیم از دو کس عرب که مرا تاراج کرده بودند آمدند و جامه های من بازآوردند و گفتند بپوش چون بپوشیدم
سوال کردم که سبب آوردن جامه چه بود گفتند ما امشب هر دو در خواب دیدیم که شخصی بیامد چنین و چنین و حلیه
شیخ تمام کما هی باز گفتند بر اسپی سپید نشسته و عصا در دست و گفت برخیزید و جامه های او باز دهید که سر کردان
و او را بقافله رسانید و اگر نه با این عصا تان هلاك کنم اکنون ما از ترس آمدیم و آوردیم اینك حاضر تو برخیز
و بر جماره نشین تا ترا بقافله رسانیم و مرا بر جماره نشاندند و سه روز بود که قافله رفته بود بیك روز
رسانیدند این زمان از اشتیاق شیخ بر پای جانب میروم تا اول شرف حضرت شیخ دریابم شعر در هوای
کعبه مطلوب میپایدیم جان • تا مدد زان قبله دل در بیابان یافتیم • از بیابان وادی مجنون دل زجان بشسته‌ایم دست
تا جمال کعبه مقصود جانان یافتیم حکایت مولانا شمس الدین از هم پیر داود و هریزی روایت کرد که شخصی بود در دیه
هریز طریقه سپاهی داشتی بطرف روم تحصیل مال رفت و حاصل کرد چون مراجعت میکرد بخود نیت کرد که اگر این

مال

مال بسلامت ببرم ماده گاوی از وجه حلال از برای زاویه شیخ ببرم از بحر مجاورت تا زاویه شبی در راه در صحرای فرود آمدیم
بودند با نوکران خود گفت که این جای بدست حرامیان باشد تا حرامی بر سر تو نیاید مال نبرد چون همه بخفتند و شب نیمه
رسید آن شخص بخواب دید که شیخ قدس الله سره بیامد و دست گرد گریبان او بگرفت و گفت چه خفته که حرامی
آمد آن شخص گفت چون چشم باز کردم دیدیم که حرامی ایستاده با نکبر بنوکران نزدم برخواستند و دیدیم حرامی کردند
حرامی بگریخت و ما از آنجا بسلامت بخانه رسیدیم و آن ماده گاو را با و ردم و بخدمت شیخ قدس سره آمدم شیخ فرمود
فلانی از حرامیان بترسیدی کسی که حافظ او خدا باشد باید که از اژدها نترسد شعر هر که اند ما من زنهار
و حفظ تو بود • ایمن است از ما و شیر و از نهیب اژدها حکایت خواجه عبدالله گفت اخی شهاب شیرازی گفت که در شیراز
اخی علی نامی بود و من او را جوانی پیش وی میبودیم و علاقه مصاحبت داشتیم اخی علی را در شیراز قضیه واقع شد
و حکام قصد وی کردند از شهر بگریختیم و در راه جماعتی کمین ما کرده بودند در شب کمین بما بگشودند
و ما چهار کس بودیم از ین چهار دو کس را بکشتند و اخی علی بگریخت مرا در میان گرفتند تا مرا بجنك کردیم تا
عاجز شدم نزدیك شد که مرا نیز بگیرند در ساعت شخصی دیدیم بر اسب کهر سوار و نیزه در دست که بیامد و
بر ایشان زد و همه را در پیش کرد و بمن گفت برو و گفت که روزی ما را دریابی شعر از حربه حرب دشمن خونخوارم
جز در کنف لطف تو چون نگریزم • من در عقب اخی علی برفتم و بوی رسیدم و خلاص یافتیم و روزگاری در آن گذر
حال بگذشت تا آن زمان که من بخدمت شیخ قدس الله سره رسیدم توبه کردم و گفتم شیخ از ین معامله که شما [illegible]
ما را نیز نصیبی بده فرمود حالیا آن یاد داری که با اخی علی از شیراز بگریختی گفتم بلی گفت آن یاد داری که دو کس را
از نوکران شما بکشتند گفتم بلی شیخ فرمود آن سوار که بر اسب کهر نشسته بود بیامد و قاصدان شما را براند و گفت
که روزی ما را دریابی آن کس که بود سر در قدم شیخ نهادم فرمود این حال را با کس مگو که ما صید کرخود [illegible]
کرك باز نگذاریم شعر آنکس که شبان شبان نگه می دارد • این صید بجنك کرك چون بگذارد حکایت عوض شاه
خارکشان ... از موقان می آمدیم و یکی مصطفی نام اردبیلی و چند کس دیگر با هم دیگر بودند و راه مخوف بود چون بر کوه
بیامدیم رسیدیم شش حرامی دیدیم که قصد کردند فریاد برآوردیم و گفتیم شیخ مدد کن در حال شیخ را قدس سره
و شیخ صدرالدین ادام الله برکته که دیدیم پیدا شدند آن حرامیان هیچ جا بر جا بماندند نه جا نکه مجال حرکت بما
ما را می رسیدند و مجال آن نداشتند که نزدیك آیند و شیخ قدس سره و دامت برکته در پیش میرفتند تا بمن
رسیدیم شعر چون از این راه پر بلا سلامت داد ایم • بسلامت بود آن ره که بماند و آییم حکایت خواجه
عبدالله گفت پدرم پیر عز الدین رحمه الله در اوایل حال روزی کردی سالی در محمود آباد بلغاری
بیاورده بود و آن بلغاری می برید از بوی آن خلل عظیم در دماغ وی پیدا شد و چنان گشت که از کار بکلی افتاد
و بکار مشغول نمیتوانست شدن و سبب آنرا نمیدانست که چیست مدتی از این مرض بگذشت که بزحمت می بود قضا
مدتی شیخ را قدس سره دریافت و مدد خواستم فرمود عز الدین دماغت خلل آورده است پیر عز الدین رحمه الله گفت بلی راست
گفت بزحمتم فرمود مرض در دماغ تو از بوی آن بلغاریست روزی روزی ترك کن تا خوش شوی چون آنجا آمد بدید و این سخن بشنید
موزه دوزی کرد بعد از چند روز صحت یافت چون بار دیگر بیامد بحضرت شیخ قدس سره فرمود عز الدین

دماغ تو خراب شده بود و نمیدانستی که از چیست تا معلوم نکنم تو با اصلاح دماغ مشغول نشوی **شعر** نوش دارو
بوی ساحت او • راحت روح و صحت جانست • حبذا انک این دوا جوید • وای خوشا انک آتش درمانست
حکایت خواجه عبد الله گفت که پیره عواض جامه باف اردبیلی گفت که در محله ما دلکشا نامی بود و او را پسری
ابرهیم نام چشم ابرهیم را بحی رسیده بود از و هیچ چیزی نمیدید و حیدا انک علاج میکردند هیچ فایده نداشت
پیره عواض با دلکشا گفت پسر را بخدمت شیخ بر قدس الله سره تا شیخ دعا نی در کار وی کند دلکشا درد را انکار دا
کوش باین سخن فرو نداشت تا روزی پیره عواض ابرهیم را بحضرت شیخ قدس سره آورد شیخ در زاویه کهن نشسته بود و به کلمات
مشغول بود و گفت ما اندرون رفتیم و از برجماعت بنشستیم بعد از ساعتی سر ما را برآورد و عواض را خطاب
فرمود بر خواستم و لبیک گفتم فرمود آن کیست آورده گفتم حاجتمندی از محله ما فرمود آری چشمش را بیا آشکارا
بیا بجون پیش رفتم شیخ قدس سره دست مبارک در هر دو چشم وی مالید و فرمود که بخانه اش بر که صحت یابد انشا
با اینهمه پدرش را از بی اعتقادی بیرون نیامد بعد بخانه بردیم آن شب بگذشت بامداد علی الصباح بدر خانه
ایشان رفتم آواز دادم که ابرهیم چونست ابرهیم را دیدم بیرون آمد بینا شده و صحت یافته گفتم احوال چون بود
گفت چون از خواب برخواستم چشم بینا بود و خوش برخواستم و آن ظلمت عمی بنور بصر مبدل شده بود و بدیدن
روز کور بی انکار نماند و این کرامات ظاهر شد و هیچ تغییری در وی بدید نیامد **شعر** تا بوی حیات
باد بهنگام نوبهار • در باغ نرگس آید و در شوربوم خار **حکایت** خواجه عبد الله گفت نوبتی برفی
شکرف بارید بود و قامت را و به سرای برگشته چنانک مردم طلبه می بایست تا آن برف لیس بر و
برند شیخ قدس الله سره پیش عز الدین کس فرستاد که جماعتی بیاید تا برف بکشند پیر عز الدین جماعتی را بر
داشت و بزاویه بکار بردار از جمله دستم باغبان نامی بود و حال آنک این دستم را جذام طاری شده بود و ابرو
فرو ریزان چنانک از وی مردم اجتناب می نمودند آن روز دستم کاری عظیم بخدمت کرد و شیخ قدس سره خاص
کردن او بوجوه از کار فارغ شدند مردم همه پای شیخ بوسه میدادند دستم از دور ایستاده و بخدمت شیخ نمیتوانست
رفتن بسبب علت جذام کرد اشت شیخ قدس سره بگوشه نگاهی فرمود دید که از دور ایستاده بود فرمود پیر عز الدین
رحمة الله که آن کس را پیش من بیاور پیر عز الدین پیش شیخ بر د دستم را و دستم سر بپای بوس شیخ کرد شیخ دست مبارک
در روی و ابرو وی او مالید و دعا کرد دستم چون بخانه باز آمد مردم چو بر وی نگه میکردند ابرو و ریش تمام ستره می
بود و صورت دولتش زعلت پاک کشته چنانکه هر که کسی یادانستی که در وی علتی بوده است یا نه و تا
عمر خود میان مردم بود **شعر** پاک روشنی دیده آید و روی خود بر روی خاک • کاب در وی علتی را ابرو و روش
کرد پاک **حکایت** روایت کرد اخی میر پیر از ملک الخلفا پیره حسن مقسینی که او گفت در زهر که خروج حرکز
بود برخوارزم خواجه اردبیلی تاجر ابدان وقت بخوارزم بود چو آن غوغا و آن تاراج و آن خونریز بخنها
در زاری و در تضرع افتاد و از غایت عجز روی بر خاک نهاد و استغاثت بشیخ قدس الله سره کرد و میگفت
ای شیخ منم از شهر توم در چنین روزی مرا فریاد رس لیس در این حال در خواب رفت شیخ را دید میان دربسته
و در پیکار خانه او را بسلسله کج بر آورد و از خواب در آمد و در خانه ایمن نشسته هر چه خوارزم را تاراج کردند

هیچ آزرده بر درخانه او نیامد مال او سراو بجمله محفوظ ماند **شعر** چو دست حفظ او آن در بر آورد تمامت
از زوالش برد او را دوحکایت **حکایت** پیر خضر کوید که چون لشکری کران از طرف خراسان می آمد و شیخ قدس الله سره
بمیانه بود جماعت بحضرت شیخ رفتند از تشویش سراسیمه و چاره جوی که کجا رویم که لشکر می آید فرمود خدا
سهل کرداند تشویش مکنید چون لشکر بر سر کریوه میانه رسید همه در دل بگردانید نکه میانه را و کرمرو دراز
غارت کنیم و چون در انجا آمدند هیچ خرابی کسی و هیچ غارت و تاراجی نکردند و گفت چون نظر ما بر کرمرود
آمد آن معنی از دل ما بیرون رفت و از اکابر امرای آن لشکر یکی شخصی را دید گفت پیری را دیدم با لاچنین
شکل و هیات چنین و مجموع حلیه شیخ را قدس سره بیان کرد که از ناصیه اش نور درخشان بود و شمشیری بدست
و گفت اگر قصد این دو بیابان کنید بدین شمشیر کردنت بزنم **شعر** دود کار آتش دلسوز خوف جان دارای برتیغ
آبدارت میدهد آب حیات **حکایت** پیره حسن کوید که روزی آتش دلسوز بتبریز بودم خواستم تا بمیخود در وهم
بملطیان و در می چند امانت مردم با من بود و در راه چهار حرامی بر من افتادند و شمشیر کشیدند و قصد قتل
من کردند من گفتم ای شیخ مدد تا که شیخ را دیدم قدس الله سره که دستم بگرفت و از میان حرامیان بیرون آورد
و بملطیه رسانید **شعر** عالمی بر خطر ما نا آورد از اانک • تا بوقت دستگیری دستگیر ما کند و نوبتی
دیگر در کوه بودم و کرسنه بودم و سخت مضطرب شدم گفتم ای شیخ کرسنه ام شیخ را دیدم قدس الله سره که نانی
نانان بمن داد یک نیمه آن از بامداد تا شب میخوردم و هنوز باقی بود و تمام نشد تا از شیخ را دیدم که فرمود انچه دیگر
پیر و دیدیه قسمت کن **شعر** هر کرا ان سفره او توشه و زادی بود • اندرین وادی سخت از عظمه ازادی بود
و نوبتی دیگر بحضرت شیخ قدس الله سره بودم مرا فرمود چیزی محو نعلقی ریاضت کشیدم بی حرکت کشتم و پایهای
من مفلوج شده و کس مرا برداشتند و بحضرت شیخ بردند چون نظر مبارکش بر من آمد فرمود برخیز گفتم شیخ
نمی توانم برخواستن مفلوجم فرمود برخیز و الی از برکت شیخ برخواستم و آن روز چهار فرسنگ با بدویدم **شعر**
الانجاکش در هوای او سبک کرد چو باد • آن سبک نعجیم افتاد بادی بود **حکایت** پیره محیی کرپرودی کوید
که ما از با ملک محمد نزاعی شد و غوغا و جنگ کردیم ملک محمد برفت و ایلچی بیاورد تا بلیغ و بر پایها رفتیم و از برای هر جای استاده
و دست بر کردیم بعضی مردم گفتند که کدخدایان این جا نیستند و تنها جوانان اینجا جنگ مکنید سلعی محیی شنوند تا چون
در دیه آیند و بکردند چون کسی را نبینند بیرون روند ما بین روی درکشیدیم و بکریختیم من در خانه رفتم و در
کنجی پنهان شدم ترکان بر در آن خانه آمدند و خلقی گفتند یحیی در این خانه است من استغاثت بشیخ قدس الله سره بردم
ترکان در آمدند و مرا چستند نیافتند و چون مردم میگفتند که او در انجاست باز در آمدند القصه چهار نوبت
در آمدند و شمشیر کردن آن خانه بر آوردند و مرا ندیدند و مرا سلاح در میان بود تا حدی که سنتشان بالت و سلاح
مرا با افتاد و مرا نمی دیدند **شعر** هر که در پرده امان ولیست • ایمن است از نوایب الایام • وانک دارد ز حفظ
او جوشن • فارغ است از نهیب تیغ و سهام **حکایت** اخی شادی خانادبیلی گفت اخی رمضانی بود
شیخ قدس الله سره مرا طلب فرمود بر فتم پیره ابرهیم کرد بیامد و دست من بگرفت و در مطبخ برد و دو دوک کار
کردم که نان از برای عید میپختیم دستم بسوخت مشتی بیش از صبح شیخ قدس سره در مطبخ آمد پیش رفتم تا دست

تا دست بوس دریابم شیخ قدس سره نظر فرمود دستم سوخته دید بدست مبارک دستم بگرفت و دست در مالید
در حال آن نشان سوختگی از دستم برفت عظیم شاد شدم و از بهر این شادی بخانه شدم چون نماز صبح روز عید بگزاردم
در خاطرم بگذشت چه بودی که شیخ از برای من کاسه پلاو مزعفر بفرستادی بعد از ساعتی دیدم که خادمی آمد و کاسه
پلاو مزعفر آورد و گفت شیخ فرمود اگر احتی شادی یا دوستی بجوید باشد از این پلاو بخورد دوستی داشتم عظیم بیمار که
از وی امید بریده بودیم و چند روز گذشته بود که طعام و شربت نخورده بود و امید حیات بریده من آن پلاو را پیش او بردم
و گفتم شیخ فرستاده است بخور تا صحت یابی گفت مرا حال نیست تو دانه دو دانه در دهانم نه دو سه دانه در دهانش نهادم بخورد
گفت بیشتر بده بیشتر بدادم بخورد گفت لقمه بزرگتر کن چنانکه کردم در حال باز نشست و آن کاسه پلاو را تا آخر بخورد
و صحت یافت شعر مائده سماست یا معجز عیسویست این ● کز او شفای و بوی حیات میرسد حکایت ادام الله برکته
گفت حمید نامی در دیه او در قان سرا و هست که زبان او لال شده بود و مجال نطق و تکلم منقطع شد بحضرت شیخ
قدس الله سره رسید شیخ اشارت فرمود که حمید سخن بگوی حمید را زبان گشاده شد و در سخن آمد و چون ذکر
گفتی یا قرآن خواندی و حافظ بود و یا واقعه بر شیخ عرضه کردی زبانش جاری و گویا بودی و چون خواستی که بکلام
اجنبی مشغول شود زبانش بسته بودی و مجال نطق نداشتی شعر کل الوری بجمیل فعلک ناطق ● حتی لکادت تنطق
الاحجار حکایت بیر جنه رعادی نقل کرد برادر من محمد را مرضی بود سخت وی را بحضرت شیخ قدس الله سره
بردم شیخ قدس سره آب دهان مبارک در دهان او کرد حالی صحت یافت و خوش شد و هیچ مرضی در وجود
او نماند شعر آن خسته بجان که بجان یافت نجات ● تا آب حیات صحت و آب حیات حکایت همام سلک اردبیلی
گفت در وقتی که یوسف بوکا را که یکی از امرا بود با برادران و متعلقان در سلطانیه سیاست کرده بودند و عورات
و اولاد و اتباع او بشیخ قدس الله سره آورده و در حصن پناه او متحصن شده و من سه ماه ضعف و مرض کشیده
بودم و نحیف گشته و طاقت از خانه بیازار رفتن نداشتم تا که شیخ قدس الله سره بطلب من فرستاد و من از
سر عجز نمیتوانستم بحضرت شیخ رفتن و از سر احتیاط فی استعفا میکردم و ایشان مبالغه میکردند که بهر حال که
امکان دارد بیا عاقبت بناچار از سر اضطرار برخواستم و چوبی بدست کردم و آهسته آهسته می آمدم تا بحضرت شیخ
قدس سره رسیدم فرمود حالی روانه شو و بسلطانیه رو گفتم شیخ سه ماهست که بیماری کشیده و بدین حال رسیده
چگونه روم فرمود من میگویم حالی روانه شو و برو دست مبارک بر اندرون فرو آورد و مرا روانه چون هیچ چاره ندیدم
روان گردیدم و تمام بعد مسیفه دیه که یک فرسنگ باشد برفتم انجا ماندم و مجال رفتن و قدم نهادن نداشتم عزم کردم
که باز گردم حالی که توجه برجعت با شهر کردم آواز شیخ قدس سره شنیدم میگوید برو نظر کردم هیچ کس را ندیدم
از نهیب آن یک دو قدم دیگر برفتم باز از سر عجز و خستگی عزم مراجعت کردم و روی بشهر آوردم باز آواز
شیخ قدس سره شنیدم که گفت ترا میگویم برو و باز مکرر بازان نگاه کردم هیچ کس را ندیدم دیگر باز روی با راه
آوردم و چند قدمی دیگر بنهادم باز از سر عجز و اضطرار توجه با شهر کردم که باز گردم یکباره دستی آمد و روی
مرا از صوب شهر بگردانید و با راه کرد و گفت من میگویم برو و باز مکرر دست بر پشت من نهاد و روی مرا
با راه داد و بقوت براه گردانید چنانکه عزت خواستم کردن و برو در آمدن نظر کردم هیچ کس را ندیدم یعنی

وهیچ

و هیچ یعنی نشست و از بیم آن روی براه آوردم و چون خبر لم یزل من السیل تحت اللیل میرفتم چنانکه بمراحل و منازل
چند بگذشتم و خبر نداشتم و میرفتم تا تا که حوزه در ادر برده لیز دیدم و بر یکجا صومعه ساخته بود بدان صومعه رفتم
و برسیدم که این چه جاست گفتند برده لیز هست و هنوز نماز عصر بود و من چاشتی از دبیل بیرون آمده بودم
بخود نظر کردم هیچ اثر مرض و نقاهت و خستگی در من نبود و بکلی خلاص یافته بودم و آن بیماری و ضعف
بصحت و قوت مبدل شده شعر دست عیسی در تصرف گاه این دار الشفا ● روح بخشی کرد از توان تن بیمار را
آن بیر یلغور کرمی در دبیل آورد و شب متر الخا کردم دیگر روز بسلطانیه رفتم و امیر جوم چوپان طاب ثراه
بحسب اشارت شیخ قدس سره امان اولاد و اتباع یوسف بوکا مکتوب فرستاده بود بوی باز کرده بدیم شعر پای این
میدان سپارها دهند ● آیت دست و ولایت داراو ● چون ز دست ساقی لطفش خورد ● شربت سر چو سلیمان او
حکایت مولانا شمس الدین قیونی از طالبی مقبول القول فیونی روایت کرد که او گفت در سالی که پادشاه
عادل اوزبک طاب ثراه خروج کرده بود و تا کنار آب کر آمده مردم ایران زمین مجموع خایف بودند و متوهم
که لشکری انبن سنکوه و انبوه آورده بود که اگر استیلا یابند لشکر کفار در این ملک در آید و خان و مان
مسلمانان خراب کند شبی در واقعه شیخ را قدس الله سره دیدم که در لشکرگاه پادشاه اوزبک خاص
حربوی بود تا که شیخ آمد اوزبک بیرون آمدی و خواستی که زیارت شیخ قدس سره کند شیخ بیک طنابی خیمه
او میزدی چنانکه من میدیدمی که گردی از کلاه وی بر آمدی پادشاه اوزبک از آن کار وی می کرد [illegible]
ملک بر و نیز جو چون از آن حال باز آمدم این حال را با مولانا نجم الدین سلیمان گفتم مولانا نجم الدین
سلیمان رحمه الله گفت الحمد لله که شیخ شر وی از این ملک بگردانید هنوز بیج روز نگذشته بود خبر آمد که پادشاه
اوزبک بگریخت و باز پس رفت و این ملک از شر لشکر کفار او ایمن و مطهر شد شعر قوت دین راچنین با
خوش است ● ملک و ملت را چنین باز و خواست حکایت ادیب ابراهیم گلخوراتی روایت کرد که تاج
الدین نامی که نوکر چولجین بهادر بود که در آن زمان که پادشاه ابوسعید طاب ثراه چولجین را برسالت نقا آن فرستاد
بوقت بحضرت شیخ قدس الله سره رسید و استعانت خواست و روانه شد چون بحضور قاآن رسید در
گذاردن سخن نکفت که او را خوش نیامد فرمود که وی را حبس کردند و در آن حبس عظیم خایف بود و مایوس
شده رو بشیخ قدس الله سره آورد و استمداد کرد از شیخ که غریب و محبوس و مایوسم روز دوم فرمان
شد و او را از حبس خلاص دادند و بیرون آوردند و عفو از تهمت عظیم کردند و باز راه کردند و چون باز آمد
بحضرت شیخ قدس سره رسید شیخ بوی گفت ای برادر از حبس برست رسیدی شعر هر آن دلی که غایب خلوص دارد
لخلاص ● ده نتیجه اخلاص روی مخلاص حکایت مولانا العابد عز الدین یوسف اندار و دی گفت در
وقتی که هنوز بحضرت شیخ قدس الله سره نرسیده بودم و خواهان و جویای آن می بودم که بحضرت او رسم
و شرف تربیت یابم امام زاده ام تاج الدین رحمه الله عارضه دماغی و مرضی بر سر داشت که همه اطبا از
علاج آن عاجز بودند و علاج پذیر نبود و از این سبب عظیم خاطر پریشان بودم شبی در واقعه شیخ را
قدس الله سره دیدم که بمن خطاب میفرمودی که من شنوم که سرت که میتراشی فرمودی آنکه تراشیدن [illegible]

ده میدادم و او بدست مبارك بر می کردی و میکفتی بکیست محمش برد اما اشارت شیخ اکوش میداشتی و موی مبارکش بر محمد داد شیخ
انکاه اشارت میفرمودی که بیا تا موی تو بر کیرم کفتمی کار دستت سهلست موی تاج الدین برد ار که عارضه دارد باشد که
ببرکت دست مبارك شیخ آن عارضه از و زایل شود پس شیخ قدس سره بدست مبارك موی از سر تاج الدین بر میداشت
در روز آن عارضه از تاج الدین زایل شد و صحت کلی حاصل شد بنوعی که کوییا هرکز آن عارضه نبوده است **شعر**
از شفاخانه روح قدس بوی شفا • بمشام دل بجو رحوادث آرد • روح را بیاثر لطف و نمای نجات
هوای که منتهای صفا ایش بار در **حکایت** پیره محمد توتی کفت مرا دختری بود لال و کر کریم و بکم کفتن و شنیدن از و بکلی
باطل شده بود و هفت سال بر آمد که هیچ کلمة از و کسی نشنید و او از کسی نشنید تا ملك روز شیخ را قدس الله سره
سر وقتی خوش بود و حاضر بودم فرصت یافتم کفتم شیخ سر بوسید در خاطر دارم که لال و کر است حسبة لله
شیخ دعائی فرماید باشد که شفا یابد شیخ قدس سره دعا کرد چون دعا کرد شفا یافت **باب سیم**
در کراماتی که از نظر لطف و عنف شیخ صفی الدین قدس الله سره ظاهر شده است منقسم بر سه فصل **فصل**
در نظر لطف محض او قدس سره **حکایت** شیخ صدر الملة و الدین دام الله برکته فرمود که شیخ قدس سره در عهد [illegible]
بول آب بغاتو رسید و در حالت بسط و ذوق بود و قدری نبات در دهان مبارك داشت ناکاه [illegible]
[illegible] نشو و نما در کوه و صحرا یافته بود بدولت این حضور رسید عطا العبود بر این بولحاضر بود شیخ قدس سره آن
قدری نبات از دهان مبارك بیرون کرفت و در دهان خضر نهاد حالی حال بر وی بکردید و شوری در وی پیدا شد **شعر**
ومن عجب الایام ارزاق اهلها • فمنهم و فیها سهارو نوم • فمنهم سهار روا لاماتی بعدة • ومنهم نیام و الاستفادة
تخلم • حاصل آمد از کوه آن نبات • خضر را سر مایه آب حیات • و کشف بر وی ظاهر شد که هر جهان مطالعه
میکردی و قدم وی را حاصل شد چنانکه هر جا که میخواستی میرفتی و حیران شد که چون در صحرا میکشتی هر اسب نوبتی
که امکان مطاوعت هیچ آدمی نداشتی بران مینشستی و بر کوه و کمر میزدی و بر روی آب میکذشتی چنانکه
اسب یا [illegible] نشدی و کاه بودی که بطریق کودکان بر نی سوار میشدی و از کوه و دره بیدد و در هوا
میرفتی **شعر** مرغان هوای بال جو پرواز کنند • چون باز دست شاه پرواز کند • بعد از این کار
بالا کرفت و معامله عالی و مرتبه بزرك یافته و در طرف شام غلبه و ازدحام تمام و قبول قوی یافت
و از جملة خلفا و صاحب تربیت شد و در سال تالیف کتاب و بعد از این بشرف حضور شیخ صدر الدین
ادام برکته آمد **شعر** دانه تربیتش زفه مرغی چو کند • بر سر قاف طلب هم سر عنقا دکند **حکایت**
ادام الله برکته فرمود که صاحب المقامات پیره یوسف کاودنی رحمة الله علیه مردی بود که او را طلبی و درد
اشواق و دواعی اشتیاق بر دوام داشت و طلب مرشدی میکرد و صحرای پر سودای میپیمود و در آن
دیار کسی نبود تا آتش او [illegible] داد ندبیر او رفت و چندی ملازمت او [illegible] از و
نمی کشود لیکن چون [illegible] بود کشف نشده بود و تشنکی طلب در وجود او اثر در زیادت کرد
تا در واقعه دید که عصایی از آسمان فرود می آمدی و در دست او می آمدی و بر سر عصا کویی بودی
و در آن کوی سوراخهای بسیار و از هر سوراخی چندین لون از الوان انوار بیرون می آمدی پیره یوسف

از عطا

آن عصا را باز بر آسمان میبرد لیکن از آن عصا آوازی می آمدی که آنچه مطلوب تست پیش شیخ قدس سره کرد انجا رویش خاصله
وی **شعر** کوهر کام دل اندر دریا طلب • مخزن کنج جو آفتاب از افتا طلب • پیره یوسف رحمه الله قدم طلب در را
نهاد و از انجا متوجه کعبة مطلوب شد و عزیمت حضرت شیخ قدس سره کرد و در آن وقت شیخ قدس سره [illegible]
کلیجران داشت پیره یوسف بیامد و بدان ده او [illegible] فرود آمد اتفاقا در آن ساعت شیخ در زاویه بود و چون
یوسف را رحمه الله آن شور و شر در جوشش بود ثبات نتوانست نمود از در زاویه بیرون آمد و هوش شیخ زاده
جمال الدین علی رحمة الله علیه کرد و [illegible] شد شیخ قدس سره چون در زاویه آمد فرمود که چنین جوانی آمد بود
کفته بر رفت فرمود که علی الفور در عقب او کسی برود و او را باز آورد فرمود اکر بطوع نیاید بجبرش بیارند
شعر آن شکار را ناکام نفس چو نهاد بکام • عاقبت ناکام دست حکم آرد بدام • یکی برفت اند تا مستعجل
برانند چون نزدیك رسید چیزی بجوب کرد و می جنبانید پیره یوسف چون بر دید بدانست که مطلبی [illegible]
باز کردید و چون بحضرت شیخ قدس سره رسید و دست بوسی در دست شیخ نهاد و شیخ دستار و بکرفت چراغ
او که علت بی سال افروخته بود در آن با حضور شیخ بی نور شد و بر آن اشارة اکتفا و استناد و بوشید
کرکلی مند **شعر** در مجمع سنك داند یا وزن کوه قافی • خود سها چه باشد در تاب آفتابی • پس شیخ قدس سره
بنظر دلکشای معجز نمای در وی نظر فرمود و بکلمات مشغول شد مشکاة انوار الهی بکشود و آنچه مطلوب و مقصود
او بود روی نمود و در حال بیخودی منکشف شد چون از آن بیخود شد سر در پای شیخ افتاد و سر قدم
شیخ نهاد **شعر** دو عالم کرد و من بکام ماست چون • آنچه میجستم در درون آن یافتم • توبه کرد و تلقین بکرفت و جبه
از انجا بخانه رفت اهل و عیال خود و فرزندان او شاکردان نادیده کرد حال و ذکر بر همه کردید بود و هر یکی صاحب
وقتی و صاحب مقامی و معامله شد سالك روایت معتبر کردند که بعضی مردم از کاوان او ذکر میشنید
شعر چون نور آفتابی از منظری بتابد • هر ذره در هوا ازو در رقص و شور آید • چون محمود رحمة
ظلمت کجا ماند • آن خانه را که در وی زین شیوه نور آید **حکایت** دامت برکته فرمود که شیخ قدس سره باری
بخلخال رفت و انجا اکابر و اعاظم هر یک میخواستند که شیخ را بخانه خود فرود آرند و اکر شیخ بخانه یکی از ایشان
نزول میفرمود در میان او و دیکران سبب شرارة نایره تعصب حرب میبود شیخ مرور ندید خاطر مختصری رسید
صاحبش را بها الدین کازر کفتندی و مردی بود درویش که بیشتر از لیالها خالی بود و مبنای تعیشش او جلال
بود فرمود خاطر او مرا اینست و ما کرا اسب فرود آمد تا در آن خانه نزول فرماید بها الدین کازر بی سرو پا
در خانه دوید و کفت **شعر** از سعادت کان بدو را زکس نیافت • دایکان نور او بر ما تافت • و نقاش
کلیم یا یکی بکسترد و شیخ قدس سره خوش بر انجا بنشست بها الدین کازر جلال احوذ کفت در خانه از ما حضر
کف نقدیری نان و کوشت و عسل خالی از ما حضر در پیش شیخ آورد شیخ از سر بسط قدری تناول فرمود
و میل نظر بها الدین کازر نظر لطفی فرمود و خاطر وی بکشود ما از کیمیا در طلب او اثر کرد در شیخ جلال الدین که
ای جلال الدین آن عمر دیفتم که بودیم خود را جزوی دیکر بیتم جلالی کفت من نیز آن دیدم و هر دو را بحال بشد **شعر**
آفتابی بر تو یی بر ما فکند • کشت این اجزای خاك ما که • کیمیایی از سعادت دست داد • ریزهای خاك ما را کرد زر

انکه بعد از مراجعت شیخ قدس سره بهاء الدین را شوریدگی و سودای در سر افتاد که طاقت آن نداورد سر بصحرا نهاد
وکوه بکوه میدوید تا بار دیگر آمد و بحضرت شیخ رسید وکفت شیخ از هر سویی که بر میخیزد تسبیح و ذکری میشنوم
شیخ فرمود که دیار تا جهان شوی که از چوب خشک نیز بشنوی و اشارت بسقف خانه کرد چوب ذکر میکرد و بهاء
الدین میشنید وان من شیء الا یسبح بحمده **شعر** سازی صفا می رسد هم زجیده هم ز راست • بشنو اگر عاشقی
هر دو جهان پر صداست • در افکن این زخمه را عشق هم آواز شد • در همه اجزای خاک تا بدانی پر صداست و
حکایت امیر ملک اشرف چوپانی در حضور دام الله برکته کفت که پادشاه سعید طاب ثراه و بعد او جون
و اعاظم مملکت بحضرت شیخ قدس الله سره رسیدیم و شرف حضور قدس سره ادراک یافتیم و نوادکان مرحوم امیر چوپان
طاب ثراه غلبه حاضر بودند و من طفل بودم و در میان ایشان شیخ قدس سره از آن میان نظر عزیز فرمود و مرا
پیش خود خواند و بوسه بر پیشانی من داد و پادشاه نیز کفت بلی پادشاه این طفل را نیکو نگاه داد که دولت
عظمت پادشاه نشانی و شوکت امیر لشکری از قطرا و پیام **شعر** از جان پیری چنین بخت جوانی • الدین دولت
که هر دم کامرانی یافتم **حکایت** ادام الله برکته کفت که مرحوم امیر حسین جلایری فرزند خود امیر شیخ حسن را در
طفولیت با جاشمود که نیابت مطلق او داشت بحضرت شیخ قدس الله سره فرستاد و کفت این فرزند طفل را
بر دامن مبارک شیخ انداز و بکو از برای خدا که این طفل را قبول کن تا شمود امیر شیخ حسن را بحضرت شیخ قدس سره
آورد و در پای مبارک انداخت و کفت پدرش امیر حسین التماس میکند که شیخ از برای خدا این طفل را قبول کند
شیخ فرمود قبولست و کفت شیخ نشانی بر این طفل فرماید کردن شیخ قدس سره دستار و طاقیه بوی داد
آن روز شیخ حسن برفت دیگر روز پدرش امیر حسین بحضرت شیخ آمد و امیر شیخ حسن را بکرفت و پیش در
میکشید تا بحضرت شیخ رسانید و کفت شیخ بدین آوردم چون امیر حسین دست بوس شیخ قدس سره دریافت
شیخ عادت ملوک و امرا جبار نباشد که جوز از کسی توقع پادشاهی باشد که پادشاهی رسد هر یک را امرا
فرزندی را بخدمت او نام زد کنند و ملازم او کرداند تا چون او پادشاه کردد این فرزندان پیش او مقام
جای و جاه کردند که حمایت پدران و اقارب خود کنند اکنون من نیز این فرزند خود شیخ حسن را بحضرت شیخ
از برای آن فرستادم تا چون ملحوظ نظر عنایت شیخ کردد دنیا را در قیامت و آخرت حمایت کند غیر از وی
احتیاجی نیست ملک کلی منه نیست باحوال اخروی است که بعنایت شیخ که پادشاه اخرویست حاصل شود
شعر ما از ان دایم الله دامنت دست امید • تا بوقت پای مردی دستگیری باکنی • چون امیر شیخ
حسن نظر لطف شیخ قدس سره ملحوظ شد و شرف قبول یافت علو همتش بدان امارات بدانجا که رسید رسید و هیچ
آسیب دوران الی یومنا هذا بوی نرسید از آبای خیر او کسی بان کبر سن و پیری نرسید درین وقت و هرکز
نماند یاد وی فوت نشد و بوستر کلمه شهادت ملازم جریان زبان او میباشد و در دو فتی که پادشاه سعید
ابو سعید طاب ثراه او را از خشم بکرفت و بروم فرستاد بر بابای عراغی رحمه الله در واقعه دید که شیخ قدس سره
امیر شیخ حسن را زیر دامن میکرفتی و بابا میکفتی که بالا این پا ایشان و در کره خود نکاه دار که ما بابا او کارست **شعر**
از کجا کرد نوایب رسدش بر دامن چه بود برده حسن کنف دامن **حکایت** پیر حسن الدین اهری کفت

که بیدمن پیر صادق بجنون شیخ قدس سره آمد و پیر عیسی را که برادر من کوچک بود همراه خود بیاورد و عطا آن
این پیر عیسی در آن وقت کوچک بود و تا بالغ بود چون زدست بوس شیخ قدس سره دریافت اشارت کرد تا عیسی بحضرت
شیخ آمد و شیخ سه نوبت آب دهان مبارک بر دهان عیسی کرد عیسی گویی آن بخفت با مدادی چون بر خواست تمام قرآن
یاد داشت و الی یومنا هذا که سالها تالیف هست و قرآن از ظهر القلب میخواند لیکن امیست و حروف نمیداند
اما اگر چشم برهم کذارد می نهد انگشت بر هر آیتی که میخواهد از مصحف می نهد و اگر چشم باز میکند نمیداند و نمی تواند
نهادن چو **شعر** چون روح همه بخشش او محض حیات است • عیسی نه دم عیسوی پیش زنده دل آمد **حکایت**
پیر یعقوب برادر این ضعیف رحمه الله کسان ثابت قدمان حلقه ذکر بود روایت کرد که شیخ را قدس الله سره
باری عبور بکرمرود اتفاق افتاد در مرو ربان نواحی نظری لطفی با طرف کرم رود کرد و این بیت میخواند
شعر درین دشت توران شکاری کنم • کمانی ز عشقان یادکاری کنم • چون آن نظر از کرم حق تعالی آن حدیث بات
توفیق نعمها داهل آن بقعه نهاد که بوی مشک آن جکر سوخته ایشان دماغ ارواح معطر میدارند چندین و
هزار عاشق صادق ترک سر و پا کرده و سر از پا ناخته روی بکوی او می آرند **شعر** میرسند آن عاشقان
در روز و شب • بی سر و پا جان بکف دل در طلب **حکایت** مولانا محیی الدین کوید که در دیر سجاس خطال
یکی بود پیر شروین نامی و او را خلیل نام پسری بود و خلیل را محمد نام پسری بود که نابینا مادرزاد چون آن
محمد که بسن بلوغت رسید شبی از شبها شیخ را قدس سره بخواب دید که فرمود فرزند محمد کیر این بر تو نجود
محمد بکرفتی و بخوردی چون از خواب در آمد مجموع قرآن یاد داشت و محفوظ شد بود و صباح بیامد در مسجد
و قرآن آغاز کرد و مجموع محفوظ داشت و میخواند **شعر** آیت معجزهای دارد آن نجامی کران جرعه را
مرده دلها را شود آب حیات • چشم نابینای دل بینا شود انگه غریب • مردمش دیده ها آسود تا سود آن نبات
حکایت مولانا محیی الدین کفت که چون شیخ قدس الله سره از سلطانیه می آمد بخیل قراویان رسید
روز ش انجا بدعوت با بداشتند و بسیاری کاو و کوسفند بکشتند و دعوتی شکرف کردند شیخ قدس سره
فرمود هیچ کس دست بسفره دراز مکنید چیزی میخورید اصحاب نخوردند چون بیرده لیز رسید ند سر روز
چیزی ناخورده و کرسنه تا کاه خورشیر نامی از دیر سودق سید ند که می دوید و بیامد و عنان اسب شیخ بکرفت
و کفت از خدا نمی ترسی فرمود بلی میترسم کفت دمی توقف کن و نظر کن که مردمی که از پس می آیند نظر کرد
خلیفه لیز با بنوه می آمدند عنان کب شیخ قدس سره بکرفتند و پیش بولی بیرده لیز فرو آوردند و حیدان نعمت حاضر شد
که در وصف نیاید و در دیر اغاره در و لیتی بود معیل و تنگ دست با دعوت متمنی داشت که بر انجا جلوه کند بسید
بود اثار اجتهاد چیزی نهاد و کفت بروم بر سر راه برده لیز تا شد که کسی انجا کند دراین وا مید بود ده نیاز شد کاه
انعامی کند چون بر سر راه برد لیز رسید غلبه و انبوهی عظیم دید پس سید چه کس است کفتند شیخ صفی الدین است قدس سره
شعر جو نهاد و لشکر دست سعادت کشد • جبین کنج روانی در عیان نجاتی رسید • بندگی شیخ قدس سره در
و دست و پای مبارکش بوسید و آنرا پیش شیخ نهاد و زبان بکشاد که خلق بحاجت انحوبت قدر خواهند مین
بروز شب قدر دیدم مرا دمن بر شیخ قدس سره بدست مبارک آن متمش بر داشت و یک دوی بخورد

وهر یکی را یکی پیاله از آن فرمود بوی چیزی بدهید چندان درم و جامه بوی دادن که شرح نتوان کرد و چندان
نعمت و بریان که در کشیدند آن فرمودند گفت شیخ کسی را با من بفرست تا اینها را بخانه من برسانند تا عیال
و اطفالم سیر بخورند تا شادی فرمودند مجموع را بخانه او بردند و او باقی عمر از آثار آن غنی شد و در رفاهیت
زندگانی میکرد شعر روز بختی شب قدری روی · شد روزان بر دبی با نیر قدر · قدرها دولت چو کشید
آن همای بر سر او سایه قدر حکایت مولانا شمس الدین روایت میکند از برادر احمد سترقی که با برادر خود فقیه
محمد بحضرت شیخ قدس سره رفتیم شیخ با جماعت طالبان لطف بسیار فرمود بعد از آن فقیه محمد گفت شیخ
بعضی درویشان و پیران و سرپوشیدگان هستند که بخدمت شیخ نمیتوانند آمدن شیخ از برای ایشان
تبرکی فرماید فرستادن شیخ فرمود که از برای ایشان تبرکی ببر که چشمهای کور بینا شود و گوشهای کر شنوا گردد
شعر بوی داروی شفا بیرانالغ حیات · که نیمش نفس معجز عیسی دارد · چون مراجعت کردیم دیدیم که جمعی
از پیران و درویشان و سرپوشیدگان بلک بیشتر این طایفه همه درگاه آمده بودند و صاحب ذوق شدند
چنانکه سرپوشیدگان نیز غلو قوی در فکر میکردند و گفتند که ما چشم کور داشتیم بینا شدیم و گوش کر داشتیم شنوا شدیم
شعر از جمال عشق و ساز دست چون بوی رسید · چشمهای کور دید و گوشهای کر شنید حکایت خواجه عبدالله
گفت که امیر علی سغرچی گفت در همان تسعه موقان بودیم شبی در واقعه دیدم که شیخ قدس سره استاده بود و کمال محمود
که از خلفای شیخ زاهد بود قدس سره می آمد و کیسه بر آورد در دست شیخ چون او را میدید حال دست میکرد
و از کیسه زر از دست او میستد و زر انداد از خود میکرد و کیسه را بست کمال محمود میآید بعد از آن مدتی بخدمت
شیخ قدس سره رسیدیم شیخ در باغ استاده و پیر خلیل و پیر اسحق پیش استاده چون نظر فرمود دست بوس کردم
فرمود امیر علی آن واقعه که در همان شهر دیدی بگوی گفتم کدام واقعه فرمود آنکه کمال محمود را با کیسه زر که
از او بستد می گفتم مردم استاده اند چون نگویم فرمود بگو غمی نیست گفتم چه گویم چون شیخ را معلوم است
شیخ نفرماید پیش شیخ قدس سره از اول تا آخر واقعه همه را بگفت بحضور گفتم نه هی استادی که اینست که
استاد بامر بیچگونه بود تا مرا این فکر کردن باغبانان باغ را آب میداد شیخ قدس سره روان بیل انداخت و بست
و آب در کرد و وی میرفت از آن بر لب جوی در کرد وی دیگر انداخت پیر گفت بیا و من پیشش رفتم فرمود که حال
با مریدان است در حالت قبض و بسط و منع و اعطا بر سر انداد قدم بنهادم گفتم شیخ بجان ز جهان شیخ
فرمود تشویش مخور که کتابت اندیشم حالی در حال من بر کشاد تا هانکشتی بر روی نهاد که بیا گجاهد سال
ندیده بودم شعر آب دولت شیخ چون می روان · یافتم سرمایه جان و روان حکایت پیر و جیر نیل پیر محمد
تبرآبادی گفت گنگ بودم و لکنت زبانی و قرآن نمی توانستم خواندن چون عازم سفر شدم و زد کوسیر کسی میمی
داشتیم چون انجا رسیدیم وضو ساختم و دو رکعت نماز گزاردم شیخ را قدس الله سره دیدم که با مدد خود دهان
مبارک در دهان من انداخت و استدعم و زبان خود را گویا یافتم و قرآن بر زبان من روان شد شعر ای حیوان مرده
رستگی از آن آب دهان · کو معجز آب قران کرد از گنگی روان حکایت سلطان العباد و الاتقیا حاجی محی الدین
زاد الله برکته گفت نوبتی شیخ قدس الله سره از سفر کیلان مراجعت فرموده بود و نزدیک اقدام موقان

نزول

نزول فرموده و جماعت انبوه که در حضرتش بودند آن ساعت غیر از اخی علی دلونی و شیخ حسن بردینی رحمهما الله
کسی دیگر حاضر نبود از جماعت ملازمان لیکن از اطراف جماعت ترکان در جوش آمدند من با قرب نعیب کس
بتبرو استسعاد حضور حضرتش رسیدیم و سفره ترکان بلغر آوردم و طعام آلائه در آن وقت ما یک دینار بوی
حینیتی ضیق پیدا داشتم که طالب علمی از من یک درم سیم سوال کرده بود و من در همه خانه خود یافته بودم که بوی
دهم و با هیچ کس نیز از اهل خانه نبود که بقرض دهد و من از آن معنا عاجز و از ثواب قاصر بودم شعر
تهددنی صروف الدهر کهلا و ناشیا · وجربت حالیه علی العسر و الیسر · فلم ار بعدا الدین خیرا من
الغنی · و لم ار بعدا الکفر شرا من الفقر · چون آن سفره در مبارک شیخ قدس سره آوردم و شیخ از
سفره ترکان کراهتی بود چون در سفره درویشان کراهتی یافت بنظر لطف فرمود مرا از سفره ترکان
برهانیدی خدایت برکت دهاد چون دعا فرمود هم در ساعت حق تعالی ابواب نعمت بر من بکشاد و من حیث لا
یحتسب انواع نعمت بر و بنهاد و بعد از آن در رفاهیت و یسار بودم و از نعمت خالی نشدم شعر
دیده سفره انعام تو را لنظر · نعمت ظاهری و باطنی ما و من است · ای خوشا آن دل صحابی که از این نعمت و
قوت و قوت و غذا یابد جان و تن است فصل دوم در ذکر اماکن که از عنف محض شیخ صفی الدین
قدس الله سره ظاهر شده است حکایت شیخ صدر الدین ادام الله برکته گفت که بار شیخ قدس سره در مقام
اکدونم مطهره قدس سره نشسته بود و بکلمات دلپذیر مشغول بود و جمعی در حضرتش و خوش وقت و مجلس
روحانی شعر در چنان مجلس که قوت روح بردی روح قدس · جام صافی یافتی جان صفا در بزم انس ·
ناگاه علیشاه جوشکابی درآمد که از اکابر و بزرگان ابنای زمان بود و پادشاه ابو سعید او را بدرخوش
خواندی شیخ قدس سره وی را اعزاز فرمود و قیام نمود که علیشاه چون درآمد گستاخ وار شیخ را در کنار گرفت و
که حاضر باش بیا ان بریزی که وحی بفرزانه یعنی سخن صرف بگو که حریف رسید و در بر کنش دست بر کتف
شیخ قدس سره میزد شیخ از غیرت سر بر کرد و روی بدو آورد و فرمود که فی نوحاضر باش که حریف بس رسید
و بنشستند و علیشاه سخن و احوال از دوا غاز کرد و از کلمات روحانی بر تهلک شیطانی مبدل شد و شیخ
قدس سره در آن غیرت محکمت بود شعر یثقف احداث الزمان بسطوة · و یعرک اذان الخطوب العوارک
چون مجلس بآخر رسید علیشاه باد در وقت وارد و در مرغزار ویلق بود که در ناحیت اهر دبیل است و از روز
روز چهارشنبه بود نماز پیشین اتفاقا غیاث الدین وزیر رشیدی رحمه الله بحضرت پادشاه ابو سعید
طلب تراه احوال علیشاه را بکر فته جوشکابی عرضه داشت که او میگوید که او امیر چوپان زنده است
و خواهد آمد فتنه بیعبناد خواند تو این سخن در سایه است و مردم دو گروه میشنوند حکم پادشاه ابو سعید
شد که وی را بگیرند آن روز علیشاه را بگرفتند و پنج شنبه همچنان مقید بود و روز آدینه وقت
بقتلش آوردند و دست و پایش جدا کردند و باطراف فرستادند و دستی که گستاخ وار بر دوش مبارک
شیخ قدس سره زده بود سیم و زر بر قران بسته باطراف فرستاده شد شعر باد نخوت در دماغش چو
فتاد · داد سر را از سبکساری بباد حکایت ادام الله برکته گفت که وقتی که شیخ را قدس سره عادته

بود که مدتی مجال بیرون آمدن از خانه نداشت درین مدت استاد شمس نجار با خواجه شرف الدین باخواجه شرف
الدین دامن بر کشید گفت که میراث مساحت کرده ام و آب بیارم و از جوی که قدیما بر در خانه بود که اکنون حضیره
مطهرات میخواست که آب بحوض خانه برد و حفر جوی بکرد تا جوی چنان بر در خانه شیخ قدس سره آورد که جوی
پای از خانه بیرون نهادندی سنگ مربع بود که در عرو پای آستان بیرون بران سنگ نهادندی
تا آن سنگ بر بایند و تراز و چنان افتاده بود که چون جوی بدین مقام رسید بسیار عمیق بود و بقدر دو گز
اتفاقا در شیخ قدس سره خفتی پیدا شد و عادت چنان داشتی که چون استراحتی میخواستی بدین مقام می آمدی که آن
حضیره متبرکه است و در مقامی که این زمان مرقد منور است استراحتی میفرمودی و خوشش میآمدی شعر
آن بقعه چو روض آتش دیدی • در روضه قدس آرمیدی از برای استراحت بقصد آنجا از خانه بیرون آمد چون
خواست که پای مبارک از عتبه در بیرون نهد آن جوی دید مجال پا نهادن مضیق بود آهی بکرد و گفت این که کرده است
گفتند خواجه شرف الدین گفت این کار در ریش او کنم نهاده باشد گفتند استاد شمس الدین نجار قضاء اتفاقا استاد
شمس آنجا حاضر بود شیخ قدس سره روی بوی کرد و گفت کرم کی جوانی وی نظر کنم تو چکنی استاد شمس چون بشنید
بدانست که بنیاد عمرش بر کرده بد است برفت و تجهیز خود بساخت و استحلال مردم بخواست و حالی مرض ذات
الجنب پیدا شد و تا سه روز نکشید که با آخرت رسید شعر تیر دل او دور که بر جان خورد • جان نبرد عمر
و جهان بهلو کرد حکایت ادام الله برکته گفت که بنیاد زن او رفتم گفت کار من علی ما جری قضا الله رفت و من
دفنم اما از برای خدا در شیخ شو تا مرا عفو کند تا چون از دنیا برآمدم آخرتم با شد و از شیخ استعفا کن
تا بعقوبت دنیوی اکتفا فرماید انحضرت شیخ قدس سره شفاعت عفو کردم عفو فرمود شعر از چنین
تیغ که چون ردم بیقین جان نبرم • لیک ترسم که درین واقعه ایمان نبرم حکایت مولانا زین الدین عقیل
گفت که شیخ قدس سره بسبب صلاح و مصالح قضیه حوالتی با تو بیرکلوان رفت کرد و از لجت هر بهر قاید سرا
مدعی چون چون از سید شیخ قدس سره خبر یافت روی بتافت و بیش از سید از شیخ بدیر روی بکوه نهاد
شیخ قدس سره چون بدیر رسید گفتند آن کس روی بکوه نهاد و از دیر بیرون رفت شیخ قدس سره غاز مبارك
بر جمعیت بکرد با ینجو فرمود چون رفت رفت هیدا از آن هیچکس او را ندید و نام وی نشنید و هیچ معلوم نشد
که حال او بچه رسید و مالش بکجا کشید و تمام اهل و عیال و اطفالش بمردند و خانه اش بکلی منقطع شد
و آن دیر خراب شد و الی یومنا هذا هنوز بایرست شعر روی تاسید از این روی کرد روی ظالمی است •
جز قفا خوردن نباشد از جفای روزگار • تا وقت که فرصت دست قادر اللذی برسد • کار کرد دنیا
روزگار • و از آنجا شیخ قدس سره بدیر الارق آورد تدبیر ملکشاه نامی بود و میخواست که شیخ
بجا روی تر ولو فرماید در پیش بود که شیخ را آنجا بر چون قدس سره بدید و از دیر رسید فرمود ابرهیم چگونه
تا جا دردیر مجال صید هیچ کرم می آید و عطا از انکه این ابرهیم چگونه مشهور بود و کسبی بود که در افتاد و اوقاع
میان مردم و تخلیط حال مظلوم فتانی و آفتی بود که برادری داشت محمود نام که در لشکر فی جسم سلطنی دا
و در آن حال آنجا حاضر بود و چون این سخن از شیخ قدس سره بشنود گفت شیخ چگونه است شیخ بدو گفت

فرو برش

فرو برش و تعالی الله محمود از پای درافتاد و شیخ چند کامی براند و بخانه بیر ملکشاه شد و لقمه فرمود و بعوز فرو نشسته
بود که و بر باد داد محمود برخاست بناء بعجانیزکی که فرو ریخت نظر کردند محمود مرده بود سر از پای اماه کرده و دست
و پا بهم داده است در هوا استاده و بحال افتاده شعر زد آمد بیرون ناوک تشنش لاجرم در دل • که تیر زهر
دار مرد باشد در زمان قاتل • و این ابرهیم چگونه دهقان در دیه با سرقه هیر بهر قوساکن بود و از ان معنی جمع
غیبت و همچنان بر عادت خود متمادی میبود تا گاه شبی جوانی چند بقصد او کردند و کاردی بجگرگاهش فرو بردند و هلاک
شد شعر ای بنده شریف الله بترس • و از نصف خشمهای آگاه بترس • دل برکن از این بناء کار بنیاد • و از خود تیغ
بجگر کاه بترس حکایت جمال الدین ارمونی گفت از جمله مشاهیرست که جمال الدین پیر محمد شاه رد لقمی را وی اخوی بکرد که
بلا آمد بواسطه تعصبی که با عم از دکان خود داشت و دوجار در زاویه شیخ قدس سره گریخت و مدعیان نخود در
حمایت بود کلادقیار فتند و بولا دقیار امیری بود صاحب شکوه و سطوت ایلچی فرستاد که جمال الدین را از جوار شیخ
بیرون شیخ قدس سره میخواست که در میان ایشان صلح اصلاحی فرماید و ایلچی مجال تعرض او نداشت که شیخ
مجال امیدا دنادونی ایلچی د حضرت شیخ چنانکه عادت ظلمه است که جمال الدین را میخواست شیخ بحدت
بوی نظر فرمود و بر آنجال نطق و حرکت منقطع شد مصرع تا ای چه زد او کی بازو و دستی دربرد • جاسوس
فرو کردند تا او را از قافیه بیرون بیست بکیه تجال انی ظفر بر جمال نیافتند تا روزی جمال الدین بر بام خلوت
صلاح خادم بود و مردم از او اهل فرصت کوش داشتند و گروه بر کردیام در کرفتند که وی را بگیرند او خود را
از بام خلوت صلاح فرو انداخت قضاء الله بر در خلوت سنگی بود بران سنگ افتاد و آسیب عظیم بپشتش رسید
او را در ربودند و در حال از شهر بیرون بردند چون شیخ را اعلام کردند سید شرف الدین و سید جمال الدین
و اخی علی لوزی را رحمهم الله در عقب بفرستاد چون ایشان رسیدند جمال الدین متوفا شده بود پا ایلچیانش
کشته بودند یا باسیب بر سنگ افتادن کیف ما کان با آخرت رسیده بود و اختیار عمر استحلال از دست رفته
شعر در مرك فرار آمدن نلخیر با شد • با حکم قضا چاره تدبیر نباشد • شیخ قدس سره سر عنبیت
از پای ننشست و کرد حرم سرای میگردید و میگفت الشعر سفر بیت نکویم خیر و شر هیچ • خدا وندا تو میدانی دگر
هیچ • چون زمانی شد بیر عز الدین و محمود سعر بجی و جمعی دیگر از صوفیان بیامدند شیخ بیر عزالدین را امر
فرمود که این مرد یعنی بولادقیا را مانیفاقت بر و بخلوت بنشین با طالبان بیر عزالدین برحسب اشارت شیخ
بلند شد از روز بخلوت بنشست چون شیخ قدس سره غیرت را ند بود و کار کرد شده بولادقیا در سلطانیه
نشسته بود ناگاه فریاد بر آورد که مرا تیر میزدند و در اضطراب و فریاد افتاد شعر هر که با صاحب دلی جدل کند
خاک بر سر هم بدست خود کند • تیر دل دوز جگر انداز را • سینه بر کینه چون رد کند و چند وقت درین فریاد و
بود و از جگر بادها و احشا فرو می افتاد و سوراخ سوراخ شده و بوی نتن در اعضا او افتاد و از آنجا او را
بیونا غاج بردند و آنجا در تعالی هر چه بنیت عفا یا فت چنانکه هما البا ضعیا سیادت تا او را بو
نمی ستد گرد او نمی کردید نعوذ بالله من سیئة السوء شعر کار زار مرد و کار ی زار بین • در چنین
ذهاب و صدر نهاب بین • حال دسوائی و بیخالی نگر • زحمهای خوار ی دشخوار بین حکایت

ادام الله برکته گفت که امیر مبارک را بوستهٔ بالنعم الدین محمد رضی الله عنه نوادهٔ شیخ زاهد قدس روحه بسبب ولایت
خانیلی تعصب بود و این معنی بتطویل انجامید و نزاع ایشان محسد میشد و امیر مبارک را پادشاه وعظ و مواعظ بود
ابوسعید بخراسان فرستاده در عبور چون باردبیل رسید بحضرت شیخ قدس سره آمد شیخ آنچه وظایف نصایح
و مواعظ بود میفرمود و من الجمله آن بود که فرمود با فرزندان شیخ زاهد قدس سره بعضی سکالش مبارک نباشد که چون
دل ایشان متغیر شود مشکل باشد امیر مبارک گفت شیخ دل متغیر شود از این سخن خاطر مبارک شیخ بر مبارک تغیر
عزت آمد فرمود که دل از آن صافی تر است که متغیر شود لیکن اگر کسی خود را بر شمشیر زند و هلاک کند کار شمشیر
را باشد یا او را امیر مبارک گفت نه او را کار او را باشد ایشان فرمود که دل شمشیر مصقول آب دار الهی است که زنگار تغیر بر وی ننشیند
لیکن خود را از وی گوش باید داشتن و بر حذر بودن و خود را بر تیغ نباید زدن و حضرت عزت بنا فدا آمدن
امیر مبارک صبوحی خورده روانه شد چون بر دیگین رسید در عقب حکم پادشاه ابوسعید بسیاست در رسید و انجاش
بقتل آوردند و سرش بر داشتند و بردند و سزای گستاخ سخنی که در حضرت شیخ کرده بود بسیاست قتل یافت
شعر تیغ مصقولست دل در قبضهٔ فرمان حق • هر که بر آن جان کند خود را زند بر تیغ تیز **حکایت**
دام برکته فرمود که در زمانی که در میان عبدالله توکلی نخجوانی و میان توکلی اصیل تعصب و عداوت بود و عبدالله
ایلچی بر توکلی اصیل آورده بود و توکلی نخجوانی بجانب شیخ قدس سره عرضه نموده و در آنجا گریخته جماعت اهالی شهر در میان (تحصن)
آمدند و عبدالله بحضرت شیخ قدس سره آوردند و شیخ در آن وقت صاحب فراش بود و کلمات و مواعظ
مصالحه آمیز میفرمود تا میان ایشان شر جنگ بخیر صلح و عداوت بمودت مبدل گردد در اثنای سخن شیخ عبدالله
روی بتوکلی آورد و دلیری چند بر دست گرفت و گفت بتوکلی که پهلوانا اگر من خان شکم کردم خیلهای تو بر دو
کردند بکردی ... بنام شیخ قدس سره چون این سخن بشنید در غیرت رفت و باز نشست و بعبدالله
همی توان شوخی کردن لیکن ... بنشسته آخر ابا بر دست کوچک بقلت آوردم و دست
مبارک برهنه کرد **شعر** دست انکی آرد برون از آستین • ساعد غیرت که اندازد سپری بر آسمان • بعد از
احوال عبدالله بجای رسید ... گمان آورد و وی را مصادره کردند و بضرب و شکنجه هر چه داشت
از مکنت از وی بستاندند با وجود آنکه ثروت بسیار داشت چنانکه چون هیچش نماند و مفلس گشت پادشاه
بکاول نامی ... و ایلچی آمد و ناگاه وی را بگرفت و بکشید و اتفاقا در دروازه اسفرایین اردبیل موضعی است
که عبدالله در آن موضع روزی سخنی نامناسب در حق شیخ قدس سره گفته بود چون آنجا رسید عبدالله را
فرو گرفت و بقتل آوردند **شعر** خاک شد تا بر ایامر ازان راه گذر • سود گستاخ زبانی بر زبان بر دلیر •
حکایت دام برکته فرمود که نوبتی منکوحهٔ حاجی عز الدین فرخان که یکی از اهالی شهر بود بخدمت والده
رحمة الله علیها آمده بود و در خانه نشسته و او عروس بود نو عروس از سر غرور سروری میفود و بقهقهه می خندید
و گستاخ وار دست بر هم میزد و نشاط میکرد اتفاقا در وقت خنده و قهقهه او شیخ قدس سره در خانه آمد
صحن میگذشت آواز خندهٔ گستاخ وار او بشنید متغیر شد و چون حرم شیخ بحضرت شیخ رسید پرسید که این
آنکه بود حرم شیخ رحمة الله علیها گفت که این زن عز الدین فرخان است که نو عروس است و ندیده آمده است شیخ

هرکس

قدس سره فرمود که این چنین که لال و شل او لی تر است چون آن زن بخانه رفت لال و شل شد و مفلوج گشت و مدت
روزها بهمان بر آمد که همچنان زمن بود و غیر مستند و چندانکه علاج میکردند مفید نمی آمد تا آخر معلوم کردند
که آن غیرت شیخ بود که کار کرده او را از کار انداخت ترک معالجه کردند تا آخر عمر همچنان لال و شل بی نطق
زبان و حرکت اعضا ماند **شعر** کسی چون زلت طلبد در حق نگستاد • که خونریز دل از او بیرون بفتاد **حکایت**
دام برکته گفت که روزی شیخ قدس سره در زاویه نشسته بود شخصی در آمد و گفت شیخ وجهی چند بیش کرده ابرهیم
دارم و او نمانده است شیخ فرمود من حکیم آن شخص گفت او مرید تو بود شیخ فرمود با آنکه مرید من بود مرا چه باید
کرد آن شخص گفت چون او مرید تو بود وجه ترا باید داد شیخ قدس سره چون این سخن گستاخ وار شنید غیرت
در آورد و دست مبارک از مجالس فرو برآورد و زر و سیم آن شخص در دنیا و بر در گذشت و متوفا شد **شعر** زبان چون
نقطه کو بد بر خود دیتش • زبانی آورد از خویش در پیش **حکایت** دام الله برکته گفت که نوبتی شیخ را قدس سره خراجی
قوی بر پای مبارک بود که خیزی بر آمده و ناسور گشته بود و مجال رفتن بجامع نداشت بحسب عذر شرعی بیک دو
جمعه بجامع نرفت سرچشمه عوض نامی که ملازمت عتبهٔ شیخ قدس سره میکرد با خود فکر کرد که من امروز موافقت
شیخ کنم و نماز جمعه نروم و نرفت و حاجی نخجوانی و عبدالله پسر مولانا عبداللطیف رحمه الله را بخلوت خود خواند
و باتفاق بطبخ طعامی مشغول شدند و ترک جمعه کردند و ایشان در اثنای این طبخ طعام که شیخ قدس سره ناگاه
در خلوت ایشان رفت حاجی نخجوانی و عبدالله از راهی دیگر بیرون گریختند و در صحرا افتادند ناگاه در خلوت آمدن
و سرچشمه عوض ماند شیخ قدس سره فرمود چرا بنماز جمعه نرفته گفت بموافقت شیخ بجامع نرفتم فرمود که من معذورم
که علتی دارم تو چه عذر داری برو که آوارهٔ ... و حال آنکه این سرچشمه عوض کسی بود که قطعا و اصلا از اردبیل
بیرون نرفته بود و بهیچ جای نمیدانست تا محلی که نوبتی شیخ قدس سره او را فرستاده بود ...
در نیم فرسنگی اردبیل باشد تقریبا و عظیم متهور و ظاهرا ما اختیار او در این سرچشمه عوض برفت و بعد از ان باردبیل نیامد
و گفت رفتم دیه برود آنجا نیست و بدانجا نداسته بود رفتن و چون شیخ قدس سره این سرچشمه عوض بنظر غیرت فرمود
سرچشمه عوض آواره شد و تا بخطا و ختن برفت و از آنجا مجال مراجعت بهیچ گونه نداشت و دیگر اردبیل ندید
شعر در راه صواب ما قدم گر ننهد • ناچار کشد عاقبتش سر بخطا **حکایت** دام برکته فرمود که فقیهی نامی
بود اندیمکه در قصبهٔ ... کار کرده و معامله قوی حاصل شده و از علوم ظاهری و باطنی با خبر و صاحب
خبر چون حالی بر وی گشاد و معاملات عالی روی بوی نهاد در حالت بی اختیاری سبحانی ما اعظم شانی آغاز
میکردی و میگفتی و چندانکه منعش میکردند فایده نداشتی و از این سخن نگاهداشتی نداشتی در آن اوان که حضرت شیخ
قدس سره نشسته بود و شیخ کلمات طیبات میفرمود فقیه حسین را آن سکر و بی اختیاری زیادت غالب گشت و همان
کلمات مبالغه میگفت و کف بر دهان آورد و چندانکه شیخ قدس سره نصایح و زواجر منع میفرمود مرتدع نمیشد
شیخ فرمود که این مرتبه سلطان العارفین ابو یزید بسطامی است رحمة الله علیه ... او این سخن میگفت مریدان
و مردمان وی این سخن را وی رحمة الله علیه میگفتند که از تو این کلمات صادر میشود ابویزید فرمود آنکه اینها میکند
کفند هیچ ... وظیفهٔ شرعیات در غایت نمایید و بکار برد و انواع اصلیه هرچه توانید کردن بکنید چون بایزید

رحمة الله علیه آن حالت غالب شد آن جمیع انواع سلاح بروی میزدند و او بزرک می شد تا بجایی که مجموع خانه باز
و بیشتر آن همه سلاح که باندام وی میرسید هیچ کار نمیکرد و چون از آن حال باز آمد و بحال معهود خود رسید و این سخن
با او کفتند فرمود آنکه شما چه کردید بکفتند هرچه امکان داشت از اسلحه زدیم کار نکرد فرمود معلوم شد که اختیار آن بدست ما
و از خود نمیکوید و الا این بدان کم اینجا نشسته است و سوزنی طلبید و بدست خود فرو برد خون برآمد این شیخ قدس سره
بفقیه حسین کفت که این حالت از آن او ست فقیه حسین در نحو غرق شده بود و همچنان میکفت و که که شیخ قدس سره
با دام الله برکته اشارت فرموده که او را بون حیله است و فرمان قدس سره مشتی چند محکم بر چانه او کردند فقیه حسین
زد قطعا و اصلا از آن متاثر نشده متغیر نکشت چون شیخ قدس سره این معنی ملاحظه فرمود غیرت رفت و بر ابروی
در آمد و فرمود که هی تره دوغ خورده و مستی میکنی و دست محاسن فرود آورد و کفت که اثر لیسا [illegible]
اکر اثر ترا این نحو ایام برود ده شیخ ناهد قدس سره وصیت باشم شعر الیم [illegible] علی افضی سو لیکن
سخطه شد علی العور که شیخ این حکایت فرموده فقیه حسین از آن حال باز آمد و حال بروی بکردید و آن حالات و
ابروی بکلی برفت و از آن معنی محجوب شد و حال شیب حالی کشید و مالش بجایی رسید که بکدای مشغول شد و در نظر
مردم حقیر کشت عاقبت بعد از رحلت شیخ قدس سره بحضرت با دام الله برکته آمد و باز در کار محبت شد و کار میکرد و
و با اخاذنا الله تعالی من عوده و عهده وفات یافت و در مزار طالبان مدفون است که در جنب حضرت مطهر
شعر هر که بی اندازه خود پای برجای نهد • دست قهر نیستانش بنا بکاه اندازدش حکایت … احمد
… کفت که مرا خالی بود هدیه نام در ده … که توبه کار بوده است مبارک شیخ قدس سره
بود لیکن طریقه نوع نداشت و نظر از نامحرم نکاه نمیداشت و شیخ قدس سره دو نوبت بوی نصیحت فرموده
نمود و بر همان طریقه نظر بنامحرم کردن مبود سیم بار شیخ قدس سره غیرت فرمود و کفت چون نصیحت قبول نمیکنی
بچشم و نظر از نامحرم نکاه نمیداری برو که … چشمهای تو کانی از غیرت شیخ … و هدیه نابینا شد و
وی را دست کرفته می آوردند و همچنین ده سال در نابینایی زندکانی کرد چون سال دهم شد کفت اکنون آخر
عمر ست که شیخ قدس سره ده سال کفته بود و آن سال متوفا شد شعر هر که او دنی ادب با … بر اوج …
روزد حکایت … احمد … کفت که در ده … مردی ابراهیم نامی هست که وقتی صاحب کرامات بود
که دست در کوره آهنکران میکرد و آهن سرخ از آتش بیرون میآورد و این معنی از وی مکرر شد و از این معنی
در نهاد خود بنا نهاد شیخ قدس سره فرمود که هی بنشین و این معنی اظهار مکن نمیشنید و بر آن مصر بود تا نوبتی
شیخ قدس سره غیرت فرمود و کفت اکر ترا … نکیم که یکساله … کردی و قبول نکند … مرد بنام
عاقبت مال حالش بدان کشید که در دیها … میکرد و بیک سال … قبول نمیکند و …
التالیف هنوز در آن حال خواری میکرد شعر در هوای آنکه … مال دست … آب …
رو … سر … حکایت … احمد … کفت چون شیخ قدس الله سره بکرمرود آمد …
در ده … که در ده … شیخ … جماعتی اصحاب و موالی علیه الحاضر
و … عبد … نام که مشهور بود … زاد و … احمد نامی … میکفتند شیخ ا

قدس سره

قدس سره وقتی شد که در سماع رفت و چون شیخ در سماع در میدان بود قوالان آن ساز و غزل بکردانیدند
و شیخ او وقت بشوریدند و لیکن ساز کار ایشان مخالف ساز داد شیخ از سر غیرت بقوالان کفت و بدست
اشارت کرد که فرو میروید در حال آن دست … فرو افتاد و شیخ قدس سره فرو نشست و عبدالله …
از مجلس بر داشتند و بخانه بردند و در راه وفات یافت و بخانه نرسید و احمد غزالخوان بعد از سه روز متوفا
شد شعر چون موافق زخمه دل را مخالف … نوا • از آن کران زخمی ضربی بر جکر آهنک جانش کرد راست • چون
شیخ قدس سره از آن سماع بنشست و جوانی حافظ احمد شاه و … نام قرآن خواندند و بالحان تحسین کردند
شیخ قدس سره فرمود چه تحسین میکنید که نه خوش میخوانند و حزین میخوانند شیخ فرمود چه خوش میخوا
که بر قرآن خرمهره … و خمر خورده اند و قرآن ایشان را لعنت میکند رب تالی القرآن والقرآن یلعنه
بر عکس خوان باشند چنانکه بقرآن خواری میکنند عاقبت چنان شدند که حال ایشان بخواری کشید و ما … نهایت
انجامید و در آن حقارت و خواری زندکانی برابری میکردند و حاله التالیف هنوز بکی هستند و قطعا مجال
قرآن خواندن ندارند که نطق ایشان نمیکردد نعوذ بالله من سوء العذاب و کثر العقاب و … اعراق
که مادرانوقت خمر خورده بودیم که حجی نامی که ما را خمر داده بود و باز آن در حضرت شیخ بی ادبی و اهانت کردیم شعر
هر که او بنوعی غیرت که بخواری آورد • لاجرم از دست … سیلی حرمان خورد حکایت … احمد
کفت که … در ده … که خدای بود و … که بخدای مشغول میشد روزی در خرمن محمود نامی دفت
که از توبه کاران شیخ قدس الله سره بود و بسبب … و کثرت … غله … ایشان نزاع برخاست …
و کلاه … باستاد از سر محمود بر کرفت و بر زمین زد محمود کفت ترا بدل شیخ قدس سره حواله کردم آن شب
برادرم … عوض شاه در خواب دیدم که شیخ قدس سره … میزد … از خواب در آمد …
نماند برخاست و باستعجال … تا … در باغی خفته بود و چون بباغ رسید … اضطراب
و قلق افتاده و حال بروی کردیده بود کفت عوض شاه نمیدانم که مرا چه حال افتاد که از حال افتادم …
ترا شیخ قدس سره بتیغ غیرت زده و من در خواب دیدم و مستعجل بدویدم تا ترا اعلام کنم که بسبب محمود … کلاه
و دستار از سر … بر زمین زدی و او ترا بدل شیخ حواله کرد و دست غیرت شیخ تیغ قهر راند شعر …
والسیف فی کفه • بالسیف اذ یلعب بالبرق • پس … عوض شاه کفت که چاره این کار و تلافی این
از مرهم لطف شیخ توان کرد … در ساعت در آن شب روان شدیم … بحضرت شیخ قدس سره رسید و از شیخ عذر
طلبید و زنهار خواست شیخ قدس سره فرمود چون اختیار از دست رفت چه فایده اما عفو …
و بدان که شیخ … که … عوض شاه مراجعت کرد و چون بخانه رسید
بپدر … رسید که وفات یافته بود شعر سری نیست که از ضرب قوی دارد باز • که … بازوی توانا
حکایت … احمد کفت که … یوسف نام مریدی … شیخ ما قدس الله سره در ده … کشته بود
میداد جوانی بود الیاس نام … یوسف … یوسف بوی کفت الیاس … و فلان
بر کرد … الیاس … یوسف خشونت و خصومت آغاز کرد و … یوسف را …

نهاد و چند نوبت آب دهان بروی انداخت شعر آب خود دید که آب وی ببرید • خون خود ریخت چون چنو آمد
بر یوسف بیخواست و هیچ نگفت ملک روی بخانه نهاد حال الیاس از پای در افتاد و طاقتش برید و بر خاک می غلطید
خبر بدیه آوردند که الیاس بر خاک پای افتاده است برفتند و او را برگرفتند و بدیه آوردند جماعتی اقارب
وی جمع شدند الیاس گفت پیر یوسف را طلب دیدم و توهم که وی را پیر یوسف زده است پیر یوسف را
طلب کردند الیاس دست زنهار در دامن پیر یوسف زد و بتاسف فریاد میکرد که از برای خدا بکن که دم اما با خود کرده
جان من بجایست پیر چون ترا برانجانیدم و تو پشت بگردانیدی سخن ادیبم قدس الله سره که بیاس و عطای بربیا
جگرم فرود چنانکه از آن کنار دیگر بیرون رفت پیر یوسف گفت من چکنم و بدست من چیست مگر خدای تعالی چاره کند
پس الیاس روی با جماعت کرد و گفت همه گواه باشید که مرا ضرب غیرت شیخ زده است و پیر یوسف را هیچ گناهی
نیست چون من با وی خطاب میکنید این سخن بگفت و جگرش پاره پاره در افتاد و حالی جان داد شعر دست
فرعونی ظلم چون بدد و لیش کشید • از ید بیضا عصای موسوی بروی کشاد حکایت پیر حسین لعنی آقا چی گفت
که شیخ اقدس سره عرب نامی در ملکیت دیه سینان مشارک بود و این عرب دایم رعیت سیلنی دادی و دست
ظلم و ستم بر ایشان گشادی نوبتی در دیه سینان شیخ قدس سره بوی شفاعت کرد که مردم را زحمت ندهد و ظلم نکند و عرب
قبول نمیکرد شیخ بر سبیل ترک طاقیه بر سر وی نهاد و شفاعت فرمود فایده نداشت و از آنجا رها کرد و روی بگردانید
مصرع چون سر شیخ برگشت از دولت بگردانید روی • شیخ قدس سره از سر غیرت فرمود برو که از جهان محروم شوی
بنده و ماه در دنیا ملکه عرب راه رو و چشم پوشیده شد و نابینا گشت فریاد کرد که مرا بحضرت شیخ ببرید و بحضرت شیخ
آوردند و تضرع و فریاد میکرد شیخ قدس سره فرمود اختیار از دست رفت و همچنین تا آخر عمر چون لیش نابینا بود و همچنان
کور از جهان بگذشت شعر اعتقادی که چون کمان بودش • چشم او را بناوکی بردوخت حکایت همچنین پیر حسین گفت
که ما نبد بحود محمود شنیدم که تابوی امیر دولتشاه چون بحوالی اردبیل رسیده بود بر مردم دیه ها تعدی میکرد
و شیخ قدس الله سره بشفاعت فرستاد قبول نکرد ملک ناسزای نیز میگفت آنکسان بیامدند و آن سخن بشیخ رسانیدند
و من در حضرت شیخ قدس سره بودم عزم تکرار کرده فرمود محمود امیر دولتشاه زیرکی نمیکند و شفاعت نمیشنود سزای
این بجود دماند و زامیر دولتشاه از اسب در افتاد و پایش بشکست شعر در عرصه سرکشی چو اسبی میتاخت •
سر دست هوی بپای اسبش انداخت • چون آن سبب بجود فریاد بر آورد که مرا همت شیخ زده است مرا پیش
شیخ برید بحضرت شیخ آوردند شیخ قدس سره تبسم فرمود و گفت خوش شوی اما با یک دیگر چنین سرکشی
نکنی • قدم ترنجی تا پای در سر نکنی شعر بادپای هوا سرکوان سواری بود • سرش بخاک در آمد پیاده شد پایش
حکایت ادام الله برکته فرمود که در وقتی که شیخ قدس الله سره بمراغه میرفت رئیس دیه بترابتروین نامی بود از دست
رئیس دیه موشقین شکایت کرد بحضرت شیخ قدس سره که از ایشان زحمت قوی میرسد فرمود چه باید کرد از آنجا
نصیحت کنم تا بعد زحمت تمام ندهند رئیس بترابتروین گفت من آن دیه و آن رئیس را بدل لطف حواله کردم شیخ چون این بشنود فرمود
آه ظلم کردی چون این معنی برفت رئیس دیه موشقین در آن دو روز در گذشت و برادرش همچنان در گذشت و اهل
و عیال و فنا مستجهم خاتر او در گذشت و دیه خراب شد اکنون از آن تاریخ الی یومنا هذا آن ساکن نیست باشد که

بکرات

بکرات آن دیه را عمارت میکردند و خراب میشد و عمارت نپذیرفت شعر خاک را از آتش غضبیم است چه تا
باشد ضعیفکی چاکی حکایت ادام الله برکته فرمود که محمد صدیقان مردی بود دکاندار کرد و دزخ بود و چنانکه بعد
قدس روحه دعوتهم شیخ زاهد سجاده و ارشاد میکرد در وقتی که شیخ قدس الله سره بکنار اسفی میرفت سبب الحلابس مرشد السالکین
حاجی شمس الملة والدین رحمة الله علیه در دامو قات ذریتی در محبت شیخ قدس سره نقل کردند که محمد صدیقان
در حق شیخ گفته است از گستاخ زبانی که تعلق پادشاد و سجاده داشته باشد شیخ قدس سره غیرت فرمود و شب غرا سخن
نشسته بود چون بعضی از شب بگذشت ناگاه فرمود مسکین جوان بود پیر جلیل و پیر اسحق با قلای حاضر بودند سوال
کردند شیخ فرمود مسکین محمد صدیقان جوان بود که شد فسخ الحکوه است فرمود دیدم شمشیری عظیم که عرض آن
مقدار عرض کلیمی بزرگ بودی در دست داشتی بر فرق محمد صدیقان نهادمی از فرق سر تا پا خرید و پاره شدی
و بدو نیم شد پیر خلیل و پیر اسحق تاریخ وقت و ساعت شب یاد داشتند بعد از آن سه روز خبر رسید که هم
در آن شب و در آن ساعت محمد صدیقان در گذشته است و شمشیر غیرت در حال کار کرده شعر لغیره سلطان المشایخ
هیبة تحرق لها الدنیا • مخافة ان تلقی سیوفا تشامه • تصفحتها یوما فکیف تجدقها حکایت خلد الله
برکته فرمود که شیخ قدس الله سره بطرف کهرود میرفت و در دیه جمال آباد طالب علمی بود صدر الدین نامی کتابی
طلبه بطلبه بود که از مدارج و معارج خود بسهاوی و هادیا باطل افتاده بود و طریقه سداد بر خود
بسته و راه فساد وا فساد کشاده شعر شیطان صفت از باطن و در صورت انسانی • انسان صفت اظهار
دمیرت شیطانی • چون شیخ قدس سره برود خانه سرا و رود رسید و بدیه جمال آباد نزول کرد او بیرون
نیامد بحضرت شیخ نرسید چه در آنکار این زمن مریدان شیخ قدس سره باز نجات نقش محو شد جماعت
با بندگی شیخ قدس سره گفتند که مولانا صدرالدین ترسید پا رت حضرت شیخ نرسید شیخ فرمود که او را نجات
نفس خود فرود هشته است او را بگذارید و شیخ قدس سره صوب خود روانه شد و برفت اتفاقا طالب علمی تو بر کار
بسندید روزگار بیان دیه رسید و در مسجد شب بذکر لا اله الا الله تا بوقت صبح مشغول شد شعر
از نیت دل چو بخت هشیار • شب داشت بیاد دوست بیدار • چون نزدیک روز شد مولانا صدرالدین
در مسجد آمد آن طالب را دید بذکر مشغول بود آتش تفاوت تمیز برد و ببرد او را بر دوانید و منع و جفا
و گفت دعا را و بر از نجاست اولی و عتاب زبان انمعتل الرجل یر فکیه عمکر دانید و بر کوشه دستار
او بپرید و زجر تمام کرد شعر کو تو بلیس انکجا و کیا بمان انجا • لشکر دیو انجا و رایت رحمان انجا • مولانا صدر
الدین بعد از آن از مسجد بیرون آمد و بجانب رفتا بقا قاضی در دیه وفات یافت تجهیز او بکردند و او را طلب کردند
تا نماز بر او بگذارد و او برخواست و بمتوضا رفت که تجدید وضو کند و جماعت انتظار میکردند بسیاری در انتظار بماند
بیرون نمی آمد چون انتظار از حد بگذشت بیرون نیامد مردم در رفتند و احتیاط کردند دیدند که در چاه بخلا
افتاده و غرق شده و دهان و حلق و شکم برکشته و آن ناپاکی در آن ناپاکی ظاهر و باطن کشته شده و هلاک
شعر باطن و ظاهرش از کفته خود بوتی یافت • ظاهر و باطنش از خود شد یک رنگ • چون حال تربیت کرده
سوال دیدند متعجب شدند و کسی نمیتوانست فرو رفتن که او را از آنجا بر آرد عاقبت بچنگال و قلابها آهنین

وی را از انجا بر کشیدند و بر آوردند و دفن کردند **شعر** اکر کسی بتیغ دل کرفتار شود • در مردن و در حیات مردار شود

حکایت پیر زکریا کفت که چون شیخ قدس سره پیر محمود را دید که از مجدان و معتقدان صلب بود بر ذات خاصه خود نصب فرمود که رعایت کنند و پیر محمود کما ینبغی محافظت بلیغ میکرد و انکسانرا که پیش ایشان ثبت دیکار بود مجال اصلا نبود پس انکسان کیدی ساختند و بحیله میخواستند که دفع پیر محمود کنند تا چون از دل ایشان یا پیر با زنجه خود درروند و انواع اکاذیب و مفتریات در حق پیر محمود بر شیخ قدس سره عرض میکردند معرض التفات نمی آمد تا روزی باتفاق و عورتی را که از سایلان ابواب بود از هر باب نوید و نجری و چیزی فریب داده بحضرت شیخ قدس سره فرستادند تا آن زن بهتان عظیم صریح کفت که پیر محمود با من حرکتی نا شایست کرده همچنان شیخ التفات نفرمود لیکن پیر محمود از ین سخن عظیم منکسر کشت و از ان کار و شغل متقاعد شد و کانی کبیحون زکی تشیع الفاحشة فی الذین آمنوا عطلوب خود نسیدند تا روزی شیخ قدس سره از فرا و یه بیرون آمد پیر محمود بر در فرا ویه استاده بود فرمود محمود چرا بکار نیستی اکر کسی بالسراف بر حال مریدی باشد بر یکرونش هم خاطر خوش دار که از ان بهتان هیچ اثری بر خاطر من و هیچ کردی بر دامن تو ننشسته است بکار خود مشغول باش که اکر مجرای خود برسد و پیر محمود را بر کار فرستاد و دل را نجید و زان عورت امر ضی ظاهر شد و آنرا و یا معتقدون بالاش لا ایشد و در فنای دیوانی در جوار محله مظلمه افر برای او ساختند و او در انجا جان بد بر خاک مذلت برد **شعر** ز بهار در دروغی بر مردان بنری • تا در پی آن فضا خواری نخوری **حکایت** ادام الله برکته فرمود که چون شیخ قدس الله سره پیش امیر چوپان رفت بحسب ضرورت سبب مصالح خاص و عام و فتح حبالت عادت بجرا می باشد قدری بخوت بیدنک در زیارت توقف میفرمود شیخ قدس سره با مولانا عز الدین مراغی روح الله روحه و با پیر عز الدین و کرد ما برهیم طیب الله نفسهما فرمود ~~شیخ قدس سره با مولانا کارش~~ کاری بکنیم روز دیکر فرمود هر یک انچ اشکر ده آت یاد کویم هر یک کفتند با وجود شیخ دیکر را چه کار و با یاشد **شعر** چون زمشرق نیر اعظم شود ما فراق کیر • کی نماید چهره بر جیس و ناهید و پیر شیخ قدس سره کفت کوامشب صحرای دیدم و در انجا بسیاری از شمعها که آن همه از انجوپایان و اولاد او بود و من دستی آب در دست داشتم و بهر شمعی آب از ان شمعی میفشاندم تا مجموع شموع بنشاندم مکر یک شمع که از انکار انجا شمع چند بر او روحه شد تا مال الحال بنائها الحامید و عاقبت بغیر زمان بدان رسید که از اولاد چوپان یک شعبه بیش نماند که پای در دد کاب امارت می آرند **شعر** در عشق هزار دشمن و خانان بجوی • مسند و مصر و ملک ندور از بجوی • از راکه لسلطان کوینی رسید • زین سلطنت عهد از سلطان بجوی **حکایت** خلد الله برکته فرمود که نوبتی پیر احمد کشتهری رحمه الله از حضرت شیخ قدس الله سره الجار با صاحب بنجانه خوانشر در راه کم میرفت بلید و بیند رسید که از جمله دهها ی اردبیل است چون در دیه رفت کودکی را دید ادوار کرسید که سجل لحاسانست آن کودک لا ابود و جواب شو آلت کفت لیکن با نکی و آوازی بکوید پیر احمد کفت مکر کودک لسر ایستاده است که بر بلی بی احمد کفت پیا آن کودک سیاه مکفتند بار بیرون آر کودک دلال بیرون آوردند پیر احمد زبان وی را بکرفت و بجنبانید آن کودک کو یا شد و مستعجل انجانه رفت و ما در را آواز دادم

که ای مادر کوسفند بکش و دعوت بکن که پیر آمد تا در پیش تعجب کرده که چکونه کویا شدی کفت پیری آمد و مرا کویا کردانید و اکنون در دیر است او را دعوت کن **شعر** چون چوادی از مخاصیت صحبت کم داشت • اکتساب از روح بخشی قدسی روح بخشی کرده بود • مادرش ترتیب دعوت کرد و جماعت دیه را جمع کردانید و حال انکه آن جماعت هیچ کونه مرید و معتقد نبشدند چون از حال بدیدند مجموع توبه کردند و پیر حرمان از حضور شیخ قدس سره تا اکنون تا سف میخوردند و از سر اخلاص مرید شدند و از پیر احمد التماس کردند که ایشانرا بحضرت شیخ قدس سره آورد پیر احمد مراجعت کرد از انجا و باز بحضرت شیخ قدس سره آمد و انجماعت بحضرت شیخ آوردند انجماعت از پیر احمد رحمه الله شکرها کردند که سبب اهتدای ما کردید و کودک لال را کویا کردانید شیخ قدس سره چون این بشنید که پیر احمد اظهار کرامات کرده است طیره شد و با پیر احمد رحمه الله عتیب فرمود و کفت ازین کرامات سیما نبی پیر احمد را بتو اجع در کار آمد و از ان مرتبه نازل شد تا از وی دیکر هیچ کرامات در وجود نیامد و ان معنی از وی برفت با وجود انکه بسی از وی کرامات ظاهر شده بود **شعر** هر کو بمراد خویش چشمی بکشاد • آن قدرت دستکوش ما لیش باد **حکایت** پیر الدین از دیهی کر از دیهها ی اردبیل کفت نوبتی جماعت ما را با جماعت دیه اندرابی بسبب زمینی نزاع بود جماعت دیه اندرابی بحضرت شیخ عرض داشتند تا میان ایشان مصالحه فرماید شیخ قدس سره با جماعت ما در تعیین نصیحت فرمود که چون جوار این مردم را محافظت کنید و نزاع مکنید سخن ایشان بشنوید و بر آوردیم ... جواب قدس سره که نزاع ایشان میکنید سخن قدسی بسیجی کفت این زمین از ان ماست کفت بلی باز پرسید که از ان ایشان است کفت بلی تا سه نوبت و حال انکه از ان او نبود و دروغ میکفت و میخواست که بر انجماعت غصب و تعدی کند شیخ قدس سره ازین معنی طیره شد و از سر غیرت فرمود سخن خبال شوی که همه مردم از خویش و بیکانه از تو بکریزند بعد از ان ملتی مدید و هم شد و جانی شد که از زن او کسی بدان محله شو ابنی کذشتی و در ان خواری و فضیحت فوت شد **شعر** از بوی خلاف اندرون نا پاک • آلوده و خوار رفت و رسوا در خاک •

حکایت مولانا محمد خلخالی کفت که پدرم مولانا سراج کفت که جماعت اهالی کردهی ایستاده و ولایت خلخال کفتند ما شش حشت خانه عنوا نیم داشتن یعنی ارادت و خاطر و دل را انجا بر کرفته بحضرت شیخ قدس سره رفتیم و هنوز ازین معنی هیچ نکفته شیخ قدس سره فرمود مولانا از فرزندان فلان میخواهند و دل بریز رنجی مرز عرضت آورده بیخوله مقامی انجا بنیشن کما کر همه عالم تشویش کنند تو استوار انجا آوردن و دست مبارک بمجالس فرو کرد و کفت اکر چنان کنم که ایشان بتو بره و اما باز کیلان زمو قان نهم نکند پس آب بر دست شیخ زاهد قدس سره ریختم تا آن سال الدنجی در افتاد و سخت کرد ما سعی بود تا همه آدمی از مرد و زن و کودک بمردند مکر کیلان زمو قان بنجاه و آواره شدند **شعر** دل چو از جای برود کوه بر آرد از جای • تودهٔ خاک و غبار بجا کیرد با **حکایت** مولانا سراج رحمه الله کفت دزدی بر ان حضرت شیخ قدس سره آورد تا که توبه کند او توبه کرد و شیخ خرقه بوی داد و فرمود که خرقه مانا سر آرد یا سر بدهد با نجندی باز آن دزد با سر با زنجه خود رفت تا شبی میخواست که دزدی کند دیوار کرد نه که بکیرد در ان شب طارمیکان از بام حجت و آن خرقه شیخ پوشیده بود امتش بچوبی با زماند و معلق در هوا آونخته بماند تا بر روز چون روز همیجنان مرده و آونخته دیدند **شعر** هر که دست از آستین اعتقاد توبتی دیدنا بر زد • پا کشید دوران توفیق پای با کر بیا از قضا کیر در بدست **حکایت** ادام الله برکته فرمود نوبتی مرا می

از بزرگان نوکران امیر شیخ حسن جلایری آمده بود بولایت و کلهوران که از نواحی اردبیل است و رستم و لکچی را بگرفت حالا
او بگریخت و مدد بحضرت شیخ قدس الله سره آورد شیخ قدس سره برنشست و بشفاعت برفت پیش یه شرفا بادیه لاقات
افتاد و آن امیر بسیار اتخاذ و اکرام بجای آورد و مرتبه در رفت و شیخ قدس سره در اقتاب نشست و ایشان بشفاعت
التفات نمیکردند چنانچه بگذشت بعد کی شیخ گفتم که چند این بدان التفات نمیکنند اجازت فرما تا جماعت الارق
و کلهوران را بیارم و افتاد هر یکی تمام تا هم شیخ قدس سره نظر فرمود و گفت بشفاعت من آمده ام یا تو **شعر** نوبت باید
بجا حلم دارد انتقام ❊ گو باید لخنجر بیرون ناورد تیغ از نیام ❊ پس مردم در میان افتادند و صلح کردند و محمود الارق
پیمان داد که در روز دیگر بعینه اثان روز دو هزار دینار بدهد و رستم را بیارند و همچنان بجمیع بیامدند و
بعد کلهوران فرو آمدند شیخ قدس سره بیامد در کلهوران و در خلوت شیخ زاهد قدس سره رفت و در دولت
و روز دل بر گشاد **شعر** نیم شب تا دیا بسر چند فهم ذکر ❊ اندران میدان و بکرفتن عنان اختیار ❊ وهم دران
روز که او در خلوت نشست و ستیز دولت شیخ حسن بخواست و او را ادبار و جان بگرفت و در دوم روز غلامی
ترکی لصد دن بیامد و خبر گرفتن شیخ حسن بیاورد و بعد از روز که دو روز تسلیم دو هزار دینار و رستم بود الحق بیا
بگریخت و نذر نماند و رستم ایمن شد تا خبر در خلوت شیخ قدس سره رفت که ای سلطان بیرون آی که در درون کار کرد
شیخ قدس سره روی مبارک با شیخ صدر الدین ادام الله برکته کرد و فرمود فرزند این چنین کسی کردم تغییر بود و الحقا
تو میگویی تماشا میکردید و او تیا بوده آب بیر سر آب با بلبل **شعر** ما سر ایا از سر ایحو بی آبو اسلحیم ❊
کند ران غوغا نشان نقطهای بجما ❊ کار دل ایشان الکیی تا کاشکال یکی ❊ با چنین مردان این میدان سیمان کار ای
حکایت مولانا محیی الدین گفت که قاضی یعنی خلخالی بعبادت شیخ قدس سره آمده توبه کرد و چون از بیدین شیخ برفت
ترک احوال کرد آورد و کتابی را غاز کرد و شیخ شغول شد **شعر** در سابقه شقاوت حکم ازل ❊ از دفتر تو
حرفی میخواند ❊ کابیت علوم خبر مکتب قهر کرد ❊ این آن معقول سرکردان ماند ❊ این صورت حال و بحضرت شیخ قدس سره
عرضه داشتند شیخ قدس سره در غضب رفت و دو بجز تجبر ها گفت که هیچ کوش شنوا دهد ❊ الله قاضی بجوابی
از دنیا در گذشت و چون نعش برآمد جاوری بر روی پوشانیدند تا جماعتی جادر از روی بکشادند دیدند که
اکشتها ش تمام از هم شکافته شده و خون روان گشته در شب وی را بشستند و در تابوت کرده تا بامدادا
جماعت نماز کنند گذارند تا بامدادا چون جماعت حاضر شدند قاضی یعنی را در تابوت ندیدند و تابوت تهی یافتند چون
و جای تر پوشیده داشتند تا دیگر روز باز برادر تابوت فند ندو تابوت شکافته کرده و چون خواب دیگر
و بر زمین افتاده **شعر** از آن وقتی گروقت خجلت اند خجلت است ❊ وای از آن حالی که در روی عیب ماند عمر
غافل وی را بر داشتند و دفن کردند چون خاک الداستند تا که خاک لشکافت و از گور بیرون افتاد همچنین سه
بعد مردم افتاد نعوذ بالله من قبایح الاعمال و فضایح الاحوال **شعر** بلا آلوده کردا دی بزنا پاکی فرنهای
کر ناو کهای جرمها در تو با کن انداز بند ❊ زهی خواری و دخواری کرخوی ما کو بمحبتها ❊ بر سوای وبک
برون از خاک کن انداز بند ❊ جماعتی صوفیان گفتند که این رسوایی قهر و غیرت شیخ است قدس سره و تدبیر
این فضیحت هم از پیش رحمت شیخ توان کردن لپس اقربای وی کسی را بحضرت شیخ قدس سره بشفاعت فرستاد
تا دیر ابن عمر

تا وی را لشفاعتی کریمانه بر بزنه ستری در و او قالبها و کنند و تا سه روز که صباح بزیارت وی میرفتند جماعت
او را بیرون از خاک انداخته میدیدند و هر روز نعش خاک میکردند و می پوشانیدند و بامدادش بیرون انداخته
میدیدند **شعر** ای کناما کوه کان الاعتذار الاعتذار ❊ وای بغفلت خفتگان الاعتبار الاعتبار ❊ و چون آن
کس بحضرت شیخ قدس سره رسید و حال باز گفت و استعفا کرد شیخ فرمود برو بیدرد خاک کش بعد در خاک که شیخ
این بگفت در حال او بیاد در خاک نهاد فرموده بچهار دیم با در خاک بیاز و بیرون انداخته نشد تا حیات سکر از الالله
و حیوان کی دا حوالی زیارت او مجال کذا نبود از فریاد و قضایی کرا و می شود **شعر** رسوایی پیدا جهان
بود براد ❊ تا حال ابوشید هی باشد نهان **حکایت** مولانا محیی الدین گفت در ولایت خلخال یکی بود مرد علی نام
بروی میگفتند وی را توبه کار شیخ قدس سره شد چون بکار مشغول گشت کار او بلند شد و احوال او را کار گرفت و مردم بر او
بوی جمع شدند چنانکه در ولایت خلخال او را بالا میر دیوتی ببندکی شیخ قدس سره آمد و بعد در خانه شیخ قدس سره
در سماع رفت و گفتا اگر شیخ اجازه فرماید مجموع کرجیان را همه برین در خانه آرم بعد از آن مسجد جامع رفتی در مسجد
بیرون در سماع آمد و در سماع الفاظ و کلمات عجیب میگفت و چون شیخ قدس سره از مسجد جامع بخانه آمد فوال بنداد و در
برخاست و مرد علی در سماع رفت و نمانی در سماع آمد چون بسمت سر وی بیا و با بیدا د نبود کستاخ وار دست بر شیخ
شیخ قدس سره آمد و شیخ در دو قتی بود **شعر** شکست کو هر خود را بسنگ ظالم بکرد ❊ بدست دولت بشکسته کردها بخود
چون شیخ قدس سره وقت حال بشورانید شیخ سر باد یا نه عزیز چنانکه فرموده این شخص خوار ما بیرون اندانید ❊ بر گرفتند
و بیرون انداختند حال بروی بگردید تا علم اعتبار او سر نگون و مرتبه بلندش دیگرگون شد و چون بولایت خود باز آمد
برفت تنه بجهانش برداند و مردم از او اعراض کردند و دیر سوده برود اگر بر مجلسی بودند با ستدند تا تا جهان عزت
برد مانده مذلت افتاد و در سوایی خدا معلق شد تا این بجای رسید که در دی بکرد و طان غیکدا بدو زکوة و صدقه
و زکوة و صدقه میخواستی و عید ادندش و عاقبت در آن رسوایی در گذشت و اثر غیرت قدس سره ظهور آمد **شعر**
دست قدرت تیغ غیرت بر سر و کارش براند ❊ بر دلش زد نحجو بیمن در دل خونش نشاند ❊ آب دولش آتش
غیرت بکلی محو کرد ❊ باد قهرش خاک خواری بر رخ عزت فشاند **حکایت** مولانا محیی الدین گفت که در ولایت
خلخال پیر محمد نامی بود اما بنده اش گفتندی در دیر نی و کارش مخبر بند و احوالش بلند شد و غلبه بیرون جمع
آمد از دیه بنی ببنه شویر رحلت کرد و آنجا غلبه و انبوهی قوی بوی جمع شد و دعوی میکرد که هر کس که سه روز
پیش من باشد او و اصل گردد و زاویه ساخته بود و از برای خود تختی بر گرفته و بر آنجا مینشست السید الکبیر سید شرف الدین
از کیله شهر می آمد به بیه شویر پیش پیر محمد رفت آن شب آنجا سماعی بکردند چون سماع نشست پیر محمد گفت شیخ قدس سره دو روز
دیگر خواهد در گذشتن و سجاده بمن سپردن تا مدا چون سید شرف الدین رحمه الله متوجه حضرت شیخ شد قدس سره پیر محمد
با حضرت بیامد و چون به بیت بوس شیخ مشرف شدند سید شرف الدین گفت شیخ در ولایت خلخال شخصی گفته است که شیخ دو روز
دیگر عمر باقی است و سجاده بمن خواهد سپردن شیخ قدس سره چون دانست که آنجا از آن کسی و لاف بر بیت باشد که این کس
چنین سخن باشد فرمود چرا خاکش در دهان نکردی سید گفت آن تحمل هیبت شیخ نبر هو دتا او را زجر کردند و بدر کردن
چون از حضرتش بدر کردند از لباس صدق و عافیت بیرا افتاد و احوال ترجمان شد که شرح شوان داد و از بعد دو روز

با الاتر کیتی بود زیر بیو سفقه عزره **شعر**
قدم مرغ بر بود تبت علیا برد ❊ در مقام
دم از نظام

بازمانده و درویش و فرومانده و عاجز شد و حال شر بدان رسید که قبا بوسید شعر دست تا دیدش ازان تا کی سلی
در کار کرد • کز جان گستاخ روی اندر آمد او بروی حکایت مولانا محیی الدین گفت که هم در ولایت ختلان شخصی
بود عوض نام که پیوسته ملازمت شیخ قدس سره بود و کاری بلند داشت و احوال خوش بود که وقتی که در سماع
رقص کف بکردی و سه روز و چهار روز هیچ نعمت نخوردی و بیخبر بماندی و در آن غلبات میبودی شعر
بالای مرتبه عالی داشت • سر بفرق بلندی افراشت • روزی پیش شیخ قدس الله سره در آمد و سخن گستاخ وار پیش
نهاد شیخ قدس سره از آن گستاخی او در غیرت رفت و گفت دهی بکارزی سه نوبت چون از آنجا باز گردید و بولایت ختلان
رفت احوالش روی بخرابی نهاد و از بنیاد معاملاتش بر افتاد و قلندری شد که دست از ذکر و نماز باز داشت و غایت
کار بیتر بکرد و بکشتندش شعر نهان زخم دل و از بیگانگی زخم و غیرت نهانش • کان زخم از بجان و دل باز دهد
و زخم از نطاق و ایمانش حکایت یکی از دراندستان سرقه و تاراج بود که او را اسحق بیابانی میگفتند و شهری در
اتفاقا لشکری بولایت تولیم رفت اسحق نیز با ایشان برفت و بر تولغ غالب شدند و از آنجا روی بحر الالوان نهادند و آن موضع
است نزدیک تولیم آنجا قلعه آن قلعه را حصار کردند اسحق در قبله نهاد جماعت بحر الالوان گفتند ما از آن شیخیم قدس
شیخ ابر ای ملمدد کند اسحق چیزی در حق شیخ بگفت ناگاه از اندرون قلعه تیری بیامد و بر دهان اسحق افتاد و مغلعا گرد شعر
آن دهان کو عیب آن قوم انشار کند • لاجرم پیکان غیرتها بدو زینسان کند حکایت مولانا محیی الدین گفت در
ولایت ختلان پیری علی نامی بود از جمله مریدان شیخ قدس سره و خلیفه و معتبر شد چون مدتی برآمد کار بوی ارادت آوردند
و مریدان او شدند مگر زنی ترک ایشان متعلق او شد و با او یکی شد در آن شب که ملاقات ایشان بود چون نزدیک
آمد شیخ را دید قدس سره که بوی گفت فرو دین پس بیش شد تمام مو و ریشش فرو افتاد بعد از آن جماعتی بیامدند
و او را بحضرت شیخ قدس سره آوردند شیخ قدس سره گفت تا لا ابکو عم نیست که بر ایشان افتاد شعر چون نتیجه او بقهر و غیرت
نهاد • پس لاجرم قصه بر ایشان افتاد حکایت مولانا محیی الدین گفت در ولایت ختلان ملک ناجی بود و ملک
ختلانی بود بدست شیخ قدس سره توبه کرد و کلاه پیر بنا مدتی در بنشست ناگاه روزی جهلا لایش روی نمود و توبه
کرد و کلاه از سر نهاد و شراب خوردن بنشست ناگاه صفت شیخ را دید قدس الله سره که بروی کرد و دیل مرشد و از دیوار افتاد
میدوید و شمشیر میکشید بگرفتندش و زنجیر بر دست و پای نهادند و بدین ده یا ترده در بن بود دلیل انکار برد شعر
هر که نزدیک معلول شد • در منزلت لاجرم معلول شد • و انکه عزت را همیدا خوار بداد • جان بدین بخواد
حکایت مولانا محیی الدین گفت در دیه از ولایت ختلان پیر اسمعیل را عفان نام پسری بود روزی آن عفان
از سعدی زمین بیرون گرد و گفت زمین از آن منست مولانا محیی الدین گفت استغاثت بشیخ قدس الله سره آوردیم و گفتیم شیخ
تو دانی عفان گفت زمین مسلمانان میبرد که تر الشیخ میبردیم دو هم روز برادر عفان را با وی جنگ بر آمد کارد
بزد و عفان را بکشت شعر بیوان کار بد دل کرد کینه ات بیرون • که پیش تا بد بهر دو پای عو در رون
حکایت پیر مؤمن گفت نوبتی پادشاه ابوسعید طاب ثراه در مرغزار ملو از اعمال اردبیل فرود آمده بود و شاه
کریجنگ نامی که از امرای قهچان بود که دخانلی که بخدمت شیخ قدس سره برود و از برای من بیار
پیاده چنگ بیامد و سخن پادشاه ابوسعید برسانید بعد از آن شیخ قدس سره بجنگ گفت که ترا یورت خانلی تمامی باید

که آن مقام

در اثنای استاده بود و م

که آن مقام شیخ زاهد است قدس الله روحه و اگر نه زبان کنی چنانک گفت شیخ توانکسی با کشتن شیخ قدس سره نظر کرد ترکی را
دید که شمشیری در میان بسته فرمود اگر آن ترک آن شمشیر را از غلاف برکشد شخصی برود و خود را بر آن شمشیر زند
از زده مجروح شود یا نه مثل پیر و گستاخی با وی همچنان است شعر تیغ بر آنست در کف قبضه فرمان او • هر که
جان خویش خواهد کو مزن خود را برو • چنانک بر خواست و برفت شیخ اشارت فرمود بخادم که زود بپای بریان هر دو
و بردار و پیش پادشاه ابوسعید بوجه واسطه در نظر او نرخام شد بیچاره آورد و چون آن سفره در نظر پادشاه آورید دو

ابوسعید

جا شست بود و پادشاه مشتهی چنانک از شیخ شکایت آغاز کرد پادشاه بانک برو زد و گفت خاموش که شیخ سفره بخت تو
فرستاد که اگر تو می آوردی من خفته میبودم و طعام خراب شدی و چون دو روز بگذشت چنانک که در حضرت شیخ
سخن گستاخ گفته بود سوراخ سوراخ شد و بمرد شعر تیغ پنهان آشکارا کار کرد • ظالمان را پیدرون از او کرد •
از سعادت گشته بر گشته روز • خویشتن را کشته مردار کرد حکایت مولانا شمس الدین امقونی گفت که از پدر
علی اتادی شنیدم که در زمان شیخ قدس سره شخصی بود پیر اسمعیل نام در دارش یار می نشست و منکر شیخ میبودی
و خود را تو بر و بلندی میدادی شعر ابر کوهر باز جیلانی تمردی بارکین • لعل جوهر دار کانی داشتی خرمهره را • روزی
بصحبت وی در فتم مرا الغراز و یخبت خانه دادن قدس سره مشغول شد چون شب شد شیخرا قدس سره در واقعه دیدم
فرمود با بیکه دیگر پیش از غول نروی در پای شیخ افتادم و قبول کردم که دیگر نروم بیامدم و هفته برفتم روزی خیال
ما او را دعوت کرده بود مرا طلب کرد و پیش خود خواند و بسیار بنواخت و چون از آنجا برفت هر شبی که در خلوت بنکار
بودمی صفت وی دیدمی که بیامدی پس از پس اشارت شیخ قدس سره تو بایدم آوردمی و شبی بسیار زاری بکردم و از شیخ
قدس سره باستغاثت بخواندم همان شب در واقعه دیدم که باز سپیدی در خلوت من بپرید چون نگاه کردم
شیخ بودی قدس سره شعر خواب دولت بیدارم لیسانا آمد • پاشیانه بیخیل شاه باز آمد • پس نعره بزدی و در
سماع رفت و از خلوت بیرون رفت و در پای غیرت بخانه روی نهاد و چون غرض به خانه او شد بدست مبارک حمله بخانه او
و باز از الحاغایب شد نگاه بعد از آن به عمرو خبر آمد که پیر اسمعیل از ناگاه متوفی شد و هنوز یک هفته بر سر
نگذشته که خانه و مالش بر گشت و خراب شد و برباد برآمد شعر خاکسار بیخانه بر باد دینا دی نهاده را • حجم
شد و از غیرت خاک بنیادش بباد حکایت مولانا شمس الدین گفت که مولانا محیی الدین گفت در ایام طلب علم در تبکر
غزنه بشیر بودم واو قات طرفی بنا بیک مشغول میبودم جمعی از طلبه منع میکردند تا غایت که زبان شیخ
قدس سره دراز میکردند همچنانکه سعد الدین نعمان و جمال الدین باوجی و شرف الدین باوجی و من از صحبت
صحبت تمام میداشتم شبی در واقعه دیدم که شیخ قدس سره بیامد و گفت تشویش مکن که هر که ترا منع میکند از
ذکر حق تعالی او را باه باه و بکیم و بدست اشارت کرد هنوز یک مدتی بر نیامد که آنکسان همه بجوانی
وفات یافتند شعر تا بیندا کوران خبر میرفع بر ذی الحال وحال • انک نی تمییز را شرطست دادن زیر خرا
نفی اثبات چون از جمله فضل بدست • پس ببست عمریاید حرف گیر از سر او حکایت مولانا شمس الدین
از پیر با با دخانی روایت کرد که در حضرت شیخ قدس الله سره نشسته بودند فقیه محمد سرقی با شیخ قدس سره گفت
که پیر با با ملول است از عجب ملانکر دینی در دیر ایشان و فقها با بدن تعصب کنند و ایشان ملول میباشد و شیخ قدس سره

مبارک مجاس فروکرد و گفت تشویش مکنید که امید هست که من بعد او را تمکن و قدرت نباشد که تعصب کند
وطالبان ما را ملول دارد و چون از انجام رجعت کردیم مجموع کدخدایان و هواداران و متعلقان او [illegible]
معرض شدند چنانکه دیگر هرگز تعصب نتوانست کردن و ملاء ابقی تمام رسید و قوت و قدرتش برفت
شعر مرغی که خلاف فدای ما بر پرند • بال و پر و بیضه نا زو لیشان ببرند حکایت روایت است از مولانا نظام
الدین حافظ نیشاپوری مرادی که در اردبیل خلیل نام جوانی بود بسر ترک احمد روزی عند الغروب با مولانا نظام
میکرد و بواسطه آن زبان بشیخ قدس الله سره دراز کرد و ناسزای بگفت مولانا نظام از انجا که [illegible]
بحضرت شیخ آمد و نماز گذارد و بعد از فراغ از نماز شیخ با نظام گفت و بسر اسحق خیاط گفت فردا خلیل را [illegible]
شحنه بر [illegible] دیبی بکشند با زبیر خلیل العزی گفت با مردم کردان دار آن بگو تا فردا بر کرد و لش [illegible]
بزنند با در زنگ مبارک متغیر کرد و دست مجاس فرو کرد و گفت او را بکذارید که من دانم با او و چون آن شب [illegible]
بامداد علی الصباح خبر آوردند که خلیل را درد شکم گرفته است و مجال اشرف افتاده بدر خجمی را [illegible] شیخ
بر دلشفاعت شیخ قدس سره فرمود که او خود را بر شمشیر زده است و این [illegible] اختیاری نمانده [illegible] بیاید و الی
شوار آورد و قد رهمان روز در گذشت شعر دست قدر اندازی از ترکش تقدیری • بر قلب [illegible]
حکایت مولانا شمس الدین روایت میکند از مولانا شمس الدین محمد بن مولانا کمال الدین احمد که در ان زمان که
شیخ قدس الله سره بتبریز آمده بود در خانقاه رشید بروی در صحبت مولانا شمس الدین کرده شیخ [illegible]
قدس سره جمعی از خدام شیخ بیامدند و در خدمت شیخ عرضه داشتند که کارهای ما جمله تمام شد و توفیق
نشانست از ان مولانا شمس الدین یزدی و او بسبب حمایت و تعصب قاضی بهاء الدین نشان نمیکنند رنگ مبارک
شیخ قدس سره متغیر شد و دست مجاس فرو کرد و گفت • ای که بر اندازی باماش در اندازی • بعد از ان
بسیاری نگذشت که ناگاه خبر رسید که ان ناگاه در گذشت شعر زهی قانون تدبیری که در ضبط امور خود •
زخمی باذدل ایاد رکنده معضی [illegible] • ببندلیشد [illegible] توقیعی کرد در سرحلقه [illegible] بنول [illegible]
اجل از قرین حکایت هم مولانا شمس الدین روایت کرد از مولانا شمس الدین مذکور کرد و او از مولانا شمس الدین [illegible]
و برادرش مولانا نصر الدین که در ان ایام که ایشان در تبریز در مدرسه غزنیه بتحصیل علم مشغول بودند روزی [illegible]
ملامتی میکردند و خلاف آن با ورد تا ان حکایت کردند و حال آن بود که از جهت تصوف و از مریدان شیخ قدس الله سره بود و [illegible]
و ذکر میگفت شعر جان مجاز عاشقان یاد بنام او بود • روح و روان زنده دلان زنده بنام او بود • مطالب
کافی نام ار موی [illegible] بود از ذکر [illegible] گفتن او ملول شد • یا معمار آن کار [illegible] بگفت که چرا ار [illegible] و وردی [illegible]
از ان تصوف آوردی که ذکر میگوید و مرا از مطالعه باز میدارد و ناسزای بر زبان شیخ قدس سره بگفت صوفی مسکین
بنالید و او را در سر برد و گفت خداوندا اگر شیخ مرا بحضرت تو قدری هست این شخص را جواب که در حق شیخ [illegible]
میگوید و بدل شیخ حواله کرد در همان روز حق تعالی این شخص بجی بیادو بنالش آماده کرد و در ان زمان [illegible]
می نالید و فریاد میکرد و در روی بازار مردم ناله و فریاد میشنیدند و بعد از دو روز در ان نالش رعد [illegible] شعر
شعر بلاتا الصد چون کشتن دباغ آشفته مصرع • شد از بیهوده گفتاری و رم هاری نالش با •

مؤثر چون لشکر داع بناجار طبیب دل • دو داشد بیش المتناهی جراحات للسائر را حکایت
مولانا شمس الدین از پیر عیسی کیسدانی روایت کرد که در وقتی که شیخ قدس الله سره عظیم ضعیف بود بزیارت او رفتیم جماعت
خادمان گفتند که وجود مبارک شیخ خسته است باید که بادب در پیش در برویم و آهسته بوسه بر پای مبارک شیخ دادیم و
شخصی دیگر با من بود گستاخ برفت و دست شیخ قدس سره گستاخی بکرفت و بکشید شیخ از وقتی که داشت باز آمد و از عزت
گفت الا ای کو رچه وقت بود که دست من کشیدی چون مراجعت کردیم یکی چوب بر آن شخص زد و لبکش [illegible]
بردند شعر سرا ز مهلکه بیرون نبرد بی ادب • لاجرم ز بن دست بی اندازه بردن سر نبرد حکایت خواجه
عبدالله گفت که چند اردبیلی بکیله شمر میرفتند چون نزدیک لور ایشان رسیدند که طایفه ده ده پای استقرار بکیله
شمر یکی از بیش آمد و از ایشان چیزی میخواست که بستانند در اثنای کلمات از لو پای گفت با من جمع اردبیلیان که شمار این
از من مستر میدارند گفتند که از متعلقان شیخیم قدس سره لور لایق دست کرد و شمشیر از نیام بر کشید و بر ایشان تاخت
گفت شیخ خود بگویید که تو از ین شمشیر من غیرتی باقی داد شمار این را هم در ان روز کمین او کردند چون دو وی بومی
از نهیب ایشان بگریخت خندقی در پیش آمد اسب را میخواست که از ان خندق بجهاند اسبش در خندق افتاد
دشمنانش در رسیدند و ان شمشیر را برکشیدند و گردنش بزدند بدان شمشیر بزدند شعر آن سبکسر برد
چون با تیغ در انکار کرد • تیغ او هم از سر انکار او این کار کرد حکایت خواجه عبدالله گفت اخی حنیفه در حضرت
شیخ قدس سره نشسته بود و شیخ را پای مبارک درد میکرد پای کشیده بود اخی حنیفه با خود گفت مردم نشسته اند و شیخ
پای کشیده است مناسب نیست در حال شیخ قدس سره فرمود حنیفه از ین فکری میکنی مرا پای درد میکند از ان
کشیده ام الحمد لله تعالی تر اد ر پای بد هد در ساعت درد پای بر اخی حنیفه پیدا شد و تا آخر عمر او پای
او درد کرد تا اگر کسی گفتی که علاج پای بکن بجواب میگفتی که این درد را علاج نیست که بدعای شیخ شده است شعر
پای جان از ره در ترک ادب • خویش را زین شیوه انداز د بدرد • چون بتر بر پای خود هم خود زدم • پس [illegible]
حکایت پیر محمد گفت در شهر او شیخ را قدس سره بدعوت بردند بخانه ضیاء الدین و قوالان چیزی گفتند سماع [illegible]
و شیخ قدس سره سماع رفت قلندری از زنان در میان رفت و شیخ را از وقت باز آورد شیخ نشست و در کلمات [illegible]
اثنای کلمات فرمود از مردان اتجر با بازی نیست چون مجلس با خر رسید جماعت برخاستند قلندر [illegible]
برخاستن نظر کردند یک پای وی از بن خشک شده بود و همچنان خشک کشته و تا زنده بود همچنان بود شعر جای
که سرش بر سینا فر باشی • در ترک ادب بهاد و پا در سر کرد حکایت پیر محمد گفت در ده لعوز اسمعیل نامی طالبی تاب
او را همشیره بود بیمار در لحد میکرد که بکی بر انداخت و گفت شیخ تو از بهر من همچنین است برادرش در وی نظر
کرد و گفت اگر شیخ بر حق باشد ترا بر نجی مبتلا کرداند که هیچ علاجی نباشد هفت روز برآمد جذام بروی طاری
و مجز و مرکشت شعر علت الله عن معلولش • ظاهر است بحال و ظاهر حکایت پیر احمد کرد گفت که شخصی در [illegible]
از زبان شیخ قدس الله سره روایتی کرد که شیخ را آن خبر بود این خبر بشیخ قدس سره رسید فرمود مرا از ین خبر نیست [illegible]
اثر کاند یک ماه بر نیامده بود که تو لیان او را باره باره کردند و بروایتی آنکس خطیب دیرا لوجه بود شعر
بان کار دستیعه اندر است • در کژی قول در و غی یافتن • تا دستی بر در ستان بس است • خویشتن را پاره پاره یافتن حکایت

یقید کی

روایتست که نوبتی در میان دیه الارق و کرکان که از ولایت اسفراین است بل الله قصه خونی واقع بود جماعت الارقیان
شیخ قدس الله سره آمدند که خون را با جماعت کرکان شفاعت و صلحی فرمای رئیس کرکان محمود نامی بود بحضرت شیخ
آمد شیخ قدس سره اشارت فرمود که این کار را تمام کن قبول کرد و گفت هرچه فرمایی بعد از آن شیخ خواجه محیی الدین را
طاب الله ثراه پیش آن محمود فرستاد تا آن قضیه خون را با صلاح آورد محمود روی بکبر باز آورد و پنهان شد و گفت تنها
که شیخ بیامده است و شیخ در خلوت بود چون این سخن بشنید فرمود محمود نباشد زبانی و یاد دیگران زبانی یا من زبانی
و یا دیگران زبانی و مکر میکرد قضا الله محمود را زبان از دهان بیرون افتاد چنانکه معالجه میکردند فایده نداد
و همچنان بماند و سال تمام نشد که در آن حال متوفی شد فذلک ما یقرع فقال **شعر** یموت الفتی من عثرة بلسانه
ولیس یموت المرء من عثرة الرجل فعثرته من فیه ترمی براسه وعثرته فی الرجل تبرا علی مهل **حکایت** ملک قباد
که امیر بوریجار [illegible] ملک محمد رحمه الله بکرفت و بقرا باغ میبرد چون بزاویه متبرکه شیخ قدس سره رسیدیم شیخ شفاعت
کرد که ملک محمد را رها کن بوریجار قبول نکرد و بیدرم را رها نکرد شیخ فرمود اگر تو دیگر اسیری بکنی ما را از دور [illegible] عجب
نباشد حالی که بار دور رسیدیم بوریجار را بگرفتند و در زندان انداختند و شکنجه کردند و بعد از آن دیگر [illegible] رسید
و اسیری نکرد **شعر** باد نخوت [illegible] در دماغ اعتبار کرد و خالی العبارش شد یاد **حکایت** ملک قباد گوید که شخصی
نامی بود مستوفی ولایت کرمرود از زیرکی بخت و بحضرت شیخ قدس سره رفت و توبه کرد بعد از آن توبه را بشکست
و بعوانی مشغول شد اتفاقا عزم اردو داشت و در رفتن بزاویه رسید چون شیخ قدس الله سره او را در لباس
تابیان ندید لباس عوانان دید غیرت نمود و فرمود ای شوم توبه شکستی جان میبری که جگر بندت فرو افتد
سهل مدتی شد بدنکه جگر بندش فرو افتاد و ناامید بماند و در آن متوفی شد **شعر** عضو عضوش از جگر بند کشاد
زخم الماسی که بد اجر زده بود [illegible] یاد داد [illegible] بد خود کرده بود **حکایت** از شاهی قضایاست که
[illegible] که [illegible] بود کارکرده [illegible] لیکن سودای [illegible] آشفته کرده بود و دعوی [illegible]
دل آغاز کرد و گفت [illegible] از منت و خلقی بر خود جمع کرد و چون بحضرت شیخ قدس سره رسید و نظر شیخ بروی افتاد
فرمود [illegible] که ما [illegible] جمعی که حاضر بودند نظر کردند دیدند که [illegible]
[illegible] گفت [illegible] که خران رسید [illegible] عظیم [illegible]
[illegible] و بعد از آن در مذلت و خواری افتاد و در نظر خلق حقیر شد و در آن [illegible]
علیهم الذلة والمسکنة [illegible] **شعر** [illegible] **حکایت**
[illegible] جبرئیل نامی [illegible] بحضرت شیخ قدس الله سره می آمدیم و طالب علمی [illegible]
[illegible] مولانا [illegible] گفت [illegible] جبرئیل سخنی دارم بگویم [illegible]
گفت بلی بگو مولانا [illegible] گفت شیخ از چندین مردم را که دست میگیرد [illegible]
[illegible] طعن دراز کرد و انکار عظیم مینمود [illegible] جبرئیل [illegible] منع میکرد فایده نداشت چون بشهر
آمدند مولانا [illegible] در شهر دوستی بود بخانه او رفت و چیزی بخورد و بیامد پیش جماعت و باتفاق بحضرت
شیخ قدس سره رفتند و شیخ در زاویه متبرکه نشسته بود و جماعتی غلبه در حضور مبارکش بودند چون

مرتوز السرو

شرف دستبوس دریافتند و بنشستند شیخ قدس سره در کلمات آمد و فرمود در اثنای کلمات که جماعتی مردم هستند
که زبان طعن دراز میکنند و میگویند که شیخ از چندین مردمان بیعت میگیرد و بعضی مردم هستند که نصیحت میکنند و قبول
اکنون شکم آنکس که زبان طعن میگشاید بشکافید اگر بر اتحاد [illegible] نباشد من از این مقام برخیزم و دیگر بدین مقام
ننشینم ناگاه مولانا [illegible] را حالتی پیدا شد و چندانکه خود را میگرفت ممکن نبود و بی اختیار استفراغی کرد مقداری
پیمانه [illegible] آورد و در آن مجلس و جماعت متحیر ماندند [illegible] جبرئیل [illegible] و [illegible] داد شیخ قبول نکرد
حق تعالی بحیی [illegible] مولانا [illegible] چندانکه علاج میکرد فایده نداشت تا عاقبت خود را [illegible] هلاک
کرد [illegible] **شعر** هر که بر [illegible] چنان داند [illegible] **حکایت** پیر حسن [illegible]
من و علی [illegible] و محمود و حسن [illegible] در مطبخ زاویه بکار مشغول بودیم [illegible] اتفاق کردیم که
[illegible] زاویه که بیست [illegible] اندر [illegible] درون [illegible] با خود فکر کردیم چون
بحضرت شیخ قدس سره رفتیم که استخاره کنیم سید جمال الدین و پیر احمد [illegible] رحمهما الله در حضور شیخ بودند شیخ قدس سره
[illegible] علی [illegible] گفت میخواهم که [illegible] روم و صنعتی بیاموزم و محمود گفت میخواهم که بکردستان روم و اقارب خود را
حسن [illegible] گفت میخواهم [illegible] از شیخ [illegible] و [illegible] براه [illegible] پیر حسن [illegible] گفت والدوام در [illegible]
میخواهم بروم و او را بیابم شیخ فرمود [illegible] دروغ میگویند [illegible] چون از حضور شیخ بیرون آمدیم
بگوش من آمد که شیخ [illegible] اگر [illegible] باشند من [illegible] سید جمال الدین را شفیع کردم
در استعفای خود [illegible] گفتم که شیخ را احوال [illegible] معلوم شد [illegible] علی [illegible] قبول کردند
آن شب [illegible] از شیخ [illegible] چون [illegible] رسیدیم که [illegible]
زاویه [illegible] بیاوردیم [illegible] علی [illegible] دست خود را زخم کرد
گفتم علی [illegible] چیزی باز کردیم [illegible] بکرده [illegible] نشستیم [illegible]
مرا [illegible] خلاص یافتم [illegible] باز کردیم [illegible] در سرای زاویه خواجه افضل رحمة الله علیه
بودیم علی [illegible] خفته بود در خواب [illegible] المعظم میکرد بیدار شد کردیم و گفتیم چه حال بود گفت شیخ را دیدم
که مرا [illegible] گفتم [illegible] همه احوال [illegible] شیخ معلوم میشود و این سفر پسندیده نباشد [illegible]
چون [illegible] رسیدیم [illegible] پیدا شد که طاقت نماند [illegible] آنجا بود [illegible] که
[illegible] از غیرت شیخ میترسیم [illegible] رفقا [illegible] و چون [illegible]
رسیدیم [illegible] گفتیم [illegible] خادمان شیخیم و [illegible] شیخ [illegible]
و [illegible] جمع [illegible] گفتیم که از ولایت [illegible]
است [illegible] کردیم [illegible] چون [illegible] خود [illegible]
گفت [illegible] آورده است [illegible] زاویه [illegible] داشتیم [illegible]
یکی از [illegible] آن شب [illegible] علی [illegible] دعوت کردند
و [illegible] تا محافظت کنند [illegible] مولانا عز الدین مراغی رحمة الله علیه و بابا امام الحق رحمهما الله

تا از اشتران از میوه داشت کردند وما اشتران را از موقان جو قبیر دیم وان میوه بار دبیل آوردیم علی تا اثر وحسن سکابیلان
وکرده محمود از پیش تطوع ساوان شیخ قدس سره بکریختند و بارهای میوه را پیش من رها کردند و من بدوش میکرفتم و در خانه
میبردم و شیخ بر در استاده و نظر میکرد که می آمدم و میرفتم در بار کشیدن عصای بر من میزد و میگفت دمیستدم عزیزان
با من بدین نوع میفرمایید لیکن آن اثر غیرت شیخ هر دو چشم من نقصان شد و نور بصر ناقص گشت و علاج پذیر نشد
و علی تا اثر در حال در دهلیز مطبخ فرو افتاد و ماناه کرد و بعد از هفته متوفا شد و حسن سکابیلان چون از انجا
بخانه رفت حالی ماناه کرد و با طلاق شکم افتاد و قریب ده روز بکشید متوفا شد و کرده محمود راه هر دو پای تا کعب
در افتاد و دران چند روز وفات یافت شعر سماع تهتدی لمن یستمع • حدیث حدیث بیر ینقنع • تمانیا
الربان باعجوبة • تکاد الجبال لها تتصدع حکایت بیر مراد کرمرودی گفت بیر الیاس ویی نه کفت که روزی
شیخ قدس الله سره در دیه الغر بود کو لها چی نامی بود از دیه وبند و لایت اردبیل که حرامی کری میکرد شیخ بوی فرمود که
پس از حرامی کری و اگر طمع بکر بیان شرع نکاه مکن گفت قبول کردم و بار بعد از دو سه روز باز بوسر آن ضلالت قبل بیم
معامله خود رفت و بکر یو میشرفت که حرامی کند او و رفیقی نامی او را بکرفت و بقتل آورد و کو با اثر چون شرع کرد شعر
احسنت ظنک بالایام اذ حسنت • ولم تخف سوء ما یاتی به القدر • وسالمتک اللیالی فاغتررت بها • وعند صفو اللیالی یحدث الکدر
حکایت حاجی ابراهیم ادیب کلخوران از بد حود مولانا نجیب الدین رحمه الله روایت کرد که روزی جماعتی در حضور مبارک
شیخ قدس الله سره نشسته بودند شیخ قدس سره با احمد کلخورانی که دستکاه بسیار فراخ داشت و لرزنانه دست بکار کرده
بدل تنک دستی میبود فرمود که فلان درویش را که سبب راحت و استراحت فقر است حریف احمد بیکی بکر دانید که جواب
شیخ فرمود همان روز بکردید مهلی زمانی بر آمد که مجذوم شد و باقی با پس در ان جذام بمرد شعر خلقوا
لما خلقوا للمکرمة • کانهم خلقوا وما خلقوا • رزقوا وما رزقوا التسط بید • فکانهم رزقوا وما رزقوا حکایت
هم حاجی ابراهیم ادیب روایت کرد از علی ناجی که او نوکر میرک نواده نوتغای اخیچی بود که میرک بادیه جورق و تلجورق
ناحیت موقان که ملک شیخ قدس الله سره بود و بسید الاقطاب حاجی شمس الدین رحمة الله علیه بخشیده تا لعی میکرد و مرا
حصه هست و طرو قت بر فتی وانبار اخراجی کردی و نصیحت نشنیدی تا روزی مرا بحضرت شیخ قدس سره فرستاد و گفت
حصه مرا بین بخرو الاجی روم و انبار را اخراجات کنم که ده مرا ها شد و مرا شیخ قدس سره در جواب فرمود ترا در انجا حقی و نصیبی
نیست برو و اگر میروی با انجا مرو چون پیغام بکذاردم نشنید و روانه شد چون برینک روز در اه برف و آب در یافت
بر دو لها رسید و از انجا نکو نسار شد برابسته تا از آورند و در در پیشم او دی که از ولایت اردبیلست در گذشت
بماندند که اثر از ایشان نبود شعر ای هنگام غرور وقت غفلت متحاب • کم رایتا من صریع الجهل بذا بانا فی الخان
حکایت ادام الله برکته گفت شخصی بود چون در مجلس کلمات هونی بنابی شیخ قدس سره حاضر بود دیعای اخیلکر
بلادی و معمرهای بیار نیر دیر روزی شیخ را قدس سره از کثرت تعزیر او فخیحی رسید بوی فرمود و میر در حال فرو ماند
و برد شعر تفوض الاملاک لخالقه • ویعاقر من بعد الحراک سکون حکایت
حاجی علی اربدر خودپرست حجیب روایت کرد که روزی شیخ قدس سره بی خلیل را و ابریش یوسف بوکا
فرستاد که یکی از امرای متسلط حوالی نیستان اردبیل بود با شفاعتی که چند کس را انجا غیبتی کرفته بود

برفتیم

برفتیم یوسف بوکا در سرای بود که ملیر خشکرود اما عمال اردبیل ساخته بود بوی خبر کردند که مریدان شیخ آمده اند
مصلحتی ما را الا درون خانه نخواند سلام شیخ برسانیدیم سهل التفاتی بکرد و چون کفتیم شیخ ما را بشفاعت جماعت
فرستاده است مالی متفکر شد بعد از زمانی سر بر آورد و گفت شیخ بگویید که ایشان فرو کرده دوا الا فرمان شیخ
برسد و بیش از این جواب نداد شعر احفظ لسانک ما تقول فتبتلی • ان البلاء موکل بالمنطق • بیامدیم
و بحضرت شیخ کفتیم قبول شفاعت نکرد شیخ قدس سره فرمود دشنام بیرداد کفتیم چنین گفت که بشیخ بگوید
تا ایشان فرو کرده وا الا فرمان با ویرسد شیخ قدس سره چون بشنید فرمود فرمان توخانه تو فر تو بجانه تو فر تو خانه
تو سه بار مکرر کرد جماعتی که حاضر بودند تاریخ روز نوشتند در روز بیستم شش روز دهم اورا در حجره
بمعلاق بزدند و خان و مان تاراج شد شعر قضی الله ان البغی یصرع اهله • وان علینا الباغی یدور الدوایر
حکایت مولانا شمس الدین قیموقی از بیر داود هریزی روایت میکند که نوبتی شخصی از هشترود بحضرت شیخ
قدس الله سره سخنی چند وحشت انگیز در باب خواجه افضل رحمه الله علیه بگفت و خواجه افضل از سر انقطاع در و
آن سخن بجهت شیخ قدس سره نتوانست رفتن طاقت چون بر رفت شیخ قدس سره آب بکرم کو بود خواجه افضل بنیاد بکرید
رفت اتفاقا آن شخص هشترودی نیز که آن سخن کفته بود انجا حاضر بود شیخ قدس سره فرمود افضل چون دست که در آمد
کفت از جهت آنکه در صحبت بودم که مردم بحضرت شیخ بیرحون سخن کفته اند صحبت کرده شیخ فرمود تشویش مکن
که نه مکر کوه خبث تو کند من کوش او برکنم آن شخص گفت کوش کوش و فریاد کرد تا کر کوش بر زمین افتاد شعر
هر که بیش اهل دل ابجد خویش برد تا لتراخ چنین کوشش برود • سر بساطی و ی بود تا لاجرم • در سر آن
کفتها کوشش رود حکایت مولانا عز الدین یوسف اندرودی گفت که برادری زاده داشتم زین الدین لقب
که بعد از استعداد و طالب علمی توبه کار شیخ قدس الله سره بود و شب از ذکر ش و شیخ قدس سره ویرا
تلقین ذکر دوم داد ناگاه سابقه خذلان سبق کرفت و در حضور قدس الله سره لفظی کستاخی بگفت
نظر غیرت شیخ قدس الله سره در رسید و از نظر شیخ بیفتاد و کار ش تباه شد و دیوانگی بروی ظاهر
شد و در ان دیوانگی از دنیا نقل کرد نعوذ بالله تعالی شعر تعاهد لسانک ان اللسان • سریع
الی المرء فی قتله فصل سیم در کراماتی که از شیخ صفی الدین قدس الله سره
ظاهر شده است جامع بین اللطف والعنف حکایت شیخ صدر الدین ادام الله برکته گفت شیخ قدس الله سره در
هشترود نوبتی بدیهی نزول فرمود و خواجه افضل راوی حمر کفت جای خالی ببین تا وضو سازم و چون دیر برو
متوضا نباشد خواجه افضل خاطر سعد کرد اینجا بغیر خود بدان قیام نمود تا بدیکری فرمود باری گفت کیف کان احتیاط
تمام در تخلیه آنجا رفته بود چون شیخ قدس سره کوزه برداد و در انجا رفت عوض تخته د بدنبت تا خواجه افضل
علیه شد القصه از رحمت که جای خالی الحسایل کرده بود در حال خواجه افضل را نمات روی و نکلیف تا خشم
الکور ابلها کرده و چون داثر انکور از روی و آویخته شد و مدتی در از زحمت بود تا در حضرت شیخ قدس سره
افتاد و فریاد و تضرع کرد باز شیخ قدس سره نظر لطف فرمود و دست مبارک بروی او فرو آورد و صحت یافت شعر
ان حیوتی وانت لی تلف • وبک لی نعمة وفیک بلاء • الحب یشقی الفتی ویسعده • صبرا علی الحب زاد وعدا

کم تقتلونا وکم نحییکم ۰ یا عجبا کم نحب من قتلنا حکایت ادام الله برکته گفت نوبتی شیخ قدس الله سره بدیه شرفاباد
کرمرود بود پیر علی شرفابادی ارادتی آورد و دعوت شیخ کرد و شیخ را بخانه برد شیخ قدس الله سره بوی نظر لطف فرمود حالی
حال بر وی بگردید و [illegible] و کار بر وی بگشاد و صاحب معامله بزرگ شد شعر لطف نظر شیخ که کیمیای معنی دارد
تا خود بکدام صاحب بخت رسد ۰ اتفاقا در شرفاباد خلیل نامی بود کم اعتقاد در انکار و عقیدت مبالغه داشت و چون یکی از
یاران این طایفه تخم میکرد مردم دیه دوی بوی آوردند شیخ قدس سره بر دیه حیرت فرمود خراب شود تا بیشتر دانا خانه
پیر علی را هیچ خللی در نیامد و ضرری نرسید و بکرات عمارت آن دیه کردند استقامت نیافت و عمارت [illegible]
شعر چون زغیرت آتش خیز و [illegible] ۰ آخر از آن دیه بکلی برخاست حکایت دانشمند
گفت امیر چوبان را رحمه الله در وقتی که در گرجستان با قرمشی و ایرنجین حرب عظیم بود و بروایت صباشرانید چون
سنکوتای قرمشی را چهل هزار مرد بود و امیر چوبان را دو هزار سوار با مدادتا عصر جنگ کردند قرمشی غالب شد و غالب
لشکر امیر چوبان منهزم شدند و بعضی بقتل آمدند و مقدار صد کس با وی بماندند خوارزنجی نامی دو تیر او را زخم کرده
طرفی دیگر قرمشی بر وی حمله کرد و شکاشت در سیصد نیزه بر وی حواله کرد امیر چوبان در آن حالت اضطراب
در افتاد ناگاه تاریکی در آمد که کسی کسی را نمیدید و در سپاه سیاهی در آمد امیر چوبان گفت چشم باز کردم شیخ را دیدم
قدس سره سوار استاده و جامه سبز پوشیده و ده سوار با وی گفت برخیز و مترس که حق تعالی دولت را انعام
تو فرستاد و دستش بگرفت که بر اسبش نشاند اسبی که گریخته بود در آن مهلت نامی از نوکر او در رسید با دره شد
شیخ باز وی وی بگرفت و از روی زمین بر پشت زین نشاند شعر ای اسپا کردن کش افتاده را ای شاه دلیر
دستگیری کرد و قسیم سرای شاه بش ۰ اما غبار زهر غیب بر دخسار غمهای ایشان کمند روی بغزای نهادند شیخ
تشویش مکن که امشب از این ظالمان خلاص یابی و بعد از مدتی اینها بدست تو مقهور شوند شب در آمد چوبان
با تنی چند بر کوهی رفتند و آتش کردند لشکر قرمشی چون آتش ایشان دیدند پنداشتند که ما در حوالی آن کوه فرو آمدیم و در پای آن
جنگ کرد باقی ما بگیریم چون ایشان از او فرو آمدند امیر چوبان گفت استغاثت بشیخ آوردم و با اعتماد که مرا اسبان خاص
داده بود با امداد بر خواستم و در پای لشکر سکینه نشستم و همه سپید بیم و هیچکس مرا نمیدید و از آن جایگاه بر جستم چون
گفت من در مطبخ تاویه میبودم در وقت شبی بجایی کسی بر شبی در مطبخ زد بخشونت گفتم کیست که در این وقت در میزند
در بگشادم شیخ را دیدم قدس الله سره از ترس بگریختم فرمود مگر چنین می باید لیس فرمود نیم شبی زنی خواهد آمد تا او را
که هر اختری شیخ رفت من منتظر بودم ناگاه یکی دست بر در زد در بگشادم آن زن بود که شیخ فرمود تا
جز کنم شیخ را دیدم بر در استاده خبر کردم فرمود شمع در پیمانه خان به که سهو بجام خانه شمع بنهادم آنگاه فرمود
بجوان بجوانیم و اینک بزرگ بود با شیخ قدس سره بنشست و نوکر بر دستار استادیم پس شیخ اشارت فرمود بروقت
که چیزی در آنجا بنه ام بیار بیاوردم چینه و نیم بیتی در آنجا بود باز کرد در پوشانیدند و در حال سوار شد و برفت
بعد از آنکه نصرت امیر چوبان نحقق بود شیخ قدس سره فرمود که اینکه امیر چوبان بود فی القصه چون زمانه بر دو لشکر
جوالی بجانب سید تا با نجوجوری بفتوح آمدند و سال بقصد بجانب هم دیگر کشیدند آن نوبت انهزمنه الله ان حان سکو
شعر وما الاسد الضرغام الا فریسة ۰ اذا لم یطل انیابه والاظافرا ۰ و در وقت باس کم کار آید
امیر چوبان

پیش امیر چوبان آمد و گفت که غم مخور که شیخ را دیدم که بنصرت ما آمده است و بروایت پیر احمد بن تقی محمد نامی از هزاره قراق
گفته در وقت آنکه حرب بر ساق شدت قایم بود شیخ را دیدیم قدس سره که بیامد و مشتی خاک بر داشت و بر حرب و جانب
ینها انداخت و گفت و لکن الله رمی که در روی لشکر قرمشی و ایرنجین پاشید که دیگر جهت بر روی ایشان غالب آمدند
و انکسار افتاد شعر تظل المنایا فی سیوفک شرعا ۰ اذا النقع من خیل العساکر ثارا ۰ از سر این شارت قوت
قلب و غلبت ایشان زدند و باد از نصر کم الله فلا غالب لکم حال هزیمت بجانب ایشان باشید و قرمشی با جموع امیران و گروه
دلیران کشته شدند شعر شه سواری پیش بود صد لشکر جرار را ۰ صفدری باید چنین هنگام نصرت کار را ۰ و چون
تزلزل آشوب از مملکت ساکن شد روزی در مرغزار و اتوکه از ولایت اردبیل است سوار بجند نظر کردند و اسب دیدند
قله بود گفتند لشکر قرمشی و ایرنجین مرآن سوار شکست که بر این اسب قله بود و سفر لاطیر پوشیده و تیغ در دست و سوی دیگر
بر این اسب که ما را رایشان بر آوردند مولانا شمس الدین قسونی گفت مولانا محمد ختنی که از خواجه افضل راوی بود
دو سوار سلاح پوش بیامدند و خواستند که از خرمن جو بعد و لیسانند خواجه افضل با یکی بر ایشان زد هر دو از خود برفتند و نعتا
چون با خود آمدند گفتند با ما کسی بود که با شیخ قدس سره در جنگ قرمشی بودند و در دست و پای ما افتادند و بیم عوض خرقانی بعات کرده
از فقیه محمد شرفی که در خدمت شیخ قدس سره دیدیم بر در محیا دقله جوقی سواران بیامدند چون نظر شیخ قدس سره کردند پیاده
و در پای مبارکش غلطیدند و با یکدیگر گفتند که این شیخ است که در جنگ قرمشی و ایرنجین ما را سوار کرد و ایشان لشکر ایرنجین را
بشکست شعر اندر آن لشکر که باشد نصرت مرد مرسد ۰ این ضرب من الله و عین وانیسار ۰ و ایشان او را مرتبت علی قدر
اندر شاو ۰ کرد اندر پای خواره در دو عالم خاک ار حکایت ادام الله برکته گفت که امیر علی پادشاه که برخا لیاد شاه
ابو سعید طاب ثراه بود در ولایت ایران جماعت طالبان از اکران کم دعوی کردند که ذکر مداومت مینمودند اعتقادی آوردند و نعیم مرید
و معتقد شد و ازا دلش از میان متجدد در میان صوفیه کشید بعد از آنکه بحضرت شیخ قدس الله سره رسید تقریر کرده
تلقین کرد و بعد از آنکه صوفی آمد و دگر سلیت امیر بعد آن علی که بر وی برو ند را نادر طریقه معدلت پر ذوق و شیب
در تصوف وظیفه ذکر و عبادت بجا آوردی شعر در دو روز همه حکم روانی کردی ۰ در شب همه طاعت خدایی کردی و معتقد
بر آمد تا بوقتی که شیخ قدس سره عزیمت حجاز بطرف جنغاتو بدیه کند که از سیکه حیل اخانه که ختم امیر علی پادشاه بود شیخ قدس سره
فرمود اتفاقا همان شب علی پادشاه از جانب سلطانیه برسید که پادشاه ابو سعید طاب ثراه و برا نامزد لشکر کشی فرموده بود که
لشکر جمع کند که دفع امیر شیخی اجر کند که سطلو دستی پادشاه ابو سعید با قید مطلوب نصرتی در مملکت بر نهاده بود چون
بحضرت شیخ رسید و وظیفه زیارت دریافت شیخ قدس سره بود فرمود که تشویش مکن که مدت ایشان بسر آمد و تا
سلطانیه رفتن شما استغفار و احوال مبتدل شده باشد اکنون زمان دو ران نیست لیکن می باید که وظیفه انصاف و
معدلت و مرحمت نسبت با طوایف خلایق مرعی باشد و تمام آن کنید که ایشان کردند و پادشاه ابو سعید هم بر زمان
سخن بطابع بر شان شعر این آینه جهان همه نیک و بد ۰ اندر نظر جهان مصور دارد ۰ و چون علی پادشاه بسلطان
رسید احوال امیر شیخی اجر بقتل انجامیده بود و پادشاه ابو سعید را استقلال در ملک پیدا شده بود و علی پادشاه را احوال
رتبت امارت متعلی و در حکومت مستولی شد و چون روز بروز بر نوبی و فرمان روایی که آن پادشاه کفته تا از وی عبادت تمکین
یافت و بر مستان بغزا باغ ارادت برفتند و بهار که بر اجعت در بغزا رو یلو بیلاق اردبیل بیت لکو دند شیخ قدس سره

یادام الله برکته اشارت فرمود که بیت بیت پادشاه ابو سعید بهادر نرسید و علی پادشاه را و سید سازد و پادشاه داند (؟)
برکشید فرمود که بر غم وعناد علی پادشاه مرغ اورا دیدیم بعزت دوروزه سرور و بعزت دنیا مغرور کشته **شعر** در بر
زر غرور کرده بادی * خاصیت خود بباد داده * و دو روز بگذشت که ما درجب جا در او جا درداده بودیم و انتظار میبودیم
و اوان سر غفلت با ما نمی برداخت تا روز دوم که از بیرون بسیره زار بی کشته بود ما پیش او رفتیم و تبرک شیخ قدس سره در میان
آوردیم اول بر ناخن بر آشفته کوشت بر میداشت و از سر تجبر میخورد و حرارت و اهتزازی که همیشه او را موظف بود نمی نمود
در آن مجلس درویشی نام که او را هر بر و کشیدی یعنی خود بر بسته بیامد و با ادب نشست و با ادب امیر علی پادشاه بوی مشغول
شد و با وی مصلحت میمود ما گفتیم که امیر را وسیله می باید شدن تا ما با پادشاه ابو سعید ابیبیتیم و سلام شیخ برسانیم
علی پادشاه بر جاجی شیخ علی لبرا بیای اشارت کرد که ما را بحضور پادشاه ابو سعید بر د شیخ علی ما را از دیگر سایر ملازمان
بردوا از اینجا برفت و ما را بگذاشت ما در زیر سایبان پادشاه بنشستیم اتفاقا چنان عادت اهل اردو می باشد هر بوقا
با سایبی مردم میکرد که از دحام مردم دور کرده اند و علی بسایبانی چوبی بر یکی از طالبان زد و چون میخواست که در بار
بار آید این طالب در آمد و بر وی در افتاد و قبه کلاه شرح طالب دیگر آمد و آن لبگت چوب از دست بنداخت و بر سید
بر امور صوفیان نتوانست کردید **مصرع** کلمه جا باشد کلا بخاطر ابر هیم سر شانکاه * پس بهاء الدین یعقوب مسخره که حوا
بود مقرب پادشاه بیامد و از برای تقرب و اعتقاد ما را ابن پادشاه ابو سعید بر دو پادشاه ابو سعید بوظیفه پادشاهان
بپیش قیام نمود و تشیخ قدس سره سلام رسانید قضا را چون از اینجا بیرون آمدیم علی پادشاه را دیدیم که پیلان را دو در پیش نهاده
کوشت اسبی که در غایت درشتی و سیاهی بود درشرم تمام میخورد حالانکه تبرک شیخ که او رداده ایم میخورد و چون از آنجا حضرت شیخ قدس سره
آمدیم تمام قصه کما هی عرض کردیم شیخ قدس سره فرموده سهل است نکو که این خبر بیام بر دش اندر فرا آورد دن **شعر** فرو دآرم
سر انجام این خر انبام * دگر کون کرد این بانک ایام * پس دران دو روز علی پادشاه بخدمت شیخ آمد شیخ قدس سره آنچ وظیفه
نصایح حسب بود فرموده و سجاده و طاقیه و دستار بوی داد و در آن سجاده او را اشارت بیانک دادن بود وبوی گفت که باید که خواجه
خواجه غیاث الدین وزیر رحمه الله نگاه داری که مراحل این اجابتی دیگر نرسد الا از وی و علی پادشاه چون بار دو رفت غیاث الدین
بر رفته از سر غرور منصب و دولت بجهت اغاز کرد که شیخ گفت مرکه از وزیر بر حذر باش که عصا تقدار دها و هنوز بیوقت
غیاث الدین وزیر گفت رحمه الله چون باز بیشید گفت شیخ صاحب دل و ولی است هر چه او گوید چنان باشد و بروی اعراض نمود
کرد **شعر** داور بیاد ل شاید کرد آنک * هست دل شاهنشه فرمان رواه * پس علی پادشاه آن سجاده و طاقیه و دستار که در سامان
آورد که شیخ این انعام با من کرده است و غیاث الدین وزیر داد غیاث الدین وزیر رحمه الله آن را بستد و بر سر نهاد
و گفت که این دولت و مملکت است که شیخ باشارت بتو داده است تو نتوانستی نگاه داشتن و روزی قسم بود این معنی بود که
من بود **شعر** هر سری لایق این افسر دولت نبود * هر کسی راه بنام سعادت نبرد * اما چون غیاث الدین وزیر ابا این سخن
علی پادشاه وقوم کید او دو خاطر متمکن شد فکر کرد که تا که از فعل وی صورتی بر سر بد رقت غیر تمرد و با پادشاه ابو سعید گفت
که از طرف خراسان خروج یاغیان است دفع و منع ایشان واجب چون امیر مرحوم چوپان نطلب غزای همیشه مشغول این مهمات
اکنون مثل او کسی باید که بمقاومت ایشان قیام نماید و مغالبه ایشان شاید و آنکس امروز علی پادشاه است که امروز لشکر
کرینت این سخن ملایم مزاج پادشاه ابو سعید آمد حکم فرمود که علی پادشاه لشکر بر دفع ایشان و دفع ایشان کند که خروج کرد * الک

علی پادشاه از این معنی عظیم متغیر شد غیاث الدین وزیر بوی گفت فکری مکن و دو سه شو چون باید و دو روز غیبت نموده
راه چون باشی کسی در طلب بمراجعت فرستاده شود هم خاطر و فرمان پادشاه رعایت کرده باشی و هم مطلوب بمراجعت حاصل
کرده علی پادشاه طوعا و کرها روان شد و ما بسلطانیه برفته و ترجی و ایلچی مراجعت در دل امر کم لیکن مستمر ایلچی متعاقب
میرسید که می باید که در رفتن استعجال نمایی و تعجیل کنی علی پادشاه ملال این معنی بخاطر خوش نیامد و از سر غضب
از صوب فرمان بیچید و روی از مطاوعت بکردانید و لشکر انجا روی باین سا آورد و امارت از دست رفته بکلی **شعر**
اندما اهتز باد نخوت در سر شد * و لشکر امارت مفلس و مجبور شد * پس با خود فکری کرد که چون با پادشاه ابو سعید نسبت
قرابت دارد و واسطه سلطنت الیه خالی از رجای خالی نباشد و بیند انکه لیس للملوک قرابه که اعتذار در کردن
بهند و بیشتر پادشاه ابو سعید آید تا وی را بخشد و از جرایم او در گذرد و مساوی او در گذرد اندر خواست عفو یا ازده
و در اردو قشلاق کرد و با او چنان بود چون بر دراو چنان با از تجدید فرمان رسید که باز گرد و در ایرات بود تا خود در دو واقعا
باشد با برکت و بایرات رفت و دیگر روی اردوی پادشاه ابو سعید ندید از برای این بواسطه غرور نزدیکی این پادشاه
نیا داشت صوری اعتقاد آن پادشاه حقیقی نزده بود **شعر** ای لیسا کو دوز دولت بود مست * ره تو هلکنا فرو بکشت **حکایت**
ادام الله برکته گفت و از جمله مشاهیر حکایات که شمس الدین کاسه گر اردبیلی که معروف بود دیسه در کمال معامله عالی
بلند داشت و خود ولادر کمال بغایت بیند اشت و نخوتی در دماغ بجبر خود آورد و از سر غلو احال و غلبات صفرای استغلاب
سودای آنکه ذکر کمال مرتبه شیخ قدس الله سره در یابد و بدا اندا اتفاقا در خلوت از حق تعالی درخواست که کمال رتبه
شیخ قدس سره بر وی نماید حق تعالی بر وی ظاهر و منکشف گرداند که اولیا روی خود را از خلوت بیرون نهاد
و بیخود شد و بی اختیار از حال خود رفته بحضرت شیخ آورده چون شیخ در او نظر کرد بیخود و لایت بدانست فرمود که ترا
نکو چرا چیری را بخواهی که قدر تو نیست وزیاده از قدرت **شعر** نجنبد شوخ بین که کند آرزوی ایشان * ترا
ماند عنقا سیق برد * و فرمود که این مثال تو یکی از مریدان ابو القسم جنید رحمه الله علیه از وی درخواست و در خلوت
خود بالخلوت سرخر شد و فضل حق بر و که خلوت برادر کشاده بود که خود بالقوا نستی بیرون نداخت و الا سوخته میشد
الامانی باید که برچنین جرأت دیگر اقدام ننمایی و قدم کستاخی از مقام خود در ننهی اما چون تجربت در دماغ وی متمکن
بود ازین اضطراب اعجاب ساکن نمی بود تا اتفاقا نوبتی درو و بنهضت حاجی بود و در میان سماع چون آتش وجد
دماغ اعجاب او افروخت اغاز کرد که نوبتی کهنه فروشان در کذشت نو فروشانیم و نوبت آن ماست قدر
کفن اشارت شیخ قدس سره کرد شیخ چون این بشنید تادیبا از غیرت بجا آید و بر شمر شمر از غیرت فرمود و گفت
ما کهنه فروشیم و تو نو فروش ترا کردن زیر کنیم خاک طلا کشیم تا هم خبر **شعر** بر آتش سوداش بند آبی اکر * ز آن باد بر رو
بر خاک نکند * نظر اعتنا از وی قطع فرمود و التفات بر حال وی تم نمود و حال واقعه از وی یاد کرفت هیبت او را بشمر
کالحایر فی الظلمات و الهایم فی الفلوات کرده مردم میکشت و بر مردم مشوع میکذشت و سرابی و شراب طهور پنداشت
دو قایع خود عرضه میداشت بر کسانی که از سر و بخشد لیس دند و از شراب و عار از سراب بودند و آن انقباض
شیخ قدس سره خود را از حالی عوامض حال وی نصور و حضور شیخ کرد تا اقامت حال تر عالی کشید و فرجام الامر بمولانای رسید
که خوان کفن و لحد بر خود بلقط خود میکفت و این ضعیف می شنید و تا دانوشتن و اذ بدینجا اذنا دخلیم العقار تکابنا لا

مقاصان

مشغول میشد و در آن میان میسرود شعر لشکرکشی ما الذی قد طرأ بی • ای شیء کان فیه سببی • عاقبت جمعی
قدیم خود که شارب الخمر بودند صحبت ترک کرده با ایشان اختلاط میکرد و نیز در دکان خماری با هم یکی نشسته بودند ایشان
بزم شراب نهاده و شیخ در میان ایشان بود و اگرچه دست بقبیح ایشان نمیکرد اما بقبیح و مدح ایشان هم مشغول نمیشد ناگاه
ساز و نقل و غذای ایشان مشغول میبود و بر کونه اثر حدادتر تقریب کلمه ای از برای ایشان میکرد و ایشان در حجاب مجلس مستغرق کشتند ناگاه
شیخ را دید قدس سره که ایشان کوره آتش بر رو آمد و لطف حقیقت عصا بوی کشید شیخ چون آن بدید بحال بروی بکریه بیفتاد و
بیخود شد شعر سرهیبت او که بیک کوه رسد • جگر سنگ ز نایاب شرر آب شود و بحالی رسید که جرم کرد نه کرد و بترک ولی انجام
بر داشتند و بخانه بردند و سه روز بیهوش نماند و بخادم شد که او نماند و بحضرت شیخ قدس سره نقد و گفتند که شیخ
وفات یافت شیخ قدس سره فرمود که نه مرده است لیکن که هر کس که جان کاو کند چنین از کار رود و جاهلی از صلحا اولیا آن حضرت
شیخ در خواست کرد که تا شیخ عفو فرمود همان دم خلاص یافت و با خود آمد با خود افتاد که کارش بخت بیفتاد و بت حرام انزیان انجاب
که ظلمات الی النور الیا و روی کشید شعر بر آتش درد محنت خود جوشید • پیراهن سوز ماتم خود پوشید • در کار خود اندیش
کرد و آشوبش خورد و بخدمت مرحوم سعید خواجه محیی الدین رحمة الله علیه رسید که قرة العین اولیا و محبوب القلوب اصفیا بود
وازوی طلب شفاعت کرد و بحضرت شیخ قدس سره در کذشت عفو فرمود و یا بکه شعر سبه ها لعوا الی بهلول بزرین تهدو بنا شاید
و روزه نکشاید تا سبب قبول وی آید شعر چون این بشنید این معنی را غنیمت یاد کرده شعر چون تعرض ریاضت کشید بود با
مقدار بروی لبس الله کو آسان نمود شعر در عهد وفای دوست با نکستن عمر لیست عزیز و کار دل آسان است • بس
شیخ قدس سره فرمود که امید بحضرت حق تعالی دارم که کسی که توبه و تلقین از من یافته باشد بسلطان او و اشارت شود که کسی
و اگر کند امرا الاهم بلاء آید و روی بصراط المستقیم آرد لیکن چون توجه و اولاحیرت کار آمده بود اخر بفرا اینج اواز در کا
خانه کاسه کرده خود درد مغاکی بود که خاک او را از برای کاسه ساختن میبرداشتند آن مغاک فرو ریخت و در زیر آن
هلاک شد و جان بشیخ قدس الله سره فرموده که زیر کنده خاکست هلاک کنم ظاهر و باطن شد شعر هر که با آلحیات و عیار آنکه
در میان خاک خوابیده باشد جوان باید کند • و لم تک یا با الا من خواهد لها داید بجود جی ز بیایی صدق تاکه سر ابدالی کند حکایت
پیر عوض بسکینی که معروف بیتر کاشکه کبابی در حضرت شیخ قدس الله سره دیکشا سفی بوده ایم و محمد صدیقان و محمد مبارکان
و عز خلوتی و جمعی طلبه حاضر بودند و قوالان چیزی میکفتند و شیخ قدس سره در سماع بود و محمد صدیقان زیاده وش مر شیخ
قدس سره آمد شیخ از سماع باز ایستاد و از میان بیرون رفت در حال آواز وی منقطع شد و وجد از وی منقطع شد فرو میکرد
آوازش بر نمی آمد و کویند بیز با آواز فرو رفت وجد از وی نیز میکشید و آوازش بر نمی آمد و سماع شد و قوالان
از کار بیفتادند و ساعتی در بیرون آمد و مجموع در شیخ نظر میکردند و شیخ بر قدم حیرت ایستاده بود لیکن چون شیخ را
قدس سره همت در بیان روی وقت حالت ذوق بود و بقول الا اشارت فرمود تا چیزی کویند بالنا وار شان بر آمد و چیزی
کفتن آغاز کردند شعر ساز این پرده کند صفا باید داشت که حیرت زخمه الف بر هامتی نکسند حکایت پیر احمد
برنغی کفت که در دیهی بیو صالح نام توبه کاری بود مکر بعوض چون ایشی که الجماله عزت نزد کان شیخ قدس الله سره آمد
اعتقاد لیست و هو اعتقاد دو شیخ قدس سره اظهار کرد مصرع نذر به بر تو خویشتن جست • اتفاقا
عوید عزیز نام دختر احمد خطائی را در عقد جبال نه نکاحه آورد چون صالح به وقت زفاف در حجامه خواب

دست

دست بدو نهاد او رامر دیافت حیرتی بوی فرو آمد و از این معنی متحیر شد و این سخن از بیم ده اخفا باف انجامید و پیر صالح
همه شب متواتر این حالت میدید و همه روز با مردم این میکفت تا حال بدان انجامید بعد استان بدستانی رسید که
پدر دختر احمد خطائی دختر را در میان دیه آورد و بر جماعت عرض کرد که اینکس مرد ست یا زن مردم میکفتند او زنست
و پیر صالح او را در جامه خواب مرد می یافت شعر چون در ره اعتقاد مردی زن بود • نامردی او با و زن مرد نمود
و مدت سه سال برین حال بکذشت که همیشه این مناظره پیر صالح و احمد خطائی و عرض دختر بر جماعت مستمر می بود
و این سخن شهرت یافت عاقبت پیر نور الدین توبه کاری بود پیر صالح کفت که این کرم در کار او استکال در حال تو از شیخ
قدس سره شده است که اعتقاد بعوض چون تلبیسی آورده و با شیخ وهن اعتقاد کرده ترا بحضرت شیخ می باید رفتن پیر صالح
بحضرت شیخ قدس سره رسید و سر در قدم مبارک شیخ نهاد بی آنکه او چیزی کوید در حال شیخ قدس سره فرمود اکر از ما
رنج بودی که برتو برده ام در آن حالت مسکینا شتم تا جدا نکه از دیدار مسکینشتی و نظر رحمت فرمود که پیر صالح را
کار بصلاح آمد و چون مراجعت کرد دیکر آن حال ندید و عروس را زن دید و دلشاد شد شعر چون نام دی مرد دی کرد بلا
کشکار از جمله سامانش لیباس آن نهان بر ماد کی را دو دکرد • اشکارا از نز آمد مرد حکایت مولانا محیی الدین
کفت که ابراهیم حصاری نامی بود نیت کرد که صد دینار از برای شیخ ببرد برکرفت و در کیسه کرد از بنجا ه دینار از انجا
برکرفت در حال که برکرفت دستش خشک شد و راست باستاد و درد آغاز کرد و او فریاد میداشت و هیچ تدبیر و معالجه
سود نمیداشت تا بحضرت شیخ قدس الله سره آمد و احوال باز کفت و شیخ بخشید دستش خوش شد و او فریاد نمیداشت
و در دستش اکن شد شعر داست بشنو تا بکرد دستی بدان سان از دست برده • دست تا دیش بدین سان داشت کرم اذیت
حکایت مولانا شمس الدین اقسونی روایت کرد از مولانا الحاجی حافظ اقسونی که او کفت زین الخلفا محمد ادام الله
مدت مدید ضعیف بود و صاحب فراش کشته بود و مولانا ناصر الدین شیرازی رحمه الله مرا با دمی بفرستاد و بعیادت محمد ادام الله بر ی
چون بخدمتش رسیدیم و پرسش کردم از این عارضه زمانی در من نکریست و بکریست بعد از آن کفت حافظ می بینی که شیخ فلان آکر
مرا بچه حال انجیر بر و بال شکسته است و در خانه انداخته شعر منی ضعیف شدم از نهیب صولت باز • شکسته بال
و بر وبار زمانده از پرواز • استفسار نکردم که این احوال چون بود کفت روزی در خود اندیشه کردم که مدت مدید است تا طالب
کشید که بخدمت شیخ قدس سره تردد می نمایم و هر سال دو نوبت میروم و عمر آیم اکنون مسن و ضعیف کشتم و جاه و منصب
و شهرت یافتم و مرید و مراد زیادت شد من بعد باستید ای تربیت فلان شاه مریدان مشغول شوم و بخدمت شیخ کمتر آیم و زوم
چون این اندیشه کردم و این عزیمت دید کار او ردم در همان شب شیخ قدس سره حضرت کرده و معامله با طریکه مرا بود از من است
و حالی در پیش آید و از آن حال هیچ یک حالی منکوب شدم شعر هرچه همه عمر مرا ساز بود • ضرضر عزیمت همه از من برید
و از جانب عزیزی چنین حق عارض شد و حال آنکه قریب صد هزار مرید بود و خلفای بسیار و هیچ یعنی نبودی که از باطن
مریدان چندین نوع نعمت با و رو ندی و تقرب نکردندی چون عزیمت فوت شد همه مریدان و خلفا معرض شدند و معرض آن کار
آمدند و قدم از تردد کوتاه کردند تا غایتی کسیت در و مناهت کر شیخ عزت نمود • استیصکس از مریدان و خلفا بدعیادت
نکشوده التمس نکو نشید ماند و یک سبب او و مقال قدیس من با و درد ماند و مرا شیخ این چنین ساخته و در خانه انداخته است
لیس معلوم کمال همه شیخ بود • استغفر هیچ شعر تمامی سایه بر سر کشیدم • ز سر کشتم چو از وی سر کشیدم • ای حافظ

امانت باد که با مولانا ناصر الدین بگوئی که اگر شیخ بر همین عزیمت باشد و این رنج من درین شتاب بود و محمد شود زنهار
که صحبت شیخ رود و او را بهره من انصاف دهد و مرا از شیخ در خواهد که کار دنیا سهل است از فوت عقبی میترسیم شعر
عز قوام گوئی کز بن سلاسل محنت جان ببریم . جان جبلاست در آن جان نگفتم اگر ایمان ببریم مولانا شمس الدین گفت که با این عبارت تمام
حافظ من نیز از زبر محمد اد مان شنیدم و در وقتی که شیخ قدس الله سره را با لمرتها خواص امید بود و او بصحبت شیخ صدر الدین
ادام الله برکته بیمار سید و در حالت نعر انجمن پس از این ضعیف تر و لکرد و مرا نصیحت میکرد که ترا اخلاص ادام الله برکته
میباید و حق و توبه و تلقین گرفتم و نیز باد تبر روایت حافظ گفت که چون مدت ضعف زیاده شد و کلی مردم روی گردان شدند
در آن ضعیفی و نحیفی شبی از شبها شیخ اقدس الله سره و مولانا شیخ صدر الدین ادام الله برکته در واقعه دیدم که شیخ بهیچ نوع التفاتی
نمی فرمود من در قدم ادام الله برکته می افتادم که در حضرت شیخ شفیع من شو ادام الله برکته شفاعت میکرد و شیخ قدس سره مرا
بوی میبخشید و عفو میفرمود من از شادی نعره میزدم و از حالت باز جا آمدم بعد از آن روی بصحت نهادم و عوض کر از من روی
گردان بودند از عیادت و خلفا زدند عود نمودند و ما را جمعیت زیاده شد شعر كَأَنَّ الْمَنَايَا جَارِيَاتٌ بِأَمْرِهِ . إِذَا اخْتَلَفَتْ آجَالُهَا
وَمَنَاصِلُهُ . سِجَالُ الْمَنَايَا فِي يَدَيْهِ وَفِيهِمَا . سَحَائِبُ غَيْثٍ لَيْسَ يُقْلِعُ هَطْلُهُ حکایت مولانا شمس الدین گفت استماع دارم
انده که خدای مقبول الاولیا اقسونی ترا جی بود و دران تراکم گرچه و صحبت شیخ قدس سره یافته بود نکه در تر نمانه فرزندان خواجه
کریم الدین اقسونی با او فرزندان شمس الدین لیتیر اقسونی ترا جی بود و در آن تراکم نجم الدین انعم فرزندان شمس الدین لیتیر بقتل
آمدند فرزندان خواجه کریم الدین همه بلاکی وطن کردند و باتبع خو بخدمت شیخ قدس الله سره رفتند و مدتی آنجا متوطن شدند فرزندان
شمس الدین لیتیر دست [illegible] امان ایشان [illegible] دند و کله و رمه ایشان همچون بتاراج بردند تا تاثیر کرد بوارها خانهای ایشان
منهدم کردانیدند بعد از مدتی شیخ قدس سره در عبور که بکردستان میرفت بدبیر اقسونی ترنزول فرمود تا میان ایشان صلاح
فرمایند و مصالحه کنند چون قوم شمس الدین لیتیر را طلب کرد و شفاعت کرد که دیگر حوالی فرزندان کریم الدین مکنید
و با ایشان صلح کنید تا من قاصدی با دبیل بفرستم و ایشان را بجای آنم تا بوطن خود آیند فرزندان شمس الدین لیتیر گفتند بجای
شیخ که عورات کوارث مقتولان از ما نمی شنوند و میگویند که تا از ایشان جنگی نکنیم شفاعت شیخ قبول نکنیم شیخ قدس سره
غیرت فرمود و دست مبارک بمحاسن فرو کرد و گفت از همه خانهای ایشان خراب و منهدم عورات کردند چون ازین نماز شنیدند
طایفه دیگر بیاید و تمام شنوا اند و خانه که تمام خراب کرد یا امید هست که خدا آباد آن کند از گفت و بعد برفت بجانب کردستان
چون فرزندان کریم الدین در اردبیل از خبر بشنیدند که ایشان شفاعت شیخ نشنیدند و شیخ غیرت فرمود امیدواری
تمام صلاح حال خود در ایشان دیر خواسته و باردو رفتند و ما بدک وقتی بیامدند و نوکران امیر چوپان الطابیة الطی
آوردند و چنانچه لفظ مبارک شیخ قدس سره رفته بود ایشان را طوعا کرها صلح بداد تشنوانیدند و بعد از آن آن
قوم منکوب شدند و خانهای ایشان همه خراب شد و خانهای فرزندان کریم الدین معمور شد و ده چندان بود که اول بود
شعر فَفِي إِحْدَى يَدَيْهِ مَمَاتُ قَوْمٍ . وَفِي الْأُخْرَى الْحَيَوةُ لِمُرْتَجِيهِ حکایت خواجه عبدالله گفت روز جمعه شخصی
پیش شیخ قدس الله سره آمد و خود را شیفته کردانید و روی بغایت بوستانید و شیخ قدس سره بمسجد جامع میرفت آن شخص
گفت چه حاجتست بدین مسجد رفتن تا با کعبه رویم و جمعه آنجا بگذاریم و آن شخص صاحب قدم بود چون شیخ قدس سره این
سخن بشنید در غیرت رفت و گفت هر کس که قدم از دایره شریعت بیرون نهند قدمش قلم کنم در ساعت آن قدم و معامله او

از وی رفت

از وی رفت و باطل شد و دیگر مجال قدم نداشت شعر بخشد با بازی خود در مرغزار آید عجب . تا صولت بازی کند
او چنین بولاد تراد بر . چون آن شخص دید از زیر پای عجب خود بیداخت و کیسه از نقد معامله خود بیرون داخت
قدم عدم کردید حال بوی بکردید باز شیخ قدس سره نظری فرمود و بوی دری بکشود که تمام از معرفت بوی نمود و او را
معامله پیدا شد و بکاری دیگر بیاشد شعر مفلس آیین تا نیاید دمایه پیدا خود . سود که بیند درین هنگامه بازار
در عدادا عتدال مستقیم این مدار . قطب وش ثابت قدم باید درین پرگار ما حکایت حاجی معصوم از عم خود حاجی
عموله ورنقانی روایت کرد که شیخ قدس الله سره روز آدینه بجامع آمد در خلوت رفت و دستار بنهاد و بتخفیف مدتی مبارک
بت نگاه خالی برو گشته بیداود در آن وقت خود بودم و دستار شیخ را دسته میگرفتم و نوبت اشارت فرمود که برو
رو وضو نکردم و بیرون رفتم حالی بر جانی ظاهر بشد که مجموع اعضایم از فرق تا پای آماس کرد و بیفتادم چون شیخ قدس سره از آن
حال و حضور باز آمد مرا بخواند و دست مبارک بر سر و سینه من مالید و فرمود چه جای آن بود که من بیرون در خطر بودیم
من تمام دست مبارک مالید بخود آمدم و خوش شدم شعر در معرض تجلی جز طور پا ندارد . تا دین های خاکی کی تاب و طاقت آرد
حکایت پیر جمال الدین اردبیلی گفت روز آدینه در آدینه در زاویه پیر محمد داماد [illegible] بود و مجموع خلفا همچو مولانا
عز الدین مراغی و خواجه فضل اسونی و پیر [illegible] مراغی و مولانا شمس الدین برنیقی اردبیلی و پیر محمد داود و دیگر حاضر بودند
بلی [illegible] الی [illegible] و در سماع رفت شیخ قدس الله سره از غیرت از میدان سماع بیرون رفت و در خلوت خود در علی
الفور [illegible] بنشاد و چون مدتی شد عاریت همچو کمان حلقه شد و از نطق بیفتاد شعر [illegible] حلقه [illegible]
کرد . جز حلقه تا دیت مجو کرد . تمام خلفا روی بخلوت شیخ قدس سره نهادند و سر برهنه شدند و هر چند شفاعت میکردند محال
قبول نمی افتاد چون شفیعان مبالغه کردند و سر برهنه بپای ایستادند غیرت شیخ اندکی کم شد پیر اسحق [illegible] از حالت
قدری وا اندکی بخود آمد او را بیاوردند و بر در خلوت انداختند و بشفاعت خلفا از سر پا ایستاد شیخ قدس سره بر او رد و فرمود
[illegible] موالی و [illegible] صوفیان [illegible] و آداب طاقه است و [illegible] با یکدیگر و آداب باشند سماع [illegible]
آن [illegible] در [illegible] عزت [illegible] همه در کوی بر فتادند قریب با قصد آدمی [illegible]
[illegible] شیخ از [illegible] رحمت کرا بیدع [illegible] مبارک بر آورد و خلفا را و خلوت [illegible]
جان فرا فرمود [illegible] شفاعت میکنید [illegible] شفاعت میکنم [illegible]
شعر [illegible] نخت کاه سلطنت فرمان دعا نمی میکند . بعد از آن استادت فرمود [illegible]
[illegible] نکو [illegible]
بود [illegible] ساعت [illegible] دهان مبارک [illegible] مجموع آن انگور [illegible]
کر [illegible] شیخ فرمود که آخر [illegible] برای تو می خوریم و بکار تو مشغولیم چون ساعتی [illegible] خوش شد [illegible]
توبه کرد شعر أَلَا إِنَّ لَيْلَى [illegible] وَأَكْبَتُ فُؤَادِي بِالْمُنَى وَالْمَوَاعِدِ . لَهَا كُلَّ وَقْتٍ فَوْقَ رَأْسِي [illegible]
مِنَ الْمَوْتِ [illegible] بِالتَّمَامِ الْقَوَاصِدِ حکایت پیر جمال الدین اردبیلی گفت نوبتی خواجه افضل [illegible] رحمة الله علیه
[illegible] خویشتن [illegible] بود که من [illegible] از شیخ زاهد قدس الله سره [illegible] چرا باید که [illegible] شیخ قدس الله سره
[illegible] همین [illegible] دعوت کنم و [illegible] سه سال تمام بگذشت که او بحضرت شیخ نگذشت و قدم [illegible]

سوی صواب باز کرفت پس حال او احوال کلی کاشف گشت **شعر** بعنکابوت چو بکس دانند، روز وکار تنومند بشوند
تا کار بجای رسید که طالبان دوازده وبکر دانیدند و التفات بوی نمیکردند تا کار بنزد ملازمت طالبان کردندی الحبشی برای او
فروآوردند پس پیشانی بر پیشانی کشت پیدا تا غایتی که دعوی میکرد وطالبان را میخواند هیچکس التفات نکردی اتفاقا مولانا
عز الدین مراغی ومیر محمد امام عمیره با پیر مراغی رحمهم الله عزیمت حضرت شیخ کردند چون زنبرا ورسیدند عظیم اورا شوریده
حال دیدند وسبب رونا از آنجا توقف نمودند تا ماجرا ها داستند سودی نداشت وانجه در سر حیات اند دست میکنداشت
عاقبت مولانا عز الدین رحمه الله گفت خواجه افضل از ما معلوم باشد این سخن که من در علان سال بخلوت بودم تا که از کجا
بمن دوی نمود نفس من کشت مستولی وبه بر من بزد بگفتم که من نیز هستم مریدی از آن شیخ زاهد قدس الله سره مرا
دیگر چه حاجت چون بخود از قصه برنشستم بکلی از بی خود کشت پیدا بر من در بعین آن ناکاه شیخ را قدس الله سره دیدم
اندر آمد بهیبت وعین نه دست من بکرفت واز دستم یکی انگشتری کرد بیرون وبا نیر وزند رفت از آن حال باز آمدم سخن
در خود فرو ماندم که تا کو این چه باشد تا مددا از حال خویش وطالبان در فرو فرو فرقی دیدم عظیم حال صورت
مهمل ماند وکارم بسته شد ظاهری مصلحتم بر نمیکشت تمام در میان طالبان ریب و تردد هم بحوادث بدانستم احوال
خود را کر جهت قصد کردم که تا با دلیل دعوم ما نمی ماند شد واز باز مانده تا در کنار حرمت کردم همتی هم نشد
شش ماه این فرصت بماند **شعر** جون قصه این غصه بتطویل کشید، واز غصه این قصه بجین حال رسید عظیم مضطر
شدم وبا لیم شبی بسیار آب از چشم بر رخسار بادیدم وبدل با اضاف با شادم وانصافی بدل دادم وميكفتم
شعر ما ليت شعري متى تقضي عناني   در ان تضرع وانطاق بفتم اندر خواب شیخ را دیدم که خندان وحال
از در بیم اندر آمد کفت مولانا عز الدین سیدی بود انگشتم بکرفت وآن انگشتری درا انکشت من کرد ومیر وز رفت با مددا دانا
باز بر کار آمد بدیچه قف در تدارک عزم کردم سوی شیخ قدس الله سره رفتم بصورت نیز هم انصاف دادم تا ذکر این ماجرا با کسی
وکار دفتم وکارهای بر کشود برخیز وکاهلی مکن وذوق بر و ونصیحتم زس در دوستی پشنو **شعر** وقت فوت است بر ای دعوی سکر
این کنج رعان، چون شد لذت دکر بار نیاید یاد دست **باب پنجم** در ذکر اماکن که از **شیخ صفی الدین** قدس الله سره در اصناف حیوانات و غیرها بظهور آمده است مندرج در سه فصل **فصل اول** در احوال
جن **حکایت** ملک الصلحا جمال الدین اربوی کفت که سید الخلفا خواجه افضل راوی و پیر با امیر علی رحمهما الله که
از جمله تر دیکان شیخ بودند چنان بسیار بودی که در شب که شیخ قدس سره در استراحت بودی ایشان پای مبارک شیخ
را معاهر ی کردندی از ایشان شنیدم که چندین شب چنان اتفاق افتاد که پای مبارک شیخ در کنار کرفته میمالیدیم ناکاه
خود را بیرون خانه میدیدیم وقصد میکردیم که در خانه رویم مجال نمی بود ومتحیر میشدیم وتا وقت صبح مجال او راه نمی یافتیم
از شیخ قدس سره سوال کردیم که این چه حالت فرمود که برادران شما اند از جن که ایشان را نیز نما نوقع ملازمت شیخ
است که چنان حالت کسند که شما میکنید کفتیم ایشان را بیرون می اندازند فرمود که همچو شما ملازمت وخدمت میخواهند
ومی اندیشند که بشما داد که از ایشان لشما یا از شما بدیشان مضرتی رسد **شعر** جانها حیات یابند از لطف حالکو
جلها دهد جانها در آرزوی روی ش **حکایت** همچنان جمال الدین اربوی کفت که سالی در خلوت بودم تا ناکه شیخ
قدس سره بخلوت بود از اول تا نیم شب از هیچ کس از خادمان وملازمان وطالبان هیچکس را مجال نبود که در خلوت

شیخ توانند رفت ودر ون قتا فظار که خواجه افضل با پیر جمال الدین با امیر علی مراغی سفره وکاسه خواستندی که بخلوت
شیخ برند چون پای در آستان خلوت نهادندی با آن سفره وکاسه ایشان را بیرون انداختندی چون روز عید شد
از شیخ قدس سره سوال کردند که چه حالت بود فرمود که جماعت جن آمده بودند تو بر وتلقین کرفتند ومخلوت
نشسته بر ایشان محمد کریا نامی با جماعت آمده بود احمد تا شد اسبور دوازده هزار از جن بخلوت بودند
شعر در خلوت دوست غیر جا نزار گه نبود نیست، جان نیز ز سر تا با او که نیست **حکایت** ادام الله
برکته فرمود که عورتی بود خالصه نام که نسبت خویشی با ما داشت قضا الله وقدره ویرا از جن زحمتی پیدا شد
که جماعتی از کهاتی جن بوی زحمتی وآسیبی میرسانیدند که در عبادت بیاید شرح شدت آن حالت که میبودی که
رویش تعقبا با ذکر دانیدندی وکردنش همچنان کژ نمانیدی وکاه بودی که مویش در حلق نمادندی که هلاک
کنند وکاه بودی که سر وقدمش با هم حلقه کردندی وکاه بودی که او را بر قله قبه بردندی واو را از انجا
دور میکردی وبا نار انجا وجستی واز هر کونه تعذیب وآسیب که ممکن باشد کردندی ورسانیدندی وهیچ درمان
نواجی معرمی بود عزیمت کردند هیچ فایده نداشت عاقبت این خالصه نام در خانه شیخ قدس الله سره کریخت ودر آنجا
متحصن شد **شعر** از زحمت دیو هست ایمن باشد، هر کس که چنین کوه پناهی دارد، چون جن را مجال زحمت او در آنجا
نبود اتفاق کردند که او را بغلبه ولشکر از خانه شیخ بیرون آرند و قطعه قطعه کنند ومجال وقدرت نمیداشتند
تا روزی که شیخ قدس سره در رز نار خانه مراقب ومستقبل قبله نشسته بود وحرم شیخ رحمة الله علیها که
فرزند شیخ زاهد قدس سره بود با جمعی دیگر از عورات محارم نشسته بودند وان عورت خالصه نام نیز با ایشان
نشسته بود دکر آن که آن جن قصد خالصه کردند که بیایند واو را در بایند حرم شیخ رحمة الله علیها نظر کرد جمع
ولشکر غلیه جنیان دید که می آیند بعضی سوار وبعضی پیاده وبعضی در کشتی چنانک رحمة الله علیها اکر کفتیها
دیدم براز جن وسلاحها در آن وجون قصد وی کردندی رحمة الله علیها ویرا بکرفتی ودهان کردی که و برادر بیاید
وحال الحبان بودی که اکر عورتی چنین رسیده را دختیست رحمة الله علیها آوردندی چون لطف ناخبر برود وکار بکلی
دار بدندی که آن جن بکر بخندی واو وخلاص یافتی اکنون در حضور مبارک شیخ بود وشیخ مراقب وعکس الحال
بود چون چند نوبت آن لشکر جن قصد خالصه کردند وخالصه از بیم ایشان فریادی بکرد شیخ قدس سره وقوف یافت
نعره بر آن لشکر جن زد که آن لشکر ساعتی نجوم صدای نعره او در جو هوا باقی بود ودمار از لشکر جنیان بر آمد حالك
این خالصه کفت سی هزار از ایشان بر دوسی هزار کر وکور ومفلوج شدند وخالصه خلاص کلی یافت **شعر**
جون دست سلیمان علم عدل کشاید، با یکر او دیو چه بیکار نماید **حکایت** سید الخلفا والاتقیا خواجه نظام
الدین عبد الملك راوی که از جمله محارم خلوت شیخ قدس سره است کفت که مولانا العالم الربانی شمس الدین الکیلانی
رحمه الله جون از اردبیل میخواست که بتبریز رود واز شیخ قدس سره اجازت خواسته بود با من کفت که مرا صورت قضیه
بود که با شیخ کفتن مجال نشد با یکد تو بکوئی کفتم بلی بکویم کفت من در تبریز شبی آفتابه برداشتم که وضو سازم چون
نزدیك قلعه متوضا رسیدم که با پستی فرو رفتم غلبه وولوله شنیدم بنداشتم که از پس دیوار باشد چون در متوضا
رفتم جمعی پر اینوه وخلقی عظیم دیدم در انجا وخلقی بسیار که تمامت با لای کودکی بود وبعضی سپید ریش وبعضی جوان

و بعضی لی پیش از ایشان هر امیی بر من آمد بیامدند و سلام کردند و گفتند ما را شیخ قدس سره فرستاده است تا بد
تو توبه کنیم برسیدیم که شما چکسانید و مقام شما کجاست گفتند ما جماعت جنیانیم و مقام نصیبین است **شعر**
انکس که عالم همه را دل دارد • زیر علمش لشکر جان بسیار دست • پس گفتند تو الا وضو بساز و من خواستم که تقص وضو
کنم و از ایشان مستوجب بودم و شرم میداشتم گفتند ما میدانیم که نقض وضو میخواهی بسم الله الرحمن الرحیم بگو تا میان ما و تو
حجاب باشد چون بگفتم حجابی فرود آمد و ایشان غایب شدند چندانکه وضو تمام ساختم تا با ایشان نظام پیدا شدند و بد
من توبه کردند و لاما این سخن بگفت و روانه شد و بعد از آن وی را ملاقات دیگر با شیخ قدس سره اتفاق نیفتاد
و به رحمت حق تعالی رسید و مرا نیز قضاء الله این سخن فراموش شد و در حضرت شیخ قدس سره عرضه نداشتم **شعر**
صاحب قران ملک دل چون صاحب فرمان شود • بر تخت دل شاهی کند در ملک جان سلطان شود **حکایت**
دامت برکته گفت که نوبتی شیخ قدس سره در خانه بابه یوسف کرانجا تربود و مشهور در دهلیز خانه شیخ خلوتی نشسته
بود شبی که غباری عظیم برف بر روی زمین نشسته بود لشکری بس انبوه بی حد که از عدد ایشان حصر و احصا قاصر بود از جان
که بعزیمت غزای بهشت میرفتند بزیارت شیخ قدس سره آمدند و مجموع محلها کرد اطراف و نواحی زاویه
اندود و بام همه از خس غاص و ما لامال شد چون در محوط آمدند از سیف الدین بو ابر الجان خواستند
و چون شب بود سیف الدین الجان و با رعیدا دایشان گفتند در بکشای که ما اینجا ادب کوش میداریم و الا در و
دیوار ما را احجاب باشد سیف الدین منع تمادی می نمود و عنکبوتی جنیان در بر کندند و در رفتند و حلق سیف
الدین بگرفتند و بدیوار باز دوسانیدند چنانکه بیم هلاکت داشت شیخ قدس سره در خلوت بگشاد و ا
بار داد و ایشان بزیارت در یافتند و برفتند و دیگر نشان تا بهپای اسبان ایشان بر در و بام مجموع محله
و در تمام کوچه دیدند و مردم از آن متعجب میبودند و شیخ قدس سره آن روز عظیم رنجور بود و میفرمود که
مرا بزیارت کردن و غلبه خسته کردانیدند **شعر** آن زبده کون و رهنمای کونین • دیباچه اسرار اداز
عالم عین • او بود که کعبه مقصد خلق • و او بود که بود قبله کاه ثقلین **حکایت** از جمله مشاهیر
احوال و قضایای زمان تسلط اسمعیل او جانی است بر جن که شهرتی عظیم دارد و او بر احوال او جان بود که در دنیا صنعت
مجرد بود و جهد تمام داشت چنانکه در خانه حفره کوری کرده بود و زنجیری آماده کرده اینک کبیدان زنجیر خود را بستی
و در آن کور بنشستی و بعبادت و ریاضت بجمعیتی مشغول میبودی که سر ایای او و جامهای او مجموع ما الامام
اگر بدو جامه شدی بود و قطعات و جامه از آن پاک نمیکردی و با آن همه کار بدین طبع میبردی و در معامله ریبتی
با افت شیخ قدس الله سره حکم جن در دست او کرد و او را بر جن مسلط کردانید الجان شد که هر کسی را که از جن سحر بد
از بخل و شفا یافتی از آن جمله محمود نامی بود در او جان که او را بر ایمان رحمت دادندی و عقیدت مدید میشود به وان
وده سال الجان مانده بود که خبر بودی و وقت بعدی که برهنه کردیدی و مردم را آسیب رسانیدی ناگاه اسمعیل را
بر و نظر افتاد یک نعره بزد و محمود بخود باز آمد و خود را در پای اسمعیل انداخت و برهنه بود خود را بر اسم
می پیچید و عذر میگفت میپرسیدی جامه بر کندند و بر و انداختند و فاخوش شد و اسمعیل چون بعد او باز از من
خود بدید بعد از الجانیت محمود در هر هفته یک شبانروز و دو میسابروی نا پیدا شدی چون باز آمدی

سوال

سوال اسمکردند که کجا بودی میکفت بر سر ایشان رفته بودم که مرا دو از ده سال زحمت میدادند بر سیدند که به عمیر سبب
در جواب گفتی که همین که این چوب بر میکشم بر ایشان هیچ شمشیر میشود که همه روی بگریز می نهند و میکریزند
شعر پشته حکم تو بر سبیل دمان حمله • روبه کوی تو از شیر زیان نندیشد • و چون سخن اسمعیل به پادشاه
سعید ابو سعید طالب ثراه رسید او را طلبید و تر دیک خود خواند و پیش خود بنشاند و فرمود که چیزی بنمای
گفت طاقت ندارد گفت بعد از خواتان بنمای گفت تو بوی مشغولی و او نیز طاقت ندارد خواجه سرای الجان است که بود
گفت بوی بنمای ناگاه اسمعیل تقشفی بر و زد در حال خواجه سرای الجانیای در افتاد چنانکه قم و تو در رسید ابو
پادشاه ابو سعید و سید ادخواتون از معنی عظیم بترسیدند و بر آن خواجه سرای تألم مینمودند اسمعیل گفت دیدید
گفتند بلی دستارچه خود بداد و گفت این را بروی وی فرو پوشانید فرو پوشانیدند تا باز در حال حرکت کرد
و برخواست پادشاه ابو سعید از این حال عظیم متأثر شد و متغیر گشت و با اسمعیل قطعه چند زمین در قصبه
او جان بداد و جامهای با فواحش بداد ندلیس انا نواع خیر و بات دنیوی میدادند **شعر** دو ز افیا ل
بر ود ست کشود • نعمتها نظر فرش روی نمود • و چنان شد که اگر یک تار از موی او یا دستار یا قدری
بنیه از جامه او بر مصابی خضر ار بستندی حالی شفا یافتی و خوش شدی چون خواستی که جن را جمع کند در اندکی بدست
بر زمین زدی و گفتی الله شیخ صفی جن جمع شدندی و گاه بودی که بدیکری نیز نمودی و مصابر از ان خلاص دادی اگر
کر از جن کسی را بقتل آورد بدست خود بر مصابر ضرب شمشیر حرکت کردی آن جن کشته شدی جمعی عظیم از جن
مطیع او بودند تا حدی که دو عورت را که در حباله نکاح او بودند چون گستاخ بر در و بام ظهور نهاد الاکر
شعر هر انکس کو در بر کاخ گستاخ • نخالد اید سیرت تا کام از آن کاخ • در زمان او عورتی پیر خود را
ریاضت قوی کشیده بود و دست بعالم جن رسید چنانکه با ایشان اختلاط میکرد و یکی از جنی دعوای او
با وچنان فرا نمودی که من خدای توام و آن عورت دعوایت خود قبول کرد و سر بدین فرقی آورده بود و این ضلالت
را کمال حال خود دانسته و نقش این تصور باطل بخود بر بسته نوبتی این عورت را با اسمعیل ملاقات افتاد
و مناظره در میان آمد آن عورت گفت که در عین وقت فوا کم خبر نیز و چنان بیارم اسمعیل گفت این سهل است که
در مواضع کرم سیر باشد و جنی آورده اگر راست میگویی چیزی بیتوانی آورد در بلاد سر تا اینجا از شیخ دارم بغلاد
موضع کرم سیر باشد بیخ دیوار او بخته اگر او را بیاری کاری کرده با شی آن عورت عجز نمود و وقت هیلاز بیان
سر او رد و گفت این ابطا کر و چیزی دیگر بگو اسمعیل گفت من همین میخواهم چون شیخ را قدرت آن نباشد که گرد
و آلا این صلح میکرد در این معنی عاجز شد و کرامات تاجر شد **شعر** کر سلطان نگاه جشید زنگها •
ما ر دور که هاصر و محروم نگاه • پس اسمعیل گفت توی اگر از اکنون سخدایی باطل میکنی بتو نماییم چون باشد آن عورت
گفت بیاری بیا اسمعیل یاطن انگشت میز دو او بر عادت خود در تحسین فرد حیوری جن حاضر شدند آن عورت تنگا کرد
آن کس را دید که وی را با دون خدا میپرستید از جای خود بر جست و در رقص و سماع درفت چنانکه متعلق از شرعباد
و اسمعیل یاطن انگشت میزد و افسون میکرد تا ساعتی در آن رقص او بر آمد پس اسمعیل خود برشال الصرب شمشیر چنانک
عادت داشت بزد و سر آن جنی بیند اخت آن عورت چون آن جنی با کشته دید از آن رقص باز ماند و خود را از هم

فلک پرده دخانه

کشید و طلاب حال خود معلوم کرد تعالی الله عما یقول الظالمون علوا کبیرا **شعر** ای جلال عزتت در کنه وصف لایزال
کرده محو رسم و وهم و فکر و تصویر و خیال • بوده ام در نعت بی حد تو اسیری با کرانه جمله صاحب ارادت پسندیده بود
پسری و دختری بود که اصم مادر زاد بودند اسمعیل گفت من ایشان را شنوا کرده ام و آن او خان باد دیل این سبب آمد
چون شیخ را قدس سره از این حال خبر شد طیره شد و چنین فرمود و گفتا کرد استمکو بوخود را درست کردان
و حال آنکه اسمعیل اعرج و مفلوج بود در زبان کلالتی داشت پس فرمود که این مقدار دیگر بعد از این بینی و بد بست
مبارک بدست و اری نمود بعد از آن حال اسمعیل اعیان شد که آن معامله باطنی و این معالجه ظاهری از وی بدفت
لیکن چون موسوم باین قسم بود مردم بیشتر رد می نمودند بر عادت سابق و او بتعزیم و شیشه مشغول شد
شعر نقش این بازی چو خوار از دست داد • لاجرم در شش دره خواری فتاد **حکایت** حمزه پسر کلوی
نقطغروش گفت که هر روز آب در باغچه خانه آورده بودیم و بید دم در شب میخواست که باغچه را آب دارد و باحتیاط
جوی آب مشغول بود که سنگی در جوی پیدا شد و بید دم کلنکی بدان سنگ زد در سنگ شکافی پدید و کلنک از دست
بینداخت و بجای رها کرد بامداد که بحضرت شیخ قدس سره رسید فرمود کلو خوش کردی که دیگر کلنک بر آن سنگ نزدی
کان مقام صلحای جن است و امشب همه شب تشویش تو بوده ام **شعر** ادب در جای نیکان خوب باشد • مودب
جمله جا محبوب باشد **حکایت** پسر یحیی باغبان گفت که پسر ابراهیم خلخالی که از دیه کرج بود گفت چون بخلوت نشسته
بودم و دماغم گرمی با فراز آمد واقعه تا وقت فرصت صبر نتوانستم کردن شیخ قدس الله سره اجازه فرمود
کرده و قتی که گواهی بیرون آمدی دل بشب می خواستم و بحضرت شیخ قدس سره رفتم در خلوت سرای دیدم غلبه و از طعام
غلیم دیدم که فوجی بس عظیم در هم موج میزدند آن جماعت چنان تحیا نکه حال ره کنار نداشتم لیل ایشان در میان راهی
بکردند بیرون آمدم کوچه با از آنجا نکیدم و گفتند که چون بحضرت شیخ رسی الحاح نمائی خواهی تا بزیارت رسیم چون بحضرت شیخ
رسیدم و میخواستم که بیرون آیم پیغام جماعت خود فراموش کردم شیخ قدس سره فرمود آنکسانرا که از تو طلب الحاح کردند دعا
برفتم و ایشانرا گفتم که شیخ اجازه داد و ایشان بحضرت شیخ رسیدند و زیارت دریافتند **شعر** در حرکن
این خاروسه مثلت کجا باشد کسی • در دل امت دستگیری از آدمی و از پری **حکایت** پیر سلیمان نجار روایت
کرد از پدر خود استاد شمس نجار که او گفت شبی در دنیا و بر سرای میکشتم دیدم که زاویه سرای از لشکر جن موج میزد
از یکی از ایشان پرسیدم که شما کجا میروید گفتند ما بجهاد میرویم آمده ایم تا از شیخ استعانتی خواهیم من از ایشان
بکذشتم بامداد چون بحضرت شیخ قدس الله سره رسیدم بلفظ مبارک فرمود شما امشب لشکر را تفرج کردی او کفرت
شعر اوست صاحب و خلقان ملجا و ناهر دو جهان • هم خلاصه جسم و جان و هم پناه انس و جان **حکایت**
پیر یحیی کرمرودی گوید که در دیه ما خیمه بود بر در کاروانسرای چون صومعه بنا کرده بودند و سلطان وقت که بیری
داد بدیشان که و صومعه بنا کردند پیر یوسف باجی بود از خادمان شیخ قدس الله سره گفت او از نجیان است و قوم ایشان
دربیته اند و کافران این پیر مسلمان شده است و بید شیخ قدس سره توبه کرده و شیخ او را لجه دیر فرستاده یاران
کافران شب جمعی رسید و ایشان که راو می توانستند کردن **شعر** دریا جمع هد دوهد بفرست علم رهبری • او بود ان بیان
در جهان از بهر انسان و پری **حکایت** پیر امین الدین گوید از پیر امیرشاه شنیدم که گفت نوبتی در شب در خلوت

شیخ فرموده

شیخ قدس الله سره نشسته بودم او از کشادن شنیدم و حاجی عمو له دا رحمه الله پیش دو دیدم و چون در کشاده شد شیخ را
قدس الله سره دیدم که محاسن مبارک ایشان نمیکرد و ایشان از دست بنهاد و سخنی میگفت و آواز سرخی استادن میدید
کرمی آمد و چون صبح اثر کرد در پیش شد و چون نماز صبح بگذاردند بحضرت شیخ قدس الله سره رفتم و پای مبارکش
بوسیدم و پرسیدم که امشب تا صبح در گشوده بود و قومی می آمدند و میرفتند و چون صبح شد در بسته شد آنچه
قوم بودند فرمود پریان بودند که توبه کردند و تلقین ستاندند و سر تراشیدند و آن سخن که گفتم با ایشان گفتم که موی
بردارید **شعر** چون زبان از صفوف هر نوع هر جنس آمده او • نار قبله کا مقصد هم جز و هم انس آمد او **حکایت**
خواجه عبدالله گفت که پیر محمد باغ که از طالبان و مجدان کار بود و شیخ قدس الله سره و پیر محمد بیاد دمیگفت که دین
کریه بود که در احیای شبها بوسیله از مردم جنانک کسی با وقوف بر آن نمیبود بر شادروان طاق مسجد جامع اردبیل
که بر مثال شرفه ساخته اند بر بلند بلند بر فتی و بر آنجا بنشستی و بذکر مشغول شدی تا آنهم فرو افتادن از آنجا جواب عدم
نکشتی تا روزی که در هم وقایع بحضرت شیخ قدس سره میکردند در اثنای آن شیخ فرمود پیر محمد می باید که دیگر بر آن بلند
شرفه طاق نشینی مباد که طاعت جن که بر ضیر راه اسلام باشند تا آنجا در اندازند پیر محمد گفت سر در قدم شیخ نهادم
و گفتم که شیخ چون میدانند که من شبها رفتن بر آنجا میرفتم و کسی را وقوف نمی بود شیخ قدس سره تبسم فرمود و گفت چندین
که من شب در خدمت می باشم که چنانک از آن جا میرانم و محال نمیدانم که تو صرد بی درستان که تصدیق میکنند **شعر**
هر که دارد در سویدای هوا سودای ما • در سواد شب هوای ما شد آرد در هوا **حکایت** حاجی علی از پدر خود
پیر مجیب روایت کرد که گفت از تو به کار ان شیخ قدس الله سره گفت نوبتی شیخ بکلجوران بودم و من
در شب آنجا میداشتم در صحرا نگاه کردم لشکری بس انبوه دیدم که بیامدند که مجموع صحرا و نواحی از آن پر شد
شعر چو دریا بیکی جوش جنبش رسید • که در عین زمین شد از آن نا پدید • و بر آن زمین که من داشتم
بودم بگذشتند و در دیه کلجوران رفتند من چون آن حال دیدم از ذراعت و زمین یدیدم که پای بیمرها بود
و این لشکر بسیار شد و خراب گشت و چون امشب در دیه رفتند دیه بس خراب و تاراج کنند و در این اندوه
آن شب در صحرا بودم و از هراس ایشان که مرا چون بیستند بگیرند بدیه نیامدم چون روز شد نظر کردم یک
برگ از سبزه و ذراعت خراب نشده بود و کثر نشد متحیر شدم که با این شکوه لشکری انبوه بر این زمین آبی گذشتند
مکید ند و خرابی نشود آن سر این تعجب آهنگ دیه کردم و باحتیاط چون آمدم اینک باد آنکه مبادا ایشان کرده باشند
شوم چون بدیه رسیدم هیچکس را از ایشان ندیدم هیچ و نچیز زیاده ستم پرسیدم که آن لشکر کجاست مردم گفتند
لشکر چه باشد گفتم لشکر که امشب در دیه آمد گفتند غلطی لشکر بدیه نیامد است بحضرت شیخ قدس سره رفتم
صورت حال باز گفتم فرمود بلی پادشاهی بود از ملوک جن که با لشکر بسیار آمده بود و توبه کرد **شعر**
حکم و لاینکر او بر جسم و جان بودی روان • دست تصرفهای او بر انس و جان بودی روان **حکایت**
ادام الله برکته گفت نوبتی شیخ قدس الله سره شبی در دیهی از دیههای مراغه بود و پیربابای مرام
در حضرت شیخ بود قدری از شب گذشته و شیخ در استراحت و بابای مراغی پای مبارک شیخ بر کنار نهاده
نظر کرد جمعی کبس نکرفا از کار خبر دیدکه بیامدند و میخواستند که زیارت شیخ دریابند بابا منع ایشان کرد که شیخ

دواب را حاجت است و وقت بیت ایشان ساعتی با ادب توقف کردند و استخاره کردند پیر بابا هیچ کونه مجال ایشان نمیداد
و منع میکرد چون ایشان را طاقت برسید دست کرفتند و پیر بابا را بیرون کشیدند و پیر بابا را قدرت نطق نداشت که بلا کله
از استراحت ابا را آید پس او را بیرون کشیدند و بدر خانه صغیر بودند بر آن صفه بردند و بر میدا نشستند و بر زمین میکوفتند
چندانکه از خود برفت و همه اعضا او کوفته شد و آسیب تمام یافت پس درفتند و زیارت حضرت شیخ دریافتند شیخ
نظر کرده پیر بابا را دید بیرون برده و آن همه زحمت و آسیب رسانیده فرمود بابا ایشان را چرا منع کردی بابا وجود
ایشان را حجاب نیست و رعایت ادب کردند **شعر** جان از شوق دل آشفته و جان در تاب شد که دیدن حضرت
آن جان و جهان دریابند **فصل نهم** در کراماتی که از **شیخ صفی الدین** قدس سره ظاهر شده است در باب
حیوانات **حکایت** شیخ صدر الدین ادام الله برکته گفت که نوبتی پیلی با بد بیل آوردند بود تند و خلایق از عجایب خلقت
او تعجب مینمودند که دیگر چنین نبودند و بحضور مبارک شیخ قدس سره آوردند چون شیخ در ان نظر فرمود و بیل
شیخ را بدید از برای شیخ سجود کرد و سر بر زمین نهاد **شعر** این دعوی است در آن روی که بر خاک درت روی بر خاک
ننهد هر که بیاید نظر **حکایت** ادام الله برکته گفت که شیخ را قدس سره اسبی بود چنین کرد حسن دیدار و رفتار
در زمان خود بی همتا بود و از جمله کرامات شیخ او را حافظی بودی و خود دیگر کردیدی و هیچ سپاهی را قدرت
نبودی که بر او دست کشیدی و اکر سبعی قصد او کردی آن سبع را بکشتی و هیچ آدمی را قدرت نبودی که بر وی نشستی
کر دست و مجال ایستادی مکر شیخ را قدس سره و بغیر ایک نفس اخی که بروی زین و لجام توانستی نهادن کسی
دیکر نتوانستی و چون این اخی را بدیدی که لجام در دست دارد خود پیش او آمدی و شیخ قدس سره هر روز جمعه از کلخوران
بشهر آمدی و نماز در شهر میکزاردی و چون روز جمعه وقت نماز رفتن بودی اسب خود بدرجه آمدی و بر در
بایستادی اکر بر نعیم بودی و اکر صحو بودی اصحاب کفتندی که اسب آمد وقت نماز است و شیخ قدس سره سوار میشدی و
اصحاب در رکاب بجامع شهر می آمدند **شعر** والشمس تحسد طرف انت راکبه ✦ حتی تکاد بین الافلاک
تحسده ✦ بر این اسب بود که شیخ قدس سره ... و از اردبیل تا ... شش هفت روز راه پیش شیخ
که طلب کرده بود و این اسب بود که بابا الدین زکریا بسطامی درخواست کرد که آن کرم وقت و شیخ فرمود کرم
و اسب ما بکرم سقط شد چنانکه ریاد کردیم و اکر کسی قصد دزدیدن وی کردی اسب ویرا بیرون انداختی
و او را بدیدی و سوار شدی **شعر** بهر جا که دندانی بودی بر سواری پیش برده بر کشودی **حکایت** ادام الله برکته
کفت که در زاویه کلخوران کربه سیاه بود که سلام و بجا آوردی و نماز بر مسعودی مکر این بچه آورده بود و همه بجکان بیجات
قدری کوشت بر در پیش سفره مهمان رفت و قصد کرد که پاره کوشت در باید و با بجه خود دهد تا بنیکرفت عاقبت جو بچکانرا
کرسنه یافت قدری کوشت از پیش مهمان در ربود شیخ را قدس سره سخت آمد فرمود که بر و لت کیدا آن کربه بیرون رفت
و در زمان شد و سر او بر رفته بود مخید دو تبر در زاویه بایستاد و در زاویه عنوان نتوانست آمدن و هیچ جای دیگر
نرفت و معتکف بر در زاویه میبود و از شدت سرما بالای بر مبدات و پای می نهاد صوفیان چون این حال بدیدند
بهای های کریه پریشان افتاد که کربه از غیرت شیخ متاثر و مترحم میکردد و عردم غافل نه پس صوفیان اضاف
دادند کرفتند و سرها برهنه کردند و اضافه کربه دادند شیخ قدس سره خاطر مبارک با ناکورد و ببخشید کذا

کربه

کربه در زاویه آمد و بالش میکرد و سر در قدم می مالید **شعر** هر که بدست آورد ملک سلیمان دل ✦ بر همه عالم
شود خسرو فرمان دل ✦ و عادت این کربه آن بود که اکر صوفی در میان جمع بودی این کربه در آمدی و بلند
دانوی کردی یا آن کسی که بوی نفاق شنیدی بر وی شاشیدی آن کس فضیحت تمام یافتی تا روزی که شخصی صاحب دعوی
در مجمع نشسته بود آن کربه چون از وی بوی نفاق شنید و بر وی شاشیدی و آن فضیحت و خلافت یافت شیخ را قدس سره
سخت آمد و کربه را تقریر کرد که فرو ز براش پس کربه نا پیدا شد و تا یک دو روز نا پیدا بود و چون تفحص کردند در زیر
کلبو یافتند مرده از بیم باشد **شعر** بر شیر تیان کر نظر قهر در آرد ✦ از خاک وجودش بعدم کرد بر آرد ✦
حکایت ادام الله برکته فرمود که شیخ را قدس سره عادت چنان بودی که هر سال عراقی بیندی و بر سیدی سید الاقطاب
خاجی شمس الدین رحمة الله علیه میفرستادی سالی همچنان بر عادت بفرستاد و سید الاولیا مولانا عز الدین مراغی رحمة الله علیه
بر افتقت من بفرستاد در وقت مراجعت چون ببیرانی رسیدیم کرد بهای ست در کنار بیشه مرغزاری دیدیم کرد در حالت
خضرت و حلیه نضرت بود **شعر** شقایق یحملن الندی فکانها ✦ دموع التصابی فی خدود الکواعب ✦ و در آن مرغزار
کوساله‌ای بیابان چرچر نهاده میان آنها کوساله بود بس رنکین نشسته بود و هیچ جو بیچون دو داد و اسبان ستیند از جای بر
خواست و در پیش اسبان و سواران میدوید و چندانکه باز میکردانیدند باز میکردید و این معنی مکرر شد و خایت
مبادات و مصلحتش در عقب میدوید و هرچه امکان دارد آن کوساله را باز میکردانیدند نتوانستند و بر هیچ نشد
تا وقتی چون خاطر شد که به آغاز کرد و بکوییست عردم تعجب کردند که این عرد چرا کریه لیکن عزد آغاز کرد که این کو
بینا و دانات و من غافل و نا بینا پرسیدند چون است کفت در وقتی که این کوساله را از مادر جدا میکشیدم نذر
کردم که اکر این کوساله بزرگ باشد او را نذر شیخ الدین قدس سره باشد و اکر ماده است اتفاقا نر بود و چون نظر کردم
عجب رنکین بوضعی عجیب و چون بزرگ شد از آن نذر پشیمان شدم و دلم نمیداد که انجا رسانم اکنون صاحب حق خود را
شناخت و خود را بصاحب خود رسانید پس آن کوساله در پیش اسب ما میدوید تا سبو کرد و اسب مولانا عز الدین مراغی رحمة الله علیه
میدوید و از انجا دو ریست و چون شب در آمدی خود در میان رفتی بیجا او چون روز شدی در پیش ما آمدی و همچنین
در پیش اسبان میدویدی تا باردبیل رسید این سخن بر شیخ قدس سره عرض کردند فرمود بلی صاحب خود را شناخت
و خود را بصاحب رسانید و چون برسید رحمت او بهر بقا حاضر شیخ قدس سره بکار میبود **شعر** شود از طاق
معلق را اکر بودی مجال ✦ کردن انداختی او بهر غاخر داشتی **حکایت** دامت برکته فرمود که شیخ را قدس سره اسبی
بود قلمه که بار کیر شیخ بود قدس سره و بر وی نشستی اتفاقا دهشت و دایه‌ای بجهت شیخ در کشیدند و زین اسب بکرد انید
و شیخ قدس سره بران اسب نشست اسب قلمه تحمل فراق شیخ نکرد و در عقب میدوید و آن اسب را که شیخ بر نشسته بود
میکزید و شیهه میزد و بران اسب حمله میکرد و این معنی مکرر شد و چندانکه ازین معنی منع میکردند فایده نداشت و
آمد و آن اسب را میرنجانید چون منع بکرار انجامید اشک در چشم بکردانید چون جماعت صوفیان بکریستند و
این حال بدیدند دیکر بیستد شیخ قدس سره باز استاد و زین باد کردانیدند و بر اسب قلمه سوار شد پس اسب قلمه
آرامید و آسوده شد **شعر** اکر این رسم و راه عشق دانی ✦ بشنو حدیث درد بی زبان بی زبانی ✦
همه تن اینجا بکو بیخود موز درد جو تی ✦ ور قحر دل بشو بیخود حروف عشق خوانی ✦ روزی شیخ قدس سره

بر این اسپ قله سوار بود اسپ صعب کرد و بیفتاد و شیخ را بینداخت چنانک دست و زانوی مبارکش بر زمین آمد بر و نفرین کرد
و گفت بی وکه کوباشی اتفاقا آن اسپ ابن بند بیند بعد ازین او بروند آنجا بدید ندید انشد که اسپ قله شیخ است بیا مدند
آوردند شعر میدار عنان بلوبز کداز عینی مکر و بدست عبری مکذار حکایت دامت برکته گفت که نوبتی شیخ قدس
سره بکتاسغی میرفت بمنزل بدولتی موقان فرمود جماعت دولتی گفتند شیخا از برای خدا موشان درین ولایت ما مستولی
شده اند و قطعا و اصلا غله نمی‌توان کرد زیرا که از اصل قطع میکنند و زراعت و عمارت منقطع و متقلع شد و شیخ قدس سره
فرمود که لجام برسر موشان کنید اینجماعت در ماندند که این چگونه میسر گردد بپرسیدند که شیخا این چون توان کردن
شیخ فرمود زکوة مال و غله بدهید که حق تعالی آفتها از زمین غله شما بگرداند تمامت مردم باتفاق توبه کردند و قبول
کردند که من بعد زکوة مال اداء کنند و تمام بدهند پس شیخ قدس سره دعا کرد شب دیگر صراحه در دیه الهمورة فرمود در
شب باران عظیم یاری چنانکه آن مجموع موشان در سوراخ بیرون و از سوراخ غرق شدند و هلاک شدند و غله‌ها
بسلامت بماند و چون آن حجت عبور بود بدولت افتاد مردم در دشتها افتادند و شکر این نعمت کردند شعر لجام شرع
و زمام ورع بدست بدان رهی بمقصد و کوی امید بر د توان حکایت حال این ضعیف پیر احمد مؤذن ادام الله بقائه
گفت که شبی کردوی زمین باید که بایه برفی بوشید بود عزیمت زیارت دستبوس شیخ قدس سره کردم شیخ را دیدم
قبل طلوع الفجر از بیرون ایستاده و دو کرانش و روی بر خاک نهاده در برف می‌مالید ندو شیخ قدس سره بایشان
گفتای بیم بروید و دیگر چنین مکنید هر یکی سر برداشتند و باتفاق بصحرا روان شدند و برفتند شعر
کر سلیمان وار ملک دل بدست آورده دیو و دد در خط فرمان بیقین کرده رخت دود ویرانه این عالم حوقی
کو بکنج بردهٔ اسرار کنج برده حکایت خلد ببرکته گفت که اسپی که باد کیر شیخ قدس سره بود بدزدیدند مردم
گفتند که بتجسس آن مشغول شویم شیخ قدس سره فرمود آنکس که دست با سب ما دراز کرده است اسپ ما را او باز
رونده یک نظر کردند اسپ را دیدند که بر درگاه شیخ ایستاده بود و سر بزمین از کردن او در آویخته اتفاقا ترکی آنجا
نشستند اردبیل دزد را دیده بود که اسپ شیخ را قدس سره دو شناخته و او را گرفته و سر بریده و از کردن اسپ
در آویخته که مجهان مخبت شیخ آرد اسپ چراز ایشان آمده بود و بر در ایستاده شعر هر آن دست خیانت
کو بمال اهل دل یازد بمقراض قضا روزی ز شش دستش سر آویزد حکایت ادام الله برکته فرمود که باری شیخ
قدس الله سره بکتاسغی میرفت بر زند موقان رسید و لجاجت ترابعه و لغ فرمود طالبی بود معتقد صاحب ارادت
و یک زمین جو داشت که زراعت کرده بود و آن جو خوشه کشیده بود و وقت ادراک آمده آن طالب از سر اعتقاد
گفت که امشب اسپان خاص شیخ را قدس سره در آن زمین کنند تا بخورند اسپان خاص شیخ را قدس سره در آن زمین کردند شبانه
مردم غلبه بسیار بیرون که در رکاب شیخ بودند تمامت اسپان در آن زمین کردند و آن اسپان تمام غله بخوردند صباح
چون خان دید که هیچ نمانده و در درویش بود مکر قدری شاید بداو و عیدا شد شیخ قدس سره بنور ولایت معلوم کرد
از ولایت شیخ کرم قدر آن زمین پیدا شد تا دو بحاستا که در زمین باقی مانده بود بیلهای قرمز تنیدند و از زمین
سراسر بر از قزنشد و مردم از آن حاجتها با نفقد وی شدند شعر آنکه بهلوا و جهان آراید استبرق و
سندس زمین آکید حکایت ادام الله برکته فرمود که نوبتی شیخ قدس سره هم در دیه برزند تیر با جمع خود همی رفت

در کوه بر زند نظر کرده دید که بر کوه مثل نسج عنکبوت چیزی شده و روی صحرا پوشانیده شیخ فرمود که این چیست نسج
عنکبوت است گفتند نه ملخ زنبیلات است که مستولی برین کوه و صحرا است شیخ فرمود که این ضعیف بیجهت بر مردم رسید گفتند
بلی چون آدمی را بزند بکشد فساد دریا شد که مبادا و احتیاط باید شیخ قدس سره چون این شنیده روی مبارک بسوی
صحرا و کوه بگردانید و نظر مبارک بر مجموع و تمام کوه و صحرا انداخت و گفت خدایا دفع اینها بکن از کرامات مولانا
شیخ قدس سره مجموع آن زنبیلات از آن کوه و صحرا منقطع شدند که هیچ باقی نماند و بعد از آن قطعا و اصلا دیگر
هیچ اینجا موجود نگردد و کسی نبیند و نشان ندهد شعر آنکه دست قدرت او عالمی را کرد پاک دور بود
کاماو بس سهل باشد دشت خاک حکایت پیر مؤمن بیک گفت روزی شیخ قدس سره در زاویه بکلمات
مشغول بود بر سقف زاویه بنجشکی آواز بخت پیدا شد شیخ بگوشه چشم بدان بنجشک نگریست در حال از آن سقف
فرو افتاد و بر زمین رو سیه چنانک مجال برخواستن نداشت و مؤمن بیک او را بگرفت شعر جای که زهره کاو شیر
بر اندازد بنجشک چه تاب آید کاینجا نظر اندازد حکایت سید عز الدین دامت سیادته گفت که نوبتی در خدمت
سید شرف الدین رحمه الله علیه میرفتیم من در پیش میرفتم بر در خانه رسیدیم اسپ من در گل افتاد و من از اسپ جدا شدم
جامه و موزه همه خراب شد اسپ را بیرون آوردیم و جامها و موزه بیرون کردم که بشویم اسپان بگریختند ناگاه بر
دو پای اسپان افتادم و گرفتن ممکن نبود که اسپ بخت کریز نه بود و عجب عاجز شدم از جای اسپان دو بدنبال اسپان
بیدور شیخ بردم و مدد طلبیدم علی الفور کوییا که اسپان را دست و پا بستند برفتم و بگرفتم و برنشستم و
سید و رفتم شعر هر توسن سرکشی سر بنهد آن دست تصرف کند ش بکشد حکایت خواجه آقا گفت روزی
شیخ قدس الله سره بدیه کلهور آن میرفت ایلچی از راه آواز برسید و شیخ را غیب است اسپ شیخ را باولاغ طلب کرد شیخ
اسپ را بدست ایلچی داد چون ایلچی بر اسپ نشست اسپ بجای ایستاد و عمری چندانکه ایلچی سعی میکرد و میزد پای
از جای بر نمیداشت ایلچی متحیر شد چون جماعتی در رسیدند پرسید که این بزرگوار چه کس است گفتند شیخ
باصدو اسپ باز داد و دو دست و پای شیخ افتاد شعر ما درین میدان چنان پا در رکاب آورده‌ایم کین عنان اختیار ما
کر کشید حکایت مولانا محیی الدین کوید که شیخ قدس الله سره نوبتی در ولایت خلخال در دیه بینی بخانه حاجی حسن فرود آمد
بود و مردم در آن دیه دعوتها میکردند یکی از آنجمله حسین نام دعوت کرد چون شیخ قدس سره در خانه حسین نشست
ذاکران بذکر مشغول بودند در آن خانه ناگاه زن حسین بچه نشسته بود چون آواز ذکر بگوش او رسید برخواست
و در میان خلق آمد و در سماع رفت و مردم بسیار دیدند و نظاره کردند و فریاد و زاری در نهاد خلق افتاد شیخ قدس سره
دست مبارک بدل او فرو کرد و گفت بنشین و بکار خود مشغول باش که ذکر این بانک کند شعر کیمیا گر این
شوق بروانه آرد دیو صیاد طلب شود شه باز آرد حکایت مولانا محیی الدین گفت که باری شیخ را قدس الله سره کوشک
خوش بود از سر لیطا از خانه بیرون آمد هیچ آدمی ندید که بوی قطره غربیل ناگاه سکی در دکان بود نظر مبارکش بر آن
آمد حالی جوشش در آن سک پیدا شد و در سماع آمد شعر بر خاک اگر قطره در دش بارد در حال حیات
و صفائی آرد حکایت مولانا شمس الدین روایت کرد از خاجی فخر الدین جنیدی که در صحبت بعضی از شیخ
قدس سره می‌رفتیم و دیدم بر اسپی در هوا نشسته بود و من بر اسپی رفت کردم تا بی بدیدم بحث میراند و مرا ز

عظیم میرسید وخسته شدم عیدانان چنانک بدیدم بیشتر گفتم اگر شیخ اید کاه خدا تعالی قریب باشد بر احباب آن آب
رهوار شوم تا شیخ چون بر فتیم وزیارت حضور مبارک شیخ کردیم و روزی چند در حضرتش بودیم چون مراجعت کردیم
آن اسب سخت عظیم رهوار شده بود شعر بر بخش ارادت که در عرش نمودند • تا بث قدمان سرا این کوی سوارند •
حکایت پیر شرف الدین میانجی روایت کرد که اسبی ایران ما نایافتنی بود و قطعا سوار نمیشد و کسی نشان نداد تا آنکه
آمدند شیخ رسید قدس سره که توجه براسبی دارد ما گفتیم حیف آن اسب که ضایع شده کم گشت که ما از ... بر نشستیم
بعد از ین فکر ما نظر کردیم سوی سه بوته اسب داد دیدیم که خود بخود رسید و بیدوجرکه آمد و نزد آمد بدو آوردیم وانگاه بیرون ناویه
پیر محمد استاد پیر محمد بر آن اسب نشست و برفت باستقبال شیخ قدس الله سره چون شیخ را نظر مبارک بر آن اسب افتاد فرمود
از دست ما کجا روی چنین بار آوردیم تا شعر ما رسنها دراز نکذ اده ایم • لیک از دست باز نکذاریم • گرچه جنبش کنیک
خیدیم • هم بدین حسرت پیدا آریم حکایت رستم الغری گفت که نوبتی از شهر اردبیل به میرفتم چون بدیم رسیدم که از
مرطان ... زاویه متبرکه است نکی را دیدیم که درون مزارع میکرد دید و گندم را خراب میکرد جون از میان گندم
بیرون آمد گفتم از چنین چرا ایسکنی مگر نمیدانی که آن از کیست گفت بلی میدانم از آن شیخست و خالی بعناد آن آب
فرود آمدم واسب را در گندم کردم و گفت ببینم تا شیخ توجه میکند هنوز از اسب نکندم نرسیده بود که بیفتاد و
دست و پا بالا کرد تا کراریدیم که چون این حال دید حال بروی بکردید وانکشت بر نهاد بر آورد گفتم پیش شیخ
قدس الله برو و با خود انجا عذر بخواه برک میر ... در کردن کرد و دو وبیس پیش نها دیتضرع کرد و زاری کرد
بعد از زمانی اسب برخاست وخوش شد و ترک خواسته پیش شیخ قدس الله سره آمد و حال آنک درد دیر زمان
الغر بود حالی که بدو شیخ نظر کرد فرمود که همان نوا له دردو لیسان نخورده پا پا آمد و در قدم شیخ فتاد و توبه کرد
و یار کرد بیدو برفت شعر هر که بر نطع شهان زد زین صفت • اسب جذب رخ خویش را بازی دهد • پیل ... بیند از یاد
که او از پیاده کشتن خود رخ بهد حکایت پیر موسی بهمانی کرد بهی از ناجیت اردبیل گفت نوبتی در دیر الغر بود هم
و جند جهت یار دیگر انجا بودند و شیخ قدس سره فرمود میبود اگر جایی ... باشد انجا که خلوت سنت محوطی هست کاول را
در انجا کیند و آسوده باشد تا کاه در ونی جند سوار دیدیم که پیدا شدند و جمها را بی بدید و اسپان ما بر دوانیدند تا
تا ایشان آمدن ما گاه و ان را باو دیدیم و در محوط کردیم سوار از پس ما آمدند و ما ایشان را میدیدیم و ایشان ما را
نمیدیدند زمانی بایستادند و ما گفتیم همانا این زمان باز زمانی دیگر نه مارا رها کنند نه گاو ان را و در دین سیم بودیم
کر ناگاه بطی پیدا شد سوار ان چون بط را بدیدند قصد بط کردند بط برخاست و پای تن را برفت و بنشست سوار ان
در پی رفتند بط باز قدری دیگر برفت سوار ان نیز برفتند چندان برفتند که دیده نا پیدا شدند شب در آمد وایشان
باز نیاوردند و ما ایمن شدیم گفتم فردا برویم پیش شیخ والحال بخواهیم کرد انجا کر ... شتن حون پیدا
شد دیدیم که شیخ قدس الله سره آمد پیش دویدیم فرمود امشب ترسیدید نه ... حمایت شما کردم شما را اگر بطی حمایت کند از
ترکان چه باک باشد با خدا باشد که هر که با خدا باشد همه چیز محافظت او کند شعر دخو فیکا ... تا
آسیب محال است چون برخ حمایت کشاید بروبال حکایت پیر جلال گوید که نوبتی شیخ قدس الله سره در دیه
پیشنوک کاه از ولایت اردبیل بود خلیل نام طالبی بود که بسیار خدمت شیخ قدس سره کرده بود بد پسبوس شیخ آمد

شیخ فرمو

شیخ فرمود خلیل می باید که دیگر بکرمه کوه روی خلیل گفت نروم درین معنی سالی بگذشت پیر خلیل با این سخن شیخ فراموش
شد وانسر این فراموشی بکرمه کوه رفت و روزی چند ببر بود تا که خستگی و مرضیش طاری شد و سخن شیخ
قدس سره یاد آمد بدانست که سبب خستگی و مرض از آن است که سخن شیخ را فراموش کرده است پیر خلیل گفت مرا
پیر یدیر برداشتند و بیاوردند چون بحضرت شیخ قدس سره رسید زبان بتضرع و اعتذار برکشید که از بهر چه سخن
شیخ فراموش کردم و بکرمه کوه رفتم و حال باین دای غضا کشید شیخ قدس سره فرمود نگفته بود که اغماز روی پیر خلیل
گفت سهو کردم و بنسیان رفتم از برای خدا شیخ مددی فرما شیخ فرمود نزدیک بیا پیر خلیل نزدیک رفت شیخ آستین
مبارک بدهان پیر خلیل باز نهاد بعد از لحظه ماری سیاه از حلق پیر خلیل بر آمد و در آستین مبارک شیخ آن
با نکرفت مار فرو افتاد و جماعت حاضر همه تعجب کردند و تحیر آوردند و از شیخ سوال کردند فرمود درآن
مقام که این زحمت پیدا شد این مار بحلق خلیل فرو رفت تا اکنون حق تعالی خلاص داد آنگاه آن مرض از وی زایل
شد و صحت یافت شعر هر دلی با نکاه باخاص بهند بر آستان • همچنین از وی دست آید صحت اندر آستین حکایت
سید الذاکرین پیر عیسی روایت کرد از عم خود شرف الدین سراوی که نوبتی بحضرت شیخ قدس الله سره بودیم
سراوی با مدو پسر را بیاورد و تضرع کرد که شیخ اینکس را ماری فرو رفته است مددی کن شیخ قدس سره فرمود آن شیخ
زاهد بود قدس الله و محکم آن یکی را از مثل چنین حالتی خلاص کرد حالیا ذکر رفته است اما تو این پسر را بستان و
پسر باز گردی تا بخورد خدا مدد کند و خیری بالکس داد و آن پسر را داد او بخورد در حال ماری از حلق او بر آمد شعر
ازدهان ازدهای اندرون در قصد دل • گر نه لطف او بود ای وای حال جان ریش • چه مدد از دستگیر
کس کجا یابد امان • وز گرفتاری رخیک ازدهای نفس خویش حکایة مولانا خلیل خطیب بوالیسر روایت کرد که
محمد نامی بود گفت روزی بر لب دریا نشسته بودم سایه در دریا پیدا شد و نزدیک می آمد چون نزدیک رسید
نگاه کردم شیخ بود قدس الله سره که می آمد و چندین هزار انجوانات دریا در پی شیخ می آمدند و تسبیح میکردند چون
دیدم حال بر من بکردید و خواستم که خود را در دریا اندازم و گرو خایستم چون بخود باز آمدم شیخ را دیدم قدس سره
که بر لب دریا نماز میکند چون از نماز فارغ شد در قدم مبارکش افتادم فرمود محمد غیبت در دست شد ... نگاه ...
دار اصیب کالزم همان دم توبه کردم شعر هزاران بحر دل در جوش از جوی عرفه انذر جود • صدف سان کرد ... دریا
هزاران جان در بحر جانی سید هند انجم • که مانند صدف در بادیا رانی برو بارند حکایة امیر صدر الدین ... گفت
گفت اسبی داشتم در نهایت توسنی و کریز پایی که وقتی کر از دست جستی چندین سوار کرفتن فکن نبودی نوبتی در صحرا
بی مدد از دست من بگریخت و در کوه افتاد و قصد کلکه کرد و من تنها و پیاده ماندم و شب شد و من در آن موضع غریب
و تنها و بیابان و شب تاریک و من عیداشتم و در آب قدری بدو بیم خسته و عاجز فرو ماندم استعانت
بشیخ قدس الله سره بردم ناگاه اسب من در آن شب تند و بیدن و گریخت با استاد چنانک قدم از جای نمی نهاد
تا من برسیدم و بگرفتم و از آن بیابان بیرون آمدم شعر ای لنباغاجز بیاده کزو • در رکاب مراد پای نهاد
وای لنباکره دد ستد بی حال • داد باد مستا و عنان مراد حکایت پیر عبد الرحیم گفت از جد خود مولانا
تاج الدین مراغی رحمه الله شنیدم که او گفت نوبتی یک یلکا بادسراو میرفتم اسبی شد نغل بعاریت بر داده بود در

کسی باید
وبر از نشسته بودم و یکی موکل کرده بودند که سر اسب محکم بگیرد تا توسنی نکند قضا الله اسب سر از دست آنکس فرو
و مرا ببرد و من از ضبط او عاجز شدم چاره جز آن ندیدم که عنان فش سوی کوه کشیدم مگر چون بسر بالا دود
خسته کرد شود اسب همچنان بر فراز کوه میدوید و از انجا بنشیب باز سرعت قوت فرو میدوید **شعر**
مثل دعاء مستجاب ان علا • او کقضاء نازل اذا انهبط • در عمق عظیم در پیش آمد و من سخت از آن
بترسیدم مدد از شیخ قدس الله سره آوردم و فریاد خواستم در حال اسب همان مقام بایستاد و لایت شیخ جنان
قدم از قدم شوا گشت برداشتن و من ایمن شدم **شعر** چون دست عنایت کار بیفتد نهاد ثبات • لطفی چنین
خوش جان وقت دستگیر **حکایت** درویشی از پیر محمد توکلی که سالی بدعوت شیخ قدس الله سره قبول کرده
بودیم چون شیخ از اسب فرو آمد اسب را در کشت کندم بردند تا چرا کند اسب دم بکندم تا زنهاد و بیخ ره دو بکار
کشته آمد و علف میخورد چون بسیار کی شیخ عرضه داشتند فرمود بلی اسب ما و نه آدمی نخورد **شعر**
مرکب میدان دو این داستان • سر فرو نارد بهر آب و گیاه **حکایة** پیر محمد خفاف اردبیلی معروف بسیاه چشم
گفت که از سماحی باران میآمدم در دو نه کر مشهور باشد علیکه بز عدها نه تسلمول بشب جی آمدم و دو اشتر
زیر بار داشتم و دران دو نه پولی بر آجی ساخته بودند که آن جوی و آن دو نه پل عمیق و مهیب و مخوف بود چون اشتر از آن
پل کشیدیم شتر اول بگذشت شتر دوم را دست بلغزید و فرو افتاد و متحیر شدم و در آب افتاد و نه از بالا راه
از شیب را خلاص داشت و پایان نیز فرو افتاد و امکان خلاص نبود و شب تاریک بهر نوع که ممکن بود بمشقت
تمام بار را بر ریسمانها بستم و بر بالا کشیدیم و مجال استادن اشتر نبود و از هیچ طرف امکان خلاص نه سرگردان
بماندم شاگردی بود فضل خود داشتم و اشتر باد و ریسمان بهار دینی بود یکی بدست پیر فضل دادم و یکی من گرفتم
و گفتم که یکی دست شیخ قدس سره و یکی دست شیخ صدر الدین ادام الله برکته و استمداد از شیخ کردم و ریسمانها
بکشیدم چون نظر کردیم اشتر را دیدیم که بر شانه عرقی بر بالا آمد و از مضیق خلاص یافت چنانکه هیچ ندانستم
که چگونه بالا آمد و چگونه خلاص یافت **شعر** با استمداد اخلاص هیچ خلاصی میتوان جستن • وگر بر سخت دشوار است ازین
جوی بالا جستن **حکایة** میران سیان شیخ بود قدس سره و او را زنی نام حنونه بود که ویرا اندستاسی حریف بود
و دختر زاده امام احرار الاصل بود و روزی نک را اتفاق و کم اعتقادی ملازمت درون میبود و زبان دراز
کردی تا روزی در حق شیخ و من قدم کلاها و طعن و زبان دراز کرده بود و از دیه کیخیرس جاده ... اردبیل براز
کوهی نشسته متوجه گله گوسفند بود در دا جرمی آهنگ وی کرد و بر هر دو پای بایستاد و هر دو دست
طبانچه بر سر وی زد و دستار وی بینداخت و کلاه از سرش برگرفت و پاره پاره کرد و بینداخت و آب دهان
بروی لش انداخت و روان شد **شعر** هر روی ده دو رویی کرد رو آب تفاقت • آب هر سکان برو و لیتو **حکایت**
درویشی که شیخ قدس سره ببغداد میرفت چون بدید کویا لعو سیدا ز و لای کرد و ستان قریب چشت حماد و از تل
فرو می آمد علیها دیدیم عرض تلف و غرابت در سید کرد حال بحث کشتند که مسلط شد است که مجموع غله ها
تلف می کرد و فرو چی برد فرمود شیخ حال عرض دهید باد تا دی بران دمید فرمود که ایشان در مزارع بپاشید
بپاشیدند مجموع آن کرمان بر در رفت آن زمینها پاک شد و دیگر هرگز هیچ آن کرمان نبود و تا آن تالیف کتاب

دیگر برکه

یلیکرم الانان دراندیر

دیگر کرسیدانست بیس مردم ان نواحی هر جا که مثل آن کرمی در مزارعی یافتندی از آن موضع تبرک الاتان مشتی
خاک ببردندی و در زمین افشاندندی آن کرم از انجا بکلی منقطع شدی و دیگر هرگز پیدا نشدی و آن
موضع اکنون مغاره مشتعد است **شعر** نوش دارو شود آن خاک که بادی از لطف • زنسیم لب جان بخش تو بروی
بدمید • دو دیدار خاک قدمگاه تو تا حشر حیات • ذانک سرمایه او از قدم خضر رسید **فصل سیم**
در کرامات **شیخ صفی الدین** قدس سره که در غیر حیوانات ظاهر شده است **حکایت** شیخ صدر الملة والدین
دامت برکته علی المؤمنین گفت که نوبتی امیر دولتشاه که مشهور بدولت بود رحمه الله سجاده از شیخ قدس سره و شیخ خواست
که سجاده بوی دهد و در خانه دو سجاده بود یکی صوف و یکی پشمین شیخ خواست که سجاده پشمین بدهم کراو را بر حقیقت
هست پسندد که آن خرجت شیخ قدس سره فرمود باری وضو بساختم و چیزی میخواستم کرد بود که نماز نشتر آگو
کذارم و این سجاده در کنجی انداز و از پای خانه بود خود از انجا جست و خود را در قدم من انداخت تا نماز کذارم •
شعر فرو خود تا پایگاه فرش کرد • جایگاه فخر خود بر عرش کرد **حکایة** خواجه امین الدین که نسبت
قرابت و مصاهرت شیخ قدس سره دارد گفت شنیدم که نوبتی ملا عز الدین مراغی رحمة الله علیه در اردبیل بحضرت شیخ
بود قدس سره و آن خشک سالی که در مراغه بود سخن میراند که در این سال هیچ باران از آسمان نباریده و اثر نبات از زمین
بر نیامده است مردم را غلطی احتیاج بباران افتاده چرا نبات و زمین سوخته شده است شیخ همتی دارد تا انجا باران بدهد
سخن میبود تا که از طرف کیلان ابری بر آمد شیخ قدس سره فرمود مولانا اگر این ابر را بمراغه روانه کردانیم چون باشد مولانا
عز الدین گفت عظیم خوش باشد شیخ از سر بسط فرمود انشاء الله چنین باشد و بدست مبارک اشارت کرد با آن ابر جانب
مراغه مولانا عز الدین رحمة الله علیه تاجی حسن کرا حلیه ملازمان او می بود گفت شیخ بان اشارت فرمود این وقت و روز
تاریخ نویس کرد و نجم ادشنبه نماز عصر بست حاجی بنوشت بعد از روز خبر رسید از مراغه که روز چهار شنبه از
باران باریدن گرفت و تا سه شبانروز بیاریده عم تمام باران روی خود سپیدند **شعر** و ابیض یستسقى الغمام بوجهه
ثمال الیتامی عصمة للارامل • یلوذ به الهلاک من آل هاشم • فهم عنده فی نعمة و فواضل **حکایة** ادام الله برکته
گفت که شیخ قدس سره روزی در حق من رفت بجماعتی کرد را انجا بکار بود فرمود که دست جنان زنید که مادر مادر آمد آن است
و حیطی رفته اجماعت استبعاد نمودند شیخ میفرمود البته چنانی رفت است و ایشان استبعاد میکردند تا طاقت باشند
فرمود تا توده کاه که دجمن بود با کردند نعجا الحید کنتم یافتند که در آنگاه پنهان کرده بود تدبیر و نا کاه و آورده بودند
خجل شدند ... شیخ قدس سره برسیدند که چون حالتی قدس سره فرمود که چون ندیدم اسمی ... را خاکها بر
ریزیم بود فریاد کردند و بامن گفتند که دست جنان معطا در آمده است **شعر** هر دانه که از کشته ما میروید
هر باتی با زحال ما ... ادراک که قدرت هر حوصله بنشست • سیمرغ فضای قاف قدسی جوید **حکایت**
پیر عوض بیشکینی گفت که نوبتی در کشا سفی ما محمد صبر نعمان و محمد مبارک از صحو شیخ قدس سره بودیم شیخ عزیمت
فرمود تا از برای وی آب باردم من کوزه برداشتم و هوای عظیم گرما بود تا آب آوردم با خود فکر کردم که آب کم است
ماند یا دریم شیخ قدس سره در حال فرمود که آب را بر مقر آب با وردم ... گرم بود چون بحضرت شیخ قدس سره رسیدم
در کوزه یخ گرفته بود و سخت شده بود و از کوزه فرو نمی آمد چون بدست مبارک شیخ دادم شیخ از آن یخ در دلیل جماعت داد

جماعت بسیار همه از ان چشمه آب خوردند و ان کوزه را هنوز بتبرک نکاه داشته اند **شعر** نعیم بارد از ین مشرب صفا طلب
کرتشنه دلی آب خضر باید **حکایت** بیر احمد تبریزی کوید که از مولانا سراج رحمه الله شنیدم که کفت او کفت روزی
بحضرت شیخ قدس الله سره بدیدن رفتیم در موسمی که قحط را اشتعاله بود ناکاه رعدی عظیم در آمد و تکرکی عظیم
آغاز کرد که غله ها تلف میرفت جماعت کفتند شیخ را که بر این حال آفتی عظیم که غله ها خواهد رسید همتی می باید شیخ قدس
ساعتی توقف کرد باز التماس کردند شیخ قدس سره بیرون آمد و دست مبارک بر آورد فی الحال ابر از ان مقام دور
شد و تکرک بر کوههای سیلان بارید و غلات سلامت ماند **شعر** هر که پای اندر شبستان قبول او نهاد ◦ در نخواهد
در بر روی وی کمتر نهند **حکایت** بیر موسی محمد قزوینی کفت که نوبتی زمینی با آب میداشتم و عادت چنان بودی که
آب بنوبت میبودی چون مقداری از زمین آب بداشتم آب بریدند و نوبت تمام شد و زمین ناتمام ماند و تا هشت روز دیگر
نوبت بمن نمیرسید و غله در معرض خشکی و تلف بود کفتم شیخ مدد کند غله ام خشک خواهد شدن و حاصل تمام نماند فی
بیرون آمدم جون بسر زمین رفتم تا نظر کنم که چه مقدار مانده است دیدم که آب از زمین بر طرف زمین در حرکت آمده بدان
طرف دیگر آمد و تمامت زمین را آب داشته شد چنانکه زیادت آمد چون این کرامات بدیدم وقتم خوش شد و بسی
بنواختم و سماع کردم و آسوده خاطر باز کشتم **شعر** کشت زاری کاب جوی ما خورد ◦ دانها از قوت دل بار آورد
حکایت بیر احمد کفت که از جد خود زکی شنیدم که در دیه ما بر بیرون چشمه آب بود که صد سبعت مردم بودی
بجهه زار ها از ان جاری میبود ناکه چشمه خشک شد و چشم نداشت مردمان از آب منقطع شدند مردم از کار باز ماندند
باز بعال الخالصیه و قصد کردند که ببلاط اقامت در نوردند و از بعد جلای وطن کنند ناکاه آواز در افتاد که شیخ قدس
سره از بعد آمده است فی فرمود جماعت بحضرت شیخ قدس سره رسیدند و بعد از زیارت حکایت شکایت عمر از آب
و خشکی چشمه و قصد جلای وطن عرضه کردند شیخ فرمود قدس سره که جماعتی که بر سر آب باشند اعتماد شان بر آب باشد
و جماعتی که در بالا از کیت در سر آب باشند اعتماد شان بر خدا باشد فکری مکنید خدا تعالی آب بدهد **شعر** قومی
ز سراب آب بر دل دارند ◦ قومی ز سراب جز دل بی باراند چون از بیرون روان شد و هنوز نکذشته بود که
کر آب چشمه باضعاف زیادت از معهود روان شد و الی یومنا هذا هنوز روانست و هرکز خلل نپذیرفت و نقصان
نرسیده **شعر** در چشمه او که قطره از جان بارد ◦ صد آب حیات معتبر محزونست ◦ هر سلسله از ان تا زه روان
کرد ◦ جان زنده و لب تشنه و دل مجهولست **حکایت** جماعت دیه تیز آب اکرم رود بالا بین کفتند که در دیه ما آب کم بود
و مردم بسیار قلت آب در عجز بودند چون شیخ قدس سره بانجا رسید و آن شکایت آب دید فرمود که تنور لیس مکنید که در
دیه ما آب بسیار شود و قدم مبارک بر زمین زد از انجا چشمه آب روان شد و هر کسی را که بیخی و جمعی بود از ان چشمه آب خورد
شفا یافتی و کر بجای آن لکد لکش بودی از آن آب بیرون کردی تا نجوردی و شفا یافتی **شعر** هر قطره بحر او همه در صفاست ◦
هر چشمه لطف او همه عین شفاست **حکایت** مولانا تاج الدین محمد شاه المراغی بخر بغیاد بدیدن بر که در سراو درد او به
خواجه افضل رحمه الله دچکی عظیم کما زنجام قمی با انرو اکابر در حضرت شیخ قدس الله سره نشسته بود محمود خیاط
خادم خواجه افضل رحمه الله آب در آورد و تا دست بشوید شیخ قدس الله سره فرمود خادم ممسک هیچاز با شد کر این
ابریق لولها از ثلبسته شود در حال البسته شد چندانکه سعی کردند تا از ان لوله آب روان شود شوانست و ممکن نشد

شعر از کف ممسکی کهی نبی آید ◦ ما شده همان کوزه سیاه اینت ◦ وانکس که زخلق وجود کرد و بجز ◦ ما شده کوزه خاکی
و با آبت **حکایت** مولانا تاج الدین محمد شاه زیدی کفته که کفت نوبتی در حضور مرحوم سعید خواجه محیی الدین طاب ثراه
بودیم و عنبری خیدبداد آورده تا ازان نیان یکی بیخت شیرین بود کفتا این را از برای شیخ قدس سره میبرم چون بیرو بید
امری رحمه الله کفتا اجاخرین بود بیخت سیه و شیرین هیچ که بار آورد سیاه بود و تلخ **شعر** با تخمی از نسیم او آورد
دریا بیان و تخم خشک شا الرحار باد ◦ وان تخم هرده او شاخ رطب کرده شود ◦ در نسیم اعتدال فصل هنگام بهار
حکایت خواجه آغا کفت که شخصی از برای شیخ قدس الله سره جالیزی کرده بود شبی که از جالیز را آب داشته بودند
و کل شدن بجای کو سفند دران جالیز افتاد و آن شب در مجموع جالیز بکرهیدند تا بیخ خربزه و خیار در ان جمله تلف شد
و ان جالیز بان چون نوبا و در رسید ماده در کاران نوبا و بر داشت و بخدمت شیخ قدس سره بردا اتفاقا که از ما
بدیه رفته بود که آن خربزه هر رسیده کهی است قریب یک فرسنکی اشهر ابهیا اعانم شدند و هنوز شیخ را نرسیده شخصی
دیکر هم نوبا و بیش از ایشان بخدمت شیخ برد شیخ قدس سره با اصحاب کفت شما با ین مشغول باشید که از ان ما در راه آ
میرسد چون ساعتی بر آمد دیدیم که از طالب جالیز بان آمد و نوبا و آورد چون شیخ قدس سره بوی نظر کرد تبسمی فرمود
و کفت آن جالیز قوم را جالیز بان کردند را از کلد نکاه یا بید داشت **شعر** هر که اندر باغ ما تخم وفای کاشتست ◦ ایمن از آفات
بر هابر داشتست **حکایت** مولانا شمس الدین قنوقی کفت برادرم هیزی کفت که جدای در هریز بود که هر نوع حلات
کردی اما نا نع الرکوبود هر که زکوة ندادی کونشکی داشت را برای کندم کرده بود یا مدتا بخدمت شیخ قدس سره رفتیم
و خالی که بنشستیم شیخ بکلمات مشغول شد بعد از ان فرمود عجب حالیست مردم منع زکوة میکنند و کونشک جهانی
در برای کندم میکنند میخواهند که در دنیا کندم ایشان از رنج یا باشد که نیاید و در آخرت عذاب نباشد غلط
اندیشه کرده اند کندمی که زکوة نبدهند هم موش برد و هم ضایع شود در دنیا ش بقای نباشد و در آخرت عذاب
اما اگر زکوة بدهند در دنیا موش نبرد و الحج بجود نباشد هیچ کم نیاید و در آخرت عذاب نباشد این صلح کندم
جهانست و دنیای خیر افتاد و بیعت کرد که دیگر منع زکوة نکند چون بر انجمن کرد زکوة آن کندم بدا د چون بهار شد
کندم را باز بجود آن مقدار زکوة داده بود و از ان جا بر داشته بجای تمام بر کندم جا از هیچ کم نیامده کم نشده بود
شعر آن تخمی کز حق نداشت بود ◦ بماند آن ز دولت باز افزود **حکایت** مولانا شمس الدین روایت کرد از
پیر بابا العمر دجانی که وی کفت نوبتی حاجی محمد آلی از شیخ قدس سره طلب استغفار کرد که دانا دیدار رغم بنجمی میخواهم که
خدمت شیخ بوی نظری فرماید باشد که سعادتش مساعدت و توبه و تلقینش روزی کند در ان شب حاجی طلب
کرده اما دیر در بچو از خواب دید که سنکی عظیم بزرک در هوا می آمد و کاغذی نوشته بر ان سنک بها
بر سید که این سنک و کاغذ چیست کفتند برو انرا ستکه از شیخ صفی الدین اردبیلی آمده است بطلب تو که شیخ را محبوبی
وی در ساعت برخاست و متوجه اردبیل کرد و بخدمت شیخ قدس سره آمد و توبه کرد و چند سحر است که مراجعت کند
شیخ فرمود صبر کن تا روز جمعه نماز بکذاری و برو چون روز جمعه بمسجد جامع در خدمت شیخ رفتند شیخ قدس سره
با آن درویش معتاد که همیشه در مسجد میرفت نرفت بدری دیکر رفت چون آن طالب محمد آلی از ان در در سید نعره بزد و در
شیخ افتاد و از وی بر سید که سبب چه بود کفت آن سنک که بطلب من آمده بود دیده محمد آلی ان سنک که بر در مسجد افتاد

اردبیل است شعر دست حکمی نهادست بر زیر آب و گلش • سنان باشد که بنهیها نشود زمردلش حکایت وهم
روایت از پیر بابا عمر کلیبا فقیه محمد سرقی میرفتیم بخدمت شیخ قدس الله سره چون بشهر اردبیل رفتیم گوسفندان ما از جانب
موقان می آمدند و در نواحی اردبیل بودند رفتیم تا گوسفندی چند از برای مطبخ زاویه ببریم چندانک طلب کردیم کلی گوسفند
نیافتیم مراجعت کردیم و بخدمت شیخ قدس سره رفتیم و حالات عظیم ملول بودیم حالی که زیارت کردیم روی بمن کرد و گفت
پیر بابا از برای آن ملولی که گله گوسفند نیافتی گوسفندان تو و خانه تو از دریغ نیست تشویش مکن و حال آن بود که
سال خشکی بود و باران نمی بارید و هیچ نمی آمد شیخ قدس سره بخواست و در قدم خاطر برفت و جوی آب لالان کرد
کردن و کدخدایان ولایت پیش آمدند و توزیع آب کردند بر ولایت چون از آن فارغ شدند فقیه محمد طالباجبکی
طالبان بجایی برد و فرمود فقیه محمد این زمان غله که در دیدیم از نیز با زحال میگویند که ما از آب محروم میم همی
داریم که حق تعالی با بنهایز آبی بدهد و از سر ذوق و صفا در آسمان نگاه کرد راوی هم یاد کرد ذکر دعا آلب بر
برآمد و باران عظیم بیارید و نشان ففتحنا ابواب السماء بماء منهمر بر آسمان ظاهر شد شعر آب رخ خرمن بدین
خرمن آورد • از رحمت حق آب روان گشت بجوی • بعد از آن روی بطالبان کرد و فرمود طالبان زحمت کشیدند
و جوی آب ظاهر پاک کردند امید دارم که حق تعالی جوی دل ایشان پاک کند آن شب قریب بیت طالب در فتح الباب
گشایش دل لبشد مگر یک کس و چون بعد از دو ماه باز بخدمت شیخ قدس سره رفتیم آن طالب که در آن وقت
فتح دلش نشده بود در بر شیخ باستاده بود و میگریست و در شیخ میگریست شیخ قدس سره در وی نظر کرد و گفت تو هم
مگر که خدای تعالی مراد تو بیر بدهد همان شب کار او نیز تمام شد شعر هر آن خضر مساقی زلال العطاش
روان صد چشمه چو آب جوی جان ند لبهای تشنه • هر آن از دل جگر تشنه یاد آب حیوانی • زکر دخاک آن راهی کر انجام سر تا
حکایت خواجه ضیاء الدین کفشدوز از بان پیر عبدالله که او روایت کرد از پیر حمزه که نوبتی شیخ قدس الله سره
بخرمنگاه دیم میرفت که در صحرای اردبیل است و پیر حمزه در رکاب مبارکش میرفت پیروزاد دیل بزیارت شهدا
رسید که مقابر شهیدست ناگاه کلمه خشک آدمی غلطان غلطان بیامد و در پای اسب شیخ افتاد شیخ قدس سره فرمود
بلی چنین کنم و بگذشت پس روی مبارک با من کرد و گفت بنویس که آن کلمه بزبان حال چه گفت حمزه گفت نه شیخ
رسید پیر شیخ قدس سره گفت آن کلمه بزبان حال گفت که ما برهنه ایم و از چنین مکشوف افتاده ما را بدین بوستان
گفتم بلی چنین کنم چون از انجا بازگردید بعد از بوستانی در محوطه کرد آن سر دایه سهمدا بر آن کشیدند شعر ای خوبتان
کو بعید عشق او قربان شود • وای خوشا مرکوز دولت کوی این میدان شود حکایت پیر ابو بکر بابای موقانی
گفت که شیخ قدس الله سره بمن اشارت فرمود که در مقام خود در خوانه محوطه بساز و در آنجا درخت بنشان و زرع
خضروات کن در جواب گفتم که اسباب تحوالی خانه ندارم و زمین خشکست چگونه میسر گردد فرمود زمین چند
بساز و موجب مثال اشارت برفتم همین که اساس حایط آغاز کردم در روز اول آبی بمقدار یک انگشت روان
شد و در نجم بمقدار بانوی بر آمد و عمارت جدار و غرس اشجار و زرع خضروات تمام شد شعر دلی معجزها
او بیضا لجی بماید • هوای نحت البرش زلال انطاق بکشاید حکایت پیر محمود عراق خواجه دیهی میگوید که وقتی
شیخ قدس سره در خلوت نشسته بود و بعشر ذی الحجه در خلوت باز کردم دیدم که شیخ قدس الله سره پای مبارک بکشید

کوچک

کوچک بود و دیوار تر دیواد چون پای بکشید دیوار خلوت دیدم که سه وجب بازگرد آن سوی رفت شعر در خلوت دل گشا
هست تمام • اندر قدم عرصه گشای اسلام حکایت پیر کمال الدین روایت کرد از زبان موسی بیهانی که نوبتی در دیه پیر
الغر زراعت کرده بودم در آن زمین که بالا اخر من شیخ قدس الله سره است شیخ بیامد و گفت پیر موسی خرمن بکشته و باد
نابر و آمد ان زمین گندم خواهی کشت نجعه بلفظ مبارک شیخ بر آمد آن غله چندان شد که چندانک میکشیدیم
بمیر سید و قتی که برفت بار بدانجا با خر رسید و تمام شد شعر با هوای آن نفس لطیفت کند خطا انجسک ••
در نمائی در جمادی روح نامی آورد حکایت مولانا یوسف خطیب نودیر گوید که شیخ قدس الله سره قدری عدس
بداد که جماعت نودیر از آن زرع کنند زرع کردند لیکن نگاه داشت نکردند چیزی حاصل نیامد خاطر مبارک شیخ قدس سره
متغیر شد آن زمین تا هفت سال هیچ بار غله و در هر چه آنجا زراعت کردند بار نیامدی تا بعد از آن هفت سال آن شیخ
بیامد و در آن زمین فرود آمد جماعت گفتند شیخ هفت سالست که این زمین را زراعت میکنیم هیچ بار غله نمیدهد شیخ
شیخ فرمود بجای دو دست مبارک بر افشاند آن سال بکشت چیزی بار آورد بسیاری که وصف نتوان کرد شعر
از سموم قهر چون خاک نماد بر بطیم • در حیات معتدل الفرد نامی آورد • و زصبای لطف سنبل از الرصفا •
در مزاج اعتدال روح نامی آورد حکایت خواجه محمد اقشونی ساوی روایت کرد از یکی از تجار ساوی فخر الدین
نامی پسر خواجه شمس الدین که در تجارت بنواحی کرمان بودیم نوکران امیرزاده مبارز الدین محمد یزدی در پیش کاروان
آمدند و کاروان را باز داشتند و مبالغی وجوه طلب میکردند تا طبقی از شکر پاسکرده بودیم و ده تا صوف بدان بها
و در نظر میرا آورده بودیم باشد که با ما مساهله فرماید و راضی بودیم که پنج هزار دینار بدهیم و آن نوکران او ایشم
میرا چون نظر با فرمود پرسید که شما از کجا باشید گفتیم که ما ساوی ایم گفت شیخ صفی الدین را قدس سره دیده باشید گفتیم همه
مرید شیخیم توبه و تلقین از و بگرفته ایم چون این بشنید ما را از سر با تعزیت بحضور خویش خواند و بعد از آن فرمود
که باج آورده اید در محل قبول نیامد لیک از انجرح راه کید و انگاه چون آن نام شنوده است و بیاد که نوکران و هم
ایمنا شعر امان از علم تو یابیم در همه سالی • جو روز کار ره ما بروی در بندد • کلید فتح بهر باب در بگشا
ف • چو کار ما همه با بخویش در بندد • بعد از آن پیر بابا فرمود که شیخ قدس سره نوبتی طاقیه سپید بهر امیر حاجی
من فرستاده است و آن شیخ از ابریشم خواجه محمد شاه برام باجرا را دبیلی فرستاده بوده است وقتا آن طاقیه
بر سر نهاده ام حق تعالی امداد ظفر و نصرت در پیشانی من نهاده است که بهر جنگی که در سر نهاده ام
محاربه کرده ام در هر باب مظفر بوده ام شعر فقتلت صنادید الرجال فلم ادع • عدوا ولم امهل علی طنه خلقا •
واخلیت دور الملک من کل نازل • فشردتهم اشرقا • و وقت بوده است که با پنج نوکر بر سپاهی که بیش از هزار
مرد اند بوده اند حمله کرده و روی در ایشان زده ام حق تعالی مرا بولایت شیخ و برکت این کلاه چنان نگاه داشته است که هیچ زخمی
بوجود من نرسیده است و وقت بوده است که جوشن بر خود نهاده ام و آن طاقیه بر سر داشته ام و شمشیر هندی بران
بر سرم زده اند کارگر نه است و جراحتی نشد شعر اکفنوا صفیح الهند فوق تریکنا • کما فاض نور الصبح فوق
الکواکب • واذکوا ذبال السمهری عاطفا • شرارتها بین الحشا و الترایب حکایت مولانا محیی الدین گفت
بوقتی که شیخ قدس الله سره بسلطانیه میرفت در برده لیز نزول فرموده بود جمعی قلندران بیامدند و سوال کردند

ازان نعمتی که جماعت آورده بودند بایشان دادند بان قناعت نمیکردند و گفتند شیخ ما صد دینار میخواهیم و برولی
شیخ زاهد سوگند دادند که صد دینار بماده و شیخ را هیچ چیز حاضر نبود و ناچار بود که ملتمس ایشان باشان
دهد دست مبارک درون زیر حاصری کرد و کیسه در آنجا صد دینار بیرون آورده و بایشان داد شعر دستی
که کلید مخزن کونین است ● از نثار زر و زر خاک کوهر بخشد حکایت ادام الله برکته گفت در سلطانیه
نوبتی مرتضی اعظم قاضی سیف الدین رحمه الله و سبقنی لزمن خود بشیخ قدس الله سره داد بر سبیل آنکه بشرف
لبس تن مبارک شیخ رسد و حال آنکه قاضی سیف الدین مردی بس طویل القد بود و پوستین بقد او
و شیخ قدس الله سره مایل بقصر قد بود چون آن پوستین بپوشید راست بقد مبارک او بود چنانکه هیچ زیادتی
نبود پس شیخ قدس سره جامه از تن مبارک خود بقاضی سیف الدین داد آن جامه را بر سبیل تبرک بپوشید بقد
طویل او راست آمد چنانکه هیچ ناقص نبود شعر ای لباس خلعت بر قد و بالای تو راست ● آیت معجز مصحف
تعظیم تر است حکایت سید زین الدین دامت سیادته گفت در حضرت شیخ قدس سره در سلطانیه شیخ
مولانا زین الدین قدسی رحمه الله مردی بود مرتاض بحضرت شیخ رسید و اعتقاد تمام آورد و مرید شد شیخ
قدس سره جامه سقرلاط از تن مبارک خود در پوشانید و او مردی بغایت طولانی بود گویا آن جامه بقد او دوخته
بودند و هم بالای او شد اصحاب از ولایت شیخ متعجب بماندند و معتقد و متحیر شدند شعر خلعت توفیق
جو زانکار دکاه لطف او ست ● جبه از اکه دو نند از قبا بر قد او حکایت خواجه حاجی قونوی روایت کرد
از پیر عیسی شیرانسوینی ولایت سراو که گفت نوبتی فقیه محمد سترقی و پیر احمد سوینی متوجه حضرت شیخ قدس الله
شدند و هر یکی باتی قوتی و فتوحی جهت شیخ حاصل کردند که ببرند فقیه محمد سترقی چون بخانه پر داراز نصیبی
با اهل و عیال خود بداد اما پیر احمد سوینی با دختر مرضعی بود از آن هیچ نصیبی بوی نداد و با اهل خانه نیز نداد
چون بحضرت شیخ قدس سره آمدند و هر دو در نظر مبارک شیخ قدس سره نهادند آنچه از آن فقیه محمد سترقی بود
قبول کرد اما از آن پیر احمد سوینی قبول نکرد و فرمود که نصیبی از بن دختران بکس نداده و چشم ایشان بر آن است
بردار و باز پس بر پیر احمد از آن معنی سخت کوفته و منکسر شد شعر آه اگر در بنه پذیرند ره آورده ما ●
دست رد بر تن بر همه کرده ما ● شیخ قدس سره چون وی را متغیر دید فرمود میگویم که از برای خاطر تو اگر
قبول میکنم سر بکشا و ببین چون سر بکشاد دید که مجموع صبر بود حال او متحیر روی بدانجا بر داشته و
پس برد و در حیرت بود که من قند برده بودم صبر دیدم چون باز سر بکشاد دید که قند بود تعجب بر تعجبش
زیاده شد پس از آنجا نصیبی بجماعت خانه و آن بما رداد و دیگر بار آن ما بقی بحضرت شیخ آورد و قبول کرد و گفت
هیچ چیز می باید شعر از حقه نیش و نوش در کلبه عشق ● لیکن همه با تلخ و شیرین دارد حکایت
پیر اسمعیل آغونی سراوی گفت در دیه ما آغون مهب ریاح بود چنانکه باد ما صحف غلات قلع میکردی
و ما ازین معنی عظیم ملول و در زحمت می بودیم تا بحضرت شیخ قدس الله سره از تبریز مراجعت سفر بود چون بدیه
ما رسید بدر من حال ازین قدر ملول بسوس دریافت و گفت شیخ دعا بنی فرماید که این باد ساکن شود و غلات
ما سلامت بماند که ما دایم ازین باد در رنج می باشیم و غلات قلع میکند شیخ قدس سره دعا کرد و فرمود

تشویش

تشویش میکند که دیگر آن باد نباشد از ولایت شیخ آن باد ساکن شد و دیگر آن باد نبود و تا مابالیف کتاب
دیگر هبوب آن باد نبود و غلات سلامت می ماند شعر در آن صحرا که انفاس عبیر و مشک تر باشد ●
کجا باد مخالف را مجال ره گذر باشد حکایت ملک الخلفا بدر الدین گفت نوبتی که شیخ بسلطانیه میرفت
چون سواران رسیده بدیه مشکین نزول کرد بوقت صلوة الاشراق بجایی رفت و صلوة الاشراق بگذارد
جماعت حیزتر آنجا خطه از سنگ درکشیدند این مقام زیارتگاه شد که مردم آنجابس تبرک دانند اکنون
هر کسی و هر حیوانی را که مرضی و رنجی شود از کیاه آن موضع قدری بدهند تا بخورد در حال صحت یابد از هر مرضی که باشد
شعر نوش دارو رویند از خاک قدمگاهش بلطف ● حبذا از که این کیمیا و هوا شد سازگار حکایت
هم بدر الدین گفت نوبتی شیخ قدس الله سره در سلطانیه وضو ساخته بود و دو رکعت نماز کذارد چون محاسن
مبارک بشانه کرد بلند تاری از محاسن مبارک جدا شد شخصی محمد نام که مشهور بود بمحمد علی حالی الخلخالی بود
در دل بگذرانید که بودی که شیخ آن یک تار محاسن بمن دادی حالی العفو شیخ قدس سره آن یک تار از محاسن بوی داد
او مثل مرواری بلطف و از او در آنجا نهاد و هر کسی را که مرضی واقع شدی از او در آب نهادندی و آن آب بوی
دادندی صحت یافتی و آن مرض از وی زایل شدی شعر ای آب حیات در هوای رویت ● جانی دو جهان
بسته به بند مویت ● بیمار دل از تو طالبی را شفا ● در لطف نسیمی که رسانند بویت ● اما چون بر آب نهادندی
اگر بر روی آب بماندی آنکس خوش شدی و اگر غوص کردی و در آب فرو شدی آنکس متوفا شدی و این معنی مشهور شد
و مردم ترک طب و طبیب کردند چندانکه وی را زجر و منع میکرد پیر که شیخ اخوش بابید امیر معنی مکن قایل نمی داد
تا عاقبت کمال نامی از آنجا و سانیاد شاه اولجایتو خربنده رحمه الله بخبر شد بر عادت قدیم بآب کرد تندوان
یک تار موی مبارک را بر آنجا نهاد در آب غوص کرد و فرو رفت چندانکه طلب کردند دیگر پیدا نشد و ناپا
شد شعر مر یک موی را سر اگر بنمایند ● در صد حیرت بروی جهان بگشایند باب
ششم در ذکر سماع و وجد شیخ صفی الدین قدس الله سره حکایت شیخ صدر الدین ادام الله
برکته روایت کرد که شیخ قدس سره روزی در اردبیل مسکن داشت و اطراف اردبیل بواسطه خرابی کرجیان هنوز بایر بود
و اندکی از آبادی شهر که نیم ریخته بود و بر آنجا لوری نشسته و از بر لبهای فرید الدین عطار رحمة الله علیه غزلی
میخواند چون شیخ قدس سره بسامع مبارک استماع آواز وی فرمود حالتی تمام یافت و در سماع رفت و سماعی
عظیم کرد شعر مرغ جان را از آشیان خویشتن دادند یاد ● لاجرم با الطرب اندر هوای دل گشاد ● پس فرمود که از فیض
که از حق تعالی در آن سماع فایض و نازل شد چیزی بدین مقام رسید که بر آنجا سماع اتفاق افتاده بود و حال آنکه شیخ
قدس سره در آن وقت خانه و زاویه در اردبیل هنوز نبود و ملک در دیه کلخوران داشت بعد از آن در دو دیت قطاعیان
کر از جمله دروب سفلی اردبیل است مقام و مسکن ساخت تمام نشد و میسر نکشت تا در باغ اسعد که اکنون اختصاص
ملکی ادام الله برکته دارد و بنیاد خانه نهاد آن نیز میسر نشد تا خارج دروازه نو شهر خانه بنا کرد و تمام شد پس
درین مقام که اکنون خانه و زاویه و خلوت سرای مبارک است جای و مسکن ساخت تمام شد چنانکه گرفت و محط رحال
و مهبط رحال و قباب اولیا و مآب اصفیا است و آن موضع سماع که شیخ قدس سره فرمود که از فیض الهی که بدان فرود آمد

بدین موضع ضیبی رسید آن مقام است که اکنون مرقد منور شیخست که قبله اقبال و کعبه امال الامانی جهانیانست
وجهت دین و صفای که تا قیامت برین مقام ظاهر خواهد شد و هستا را آثار آن فیضانست شعر کعبه مقصد
اصحاب صفا این خوانند • قبله حاجت ارباب دعا این خوانند حکایت دامت برکته فرمود که شبی در شهر او در مسجدی
کبر برنا و یه خواجه افضل رحمة الله علیه سماعی بود و چون شیخ قدس سره قدم مبارک در سماع در حرکت آورد
و زلزله در شهر افتاد که بسی مردم از خانها بیرون افتادند شعر دل قدم چون اندر آن میدان نهاد • شور شیدا در
چهار ارکان افتاد • مردمی که در سماع بودند نظر میکردند بعضی میدیدند که دیوارهای مسجد در سماع و در آمده بود
و قندیلهای مسجد تمامت بر سبیل موافقت در چرخ آمده و بعضی میدیدند که در بوم مسجد بر خواسته بود و مشاعل
انوار الهی شعله کشیده شعر ذرات جهان چو محرم ساز شوند • با شور شر عاشقان هم آواز شوند • و از اهله
کرسی زلزله از خانها بیرون آمده بودند عورتی بود رسیده که حلال المیر ضیاء الدین قوتجی بود چون از خانه بیرون آمده
ولوله و آواز و تجلی عظیم شنیده در پی آن روانه شده می آمد تا بر در محله خواجه افضل رحمه الله رسید پرسید
کاین چه حالتست گفتند شیخ صفی الدین قدس سره کرد سماع است گفت برای خدا راه دهید تا باری نظر بروی مبارکش
بیفکنم و در دهلیز مسجد آمد و بحالی که نظرش بر شیخ قدس سره آمد شیخ حالی در میان میدان سماع فرو نشست و ملاحظه ما
کرد اب علامت شیخ قدس سره میدانستند که چون نامحرمی نظر بشیخ کند شیخ بنور ولایت بداند و فرو نشیند تفحص در پی ما
کردند آن عورت را در دهلیز دیدند گفتند بیرون رو و گفت چه سبب گفتند که شیخ بنور ولایت دانست که نامحرمی نظر میکند
وقت بروی شوراینده شد و در میان میدان فرو نشست آن عورت بیرون آمد و فی الحال فکر کرد که اگر این سماع تماشا
بودی بنظر نامحرم زیادت بایستی چون سماع فیض اسرار الهی است با شوایب نظر نامحرم حرام است مرید و معتقد
شد و روزی دیگر دعوتی و ضیافتی شکرانه ساخت و مرید شد قصه دیهی بشیخ قدس سره داد و شیخ بخواجه افضل
داد شعر محرمان چند ذوق از دم مجلس برد • خاک بوسان از بوی جعفر یاد او دید حکایت
دامت برکته فرمود شبی در زاویه شیخ قدس سره در سماع بود و اکثر حاضران سماع مجموع مردم دلخاک کرده
بود که بسر و پای چون ذره در سماع سر و پای میزدند از قیام شیخ بسماع و باجتماع مردم ظاهر شده بود هوای
این دو قندیل جلاسه کمان میان طاق زاویه آویخته بود در حرکت آمده میان دو میدان دران هوا می آمد و می رفت
تا عاقبت بیکدیگر از جلاسه بکشاد و آن قندیل در میان حلقه سماع افتاد و همچنان بکیف بنشست که حرکت
قطره آب و روغن نریخته شد و نورش نشانید شعر دل چو قندیلی معلق در هوای عشق اوست •
حفظ ربانیست دایم حاضر قندیل او حکایت ادام الله برکته گفت و از مشاهیر است که ... شیخ قدس سره با این غزل
سماع میکرد که اشعر بیا ربا ده کردیست د بخمار قوم • اگرچه دلق کشانیم ... قوم • تا شب عید ... جمع سماع
مباشد که شیخ قدس سره از خلوت بیرون آمده بود و الاخری ... بکفت شیخ لسماع بر نخواست و سماع نکرد و در مجلس
با خر و شیخ قدس سره باز بخلوت رفت و بنشست و ملک الحکماء ظاهر الدین عبد الملک ... در خلوت ایستاده
بود شیخ در وی نظر فرمود و گفت که ... مولانا عبد الملک ... شیخ غایب
عظیم واقع شد و حال آن بود که شیخ در بار دهم رمضان بوی اشارت فرموده بود که این غزل که ... یاد کرد

داود ریاد کرش

واو در یاد کرفتن آن تکاپلی نموده بود لیکن سه بیت از ان یاد داشت حالی بر سبیل سؤال آغاز کرد که این که بیا
باده که در بستم ... شیخ قدس سره نعره بزد که ... بود که سقف و دیوار خلوت شکافته شود و بسماع برخاست
و از خلوت در حوض خانه آمد سماع کنان و از انجا در خلوت سرای آمد سماع کنان و حال آنکه آن شب غلی آمده بود
که زمین گل آلوده بود و در خلوت سرای نهالهای خاک بختی بود که خاک بنجه بود و نهاله بیخته و سنگ و استخوان
و سفال و پاره و خاشاک بسیار پراکنده و شیخ در میان آن نهالها سماعی میکرد که از حیرت آن سر از پای نمیتوانست شد
و در موافقت کردن و شیخ قدس سره در اطوار ادوار سماع که هو کرفتی تا قریب بکرگاه مبارکش بالای مردم وجه کردی
شعر هر قدم کو در هوس بنهاد پای • در هوای دوست پابند بکاه • چون سماع تمام شد شیخ قدس سره باز در
رفت طلب بر کرکت که طشت و آفتابه بیاوردیم که پای مبارک شیخ کرد از ان نهاله و تراوت زمین کل آلود شده باشد
ملاحظه میکردیم که ... استخوان و سنگ و سفال و کرکه از ان نهاله بود آسیبی و خراششی بپای مبارکش رسیده باشد
بسیار از مردم مجروح شده بود چون احتیاط کردیم ... که پای مبارکش ... است و از هیچ کونه اثار غبار
و اثر آسیب آسیبی بر پای مبارکش نبود و معنی این بجز صاحب حال سماع کند فرشتگان ... بکسترانند تا بالا بر پر
فرشتگان آید محقق شد شعر قدسیان اندر قدمگاه تو پر گسترده اند • عاشقان ز خاک پایت چشم ...
حکایت مولانا علاء الدین عطاء الله زین قضاء ... از ائمه مشاهیر شهر اردبیل است گفت در سماعی ...
در وجد و سماع بود نظر کردم پای مبارکش را ندیدم در هوا ...
سماع در هوا میکرد شعر آن سماع از عالم محسوس جانی بیرون بود • و آن قدم از عرض کون و مکان بیرون بود •
حکایت ادام الله برکته گفت و از مشاهیر ... است که وقتی که شیخ قدس الله سره در تبریز در جامع عمارت ... سیدی
... حاضر شده بود و بعد از نماز مولانا امام الوعاظ شمس الدین طوطی رحمه الله وعظ گفت و مجلسی بود که
مثل آن در ... کمتر واقع شود که جمع سلاطین همچون سلطان ابو سعید رحمه الله و وزرا همچو غیاث الدین
وزیر رحمه الله و ارباب دنیا که در آن زمان بودند بودند و ارباب علوم همچو سید برهان الدین عبری و مولانا فخر الدین جا
ربردی و مولانا قطب الدین اخوی و مولانا عضد الدین شبانکاره و ائمه تبریز رحمهم الله که هر یکی اعلام علوم و علامه
عالمی بودند حاضر بود و جمعی از خلفای شیخ که نامور آن بودند حاضر بودند شعر مجلسی بود پر هدی و علوم •
عالمی بود پر بدیع نجوم • و مولانا شمس الدین طوطی بساط مجلس و تذکیر بر لطایف آیت مثل الذین اتخذوا من دون
الله اولیاء نهاده بود و میفرمود که اعتماد بر ... که اعتماد بر نسیج عنکبوت کرد که
... که منهدم ... شعر در خانه عنکبوت چون ساز دجا
سیمرغ کمانیان قاف ... باشد • و اثنای ... کشید که خطائی در خانه ... آیات ...
... مشغول ...
خانه ...
بیحاصل کردد شعر فاذا رجوت المستحیل فانما • تبنی الرجاء علی شفیر هار • و اگر ...
... مشغول شود ... مبادا جون کبابیان

خراب کرده اند بچه از آن استیان پرواز کرد و بر شاد روان ایوان سلطان نشست **شعر** مرغ این اوج هوا باز جو بگشاید بال · آشیان در رواق ایوان شهنشاه کند · چون شیخ قدس سره رمزی از دو ازی که بر غیر او عیان نشود بی اختیار از وی نعره صادر شد که صدای آن تا یک ساعتی باقی بود و اصحاب دین و دنیا که حاضر بودند سراسیمه حیرت شدند و شیخ در سماع رفت و وجد بروی غالب شد جماعت از اطراف و دوایای جامع متوجه شدند و از غلبه و ازدحام خلایق حال مجلس دیگر گون خواست شدن **شعر** وحیر فی لمع الهلال و لا دجی · وتشککنی جمع الاناث و لا حشی · خواجه احمد رشیدی بر مثل داب ایشان چوب برداشت که مردم را از ازدحام باز دارد مردم غلبه بروی کردند و ویرا زیر پای آوردند و خواجه سرای باکی با وی بود ویرا از زیر پای خلایق خلاص داد تا ایلیاجه چوب بینداخت و دستارچه بر چشم نهاد که این حال آثار قدرت الهی است مجال حشمت وزیری و پادشاهی جماعتی طالبان را کرانا بر ذوق شیخ شعله شوق در جان ایشان افتاد در میدان نهاد دندو بالای موج فوج جمع دم بر مثل شاه در قید وجود را در میان میدان میاند اختند از حرارت این گرم دعوان دوان سید برهان الدین یا رحم الله آتش دیگر اقا وکباب در دیده بگشاد با وجود آنکه نسبت اولیا محکمه میکردند که اعتقاد او را بنیاد محکم و قوی با هیچ قوم نباشد سایر موالی چون و موالیک با بی اختیار دیده در پای لختا در رسند ایشان از چشم میبار ریدند و هائی هوی از تا سلوان و حیرت کار بر سلون مجرد الخالصید و بحالتی رسید که در افواه مردمان داستان شد **شعر** در دریا بر جوکه جام جان زدست میست بود · هر حریف کن او از بخر مست و حیران مانده اند · مولانا شمس الدین طوطی رحمه الله بر پای بر منبر جرأن بر پای نماند و مجال نطق و حرکت نداشت تا کید آنکه سماع با لحن رسید و هر دو بیایید آیت برآغاز کردند و روی بر غیاث الدین آورده رحمه الله و گفت اگر خواجه هزار مسجد دیگر بنا کند این چنین جمع و مجلسی که ارباب دین و دنیا حاضر باشند میسر نگردد و اگر من هزار مجلس بگویم که چنین مجلسی کرد و چنین صاحب دلی بر سر آن ممکن نشود به از این چه تواند گفتن که بچنین صاحب ذوقی رسید و ختم مجلس بر ثنا و ادعیه وزیر غیاث الدین رحمه الله قوال طلبید و خواست که چیزی گویند و شیخ را قدس سره وقتی شود و شیخ را در طبیعت بر دو قوال آغاز کردند بیایی بکفت سماع در نگرفت و شیخ قدس سره مشغول چیزی دیگر و مجال دیگر مشغول بود **شعر** چون باز جانی کنار بگشاید بال · در راه و غیر او یار دبخیال · طاقت خواجه قطب الدین یحیی رحمه الله علیه برخاست و سماع کرد و شیخ را قدس سره خوش آمد و بوی دعا کرد که مر اسباب را کرد آیندی و خاطر از بند رها نیدی بس دوی الدین وزیر کرد و فرمود که ما را بی صیدی طاید و کلی غرض بصید بصید کردن مشغول شد و در دلی و بر ما ذکر دا کر در دام صید دیگر بند عنایت از صید بپیچد و بدیگری مشغول کرد هیجان چه دل در هوای آن صید مقصود برو از کرده باشد و در بی او رفت صید بیکری التفات کند مقصد مقصود طلبید **شعر** ~~جون دل در هوای آن صید معشوق~~ ایشان که دست شه نمی جوید · با تو دست خاک پا سر کی بوید **حکایت** دانشمندی گفت فرمود که چون محرم سعد محی الدین رحمه الله علیه بیار بغلبه شیخ قدس سره تا قریب سالها بای مبارک التماع کردند در در آمد کشیم و سماع شکل وشفاعت بیشنید تا نشیند از او بر سر کرده بود و جماعتی از حفاظ متصوفه در حضور مبارکش تاکاه به حکایت و در سماع رفت و سماع کرد و چون هیچ کس از قوالان حاضر نبود مولانا عبدالرحمن حافظی بود که مشهور بود به حرانه

آیتی از قرآن آغاز کرد و میخواند و شیخ قدس سره تا قریب سالی بای مبارک از سماع کردن وجد میکرد و خلق از چشمها چشمهای اشک می افشاندند چون وقت سماع شیخ جلوس انجامید فرمود که سبب سماع پرسید که هستند شیخ فرمود که گذشته بود هر دو دیدم که فرزند محی الدین رحمة الله علیه در آمد شمعی در دست و در عقب او شیخ زاهد قدس الله روحه و محی الدین پا مد و دست من بوسید و گفت با با شیخ زاهد را بشفاعت آورده ام تا سماع کنی و خلق خود دیگر فت که از برای خاطر من و شفاعت شیخ زاهد که سماع بکن و شیخ زاهد قدس الله روحه فرمود که من شفاعت میکنم از برای خاطر من سماع بکن تا جار با شارت و شفاعت شیخ زاهد قدس الله روحه سماع کردم **شعر** ما طرب در طلب خاطر آن یار کنیم · تر هر جان ز جمال رخ دلدار کنیم · نقد عیشم نسب هجر روان کاسد بود · رونق آن او و ما ل هم بر کار کنیم **حکایت** فرخ قوال گفت که نوبتی شیخ را قدس سره هفت با هیجان روز مرضی سخت طاری شد چنانکه قوای جسمانی روی بضعف کشیده من پیوسته بر عتبه می آمدم و بار نمی یافتم و روز هفدهم با محمدیم بسیار بر عتبه توقف افتاد و مجال نشد تا در صحبت ازجان نومید آمدم و با ذکر و حال شم و در خانه از ملالت سر نهادم که بخسبم ناگاه آوازی شنیدم که یکی محمد فرخ فرخ آواز میداد و کسی دست بر من نهاد که کسی پیدا نه و آن سید هدیه و نفس ص بیچ بیچ را دیدم که بر وبا دوید و آمده بود و گفت که شیخ قدس سره چشم مبارک باز کرد و ترا طلبید من بر هیجان پای برهنه بدوید بخدمت شیخ قدس سره رسیدم دیدم که شیخ قدس سره از غایت ضعف و مرض حاجی نخجوانی و برادر کنار نشانده و جمعی از نطابین مردم شیخ قدس سره نشسته تعبیر چند بکنیت و دست نظر فرمود و مجال تکلم نداشت باشارت فرمود که چیزی بخوان بر خواندم **انشد** یاز در آمد طبیب از در بمحبی خویش · دست عنایت نهاد بر سر مهجور خویش · شیخ سر مهر و بود و ماست یاز نشست و آن مرض و عارضه از وی بکلی زایل شد **شعر** ای خوشا درد که درمان بود ش دوی طبیب · وای خوشا جام که ساقی بود ش دست حبیب **حکایت** فرخ قوال گوید که باری شیخ قدس سره دستگیر عز الدین بکرفته و در خانه برد و مرا بتر باز داد تا در خانه نغم و تکبیر فرمود و از جامه بر تن مبارک کشید و بلی فرجی پیش خود و پیراهن و ازار و جبه هیچ بر تن مبارک نداشت و اشارت فرمود که فرخ چیزی بخوان بخواندم **انشد** هر که در راه حقیقت بی نشان شد مقتدای عالم آمد پیش وای انس و جان شد شیخ را قدس سره تجلی عظیم بشد و برخاست و سماع کرد بسیاری و من در فکر عظیم متوزع خاطر بودم که مبادا که فرجی گشاده گردد و کشف اندام مبارکش شود نظر تیز کردم هر دو لب فرجی چنان گماس همدیگر شد که پنداری که دوخته اند و قطعا از هم جدا نمیشد تا خدا انتها خیر وقت و نشست **شعر** لم الیاس ضیق تا عریان شدیم · دست غیرت پرده بوشیم تا شد عشق تا محجوب جان کرد لختیان و صل جانان عقل و هوش باشد **حکایت** پسر احمد بوتغی گوید که در دیر بوتق قوالی بود حسن نام خطالی شیخ قدس سره از سلطانیه همی آمد و جماعت بوتق باستقبال رفتند و حسن قوال از آنجو بر شد و در میان دیر بیاتو و بوتق حضرت شیخ قدس سره رسیدند و حسن قوال چیزی میگفت این بیت بخواند **شعر** تر جان اینت عیان جانز چه خبرست · نرد عشق جانی بیرون از جهان بکجاستی · شیخ را قدس سره وقت خوش شد و از پیاده شد و سماع کرد **شعر** الحمد از بهر کجا چشم خلیل آن حال حیات · کو بیای حرمش نا سیدان و جمع خلیل ان بلخت و چون از حسن قوال از دنیا در گذشت تربه کابیی سیف الدین نام بر بنفی حسن قوال را در واقعه دید که در بیستم

نعیم جنت بود از و بر سید حسن تر ا خبدان عملی نیک نبود بدین مقام بچه رسیدی گفت آن نوبت از برای شیخ قدس الله سره
چیزی گفتم و شیخ سماع کرد حق تعالی آنرا بپسندید بعد از آن بدان بخشید بعد از آن این پیره سیف الدین بیامد و صورت
واقعه بر شیخ قدس الله سره عرضه کرد که حسن فی الحال چنین دیدیم و چنین گفت شیخ فرمود بلی او آن روز ذوقی بصوفی
رسانید حق تعالی در محل قبول آورد و او را کار ان کرد شعر جنت از ان میفروشند از پی بازار ما ، تا کرا عشقت
کند دولت باز از ان خرد ، و اکنون که نوعی سماع ایشان را اعلا میکویند اندر همه نوشتن حکایت مولانا شمس الدین
از مولانا نظام الدین حافظ پدر این راوی روایت میکند که وی گفت در زمانی که من دوازده ساله در مکتب بودم با جمعی
از کودکان قرآن میخواندیم روزی دیدیم که چهار دیوار خانه در حرکت آمد متعجب شدم برخاستم و بیرون دویدم که دیوار های
زاویه نیز در حرکت است متحیر شدم چون در زاویه رفتم دیدم که شیخ قدس الله سره در سماع بود بعد از آن تا مدت مدید
هر گاهی که شیخ قدس سره سماع میکرد می دیدم که دیوار ها خانه در جنبش می آمد چون بیرون میرفتم شیخ قدس سره
در خلوت یا در زاویه در سماع میبود شعر اگر دستی بر افشاند دمی در او در طرب سازی ، هزاران جان در آن عالم نماید
عزم جان بازی ، ز شور وقت خود دستی چو بر کونین افشاند ، همه ذرات در شور و شر آید در سر اندازی حکایت
مولانا العابد عبد الحمید [illegible] روایت کرد از محمد قوال [illegible] که او گفت در زاویه [illegible] و در حضرت
شیخ قدس الله سره چیزی میگفتم از بیت [illegible] اندم شعر تو سیم غبغب [illegible] قرب [illegible] ، چو بوم [illegible]
[illegible] نغمات خود [illegible] ، شیخ را قدس سره وجدی [illegible] و در سماع رفت تا سه دور او نظر میکرد
که [illegible] شیخ [illegible] که سماع میکرد شعر چون قدم [illegible] معنی در آن میدان نهند
در هوای جان [illegible] نهند

باب هفتم

در کرامات متنوعه که از شیخ صفی الدین قدس الله سره صادر شده است منعقد بر پنج فصل **فصل اول**
در اخبار او قدس سره از الضمایر مردم **حکایت** پیر احمد برنقی کرمرودی گفت که در دیه [illegible] بودیم [illegible]
قلندر میگفتند جماعت قلندران و درویشان [illegible] جمع شده بودند و مرحوم ملک محمد [illegible] وزیر ام رسوم و وقع
کرده بود و ایشان [illegible] و سماع کردند مشغول میبودند و علی الدوام مواظبت مینمودند شعر چون
صفتان بشکل انسان ، همچو حیوان شکم پرستان ، جماعت صوفیان [illegible] متوجه حضرت شیخ قدس الله سره
[illegible] شیخ می آمدند شیخ قلندر [illegible] توجه [illegible] حضور شیخ قدس سره [illegible] الشیطان [illegible]
وفرح فی صدره [illegible] در سیمای [illegible] و واضح بود [illegible]
و گفتند [illegible] شیخ [illegible] جواب گفت [illegible] بجای دیگر [illegible]
جلال [illegible] پیش شیخ صفی الدین قدس سره میروند [illegible]
لیکن [illegible] اگر شیخ [illegible]
[illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] با ایشان [illegible] آن جماعت [illegible]
قطره الحلاوه [illegible] شیخ قدس سره [illegible] جماعت [illegible] شیخ قدس سره با احمد گفت شیخ [illegible]

جبرتی

جبرتی با حالد فرو آمد و اعتقاد قوی آورد شعر جاسوس قلوب دیده عالم حکم ، از حکم مطیع طوع فرمان
آمد ، و چند روز بحضرت شیخ قدس سره بودند بوقت مراجعت که زیارت و تقبیل انامل مبارک در می یافتند و وداع
میکردند احمد را از دهشت سخن از فراموش شده بود چون وداع کرد و روان شد شیخ قدس سره فرمود شیخ
زاده سخن از عورت حلال خود چرا فراموش کردی چرا پیغام او بمن نرسانی و نادعی نرسانی و پیک نار بدست او دادی
و فرمود که در آن ساعت که حلال تو نار در خواست کرد که من بتو دهم این نار بر دست داشتم و خواستم خود را
از برای او نگاه داشتم تا اکنون لبستانی و بوی برسانی شعر دنیا غارا [illegible] هزاران [illegible] باشد که بوی
وطعم وی جان بخشد ، اما باید ترا بگو که شیخ چنین باشد که بی وصف نمانکذارند احمد چون این سخن بشنید تمام
عجب بروی بکردید و از خانه مفلس اعتقاد [illegible] از آنجا اخلاص حاصل شده بخانه مراجعت کرد و احوال
را کما هی تمامت با حلال خود باز گفت حلال او نیز معتقد شد لیکن دایم در این فکر میبود که شیخ قدس سره سخن
بود و لایت گفت و دوات آمد و یکی معلوم [illegible] کیف [illegible] این سخن [illegible] خود گفت که
شیخ فرمود شیخ چنین باشد که بی وصف نمانکذارند شیخ قلندر چون این سخن بشنید خود بلرزید و از هیبت آن
پیغام عقلش [illegible] دید شعر [illegible] ، حکویم هست راز من سراسر ، و گفت بلی
راست میفرماید [illegible] البول دارم و همچنان نماز میکذارم [illegible] هیچ آفریده را از این
اطلاع نه و احمد چون این کرامات نیز مشاهده کرد اعتقادش راسخ و کارش شد اما شیخ قلندر چون غشا
دین و دیسر بر قلب داشت اعتقاد نکرد و عناد آورد و از این کرامات [illegible] شد و مدتی دیگر
و سخن احمد و کار دیگر [illegible] احمد او را از خانه بیرون کرد و از آنجا بدر او بذکر میبود و آنجا وفات
یافت شعر [illegible] ، از [illegible] اخلاص کجا یافت فضای **حکایت** پیر احمد برنقی کرمرودی
گفت از مرحوم عابد مولانا اسمعیل رحمه الله که مشار الیه بود شنیدم که او گفت نوبتی در اردبیل با حضرت شیخ
قدس الله سره بمسجد جامع میرفتیم و جماعت [illegible] با شیخ روان بودند نظر کردم شیخ جامه نفیس پوشیده بود
و بر مرکب نفیس نشسته و پادشاهانه بمسجد میرفت در دلم بگذشت که این وضع پادشاهیست نه وضع شیخی
شیخ قدس سره بنور ولایت بدانست در حال روی مبارک با من کرد و فرمود مولانا این وضع وضع معشوقانه است
نه پادشاهانه چون حق تعالی او را دوست دارد او را با باطن و ظاهر [illegible] بیارایش فرماید ان الله جمیل یحب الجمال
شعر معشوق جمال [illegible] خود [illegible] **حکایت** خواجه عبد الملک سراوی [illegible] گفت که
مولانا عبد الله [illegible] سراوی گفت که بحضور شیخ قدس سره آمده بودم در آن وقت مرحوم خواجه محیی الدین را حرم الله
علیها [illegible] بود و صاحب فراش بود شیخ قدس سره سبب او غیظ [illegible] ملول بود در دلم بگذشت که [illegible]
ملال [illegible] با حق تعالی میکذاشتی در حال شیخ قدس سره روی با من کرد و فرمود مولانا [illegible]
امانت شیخ زاهد [illegible] قدس [illegible] امانت شیخ زاهد است [illegible]
شعر هر نقش که بر دفتر خاطر [illegible] ، از لوح ضمیر غیب برخوانده ایم **حکایت** پیر فضل گفت که از [illegible]
پیر محمد دارودی رحمة الله علیه شنیدم که نوبتی با شیخ قدس الله سره در کشتی بودیم که حضرت شیخ زاهد قدس الله سره

یکشنبه شیخ میرفتیم در شب عراق الحرام رسید و احتیاج بغسل شد و در وقت نماز شیخ قدس سره بامامت کردن
اشارت میفرمود در پیا اندیشه عظیم ملول گشتم چون وقت نماز صبح در آید و شیخ عمر اشارت بامامت فرماید
تدبیر من چه باشد که دریاست و کشتی و در دریا نمی توان رفتن و در کشتی غسل نمی کردن تا وقت صبح تدبیر شد
با خود فکر کردم که دست در کنار کشتی زنم و بآب فرو روم ناگاه شیخ قدس سره فرمود که باید در پا گستاخی مکن
کن تا بیکبار رو دیم انگاه غسل کنی که پا در پا گستاخی کردن محاطره باشد **شعر** بگستاخی قدم نتوان نهادن
در بن دریای لبس مواج خون خوار . مگر در کشتی توفیق جوییم . ودرین معرق انیفه ملاح دنهار **حکایت** مولانا علی الطیف
کبیسی گفت که مولانا نظام الدین بلوانی را در دیوان اردبیل آزادی بود ببلد خود مولانا عبدالرحیم ابخنی شیخ قدس
فرستاد تا شیخ بحکام شهر بگوید تا آن دوار بوی رها شد و خالا نان شیخ قدس سره منعمت ما ادیوانی و دیگر
علی کهمباشر آن میشد ندی و قبول میکردندی عیا الغد میفرمودی لیکن مولانا عبدالرحیم در حصول ادرار الفا
نفر مود و آن مجلس باخر رسید و شیخ برخواست که از زاویه بیرون آید مولانا عبدالرحیم از زاویه بیرون رفت
بدر معمور و شیخ قدس سره ندی دیگر کرد در ذیل سجاده متبرکات بیرون میرفت مولانا عبدالرحیم گفت در دلم
بگردید که ادرار حرامست و ثنا بد ستاند و نعما الکلخوران حلال علی الفور شیخ قدس سره بدستاسلام زود
و مرا بخواند و بکوشم گفت فرزند باید که بدانی که هر که نان الکلخوران ستاند بیا نیم و فتوی انکر ده با دردل از بکر
مکن **شعر** در خبایای فکرت خیال لعبه . نقش خال العال دعوار کان . ز اندیشه فرخوانی . هست منقوش علم هر اسرار
حکایت خواجه عبدالملک راوی نیست بیکبر گفت که از مولانا الفاضل حسام الدین خویی قاضی مدینه
السلام صدا دستندم که او گفت در حضور مبارک شیخ قدس الله سره نشسته بودیم و شیخ همچون دریا در موج
کلمات طیبه بود و کلماتی میگفت که هر ازان کنوز رموز و جواهر معانی در مخزن و معدن آن بود **شعر**
اذا نطقت جاءت بکل ملاحة . وان سکتت جاءت بکل جمیل . مرا در دل بگردید که چون شیخ چیزی نخوانده
این همه چیز از کجا میگوید رحال الشیخ قدس سره نظر بمن کرد و فرمود مولانا چنین مگو دلم خداوند تعالی
خوانده است **شعر** دفتر دل چون ز نقش ما سوی کردیم پاک . درس غیب الله بد لبستان لدنی خواند دل . دل زوق
جمله زو میکرد و عجایب میشنید . آن حدیثی کز سماع حضرتش میراند دل **حکایت** پیر اسحق گلوانی تابع شیخ محمود
کلوانی رحمه الله علیه گفت نوبتی بدکان محمد بقال اردبیلی رفتم در بازار که معروف بود بقا لان که
بخرم محمد چون مرا بدید تحیت کرد و گفت در … شیخ قدس سره بودم **شعر** دو حیات و دزنان عاشقان بوی
هست . کان بوی مشام صادقان دریابد . و گفت که چون مولانا عبدالعزیز … شیخ قدس الله سره
سخنی میگفت من در میان هر دو حاضر بودم که عبدالعزیز دانشمند و شیخ زاده است شاید که او در شیخ مفضلی
باشد و پیشتر در خواب دیدم شیخ را قدس سره که دست من بگرفت و در بازار ببرد و در صف آهنگران نظر کردم عبد
العزیز را دیدم در دکان در یل جاه استاده و پوست پاره بیم آهنگران در پیش بسته و کلبتانه ایشان بر اتش نهاد
آهنی که برد بجامع اردبیل آنست در کوره نهاده و سرخ شده شیخ فرمودی که بیرون آر او کلبتین از کوره بیرون
می آوردی و بر سندان می نهادی و شیخ قدس سره گفت … من مثل الحق … بیرون میآوردی و میگفتی

کرانرا

کرانرا بیاره کنیم و گکدینه برانا آهن میزدی آن آهن بدو پاره میشدی و بدان نیم قصد عبدالعزیز میکردی که عبدالعزیز
از بیم آن کلبتین از دست بینداختی و بگریختی شیخ قدس سره میفرمودی که با کجا میروی عبدالعزیز میگفتی که من مرد تو
نیستم و بگریختی چون این سخن خواب بدیدم متامل در بحضرت شیخ قدس سره آمدم و شیخ در خلوت نشسته بود چون
از بیرون در بغل بدید فرمود آری تا بیگانا آهنگران نبرید اعتقاد نبندی لا انعکاس الملائکه با الحداد این
شعر آهنگری کنیم و تیغی بسازیم . باشد که سر خلاف بقص اندازیم . تا آینه صیقل ترتیب دهیم . از بهر
جمال یار و عشقی باریم **حکایت** پیر اسحق کلوانی گفت که پیر عمر بن بیقی گفت که نوبتی بحضرت شیخ قدس سره
بودیم سلیمان دیلمی سر اعوان که از دیهای اردبیل است در آمد و گستاخ بحضرت شیخ قدس سره رفت و
کوش مبارک کشش سخنی میگفت من در دل بگردانیدم که ما طالب و تو برکاریم هر که شیخ با چنین حلم و رقتی میفرماید
که با این بنس میکنید و ما را چنین مجال نمیدهد چون بوقت مراجعت بردم پیر زن سیاه ادویه او میکرد من در
زیارت کرده کرم مراجعت کنم فرمود پیر عمر تو پیر احمد کشتهری را شناسی گفتم بلی فرمود که مجموع آهنگران شهر با
و کدینها بر سر وی میزدند که رو عی از نبک دهان نگرد ما ند لما با خلاء المان بحلم و مدارا میکویم تا در کار آید و مدارا الا
آن میکنیم تا چون حلاوت حلم بیند بر اسرار تعلم کشد **شعر** دلها بحلم و خلق توان کرد صید از انان . از دام و دانا
البته که دلها کند شکار **حکایت** پیر احمد بن بیقی گفت که در دیه ما پیر ابوبکر نامی بود که ارادت بود باری عزم
حضرت شیخ قدس سره کرد و نخیمی مبلغ چهار دینار بامانت بوی داد که بر سبیل هدیه بشیخ رساند پیر ابوبکر
دو دینار برساند و دو دینار از برای خود بازگرفت بوقت مراجعت که اجازت خواست که باز گردد شیخ قدس سره
بسبیل نیت و ارسال تا دیگر بار آن معنی اقدام نماید فرمود فرزند در امانت خیانت نباید کردن و امانت
تمام باید رسانیدن ابوبکر بهشت حال لما فی الواقع توقف و تغافل کرد و آن دو دینار بر کو خورد دو بار
باز شیخ قدس سره فرمود فرزند آن دو دینار که نخجاری دینار برداشته پیر ابوبکر دست در کیسه کرد و آن دو
دینار در میان نهاد پس در دل بگردانید و فکر کرد که شیخ چون دانست در حال شیخ قدس سره فرمود فرزند
سکینی آن دو دینار آنانکه در کیسه تو واردا دکه مرا خیانت باز کرد است **شعر** ذرات مکونات هر باز
رازی . باما بزبان حال خود میگویند . پیر ابوبکر چون این حال بر مثل شرح دید و اینها شنید در پای مبارک شیخ
قدس سره افتاد و چون پیر رسید در میان جمع دستطی سجده بپای استاد و از احال ایشان مولا الشرح و بسط تمام
و تقریر کرد **شعر** با جان علم که جاسوس عیان گنج مهر جانست . جبهم شکل نزد همه الفتا بیداست **حکایت**
پیر احمد گفت که از مولانا تاج الدین خطیب بر نیز شنیدم که او گفت نوبتی با ولکه شیخ قدس سره بکرمرود آمده
اهالی و صنعا بحضرت شیخ قدس سره میر سید ند من نیز با دخه مولانا نورالدین گفتم که بحضرت شیخ برویم و
تو پیر تو برکن مولانا نورالدین گفت چون ما طالب علمیم تا بهر کنیم **شعر** ظلمت نخوکرشت از سودا . ده زبانی مجرد
بیضا . لیکن گفت اگر شیخ کرامات نماید تبرک کنیم گفت چه کرامات میخواهی گفت تعبیر لباس خود کنم و جامه
درپوشم و عمصنو شیخ دو یم اگر او بداند و بوقت بیرون آمدن ما بهر من دهد دانم که صاحب دلست ایس جامه خود
بکردانید و جامه عالمانه دربوشید چون بحضرت شیخ رسیدیم شیخ را چون نظر بمولانا نورالدین در آمد فرمود بیا

بیاورد تا بخود شخواند و پیش بنشاند و فرمود مولانا چون آشنایی خود در اینجا فرو بگذارکان چرا سیمایی حالی
شیخ افتاد و نو بر کرد **شعر** هر جا که در لباس اسرار بود • از پرده چنین هیبت بروی مکشوف **حکایت**
اخی امیر علی گفت که با زبدة السالکین پیر عز الدین رحمة الله علیه صحبت داشتم و بسیار مجالست نمودیم حال
از وی ما بین غبار تغیری در خاطر مبارک شیخ قدس سره بود و پیر عز الدین رحمه الله در قرا باغ با میر علی گفت بود که
در صحرای باغ خاطر ایشان نکه وقتی طالبان و صوفیان بدانجا آیند چون بحضرت شیخ قدس سره رسیدیم و صحبت
پیر عز الدین متوزع خاطر بودم و در دل اندیشیدیم و میترسیدیم که شاید که شیخ بسبب صحبت او با ما عتابی
جوید دل بگردانیدم تا که شیخ فرمود امیر علی صحبت عز الدین نیکست فکری مکن لیکن خاطر در باغ ساز طالب بر جانی نه
سراج الدین جبرئیل ایشان **شعر** انچه دل بود شد از بیم و امید • هر دو دست قصه درد سخش بنهاد • انعمین شی
داستان دل نخواند • تو بدین تو با اعتقاد شد دست داد **حکایت** مولانا العابد شمس الدین اقنوی گفت
که بوقتی که شیخ زاهد قدس الله روحه بجیلان رسیده بود و شیخ صفی الدین قدس الله سره بر سجاده ارشاد
متمکن شد پدیدم مولانا نجم الدین رحمه الله در عین صفای اعتقاد کدورتی میبود تا گفت شبی در خواب
دیدم که مقامی در جناب خید ساخته بودند و جا و مسند شیخ زاهد قدس الله روحه در میان آن در جا
ساخته و بالای آن به ابجار دیگر مسند شیخ صفی الدین ساخته و هر یکی در مسند خود نشسته مرا در دل
نوران انکار زیادت میشدی که شیخ زاهد بنشیب و شیخ صفی الدین بالای او نشسته با خود اندیشه کردیم که
اکنون مجال اعتراض قوی شد و وقت آنست که در حق شیخ صفی الدین قدس سره تخلیطی کنم و قصد کردیم که از پای
شیخ زاهد قدس الله روحه بیایم و چیزی بگویم شیخ زاهد علیه الرحمه نرمی و گفتی هان چه میگویی و بانگ بر من زد
گوش من بگرفتی و پیش شیخ صفی الدین کشید و فرمودی که این از آن ما است چنین باشد او پیغمبر حال و امر ما
شعر با نگاه در بنا آن کس که آن ما بود • صد رهش طوق عطوفی عرق الوثقی بود • چون از خواب دیدیم اسطلا
غبار انکار از ساحت ضمیر من فرو ریخت شاندم و عزیمت زیارت حضرت شیخ صفی الدین قدس سره کردیم چون
شیخ قدس سره بر به کلمی تران بود بحضرت شیخ رفتم و او در کلمی دان نشسته بود و استاد با درختی کرده برخاست و تعلیم کرد
و مرا در کنار گرفت و آهسته با من فرمود تا شیخ زاهد گوش تو نگیرد و پیش ما نکشد تو تسلی نکنی
اعتقاد بصفا بدل نکنی و پیش ما نیایی و اعتقاد بیایی چون آن دیدم و این شنیدم هوای اعتقاد صافی بر دل
شعر تا گوشه گوش صیت عظم تو گرفت • در چشم چشم آب صفات دایم • در تشنه دل برای بر رود
جان مخون از عالی از آب و هوات دل دم **حکایت** فرخ قوال گوید که شب جمعه شیخ قدس الله سره در حمام آمد
و صلاح خادم در خدمت شیخ بود گفت شیخ آب حوض معتدل است که ساعتی شیخ در آنجا نشست تا استراحتی کرد و
مبارکش رساند شیخ قدس سره وی را منع کرد و فرمود یعنی این زمان از من فتوی میطلبی تا هر کسی که در حمام آید
در حوض نشست اگر ملبس باشد و اگر ناپاک شد فتوی از علما بکاغذ و کتابت برند و از مشایخ مجملا میخواهی که
از برای عوام از من مجمل فتوی بستانی **شعر** کز نه بیکار و منع بیکار بودی مرد را • قول و فعلش کی شدی هر گز دعا
دردرا • و چون بیرون آمد جامه در پوشید و در مسلخ بنشست فرمود که آن پوستین در پس پشت من بنهادید

دگفت نماز

رکعت نماز بگذاردم و حال آنکه وجود مبارک شیخ عظیم ضعیف بود و خستگی داشت پوستین نهاده شد و بنماز
مشغول شد و بسیار بگذارد من در دل اندیشه کردم که چون وجود ضعیف دارد و خسته چندین زحمت
بر خود چرا میدهد و تهجد گذاردن چون سلام باز داد روی با من کرد و فرمود فرخ چه فکر میکنی بزرگان
دین در دست نماز گذارده اند علیکم بقیام اللیل فانه داب الصالحین ما نیز موافقت ایشان میکنیم **شعر**
وقت دانا است دل از راز کجا بشکیبد • هر که هر نفس با سالک خود نفر سید • شب چو خلوتکه راز دل و
دلالا
محبوب دلست • عاشقان را جز از کجا میرسید **حکایت** پیر مومن گفت که حاجی عادل اردبیلی وقتی در سفر
بلب رود خانه رسید رود رسید و خر و اینک بیتیم با خود داشت و سیلی عظیم مغرق بود و مجال عبور عاجز
شد در برده مستور دل استغاثت بشیخ قدس الله سره برد حق تعالی خلاص داد و چون باردبیل رسید دعوی
ساخت و شیخ را قدس سره بخانه برد و در خانه وی عجوزه دقیقه بود که کبر سنش بضعف رسیده و بی طاقتی
انجامیده بود و در دهلیز استاده بود و از شیخ قدس سره در اعتاق خود شفاعتی التماس کرد چون شیخ قدس سره
بنشست بحاجی عادل شفاعت کرد که وی را آزاد کند حاجی عادل گفت شیخ آن عجوزه عمده ضبط خانه من است
نتوانم آزاد کردن شیخ قدس سره اشارت فرمود تا ترید آمد و پیش بسید بسر با وی گفت چون دست که بر کنار
سپید دو دمید تا در کار است و در خانه نهر و قبول نیست حاجی عادل سر در قدم شیخ نهاد و آن عجوزه را
آزاد و نفر دیگر را آزاد کرد **مثنوی** ذهر سیلی برون تا او نتد نفسی • که بر فراز آنها صدیقی نشیند • در این مهلک
بوقت دستگیری • رها کردند کسی را چون بسبندند **حکایت** پیر دولتشاه گفت که در زمانی که هنوز
ثواب تزلزل اعتقاد در فواد متخلج بود در دل اندیشه کردم و وردی آوردم که چون پیر جبرئیل کفش نو از برای
شیخ قدس سره دوخته است اگر شیخ آن کفش کهن که در پای مبارک دارد بمن دهد از نشان کرامات باشد
با پیر جبرئیل و پسر کربا کفش بر داشتیم و بحضرت شیخ قدس سره رفتیم اتفاقا شیخ حالی در خانه رفته بود با
با خود گفتم ای شیخ پیر و فای کفش بپوش تا که شیخ قدس سره در دهلیز آمد فرمود منها مبارک
فرمود کمال آن معلوم کردم که وقف پر ضمیر من داد و در کفش نهادم بپوسید و تا با آهنگ خانه کرد شیخ
صدر الدین ادام الله برکته کفش کهن بر داشت شیخ قدس سره فرمود صدر الدین آن کفش را از آن آن فرزند
بوی ده بمن دادا لی یومنا هذا هنوز در خانه او باقی است مغرم بدان استشفا کنند **شعر** که بسر کوی تو بسر بنهیم
خاک قدم سایت کرده تنهیم • کفشی که شرف زپای پوست یابد • افسر از تاج قیصر نهیم **حکایت** ادام الله برکته
گفت که نوبتی شیخ قدس الله سره از کشاسفی می آمد و اهل خود با خود داشت مولانا بنی تعمید ملحنی جمال الدین
اردبیلی رحمه و توکلی اصیل الدین و ضیاء الدین حکیمان باستقبال تا با قلام بیامدند چون براحت انجا در کنار
شیخ قدس سره رسیدند شیخ قدس سره شب آنجا نزول فرمود و آنجا بر گذشت مولانا جمال الدین
و توکلی و ضیر رحمهم الله با خود گفتند کمال آن طرف عمارت آبادانی و دیه نیست و شیخ از آبادانی میگذرد
و نزول نمیفرماید امشب اینجا در صحرا خواهیم بودن و جا و مقام نباشد و غذای ایشان و علوفه سیاه
نیاید و مرده معمار با پای از دست برونده اندو نیز و سوسه و فکر بر آن نمود شیخ قدس سره شب در صحرا نزول

فرمود ناگاه جمعی غلبه از خیل ایشان در رسیدند و بجا در هاء خیمها بیاوردند چندانکه چندی از برای
واهل شیخ قدس سره مهیا کردند و از برای شیخ قدس سره و مریدان خیمها بزدند و از برای هر یکی از مولانا
جمال الدین و توکلی و مصر حکیم جداگانه بزدند تا از این اصحاب ادزوی بریان کردند در حال جماعت مریدان از اطراف
در رسیدند و برنیانها و انواع نعمتها از برنج و عسل و غیره بیاوردند شیخ قدس الله سره چون نما فی الخاطر شان
دانست از برای هر یک آنچه ارادت خواسته بودند بفرستاد و فرمود هر که با بیران همراهی کند و او را حیات فکری باید
کردن و چنین لشوش حوددن که حق تعالی من حیث لا یحتسب رساند **شعر** لبر عجب حالی بود از شان خال ایم روی
هر حرمنوان مقصد و مضروا النعیم • وان شب معیدان نعمت حق تعالی بفرستاد که ان مجموع مردم ابنوه زیادتی آمد و آ
کسانی نیز که آورده بودند چنانکه از برای حاشت دیگر روز نعامت مردم بر داشتند و علیو جهان بیابان نیز چند
بیاوردند که از مجموع حیها بایان نیاد ثت آمد مولانا جمال الدین و توکلی اصیلی و مصر حکیمی چون کرامات و فضل الهی
والامانی القسم حق درین ترو مشیدند بعضی و توکل خود معترف شدند و گفتند هر آنچه این اثر و کرامات و فضل الحوالت
والا اگر پادشاه ابو سعید درینوقت بدین مقام رسیدی بهر احوب و شکر نیر ازین بدین زودی حاصل نتوانستی
کردند واین اثیت الاولایت شیخ و نظر الطاف خدای تعالی و تقدس **شعر** این کرامات که ذکر کونه عیان بینیم
بنت الانظری اثری از نظر لطف خدا **حکایت** خواجه نظام الدین ابو بکر الیبن خوافی اراد بسیلی گفت که روزی جلال الدین
محمود فراهی که خواهرش قاضی مبارکشاه بود و مولانا رکن الدین هروی و قاضی صفی الدین هروی و سید شمس الدین
و سید جلندهی و قاضی شمس الدین سیدکلی روزی چند در خانه من بودند و چنانکه عادت مردم ظنان باشد بیکدیگر
چیزها میگفتند بعضی میگفتند که بزیارت و حضور شیخ ساعتی برویم و بعضی امتناع مینمودند جلال الدین محمود
گفت اکنون شیخ را در خواب دیدم بیایید فتن پس تصمیم عزیمت بزیارت کردند اما باتفاق گفتند که ما هر یکی چیزی
در خواهیم محضور شیخ رویم اگر هر یکی را آن چیز بدهد که خواسته او باشد از جمله کرامات او باشد والا ما
لمرا جا او شیخ انکا باشیم جلال الدین محمود گفت که چیزهای بعید در خواهیم نه چیزهای معهود که با حضور حاضر باشد پس
جلال الدین محمود گفت من شانه آبنوس میخواهم که بیدی مشک بمن دهد که مرا ابوه و ضایع شده مولانا رکن الدین هروی
گفت من شانه آبنوس میخواهم که دیگران نسیه بهرم یا سید جلندهی نارد مزخرات وحالانک درین موسم نادر باشد
باشد قاضی صفی الدین سراوی گفت من چیزی میخواهم سهل که ریغه نان لطیف و عسل میخواهم پس متوجه شیخ شدند
شعر پای دل هر یکی دیگر ره هوس • در سلسله قید هوایی بسته • چون بحضرت شیخ قدس سره رسیدند
شیخ در خانه که مشهور بود بخانه سلیه یوسف نشسته بود چون بنشستند شیخ قدس سره اشارت فرمود تا طبقی
و آبخی علی دلوزی تا سفره آوردند که ده نان لطیف و عسل خوب جماعت چون آن دیدند بهم بیکدیگر دیدند بعض
سفره برداشتند شیخ قدس سره شانه و آبی سرعن آوردند فرمود که در نیجا شانه ایست که لایق من نیست و شانه را بر کشید
شانه آبنوس بود و با شانه بیدی مشک از شانه دان برآمد بجلال الدین محمود و بمولانا رکن الدین هروی اشارت فرمود
که اینها شما راست هر یکی آنچه میخواهید بردارید هر یکی آنچه خواسته بودند برداشتند و ساعتی بنشستند چون شیخ
نانقه مود تعجب کردند که تمامت کرامات که دیدیم و یکی پس چون برخاستند که بیرون آیند بوقت تودیع نهاد

اشارت فرمود که این نان بود از انبار بیامد و این نان سخت بزرگ بیاوردو بازکرد داد که دیت کرده بود اصحاب
چون آن حال مشاهده کردند حال بر ایشان بیکبر دیدو هر یک معتقد کردیدند **شعر** بر لوح دلی که نقش اسرار خداست
اشکال اجابات ضمایر سیدات **حکایت** مولانا محیی الدین گفت در ولایت خلخال اود دیر هر لیر کرو امیرامی
کدخدای بود و نقد بسیاری داشت و از مواشی هزار گوسفند داشت باد بیل آمد که گوسفند از این مستلک
بمو قان بفرستاد بحضرت شیخ قدس سره رسید لیکن استحکام قوی در قواعد اعتقاد نداشت مکر شیخ قدس سره
بسیار بوی التفات نفرمود چون برفت با خود گفته است گفته اند که هر کس که چیزی از برای شیخ می آرد شیخ بوی التفات
میکند و اگر چیزی نمی آرد التفات نمیکند و برفت و آن شب به کلخوران بود همان شب صاعقه بر گوسفندان او زد اکثر
کرد امیر چون اثر کم اعتقادی و فکر باطل خاطر ایشان بدید که در شب واقع شد با مداد آن باقی گوسفندان را بمو قان
وا بحضرت شیخ قدس سره آمد شیخ فرمود اکر امیر خدمت گفته بودی که اگر کسی چیزی از برای شیخ می آرد بوی التفات
میکند و اگر نمی آرد التفات نمیکند اعتقاد آن شخص است که اعتقاد او را براین باعث میشود و بر آن میدارد که آن چیز می آرد
والا محقر مراجع محل بجو خدمت آنان نیسید لاجرم چنان دید **شعر** همه ملک روی دنیا چه بود غبار راهی • نظر
رحمت باید و کون دنیا ید • برکوه قاف قدم دو جهان بوقت حت • جو خیال نقطه قاف بون بر نیاید **حکایت**
بن بحیی باغنار گوید که مرا برهم خلخالی که از دبیر کزخ بود گفت که در خلخال طالب علمی بود در علوم ظاهری مستعد لیکو
مدتی میل بر آمد که او وی مبالغه میکرد و در اشراب اعتقاد طایفه شیخ قدس الله سره واو پای ای الا مستحکم کرده
نمر دست رد بروی قبول او نهاده تا طاقت دست توفیق بگریبان او نتبش رسید و طلبش بحضرت شیخ قدس الله سره
کشید و توجه بار دبیل کرد که بخدمت شیخ قدس سره رسد و توبه کند و چون روان شد و بکریوی سیخ بدرسید حدیث
اثر نتبش قوت گرفت با خود گفت اکر اجل مهلت دهد و مدت عمر تا آنجا نکشد عهد کرده و دل توبه عنی عظیم باشد قال
بهوابه ولیست التوبه للذین یعملون السیات حتی اذا حضر احدهم الموت قال انی تبت الان پس بر آن کری نوشت
و بلب تا سوس صحرای انجا دستر بود آن سوس را بکرفت و گفت این ابنیت دست شیخ میکرم و توبه میکنم و بیر ابر هیم
بر آن کوه کرفت و توبه کرد و چون از انجا با دبیل آمد و محضور مبارک شیخ شیخ رفت و میخواست که توبه کند شیخ قدس سره
فرمود مولانا با او توبه کردن گفت توبه نکردم فرمود در کریوه سوس را بعوض دست ما نکرفتی و توبه نکردی سر در قدم شیخ
نهاد و تلقین بگرفت **شعر** این عرنفیسی که مدار شرضی است • زنهار زوقت فرصت دست مداد **حکایت** شیخ شیخ علی
الیاسان که از جمله صلحای متعین بود گفت ما در عثمان توبه کار شدم بود و همه شب بذکر کردن ما از رحمت خدا
میداشت بوروزی و برا گفتم که شیخ بخود فاتحه درست نداند خواندن تو تا چند ما از رحمت خدایی مغذب داری برادم
گفت اکنون چیزی تا این زمان بحضرت شیخ رویم اکر این ماجرای من و تو اطلاع داشته باشد فیها والا از توبه توبه کنم د
ساعت ازین فکر و اندیشه بحضرت شیخ قدس سره رفتیم نماز شام بود و موذن قامت نماز کرد شیخ قدس سره الله لطیف
رحمه الله گفت که امامت مرخواهم و امامت داد در پیش استاد و مرا در جنب خود باستاند و نماز کذارد چون از نماز
فارغ شد روی با من کرد و فرمود پسر الیاس فاتحه درست میخوانم یا نه طاقتم طاق شد و بر قدم و فاو گشت و در زمان
من نیز توبه کرده و توجه با اخلاص کردم **شعر** در دل چو بدل راست شد کردد زبان ترجمان • چون در سر کوی تو دیدم ما

نیاز اش عشق جوانمرد **حکایت** نظام الدین بندکو گفت که حاجی عادل بزاز اردبیلی گفت نوبتی از اصفهان می‌آمدم
در دل با خود نیت کردم که عهد ... بحضرت شیخ آوردم چون نزدیک بدر مصلای شهر اردبیل رسیدم بیرون دیدم وان
تغیری در خاطرم آمد که نیم از آن قماش ایشان بر در دروازه بودند و برادر غیبی دلالی بفضل آورده بود ندر مقابله آن
باستادند باز در دل بکردانیدم که نیمه دو کامکم و چون در شهر آمدم و بدر خانه مرحوم عالم ربانی خواجه کمال رحمه الله
رسیدم باز گفتم با خود که نیم چون بدست بوس شیخ قدس الله سره رسیدم شیخ کاهی احوال و اخبار میپرسید از ثبات
و فسخ کردن و باز عزم کردن و باز فسخ کردن با من تقریر فرمود آنحال یکره دیدم و آنرا با دار رسانیدم و دایم از شیخ
خایف میبودم **شعر** هست جو جاسوس علم از خفایای ضمیر • نقش خیال از میرسم زکشف خاطر الخواطر **حکایت**
مولانا محمد خلخالی روایت کرد از پدر خود مولانا سراج الدین رحمه الله که او گفت تعجیل بودم بشی واقعه گفته بودم و آن
شیخ قدس سره عجلت نخورده رفتم شیخی یک دانه قصب بمن داد و بمن بدم چون ساعتی بکار مشغول شدم در واقعه دیدم که ما
دانا و بلید یکی شخص و میرفت ملول شدم با خود گفتم این با شیخ چه گویم با ندران شب احوالی چند دیگر بدیدم
ببندکی شیخ آمدم اینها را بگفتم و آن یکی نگفتم خواستم که بروم شیخ در حال گفت مولانا آن دیگر نیز گوی بر عقل بیان کرده بگو
برخود بلرزیدم و گفتم خداوند چنین و چنین دیدم فرمود لابد قصبی هر یکی خود دانا و بلید باید چنین واقعه آشفته اند **شعر**
صیقل زد این صفحه آیینه را • زنگ املا ... بر کبر حسد زنگار آورد • پاک نبادا زرا کجا تا بدیع با کی اندازند • لعمر
آکو درین الوهکی یا آورده **حکایت** همچنان مولانا محمد گفت که پدرم مولانا سراج گفت رحمه الله که وقتی که بتبدیل ذکر
ذکر مشغول بودم شیخ لسان واده کرد مکر در ... بودم و پسر محمد شاه طفل بکهواره بود لبیک ... اوقات
بمی جنبانیدم بنده و با لا اله الا الله میگفتم تا وی در خواب کنم بعد از مدتی چون بحضرت شیخ قدس سره رفتم و واقعه گفتم
فرمود از جای مولانا چرا دیگر ذکر کردی گفتم خداوند تا تو دستوری داده دیگر ذکر نگفتم فرمود مولانا آن شب که گهواره
میجنبانیدی بر تو لشب که میگفتی در عالم اینر افتادم و انصاف دادم **شعر** علم جاسوس قلوبیم عسی دان که ایث
کردیم کو جبر و متر لکه دمطا کرده **حکایت** اخی بدل خلخالی گفت سه واقعه دیده بودم یکی را پیش پیر یوسف ابکوی
گفته بودم چون بحضرت شیخ قدس سره رسیدم آن دو واقعه را عرضه داشتم و شیخ قدس سره جواب فرمود
آن دیگر نیز بگفتم شیخ فرمود مسلمان متغیر کردانید بجواب ... دو گفت این ... گفتم خداوند چگونه فرمود که با کسی
دیگر گفته گفتم بلی با پیر یوسف گفته ام **شعر** این لعبت ستو سر اپرده غیب کز پرده علم او برون می آید • اسرار موزون
کشف و سرم را داند که بعرض کامجو نمی آید **حکایت** مولانا محمد گفت که مولانا سراج پدرم گفت که شیخ
قدس الله سره بر بام زاویه بزرک نشسته بود و در مزاج مبارکش ضعفی بود و من در تحت منزل استاده بودم و
شیخ بر دست گرفته جوانی بیامد و پیش شیخ باستاد ساعتی تا که شیخ قدس سره فرمود مولانا در زمان جنید ...
مکر شخصی در خاطر بگذشت که جنید را کردن سطر بست جنید رحمة الله علیه گفت از نهایت نظری ... و اکر نکردن ...
کوزه بگفت **شعر** چون سر از جیب جلالت برکشد آن سروران • کرد نطاق بند گریبان دو کون • آن جوان چون ... بشنید
نعره بزد و بیخود شد شیخ قدس سره برخاست عصا از من بستد عصا بام فرو آمد من نیز از عقب ... تا تو ...
کند سوال کرد که چه حالت بود گفت مراد در خاطر بگذشت که کردن شیخ سطربست شیخ علی الفور فکر ضمیر ...

بارکفت

بار گفت **شعر** کردن افرازان بام لامکان نو بنوند • نو بنو از پرده اسرار دل دانسته اند **حکایت**
مولانا محمد گفت از روایت پدر خود که نوبتی بحضرت شیخ رفتم قدس الله سره بسیار جماعتی بسیار تحفه آورده بودند
بر زنجیره و دوم زر بشخصی داده بود که بشیخ دهد چون آن عظمت شیخ و عطیه و نعمت بدیدم خجالت بروی افتاد و در دو
فکر کردم که این دو درم بدست شیخ چون دهم و دو درم چه چیز باشد بحال شیخ قدس سره دست بر آن کرد ...
کلام سلیمان بیرون آورده فرمود مولانا این دو کلاه فرا زار می و آشنه بیره ... که مال ما نیاوردی
از برای آن فرستاد که لشکر سلیمان باشد که حقیقتا ... یوسف بعد صلوات الله علیه بکلام سلیمان تا در عرض قیامت ای نهایا
کا شخص چنان بحق از ضمیر خود شنید در پای مبارک شیخ افتاد و آن دو درم در نظر شیخ فرو نهاد **شعر** ما بر احلام
با ندایم یاد اما • ورنه مال الدنیا ... دنیوی با قدر نیست **حکایت** روایت کرد پیر عثمان کرهرودی که او گفت
یک دو سال ایت دو سرکار داشتم که بواسطه معیشت من بود تلف شدند و بمردند چون بحضرت شیخ قدس سره رفتم در خاطر
آوردم اگر شیخ اولایتی باز گوید که حمیا یا ... انده بر خاطر که بحضرت شیخ رسیدم فرمود پیر عثمان شکر بکن که کاو
و ضیاع خیش بمرد **شعر** کر کاو تو در صحرا بیدولت زبکار تو • این کاو و زمین و فتنه کی تا پدید آند **حکایت** مولانا
العالم الربانی تاج الملة والدین محمد شاه الاردبیلی ثم الماغی ... گفت در وقتی که بخانه و ... حضرت شیخ قدس الله سره
تومین اجتهد دادم دیل در سن شباب بتحصیل مشغول بودم روزی وقت غروب بر در آن استاده بودم یکی از طالبان
گفت چه بد کرد مشغول بمثنوی در تربیت مثنوی نماز شام بر آمد بجانب ... فرود چون شیخ قدس سره نماز بکذارد اول
سخنی که از کلمات طیبه فرمود گفت که بعضی طالب علمان را چرا تربیت مثنوی ... طالب علم که هر روز درسی میخوانند و علم و
خیری میدانند که دی در نزد انسته تربیت است چون این سخن از کشف خفایای ضمیر ما بود دلم شاد شد و زرد
همان وقت همانه هوس عنان کش دل شد و باز بحضور شدم **شعر** حرکنی النشاط و هاج قلبی • وان القلب
تتبعه النفوس • شیخ قدس سره چون نماز شام بکذارد بعته فرمود بدین عبارت که طالب علم هر روز نحو میخوانند
و میخوانند اکر نخوانند از علم باطن بخوانند یان دارد بدانستم که این سخن با من میفرمایند گفتم نیز زیان ندارد تو به کردم
شعر سالطلب علما ما فعاعیر عینه • واصرف عمری فی طلاب الحاث **حکایت** مولانا تاج الملة والدین محمد شاه
زینت بکنه گفت شبی نماز خفتن در خدمت شیخ قدس الله سره بکذاردم و شیخ قدس سره تسبیحات مسنونه را بعد از
فرض نگفت بعد از سنت و وتر گفت در خاطر من بکذشت و در خاطر بکردانیدم که تسبیحات بعد از فرض میگویند شیخ
بعد از وتر چرا گفت میگویند و شیخ بجانب خانه تشریف فرمود و من نیز بجانب خانه رفتم ناگاه یکی آمد که شیخ قدس سره
ترا میخواند چون بشرف حضور رسیدم فرمود میدانی که مشایخ تسبیحات بعد از وتر چرا میگویند گفتم یا شیخ نفرمایند
فرمود از برای آنکه فرشتگان منتظر می‌باشند که فرض و سنت بحضرت میبرند ایشان را براه میکشند بعد از آن بتسبیح
مشغول میشوند **شعر** نقش بندان خیال در حجاب دل بفکر • نقشها بستند کو از لوح خاطر خوانده **حکایت**
مولانا تاج الدین محمد شاه زینت بکنه گفت که نوبتی در تا ... خواجه افضل سراوی رحمه الله از حکام عظیم بود و از
اکابر حاضر بودند قوالان اجری میگفتند شیخ قدس سره بسماع رفت چون سماع بنشست فرمود که قوالان اجری بدهید دو
دوستی دینار چند با مانت داده بود که آن را بکسی دهم در خاطر میگفتم که از وی ... دهم که اما نست علی الفور شیخ

قدس سره فرمود که در پهلوی من نشسته اندیز و میگویند چون دهم برکیم و بدو معبد از آن عوض سن الحاجی نجوانی
سخن مافی الضمیر من بود در می جنید بداده یاد فرمود همچنین کن **شعر** چو نصیبا بجو داو بر سخاوت آورد • زانچه
کرد در زمین عمان صفت کوهر نثار **حکایت** مولانا محیی الدین گفت در ولایت ختلان بودم بدیر که مولانا خطیب بود قرینی
با جماعتی بحضرت شیخ قدس الله سره کمترینی آن مولانا عمر مسیح حاجی نجم الدین بود ای معروف بر نده رفته بودند آنجا
بعضی از طالب علمان حیث تعصب بود بحث صوفیان مشغول شدند و مولانا عمر نیز با ایشان هم زبان شد چون سبب حسد
مولانا عمر سفر لاحاجی کسی در بیش بود که از کسی بعد از بر خواسته بود آتش در دل از سفر لاطا افتاد و لیکن بامداد چون
بحضرت شیخ قدس سره آمد نی حالی شیخ فرمود مولانا الغیبة اشد من الزنا چون غیبت بحضرت از دنا است خشیت ادینا
بنا باید کردن مولانا عمر چون بشنید توبه کرد و بهای سفر لا طلب آباد **شعر** چو نه نان اندر دنیا نه آورد آتش تیز • تا
زان خشی برون خود دوش سوزدش • مرد می باید مؤدب از دین تعلیم کاه • و در قهر آتش ناد آید ادب سوزدش **حکایت**
خواجه آقا کوید کی مجوری بود با تو نام طالبه کار کرده • با اعیانی کردی روزی آتش شوقش تا بر کشید در بحکم
افتاد که شیخ مرا یاد نمیفرماید دیدن بکشاد و این مهملوی انشاد کرد **ابیات** دین کین سر کسود ای تو کیجی • دین کین خرج
خو بیرا سرم دیجی • دین سر با مسکنه ایچ نه دارم • خود تو کجی کی و بخشی جو کیجی • بعد از آن بیرون آمد و بار بر
وی حجت حوایج ناویه آورد شیخ قدس سره بوی فرمود باما درت بگو که میخواهی که ما تو را یاد آوردیم تن و سر نیز
میفروشی منت چون یاد آوردم و حال واقعی او بود که فرمود از همین او **شعر** ما کیی اصحابان بیشوی نظر یاد کنیم • کو به حال
رقیب عاجز خویش است **حکایت** مولانا محیی الدین گفت روزی جماعت الاوقیا بحضرت شیخ قدس سره می آمدند از میان
پیر نوشروان در راه با جماعت الاوقیان گفت که امسال البیا زحمت کشیدم ام از برای باکی از بینه محمود الاوقیات
اردبیل الارق بحر ه و بیرون صنتان دویم کرد بهی است در صنع کوه • چون بنیند کی شیخ رسیدند روی مبارک تا بی
نوشروان کرده فرمود پیر نوشروان سی سال الحوتم تا زد اد شکر نکردیم ما که کثرت داد شکایت کنیم انکه محمود و کتا
الاوق کرد و گفت که شروع مزو و از بهر خود بی این هر دو که ایشان در راه اندازم بود بدنیا الیان کیف **شعر**
حرف ابر اکر در مکتب دل میخوانند • لوح جان از علوم دل ما میدانند **حکایت** خواجه امین الدین گفت در ایام صبی با
در جوال صید میرم که در کوه میبهند و آن بین معنی مترسیدم تا روزی بحضرت شیخ قدس الله سره رسیدم اشارت فرمود
که لیس الذین بالایبا از رعایت ادب غیر فتم مبالغه فرمود با لا رفتم و در دل این اندیشه خواب داشتم یا کلمه فرمود با
وقتی کمتر کودک بودم من نیز میدیدم که در کوه میبهند عادتی که بود در آن کوه میبهند چون یاد آن کلمه شیخ میخود
لیشدم ایمن که دیدم **شعر** راه مجز زدل بعد ل ما بکشادند • قفس سری نهانی خبر ها دادند **حکایت**
پیر مومن بابا گفت نوبتی شیخ قدس الله سره مرا فرمود که بفلان جا برو و کار دیگر از برای حصاد غله بسیار بر فتم و کار کرد
بیاوردم در آمد از همای گرم بود و من با ده حرارت دم از آن کرده و آتش شدم با خود گفتم چه بود که شیخ خبر کی خنک
عز دادی چون بحضرت شیخ قدس سره رسیدم بر سبیل کار کرد آوردی گفتم بلی حرارتش خانه مرعد ابر و عن داد
و گفت ایشان تا آنکه تر از ایل شود که جز خدا هیچ اسبی هم دم با رخ کرها یا لطافت دارد تا ن عد سبیت لحاظ **شعر**
آتش عشق تر داریم **حکایت** مولانا شمس الدین اقسوقی گفت که از طالبی سر اوی معبود الزوایه شنیدم که او اتهام

ادا

زکی فرخان سراوی روایت کرد که او گفت با جمعی خواجگان سرا از زرابانح می آمدیم چند نجوالی ارد بیل رسیدیم گفتیم
با آن جمع که حیف باشد که تا باین موضع بیاییم و زیارت حضور مبارک شیخ در نیابیم چند با تفاق متوجه زیارت
شدیم خواجه خواجه عوض شاه • راوی گفت با من که ما را بزیارت شیخ آورد بی اگر شیخ صاحب دل باشد از برای
ما عسل بیارد و اول پیش من نهد تا من بیابم که او صاحب دل است چون برفتیم و زیارت دریافتیم شیخ قدس سره مالا در
بر دو عاد مان سفره بیاوردند و عسل بیاوردند شیخ بجانب من نظر کرد و فرمود اصحاب از راه رسیده اند و سر ما خورده عسل
با جین بیاورید فرمود پیش آن خواجه نه که او عسل دوست میدارد **شعر** چون بلیشان بخشم دل نکرند •
هر یکی آرزوی خویش برند **حکایت** مولانا شمس الدین گفت که از مولانا جبرئیل شنیدم گفت در ایام شیخ قدس
میخواستم که را او بیابم و در تعیین موضع آن متردد بودم شبی در واقعه دیدم که شیخ قدس سره آمد و در مقامی بجای سکینه
ذوق بر آن نجوار از آن حال بیدار آمدم آن مقام را نشان کردم و آنجا او بیابم کردم و بعد از همچنان شاکر بین معنی بکنت
شیخ قدس سره بتیر بر میرفت با مدد و در انجا تر و او فرمود چون شب بیگاه شد و مردم بر فتند و مقام خالی شد شیخ
قدس سره وقتی بستند خواست و انجا که دیده بودم در آن موضع در سماع رفت و ذوقی خوش بر آنجا کرد آن بدیدم بر زدم
و بگریستم بعد از آن شیخ فرمود مولانا جبرئیل دیدی که ما در پیش از این مجلس آنچه دیده بودی این زمان حاصل شد و ماند
جل اسیکنی **شعر** نقش دهمی که رفتهای ضمیر نیست • خاطر بجا بر ورق دفتر ضمیر تو نکو • سلب هر سبب با بجان نام او آن صغری • و
کبری همگی شیخ تحقیق نکر **حکایت** پیر زاهد فرنزی گفت که در دیه هر نرطالی بود سلیم القلب که بر کارهای دنیوی زیادت
وقوف و تصرف نداشت نوبتی هشت درم زر داشت عبدالله کبه جمع صرف کند از انجا برخواست و آن هشت درم زر به او
ار دبیل در فت که با حضرت شیخ قدس الله سره بگوید تا آن درهما را بستاند و بجه صرف کند چون روزی چند در آنجا
بود بیتوانست این سخن در حضرت شیخ گفتن روزی شیخ در کلمات کرم بود ناگاه روی بجماعت کرد و اشارت باز طالب
کرد و فرمود ما را طالبان باشند که ایشان را در دنیا هشت درم زر باشد و بان قصد که خدای تعالی اسند کردن
چون شیخ بخلوت رفت آن طالب آنجا آمد و گفت با دار آن هشت درم تو بیرون آورد شیخ فرمود نیر با این نیت اسند که شیخ
بگوید که این را چه صرف کنم ابن التبریزی بره و از برای بچه خود بس و بر الی بوی داد بره جرب علیم که این ده جرب علی زمان بیا
خوش صرف کن **شعر** عاقلان بلبه داریم اندیش بازار باز • در اموال بسته عرد سوال جیث • بیستکرم
از نیستی و در وی هستی دل ختن • جسم خسته دل شکسته نیت و همت در دست **حکایت** هم روایت است از پیر
هر بزیکه دانشمندی دعوی درویشی میکرد روزی در مسجد هر یک کلماتی میگفت در اثنای آن گفت روزی بجماعت
شیخ قدس سره رفتم و در خود گفتم که اگر شیخ اولیائی باشد و مرا پیش خواند و احوال عزیز پرسد چون بر او بر حاضر شدم
با تنده در بگذشت و شیخ هیچ با احوال عزیز دلخت بعد از آن بخلی منکر شدم و با خود گفتم که من بهتر از شیخم که مرا
طالب علم دارم و عمل بیننده میکنم و تقوی و ورع دارم چون این بگفتم وقت نماز در آمد بعد از او بیرون رفتم و نماز بگذاردم
چند از نماز فارغ شدیم شیخ قدس سره باز نشست و بکلمات مشغول شد در میان کلمات گفت که تا چند کوی
من بهتر مرد علم و تقوی و ورع دارم بگذار تا فردا الجاد دیم انگاه بیینی که بهتر است بجا انتم در دیار شیخ افتادم
شیخ فرمود مولانا هیچ شک نیست که علم نیکو است اما بیدار اهل علم بها است **شعر** روز بازار عمل را کار و

بابی دیگر است و زبرای نقد آن بازار کاری دیگر است حکایت مولانا شمس الدین گفت که مولانا الحاجی عز الدین
گفت روزی در صحبت مولانا نجم الدین سلیمان و پسر فخرا و ربا جمعی از طالبان میرفتیم بخدمت شیخ قدس الله سره
چون پسر فخرا آورد با هم دنیوی بود از راه بگردید بغدادی آنچه برفت در طالع خوش اسب بفتاد با خیل بخت
و کم شد و چون باز آمد بخدمت شیخ رفتیم شیخ قدس سره در زاویه بکلمات مشغول بود و حالی روی بمولانا نجم الدین کرد
و فرمود مولانا هر طالبی که بخدمت شیخ رود و در میانه بهم دنیا مشغول شود خر چنین بانعت با او شود و در طاعت
غارض کرد در راه خدای تعالی بچه باید شیخ خام دنیوی با ید رفتن شعر ملک دنیا نعل کفش به روان عشق او
ای بسا نعل که در راه طالبان افکند او حکایت مولانا شمس الدین روایت میکند از مولانا حاجی حافظ قزوینی
که او نیز دانشمندی از شیراز با اسم تجارت به تبریز آمد و در روزی چند مولانا ناصر الدین شیرازی رحمه الله با او میگفت که اراده
پیش آورد و توبه به دست شیخ قدس الله سره بکن بهیچ نوع مطیع نمیشد تا روزی مولانا ناصر الدین کلمات چند از شیخ با وی گفت
وی در جواب گفت من بایشان معتقد نشوم با خود شیخ او دیدم و امتحان چند کنم روزی چند برخاست و بخدمت شیخ رفت
چون مراجعت کرد بشیر معتقد شده بوده و توبه کرده و تلقین ستده و در کار آمده شعر در صفاهای صدق کام زده
چنگ در حبل اعتصام زده . از وی سوال کردند که سبب توبه چه بود گفت چون در یافتی گفت چون باردبیل میرفتم سوال
چند در معنی کرده که از شیخ قدس سره سوال کنم چون در رفتم و پیر رفتم نماز ظهر بود شیخ با مدعیون نماز بگذارد نشسته و بکلمات
طیبات مشغول شد و جمال الدین در پیش شیخ سیدی نشسته بود جمال الدین گرایف و در طاب دیگر دو کس نشسته بودند
و سیم من بودم و شیخ بکلمات کرم مشغول بود روی مبارک با سید جمال الدین کرده و جمعی از طالبان که حاضر بودند هر باره نعره
زدند من چون شعری تمام با سماع داشتم و از استماع باز میماندم منکر آن طالبان شدم و خواستم که از شیخ سوال کنم
که این نعره زدن چیست و چه معنی دارد هنوز این اندیشه تمام نکرده بودم که شیخ در کرمی آن کلمات روی مبارک با من کرد
و سر دست بر دوش من زد و گفت چون عشق بیش از بس بود ولابد کنم فریاد از و چون این حال از من بود با من نمود
شیخ شدم و اختیار نماند پس شیخ برخاست و در خلوت رفت و مرا طلب کرد و هر سوالی که در حیا با ی ضمایر و خفایای
خواطر داشتم شیخ تمامت در خلوت با من بگفت و تسلی من بکرد آن من سوال کنم شعر درد و اثا بخاطر بوده پوشان
داشتم تا گشوده برجمع اندر خفا ها رنیا بکار . دست آشنا فی نقاب از روی ایشان برکشاد . هر یکی را آن جلوه
حسنی بود از هر کنار حکایت مولانا شمس الدین روایت میکند از پیر احمد سرفی که او از فقیه محمد سرفی کرد او گفت که
بخدمت شیخ قدس الله سره بخلوت بودم روزی برفتم تا بخدمت شیخ رسم و واقعه بگویم علیه قوی از طالبان
بر در خلوت ایستاده بودند من در خود اندیشه کردم که اینها پیشتر از من آمده اند تا ایشان را واقعه گفتن دیر شود
مراجعت کنم باز گردیدم و در خلوت خود در رفتم و مراقب شدم دیدم که دریچه در خلوت من گشود و آفتاب در خلوت
و تمثال ذرات بمثال الحیوانات عموجه دیدم که در آن شعاع آفتاب حرکت میکنند و موج میزنند تا گاه شیخ را دیدم که در
کار از در خلوت در آمد و دست کرد و از میان آن چندین هزار حیوانات یک موجه بگرفت و بر دست من نهاد و آن موجه
از یک پای لنگ بود پس فرمود فقیه محمد کسی بتواند تعبیر کردن و داند که میان چندین هزار حیوانات یکی لنگ است
بداند که طالب بر در خلوت است تا او را در خواند و واقعه بشنود و تسلی او کند شعر چون سلیمان وار دل

اکن

و آن عادی اتمل وجود . زیر سیر باد پای صرصر کام آورد . دارو حال و قصه هر چه دانی نکو . کو ز حال الحال
سر خویش پیغام آورد حکایت مولانا شمس الدین روایت کرد از پیر عوض خرقانی که او گفت بخلوت نشسته بودیم با یاری
سخن بهشت فرو آورده بودیم و بحثی میرفت از حور و قصور و انهار و اشجار بهشت چون بعد از زمانی بخدمت شیخ قدس الله سره رفتیم
هنوز ننشسته بودم شیخ قدس سره فرمود فرزند کسی که در خلوت باشد باید که بخدای تعالی مشغول باشد و دست از حور و قصور و
بهشت و انهار و اشجار بدارد و در پای شیخ افتادم و توبه کردم شعر همت عاشق صادق نبود حور و قصور . هر که دارد نظر
آید نبود غیر قصور حکایت روایت است از حاجی فخر الدین بوجبدی که روزی در خدمت شیخ بودم قدس سره و گردی طالبی
چند از برای هیمه رفته بودند و دیر باز گشته و خادمان شکایت میکردند که در مطبخ هیمه نیست شیخ قدس سره روی با من کرد
که حاجی فخر الدین برو و اگر دو سه تا بازدان و زود تر هیمه برسان گفتم من میروم اما آن راه ندیده ام شیخ فرمود تو برو
همراهان تو بیش تو فرستند روان شدم و چون از شهر بیرون آمدم راه نمیدانستم چون اندکی راه برفتم دو کس را دیدم که پیش من
رسیدند پرسیدم که کجا میروید گفتند بدان جا میرویم که شیخ ترا فرستاده است و همراه من شدند و چند انکار ایشان از من بیشتر
که چگونه ایشان را عقب داد نداده و خود بدانستم که شیخ ایشان را در عقب فرستاد برفتم تر دیدا را بدیدیم که کرد و نهاده آمدند
و هیمه می آوردند ایشان الا راه کردم و با خود گفتم چون تا اینجا آمدم تهی رفتن حیف باشد با خود اندیشه کردم
شد اینجا و پیر و در زمان برم و هر شته سبک فقیر کندم سبید بهم وآن کندم را بشیر بنده و فتی کندم آبی با شکگی
لبا ذم و با طالب علمان هیچ دیم این اندیشه کردم و برفتم و و با خود پس دیدم چون بخدمت رسیدم شیخ
فرمود و گفت حاجی فخر الدین سبک کار که ترا فرستادم رفتی و شنه خریدی و بدی و بکندم سبید دادی
و بشیر بردی و بکندم آب و کشکک پختی و بطالب علمان دادی مرد چنین باید چون سبک کار بروی چند کار
بر آرد شعر بکار خانه ما گر یکی کند کاری . هزار کار شی از آن کارها تمام شود حکایت هم روایت است از حاجی فخر الدین
بوجبدی که در منبر بلبسه صد و سیا کان بخ بدیه و بطرف کرم و دبردم تا نمروشم نیلاه کم فیرتم با خود گفتم که در اس المال
چند بخت بگردم و بخ چند حبه کاد از برای شیخ قدس الله سره و یک مقنعه از برای محترمه اسلام رحمة الله علیها
بیم چو این نیت کردم و کمان بفروختم مقنعی با چند کرکا بر گرفتم و بخدمت شیخ قدس سره میرفتم در دیه خولجه دیر نزول آمد
مردم دیه خوشه چند انگور آوردند بغایت خوب بود آن انگور را در سبدی نهادم جهت شیخ و دو خربزه دیگر جهت شیخ
ستدم و از آنجا روان شدم چون باردبیل رسیدم هنوز در شهر نا رفته پسر بابای مراغی را دیدم رحمه الله که بر بیعی
آب وضو ساخته بود و نماز میگذارد چون نماز ادا کرد پیش وی رفتم و از آن خربزه یکی بوی دادم چون بخدمت شیخ
قدس سره رسیدم و شرف زیارت دریافتم تبسمی کرد و گفت حاجی فخر الدین درویشان فکر راس المال و ربح نکنند از برای شیخ
خود چیزی نیت نکنند و چون نیت بکنند در میان راه دو خربزه یکی بر او دادن و هند اما تفاوتی نیست که هرچه از آن ما است هم
از آن یاران و فرزندان است شعر چون با دل تو بهر چه میراهیم از مصدر و صورت فیست کاهیم حکایت هم از حاجی فخر الدین
بوجبدی روایت است که در ایام طلب علم که در تبریز بودم روزی با مولانا اسعد کشتاسفی و چند کس دیگر از طلبه علم بباغی بتماشا
شو بنی رفتیم و قدری تو و عسل با خود برده بودیم چون سفره بنهادیم و دست بطعام خوردن کردیم سخن شیخ قدس الله سره
فرود آوردند و مولانا اسعد انکار عظیم داشت سخن انکار آغاز کرد من گفتم انکار مکن که شیخ از اشراف باطن ما این حال

می باشد و عمید اند که چه میکویم کفت اینجاست که شما همه صوفیان را بای اعتقادها کافر میشوید بعد از مدتی مدید بحضرت
شیخ قدس سره آمدم فرمود حاجی چرا صحبت ما انکسان میدادید که تو و عسلستان را میطعنه کنند که شما با عنقای کردن حق
صوفیان دارید کافر میشوید بپای مبارک شیخ افتادم و کفتم او این سخن بلند دیدید بر کفت تمام الجوینه معلوم شد فرمود که
ما را مرغی هست که از الجالسین القلوب چه اسند آن مرغ از بهر ما این خبرها آرد **شعر** مرغیست مرا در آشیان قدسی کز بهر ما
خبرها آرد و کر هیچ اسرار جهان بما نکوید هوش کو بد اکرم ز حال بی **حکایت** روایت از حاجی جمیل سراوی که روزی
شیخ قدس سره از سفری آمده بود تمام نبات و قوتی شکر از برای شیخ قدس سره آورده بودم و خواجه سراوی بابا حاجی
با من بود و چون بخدمت شیخ قدس سره رفتیم در وقتی که در خلوت میرفتیم بوی دادم و چون شیخ قدس زیارت در یافتم خادم
تبرک از دست بابا حاجی بستد و خواست تعریف کرد که او آورده است من حیا کردم نتوانستم کفتن که من آورده ام و
ملا الیخانی ... شیخ ... سخن خواند و کفت چرا سلوکی اکر ... که پنهان کاورد
زخدا امید اند **شعر** کر خلوص اخلاص و پاهیچ نباشد • سهلست که ما نکس که بما انست بما **حکایت**
محمد شاه پسر مجد اردبیلی کفت که جماعتی از درویشان بخدمت شیخ میرفتند و ماه آرزو می بود که بخدمت رسیدند شیخ قدس سره
میوه پیش ما نهید و ان یکی که روزه داشت عیان بماند که بر روزه است که امانات و با شد و بیست شیخ توبه کنیم حق
شیخ رسید بمجادله اشارت فرمود که این جماعت ماموریم می باید مومن پیش که خواسته اند و آن یکی دعوی دارد کفت
تو بیش بیا که توبه و نذر و چون اینجا برسید بمجموع بیست ولایت شیخ توبه کرد و در نظر اعتقاد آورد **شعر**
پای صدق چون تو بر این میدان حال و کار • تا بنهد دست ولایت در نوبت دو کار **حکایت** پسر محمد شاه سری کرمه
کفت وقتی بر روزی در مقام خالی بکاری مشغول بودم ناکاه سه بار آواز شنیدم که شیخ آمد ایفیش و نیا نظر کردم هیچ کس را
ندیدم در دیر آمدم تفحص کردم جماعت کفتند اند آمدن شیخ خبری نیست و در حجره تنها دم هیچ چیز نشنیده ام باز
کردیدم تا نماز عصر شد چون نماز عصر یکبار دم آوازه در افتاد که شیخ قدس الله سره می آید جماعت با استقبال
شیخ رفتیم چون بخدمت شیخ رسیدیم و زیارت کردیم عزم کردم که توبه کنم با زکفتم با جندان محجابات دست
شیخ چکونه کیرم و چکونه توبه کنم حالی کرا بجاد در خاطر بکذشت شیخ قدس سره مرا آواز داد که پیش بیا و
اندیشه و فکر بیجا دراه مده برفتم و توبه کردم سه بار دست مبارک بر کتف من زدند و فرمود مقصود تو خدا
برهد مقصود تو حاصل شد **شعر** از محرمان دانا دلا از مجر بوال • دیدیم همه آرزوی در حال وصال **حکایت**
علی کوچک سغرجی میکوید که دو روزی حبت کیند حیم خواجه محیی الدین رحمة الله علیه آمد بیکشدم خدمت شیخ قدس
بیامد و بدست مبارک خود بعد از کشمش بیاورد و با جماعت کیما بجان میکردند قسمت کرد و بمن کمتر داد چون با خبر
من بود بستدم با خود کفتم اکر شیخ او ولایت کامل بر و چه از برای من دیکر کشمش بیاورد و در این بکفتم و منتظر بودم
تا چه شود شیخ را دیدم قدس سره که بخانه رفت بعد از زمانی دیدم که بیرون آمد و آواز داد علی کوچک بیا
پیش رفتم فرمود اکر مرا کشمش بدهم پیر کامل باشم کشمش ستان تا پیر کامل باشم بستدم و سر در قدم شیخ
نهادم و شیخ در خانه رفت پیر عز الدین رحمة الله علیه مرا بر بخواند که بیا در حجرا کردی ما زجون نماز شد
شیخ قدس سره با بنیاد مدو فرمود عز الدین او را بخواندی و بحجاره مستبد ایست که از نیها نیند کاری نتواند کردن

شعر انجنان مرغی چنیش را دانه باید بکار • تا نشود در دام کام آرزوی خود شکار **حکایت** پیر عوانس
کفت از پیر مجی شنیدم که شب آدینه شیخ قدس الله سره در حمام میرفت در خود فکر کردم که شب آدینه است و شیخ
بحمام میرود بایستی که چنین عبکردی در ساعت شیخ کفت بسم الله الرحمن الرحیم با واز بلند پس کفت مجی درویشان
بحمام پاک آمدن اند تا نفکر ما پاک در دکن **شعر** پاک باز انی که الله عرضه خاک آمدند • غوطها بآب حیوان
خورده و پاک آمدند **حکایت** پیر بها الدین صابون فروش کفت دو نوبت من و پیر احمد عم مولانا حجة الله
بعد از نماز عصر اهل تصبیح خریده و بکنار آب رفتیم و آن قصب را بجوبیدیم و از الجا با او پیشتر کرد آمدیم شیخ قدس سره
در زاویه بکلمات مشغول بود چون ما اندرون رفتیم شیخ فرمود هر طالبی که بعد از نماز عصر تا نماز شام که از خوره
بخورد اکر قصب باشد و اکر چیز دیکر نقطه سیاهی بر دل او افتد که روزکاری باید که آن نقطه از دل او بر
ایر بکفت و برخاست چون کفش بوشید روی مبارک با ما کرد و کفت آن خیذ قصب این نخمت ادر رو **شعر** طبیب حاذق
اکر احتما نفرماید • چکونه دارو بیمار کارکر آید **حکایت** مولانا حاجی سراوی رحمه الله کفت پیرویم و شیخ را
قدس سره بیفیم تا جد کرامت است و از علم چه میداند و چون بخدمت شیخ قدس سره رسیدند شیخ قدس الله سره
فرمود که آری با امتحان آمده اند تا ببینند که ما چه میدانیم قاضی سعو چون این سخن بشنید نعره بزد و توبه کرد
شعر حکم آواز دفتر دل برنمونه برهانست • هست بر دعوی حق او کواهی صادق **حکایت** مولانا علی کوید بدد
جاجرمی عموله بدر خلوت شیخ قدس سره استاده بود او فرمود تا صدقه از لستانی از برای درویشی کی را اصلی دم و ...
بکفتم و چیزی بدادم کفتم این صاحب دولت در حاکار جون شب شد در واقعه سو تر دیدم روزی دو انفاق و واقعه
کفش نبود در روز سیم برفتم تا واقعه بکویم از انچه دیده بودم هنوز سخن نا کفته فرمود در کند و فی الجامی که
چیزی سوال کرد بده **شعر** فوت دل الحمد زبانکی تر دیده • کان ز درد باطنی خالی بود **حکایت** خواجه عبد الله کفت
از ابرهیم آهنکر اردبیلی شنیدم کفت در واقعه دیدم که شیخ قدس سره با لشکری عظیم سوار میرفت و مجموع خلفا و مریدان
با شیخ و همه روی با قبله میرفتم ناکاه همای پیدا میشد بر مجموع مریدان و خلفا بکذشت و باینده عدد ...
همای من توی زیر سایه تو می آیم شیخ چون این بشنید فرمود پیش من آی پیش رفتم شیخ دست مبارک او می
و مرا بر سکرفتی و میکفتی بکاه کن نکاه میکردم الحمد طلوب من میبود می میدیدم چون از آن حال باز آمدم
پیش شیخ قدس سره رفتم و سلام کردیم جواب داد و پیش از آنکه من سخن کویم فرمود ابرهیم در خلوت بیا در خلوت رفتم
فرمود چرا در زیر سایه همای رفتی کفتم همای من توی بغیر از تو همای نمیدانم فرمود اندر ترا بر کرفت و بخلوت ... باید
آن صفت شیخ زاهد است قدس الله روحه **شعر** ای نجای دولتم ناخا پر بی سر فتاد • پادشاهی کشتم اند کشور و ملک ... مراد
حکایت خواجه عبد الله کفت که پیر بها الدین صابون فروش کفت معنی کار من و از نیر احمد که با همه ... مصا
داشتم در حجاب آمد و هیچ ندانستم که سبب چیست و در تحیرت بیتاب میبودیم **شعر** بروانه بشو تیم سوزنده • ما
در حجاب بودیم • ایام ببدر و میسپردیم • شبها و الحمد غمیغنودیم • بعد از مدتی عز الدین رحمة الله علیه از مجود
آباد مکتوبی فرستاد در آنجا نوشته بود که شما در دکان سه بار سرو خریدید و نخوردید و شیخ قدس سره بار سبب
شما بحیره است و کار شما در حجاب آمد می باید که بحضرت شیخ بروید و انصاف بدهید تا حجاب از روی کار شما

چنین دید شعر آفتاب دل چو غیبی ز غباری یافت است • زان سبب کاشب کان نماید روز نگار رت روز کار • چون واقعه
گشتم غریب و دانم از شب گذشته بود ببرد بخلوت شیخ قدس سره آمدم و برد ربا انصاف تا بنشستیم و در آن ساعت
یاران می آمدند حاجی علی خراسانی که خادم شیخ بود بیامد و گفت کیست که اینجا انصاف میدهد شیخ میفرمودند
کم آرا انست چون در خلوت رفتیم فرمود تا عز الدین از محمود آباد شما را آگاه نکردند شما آگاه نشوند از همه شما را بخشیدم
لا تثریب علیکم الیوم • لیس را کرده نان تا دادهد و لیس با هم دیگر تقسیم کما از کرده بفرستیم از برای عز الدین زکی الجمال
شیخ قدس سره فرمود که ما نشما بخورید و یکی دیگر بوی بفرستاد که این حجت عز الدین بفرستید هم چون آن نخستین شیخ
قدس سره سیر و گاه آمدیم در حال کار و حال ما کشوده شد شعر از فروغ نور هوای غم غمها بر گشود • شب آیا
آمد و صبح سعادت روی نمود حکایت پیر بها الدین صابون فروش گفت هر بار که بواقعه که حضرت شیخ قدس الله
سره چیزی میدیدم رفتم و دهشت عظیم بر من غالب میشد و بر جهت میبودم یکبار در خاطرم بگذشت که چه بودی که شیخ
قدس سره طریقی میفرمودی که مرا این دهشت غیر رسیدی تا این فکر کردم شیخ فرمود بها الدین ترا حیا می آید بیجا آمدن بعد
اگر واقعه باشد بیا و برابر من بایست تا آن مشکلات حل شود بعد از آن نا بها الدین بود این چنین میکرد هر مشکلی که
در حال که محاذی شیخ قدس سره بایستادی حل شدی شعر نانوشته ورق و دفتر دل میخوانند • درس ناخوانده از صحیفه
دل میدانند حکایت خواجه عبد الله گفت که دیدم پیر عز الدین رحمة الله علیه در محمود آباد بود و اندک
جمعی پیش وی بودند و شب برات بود گفتند که نماز برات صد رکعت نمی باید کرد پیر عز الدین رحمه الله گفت چه
داشتند از چنین میگویند آن شب برات صد رکعت نماز نکذاردم مغاطه که داشت در حال آن بود و مدتی در حجاب
و عتاب است که سبب چیست بعد از مدتی شبی با بیرون آمد و شیخ قدس الله سره استعانت خواستم پس شیخ
قدس سره در واقعه دیدم فرمود حجاب تو آنست که نماز برات صد رکعت نگذاردی برو و نماز را قضا کن تا آن
حجاب از راه برخیزد چون از آن حال بازآمد نماز برات را صد رکعت قضا بکرد تا آن حجاب مرتفع شد و بعد
بیعت دریشت آمد و چون پیر عز الدین از آنجا بادیل آمد و بخدمت شیخ قدس الله سره رسید حالی که بوی نظر کرد
عز الدین محاضان را بنا قلم بگیر و بخاصه با آداب و با مستحبات و با مسنونات امداد و شیخ را برهان شعر
قطب دوران سر در بر خط داد استوا • تا همه بر کارش قلم بر کار باشد استوا • کو نظر با دیگر بینی کش نکیر بیمو
برو • یار دو چو کبری نایدش بر رخ غبار حکایت پیر شرف الدین شاه مرده دوز گفت در واقعه دیدم که
مرا در بهشت بردند و همه بهشت یکی دیدند آواز وی شنیدم که مرا که شد شرف الدین شاه فردوس تو چون بامداد به شیخ
قدس الله سره آمدم شیخ فرمود شرف الدین شاه فردوس توی گفتم ای شیخ فرما بد چنان باشد شیخ فرمود اینجا باشد که
در بهشت شدی شعر از بین ریاض هر آنکس که بوی لطفی یافت • شود صفای آسمش صبا فردوسی حکایت پیر
پیر محمود سفرچی گفت شبی در واقعه دیدم که در آن بهشت صبحی بود چون نسبت جنات بدیدم سیل کردم که فرو آمد
شیخ اقدس سره دیدم که درآمد اما ملتفت آنجا نبودند و عظیم شد با تکی بر من زد و سیلی که بر من زد و فرمود
ای برادر من بطلب صانع باش نه مصنوع و طفیل آنست چون بامداد بحضرت شیخ رفتم فرمود طلب چنین باشد باید که طالب
سر بغیر فرو نیارد اما آن رای آنکس که سر بها دو روز فرو آید ایشان سیلی بود شعر همت عالی اگر آید بنا و دو نه سر فرو

یکی

سیلی تا دید کرد مجلس آید بر و حکایت هم محمود سفرچی گفت توبتی واقعه دیگر دیدم و در خود ضبوطی کردم
که در جهان کسی از معامله بود ما شد بخواستم و بخدمت شیخ رفتم چون شیخ مرا بدید فرمود نصی محمود واقعه دیدی
گفتم بلی فرمود اول مسلمان شو انگاه بگو گفتم که چه کرده ام که کافر شده ام که مرا مسلمان بباید شد فرمود تصور کردی
نه معامله در ساعت مرا از آن حال باز آورد و خود را چنان پیدا شتم که در آن حال مسلمان نبوده ام شعر
ظلمت شبهای کفر زلف او عالم گرفت • روز روشن نور ایمان داد از درویش مرا حکایت پیر بها الدین صابون فروش
گفت که مدتی از کار بازمانده بودم چنان از معطلی میترسیدم که دود دل از آن حال تا کشم شیخ اقدس سره بنور ولایت معلوم
شد مراجعت فرمود بها الدین این زمان مدتی شد که از کار و بار بازمانده ای برخیز و بطرف کلار سفر کن برخاستم و بفرمان
شیخ قدس سره بجانب کلار روانه شدم چون در بیشه رسیدم مردمی دیدم که درختی چند کوچک که دو مومی میبریدند
و میسوختند از آنجا در گذشتم و بمنزل فرود آمدم و وضو ساختم و دو رکعت نماز گذاردم شیخ اقدس سره را دیدم معاینه که بیامد
و فرمود بها الدین باز گرد که تو آن پیشه دیدی آن بس است که امروز دیدی چون شیخ را معاینه بدیدم بظاهر بامداد برخاستم
و باز مراجعت کردم و چون بخدمت شیخ قدس سره رسیدم فرمود بها الدین دیدی که آن درختها که می بریدند و میسوختند گفتم بلی
گفت حال طالبان نیز همچنان بود اگر سالها کار کنند چون مدتی معطل کردند و از کار باز ایستند چنان از بنیاد و بیخ برکنده
می شوند که آن زمین که معطل مانده بود و درختها بار آورده تا می باید بریدن و سوختن چون دیدی و دانستی دیگر بطالب
مکن چون شیخ قدس سره این سخن بگفت بکار مشغول شدم با رنج و حال خویش را آنجا که همچون آن درختها دانند تعلق بیخ
زده و شاخ کشیده و شیخ را دیدم که با تبرها و آتش در آنجا دیدی در ساعت تمام بسوخت چنانکه هیچ نماند چون از آن حال باز
آمدم بحضرت شیخ قدس سره رسیدم چون مرا دید شیخ حالی گفت که بها الدین ترا شما توجه کردیم و آن بیخ آتا در زدیم شعر
دست عیسی باید از درکار مرده • تا بگردد در سکون انگیز کرده • کز نبین بلبلوا اندیکل یخ هر شاخ و برگ شاخ گل
حکایت پیر بولس پیر محمد قبا علومی بولیک کرداری محمد داروی رحمه الله که توبتی شیخ قدس الله سره مرا در واقعه
فرمود که تبر ببرید با یکه فقیر تر و دکر هم که رستگی عمر مملکت باری دیگر اشارت کرد بار سیم اشارت فرمود و دست مبارک
بمجالس فرو کرد بغیر چون چنین دیدم برخاستم و در کنار و بخدمت شیخ رسیدیم قدس الله سره علی الفور که مرا بدید فرمود که
محمد تا سه نوبت اشارت نکردیم قبول نکردی گفتم ولیکن آن غیر تجه بود که دست بمجالس فرو کردی فرمود که چون اشارت اول
و دوم قبول نکردی لاجرم اشارت سیم عیر خواست بودن شعر گر نهانیا اشکار الحکم بر آب و گلست • شاه مثار احکمها بر
بجان و دلست حکایت حاجی اسرائیل شرفابادی کرمرودی گوید که بمنزلی شیخ قدس الله سره رفتیم یکی با فو نام ازاد
که در محلس ابن روز لکا بطیفه دات با مل عراقی شد و بلفا موافق تر شد گفت اگر شیخ شما را کرامات باشد حالی که برود بهشت
رسیم از بهر ما اول عسل بیارد و بعد از آن طعام ترشی بیارد و بعد از آن تلقین کلمه لا اله الا الله بکند که چون این کلمه هم از کلام
حق این کلمه را اگر فترا اندر چنان مدعی آسیب شود با آن بکند چون بنیدکی شیخ قدس سره رسیدیم حالی که بنشستیم فرمود
اول از برای مولانا عسل بیا بیاید آنکه فرمود تا آن طعام ترشی از برای ما بخورند بیا رید آنکه فرمود بمولانا این کلمه
لا اله الا الله که جبرئیل از حضرت حق تعالی بپیغمبر صلوات الله علیه و سلام آورده و از و همچنین کابر از کابر تا بشیخ
و تا بیر محیان بر سید کان حق تعالی عرضه داشتیم اگر چنان باشد که بکلمه اخلاص واحد با ک کند بر تلقین ب شاد

دوستی ایمانت میسر شود و زبانش روان کرد به ذکر خدای تعالی و بوقت آخر زبانش گویای ذکر خدا باشد آن و مولانا
از بهشت بود و بس خواست و بر قدم مبارک شیخ افتاد و توبه کرد و مرید شد **شعر** چون از این منشور شاه حل شود فرمان
امیدش باد ستار اسرار دل گنج روان **حکایت** پیر معصود الورثی روایت کرد که مولانا شرف الدین عثمان پسر پیر عمر احمد
از تبریز از تحصیل بیامد و تحصیل بسیار کرده بود و منکر شیخ میبود بدین درش صحبت میکرد و قبول نمیکرد بعد از آن با پدر گفت
که بحضور شیخ برویم و فکر کرد و با پدر گفت که این زمان که پیش شیخ رویم کرمارا دو کلاه بدهد یکی سبز و یکی کبود بعد از آن
عمل مارا بر هدایت و ولایت و کرامات او باشد پس پدر گفت من این خواستم تو میخواهی بدین شرکت من هم در پیرم جا بجای گرم
چون بحضور شیخ قدس سره رسیدند شیخ فرمود برو بیدار برای شرف الدین عثمان کلاه بیار دید که از تحصیل می آید دو کلاه آورد
یکی سبز و یکی کبود بعد از آن عسل آوردند بعد از آن فرمود پیر عمر را بجا کرم ببرید که مرد پس سنت بر خواستند و در قدم مبارک
شیخ افتادند و توبه کردند **شعر** از بطن حضرت جان نخود حرف چند بر خواند و غمزه او در آورد در بند **حکایت** پیر جلال
که هرودی گفت که مدکان صوفیان کرمرود بخدمت شیخ قدس سره میرفتند و در راه طالبان با همدیگر میگفتند که چون
بحضور شیخ رسیم اگر اطراف صوفیان سخنی فرماید در نظم که وحانی باشد و اگر از اطراف مدکان گوید در نظم زمانی
و چون بحضور شیخ رسیدیم شیخ قدس سره روی مبارک سوی مدکان کرد و فرمود کلاه بیارید و بر سر مدکان نهید
کرشو ایشان اعتقادی در دل میداشتند با خود فکر کردند که شیخ هنوز بان جانب است شیخ قدس سره در کلمات آمد و روی
بآن کسان کرد و فرمود که ایشان که مجلد دعوت ان دانست دهد با گوسفند گفت نه لنبت همه ایشان فرمودند لنبت
باید دادن تا گوسفند از انجا دارد **شعر** اینها که بدل کرده و نقش بینند صافی شکلی زر از دل بشنیدند **حکایت**
پیر یعقوب روایت کرد از پدر خود امیر علی کرد در حضور شیخ قدس الله سره بودیم در ضمیر گذشت که بزرگان ما تقدم از
مقالات مسطورست و از بعضی اشعار و غزلیات و از بعضی اسرار شیخ ما قدس سره بنود و لایت معلوم شد در دست مبارک
مجلس فرو کرد و فرمود بلی بلی طالبان از ادب ضمیر میکنند که در زمان ما تقدم بر ان مقالات گفته و غزل گفته و اسرار
گفته اند اما پیران این زمان حکمت میگویند حکمت بهتر از آن هر چه وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا **شعر**
در معدن دل گوهر حکمت باید کز بهر طراز تاج شاهان شاید **حکایت** اخی امیر گفت در یکی از عمارات
تبریز بخدمت دانشمندی رسیدم که از صورت اهل تصوف بود در زمانی در حضور او نشستم حدیث جلما باد ا
و مردی بود خوش صحبت سوال کردم که از مریدان کیست گفت شیخ صفی الدین قدس الله سره گفتم حضور شیخ کجا یافتی گفت
باد بیل نغو من سیاحتی رفتم جامه را تغیر کردم و کلاه دو گوشه سیاه بر سر و کیسه و در دنا و پسه روز نشستم بعد از آن
سه روز با یکی از درویشان زاویه میگفتم که من مردی طالب علم و مسافر هیچکس از ما هیچ التفاتی نکرد و اندرین بیخو تو
که خادمی بیامد و مرا آواز داد که شیخ تو را میخواند و مرا بخدمت شیخ قدس الله سره چون بنشستم شیخ در من نظر فرمود و گفت
مولانا اولا در خانه می باید چراغ افروختن تا خانه روشن شود و چون کسی در آید حضور خانه را ببیند بعد از خانه را باد ما بنا
چون حرف بر دیگری شو الله داد و در پای مبارک شیخ افتادم و توبه کردم و سبب ارادت من این حضرت اشراف شیخ بود
من و بذکر مشغول شدم و ای لباس فرقه که مجموع مبدل شد **شعر** زان جان روشن چراغی روشنی اندوختم
زان جان نور الهی شمع دل افروختم **حکایت** هم اخی میر گوید که روزی در شهر سلطانیه در زاویه پیر عبد السلام تجد

پیر یوسف کرمهی بود با ذوق بود بوش رسیدیم حکایت کرد که در صحبت خاجو داشتار و مولانا الطیب و حاجی مظفر تلیعا
متوجه زیارت شیخ قدس الله سره شدیم در راه مولانا طیب گفت که من سه امتحان با شیخ دارم اول که من پنهان شوم خواهم
مرا بدا کند دوم آنکه اشارت کند که امامت من بسیم اینکه جامه ای از تن مبارک خود بمن بپوشاند و چون بخدمت شیخ قدس سره
رسیدیم همه دست و پای مبارک شیخ بوسیدند مولانا طیب برفت و در پس پای طاق رواق او به نشسته و خود را پنهان
کرد چون جماعت زیارت همه فارغ گشتند شیخ اندر همه نظر فرمود پس سجاده را اشارتی فرمود که از پس پای طاق اندر
نشسته است او را نیز در حضور یاران آر آن خادم برفت و او را در پیش جمع آورد و بیامد و دست بوس کرد و نشست شیخ
اللهم و او را به تا وقت شام نشست چون نماز شام شد و برا اشارت کرد شیخ که بر خیز و امامت کن چو طیب پیش رفت و
برداشت و عقد نماز ببست از هیبت شیخ گشت خاموش شد فاتحه از دلش فراموش شد و ماند و محو لیستن بیحید پس اندر دلش
و خاطر او بکر دید که این حالتی عجیب عرا آنه هیبت و از ولایت شیخ است پس شیخ دست خود را بر دوش چپ طیب فرو کرد
و در حال الحمد فراموش بود باز یاد آمد و نماز بگذارد چون از نماز فارغ شد در پای شیخ افتاد پس شیخ قدس سره از تن مبارک خود جبه بر کند
و او بپوشاند **شعر** مرد چون دعوی کرد از همه بیدا خود مفلس و بی مایه نا دیده بر بالا ای وفا تا شد اندر خطر سر
کشتی بر کاووش پس کشتی که خطی بر رو و دعای زنی بکار و نا **حکایت** اخی امیر گفت از پیر اسماعیل لاوی شنیدم گفت تو بتی از حج
طلب شو امجی مت شیخ قدس الله سره آمدن بود ملک العباد کرد ابرهیم پدر دنا و به متبرکه استاده بود بو الفقد نامی بود
از معترمان امیر چوپان تمیو است که بی احتیاط بر ابرهیم کرد که تاخ وا دید در زاویه رود و پیر ابرهیم دستی بسینه بو الفقد
باز نهاد و او را بر تاب کرد بو الفقد فریبه کرد و رفت و بیست باز افتاد بخواست خوار و بحوال طرفی در فتاد
داخل تر بلحن ریش که من کرانی حال را باز گویم لشیخ تا پیر ابرهیم را منع کند هنوز اندرین فکر بود که تا که شیخ قدس الله
از در زاویه بیرون آمد و بحالی که خشم شیخ بر من افتاد گفت اسمعیل ابرهیم ابرهیم را عیب مکن هر که او سلطنت
داد بیم بود دل او از هیچکس نترسد **شعر** هر کرا او سلطنت سلطانه بید ار گدای در او کی نترسد **حکایت** اخی امیر روایت
کرد از استاد حسن خیاط تبریزی که سالی زد و دی کرد تو توبه بود و بدست شیخ توبه کرده قدس سره از ناگاه عزیمت سفر از پیش
آمد از حضرت شیخ استجازت کرده فرمود که بر سر توبه باش و از لقمه حرام خود را نگاهدار اتفاقا افتاد که انجا زکری مرا بجای
خود برد و جامه ده و خوش فرمود و سفرة آن زمان پیش آورد و من دست بان دراز کردم از انجا و سه لقمه بخوردم هم
در آن خانه اندر خواب رفتم و شیخ را همی دیدم که بیامدی و گفتی از سر حدت که بکیر این بیک را که مرا نخورده است
را بیدرم من از ترس آن خواب بیدار گشتم و از انجا که بودم سر و پا برهنه سید و بیعم تا بحضرت شیخ قدس سره رسیدم
و با همیار بان کشته بود چون نظر شیخ بمن بر افتاد فرمود آری بالا نکود فی و حرام الهم خوردی **شعر** منهی مخیر
ما را همه جا حاضر است دل دا نشود ما از همه راز آگاه است **حکایت** محمود پیر زین الدین میگوید که فقیه سلیمان
براهیمی گفت به امتحان پیش شیخ قدس سره رفتم به تبریز تا چون شیخ از ترک بیرون آمد جماعت کند و آن استقبال کردند
و بریان و نعمتهای بسیار پیش آوردند در خاطر بکردید که اگر شیخ یکی ازین بریان دست من دهد گوید فقیه سلیمان آنرا
بخانه بر از بهر عیال ام تا یقین دانم که از اهل صاحب دلست در حال شیخ قدس سره فرمود خادم را که این بریانی را در دست
فقیه سلیمان ده تا از بهر عیال بخانه برد مرا آن نگاه از دل باعتقاد بشد **شعر** جی نظرف کند اهل باطن

آن نماید ظاهر **حکایت** پیر عوض جوهری گوید که نوبتی با جماعت دیه زاویه بحضرت شیخ قدس سره میرفتیم جماعتی اتفاق
کردند در راه و گفتند اگر شیخ ما را پلاو و عسل و ماهی دهد مرشد حق باشد چون در زاویه بمنبر که رفتیم خادم را اشارت
فرمود تا از بهر ما پلاو و عسل و ماهی آورد **شعر** بر خوان دعوتش همه کس را ستاده‌اند • پس هر کسی بقدر حوصله خویش
میبرد **حکایت** پیر امین الدین گفت که حاجی اسمعیل گزنی گفت در باغ صدر حلوانی ساختم و ریاضتی عظیم بکشیدم در خود نظر
کردم که خوش کاری کردم چون بحضرت شیخ قدس سره رسیدم در زاویه و از هر نوع کلمات میفرمود من قبول نکردم که لایق
این سخن نیستم ناگاه روی مبارک با من کرد و گفت حاجی اسمعیل برو و خود را بفروش اگر خود را فروشی جدال خوار و ذلیل
کرده‌اند که چشم بر مکیر که این حیوان بکبر که چندانک بر کبری تر زیادت شود و نه نقص حاجی اسمعیل یعنی تو هم کار کن و هم کار
چون این بشنیدم گفتم الله اکبر با این چنین کسی چون نه کاری کنم که من در کرنه باشم و او در اردبیل و لنج دهیم در اینجا کرد
او اینجا بداند **شعر** با حریف چه توان کرد که در پای او • کعبتینی تر نه کس که مستند رنشود **حکایت** پیر محمود گوید که
وقتی برادرم مولانا تاج الدین منکر بود و از سورلوق بحضرت شیخ قدس الله سره رسیدیم و شیخ را در آن ساعت عصای
در دست مبارک بود چون نظر مولانا تاج الدین کرد فرمود مولانا تاج الدین این عصا البته را تا وقتی که بر منبر روی
در دست تو باشد چون این چنین دید انکارش باعتقاد مبدل شد چنانک حالة النقل او از دنیا گفت جماعت
بر چنین که شیخ قدس سره آمد بعیادت و وصیت کرد که ای جماعت دوار اعتقاد شیخ مکردانید که من از انکار بیرون آمدم
شکر کسیلا گشتم و این طریق حق است و اکنون مدد من میکند **شعر** از عصا لیس آیت معجز برهان یافتم • وز ید بیضا
شمع نور ایمان یافتم • و لنج میرسیدم از دیو خوار این وقت بخت • از مدد کاری اویس سهل و آسان یافتم •
حکایت پیر شروانشاه کرمرودی گوید که بطرف اردبیل میرفتم تا لیتی یا دیدیم با جمعی فقرا که کجا میروند گفتم
ازلجا می‌آیند گفتند از اردبیل گفتم بحضرت شیخ قدس سره رسیدید گفتند بلی ما چون بحضرت شیخ میرفتیم در راه گفتیم ما
و ما رسی نکوییم که شیخ از دم حرکت آید چون در زاویه رفتیم و در حضرت شیخ آغاز کردیم و چیزی میگفتیم شیخ بر بطویل
میل فرمود و کر بنشستند حالتی پیدا شد که ما نبدا نستیم که زاویه فرود آمد و درختها دیدیم نشک اللی ری
و هم پیرون وبدیم چون زمانی بر آمد نظر کردیم زاویه بر جای بود نه درخت شکسته و نه هیچ خادم حرکت کرده بود
بحضرت شیخ رفتیم شیخ در ما نظر فرمود و گفت بدعوی ما آمده بودید که مانیز از دم حرکت آییم سبحان که بر سر پلو میل کرده تا حال
تمام از چنین شد که حرکت میکرد می شمار الحال چون صوری که تحمل این قدر نداشتند **شعر** جز لعل یار بر عارض مبلاز
ذوق شور اند • چه شور ستها که از نجابهای مشتاقان انگیزد • وا کر آن سرو بالا را تماشای انداز چمن آرد •
قیامتها از آن قامت هزاران باد بر خیزد **حکایت** پیر یوسف الدین نخکوی گوید که بحضرت شیخ قدس سره رسیده
من گفتم که شیخ طلب دار جمعیت بیش از همه مرادست که چون برفتیم و هشتاد کس بودیم و شیخ قدس سره در زاویه
منبر که نشسته بود دستی بکرفتند پیش شیخ بردند فرمود که فلان با پیش آی پیش رفتم و بیشتر دست میدادت
مبارک گرفتم و توبه کردم فرمود یلش پیر سیف الدین هر چه خواهی هست **شعر** ساقیان بر عشق بتو از بامها بر ند
عاشقان بر کویش همه دلخواه بر ند **حکایت** معصوم کندوانی میگوید که از پدر خود پیر الیاس شنیدم که حضرت
شیخ قدس الله سره التفات اما احمد کرد بر نزدیک کنه و از رسید در میرزا جز احمد شاه نام معروف بلاغر

بود که با خواری بود آن احمدشاه بالحد گفت اگر شیخ قدس سره سببی پیدا کرد و اشارت فرماید که این احمد شاه لاغر
ده‌یمن با خوردن ترک کنم در حال شیخ قدس سره سببی برداشت فجاد می داد و فرمود که این را احمد شاه لاغری بین
و بکو تا از آن معامله باطل ترک کند بازگرد و احمد شاه لاغر چون از آن در حال برو بکردید بجای است و توبه کرد و
نیکحال شد **شعر** از آن که به بهی پرداخته اند • سیبی برایش سیبی ساخته اند **حکایت** معصوم کندوانی گوید که جد خود
پیر الیاس روایت کرد که گفت پیش شیخ میرفتیم رکن الدین کندوانی با ما بود گفت اگر شیخ ما را انگور و پلاو و کرم بدهد
صاحب دل بر حق باشد و صل اشتا ز بود چون بزاویه منبر که رسیدیم شیخ قدس سره خادم را فرمود که از برای
رکن الدین انگور بیار خادم انگور بیاورد و باز فرمود پلاو و کرم بیار برفت و بیاورد و دیگر فرمود رکن الدین از دو جنبش
چیزی جو اهیکر که در شهر ایشان باشد و در نمستان در اردبیل کمتر باشد رکن الدین در دست قبای مبارک شیخ افتاد و
دل و جان معتقد شد **شعر** میوه هر آرزوی هست اندر باغ او • لیک بر شاخش همه دستی کجا خواهد رسید • هر که
بر در او ادب بر باد ستش رسد • بر چنین دولت دلی تا خود کرا خواهد رسید **حکایت** پیر سیف الدین میگوید که بحضرت
شیخ قدس سره میرفتیم سببیده هوشیار ترول افتاد مرغیان نامی تو بر کار الجا بود گفت مرا حالی هست با تو بگویم
که شیخ بر ما گفتم کار دمی نیست چون مبالغه کرد گفتم تو کو گفت این سیتی خوش با و بکو چون از پیش من بیرون رفت و
احوال خود را پیر تاج الدین بکفت چون بحضرت شیخ قدس الله سره رسیدیم فرمود خلوت کنند تا صوفیان واقعه بگویند
این ضعیف پیر رفت سخن بکفت و شیخ در آن ساعت در غیرت بود پیر تاج الدین برفت و آنچه در آستان خلوت نشست و آنچه
نمیدانست بر خود بست و گفت من دیده ام و بعوضه داشت شیخ قدس سره طپانچه بر روی پیر تاج الدین زد و گفت تا جای
بر آید چنانک حال خود را در دون انداخته بار دیگر این واقعه نه بجای آن چنانک پیر سیف الدین شنید شنیدنی
تو این بیابالستی شنیدن **شعر** ما بر محک دار عیار همه دایم • با ما نشوان قلب زدن بی پرهار • هر قلب بدانند و دما
سکه نباید کالای تو چنین نقد درست معیار **حکایت** پیر خواجه ذکر گوید که از مولانا محمد خطیب سلق شنیدم
گفت من منکر این طایفه میبودم شبی شیخ را قدس الله سره در واقعه دیدم که در آمد فرمود مولانا برخیز تا بمسجد رویم
برخاستم و در پیش شیخ افتادم و میرفتیم در راه بجایی رسیدیم که از این طرف و از آن طرف مغاکی دیدیم که مهراوی
آن با جهنم رسیده و ما را راه باریک شده چون بدان مقام هولناک رسیدیم عظیم ترسیدیم و از بیم آن هراسیدم و متحیر گشتم
شیخ فرمود برو عنق الستم رفتی و شیخ میفرمود مولانا محمد بکذر **شعر** جان مسکین هیچ هست که جسته و رسن از
سر هیچ هو که دارد دربلش • در آن ساعت حال الصبح فرو ماند که دستی بر روی خود زدم • و از خواب در آمدم
برخاستم و با اردبیل بحضرت شیخ قدس الله سره آمدم چون از در خلوت در رفتم حالی که نظر مبارکش بر من آمد فرمود
مولانا محمد نادر شکنای دوزخ بیفتادی پیش ما نیامدی اکر چه بهیری چرا راه بمسجد نبردی تا بحشر خود باطلا علما
نمی بیند با و بفکند **شعر** ان الذین نجتهم فدو کلوا بعذابنا • اهل العزام یجمعوا فالیوم یوم عذابنا **حکایت**
پیر اسمعیل گوید که با برادر خود از موقان می آمدیم چون نزدیک اردبیل رسیدیم در خاطرم بگذشت که ما بر دیم بزاویه
و شیخ قدس الله سره بی سر فلان نعمت نشاند با شد و اشارت فرماید بخادم تا ما را هریسه دهد شیخ حق باشد چون بر در
زاویه منبر که رسیدیم شیخ را قدس سره دیدیم بر آن مسند نشسته و چون بشرف دستبوس دریافتیم فرمود چون آمدند بعد از آن

فرمود تا خادم را بخوانند و بخادم فرمود برو و این جماعت را هر یک بیله بدهکرا دند و ایشان هر یک برخواستند این **شعر**
هست اندر مخزن او آرزوی هر دلی ∘ تا از این مخزن نجویی هیچ از هر کس دلی باز رو **حکایت** میر محمود مسکوی یاد مولانا نور
الدین شنیدم که نوبتی در حضرت شیخ قدس الله سره بودیم در خاطر من بگذشت که میگویند کرامات اولیاء الله کشف و کرامات
باشد چون است که پیغمبر صلوات الله در غرایب نام ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها نظر و پیغمبر علیه السلام بدان
در حال شیخ قدس سره نظر با من کرد و گفت مولانا نور الدین چه فکر میکنی پیغمبر صلعم عایشه را دوست میداشت و حق تعالی
میخواست که پیغمبر را بغیر از محبت حق تعالی در دل محبتی دیگر نباشد حجاب بر دل مبارک پیغمبر فرو داورد تا این حرف عایشه
رضی الله عنها بگفتند تا در دل مبارک پیغمبر صلوات الله علیه بغیر از محبت حق تعالی چیزی دیگر نباشد **شعر** قد صنع قلبی
علی مقدار حبکم ∘ فما الحب سواکم فیه متسع **حکایت** مولانا عبد الحمید گوید که جماعتی از هشت و دو التماس کردند که
همراهی حضرت شیخ قدس الله آییم و ابنای علی کاو و نغله در قعر کماند بیهای هشت و دست بر زنان طایفه
بودند و ایشان جامه صوفی در زی حضرت شیخ قدس سره تربیت کرده بودند چون در نظر مبارک شیخ آوردند شیخ قبول
فرمود لیکن بپوشید اجماعت خاطر نگران شدند حالی نظر فرمود و گفت فردا روز آدینه بمسجد جامع رویم بپوشیم و چون
بمسجد جامع روند و دیگر بمسجد جامع و بوقت خروج از مسجد ایشان علی کاو و تمامت جماعت عرض کنند خاطر ما شکسته شد که شیخ
با این جامه ما بپوشید و التفات نفرمود ماست من نیز از این معنی منفعل شدم علی الفور که ما در پیش بودیم نا گاه شیخ قدس سره
از سر آستر دست مبارک بر داشت و آستین فرجی کبود را اندرا سین بیسد بیعت ارشی بر ون کشید و ادند و دعا عوض جامها
انجماعت هم بر ایشان بپوشید و تسلی ایشان حاصل شد خوش گشت **شعر** ولئن کبرت عن الملابس والحلی فبک الملابس
والحلی تتزین **حکایت** مولانا عبد الحمید گوید که در روز آدینه هشت و دو هم در دعا الله عز سر بحضور شیخ قدس سره
خطبه خواندیم چون از منبر فرو آمدیم و نماز جمعه بگذاردیم دیدیم که بر سجاده مبارک شیخ در مقام سجده کلام بسم الله الرحمن الرحیم
بنقش نوشته بود تردد در خود تفکر کردم که عجب که نام خدا تعالی بر سجاده نوشته و شیخ بر سجاده نماز میگذارد علی الفور سجاده
باز داد و فرمود فکر میکنی در بسم الله که بر سجاده نوشته است گفتم بلی فرمود بر دارید سجاده را و دیگر ندیدیم که بر آن
سجاده نماز گذارد **شعر** لوح محفوظ است گوئی آن ایئیه سان ∘ کز نقوش سر غیبی نقش بید علیهات **حکایت**
مولانا شمس الدین ابن حاجب میگوید که نوبتی با ابن خود در خانه نشسته بودیم و فرزندان جمع بودند نا گاه دیوار خانه بجنبید و
سقف خانه در حرکت آمد عظیم بترسیدیم و بدر رفتیم باری تو براوی شیخ قدس سره رفتم کرامات فرو کبیر حوادث فرو
آید و تو لیلات بیانی بر احمد بنا او به رفت و حالی که نماز صبح بگذارد بیان با خاتر آمد و ما را بشارت داد که خاتر جمع دار
خواهد بود و سلامت خواهد بود و تشویش مکنید گفتم چون میدانی گفت بر او به رفتم و صلوات و منقربین بودم و
نماز صبح با شیخ قدس الله سره بگذاردیم شیخ روی مبارک با جماعت کرد و مرا بشر خدا تعالی الان دارای شیخ آن
بود که چون از نماز فارغ شدی قدس الله سره بگذاردیم شیخ روی مبارک با جماعت کرد و مرا بشر خداوند تعالی الدین باسلم
الامراق نگذاردی قطعا با هیچکس سخن نگردی حالی با من گفت احمد تشویش مکن و ملال از خاطر بیرون کن کر آنجا نه فرو
نیاید بلا و عطا الحمد بگرایز ای انشاء قدیر خبر و این خبر بفرزندان برسان که ایشان مترسند **شعر**
در جوار ما من لیوکعبه امن و امان ∘ از حوادث فارغیم و از نوایب ایمنیم **حکایت** هم قاضی ابن حاجب

ابن از وضیع و شریف شهر و غریب بود در مسجد جامع رفت بعد تحضر بودند که شیخ قدس سره سوار میشد بعادت معهود چون نظر کردیم شیخ جامه صوف پوشیده بود و میان ما و میان شیخ در آن ازدحام خلق قریب هزار آدمی بود انجماعت ∘ ∘ ∘

کوید که

کوید که کرامات میگرفت نوبتی پدرم را پیشانی بر بست پیر خلیل داد که شیخ قدس الله سره نیز بنفس مبارک یادی بر پیشانی بست
دم تا اثر پیر احوالی غریب حال صحتی بخشد پیر خلیل از خدمت شیخ آورد شیخ قدس سره از دست او بست و نفسی بر آن دمید
اما نظر بروی پیر خلیل نکرد پیر خلیل آن ریسمان پیش پدر من آورد و گفت شیخ این ریسمان بست و نفسی بر آن انداخت و باز
با من داد اما استغفر فرمود و نظر بمن نفرمود ندانم سبب چه بود پدرم گفت چون بحضرت شیخ قدس سره رسیدم مرا ببخش خواند
و فرمود پیر احمد سبب آن شاید این باشد این ریسمان پیر خلیل آورد دیدم گفت شیخ پدرم میان طلبه علوم باشد میرسید که از ترک ادب بر
مبارک شیخ نقلی باشد خواستم که بپوشیده دارم فرمود پیر احمد وقتی که جوان بودم احوال تو میدانستم اکنون که پیر گشته
ندانم **شعر** در عالم حروف در غیبی دلها ∘ از در فتح علوم ازلی میخواند ∘ مرموز مقدمات معنیان علم غیبی ∘ از راکم
لوح دل ما سیا نمی **حکایت** پیر خلیل ارموی گفت پدرم با چهار کس بخدمت شیخ می آمدند با هم گفتند که اگر شیخ را کرامات
باشد در حال عا عصیده بدهد چون بخدمت شیخ قدس سره رسیدند خادم را فرمود که طالبان را جای فرود آر و طعام
بیرون رفت باز آمد عصیده آورد و گفت شیخ گفت مریدان را بدهید تا هر مراد او بیش بدو ایشان نزدند این
فرستاد **شعر** در کوی او دلم مراد من و ما است ∘ تا کوی سعادتیکه بر دیگر است **حکایت** مولانا سلیمان
بحایق گفت روزی خلجی مسواک با را دنیا از برای شیخ قدس الله سره بیا و رد دروا بنگر که اگر شیخ را ولایتی باشد
مسواک یکبی بدهد حالی خواجه محیی الدین سقی الله روحه من تسنیم النعیم درآمد و گفت یا با این مسواک ببرد شیخ قدس سره
در جواب گفت غرض ناجی در روا بنگر ∘ اشکم شیخ این مسواک یکبی بدهد آن خلجی حالی توبه کرد و مرید شد **شعر**
دبران رموز یکریزه دل ما خبر ∘ زان لبیر رشته اسرار پیدا زا بر بند **حکایت** مولانا سلیمان گفت نوبتی تبریکاران
اردبیل مرا بحجت میکردند شیخ قدس الله سره خادم فرمود برو و هر یکی را که نماز بین خادم هر یکی را یاد کرد بداد کر بر سیل
بر آنجا بر سیده شخصی گفت مرا دو زنست و کر یکی حالی که در دل اورد شیخ قدس سره از خلوت آواز داد که فلانی بدا ندو تن را
انکس انداز رفت شیخ فرمود دو زنست گفت بلی فرمود دو کره بما انجا نها دم بمرد و کره بعد بکر بر بکر او بیرون رفت و کره دیگر
شعر چون جمله عیان انجانان لطف شستند ∘ سیدا نکار سرجمله در زبان داد **حکایت** مولانا احمد و مولانا ابو
هریره اردبیلی گوید که نوبتی از اهل شکار بیاد سیل آمدیم که بحضور شیخ قدس سره برسیم ما دانخانه تا در دروازه فرود آوردند تا
کنیم آب لیا فروند و بخوردیم نا گاه شکی چند بر فروداً مد ندا از برای ایشان نعل و نان سیده بیاوردند چون انا بدیدیم که آن نکا
زیادت شد گفتیم بو خیز تا برویم که اینجا جزی نیست عاقبت آن شب انجا بودیم با مدادی بر خاستیم و روان شدیم روز
بود چون آفتاب بخشتنا حالی که از شهر بیرون آمدیم ابری و رعد و برق در آمد و باران سخت بارید بید که فت و سیل
روان شد و بهر طرفی که میرفتیم سیل و آب بود و مجال گذشتن نه گفتیم این همه از کرامات شیخ است نیاز کردیم و شیخ را زبار
یاد مدیم و باران در آویر دفتیم و نماز عصر بود شیخ قدس الله سره بیامد و نماز بگذارد و بنشست و روی مبارک با مرد کرد
و فرمود جماعت مردم می آمدند و منکر بودند چون بنجا رسیدند منکر شدند که نان بر ما نعل و نان سیدیت چون از آن شدیم
برخاستیم و در پای مبارکش افتادیم باز شیخ قدس سره فرمود شما دانشمندید و سیدید تن تا آب ببینا رو سیل و رعد و برق
و باران نیندید بار دیگر پای مبارکش افتادیم و زبان بعذر بر گشادیم و از سر خلوص اعتقاد توبه کردیم **شعر**
زان غیوم ظلمت ظالم هوا و نفس خویش ∘ در تجلی گام ما حسن او و روشن شدیم **حکایت** احمد شاه ابیه خود

ابرهیم علاف روایت کرد که در شهر زنجان مردی را دیدم همه یکر را بپرسید نام ابرهیم او نام وی پرسید گفت مغربی نام دارم الاسم
پرسید نام چه داری گفت ابرهیم گفت کجا میروی گفت باردبیل گفت شیخ صفی الدین قدس سره شناسی ابرهیم گفت بلی همه روز
بزرگ دستش برادر مستعد میشوم لیکن صالح جفتی نعلین با برهیم داد که این الشیخ بده و بگو که صالح سلام رسانید و مغز
رفت چون ابرهیم باردبیل آمد و بحضرت شیخ قدس الله سره رسید و سلام صالح برسانید شیخ جواب سلام بگفت و علی الفور
گفت آن نعلین نیز که امانت فرستاده بیار شعر این دفتر بخوان حرفی اگر چیزی بمیدانی • که ما دانیم در سید اعلوم زنجانی
حکایت پیر احمد بن یغی گوید که محمد پسر علیشاه تذکره دیده که گفت پدرم علیشاه یک پوستین از پوست گوسفند
جمع کرده بود بنیت شیخ قدس الله سره و تمام کرد بحضرت شیخ قدس سره آمد و پوستین از بیرون رها کرد و در خلوت رفت
شرف دستبوس دریافت شیخ قدس سره و تمام دیده پوستین که پوشیده بود برکند برابر او و بنهاد و فرمود که پوستینی که از بیرون آورده
چرا بیرون رها کرده مگر مرا سرما نیست برفت و بیاورد بحضرت شیخ شعر هر جلوه ای که دیدی کار که ما شد بدانم • با شما اکرم
دلی در همه جا پیش کرم حکایت پیر احمد بن یغی روایت کرد از مولانا تاج الدین خطیب بن یغی که او گفت در خدمت شیخ قدس سره
بودیم خبر آوردند که حاجیان اردبیلی از سفر حجاز میرسند شیخ قدس سره اشارت فرمود بجماعت که برخیزید و استقبال کنید که خبر
عاشقان و مریدان آورده اند حاجیان پیش بروند و دو روز بعد شیخ فرمود آن حاجیان را طلب داد بهدایا ایشان بخواند
بایشان گفت که قوم مصریان و دمشقیان که شما را خلعت دادند و نگاه داشتی و احترام کردند و پیش کاغذ و ترک فرستادند شما
چرا پنهان کرده اید حالا آشکارا کرده است من در مصر دیده ام و در دمشق یاری آن کاغذ باید تا ببینیم و آن در شام بگه ما با
چون بشنید برخاستند و سر در قدم مبارک شیخ کرد اشتند و آن کاغذ و ترک بحضرت شیخ آوردند شعر علیم ما بسر ... خاصه
خاصه لیس هر دل که در آن دارد او وطن • بیند رسوم باطن ها اسرار ظاهر • دانند هر نظاهر احوال و باطن حکایت
مولانا فخر الدین نخجوانی گفت در حضرت شیخ قدس الله سره در تبریز در خانه مولانا کامل خواجه علی رحمة الله علیه بودیم
و شیخ قدس سره نماز چاشت میگذارد مولانا مسعود و جار الله دو پسران خواجه علی در صف نماز نشسته بودند مگر
که ایشان را طفل آمد بود که شیخ قدس سره پیشانی برهنه بر مسجد نهاد و این معنی عبارت در گوش همدیگر بگفتند چون شیخ
از نماز فارغ شد فرمود بخواجه علی رحمه الله که فرزندان بیشانی میگوید که با پیشانی من افتاده اند خواجه علی را چون
حال معلوم شد تعجب نمود که حال حیث پسران چون ما فی الضمیر خود دانستند برخاستند و سر در قدم شیخ نهادند
و باید خواجه علی رحمه الله گفت کرما لا نهی ضیر بی ان لیسلیم شعر علیم با سرار الطفول زکانه • بخلسات
العلیم السمعا او یوی حکایت مولانا بدیع الدین محمود قاضی اردبیلی که از جمله افاضل اردبیل است گفت نوبتی موافق
شیخ قدس الله سره بودم در حضور شیخ میرفتم و انکه من قطعه در مدح او گفته بودم غرض آن میخواستم در درد اخر
فکر کردم کی ان زمان وقت خوش است بار گفتم مجلسی دیگر این خوشتر شود چند بار این عزم و این فسخ مجالس برکات
قدس الله سره نا گفتن تا کی بفکر آن باشی که آن قطعه بخوانم یا نخوانم بخوان تا بشنوم تا چند این فکر شعر فکان
اسرار القلوب تطلع • بغیوبهن جوانب الابناء حکایت بها الدین خانگفت نوبتی قدس الله سره بزیارت
شیخ زاهد قدس الله روحه میرفت و ما در کتاب مبارک تنبیه آیت تا بدیع البرق که از ناحیت اردبیل است منتهی
وسبب الحاح او فرمود و آن شب یکی از منتسبان شیخ با مرد هم از سر انبساط حرکتها میکرد که موافق خاطر شیخ نمی آمد

فعلیز

و مرا این بجان حرکتی برانگیخت از سر آن نفس سرکش سر بر کشیده از دین برگردیده و شخص اختیار کردیم و در عقیده اسلام
بکفر بدل کردیم و در دل آوردیم که روی بدار الکفر آوردیم و زنار ببندیم و آن شد دین اسلام را دلبر بردم صباحی که شیخ قدس
سوار میشد من از دور بایستادم و آن عزیمت در کفر در دل مصمم کرفته نا گاه قدس الله سره نظر فرمود و شخص بلبانا را بطلب
من فرستاد من برفتم قدس الله سره الحال اشارت فرمود بحضرت شیخ رفتم در من نظر فرمود دیدیم که از آن دعت من خبری پیدا نزد بدر
پس فرمود فرزند خدمت مردان از برای خوبیی نفس باشد و خلاف نفس بیار بهشت باید که قدم استوار دارند و تغیر اعتقاد
نکنند چون حال واقعی خود شنیدم آن ضلالت از دلم بیرون رفت مسلمان شدم شعر مکفر زلفاوبوم کر فتار لطف
زعکس روی او در دل کرفتار و ایمانم حکایت حاجی ابرهیم ادیب کلخورانی از پدر خویش مولانا نجیب الدین رحمه الله
روایت میکند که نوبتی در حضور شیخ قدس الله سره نشسته بودیم دو کس در آمدند که شربت همدیگر بودند و یکی از ایشان خربزه
از میان برداشته بود و برده و شخصی را در آورده که این شخص مبلغی از وجوه از ما برده است و عید هد شیخ قدس الله سره
زمانی از ایشان نگاه فرمود و تبسم کرد بعد از آن دلجویی کرد و فرمود هیچ باید که آن شریک تو عید ادا که این شخص را بهتان
گرفته است از این تو عید ادا که بهتان است وا و لچب بجزو انچه برگرفته نصیب شریک تو بوده انکس بلرزید افتاد و سر در پای
مبارک شیخ نهاد و تو به کرد شعر در عین عیان ترکشف کوین • ذین خرده حساب ذره خالی حیث حکایت
ادیب حاجی ابرهیم روایت کرد که پیره نام اردبیلی حکایت کرد که نوبتی در حالت جلبت میخواستم که بحمام روم تا غسل کنم دو ده
رفتم چند بهمن افتادند و گفتند بحضرت شیخ قدس الله سره میرویم تو نیز موافقت کن من نیز با ایشان بحضرت شیخ قدس سره
رفتم و بنشستم جماعت بسیار جمع شدند شیخ قدس سره اشارت فرمود که چون اصحاب جمع شدند کلام الله بیارید تا ختم
بکنیم من در خود اندیشه کردم که چاره کنم من جنبی با شد که قرآن خواندن نتوانم و مصحف بر داشتن ممکن نیست
و بیرون رفتن وحشت است با خود گفتم اولی آنست بنشینم و ... نخوانم و کیف ما کان بنشستم و عرد در مجلس ایشان
مشغول شدند شیخ بهیبت در وی با نرگی دعد در من نظر فرمود و گفت کیر مکر قرآن میخوانی بنی شنوی لا یمسه الا المطهرون
ولیدل الزبان برخاستم و بیرون رفتم و غسل کردم شعر با کلام قدس در بیت المقدس جون توان جلب
دامن تر بردن و دامن کشان حکایت ادیب حاجی ابرهیم کردانی یاران ما حی کلخوران کو در سر راه در حوالی خلخال
میرفتم سواری آنجا برسید و دیناری چند با وی بود بند ترک شاده شد و بر آن کس بگشت از اسب فرود آمد و بر مسجد
من نیز رفتم که بر چیزم و حال آنکه پا برد رم می نهادم و در حالت پنهان میکردم تا چون برود من برگیرم چون
او برفت طلب کردم نیافتم و چندی بر این بر آمد تا روزی بحضرت شیخ قدس الله سره رفتم و عمارتی میفرمود کرد
و عمر در دکل کاری بودند تعالی که برسیدم شیخ قدس سره در من نظر کرد و گفت پا بر دینار مسلمانی نهادن و در خاک
پنهان کردن و در گل عشق و لی نهادن در دکل ترکه سزای او جواب شعر هر حرف که بر صفحه این خاک و گل است • او همه
آن نقش بر این لوح دل است حکایت بلبه عیسی نام شمری نیاز و لایت اردبیل گفت روزی خربزه چند با قیم جایی
کرده در مقام خالی بعضی از آن برداشتم و ببردم و در ضمیر داشتم که آن باقی نیز ببرم در این حال بحضرت شیخ
قدس الله سره اتفاق افتاد جمعی مردم آمده بودند و توبه میکردند مرا نیز رغبت شد که توبه کنم برخاستم
و در پیش رفتم و دست مبارک شیخ بگرفتم در من نظر فرمود و گفت توبه میکنی گفتم بلی فرمود باید که آن

چیزها را اینجا بود و از این که آورده بار الیس بری چون این بحر حال پوشیده خود را سماع کردم انچه بیخود شدم چنانکه
دندان بیخودی از نظر شیخ برداشته قدس الله سره و خبر نداشتم **شعر** بیخود نخودی بی زبان شوان رفتن • دمعرض مردان
کالیشان خبری دارند • از یاکی لخا هو سر باید پاک کردن • اکو دنه هر حذری دستی هجه رو آرند **حکایت**
مولانا حاجی حسن برلیبی که از اولیای دار من زاده بلست روایت کرد که از بی چون مولانا زین الدین خلیل که او گفت روزی
در مسجد نشسته بودم جماعتی در آمدند و گفتند بیرو عثمان عربی شیخ قدس الله سره امده و اورا باعزاز تلقی کرده اند در خاطر
من بگذشت که چون شیخ او تحصیل بسیار نکرده باشد انیکس که عربی است چه داند شب بخفتم بی خود مولانا بدر الدین را
در خواب دیدم مرا گفت درین مرد طعن مزن که غیر از ظاهر هیچ تو چیزی دیگر هست و اواره او در اطراف دیگر است و اگر در حق
او تردد داری و با او یقینی بجز و در آخر کتاب مهذب نگاه کن که چیزی نوشته ام چون بیدار شدم بجز اسم و کتاب
مهذب برداشتم دیدم که نوشته بود آن مثل مشهور نقاشان چنین که صفحه را نقش میکردند و میان صفحه دیگر که محاذی آن
بود مصقول میکردند و پرده در میان حجاب بود تا از صنعت همدیگر غافل بودند و چون پرده برداشتند نقش صفحه چینیان
در صفحه صیقل رومیان منتقل بود با خود گفتم که این اشارت مولانا بدر الدین بدیدم با آن معنی است که نقوش علوم که دیگران
از اوراق و بر خاطر گرفته اند در آیینه مصقول پاک او دیده و منتقل است همان ساعت متوجه حضور مبارک شیخ قدس الله
شدم و بخدمت شیخ آمدم حالی که از در در آمدم شیخ قدس سره تبسمی فرمود و گفت مولانا زین الدین اگر مولانا بدر الدین
در خواب ترا نگفتی تو خود پیش ما عزل آمدی چنانچه ما فی الضمیر خود بدیدم دست بوسی کردم و توبه کردم **شعر** در دل
ما از جهان نازهست • کو بهندار از دل برکندست **حکایت** و آورده اند که نوبتی قاضی حسن و قصه یوسف که […]
بحضرت شیخ قدس الله سره آمدند چون بزاویه مبرکه رسیدند پیشتر ازیشان قاضی حسن و حسن یوسف رحمه الله در واقعه دید
که با پای خود در روی خدای تعالی و پیغمبر علیه السلام میتهدید از این ترس بیدار شده و در این تعقل مضطرب الفکر میبود با مداد چون
بخدمت شیخ قدس الله سره رفتند علی الفور که شیخ قدس سره نظر فرمود گفت مولانا تا بعالا شد که زردی موزه خود را در زیر
پا کیری و بار نام خدای تعالی و نام رسول نبی علیه السلام و موزه بشاد باید بیرون بکشند در خواب الحمان یعنی
شعر نقش بند صورت امکان نبندد هیچ نقش • کان نه در آیینه اسرار ما پیدا بود • هرچه آید در ضمیر مردم چشم جهان
اندر پیر مصحای دل آن راز بر ما پیدا بود **حکایت** میر شرف الدین مایخی روایت کرد از میر محمد داود رحمه الله که شیخ
قدس الله سره بحرا اشارت فرموده که […] و بخلوت بنشین و جماعت […] دیگر
یا رب عزم کردم که بکلانه و مجاوران شیخ زاهد قدس الله روحه چون شب شد در واقعه دیدم بسیار گوسفند
بی شبان در صحرا میکردند متفکر شدم که چندین گوسفند بی شبان چگونه میکردند چون بخدمت شیخ قدس الله سره رسیدم
بلفظ مبارک فرمود میر محمد بی آن گوسفندان انسانی و تنگ داری بکن تا کرانجه […] احتیاج آن نیست
کر بکلانه روی چون رادندرون من یا من احوال بار گفت آن ترد دایل شد **شعر** دل چون صحرا ابور دو کر هات
دل را او دین شان […] آورده **حکایت** ناصر سلاحدار دبیلی گفت نوبتی […] از دروازه […] بیرون
می آوردند و […] که یکی […] اردبیلست شیخ قدس سره برابر […] یا استاد بحکا
استاده بود […] دبیلی عبارت گفتم که شیخ برابر ایستاده است […]

رسانند

رسانند در آنچه توان گذارد و چون بحضرت شیخ قدس سره رفتیم فرمود بما بدانید که عرق اسیر و کار کوش و آبرو نهان
ایلک مادام که زنده اید پاک **شعر** دل چو آیینه پاک کن تو بیدر یاک • سخن الحق کنند هم نفس پاک •
حکایت ادام الله برکته روایت کرد از خواجه مسعود که نوبتی اکابر کرمان از علما و حکام و خواجگان بعضی
همدیگر قصد ارد و کرده بودند و با ردبیل بیامدند که بغیر ابلاغ از آن یاردو روند چون نزدیک اردبیل رسیدند با همدیگر گفتند
که چون شهر شیخ صفی الدین است قدس الله سره واجب کند که ظرف زیارت او بجوییم او مشرف شدند و باز فکر کرد کراو او را کرامت
باشد حالة الملاقات با ما سخن صلح آغاز کند […] صلح دهد و […] بیشتر آن […] چون بحضور مبارک شیخ
قدس سره رسیدند او لا هیچ کلمات در صلح فرمود و گفت موالی و خواجگان از راه دور آمدند ایدر بجای حظر یاک
میرود بد قصد خراب همدیگر میکنید که در دنیا فایده ندارد و از سر صلح بروید تا حق تعالی مصالح شما بخیر
کرداند و ایشان اصلح دا چون ما فی الضمیر خود شنیدند سر بر قدم شیخ افتادند آنگاه شیخ قدس سره سفره
فرمود آوردند اعتقاد تمام آوردند و از سر صلح باز دور شدند و مصالح ایشان بر وفق ساخته شد و از سر موافقت
مراجعت کردند **شعر** علم این عالم حرفی چون یکی حرف بود • صفحه دلی چو شد دفتر اسرار علوم • هرچه بلوح
همه فکر شود نقش پذیر • بود اندیشه عقب بعلم فهم **حکایت** مولانا تاج الدین عوضشاه خطیب اوجانی گفت از
خود شنیدم گفت بحضرت شیخ قدس سره رفتیم شیخ قدس سره بیرون آمد و طاقیه در دست در دل بگذرانید که چه
بودی که آن طاقیه بمن میدادی ناگاه که نظر مبارک شیخ بمن افتاد فرمود خطیب بیا و آن طاقیه بر سر من نهاد
و تا الان همچکس تعریف من بخطاب نکرده بود چون […] یک کلمه دو کرامات دیدم در قدم مبارکش افتادم
و تا اکنون آن طاقیه از برای تبرک نگاه داشته ام **شعر** هر که او جانی زبوی این معانی کسب کرد •
شد از این سلطان معنی دار ارادت تاجدار **حکایت** خواجه حاجی توکلی اردبیلی گفت ما چند کس محمد سید
شرف الدین رحمه الله و سرخه عوض و شمس نجار و چند دیگر با هم مصاحب داشتیم نوبتی در خانه […]
از ان شمس نجار نشسته بودیم و سرخه عوض و فهما سخن گستاخوار میگفت آن روز همچنان بگفت و عینا
ما محیی چند بر فت چون بوقت واقعه گفتن بحضرت شیخ قدس الله سره رسیدیم حالی که نظر کرد فرمود تا آن
از پس دیوار سخنها میگوید بمیدان بیاید چون زد و کس شنا و کرد دو وقت شنا که همدیگر را بدست بگیرند هر دو
هلاک شوند از این سخن بترسیدیم چون با نیا اصحاب اجتماع شد بعوض گفتیم شیخ از احوال ما خبر […]
چنین گفت بر سبیل زجر عوض گفت با من نیز بوقت عرض واقعه بزجر فرمود اگر دو شیشه برهم زنند هر دو شکسته
شوند **شعر** مبنی اشراف و علم ضمایر داشتی • مشرف اینها ای او کشف سرایر داشتی **حکایت**
میر یعقوب باجی که خلیفه و خلیفه زاده است روایت کرد از پدر خود امیر علی رحمه الله که شیخ قدس الله
سره کندوی عسل بشیری بود که محافظت میکرد در گرمرود روزی عسل از آن کندو بیرون گرفته بود
و دستش بدان آغشته شد خواست که انگشت بلیسد باز با خود گفت که بروم سوی شیخ روان شد
باز با خود گفت که شیخ قدس سره پیر دست یعنی پیر طریقت چه باشد اگر فرمایند این مقدار ازان بدین
تصرف کند و انگشت که آغشته بود بلیسد چون بنا بدیل بحضرت شیخ قدس الله سره آمد شیخ بوی گفت

امیر علی اکر بر دنبال تصرف کند و ابناست چون سر ضمیر خود که در خاطر کند این بود شنیده در قدم مبارک
شیخ افتاد **شعر** هر کس که انگشت سری بر ضمیر خود نهاده • علم باکثر اسرار او یاد دست داد **حکایت**
علی جلبی رومی اما میکفت شبی در خواجه دیده کرده بود در کوشه مسجدی بودم و برحمت مرض قوی بودم و
جوان ذاکر در آمدند که احیای شب کنند و بذکر مشغول شدند من از بس زحمت که طاقت نداشتم از ایشان
التماس کردم که احیای شب جای دیکر بکنید و من مستقبل قبله شدم در خواب شیخ را قدس الله سره دیدم
عصا در دست و نعلین در پای من در پیش رفتم و زیارت کردم شیخ قدری نان و ترنج بمن میدادی و من از آنها می
میکردم چون از خواب در آمدم آن مرض بکلی از من زایل شده بود **شعر** دین سفر او آب حیات مکر
کر تو جان داده بمن ارزانی • از انجا بار دیگر آمدم و طالب که باز دیگر رسیدم دیدم جائی بر مصلی نهاده
و شیخ قدس سره اشاره که نماز کذارد در پیش رفتم و شروع ستیوس و زانو بوسه ... یافتم حالی که شیخ قدس سره
بمن نظر فرموده اند و عن حال در مرض و شفای من خبر داد و فرمود در رویش آنان مرض صحت یافتی و خوش
شدی **شعر** ای جان اندیش بر بصحبتم غیب دید • کوش کشف حال الکان از لطف جان باش شنید
حکایت ملک السادات سید قطب الدین مرتضی اصفهانی کفت در شبانکاره از مولانای اعلم ... کل
عضد الدین شبانکاره شنیدم که با مولانا اعظم اقضی القضاة نظام الدین عبد الملک و مولانا الزکیا
عز الدین مراغی رحمهما الله تعالی و قاضی تاج الدین و سید حمید الدین و مولانا محمود غیابی بخدمت
شیخ قدس الله سره رفتیم و از سر امتحان سوالی چند فکر کرده بودیم از معقول و منقول که از شیخ سوال کنیم
و حالات از مولانا عز الدین مراغی رحمه الله پرسیده بودم که شیخ تحصیل علم بسیار باشد و مولانا
عز الدین کفته که نه و ما تعجب کردیم که چون او را تحصیل بسیار نباشد او چیزی چکونه کوید و عبد السید
کرا فی النفع و ارفع علم کر آن علم بالله است عالم است **شعر** من کان فی العلم واضعا قدمه •
یصیر فی الحق باقیا علمه • العلم من شرطه لمن خدم • ان یجعل الناس کلهم خدمه • از سر این
امتحان بخدمت شیخ قدس سره رفتیم از عظمت و ولایت شیخ مهدی بر بار همه آمد که هیچ کس را مجال
نطق نماند من و مولانا نظام الدین عبد الملک او در بر نظر میکردیم و کلال اللسان شده و مولانا عز الدین
مراغی رحمه الله سر در پیش انداخته بود و سر بر عیدا است چون ساعتی برآمد شیخ قدس سره سر مبارک
برداشت و آن سوالات را که ما فکر کرده بودیم از ضمیر ما بنور ولایت ضمیر آن یک یک بجوابی بکفت
بعبارتی شافی منتج کرم سکینتم حق که ان یکتب بسواد الابصار علی بیاض العین چون کرامات کشف
ضمیر خود دیدیم و جواب شنیدیم حیرتی عظیم فرو آمد و نعره زدیم و دست در دامن شیخ قدس الله سره
زدیم و توبه کردیم و عقاید صافی آوردیم **شعر** فان یکن لک وجه مثل وجههم • عند العیان
فلیس الصفر کالذهب • وان یکن لک لفظ مثل لفظهم • فلیس مثل کلام الله فی الکتب • چون
بیرون آمدیم بمولانا عز الدین رحمه الله کفتم مولانا من منکر نبوده ام که با وجود چنین حالات شیخ
قدس سره در علم چرا کفتی که وی چیزی اندک خوانده است مولانا عز الدین کفت چون در کر شیخ این جزو ...

ومذاکره میخوانده است مجموع موالی مجمعا و متفقا اعتقاد آوردند **شعر** لو ان اجماعهم فی فضل سودده •
فی الدین لم یختلف فی الامر اثنان **حکایت** پیر عیسی روایت کرد از زین الدین که معروف بود بزین
و بملازمت خدمت شیخ قدس الله سره که شبی در حضرت شیخ قدس سره نشسته بودم و طول مجلس شده بود
بکردانیدم که تا کی نشینیم چون در دل من این بکذشت شیخ قدس سره اشارت کرد که پای من برکنار کیر نشستم و
پای مبارک وی برکنار کرفتم چون ساعتی برآمد پنداشتم خفته شد و چون شد باز در دلم بکذر آید که چه بودی اکر زمانی
پای مبارک را باخود میکرفتی در حال پا را باخود کرفت باز در دل اندیشه کردم که چه بودی که باز دیکر پای برکنار من
مینهادی باز علی الفور پا برکنار من نهادند و وقت طلوع صبح شد برخاستند و وضو ساختند و من بیرون آمدم و در یک مجلس
این همه کرامات از ضمیر خود مشاهده کردم **شعر** در تمام جهان نمای آن سینه پاک • هر نقش که در لب عیان
میدیدم **حکایت** سید زین زینب برکته کفت شبی بعد از نماز خفتن بخلوت خود رفتم و شیخ قدس الله سره نیز نهان
رفت و خادم هنوز شمع پیش ما در نیاورده بود و ما منتهی بودیم با خود کفتم شیخ چیزی میفرستادی تا کاغذ
تاریکی در خلوت باز کردند و طبقی پیش ما نشسته من دست کردم و طبق را بستدم کرده نان و مرغی بود بر الجا از
نهادم و بیرون آمدم تا ببینم تا هیچ کس بود در عقب وی برفتم و نظر کردم حضرت شیخ بود قدس الله سره **شعر**
هر بار که بر صفحه دل مینکرید • او بسطوع اسرار تو در **حکایت** مجلس سید الدین کفت که از سید شرف
الدین رحمه الله شنیدم که او کفت شبی در ایام خلوت بیرون از سفره نان هم در خلوت با یاران چند بود همه
جنید بخود دیدیم که انطا نی آورده بودند چون بخدمت شیخ قدس الله رسیدیم شیخ علی الفور الانفراد هر یک
از انها ... و کفت بیرون از سفره را ویه چیزی خورده اید دیکر مخورید **شعر** چون سفره راز
هر یکی پیش نهیم • ارحال درون هر یکی شرح دهیم **حکایت** مولانا شمس الدین اقسونی روایت
کرد از خواجه محمد اقسونی و او از اخی عز الدین که او کفت با جوانی از فرزندان شیخ ابا یزید بسطامی رحمة الله
علیه بخدمت شیخ قدس الله سره رفتیم و حالات بود که آن جوان را از آنجا کاری در دعکا از خاطر بود
چون خادم نان ناویه سفره بیاورد نزد آن جوان کفت من نیت با خود کرده ام اکر شیخ صاحب دل باشد انکبین
نیت کرده بجای آورد چون لحظه برآمد دیدیم که خادم در آمد و یک کاسه عسل آورد و کفت شیخ
میکوید این عسل بخورید که از راه آمده اید آن جوان بر خاست و در پای خادم افتاد که مرا بحضرت
شیخ بر تا توبه کنم از وی پرسیدیم که حال چیست کفت نیت کرده بودم که اکر شیخ صاحب دل باشد همین ساعت
از برای ما این کاسه عسل بفرستد و همچنان در معین بود فرستاد **شعر** ای خوش صلاحی ... نما باز
در قوت روح بخشی بر سفره ولایت **حکایت** هم مولانا شمس الدین روایت کرد از حاجی فخر الدین
بوجبنی از ولایت سرا و که شیخ قدس الله سره مرا بمهمی پیش او فرستاد چون پیش پیر محمد داودی رسیدم
از من پرسید که شیخ با من چون است نظر بعنایت دارد یا نه من چه کفتم بلی نظر عنایت دارد چون انکار کلام
و او اختیار کردم و بحضرت شیخ رسیدم فرمود پیر محمد داودی با تو چه کفت من متذکر نبودم شیخ فرمود
تنها تو کفت که شیخ با من چون است مرا یاد آمد و از ضمیر من فراموش شده بود باز فرمود چرا نکفتی که نظر

با خود کن اگر خود را صافی می‌بینی شیخ را با اوصاف و اگر بیش خود تردد می‌بینی تعین دان که شیخ با اوصاف
بیت شعر هر که در آینه صفی دل کرد نگاه • حسن و قبحی که از و دید ز خود دید شود حکایت
هم مولانا شمس الدین ازین حاجی اقسونی ها و از بعض عوض اقسونی روایت میکند که از طرف کیلان می آمدم
در صحبت سید احمد یمانی چون بشهر اردبیل رسیدیم با وی گفتم که در شهر رویم بزیارت شیخ قدس الله سره آورد جواب
گفت که شیخ پادشاه است و مردم غلبه اند وقتی که مراجعت کنیم خود بخدمت شیخ میرسیم اما باید که شیخ از برای ما
نفرستد چون زمانی بر آمد دیدیم که خادمی در آمد و سفره آورد و گفت شیخ دعا میرساند و میگوید معذور دارید
دیر یافت فرستادیم که گفتیم شما خواهید آمدن بنا و شما چون دیر کردند اندر ضمیر خود از توقف در رفتن و از سفره
آوردن اشارت دیدیم معتقد شدیم شعر یا قانه مقصد که تو بهانی جا سوی بر طلوع تو شود پیدا که سالار
هر نفسه که در خاطر او همه آدم شمارند مشرف علوم تو کنند و زینه یا حکایت هم مولانا شمس الدین اقسونی روایت
کرد از پیره داود هریزی که وی گفت نوبتی شیخ قدس الله سره در سرا و نزول کرده بود و در ناویه خواجه افضل رحمة الله
علیه منزل دینه رسیدیم شیخ قدس سره بکلمات طیبات مشغول بود و از همه جماعت فایده میفرمود و کرا
فواید این بیت بخواند • با تو او کر عشق باز دارای غلام • عشق او با صنم او باشد مدام • من چون بشنیدم
خواستم که یاد گیرم نتوانستم یاد گرفتن در دل با خود گفتم چه بودی اگر شیخ یکبار دیگر مکرر فرمودی تا من یاد
گرفتمی و آن شب این فکر بودم چون بامداد شیخ قدس الله سره بر نشست و می رفت جماعت غلبه جمع شده بود
در آن میانه شیخ قدس الله سره روی مبارک با من کرد و این بیت باز گفت و بجوانید بس فرمود هان یاد گیر
چند نوبت همچنین در ضمیر بود دیدیم و شنیدیم و یاد گرفتیم شعر زهی ضمیر منیر معلی که دهد • بجز دقیق
ضمایر علوم دل تعلیم • زهی دقایق فکر و حقایق الهام • که گاه رمز و اشارت بدل کنند تفهیم حکایت
هم مولانا شمس الدین ازین داود روایت کرد که در دیه هر زد و کدخدای بزرگ بودند مدتی در صحبت شیخ
قدس الله سره بودند آنگاه در اختلاف شد و نفی یا خود یک کردند که میانه یک بار بخدمت شیخ رویم و او را در
میان ایشان اتفاق بخواهیم و از سر حالتی بین الوفاق و النفاق بحضرت شیخ قدس الله سره آمدند و یک دو روز
آنجا اقامت نمودند و بین التوبة و الاوبة متردد می بودند اتفاقا دیدند که از بهر ایشان و صد و دو کسی دیگر
می آمدند سفرهای بی تکلف می نهادند و برنج و بریانی می آوردند و از برای درویشان گندم آبکی می نهادند ایشان
را انکار زیادت شد بر خاستند و از شهر بیرون آمدند و می رفتند و انکار زیادت شد شیخ قدس سره بر ایشان
معلوم شد کسی در عقب فرستاد و ایشان را باز خواند و گفت فرزندان آن کسانی که پیش ما آمده اند از بهر خدا آمدند نظر
ایشان به برنج و بریان و گندم آبکی باشد نظر ایشان بر خدا و معامله مردان باشد ما با ایشان اگر نان جوین و گندم آبکی هم
و اگر برنج و بریان همه یکسان باشد بر خاستند و در قدم مبارک شیخ افتادند و همچو زمانی فی الضمیر الخود
نشدند نعمة یاکه صافی توبه کردند شعر از سر همی مخبر که محتاج است • کارهای درویشانی همه
کژ راست یا خوت • و بخشیدن گنج سعادت که ز دل می بخشد • بی نوایان جهان را همگی بر لغوات حکایت
روایت از پیره عمر شرقانی قلعه که نوبتی بحضرت شیخ قدس الله سره میرفتم چون بدیه نبی رسیدیم از و

مختار

خطا مولانا سراج الدین شیخ رحمه الله ایضا روایت میکند چون بده دیه سیاه کمر رسیدیم مولانا شرف الدین
کیکاهی انجا بود و عرق نفاق در درون او مختلج می بود و یکی سفید بهمن مقید شده بود که داشت و نگاه داشت
ایشان میکرد از سر غلیان حسد و نفاق و غرور نزد کار که بین ... ایکر فقیر با صوفیان کل و همه را با نخابید
کو مرا چرا آنها که دیدی مولانا سراج چرا رفتید چون بحضرت شیخ قدس الله سره رفتند و شرف استسعاد دست بوس
دریافتند حالی گفت آن غول بیابانی آن منطقی شما را بر کار حواله کرد چون حال و مضمون احوال مولانا بود
اعتقاد بر اعتقاد زیادت شد باز فرمود آری آری میان ایشان دایم در حرب بوده اند جرا بوی مکشید تو برو
و کو سعید از خود را نگاه دار تا ماست ... شعر دیدیم لمای ترجمان زهست • کوهند لمرای
دلبر کف دست حکایت پیر امیر علی گفت روزی در حضرت شیخ قدس الله سره نشسته بودم در ضمیر من
این فکر بگذشت که روش مجردی نیست شیخ را جامهای نفیس و متاع دنیوی چرا است علی الفور شیخ قدس
سره بفراست معلوم شد و گفت بلی بلی طالبان در خاطر گذرد که روش مجردی نیست راست میگویند
اما امیر المؤمنین حسن و حسین رضی الله عنهما نواده محمد مصطفی صلوات الله علیه بودند امیر المؤمنین
حسن رضی الله عنه لباس نفیس پوشیدی اما این نیز رواست و آن نیز رواست شعر حسن او را
جلوه مستغنی بود • از لباس و زیور و زیب و حلی • نور محض است از جمال طلعتش • در لباس
عین تقوی متجلی حکایت ادیب ابراهیم کلخورانی گفت که شخصی حکایت کرد که در سفر بودم
و راه سخت بود در دل خود نذر کرده که اگر بسلامت برسم فلان چیز برای حضرت شیخ ببرم چون
بسلامت بخانه رسیدم و قصد کردم که آن چیز ببرم پشیمان شدم و نبردم تا روزی که بحضرت
شیخ قدس الله سره رسیدم و قصد کردم که آن چیز ... شیخ گفت فلان هر چه در دنیا ایمنی نذر کنند پشیمان
نشوند شعر نقش هر فکر که در نفس مصور کردد • دل اران آگه و مصلح دل از آن با خبر است •
چرا که با بدرقه همت دل شوان رفت • بچنین راه که بس مشکل و بس با خطر است حکایت ادیب
حاجی ابراهیم کلخورانی روایت کرد از پدر خود مولانا نجیب الدین خطیب کلخورانی که روزی دوستی
بیامد و از برای من شانه نیک بیاورد با خود گفتم مناسب این شانه دانی بدست کنم تا روزی بحضرت
شیخ قدس الله سره رفتم شانه دانی نیک دیدم پیش شیخ نهاده با شانه شانه را برداشت و شانه دان
را پیش من نهاد و فرمود این شانه دان مناسب شانه تست بستان و انان حقیر من آن شانه دان و عزیز دار
شعر چون علوم سر را ز دل جلا کند • با ضمایر شانه کاریها کند حکایت از مولانا سلیمان
بر آهیه روایتست که روزی شیخ ما قدس الله سره بضیافتی برده بودند دانشمندی سوال کرد که شیخ
تعالی در کلام مجید میفرماید ادعوا ربکم تضرعا و خفیة و حضرت شیخ جهر میفرماید تسبیح
قدس سره هیچ جواب نگفت بر خاست و بیرون رفت و او را تنها رها کردند دانشمند گفت یکی از مصلحین
پیش من آمد و گفتم اگر شیخ صاحب دل باشد ما را یاد کرد حالی که سفره پیش شیخ قدس سره آوردند اشارت
فرمود که این سفره را بنشر آن طالب علم برید که از ما سوال کرد و سفره پیش ما آوردند ... کرامات را مشاهده کردیم

باز در دل اندیشه کردم اگر شیخ صاحب دل باشد مرا فردا بخواند و صد درم خواهد بخشید چون نماز صبح بگزاردم دیدم که شیخ
قدس سره یکی را بطلب من فرستاد برفتم و شرف حضور مبارک دریافتم و لطفها فرمود و این کرامات دیگر ظاهر شد
جماعت طلبهٔ علم را خبر شد بحضور شیخ قدس سره آمدند و ده دانشمند اهل حاضر بودند اتفاق کردند که از شیخ
سوال کنیم از آن جمله یکی من بودم قصد کردیم که از شیخ سوال کنیم شیخ بولایت خود بدانست فرمود مولانا تا باز سوال
میکنی گفتم بلی فرمود سوال کن که [illegible] دانشمندان نهی کرده ام ترک کن تو نیز [illegible] همین ساعت من حدیث
از ابواب علم مضایق سوال کردیم شیخ قدس سره چندان جواب فرمود در تحقیق آن که همه حیران ماندیم من بیش از چند
مدت [illegible] بودم از هیچکس مثل آن نشنیده بودیم والذین اوتوا العلم درجات بعد از آن حاجتی [illegible]
از اطراف و [illegible] می آوردند باز من با خود گفتم اگر شیخ را کرامات باشد مرا باید [illegible] در حال
اشارت کرد بخادم که [illegible] بیار خادم [illegible] بیاورد شیخ چون نظر کرد با خادم [illegible] فرمود و طرح شروع فرمود
من [illegible] دست [illegible] کرامات [illegible] بدیدم [illegible] اگر شیخ را کرامات باشد [illegible]
که این [illegible] فرمود که این [illegible] چون این همه کرامات
متعاقب بدیدم هیچ ریبی و شکی در ضمیر خود و خاطر من نماند پس شیخ قدس سره فرمود علم دریای است
و حج دریای است زهد بیشتر دریاها است علم و حج حاصل کرده زهد نیز حاصل کن تا [illegible] از هر سه دریا
ملاقی همدیگر شوند کاری کرده باشی و عجب [illegible] دانشمندان سوگند خوردند که ما چندانک [illegible] مسلمان
تا یاد می آوردیم یاد نمی آید چون این همه کرامات مشاهده کردیم [illegible] شعر یقر له بالفضل من لا
یوده . ویقضی له بالسعد من لا ینجم . [illegible] ورنه این فضل و کرامات ظاهر
[illegible] حکایت سیاوش النجاتی گفت نوبتی در حضرت شیخ قدس الله سره [illegible] بودیم [illegible]
[illegible] مشغول بودیم شخصی در نماز [illegible] کردم [illegible]
شیخ قدس سره سلام نماز داد [illegible] با جماعت کرد [illegible] فرمود [illegible] نماز [illegible]
که [illegible] شعر روی با قبله قلب
[illegible] . [illegible] حکایت هم عبد الکریم گفت [illegible]
[illegible] شنیدم که شخصی بود [illegible] مشغول بودی [illegible] دختر ملکشاه [illegible]
که [illegible] برادر [illegible] دختر [illegible] توبه [illegible]
دختر [illegible] بحضرت شیخ آید و توبه کند [illegible]
[illegible] دختر ملکشاه [illegible] و پیر بحضرت شیخ
قدس سره آورد و او در پیش آمد که توبه کند شیخ قدس سره چون در [illegible] او نظر فرمود [illegible]
و او را توبه نداد و گفت [illegible] او را توبه [illegible] رحمه الله
[illegible] شیخ آمد و [illegible] که از [illegible] توبه [illegible] دختر [illegible]
شیخ [illegible] شیخ قدس سره فرمود [illegible]

بهر چیزی

با هر چیزی بگفته است [illegible] آنت که چون دختر ملکشاه را بخواهد باز [illegible] خود رود و دوش
توبه بعلت [illegible] ما فی الضمیر [illegible] بود و شیخ توبه نداد و آن وصلت اتفاق نیفتاد و این سخن مشهور شد
شعر در دیده [illegible] خالص باید . از حلول [illegible] صافی [illegible] پاکی . [illegible]
[illegible] حکایت مولانا بدیع الدین محمود که از فضلای [illegible] گفت که
مرافق شیخ قدس الله سره بودم و در حضور مبارکش [illegible] قصیده در مدح شیخ قدس
سره گفته بودم و عرض آن میخواستم که بحضرت شیخ کنم در دل [illegible] فکر کردم کی زمان عرضه کنم که وقت خوش
باشد [illegible] مجلس عرض کنم چند بار این عزم و فسخ [illegible] خاطر گذشت تا که شیخ
قدس سره [illegible] گفت مولانا [illegible] قطعه برخوانی [illegible] برخوان تا بشنوم تا چند ازین
فکر کردن شعر اذا اذن قوما بالمناقب واصف . ذکرناه فضلا بین المناقب حکایت [illegible] احمد بن [illegible]
گفت که از مولانا اسمعیل [illegible] شنیدم که قاضی حسن [illegible] با جمعی در حضرت شیخ قدس
سره بودند [illegible] واقعه گویند قاضی حسن [illegible] نظر کرد در دل اندیشید که [illegible]
آنچه [illegible] شیخ [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
ولایت بدانست فرمود قاضی [illegible] صلوات الله وسلامه علیه [illegible]
[illegible] ایشان [illegible]
[illegible] شعر [illegible] . عاشقان [illegible] . [illegible]
[illegible] حکایت هم [illegible] احمد گفت [illegible] محمد دارو [illegible] رحمه الله
گفت روزی در حضرت شیخ قدس الله سره بودم [illegible] شیخ قدس
سره جواب [illegible] شیخ [illegible] جنید رحمة الله علیه [illegible]
خلوتی بود [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible] مصطفی علیه الصلوة والسلام [illegible] شیخ زاهد قدس الله روحه
اگر همه [illegible] شعر هرچه [illegible]
جمله از صفحهٔ دل میدانند . [illegible] معانی [illegible] . جمله [illegible] .
حکایت [illegible] موسی [illegible] گفت [illegible] محمد دارو [illegible]
مشغول بودیم [illegible] بحضرت شیخ قدس الله سره [illegible]
ولایت [illegible] کلمات و [illegible] مشایخ [illegible] ابو یزید بسطامی رحمة الله علیه
میگفت سبحانی ما اعظم شانی و ابو القاسم جنید رحمة الله علیه گفت لیس فی جبتی سوی الله و حسین بن
منصور انا الحق میگفت چون این سخن بشنیدم [illegible]
[illegible]
[illegible] بحضرت شیخ قدس الله سره [illegible]

بود طاقت نیاوردم بحضرت شیخ قدس سره آمدم و شرف حضور مبارکش دریافتم حالی که نظر مبارکش بر من آمد فرمود
صحبت ما حیات افتاده و آن طریقه از آن ما نیست حالی آن کلمه که میگفتم از زبان من بکلی فرو افتاد و دود شد و آن
خلاص یافتم تا بازار خاله در درون من فرمود که تو بر بدست پیر محمد کرد می تلقین از که کرفتی و من در واقعه تلقین از کسی
کرفته بودم و ظن من جبرئیل بود علیه السلام و میتوانستم کفتن شیخ قدس سره فرمود که بکو و من از سر وحشت
و دهشت میتوانستم کفتن تا طاقت از سر بالغه شیخ قدس سره بکفتم فرمود نه آنکس که او ترا تلقین داده است
نه بوده تا دانی اصبت فالزم شعر انکه نفخ روح قدسی میکند • عیسی وقت است در احیای دل • صورت
لفظ معانی دارد او • مرده را بکرامت عیسی نای دل حکایت پیر سیاشاه کفت پیر من پیر ابو بکر کفت در دل
من بکردید که چه بودی که من میدانستمی که نفس چه حرب است علی العزیز شیخ قدس الله سره کفت اکر میدانستی طاقت
نمی آوردی شعر سبحان من جمع العلوم باسرها • فی آیة من سورة من مصحفه حکایت پیر رکن الدین
طباخ اردبیلی کفت من بدست شیخ قدس الله سره توبه کردم بعد از آن بقراباغ رفتم آنجا هم نشینان ناموافق مرا
از راه ببردند و توبه بشکستم و بشرب خمر مشغول شدم و قلماشا با تمام مشغول بودم و چون مدتی باز بدل
آمدم و همچنان بر سر آن واقعه حال من بود … صورت تعبیر کار … خود راست کردم و بنا و بخدمت شیخ
قدس الله سره رفتم مردم عظیم جمع بودند و شیخ قدس سره بکلمات مشغول بود من خود را از پس مردم پنهان
کردم علی العزیز شیخ قدس سره از سر سیرت من آغاز کرد و فرمود مردم میروند و ایشان های دیکر و توبه میشکنند
و بشرب مشغول میشوند چون انجامی آید باز صورت میکردانند و ما را تشویش میدهند چون احوال خود
صریح از شیخ قدس سره بشنیدم عظیم منفعل شدم در خود کفتم که سر دل شیخ زاهد قدس الله روحه پیش تو شفیع
آوردم که دیکر این چنین سخن نکو و شیخ قدس سره دیکر سخن بود در میان کرای نکرد بکرد هم شیخ قدس سره آن شخص
رها کرد و بسخن دیکر مشغول شد شعر چو نیلی پرده پیچ حالت رسوا ینهاست • اه از آن لحظه که این
پرده ما بر دارند • و انفعالات کردان وقت فضیح باشد • پوشش عیبها نکرده ما بر دارند •
حکایت هم پیر رکن الدین طباخ کفت که بار بحضرت شیخ قدس الله سره رفتم که عرض واقعه کنم از هیبت
شیخ قدس سره از اول واقعه تا آخر فراموش کردم و مجال نطق نداشتم و هیچ نتوانستم کفتن شیخ قدس سره فرمود
واقعه فراموش کردی کفتم بلی پس شیخ قدس سره واقعه مرا از اول تا آخر تمام بتمامی باز کفت و معنیش باز کفت بعد از آن
فرمود که احوال که فراموش شود لسان مرید آید او پیش استاد آید آنکه پیش مرید و اکر فراموش کند استاد فراموش
نکند و آنکه بر وجه وارد شده است شعر دل آینه صفت نقش بصور یابد • هرچه در عالم اسرار اشکال
کردد • مشکل حال که در عالم مکنونات است • انکلید نفس طلب دل حل کرد حکایت خواجه علاء الدین
بن … پیر یعقوب … کفت روزی در حضرت شیخ قدس الله سره بودم و شیخ فرموده بود که ختمهای قرآن …
و ختمات شده بود شیخ قدس سره فرمود که آن ختمها که … بر … عمارت آوردند … بکبت
در عالم دو رفت … مصر … و بنا … مشغول شدم
و از اول شب تا صبح آن ختمها تمام بکشیدم و کار چند کس بود که بتنهائی بکردم از آنها و هیچ کس با آن

وقوف

وقوف و اطلاع نبود که آن کار کدام کس کرده است با امداد شیخ قدس سره صلوة الاشراق بکذارد در زاویه و نیا
نشسته در کلمات آمده است که فرمود بمن که یعقوب فرا پیش آی در پیش رفتم از حال بیهوشی من آغاز کرد
و فرمود کسی که کار ما باز اراده کند چنین باشد که کار چندین کس تنهائی بدست وی برآمد و چون کار از پنهانی دو
شاید لهذا آن کرد که کسی را بر آن اطلاع نباشد اکر هیچ حاضر نبوده خدا حاضر بود و اجر حق تعالی بدهد شعر
چون زلف شب عارض کیتی فرو کشند • عشاق پرده از نظر دلبرافکنند • مجنون صفت غیب بر لیلان شوق …
خشی ترجمه بمیدان کا فکنند حکایت مولانا یوسف اندرودی کفت نوبتی بحضرت شیخ قدس الله سره کرار سلطانیه
مراجعت میفرمود برفتم عورتی را از صالحات دیدم جبه پشمین کرفته و کفش بدست کفتم خواهر کجا میروی کفت
میروم که شیخ را ببینم کفتم شیخ مردی بزرکست و عورات نبینند و عورات را مجال دیدن او نباشد کفت بالاتر شش
ره هر و بر ره کذارد شیخ نباشم و آنا بنوعی و کوکبه او ببینم آخر شیخ نیز در آن میان باشد شعر اذا سری
البرق من اکنا فارضهم • اقول من فرط شوقی لیتنی المطر • کفتم یاد کرد که مرا از نظر تو از دور بنمای
شیخ استعانتی دهم کفت نهم که فراموش کنی چون بحضرت شیخ قدس سره در راه برسیدیم و لابای پیدا خلق
فرمود و بر آیت اصلها ثابت و فرعها فی السماء تحقیق میفرمود مرا آن عورت در خاطر آمد تا کاه شیخ آن
سخن رها کرد و روی با من کرد و از اندرون و ضمیر من کفت فلان فاکر عورتی از مشرق تا مغرب خواهد که ما
ببیند ببین باشد شعر ذره در پرتو خورشید چو آید در شور • فیض خورشید کند عالم او غرق نور •
حکایت هم مولانا یوسف اندرودی کفت که با جماعت طالبان در ولایت خلخال بدیه هیشی رسیدیم
که متوجه حضرت شیخ قدس الله سره بودیم الجام او صحبتی و ذوقی پیدا شد یک دو روز موقوف شدیم آنجا
طالب علمی بود نور الدین نام او و کفته بود که جنید رحمة الله علیه کفته است که صوفی آنست که هرچه دارد بنهد از
از پس فنا و بجشاند نفس را طعم جفا و شیخ را قدس الله سره مال بسیار است این سخن رسید و اینچ جواب بود
نقد داده شد بعد از آن روان شدیم در راه التماس کردند که چون بحضرت شیخ قدس سره رسیم باید که سوال کنی که تم
حاجت سوال نباشد چون بنادبیل بحضرت شیخ قدس سره رسیدیم مولانا العابد تاج الدین محمد شاه مراغی
زید تبریکته حاضر بود بلس شیخ قدس سره سخنی چند فرمود آنکاه روی مبارک با مولانا محمد شاه کرده فرمود
جماعتی هستند که میکویند که صوفی آنست که هرچه دارد بنهد از دار پس فنا و بجشاند نفس را طعم جفا آن دیگر نمی
میکویند که آنچه صوفی دارد از آن صوفی است یا از آن غیر اکر از آن صوفی است چون از دکر شرع جایز نمیدارد
و اکر از آن دیکرانست چون دوست امانات است چون اندازد چون محافظت واجبست بر صاحب بسد و اینچ فکر
کرده بودیم که سوال کنیم از ضمیر ما بکفت شعر در صورت شرع جلوه معنی داد • راز دل ما بنحو زیب کشاد
حکایت هم مولانا یوسف اندرودی کفت نوبتی در حضیره که قبه خواجه محیی الدین روح الله
روحه در آنجاست ایستاده بودم در خاطر بکردید بعجب از شیخ قدس الله سره که التفات خاطر بعمارت
میفرمایند در این فکر بودم تا که شیخ را دیدم قدس سره که با مدرسه میخواست که در قبه آید من در پیش رفتم
شیخ قدس سره دست من بکرفت و در آمد و نظر در سقف کرد و بدست مبارک اشارت کرد و آن

فکر بعضی من پاس گفت و فرمود فلانی بخدا این من نفر بود اما والله محی الدین رحمة الله علیه با و دوستی
جهد کرد من نیز مانع نشدم لیکن برضا و میل خاطر من نیست **شعر** هر اکرا حلقه در جبل فلاک نزده رفت
با یکه عزت کوئیش جز تراب است • دل آزاد و راکی [illegible] میل جبین • خاک [illegible] قربت **حکایت**
مولانا قطب الدین تبریزی میفرمود که روزی در حضرت شیخ قدس الله سره بودم و شیخ [illegible] سیفرمود و چون
قدری دور بودم و نمیشنودم [illegible] مولانا شرف الدین طارمی نزدیک [illegible] گفتم چه بود اگر شیخ بلندتر سیفرمودی
تا استماع میکردیمی [illegible] و از ضمیر من پارس گفت مولانا [illegible] و بلندتر توانم گفتن نزدیک بنشین
تا بلند استماع کنی **شعر** له ترجمان ساکت و هو ناطق • یکاد یظهر الغیب عن عیان **حکایت** هم مولانا
قطب الدین تبریزی گفت چون متوجه حضرت شیخ قدس الله سره بودیم در راه [illegible] کرما در ما اثر کرد [illegible]
کردیم که شیخ بما هندوانه [illegible] که کرما در ما اثر قوی کرده است و وقتی بود که هندوانه [illegible] بود حالا که
شیخ قدس سره [illegible] هندوانه [illegible] بفرستاد و فرمود که ما یافته ایم این هندوانه [illegible] **شعر**
[illegible] خنده از کرم لطفش جکر آب دهد **حکایت** از پیر [illegible]
روایتست که نوبتی دو مرغ سمین جهت شیخ قدس سره آورده بودم چون بخدمت شیخ رسیدم و آن مرغ بر دست کرفتم
فرمود برکت باد و بحاجی علی خادم اشارت فرمود که این را برای فلان [illegible] ضعیف شده است
در خاطرم [illegible] عجب که از برای شیخ آورده ام علی الفور شیخ قدس سره از ضمیر من فرمود [illegible]
برای من آورده [illegible] **شعر** [illegible] **حکایت**
حاجی عماد روایت کرد [illegible] در خواب دیدم که مرده بودم و تجهیز من میکردند [illegible]
از آن هیبت بیدار شدم چون بخدمت حضرت شیخ قدس سره رفتم که توبه کنم علی الفور شیخ گفت حاجی [illegible]
[illegible] توبه کرد و تمام عمر بر توبه بود **شعر** [illegible]
واحده من النار حتی تقوم القیامة • الیس اذا غاب فی نفسه • یزول النعیم و یبقی الندامه **حکایت**
از پیر محمد [illegible] روایت است گفت شمس الدین [illegible] و احمد [illegible] شیخ قدس الله سره [illegible]
در [illegible] گفتند [illegible] از شیخ تمنای چیزی با خود بکنیم اگر شیخ [illegible] هر یک بوی دهد اعتقاد کنیم شمس الدین
گفت من [illegible] میخواهم [illegible] گفت من سیب میخواهم [illegible] احمد [illegible] گفت من [illegible] میخواهم که
بمن دهد چون بحضرت شیخ رسیدیم شیخ خادم را فرمود خربزه و سیب و انار [illegible] چون خادم [illegible]
در پیش آورد شیخ [illegible] سیب بدست مبارک [illegible] پیش شمس الدین
غلطانید [illegible] احمد [illegible] نهاد و گفت [illegible] هر یکی [illegible]
اعتقاد ثابت آوردند و از سر اعتقاد [illegible] **شعر** [illegible] هر یکی [illegible]
[illegible] **حکایت** حاجی محمد بن شهاب [illegible] کیلانی گفت [illegible]
بوقت سفر حجاز [illegible] که من اکل مع مغفور غفر له و اعتقاد
کرد که این حدیث است چون بحضرت شیخ قدس الله سره رسیدیم [illegible]

تشنه بودیم

تشنه بودیم سفره درآوردند در دل آمد که شیخ از اولیاء الله است چه بودی که اکر مرا هم کاسه خود کرداند
تا من با او هم کاسه شدمی تا مغفور شدمی علی الفور شیخ بمن نظر فرمود و گفت امیر رستم بیا و با [illegible] چیزی
بخور چون [illegible] فرمود [illegible] نشستم و اعتقاد غفران [illegible] اعمال می باید
کردن تا موجب مغفرت باشد **شعر** سفره کان [illegible] درویشان است • [illegible] غفران آنست •
حکایت مولانا علی کرمرودی گوید که سالی بخدمت شیخ قدس الله سره باردبیل میرفتم شخصی بود نامش
مسعود [illegible] حاجی مرغ همراه من شد در راه [illegible] گفت که [illegible] و لقمه حرام
آلوده شده است و عمل صالح ندارد شیخ قدس الله سره [illegible] میخواهم تا باشد که حق تعالی او را توفیق توبه کرامت
کند چون [illegible] بخدمت شیخ قدس الله سره [illegible] نظر مبارکش بر [illegible] حاجی مرغ [illegible]
هر جائی و صحبت [illegible] هوائی • [illegible] • [illegible] و سودائی **حکایت** [illegible] گفت که با جمعی از خلفا
شیخ قدس الله سره باردبیل می آمدیم از کردستان چون بحوالی اردبیل رسیدیم در دیه [illegible] آن شب [illegible]
افتاد خلفا با صوفیان در مسجد [illegible] کذاردند بعد از فراغ نماز یکی از خلفاء شیخ قدس سره در کلمات آمد [illegible]
[illegible] همراه باشد [illegible] و کوشش خود بمرتبه مردان برسد [illegible] هر یکی [illegible]
روز دیگر چون بحضور شیخ قدس الله سره [illegible] سخن آغاز کرد و گفت [illegible] سعادت ازلی [illegible]
[illegible] چون این سخن بشنیدیم حال [illegible] و تسلی هم حاصل شد •
فصل دوم در ذکر [illegible] از احوال [illegible] از **شیخ صفی الدین** قدس الله سره
ظاهر شده است **حکایت** پیر احمد [illegible] گفت پهلوان محمد [illegible] بود و [illegible]
و مدتی آنجا بود و اتفاقا مولانا سراج رحمه الله که از خلفای شیخ قدس الله سره بود [illegible] پهلوان محمد
[illegible] و مولانا سراج [illegible] شیخ [illegible] پهلوان محمد را بکو تا توبه
کند و باین سفر که عزم کرده است نرود [illegible] مولانا سراج خواست [illegible]
شیخ [illegible] چون پهلوان محمد بمسجد آمد مولانا سراج [illegible]
شیخ [illegible] پهلوان محمد را بکو که توبه کند و باین سفر که عزم [illegible] نرود که عمر وی [illegible]
نمانده است پهلوان محمد چون [illegible] مولانا سراج گفت [illegible]
[illegible] پهلوان محمد [illegible]
[illegible] مولانا سراج توبه کرد **شعر** [illegible]
[illegible] کشید • پس گفت مولانا سراج [illegible]
و پیغام شیخ قدس سره شنیدم و توبه کردم [illegible]
[illegible]
[illegible] بر حمت حق پیوست **شعر**
حکم سابق ازلی [illegible] • [illegible] کرامات ظاهر

ترك عمل کرده و بعد از ان مدتی بدست شیخ صدر الدین ادام الله برکته توبه کرد حکایت میر اسمعیل تبرابادی که تا
بود کار کرده روزی بعد از آن عرض واقعه کرده بود شیخ قدس الله سره بوی گفت اسمعیل طهارت و نظافت و اغتسال
خود بکن که وقت رحلت است شعر فانک لاتدری متی الموت فاعلمن * بانک لاتبقی الی آخر الدهر * میر اسمعیل
تنظیف و طهارت و قلم اظفار و حلق شعر بکرد و غسل بکرد و حالی که حاضر در دین سید تسلیم شد و نقل کرد و شیخ
قدس سره جنازه وی بدوش مبارک خود قدمی چند برداشت شعر آن قدم کز عزت محمول فرق عرش بود * حامل
این نعش مسکین بر بساط فرش شد حکایت شیخ صدر الدین ادام الله برکته علی العالمین در زمانی که در اردبیل ایلچی
نامی نخجه بوده اند برابر قصد و خواست که بحکم سیاست بقتل رسد بعد سر از دروازه در آوردند شیخ قدس الله سره
فرموده که ویرا رها کن فردا پیش تو حجت کنی و اداکنی او سر خود را چنانکه خواه تو باشد از دروازه بدر برد
تا تیمور ویرا رها کرد آن مرد بخانه رفت و بمرد روز دیگر از دروازه بجنازه بیرون بردند شعر بنشست حاجت که بحکم تو
بنعش بکشند حکایت ادام الله برکته گفت چون شیخ قدس الله سره از بغداد مراجعت میفرمود و توجه
براهی کرد که برای آن محاربه پادشاه ابو سعید و امیر چوپان بود و طایفه اهالی و مولانا عز الدین خراجی رحمة الله علیه سکنت
کرا اعراف صوب این جاده صرف و قت پادشاه چون در راه خوف و خطر بسیار است محروق شیخ قدس الله سره فرمود مولانا
فکری مکن که نوبت جوابیان آمد معنی این مصرع از اشارات طبع شیار کن سمع بنشسته چون شیخ قدس سره بدان
صوب حرکت میفرمود ایشان اصبر و ثبات بود بر سر الاحتیاط والاضطرار مطاوعت کردند و بعد از ان تا ترکان بعسکر
پادشاه ابو سعید و امیر چوپان و میان ایشان مانده بود و خبر رسید که چوپان شکر و منهزم شد و لشکر خوف و امان
بر خواست شعر بر لوح دل که رحم فوقت * سر جمله علوم عالمی معلومت * در عالم حرف در سرار وجود * از نقطه بی
او معلومت حکایت خلد الله برکته گفت نوبتی پای مبارک شیخ قدس الله سره بر کنار نهاده بودم و می مالیدم
شعر ای دولت بخت و دولت تا بر دار * از آنکه و نعم طول لیلی تبر آید یار * آرزو میکنم میان خانمانت * دایم اکنون ارشاد
در کنار * و شیخ قدس سره سیر میفرمود که از برای و تو یاد و سفره فقرا که هر دو بی و هر چه ضمیمه نظام در نوع انواع
مراتب صرف کنی و فلان قسم را اقسام خیرات خرج کنی و از انواع عبد الحیدان یاد کرد که ما الصعاف فلع بود بیان و فا
نکردی با خود گفتم و فکر کرده در دل گذرانیدم که ان شعر بمکنت بر انجه میفرماید چگونه وفا کند و همه چون فرا رسید
شیخ قدس سره بلطف الهام بیای مبارک بر گرم سر نهاد و فرمود که فکر مکن احوال السفر و نان فقرا خدای تعالی بما دهد *
هنگام سفر نوبت بندگان و ایشان بفرز کند بعد از ان حال بدان رسید که ما ایران گمان میدادیم که بعد از ده دوازده
سال که شیخ قدس سره جیان یافتی نقل کرده بود لیر شیخ حسن جوبانی رحمه الله العظام خود که میخواهم که
درگاه شیخ قدس سره نوبت بنشستند و طبل و علم فرستاد و این قاعده منعقد و این رسم مطرد مستقیم میسیق
شعر تا سعادت کوی دولت بعد سایر بنه * این صدا در طارم طاق بالا میر بنه * پنج نوبت صعوت عالم شهای خافقین
بر فراز کوه فرش معالی میزند حکایت ادام الله برکته گفت بعد متی که خواجه رشید عین ناسیاست کردند و بقتل آوردند
فرزند و غیاث الدین محمد در محنت آن شباب بود و ان میان تکریخته میخواست که در کنار کوهسار مشتوار می شود و بیت
در کوهستان در سرا به پنهان شود و سبب در انجا عزیمت الهمم و حرثوا الغم رسید شعر کذاک اللیالی و لحنا

تجدون للمرء حالا لاحالا * فلاح الفتح مبتسم الثنایا * وعاد اللیل مغصوص الجناح * و نور بر ظلمت غلبه کرد
نظر کرده بیچاره دید که سر داده لشته از این معنی رعب صعب بر غیاث الدین محمد دید و مستولی شد آن بیرون
نفس چیز آمیز تسلیت کرده گرفت و گفت خبر بند ترس و هیچ اندیشه مکن که بتو کوی بری عصر پیغمبر و احد بسید
الله یحکم بیننا و هو خیر الحاکمین شعر هرچند چه امید منو بدر باست این سخن چون و فرود دوش و ان وصال و مرغ مستی
امامی باید که با حق تعالی عهد کنی که چون بار ایام دولت اندر سار و وراد تو آید و ان لیالی عیادت نوایب الحرمید
ناید که با انعام کنانی که با تو بدی کرده باشند مشغول نشوی بلکه بجای بدی ایشان نیکی کنی و اکر من بعد کسی بیا نوی بد
کند با بیکه او جوی جزا سیر مشغول نگردی و قدم انتقام مجزا سیر سیر سیئة سیئة مثلها بر من عفی و اصلح فاجره علی الله
منی خواجه غیاث الدین محمد قبول کرد و عهد کرد بیرگفت اکنون باین خاطر و فکری مکن که کار تو بعهد اتمام شود که کوه سار
خواجه غیاث الدین چون این سخن بشنید خاطرش جمع شد از عجب با رسیدت در ان آمد و گفت کسی بیار تا
خود نشان بداد و چنانست که دور شود و کوه خواجه غیاث الدین بگرفت و گفت میان ظالمان تا شدود و ویران
چون خواجه غیاث الدین از ان زمان خوف امن و امان یافت و بعد ازان اولیل ثمار بعضی فراز شد و سید و دولت
فرا آمد بر موج نعمت کشید شعر معادت سر الایام نهرا کانما * جلا الدهر منها غنچه و دالکواکب
و بعد از ان مصاحب و صحبت که بدولت مساعد بینیم و بواکرچه بنسبت با شیخ قدس الله سره اعتقاد صمیم داشت
جمیع عقاید و لشکر بشوا بسعادت بی خالی میبود که از علما آن کلمات مفتریات شنیده بود که از ابنای زمان بر شیخ
بر بعضی نقل کرده بود که او هنوز بسبب بر واسطه سلی اعتقاد شایبه کدورت داشت تا جماعی که در آن دولت مردم
میبودند در تخلیط مساعی میخودند و بعضی های خواستند که مسکنت دامان خواجه غیاث الدین بیامع قبول می
شنید و میگفت مصلحت باشد تا جا نیکی با حیف خود خزیده گیری کرد این برای آنکه صدها برابر آدمی مرید
اگر دو حق او الطهار انکار بود از صد هزار آدمی منکر شوند و بر من تقریر کنند اگر من در حق او الطهار اعتقاد کنم
آن صد هزار آدمی معتقد شوند و عدای من گویند چه عقل باشد که هزار آدمی را دوست نکرده اتروده شعر کرباشد
نرق معاداة الرجال فانما * مکتتب للصعو من کل اشرب * ولا تستوحش فانی کنت کانقا * یسیر تر کراو یقوق منکب
چون شیخ قدس سره تبریز تشریف و بمرز عزم ملتها فرا دخول اخر فضل الکین شد و اغرو خواجه غیاث الدین فرمود که
شیخ اقدس بر ان انجا بسماع نقحه آورد و هر شب بشتر بسر سید و کلمات و نظایر بدو ایشان میشنید و از انجمله
سه شب جلال بر و علاوه ورد که هیچ تابی بادر ان خلوت تحمل نبود و بغیر از ایشان هیچ کس در عنکبوت ولغ شیخ
میفرمود از لطیف و او میشنید کسی دیگر را اطلاع میبود تا در اطوار و اشای کلمات نیز غیاث الدین را تخمیر در
آغاز کرده و مدام شرح و بسط یافت که احوال کر نحتن و در انجا سما نشد چنین و دیگر آفاق بیر و انو توسیدن و سخن کفتن
او و خبر دادن و امید و اکرد و تحقیق و وزیر و دولت و فضایل بیرون نمود بعد امانت با کفت اما سخن کوش کن حتی فرا اوش کرد شیخ
قدس سره نبسم فرموده گفت آنی بر و قتی و در دفتر کوش تو نکرفت و نکوت که بیان ایشان باشد کر آن شیخ بوده است
را یاد کمد و ان حالی انجالی شد و در پای مبارک شیخ افتاد و بیخود شد و معلوم شد که ان پیر شیخ بوده * استغفار کرد
و تلقین ستاند و صمیم فواد بتعمیم اعتقاد مشحون کرد اینده و هیچ بطریقه عیبی تمام و اعتقاد تمام یافت

اوبانشدم

میانها و زیر غیاث الدین

خواجه

القدم میبود تا شیخ قدس سره بعالم بقا رحلت فرمود بزیارت شیخ آمد چون زیارت دریافت گفت که ازین دلگیرتر
و بروح تر غرامی در جهان نبودم و باد ام الله برکته گفت که من توبه بدست مبارک شیخ قدس سره کرفته ام و تلقین
کرفته و مرید و مخلص و معتقد بوده ام مولانا اعظم مجد الملة والدین شیرازی رحمة الله علیه وزین العابدین وانجا
و اعاظم کرم و گفت در اوایل حال که قواعد عقاید بر اصل محکم نداشتم **شعر** از شر پلیدان ضمیر من مسوس • در حجا
دل ایجاد شان دنیا • تصور آن داشتم که شیخ قدس سره مردی باشد صالح کوشه نشین که عبادتی کند و عالی بریم در
تا چون بخلوت شیخ آمدم و حضور مبارک او بروتافت و دیدم هر معضل و مشکل که در شایع جهان انعکاس حاضر بود بر ید
شیخ قدس سره حل فرمود **شعر** لوح محفوظ است کو نیو آن دلی یعنی کز و • هر نفس صد گونه نور از در حق
میرسد • و من علم تصوف علمی نیکو دانسته بودم و عملی نیز بخدمت شیخ عماد الدین هروی رحمة الله علیه ورزیده
از طریقهٔ شیخ قدس سره اجمیع مختار و محمد ازدیدم و شیخرا قدس سره در نظر تو طریقت و علم و تبع حقیقت
دریای بی امواج یافتم **شعر** صدهزاران بحر کوهر بار در دریای او • قطرهٔ از لجهٔ بحر محیطش یافتم **حکایت** ادام الله برکته
گفت پادشاه اوریک طلایت غزا قصد مملکت پادشاه ابوسعید کرد و فوج لشکر چرا مشغول شد پادشاه ابوسعید
بحضرت شیخ فرستاد و استمدادی از همت مبارک شیخ درخواست که اوزبک قصد مملکت ما کرده است همت و استعانت
شیخ می باید شیخ قدس سره میفرمود که پادشاه را بگو که چندان متردد مباش که تراپاکی نیست و ایشان را ظفر
و تراضرری نخواهد بود و هیچ تشویش مکن اکه کر منزل عالم آب کل بیرون نیم تو را فی اما خرابی ملک توان
خادم باشد که اثر اینست که هم بریت عدم این ملک باشد و همچنان واقع شد که شیخ سابقا خبر داده بود که هیچ
پادشاه و لشکر بایزید ملک ظفر و مجال ندارد الحمد اللّه التالیف لیکن از این ملک هم بدست عمر وقت این ملک ایدی **شعر**
تا جهان قطبی در بزم نکز مدار آخر بود • عالم از دایرات سود و آسوده بود • چون زمین مرکز خاکی باصل پاک
آنچنان کو دیدار زوی دمار که او فرموده بود **حکایت** شیخ صدر الدین ادام الله برکته فرمود که تو تیع خواجه
نجیب الدین رحمه الله بحضرت شیخ آمد و گفت شیخ مولانا عدم هستی در خواب دیدم واولیا دو شیخ بخرد میکوید
شیخ قدس سره بحضرت رفت و گفت این بخرا و شکویدن میکویی زیرا که بخرا و نصیحت حیات است که بتری که ازبیرون
بردیوار زند و لیکن عضو کوید حیات است که بر جکر زند لیکن اگر دهنوز خیری کوید بهر نوع که کوید تحمل باشد اگر
در خواب شاد من خیری کوید تحمل نباشد و شکم و درد تنان بهرانم **شعر** وتبرق ابطال المنایا لمهابة • اذا الاخطه وهو
حم الحمالق • مولانا عبد العزیز مرغ جیکوث بار ماشکه بر بنادر چون بیرادر بهند وستان برد و شیر حاجی ابوبکر پهلوان
و شرف الدین صایغ و حاجی عز الدین فرحان بخدمت شیخ قدس سره آمدند و در باب مولانا عبد العزیز همتی بخواست
کردند که شیخ خاطر مبارک با او متغیر نکرداند که طالب علم است و محلم ولطف شیخ با سایر مردم از خواص و عوام
عام است شیخ قدس سره فرمود که ما الحبیب تصرف در با او هیچ نیست و هر چه در حق بعض من کوید تحمل باشد اما در حق
شیخ من با یکی چیزی نکوید که اگر بکوید سر اجرای آن نباید الا فی هو را ولیا و انبیا افتاده است ایشان تا ملا
تکبیر و ناهندوستان ترسیدند و ترابا دیه دیکر فرموده بود که قدم او با بوی هندوستان میآید عاقبت
بر جبا آن که شیخ قدس سره سابقا فرموده بود بعد از آنکه شیخ بعالم حیات طیبه رحلت کرده بود بر بعضا

کابیش پادشاه ابو سعید رحمه الله امیر با غلاحق الامام ذکر که بهندوستان رود و مولانا عبد العزیز با و
بهندوستان رفت و اتحاد ر طلب دنیوی و جمع مال لوزند نکانی و تعدی که بر مال العصب دنیوی معضوب او شوق
والی بوشاهند اهنوز در انجا مشغول است **شعر** هرچه آن دانا د اهیا گفت • سرحالی از زبان کار گفت • کار
نقوش لوح دل بیجی انداو • وان رموز از دو سر غیبی را نداد **حکایت** خواجه نظام الدین ادبیلی گفت که نوبتی در حضرت
شیخ قدس الله سره با یک کرم بودیم که در ویلکوه سیلاب در دست در فصل بهار که ریاحین در ریاحین سر کشیده و انوار از زمانه
چمن پار دسیده بود **شعر** علی اوراقها دمعات طل • لخود قد تعرق مخاها • ومن حب الغمام لها عقود • معضله
شاطاعل طلاکها • ناگاه برفی عظیم بارید بحضرتم رنا حیرا ببر قع کافوری بپوشانید • مردم ان اجابیلها
میکرنجید و شیخ فرمود که مرید که فردا باد آمیز شکل باشد و شوائید باد آمدن چون دعند بکرشت بابالای
سیل خیابان در دعد طنه می آمد که مجال الیمیل دوشوا فتند که سیل و بالاز آن بیشه دیکر بیهتا ذکر دیدیم
شعر تا کرانا شد ازین عادی و دور باد کشتیا سلامت نا بکو **حکایت** همچنان خواجه نظام الدین گفت که روزی
که شیخ قدس سره بعزیمت حجاز برفت و جماعت خلفای کبار همچون مولانا عز الدین مراغی و مولانا شمس الدین یحیی
وفقیه محمد شرقی و مولانا نجم الدین اقمیونی رحمه الله در رکاب مبارک شیخ قدس سره روان بودند چون بقر تلان بغداد
لبستر ولی بسیلیم و من دستاری بجوب نصب کرده بودم که شیخرا قدس سره از آفتاب سایه میکرد هم اتفاقا
بیستانی افتاده است و مقام خراب است و من هردی قرض دارم از برای حل امد دی با مدتی از عالم سر شیخ
قدس سره مرا اشارت کرد فرزند کار دست در خمش کرش و با او دامن سلا کفتم نا شیخ تعلق فرماید و من دا دم
کمر احیا که جا با ید آمدن شیخ قدس سره بر تلی کوچک در ان حوالی تر و فرمود و من روانه شدم و ترک
احمدی با من پامد چون کامی چند برفتیم شیخ قدس سره مرا باز خواند و فرمود نظام الدین درین بیشه شیری
مینی باید که هیچ حرکتی نکنی و تبر باز و نه بدست و اعتماد بر سلاح نکنی و اکر بچه او را نیز ببینی باید که هیچ
حرکت نکنی و هیچ نکویی تا در کذرند **شعر** در بیستانی کر شیران تا نه انجا بی نهند • پا نها دن تا ادب باید که
بیم سر بود • کفتم سمعا و طاعة و روان شدیم چون در میان آن نیستان رسیدیم و راهی در میان دو قطعه
بود دیدیم شیری با بچه که از قطعه از نیستان بیرون آمد و در آن قطعه دیکر رفت چون نظر بدیدیم سخن شیخ
قدس الله سره یاد آوردیم و عنان باز کشیدیم و بازایستادیم و آن شیر دیکاد بایستاد و بچه پیش وی رود بنا
نکاه میکرد و ما همچنان ایستاده بودیم و نکاه میکردیم که تا کاه بچه دیکر از آن قطعه نیستان بیرون آمد و پیش
شیر رفت و شیر هر دو بچه را در پیش کرد و در نیستان رفت ما نیز روان شدیم و با ران چد ولیکن از آن مخاوف
بحضرت شیخ قدس سره باز رسیدیم ترک احمد با من گفت کو بینی چون عصه کردیم که حال آن شیر باز کوییم
شیخ قدس سره پیشتر فرمود که آن شیر را چون دیدی باز کو گفتم ای شیخ فرمود از دیدن شیر و بچه
دیدیم و چنانکه فرموده بودی جای آوردیم پس شیخ قدس سره فرمود که اگر شیر با بر بچه تنها بودی نشان او را که
هیچ چیز نرنجید لیکن اگر بچه و یا بیخا تند بخضب و خلاف از برای بچه در غایت سختی باشد عضبان برای بچه نباید
جماعت خلفا چون این سخن بشنیدند مولانا نجم الدین رحمه الله بر خواست و سر برهنه کرد و مقام اتفاق باستاد

کذشتن

جماعت خلفا نیز موافقت کرده‌اند با ایشان در شیخ قدس سره بسی لطف فرموده و ایشان را فرموده‌اند که در ضمن این فکری
که خلفا کرده بودند حق شیخ صدرالدین ادام الله برکته علی العالمین شعر سر را چو بنفشه در خجالت آورد تا از روی قمر
صولت خجالت ... انکه الا بحسن حکایت نظام الدین ... کرد مولانا عبدالعزیز ... دو شخص کرده که حق این
طایفه را بانزاق کشیده بود ... با مولانا شمس الدین محمد ... رحمه الله اتفاق کرده که به بستوی شیخ قدس الله سره رسد
و مولانا ذکر گفت که تا اینکه شیخ قدس سره پیش اعلام با بیکرند و او با بر ... عبدالملک رحمة الله علیه نیت
مراجعت مولانا ذکر ... شیخ ... مولانا ذکر بحضرت شیخ رسید و آمدند مولانا عبدالعزیز ... شیخ قدس سره فرمود
مولانا آمدنا و ... دیگر موقوف ... مولانا ذکر گفت که او منتظر ... عبدالملک
نشسته است و ... شیخ مراجعت کرد عبدالعزیز از ... عبدالملک بخانه رفته بود مولانا ذکر ... بجانب او رفت
او را دید ... و از دست بوس شیخ قدس سره پشیمان شد شعر با دای قبلهٔ اقبال کسی بود که بنا یید دل
... مولانا ذکر ... بخانه ... شیخ قدس سره طلب مولانا ذکر ... مولانا
... شیخ قدس سره چون مولانا ... کرد و فرمود مولانا ...
... التماس ... شعر ... القلوب مرآة الغیوب
... عبدالعزیز ... بخانه ... بسیار کرده
... عبدالعزیز ... و ... تعذیب
... عبدالعزیز ... اصحاب ... شیخ قدس سره ... شیخ بوسه
داد تا شیخ ... و ... فرمود ...
باشد موافق ... شعر ... دیده
روشن ... حکایت روایت کرده ... مولانا احمد ... مولانا
... شیخ قدس سره ... شیخ ... مولانا ... شیخ فرمود ...
... شیخ فرماید فرمود ... صورت
... شیخ قدس سره ... مولانا
... احمد ... شیخ ... نهاد والله
... احمد ... شیخ ...
... شیخ فرموده بود ... آمد شعر النار عندک اقدام وانت لهم ... فکیف
سوی الزائر والقدم حکایت مولانا تاج الدین محمد ... کفت ...
معطل بود و شیخ قدس الله سره ... کفتم که این زمین معطل ... عمارت ... شیخ قدس سره
فرمود این عمارت ...
... عمارت ... کفتم عمارت ... تا عاقبت ...
او جانب شیخ قدس سره بود و آن ... مسجد ... شعر ... علم ...

ماضی و مستقبل اند حکم امر کشتها حکایت سید زین الدین ادام الله ... کفت وقتی از خدمت شیخ قدس سره
اجازه خواستیم که بسرای بخانه میرفتیم شیخ قدس سره برخاست ... برنشستیم ... چون قدم مبارک
... شیخ قدس سره ... مبارک ... فرمود ... جمع ...
میکردند پیش سید شرف الدین آمدند ...
شیخ عرضه داشت ... جمع ... سید ... شیخ ...
... فرمود ... و آن شب ...
... ابدا ...
... شعر مستبط في عمله ما في غد فكانما سيكون فيه دونا حكايت سید زین الدین کفت
دیگر ... شیخ قدس الله سره ... شیخ قدس سره فرمود ... سید شرف الدین رحمه الله ...
... شیخ ... و آن شب ...
...
... سید شرف الدین رحمه الله ... شیخ قدس سره ... شیخ ...
... شعر چون ... آفتابی ... برج دل ...
حکایت سید زین الدین کفت ... شیخ قدس
سره فرمود ... سادات ... شیخ قدس سره ...
مزار سادات شد شعر در مقام ... حکایت مولانا
محیی الدین کفت در ولایت ... ابراهیم ...
... شیخ قدس الله سره ...
ابراهیم ...
... سید ...
...
و از جملهٔ خلفای شیخ قدس سره شد شعر ...
... حکایت مولانا محیی الدین کفت شیخ قدس سره ...
آغاز کردند ...
... صدرالدین ...
... شیخ قدس
سره ... شیخ صدرالدین ادام الله برکته ...
... شعر ...
... حکایت مولانا شمس الدین ... کفت ...

ناصر آبادی شنیدم که در ولایت کاه و دو طالبان کندوی چند از عسل بارادت شیخ قدس الله سره داده بودند
و هنوز محصول آن بر عیه آورده نبودند سالی که کندو نیک بود طالبان در وقتی که عسل بیرون می‌آوردند دیدند که عسل هیچ
از غایتی اعتقاد که داشتند با همدیگر گفتند که مگر امسال شیخ را بما نظری نبود که کندوهای ما را عسل نیست چون
این سخن با خود بگفتند و هنوز پیش فقیه عمر نیامده بودند فقیه عمر با من حکایت کرد که شیخ قدس سره در واقعه دیدم
که با من گفت با طالبان بگو که دهنده خداست اگر امسال عسل اندک بوده است سالی دیگر فراوان بدهد تشنیع چرا
میکنید چون طالبان بعد از دو روز بیامدند بحضور فقیه عمر از ایشان سوال کردیم که حال چون بود گفتند وقتی که عسل
از کندو بیرون می‌آوردیم با همدیگر گفتیم مگر که شیخ را با ما نظری نیست فقیه عمر ایشان را بشارت داد که شیخ فرموده
که سال دیگر بسیار خواهد بود و فراوان چون سال آینده شد بمدد حق تعالی عسل بداد که هرگز مثل آن ندیده بودند **شعر**
بیاد و عند دل او را عیشی هست تیره • که ذوق عشرت عطش بجام خون نشین بینم **حکایت** مولانا شمس الدین گفت
از روایت مولانا احمد سرقی از پدر خود فقیه محمد که در آن زمان که ابن یحیی و قرشی با لشکر ایشان رجوع کرده بودند
نواحی بخان را از حرب خراب کرده بودند ما بخدمت شیخ قدس سره رسیدیم حالی که بنشستیم شیخ فرمود فقیه
محمد آن ظالمان در آن نواحی را خراب کرده‌اند گفتم بلی فرمود که رحمت نمانده گفتم ایشان را دفع مود که ایشان را
بیت صحبان غرور ایشان را که مرحم بسیار باید که بادهای ایشان بیدار بود هنوز یک هفته نگذشته که ایشان را هم
بکشتند و پاک کردند **شعر** بحمد الله ز شر ظالمان فارغ شدند • بچنین بیشه قهر بحر ابر اشد **حکایت**
همین روایت فقیه محمد گفت که در خدمت شیخ قدس الله سره ذکر گفته بودیم ناگاه شیخ نعره مبارک
با فقیه محمد کرد و فرمود که خواجه را دو غلام باشد هر یک از دنیوی او در دست غلام باشد اگر بعضی از دست
آن غلام بستاند و بدیگر غلام دهد ملک تصرف کند و هیچ آن غلام را کراهیت نباید داشت و بود رضا باید داد فقیه
محمد گفت خداوند این سخن را تا سر نوشت مکن بعد بود معلوم ساز و کو شیخ فقیه محمد گفت بلی تو بر نو محو و تسلی کرد با
خود بکنی فقیه محمد گفت عظیم متحیر شدم که از چه گفت که شیخ فرمود چون بخانه مراجعت کردم گریبان شکایت آغاز
کرد که جماعت ظالمان آمدند و مال ما و گاو ما را بردند و ما را رنجه ساختند فقیه محمد گفت یکی با تو کرا گفتن
که حضرت شیخ با من این سخن کرده است معنی حواشی **شعر** گوش جانم ز بیدار آن گشت • از لیه بینا دل و عیش
عیان دیدند **حکایت** مولانا شمس الدین روایت کرد از حاجی فخر الدین بو حبری که در دکان شیخ قدس الله سره
بیضاوت سید الاقطاب حاجی شمس الدین رحمه الله که حکمی داشت چون زمین بیشه رسیدیم اصحاب را گفتند که شیخ قدس سره
عظیم بر عظیم این عرض میکنم شیخ فرمود چون به بیشه رفتیم ده سیلاب شد و در آنجا بود خانه آب روان و جای خشک بود
شعر و لیوائه تصل بها حضاها • صلیل الحلی فی ایدی الغوانی • شیخ قدس سره فرموده که من خاطر
خود بکشیدم و سجادهٔ شیخ بر آنجا و شیخ قدس سره چند رکعت نماز بگذارد و زمانی مراقب شد پس بر آورد
و فرمود که حاجی این نماز جماعت بیاید و سه طبق عسل بیارند باید که این یک طبق کوچک که شان بسید الخاص
باشد از ایشان نهی و آن دو طبق دیگر با آن بر و بر آنکه جماعت دیگر خواهند آورد باید که طالبان
نه هیچ کم الا تو حوصله ایشان نیست چون زمانی بر آمد دیدیم که جماعتی آمدند و سه طبق عسل حیاتی شیخ

فرموده بود

فرموده بود آورده‌اند از طبق کوچک که نشانده بود پیش شیخ نهادم و دو طبق موقوف کردم در زمان جماعتی دیگر از دیه
دیگر آمدند و پیر بزیان آوردند که آن شیخ فرموده بود جماعت را بنشاندم و پیش ایشان نهادم چون تفحص کردیم از آن جماعت
خالی بود که آن چه بر آن از میان دیه توزیع کرده بودند و بقضیه از برای کس میبردند چون شنیدند که شیخ آمده پیش آوردند
و آن یک طبق کوچک عسل که اشارت کرد که پیش من نه طالبی بارادت آورده بود و آن دو طبق بکر بسی از خانه خود آورده بود
که مال او شبهه بود **شعر** بالتجوید الا زدست شه شکار خوش تن • ز آنکه همیشه دنیا یطعمه شه باز را •
و آن شب در آنجا نه بسر بردیم چون روز شد دیگر روان شدیم و قدری راه برفتیم شیخ با من اشارت کرد که از پیش برو
و از این گروه جماعت سر پوشیده که ایشان نشسته اند و منتظر ما اند برو و با ایشان خطاب کن و بگو شیخ دعا کرد و تمامیت خود
رسید یکی را که میکنند تا ما نکنیم که مستعجل میرویم چون بر آن گروه رفتم و از پیر آن گروه نگاه کردم قریب بجای عبور
دیدم که آنجا بر سر راه نشسته بودند منتظر بودند پیغام شیخ بگذاردم ایشان فریاد بر آوردند که ما نگذاریم که شیخ
بگذرد که شهر از ما بعید است و دور بفته‌اند که این زمان مراجعت کنند تعجیل نشوند از آنجا بگذشت با ملتجا
از برای خدا مراجعت کن و شیخ بگوی که اگر بجا از شیخ نزول فرماید ما همه از پی شیخ می‌آییم تا آنجا که شیخ دو روز منزل
جو نعو لجت و عزو المتاع و تصرع ایشان عرضه کردم شیخ قدس سره اجابت کرد و گفت برو با ایشان بگو تا بچیزی
و با خانها روند تا ما نیز برویم و آنجا فرود آییم برفتم و با ایشان بگفتم و بخانها رفتند و شیخ بیامد و آنجا فرود آمد
و زمانی بنشست تا کاه و مراقب شد ناگاه سر بر آورد و فرمود که با این جماعت بگویید که جماعت تمام شد که بهانه آنجا
فرود آمدم ایم برخواست و می‌آمدند تا ما داب برد و اینها استبشار الحمد الله ما النوبیش مکنید که هیچ زحمتی نرسید
است و اسبان تیم که آید استسقی را بگیرید و بنشانید بر بیعه هنوز در سخن بودیم دیدیم که آب را در آمده بهشتند
و بکر قند و بیرون رفتند و بسلامت با ورود **شعر** هر از دیار که یابد تحیت و سلامت • بود نسیم و هوایش
همه صفا و سلامت • و آن شب آنجا بودیم دیگر روز در راه که میرفتیم چون چاشت سید شد شیخ قدس سره
فرمود بوی شیخ زاهد قدس سره بمعصه می‌آید **شعر** دماغ جان مشتاقم نسیم یار می‌آید • روان از و مشام جان
آثار می‌یابد • هوای زلف جانان باز شر جان تان می‌بخشد • دلم جانی که از نور بوی یار می‌آید • بخبر
اسب بدوان که حاجی شمس الدین رحمه الله علیه آمده است بخبر و ذوق تر جر صحبت و سلامت یار هدیه آیدهم بهر
حور قوما جو قوی سیدیم دیدیم که اسب حاجی شمس الدین رحمة الله علیه الجاکر فرزند حضرت حاجی شمس الدین بود
مسجد نماز میگذارد و برفتم و زیارت کردیم و گفتم که شیخ رسید برخاست و استقبال شیخ کرد و چون با همدیگر ایشان
ملاقات شد از آنجا متوجه اردبیل شدند چون بکنار آب سیاه رود اردبیل رسیدند شیخ قدس سره فرود آمد
و دو رکعت نماز بگذارد و چون فارغ شد بعز اشارت فرمود که فرزند محیی الدین و صدر الدین باستقبال
می‌آیند و بر اهی دیگر میروند افتادند می‌روند پی ایشان بدوان و ایشان را اعلام کن که ما باز این
راه آمده ایم تا باز گردند بر نشستم و قریب دو فرسنگ راه برفتم هر دو را دیدیم که با جمعی براهی دیگر میرفتند
اخبار کردم و باز گردیدند و در رکاب مبارک بشهر رفتیم **شعر** ز آن نور کرده دیده مجاز می‌بینند • دعین
یقین علم عیان می‌بینند **حکایت** پیر ملکشاه عموقینی که از ولایت اردبیل است گفت بیخ نام مرا در میتی

حجت در زمین پیر محمود را اندرانی بیت تبعدی که هر دو از ولایت اردبیل اند پیر محمود لبکابی پیش شیخ آمد شیخ
قدس الله سره فرمود او طمع کرده است که چیزی از تو بستاند چون نعمت خانه داده تو بیخ مده مجذوم شود چون بیخ بداد
طمع چیزی از پیر محمود بستد و همه نعمت خانه داد او بیخ نداد مجذوم شد **شعر** دستجو هر دم از بحا یکان مغلوبه
ورنه انکس کان بستدی این چنین مغلول به **حکایت** پیر امیر عرب وردی گوید روزی شیخ قدس الله سره بر در سرای
ظالمی گذر کرد و از انجا بانگ چنگ و رباب بر آمد شیخ گفت ای فرزندان زیر بانگ واویلا می آید چون بر فتیم بعد از دو هفته آن
ظالم بمرد و از انجا بانگ واویلا می آمد **شعر** آن خانه زیر افکند ساز و آن نوا شد از مخالف ساز راست **حکایت**
پیر محمد کرنگودی گوید حدود همان بیت سالکی معنی صعب یافتم چنانک از خیات رسید شدم و بیرون رفتم و افتاد
من مرده بودند و بعضی دیگر از نزدیکان که بودند از من دور بودند و پیش من خود نکیر و ناری تند کردم و بالحج
جزع کرده که وقت وفات شیخ را دیدم قدس سره که فرمود پیر محمد ترا جه هول خبر تا یافتی اما بخوبی بتحقیق
و خیالات ایشان رسید نظر کرده مرده حال ایشان خود را دیدم که از ده دکمترین درآن بیخی پیر سال
انکار بحث یافتم **شعر** شرح دادکه از عکس صفایش دیجال بعد ازستم کشته عیدم جز طال و مال **حکایت** پیر یوسف
میکوید که بوقتی که شیخ قدس سره بکرمرود آمد چون نزدیک دیده کیمر سید پیر عرض کرد شیخ از دیر مجموع کجا
آمده بودند و نظر بیعی بیانک شیخ میکردند بالا تمر عرض کرد شیخ ان کجا از انظر برنایه قوم ایشان را ایمان ارزانی
دارد شیخ قدس سره فرمود تو که بجمع خود را مسلمان کرده ای که ایشان بکجا مسلمان خواهند شد انبک نظر مبارک شیخ بجمو
ایشان از زن و مرد مسلمان شدند و بابت کشتی بعد اکر شدند و بیشتر تغیر احوال خود پیدا کردند **شعر** انتابیه تمام
نور ایمان • اندکل نیمنین بهر دید عیان **حکایت** عماد الدین صابونی اردبیلی از پدر خود پیر ابراهیم صابونی رحمه الله
روایت کرد که روزی شیخ قدس الله سره در خلوت با جمعی نشسته بود شخصی در آمد و از پیش مولانا عز الدین مراغی رحمه الله علیه
چند قوق میوه بیاورد شیخ قدس سره سر آن قوقها بفرمود کشادند و هر یکی را از آن تبرکی داد در ده یک قوقی که
عدد سوالات پیر ابراهیم صابونی است فرمود کبابا و بادر سوال ایشان دو بکار دارکم رویزی از برای تو کاری بکند
چنانک عصای موسی برای موسی علیه السلم کرد ابراهیم دست شیخ قدس سره ببوسید و آن سوال ابد و بر کما بیرکو
باینی است بعد از آن ابراهیم بالاتفاق سفر حمام شهر موقان افتاد و در وقت بکنار بیشه نماز شام از اسب فرود
آمد و اسب را بعلف رها کرد و بنماز مشغول شد هنوز در فرض نماز بود سه تا اشتر بلند ده و جوان و برادر یکی
کهل و بیکانه صید از بلشادند که از نماز فارغ شد دست دراز کرد در حین بجانب یکی بیوست و بود برکند برکن
و آلات او همه بستدند هجر دیکر چیز نماند دست بالا نیر کرد بیاس کرد نکه بستانند ابراهیم گفت یادت کوشتر دارنک
این سوال شیخ است که بر کوشت بر تو لم و شیخ قدس سره فرمود که این سوال بیکاری خواهد بود زینهار ادا
کرد تا آنکه ایشان کار شوید آن مرد کهل که اهل بود هر چه برده بود باز داد و لولوی بر روی افتاد و از آن کار رد کرد
و آن دو برادر دان بر سبیل استهزا آن سوال را کوشته بر زمین فرو بردند و بیش ربیان اندا اختند و گفتند
تا ببینیم که سوال تو چه میکنند و مجموع رختها و آلات و جام در بر بستند و رفتند و ناگهان شیر
بر فتند و در زیر سنگی سوراخ بود آب شد را انجا بخفتند و آن سوال که دران سنگ انجا که ایشان انداخته بود

جون دو و ز شد امیر اکرنیح رحمه الله در عبور بانجا رسیدیم ناکاه جشم در دان سوال که آمد که با کوشه میز بپیچید لیجا
انداخته بود تدارک در ضا دش افتاد نوکران گفت که این سوال پیر است که حرامیان از میز فرو برده اند اکر خواه
داد آن پیر را برکنی باشد اکر امیر این نماید تا این داد آیت الکرسی خواهم در حال ببود که ناکاه مکله کو سفند کوهی بیدا
شد چون امیر اکرنیح آن دید به بیر اینها کرد و آن کوسفند از بکر بخت تا بر سر آن کمر که در دان در زیر آن خفته بودند
چون او از نجیر از شید نشیب انشد تعبیر و ناامد مرد از پی طرف امیر اکرنیح را دیدند نخست دبب نحجال انجار سید
کر ناکاه دید سپه مرد کمان دار که از فوی رستند بیرون جستند چون امیر اکرنیح را دیدند دست تیر کردند امیر اکرنیح
بفرمود تا نوکران در دان را در میان گرفتند و دزدان از بیم جان بسیار جنگ کردند **شعر** ولما رایت الحرب
قد جلت حد ها • لبست من البرد ین ثوب المحارب • آن مرد کهل بگریخت و دو برادر رفته بیان سلاح بر
و آن دو برادر جوان بیشتر بایست همه بکرفتند و حیدان جنگ کردند که تیر شان بسر آمد امیر اکرنیح تیری بزد بر
برادر بزرک ساعتی بلرزید و از پای در افتاد برادر کوچک چون چنان دید کمان بنهاد و دست بر زمین نهاد گفت
امیر برادرم صاحب سوال را دشنام داد لاجرم ترا بر دها نخورد امیر اکرنیح گفت سوال از میز را کر ببیل گفت
من بر بدم گفت تیز کشتی هر دو را کردن بیاد زدن و سرها فرستادن شهر اردبیل و دو ثبات را امنیت و دو تیر
سنک نکاه کرد تا آن رختها و جامها در از میز بلبسته بیرون آوردند و پیر ابراهیم را دران محل دید نه بر همه آن
جامهای وی در وی بوشانیدند و دست و پای وی بیوسیدند و پیر ابراهیم احوال سوال چنانک شیخ قدس سره فرمو
بود باز گفت همه از سر اعتقاد آفرین کردند بر کرامات شیخ قدس سره **شعر** دید آن این صورت احوال کاهی روشن
دل او بید بیضای کرامات طین • واغ مفقود در تر آنینه امکان دید • داد از دفتر بوسیدن برمونه نشان •
حکایت صدر الدین بو عزوش از والد خود شیخ ترکا روایت کرد که او گفت در وقتی که شیخ قدس سره
بحضرت رشید بود دو مغرا با محدث اسلام الحاج فاطمه رحمة الله علیها که حلال شیخ و فرزند شیخ نام
قدس الله وجهه بود بخر لسیلت خواستم که شد بی بی فاطمه پرسید که ای فرزندان دارم امداد روح حق غریب جلت
شیخ قدس سره با شیخ گفتم کرمانه دیگر چیز تو خواهم آمد شیخ فرمود نه که مرا از شام می خواهی آمد پس حق شیخ قدس سره
تعالی بقا در حلت فرمود او بنده حصه دو ز بعد از شیخ بجوار حق رسید و آن خبر صدق شیخ محقق شد **شعر**
فاتیا مهما ان لاحت لو عین ز و مه • تحقیق آمال واجابت موعد **حکایت** مولانا شمس الدین
افشونی روایت کرد از نقیه احمد سرقی که او از پدر خود نقیه محمد که او گفت روزی در حضرت شیخ قدس الله
در کلی زار بودیم چون تیر بعد از آن مستغرق شیم ناکاه شیخ فرمود که در اردبیل کشوده دیگر هیچ گفت بیا
هیچ ندانستیم که چه میکوید این معنی بعد از نماز عصر بود شیخ فرمود چون وقت نماز مغرب شد دیدیم که روح حق
طالبان دم بدم می آمد و وقت نماز عصر که سی بودیم در خدمت شیخ بود وقت نماز شام می دو فریاد لیست
کسر جمع شده بودیم پس پیدا نستیم که اول شیخ فرمود که در اردبیل کشود استار و اجابه بود ان آستین این مردم
بعد از آن هیچ نبود که قریب صد کس یا بیشتر بحضور شیخ رسیدند بعد و حضور مبارک شیخ نماز نکذارد ندی
شعر هوش کلیدی که کرامات از وست • فتح ابواب سعادات از وست •

فصل سيم در كرامات و مكاشفات شيخ صفى الدين قدس الله سره از احوال اموات حكايت
شيخ صدر الدين دام بركته گفت وقتى كه شيخ قدس الله سره بتبريز بود بابا كرستانى مى بود در دروازه نقى تبريز شيخ را
قدس سره بدعوت برد چون شيخ قدم مبارك در دهليز خانه او نهاد بايستاد و دست دعا برداشت و دعا كرد
پرسيدند فرمود كه از اينجا جماعتى روح در پيش آمدند و تحيت كردند من براى ايشان دعا كردم چون بابا كرست
و پسر عبد الله ماهر كرتوهم و صوفيان نبود در ان موضع مزار و قبرى باشد لاجرم متعجب شدند پس
عبد الله پسر بابا كرستى گفت كلنك برداشتيم و آن معلوم كرديم در ان زمين رها نه ديديم در ان جا
كه مدفون بودند عصمت شيخ قدس سره معلوم شد بيت شعر روحها چون شود با روح قدسى هم نقاب
هم عنان خاك راهش روح گيرد در ركاب اندر هوا بى كل محض صفا كرد مجروح و از فروغ جان روان گيرد نسيم خاك روان
حكايت دام الله بركته فرمود كه روز جمعه شيخ قدس الله سره چون از جامع اردبيل بيرون آمد بدروازه واقف
كنيكيتل شد و باز اردبيل بيرون رفت و از انجا با لاهيجان آمد تا ترتيب در دروان مقابر و سبيل نگاه ميكرد سر استر باز كشيد
و بايستاد و دعا كرد پس روى مبارك با امام مولانا عبد اللطيف حافظ كرد رحمه الله عليه و گفت كه از ين خاك بوى
مى آيد شعر اشم نسيما لروح تربة تدل على مثلى مشوب بعنبر مولانا عبد اللطيف در ان موضع ستا اليه
خطى بكشيد و علامتى بكرد پس تفحص و كشف حال مشغول شد تا حال بر آن مقام يا در ان اتفاق عريزى بود كه
سالى عمرش بصد بوده و سيد بود او گفت وقتى شيخى غريب بلاهيجان بود و آب در ين طرف دو دخانه بود چون سيل آمد
خرابى بسيار ميكرد و بسى از غرا ميبرد و مردم از جهت مقابر و عظامى كه آب ميبرد اندوه ميخوردند آن شيخ غريب
گفت چون من بميرم مرا در كنار اين آب دفن كنيد چون او وفات كرد همچنان دفن كردند آب از ين طرف كناره كرد و بطرف ديگر از
شهر افتاد چنانك از طرف اينجا كه شهر كرا درود آن مقابرست باطل و عيب كرد و دروازه اسفرلبيا افتاد و ديگر
سبب مقابر گرديد و بود و آن بوطا معز معطل بخشك بماند و منزل آن بعد خانه اكنون باغات ساخته
مولانا عبد اللطيف چون اين سخن بشنيد آن عجوز را گفت ميخواهم كه با من بيائى و آن موضع را نشانى آن عجوز
بيامد و همان موضع را كه شيخ فرموده بود بنمود و حالا آنجا هيچ نشان و اثر قبرى پيدا نبود مولانا عبد اللطيف
و جمعى از ان مقام خاك با زكردند تربتى يافتند لير كرد بركرد آن ترتيب مقامى و نشانى كردند و اكنون بر كنار
آب مشهور و پيداست شعر هر راز كه در سخن نگنجد آنست ما را ز طريق كشف عيانى بنيم حكايت
پير حاجى افشوى گفت كه از ين عجب تر كو شنيد كردهى از دهها سراو ستى شنيدم كه شيخ قدس سره بغرى بود و بود
على دلوز برا كار عادت فرمودكه وقت نماز اشراق بود تا سجاده بگستراند تا نماز اشراق بگذارد اخى على سجاده
بر سر زبادى بگسترد شيخ زعرك فرود آمد نماز بگذارد باخى على گفت چون بود كه سجاده بركور يكى انداختى
اخى على گفت و الله علم نبود فرمود بيا و كورش كن اخى على برفت و كور گردد شد كه از ان خان او از ين موركياعا
حيار فروشان كه حيا بفروشند كه حيا ها حيا ها پس فرمود على ميدانى كه اين چه كس بوده است اخى على
شيخ ميداند فرمود كسى بودكه عمر بحيا افروختى بريد بعصر فى كرده بود اكنون در لطان سر ها زعفراى خاك
فرو هشتن لكن ما نوبر انجمان نگذاشتيم نظرى بدو كارا كنيم و تلقين ذكر ش فرمود يا گفت على بالو ليشنو يا على
بيامد و گوشت فرو داشت شنيد كه از گور شر گو از ذكر بيرون آيد فضل اين از شيخ زاهد قدس الله روحه سابقا
و مسطور ست قطلقين ذكر كرد بر موافقت شيخ زاهد فرموده باشد قدس الله روحهما شعر بهر قدم كه بزير فرش
خاك ايشان اند بزير پاى روانى يلطف بنوازند حكايت ميى احمد بوبقى گويد كه در ديه كرن محمود له نام جوان
كار بسيار به حال بود او بر جهت حرّتم رسيد چون جماعت كرد مجضرت شيخ قدس سره رسيدند و خبر وفات پير محمود له
برسانيدند شيخ قدس سره فرمود چون باز گرديد بايد كه بر تربت او رويد و بگوئيد كه شيخ گفت اى محمود له خداى
از تو خشنود باد و گور تو بر نور باد چون جماعت باز گرديدند و بر تربت پير محمود له رفتند و پيغام شيخ قدس سره
بگفتند كه شيخ فرمود خدا از تو خشنود باد و گور تو بر نور باد ناگاه شورشى و طرقى شنيدند كه از گور او بر آمد و نور
ديدند كه از گور او بر آمد و با سمان شعله كشيد شعر پيام دوست اگر خوانند بر خاك من زير زمين نخال من
طرب دويد نكار شور انگيزد و گر از بوى خوشش خيالى در لحد يابم هر اى ام آفتاب خود از ذرات بر خيزد
حكايت ادام الله بركته فرمود كه بوقتى كه شيخ قدس سره بجانب ارمنيه رفته بود و صيد بدو نى انجا
بوده وبوقت انك مراجعت خواستى فرمود زهوس زيارت شيخ ابو بكر بن داينار كرد رحمه الله چون بيرون شد دروازه
آمد بر زيارت شيخ عرفه رسيد گفتند زيارت شيخ عرفه است فرمود بلى و روان شد و توقف نكرد و ولانا انجا كه انجا
كذار بر ابا شيخ شروين رسيد كه از شاگردان شيخ ابو طالب بود رحمة الله عليه و از مريدان ابو محمد نوبه كره
گفتند شيخ اينه زيارت شيخ شروين است فرمود بلى ايشان از حضور سلطان بيم و همچنان بر گذشت چون بزيارت شيخ ابو بكر
اكرام كرد و زمانى بسيار توقف فرمود و دو نوبت بند دخانه بيار كرد متغير شد عدد زيارت و بيخيني بوشيد و حكيت
و عدد باز گشتن اكرام كرد چنانك توديع كنند در سيانه اين جماعت انبوه كه حاضر بودند و طالب صاحب مكاشفه
بودند كه ايشان از ين اسرار ايشانى كه بر شيخ غيان مود خبرى بود يكى پيره بويه كرد و يكى شمر كاسه گر اردبيلى بر اين
اين سرد بر بردند امانت مستور دانست فجرى ظاهر نكرد بايد اما شمر ثمرا از ظهور آورد و عاقبت و بار نما نيك عزيز
بر شاكيد چنانك مذكور شد پس شيخ قدس سره فرمود كه شيخ ابو بكر بن داينار با ستقبال ما آمد و پاسوت دراعى
كرد و التماس نمود كه مهمان او باشيم سه روز نديكر توقف فرمود كه شيخ عرفه و شيخ شروين است دانستم ما اخوانيم
كه ايشان از حضور سلطان بيم كه شيخ ابو بكر بسلطانات و ايشان محضور سلطان آمدند بود بجا آورديم
شعر تا مجاور آب و گل از بيشر و گير داشتيم دو روح صافى با هم بيوند جانى يافتيم حكايت مولانا محمد الحالى
گفت كه مولانا ملج پدرم گفت كه در ركاب شابان شيخ قدس الله سره بسلطانيه ميرفتيم باكر شيخ قدس سره عند ابى
كردوابن از راه بيرون رفت و عليا بليا بعيرفت و شيخ قدس سره چيزى ميخواند و هيچ كس را از هم بنود كه نطق بر نيم
و در عقل اهل اللسان ميرفتيم چون خيلى مسافت برفت در ميان دو رفت كه يك دو قبر در انجا بود ابا انجا را رسانيد
شيخ قدس سره دعاى بكرد و عثمان ابن عم انجم ياد كرد و ايد چون ز بيريان آمد فرمود مولانا جز اعتكوش كه جانجم
گفتم فرمانبر خداوند گفت اى رواح اين مردگان آمدند و گفتند شيخ ما محتاج دعاى تو ايم از براى خدا دعائى در كار
ما كن و عنان مركب بگو فت و عبير برند شعر چو عنان انير و صيت دارد از راه صواب جان مشتاقان عنان گير شده و ندا مر در ركاب
حكايت مولانا تاج الملة و الدين محمد سارنيدت بر كته گفت وقتى ما در فرزندان مولانا العز الملة و الدين

و الله اكبر

الداغ طلب تر امستوفی شد بود شیخ قدس سره بتعزیه او رفت و بر سر زیارت او رفت و دعا کرد پس فرمود غایش
نگشوده اند احتیاط کردند همچنان بود که گفته اند یاد کذاشتیم **شعر** تا حجاب آب و گل از چشم دل کردیم دور • نور تنها
یافتیم اندرین جان عین نور **حکایت** مولانا محیی الدین گفت نوبتی شیخ قدس الله سره بمسجد رفت در کنار
مزبله جایی بود که خاکستر و قاذورات انداخته بودند چون نظر نور بین بر آن مقام انداخت فرمود که این خاکستر و قاذورات
ازین مقام بردارید و این مقام را از نجاست نظیف چون آن مقام پاک کردند یادگاری دیدند بر بالین او فرمودند و لیکن
انار جو [illegible] بسبیل [illegible] فرمودها این [illegible] که نام او شیخ ابو بکر بود [illegible] مقام
متبرک شد و مردم زیارت میکنند **شعر** تا دماغ ارنشانی نفحه جان یافتند • هر کجا جایی بود از بوی فتح [illegible]
چشم مجرم یا زها [illegible] اشکار از آن مزار عالم که سهیل یافت **حکایت** هم مولانا محیی الدین گفت که باشیخ
قدس سره در کنار بقعه مسجد مزار دیگر بود و فرمود که این شخص است که نامش محمد است مرد ولی بوده است و این
از مخلوقات که نوبتی در بقعه این حرام [illegible] و کاروان [illegible] بعضی اشتر که ایشان قصد کنند [illegible]
نشسته [illegible] کرد و کاروان [illegible] چون کاروان بمسجد رسید [illegible]
[illegible] آن [illegible] سیاه [illegible] افتاد و گفتا [illegible]
متخلص [illegible] **شعر** [illegible] جو [illegible]
دست کشاید **حکایت** میر اسمعیل پسر فخر الدین بروجردی گوید که پسر اسحق بن حاجی محمد [illegible] گفت پدرم حاجی محمد [illegible]
[illegible] اردبیل [illegible] روزی [illegible] آمدند و [illegible] شما را از اینجا
[illegible] گفتند در حضرت شیخ بودیم قدس سره [illegible] حاجی محمد [illegible]
[illegible] کردیم که شیخ قدس سره [illegible] نماز کند [illegible] روز بود [illegible] بود **شعر** [illegible]
نماز [illegible] جان [illegible] **حکایت**
مولانا نجم الدین [illegible] اردبیلی [illegible] روایت کرد که او گفت با شیخ قدس سره روزی [illegible]
[illegible] که [illegible] بود [illegible] که طواف میکرد [illegible]
باده [illegible] شیخ [illegible] باشیخ [illegible]
حال تعجب کردم [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible] **شعر** الذین [illegible] معجزات • [illegible]
[illegible] **حکایت** مولانا عبد الله [illegible] مولانا اسمعیل
[illegible] روزی [illegible] شیخ قدس الله سره [illegible] مولانا اسمعیل
[illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ قدس الله سره [illegible] شیخ
[illegible] **شعر** [illegible] **حکایت**
ملک [illegible] شیخ است که روزی در حضرت شیخ قدس سره [illegible]

بودیم

بودیم [illegible] شیخ قدس سره افتاد جماعت [illegible] رسیدند چون شیخ قدس سره از آن حال [illegible] آمد خواست که
[illegible] جماعت [illegible] ان شاء الله تعالی [illegible] حال [illegible]
شیخ قدس سره [illegible] سبب آن [illegible] بود [illegible]
[illegible] فرشتگان عذاب [illegible] فرشتگان [illegible]
[illegible] فرشتگان [illegible] که [illegible] بوده است [illegible]
[illegible] فرشتگان شفاعت [illegible]
[illegible] النظر فی النار [illegible]
[illegible] **شعر** [illegible] **حکایت**
[illegible] خطیب [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible] زیارت شیخ [illegible]
[illegible]
شیخ [illegible] زیارت [illegible]
[illegible] **شعر**
[illegible] **حکایت** [illegible]
[illegible] شیخ قدس الله سره [illegible]
رحمه الله [illegible] شیخ [illegible] زیارت [illegible]
[illegible] سلسله [illegible] سلسله [illegible]
[illegible] **شعر** [illegible] سلسله [illegible] **حکایت** پیر
حسین [illegible] مولانا اسمعیل [illegible] علی خلیفه [illegible]
رحمهما الله در حضرت شیخ قدس سره نشسته بودیم [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] سیدی احمد [illegible] جوان [illegible]
[illegible] **شعر** [illegible]
[illegible] **حکایت** پیر احمد [illegible] مولانا [illegible]
[illegible] رحمه الله [illegible] محمد [illegible]
استادان [illegible] رحمة الله علیه [illegible]
[illegible]
[illegible]

وی بیسیند تو انست بصورت حال آن بگفتن صبر و بیت کشید انجا لحظه‌ای و رشد تا بعد از مدتی معلوم شد که وفات یافته است
در تربتی که از بهر خود ساخته بود لحد آنجا کرده بودند آنجا یافتند این حال بجهت یی نوشته شد و آن نقل بیان موجب پیش می‌بود
معاقبت آن مقام مزار وی بود می‌شد شد و عکس میدانست که وقتی که شیخ قدس الله سره بسلطانیه بر فتح جنیبان زنجان
رسید که آن پیر محمد رحمة الله علیه از برای خود تربت ساخته بود عثمان بارکیند و بیاده شد و زیارت و دعا کرد **شعر**
در هوای مثال با اثر حال بصیر باید دید ° کز نسیم آشنایی بوی جانی میدمید ° و حال الله هیچ تنان و اثر او بدیدی
بود و دم بتعجب کرده بتحقیق از ابی بغیه شیخ زیارت که میکنید شیخ فرمود در پنجا پیر محمد نوعی است و اکر با و بیکنی لابد
شکایت فم و استنیز با لا کرد و فرمود که میل با بیت الخال ایمان شکایتیم و او را بهما تهایم که مهمان لشته است لا
بوسف کفت جون این سخن بشنیدم کنج آن زمان نوشته بودند دو ست با بیا انوا نقل کرد با وام آمد لیا و ودم و بود و
بعد در و مردم را محقق شد و اکنون بر آن مقام مزاری ساخته اند **شعر** فکاح کسیم الزهج من طیبه نفسه ° بفایح
عرف من معارف نفسه **حکایت** پیر شو و انشاء کفت نوبتی بحضرت شیخ قدس الله سره در زاویه کشتی بودم و مرا
و مرا برادری بود تیز کار دست تان عثمان نام شیخ قدس سره بر خواست و فرمود که که همان که برادر تیز پیر ادر نشر و آنرا
پیر عثمان کارند بیا در کذشت آن تاریخ یاد داشتیم چون بموقت رفتم برادرم در همان روز از دنیا در کذشته بود
شعر هم دین دوین دین دو دارند هم دل دل سو نیفیا که دارند **حکایت** انیر نو ابرا النجار فی روایت کردند
که نوبتی که شیخ قدس الله سره بسلطانیه میرفت جون نزدیک زنجان رسید بنو ابیر اشارت فرمود که چیزی بکو و او
چیزی بکفت شیخ ذوق یافت و بر اسب دستها بر افشاند و لبیا ارزو قی بر آنجنون نزدیک بدروازه زنجان
رسیدیم از اسب فرود آمد و بر سر مزاری کمین رفت و لبیار بایستاد و قرآن بخواند و دعا بکرد و باد بیت تمام باز
کردید و سوار شد سوال کردند که شیخ از جه کرامت فرمود که نیا ربن کجا است که مردی سید کار بوده
شعر جان با کرد روشنانی میدهد ° بوی خاک تر آشنایی میدهد **حکایت** بیر ابراهیم کرد کفت که مولانا الفاضل
محیی الدین المعروف بدوجی کفت در تبریز صاحب ارادتی شیخ را قدس الله سره بعرب زکانه برد و جمعی عظیم بود و از برای
شیخ بجای در سقایی انداخته بودند که شیخ بر آنجا نشیند شیخ قدس سره بر آن مقام ننشست و بجای دیگر نشست کفتم شیخ
بر آن مقام ننشیند قبول نمی فرمود و نمی نشست جون الحاح میکردیم فرمود مبالغه جرا میکنید که آن مقام قبر کسی
بفتح جکونه نشینم که روا باشد جون آن مقام را باز شکافتند قبری بود و یکی آنجا مدفون **شعر** جون بسی شد بدیده خبرا
با آثار غبار ° روی آن نوادکان برجرخ اعلا میزند ° کی بکل پوشیده کردد پرتو آن آفتاب ° کز دل او شعله بر جرخ
معلا میزند **حکایت** اخی کمال الدین پسر الدین اردبیلی کوید نوبتی شیخ قدس الله سره با مولانا عز الدین مراغی و پیر
بابا مراغی رحمة الله علیهما در عرابه نشسته که از جمله مقابر مشهور شهر اردبیل است بزیارت مولانا محی الدین
کاکلی اردبیلی بودند رحمة الله علیه که هم درس و مصاحب صاحب التحقیق و بیان الاشعار فرید الدین عطار رحمة الله علیه
بوده است و بتلاوت قرآن مشغول پس شیخ قدس الله سره بمولانا عز الدین و بیلوی بابا فرموده است چه میشنیدنشان
کفتند چیزی نمی‌شنویم شیخ قدس سره دستهای مبارک بر سینه ایشان نهاد و بابا ز و مرد هان بکو بید حیه میشنویه
مولانا عز الدین و بیر بابا استماع کرده نقل کردند با تفاق از مولانا محیی الدین رحمة الله علیه میشنویم که یا شیخ

فراز

قرآن میخواند بموافقت شیخ **شعر** بسینه و دل از جه دیدند بعیان ° آواز زار و اح شنیدند بعیان **حکایت**
بیر بهاء الدین خلیل کفت نوبتی شیخ قدس سره بر سر قبر بیر کریم معروف بکریم طران رفت و ساعتی بایستاد و مشغول
شد بعد از آن دعا کرد با کاه فرمود پیر رسید که سبب مشغولی و توقف جه بود کفتند تا شیخ فرماید کفت کریم را درد
ملائکه عذاب میدیدیم آن جون بقم درخواستم تا او را بمن بخشیدند و عذاب از بر احت مبدل شد و آن زحمت عذاب این
سبب آن بود که لقمه احتراز نداشت **شعر** نفسی جان و جهان بر سر خاکم باشید ° بر دل سوخته ام آب حیات
باشید **حکایت** بیر بهاء الدین خلیل کفت که شیخ قدس سره بارکیلان می آمد جون به پیر بلوار رسید که یک فرسنک
مسافت تا بارد بیل باشد جماعت همه فروشان در پیش آمدند و کفتند شیخ ما در شب بکوهستان این عبیر میکنیم
و وحش لشمر بیر فتیم در ان کوهستان از راه بر صیدند وحیدان نیز ایشم عیز خشند و آن کوهستان بر تل است که بعد قم
و باد در سیل کفتند جون بخواد بایان بیر رسیدند تا توهم که زندی بر تل باشد بالا آمدیم دیدیم کمال کوه یک بار
آن تر کوه بر می آید و ما لتمیر بعظمت ما جو ما محال الدیدیم از حال الکیه بدیم و بیم بود که زهره ما جاک کرده **شعر**
ای لباد ر حکر جو ارکه بعیان داریم ° که در نشر لجان سو نیل جو نایم ° القبر روضة من ریاض الجنة
او حفرة من حفر النیران ° شیخ قدس الله سره فرمود آن کور می شناسید کفت بلی و در پیش آمدند و آن کور را
شیخ قدس سره عمود ند جون نظر فرمود دیدند که سنک کور بشکافته و از آن اثر سیاه شد بر سیدند که مانا قربانی
کسی هست کفتند بلی و حاضر کردانیدند شیخ قدس سره از عمل صفت او بر سید کفتند شخصی همسایه از ان که
از و خشنود نبود شیخ قدس الله سره بایستاد و از برای او دعا فرمود آنکاه روی مبارک با اقربای او کرد که حالم
خوش دارید که حق تعالی الشفاعة مشایخ ما او را بخشید و از آن زحمت برحمت رسانید **شعر** ای خوش آن
دولت خاکی که بفضیای بر و ° تا قیامت از لحد روح آید او **حکایت** ملک قبا ذکر موردی کفت نوبتی
شیخ قدس الله سره در دیه کلنه ی کوبرود در مسجد بود که کویند عبد الله بن عمر رضوان الله علیهما بنا کرده
و حال الله در دیوار قبلی آن مسجد نقشها میان ساختند و در آن درون محراب جی باشد شیخ قدس سره فرمود
کور انجام اصحابیات جون عمر دعوا بر آن اطلاع نبود و نیز از تعجب کشید عاقبت آن معلم حفر کرده
و آن در بکشادند دعا بخلو قدری جید بدیند با نار در را حیان بود مفسد و محکم کردانیدند **شعر**
آن چشم کحیل او چه عین عیان کند ° بیند همه کس سر ایای جهان ° مستور مغیبات این عالم کون
از دید کانش نو بین نهان او نیست نهان **حکایت** هم ملک قباد کفت که شیخ قدس الله سره بدیه تولن کرد رود
آمد و در مسجد کفتند که در بدو مایره مسعود برادر او شیخ انکار ده بر بیا و محراب در دیوار قبلی نظر فرمود و کفت در زیر دیوار
مدفون شده است و عقب سی سال این بکذشت و ملک مسعود اراد تو قوع عمارت آن مسجد دست داد و
آن دیوارهای مقدس میکردند تا بتجدید عمارت کنند بشکستی آن دیوار بیفتاد و مدفنی چند مکشوف شد که هم
شکرا تا ماشهادت ایشان از ظاهر بود با زایشان را در وی شناسیدند و عمارت ساختند **شعر**
دوره این نطا لعران عرف و جود ° یک نقطه در این خطه افلاک نبود ° کین قطب زمان محیط آن دان
ما از لعیان کشتم عینی نمود **حکایت** سید زین الدین کفت نوبتی شیخ قدس الله سره بیسلوا آمد

وبرادر دیگر خواجه افضل رحمه الله نیز ولد مسعود و صاحب حال اتابک پدرم سید امیر احمد رحمة الله علیه وفات کرده بود
چنین گفت که روزی پیش حضرت شیخ کسی تعزیت داد بعد از فوت سید و چون بامداد پیش شیخ قدس سره آمدیم
را انجا نشاندند و فرستاد بتعزیه دادن و بنفس مبارک خود با پدرم آمد و فرمود که سید امیر احمد امشب آمد و با من
عتاب کرد و گفت شیخ تو امشب تشریف دادی و مرا پیش سید ... و انتظار کردم **شعر** چون نکابت سوی ما
آمدی • واحسان و احیا آمدی • دیده مکاشفه که ز لطف یار بود • رحمت حق بینا و عطا فانی بود

حکایت پیر حاجی اقسونی گفت پیر محمد شاه اقسونی گفت نوبتی در حضرت شیخ قدس الله سره بودیم اشارت
فرمود با خواجه علی لونی که برو ... ریش ... از مقام از مقابر ... که یارنکان علاء الدین
دفن کرده است که اهل مقابر از وی در زحمت اند او را از انجا بردار و بجای دیگر نقل کن من آن ... ملازم اخی علی بودم
... احوال ... اخی علی فراموش کرد و کار ... مشغول شد روز دیگر باز شیخ فرمود علی شو بگفتم بر ... غلام
یارنکان را از گورستان بجای دیگر نقل کن که ایشان از آن در زحمت اند اخی علی گفت مرا با تو کار بود اخی علی در قبر و
من نیز با او برفتم بآن نشان آن گور تازه یافتیم نبش کردیم چون نظر کردیم دیدیم آن غلام را ... چنانکه
کرده و انهام ... بیرون ... هیبتی عظیم بما فرو آمد آنجا بردیم و در صحرای دیگر
مقابر دفن کردیم **شعر** یا محییا ممن یرعه مکاف • کیف لذا العیش او بنسانی •

فصل چهارم در ذکر اثبات **شیخ صفی الدین** قدس الله سره که بقدم تعلق دارد **حکایت**
مولانا شمس الدین محمد شروانی که عالم بود گفت که چون در سفر بیت الله بر کوه منا بودیم مردی را دیدم در زی
متصوفه بهیئات مریدان شیخ قدس سره با خود گفتم که این مرد از ناحیت و ولایت ما باشد با وی آشنایی کنم
او را از شیخ وی پرسیدم گفت من مرید شیخ صفی الدین اردبیلی ام قدس الله سره از مولود وی پرسیدم ... از
شش ماهه راه ... پرسیدم بر پای عجم چگونه اتفاق افتاد که مرید شیخ صفی الدین شدی گفت در بلاد عجم هرگز ندیده ام
تعجب کرده ... دیار عجم ندیده و بدان طرف نرسیده شیخ را چگونه دیده گفت که در شهر و ناحیت ما شیخی ... قدس سره
ناویه لیل ... و مرید از عظیم ابواب و شیخ هر روز دو نماز ... آمد و با آن جمع عظیم گذارد و هر ... و
... و معلوم نه که چون میرود و چون می آید **شعر** پای هر انسان ... خانه کند • حاجت
این ... کند • در ... کند • لامکان ... کند • ... که د
قسمت ... **حکایت** ادام الله برکته گفت حاجی ابو بکر پهلوان ... و
حاجی پهلوان صفی ... چون از سفر حجاز مراجعت کرد و بحضرت شیخ قدس الله سره رسیدند در قدم مبارک
شیخ قدس سره افتادند و گفتند ما در شهر بودیم و ... چند ... بر سیدیم که ... که
مغلوب ... دیده ایم ... متصوفه با هیأت ... آراسته پیدا شدیم که از جمله صوفیان و ولایت ... ایشان
رفتیم ... ایشان استیناس نمایم و از مولد و منشأ ایشان پرسیدیم گفتند ما ... مرید
کشنده ... شیخ صفی الدین اردبیلی قدس الله سره گفتیم که شما باردبیل آمده اید گفتند اردبیل ندیده ایم ... آنک
براه دریا بکشتی آمده ایم گفتیم چون اردبیل ندیده اید مرید شیخ چگونه باشید گفتند شیخ را ... دیده ایم و مرید شده ایم

گفتیم چون شیخ هر کرا ... بیرون ... آمده باشد گفتند ما این عید ... اما شیخ را ... ایمان او
بعظمت و مریدانی در غایت کثرت و هر روز شیخ انجا میاید و ترتیب و ارشاد فرماید و ... نماز انجا
گذارد و گاه باشد که شیخ نماز انجا گذارد ما از این سخن در تعجب افتادیم و گفتیم شیخ از شهر ما و ما از شهر شیخ چند از
... توقیر و احترام ما افزودند و دست و پای ما میبوسیدند تا آنک چنانان سخن بشنیدند که ...
مجلس با این کیفیت ادا کردند و ... در ایشان افتاد و در سماع رفتند شیخ نیز قدس سره بر موافقت ایشان
... قدم بیرون نهاد • حمد ... که وقت ... اکر ... آرد • و ... ما ... منزل گذارد •

حکایت خواجه نظام الدین عبد الملک راوی ... گفت که توبه کاری کرده احمد نام با من گفت ...
بود در کردستان که او ... سال ریاضت کشیده و مشقت دیده بود و عبادت تمام بجای آورده
و کشف حاصل چنانک از هفت طبقه زمین آسمان و سکان ایشان نشان میداد و هشت درجه بهشت و هفت درکه
دوزخ را نشان میداد و مرد ... بود ... مجموع آن نشانها ... الواقع و راست میبود
در احادیث و تفاسیر ثابت است **شعر** ... چون آینه بود رنگ • ... در مشکل احوال ...
یا برادر میگفتیم که چه ... شیخی مرشد و تربیت کننده ... کمازین ... سلطانی باشد که ... گفت
لا اله الا الله چون شعر ... و سلطان ... لا اله لا اله ... شعله
سلطان میکویزد ... **شعر** ... آب آرد • ... که سوز ...
گفتم ... از چشم ... باطن ... شده است ... چشم
گفتم که حل و قایع ... گفت چون ... که ... محل و قایع
میکند ... گفتیم اکنون ما ... اردبیل بحضرت شیخ قدس سره میرویم تو نیز با ما
موافقت کن با مجنون ... شیخ رسیم **شعر** ما در هوس کعبه مقصود روانیم تا کیست که ما سر این ... دارد
برخواست ... موافقت ... چون باردبیل رسیدیم شیخ را قدس سره دیدیم که از خانه بیرون آمد
که برادر ... که براد ... نظر شیخ قدس سره در آن ... و گفت ... تلقین ذکر ... درویش
حل واقعه ها ... واقعه ... جواب ... و گفت ...
که ... داشتم اکنون ... چشم ... شیخ قدس سره در خلوت رفت و ... مورد
... در خلوت با حضرت شیخ قدس سره بود چون بیرون آمد ... و گفت تا اکنون ...
... اکنون همه ... شدم ... و ... مجموع ... **شعر** تا شدم هم
خلوت ... چراغ ... از آن چراغ ... روشن ... باز چراغ

حکایت خواجه عبد الملک ... گفت که در ... خواجه ... و مجمعی ...
... پدرم خواجه تاج الدین رحمه الله در مجمع او بود ...
... پدرم ...
... خواجه ... افضل است رحمه الله ... تا ... رفت ...

قدس الله سره که گوشه‌ای بگرفت و گفت بالهو چرا مشغول جای بکار دیگر مشغول نمیشوی و حال آنکه شیخ قدس سره
در آن وقت باردبیل بود دیدم شیخ اد را از وقت در آنجا دید که این چنین سخن فرمود دیگر هیچ فکر و دید گریخت
شیخ آمد و توبه کرد و بکار مشغول شد **شعر** ما ثم نیقب خال بر روی کن رت تا کام بکام نفس دیگر نهی **حکایت**
میرجبرئیل گفت دو رکعت که بوقتی که امیر چوپان رحمه الله از الغ بیگ باولوس میرفت یاد کرد و همه بود قسنقر را
بسلام بخدمت شیخ فرستاد و آقسنقر در آن مجلس از کرامات شیخ قدس سره باز میگفت که امیر چوپان و مجموع لشکر او
هلاکت او دیدند و بعضای سلامت بیابند و ایلخانات بو بعد چون با لشکر ابو سعید باتیماق رسیدیم و عبید تنکتای
با هم اقتادیم که چون بیک سوار شوالتی رفتن و مقامی لی صعب بود که اکر ایشان کسی را خبر نشدی که بیا لغرسان
همه را دفع شوالتی کردن **شعر** جانی که بجای آنک پا نمی نهند از مختی جای بیم صد سر میبود ناکاه امیرچوپان و
نظر کرد شیخ را دید قدس الله سره که پا مدد فرمود که باز کرد و مبالغه کرد و مقان امیر چوپان و لطالی را انجا باز کردانید
و امیرچوپان باز کردید و ما از ان مخاوف بیرون آمدیم **شعر** چه باد دیعر صرای خاک و آب پای قدم لی نگاه
صد جان در رکاب **حکایت** نظام ذکر کرد گفت که خواجه غیاث الدین ارد بیلی گفت که نوبتی با جماعت ترکان همراه بودیم در زیر
لنزدمه بوحی استعمار ایکرفت عادات ترکان یکی را اسب بیاند و تبلیغی تار بان انا سب حاشیه بر مینشست و عاجز
فرو مانده کفتیم نذر کنیم و استعانت از شیخ قدس الله سره طلبیم پس مدد از شیخ آوردیم و آن ترک حلوای کرم و نان
نان و نخواست و گفت که اسیم تیز بجرکت آید و بر نشیم تیز بیتاب را برفتیم د سر تا ان شد بدیم بر حلوا بخوردن اشتغال
شدیم پس صاحب استعانت شیخ کرد و گفت با خدایا اگر شیخ صفی را خبر شود فرو هستان اسب را حرکتی و قتی
داد که شیخ را دیدیم قدس سره که با مدد بادی برانا سب چید صحبت سوار شد و آن اسب از ان بیش از همراهان
میرفت و چون باردبیل آمدیم آن شخص بدست بوس شیخ رسید شیخ تمامت این احوال با وی باز گفت **شعر** هر که
در دفتر آن او دست تمنای زند دست لطف ایزد بر وی زد و دکر داند سوار **حکایت** هم نظام ذکر کرد گفت از ثقات
علمای اطراف از شمس الدین محمد نامی که طلبه او را دیه لمرانی میکفتند پیش مولانا شمس الدین محمد ذکر تحصیل
میبود و در حق صوفیان انکار بطبقه داشت عقاق عظیم میبود نیتا قاطع و جان رفت و قریب
سالی بر قدم سیاحت میکردید تا حجاز رسانیدم حجاز و بیت الحرام کعبه بود **شعر** کام چون فرقتی فرو قدم
کرده در سیر کام مانده چو قطب پس عزیمت مراجعت کرد و گفت چون بشهر بعلبک رسیدیم شنیدم که کوه لبنان نزدیک است
و جای اولیا الله است هوس کوه لبنان کردم تا باشد که کسی را دریابم بی عرد بکوه لبنان شد بهر کوه بر عاریند
گفت چون بر کوه رسیدیم شخصی را دیدم فرد او وحیدالزمانی باو صحبت داشتم و او را مطلوب خود یافتم و ازو
طلب ارشاد و التماس کردم او گفت امروز قطب اقطاب و طبقه سلطان المشایخ شیخ صفی الدین اردبیلی است ارشادی
کرده باطن داشتم خواستم که باوی بر بیعه عازم توقف کرده و چون آفتاب در کشید تمامت احوال استوای
آن شخص مرا گفت یا سید انظر الی الشیخ نظر کرده شیخ را دیدم قدس الله سره که مستقبل و مقابل قبله
و معتکف نماز ایستاده جمعی دیدیم که تا قریب سه صد آدم که علی الفور حاضر شدند و الشیخ قدس الله
سره اقتدا کردند چون از نماز فارغ شدند چون فی غیر فرو آمد که از خود غایب شدم **شعر** الله بزچیره عظم

بردانی بعود برد لرد دهای عشق از ظالم غیبی کشود وچون بخود باز آمدم با نهمان یک شخص اولین را دیدم فی بینی
بازاستمانهای لختا اثر کرده بمنان جواب داد که وظیفه شیخ صفی الدین است که اقاوات که شیخ صفی قدس سره
زمین است و قطب مدار و جاین اولیا الله اوست **شعر** شکر نک ان الشکر لله طاعة و من یشکر المعروف فالله
لکل زمان واحد یقتدی به وهذا زمان انت لا شک واحد فی القصه هر پنج نماز را متابعت میکردیم که شیخ
صفی الدین قدس سره بکوه لبنان آمدی و امامت میکردی و آن جمع عظیم می آمدندی و اقتدا میکردند تا بحال اکر
و آن نوع انکار دل زدوده و راه اعتقاد بر دل گشوده شد گفتم با رحل البحوح مت از شیخ صفی الدین ما باردبیل
رسانم تا شرف سعادت حضرت شیخ بجا آورده دریابیم و این معنی را استاد خود بشنوانم تا انکار او باعتقاد مبدل گرداند
شعر اذا لم یکن للمرء عین سلیمة فلا غرو ان یرتاب و الصبح مسفر حیف باشد آفتاب و چشم کور
دوستان الم خانه و از دوستی دور در این تمنا بودم خواب بر دم شیخ را قدس سره در واقعه دیدم که مرا از آن جا برآمده
از آنجا باز کردیدم چون بمراغه رسیدم ولوله عظیم در مراغه دیدم سبب آن از مردم پرسیدم گفتند که شیخ صفی الدین
بحیات باقی رسیده است از این حرکت حیرت و از بی نیش الناس باهر کلی یا هم **شعر** الا یا ایها الموت الذی لیس تارکی ارح
فقد افنیت کل خلیل اراک بصیرا بالذین احبهم کانک تنحو نحوهم بدلیل باز در مراغه شیخ را قدس سره در واقعه
دیدم که مرا گفت با که علاقه تو قطع شده و مطلوب تو بجای تمام شود هم از انجا باردبیل آمدم و این حکایت را شرح و بسط
گفت و مولانا محمد ذکر کرد رحمه الله گفت که من این زمان خود را مسلمانان میدانم مولانا او ذکر او را بیند که شیخ صدر الدین
ادام الله برکته اکنون بر مقام قدس سره قایم مقام و خلف خلیفه بود **شعر** لولا الخلیفة موسی بعد و الد
ما کان للناس من مهدیهم خلف اتفاقا در آن ساعت شیخ صدر الدین ادام الله برکته زیادت النقاتی بو فرمود
آن درویش ملول شد باز خود را تسلی کرد و گفت از شیخ قدس سره مشاهده کردم امیدهست که عزیز نزد خود اینان
فرماید تا مرا انجوانند و مجال کند که زمانی بر فرق مطهر شیخ بنشینم و مطلوب خود حاصل کنم بعد از دو روز شیخ صدر الدین
ادام الله برکته سید جمال الدین اصفهانی و سید هرون سراوی را رحمهما الله بفرستاد پیش مولانا ذکر و گفت آن درویش
را بیار و مولانا از ذکر آن درویش را طلب کرد و بخدمت شیخ صدر الدین برد شیخ صدر الدین آن درویش را نواخت
فرمود و احسان داد بزیارت حظیره متبرکه شیخ رفت و بوقت خود مشغول شد و چون از انجا بیرون آمد قسم یاد کرد که هم
تا غایت بواقعه کرده بودم این زمان در حضور ظاهر شد بعجب کسی که در حق چنین شیخ منکر باشد **شعر** هرچه
جانم از پس پرده مشاهده کرده بود بی حجاب چشم جانم الله پرده نمود **حکایت** سید زین الدین گفت که مولانا
مجد الدین طارمی بود مرید شیخ قدس سره باری بخدمت شیخ آمد و عجز خود بحضرت شیخ عرض کرد و گفت شیخ حسن اعمی داماد من
فرزند نرینه ندارم و دو عدد دختر دارم و کسی کار کند و آن باغ را به دست خود معمور میدارم و کشاورزی ای حامله
میکنم و هر وقت که مرا واقعه پیش می آید عظیم فرو میمانم و بهم میتوانم بحضرت شیخ رسید که آن نیمه نهایتی و از مسافت دور
میفرمایی شیخ قدس سره فرمود مولانا مجد الدین آن بیر که در حضور ترتیب توانی کرد زود بغیبت نیز توانی کردن لیکن
مگر مولانا مجد الدین گفت که چون بخدمت شیخ قدس سره دست بوس خواستم و بیرون رفتن که قریب نیم فرسنگی از اردبیل
باشد گمیم آن شب واقعه پیش آمد فی الحال که شیخ را دیدم قدس سره که با مدد حل آن واقعه فرمود بعد از ان

هرگاه که حالی بتر آمدی شیخ اوحدی که پیدا مدی و آن مشکل من حل کردی هرجا که بودمی و این راز با دیگران سبب شد

شعر آن قدم کین عرصهٔ کونین یک گام ویست • در مسافت خانهٔ خلوت تر از خود بیفتد حکایت خواجه امین الدین روایت کرد که شخصی از متعلقان پیر بنام رحمة الله علیه که از جمله پیران مشهور ولایت اردبیل است بحجاز رفته بود و خرجی که داشته بود در راه نفقه کرده و بوقت مراجعت از عتیق بی خرج ماند و بسبب عدم خرج از رفقا و قافله باز ماند و او را الم بود که کیرسیل و صبر نالی کید بود معظم نکرانی بود بعضی از بی خرجی او ملول و بشعور نکران و گریان میبود و معنا بسر بی یار و گریان بود عاقبة الحاله مرد صاحب قلم شخصی از غیب که بسبب چیست و از کجایی بچون گفت که از ملاحدابیجان و از ولایت شهر اردبیل و ما در بهر صدمات العدایع که او نکران منتغص نکران او و آن خرجی از قافله باز مانده ام گفت کی غمگین نماد شما بجام آید و کنج کم بطلب مشغول مباشد که تا ایس کار تو او خواهد بود حاضر او باش چون دست یابد و از نماز فارغ شود دامن او بگیر و احوال خود بگوی تا بمقصد خود برسی شعر زجیب صدق چون صبح روز روشنی یابی • اگر کشی نفسی مهر و کا ساش داش پس آن شخص چند شب ترصد و حاضر میبود تا شبی آن دو رکعت دست داد و اتفاق ملاقات انکس او و ما صبر کرد تا از نماز فارغ شد پیر بود دست در دامن او بگرفت و صورت حال خود باز گفت شعر رشک کوه ازین نطاق پر بخت بجان زاید امر جانا نار دو ایت • از مسجد الحرام بیرون آمد و گفت دست مزیکر و چشم بر هم نه چنان کرد فقیرانه چند بماند و گفت چشم بکشا بکشاد خود را بوطن خود دید دامن او بگرفت و در پایش افتاد و گفت بحق آن آن زی که با حق تعالی داری باز بکو که تو چه کسی از سر سوگند عظیم گفت بشرط آنکه تا زنده ام کسی را نکوئی گفت من شیخ صفی اردبیلی شعر نا چریم کعبه اسرار را محرم شدند • در حریم هر دو مقام و مقر خود کرده اند چون قدم از شش جهات ما و من بیرون زدند • چادر کبریا و من کیان قدم آورده اند حکایت مولانا بهاء الدین عمر انبابی گفت که شنیدم که از امام عالم محمود آذانی که از سفر حج مراجعت کرده بود و صاحب وقت شد که چون از زیارت کعبه فارغ شدم و عزم حرم که عبتبهٔ مصطفی صلوات الله علیه و سلامه مدنی او گفت علیم و قافله مجموع برفتند بعد از چند روز هوس وطن کردم و قافله رفته بود و وقت تعجیل بیرون آمدم ملول و متفکر که بی قافله تنها چون روم ناگاه جمعی دیدم مرقع پوش که می آمدند چون نظر کردم و نیک بدیدم شیخ اوحدیم قدس سره که می آمد و آنجمع در حدمت شان خاک برفتم و در قدمش افتادم و حال خود را بروی عرض کردم فرمود که مکن و در سفر ایکرفته ـ بهمت ما روان شو چون ساعتی با ایشان روان شدم ناگاه نظر کردم خود را بر در اردبیل دیدم و ایشان را از چشم خود غایب دیدم حیران شدم و در شهر آمدم و بحضرت شیخ قدس سره رسیدم و زیارت شیخ حاصل شد ولایت و حال خود باز گفتم و دست مبارک برد و بوس نهادم و در قدم افتادم و گفت تعجیل مکن و مرا اسکات کرد که خبری مگو شعر این بسیط عرصهٔ غبرا چه باشد بهر آن قدم کین سلحت کونین یک گام و یام و شام و غرایش ابرو بر حلوت سرای که تری زد و لذکنای بسنظر ایام ولیست حکایت بیبی جمال الدین انجو گفت که بعضی از جماعت تبعه از شیخ قدس سره علت در لحو بر بسیل تعنت کرامات و نخواست حادثی در ملک العباد و الحلقا بیبی محمد ادستان بود و شیخ قدس سره در اینجا نشسته بود ناگاه بر زبان شیخ قدس سره گذشت

جادی

جادی شد امرا از فربدا الدین عطار رحمه الله و مکر بمیغمبر هود عشق را کرمی بریدستی این دولت و مکان دستی بجو شیخ از انجام لعنت کردنا که در ما خلوت در بیان آمد کو تی که بعنبار فرو بعضته اند و اکر طلب اراد تی بیامدی و تضرع نمودی آن دو کس بودی و او حاجت روا کنتی و اکر جا ارادتی بیامدی بیاد اندی چنانک این حتی عظیم مشهور شد تا بحبیکه در تاد و در آن کسان و لعنت باطل کردند قریب هفتصد الوفیان آن در وا یکروز از بر کنند و با ایشان شد و آن منکر از عظیم خجل و این معنی تکرار و شهرت تمام انجامید و مدتی هفتصد همچنین میبود که مردم رفتند و تضرع میکردند از آن در کشاد میشد چون بیامدیم و مدتی شیخ عرصه داشتیم دیگر آن احوال پیدا شد شعر بارگاه عاشقانرا تا بخلوت گاه دوست راههای پوشیده باشد بطریق بر روانها • باز در های مراد هر یکی گشاده اند • جدا انرا که کرد بدان این در دوش همه دری باز

حکایت مولانا زین الدین خلیل خطیب تولکر کیلانی روایت کرد از مولانا عمر سلیمانی که با او پیری از جهت النبی بحج مرفته بود بیرم بسر بوده و خانه ترا نمود و آمد تا آن سه شب خوف عظیم بر ایشان چهار باز و لشکر و مستولی چنانک تغیر در ایشان و اوظاهر نشد چون شب دو گشت شد او از طبل بر آمد که کوچ کردند عجب کنان بیش از آنکه رفتند چون صبح گشت و آفتاب برآمد جمعی از حرامیان دیدم شتر چند از آن و کلاه صوفیانه بر سر و مرقعی در بر بودند سیلم میر این چه حالست بود گفت مولانا عمر آن بیدار دو قدم پیشتر رفتم گفت امشب دیدم که شیخ قدس الله سره ناگاه پیش من حاضر شد و مرا گفت سر تو و کلاه تو من بنهاد و مرقع در بر من کرد و بر عراقیم کرد آن شد شعر آن قدم کند بهنای عالم جان بعینها • در هوای دل نهاد ارواح داد حکایت مولانا عیسی اسفرودی روایت کرد از مولانا صلاح الدین رومی که در شهر دمشق بودم وقتی که بسفر کعبه رفته بودم جماعت صلحا اسفری پیا مدند بدمشق و گفتند ما شیخ صفی الدین را قدس الله سره بمقام تخت گاه سلیمان علیه السلام دیدیم که بالحاح جماعت با توبه و تلقین مشغول بود سیف همه بودند ما نیز توجه کردیم جماعت اهل دمشق این سخن شنیدند در دمشق بیش بود صد پنجاه سال المعتمر بحضور او رفتند و این سخن را با او بیان کردند چون بشنید بر ضعف خود از اسب بیش وبطاقتی در دفتر تحریر خود شعر و کدت من شوقی الی طیر الیکم • و کیف یطیر مقصوص الجناح • و گفت من بر ضعف خود چه وقت ان مدت ان سلحا و صلحا بودند چهر چه رفتند و بلا تختگاه سلیمان علیه السلام مقامی مشهور باشد و سیدند شیخ را قدس سره با جماعت حاضر یافتند گشته بودند و بتوبه و تلقین گرفتند و بعد از وصول بنام لعیمطالب ایشان کردند و بر دمشق مراجعت نمودند و ایشان نیز احوال با نمیکفتند جمعی دیگر هوس نیل این لقائی کردند و روی بدان مقام آوردند و چون بجا رسیدند شیخ را قدس سره در آنجا ندیدند و وقت انجا دیدند و حدوث آن شیخ روان در یافتند شعر هر کس نرسد بهر لبش کنج روان این کار سعادت تا همت کیست • یاد کردیدند و حال حرمان خود را با آن شیخ بگفتند گفت بلی همچنین باشد طلب لکاه باشد قدمی متهمی بقد و ما آنطرف و مرد مرا که سعادت مستعد این سعادت باشند جانی و توبه و تلقین دهد تا اتفاق این نوبت که کرامت کرد شما میدهد شعر فما کل طلاب من الناس بالغ • و لا کل سیار الی المجد واصل حکایت مولانا تاج الدین محمد شاه مراغی زید بن کنه گفت در مراغه شخصی بود دیگر و برادر شیخ حمید سنجله کفتندی مردی صالح بود و در آخر عمر ضعف اطراف عظیم شد چون در مراغه مشغول شد و بیمار شد میکند آورد تر جمع صوفیان کار کرده شیخ او قدس سره ندیدند در مصلی حاضر بگفت و نماز کذارد

تعجیل کردیم تا نماز بر سر کفش بپوشیدیم و ما نان در اردبیل تقدیم نفیتم بود و طان او کذارده. شعر در وادی مقدس دل چو نکند
نعلین. شود تیم کام قدس سر این عرصه کاه کونین فصل پنجم در کرامات متفرقه که از شیخ صفی الدین
قدس الله سره ظاهر شده است حکایت شیخ صلاح الدین ادام الله برکته گفت که بعد از نجات شیخ زاهد قدس الله روحه
جماعت فرزندان و خلفا و اصحاب شیخ زاهد قدس سره همه موافق شیخ صفی الدین میبودند و بر سبیل موافقت ملازمت میکردند
تا مدت سه سال دین بر آمد جماعت معاندان را باد سودای عناد در سر آمد چون دیدند که شیخ را آوازه و رتبت در
تزاید و عظمت در تضاعف میبود و هر یکی را آتش غضب اشتعال گرفت که استقلال شیخ مجموع ابواب ما مسدود کرد
و شیخ زاده جمال الدین علی رحمة الله علیه هر یکی را از ملازمان و خلفای شیخ زاهد قدس سره مصلحان [illegible]
میداد تا گروه وی غلبه کردند و شیخ صفی الدین را قدس سره بهر وقت وظیفه و عادت میبود که بزیارت مزار تربت
شیخ زاهد قدس الله روحه میرفتی چون در آن وقت بطریق موظف عزم زیارت کرد [illegible] شیخ زاده [illegible] یوسف رحمه الله
برادر شیخ بحضرت شیخ آمد و گفت قطعا و اصلا شیخ را بزیارت شیخ زاهد رفتن مصلحت نیست که جماعت معاندان
کمان کمین کشیده اند مبادا که خطائی کنند شعر فلا تغرك السنة الموالی. یکلمهن افترة المعادی. شیخ قدس سره
فرمود اگر قضا میرسد بر این دفعه است که درین وقت بدست ایشان بروم مرد قضاء الله باشد و اگر نه هیچ باک نیست
و عزم زیارت فرمود و بزیارت رفت شیخ زاده جمال الدین را رحمة الله علیه با آن جماعت معاندان [illegible] غضب
زبان کشیده اتفاق کردند که شیخ را قدس سره قصد هلاکت کنند و در کیفیت هلاکت مشغول شدند که آتش در حجره
شیخ زنند و شیخ سوخته و هلاک گردد و بشب با سر و اقلا در خلوت را از بیرون هیچ سخت کردند تا چون
آتش در گیرد مجال بیرون آمدن نباشد چون آتش در زدند نار ولایت شیخ آتش در ایشان میگرفت و فروغ
با وجود آنکه خانهای آنجا تمامت از چوب و خاشاک بود شعله ور ایام حسن شد شعر ثابت قدم ار کار
نا کاه چه غم دارد. در صدر قبول یار از اغیار چه غم دارد. از نار ولد نمرود کی ترسی شود نور شن. نور دل یار
او را از نار چه غم دارد. چون این معنی ممکن نشد و آتش در نمی افروخت بخلوت نمی سوخت و آتش غضب و حسد ایشان تیزتر
شد قصد کردند که شیخ را بتیر بزنند جمعی را فرستادند تا شیخ را بتیر بزنند و کمین کردند چون دست کمان
دستان ایشان خشک بماند و کمان نمیکرفت و از کار برفت و دست هیچ کس کار کر نشد شعر از کرد باز اکه فوت
چرخ حمی کند بند. سیم تیر دست خشک از دامن ترکی بود. چون غرض فاسد ایشان بدین نوع مکاید
حاصل نشد با اتفاق کردند که شیخ را قدس سره بزهر هلاک کردا تدلیس قربتی زهر در عسل کردند
و با سفره طعام بحضرت شیخ قدس سره آوردند لیکن حرم شیخ زاده جمال الدین رحمه الله که والده مرحوم
شمس الدین محمد رحمه الله بود بتر از آنکه پوشیده پیش شیخ قدس الله سره فرستاد که زنهار که دست بعسل دراز
نکنی و از آن شاول کن احتراز کنی. شیخ اقدس الله سره چون عالم العلوم شد از عسل احتراز نمود و تناول نفرمود و چنین
هر طعامی که در آن از مکر و کید میکردند از مستوره از آنجا خبر میداد و شیخ دست بدان نمی نهاد شعر
هر زر که محک صدق صاحب درد نبود هرگز از مقنعش رسوا نبود. حاصل چند آنکه بسی غرض و فتنی باطل ایشان
نشد باز اتفاق کردند که غزان تیری بیت که بوقت راحت شیخ قدس سره را در کشتی انداختند جمعی را

درانشستند

درانشستند که شنا و داشتند و چون بدریا ناب داشتند تا او غرق کنند و ایشان بشنا و بیرون روند چون
شیخ قدس سره شنا و میدانست تا جا غرق کردد و هلاک شود دلیر حجت این کار جماعتی سبب بیشید
و خواستند که در آنجا و بنشستند و شیخ را نیز در آنجا و بشاندند شیخ فرمود که شیخ زاهد قدس سره بدیم که
از برای من ابیحی بیاورده و فرمود که صفی من از سبب آتش و تیر و خشک بر [illegible] و در کشتی منشین شعر تعلق
روحی بروحه قبل خلقنا. ومن بعد ما کنا نطافا وفي المهد. ولكنه باقي على كل حادث. وزائرنا
في ظلمة القبر واللحد. چون شیخ قدس سره این چنین دید از شیخ زاهد چنین شنید گفت من را آب غرق نکند و م
و در کشتی نمی نشینم [illegible] شیخ زاده جمال الدین رحمة الله علیه چون [illegible] جانب دید که فکر
میر عشو د شیخ اقدس سره دعانه برد و ساعتی با هم حلوتی کرد تا شیخ قدس سره فرمود شیخ زاده من میدانم که قصد [illegible] کرده
و کین من در دل متمکن کرده اند و حق تعالی میسر نمیکرداند که مطلوب تو نجاح بپیوندد و اکر قصد مکر بعضا و مقرر شد
اگر مقصود تو بما در هلاک من است و لابدات قدری زهر بیار تا من بخورم و مراد تو حاصل کردد و کسی را برین اطلاع
نباشد شیخ زاده جمال الدین رحمة الله علیه چون این سخن بشنید عرق خجالت بر رخسار وی بدوید و از آن جرایم
استغفار و از آن مکاید استعفا کرد و با اخلاص خالی در بستر آورد و ابیحی را از برای شیخ در کشید و شیخ سوار شد
و مراجعت کرد شعر ذهب الوفاء ذهاب امس الذاهب. والناس بين مخايل ومأرب. يفشون بينهم المودة والوفا. و
قلوبهم محشوة بعقارب. حکایت دام الله برکته گفت ملک الصلحاء معصود الیاسان رحمه الله که یکی از صلحا
شهر بود در خانه خود میان اهل و عیال خود نشسته بود و [illegible] و در آن حالت شیخ اقدس سره با وقف مصلحتی
بود و کسی حاضر نه که طلب وی کند و بی دو شیخ در را و به مترکرشته و حال آنکه از آنجا [illegible] شیخ تا خانه او پنج میل
بود [illegible] آنجا معصود را آواز داد معصود آواز شیخ شنید لبیک گفت و از خانه بیرون آمد و بید است که
او را کسی بر در خانه خوانده چون بیرون آمد کسی را ندید باز کرد و بنشست باز او را آواز شنید که معصود
بیرون آمد کسی را ندید باز با خانه کردید و بنشست سیم بار او را آواز داد که معصود زنه بتو میکویم معصود جواب
و جز که شیخ قدس سره میجوید تعجیل بحضرت شیخ آمد شیخ او را دید در راه و یه گشته چون معصود را دید فرمود
که معصود بیا که ترا خوانده ام و با تو کار دارم و چرا بجواندی بیا و اول و دوم [illegible] بیا مدی شعر ما یکو شی شنواتم تا
که بود چشم [illegible] نظر لطف سر و حضرت ما حظ کجاست. که بود سکه و کس حاضر نما حکایت [illegible]
که در تولی پادشاه ابو سعید برد الله مضجعه با ردبیل بود بعد از خواتونه دو کس را از امراء مغول یعنی [illegible] که منتهما
بر جا الیاسند بحضرت شیخ قدس سره بسلام فرستاد و چنان ظاهر کردند که دو کس از امراء ما دکان اندوان
و این معنی امتحان بود تا از طرف قصد [illegible] چون بدر در آمدند و با خواستند که
نوکر امیر را دکان بعد با [illegible] ایشان بسلام فرستاده است چون در آمدند خواستند که دست بوس کنند شیخ قدس
دست بار اند در کشید و فرمود که دست بما ندست ما از وعلی الفور ایشان از مقام برخاسته و در خاتمه دیگر رفتند چون
ایشان دیگر بار باز خواستند شیخ [illegible] و فرمود که اما ایشان نامحرم و [illegible] کفتند که سلام بعد از جواب
آورده ایم و مجهول ایم که صحبت شیخ برسیم [illegible] بحضرت شیخ رسانید [illegible] و فرمود بکوئید که بعد [illegible]

سلام رسانید و شما این دعا کردید ایشان را یاد کردند و کشف حال امتحان معلوم کردند **شعر** آنکه بی دل که
شرح جز او است • اشکال احباب را همه مکشوف بود **حکایت** ملک الخلفا امین عوض جشنگینی گفت که در اوایل
حال ارادت با شیخ قدس الله سره نفاقی بود و چیزها از مردم می شنیدم که منسوب با ارادت مریدی قدس سره
بودند که میگفتند که با دست شیخ ما بهشت و بهشتی دیگر دوزخ و از این سخن نفاق زیاده تر شد حال
انکار این سخن بود واقع داشت و ما ول آنکه چون بنشابور رسید و او تقلیبت رسید و اگر بر حرف وی بود غضبان
باشد و گفت چون بحضرت شیخ قدس سره رسیدیم و این سخن را بر سبیل امتحان باز گفتم شیخ قدس سره بی جواب کلام
و تکلم و تبسم کرد و دست مبارک را از آستین بیرون آورد و در بیست داشت عزیز داشت نهاد و بدست چپ آن
آتش بر میگرفت و بر نیلو نهاد و حال آنکه ماهیت گرم قسم از آن هشت بدادند و آن آتش را بر کف نهاد دماغ
میسوخت چون این حال بدیدیم از این حال متعجب شدم که آتش را کجا آورد و چرا ما نمی سوزد که آنگاه شیخ
قدس سره بکسانی که حاضر بودند اشارت فرمود تا آن آتش را بر دست بر میداشتند و دست هیچ یکی نمی سوخت
و اهل آن مجلس تمام بر داشتند دست هیچکس نسوخت لیکن بمن اشارت فرمود که بردار بر داشتم دستم بسوخت
و بعد از آن شیخ قدس سره فرمود که آتش دوزخ مخلصان محبت را از السوز اندحیا اند در قیامت که بچرا
مومنان بود که الطاف الهی اگر تو کاهی و نفاق عمر بودی دست را این عشق حتی مرا معلوم شد که این آتش دنیا
و الا فالی بود دست دیگر آتش چرا متعالم آن آتش را سخ عظیم داشتیم • استغفر الله ان الله غفار • و ما علی
و امور القرو لا عار • با لنا بحق فی قومی فعلتهم • النار ترحم من فی قلبه نار • آنگاه شیخ قدس سره آب
دهان مبارک بر آن انداخت و بمالند و فرمود که اگر آتش را غیبی اند آن جمع و لباچه را بیص را میسوده
میسوز اینجو این کرامات صریح بدین عظمت مشاهده کردم اخلاص عظیم از خاص صمیم دل ایشان آوردم
بوفا و صدق اشد **شعر** بود در سینه بر کینه مهر یار نفاق • گشت دل آینه بر کینه آسا هم کی نور و فاق **حکایت**
خواجه امین الدین گفت که نوبتی مشهور شیخ قدس الله سره باصفهان از میر فتیم و اسبی لنک داشتیم که اعتماد را بمی نشاید
کمی السفر توان کردن شیخ فرمود که بالای اسب بر نشین و بر و با شارت شیخ بر نشستم و روان شدم و هنوز
خلقه شهر بود مرو بر دو آن نرسید که لنکی از اسب رفت و روان شد و دیگر از آن اسب لنکی و کاهلی ندیدم
جمل روزها دوانا بسفر اتفاق افتاد و گرما بر خادم آورده بودم و موسم آن بود که هوا گرم شد بود و هر دم این
از از مراجعت کند شیخ قدس سره اشارت فرمود که علی الفور برخیز و بقرا باغ رو و موسم آن بود که بقرا باغ روند و گرما
خام بدان امثال آنجا ربود برفتم و آن گرما بر خام آنجا برد هر و برادران عزیز هم میگفتند که چه وقت گرما بر خام
چه در موسم گرما هوا کسی بدان التفات نکند گفتم با شارت شیخ قدس سره آمده ام چون یک دو روز بشد آنگاه جمعی
از قپچاق در بازار آمدند و گرما بر خام میخواستند و بدکان ما آمدند و تمام گرما بر این روز بخریدند
هیچ باقی نماند و نرخ تمام کردم **شعر** سود دهر دو جهان بدین نظر ایشانست • لا لبنوما از جوی همه کرنت چه سود
حکایت مومن بیک گفت که باری بخلوت بودم و روز جمعه از جامع مراجعت میکردیم در راه دانشمندی با من همراه شد و با من
سخن میگفت من بر در این خلوت نشینان سالک میبود مر و با وی سخن نمیگفتم خاطر او برنجید روز دیگر بحضرت شیخ قدس

رسیدیم که عرض واقعه میکردم فرمود که دانشمند را رنجانیدن نباید کرد دیگر نوبتی وقتیکه در حلقه ذکر یکی
ذکر بی اصول میگفت با وی بخشونت گفتم که ذکر با اصول بگوی باز بوقت عرض واقعه شیخ فرمود که سخن بدرشتی با مردم
گفتن نباید که دیگر نگوئی **شعر** با اهل ادب نکو ادب باید بود • با کرم همان سر دلشا باید گفتن **حکایت** میر
اسمعیل برلاس گفت که با شیخ قدس سره در مجمعی نشسته بودیم از آن جمله قلندری نشسته بود گفت شیخ در خواب
دیدم که بامسکان همکاسه میبودم شیخ قدس سره فرمود که ایشان تو مسیبی دیگر نشسته بود گفت شیخ مرا
دیدم شیخ فرمود در واقعه تو خلوتی است خلوتگاه رو بیش اذانک آن شخص بگوید شیخ فرمود که در واقعه دیدی
تا متورد دست داشتی و بدان نیمه باز کرده کلاغی سر از دیوار بیرون کرد و قصد او کرد باز دستی از دیوار در آمد
و حلق آن کلاغ بگرفت و دفع او کرد و او را از دیوار فرو افکند آن شخص در پای شیخ افتاد پس شیخ فرمود هیچ
میدانی که آن کلاغ چه بود و آن دست چه بود و اگر نه آن دست بفریاد تو میرسید حال تو چون میبود آن شخص باز در پای
شیخ افتاد و توبه کرد و حال آنکه آن شخص مذهب اعتزال داشت از آن مذهب رجوع کرد و تایب شد و بکار مشغول شد
شعر در چنین خلوت سرای سنت منهاج حق • عزلتی باید بغیر از اعتقاد اعتزال **حکایت** خواجه نظام الدین
خواجه او ردیلی گفت که باری بخلوت نشسته بودم و بوظیفه ذکر مشغول و جلال الدین نعمان اصفهانی در خلوت
از قرآن نشانده بود و بوقت سکوت از ذکر بخواندم مگر کسی بحضرت شیخ قدس سره رسانید که نظام الدین در خلوت شاه
نامه میخواند شیخ هیچ نفرمود بعد از دو سه روز چون بحضرت شیخ رسیدیم فرمود نظام الدین اینچه در خلوت میخواندی
بوده شهنامه فکری مکن که غلط کشد **شعر** ما نامه رشید در دل کوییم • شهنامه تو جای دو در ما اینجا **حکایت**
همچنین نظام الدین گوید که در حضرت شیخ قدس سره بیلاق بودیم و از جامع بیرون آمدیم در دهی آنجا بودیم علیک کرد
و بدان میان اسب من در برکه لیس بر آمد عمیق افتاد شیخ نظر فرمود و گفت نظام الدین غم مخور بنشان کرا اسب تو بیاید
اسب من نبود هم و مغز بود تا طالبان و انبوه اسبها از آنجا بر کشیدند و هیچ آسیبی بدان اسب نرسید بود و حال آنک
اسبی بود که در دعویٰ لنک بسیار رنج کردی چون در نظر مبارک شیخ قدس سره با این مقدار رسانید زان عیب از وی رفت
و دیگر هرگز تکرار نکرد **شعر** صد عیب را کامل عین کرده • آنک نظر کامل بینش **حکایت** اعلم الله برکته گفت که در اوایل حال شیخ
قدس سره را و بحضرت ما فرمود که طول و عرض و سمات آن که بحقایق و الله تبعد لمیکر چنانا و لین مقامی بود که شیخ قدس
از برای طوایف طیبات لنان معد و محمد فرمود بود آن کرامات شیخ فقط بر از نجام و غلیلان بوم مضبوط نمود
و جنبان از دم آنجا رسید بدند در آنجا کشیده بود مقام برکی شان بود دیبا وجود الله مولانا اصیل الملک
تعداد کرد و بود که از راه بزنند که یکی از آن هایی بر بست در سبحا شیرین قرار کسی نظر الباز بر او به آمد
و کثرت مردم را در آن زاویه معتقد میبود هیچ نزد او و حجره کرامتی بیلوانها لانا التماس کرد و بنای وسیع
بوقلیب بودی که از آن کامیاب گرفت خلق را مجال او سعت در آنجا نبودی و این از جمله کرامات که این سلطنت قدس
در مکان مضبوط حال الغلبه بودی دار ساخت دیگر از نه و لیس صاحب و قدر الله جابر فت و مقصد خود **شعر**
نحر اکرمه قدرها سجدا • الی انما خلقت لا نضارها • لها شرفات کان الربیع • کساها الریاض انوارها
حکایت خواجه شمس الدین روایت کرد از خواجه علاء الدین گفت از دمشق می آمدیم و سفری که در آنجا خطا کی

امداد میبود از سر اشترها افتاده بود چون بیشه‌نکام نزول کردیم در مقامی که هیچ چیز از ما کولات بدست نمی‌آمد کرده
انجا بی‌نان و بی‌عشا و شب گرسنه ماندیم من مدد و استعانت بروح شیخ قدس سره کردم و گفتم شیخ در دار فطار زمین
سفره نشست و ما امشب گرسنه‌ایم از برای ما بولانی یا چیزی بفرست ناگاه نگاه کردیم مرغی دیدیم که بیامد
و بر دیوار ما بنشست یک ساعت صبر کردیم تا هوا تاریک شد برخاستیم و آن مرغ را بگرفتیم مرغی شکرف و فربه بود
ان را بکشتیم و طبخ کردیم و تمام مردم را که حاضر بودند کفایت بود و همه سیر شدند **شعر** سفره نعمت دعوت بجهان
بکشید تا کرا روزی بود زین نعمتها است این خوان بصفا **حکایت** پیر فضیل که خلیفه زاده است گفت که از پیر
پیر محمد ادوردی رحمة الله علیه شنیدم که او گفت در حضرت شیخ قدس الله سره بمراغه میرفتیم در طرف کوه مرو در سر
جاده لشکری انبوه غلبه برسیدند و مردم که با شیخ بودند در تشویش افتادند که لشکر تا زدست در ایشان آورد و بعضی
مردم قماشات را با خود داشتند و بحث در معنای این فکر بودند شیخ قدس سره میبود متر سید و از ایشان فرمود آید
و ایشان را همیکر بایز سیدند فرود آمدند و اسپان را ایمها را بستند و هم انجای بنشستند آن لشکر در رسیدند نگاه
میکردند که اسپان را و مردم را تمامت سنگ میدیدند و با همدیگر میگفتند که تفرج کنید این اسپ ماند و این بزرگ ماند
وانی آدمی هیچ نماند و ما می شنیدیم و ایشان ما را نمی‌دیدند **شعر** تا حجاب جو لیشتن از پیش خود برداشتیم در دنیا بود
تو فیق اوطان یافتیم **حکایت** پیر موسی گفت که از حاجی محمد نخجوانی رحمه الله شنیدم که گفت شیخ قدس سره مرا بجورق
و ماجورق فرستاد تا غله حاصل کردیم بوقت مراجعت پنج دینار بمن دادند که بهای موزه بوس موزه بایستم چون
بحضور شیخ قدس سره آمدم و حساب غله را است کردم آن پنج دینار را نگفتم شیخ فرمود چرا از ما میکونی که در ره
نهادند و دستار البرلت ببردی گفتم شیخ آنرا بهای موزه بمن دادند فرمود میدانم اما بیابد گفتن تا ایشان برعا
رسند **شعر** اسرار دو کون بلطفهای عیان • اندر نظرش مشاهد و مکشوف هست مودت بمن دادند فرمود
حکایت خواجه شمس الدین محمد سراوی گفت که از پیر محمود خادم خواجه افضل رحمة الله علیه شنیدم که روزی خواجه
افضل رحمة الله علیه از اردبیل بحضرت شیخ قدس سره عزم سفر کرد بوقت مراجعت شیخ قدس سره جوی اسپان
با ایشان داد و خواجه افضل فرمود که بیا بر نظر من و بر و خواجه افضل سوار شد و روان شدیم و شیخ
قدس سره بار ایستاده از دیه سید ارنیم که نیم فرسنگی شهر باشد بکذشتیم نظر کردم شیخ قدس سره دیدم که بر بر
برفت و نظر کردم بر زیر میشدند و بر زیر میشد تا جیدا ایشان تمامت و لایت اردبیل از و پر شد طاقت نیاوردم
از هر نیامد و بی خود از اسب در افتادم مگر که خواجه افضل رحمة الله علیه از معنی این خوش بآمد نظر مرا در
که من از بی خبرید بودم باز گفتم که ای کوی بصیر یعنی شیخ جیدانست که تو لایت را بسکل گیجید **شعر** عرصه کونین ندا یا کره
دختر همت زاد و مانند گویی در دست **حکایت** حاجی محمد سراوی گفت که از پیر عیسی کهدانی شنیدم که او گفت روزی
در حضور شیخ قدس سره برای ... رفتیم و چون بر رود خانه بهر رود اردبیل رسیدیم در رود خانه فرود آمد و عطال ایک
در آن وقت مردم را عظیم احتیاج باران بود و خشکی بحت غالب و نبات خشکی بیال میکردیم شیخ قدس سره
فرمود که از اینجا بر خیزیم و بالا تر رویم که این ساعت باران بیاید و در حال ابر در آمد و باران گرفت و چنان
سیل عظیم بیامد و باران شد • فیض باران عطایش که در ابر سحابش بهار گشته دلان منخرم و مخروت

حکایت

حکایت خواجه نظام الدین عبد الملک سراوی ربیت بکس گفت که خواجه افضل رحمه الله علیه گفت چون
اراده محکم شده بود و میل بطلب غالب گشته شب و روز در کرم و سوز طلب مشغول بودم و صنعت زرگری که
پیش از آن داشتم ترک کردم و روی بکاری دیگر آوردم برادرم خواجه تاج الدین رحمه الله که ولد خواجه عبد الملک بود
این بند کتر بود بر من جفا کردی که ترک صنعت کرده و بچیزی دیگر مشغول شده مگر میخواهی که کدا شوی من از روی جفای
او که در برشدم ان بهتی میزیم و اوستطاع ان نه دیگر مپوس تا نبایدم که من بکار مشغول می‌باشم تا ناگاه از شیخ
قدس سره پیکی در رسید که مرا شیخ فرستاده است و میگوید ترک کیمیا گری کردی و بزرگری مشغول شدی **شعر**
کیمیای طلب نکلبه ما • که بدان قلب خویش را دسازی **حکایت** خواجه عبد الملک گفت که در دیه هند لا کرد بودم
در حضرت شیخ قدس سره در خلوت جالی نشسته بودم که حالتی در انجا کسی را یا بیرون بر نشسته بود بنا ناگاه آواز های
هوی شخصی از بیرون بر آمد و فریاد میکرد و بسماع و اضطراب قوی میکرد بشیخ قدس سره رسانیدند که ملعب درویشی بیرون در
اضطراب است و ایهیچ اهد شیخ قدس سره التفات نفرمود و گفت او کذا است نه صاحب درد اما راهش دهید چون در امد حالی
که داشت کرد و در حال ایکدا بتی آغاز کرد و مغز بجوات **شعر** یا ذی یکجا و عشق یا زیر کجا • کان حمله هوا و این همه درد تو
حکایت پیر احمد کرمرودی گفت از عم خود علی ریکیانی شنیدم که او گفت که شخصی محمد زینا نام بدیه پرینق آمد
و دعوی شیخی میکرد و از وقایع کشف ساتها خبر میداد و راست می‌آمد و این معنی از و تکرار انجامید چنان که
رونق او بیار رود و گفت سلطان محمد خربنده در کذشت و سلطان ابو سعید **شعر** با و نشست و طایف اهمار و زیم خبر و ملک
محمد رسید و از این نوع بسیار گفتی بود و راست آمدی و مردم غلبه | شد چون بحضرت شیخ قدس سره رسیدیم
احوال او را بر شیخ عرض کردیم شیخ ساعتی فکر سر مبارک فرو زود | و فرمود این الت شیطانیست و اگر با
نمکیند و وقتی که بر سجاده مراقبه نشسته می‌باشد | سجاده او صحیحش باشد و او منبسط وار
جماعت چون این سخن بشنیدند بعضی بسمع اعتقاد قبول بردند و بعضی نبردند و بعضی قبول نمیکردند که او کسی است که کرامات
ظاهر میبابد و چون ببردید قدر همین سخن شیخ را قدس سره بار گفتند جماعت بسیار دمیان القبول و التردد بماندند و
بسیار استبعاد مینمودند تا شبی که او مراقب بر سجاده نشسته بود جماعتی گفتند با بی سخن شیخ را قدس سره از امکان
کنیم سجاده آنرا برداشتند صره دید بر بسته بود داشتند و بکشادند خبیث دید در لفافه پیر کنان که
سخن شیخ قدس سره تردد داشتند بعین الیقین اعتقاد کردند و آن محمد زینا فضیحت تمام یافت و از انجا
بگریخت و منقطع الخبر شد بهیچ کوی خبری از و نی هیچ مقامی بیدا نشد **شعر** نکردد مرد میدان نقد بربند
ظاهر ایابی کرامته معرض مردی نکست خالش برسوائی **حکایت** پیر احمد گفت که پیر عبد الکریم هشترودی را
نوبتی شیخ قدس الله سره با چند کس بکیلان فرستاد از برای برنج بخریدند و در مراجعت بکرلوی رسیدند ایشان را
برف و دمه بگرفت | بعوت بماند نه عاقبت خلاص یافتند لیکن زاد و توشه ایشان تبری شده
و هیچ نماند بود و هر اهان آواز برنج شیخ میخوردند و عبد الکریم قطعا نمیخورد و بر گرسنگی صبر میکرد تا
انکه قوتش برسید مشتی برنج خام در دهان کرد با نور عشق وانش کیر شد و فکر کرد | اکمان شیخ چون خود
با از دهان کرد و بر جای کرد و چون بحضرت شیخ قدس سره گرم کرم در حال فرمود که از برای انها سفره نیاز نگ

که سنگی کیشن اندیشه فرمود عبد الکریم شما را برف بکرفت گفت بلی فرمود پس چون تمام خلاص داد گفت بلی فرمود چون کرسنه
شدی چرا برنج نخوردی و انتظار چرا بیرون کردی و با ارنجای که چون عبد الکریم در قدم بیاد کرد افتاد و گفت بلی ای شیخ
برداشته بودم فرمود ظن همان خوی بعد تو ازین با بیتی چون بدین **شعر** جاسوس رقیب غیب دانش همه جای طواف
قلوب فنقش خاطر همه است **حکایت** مفخر آل یس سید زین الدین گفت که از سید شرف الدین رحمة الله علیه شنیدم
که گفت شیخ قدس الله سره بمن فرمود که هر وقت که ترا بجز یا شد بیم وقت که خواهی بیا بنی و عرضه کنی اتفاقا در دل یک طرح
خالی شد بر در خلوت شیخ قدس سره رفتم حالی که دست بر در نهادم شیخ فرمود سید هم را یاد کرد چون در خلوت
رفتم و با شیخ بنشستم و چون حال مشغول شدم نظر کردم خلوت ندیدم عالمی دیدم کشاده و پر وسیع و شیخ را دیدم
که بزرگ میشدی و می شدی تا حدی شد که در مجموع آن عالم میگنجید چون آن حالت دیدم بیخود شدم شیخ دست
مبارک بر سینه برهنه من نهاد ... بیخود ... **شعر** انجا که طناب خیمه دل بکشند این عرصه صحرای کون
تو تنک آید **حکایت** پیر احمد گفت که از سلاله شیخ محمود کل بابان است رحمة الله علیه گفت از مولانا شرف الدین
اوما بنی شنیدم که گفت درویشی از هشترود بحضرت شیخ قدس الله سره آمد که توبه کند شیخ قدس سره ویرا توبه نداد
و فرمود برو و خاطر را پاک کن آن درویش برفت و بعبادت و ریاضت مشغول شد تا سالی بعد از سالی بحضرت شیخ
قدس سره آمد که توبه کند آن صعلوک باز شیخ توبه نداد و فرمود برو و خاطر را پاک کن درویش بخانه باز کردید قدری
و از روی عیال خود شکایت کرد که شیخ عوانان و ظالمان عبد کان ... تو بسید هد و مراد و سال ... در
توبه نمیدهد با وجود درویشی و عبادت و میکوید برو و خاطر را پاک کن اکنون تا پاکی هست ... کفت در من
هیچ نا پاکی نیست کر باشد در تو باشد که شیخ ترا توبه نمیدهد درویش کفت من در خود چیزی نمیدانم مگر
از سر این سر این سخن عبادت و ریاضت کشیدم لیکن چون منزل این غریبم و تو نیز غریبی هر یکی اصل و نسب خود باز کویم
زن کفت اول تو باز کوی مرد کفت من از صالحان ... اصل من از بغداد است در وقتی که لشکری ببغداد آمد من کودک
بودم و در پی مادر خود میرفتم سواری در آمد بر اسبی بر نشسته و حاضر بودند ... و شکل من
داشت مرا از پی مادر در ربود و اسیر برد مادر در عقب وی دوید سوار باز کردید و حمایلی برداشت ...
زن چون این سخن بشنید نعره بزد و در پای خود دست چون بخود آمد کفت مادر تو منم و تا آن حوال ... در رز
و تو فرزند منی درویش چون این سخن بشنید ... حال بر وی بکردید ... شیخ
شیخ قدس سره آمد حالی شیخ ... نظر مبارک ... دست مبارک ... دست بکرفت و توبه ... داد **شعر** ما طوق ... از طبقهای ... لیک ... روشن ...
حکایت پیر احمد گفت ... یوسف ... غلیظ ...
و بکریوندا ... لا اله الا الله ...
دید که شیخ قدس الله سره سوار میرفت و ... در عقب وی ... دست ...
خواست که دست در ... شیخ ... یوسف ... که انشاء عالم ...
و بخو ... شیخ آمد ... شیخ قدس سره فرمود ...

که بنی میدا ... نکاح کن کر نکاح نکرده و در واقع چنان بود ... نکاح کرد **شعر** ... شاید نیست ای قبول که
لب ... از ... با کیسه ... **حکایت** پیر حسن ... کفت که از مولانا اسمعیل کرمرودی
شنیدم که نوبتی ... دانشمند که ... علم ظاهر اکتفا کرده بود ... از سر انکار ... علم باطن یافته از بغداد
بحضرت شیخ قدس الله سره آمدند و میخواستند که با متحان از سر انکار سوال کنند **شعر** تا دیده نا بینه ...
و آن ... انکار ... بعضی از طالبان شیخ را قدس سره اعلام کردند که دانشمندان از بغداد آمده اند شیخ
قدس سره ایشان فرمود ... ایشان را در خلوت شیخ آوردند ایشان ... فرمود ... امتحان ...
باشد ... هر یکی از شما از برای خود در صحرا ... کوری ... بکنید ... سر کور ...
و باز فردا ... سر کور باز کنید و ... تا من سوال شما را جواب بکویم هر سوال که باشد ایشان ازین
سخن هر یکی ... که غرض ازین چیست و حکمت درین چیست **شعر** عقل کو ... قدم درین وادی ...
از قطع این بیابانست ... عاقبت ... انکار و امتحان همه در شب برفتند و هر یکی کوری بکندند و ...
و روز دیگر صباح برفتند و سر کورها ... دیدند که در هر یکی ازین کورها خوکی است ... شیخ
شیخ قدس سره آمدند شیخ فرمود ... که در کور ... مسلمان ... مسلمان ...
از ... پاک کردانید ... مناظره ... ندهد ... شیخ افتادند و توبه کردند **شعر**
اکر ... **حکایت** پیر احمد ... کفت که ... وقتی که ... نوبت
انبیا کرده خالی ... با غ ... انبیا ... **حکایت** پیر احمد ... کفت که در وقتی ...
نکرده بوده نوبتی ... معصیتی کرده **شعر** ... شیطان ... هوس ...
... حالی شیخ را دیدم قدس الله سره ... فرمود و کفت این معصیت ...
... توبه کردم و چون هنوز توبه نکرده بوده ...
... شیخ قدس الله سره ... از برای خدا ... شیخ
مردم ... از برای خدا دستگیری ... شیخ ... دستگیر
کردی ... شیخ ... بحضرت شیخ رسیدم عظیمی ... شیخ قدس سره ...
مشغول ... چشم روشن ... اضطراب ...
و در ... که مسلمانان ... وقت ... چشم ...
و از این ... روی بشیخ آوردم و توبه کردم **شعر** ... عیسی ...
... **حکایت** پیر احمد کفت که از مولانا اسمعیل رحمه الله شنیدم که
نوبتی ... تمامت ... بحضرت شیخ عرض کردیم که شیخ
... شیخ قدس سره فرمود ... و ...
آرید بعد از ساعتی ... تمامت ... تمامت ...
تا ... ندیدیم ... مکر کرده ...

راهی دیگر نبود ناچار آن راه برانچین نگاه کردم مراجعت کرده بودم و اسبان را آورده **شعر** هر کس که قدم زد اما
بیرون زد ◦ این عرصه آفاق بعشق آید **حکایت** پیر احمد گفت که عم من محمد نکیان نوبتی اسبان خود را بصحرا فرستاد
و در ظلمه مردم افتاد نصوا و جغله اسبان را بگرفت و در خانه کردند بامداد محمد نکان خبر یافت اسبان را ندید بطلب
روان شد و یک روزه راه برفت و خسته شد بنشست خواب بروی غلبه کرد شیخ را دید قدس الله سره که فرمود سرگردان
مگرد که اسبان ترا در ده به در خانه کرده اند بامداد بگرد و اسبان را باز دید **شعر** در نظر دار حیاتی جهان چون [illegible]
پوش ار ظلم بر داشت **حکایت** خواجه محمد تبریزی برادر خواجه عبد العزیز گفت که با خواجه سید [illegible] تبریزی [illegible]
اردبیل می رفتیم و خواجه سید [illegible] بود در حق شیخ قدس الله سره سخن بخلاف اعتقاد میگفت در حال
[illegible] **شعر** [illegible] ◦ هیچ [illegible]
[illegible] چون بخدمت شیخ قدس سره رسیدیم [illegible]
فرمود و گفت [illegible] اعتقاد [illegible] **شعر** [illegible] اعتقاد [illegible]
[illegible] **حکایت** سید القراء [illegible] خواجه [illegible] تبریزی که در علم قراءة [illegible]
که شیخ قدس الله سره بر منبر آمده بود در مجمع در حضور شیخ بودیم و شیخ قدس سره کلمات [illegible]

[illegible]

در چنین عالم که دوران پایداری نمی‌نهند * سربلندی کی بر عنایان باباری بنهند حکایت چون این ضعیف با مولانا
الامام العلامة شمس الملة والدین توکل واعظ اردبیلی رحمه الله علیه بین الصلوتین بعد دعوت سرا و اول شوال سنه
وعشرین وسبعمائه در حالت تسعر لجعت از سفر تبریز تا در مراغه بخانه مولانا الباذ عالم الورع عز الملة والدین مراغی طاب
نفسه وعطر رمسه نزول افتاده بود ریل مولانا بهاء الدین عمر حافظ که برادر مولانا شمس الدین توکل
رحمه الله بود بنهانی عطرانی بود بحضرت شیخ قدس سره رسید و گفت شیخ جمع برادرم بطول المجالسه وسعت غیبت دراز
مبارک شیخ قدس سره تبسم فرمود و گفت مقرر خاطر خوش دار که مولانا شمس الدین توکل این ساعت در مراغه در دعا ثنا ما
شعر آن دم که بر ورقه ایزد الزمات * این ساعت در مراغه در دعا ثنا مات حکایت خواجه آغا کرملا الدین
خدمت شیخ صدر الدین ادام الله برکته داشت گفت که عابد صالح پیر داود رحمه الله گفت طالب علمی بود کروی قدس صحیح قلیلم
شیخ دعد غفه داشت و بلحوذ فکر کرد که شیخ قدس سره فاتحه درست تواند خواندن یا نه و وقت نماز در آمد و درد لا نبلیشرم
مؤذن قامت کرد شیخ قدس الله سره بدان طالب علم اشارت کرد با امامت نماز کند آن طالب علم نماز بیست
و جماعت بوی اقتدا کردند چون دعاء استفتاح بخواند و بوقت قراءة فاتحه رسید فاتحه فراموش کرد
و هر چند با یاد می‌آورد حیران صفحه خاطر شریف که هیچ گونه بیاد شریح آمد چون طول زمان
شد و عجز بنهایت رسید و انتظار جماعت بغایت انجامید شیخ قدس سره فاتحه آغاز کرد طالب علم استاد
و بخواند چون از نماز فارغ شد در قدم مبارک شیخ افتاد و استغفار و توبه کرد شعر حرف کبری کرده بر
ما انکشت طعن * دست او کوته کشیم از دستگاه حرف و صوت حکایت پیر دولتشاه گفت که میر عز الدین
رحمه الله علیه گفت در حضرت شیخ قدس الله سره سلطانیه می‌آمدم شیخ فرمود عز الدین باید که علیکم
بالدلجة را بکار آری و شب راه کنی و اگر کسی در راه در پیش آید و خواهد که مال تبان دارد تو وقف نکنی و مراد
شعر فرمان چه چیز است مطیع خوش‌تر * در عشق ادب راه سریع خوش‌تر * القا قادر را امیر ما المرکز زان
بود با خیل خود نشسته بود چون شیخ قدس الله سره دعوت الجاب رسید در پیش آمد و التماس کرد تا شیخ کرم
وپیر عز الدین به حسب اشارت شیخ توقف نمی‌کرد و میل نداد آن امیر ترک بجای شفاعت میکرد و قبول نمی‌کرد چون
طاقتش برسید علم بخود برد ریسه کلاه بر زمین زد خیالاتی قبه و کلاه هسر خود شد و پیش عز الدین رحمه الله
گفت ای طالب شیخ مرا الجار شکر شیخ نظار می‌آید چند سخن بخانه صلاح و کیرانک دارم لشکر از همه را از او میکنم
اسبا و یاران دارم که شرح همه قرمزی نازم از انا تیر تو پیچیکنم و اگر عز این عمامت برسار از انجا بر نفی
می‌نشانم و عقوبت آن بکرد شما باشد شیخ قدس سره چون این کلمات شنید ضرورت شد تا ولع فرمود و فرق
آمد لیکن ترک هر چه از عیب او ما داشت همه را از ادکرد دانگه شیافت کرد شعر هر سبب کرا و خاصه و از آن و توبه کردم
شود در هر قدم شرها از دل آنشاد شود * وار کردن سوما ملا بدافت * از بک نظر بر شجابت آباد شود حکایت مولانا
شرف الملة والدین طارمی که مرشیخ قدس الله سره ویرا بهاد و معکر فضو خواند این است گفت که مولانا المسیح العلامة
شمس الملة والدین کیلانی رحمه الله علیه بعد از آنکه مجمع علوم و جامع مکاشفات و صاحب معاملات
بود و عقریب بیست سال الصلای ندای دعوت حضرت شیخ قدس سره استماع میکرد و کرامات مشاهده میکرد روزی

بحضرت

بحضرت شیخ قدس سره می‌آورد و تقدیم التقا و ملاقات تلقی می‌نمود و از جمله کرامات آنکه خواجه عبد الملک سراوی
زینه بر کنه روایت کرد از مولانا شمس الدین که او را تبریز مرضی قوی شد شیخ را دید قدس سره که بیامد و آیت
اشرح لی صدری یحیو اننا اینجا کما بصیرا و نفس مبارک در حلق وی دمید تا الحجیم تمام کرد و صحت یافت شعر
بوی عیسی قست و دم ذکر می‌بخشد * کرانان حال دکر در تن دنجور آید * و از جمله کرامات آنکه مولانا
شرف الدین زینه بر کنه گفت روزی در خدمت مولانا شمس الدین و مولانا ناصر الدین تبرانی رحمهما الله
نشسته بودیم ناکه دیدیم که حال بر مولانا شمس الدین بگردید و بر پای خاست و اکرام و مصافحه کرد و مانا
چرا قیام می‌کنید گفتم چه حالت است گفت شیخ قدس سره انا از طرف در آمد و دستم بگرفت و با من مصافحه کرد شعر
دستگیری کسی را که به بدستان نیست * سینما کرد و هر کس که بتستان نیست * و آنکه از ساغر ما جرعه بود
بخشید بر سر کوی طلب عاشق و مستان نیست * و باوجود مشاهده این کرامات قدم ارادت در طی منا
از تنیاب بار در دل بیمها و من بوی بسر میکفتم که ای مولانا چون کرامات ظاهر بود لا بل باهر ملاحظه میفرمایی
چرا بار بحضرت شیخ نمی‌آیی و مولانا در تردد بود و لعل بین العزم والفسخ می‌بود تا روزی فرمود که آن
حالتی عجیب دیدیم بر سیدم چه حالت است بدیع فرمود بعضی از شب گذشته از مطالعه فارغ شدم و اشغال
شد آهاد شکر دم تا شمع بر داشتند تا از برای استراحت سر بر بالش نهادم بین النوم والیقظه دیدم که مولانا
العابد تاج الملة والدین کرکری رحمة الله علیه در آمد و شمعی با وی بعد از آن شیخ قدس سره در آمد و فانوسی
با وی لیکن نور این فانوس هزار بار از آفتاب روشن بود اما آفتاب از برای آن میگویم کردها
محسوسات از آن قوی‌تر نبود ظاهر المحسوس نیست لیکن هزار بار از آفتاب لست با شوان کرد شعر
رأیتک فی السواد فقلت بدر * بدا فی ظلمة اللیل البهیم * والقیت السواد فقلت شمس * محت بشعاعها
ضوء النجوم * و من از آن شمع و عظمت آن ترسیدم که بادا که خانه ما بنها سوختن کرد و آن شمع را
مجالی وجودی نماند شعر هر که که آفتابی از برج دل بر آید * خورشید آسمانی آن ذره کمتر آید
کیرد روان چراغی در تابان زان حیاتی * کز بیر تو جمال بحث اشد دلبر آید * پس شیخ را دیدم قدس سره که
آستین باز نوشته و نیم تن خود را با لای صوف کبود بپوشید و بعبارت مولانا شمس الدین اچیب کنکی در دو
از ابر کشید بجد و سر و مغز مولانا تاج الدین احرکرد بیچانک بر مو نکرنخی و فرمود که همچنین با مولانا تاج
الدین خواب خواهم کفتن و حالت آنکه میان او و مولانا تاج الدین مصاحبتی بود و اعتقاد و ارادت عظیم ابر صورت
با وی داشتم گفتم که سخن یاری شاید گفتن قبول نکرد تا روزی بگوش رسن آمد و گفت که با مولانا تاج الدین گفتم
فرمود که اعتقادی کرده تا انجار وی بر می‌پس مولانا شمس الدین بهر نوبت نشست از استخاره و دعا کنی تا ایام غود
و نیت کرده بود که اختیار صحبت مولانا تاج الدین کند و بر از ملازمت خانه بالحید شیخ قدس الله سره آید
نوبت آوازشنید که شیخ صفی الدین اردبیلی شعر ان کان فی الدنیا کریم واحد * حلفت انک ذا الکریم کریم
او کان فی الدنیا عظیم واحد * لشهدت انک ذا العظیم عظیم * و همچنین در بی شد دمی بود تا ما بیش
در آمد و استیلای عقوبت هوا و اتحضار دز رنج بود مولانا شمس الدین رحمة الله علیه در هوای کرم هوش

جزم کرد که بار دیگر اردبیل روم و حضور مبارک شیخ قدس سره دریابم و حال آنکه ضعفی بمزاج مولانا شمس الدین طاری شده بود
فرمود اگر در راه رحمتی بواسطه گرما و ضعف لاحق شود افطار کنم و تصمیم عزیمت کرد بار بخدمت [illegible]
گفت تا شیخ اولاغ بفرستد و بیمه درهم بنبندد روم شب در خواب دید که شیخ قدس سره اسبی سپید آورده و بند
او باز بسته و بازین و لجام سپید هم و سرموزه و میغز موزه که همان این موزه و سرموزه در پای کن و بر
اسب نشین و بیا تا مدد مولانا قاضی فخر الدین اسبی سپید با زین و لجام سپید هم و سرموزه بجای آنکه در خواب
دیده بود بیاورد تا سر بید بازبسته هم و سرموزه در پیش آورد که مولانا در پای کند و بر آن نشیند
تا روانه شویم مولانا شمس الدین چون این حال کما فی الواقع در خواب دید بگفت اکنون یقین شد نمانده خیال بود [illegible]
خیال کم بدیم هر آنچه نقش ضمیر مرجون روشن شد روشن گشته متوجه اردبیل شد بمنزل اول که رسید آن بود رسید
مولانا قوتی و صحتی یافت و بهر منزل قوت و صحت زیادت میشد و بروایت عمر مولانا شرف الدین تبریزی قدس سره
در راه که مدتی خیال بر مولانا شمس الدین رحمه الله میکردیم چون بسبب پیر رسید تدبیر میگفت که شیخ [illegible] قدس سره که در پیش ما میرود و نشانهای هیأت صورت و کسوت مبارک شیخ میداد شعر ارید لا انسی ذکرها فکانما
تمثل لی لیلی بکل مکان ۰ مولانا شرف گفت که چون بتبریز رسیدیم بر اتفاق افتاد با مولانا شمس الدین را سایه
و هر غرض تا خبر شده و کیفیت مکان روز دیگر بهر بوم سرا و رسیدیم تا که عنان باز کشید و بر راه با ایستاد و آغاز کرد که والد
باز بر آن سر داد بعد از آنکه سی سال که بیدر و بی وفا و قضا مشغول بوده ام میخواستم که بیا و مسلمان شو یعنی تا این
این زمان مسلمان شده ام من خواهم آمد و از ینجا باز میگردیم شعر کسی کو پا در این وادی هوا آنجا رد شراب
بهر کام و درین ترا هر لحظه تراب خطر خوش ترک بیند حالی الحال را [illegible] ۰ که این کار بعد از ترک بالا
بی خویش است ۰ مولانا شرف الدین نیز میگفت گفتم مولانا من گفتم بیا و مسلمان شو اختیار است
لیکن ما از حریم کعبه مقصود [illegible] در پی کاروان روان شدیم و مولانا شمس الدین همچنان [illegible]
و من میرفتم و استراق سمع و بصر میکردم احوال او را و هنوز بکاروان نرسیده بودم که باز مولانا در عقب با مد
شعر کردنی کار آنکس بندد عشق پیوسته است ۰ کی توانا بو بیند عقل خام اندیشه است ۰ عقل بالعشق کجا
محال اندر محال ۰ عشق را با لا ابو الهوس کار نبود ۰ و گفت چون تا بدینجا آمدیم بیا کر دین صحبت [illegible]
کردیم حال اینجا یم میگویم مقصد با قریب هزار بیست است هر یکی ایراد بکنیم و جواب نشنوم تا بایلده بگویند
که تو به کوه و لا سوال از معجزات انبیا و کرامات اولیا خواهم کرد آنگاه دیگر شبهات و ایرادات و باین قرار با
آمدیم و شیخ قدس سره بخلوت بود در حضرت مرحوم سعید خواجه محیی الدین روح الله نفسه و طیب رمسه
نزول کردیم در طبنی که در رقبه منوبه را انجاست و بر صفه این طبنی در خلوت است دیگر مولانا [illegible]
عز الملة والدین [illegible] رحمة الله علیه بود و دیگری مولانا شمس الدین را و ما وقفیا کردند و عادت چنان
بود که هر نوبت که بحضور شیخ قدس سره میرسیدیم همچنان بیان لبسته بحضرت شیخ میرفتیم این نوبت هم اید
مولانا شمس الدین رحمه الله آن احوال را و بعضی از شبهات که با مرکفته فکر میکند که در حضور شیخ قدس سره
چیزی بگویم توقف کردیم و نرفتیم چون ملتفتی بر آمد شیخ قدس سره بیرون میرا که یکی از خادمان بود بطلب

فرستاد باز از سر این ذکر گفتم که در خدمت مولانا شمس الدین به ستوه شیخ آیم شیخ فرمود بلی بیا بید مولانا عز الدین
نیز رحمه الله موافقت کرد و شیخ قدس سره در خلوت حوض خانه بود چون بخدمت شیخ قدس سره برسیدیم و سلام
و سلام که هنوز مسافتی تا بدر خلوت مانده بود در حضرت مولانا شمس الدین افتاد چون بخدمت شیخ قدس سره
رسیدیم مولانا شمس الدین را بشر و اعزاز فرمود مولانا شمس الدین را در حضور ربه ملاحظت شیخ حیرتی و هیبتی فرود
آمد و مجال النطق و کلام نماند و کل اللسان بیت شعر تمنیت من اهوی فلما لقیته ۰ فبهت فلم املک لسانا
ولا طرفا ۰ واطرقت اجلالا له و مهابة ۰ وحاولت ان یخفی الذی بی و ما یخفی ۰ پس شیخ قدس سره
کلمات در گشایی روح او ابی در رسید و آمد و اول سخن بود لایت موافق نیت مولانا شمس الدین بود که آیا انبیا
صلوات الله علیهم والمطهرات و لجیب و کرامات نتیجه معجزات و لذات اولیاست و حجابی آنرا حجب فرمود
که علم رمل ما آدم است که مجموع اشیاء ابراهیم طیبه میدارد که اگر باد بیاشد آب دریا تغیر و تشابه و چون دریا متغیر
شود و تشابه حیوانات دریا هلاک شود و چون چنین شود از تن لحد آن عفان در هوای زمین بعد از آید [illegible] هلاک
باد سبب بقا و حیات حیوانات آنست علی سبب تعاصیات دیگر است که دین ابراهیم معطر مطیب و از وزنش [illegible]
والعط کوچه لحب عند محبه و اعذب من ماء الوصل مورد ما [illegible] بدیعات انتظام بحالها ذو العقل
فی العقود منضدا مولانا شمس الدین رحمه الله قریب دو ساعت بحیرت و حیرت با نعم قطعا سخن بر اندرسیح مجال
کلام و منطق نماند تا آنگاه سر بیداشت و بکا دست در دامن مبارک شیخ قدس الله سره زد و گفت شیخ از برای خدا
برما که جهبم را بکردن مولانا عز الدین چراغی رحمه الله گفت مولانا تو به می باید کردن و بعد از تضرع [illegible]
مشغول شد مولانا شمس الدین رحمه الله گفت شیخ استغفر الله تو برام بده شعر عالم نفس و هوا را بیت خواهم زد
دست در حبل متین اولیا خواهم زدن ۰ تا مگر زین موج غم بر ساحل آرم جان خلیل [illegible] این بحر در رو سر دست ولی
خواهم زدن تا صفا یابد هوا ناآر کدورات بشر ذات بر قلب وجود از کیمیا خواهم زدن [illegible]
عشق قفل بر لب ذم از لا احصی خواهم زدن تا کمر بندد بپیشم تاج داران فلک ۰ [illegible]
خواهم زدن پس شیخ قدس سره دست مبارک بیرون آورد تا دست مولانا شمس الدین کشید و توبه دهد مولانا
شرف الدین دوانی دست مبارک شیخ بگرفت و گفت شیخ اگر کسی خواهد که مسلمان کرد داو و شبهات کفر باشد اول
دفع شبهه وی و [illegible] باشد کردن پس تلقین ایمان کردن اما اینجا امر بر عکس است مولانا شمس الدین را [illegible] و فرود
دانشمند [illegible] شبهات داد شیخ اولا شبهات وی را حل نماید آنکه توبه فرما بدر داد شیخ قدس سره
توقف نمود و گفت بلی بشبهات نظر باید گفت اگر شیخ زاهد قدس الله روحه [illegible] نشنیده باشم و دائم بگویم و اگر
[illegible] کبیر و فیها [illegible] ویکوزم و مولانا شمس الدین چنان بسته هر دوم فوق بر دانش میزد و علما [illegible]
میکرد تا جزی بگویم و من تا بر کثرت مبالغه کرد بطول مدت صحبت با مولانا کرده بودم و او وطا کرده و شبهات همه
کفر بعض و ما [illegible] میکردم چون ناچار شد که مولانا عرض شبهه کند چندانک مطالعه صحیفه خاطر
نقش علوم و رسوم شبهات و ایرادات را محملات و راو حافظه از محو شده بود شعر نقش هر حرفی که در دل
بود ز الجام و بخت ۰ جمله اللوح ضمیر [illegible] شست ۰ آخر الحکم ضرور آن شرح اشارت کنه

برخیز قانون وضابطه القا کرد جنانک مولانا شمس الدین خود گفت کرد در دهشت حیرت جان مستغرق بودم که مقال
مسیح اندم وسخن خطا میرانم چون شیخ قدس الله سره دید سخن بر قاعده وقانون نمی آید ونا مضبوط میگوید فرمود مولانا
بیا تا سخن مسلمانان بگوییم ودست مبارک دراز کرد ودست مولانا شمس الدین بگرفت وتوبه وتلقین داد شعر
صدر فلنفسه بفلس انجا که گنج نهانست • جانها سینه باشد انجا که سوز نهانست • در نکتهای جانان حرف
ونقط نگنجد • الفاظ زنیا بد انجا که شرح دانست • وچون نا شنیدند شیخ قدس سره بیرون آمدند مولانا
شرف الدین بوی گفت مولانا چرا القای شبهات نکردی گفت جانا حضور هیبت شیخ امرا فرو گرفت کلمات
علوم فراموش شد پس شیخ قدس الله سره خلوت معین فرمود تا مولانا شمس الدین بخلوت بنشست چون بخلوت رفت
ناگه ناله وفریادی ونعره در روی افتاد وجامها بر خود چاک میکرد وبرخاک می غلطید شعر اسرار اعتقاد عاشقان
هر عقل در نگیرد • انوار عارفان شمس وقمر نگیرد • تا بتجلی او هر موسی نیارد • تا نور قدس طاقت کون ومکان نگیرد • آن سینه
کز جان دمی گران بر آید • هم چرخ بر نتابد هم عرش بر نگیرد • ومولانا شرف الدین زید برکته دایم میگفت که دایما
او مشغول می بود واو در ان اضطراب می بود تا روزی مولانا جمال الدین حضر طارمی زاد الله برکته بوی گفت مولانا
بیان کن این چیز را بیان آنچه می بینی تا از زبان نظر صاحب دلان اثر وصاحب ... قبض وبسط وعطا ومنع باشد
که وجه صلت مرا لا انوار طعمه ندا بداد ستاند شعر ای تشنه کین بحر محیط اندر کشید • وانکه میکند
جانانش بانه هل من مزید • وای جاکسی کو بوی جرعه کسید بجوش • کز عراج زشراب آکشتر ذوق چشید • مولانا شمس الدین
رحمه الله قدری از این معنی ساکن شد وچند روز معدود وذکر بروی بکردید بود بطالع مطالعه عالی علم برکت
چون بتبریز مراجعت کرد روزی در مجمع افاضل قاضی ضیاء الدین تبریزی وقاضی سیف الدین سلطانی رحمهما الله مولانا شمس الدین
رحمه الله گفت مولانا ما همه مرید ومعتقد توییم وفرزندان ما بالسالین همه شاگرد تو عجب اتفاق بود بارد
رفتی وم بید شدی مولانا شمس الدین گفت قاضی چه میگوید با بیت می حکنید اگر بحضور شیخ صفی الدین
رفتمی ایمان بندانستمی شعر روی جانان از صفا آیینه جان یافتم • وانده ولی آیینه جان روی جانان یافتم
روزگاری ظلمتی چون کفر را اظهر داشتم • دور کار از حسن رویش نور ایمان یافتم • نقش الفاظ ومعانی محو شد
الوح دل • بی یوم حرف وصوت ایمان برهان یافتم • وگفت این حقیقت ایمان است عمر آنکه سالها بتکرار
ومدارسه ومباحثه در عبادت قیل وقال کرده ایم ودر و ذکاری بر ان بود خرابی بودم که ایمان حقیقی
ندانسته بودم که ایمان چیست قاضی ضیاء الدین وقاضی سیف الدین را که از متبحران زمان بودند چنین دیدند
شنیدند قواعد عقاید در حق قدس سره مستحکم کردند شعر الطرق شتی وطریق الحق منفرد • والسالکون
سبیل الحق افراد • لا یعرفون ولا تدری مسالکهم • فهم علی مهل یمشون قصاد • والناس فی غفلة
فیما قصدوا • فکلهم عن طریق الحق رقاد • حکایت ادام الله برکته فرمود که در وقتی که پادشاه
اوزبک رحمه الله لشکر جرار بایران زمین آورده بود که آن ملک بگیرد وتا بجانب آمده بود
زنده سید العباد صدر الدین رحمة الله علیه شیخ را قدس الله سره در واقعه دید که زین کشیده بود
او فرمود باد بپیش کرد ومیراند صدر الدین گفت شیخ از قوم عادل اند شیخ قدس سره فرمود که بلی اوزبک

بنفس

بنفس خود عادلست لیکن کافر دار دانه پا را می باید راندن اتفاقا تا کامی بی تامل وفکر وبی مشاورت امرا پادشاه اوزبک
سوار شد ومیراند وباز گردانید منهزم وار بیرفت جماعت امرا ومقربان وی گفتند خان کجا میروی پادشاه او گفت
شما نمی بینید کشته اند گفت این سوار سبز پوش را نمی بینید که مرا می راند گفتند نمی بینیم گفت اینک سوار سبز پوش در عقب
من آید ومرا میراند وتازیانه بر پشت من میزند است واز هیبت او زهره توقف ندارم
استعیر اند شعر ولی انقیاد الزمان له زمام • وفی کفیه مثناة الزمام • ومیگوید که مرا در این حال مجال
ومن گرد این ملک بار وی درکشیده ام که ترا مجال ظفر بر انجا نخواهد بود والی انجا باز گردید ودیگر این ولایت ندید
تا خیلانک در قید حیات بود شعر شاه این شطرنج چو بیرابست کی یابد مجال • در چنین حصنی که زین سان شاه گیرد
درحضار حکایت خواجه شمس الدین گفت که نوبتی از اصفهان می آمدم وبمحمود آباد رسیدیم با والده بر داشته ورد
شدیم ... در شدید نوعی در رنگ بوی وحسب مجوی افتادم واز هیچ جای آثری پیدا نشد وعظیم
مشوش بودم استعانت بشیخ قدس الله سره دیدم که فرمود بابا بابا تو در محمود آباد در گهر پست کم دزد
دیگر ترا این لحظه اند ... چون بیدار شدم ... رفتم که شیخ قدس سره در خواب ... بو
جاهای عمیق وبقیهای تاریک دیدم تجسس دار گستاخی سوال کردن تصور حال الاحکام انجار
کرد واری آرد ندید شیخ قدس سره در خواب چنین فرمود آن گهر ... احکام ... کرد
وباز یافت ... شعر دزد شیطان زرخت نجم ... عصیان فکند • جز بهست آویز الله
نوان برکت حکایت از مشاهیر قضایاست که در وقتی که شیخ اقدس الله سره بدیده ده داود کرم ... ودند
جمع شد که کوه وصحرا از فوج در فوج موج میزد ومردم را از غایت ازدحام مجال زیارت نمی بود امیر علی
با صدمرد زور مند استاده بودند که مردم را از غلو منع میکردند بعضی بطالیان چون منع
دیدند روی بوی آوردند ... مکرر مردم ... بکر ... وکر دانیدند
کر شیخ در انجا بود ودرش بر کندند وغلبه در انجا رفت شیخ چون نظر فرمود که مردم ... معقل از سر
می آمدند ... خواست ... الزکنند منع فرمود وگفت اگر زیارت ما تقرب میخواهید ... آسید
که دعا شنوید بیرون ... بر سر بام آیم وهمه را دعا کنم ایشان بیرون رفتند وشیخ قدس سره الحاجی
افتاب بر بام وبی تو نظر مبارک بر ان خلایق انداخت ومردم که صبر کرده بدامن کوه وصحرا در صحرا هر یک بامید
استاده بود که از الشمس فوق حسده ... ممتلی الاسماء والاصباح واذا نزلت بها به وبد فاقه فانزل
بعد وانجل الحجاج ... گفت توبه کنید از سر بام دست نه بفرموده ... شد وشیخ
دست بر بست ... گرفت ... مردم میگرفتند باقی مردم فوج فوج سلسله میگرفتند تا بآخر جمع کرد در
کوه وصحرا میبودند وفریب ... مت ... اطراف می استادند وکلمات توبه وتلقین که شیخ میفرمود آن جماعت
ما وان ... میگفتند ... توبه میکردند وتلقین میگرفتند شعر انصلصله سلسله
ارادت بر بام فلان زلزله وشورش وغوغاست • پس فوالا ... کفت آغاز کرد نیم ... بام و...
چه عروس نامی که از جمله تو به کاران بود بران بام که رحمت ملیه بود در سماع رفت ونعره بزد وخود را از ... اختیار فرو

انداخت واو مردی سخت حلیم وجسیم بود ومردم حوالی آن ایام وخانه کالسهم فی الکنانه بیك متصل در جهاوی
هوا کی بیم در دم خواست افتادن شیخ قدس سره بوی نظر کرد وچون بر دم افتاد ندو بر از افتادن ونه مردم الزرق
رسید ومردم را آن انتظام سماع میکردند وهمه یکبار بر سر آمد تا عروس از اینجا بر اسبی نشست
وانخود جز نجات ودر میان جمع با اسب سماع میکرد **شعر** از آنکه هوای عشق در سر باشد . خاکی وسیلی بود
زخاکی وگران **حکایت** پیر یحیی باغبان گفت که از پیر امیر تبریزی شنیدم که او گفت در دیه کاوینه رود کرم رود می بودم
وبنا ابتلاکا وبرکوه بر کشت میرفتیم نوبتی مرده رفته بودند ودر دیه لیسب غله وجز من از استاده بودیم ومرضی داشتم
شبی در جز من بوده واز سرشت آرزوی **شعر** عظیم میل انگور داشتم در شب گفتم چه بودی اگر کسی بودی که باب
خوشه انگور بمن رسیدی تا کاما واز شیخ قدس الله سره شنیدم گفتا میر انگور بستان که آرزو داری چشم باز کردم
ونگاه کردم سحر دیدم **شعر** کر استین بود وبار غلبه شد میرزا دای انگور پیش من نهنه بود تا مداد پدرم بیامد گفت
بانی که کسی یاسد استانکور از کجا آوردی احوال باز گفتم که از سر آرزوی مرض چنین گفتم او از شیخ شنیدم وانگور پیش خود دید
شعر چنان زیبا نان بحودی کرکا بالطف حق . قبله کاه امید معتقد هر آرزوست **حکایت** نظام الدین
ذکر اردبیل گفت که نکی نام بود از جمله نوکران آخی بالله تبریزی که حکومت اردبیل داشت ودر حق شیخ قدس الله
انکار عظیم داشت وخدا ابو فضیحتش میکردند فاین عیدانست ودیناسبا از نو ترتیب کرده بود بر بیت ابیات
ومیخواست که بکار دشك کش اسیر ابر کت کا ودا از محل بجیت ویلچشم او دلحیت ویلچشم ونقصان کرد
شعر هر آنچشم کر تواند چلی نو بصفا دیدن . ببین بان خسته اولی تر وز بین بان کور کرد بدن . چون نکی از بیش بو
از نفاق وخشم سینه بچشم بدید ونابینا گردید بدین اعتقاد بکشاد وبراه راست دوی بحضرت شیخ نهاد چون شیخ قدس سره
نظر مبارك بروی وا افتاد ودید متضاد او دید فرمود که مردم هر یکی از کشت خود بهجه برند بتیر المؤمن خیر من عمله
ونیت الفاسق شر من عمله لا یحصد الا ما یزرع **شعر** هر یکی از کشته اعمال خود بر بخورد . نوش زهر کشت را با نوش
یا زهر بخورد **حکایت** مجهان نظام الدین ذکر گفت که نوبتی مولانا نامی از اردبیل آمده بود که ضابط وعنصر و اوقاف
اردبیل باشد وبجات حاجیا جماعت او که یکی از مشاهیر اردبیل بود تردد کرد . هم در نمان حکومت با التبریزی جماعت
مسجد که مسلم ایشان بتصمیم عقاید شیخ قدس الله سره طری بود واو ترغیب کرد نه که بحضرت شیخ برو که صلاح کارت
در آن باشد واو دوان کار و تردید با نکار بود بقبول لطف تمیم **شعر** شیطان بهوای راه خویشتن بود . محبوس
بجاه جاه خویشتن کرد . تا دو بنی مدارس بالقرم تمام با اصحاب مسجد احرام دست که بتبرك وستوس شیخ بر مشت جوش
زاویه ترکرد رسید بیر خلیل وپیر ماسحی باقلانی رحمهما الله گفتند که شیخ ساعتی با استراحت مشغول شده نماز که
اگر اتفاق افتد بیاید بد مولانا از تغیر کثر برکشید ونان انکار لیس برد وبیه با جماعت مسجد کاو وا آورد ومتوجه غیب
کرد . بود ند مشاهد آغاز کرد وبطیبی ازاو بیرون آمدند وبان طعن برکشود ودر بسخن بسخ مرات میموده چون با
نهر گران رسید بازانی سخت بادیه بود وآب عکل وحل لیسار ودران بازار ودکان محمود نامی اطراء لیس بود نداب
مولانا وبرابر اطراف دخا انك معلق از آستین بعدی بر زمین آمد ودر میان آب وگل وحل غوطه شد ودروش
لشاه کرد وپیر اعطا از میان آن در دکان عطا الدین ذکر بردند ودستی دیگر جامه از شکل او بیا وردند وآنجا جامها

آلوده ما بجامه شوی داد مولانا چون از حال دیگر حال بروی یکبار دیده از سر خلوص حالی بیاد سخنان شد **شعر**
اندیش با بار هر قلبی بعادتی تا ورد . ما اثار نی نعت ستوده شوان خرید نظامیان . تا بیار الفضل پطانی سکه بر کشی
زنند . انکی کر بوته توبه سوده خالص معادن . وچون بر اویر آمد مکث کرد تا شیخ قدس الله سره نماز تهیم بر وضو بر وقت آمد
در دست وپای شیخ افتاد وا استغاثت خواست وعهد کرد که اگر شیخ در رفع مبارک دعا با انصاف فرماید توبه کنم که دیگر
بامورا این اشغال نکرد وبهیچ آفریده ایذای نرسانم شیخ فرمود مولانا اگر توبه کرد تو کردی **شعر** در کوی کسی که تا ...
حکایت مولانا محمد روایت کرد از پدر خود مولانا سراج الدین
مکرر چیزی کو
رحمه الله که او گفت چون از شیر از غسیل با امدم بیدم صحبت شیخ قدس الله سره برد ومجالس نمیشاند شیخ قدس الله سره
بحجی رفتی معلق بکفت که وهم وهمن از ادراکان قاصر بود مقیم متردد شدم سر بر کردم که این یحیی بیابا سبب نقل از
یا از چند شب با خلوت شو رفتم ویکبار مشغول شدم در واقعه دیدم رسول صلوات الله علیه با ابوبکر وعمر وعثمان وعلی وحسن وحسین
رضوان الله علیهم اجمعین که در خلوت من آمدند وپیغمبر صلوات الله علیه سماع فرو کرد ومن کفش او را بر سر گرفته بودم
چون از سماع فارغ شدند پیغمبر علیه السلام ردعه مبارك باز کرد وفرمود مولانا هر چه شیخ صفی الدین میگوید همه حق
میگو بیچرا تردد در نفس من آمد با تو بر سستانه گفتم بلی فرمود که تو بر شیخ تو بر ما ست یا تلقین لسان تلقینا آن
علیه السلام شیدم **شعر** باتی لسان یا احمد السید الذی . علی منکب الجوزاء سن اخمده الردی . پیر ابو بکر صدیق رضی الله عنه
عصای خود بمن داد وگفت تو نبی واز خلوت بیرون نعشده در آن ساعت حیبعه ذوق بیندی بود سماع درهم
ساعتی نظر کرد هر خود را بر ونا خلوت رمح طلب تصرا کرده بودیم وهم در آن تاریکی شب شیخ را دیدم که از خلوت خود
بیرون آمدی بتبسم کنان می آمد تا نکی بمن رسید که هان مولانا چون همیشه مصطفی صلوات الله علیه بر تو بالا باکی
آرم کرکو اهی بعضد نا قبول کنی . نشان ما ست در معنی از بین شان معجز با هر . دلیل ماست در باطن از بین شان آیت ظاهر
قدستم بگرفت وبخلوتم آورد وحالا اثر در خلوت از اندرون لیستر بودم شیخ قدس سره انکشت مبارك بجنبانید
وحالا اکنا دست ومراد خلوت فرستاد وگفت حور ده کلوخ در لب خال
قزوینی گفت مشغول بایستم نوبتی که امیر ملا شرف بطرف اصفهان وقصبه و باوی بود مردم از دولخان خواست بطرف قزوین
شدم از برای احکام فرستاد ومرا مطرف حیالک رواند کرد این چون از حیالان که کر عزیمت است ما بالکریم میان لیسار وطبرستان
دروولایت گیلان باشند جنگی وخصومتی قوی بود وامیر محمد را بقتل آورده بود ند ولشکرها جمع کرده وترتیب داد
سرهای شکر شیخی نکشته وسن با نو کری چندی که رفتند وچیان وعظه بماندم در میان آن خیان حالی گرفتار وایشان
بوده است حاجت کرده دمعت شیخی زهر چند از ایشان حیوان وچه نام ما دولت جا استبقال کرده بعمر ایشان را
نامت بخش میکردند وقصد قتل میکردند ومن درین حال صعب تا کها فی بتقدیر قضای آسمانی **شعر** دو مطلب محنت قضا
افتاده . ورشدیت حال تن بکشتن داده . در میان آن نوا بابل بحاروح بصطار شیخ قدس سره کردیم واستغاثت بیدا ودیدم
در سواره بیم از دور دیدار وهیات صوفیان ونعلت ایشان که در پیش ما پیدا شد که از ایشان از دانستم مرا از ایشان وارضد ایشان
خلاص کردند وما خانقا . جلال لیس شرابی بیاوردند وایشان شما ایردیما الك رها بیندند ومکن رهانیدند نه معلوم وتحقق گردم
که اگر التجا میکردیم بروح شیخ قدس سره بهیچ کونه خلاص ما ایشان بیرون می آوردیم خلاص نمی یافتم چشمها بکشا که ما زاده

اندر گوش شما هیچ بهر فریادی شنیدن دید یا نان صد هزار • کاینها دایم روز دستگیرهای خلق وقت سختی چون
عنان داد و کیرا فتاد کار **حکایت** مولانا شمس الدین آهنوی گفت که بنی علی لرادی گفت در اوایل حال از جمله عاشقان سیدی احمد
میبودم و بعبادات [illegible] و بیست بین امیر کبیر [illegible] توبه کردم اما هر وقتی که [illegible] خوش شدی بی اختیار بر زبانم آمدی سیدی
احمد سیدی احمد [illegible] امیر [illegible] کفت [illegible] این حالت یاد [illegible] یابد که شیخ قدس الله سره باستماع [illegible]
[illegible] **شعر** شیطان بهوای خویشتن برده • مجبور [illegible] خویشتن کرده تا روز
[illegible] تمام با اصحاب مسجد احرام [illegible] که [illegible] شیخ [illegible] سید [illegible] خلیل
و بر اسحق [illegible] گفت ساعتی شیخ با استراحت مشغول است زمانی دیگر اگر اتفاق افتد بیاید مولانا [illegible] کشید
[illegible] بود [illegible] با جماعت مسجد [illegible] آورده بودند [illegible] سفاهت آغاز کرده [illegible]
[illegible] بنطق [illegible] سخن [illegible] سید [illegible] بود [illegible] بسیار [illegible]
جمع شده بودند [illegible] مولانا [illegible] از [illegible]
زمین آمده [illegible] بهاء الدین [illegible]
دیگر [illegible] فرستاد [illegible]
[illegible] **شعر** [illegible] قلبی [illegible] • [illegible] دایکان • [illegible]
[illegible] • [illegible] خالص [illegible] • [illegible] آمد [illegible] شیخ قدس سره
[illegible] شیخ [illegible] مبارک [illegible]
[illegible] الکریم [illegible] شیخ فرمود مولانا [illegible] **شعر** [illegible] خواجه [illegible]
[illegible] **حکایت** سید [illegible] الدین گفت که سید شرف الدین رحمه الله گفت [illegible] پادشاه سلطان محمد
[illegible] سلطانیه [illegible] رحمه الله [illegible] سلطانیه [illegible] اردبیل [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] حکام [illegible] استقبال کردند [illegible]
[illegible] ایشان [illegible] شیخ
[illegible] چون [illegible] نماز عصر [illegible] ذوقی [illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] عظیم [illegible] **شعر**
[illegible] • [illegible] • سید شرف الدین گفت چون
حضرت شیخ نماز عصر [illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] فرمایید [illegible]
[illegible] نماز عصر [illegible] شیخ [illegible] **شعر**
[illegible] • سید شرف الدین گفت [illegible]
[illegible] الکریم [illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره فرمود [illegible] مشغول باشیم [illegible]

بیک

نیک بود **شعر** [illegible] فصل [illegible] • [illegible] اغیاری غبار **حکایت**
هم مولانا محمد روایت کرد از پسر مولانا سراج الدین که او گفت [illegible] شیخ قدس سره [illegible] آمده بود [illegible] حاجی حسن [illegible]
علیه [illegible] ماهی [illegible] شیخ [illegible] کفتم که آن ماهی را
[illegible] شیخ [illegible] شیخ قدس سره [illegible] ماهی [illegible]
[illegible] مولانا [illegible] ماهی [illegible]
[illegible] **شعر** [illegible] اعتدال [illegible]
حکایت [illegible] محمود بن سلطان شاه [illegible] شیخ قدس الله سره [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] ابی بکر [illegible]
شعر [illegible] • [illegible] •
[illegible] شیخ قدس سره
شیخ [illegible] فرمود [illegible] سوال
[illegible] شیخ [illegible] **شعر**
[illegible] • [illegible] **حکایت** مولانا تاج الدین محمد [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible] شیخ [illegible]
شیخ قدس سره فرمود [illegible] شیخ قدس سره
[illegible] فرمود [illegible] قدس سره [illegible]
[illegible]
[illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره فرمود [illegible]
[illegible] شیخ [illegible]
شعر [illegible] • [illegible] **حکایت** مولانا سراج
الدین محمد شاه [illegible] حضرت شیخ قدس سره
[illegible] ملک السادات سید علی [illegible] رحمه الله حاضر بود [illegible]
شیخ قدس سره در جواب فرمود لعنة الله علیه سید علی [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره [illegible] کلمات طیبات مشغول بود مرحوم سعید مغفور مولانا
صاین الدین خطیب [illegible] رحمه الله [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible] مولانا صاین الدین گفت شیخ [illegible] شیخ [illegible]

میخانه

شیخ زاهد قدس الله روحه مرا فرستاده است در شهر گیلان در خانه خفته بودم دیدم که حمام قاضی که مستقیم [illegible]
[illegible] آتش و فرشتگان یکی را موی گرفته اند و در آن آتش فرو میبرند چنانکه آتش [illegible]
غرق میشود باز ش بالا میکشند تا آتش [illegible] دیگر بار ش فرو میبرند تا همچنان در آتش [illegible]
و با این گونه تعذیب میکنند نعوذ بالله من غضبه و عقابه و سخطه و عذابه [illegible]
میکنند و از آن فزع مغلوب میشوم و همچنان مرعوب مغلوب استاده [illegible]
[illegible] کردم شیخ زاهد را دیدم قدس الله روحه فرمود [illegible] استاده گفتم [illegible]
این [illegible] است که شرع را [illegible] بدان واسطه عذابش میکنند **شعر** واهل الارض [illegible]
العرش یغضب للعذاب • فلم [illegible] شیخ [illegible] علی مشیب • [illegible]
ظاهر شد گفتم [illegible] رحمه الله [illegible] گفت [illegible] الیقین گوید **شعر** هر کرا
[illegible] • هر چه گفت از دیده بیناش عین حق بود **حکایت** مولانا تاج الدین محمد شاه [illegible]
با جمعی از اصحاب [illegible] شیخ قدس الله سره [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] شیخ قدس سره دیدم [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **شعر** [illegible]
[illegible]
[illegible] **حکایت** [illegible] سید شرف الدین [illegible]
[illegible] قاضی شمس الدین [illegible] شیخ قدس الله سره [illegible]
[illegible] سید شرف الدین [illegible] رحمه الله [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره اشارت فرمود [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible]
[illegible] شیخ [illegible] بگیلان [illegible]
[illegible] شیخ فرمود [illegible] قاضی [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] قاضی [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] **شعر** [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره فرمود [illegible] شمس الدین [illegible]

در خلوتی که او تکیه کرده بود شیخ قدس سره بعد از وظیفه عبادت [illegible] سید [illegible]
[illegible] قاضی [illegible] شیخ [illegible]
صلوات الله علیه دیدم که آمد [illegible] شیخ [illegible] سید [illegible]
[illegible]
[illegible] **شعر** [illegible]
[illegible] **حکایت** [illegible]
[illegible] شیخ قدس الله سره [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] شیخ [illegible]
[illegible]
الرحمن الرحیم [illegible] سلطان شیخ صفی الدین [illegible] **شعر**
[illegible]
[illegible] **حکایت** شیخ صدر الدین ادام الله برکته فرمود [illegible]
قدس سره [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] قدس سره [illegible]
[illegible] **شعر** [illegible]
شیخ قدس سره [illegible] **شعر** [illegible]
[illegible] **حکایت** [illegible] شیخ قدس الله سره [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible] شیخ [illegible]
[illegible]
شیخ [illegible] **شعر** [illegible]
[illegible] **حکایت** مولانا جمال الدین [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] شیخ [illegible]
[illegible] مولانا [illegible] **شعر** [illegible]
و مولانا [illegible] شیخ قدس سره [illegible]

باصحاب گفته که درین کوه تبرمه ای با شتر هست اگر اورا پیش ما بیارید او کار ما بسازد چون بیامد شیخ و صحبت شیخ قدس سره
رسید و توبه کرد و تلقین بگرفت و در خلوت نشست و بکار مشغول شد شبی از شبها در خلوت نشسته بود و در خلوت محکم
بسته ناگاه دید از در خلوت سیاهی در آمد و سر عیان آسمان کشیده و خنجر آبدار بر کشیده مولانا چون این بدید خود
از جای خود بجست و حلق او بگرفت و خنجر از دستش بگرفت و سرش ببرید و از خلوت بیرون جست و پیش حضرت شیخ آمد بدان
شب شیخ را دید قدس سره بیرون آمده گفت مولانا پاک کفتم ستم خراب است گفت بیا و نزدیک آمد و دست مبارک بر دوش
نهاد و مولانا را با در خلوت بر کنند و شیخ قدس سره در خلوت رفت و مولانا را در خلوت برد و تا روز بنشستند شیخ
فرمود مولانا درین خلوت بود گفتا آری گفت در خلوت مولانا بسته بود گفتا آری گفت پس حضرت چون بیرون آمد مولانا
متحیر شد و هیچ مجال النطق نداشت و شیخ قدس سره تبسم میفرمود و میگفت مولانا از کجا بیرون آمده استحقاق میکرد و بوی حیات
او صبوحیان کرده بود اعتقاد درو [illegible] شکر دو در بین راه و طریقت که راه دیرین دی شد از جمله خلفا گشت و کرد **شعر**
خار راه [illegible] است بیرون نجات صد هزاران راهست • نان راه که بنم و کشادم دیدم کرد دست بروت
راهات **حکایت** مولانا محیی الدین گفت که در ولایت ختلان الجبرئیل نامی بود پیامد بخلوت نشست در واقعه دید که بر بالای
او بنهادند و این واقعه پیش شیخ قدس سره عرض کرد شیخ فرمود برو که [illegible] تو در شور افتاده است چون [illegible]
از آن او هفت هشت ساله در شور افتاده بود و سوخته و مرده **شعر** اسرار تجلیات موهوم [illegible] مکشوف آن تجلیات اند
در ولایت ختلان الحاجی حسن پیش شیخ قدس سره علیو نشسته بود شیخ قدس سره فرمود حاجی حسن [illegible]
ابوالقسم نام است [illegible] بهشت است چون [illegible] همچنان بود که شیخ فرمود **شعر** مرموز مغیبات احوال
از دفتر علم و دل [illegible] **حکایت** فرخ قوالی گفت نوبتی شیخ قدس الله سره باب کرمی بود که در ذیل کوه سیلانست
[illegible] از اشارت فرمود که همین لحظه شهر روی بکان فلان اشتر برو بگو [illegible] دو شخص [illegible] که آن تو [illegible]
محیی الدین با نعمه الله علیه ببردم بکر و نهاد است این بیبردم [illegible] خود [illegible] و چون آمد پیامد همچنین
آتش [illegible] که آن [illegible] و بیرون آورد و باز داد آن طالب بحضرت شیخ قدس سره آمد شیخ احوال او باز پرسید
[illegible] بود یار گفت پس گفت شیخ [illegible] فرمود [illegible] بود در زدنا [illegible] اگر چه [illegible] است که آن [illegible]
فرمود خوش [illegible] فایده آن [illegible] را آشکار کردن [illegible] وظیفه ما نیست اما [illegible] در حضرت [illegible] کرم
آن در [illegible] و آن دارد که [illegible] دیگر بود [illegible] نطالبان را اشتغال شد [illegible]
نگاه کرد فرصت [illegible] **شعر** [illegible] چون [illegible]
[illegible] **حکایت** مولانا شمس الدین [illegible]
[illegible] الدین [illegible] طلب [illegible]
میکردم و روی [illegible] سلطانیه آوردم و در منزل [illegible] صحبت شیخ علی [illegible] رسیدم و [illegible]
[illegible] و تلقین ذکر [illegible] و [illegible] بر عرض کردم
فرمود [illegible] **شعر** هر دو [illegible] بود هر [illegible]
ایشان [illegible] نبود • [illegible] اختیار کردم و پنج سال دیگر در طلب بودم و [illegible]

کرد بود و یافتم عاقبت بعد از پنج سال رجوع با وطن خود کردم و در شهر ایکه در دروازه شهر [illegible]
ساکن میبودم و پنج سال در آنجا عزلت گرفتم و از خلفا وطالبان شیخ قدس الله سره که عبور ایشان [illegible]
ایشان میرسیدم مرا [illegible] دعوت حضور مبارک شیخ میکردند که [illegible] شیخ [illegible] قسم [illegible]
مساعد نمیشد **شعر** دست تقدیر قفل حرمانی • بر در اختیار من زده بود • بعد از آن در سنه [illegible]
هم در مرا [illegible] تاب [illegible] شبهای [illegible] در واقعه دیدم [illegible] بالا [illegible]
شیخ قدس سره بیان کرد که روشنی آن [illegible] بود که از آن هیچ روشنی [illegible] نمیتوان کردن **شعر** [illegible]
[illegible] دُجَى اللَّيلِ حَتَّى نَظَّمَ الْجَزْعَ ثَاقِبُهُ • [illegible] دعوی میکرد آن دو نور [illegible]
[illegible] واقعه دیدم [illegible] که [illegible] دعوت میکرد آن روز [illegible] گفتم [illegible]
همین واقعه دیدم در شب آدینه که [illegible] بارادت دعوت فرمود **شعر** [illegible] الْعَيْنُ [illegible]
[illegible] • در شب چون بیدار شدم [illegible] داعیه طلب [illegible] دل سوی شیخ
قدس سره میکشید و حالی در دولت [illegible] مسجد جامع حاضر شدم و جمعی [illegible] که بود [illegible] حاضر شدند [illegible]
چون فارغ شدیم [illegible] ضعیف حاجی محمود نامی بود که مردی متمیز و مسن و طیب بود با وی گفتم [illegible]
[illegible] وصول شیخ قدس سره [illegible] و [illegible] شد و [illegible]
[illegible] و گفت ما همه این [illegible] که [illegible] اکنون فردا که [illegible] بود یم گفتم پس فردا [illegible]
بود [illegible] سفر کردیم روز یکشنبه اول صباح اصحاب و احباب همه [illegible] حاضر
[illegible] **شعر** سَعِدَ الزَّمَانُ وَسَاعَدَ الْإِقْبَالُ • وَدَنَا الْمُنَى وَأَجَابَتِ الْآمَالُ • وَالنَّجْمُ مِنْ بُرْجِ [illegible]
طَالِعٌ • وَالْجَدُّ [illegible] لُ • [illegible] بعضی
[illegible] دیدم [illegible]
چون [illegible] **شعر** [illegible]
وَهَامَ قَلْبِي [illegible] النُّفُوسُ • [illegible]
[illegible] دیدم که یاران همه [illegible] آی حاجی محمود [illegible]
[illegible] • [illegible] الْجِسْمُ فِي الْبُرْجِ [illegible]
فِي الْجِسْمِ مَا شِئْنَا • روز دوشنبه [illegible] شیخ قدس الله سره رسیدیم [illegible] نظر کردیم [illegible]
[illegible] واقعه [illegible] شیخ [illegible] قدس الله سره [illegible] مشغول شدم [illegible]
[illegible] کنت [illegible] شیخ [illegible] کنت کنزا [illegible]
[illegible] بعد از آن [illegible] آمده است و توبه کرده [illegible]
[illegible] که [illegible] شیخ [illegible] که [illegible]
علی [illegible] که [illegible] شیخ فرمود [illegible] عاشقان [illegible]
[illegible] **شعر** دیگر [illegible] عاشقانه [illegible]

کر این بیزار از کشف ظاهر است که این زمان شیخ منع میفرمود تا از علی الفور فرمود از پی کشف ظاهر را الا از کشف باطن طی اعتبار
بلند باز و بعضی جوی دل اندیشه کردم که این هر دو کشف موقوف اند بر کشف دیگر میان ایشان تمیز باید کردن تا از دخل عدل
فرمود آری آنان موقوف اند بر خلوت **شعر** محرم همراز باید برده این اسرار را · گوش نامحرم کجا داند اشارات [illegible] ·
تابستان بیم بین العشائین در زاویه در حضرت شیخ قدس سره نشسته بودیم سفره بنهادند و جماعت با کل مشغول شدند شیخ روی
مبارک را پاس کرده و فرمود [illegible] در حقی که [illegible] نخواهد [illegible] او [illegible] کرده و سوم کراد
خوب آمد چون این [illegible] که همین واقعه [illegible] کردید [illegible] آن [illegible] بعد از آن [illegible]
برخاست و بخلوت رفت [illegible] بخلوت [illegible] فرمود و چون [illegible] استفسار کردم از آن احوال [illegible]
از برای شیخ علی [illegible] کفتر بودیم و [illegible] میکشتیم و میفرمود جواب [illegible] کفتم [illegible] با آن واقعه شیخ علی [illegible]
کفتر بود که مرغ ما با ایشان [illegible] است چون [illegible] کفتم شیخ قدس سره [illegible] مبارک [illegible] فرمود [illegible]
امانت او بود [illegible] در آن واقعه [illegible] کرده و [illegible] واصحاب نیز توبه کردند
شعر سرکشی میکرد نفس [illegible] هوای [illegible] · کرد [illegible] · قفلها بر [illegible] هر کوی [illegible]
روزها [illegible] **حکایت** مولانا شمس الدین [illegible] که [illegible] شنیدم که روزی [illegible]
را رحمه الله [illegible] سفره [illegible] دست [illegible]
[illegible] شیخ اقدس الله سره دیدیم که [illegible] فرمود [illegible] شیخ [illegible] درویشی نشسته است [illegible]
در دنیا [illegible] که درویشی مسافر نشسته است [illegible] بردم [illegible] ولی الله [illegible]
است [illegible] کردم که [illegible] صوفیان [illegible] شیخ [illegible] خلیفه [illegible]
چون [illegible] دیدم که جمعی از صوفیان [illegible] آمدند [illegible] ایشان [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
ایشان سوال کردیم که این [illegible] کرامت [illegible] شیخ است [illegible] کرد [illegible]
مزار [illegible] **شعر**
هر که [illegible] کرد · [illegible] ایمان کرد · [illegible]
رضوان [illegible] **حکایت** مولانا شمس الدین [illegible] روایت کرد که طالبان [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
و علف [illegible] کرد [illegible] شیخ [illegible]
شیخ اقدس الله سره در واقعه دیدیم که فرمود با طالبان بگوی که [illegible]
چون [illegible] **شعر** چه بود [illegible]
[illegible] **حکایت** مولانا شمس الدین گفت که مولانا کریم الدین [illegible] حافظ [illegible] گفت که [illegible] شیخ قدس
سره [illegible] از دحام [illegible]
[illegible] رحمه الله علیه [illegible] دنیا [illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] که چون [illegible] دست مبارک شیخ [illegible]
و [illegible] که بهترین موجودات پیغمبر بود صلوات الله علیه و چنین نکرد [illegible]

منکر

منکر من [illegible] انجام [illegible] کردم و زیارت نکردم و حال آن بود که مضایق [illegible] میکرفتم و آن روز درس [illegible] رفته
بودم چون شب [illegible] بخسپم [illegible] کفتم [illegible] که [illegible] درس [illegible] کردن [illegible]
در [illegible] من [illegible] مشغول شدم خوابی غلبه کرد دیدم که شخصی در آمد و سلام کرد [illegible]
شخص میکفت که شیخ صفی الدین قدس الله سره [illegible] دست من میکرفت و میکفت مولانا [illegible]
زیارت نکرده و من ضعیفم [illegible] که شخصی [illegible] دست من [illegible] منکر شوی [illegible]
[illegible] کردم [illegible] کرده پیش بعد از خواب در آمدم [illegible] که این [illegible]
برخاستم و پیش [illegible] آمدم [illegible] صباحی برخاستم [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
نشسته بود و رفته **شعر** [illegible] علم [illegible] غیب [illegible] میکند · [illegible] میکند مردم [illegible]
[illegible] **حکایت** مولانا شمس الدین گفت که از مولانا [illegible]
[illegible] شنیدم که او گفت [illegible] بود که [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] اعتقادی عظیم [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible] خلیفه [illegible] شیخ [illegible]
[illegible] مبارک [illegible] شیخ [illegible]
تا آن [illegible]
هیچ [illegible] مشغول [illegible] شیخ قدس سره [illegible] مناظره [illegible]
[illegible] عظیم [illegible]
[illegible] شیخ اقدس سره [illegible]
فرمود که [illegible] مناظره [illegible]
[illegible] **شعر** [illegible] · [illegible] هر کار · [illegible]
[illegible] **حکایت** مولانا شمس الدین گفت [illegible]
[illegible] توبه [illegible]
توبه کردم [illegible] شیخ [illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ صفی الدین قدس سره [illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره [illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ اقدس سره [illegible]
تلقین [illegible] عظیم [illegible] که شیخ مرا قبول کرد و توبه داد [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] **شعر** [illegible]
[illegible] · [illegible] ·

حال الخولیش بود اند **حکایت** مولانا شمس الدین گوید که پیر احمد شاه جانی گفت در ایام جوانی میخواستم که تا بیشتر مرید شوم
بودم که بر دست خلفای شیخ اوحد الدین قدس سره یا بر دست خلفای خواجه محمد یحیی رحمة الله علیه شبی در واقعه دیدم که دستی
ولازم من تا با وجود تیستی مرا گفتی که این چه دست است شخصی بزرگوار با من گفتی که این دست قدرت است که حق تعالی
بخیر و ترد در ها گذر و با جمیع آن حال باز آمدم شخصی گفتم کر چنین بزرگوار دو واقعه دیدم که با من چنین معامله کرد
گفت مطلبه او بگفتم آن شخص گفت عجبا که شیخ صفی الدین باشد قدس سره بر حیرت و انجا بمعجزه برفتم اکنون دیدم بعینه که شیخ
بود قدس سره توبه کردیم **شعر** هر که دستش نگیرد الیته لا الی بر سید • کو نیم جه کنی عمل کن و باکی باب **حکایت**
مولانا شمس الدین روایت کرد از خواجه نجم الدین بو خیدی و نایب سرا و که شهر تبریز تحصیل میکردیم شبی در حجره خود
کرد شیخ زاده بدیع قدس سره که با ما معرفت بود فرزند نداد او را از نعمت میدهد پیش طبیب رفت و بگو که چیزی یا از وبا و بیان مصر
و شکر او مرغ از برای دندان سفید بود یا نه از جواب فرو کندم پیش طبیب رفتم و این مسئله بگفتم طبیب گفت یا لیمه یا
چیزی بگرفتم و یا بیان نبات لیت اندام بخدمت شیخ قدس سره آمدم روی مبارک شیخ لسته دیدم چون مرا دید فرمود بعد در
نماز نهم او تبریز یار دیل کشیدیم با بیان نبات مصری و چیزی یا از و شکر او از فلان طبیب بپرسیدی و آوردی که کرده ام
چه میدهد آنچنین یار و نبات مرا بوسه دادم و بنهادم خاکی که آنچنین یار و نبات تکوفت و با شکر او سه نوبت
در دندان ما الیه بگریان و **شعر** نقش وطعم هر شغال الرحمن و مصر ما برد • هر که نیما دردانه نبی برد از دل القاء •
نقش آن نخلها دو دل دارند جان نبرده بلطف • طعم از جان را انجام دل دهد ذوق نعما **حکایت** همچنان مولانا
شمس الدین از خواجه نجم الدین بو خیدی روایت کرد که گفت در شهر تبریز تحصیل بودیم جماعتی یاران گفتند که دختر فلان
کس را از برای تو بخواهیم چون خبر کرد تربیت کردیم و جمعی را گرد آوردیم که نکاح ببندند دختر را خبر بر من طلب کرد شیخ راقم
در پیش و که جمع آن عقد نیز اشارت که بر خواستیم و عذر جماعت بخواستیم و فتح آن توفیق که مر معجون حضرت شیخ قدس سره آمدم
فرمود نجم الدین احوال تو ما بگوییم یا تو بگویی گفتم شیخ بفرماید شیخ فرمود کردند آن شب که عقد میخواستی بستن این آیت بخواند
ان الذین آمنوا و عملوا الصالحات کانت لهم جنات الفردوس نزلا خالدین فیها لا یبغون عنها حولا و کذلک تا محرما وجد و دان
خیری نبود عقد ترک دیدیم و ترابجا بدیم تا از الخراهی اما دختر ولانی که یه هیچ حاجت بجواه برفتم واز و نجوا استم **شعر**
در پرده اسرار لیلی از نهایت • کا نبرد دل و برد بین ما منزه عیاف • ما ذات یکی میمی برار دور نرحالی بود اطراف
جهانست **حکایت** مولانا شمس الدین روایت کرد از مولانا فخر الدین حافظ سرفی که طالب صادق بود در دیر زن
و کاوی داشت که بچلاند از دهر برنج میبرد نوبتی برنج بار کرده در میان کوه می آمد در بجای عظیم صعب کاوش غلطید
که امید خلاص نبود مسلم کاو نیاید که شیخ فرزا در بر هر جای که با وی بود نماز کفتر وی تعجب کرده که شیخ کنم که کاو
دفت ناکام میدید کرد انبیا از آن دوره کر کاو غلطان نیز وقت بقربان خدای تعم آن کاو بر جوانست و روانی یا لا
آن شخص آن کاو را دار بیش کرد و بیا و چون کاروان در دیبه که فرزانه نزول کردند آن طالب با مدعای تا شیخ قدس سره
در یا بد برکه شیخ در زاویه میرفت چون شیخ را بدید حیا مرا حمرود و کتاب در پیش عرضی آمد شیخ قدس سره و بر اینم خواب
و گفت بیرون بیگلا نیز مرا عجایب آمد و کاو نجات داشتن **شعر** دستگیر یا مدعا خواهیم در هنگام کار چون
تماند جای بای و بیم سر باری بود **حکایة** هم از مولانا فخر الدین حافظ روایت که کاروانی نزدیک مرن شیخ قدس سره ترد

کرد نبی بعد ندر گندم بیرون کیست و بکار وجود سیاه طالبی با ایشان بوده با نکر گفت که او نیز در گندم بکار ومن
گدس از شیخ شنیدم که کندم من مباحثت بر عه دمان آمل با بی که کندم که طعنه او میاانست بجوان ندهند فرستید هر با
کبی مدن آن شخص دجواب گفت من میدهم بشر ایشان باشد که شیخ کاوه ایکسید این بگفت و گندم بکاو داد چون یا مراد بر
وی لحید نبرد • **شعر** بگستاخی یا بیدر داهی • که گستاخی گند حالی تباهی **حکایت** پیر خاجی افتونی از پیر عوض
افتونی روایت کرد که شخصی با مدعی بخدمت شیخ و حال آنکه دل الوند انکار عظیم بود انقا فاکفش وی بیند دید
و تشنیع آغاز کرد شیخ قدس سره اشارت فرمود بخادم که بپای کفش برهنه چون بپای کفش بیاورد قبول نکرد
بتشنیع میگفت و اکفتر خود را بیدیعتها بستانم و حید انک میگفت قبول نمیکرد و میگفت که شیخ ملاحول اکثر مرا را
آورده بعیا لعنة عظیم میکرد بعد از آن شیخ قدس سره بخادم اشارت فرمود که دو دینار زر بدیر و کبی بر سر د روانه گشته
و عامه چنین بوشید و آن دو دینار دیر بعد بگو آن کفش از نده و لیا ن قباد بیا زرا از شخص بر هیم خادم بر فت جنان
کبی را بدان لباس و هیأت یافت زر بداد و کفش بستد و بیا و رد چون آن شخص آن حال بدید در پای شیخ افتاد و توبه کرد
و انکار شی باعتقاد مبدل شد **شعر** هر کجا مغلی زکفش کنفعا لنا فقد • عاشق او کشوارکی زد لگر ده تصدیق •
حکایت پیر حاجی الحداد گفت نوبتی شیخ قدس الله سره استاد بود وطالبان که هر یا مخانه حاجی سام میکشید
موافقت کردیم و جوالی بر داشتم و با لامبر دم حالانکه آن جوال بزرگ بود و مرا حمل آن عاجز و چون نیم ره نازد با
رسیدم طاقتم برسید و پایم از جا برفت و دستم نیز از کار بیز بر دیا انجمل شد شیخ قدس سره با ما نیز بزد که نکیر بید دو تراو
شعبا جوال شد و منظم با کار دست بالا بر دیگر زدم و در هوا با جوال بر دو ش مطلق بیا اتم کر جوال از من جدا شد
دستم از زدیا نجد الذی با مدد و معرا بکرفتند **شعر** چون دست کار و بای لیه لا با بر قتد • دست هم تو یا بی از کار ستد •
حکایت پیر ابو بکر یا توموفانی گفت که ایام عزر عید قربان شیخ قدس الله سره فرمود که جانب خانه رو و در انجا خلق
بلبیش سوال کردید که طعام چه مقدار خوردم شیخ قدس سره بسیم فرمود گفت هیچ شام نخورد در چون برفتم و هیچ کام نخوردیم
بنشستم ذهن مدا استم کر لطف شا و کرم که استهای کاو شرب آنها از نیکی منقطع شد **شعر** چون عراجی از صحن دل رد کی هم
داد احتمال ای بین سان تا مفید آید دوا و چون دارد و لخلوت رفتم خواستم که خلوت را جاروب بزنم از دهای
کرده بود در سقف خلوت نشسته بود و سر بر زمین نهاده بتر سیدم واز شیخ مدد خواستم علی الفور در انجا او از شیخ شنیدم که
خلوت ده و از دها را دو بحل کرفته بدیه کش بقربان شیخ در رفتم و در بحل کرفتم نا پیدا شد **شعر** معجز موسی
بما الطهار ثعبان زان کند • تا هوای نفس فرعونی بر و آسان کند **حکایت** پیر ابی عمر پیر در بی از و لایت اردبیل که پیر
دو نبی با شیخ قدس الله سره بمسجد جامع میرفتیم در تحقیق نظر کرد در پای مبارکش بر زمین نمی بود و کام بر روی هوا
شعر قدمش بر هوا رفتار باد • تا قدم برهوای خود نهاد **حکایة** خواجه عبد الله گفت تاج الدین کاید کرا بو
ذهو ابن شیخ قدس الله بود که توبه کند چون شیخ در وی نکاه کرد فرمود تاج الدین این همه وقت توبه نیست تاج الدین
مبالغه کرد شیخ با فرمود کرو و قدر تنست امانا چون خاطر تو چنین میخواهد توبه اش بدهم لیکن بر سانید بر وی دست یکر
بکرفت و توبه داد او بکر گفت چند توبه کردم مدتی بلب بر سر توبه بودم و با تاج الدین علاوه نزد دمیکردم چون شد
شبی نشسته بودم طبقی بی الخانها دم بر کرفتم و بخوردم و با خود گفتم عمی باشد که در د زیادت کند دوزی بکهفت

شیخ قدس سره رسیدیم در زاویه در کلمات مشغول بود حالی که مرا ابن بدو فرمود یا الا بکو دان طلبو میر بند تا انکه بدید درویش
میکند چون نظر الحق دیدم سرمست کردیدیم و بخانه رفتیم و بعد از روزی چند مصلحان بعضی از ایشان بردند و گفتند ما
درینها پی اثر مشغول باشیم شیخ چه میفرمایند مشغول شدیم شعر او کافتادا از راه چنین ابلیس درکشیدی نجز ابلیس
بعد از چند روز بمحبوبیت شیخ قدس سره رفتیم بار بمحبان در زاویه بکلمات مشغول بود دو مو عجب ترا سیر و نحو کرز
مشغول میشوند انکاه میکویند که از ینجا میخوری شیخ چه میدانی کیرم مرکز شیخ بمیدان در آخر چه تمیدانند
کیرم کر بیرد ها بیوتی از حلق شعر یا عالم اسرار ضمایر جه کنی چون این شنید درساعت پیش رفتم و کفتم شیخ الحمد
خدای تو بعام بین فرمود این زمان راست میکوئی بیا و توبه کن توبه کردیم و حق تعالی توفیق داد که دیکر ازین اخلاق و بعض
تو به کار دیکر نیامد شعر چون زمانه نجابه توفیق را با ای رسید خویش را در حلقه حبل متین الله کشید حکایت
خواجه عبد الله گفت از شمس الدین رشید کرشی با جماعتی درویشان بدعوتی رفته بودیم انجا طعام لیکن نخوردیم و خنده
نکردیم چون دیکر روز بحضرت شیخ قدس الله سره رسیدیم فرمود که جماعه سکینه کرکب بو آید انجا بر آنجا
میکنید از چه وا این با شد این نکته و بطبع درنحاتر رفت در وقت ایشان بام گفتیم کو لطافت شیخ چنین شوان دادن با اتفاق
بمابین تراز شیخ فرح اردبیلی رحمة الله علیه رفتیم و سه شبانروز انجا خلوات بذکر مشغول شدیم وا ورا بیش شیخ ضبع
کرده ایدیم بعدا زسه روز شیخ قدس سره خالجی بن فقاعی را فرمود برو و آن طالبان را ایلر که خالجی بیدک در قرار
خالجی بن گفت کسی بیند انکه ایشان کجا اند فرمود ایشان در مزار شیخ فرح رحمه الله شیخ فرح چند نوبت سفته حالیشان
کرد انکاه خالجی پی ایشان با شیخ قدس سره فرمود بیا که طالبان انصاف چنین دهند شعر خوش آمدم با شد
خوشا روی که در گوی شم باشد چو چند جزو در دل کیرند چندک اشعاع جوا کیرند حکایت خواجه عبد الله
میکند که محمود سنجی بعد از آن که صاحب معامله شده بود ابتدا بکرچه ستان دو دف گفت حق تعالی غیب حلال بر من نا
بر احوال من نه بشته توبه بر سند مغلص بردم و از میان هر چه مکان داشتم کمجای بیا و ردم و نکردم
صحرا رهبان بخادم زنار با تعصاین حکم دادم و تردید شد که ز دین بدکردم بعوذ بالله بلطف الله من غضبه شعر
تدبیر بر آن شد که بیندم زنار بیکانه شوم زبود و بر واندر نار اما هر نوبت که قصد میکردم کر زدین بر کردم
بو منتظم کر شمشیر برکشیده و بر من حمله میکرد که از دین بر میکرد که اکر ز ما ایمان از دست بدهی بدین تیغ ترا بکشم
بنتم من لئن از ترسیدیم و از دین بر نکردیدیم و هر باری که داعیه ابکر نخو حرکت میکردی و عزم الحیکردا آن یکی کر از دین
بر کردد آن شخص کبر میامدی و شمشیر بر دست حمله میکردی و تخویف میفرمودی و من از ترس آن میر و شمشیر او خود را
داشتمی و اسلام از دست نگذاشتمی شعر سیوفک امضی فی النفوس من الردی تخوفک امضی من سیوفک فی
العدی الذین خالد مدتی بکذشت بعد از آن در اردبیل یکی از مردم الجبل متوفا شد و شیخ قدس الله سره بعزای ایشان رفت
و پیر عز الدین رحمة الله علیه انجا بود شیخ فرمود عز الدین محمود سنجی کجاست پیر عز الدین گفت در کرجستان شیخ
فرمود که بر او بنویس که کار از دست نفته است و تعجیل کند که زود فتن دین و اسلام کند بر چون برو و او را بیار
من آورد پیر عز الدین رحمه الله چون نامه شیخ قدس سره بیرون کمد در روز با اصحاب و یاران روانه شد و متوجه کر
جبستان گشت چون انجا رسید و نامه پیر رسید نامه از کلبیا او در علی کو چک دا بفرستاد که محمود را بجوانند

بجز ...

جون علی در آمده اند و در زیر رفت دیر و ید از رهبان رهبان و کلام رهبان به ر تعظاده و بجر حالی بوسن و برف
در انداختن و علامت کبری و آثار کفری بروی پیدا اثر برسید حال از تعجب گفت که من بینی شعر فلکان لی
مشرب یصفو برویتکم فکدرته ید الایام حین صفا علی کوجک گفت بجز که پیر عز الدین آمد است ایطلبی
محمود چون این بشنود بکریست و گفت پیش او چون توانم آمدن کار من از آن بابه کذشت که پیش پیر عز الدین توانم
شعر بچنین حالک مرغ قه ای طوفانم برد کجای چنین دامن بر توانم علی کوجک بیا العقد کرد که الیتر می باید آمد
بخدمات و عتاب نشنود بد و روی بپیش پیر عز الدین نهاد پیر عز الدین رحمه الله چون بدیدا کریست بکریست پیر سید از و
که این حالت محمود گفت چه پرسی از من و حال بیدین کریم هیچ بما اندازه مناهی عالم که من نکرده ام اکرچه از همه وجوه دید
و بیان نکاهم اما اما یا ایمان بدست دارم و هر وقت که قصد کفر کردم می بیوی شمشیر در دست بر من حمله میکرد
که ایمان از دست بکذارم و رو بکفر آرم پیر عز الدین گفت شیخ بطلب تو فرستاده است شعر جرا بجام جانا نکرد
خورشید رای آتش دل جوش کرد و گفت این حال بیحال که من بپیش شیخ چون آیم و چکونه توانم آمد اکر شیخ را
با من عنایتی باشد اشتعص را بانم و توجه کنم اکر شیخ حاذبر لطفی بینم و مراحی ببینم باید که امید او شوم یا
والا بکرام روی با انکار شعر واعجب من ذا و ذا آنی ارا کتبعین الرضا فی الغضب فان نجنیتا با
احیتی و الا فهذا طریق العطب اتفاق بر اتفاق کردند و محمود جون عاقبت محمود دید مصون باخود
نیست و حیا الجواب بر دین نیست و با حیا مشغول شد نجیز شب تجهیز کرد محمود شیخ را
کیبا مدو تمعی بدست مبارک شیخ کرفته محمود را پیش خواند و فرمود حق تعالی توبه تو قبول کرد و این شمع لستانه
وقوتنا نی بود آن شمع از دست مبارک شیخ بستد و از آن حال بار باز آمد و این صورت دو شب را با پیر عز الدین
گفت پیر عز الدین و یاران مهم فرح نمودند و از ایجا روی سوی شیخ کردند چون بحضرت شیخ قدس الله سره رسیدند
شیخ را نظر مبارک بر و در افتاد و بعین عنایت نظری فرمود یا فتح الباب انواع معاملات محمود بر وی لبند و لجوا
ملها که حاصل کرد بود و فوقیتی در حال بدید و روی نمود گفت چرا این حال حود را بر من سان بدیدم و نیاید بر
و پای مبارک شیخ بو سید شیخ فرمود که محمود چه کس بود آن کس که بر وقتی آنک بر کردی از اسلام او شمشیر حمله میکرد
دیقبل از ر ما دمغ سیر بود و شدید میشود ترا از زیر و طاقت میاید که دین را بجا بمانی و دعا ندیر بکر بان بحلو
کردم که آن شیخ بود قدس سره که مرا ازکفر منع میفرمود پس گفت با این همه ترا بر تو می بایستی که آن در راه برو در جابی
بکذشتا ما امانتی که ترا بود بیش من اکنون بتو با نبیر هم چون تحود نظر کردیم انجم پیش از انداختم یا بند پیش خود پیش
دیدیم و بو حضور شیخ قدس الله سره از ظلمت و حجاب بیرون آمدم شعر انس سلفیه حکم تبعید اند نغمه
بود که دراه نه بیطان آمد صبح دولت تعریض روی کرد که الله کام ظل آن سیه رو مجوس بانک آمد حکایت خواجه
عبد الله روایت کرد که پیر عز الدین رحمه الله گفت کرا مدتی که اندر حجاب آسم بسبب آن که دانستم تا پیش شیخ دهم عرض کرده
حال خود با شیخ قدس سره بعرض رسید و فرمود عز الدین چه کردی کنم حجاب گفتم ای شیخ من میدانم شیخ فرمود حال داند کی
حیات بود که فرمود شیخ گفتم ای شیخ بجهان پنهان شیخ محرز من بکویم که این حجاب از چیست گفت فلان روز فلان جا
کذشتی و فلان کودک امرد بر آمد دست بوسن تو کرد و تو آنک نظری اختیار آمد بر علی این حجاب از آن سبب بود پس خد

بس آید

علی الخواص بمثقال و لا یؤخذ علی العوام بانقال چون شیخ بفرمود مرا یاد آمد که حال جان بود که فرمود شیخ
گفتم ای شیخ بجان نه نهاد شیخ قدس سره فرمود قتوالش محو کرد که ازین عذرها بسی دررا باشد عمر دیدم کما زیر ورطه
نهیند تا امام ترا ازین ورطه بیرون آرم لیکن برو بکار میباش که اسب الیق رحبا تا حال خواهی چون کار بیکار
مشغول شدم مجاهده بود انیس بر حجات بامداد بجای بیش شیخ شدم شیخ فرمود کر توالش کان بر خلاف **شعر**
درین باد بینیان ذوق کو هیچ بود مردم مین محمل چون کند خاک نشان روا دین کو طاقت حمل الجواهر نا ورد تا چه بکرد عادرا
دیو ملی جا کرا **حکایت** خواجه عبدالله روایت کرد که بیر بود نبیره عزالدین رحمه الله طول عظیم منکر اهل تصوف
بود جهلند بیر عزالدین را ایام منع میکرد چون حدیث حال مدرسه یکبار تحریم برو و دری بکشود لطف تو قبول و برو بیمو
و بیش شیخ رفت و توبه کرد و تلقین بکرفت چه بیر عزالدین رحمه الله بشنود از حال او فرح نمود معذرت شیخ قدس سره آمد
و گفت شیخ از جای جند ایدرم منکر تصوف بود و با اهل تصوف بود اکنون چون آمد و توبه کرد و اعتقاد آورد اگر با
او و اکنیالتی لشود منزهم ندهد تا او شیخ قدس سره گفت برو و مترس که خدای تعالی کاری بکند انا بدرد ایکو که گفت بابد
کلمه لا اله الا الله بگوید تا و بیا کناکتی لشود بیره عزالدین با بیره این سخن او آن بر هفت آن کلمه بگفت حالها و صرها چند
که توفیق بود کمسر الای برهنه ده به بیرون نهد بر خواست بامداد و بیر شیخ رفت تا واقعها حال خود عرض کند بیر از آن
کو وار گوید بغنیخ گفت بیر یوز ارث و اتعه چند دید آن واقعها مرکوبیر مانو بکو تیر بیر بوکر گفت شیخ بکو شیخ هم را
و حالها او بار بکفت و معنی مجموع بکفت بدو که آنچه دیدی بخشش بود نه کرته تو چنانک اکر چو اهند که بار ذات
کرده آموزند او لش صید کرفته بدهند تا طعم آن یاد دهد و قرآن ببینند محجم کرده زنبا مورد انکاه جوی شکار
الکنون چو بخششی دیدی بکار مشغول شو تا یک خلل کنی **شعر** ان اهل القوی بجد و اقاعدوا و استعدوا جدوا یا
من تطلب العون فان الامر جد **حکایت** حاجی معصوم انعم حاجی عموله ور زاده کرم مرید بود روایت کرد
و میکند اسفر حجاز نجف نز شیخ قدس سره در بیابان در آمدیم و شیخ را رجعی و وجدی بود و سوا بعی کم فرمود ما
فرود آیم چون نزد آورده فرمود اکرم بحقه بیا شد بدد بیا نان بموا ثماتم دقت مادین فکر فرو ماندیم که
بیابان بنان بحقه چون توان کرد ناکه الحال در بیابان بیا دیدیم محرابی سوا بی بیدا شد بعید تقدیم بیدا الا ان نجات
یا خوشدات معالک اکنون محال بود محبه بجا اسکه و طنا بجای ذابا کردیم و بندها نفتم و شیخ قدس الله روحه
لت و دعا نشیم **شعر** کوه عزت بیه عزت . هوبوج عزت محلال لش را . فوق کره و زمحفی میبرد تا
بیت کمالش را **حکایت** بیر حسام الدین بر بهم مجید برآبادی کو بید بمضوجا ل شقه و بد و او بیر تصنیف کرد
کرد و بکولیش بیرعم چون شب بشد هوا ایشقم دیدم که در حال ایشان شیخ را قدس الله سره که با اصحاب جمعی آمد تا دری
یا اینا نیو محو مبارک نظرش بر من بجا افتاد فرمود که مطلوب تو اینست کرد تا حالات مرض تا بوت ایردا هم
دیدم انک من در سر بعقل خود سودایی او میبایستم اندران نکو یعکم الله ملتسا انبد تا افتاد معصومی
متغیر گشت دهن و نکار همه کردیم آن همه سودایی باسد بیر دامن سر و شد **شعر** حیف باشد بدی سود این لی
سان نحیفه . درد دماغ الذی بوتم ذیکلیک تا قدت **حکایت** بیر بیر کفت بحق بمحضر شیخ قدس الله
رفته بودم شب آنرا نا و به یوم ما حالتی وذوقی بیدا شد و انعود ذوق دیدم بر دیوار آمد چنان که

شنیدم خود گفتم اگر این سماع است این هوا این چیست در ساعت که بحود باز آمدم از شیخ شرحرحت دیدم بود فرمود
شعر کلکونه روی عاشقان خوش باشد . کار اهوای دلخود ببک کند **حکایت** هم بیر جبریل گفت که روزی بیدار
بیش خلوتیان میرفتم که بیکر مشغول شدم مجاهده بر بنادم بیرون آمدم و بمه نشستم و گریستم و بدل عصه خود با شیخ
قدس سره گفتم الحال خواب بر من غلبه کرد چون از خواب بدر آمدم خود را در میان حلقه ذکر دیدم **شعر** زان سلسله عشق
نو در کرد نکار نهادیم که دیوانه درین حلقه شویم **حکایت** بیر مصطفی پسر بیر علی العون آغاجی گفت جماعت طالبان
چنانو و نغا تو بیا مد ند و بر بود ماتزده ماله با خود داشتند آن بیر حالی که شیخ اقدس سره سید بیما لم به و میکر
زیاد و فغان بیرمی آمد و نماز صبحی بود و شیخ قدس سره در نماز بود آن بیر فریاد و فغان میکرد جماعت صوفیان قوی مکو
شدند شیخ قدس سره چون از نماز فارغ شد فرمود اگر او را بیش کردند در بیش او و دند دست سلسله خود بدو بستند
و ذکر دادند آن بیر آرام او آیا ند و فغان با آن بود . شده صوفیان از فارغ شدند انکه شیخ قدس سره فرمود چون عشق بجان در سلسله
گیرد **شعر** مرغ جان اندر قفس بیند ز بیم پا او . عاشقان را در جمال دیدن وصل یار ضایاد او **حکایت** بیره
حاجی کند از مغیان بروایت انکه بیره احمد کشتهر از در بیل بودیم در رجب زاو به منزل خلوت و بیر احمد دایکر گفت
گفت که بحضرت شیخ قدس الله سره و نه دعا برای او در بیجه آن حال که انکه بعیان شده بیمار کرد شیخ قدس الله تراحمد از
تربیت کرده و بیس احمد را ذکر وا شاد ی بغر مود که قوا الا امانا ما بیا مد نحو نقوا الا ان غر لجید بر جا این تمها
و چون نیشد بیر احمد در رجب فرمود شیخ قدس الله سره فرمود که جماعت را دستور دهند که بیر احمد از نه مل کرد
جماعت بیرون رفتند و بیر احمد حمد بس بود **شعر** عاشقان شکرانه آن را غرب کو ار . و قت وصلت
کر کو جانان بستاند جان نده . **حکایت** بیر جمال الدین اعوی کو بید و زی جماعت طالبان کرد و رد از دیار
روالی از خارج راحت خواستند شیخ قدس سره ایشان را توبه و تلقین میداد و آن زمان مبرا شیخ قدس سره
بنده بودم که هیچ صلاحیت بلیل التلقین ذکر دل در رساله بودن ال آن در طالبی بود بر خط علی یام شیخ از ارا
ذکر دل میان اصحاب ی او و علی یا و بیت سلعت مستوی در زمانی اوای آن تلقین مقدار رکهن میر فرموش بود و
استاد حیات همه طالبان صد بیش رو و مغرم میکردند **شعر** اند بود کا او باد رهوا . کنز بر کاش بود با برهم
و چون زمانی بکذشت و شیخ قدس سره مشغول بود ادب را و بهما بکنا بدو جماعت متفرق شدند و شیخ فارغ
شد در راوه آمد و نظر کرد گفت مکر نماز کمارده اند گفتند بلی فرمود و را باشد که برادران دینی ما را برای میکردیم
و با ما ذکر دن تمامی از حتم هم را هی چیزی باشد که بیشتر نماز تو قف نکرد بیر جماعت عظیم جملی بیا اعاده نماز کردند
میداد به دو شیخ فرمود بوا شیخ ناهید کران نماز را بیت عفتیا را عادت کرد بهمان نماز کرد جماعت
حاصل مبتدیا قیم سوال کرده که بنه بار جماعت کنا دیدیم فرموده که قصد اول وانده عنا قلیک اولیع و مله کند
کجا **شعر** ما همیت لذت سرجوش صافی برده ایم . درد دلان خمخانه و بیمانه را کم خورده ایم **حکایت**
بیر ابر عمر برودی کوید تویی در دوره دحجیر که از دیوار و کلاه ساله سیلات عاشی بود و شیخ قدس سره بغزا رفت
و در روز جمعه بود و مولانا ناصر الدین الکیلی رحمه الله آنجا بود و وصف عراک اندر دماغ فوی محیط بود با جماعت اتفاق
کرد که امروز با شیخ درشت بحثی بکنیم و شیخ را اشتغال فوی برهم زنیم چون بمسجد رفتند مولانا ناصر بر منبر رفت و جماعت

مترصد که او چگونه سخن در انتقال شیخ خواهد گفتن که مولانا ناذلیان بمدیح برکشاد و چندان افراط در مدح شیخ کرد که
جماعت متحیر گشتند و چون از منبر فرود آمد پیش شیخ رفت و دست و سر بوسه کرد و مانابت قوی میمون جماعت آن صورت کرده بود در آن
مدح شنیدند و این چنین حرکتی دیدند متعجب شدند مولانا را فلا جماعت کرد و گفت حالی که بر منبر شدم دو شیر دیدم یکی از این کنار
منبر و یکی از آن کنار منبر که دهان باز کرده و بر من حمله آوردند و ناخورد ما داشتم بگذاشتم و مخلص و معتقد شدم چون جماعت
این سخن بشنیدند بسی کس توبه کردند **شعر** رو نمیدان خیال عجب پر از علوم • دلالیل بود چون بی بساط آورد
وار خیال الحیلة در دهان شیران هش • آیت اعجاز این برهان قاطع آورد **حکایت** پیر موسی سهایی گفت نوبتی شیخ قدس الله
سره در العزیز بود و برادر شیخ حاجی اسمعیل بنیاد مسجد بنهاد شیخ فرمود محرابی که نهاده اند حاجی اسمعیل گفتند
ما نهاده ایم شیخ فرمود بیایید بنگرید نظر کنید نظر کعبه را دید سر در قدم شیخ نهاد و در پای شیخ افتاد و گفت چنین
لا اله الا الله مردم که حاضر بودند بجمیع مرید شدند و توبه کردند **شعر** اضحی حال الکعبة عرفاته یمنی المنی و
جمیعا الحجاج **حکایت** پیر محمد گفت نوبتی کاروانی در دیه کلخوران در حرمت فرو آمد و شیخ قدس سره در دیه بود چون
رفتند هر یار محسون شیخ آمدند که اسبی تنگ بیک انبار برده اید شیخ فرمود آن مسکین ان اول بیت ناصح آن را
میکرد ما نبودیم بر پرویید بغله اسب بر بار دیوار صاحب خود نخواهید **شعر** دست عذر چون بدین تنگی گشید حون
صحرا بود چکو کشید **حکایت** پیر حاجی محمد گوید در زمان نباهی که هنوز توبه نکرده بودم با نوکری چند بطرف تبریز رفتم
مرا بردند تا بکار بد مشغول شوم چون خواستم که در انجا روم و بخمر مشغول شوم با آن لیمان و باز کردیدم شیخ را قدس
در عرض حجاب دیدم فرمود بار کرد که مثه کار لیسا ازهما را حجاب انتباه یافتم و از آن معامله باز آمدم و توبه کردم
و مرید شدم **شعر** ذهی بیدار دل کز خواب مستی دیر رای • نخواب غفلتی از معاصی بعقه بیداری **حکایت**
پیر یحیی کرمرودی میگوید که نوبتی بخاری از دیه برفت و از او ای امیر طغای خانه فرو بوشانید امیر طغای با جامه زردی
من از الجربیم و جامه در وحشم و بپوشیدم و باد به بیل رفتم چون نظر مبارک شیخ قدس الله سره بر من آمد فرمود که
یحیی و وسط الاسود کرد و خود بر آمدم بمیدانستم تا عاقبت تفحص کردم آن جا مردوار حرا امیان مست بودند **شعر** آن نیم
بصیرت که بنیاد دل او داده همی تظر با جو المحیط • بر موی لباطه خاک در دوش چون آب • بیند همه را بر بین صحن بسیط
حکایت پیر نظام الدین نوکی گفت کر نوبتی ابو القسم سرکینی را با ملاحظه من بر حضرت ما آورد و من کودک بودم
بالجمله من بر فتم چون پیش او رفتم من با خود گفتم کما ابو القاسم مردی مشیخ لمستر بستا و توبه کنم شخصی باد دیدم که کودکی مرا
بگرفت و بمالید گفتم کیست که گوش من همی مالید گفت منم صفی توتو از می **شعر** اشفق احداث الزمان لمخطوة • ویعول اذا
الخطوب العوادل **حکایت** پیر محمد کرمرودی گوید که ما با امرا لشکر همراه فرا و نه بود گفت دیدگان با دشاه بود
بلشکر رفته بودیم چون مدت تطویل کشید و زاد ما با خر رسید مجموع لشکریان گرسنه بماندند بعضی از لشکریان
را با اسباب میزم ندمغن نمیخوردند هر اسب فروخت کشک بود و آن دو نان را شاد کردیم و تا دو روز دیگر هیچ نیافتیم
چون گرسنگی از حد در گذشت و طاقتم نماند برفتم و توبه دیگ و سنگی بود و من بر آنجا نهادم و گفتم اگر شیخ صفی الدین
را قدس الله سره بحضرت شیخ قربتی باشد هم از نیز ناکره وفات حلوا من ده حلوا در از نعال دیدم حلوا سدم بتخنی
دستمو من نها د فعلما نعال الله بحواب شدم چون چشم باز کردم انجا کسی ندیدم سه نا کرده دیدم بیان بیا حلوا

مرا بیدار کرد و گفت نما ما
لبستان ابخ بجاهی

کرم

ستوی

انابه داشتم و شاول کردم چون از لشکریان باز کردیدیم در ولایت سراو بحضرت شیخ قدس سره رسیدیم چون خواستم
در پایم حالی که نظر مبارک شیخ بر من افتاد فرمود ما ما را از دیگ لاف نخواهد او دیگ نان خبری دیگر نها کن
شعر غذای تو همه حلوایی همی بخشد • غذای مدح طلب کن که حیز ایجاست • نوا این تمنای هر یکی چیزیست
حکند که بغیر از تو شر تمنایست **حکایت** پیر محمود کرمرودی گوید که از مولانا ابرهیم شنیدم که نوبتی شیخ قدس الله سره
در دیه زلیل در مسجدی فرو آمده بود و مردم غلبا و بسیار بود و مرجوب نماز بکذارد ند شیخ ابدعوت برد ند و سجاده شیخ افتاده
مها انجا بغرامی رها کردند بعض منکر میبود مر آن سجاده را ببرد دیدم و در زیر علف پنهان کردم از آن دعوت بازگشته
طلب کردند نیافتم عاقبت خانه خدا بیامد برفتم و از کیسه سینه بر بر همه بنشستم ناگاه شیخ قدس سره فرمود آن طالب علم
کرا انجا نشراست ابرهیم نام بکویند که ما آن سجاده را از برای تو رها کردیم که مردی طالب علمی و چیزی نداری آن سجاده
در دیر منداز تا بر نشینی و بر حال نبابتی مولانا ابرهیم گفت چون این بشنیدم برفتم و سر در پای شیخ نهادم و توبه
و آن انکار ظاهر دل بیرون رفت **شعر** دانستم نخفی و پیدا عیانها • ظاهر و باطنی دیگر از حضرت جنین بما فی دل ای با قم دل
خوش صفا آورد پیش **حکایت** پیر شروان شاه کرمرودی گوید که با برادر خود لشهار در سیل رفتیم معامله کردند و از آنجا
بطرف بودع و جوخته درشتو میرفتیم بکوه سفید حی بر سر خوجه نی داشتیم در اردبیل گم کردیم چون بیرون رفتیم
و بدیه بنان رسیدیم ما را بیاد آمد گفتیم باز گردیم و بجوییم ما نگفتیم کجا رویم انگشت کرد رستم پیش خراب باشد تا
باز دهد با ما استعانت بدو زند شیخ قدس سره بردیم و دیدیم که یکی از مریدان شیخ قدس سره می آید و آن سر خربار
بیاورد و در پیش ما نهاد و گفت شیخ فرستاد **شعر** این درستاست که امداد او هیچ کسی نکند در طلب
سود زیان **حکایت** هم پیر شروان شاه گفت ما داشمندی بود داود نام هیو نام میرفت در موجی بدانت دو دام
کرد و منکر شیخ قدس سره بود گفت چون آن درمها گم کرد برفتم ای شیخ استعانت بتو آوردم قوت الی وار الخانة حنهم
آبی برسیدیم و فرود آمدیم من وضو بساختم و دو رکعت نماز بگذاردم و تکیه کرد هیچ در خواب رفتم شخصی باد یکم
در بغل من کرد و گفت لیسا آن درمهای تو انخواب بیدار شدم دیدم آن درمها در بغل من نهاده چون این حال دیدم
شدم و از انجا باز گردیدیم و باید بیل رفتم و بحضرت شیخ قدس سره رسیدیم و در پای او بناکر افتادم فرمود فرزند
هر چه گم کنید از ما خواهید و ما را طلب کنید چون دیدیم و این شنیدیم از انجا بعد از معتقد کردیدیم **شعر** ما همه نقد
عمر گم کردیم • روی باد رکه تو آوردیم • مفلس ارغم امید آن داریم • ما بنزد عمر باز یافته ایم **حکایت** پیر عیسی کرمرودی
کوید برادرم پیر احمد گفت در حضرت شیخ قدس سره نشسته بودیم شخصی بیامد و خواست و گفت شیخ زاویه دایم
خرجی ندارم شیخ قدس سره با خی علی دلورزی فرمود برو و سی دینار در دستمال زبیه است از بیا قربان کن با خی علی
میان شیخ کسو سی دینار در میان لسته بود پس شیخ فرمود را و بعضی کسی را شد که اگر در زاویه اش خرجی بنا شد
بکو باشاد که در زاویه او آید تا خرج کند **شعر** که بندان الانزبید دنگ عرفان و داشتن کیسه زار لیش
و خاطر هر سر را یا شتن **حکایت** پیر توکلی گوید که بحضرت شیخ قدس الله سره رفته بودیم و جماعت خلیل از تبریز
آمده بودند و خلق از نوع جمع بودند و از ازدحام بسیاری کفش صوفیان و خواجگان برو دیدند و همه کس برداشت
کردند چه کسی چون از حد بگذشت بسمع مبارک شیخ قدس سره رسانیدند شیخ چیزی نگفت تا شبی جماعتی غلبه آمده

بودند و شیخ ابتدا اعزاز و تعظیم میکرد فلان شب در کلمات عالی فرمودن کرم شد چون آخر مجلس برخواست مخادم
اشارت فرمود که این جماعت را خدمت نیکو کنند چون نظر کردند جمیع کسی را کفش ندیده بودند شیخ قدس سره ملول گشت
که مخادم اشارت فرمود که رو و فلان کس که ایستاده است کفش برده است عیان هر دو پای آورده و کفش
طالبان میبردند و در آنجا مینهد خادم برفت شخصی دید پلاس لباس بسته سخن ملتفت او را در خلوت برد و حال آن
بردات ایشان زکیسه او افشان کیسه را بدرآورد مجموع کفشها دید که دزدیده بود بازستد و بصاحب رسانید
از بشارت آمدن بود **شعر** هر یکی را کیسه از عیبها پوشیده هست · آه از آن ساعت که بردارند تا از عیبها **حکایت**
سیف الدین میگوید نوبتی بحضرت شیخ قدس الله سره رفتیم تکیه کرده بود میفرمود که دستم درد میکند کاکا جماعتی
انخال آمدند چون شروع بارت در یافتند و شیخ با ایشان در سخن آمد فرمود که شما را در زمانی که چیزی بماند کشتند
کفش ما ندیم فرمود که امشب همه شب اشتلم بودیم و ان کرا بدستگرفته آن مردم در دست و پای شیخ افتادند
چه حالت بعدا زانان از ایشان پرسیدیم که چه حال بود گفتند ما چون آمدیم باران سخت با بعید گرفت در زیر کوهی
رفتیم تا در تشویم حالی که از زیر آن کوه بیرون آمدیم آن کوه فرو افتاد پس ما را معلوم شد که حال چه بوده است و شیخ
با ایشان چه گفت **شعر** آن کوه بناه و کهف ما مرد بایم · چون کوه کمر بسته برای من و مات **حکایت** بر سیف الدین
گوید که هر بری را شیم صدیق تمام و بی دیاشت و معتقد و بی ابناء عز بحضرت شیخ قدس الله سره کرده صدیق من
با اسم موافقت میبود دید در کتب صدیق من را چیزی بیشتر بر نفقه بکر اللکاه برو سخن بی دلنشین بصیر بی ید
ما دعجم بحضرت شیخ قدس سره رسید صدیق حاجات کرد بسوی کنز شیخ درست مبارک ایشان کرد و فرمود رو
واقی لا انصاف بیمبر بیت بیارا که تبرک بسوی رضی الله تعالی عنه که نجی الدین **شعر** این راه دل از اوان
راه دل از ادب کان گر که تو از آن ادر نوعد آمده بیماری **حکایت** مولانا شمس الدین ابن حاجی قلعی میگوید
که نوبتی اتفاق آنجانان افتاد که از جانب شیخ قدس سره تا که اوانی بکوش من رسید در دلم دغدغه صورت فکر پیامد که من بیشه
الله خانه دار چیست چون دو خوار دیدم درختی عظیم بیش در باغ نصب که در دیدم فلحه درس درخت نهاده
خود را از تخته دیدیم بعد از آن این درخت در حرکت آمد بی هولناک سخت عظیم و آن درد دل برخیال کمتر کاکوشند د در
مناهم تجواهد انداخت کرد از زیر بر تخته نهادم و زبان الندتضرع برکشادم و فریاد بر درم که خدا ...
کیزه دیدم بدر خود را گفتم سر و بر سرکه لجری که البلیت لای آنی که با تو این کنند و فریاد بر دم مدتم کسی بمن رسید
رنها که شیخ زاد بیدم قدس الله سره آنجا که در حضیض استاده استاده و دست مبارک ایشان بر شیان نهاده نظری کرد بمن
که فکری فاسد چیدار آواز لعوم کنی گفتم ای شیخ از برای حق بفریادم رس طاقتم بیش از این نیست ... بجا ام و در الکا
شیخ قدس الله سره دیدیم بدست کس و ایشان عصا نهاد بیرون تخته کاه آه در حال تنور افلح میخی شد پس ما لکاد
و مرا از برون زمین نهاد و سوگند ... میکرد که تا دو غریب دو هفته بیشه من در دمیکرد بهای صحیح میبود **شعر**
کوه ز هر تخم لیس در آکوش دار از کوه دار و ونه و فقه کوه بیماری دار این ساکن دار **حکایت** مولانا شمس الدین
خواجه روایت کرد ابن اللیل ... حیر احمد رحمه الله که روزی بحضرت شیخ قدس الله سره نمازی کردند دیدم شیخ را مجلس فراغ
با تر کرده و وضو خواسته با ایشان نماز میکیدار دایر حضرت شیخ الله افعل فرمود تا کاه جامی که دل جمع بود بربای

حوالت و کفتا انکس میتم و توبه کرد **شعر** دل بضا اجین باش تا العطیه الحالی که در دوی هست قبری و یا اسیر معنی
حکایت نوبتی شیخ قدس الله سره بیکاس بقیه بود که از ولایت اردبیل ... دعوت ... شغل ...
اسفره شیخ قدس سره بر سبیل تبرک قدری نان و کوشت برداشته بود و در جیب خود نهاده در راه اعاقا پهلوان صفی
با ساکران خود از سلطانیه می آمدند از میان پهلوان سعد و نام بود در آن صحرا و آن روستائی را پیش خواند
و کوشت وی بکرفت و دست در جیب وی کرد و آن نان و کوشت از وی بستد و چون بدیر کاس برسید نعمتهای شیخ
در دیده است پهلوان صفی بحضرت شیخ قدس سره رفت و مشرف دستبوس شد و تا قیچون سفره در آورد شیخ کاسه
و کوشت بسیار پهلوان صفی داد و فرمود این ابنا کو دان خود بدی تا کوشت مردم نکشند و نان کوشت آلت پهلوان صفی
از این معنی خجل شد اما ندانست که احوال چیست چون پیش اصحاب خود آمد گفت شیخ مراد بیان مردم این دیگر خجل
کردانید و چنین فرمود حال چه بوده است پهلوان خلیل و پهلوان عمر که از آن جماعه بود گفتند حالت که شیخ فرمود
که سعد و روستائی را کوشت و نان و کوشت از جیب او بدر آورد **شعر** دیدیار چشم کشف دو ستش جمله جا را
چشم و کوش مردمست **حکایت** مولانا شمس الدین ابن حاجی از بعد خود پیر احمد رحمه الله روایت کرد که او گفت دو روز
پیر خلیل از شیخ قدس الله شکایتی میکرد من خود را بخواب نهاد هر وقت چشم بر هم نهادم تا او چیزی نگوید بعضی از شب
چون بخدمت شیخ قدس سره رسیدم حالی فرمود پیر احمد دوست من کسی باشد چون منافق با الشیخ من نکشاید هم
بر هم نهد و خواب کند **شعر** چشم سر خواب غفلت بر بود از غیبتی کاندیشه ای کشانی و حضوری کوش را
حکایت
شیخ صفی الدین قدس الله سره پیر محمد
شروانی که هم نام محمد داشت فرمود محمد در خلوت من رو و سجاده و نعلین من بردار و بکنار دریا بر و محمد پیر محمد
شروانی بخدمت شیخ مشغول میبود گفت سجاده و نعلین برداشتم و آنجا که شیخ اشارت کرده بود بر دم و آنجا بنشستم
دیدم که مرغی از دست دانه من در برید بر مثال الرکی و بر لب دریا بنشست چنانکه من و اصحاب بود بر زمین
و آهسته آهسته قصد کردم که بر آن مرغ نشم چون شدم و آن لباس آن بجایب فکر کردم شیخ زاده دیدم قدس الله سره آنجا
وضو میساخت فرمود محمد نعلین و سجاده آوردی گفتم بلی منفعل شدم و از سر انفعال در پای مبارکش افتادم
فرمود فرزند نالی چوب کشته که بر ماند فی و مالی یا بو سرکشی و لیس وضو باحت فعلی رفتیم اسود شد
شعر جان وعد لچون دانتر الدر خاک دلدار انحتم · تا مکر زیر کدار کمن چنین مرغی بدام **حکایت**
مولانا یوسف نود بهی گوید که محمد نام طالبی نود بهی بود و قتی تا در آمد و الحعا نفیکدار تلحیدا مکتوب در
تا کاه شیخ زاده قدس الله سره کر بیامد و عصا بوی کید و گفت یا لا یکبر و قتی نماند و کنت شاورا انبرا این زوقی بند
در سماع رفت مولانا یوسف از وی احوال برسید گفت شیخ زاده قدس سره چنین دیدم **شعر** در آتش انجیم او صدا بحوال
مصیبت · آن آب حیوانی که ز لب تشنه حضر کوثرت ابو یوسف نود بهی روایت میکند ابن بهخرد کبرد
بحضرت شیخ قدس سره شهر دفتر بود شیخ زاده کرم آمد و عیر فرح حاکی که انتظاری کند سر توبت بیامد و برفت
چهار نوبت چون بیامد تا کاه دو و لیستی از کوشه در آمد عصا و کفش دیانت کفتی شیخ قدس سره چون بعد از آن

فرمود وا و داد که از کرفت وا و بیز شیخ را درکار کرفت حالا که آن دست که کفش را شست از زیر لب شیخ در آمد و مطار شیخ قدر
بکل آغشته شد و باز شیخ او دماغ کرد و بلا کرد دید شیخ فرمود تبرک باو رسید با رکعت بعد از سه روز طلب ... کرد
[illegible]
... **شعر** ...
... **حکایت** هم ادیب یوسف روایت کرد که طالب علمی بود یوسف نام باهم بصحبت شیخ قدس سره رفتیم و شیخ ...
[illegible]
... **شعر** ...
... **حکایت** ...
[illegible]
شعر ...
... **حکایت** ...
[illegible]
... **شعر** ...
... **حکایت** ...
[illegible]
... **حکایت** ...
[illegible]

بجان شده بودند ... بموافقت همه یکرم هفت کرده ... طرف نهادیم که ... تمام ترمی کند ...
من در دل اندیشه کردم ... باد ... از ولایت شیخ ... میخواهم که سبب ... شود
[illegible]
مبارک شیخ ... **شعر** ... **حکایت**
[illegible]
... **شعر** ... **حکایت** ...
[illegible]
... **حکایت** ...
[illegible]

و وقتی
بود خلوت شیخ قدس سره آمد و فریاد میکرد شیخ اجازه داد که راه شود هندو آمد و گفت خدا ادا توبه فتیح بود و انی
کر تو بیا تا اژدها را دفع شوانی کردند برایشان استهزا چرا نمی شایان آن دانو دانا ترا اندا انکاه توبه او شیاد اژدها زنکه
اجازه توبه دادش بیاد **شعر** اژدم اژدها یعطایل خوانحوا نفس ◦ در خلوص اسید واری هم بیاد زدت و عضات
لی که فکر نا صواب نیست چو میکند ◦ روا از صواب صواب باشد بعید نخطات **حکایت** پیر ابرهیم کرد گفت که حضرت
شیخ قدس الله سره در مراغه بود و شیخ نیت مبارک الجبل بی اشارت کرده بود و نشسته ناکاه بیشتار دنبال اکرفت
و استاد میکرد و احترام می عود سبب آن نیستم چون احتیاط کردم آن سوی دیوار عود بی نشسته بود و استاد یاد بو او کرده
اما از انجا دور کردانید **شعر** ما و بابی و نیع ظاهر و باطن خبر نیست ◦ که دو اثار و براز آیت تعزی داد **حکایت**
خلجر ابرهیم ادیب گفت من از دوانیکرد تا طالبی که او گفت امثال او اسباب دنیوی یک کاوش بداشتم آنچه یافت شد
سه شبان روز نکردیم یافت نشد رخته خاطر و ملول شدم شبانه از سر ملالت تحقیق است کردم و بیاد داشتم و نجم
شیخرا قدس الله سره در خواب دیدم که گفت برخیز و در حویلی جای که کاو تو در فلان موضع بود تحقیق یافته است یا
سر کاو دیگر فلانه امیر آید برخاستم و بحسب اشارت شیخ و در آنجای آوردم و بدانجا که نشان داده بود رفتم تا آخر و
خاک کنم دیدم که نخجیر میآید و کاو و مرا یا سه سر کاو دیگر آورد لسانیم **شعر** سر پوشیده چرا نحالت بیدا کون
قصه در پرده ارواح هر آنکه کوید **حکایت** بها الدین جان مطبخ دار او حکایت کرد که چون پادشاه ابوسعید طالب شاه محبوب
شیخ قدس الله سره آمد و بجمع جمعی کرد ابو سعید قصد کرد بود نکره بوی شیخ بوی گفت فرزند کیدان کاره
صدا ایشان حکومت و قوت یافتی و تا که اعلام کرد گفت شیخ خود میداند که مرا شیخ اعلام کرد پس آن قصه باد گفت که من
در سلطانیه خفته بودم شیخرا در خواب دیدم که فرمود فرزند تدبیر خفته برخیز که قاصدی از خراسان بحال پیر رسید و بعد
میآید که نظام الدین را شاه ساز دو یکی دیگر را تیر بقبه کلاه در دفعه سرخ پنهان کرده است که از پنهان بکیانی دهد که قصد تو کند چون
از خواب در آمدم شیخرا دیدم نظام کر حاضر بود و در حال غایب شد **شعر** فَرَأَيْتُ بَيْنَ الْوَرَى حَارِسٌ وَكَلِّ بِالْيَقْظَانِ
وَالنَّائِمِ ◦ متحالی شدم و بدروازه خراسان رفتم از راه خراسان دیدم که یکی پیدا شد چون بر سید ها مکتوب ساید
چون بعضی از احوال که شیخ اعلام کرده بود دیدم فرمودم که بپرسید که دیگر مکتوب یا رقعه دیگر هست گفتم تا قبه
کلاه شاه را بشکافتند رقعه سرخ یافتیم و مکتوبی هیچ که شیخ نشان داده بود مضمون آن معلوم کردم و دفع آن
کار کردم و سبب نجات من آن شد **شعر** وَمَا السُّفَرَاءُ إِلَّا الْمُرْسِلُهُ ◦ وَلَمْ يَزَلْ الْمَلِكُ فِيمَنْ غَلَبَ **حکایت**
خلجر محمد سراوی گفت از پیر عیسی کیدانی شنیدم که نوبتی در حصون شیخ قدس سره پیر ابرهیم رفتم چون بر وخانه بهم فرود
رسیدیم در دو خانه فرود آمد و در حال الکل در آن وقت در ماه عظیم احتیاج بآب بود و خشکی بحر غالب تنگ
خشکی بالا میکرد شیخ قدس سره فرمود که از اینجا حرکت نیم و بالا در دو کرای مکان تا شاید دانه حال بار دکمند و بکار
بارید که فتح نادشیل روان شد **شعر** و منزلنا اعطاکیه دایر سحائش بعد از تشنه دلانی منفجر ولت ◦
حکایت خواجه عبد الملک سراوی وزیر تبرکته گفت خواجه افضل الدین رحمة الله علیه در اوایل حیوه الملک و وجود
طلب متحکم شده بود شب و روز در کرمی و سوز طلب مشغول بود و صنعت ندکر که بیشتر از آن داشتن از دست بکذاشت
فالیته خواجه تاج الدین رحمه الله که برادر او بود و لبس از وزیر کشتن بر عدم جمال کرد که ترک صنعت کرده و بعضی تکیه

مگر میخواهی که کدائی کنی خواجه افضل رحمه الله گفت من از زر جهانی او کدیه بر سید از میزده مرا و در آنجا نیز دیکر مسود
تا بدارد کرمن بکار مشغولی انا کاه شیخ قدس الله سره فا صدی بر سید که مرا شیخ فرستاده است همیکوید ترا کیمیا کر
کردیم بر دیکر مشغول اشدی **شعر** کیمیای طلب کلبه ما ◦ که بیک نقلب خو لیش زرسازی **حکایت** خواجه عبد الملک
زر بیشتر کته گفت دردیه هند لاد کمد و در حضرت شیخ قدس الله سره در خلوت خالی نشسته بودم که خالی دیدم کیسی باره نبود
و در بسته بود ناکاه آواز های هوی تحملی از بیرون برآمد و عزیز باد میکرد و سماع و اضطراب قوی میکرد شیخ قدس سره بیایند
کمصلحت در دیا زبیرون درا اضطراب است و ما هیچ را هدا التفات نفرمود و گفتا و معلوم کدانی است منظور در دانا اهش
دهیم چون دید آمد و زیاد نکرد در حال کدائی عادی کرد مجری مجوات **شعر** یا زبی نکجا و عشق یا زبی نکجا ◦ کان جمله هوا و این
درد بود **حکایت** پیر احمد بیغو گفت از عم خود علی رکابدار شنیدم که شیخ محمد در بیابان تام بد بر پرتو آمد و مصری از شیخ میکرد و از
وقایع آینده سلطنا خبر میداد ما شنیدم آمد عاین معنی او و تکرار انجام میدهیم پیاده روی بر او در و گفت سلطان محمد در کذ
و سلطان ابو سعید بجای او نشسته دو زسیم خبر رسید ما این نوع الهی کمتر بود و هر دم غلبه در بوده وی سخن چون بحضرت
شیخ قدس سره رسید بیام احوال او را بر شیخ عرض کردیم سلیمی مرتهاد آنچه و ندلیس بر او در دو فرمود که این حالت شیطان
واکر با وجد میکنید در دو وقتی که بر سجاده در حال نشسته باشد سجاده او بود دا بیدند بر سجاده او هیچ شیلی نباشد و
حال استماع این حالات چون این سخن نشنیدند بعضی باهم میل اعتقاد قبول کردند و بعضی بتردد و بعضی قبول نکردند کرامات صاحب
کرامات است چون بدیه همین سخن شیخ اقدس سره باز گفتند جماعت بسیار بین القبول و الرد در میماندند و جماعت استعداد
میبودند تا شیخ که او مراقب بر سجاده نشسته بود جماعتی گفتند باری بحضرت شیخ الزام الهی کنیم سجاده او بر دا اشتند زیر
آن بیکباره نحیفتر و بیتر بدین حالی که بحضرت شیخ قدس سره تردد داشتند بعین الیقین اعتقاد کردند تحقق الحق
و تفتقر الباطل واین جماعت دینا از فضیحت عالم یافت و آن الجابکر نجات و منقطع الخبر شد و صحیح کونه خبری از و پیدا نشد
شعر نکرد دو دمید از زیر باطاهر از این که رائد معرض مردار کشد حالش بر سوائی **حکایت** پیر احمد گفت پیر
عبد الکریم هشترودی با نوبتی شیخ قدس الله سره با جید کر بی طلا فرستاده از برای برنج چون بر بخرید ببنوده دعا
بکرید رسید بداند بیاشراب و دو مرکب و دزدان شوب بماند ند عاقبت خلاص یافت بکیز بداده و توشه ایشان برنج
شد بود و هیچ نماند و دفعای او از برنج خام مو دمعان شیخ میخوردند و عبد الکریم قطعا هیچ نخورد و بر کرسنگی صبر میکرد
طاقت طاقت رسید مشتی برنج خام در دهان کرد با ذوق حز دار کرسنگی رفت و فکر کرد بی اجازت شیخ چون خوردم با او دهان
بیرون کرد و با جائی کرد چون بحضرت شیخ قدس الله سره آمدند فرمود از برای ایشان سفره بیارند کرسنگی کشیدن الذی فرمود
عبد الکریم شما با برنج خوردی کفت بلی فرمود برخوردم خلاص درد و کفت بلی فرمود چون کرسنه شدی چرا برنج نخوردی و آن دهان
چرا بیرون کردی و با جائی کردی عبد الکریم در قدم مبارک شیخ افتاد و گفت حالا آن شما بر داشته بودم فرمود چون
رضا خود ندیدی ترا این پسندیدی خوردن **شعر** جاسوس رقیب غیب دا اثر همه جای طواف قلوب و نفس خوذ همه ات
حکایت حاجی علی از پیر بحر دین بحث روایت کرد که او گفت دو وقت جوانی که تو بیکر بوده بودم عادت داشتم که
جهت تجارت تبریز میرفتم و وفروختم سالی همچنان بر نفتم مرضی و نعتی مرطوبی سخت پیش طبیبی رفتم تا علاج
و تدبیری کند طبیب گفت دارو تیر برهم از آنچه اسید رو ندید که ترابی واستعمال آنکه نکنی قبول کردم مدتی روز

استعمال آب نکردم و در وضو تیمم نمودم تا بنماز قضا افتاد آنگاه یکبار دیگر آنجا اقامت افتاد و مراجعت کردم و چون باردبیل
بحضرت شیخ قدس الله سره رسیدم و بشرف قدم بوس مشرف شدم دریافتم که شیخ بمن التفات نمی فرمود مرا در فکر آن بود که بچه جرم فرو ماندم
که سبب معلوم نداشتم ناگاه شیخ قدس سره آغاز کرد و گفت جماعتی بروند و فرمان طبیب بجای نیاورند و کسی که در نماز ها
کنند تا قضا افتد صحبت معالجه صحیح نشود و نمیداند که نقص آن برای طوطی عزیز است فرق که طوطی غلام آید نقصان اینجا
عزت ما ندمانا ... الارواح ... للاشباح چون این سخن بشنیدم برخاستم و سر در قدم شیخ نهادم و توبه کردم
پیر خاطر خبر کرد **شعر** انّا لنا ... تملک المرء من دون ... فما هو الا المیت و الجسد القبر **حکایت**
مولانا افلح خطیب دیه آغاجری ... گفت که با مولانا زین الدین ... رحمه الله باردو ...
وارد و در حوالی اردبیل بود چون نزدیک حوالی اردبیل رسیدیم مولانا زین الدین گفت آن شهر شیخ صفی الدین
قدس الله سره اگر او ولی اکمل باشد در این صحرا پیدا شود تا ما او را ببینیم تا که نظر کردیم شیخ را دیدیم قدس الله
سره ... پیاده با وی بود مولانا زین الدین چون دید از اسب فرود آمد ... بر او
بکرد و علمی با خود داشت علم نیز پیدا کرد ایشان در صحرا وقت ما هم چون طلعت مبارک شیخ دیدیم و این جمله
دیدیم حال مشاهده کردیم بشرف دستبوس او مشرف شدیم حالی که نظر مبارک بر ما آمد فرمود زین
زین الدین آنست که از ما راه بگردانید ما را در خواست کرد و چون آمدیم روی بگردانید در قدم و در قدم مبارک افتاد
شعر چون رو حیله و دستان در پیش ما ناز نگنجد بگو بیا ... امتحان نمی کند قدم الوده کرد
تفاوت این نشاید شد با اخلاص دلی شاید بشهر شیخان رفتن **حکایت** خواجه حاجی توکلی اردبیلی گفت
در وقتی که ما و بعضی شیخ قدس الله سره در اردبیل ... و جماعت حاضر در دیوار قبلی و نیز نظر
عینه ولی هر یکی سخن میگفتند و در و عظیم شیخ قدس الله سره مستقبل قبله ایستاده و فرمود دیوار قبلی
این چنین ایستاده شاید توقف میکرد تا این درویشی که در دل شخصی میبود پس شیخ قدس سره فرمود نظر کنید
و کعبه ببینید استاد و چند کس دیگر نظر کردند کعبه را دیدند که در آن صوب پیدا شد که شیخ قدس سره متوجه
مستقبل بود و چون یکی متحیر شد نزد دیوار قبلی از او به برابر تلقای کعبه نماز میکند **شعر** فلو ان
البلاد اطفن سعیا لکان تبع ... البلد الحرام **حکایت** پسر عبد الکریم درواین گفت که ... ...
نام آورد الحالی که مشهور بود بهنگی کرد او گفت در وقتی که هنوز دست در سلسله توبه نزده بودم و دست
ارادت بدست شیخ قدس سره نداده بریاضت و عبادت بجد مشغول میبودم و در وی ... مات ... عجب
میدیدم و حال آن ... میدانستم و سرگردان میبودم **شعر** در نفوس آینه حیران شده تا زجمال ... سرگردان
شده علما و قضات آن نواحی میگفتند که ... حال اینجا بجد و نسبت شاید بگو و بیعت او توبه کن در جمع جمیع
... و مجمع او ... سابقه ... میبودی و سماع اهل لهو و بدعت میکرد ... در
... ... و دست بجد بگرفتم گر توبه کنم تا که آوازی شنیدم که با تکبیر من ... در
... که آن دست را ... استمتنا ... ... سخن شدم که این ... ...
و خطاب آن که باشی بازگشتم شیخ صفی پیش ما پیاده شاد ... و توبه کردم و از ... و

جان متوجه ارادت شیخ قدس سره کردانید بحضرت شیخ رفتم **شعر** اذا اشتغل اللاهون عنک بشغلهم
جعلت اشتغالی فیک یا منیتی شغلی چون بحضرت شیخ قدس الله سره رسیدم حالی که نظر مبارکش بر من افتاد
فرمود میل کردی که دست افکنی وقتی که اکر میکرفتی در ... شعر ... **شعر** اذا اما اراد الله خیرا بعبد
اتاح له التوفیق من کل جانب **حکایت** همچنان عبد الکریم از پدر خود روایت کرد که سبب توبه جنگی
بود من آن بود که ... شبی در خلوت بودیم چون شب بود ... تا گاه شبی در خلوت نظر کردم اژدهایی دیدم
باز کرده و چنان احساس کردم که لبی بر زمین و لبی بر آسمان دارد و بدان در خلوت اهنگ من باز کرده از آن هیبت
بر خاستم و خواستم که بگریزم و سراسیمه گاه بر ... دیوار گاه بر ... دیوار خلوت میافتادم در این آشفتگی
آواز شیخ قدس الله سره شنیدم که بمن خطاب فرمود که مترس و او را مکیر من او را از تو دستا ستیز ...
در دهانش کرده و او را اثر نیک فتم با خطاب شیخ شنیدم که آن اژدها را ... و ... کس ... بگیریم و هلا
کردیم علی الفور یکی ... در خلوت من آمد که بیا که شیخ ... ... ما ... گشتم و بحضرت شیخ قدس سره رفتم
دست مبارک ... ... و ... هم چنگی ... ... شد و ... ...
شد **شعر** ... ... ز ... ... تا توانی که ... ... ز ... ... دست ...
هر که ... ... بعد از وی ... **حکایت** مولانا فخر الدین ... معروف ... اصلح الله شانه گفت که
از سلطانیه با جمعی متوجه اردبیل شدیم ... ... افتاد و آن شب باد عاصف میجست و آن
دیه خراب بود و کسی را در آنجا خانه ... مگر ... در آنجا چراغی ... آوردیم اما ... ... که چراغ
افروزیم ... کردیم ... و ... ... دیدیم که ... میشد آنجا رفتیم آتشی یافتیم در آنجا چراغ برافروختیم
اما از قوت و شدت هبوب باد که مردم را از زمین ... بود از ... ممکن نبود که چراغ با آن خانه برده شود
و چند آن ... افروختیم نشاند میشد گفتم چون متوجه باردبیل داریم که مسکن و ماوای شیخ صفی الدین
است قدس الله سره تجربه بکنیم اگر شیخ را کرامتی باشد این باد ... چراغ ... تا با خانه کرد ... ...
و باز چراغ برافروختیم و ... خانه ... شدت هبوب که امکان قدم نهادن ... مشکل میبود ... ...
برفتیم چراغ ... چون در خانه بردیم چراغ ... ... جماعت ... ... که روشنی چراغ
... ... **شعر** ما نور ... خانه ... کان ... ...
گفتیم ... گفتیم ... که ... خانه ... ... دیگر بار برافروزیم ... ... تا ... ...
... ... اگر شیخ را کرامتی باشد این چراغ ... ...
تا ... ... بکنیم ... بار برافروختیم ... ... و ... ... آوردیم و نشاند ...
و ... ... و جماعت ... اعتقاد آوردند **شعر** هر که جان ... ...
... ... یافت و ... ... اعتقاد ... ...
... یافت **حکایت** ... شیخ قدس الله سره ... ... سید
بود ... ... ابو سعید ... ... مدا

چون شیخ قدس سره سوار شد آن یوزه‌داران صد مرد در رکاب شیخ بر نشستند تا کنار دوالیوان کله از کوسفندان
کوهی یا قشلی بود داران آهنگ کردند که از انها شکار کنند گفتند شیخ همتی بسیار شیخ قدس سره فرمود
همت داریم که هیچ نگیرید آن قطیعه کوسفندان تند دیدند یوزها را رها کردند و حمله کردند هیچ
نتوانستند گرفتن و آن غلبه کوسفندان سلامت بماندند یوزداران از این دیدن تعجب کردند شیخ قدس سره
فرمود ما همت چنان داریم که هیچ جانداری از ما بی‌نیازد الحمد لله بر این جای کرد و استغفار کفت و روانه شد شعر
المنبوی نقش جان بجهان میبخشد • همتش کی بجان جانور آزار بود حکایت سید زین الدین کفت
از سید شرف الدین رحمه الله شنیدم که وقتی بخدمت شیخ قدس الله سره میرفتیم سه برادر بیش جماعت ترکان
کردیم که محبت شیخ بود نه و جماعتی از آن ترکان با ارادت با ما موافقت کردند و کوسفندی چند در پیش کردند که
بحضرت شیخ دویم تو بین نام ترکی بود وی با دعوت کرده که بحضرت شیخ دویم اجابت میکردیم مبالغه کرد
او را طوعا او کرها با او در راه آوریم کوسفندی بیاورد ما کوسفندان کر بود روان شدیم آن شب در راه بماندیم
چون احتیاط کردیم [؟] بیچاره مانده بود چون نظر با آن بود که [؟] بر او به خواهیم بود من
گفتم ما امشب بی سفره شیخیم کوسفند بکشیم و امشب بخوریم کوسفندی بیاریم آوردن و کشتن و طبخ کردن
و بخوردیم بامداد چون بحضرت شیخ قدس سره رسیدیم اتفاقا شیخ سهلی خورده بود و مجال ان نداشت دستور
شیخ [؟] بود مرا ایشان طلب فرمود چون بحضرت رسیدیم فرمود مهمانان را عذر بخواه تا فردا که [؟]
ایشان را ببینیم چون بیرون آمدم تو بین مبالغه آغاز کرد که البته مرا دستوری بخواه که نکرانی دارم جای [؟]
دستوری دادم برفت چون بامداد شد شیخ قدس سره بیرون آمد جماعتی توبه کردند و تلقین [؟]
سیدا اگر کسی اینجا با ارادت بیاید مبالغه مکن لیکن بکو تا اگر بکوید بخورد حرارت و ذوق ذکر در ره ترک کند
خود را ارادت و توفیق او را مردود و حاجت مبالغه نباشد شعر فَلَوْ كانَ لِي فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ •
ثَمانِينَ حَجًّا مِنْ دُمُوعِي أَغْرَقُ • لَأَفْنَيْتُهَا ثُمَّ ابْتَدَأْتُ بِمِثْلِها • وَهَذَا قَلِيلٌ لِلْفَتَى حِينَ يَعْشَقُ •
و چون احتیاط کردیم آن کوسفند که ما در شب کشته و خورده بودیم از آن تو بین بود و چون اثر اعتقاد
و بود نه کوسفند او بعطیه رسید نه او صحبت و [؟] حضرت شیخ قدس سره یافت شعر اذا المرء لم يتنك الجد
فالجد باطل و سعيك فيما لم يقدره مضيع حکایت پیر غیاث الدین اوسری کفت که در کیلان
شخصی بود که بر روی دریا می‌بود پیش شیخ قدس الله سره بفرمود تا بوقت و آن شخص را از کیلان با آوردند و شیخ قدس سره
وی را توبه و تلقین داد و فرمود تا بخلوت بنشست چون از خلوت بیرون آمد دستوری خواست و با کیلان
رفت و بکنار دریا رفت و میخواست که بعادت بر سر [؟] قدم نتوانست بر زمین فریاد و فغان آغاز کرد
و [؟] حال بر سر کرد و بالتماس انجا بحضرت شیخ قدس سره آمد و حال را بازکرد و بر فوات آن حالات
ازو شیخ قدس سره فرمود آن شخص را که ده روز دیگر در خلوت [؟] تا اگر چنان نباشد که خاطر
تو خواهد پیر فریاد کردن و حال را [؟] باشد آن شخص در خلوت رفت و بنشست چون ده روز
آمد سر در قدم مبارک شیخ قدس سره نهاد و کفت امشب تا [؟] بدیدم پیر شیخ قدس سره فرمود هان

میکویی

میکویی این بریدن بهتر است یا آن بحیات که مرغان میپرند شعر در فضای کوی جانان مرغ جان بکشود بال • ای
خوشا پرواز بیکاری خوشا آن [؟] حال حکایت پیر تو امیر و پیر حسن [؟] کفتند که تو بین دانشمندی از تبریز قصد
بیامد و بسیار سوالی با امتحان از شیخ قدس الله سره بکرد شیخ او را بخلوت بنشاند هر روز بیامدی و از شیخ قدس سره
سوالی جهد بکردی و باز بخلوت رفتی و یک روز شیخ قدس الله سره فرمود آن دانشمند را یک مسئله دیکر مانده است
امروز سوال کند و تردد دش تمام برخیزد هنوز شیخ قدس سره این کفتن بود که دانشمند در آمد و در حضور مبارک
شیخ بنشست و کفت شیخا یک سوال دیکر دارم و پس شیخ فرمود که من میدانم که ترا یک سوال بیش نمانده است پس
سوال کرد که در هر عصری چند صاحب کمال باشد شیخ قدس سره رو با سید شرف الدین کرد و کفت یک سوالی کرد
پس بجواب کفت که در هر عصر صاحب کمال بسیار باشد لیکن همه تکیه بر یکی باشد و آن یکی صاحب حکم باشد اگر عصر
خواهد همه در کار باشد و اگر خواهد همه را آب فرو بندد تا جوی ایشان خشک شود آن دانشمند در دست
و پای شیخ افتاد و توبه کرد و تلقین کرفت و شیخ قدس سره خلعتش بداد و بازش بفرستاد شعر نقطه دانش
مرکز این دوران است • کو درین حلقه مدار و مدد دوران است حکایت خواجه محمد تبریزی پدر خواجه عبد
العزیز کفت حاجی تاج تبریزی بود که او را اعتقاد پاک نبود کفت شبی شیخ را قدس الله سره در خواب دیدم که
بسیار بیشتر وی پخته میبودی و بر مردم قسمت میکردی و درد از آن وقت کنده [؟] بود من بیش رفتم و سلام
کردمی شیخ قدس سره روی بکردانیدی از طرف دیگر برفتمی و سلام کردمی روی بکردانیدی در پیش رفتمی و سلام
کردمی شیخ قدس سره فرمودی حاجی اعتقاد نیک کن در پای مبارکش افتادمی و توبه کردمی و چون از خواب بیدار شدم
علی الصباح برخاستم و بدر خانه شیخ آمدم و قصه بکفتم و از [؟] متوجه اردبیل شدم و بحضرت شیخ قدس سره
رسیدم و توبه کردم و نیک حال شد شعر یک تجلی ز طلعت جانان [؟] اند • جان [؟]
جان الرحمن اند • و آنچنان سالکان خاک قدم عشاق اند • زندکی با داده اند و جانها بخشیده اند حکایت
امیر بولصلح کفت در زمان پادشاه ابو سعید طاب ثراه خبر رسید که در اصفهان [؟] باهم
حرب شده است و قریب صد و پنجاه آدمی بقتل رفته پادشاه ابو سعید حکم کرد که پدرم نور علی و خواجه لولو
ورزقانی هر دو بروند و میان ایشان مصالحه کنند برفتند و آن مصالحه کرده شد تا که خبر رسید که
پادشاه اوزبیک لشکر کشیده است و بر مملکت پادشاه ابو سعید [؟] پدرم و لولو از این معنی
متغیر خاطر کشتند و در مراجعت شبی پدرم در خواب دید که پادشاه ابو سعید و امیر چوپان رحمهما الله با امرا
خود در کشتی نشسته بودند و کشتی در غرقاب افتادی و بر غرق و مشرف شدی و اندکی مانده بودی که غرق شدی
ناکاه شیخ را قدس الله سره دیدی که در آمدی و آن کشتی را از غرقاب بر داشتی و بیرون بردی چون بیدار شد
بشارت این خواب با لولو بداد که شیخ جواب لشکر اوزبیک داد و پادشاه ابو سعید و امیر چوپان را از این ورطه‌ها
و صورت خواب بازکفت و بیامدند و آن بشارت را اعتبار کردند تا که خبر رسید که اوزبیک منهزم شد و [؟]
باطراف ممالک خود بازکشت شعر چون [؟] باحوال جهان می‌پردازد • یک جلوه بسی کار جهانی سازد حکایت
مولانا ابو سعید [؟] کفت باری بحضرت شیخ قدس الله سره رفتم و احوالی که داشتم عرض کردم شیخ قد

آن احوال را حل کرد و آنچه حق بود بیان فرمود گفتم شیخ این احوال را مریدی از آن شیخ بایزید بسطامی رحمة الله علیه عرض کرد
و او بنوعی دیگر جواب گفته شیخ قدس سره گفت قول این نقل دیدی گفتم بلی دیده ام و بر حاشیه کتاب نوشته ام
فرمود برو و حک کن همانا که فکر من انعمهم فرو و تحقیق قاصر بود بیامدم و در خاطرم میگذشت که سخن شیخ را تا
کنم یا نه کیف ما کان کتاب برداشتم دیدم که آنچه نوشته بودم حک شده و محل آن خالی مانده **شعر** چون عیار نقد
تعلیم خویش دیدم بر محک • دفتر تحقیق خواندم حرف تخمین گشت حک **حکایت** هم مولانا یوسف گفت نوبتی
از حضرت شیخ قدس الله سره با جماعتی بر عظیم خانه کرده می آمدیم برادرزاده داشتم زین الدین نام که عطا
علی مستعد بود و بر دست شیخ قدس الله سره آن و هله ملاقات توبه کرده بود شیخ قدس الله سره او را باحتیاط تمام
تربیت فرموده بود و در احتراز از نامناسب مبالغه فرموده چون بیامدیم جماعتی سفره در پیش آوردند که لا ابوحه مسلم
تو بیکاران بود جماعت دست باز کشیدند مولانا زین الدین دست دراز کرد و لقمه از طعام در دهن نهاد و لقمه دیگر
کرکا بود داشتند شیخ را دیدند قدس سره که بیامد و طپانچه بر سر مولانا زین الدین زد در حال آن طعام در حلق او بماند
و امجالت مقرر نرسید چنانک امید از و قطع کردیم و چون بعد از آن بیابری با خود آمد و از آن حالت دمی خلاص یافت
که در مقابله او هر کالی و مانده بود او نیز گفت شیخ را قدس الله سره دیدم که بیامد و طپانچه بر سر من زد چنانک میگوید
ادب المحبوب و مرحبا باذی اسفر عن مطلوب **شعر** هر کرا تا بیدد دولت میدهد ترتیب او • دست او
دهد در تربیت تادیب او **حکایت** روایت از پیر محمد قولی از اولاد پیر ابو القسم خانقاه دار ست جهت آن
کر بعد از آنکه توبه کرده بودم و تقید کشتی شده روزی در حضرت شیخ قدس سره نشسته بودم و شیخ در وقت
خود و من پیش با خود افتاده بود در آن اثنا بخود بیداری تصور کردم در حال در واقعه شیخ را دیدم که با من عتاب کرد که محمد آ
فراموش کردی که در بلاد مرکل کلاه از سر انداختی و کله و جعد موی بر دوش انداختی و خود را بر زبان عرض
میکردی و در دوران نامیکردی این زمان خود را بسته میکنی در این حال بودم که ناگاه سر بر داشتم شیخ را دیدم که بمن
گفت بیدار شو بدانکه کار دنیا بیکردن تا دخود آنچه خواهند باشد **شعر** زنگ سیاه بیعو بر آینه دل کاین صیقل
اینه دموی باطل آید **باب هشتم** در ذکر سیرت بعضی **شیخ صفی الدین**
قدس الله سره زیادت بر آنچه در فصلها ابواب و فصول حکایات مشروحه مسطور شد است از مجاهدات و ریاضت و کرامات
اجابت دعا و ذکر لبس و ولادت و تحقیق و نور طلب و غیرها مرتبط بر بیست و هفت فصل که مجموع آن از روایات خلف و خلیفه
او شیخ صدر الملة والدین ادام الله برکته علی کافة المؤمنین است **فصل اول** در متابعت شرع صلوات الله
و سلامه علیه ادام الله برکته گفت که شیخ ما اهل بیت شیخ صفی الدین قدس الله روحهما و هو بصفوتی از کمد کوشر کارها
نشر اندیکا مسکن که سر سیداز ایشان نو لاین است که کسی را علما النجام آید اگر از ایشان خلافی در وجود آید کسی بر ایشان
خیزد تا اعتراض کند انا امیدان ارشاد فود و شهرستان وسیع باشد بر سر چهار راه مشارع صادر و وارد کر فضلای
عالم و علمای جهان الیجامی او و رحل انداخته باشند یکی عاشق بر بهیه و شاعیه مغبر بر دست حکم بکیرد تا کسی را
مجال التعرض نباشد اکرچه اندرین میدان سواری جز لالی • عاذکیر قوی دار نوبت سلیانی و همچنا
فرمود چون خدم ارشاد نوچه الکردست باید که جمع میان حقیقت و شریعت کرده باشی لعمة حقیقت داد کسی

شریعت نه بحوصلة مریدانداری پس شیخ صفی الدین قدس الله سره در مجموع عمر جهان قدم در متابعت شریعت و محو صلاة
مهاد که از و سر موی خلاف شریعت در وجود نیامد نه بقول و نه بفعل **شعر** حمی بیضة الاسلام عن کل خالع
و حاط حریم الدین عن کل شاغب • چنانک مجموع سفیان ملازمت کرده بودند مثال کتابش یا امتحان هیچ خلاف
شریعت نمیدیدند **حکایت** نوبتی مولانا ناصر الدین اردبیلی رحمه الله در مجمع خود با جمعی از علما و ائمه و غیرهم نشسته بود
و سخن شیخ قدس سره و مریدان او در میان آمد و هر یکی سخن طعنی میگفتند عاقبت مولانا ناصر الدین گفت لعون علیه
وکثرت مرید و قبول الخلق داری بغرمایی تا بر ایشان غلبه کنیم وکاتکاه ایشان بر شکنیم مولانا ناصر الدین گفت
ما را مجتی باید بر ایشان غلبه کردن که ایشان خلاف شریعتی بینیم انکاه شاید که بر ایشان بدان حجت غلبه کنیم لیکن
از غزیراکه در علوم مهارتی داشت و در آداب و سنن شریعت نظر و وقوفی تمام که گفته اند که مدتی ملازمت شیخ قدس سره از طریق
تفتیش باید تجسس کنند تا از شیخ قدس سره یا از مریدان چیزی که خلاف شریعت و سنت بینند و عمل سازند آن
کس بوصفی که کبری و بر انمیشاخت بیامد و بستاد و به منبر که مجاور شد و در مراقبه تجسس و تفطن میکرد **شعر** ازجا
کا همی خواست که بیند درنا • شد و روز تعاقب و تمام در شیخ را قدس سره خلوت و طبعتر آن میسود که بیشتر او قات بود باور
میان مجمع بوعظ حسن مشغول میبود و بیشتر تا با نیاز ی از رب کذشته هیجان مجلس میداشتی و کلمات طیبه میفرمود
و اکثر سر صدا مقال الداعی الشیخ قدس سره و مریدان او میدید **شعر** ما بینت مجموع سیر ایشان بر منهج سنت نبوی
و مقامات مقالات ایشان موافق شریعت دید و هیچ دقیقه که موجب تعنت باشد در آن نکرد با خود فکر کرد بچون بدید
شکر ما منوالی بهیچ کونه از ایشان خلاف شریعت و سنت ادله و هفتون صادر نمیشود و لیکن بعبرات که بدان الیق
بهم عمر و زیاد فی ریاضت و مجاهدت و ذکر علی الدوام و احیای شبها دائم از سر اخلاص و اعتقاد تمام
توبه کرد در حلقه این زمره آمد **شعر** چون هوای عاشقان بروی وزید • در دماغش شور سودا افتاد جان
در دی کشاند در دین • والله و شوربین و شهید افتاد • و مولانا ناصر الدین علی الدوام آنکس را استخبار میکرد تا اکنون کار
شش ماه بر آمد و اکثر در حلقه این طایفه در آمد و از مولانا ناصر الدین و اصحاب او صورت حال و اعمال و افعال و اقوال
این طایفه چنانک دیده بود باز گفت و بر هیچ حرکتی و فعلی و قولی ایشان که موجب تعنت باشد ظفر نیافته مولانا ناصر الدین
داد که این طایفه بر حق اند و آنچه ما خوانده ایم و میگوییم ایشان در عمل می آرند و آنچه ما بقول میگوییم ایشان بفعل می آرند
و دیگر بعد از آن انکار در کار ایشان نمیکرد و اخلاص بیش آورد **شعر** از خط متابعت تخطی نمود • بر منهج مستقیم سنت
میبود • و همچنان در تبریز در عمارت رشیدیه در مجمع عظیم که جمع کثیر از افاضل عصر که در فنون فضایل و نجوم ...
انکشت نمای زمانه بودند شیخ قدس سره در وجه سخنها و بحثها فرمود و کلمات میگفت که هیچ یک را مجال ایراد و اعتراض
نمیبود و هر یکی تسلیم مینمود **شعر** سبحان من جمع الوری فیه کما • جمع العلوم باسرها فی الصحف • و کلمات
و شطحیات چنانک از این طایفه منقول است قطعا و اصلا از شیخ قدس سره صادر نشد و از هر چه از آن نیز ...
نمیشد و اکر و سیل آن کنند از کسی از مریدان که از صادر شدی چنانک صاحب حکم و تصرف بود که خالی چنان
میکرد تا دیگر آن معانی در دل نمیکردی و حکایات کتانی که اکر بعضی ذکر در این ذیل خود در اندک بلطف
متعذر کرد مسطور نشد انجمله این **حکایت** درو لایت ... او در دیه ارو ... شیخ قدس سره چون

بگفت شیخ قدس سره بتادیب فرمود لا اشوان تخص لا اشد و باقی عمر لا الیود لیکن بوقت دگر گفتن و اهمه گفتن
و بنماز گذاردن کم باشد و دیگر تمام اوقات لا لیبود و تا آخر عمر بر حال لیبود **شعر** دست حکمت چون قبض و
بسط در کار آمدی ٭ جای هر گل خار و جای خار گل بار آمدی ٭ و سخنهای شیخ قدس سره که با اهل آن سخن میفرمود
چنان عیون بود که همه کس فهم میکردند چنانکه مولانا المحقق شمس الدین کیلانی رحمه میگفت که سخنهای شیخ را دو کس فهم کنند
یکی آنکه سخن دانسته باشد و یکی آنکه سخن شناس باشد **شعر** این رموز معنی معرفت را علم و صدق و کاملی باید
الاجه دانستها فلی بی حاصلی **فصل دوم** در مذهب **شیخ** قدس الله سره سوال کردند از شیخ قدس الله سره
که شیخ را مذهب چیست فرمود که ما مذهب مطلب داریم و هر چهار را دوست داریم و هر چهار را دعا کنیم و هر مذهبی
هر چه اشد و احوط میبود آن را اختیار کرده و بدان عمل میکرد و راه رخصت و سهولات بر خود و بر یاران بسته
میکرد و اینکه رخصت میدان تصرف را فراخ میکند و برخصت عمل نمیکرد و مذهب ما بنوا فاویل و مخفی کرده شد اهتمام
کار میکردند تا حدی که روزی دست مبارکش بر جسد طفل خود باز افتاد و وضو ساخت و شیخ صدر الدین ادام الله برکته
فرمود سوال کردیم از سبب این وضو ساختن فرمود والله که من هرگز دست بر آلت خود بازنتهاده ام تا شتم الاکه وضو
ساخته باشم از برای آنکه حق تعالی فرموده است او لامستم النساء و اینها از انسانند و دیگر آنکه مس میان ناف و زانو
خود ناقض وضو دانستی و نظر بمحرم و عورت خود ناقض وضو دانستی و اما بالا از هر چه در از وجهی از وجوه بودی
اختیار اشد و احوط کردی و هر چه در یک مذهب حرام بودی هیچ کوشش بحرام دانستی و آن از احتساب مذهبی و باختیار
فرمودی و در آن و مواهی مبالغه میکردی و میفرمودی که هر مریدی که او را فوق تمام محافظت شریعت باشد همچنانکه
که میوه گاه از پوست باشد و بحصوان باشد و محفوظ نباشد **شعر** فکم من علوم منطقه تحکم و باطله دین
و ظاهره ادب و همچنان فرمود که هر که شریعتش باشد طریقتش باشد و هر که طریقتش باشد حقیقتش باشد
هر که شریعتش نباشد نه طریقتش باشد و نه حقیقت و فرمود که هیچ مشایخ خلاف شریعت نگفته است هر که از معنی چیزی دارد
خلاف شریعت نکند و نگوید مگر که محمود فضل تعرض باو گفت که تا بیگر مجبوری بر خوان محمدی علیه افضل الصلوات
والتحیات نخورد محمد منزل است الله فی ارضه او گفت و اخلاق حجرات محمدی بیست هزار و هشتاد سال او را ادب کرده و در دنیا بخورد و خبر
و خاکش بباد بداد بدین معنی بود آلا الزان گستاخ سخنی **شعر** هر که او آب حیات شرع کرد ایدر دوی ٭ خاکش
آتش بادیه کرد شر بر باد قهر **حکایت** روزی مولانا شمس الدین محمد ذکر رحمه الله در حضور شیخ قدس الله
بود با جمعی دانشمند از صحابه باهم بکیر حشی کرده بودند که اصحاب شیخ بظاهر مشغول اند و تتبع سنت نمیکنند شیخ
قدس سره بدان اشارت فرمود بعلی دلوزی که برو و از بیرون زند کس را بجزان ناجی علی بر فتند که کس را در او درد
شیخ قدس سره بآن کس فرمود مسواکهای تمام یاران بیار هر کس مسواکهای خود در نظر نهادند فرمود مولانا
کردند سنت کند بی گفت اکنون مسواکهای ما و اصحاب ما انتم اکرامات بیار بیدید همه مجلس بود گفت ملا ای بتبع سنت
ما میکنیم یا شما همه منفعل شدند و بر وند فتند **شعر** یا ایها النا صحی عن مذهبی لتقتدی فیه منهاجی
منهاجی الزهد و قمع الهوی فقل لمن کان من ها ضی **فصل سیم** در مجاهده شیخ صفی الدین قدس الله سره کردند
برای لغایه رخ خود را دریوز جهد مجاهده که او قد خود را کیمیای قلب جهانی ساختن بود چنانکه شرکت مجاهدت

اوائل

اوائل تقلیل اکل و نوم و ترک لباس و اسایش نفس بر باطل بسطور کتاب سطورست ذات قمان فی قوادی بدی و قوای
ذات بما لی بدری **شعر** ملک المجاهدین مراد مشهور بعباد کوید که شیخ قدس الله سره فرمود با یکدیگر مجاهدت سر نوشت
رای بای او بوست بعقدها او را مجاهده کرد بطلوب کو بند **شعر** مرد باید دسو عرشی بالا اشد ٭ جامهای از تن
بر تن او خالی شد **فصل چهارم** در ریاضت او قدس الله سره در افتتاح شروع او درین مشارع و اختتام ایام دا عوام
بدین مشارع کر باختصار توفیق الهی بر کام نفس بکش بکام کرد و در زمان ریاضت نام کرده اند بود برحسب ان مولف
کتاب مکتوب شده است **شعر** در ریاضت جان بحق تو فوق تمام ٭ نفس را کش کیند در تمام اعظم **حکایت**
شیخ صدر الدین ادام الله برکته گفت از برای شیخ قدس الله سره در وقت خلوت عالی و بالتی در خلوت متماد لیکن
قطعا بر ای تا بمیت بلند و میان خلوت میبست چنانکه اسناد تمام بوابر بر فکر کرد ملایکا بودی که زانوها
صب میکردی و ابرار انو در محل زمی و قطعا و اصلا بهلو بر زمین ننهاد و در ریاضت تقدیم
شرح و بغایت مبالغه میفرمودی **شعر** دزین ابکما لاتنال من العلی فصعب العلی فی الصعب و التسهل فی التمهل
و تلحیدی بر نفس خود سخت میگرفت که بوقت افطار کشودی بحورد ملعقه طعام
کذم و یکی تنی ملعقه کرد بغایت کوچک میبود و بعد از نماز تراویح قطعا بعد از طعام دیگر
سیر شوی آورند و اصلا نمیخوردی و فرمود که بادی عصه خوردن نکردیم شیخ زاهد را دیدیم که میگفتی سر بعد از
چهل و چند سال ام که تو میخوری از دست بازداشتم بعد از این عادت مطرود باشد اصلا بعد از تراویح چیزی نخوردی
و وظیفه سنت سحور را بر عایت میفرمودی و چون خلوت بدین ترتیب گذشتی بعد دیگر در خلوت و اسایش
کرفته بودم بر میبردی از عالم روحانی و معاملات الهی و واردات فیض و تجلی چندان قوت
از خلوت بیرون آمدی بحیث که ادا البسطة فی العلم و الجسم قوت تمام بر وی ظاهر میبودی چنانکه
حال عید افسردی پیدا شدی که در خلوت بانواع اطعمه مشغول بوده است و حال آنکه
خلوت چنان بودی که **شعر** یقولون لیلی ان المحب نضو و انت سمین لست غیر مرائی ٭ فقلت لان
الحب الف طعمهم و وافقنی طبعی فصار غذائی **حکایت** ادام الله برکته گفت نوبتی طالبی با شیخ صلح معامله در حالت
عرض واقعه بر شیخ قدس سره گفت که حضرت عزت را دیدم و تقدیر دیدم که فرمود برو و شیخ خود را بگوی که در
شکنی و هر چه سقف بر خود نهاده
و قیچی خلوت مختصر کرده ام و هر چه اولیاء
اکنون من بعد خط جسم نهاده مشغول شو صورت واقعه معلوم کرده
شاید بیادم طیح کردن و بعد از تراویح بحضرت شیخ قدس سره بردم و گفتم چون بحضرت حق تعالی شیخ را از این
قدم **شعر** دین الرضی و التحنطوا القربة الکثرة
مجالس الدنیع المقلة المترفرقه ٭ و فرمود چون شیخ زاهد را اسم فرموده است حضرت میفرماید
امتثیر مرحبه باشد مجموع کشته و سیاه گشته بود
حرارت سعوبت که بر خود نهاده بود و نفس میزدی که از آن حرارت **شعر**

بالمّا بحرٌ فمن قومي فقلت لهم الناس ترحم من في قلبه نار · پس با مبالغه تمام بکردم تا بار زملعقه کوچک
بلند و ملعقه از شود بای آن طعام تناول فرمود **شعر** دردی نوشان حرف دل دکانسه رحوده اند تا بعید از کی
این دولت بیت اشان رسید **فصل بیست و هفتم** در فراست شیخ صفی الدین قدس الله که بنور الله از مناظر وقت سینه
خواطر [illegible] بر انسانی اشراف بود و [illegible] منوالی که شرح احوال کبران و قدس سره صادر و ظاهر شده
کردان شده و امکنه متعدده در صفحات اوراق مشروح شده است **شعر** الناظر بنور الله [illegible] بود دنیا [illegible]
اهل حقیقت روشن است · از فراست خاطر او تا بر گنجینه سینه اسرار مردم صد ر و صد روزلت **فصل بیست و ششم** در اجابت دعای
شیخ قدس الله که در حضرت ذی الجلال مقبول اقبال یافته است [illegible] اجابت گشته و کار [illegible]
نامان بواسطه آن بسامان آمده بر وجهی که بعضی از آن بر سبیل [illegible] کتاب مرقوم [illegible] نقل در گنجینه الطاف [illegible]
ایزد [illegible] **حکایة** پیره جبرئیل گفت که نوبتی [illegible] غله [illegible]
[illegible] بود [illegible] که غلات [illegible] چه چاره است کردا [illegible] جماعت [illegible]
استغاثت بشیخ قدس الله سره آوردند و شیخ در خلوت نشسته بود ایشان بیرون تضرع آغاز کردند شیخ قدس سره
بشنید فرمود [illegible] استصوبت حال [illegible] گفت شیخ [illegible] دعای کرد و از خلوت بیرون آمد [illegible]
[illegible] **شعر** [illegible]
[illegible] **فصل بیست و هفتم** در خلوت و اوصاف **شیخ صفی الدین** قدس الله سره
که سر اوقات لی مع الله [illegible] [illegible] رعایت [illegible] بود [illegible]
مبارک [illegible] اضطجاع [illegible] و چشم مبارک [illegible]
او [illegible] ترتیب ترکیب [illegible] **شعر** در خلوت دل محرم اسرار [illegible]
جان [illegible] **فصل بیست و هشتم** در زهد و ورع و تقوی **شیخ** قدس الله سره شیخ صدر الدین ادام الله
گفت که شیخ فرموده است که ترک حرام واجب و طلب حلال واجب و ترک شبهات سنت است [illegible]
و زهد آنست که بانکه حلال قناعت کند و ورع آنست که [illegible] استعمال [illegible]
دارد و زهد [illegible] آنست که ترک محبت دنیا کند [illegible] و با آخرت مشغول شود و ورع آنست که [illegible]
از ما سوی الله [illegible] و تقوی آنست که از خدای تعالی بترسد و از هر چیز [illegible] **شعر** [illegible]
[illegible] زهد و ورع و تقوی [illegible]
و شیخ قدس الله سره ظاهرا و باطنا بصفات زهد و ورع و تقوی موصوف بود [illegible]
[illegible] بود [illegible]
میکرد [illegible] شیخ [illegible] جواب فرمود اگر چه [illegible] حلال [illegible]
[illegible] صوفیان [illegible] و دیگر [illegible]
[illegible]
[illegible] شیخ قدس سره مستخلص کردانید و [illegible] مسلم داشت و وقتی که جماعتی [illegible]

قدس سره

قدس سره می آمدند بدیشان میفرمود که وقتی که پیش ما آیید باید که [illegible] دست [illegible]
[illegible] باشد [illegible] دنیا [illegible]
[illegible] **حکایة** [illegible] ادام الله برکته گفت که نوبتی [illegible] که شیخ قدس سره در دیه [illegible] بود دیوار [illegible]
و شیخ قدس سره آنجا حاضر [illegible] و نظر کرد و فرمود که این [illegible]
[illegible] بود · [illegible] خود [illegible]
[illegible] **شعر** [illegible] خانه [illegible] · و شیخ قدس الله
انعام سلاطین [illegible] قبول نکردی [illegible] و قبول نکردی [illegible] شیخ را املاک [illegible] سلاطین [illegible]
ادرار [illegible] املاک [illegible] آن نداشتی که کسی نام ادرار [illegible]
در حضرت او [illegible] **حکایة** قتلغ ملک نام [illegible] سلطان [illegible] بود صاحب ارادت و مرید شیخ قدس سره
شده و شیخ [illegible] و از معامله شیخ [illegible] مصاحب معامله [illegible] قناعت
کرده بود [illegible] کرده بود و از آنجا معاش حلال میساخت و [illegible] وجه حلال از برای شیخ قدس الله سره
میفرستاد [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
شیخ صدر الدین ادام الله برکته سوال کرد [illegible] قتلغ ملک [illegible] وجه حلال [illegible] میفرستد و شیخ
که حلال است [illegible] فرمود [illegible] حلال [illegible]
[illegible]
[illegible] **شعر** [illegible] **حکایة** خواجه عبد الملک
[illegible] گفت [illegible] شیخ قدس الله سره [illegible] در خلوت [illegible]
احتیاط کردم هیچ چیزی نیافتم مگر [illegible] در خلوت بود [illegible]
شیخ [illegible] احتیاط کردم هیچ در آنجا نبود مگر [illegible] قتلغ ملک
رحمه الله [illegible] در خلوت [illegible] چون باز آمدم شیخ قدس سره
[illegible] خلوت [illegible] هیچ چیزی در خلوت نبود [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره فرمود [illegible] **شعر**
[illegible] **حکایة** شیخ صدر الدین ادام الله
گفت که [illegible] شیخ قدس الله سره از برای مصلحت [illegible] رحمه الله
شیخ [illegible] قبول [illegible]
آمد [illegible] شیخ قدس سره گفت [illegible]
که [illegible] محمد مصطفی علیه الصلوة والسلام [illegible]
[illegible] فتح مکه [illegible]
اگر [illegible] سلام [illegible]

و مخلص شد **شعر** حیثی کان نه دل آید که بجای جز بجان · سخن کز جان برآید نشیند لاجرم در دل **حکایت** خلد
برکته گفت که هم درین سفر شیخ را قدس سره در خلخال امیر دمشق خواجه فرو آورده بود و در او سفر میکرد شیخ قدس سره و
اصحاب او همه بودند سید جمال الدین از اصحاب شیخ روزی دو چیز را از انجیر در سیم دو زفیری بعضی در دست در واهمه
کرد که آن سپید پوستیده بود و یک نقطه سیاه بر آن افتاده از برای شیخ یک شیخ فرموده که این لقمه دمشق لحیمی خورده
کمی یکبار لقمه خورده ام شیخ گفت اگر خواهی که تمام سیاه شود یکبار دیگر بخوری **شعر** از تو دگر حالی بیا هل اندود · جز از
آتش عصیان ناید **حکایت** ادام الله برکته گفت اگر کسی چیزی از برای شیخ قدس سره بیاوردی از ما کولات کر لایق حوصله
مبارک شیخ نبودی حق تعالی بغیرت لطیفه بیاخت که بحوصله او میرفت همچنانکه بود که شیخ قدس سره برای غریب قربت
چند بولایت اردبیل سید کریم اقشنوی به بدیع شمس الدین محمد شیخ الحانه فرو آورده بود و بخانه دو نوع قند حاضر داشت یکی حلال
نخریده و یکی حرامی که ساروتلمش ترک آورده بود و کریم با مجال در خانه نقش نبود و بگفت کرد بخلاف شربت با آن زد بعد
از آن قند حرام شربت ساخت و در آورد نزد کاسها و بر طبقها داد و شیخ قدس سره بر صفه نشسته و در نظر شیخ نهاد
کریم دریافت که از قند حرام ساخته از عظیم منفعل شد و غیرت آن گفتن و درین حیرت متحیر شد و شیخ قدس سره
قربت در آن غمیز بود و بسیار توقف کرد که ناگاه گربه انبوه در حجره برآمد طبق جست مجموع آن کاسهای شربت
جان بریخت که یک قطره باقی نماند و از ولایت شیخ آن حرام بحوصله او نرسید **شعر** دست فرمان هوا اگر بکریبان
نرسد · ایمن او پای درین دامن فرمان دارد · از همه خاطر دو پرده عیب ماند · هر که از سابقه لطف نگه
بان دارد **حکایت** در همچنان ادام الله برکته گفت که رعیت دلیجی بریانی حرام از برای شیخ قدس الله سره بیاورد
و طالبان چنین از آن به بریانی حلال بیاوردند و طالبان در نظر آن مرغ کرهنه نقش آن شد کردند که انعش هم بسوی
اما عظیم متوجه خاطر بودند که مبادا که آن بریان حرام بحضرت شیخ برند و میفکر بودند تا عین مرد دقیقه افتاد
و ایشان درین فکر و اندیشه که ناگاه سگی در آمد و آن بریان حرام ربیش الدید بود و ببرد و بریان حلال باز ماند **شعر** دیدن
حفظ او را که دارد سنظر · از همه غار بدیکاه · و بکه دارد نگاه **حکایت** پیر احمد بن یوسف گفت که از سولان کار
الدین کفت که چون از سلطانیه بحضرت شیخ قدس سره مراجعت میکردیم برده ابر سیدیم شخصی چون شبر تلم از کی
از دیر سوق بلدی ماهی چند بیابکرد بیاوردند لیکن با کثرت سکین بیابکرده بود و در دهن نهادو گفت شیخ
فرماید که بغیر نخجام شیخ قدس سره با انگشت مبارک یک ماهی را بکرد و اینک فرمود تو بسکوتی بخوری که بغیر نخجام
و این ماهی سکوی بعد از کنن نخجا انچه توانم خوردن **شعر** ما یم نهان شناس اسرار وجود · از نحن دل بر زبان
موجود **حکایت** ادام الله برکته گفت که جماعتی پیران شنیده بودیم که در تکاب مقابر دیه الوکوردی کرده بود از تستر
کرد کوشت مکه در آن جاهی که در آنجا و سمن و زر و سیم و دویستر مجموع ان یا بید دیدم است که وقتی در آنجا الما
هضد کردیم که از آنجا انشکانم نشان نهادند بوده آن گور بود لیکن خست تغلیظ و هم کرده بود و سنگی بر آنجا بود
کجونه عصا بر آن بیرون دم صدایی برآمد چون خواستم که آن سنگ از سر جا بردارم شیخ قدس سره بخور نشسته بود با کاه
نظر مبارکش بر سر افتاد که انجا انشاد بودیم و هر دم به کار بودیم دست مبارک بر دات فعل لحی از مستعجلا تخید
قدس سره تنافتم فرمود که اینجا چه میکرد بگفتم چیزی گفت اگر گوکفتم از جای بعینه انجا که شنیده ام در آنجا چیزیست باز نگاه میکنم

درز

و سر چاه بر میداشتم که شیخ اشارت فرمود بحضرت شیخ رسیدم شیخ قدس الله سره فرمود فرزند آن جا نخیز انتهی
کرد در خانه هیچ دوست منزل و ملک و شموی که خانه بر اندازد لیکن ای فرزند ندیدی آن که گنج بدست هر چه حاصل
تو آمد کردن نظر التفات بر جا نخیز انداز د لیکن آن کردیم روزی دیگر معلوم شد که مجموع آن برده اند **شعر**
گنج دنیا همکی در نظر همت او · کاه برکیست دران صرصر استغنا نبی **حکایت** روزی مولانا جمال الدین
قاضی و مولانا شمس الدین توکل واعظ اردبیلی رحمة الله علیهما بحضرت شیخ قدس سره رسیدند شیخ از دیر نه دیر
انبار خانه نشسته و کنده از انبار خانه بر بام میکشیدند سوال کردند که سبب چیست شیخ قدس سره فرمود
[illegible] اشتضو را فتاده است از آن سبب که خادمان در بر کوب خبط کرده اند و ایشان که در مطبخ ما نبود کم
رسیده بود خادمان اندکی ده کیل قرض کرده بود نه و بیار او به صرف کرده و هنوز عوض آن نداده و لاجرم
آب باران سقف انبار خانه فرو آمده و جمیع در گندم افتاد و مولانا گفتند شیخ این گندم مجموع بیار نظر او وصا
و نجاند و رنا او بر صرف فیر و نفر مود که آن حق خادمانست از ادای تلخی بار و این صدقه بر ایشان بود تا باری دیگر از تو
تمام بیهوده نرود دیگر باره کرتی بیاد نه و چون احتیاط کرده نیجا آن ده کیل که ادای قرض نکرده بود نصیب کلی تباه
شده بود **شعر** یا بخبر و بیع زنا اگر فوت شده · شکر انه دهیم و صد عرامت بکشیم **حکایت** پیر حیرنل گفت
بوقتی که شیخ قدس الله سره از تعبد در احیت میکرد شب منزل ما به اسفند یا غ بود و مرحوم عبد الرحمن
مولانا عز الدین و اعلی رحمه الله از برای شیخ قدس سره طبخ میکرد و هر شب حلیم کندم میساخت آن شب نیز بعادت
ساخته بود و سرقرغان بخمیر کرفته و من در خادم در پای مبارک شیخ بر کنار کفش بودم نظر کردم سگی دیدم
بیامد تا آن حلیم را از لب قرغان میخورد و من نمیتوانستم بکسی او از داد که میترسیدم که شیخ قدس سره از جا
و وقت خود باز آید کسی حاضر نبود که با ذکویم با عبد الرحمن مراعی تکفتم عبد الرحمن گفت سگ خورده باشد و
التفات نکرد با مداد که وقت غذای شیخ قدس سره بود کاسه از آن حلیم کندم بر عادت داد و در دوش
درین فکر و غد غده بودیم تا که شیخ قدس سره بمولانا عز الدین مراعی رحمه الله فرمود که ما امروز بخیب و از
غذا خوردن معاف داریم لیکن آنا ریابید تا بخوریم بیاوردند از آن نان شاد شد فرمود عبد الرحمن کاسه
حلیم پیش بروخود مولانا عز الدین نهاد با اتفاق با پای مبارک شیخ قدس سره بر کنار نشسته بودیم چون از شیخ آن کرامت
دیده بودم که طعام احتراز فرموده و من اضطرابی بود شیخ قدس سره سیو و ولایت دیافت فرمود چه میکویی
گفتم خبر از انگشت پای مبارک به سینه من نهاد که چه میکویی باد گفتم خیر فرمود حق تعالی مومن را از طعام که بان
نباشد نگاه دارد **شعر** آنچه دل که دعوی را بود عمل داد · ایزد همه در تحفظ بروی بکشاد **حکایت**
ادام الله برکته گفت نوبتی به ابایی شیخ را قدس الله سره دعوت کرد شیخ اجابت کرد و او دعوت عظیم جمع شکر و نیکو
بر دیجون سفره بکشید نگفت شیخ بسم الله شیخ فرمود هر که ارادت دارد بخوید گفت شیخ میخوام که خدمت بخود
و انخاج کرد شیخ قدس سره فرمود با لایکو نقط باد نکوید و کاسه نو کرد و معراسیکوید بجو حدث کوه
موصندمانقط مرید بیم سوال کردند که شیخ از خواجه بدل یک میکند فرمود آری معامله شرعی و حیله نیکند
جمیز باز دید چنانکه چون شیخ فرمود بود ربا میخورد **شعر** هر که ادین بیاورد لیفاهت · چنین

طعمه آلوده بیالاید دست • وشیخ قدس الله سره کسی کرده بود مریدان را بکسب فرمودی و از گدائی منع کردی و گفتی کسب
کردن سخاوت زیادت کند و در طاعت بیفزاید اما گدائی کردن بخل آرد و دل متفرق کرده اندر عبادت کاهلی کند و همچنان
شیخ را قدس الله سره نذر نبوده است که همچنین است که دیگر مشایخ را نذر بوده است و زنبیل کرده اند اما گفت فقرا
نذر و زنبیل کسانی را کرد سوال کردند که چون شیخ اعلم بوده است و دیگران اهل کشف گفت علم بی تربیت
و علم و لایت شیخ ما در قیامت پیدا شود **شعر** چون علم بر طارم این طیلسان کردن کنیم • منت این خاکیان
همت دون چون کشیم • لاشئ دنیا کجا این هو دیج هست کند • در فضای لامکان چون نشاید کلکن کشیم

فصل نهم در بیان کلام **شیخ** قدس الله سره ٥ شیخ صدر الدین ادام الله برکته گوید
که دایم شیخ در خلا و ملا بنصیحت و تربیت خلق مشغول میبودی و دایم الکلام ناطق بالله و والعظ لله بودی و اکر
چه در خالت بودی با عیال خود دایم النصیحت بودی و طول کلام متحمل نبودی و اکر عذوبت الفاظ و غرایب
معانی و عرضوبت قلوب قاضی و داد میبودی و انکس که استماع میکردی کوش هوش را خاموش میداشتی و شیخ اسنی
کر بلی لحظه از وجد اشتدی با هر یکی بقدر استعداد و حوصله او سخن کفتی چنانک از استماع انفاس نفیس او
چندین هزار دل مرده و جان پژمرده حیات و ذوقی و طراوت تعلقی یافته بود **شعر** فکانه عیسی ابن مریم
ناطقا • یهب الحیوة باکبر الاوصاف **حکایت** ادام الله برکته گفت که سلطان ابو سعید طاب ثراه بخدمت
شیخ قدس الله سره آمد شیخ قدس سره از عدل و احسان سخن آغاز کرد سلطان ابو سعید گفت که شیخ التحقیق سخن نیکو
و شیخ بغیر از مواعظ حسنه در عدل و احسان چیزی دیگر نگفت ادام الله برکته گفت گفتم شیخ چون است که غیر از برای
کرم و یاران از حقیقت سخن میفرمایی و از برای چنین پادشاهی شیخ قدس سره فرمود **شعر** کسی را که هر در افسانه آید کم
کسی کو هر بد دیوانه کردد بدار که من سخن سکفتم او مشتری آن سخن شری یکست فکلم الناس علی قدر عقولهم
کسی را مایه خرمهره باشد که بجوید او کوهر شوار فروختن و کسی که از عطار دارو تلخ خواهد تا شیرینی
فرمش او را عدل و احسان بجز دوا ان ابی کفتن **شعر** بهر بیماری عالم این بین دادا التفاء هر بصری را علاج
هر یکی را شربتی • ووقتی که کلمه در کسر غیبی یا لکفتی چنانک در ابواب سابقه نوشته شد است
از کلمة الحق فرمودن او با سلاطین و امرا و قضاة و علما و سایر طبقات مردم **شعر** در کشتی حق سخن خلاف
مر قلیص نون نطق الاسلام ادی **فصل دهم** در تواضع و وقار **شیخ صفی الدین** قدس الله سره در تواضع و فروتنی
انچه فروتن تر کسی بود از دانستی و با همه فقرا و ضعفا و صلحا متواضع میبودی با وجود جلالت و عظمت
و دینوی چون دل از همه خود ترکم تری **حکایت** ادام الله برکته گفت که در اواخر عهد شیخ قدس الله سره باری دو
معیار غلبه همه کرد شیخ در آمد برودت در مجلس شیخ زد تا کر شیخ از برای حق تعالی ما را در آخرت
شیخ قدس سره کبر دو دست مبارک را در هم فرمود که خدای تعالی تو چنان است که بهشت یکی و دوزخ مرتعیر
کر لا کرکم انام وحیه عمل دارم که باز لا ابو بهشت باشم **شعر** جاهمصبی یک عالم زین سخن چون شیخ زند
تا که هر یاد دان عالم حیه عالم سرد هند • وا ان تواضع دوقتی نتیجه چنان افقرا و غربا و عبادت
مرضی عیادت عام دنی و نیستی و فروتنی تاجری دستی کرم کر من نکفتی و آکر دنیا و فخر اجتماع افتاد کی بلقلم

مرکفتن

مر کفتن من کفتی بصیم میم نیز شیخ از برای انک دیس انا بیت لهت **شعر** چون قدم از ما و من بیرون دران عالم بیند
از وجود خود کرد مانا من چون دم زنس • و چون در کلمات طیبه و مناجات کرم شدی سخنانی بیرن عجیب سوال کردی
سوال کردند شیخ عجایب غرایب سخنها میفرمایی کرد هیچ جانی و در هیچ مقالاتی نسبه ایم در جواب از سر تواضع
فرمودی که چیزی نمیدانم و از برت دیده بوده ام اما بعجب آن بر نک دیده ایم و دو سه کلمه از و یاد کرفته از ا
از برای شما میکو ییم و تواضع در طاعت در قضا و داشتی که هر روز علی الدوام ورد تلاوت کلام الله داشتی خود
برفتی بسر صندوقچه که مصحف بود تواضع و ادب هرچه تمامتر مصحف کلام الله العزیز را بیرون آوردی و بر
سر نهادی و بیوسیدی و انکه بخضوع و خشوع هرچه تمامتر بخواندی و دعا کردی و باز مصحف را بر سر نهادی
و بوسیدی و در صندوق نهادی و بیغمبری و اهل آمدی **شعر** تا شد فرمان حق را چون چنین عزت نهاد • لاجرم
نامش بران سر تا قدم عزت فتاد **حکایت** ادام الله برکته گفت باری شخصی از اهل زمان نزد شیخ قدس سره از در در آمد
و مصحف بدست کرفته و بنشست شیخ قدس سره از و بپرسید که حیث کرد دست داری گفت مصحف شیخ قدس سره
طلب شد و در اسناد و او را سخت بخایید و فرمود که بچون را نزد ردد آمدی چرا صلوات نهادی تا ما بر مصحف است
و احترام نمیکردیم و حق تعالی این کتاب را بالعظمت و انه لکتاب عزیز عزت داده و عظمت نهاده است و ارباب
مخلوقی کر سمت باز بچه باطل بود در وی راه نیابد بل باشد و عزت مید آن بنظر تو او کرده از برای مصحف
کلام حوادث و در سقط عرنیه لا یاتیه الباطل من بین یدیه و لا من خلفه تنزیل من حکیم حمید بهر روت
و محصول اغراره هرچه تمامتر باید کردن **شعر** تواضع را بو صنعی کار فرمود • که در نعمت هر اکرم عزت افزود
حکایت دانستید که فرمود که شیخ قدس الله سره اعزاز و احترام علما و سادات بغایت میفرمودی
و تواضع مینمودی علما را سبب علم و سادات را سبب سیادت و هر حکمی که سادات بکردندی تحمل کردی و هم
التماس کم کردندی مبذول داشتی از جمله سیدی بود بس تند خلق و تیز مزاج و هرچه بگفتی دست نشستی
کردی باری بدر سرا و بیه با خادمان مریدان آغاز کرده و سخنی در حضور شیخ قدس سره از برای تمکین آن سید عادت
تواضع بیش آورده و کردن مبارک فرو داشت و گفت هر حکمی که میگفتی مطیع ام تا آن سید را سورت غضب و وی
دنشت **شعر** زهی خلق کرد ابع کمال مروری کردن • دران دفعه تو اصغر ادین غایت بهد کردن •
و تواضع شیخ قدس سره غیر تکلف بودی و سلام فاش کردی و در صحبت مجلسی لشستی دایم متبسم و تبان بودی
و تواضع در صحبت یاران از تکلف بر تعنت چنانک مرد را بنهادن معزا و مبرا میبودی و بجای اعیاد دیگران
منع میفرمودی و در نعت خلق مدح و تملق نکردی و هر کسی را بعزت تد و با وباد ستیج اندکی از تواضع دور
بنسبت با دو دولتان از اهل صلاح عزت داشت با سلاطین و پادشاهان ظاهر و اهل دنیا باو قار و عمکین بودی **حکایت**
پادشاه ابو سعید طاب ثراه چون بخدمت شیخ قدس الله سره در آمد او نیکمسی و شیخ آن معهان در مجامع بود پادشاه
هیچ اثر با استاد و معنت التفاتی وقف حضور شیخ و چون شیخ قدس سره حجره داد عقوبت لباخت و در کنجی
کذارد و معانی میان آن شاه کرده بیرون حقیقه در سر بعضی مکرر بیک از مریدان کفت اکر شیخ دستار
جامه نیکوی بو شیدی نیکو تر بودی گفت این بعلی ما بیستانی از ابتی عجیل کرچنین باشد ما را انتقات نکند

هر کس باطن خود را از برای حق بیاراسته است شعر ولئن کبرت عن الملابس والحلی و بدا الملابس والحلی تشرف
ما لبست یکسی و هو اشرف تبعة ی کل عام مرة و لیحف وجود در کسد و پادشاه شرف زیاده دست بوس در یافته
نشستند پادشاه سخن هم چنان میگفت که با کودکی گوید روایت کرد از شیخ العالم البحر رامین الدین تبریزی رحمه الله
که او گفت از وزیر غیاث الدین محمد رشیدی رحمه الله شنیدم که او گفت پادشاه ابو سعید طالب ترک گفت پادشاهی رابیش
من وقعی نمانده است گفتم چرا گفت از برای آنک آن روز که بزیارت شیخ صفی الدین قدس الله سره رفتیم چون او به
نزدیک دیدیم از اجر ساخته درد الفکر کردیم که زهد در بیت کمتر کنج چون درد او به رفتم خود را در عالمی دیدیم که هر که
خلق انجا لسوح دریم میرزدتر و مرادان عالم بعید نکاهی نمی‌نمیخید ندرد ارمیانه گفتم نه من پادشاه ابو سعید که شد
بلی آری اما پادشاهی تو در اینجا انگیخته از برای آنک درین راه چیزی دیگر می باید و ما او برا د و فلی نهند شعر و مرید در ره
دعقل جان نکنجد در عالم خیر لفظ بیان نکنجد تاج و کلاه چه باشد در مجمعی که انجا شاهی و پادشاهی از ویاسی
چند نهانی بر آمد دیدیم که شیخ مرا در کنار گرفته و گفت فرزند زهد بیش ماسه کند اهل تماشا کرس متاع الدنیا
قل متاع الدنیا قلیل فرو آورده این و همان طایفه بر انست که سر بدنیا و آخرت فرو نیارند تا مطلوب نرسند اما
زاهد بسما ابا باشد اما شعر در عالم فقر مفلسانند کس در شاهی و ملک هر دو عالم بازند پیر دست شیخ سر نهم
و شیخ مرا گفت ابنج دیدی از دولت و سعادت تو بود و انچ دیدیم بدین عالم عوض باندار از سبب این پادشاهی بود که
شده است شعر ابنج بر خاک سر کوئیت گدایان دیده اند دیدن شاهان نخیال آن کجا جستن بجو لب و در آن مجلس
کر لسته بودند تا کا نعمد ادخوانان که حلا داد پادشاه ابو سعید بود در آمد شیخ قدس سره منع و موده را که
او را و گفت که خانه دو دلیش عوران فایده نداشت در آمد و بطرف دیگر نشست شیخ قدس سره روی بکرد ایند و پشت
با او کرد و وی بار نیز کرد و چون سفره در آوردند شیخ قدس سره بان لقمه سلطان ابو سعید را دو بان لقمه بوزیر
غیاث الدین نعمه ادخوانان نیز التماس کرد و شیخ التفات نمیکرد پادشاه با وزیر اشارت التماس میکرد که شیخ لقمه
سعد ادخوان دهد پس با جاز شیخ قدس سره بیش جسبیل لقمه از لب اب برداشت تا سعد اد خوان زد او نیز
انکار دوی بیارید سلطان ابو سعید کرد بر عوض و فرزند کرد کا کالی دربند از باشد و شفاعت کرد تواند
کرد گفت اکنون حق تعالی کفتر است که ترا کناه کار و دندان بروی نامحرم نظر کرده حرامست بعد سلطان
پیش ملازمان امدات که ما دعا کنیم اتهم تمام نظر کرده بانم گناه کار با شم دعای کنا کا چگونه مستجاب شعر
دیدن فرهود بر زبان آبیدهی در سر بز مرده اگو فرخ ای ... وسلاطین امرا کر پیش شیخ قدس سره امدند
پیش اهیجان نشستن که غلامان پیش خواجه و ادام الله گفت کفت که شیخ قدس سره فرمود که پیش اباى دنیا جو
داروتی بیاید کرد که ایشان پیدا نه نکرد که مکر طمع چیزی کرده اند از ایشان بان کار شوند شعر شاهی بجوی بیما
نابه یار لرها ناعکبوت عنقا شکار در نظر نیود دنیا بو تر یافصل یازدهم در حلم و حیا شیخ صفی الدین
قدس الله سره ادام الله برکته فرمود که حلم شیخ قدس سره در ان نصاب بود که اگر فرزندان و یا کسانرا و کوه
وبند کانرا چیزی فرا بحق بحق در روی بیادان او گفتندی تبسم کردی و خنده بدی و منغص نشدی و تغشم نکردی که ا
ظالمی کی یکی کردی تیرخ قدس سره بالعو کردی فیا بحق با استان کفتی عیاذی یا بعدا به و بر بیان حاشیه

که عوض و جزاء آن سیئه سیئه مثلها نکند شیخ بمجال بدادی و فرمودی او در حق ما بیان نکفت سم هیچ مکوید که اگر
شما چیزی بکوید عوض کرده باشید صبر کنید تا حق تعالی عوض کند و در انجا اهد شعر ان کان عندا علیک یوما
جانی فاله لمن غدا مکانا فی کا نی حکایت نوری حاجی حبیب بر اذا دیلی رحمه الله بیامد و شیخ قدس الله گفت
که ملا نا عبد العزیز مرهشتی در حق شما چنین و چنان گفت شیخ فرمود حاجی حبیب از عجز او میکوید حدیث میکویند
او از این بولحیی گفت ما شنیده بودیم حضرت آمد و انجا میکو یا نیزا تو کفته او نکفته است با فی اکر در نوعی ما
در حق ما بد کوید او کویند و شما هیچ مکوئید اما در حق شیخ ملحبی بکوید شکسی بد ندان باز کنم شعر
ولا خیر فی حلم اذا لم یکن له بوادر تحمی صفوه ان یکدرا حکایت ادام الله برکته گفت بار شخصی دیگر
با شیخ قدس سره تزاعی آغاز کرد و زیاده شد خواستم که ویرا زجر و منع کنم شیخ قدس سره فرمود یا باجی مکر کرما
این عالم را بحلم و سکت کرفته ایم از ان دل اداری آید و دل ما در حق خلق از بیش خود را میداند باشد این صحبت
میکنیم سوکه این چنین کنی شعر ذاتک محض الحلم فی محض قدرة و لو شئت کان الحلم منک المهملا و در
میان شیخ قدس الله سره حیای بود که بوت چشم سیار از خدا گایبین داشتی و هر گز بخنده در روی خلق نکفتی که
خلق شرمسار شدندی ادام الله برکته گفت که از شیخ قدس سره از حیا سوال کرد فرمود حیا آنست که از حق تعالی
شرم داری چنانکه از خلق چیزی شوان کرد و گفت از ایشان شرم داری باید باحضرت حق تعالی چیزی نباید کرد که
خدا و رسول خدا باشد در قیامت شرمساری بایدی بردن شعر فلا و الله ما فی العیش خیر و لا الدنیا اذا
ذهب الحیاء حکایت ادام الله برکته گفت که شیخ قدس سره از غایت حیا هرگز در خانه خود از برای تفرح چیزی
نخواستی بلی نوبت خلاف طبعا و چیزی طبخ کرده بودند و مزاج سیار کثر میخواست که چون خانه از ارت و ملازمان
تو چل چیزی نخواهی و تو مایی فرمود شرم می آید از برای نفس خود چیزی خواستن و در ان زمان نیز کم در خانه
کا و حبش داشتیم از و الدن خود هم چیزی خواستن از برای نفس خود شرم می آمد و هم چنان بار دی شیخ قدس سره
تشنه بود و بنایی بوی از طعام ساخته بودند از برای او پیش دند الحاح کردند که چون بخورد و فرمود یا باحی
که شیخ زاهد قدس الله روحه نخورده باشد از شرم چگونه بخوردن شعر انحر و حیا آه روی حو لب دارد در حضرت
حق چه آید و بیت عظیم فصل دوازدهم در توکل شیخ قدس الله سره ادام الله برکته گفت چون
پیش مشایخ سلف توکل ترک اسباب شیخ قدس سره میفرمود با سببی از حق تعالی دیدنم از توکلات و هر انچه سو
است در طاعت و طلب در وصلا الحاجات بجا آوردن پس توکل بر خدای تعالی کردن و ملاحظت اسباب در توکل قدح
نیست بدلیل انکه در کتاب ترمذیست که اعرابی در مسجد پیش پیغمبر صلوات الله علیه آمد گفت اشتر ابندم یا همچنان توکل بکنم
رها کنم پیغمبر علیه السلم فرمود شتر بند و انکه توکل بر خدای تعالی کن حکایت شیخ قدس سره در ایام ماضی کندم زمان
میکرد و در زمین آبی و از برای آب نزاع بود بی شیخ حبت خود را در دیم در زمین خشک بیت که سوکن بر حسب توکل
باران باشد جماعت گفتند که تخم در زمین دیم حرام می اندازی فرمود بتوکل حق تعالی انم در اندا حت و انانی
بهره مند تر حاصل شد و هنوز الی یومنا هذا آن عادت زراعت در ان زمین استمرار است که بتوکل تخم می اندازند
سفر بود که این نیز از توکلات که انچ در زمین انداخته میتوان برکرفتن و اعتماد بر حق تعالی بفرستادن باران کردن

متخصها بحزم میکرد چنانکه از شوایب شک وظن معرا میبود و چون یقین دایم شکست و از شیخ قدس الله سره اکر چند
کرامام حجة الاسلام چرا کفته است من مجتهد نیستم چون اجتهاد تصنیف کرده است و شرایط اجتهاد در وی موجود بود و مواد
علوم اجتهاد داشت با وجود این همه چنین چرا کفت شیخ قدس سره در جواب فرمود که او از فضل و علم ذات و کمال علم
کرده بود و مصالح معامله شده و بیقین رسیده و شایبه شک وظن نمانده و عین تفوق شده والاجتهاد شرط الظنون
لاجرم کفت من مجتهد نیستم زیرا که انکه اجتهاد ظن و اجتهاد خواهد کرد است من یقین میدانم **شعر** با خبر خبر شد یا
یقین در روز پاک • از فروع شب غرور تیمم سوزان فارغیم • ادام الله برکته کفت که شیخ قدس سره فرمود علم الیقین
که اسماء اشیا بدانند و عین الیقین آنست که برویت اشیا ببیند و حق الیقین آنست که حقیقت اشیا بداند یقین در
آنست که تجلیات اشیا کرده و مبدا و معاد خود بداند و حال وقت خود بشناسد و وقتی که کسی شناسا شود و راه
دزد و عمر را فهم کرده شیطان در وی تصرف نکند و یقین او بجا درست شود و کل توکل درست بباشد تا یقین حاصل
نشود **شعر** توکل را چو بنیاد شد بیکبر یقین باشد • حصار کار ما و همه قصر مشید آید • و حکایات
مناسب این فصل در فصول مندرج شده است **فصل یازدهم** در استقامت **شیخ صفی الدین** قدس الله سره
از اول بدایت کمال حال تا آخر نهایت اعمار و احوال از اعمال عبادت طریقت و سجاده حقیقت ثابت القدم میبود و از همه
در عبادت عادت داشتی فرو نکذاشتی در مجلس عرض و جوانی و پیری از آن بجا اوقات و نقاعد فرمود تا حدی که در کبر
کبری و ضعف بر بیمار اشتغال مشغول شدی [illegible] وظایف عبادت خود که ذکر کردیم بجا آورد [illegible]
اخر عمر [illegible] و اعبد ربک حتی یأتیک الیقین **حکایت** ادام الله برکته کفت که در اواخر شیخ را قدس سره ضعف
غالب بود اطبا میکفتند که ترک خلوت [illegible] تا فکر و وظیفه داشت میباید کرد [illegible] قبول نکرد میفرمود که
[illegible] مشایخ خود تلقی کرده ام و بیان [illegible] ترک آن نتوانم کرد که اکر ترک میکنم [illegible]
تر سودی میشوم **شعر** شربت کار الحبیب در دلم فرموده است • کر غمی نوشم هزار دم در دل یکجا نیرید • و چون
طاری میشود اکر در نماز شروع میکنم یا استماع و اعتقاط البال میکنم یا استماع مشغول میشوم صحت ضعفی در من
پیدا شود **شعر** شربت جان [illegible] جانان آید • تن رنجور را صحت و درمان آید **حکایت** و از جمله
دقایق متابعت مشایخ کرام استقامت میفرمود ملک العباد جمال الدین [illegible] کفت روزی جماعت ایشان
آمده بودند و توبه کردند و شیخ قدس الله سره هر یکی را کلاهی میداد بعد از آن کلاه خود بنهاد و دستار [illegible]
بر سر مبارک برهنه نهاد و چون از آن دیه بیرون آمد از برای شیخ قدس سره طاقیه [illegible] او دوخته بودیم از خلوت
بیرون آمده دیدم و بحضرت شیخ آوردم یکرفت و دستار فرو کرفت و بر سر نهاد باز از سر مبارک فرو کرفت و نظر
فرمود بر سر آن طاقیه چون کره [illegible] نهاده بود فرمود چرا چون کره نهاده [illegible] که شیخ زاهد
قدس الله سره چنین فرموده است امید بحضرت عزت چنانست دارم که از آنچه شیخ [illegible] فرموده است یک قدم پیش
ننهم و یک قدم باز پس [illegible] هر دو [illegible] که قدم در پی قدم او نهاده بروم [illegible]
کوی نهادم بر سر نهادم و مراد حاصل کرد **شعر** قدم در استقامت چو بکوی دوست آری • همه راه مقصد جان بوصال دوست [illegible]
فصل دوازدهم در صبر **شیخ** قدس الله سره هر مصیبتی که شیخ برسیدی بغایت صبر جمیل تلقی نمودی

حق تعالی جمعیتی از انوار ربانی میبافت که آن همه غلبه از انجا بر میبافت **شعر** چو فرع دلم داد توفیق توحید
اسباب و توکل ز تو دانند تو بیند **حکایت** ادام الله برکته کفت وقتی مدعیان با مریدان شیخ قدس الله سره خلاف و معاصیت
می بکردند شیخ قدس سره روی مبارک از شهر بیرون نهاد جماعت مریدان و محبان دعوت آغاز کردند و شیخ را قدس سره
از دیه بدیه میبردند تا [illegible] نزدیک تبریز رسید وزیر غیاث الدین محمد رشیدی رحمه الله [illegible] شیخ را
تبریز بردند و در خانقاه وزیر فرود آوردند از دحام و غلبه عظیم جمع شدند [illegible] در اردو هیچ حکایت [illegible]
و اکر کسی از مریدان هیچ امری که شکایت کند شیخ مجال [illegible] و مدعیان در آنجا بودند بیرون آمد ادام الله برکته که با اصحاب شیخ
قدس سره کفتم [illegible] کرما آمدیم و در اردو بودیم و شیخ هیچ [illegible] سخن نفرمود و کسی را پیش مجال نداد کفتم شیخ قدس
سره فرمود که ما را اراده دیکر است تا انکه [illegible] باد [illegible] چون روی باد دو دیکر کردیم حق تعالی [illegible]
و کار متمشی شد کفتند شیخ اکنون کاری باید کرد فرمود اکنون روی باد دو بخود کنیم باز کردیم [illegible] مالی بود که
مدعیان همه منکوب شدند و آنچه مطلوب بود حاصل شد • آن قبله حاجات بلاد قبله حاجات آورده و دوان
که مقصود روان بود • تا ول حاجبان کرده همه [illegible] • از خیر چنین کرد همه فتح جهان بود • و اکر کسی در حق شیخ با
اصحاب چیزی بکفتی که ناپسند بودی و شیخ قدس سره از آن ملالت نمودی همین که فرمودی توکل بخدا البته آن کار [illegible]
شدی و اکر دست مجالس [illegible] البته آن [illegible] کرده شدی و اکر شیخ را قدس سره سفری پیش آمدی بعضی کفتندی
که امروز [illegible] فرمودی که شیخ ما هیچ دم کار نکرده است و ما نیز نکنیم و کاری که کرده و دیکر [illegible] توکل
آن کار [illegible] **شعر** [illegible]
شیخ قدس سره با او کفت که [illegible] عالم را دو جای کنی [illegible] مهر کنی [illegible] کردن کفته
اکنون خدای تعالی [illegible] سبب [illegible] تا [illegible]
شعر دانه را [illegible] • بکوی [illegible] **فصل سیزدهم** در قناعت
شیخ صفی الدین قدس سره قناعت شیخ قدس سره در غایت بود که با وجود انواع نعمت [illegible]
که او را بود [illegible] صرف میکرد هر کز از برای نفس خود [illegible]
الحمد لله [illegible]
کاه بودی که جامه [illegible] و کاه بودی که جامه فاخر پوشیدی هر دو علی السویه بودی **شعر**
هر که او کنج قناعت [illegible] • هر که او کنج فراغت یافت سلطانی بیافت **حکایت** ادام الله برکته کفت که شیخ قدس
فرمود که قناعت آنست که بلذت حق تعالی [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **شعر** [illegible]
[illegible] **فصل چهاردهم** در یقین **شیخ صفی** قدس الله سره
چون [illegible] کمال عین الیقین صاحب [illegible]

نمودی و میفرمودی آنچه ترا نیست خدا در داد و در مناجات با حق تعالی میگفتی ملک ملک تست و حکم حکم تست
و ضر و تصرف تست جزع و فزع و آه و ناله نمیکرد و اکر شک دیران نیست هذه رحمة جعلها الله فی قلوب عباده و
اندوه دردی جوهر آمد و تاکیدی در سلک وانما یرحم الله من عباده الرحماء میبود که بر جنازه عزیز [illegible]
بمیدان اشک باران میکرد سوال کرده که جون فرزندی متوفا میشود صاحب ایشان را در جان او با شعر [illegible] جون شاهدن
او میکند و از و مفارق میشود در جواب فرمود که آن فرزند نطفه ای رحیم است در لعاعب و بحی مفارقت فاسف [illegible]
ما باشد و این کریه مرحمت است اما آنچه [illegible] است آن نمیبود [illegible] مواکن میباشد و الکریه بکریه

شعر لولا مدامع عشاق و لوعتهم ❊ لبان فی الناس عز الماء و النار ❊ فکل نار فمن انفاسهم قدحت
وکل ماء فمن دمعهم جاری

حکایت در وقتی که مرحوم سعید مغفور خواجه محیی الدین که فرزند بزرگتر شیخ
قدس الله سره بود رحمه الله علیه بجوار رحمت حق تعالی رسید و اثر حرقت و تفرقت او در مجموع طبقات مردم ظاهر بود
مولانا مرحوم شمس الملة و الدین توکلی اردبیلی رحمة الله علیه بغیر از رفت و این ضعیف در خدمت او و از غلیات
بکا و غلیان دموع عنان اختیار از دست همکان رفته بود جون بحضرت شیخ قدس سره رسیدیم حالی که نظر مبارک بر ما آمد
بتسلیت ما و تسکین ما فرمود موالی ما تا رسول الله هر چه حق تعالی دهد حکم او راست و اعز ما او را موالی
شکر نکنیم کما این فرزند ما را کبیرات که همه مسلمانان بخصال حمیده او و با [illegible]
جرا باید نعا از آن کسی که میسر نیست او سبب جو [illegible] و شکر نکنیم کما انعام طاعت حق [illegible]
بر مصیبت شعر لکل من الایام عندی عادة ❊ فان ساءنی صبر و ان سر فی شکر

فصل هفدهم
در شکر شیخ صفی الدین قدس الله سره ادام الله برکته فرمود که شیخ را مصیبتی رسید صبر باید کرد [illegible]
واکرم [illegible] جزع کند و مصیبت باشد بجو صبر باید کرد نعمت بامر شکر که آن تا کمال الایمان الایمان نصفان
نصف صبر و نصف شکر باشد و تو بیان نکند که عجز در بیان شکر کوید ملک در علما آورده حسب سلیم جوارح
و اعمال تا از جمله سابقات و صادقات باشد شعر هر کرا لذت شکری بمذاقی برسید ❊ کام هر کام و مراد از هجی
شکر شیرین باشد

فصل هجدهم
در قیام لیل و توزیع اوقات نهار شیخ صفی الدین قدس الله سره
ادام الله برکته گفت که شیخ قدس سره فرمود که تقسیم شب جنان می باید که [illegible] و اول شب [illegible] و نظاعت
شود و دو دانگ استراحت کند و دانکی تهجد و عبادت مشغول شود و دانکی دیگر استراحت کند و دانکی آخر
با نطاعت و تهجد مشغول بود و شیخ قدس سره ابدا بدین تقسیم مواظبت مینمود و میفرمود که [illegible]
بر نفس دیر است [illegible] که یکجا بخسبد و یکجا برخیزد [illegible] و اذا جنة اللیل نام عنی
و این حالت انتهای حال شیخ بود قدس سره و وقتی که متاهل شده بود بر مقتضای ان لاهلک علیک
حقا بود اما در حالت عنفوان شباب که هنوز متاهل نبود قطعا پهلو بر بالش بر زمین ننهادی و ساق و جنبه
او مذکور شد است شعر فکیف ینال المجد و الجسم وادع ❊ و کیف یحاز الحمد و الوفر نایم ❊ و شیخ
قدس سره فرمود که در زمان شیخ زاهد قدس الله روحه جون نماز دل سنت عشا فارغ میشدم بذکر مشغول میشدم
ذکر خفا زمین بود که ندا صلوة سنت صبح و [illegible] میشدم شعر عهدی بهم و رداء الوصل

یجمعنا

یجمعنا و اللیل اطوله کاللمح بالبصر ❊ و در تقسیم اوقات نهار جون از ادای فرض صبح فارغ شدی بوظایف اوراد مشغول
شدی تا طلوع آفتاب جنانک قطعا بهیچ کونه جیزی متخلل اوراد نشدی و جون آفتاب طلوع کردی و وقت صلوة اشراق
بودی بکذاردی و در خانه در خلوت رفتی و بورد تلاوت کلام مشغول شدی جو ضحی کرم کرفت نماز ضحی
بکذاردی انکه اکر طعام پیش آمدی [illegible] آنجا تناول کردی و بعد از آن بیرون آمدی و بمجلس مشغول شدی و تربیت مردم
و مواعظ حسنه مشغول شدی تا میان پیشین و اکر از مصالح و شفاعت مسلمانان مهمی پیش آمدی بدان قیام نمودی و بسیار
بودی که بوقت شام طعام مهمانان رسیدندی تا مصلحت مسلمانی پیش آمدی ترک غذای کردی و بدیشان مشغول شدی
و جون نماز پیشین بکذاردی تا انتظار نماز عصر نشستی و تربیت و دعوت خلق مشغول بودی و اکثر کلمات در امر
معروف و نهی منکر صادر شدی و در مجلس غیبت مسلمانان نمیرفت [illegible] نصیحت نسبت با کسانی [illegible] اهل
بدعت و معصیت که جلباب حیا از جبا خود برداشته بودندی و عظیم حریص بودی در آن که مردمان [illegible] را
با راه آوردی [illegible] شعر بر سر بردن کشانی بادشاهی داشتی ❊ در جهان زیر ماهی نیک رای داشتی ❊
صبح اثر شاد شدم تا قلب روحانی زدی ❊ آفتاب اثر سایه نور خدایی داشتی ❊ [illegible]
هر طرف کرد کردی عالمی را در راه آوردی [illegible] که از دین همت [illegible] عالم هر سر بار او فرو کرفتند و
و قمع و نفس مبارک احیای سنت پیغمبر صلوات الله علیه کردی شعر فتی یا تاره کل ارض ❊ و عطر اخبار آن
کل نادی

فصل نوزدهم
در خلوت و سماحت شیخ صفی الدین قدس الله سره حق سبحانه و تعالی او را با
او [illegible] فرا خلوت مخصوص کرده بود که از اوایل زمان طوایف اقران که دیکر را آن رتبت
و عطا نبود اما ادام الله برکته گفت که شیخ قدس الله سره فرمود [illegible] امیر که پیدا شود و مجرا
حسن خلق و [illegible] است در من و از جمله سخاوت که حق تعالی بدو داده بود [illegible] بود
کما از برای خود [illegible] نکردی و هر جه داشتی ایثار کردی شعر ان المکارم فی آفاقنا ذکرت ❊ فانما بک فیها یضرب
المثل

حکایت ادام الله برکته کفت که شیخ زاهد قدس الله روحه شیخ صفی الدین قدس الله سره کفت صفی [illegible] شما
[illegible] کار دست بکیرد و بر کار [illegible] کفت نه کفت جون [illegible]
و بجای [illegible] دیکر تربیت دهد و کار [illegible] بالا کیرد و بلند شود اکنون سخاوت بر اینجا است و کار بر همچنانست
باید که جون خدای تعالی چیزی بدهد تو نیز از خلق دریغ نداری تا کار و نیت بالا کیرد و بلند شود [illegible]
وصیت هر جه شیخ اقدس الله نفسه [illegible] او را مکنت حاصل شد [illegible] بر فقرا و عطا [illegible] و وارد [illegible]
[illegible] داشتی که [illegible] ادا کردی شعر اذا جادت الدنیا علیک
فجد بها علی الناس طرا انها تتقلب ❊ فلا الجود یفنیها اذا هی اقبلت ❊ و لا البخل یبقیها اذا هی تذهب ❊

حکایت ادام الله برکته کفت [illegible] که در همه عمر شیخ قدس سره هر کز [illegible] نقدی [illegible] شیخ
[illegible] سیصد دینار [illegible]
[illegible] بود و فراموش کرده [illegible] برو آمد جمعی از سادات و مهمانان برسیدند [illegible]
و احتیاج بقرض شد [illegible] قرض کند [illegible] چیزی [illegible] شیخ اقدس سره [illegible] انکشت

مبارک بدین انکرفت و بعز مود آورده ند و او لا اخراج زکوة آنقدر مود کرده ند دها از محلیر غمات انامت کرده مصرف شد
جمع کفت شیخ مقدار مایحتاج خرج کنیم و باقی را محافظت کنیم از برای خرجی دیکر فرمود نه همه را تفرقه کنید بشکرانه آنک
چرا باید که چنین بیش مال المبارک که زکوة باید دادن و بعد نعوذ بالله دادن باشیم شعر و لا یمنة لا منک یا فضل فی الندی فقلت
لها هل یقدح اللوم فی البحر اذا ادت لیثنی الفضل عن عادة الندی • و من ذا الذی یثنی السحاب عن القطر حکایت جمعی
در زکوة حبوب و ثمرات کفتند که چون شیخ مجموع را بر دو یک و بعضی هم صرف مینمایند لا ادست و لا اخراج زکوة کردن
خود همچنان بر هند شیخ قدس سره فرمود که زکوة بقول حق سبحانه و تعالی حق اصناف زکوات است و اکر در میان غله
و ما همچنان تصرف کنیم بی اخراج تصرف در مال دیکران کرده باشیم نه در مال خود و غاصب باشیم و مستحق در مال
بایدنه در مال غیر شعر هو البحر من ای النواحی اتیته • فلجته المعروف و الجود ساحله • ادام الله برکته کفت
شیخ قدس سره اکثر اوقات سخاوتی که میکرد بر دست فرزندان عمر بایشان میداد و میکفت تا دست ایشان بسخاوت معهود
شود و همانا این جمال المعروف باشد و عادت چنان داشت که در وقت زکوة داد زکیل و وزن در میان نیاوردی
کمیت اخراج زکوة و بعد از آن کیل و وزن در میان نبودی ایشان که بودی صرف کردندی در دوام خدای تعالی
و فرمودی که از ابنائی که کیل و وزن در دو رود بر کثیر بود همچنان که حق تعالی عملی حساب داده است ما نیز
بی حساب بدهیم شعر از حرص دهان چو کیل در مال باشد • هر کس که چو کیل دانه پیما باشد حکایت
ادام الله برکته کفت که یکی بود از مشهوران که وی را سید ارشق میکفتند محسوب با دیه ارشد شیخ قدس سره اورا
خادم داو بیکر بایند او بوقت و مشغول شد روزی بحضرت شیخ آمد و کفت داب هر دو نه را صرف کرده ام بیا
زیاده آمد بعد از این صرف محاسبه خرج کنیم شیخ قدس سره در وی نظر کرده و فرمود سید برو و کلید بیت صلاح
که خدمت هر دو بتو نرسد و سید است این کار خدمت نیست سید کفت استاده ام و جان بر میان بسته شیخ
فرمود این کار تو نیست چون خدمت حساب در میان آوردی از برای آن حق تعالی بی حساب داده است ما نیز حساب نکنیم
کلید صلاح خادم سپرد شعر اذا اعتنا المکارم کنت منها بمنزلة الجبال من الوهاد فان ذکرا الا کانهم
نارا مضرمة و کانوا کالرماد حکایت ادام الله برکته کفت که نوبتی غله کران شد و مردم درمانده بودند
بود شیخ قدس الله سره اسباب کندم ایثار میکرد و بمردم میداد خاجرا اسمعیل رحمة الله علیه برادر شیخ بخدمت شیخ
آمد و کفت ایشان فرمایند تا از کندم قدری بفروشیم که کیلی پنج دینار میخرند از برای زاویه ملکی بخریم شیخ قدس سره
در وی نظر کرد و کفت الله کسی هستی که تو مارا می کوئی مجرب نخدمت میکویی پنج دینار بیک عیندم خاجرا اسمعیل کفت کی
دیکر بخریدیات کفت حق تعالی از پس یکی ده مجرد ملت بیشتر من ذا الذی یقرض الله قرضا حسنا فیضاعفه له
اضعافا کثیرا که حق وعد کرده است که یکی ده ... شعر فمن قبض جدواه
السحاب کقطرة • و من ضوء علیاه الشهاب کجذوة • و دا شیخ قدس سره چنان بودی که هر کز کندم ...
میکفتی نفاق کندم بفروشید که قوت مردم است و کندم فروش را برکت نباشد و عادت شیخ چنان بودی
لحق سوالی در آمدی هر چه حاضر بودی بدادی و اصحاب را امر کردی و کفتی بدهید شعر چون دعا ابل ار کفتا و بادیه
پر چو بنج دارو وار کردید حکایت داد برکته کفت که نوبتی زمین غله در ده بودند و همچنان در زمین

بعا کرده

بعا کرده مقدار صد کردون وار کندم و دیکر حبوب من آورده بت دندان مجموع بر ذدید ند و بیند بامداد حضرت شیخ
قدس سره آورده بذکر غلها از زدید ند بخندید و دست مبارک بر هم زد و فرمود خرد کردن و آرد کردن و پختن بما اینها نقل این همه
همه زحمتها ما بر داشت شد و ما راست باد کرد اینند و ما را این همه از بهر حسنات شعر من قاس جدواک یوما بالغمام
فما انصف فی الحکم بین شکلین انت اذا جدت ضاحک ابدا • و هو اذا جاد دامع العین • و شیخ قدس الله سره سخاوت
دوست داشتی و مریدان را بسخاوت تحریص فرمودی و اکر کسی را بذل مال یا سخاوت معلوم کردی او را مدح میفرمودی و هم
و اکر سلاطین و اکابر بر سفره او حاضر بودندی و سفره محضر بودی از بشاشت وجه و کشادکی پیشانی مبارک حضرت
و لطف عادت چنان بود که خود را بیشان دادی که اعظم نعم را لیشان بدی شعر نوش داروی دوای دل مجروح بود • جام
تلخی که بر آن چهره بشیرین نوشند حکایت خلد الله برکته کفت که صلاح خادم مرد تیز مزاج بود و بوقت نان دادن با مردم
بدخلقی میکردی شیخ قدس سره فرمود که سیوالی کردن کر بیان من بسست از برای خوبی خیری چرا نمیکنی ... را بیکر نا زطیبت
نفس و بشاشت وجه بمردم ده و دعا کن که اخیار نان در وجه من بینند آن خلق و دعا در وجه تو بینند و بهشت
بدان حاصل کنی و بین نان با نان خوشتر باید داد نیکر نان خوشتر ظاهری نباشد نان خوشتر صوبیان خلق خوش باشد که دو
نمایند باید که تو بین نان با نان خوش بمردم دهی شعر ترش داند سرکه چهره عسل بر سفره ما • سرکه بر سفره شود ترش
عسل خوشتر چهره ما • و ایشان شیخ قدس الله سره نا حقیق بود که هیچ چیز در خانه روی مدخر ماندی و قرار کفتی مال به هر چه
حق تعالی بداد بمردم دادی و فرمودی اکر چیزی باشد انداختن با کی باشد و اکر باشد انداختن با کی نباشد و در نسید
تکلف نباشیم و فرزندان را امید و ایشان تکلف صحیح میفرمودی که در سید تکلف مباشید که تکلف سماعات سخاوت
باز دارد حکایت ادام الله برکته کفت درویشی بخدمت آمده که از فاقه مضطر شده بود از شیخ قدس الله سره
سوال کرد که در خانه قوت عیال ندارم شیخ قدس سره در خانه رفت و ده دینار زر بر حقار و برد به داد و کیل غله فرمود که بدو
دهند و باز فرمود که اسباب آرد در وی دهند از برای آنک تا کندم را در کردن آرد در بین کند و تا آرد پختن این درستر ... معطل
و اکثر سخاوت او قدس سره بدین وجه میبودی شعر و حاکت عطایا دون کفه و عطیة • فکیف لفاتحار و عود ...
حکایت خلد الله برکته کفت که از فرزندان کابی بد یکی که از رحمتی لا اند صاحب ثروت عصر خود بود یکی درویش شد
و بصفت ... فاقه خود سرایت کردن و از غلبه اضطرار بسبب روزها و اهل و عیال او بی قوت شدند و از قوت
قوت شدند بعد در خانه با افتاد نسیم شیخ قدس سره بنور ولایت معلوم شد و هیچکس را از حال ایشان خبر نبود حاجی شیخ
اشارت فرمود تا دو کیل کندم و دو کیل آرد و چند دینار زر و دسته نان بخانه ایشان بردند ...
محال در کشادن نداشتند کفت حاجی بجوانی ام و مرا شیخ فرستاده است و کندم و آرد آورده ام ایشان را از بی سخن قوتی
شد و در بکشادند جمال الدین ... با حجابها علم روند و نان آوردند و فرحان شدند و کفتند که سه روز بود که افطار کرده
بودیم و بی حال شده و میخواستیم که حال خود بر شیخ عرض کنیم شرم میداشتیم او حضرت بنور ولایت معلوم کرده مارا از ...
شعر هر کجا داد از کار افتاده در کنج عجز • همتش جاسوس لطف خویشتن در پی کند حکایت بدل بر سعیات ...
مصاحبت ضعیف داشت کفت که پدرم بسفری رفته بود و ما اطفال چند ... میداشتیم و آرزوی کوشت
داشتیم ... جواب بابا والده خود کفتیم که هر کو شستی ... اطفال ... میکردم و مادر نم کفت ...

ودستر یان فرمود که ...

شبی چاشت گوشت انگیا دست داده درویشی بهای آن نداد صبر کن تا فردا تدارک نمایی گوشت بکنیم و از برای همه ایشان ...
آن شب نخفتیم و چون وقت طلوع او صبح بود دیدیم که کسی در بزد و ما نیز دیدیم که در بگشایید که مرا شیخ فرستاده است
که این کس غلط باشد که شیخ ابراهیم الغوری فرستاده باشد که قربت مجاورت با هم داشتیم و گفتیم که خانه را بپرسید
نیستاند دیگر بار آن شخص گفت من خانه شیخ ابراهیم میخواهم خانه شیخ ابراهیم کفشکر ... بغیرت و الطفال و عیال ...
استعمال شیخ ... فرستاده است ... گوشت فرستاده ... دیدیم که ... گوشت فرستاده است ...
که اطفال شیخ ... که اطفال ... گوشت داد ... ایشان ... **شعر** آفرین ... لطف
جاه و جلال • ... ضعیفان پریشان احوال • ادام الله ... گفت ... شیخ قدس سره ...
کسی و ... صحت حال ضعفا فرمودی و اگر کسی را دیدی که ... بیخواب بودی ...
دی ... و اگر کسی را احتیاج بچیزی ... بودی ... داد ...
بر داشتی ... **شعر** ...
... • **حکایت** ادام الله برکته گفت ... شیخ قدس الله سره ...
... بعضی مصالح خیر قرض کرده ...
... کرده ... قرض ...
... علیها که فرزند شیخ زاهد قدس الله روحه ... رحمت حق تعالی ...
... علیها آن ... قرض ...
بلکه ... نصیبی ... میراث ... **شعر** ... •
و همیشه قدس الله سره ... نصیحت میفرمود ... وصیت میکرد ...
کل همت بر عمارت ... مصروف ... الیه ...
... نمیکرد ... خالص لوجه الله تعالی باشد **شعر** کان الله لم یخلقه الا
لنشر الدین و بث الصلاح **حکایت** در اواخر ایام شیخ قدس الله سره ...
دیگ طعام از برای ... رسانیدند ...
ایها المسلم ستمی ... علی ظمأ سقاک الله من رحیق المختوم ... فرموده ...
و ... **شعر** ...
فلک • ... •
آمد **فصل بیستم** در هیبت **شیخ صفی** قدس الله سره • ... در مجلس شیخ
کرام از سلاطین و اعاظم و علما و اکابر ...
... شیخ ...
... حکایات ... مولانا شمس الدین ... رحمة الله علیه ...
و ... شیخ قدس سره ...

بکنم

بکنم و جواب بکنم ... در مجلس او ... سخن گفتن یا تبسم کردن ...
شعر ذو هیبة لو القت سطواته یوما علی الطود الا شم تزعزعا • ان یرض ... النجوم ... و ان یغضب
علی الفلک ... • ... **فصل**
بیست و یکم در علو همت **شیخ صفی الدین** قدس الله سره • ادام الله برکته فرمود که شیخ ... همگی همت و کلی
... خدا بود و همت مصروف ...
... دنیا و ابنای دنیا استغنا داشتی و فرزندان را بعلو همت ترغیب فرمودی و مریدان را ...
... فرمودی که خالص خدا را تعالی طلب که هر که خدا را طلب دنیا ...
... آفتاب دارد سایه ... **شعر** آفتاب
همتم ... • سایر ... • و فرمود که طالب ...
فرود آرد در آن مقام بماند ...
هر ...
دیرسد **شعر** ... **حکایت**
ادام الله برکته گفت ... عماد الدین محمد کیلانی از شیخ قدس الله سره ...
رفتن شفاعت شیخ قدس سره فرمود که ...
که اگر قبول کرده ... شفاعت ...
... قبول کرده بود ...
... **شعر** ...
... • ... • جز شیخ قدس الله سره ...
... غیاث الدین محمد ... شیخ و اصحاب ...
بود چون شیخ قدس سره معلوم شد ...
رسید جماعت ... بود شیخ قدس سره فرمود ...
... له همم لا منتهی لکبارها • وهمته الصغری
اجل من الدهر **فصل بیست و دوم** در وفای **شیخ صفی الدین** قدس الله سره • ادام الله برکته فرمود که شیخ
قدس سره ... صادق بود ...
... قدس سره فرمود که ...
...
... شیخ زاهد قدس الله روحه ...
و در زمان شیخ زاهد قدس سره ... شیخ زاهد ...

سؤال کرد
برکت

حاصل کردی در نظر شیخ زاهد باخبر و جان و مال و بود و وجود خود همه را فدا کرده بود و هنوز میترسید ادام الله
که شیخ این همه میکردی و هنوز میترسیدی چرا قدس سره فرمود که اگر قبول نمیکردی چه میکردیم بپرورش تو انستیم داد تا قبول
کردند ایا کار شیخ و عمر بدین عزا تا انشا این بزرگ تربت گرفته عمر بجای سرخاک داده او بر دیم هنوز آن همه شکر
توبه و تلقین نمیدانیم باشیم **شعر** شکر گفتن نعمت را نتوانیم گفت خاک در او و فرش کرده بر دیم **حکایت**
ادام الله برکته گفت بوقتی که شیخ قدس الله سره بقراباغ در قشلاق بود و امیر دمشق خواجه او را بخانقاه خود فرو آورده و همیشه
ملازمت حضرت شیخ میکرد اتفاقا در آن وقت شیخ زاده شمس الدین جمال الدین که نواده شیخ زاهد بود قدس الله روحه
مدتی بود که درد داشت و ملازمت مینمود و قریب یکسال بعلت دنیا دغرغه میکرد اتفاقا روزی امیر دمشق خواجه پیش شیخ
دمشق خواجه بحضور مبارک شیخ نشسته بود و در آمد شیخ قدس سره چون او را بدید بحرارت او را در کنار گرفت
بالای دمشق خواجه با عزاز بنشاند امیر دمشق خواجه از حرکت بالا نشستن او بحث متغیر شد شیخ قدس سره فرمود که امیر
دمشق خواجه حضرت پیش ما بجهت کار ما آمده است از بهر آن آمده است که ملازمت ما میکند پیر هیم و کنگر او را یکی نگیریم
بهر آن آمده است که ما خدمت پیری کرده ایم تا دعای او شد از بهر دعا آمده که او در ولی خدمت بعلتی کرده است و از آن
اجری یافته است و آن برکت است و بدین جهت حق گزارده و وفادار بود قبول کردن چون هرچه یافتیم از خانقاه
ایشان یافته ایم **شعر** شکر گر از الناس لم یشکر الله شاخ و بیکیست انان دو ثمر که نعمت او سر پی بران و نوال
بران و نوال یافته ایم • روی عشق هم کی یافت وسر جست کود مردم غم معالم و قبا یافته ایم • **حکایت**
باغ بابی بود عاقل و در باغ درختی بود که میوه نیک داشتی باغبان محافظت آن میوه کرده بود و نیکو نگاه داشت
تا وقتی که موسم آن میوه بود پس از آن تحفه پیش پادشاه برد و تحفه آن است بار شد و در نظر پادشاه بر وجهی پادشاه
در آن وقت آن میوه سخت خوش آمد بنظر قبول کرد و با باغبان نظر لطف عنایت کرد و بخزانه داد تا
فرمود که انعام کرد از خزینه بر دنیا هرچه در نظر او خوش آید بر دارد و باغبان در راه دست او بگرفت و در خزانه برد و انواع
جواهر و اقمشه و نقود بر و عرض کرد و هیچ قبول نکرد تا گاه شیشه گلاب دید آن را برداشت و در زیر بغل گرفت و بیرون
رفت و خزانه دار پادشاه احوال باغبان با پادشاه عرض داشت پادشاه از آن معنی تعجب کرد و گفت ای مرد دیوانه یا عاقل غافل
یا دیوانه دیو تغابن بعد عقب ویرون و احتیاط کنند تا حال بر وجه سکینه چون در عقب بیرون شد دید پس بر کرد
در باغ رفت پیش آن درخت آن میوه از آنجا بود و شیشه گلاب از اصل آن درخت باز کرد و آن شیشه گلاب را در اصل آن
درخت
بیخت و باغبان گفت پوشاندیم از پادشاه و صورت حال به پادشاه عرض کردند پادشاه فرمود بر وی برو و دانا برید
که شکل دوست نیرو باغبان را پادشاه فرمود که ما ترا در خزینه فرستادیم و خزانه بر تو عرض کردیم
و ترا مخیر کرده ایم تا هر چه خواهی از خزانه ما از انواع جواهر و اجناس و نقود هیچ بر نداشتی مگر شیشه گلاب دادی
بر درخت ریختی در بن چه حکمت است باغبان گفت ای خداوند چند بر اب برون بر کرده میکردیم شرف
حضرت پادشاه نداریم مرالا به توفیق و حضرت پادشاه بواسطه و وسیله میوه آن درخت شدیم و حضرت پادشاه
آن لطف کرد و من نیز خواستم که هم از خزانه حق گزاری و وفاداری آن درخت کنم که وسیله این رتبت و مرتبه من شد
جواهر و نقود و اقمشه در وجه او بمی نشستی آن گلاب برابر دیدیم و در بن آن درخت بریختم

هم از خزینه پادشاه حق گزاری و وفاداری کردم پادشاه چون این بشنید بپسندید و فرمود که این معنی عاقلی و وفاداری
است وفا و ادب است و از آن تربیت او بود و بدین اثر محسوس کرد ایشان که اکنون نفر سیدا یافته ام از خانواده ایشان یافته ام ابن عم
حق گزاری و وفاداری خاندان ایشان کردم و اکر این مجلس جای ایشان نبودی هم حق گزاری ایشان آورده باشم امیر
دمشق خواجه چون این سخن بشنید خوش آمد و تحسین کرد و او را دلنشین باد شیخ و گفت شیخ زاده شمس الدین جمال الدین را
چانک خواطر او بیجارات **شعر** صادق آنجه بر کوی صفا ها تاخت ند • دور بادا ز کج کاجان دنیا زند
حکایت خلد الله برکته گفت که در حضرت شیخ قدس الله سره نوبتی یکتا سفر میرفتیم در قصبه خلخال سید الاقطاب حاجی
شمس الدین رحمة الله علیه با استقبال آمد و سید الاصفیا نور الدین پسر حاجی شمس الدین با او بود در سن صغر بود شیخ قدس سره با
شمس الدین رحمة الله علیه معانقه کرد اما دست علی نور الدین بوس بدو به چشم مبارک شیخ با لید گفتم شیخ از چه معنی است این
چیست که تو دست علی ایشان بوسی شیخ قدس سره حکایت فرمود و گفت همچنین من پای و صوم من در وفاداری حلال بر ید
کرای شیخ زاهد بوسیدم قدس الله روحه **شعر** امر علی دیار دیار لیلی • اقبل ذا الجدار و ذا الجدارا
وما حب الدیار شغفن قلبی • ولکن حب من سکن الدیارا • و سا لب الاد بهمالت وانعام با ایشان بجا آورده میفرمود
و هر قرض که حاجی شمس الدین رحمة الله علیه بکردی ادا فرمودی و تا حدی مبالغه میکرد که و الد رحمة الله علیها سکینه
کرمان استطها را دادن از بهر او بفرستادند از بهر ما بکذار شیخ قدس سره میفرمود از بلی حلال او بر دوش را احتشام اماکن
حاصل شود از بهر او بفرستادند از بهر ما بکذار شیخ قدس سره احسان کرد و نه نکفتی مجرز قبول فرمود و الا بجاو بر
نمودی و خلاف رو انداشتی و اکر چه با ناکه بری **شعر** هر که بد نکاه او روی یاری داشتی دوست اطاعت ملطف خاک
و قدس سره میفرمود هر که ما را اثنا سدا ما را ناظر و باطن او عام با بیخبر دور هر که ما را نه شناسد ما را اسباب یا کرد ما
حکایت ملک الفقرا و جمال الدین ادموی گفت در تاریخ اثنی عشر و سبعمائه در حضرت شیخ قدس الله سره ملازمت
مینمود که گفت شیخ را ملازم میبودم در آن چون مانند سکیا آورده که شیخ را دیدیم بودم و قالب که شرایدی و
شیخ آدم متحیر شدم و عظیم فرو ماندم شیخ قدس سره چون مرا مشوش دید فرمود که بر تو نکفتم بلی که تتبار کرد که
عظیم شد بود و مرا آن حجت میداد و هم چنان در خانه دو قی و موزه بپوشید و بیرون آمد و گفتم مرا میکردید و از شیخ گو

شعر تا یاد او برقیم در کوی دوست • سر خندانیم هر دو نیست • تا کار طالبی کار بجز آمد کود که بر دوش و کرد

بست چون شیخ قدس سره بوی نظر فرمود تکرار شد و او را بطونهای یاد بسیط بسطح فرستاد بعد از آن اتش بود المحض بیمار شد
بطون شد و شیخ قدس سره هر روز بر عیادتش مجیء داور و اثر کرد تا بو چون ده روز شد عظیم بیمار شد شیخ مرا یاد کرد
فرمود که تو نیز عزیمی داو بیو عزیمت او را محافظت کن بعد ساعت شیخ ملازمت میکرد و بعد از پنج روز حال او از دد
که مدتی بدین شکایت ترع افتاد او از شد در یاد کردم شیخ را در بعد قدس سره شمع بیمار آمد گفتم عظیم بیمار شد
و بالین او نشست و دست مبارک بر و نهاد و او را برد لکین این حال بیار آمد فرمود تاج الدین غم طفال مخور که

او را
آن کرم خود محو بی تلقین کرد پس کیمیا فرمود و او را بکرکفت اشارت فرمود چون زمانی ذکر بکفتم او نیز دیدم کنند
بسوی شکر کرامت داده و همان ذکر میکرد به تلقین تنزیه بیش از دو نیم ماه آن ذکر در دوازده انوق و ذوق حال
تسلیم کرد **شعر** جان سکینه ی بی اشنای او تا ما صحبت نرع و فرخ کن • دسویا بیان بروانیافت • بلبل تا تغریر نوریا نفاس

او را اینان باشد و اکر بود آن شاهد
ملا ایر باشد که شیخ گفت ادلاله
هر که ما را نه شناسد

راست کردم و آب بیاوردم و شیخ بدست مبارک آب میریخت و من دست و پای و روی میشستم بعد از آن بیرون آمد [illegible]
و اشارت فرمود که باقی شب بالین [illegible] ددا بنجا [illegible] دم [illegible] فرمود کردن و چون تمام شد و بیامد و بعد از سه روز
فرزندان او را جامه فرمود ساختن و صلاح خادم [illegible] بالبا [illegible] خاطر مبارک اتقدس سره دید [illegible] بعد از
تمام نصر شیخ قدس سره با خی علی دلوئی و اصحاب گفت میدانید که این چه کس بود که شب فرمود که من این شیخ زاهد قدس سره
مجذوب شیخ زاهد میرفتیم [illegible] گر بنیان بیعت نابود و آب میل اشتیر و ندوی و [illegible] بخصوص آمد و التماس کرد که از
خدا تعالی [illegible] که [illegible] میبینم [illegible] ادکردی [illegible] ام بالا استادم و [illegible] میکردم چون حضرت
شیخ زاهد [illegible] انجا [illegible] آمدم [illegible] بیرون [illegible] کردند [illegible]
خواردات محافظت فرزندش کردم و محافظت فرزند فرزندش بکنم و اگر حق تعالی امانت دهد فرزندان فرزندان او را
نیز محافظت بکنم **شعر** در خاک اعتقاد یا گذر باغ وفا دارم • ز لطف کام دل جویند غرض [illegible] • بباغ جان
و دل [illegible] نقش [illegible] • هر [illegible] با اصل و فرع بردارد **فصل بیست و سیم** در صفای **شیخ صفی
الدین** قدس الله سره حق تعالی او را صافی کرده بود از کدورات غضب و کین و حسد و حقد و کبر و ریا و غصب [illegible]
و هر که بیست [illegible] او را [illegible] یعنی [illegible] هرگز غضب [illegible] الاکرم [illegible] تعالی از [illegible]
مریدی [illegible] در [illegible] بود که بحرکت دست و رو [illegible] ادب میفرمودی [illegible] طریقت [illegible]
که [illegible] کردن بعد از آن [illegible] آوردی [illegible] الا [illegible]
الا از برای حق او اگر [illegible] در دوی او [illegible]
از آن [illegible] اوردی [illegible] **شعر**
[illegible] • [illegible] کدورت صافی • و شیخ قدس سره میفرمودی که [illegible]
دارد [illegible] **شعر** کین در دل [illegible] پیدا آید • کاین وان درد [illegible]
و شیخ قدس سره مخلص بود در طاعت [illegible] اخلاص میفرمود و [illegible] میکرد [illegible] بمجموع
طاعات [illegible] میفرمود که اگر [illegible] که برحق [illegible] طاعت کنید [illegible] خیر [illegible]
کنید [illegible] طاعت [illegible] کرده اند و اگر [illegible] طاعت کرده [illegible]
و طاعت کنید [illegible] **مصرع** خلاف نفس [illegible] رضای حق باشد • و هر [illegible] فرمود که [illegible]
[illegible] تحصیل [illegible] اخلاص [illegible]
[illegible] مخلص [illegible]
میکردی [illegible] در [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **حکایت** ادام الله برکته گفت شیخ قدس سره [illegible]
و وزیر غیاث الدین [illegible] شیخ [illegible] رحمه الله [illegible] بود [illegible] شیخ [illegible]

چون گفت

چیزی گفتن آغاز کردند و جماعت از حضرت شیخ قدس سره سماع میتوانستند کردن و ایشان در خاطر آید که شیخ
حرکت کند تا ایشان سماع کنند [illegible] شیخ قدس سره بوزیر غیاث الدین گفت فرزند محمد تا در این خلوت در وعده [illegible] سماع کنیم
و یار [illegible] سماع کند و زیر [illegible] گفت ای والله ما همه [illegible] اما [illegible] گفت شیخ [illegible] شیخ
[illegible] آن شب سماع خوش [illegible] شیخ قدس سره در خلوت [illegible] کرد [illegible]
و هر که بریاضت [illegible] خلق [illegible] روح او را توان [illegible]
بتن [illegible] **شعر** [illegible] روح [illegible] دوح [illegible] **فصل
بیست و چهارم** در خلق شیخ قدس الله سره [illegible] تخلقوا باخلاق الله معروف [illegible] لعلی خلق عظیم
[illegible] خلق بود [illegible] خلق [illegible] حق و خلیفت [illegible] احسانات
[illegible] صفات [illegible] شده [illegible] حق تعالی
[illegible] **شعر** [illegible] • [illegible] **شعر** [illegible]
معیت [illegible] خلق [illegible]
شغل [illegible] خلق [illegible] قدس الله سره [illegible] تمام و کمال [illegible]
[illegible] خلق [illegible] شغول [illegible]
[illegible] **شعر** ما احسن الخلق فی مواطنه • والخلق فی کل موطن حسن **حکایت** ادام الله [illegible]
گفت در وقتی که مولانا نصیر الدین [illegible] رحمه الله [illegible] مشتغل بود [illegible]
مشتغل [illegible] شیخ [illegible] خواجه فخر الدین [illegible] رحمه الله [illegible]
شیخ با مولانا نصیر الدین [illegible] فخر الدین [illegible] کرد [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره رسید [illegible]
شیخ قدس سره [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
خلق [illegible] **شعر** [illegible]
[illegible] • خلق [illegible] • [illegible]
[illegible] اخی علی دلوئی [illegible]
[illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره [illegible] اخی علی دلوئی [illegible]
[illegible]
[illegible] الخلق [illegible] **شعر** لو اقسمت [illegible]
الغر [illegible] • ولا خلق من الناس [illegible] • اذا [illegible] • [illegible]
[illegible] خلق شیخ قدس سره [illegible] شیخ [illegible]
[illegible] **شعر** [illegible] **حکایت** ادام

گفت نوبتی خواجه محمد کدنان و جمعی دیگر از خلفای معتبر بودند رحمهم الله با جمعی کثیر آمده بودند و تا قریب هزار دینار جهری آورده
بحضور شیخ قدس سره نهادند شیخ بگوشهٔ چشم بدان التفات نفرمود بدان سبب که ایشان پنداری بنحو با آوردنها [illegible] شیخ
قدس سره اکنون حال ایشان صاحب اثر او بود و با ایشان درویشی بود و او نیم درم نکرده بود چون دید که شیخ بدان [illegible]
التفات نمیکند در خود اندیشه کرد که این نیم حقیر چه باشد ناگاه شیخ قدس سره اشارت با آن درویش کرد و دست مبارک فرود آورد
فرمود که بیاورد و درویش آن نیم درم بر دست مبارک شیخ نهاد شیخ آنرا بر کف مبارک انداخت و میگفت خدای برکت دهاد و به
یکبارگی دل درویش از خلق قدس سره شاد و خرم شد **شعر** آنکه فرح خلق او باد صبا بوی برد • صد هزاران غنچه را کها
بخندانید **حکایت** مولانا زین الدین [illegible] که نوبتی میخیان جماعت غلبا از طالبان که آمده بودند و هر یکی چیزی
آورده از انواع ابنا و کرکیز و شیخ قدس سره در خلوت سرای استاده بود هر عرض میکردند و خادمان بخانه میبردند اما
درویشی [illegible] کندم در انبان کرده بود و آن برای شیخ آورده و آن انبان بجوده [illegible] نظر بدین طالبان
انبوه کرده کرالحم آورده بودند عرض میکردند و در خانه میبردند آن درویش از قلت بضاعت خود خجل شد کرانرا مقدار کند
بجز شیخ چون نتوان برد از این سرای در هشت در آستانه زاویه با استاد و دست بدیوار [illegible] متحیر شد
شیخ قدس سره اشارت فرمود که آن درویش را بجوا ایند چون بیامد شیخ قدس سره دامن مبارک فرو داشت و فرمود که
آن گندم که آورده از برای من [illegible] درویش از این حسن خلق فرجی یافت [illegible] و آن گندم [illegible]
در دامن مبارک شیخ ریخت و درویش با دعا کرد و شیخ [illegible] بخانه برد **شعر** خلق مسکین [illegible]
[illegible] خاطر درویش [illegible] سلطان نکرد • و هم شیخ را رعایت حسن خلق با هر دو [illegible]
لطف کردی که او عزیز شدی [illegible] و موعظه حسن [illegible] ایشان را در کار آوردی
و هر یکی از جملهٔ عباد [illegible] از جملهٔ اخلاق [illegible] علم و حکمت بود [illegible] علم و حکمت [illegible]
بود و از جملهٔ اخلاق [illegible] صلهٔ رحم بود که در [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
در ملاقات و [illegible] **حکایت** ادام الله برکته گفت [illegible] شیخ قدس الله سره [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **شعر** [illegible] • [illegible] • و شیخ قدس سره [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

هوا خوش باشد ما مردم را زحمت نباشد و این نیز از جملهٔ شفقت بود بر خلق خدا و در امور معاش دنیوی نیز اگر کسی فرو
ماندی بهیچ وجه قدس سره اشارت فرمودی بخیر و صلاح در آن بودی یا نگاه داشتی و سود مند شدی و امثال این حکایات لیکن
مسطورات **شعر** بیا ای مردم مسیح دهر دردی زهم دینا • ملاذ عالمی مسیح دهر در صورت معنی **فصل بیست و پنجم**
در ترک تکلف **شیخ صفی الدین** قدس الله سره ٥ ادام الله برکته گفت که قدس سره از تکلف دنیا بیزار و از تصلف بری
[illegible] و در خانه [illegible] تکلف نمیکرد و زینت عالم [illegible] در زی تصوف و فقر [illegible]
و کل همت و همگی نهمت [illegible] **حکایت** چون شیخ قدس سره از [illegible]
بود و در قضای [illegible] آن مردم [illegible] طالبان [illegible]
تربیت [illegible] علی تقوی من الله و رضوان خیر **شعر** [illegible]
العلم و العقد [illegible] ان اهل الامال [illegible] • [illegible]
[illegible]
قدس سره [illegible] فرمود که [illegible]
[illegible]
عادت [illegible] **شعر** [illegible] •
هزار دینار [illegible]
خاجر [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible] شیخ فرمود [illegible]
آن [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible]
[illegible] ارادت شیخ [illegible]
[illegible] شیخ [illegible]
[illegible]
[illegible] **شعر** [illegible]
[illegible] • [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible] **شعر** [illegible]
[illegible] **حکایت** [illegible] شیخ قدس الله سره [illegible]
[illegible] شیخ [illegible]
شیخ قدس سره [illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ [illegible]
[illegible]

نوی
میکنی اندرون که نکین کنی **شعر** اندرین آینه کاری و اندرین صیقل کری • شاد کی و روشنی یابد نه نقش ما
در نظر کاه قبول ما نیابد جز دلی شاد نه آینه شان منقوش نقش معنوی **حکایت** خلد الله برکته گفت که هو
خربنده بوده کوی دو لکره مرکب یکبت اندیمهای اردبیل شیخ قدس الله سره فرمود دیده مجرد بیل بیه خربند
مشغول مشو لیکن زبدید خریدن مشغول شوی با ز طالبان که مشغول شود دیر و ملک از طالبان باشد
کرامات شد عز و جل خدا الا ایشانرا نابین و تربیت ارشاد من رجوع کردان و بنوبه قلعتیس معمور دارنام راحت دنیا باشد
وهم راحت آخرت **شعر** دید احلو قتان غم که در ملک جود المهر بیرات کرکی و هوانی دارد **حکایت** ازجمله
ترک تکلف و ریاء شیخ قدس الله سره جبرئیل گفت با یعی شیخ در خلوت بود توکل اصیل الاصیل امد و در خلوت الرحمن تعالی
شیخ قدس سره الداخته بود نه من خواستم کرا انرا وسیه بردارم تا در نظر فقیر آید اصحاب دنیا و عوام بیا بیچ ندید
شیخ قدس سره مجال نداد و فرمود بکو رد نظر حق تعالی میتوانند بودن در نظر توکل یا کی نیست چون توکل در آمد شیخ قدس سره
فرمود که جبرئیل بعیدات رها نکردیم توکل گفت هرچه شیخ کند عین صواب و طاعت باشد شیخ فرمودند از حق تعالی
سر مبارک میبریم و این مقدار از تکلف و نعم مدیر دیگر سبب آن از حضرت سر مبارک میبرد **شعر** درجای باش ترف
عز کبریا بر صدر کامسند تمکین کیت یا • تاکی ز تن بزینت ما جیر دنیوی • اغتنم تخلف ما التویلا • و شیخ قدس سره در نید
تکلف لباس و ماکول نمیبود و در عبارت سخن تکلف نمیفرمود بلکه هرچه نافع تر بیز بر دم بودی آن فرمودی و کما
الله برکته گفت که کلمات رسالة القشیری که از مشایخ سلف رضی الله عنهم بعبارت موجز قلیل اللفظ کثیر المعنی
نقل میکرده است بر شیخ قدس سره عرض میکردیم و شیخ تحقیق آن میفرمود چنین باشد سخن اندک و تا و بی تکلف آید
باشد **شعر** شرح و بسطی بی تکلف باشد از مجملی این سخن مرموز دل • و فرمود آنکس که عقل بر وی غالب باشد و در عالم
عقل باشد در سخن او عبارت و تکلف غالب باشد و آنکس که عشق بر وی غالب باشد و از عالم عقل و بشریت خلاص یافته
باشد چون بر وی غلبات عشق باشد او را مجال تکلف در عبارت نباشد از برای آنک عبارت بیان است و بیان اهل
عقل را باشد **نظم** شیحو است که در عبارت آید • شرح رخ او باستعارت • شمع رخ او ز باز زد • هم عقل بسوخت و هم عبارت
و اهل دل اگرچه در بند تکلف خود نباشد اما حق تعالی ایشانرا بنور خود آراسته داشته و جمال ایشانرا در نظر خلق
جلوه داده و بنظر قبول قبول کرده • لاجرم مقبول قلوب خلایق گشته اکر در حالت فقر باشد و اکر در حالت غنا اکر
مجرد باشد فقر با او لایت باشد و اکر فقر با غنا باشد فقر با سلطنت باشد همچنانک شیخ ما قدس الله سره **شعر**
آنها که کرند آکه اند در کسوت فقر پادشاهند • از مشرق دل بنور طلعتی مانند چو آفتاب و ماهند •
فصل بیست و ششم در حسن صورت ظاهر **شیخ** قدس الله سره ٥ حق تعالی در عنفوان شباب او را حسن
صورت مخصوص کردانیده بود که یوسف ثانی وقت خود بود و بسن بلوغ نارسیده بکمال عصمت معصوم داشته بود و توفیق
طلب داده زنان زمان در عشق او دستها میبریدند و دلها بر کف ایشان میرسید نظرت الیه نظرة فتحیرت دکاکی
فکری بجمیل صفاتی فاوحی الیه الوهم انی احبه فاثر ذلک الوهم فی وجناتی و شیخ یاد بعیم بدام تجمل
نمیانشستند و درد نالان تشبیه کرد او یوسف معنی خود را انجاه زندان بر آورده بود و طلب هوای جانان و مصر کرده
و سلطنت ملک دل بدست آورده **شعر** خلاص عصر خود داد من یقین جانان الهی که بر تخت مصر دل نشان ما کنعانی
ودران

ودران زمن در نظر اولیاء الله بصیانت حیاء تجلی و بیان کمال تجلی صفات بود چنانک و بر ابیر تر الحوا اندیک فجو نقد نظر
شیخ زاهد قدس الله سره بمحاسن تربیت الجمال بالمحاسن متجلی شد شیخ نظر بعبد الرحمن جمیع بیرت بر حسن صورت او بین
میفرمودی **شعر** روی و آینه جان نبود لرزان • اندران آینه دیدار جانان لرزان • و جماعت طالبان او را الذین مجانب
میکشند چون شیخ زاهد قدس سره بصر باس ظاهری مکشوف شد بیا وقت شیخ او در پهلوی مبارک خویش بنشاندی
مبارک بمحاسن او فرو میکردی و میکفتی سبحان ازجمیع محسوسات ظاهری غیر از محاسن تو در نظر جمال من هیچ نماند آ
و در سن کبر شیخ چنین گفت چنانک اراله الهی سوی تر و غیرت سترح بود مردم را در مشاهده مبارک او طاقت نمیماند
د قطع از وکس را لعید او وجون بلحاظ کرشمه نکوش چشم مبارک بکسی نظر کردی از طالبان ایشان صید کردی و
ایشان در قید آوردی **شعر** تحیر لی اشراق وجهک کلما تجلی لطرفی نور وجهک بازنا و اذهش مبهوتا و بحیر ناظری فی
بر نکته عن ادی با کلتا الطرف عاجزا **حکایت** خواجه امین الدین روایت کرد که در وقتی که شیخ قدس الله سره در تبریز بود
خلقی انبوه بازدحام در دست و پای شیخ می افتادند یک پیری بر بلندی ایستاده بود که ایشان قوم بدچه سبب است که این خلق چنین
در دست و پای او می افتند تا کاه شیخ قدس سره بکوشه چشم مبارک بر نظری کرد تاکاه نعره بزد و در پای اسب شیخ افتاد جماعت
کفتند بخدمت گفت چه بود است که تمام در دست و پای شیخ می افتادی بخدمت در پای اسب شیخ چرا افتادی گفت
یک نظر سوی من فرمود اختیار از من بربود **شعر** نظرت الیه نظر متهام • فاثر ناظری فی وجنته • ولا حظنی
وجدا و بیث وجدا فاثر فی الفواد بمقلته • و این حکایات در سطور است که شیخ قدس سره بلحاظ در بای کسی
ملاحظه فرموده است و اختیار از و ربوده است و ادام الله برکته گفت که شیخ قدس سره فرمود که بالام من بلا ام کرد فیما
کردل اختیار من می بنابد اکر چنین نظر میکنم عالمی معمور میشود و اکر چنان نظر میکنم عالمی خراب میشود یعنی نظر لطف و قهر
شعر فی اخذی بتدبیر ممات قوم • و فی الاخری الحیوة لمن تحیه • و چون اولیاء الله مظهر صفات الهی اند باطن
مظهر معرفت و محبت الهی است و ظاهر ایشان مظهر لطف و جمال الهیت لاجرم هر که بنظر اعتقاد پاک و بصیرت
در ایشان نظر کند همان نور و لطف الهی را مشاهده کرده باشد که آثار نور الهی در جبین ایشان ظاهر و باهر است
وانشد ذلک کرامات با برده عزت فرو کیت • آنرا که بود دیده بیتی روی او بین • آن نوری کر بیر خش آثار نور او
وانرا کرد او دو خوی بینده چبین در طور هایش نجم ایاک نعبد استعد و چشمهاش غمزه ایاک نستعین ادام الله برکته
گفت که برحسب ثم تلین جلودهم اندام مبارک شیخ قدس سره در غایت لین طمس بود و مبارک تلت دیباج و لا
حریر الین من کفه رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم کف مبارک شیخ نرم تر از حریر میبود و با وجود آن
مبارکش بصعوبت کار زراعت خشونت نمی یافت و هرکز شوخ بشره بر وجود مبارک از ظاهر ظاهر نمیشد چنانک
حمام از اندام مبارکش بعد از دلک عنیف که هیچ شوخ ظاهر نمیشد و کفهای مبارکش با سطر لیس کفی و زن و دنیا
هیچ آثار شوخ نمی یافت محسوس بوست بیدا نمی کشت و اکرچه بر حسب سنت استعمال طیب میفرمود طیب وجود او
بر آن عطر غالب میبود چنانک با بیجا متر کش عطر وجود مبارک او آمدی که عطر طیب را منسوخ کردانیدی **شعر**
هر کجا اثر بوی این طیبیات افراشته • زنده جاوید کشته بوی جان از وی دمید **حکایت** دلستبر کته گفت که شیخ
زاهد قدس الله روحه بوقتی که در دیر کلخوران بود در مجلس شیخ را قدس سره طلب کرد و چون شیخ حاضر شد گفت صفی کجا

بودی گفت پیش فلان طایفه مشتاق نشسته بودم شیخ زاهد گفت تا این که از صحبت من بصحبت دیگری روی که از آن صحبت
چیزی نیابی و از بوی صحبت من بر آن آن طیب لطیف از عطر لا اله اولیاء الله باشد که آن آثار بوی محمد صلوات الله
و سلامه علیه و از خلوت لی مع الله اکتساب کرده اند السلام ذلیس که در کنار دهمی کیرد بکار ... بکیرد بوی ... کرد
بوعطین شعر جز نیست در ال زلف رخ دوست که جان امستی همه زان بو مخزن همه زان دوست فصل
بیست و هفتم در سماع هواتف الهی که شیخ صفی الدین را قدس الله سره شده است حکایت شیخ صدر الدین
ادام الله برکته گفت که شیخ قدس الله سره فرمود که نوبتی از غایت غلبه مردم و کثرت ازدحام خلایق و سآمت
و ملالتی یافتم زمانی قدم از شهر بیرون نهادم و بخلوت بیشه صید ... رفتم که قریب یک دو میلی بود الی اردبیل
باشد و ساعتی آنجا خواستم که بفراغ خاطر بنشینم که غلوی محمل یا غلبه مشوش وقت نبینم شعر در کنج فراغ
ساعتی بنشینم • در گوشه خلوتی فراغت بینم • ناگاه دیدم که جمعی ترکان علیه آمدند و قریب ... بود که سر
و سر و اعضا و جوارح شکسته و بعضی را کوش و بعضی را بینی بریده چون آن حال بدیدم آن حال را تحمل نکردیدم و نزدیک بود که
دلم غش کند شعر النار تحت کبدی والنار عندکم • فان هربت فمن نار الی نار • ندای الهی هاتف حضرت الهی
شنیدم که هان از غلبه بندگان صاحب دنیا ملال نمی یابی و عقام خالی ... خاطرت آمی اینک تفرج کن •
دفع ما ترا الخلوت از آن سبب نموده و غیرت ما بر آن خلق گشوده ایم که بر تربیت و ارشاد مردم ...
خوف استقلال الباید از سر این عتاب حضرت ذنب اعتذار برگشادم که دیگر چنین نکنم و الجماعت را با زخم ...
خیدوبها کرد و جان با اصحاب در معاملت شد که در هم مرضا ایشان میکرد و جان ... مذکور است شعر فلا
عیش کوصل بعد هجر • و لا شیء الذ من العتاب • فلا اهدا امیل عتاب هذا • و لا اهدا امیل من الجواب حکایت
خواجه عمو له ... رحمه الله گفت که شیخ قدس سره ببغداد رسید مردم لب آب ... علیه استقبال کردند و چندان
مردم در قدم مبارک شیخ می افتادند که بیم بود که مردم در پای ستوران پای سپر و هلاک شوند شعر عاشق و معشوق
سر انداز بود بر ... شیخ جان باز بود • و از آنجا چون بگذشتیم و از بغداد بیرون رفتیم اتفاقا در منزلی شب جای
میخواستیم کسی ما را جای نمیداد تا عاقبت قدری مقام شیخ را در بازار جای گرفتیم و شیخ نزول فرمود چون شب
در آمد ناگاه شیخ قدس الله سره را دیدیم که بذوق و طرب عظیم در آمد و کسی از حضرت سوال ... تا از سر آن ذوق و نشاط
فرمود که از حضرت عزت ندای هاتفی رسید که ... که بجای چندان مردم را که ... فرستادم که مردم در پای او هلاک
خواستند شدن و این زمان از آن معدل مقام که نشستی چهار دینار بکرا میگیری شعر و ان الملوك ...
اذا ما ... الفا • وكل ... الا الله ... مهابة • ... ان تخفي الذي ... حکایت ...
گفت که ... امیر شاه شنیدم که چون ملک حسن شاه ... وفات یافت جماعت طالبان ... مصلحت کشف احوال
... و معذب میدیدند تا بوقتی که شیخ را قدس الله سره عبور بر تربت افتاد ... او رفت و از برای او دعا
کرد بعد از آن از ... کشف ... احوال او را نیک دیدند و خلاص یافته و در راحت ... برسید ... آن حال
او ... بود دعا چیست گفت چون شیخ قدس سره از برای حق دعا کرد حق تعالی مراد کار او کرد انکار طالبان
کران هر دو حال او دیده بودند بر شیخ قدس سره عرض کردند و سوال ... جواب ... رحمت ... گفت

شیخ قدس سره فرمود بلی اصحاب ارادت بوی ارادت او را ... شد او را از حضرت حق تعالی در خواستم ندای
هاتف حضرت شنیدم که او را بتو بخشیدم شعر صد هزار جان ... می کشاید در دست چون • حلقه بر در زده ام
اندر دعا نیمه شبی • کوش هوشم زجانان خوش ندای میرسد • و از هر موی جانم ... حکایت ادام الله برکته
فرمود در آن زمان که شیخ زاهد قدس الله روحه در حیات باقی بود شیخ صفی الدین قدس سره از اقران ملول شد
و بارشاد مشغول نمیشد تا روزی در ... کار بود خطاب حضرت ذی الجلال در رسید و از هاتف الهی شنید
که ما ترا باین فرستاده ایم که تو خرمن هیمه بر کنی چرا اینک ... مشغول نمیشوی و تربیت خلق نمیکنی شعر
جان ... بدانست که از ... جانان • هر روز در رسد ... خیالی بخطابش • دلهاست در انتظار ...
جانهاست در انتظار عتابش حکایت خلد الله برکته فرمود که روزی طالبی آمده بود که احوال خود بر شیخ
قدس الله سره عرض کند اتفاقا آن ساعت مجال نشد و راه ... نداد ... رفتند و او نیز برفت ...
ناگاه شیخ قدس سره فرمود بروید و طالبی چنین و چنین آمده بود است و راه ... نداده اند و از سر حرمان روان
او را باز آورید ... قدس سره او را بنواخت و با او بپرداخت پس فرمود که
حق تعالی با من کرد که بندگان ما را راه ... که حواله ایشان بتو کرده ام و من بعد راه کشوده کردانید و کسی را بی
مقصود باز نگردانید شعر حلقه دل تا ... خطایی بر زند • جان ... معتکف از بهر آن بنشسته است
چشم بر در ... بکشاده است • کوش بر ... فتح باب از آستان حکایت خطیب ...
گوید که بحضرت شیخ قدس سره بودیم طالبی ... شیخ قدس سره ... شیخ جان او ... برفت ...
طالبی ... شیخ جان ... جماعت ... طالب ...
فرمود ... از حضرت عزت تعالی شانه در خواستم ... آواز هاتف الهی
شنیدم که او را بمن بخشیدیم شعر ای خوش آنجائی که ... از جانان او • آیت لطف بشارت آید از ایشان
او باب نهم در ذکر مرض و نقل شیخ صفی الدین قدس الله سره از عالم فانی بعالم
و حیات باقی مشتمل بر دو فصل فصل اول در ذکر مرض او قدس سره شیخ صدر الدین ادام الله برکته گفت که شیخ
قدس سره فرمود که چون شیخ زاهد قدس الله روحه ... بریاضت و مشقت در مجاهدت ...
میفرمود فرزندان از حد ... بر خود منه و خود را بکلی بدست صعوبت ... که اثر آن در حال ... کبر سن
و ... بار ده روز ... شد ... که چهار ... روزی ... ساخت جان ...
شده است که شیخ زاهد قدس روحه ... شفاعت ... احمد اصفهانی که ... پادشاه غازان فرستاد ...
و شیخ قدس سره در آنجا ... روز غیر از آب صرف هیچ چیزی دیگر نخورد و عاقبت مزاج ...
شیخ زاهد قدس روحه فرمود که اثر این ... حال شیری ... شد شعر هر چه ...
از ... حکایت داماد برکته گفت که چون شیخ قدس سره در تبریز بخانقاه رسید ... کرد ...
و نیز ... الدین رحمه الله ... بود در خلوت که در آنجا هیچ مقام استطابت نبود ...
... جماعت ... بیست و پنج روز در آنجا بود که چند ... و زبان ...

خطاب

و هر شب دو سه بار برمی خاست و وضو می ساخت و این سبب قلت طعمه و قوت ذکر بود تا آن می بود که بوقت افطار خواجه قطب
الدین تبریزی رحمه الله دیگچه کوچک شوربا وردی و شیخ قدس سره یک دو ملعقه آن صرف از طعام تناول
می فرمودی و دستگاه از برای ذات برکت می فرستادی و اولیا مولانا نظام الدین عبد الملک سراوی و جمال الدین
طارمی مجاور بودندی چون شیخ قدس سره درین حالت کبر سن [illegible] خود تنها [illegible] و مریض شد
و بسبب طول [illegible] مبارک [illegible] آن زحمت متمادی [illegible]
غیاث الدین محمد رشیدی [illegible] و شیخ قدس سره ادام الله برکته [illegible]
وزیر غیاث الدین و خواجه علاء الدین منصور [illegible] ادام الله برکته [illegible]
الدین منصور فرزند شیخ [illegible] شد [illegible] تا چون صحت و شفا یافت [illegible]
کرد و جماعت [illegible] استقبال کردند [illegible] شکر [illegible] ادام الله برکته [illegible]
که از طول [illegible] اشتیاق شیخ خواستم که [illegible] بجامع روم و شیخ [illegible] قدس سره در جامع [illegible]
جامع رسیدیم [illegible] مردم [illegible] این معنی [illegible]
که [illegible] جامع رسیدیم جماعت نماز کرده بودند [illegible] شیخ [illegible]
و دست [illegible] شیخ قدس سره [illegible] نظری [illegible]
[illegible] الله تعالی [illegible]
میکرد **شعر** [illegible] اذا [illegible] لا [illegible]
[illegible] و این [illegible] وقت [illegible] الله وقت [illegible]
[illegible] و قضاء الله و قدر [illegible]
شد و [illegible] عظیم [illegible] مبارک [illegible]
[illegible]
لا [illegible] الطاف [illegible] عموم مردم [illegible]
عموم [illegible] بشارت [illegible] و مجموع [illegible]
بودند [illegible]
و اطبا [illegible]
و درین مرض [illegible] **شعر** [illegible] شکر [illegible] **حکایت** ادام الله
برکته گفت که شیخ قدس سره درین مرض [illegible] مولانا قطب الدین ابوبکر [illegible]
[illegible] اسمعیل رحمة الله علیه [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره [illegible]
[illegible]
[illegible]

مالانوبا

دا از اقربا بخاطر [illegible] مبارک قدس سره [illegible]
[illegible] اقارب و احباب [illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ قدس سره [illegible] احباب [illegible]
شعر جار الزمان علینا فی تصرفه [illegible] الدهر [illegible]
[illegible] شیخ [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] **شعر**
[illegible]
[illegible] **شعر** یوم الفراق من القیمة [illegible]
والموت من [illegible] شیخ قدس سره [illegible]
شعر [illegible]
[illegible]
[illegible] الله [illegible]
[illegible] اسمعیل رحمه الله [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] الله [illegible]
[illegible] موجودات و اعلی الصلوات و اکمل التحیات [illegible]
[illegible] بالله [illegible] و الله یعصمک من الناس [illegible]
سجاده ثابت القدم ساکن باش [illegible] **شعر** [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **شعر** [illegible] القلب [illegible]
جمیعا [illegible] و اذا [illegible] **حکایت** خلد الله [illegible]
گفت که شیخ قدس الله سره فرمود [illegible]
[illegible]
[illegible] و لو قیل لی [illegible]
و قلت لداعی الموت اهلا و مرحبا [illegible] قدس الله سره فرمود [illegible]
[illegible]
شعر فقد ذقت مرا و ذقت حلوا [illegible] فانی [illegible]
و با وجود این [illegible]
[illegible]

میکردی تا وی را قدس سره در قیام و قعود مدد میکرد تا بی نا تمام قیام و قعود قیام میشودی و چون از اداء
قضای نمازی دیگر میکردی و اکر ترک ایشان نمازی قضا استقاعت کردی فی الحال نماشتی و قبول نمیکردی اکر چه
قضای نماز بفوت نبودی بعد از آن چنان شد که غدا به بیدنی بیکرد و قطعاً هیچ اغذیه اطعمه نمیخورد علی الخصوص
حیوانی که از آن تغرقی بعالیت میشود و اکر تقدیرا اما اللحمی اجبری یکی از غذا بخوردی در حال رد کردی
شربتی از نبات قناعت و اکتفا میکرد و صدقی میدید غیر از آب نبات هیچ چیز از ماکول بعسر و بجوی ... برسید
و از مجموع نقل که المثل ... و خالص شد و خوابی ... کرده و دایم چون ...
پیدا میبودی **شعر** دست از خود ابر عالم جسمانی شست * خو میعوالی دیگر از عالم روحانی جست **حکایت** چون شیخ
قدس سره احیانا از وقف جزو دینار آمدی و احوال ظاهر دنیوی پرداختی و صیت آغاز فرمودی و میکفتی ... بقیات
مساکین و ضعفا و عزا چون کند کرده بخاطر ... از تشویش ایشان هیچ تشویش و فکر ... جمعی از اطراف و
جمع شدند بعدا من خال ... با خود بجا کشد **شعر** چون غریبیم درین مرحله راه کذار * ...
نظر از بهر خدا باید کرد * و چون میکفتند جماعت اقارب ... که شیخ ... نکرانی در حق اجانب میفرمایی و در باب
اقارب هیچ عنایتی فرمودی که فرزندان مرا از عزت هیچ ... باشد ... اما ایز ... و ضعفا
کبی التفات نفرمایید **شعر** اهل عزت را بخواری بنکرند * کا در مسکین را بعزت داشتن * و کلی همت و همکی نهمت بر
بعبادت و استقامت بر سنن صراط مستقیم و ... مصروف میفرمودی و بمبالغه تکرانی میفرمودی و چون
... که استراحت وجود مبارک ... آمدی که اکنون ... و در استراحت درین موضع
و در رحالت ... بودی ... بر بن مقام آمدی و چون فرزند شیخ زاهد ...
رحمة الله علیها و برادر ... آورد که ... حضرت شیخ ... در انجا متعذر میبودی بسبب حضور مردم ...
چون با وقت خود ... افتادی و از ان مقام ... رحمة الله علیها فرمودی ...
... مبارک نکشودی و فرمودی ... خانه ما ... **شعر**
مرحله عاریه تا کی باشیم * خیز تا رخت بمنزلگه اصلی بکشیم * و این معنی با هیچکس دیگر نمیکفت از برای آنکه ...
... او را خواهد رسید و موافقت او در ... الی الرفیق الاعلی ... او خواهد بود **حکایت**
ادام الله برکته کفت یکی از صلحاء ... شیخ قدس سره در استسقاء دو ماه کشید و ... و اعراض او ...
روزی با خود فکر کردم که چون عادت معهود است که چون صاحب دلی از دنیا ... تغیری کلی در مجموع
پیدا کرده و اکنون عجب است ... چون شیخ بعالم بقا خواهد رسید هیچ خللی در احوال زمان پیدا
... با شیخ قدس سره کفتم که ... و حال آنکه شیخ فرمود اکر رحلت صاحب
دل ... و کل احوال زمانه بکل متبدل شود ... شیخ قدس سره فرموده ...
... باشد ... از اعاجیب ... میفرمود جرها
... بعد از یک دو سال که شیخ بعالم بقا خرامید احوال ... زمانه بحدی انجامید که قحطی ... پیدا شد که آدمی آدمی
میخورد و ... نماند ... مردم از غایت مجاعت میخوردند و هر چه ... داشتی از میان ...

سالطی

وسالطالبی ... ممتد شد **شعر** از قحط رسید خلق را ... * هم کار ... باستخوان و هم کار بجان * ...
ظلم و ستم ... بر مسلمانان چنان شد که اکثر ... جلای وطن کردند و در اطراف اقالیم پراکنده شدند و ...
و بلاد منهدم شد و کافه خلق را ... جز آتش حسرت در دل چیزی نماند بحیثیتی که مردم از روی ...
... میکردند **شعر** بنکر که چه محنت و جراحت باشد * ... عراق را ... باشد * ...
... در ربع مسکون عام شد و کرد اقالیم جهان ... سال استمرار بود و عام
بین الانام دایر و متواتر کشت ... خانه ... بلاد ... که از انها دیار نماند و دیگر
حالا آنکه جزویات و کلیات ... واقع و شایع شد لا اورد الله علی الانام
مثل هذه الایام و لا علی اهل الاسلام مثل هذه الاعوام **شعر** اینها که سر اندر سروراند * قطب اند
و مدار زجهان اند * اسباب عمارت زمین اند * ارباب هدایت زمان اند * ... شرع و دین اند * ...
هم قبله صدق و هم امین اند * هم کعبه امن و هم امان اند **حکایت** ادام الله برکته کفت شبی در واقعه خود دیدم ...
... و مستعجل بیرون رفتم مولانا جمال الدین خضر ... را دیدم که کفت شیخ قدس
ترا طلب میباید حضرت شیخ رفتم و شیخ درین موضع بود که اکنون مزار مطهر است چون بنشستم جماعت ملازمان ...
... درین شب ... ما جواب ندادیم که درین شب ... مجال ... شیخ
چون ما جواب ندادیم ... بحیثیتی که ... کر زلزله ...
... شیخ قدس سره فرمود که در بکشایید چون در بکشودیم کسی را ندیدیم اما از شیخ شنیدیم
که فرمود و علیک السلام و رحمة الله و برکاته ایها الملک المأمور بامر الله تعالی چون ...
دیگر ... **شعر** رسول حبیب قلت اهلا و مرحبا * بخیر رسول جاء من خیر مرسل * پس فرمود خاجو علی
کفتم خاجو علی ... کفت ... خاجو علی ... فرمود ...
... شیخ قدس سره **حکایت** پیر جبرئیل کفت که در این ایام قدس سره فرمود که ملک الموت را دیدم ...
خاجو علی ... بعد از ... شیخ ... آمد و در خلوت ...
... شیخ قدس سره فرمود و علیک
السلام و رحمة الله و برکاته ایها الملک المأمور بامر الله تعالی ...
شعر خوش ... تحفه جان میرسد * تحفه جان ... چون پیغام جانان میرسد * و این معنی موافق
نص تتنزل الملائکة الا تخافوا و لا تحزنوا و ابشروا بالجنة التی کنتم توعدون است و لا شک ...
... و بشارت آید و چنانکه ... حور العین ... ارواح ایشان نماید **شعر**
اذا قدمت من سفرة الهجر عیسهم * تلقیتها بالوصل من کل جانب * وصیرت اجفانی وطاء لوطئها *
حذارا علیها من صروف النوائب * و شدت عطش بر وجود مبارک مستولی بود چون سوال کردند
که اکثر اولیاء الله را عطش ظاهری از عطش باطنی بوصال ... بحالة الموت قوی بوده است و ... آب از وی
بمبالغه میکردند ... جبرئیل اسکاف که ملازم ... آستانه خدمت میبود ... شیخ قدس

آب خواست بعد جبرئیل را انا شا الحان بود آنرا بیاد شیخ فرمود که همچنین شیخ زاهد ولش قدس الله روحهما آب
نمیداد من بیمناکی میدادم از من بترسید ربیع مرا بیناد آمد بیمان شو یا جبرئیل گفت در دل میدانستم کرا کر نیما
نمی نغز بیک مساند شیخ فرمود جبرئیل فکر مکن کویم مرا کرده اند بعد از آن بر جای ابیت عند ربی یطعمنی ویسقینی
دیگر آب نخواست شعر ساغر از دست ساقیم بهم بر لب گرفت • روح جست در کنج ازان این کهنه سفال • و در بیرون فوت
شیخ صدر الدین ادام الله برکته علی المسلمین سفری مضطرا بی اختیاری بسلطانیه واقع شد شعر الا لیت شعری
هل لا ابعدن • وصوتک قبل الموت هل انا سامع • فیا دهر بالله هل انت جامع • ویا یوما بالوصل اهلا
راجع • و بعد از زود بغلوای مرض همیشه نام صدر الدین میکفت و فراموش نکرد و میبسته و اتردد روز دیگر
آب و کل بتر بود شعر وقد کنت ابکی من فراقک لیلة • فکیف وقد صار الفراق الی الحشر فصل دوم در
نقل شیخ صفی الدین قدس الله سره بحیات باقی چون تجرع کاس حمام از لوازم انام است لیکن موت العالم
موت العالم ونقل چنین کسی از مراحل آب و کل بمنازل الجنان رود لنقصی ظاهر در زمین و خلل مبین مؤمنین است اولم
یروا انا ناتی الارض ننقصها من اطرافها شعر مضی صاحبی الا رشاد لم نر بعده • کم لم یرو الارض فیض
غمام فقدناه • لما تم واعتم بالعلی کذاک کسوف البدر عند تمامه • وچون از مدت حیات ظاهری شیخ قدس سره چند
روز بعد معدود باقی ماند وصیت فرمود که مرا بتربت بجادة که اطراف کبیر خطه اسلام است یا شیخ صدر
الملة والدین ادام الله برکته علی المسلمین مفوض است و محافظت سفره و فقرا و صدر است ضعفا می باید که سخی
قایم باشد و ممکن الخطه سنت انبیا و دایم بر سیرت اولیا ماند که بجای تمامی حضرت قدس سره منعم اللثا
سید جمال الدین بکینعا و آداب و شرع سل النبی و ظیفه اشعرت بناتم و عم دارند و همچنان فرمود که چو
ما بر تربت شیخ زاهد قدس سره مشغول بودیم اکر حاجت نشستن شیخ را بود میکفتیم شیخ بلخط الشین
همی یابد انکه با دب تمام بازش بنشانیدیم و اکر حاجت با ضجاع بودی میکفتم شیخ بلخطه می یابد که تکبیر و ما
و عرضش تغیر و نقیهم ما بود و همچنان فرمود که از برای تکفین حکم کرام مرا بکیر کاه نیماید ام کر فلانی کرم از
کرم و دبیر آن کتنرات [illegible] الدین آستانه کی ارطا الیان با ال [illegible]
بود [illegible] شیخ زاهد قدس الله روحه در خانه است باید که از آن صوم دویکی ... تکبیر دو کر
دهند و قول ما کرده نکور سانز [illegible] درجانب غربی اردبیل که مدفون عزایات و اکر
هرجا که باشد شعر الا ان لم تحفر اقبر مه معاقبر • فقد کان تراب الارض خالفه بالطیب • وچون دو روز
از حیات ظاهر پیش مانده بتلاوت کلام الله دایم مشغول بود و اکر نطق زبان از حجاب سنو متطهو تا و ردو
کفی صلوا علیه وسلموا تسلیما و دیکر هیچ کلمات از و حضار و رفتند وختم کلام این بود تا روز دوشنبه دوازدهم
سنه عشر وثلثین وسبعمائه بعد از نماز صبح چون نسیم وصال از حجاب ظاهری بر لحان ... بیکرد و حاذ
ونظر جان بمشاهده جانان بر کشاد شعر اروح وقد ختمت علی فؤادی • بحبک ان یحل به سواکا • فلو انی
استنطق غضضت طرفی • فلم انظر به حتی اراکا • وچون وقت استوا شد بندای یا ایتها النفس المطمئنة
ارجعی الی ربک راضیة مرضیة سیمرغ روح مقدس بنشیمن آشیانه فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر

پرواز کرد والله لبس بهیبت بکفت و با پای مبارک بکنبد شعر شاه باز کو ز دست شاه آمد طعمه جوی • کرد کا
دسوی ساعد آن شاه شد • بکنای این جهان سیان بعا زین بود • بال بکشاد و بقرب آن درکاه شد • در جوار جای
اصلی خود آرمید • در تماشای جمال لعصل عند الله شد • لیکن قضای جهانی بجسم کنانکه دو جهان بر و بیا و سپید
در کسوف قیری کشید و نظام ابتر دران حالت آسمان محو و آفتاب رخشان بود و بغیم و ظلمت مبدل شد و تیره آمد و غم
در نهاد عموم خلایق افتاد و زیادت از جزع مردم عزیز بود و فغانی از جو هوا میشنید که می آمد شعر آسمان ابصد
نور از چشم و چراغ • بر چراغ و چشم عالم کشت تار و اشکبار • انا لله وانا الیه راجعون وما جعلنا لبشر من قبلک
الخلد افان مت فهم الخالدون شعر لئن کان تبنی الدنیا امرء بمخلد • لکان رسول الله فینا مخلدا • وما احد
ینجو عن الموت سالما • فان المنایا قد اصابت محمدا • وچون وقت نماز عصر شد حرم شیخ که فرزند شیخ زاهد قدس الله
اروا حهم بود طاقت فراق نداشت التماس کرد که باز تقبیر و نظر آخرین میخواهم که دیدار شیخ قدس سره دریابم شعر
بهر خدا برده او بکشاید • بار دیکر مرا آن روی نکو بنماید چو بمیرم من از بن رحم که بر جان منست سر خاک من بتحسر
بو که در دل جگر سوخته من شوید • بعد صد سال اگر بر خاکم آیید • وچون شیخ قدس سره فرموده بود که زنان را مجال آن
نیست بعش وی منع میکردند طاقت جان بشود در بکشادند و اصحاب حاضر مجموع در باغچه رفتند آن و در آمد و نظر آخرین کرد
شعر خروش از جان نخاموشی برآورد • وداع آتش جو تنی بر آورد • بعد از ان قصد غسل میکردیم جماعت جمع آمدند و تنید
و آغاز کرد که یا بحر ایالمحو شعر سینه شیخ زاهد قدس الله روحه و بحر سرا سینه از عرد که سالهای بر من مکدر بود و ملو بر
مکدر ادعاقبت روز همچو بعد از حیات شیخ او نیز متعاقب شیخ بحضرت رحمت حق تم رسید شعر ولیس الذی یجری
من العین ماؤها • ولکنها روح تذوب فتقطر • وچون از نسب بعضی بکذشت سید جمال الدین اصفهانی رحمة الله علیه
برحب اشارت بتجهیز و غسل شیخ مشغول شد و چنانک شیخ قدس سره تکبیر فرموده بود چون احتیاج بودی میکفتند
شیخ بلحظه تکبیر بفرمایند و ایشان مساعدت میفرمود و چون احتیاج مینشد میکفتند شیخ بلحظه بفرمایند
نشستن و چنانکه ایشان قوت کشیدن بار نشستن و تکبیر کردن موافقت میکرد و دران هنگام با نشستن یا دی
بود و اصحاب حاضر هر یک بوظیفه از تجهیز مشغول شیخ قدس سره آغاز کرد و چیزی میکفت یعنی و صلابتی و هیبتی
با صحاب فرود آمد کوش کردیم یا ربی کفت بصریح که الله دو هم بار بکفت هو لیس یا بحری بکفت و کسی فهم نکرد و لیکن
هیبت سید جمال الدین لرزه آمد چون ساعتی شد کفت بیکر از خبر کنم و در حیات ظاهری شیخ مست و دست و
بر دست نهاده و در مقام ادب ایستادند چون نجیابی در بر بکذشت گفت که اعمال اعضا التحرز و حی است و ادا
بکار خود مشغول میباید شد از ایشان بکار خود مشغول شدند و شیخ قدس الله دران بود بود شعر
وقت وصلست که اغیار ز مجلس برخواست • کاه عیش است که معشوق ملاقی ما است • ناکه هر دین اغیار بینند خود
هر جایی که نه غیرت دیده بتم برخواست • جرعه جو از ان بکجا بنکه هنکام وصال دوست بدو یحرب برزم صبوح برخاست
و در اثنای غسل اهل تنظیف خواستند که قدری کشف ازار کنند بهر دو ابهام و سبابه هر دو دست مبارک ازار را
وچون بوتا نیدند ولیس نبت مبار اخر دکشید شعر پیش چشم غیر محرم حجاب غیرت • حولی را در پرده غیرت اغیار
آدیم • وچون وقت تکفین بود حرم شیخ فرزند شیخ زاهد قدس الله اروا حهم تم شیخ زاهد را که در دبیر خلوت

مصاحب وجود مبارک شیخ زاهد قدس سره بود بفرستاد و دو عدد شاش کما نرا بیست خود رشته بود هم بفرستاد و گفت
که خلعتها این شاشها تا بالاپوش ضم کنید که از دست رشتن میخواهم که با وجود مبارک شیخ باشد و از این
آن کرباس ضم کردند و چون نیم شب شیخ زاهد قدس سره بر دوش مبارک شیخ دادند کرد بوستانت خود دستهای مبارک
از آستین بیرون آورد و بر یکدیگر نهاد و بر سینه مبارک نهاد شعر ما نهاد المنادلق پوش عشق جانان بوده ایم
تا ابد این دلق و بود خویشتن خواهیم بود • ظاهر و باطن بمعنی او آراسته ایم • در لحد این هم بعد از جان و تن خواهیم بود •
و در تعیین بدرقه بعد انقیاد بحث و مشاورات اجماع شد که مرقد منور آن مقام باشد که خانه بود که در جنب خلوت
قدس سره دنباله حجره خانه میان خلوت سرای طعام و مزار مرید یافت و اتفاقا این موضع آن مقامات که یاد کرده
شیخ را قدس سره وقتی شدت بدان مقام رفتی و استماع وقایع حجره میکردی و در مرض صحت استراحت آنجا میکردی
و آن مقام است که شیخ قدس سره وجیه شده بود و فرموده که از فیضی که نازل شد بدین مقام نصیبی رسید این
دنیا بجماع یاد کرده شد شعر یا خیر من دفنت فی التراب اعظمه • و طاب من طیبهن القیعان والاکم • با عجمه حوض خانه
و خلوت سر که شیخ قدس سره بود و محاذی در خلوت شیخ مایل بجانب یمین درخت بیدی بود و هرگاه که شیخ قدس سره
از خلوت بیرون آمدی بگوشه چشم نظری بدان درخت کردی سید السالکین ابرهیم کرد که بکمال مکاشفات کاشف
معاملات بود گفت که همیشه بر اوراق و اغصان آن درخت بر مثل الذی یغشی السدرة ما یغشی چیزی هر از روحانیان منتظر
نشسته میباشند تا بعد انقطاع خلافت مبارک شیخ قدس سره مشرف شوند گوییا که سالها بتزاید این موضع
او شهود روحانیان زعاوات این مقام بوده و ملازم بوده الحمد لله وقت الضحی در بین مقام که الحمد
من ریاض الجنان جسم مطهرش قدس سره للعزیز دفن کردند شعر ایا قبر شیخ قد تضمنت سیدا • به اختالت الایام
افخم الدهر • ایا قبر شیخ فاخر الارض کلها فلا فضل بان لنا الفجر • فیا لمه ما فی الوری من کیدها • و یا کردین لیس یصلح الحجر •
حکایت جمعی که حاملان جنازه متبرکه شیخ قدس سره گفتند که چون از غایت ازدحام خلایق در خلوت سرای مجال تنگ بودند
کند اندک مضیق باشد او از بر مردم نده نکه عمارت بیرون برود نه خواهیم که از در بیرون و بام مردم قایل ملائک جنازه متبرکه
را میل بیرون بود که درون نیامد و مردم غلبه بیرون دوند تا جنازه بجود سر بفلک سوی کرده ایند و بار که بر بجانب آخا
حاملان بماند و جمعی عظیم گفتند که جنازه متبرکه در حمل از سر کواهل البلد در هوا بود فدو و شر مردم بپا بجنازه نرسید
شعر چو نقدم اند بستان زوصال او نهیم • باو مرکبه رنگ خد جسم و جان باشد حجاب حکایت
اخی امیر علی گفت که چون نجا شیم که جسم مطهر شیخ را قدس الله سره در مرقد منور می نهیم آن لحظه کسانی که گرد قبر بودند
یکی من بودم و چون نگرستم مجموع مردم که این طرف گرفته بودند رها کردند و تنها با از کذاشتند عظیم تر سید
که تنها شوام که زمین و عاجز که دم مباد اگر از دست عزم برون مبتر آید که تا گاه از هر دو ست بیرون از است بعد عرق منور
خانه هیبت و هیبت در میان نبود و آن سنجی کر بود حلی تابوت متبرکه شیخ زنده بود بدانستم دو بین شد و هیچ
ثقلی رست من بود و من چون این حال دیدم بخود دستم و جمعی برین ب کنار کردند شعر جسم که جوجان محض صفی
بماند • چو بجان قدم سبک بخلو بکر دوست حکایت پس شیخ صدر الملة والدین ادام الله برکته حضره منعقد
که تمنا الدوستان اصناطر قدسی و بلخر فرو و بجات تبا کر دوی لخت و دردیل حضره قبه ظاهر فرط الایالة و الصنایع

خواجه محی الدین

خواجه محیی الدین است روح الله روحه و اقاریب و لطایف شیخ قدس سره در انجا اند و باز در ذیل این قبر محوطات
کرده اند عزالعاظم مریدان شیخ استیر دالله مضاجعهم واز اقطار امصار و اطراف اکناف اصحاب ارادت داب اعتقاد
مصاحف و شموع و قنادیل و اوانی بدانجا آورده اند و این قبه نوری الحق قبله دعای اقاصی و ادانی جهان شده که هر کز بی
رونق حلقه دعا تبی باخلاص می حیثا نجو تعالی دعای وی با جابت مقرون میکرداند شعر اذا استمطرت بالمزن یوما
سحایب • سقینا بشیخ ما انسانا من القطر • علی قبره من الغیوم عمامة • کما مثله کانت علی صاحب القبر • و اکنون عادت بطرد
و وظیفه مستمر که هر صباح جمعی از ذاکران اشراق در حضیره منوره ذکر گویند بیش وجمعی از مردم علی اختلاف طبقاتهم
لوجه الله تعالی و تقربا الیه ختم کلام مجید کنند بر حفظه قرائت و قرآن خوانند بعد از بعد العصر همچنین حفاظ بر طریقه
تلاوت قرآن محافظت نمایند و این عادت حسنه ابدا همچنین مستمر باشد و عمر سوّمات حفاظ همیشه مجری باشد و هیچ
از اوقات ساعتی نبود که یاد دعا یا تلاوت یا ذکر یا دفتا آناء اللیل و اطراف النهار خالی بباشد و عقیب الصلوات جماعت را که در
حضیره تلاوت قرآن و دعا مستمر سنتی مرتب باشد و هر شب آدینه شیخ صدر الملة والدین دامت برکته بعد العشاء
آیت سوره حم دخان و سوره جمعه و چند آیت بخواند و دعا کنند لیرلی اکراز شب بیدار بود و او را بیند درحلقه
ذکر برکشد و این عادت دایم قایم باشد و سبب تخصیص تلاوت سوره حم دخان و سوره جمعه آنست که ادام الله برکته
فرمود که هنوز اول که در حضیره رفتیم در قرآت قرآن تامل و تفکر کردیم که کدام سوره تخوانیم تا بری که یکبار هیچ اتفاق
خیری خواندیم و دعا کرده بر شیخ قدس سره در شب اشارت فرمود که سوره حم دخان بخوانید و حکمت درین آنست
که صاحب ولد اگر چه محجاب انبیاء است لیسار بر جز و با انوار ارواح ارشاد و صلاح مریدان فرمایند لاجرم اما آت
قدس سره بدین سوره مطابق حدیث بوده کرد و سنت مقتدی و داعیرات که عن ابی هریره قال قال رسول الله صلعم
من قرأ حم الدخان لیلة الجمعة غفر له صدق رسول الله شعر لوح محفوظ دل چو پاک کند بر غبار آن قوم
آن دانند حاصل علم او اخر • هذا لوح دل فرو خوانند حکایت سید الذاکرین پیر عیسی که سر حلقه ذاکران بود
گفت که باری در حضیره متبرکه ذاکران فرو گرم میکو میدیم منزل در حضیر بود و از آن جانب تجلی شنیدم که هیچ با و افرا انسانی
ساعتی اصغا کردم و سایر مردم را نیز ذاهل بود تر عاقبت تیر این ننشاند و هو لانا السن الذین حافظ امام باوی رحمه الله
اعلام کردم و وی نیز استماع کرد و تحیر آورد و لیا یعا انند مان همچنان میبود و ساکن شد شعر علو فی الحیوة
و فی الممات • بحق انت احدی المعجزات حکایت ملک السادات سید الشرف رحمه الله علیه گفت که در اول
شب حیات طاهری شیخ قدس سره پیغمبر را صلوات الله علیه و سلم در خواب دیدم که گفتم یا رسول الله شیخ مرد را نصیحت
همتی و عطای فرمایی که در لحت یا بد پیغمبر فرمود که شیخ تو ان نعت خلاص عزم جنتش بر لحت کلی مبدل شد بامداد برخاستم
و از پن بشارت تعجب دیم تو بید حالی اندر این بشارت از را و منوجر از دیل شدم تا بدیل رسید خود شیخ قدس سره
ابدی رسید بود شعر یا جی داخ تبرئه و صل کند • هر که آن یافت یافت داخ روح حکایت
ادام الله برکته گفت که مولانا الخضر نام بود حق در حیات و کر بوسته طریق انکار ورزیدی و معتقد شیخ قدس سره
نشد و در تابع رون دوم که شیخ بجوار رحمت حق تعالی پیوسته بود او با در حیات دیدیم که مسا رحیم کرده است
خود لیسر بوده در مقامات جهانی خود برکند بود و تا اسف و ندامت میخورد سبب پرسیدم گفت پیغمبر را صلوات الله

وسلام علی در خواب دیدم که ریش مبارکش که پناه عاصیان امت دو تو شده بود گفتم یا رسول الله سبب دو تو شدن ریش مبارک چیست پیغمبر علیه السلام فرمود که چگونه ریشم دو تو نگردد که بهادر لشکر من امروز از دنیا بیرون رفت **شعر** چو نصف شد ز میدان حق میدان ز سبلت خاک شد • بود عجب گر دو رخ دین نریزد گرد ریش خم • مولانا شیخ خضر از بس تحسر تمامت محاسن خود بر کند که چرا باید که چنین کسی که بهادر لشکر پیغمبر باشد بمیرد و بیرون کند و بجوار رحمت رود و ما محروم مانیم بعد از آن [illegible] ادام الله برکته آمد و محاسن تمام از این ندامت بر کند و توبه کرد و بعبادت مشغول شد **شعر** و آخر تا که عمری [illegible] بی خبر [illegible] شد • یا در دل معاصی دست [illegible] کوتاه • **حکایت** دانشمند [illegible] گفت که خاجی دولتشاه خاجی گفت که بعد از رحلت شیخ قدس سره بعالم بقا شیخ را در خواب دیدم تاج بر سر [illegible] پرسیدم که شیخ آن زحمت چون گذشت فرمود که آن زحمت بکلی براحت مبدل شد گفت [illegible] آمد که بجوار حضرت رسیدم [illegible] که شیخ حق تعالی با تو چه کرد شیخ قدس سره فرمود **شعر** لطفی [illegible] صنم خوش لقا نکرد • هرچه دگر کند الطاف بود • [illegible] گفتم باهیچ اولیا [illegible] گفتم شیخ آنچه یافتی فرمود بالتعظیم لامر الله و الشفقة علی خلق الله **حکایت** حاجی ابراهیم ادیب [illegible] روایت کرد از مولانا بدر الدین سوسکانی هشترودی معروف بملک [illegible] که او گفت امیر شیخ حسن بزرگ جلایری را تعلیم خط میکردم و دستار [illegible] بازبسته داشتم و در عز و رخوت [illegible] بودم و با این طایفه انکار عظیم مینمودم چنانکه تحمل شنیدن نام ایشان نداشتمی و هرجا که کسی از ایشان بدیدمی [illegible] اویس قرنی رضی الله عنه در دل [illegible] داشتم روزی صوفی را دیدم که با یکی در بحث بود داو را سخت برنجانیدم چون شب در آمد شیخ را قدس الله سره در خواب دیدم که [illegible] گفت بدر الدین [illegible] وقت صلحت [illegible] از خواب [illegible] گفتم در خیال من آن بود که آن صوفی را رنجانیدم [illegible] چند روز بر این بگذشت دلم از معصیت پشیمان گشت و بیداری [illegible] پیدا شد و بقیه عمر فرصت غنیمت شمردم **شعر** قلت للنفس ان اردت رجوعا • فارجعی قبل ان یسد الطریق • و طاعت و انابت کردم گفتم اکنون مرا کسی میباید که [illegible] دردهای مرا مرهم کند با خود اندیشه کردم که این چنین کسی جز [illegible] انبیا و مجمع اولیا است نتوان یافت عزیمت کردم و روانه شدم و [illegible] برفتم و شب فرود آمدم آن شب خیر التابعین اویس قرنی را رضی الله عنه در خواب دیدم گفت فلانی کجا میروی گفتم مرشدی [illegible] مرا راهبری کند گفت ای متحیر سرگردان [illegible] در خواب گفت وقت صلحت [illegible] که سالک که بهشت [illegible] جان [illegible] استقبال جان او آمده اند و انتظار روح او میکنند **شعر** وکنا کحل النار و [illegible] الندی • [illegible] من النوی [illegible] • و ذکر طیب الزمان و حسنه • [illegible] فکنت الامانیا • چون از خواب بیدار شدم [illegible] مراجعت کردم و [illegible] تا بخدمت شیخ قدس سره رسیدم چون شیخ نظر در من افتاد فرمود آری تا دلالت نکردند بیامدی [illegible] دست و پای شیخ افتادم و از سر اخلاص مرید شدم و چون چند روز بر آمد تا که مرا قرض خواهی بیامد که چهل دینار بر من داشت چیزی نداشتم و تقاضا بسختی کرد ملول شدم و بخدمت شیخ قدس سره رسیدم حالی شیخ بخادم اشارتی فرمود و در گوش سخنی گفت بعد از زمانی خادم پیش من آمد و چهل دینار بیاورد و در آستین من نهاد چون این مشاهده کردم اعتقاد

باعتقاد

بر اعتقاد آوردم شاهد از چون [illegible] حسن مستور آورند • جمع کوکب بر افروزند تا حسن خود را نور بر افزا آورند • [illegible] طاهر مطهر شیخ قدس الله سره بعالم آخرت پیوست و صدق [illegible] **شعر** ثوی فی الثری من کان یحیی به الوری • و یغمض [illegible] الدهر نایله العمر **حکایت** جبرئیل اسکافی گفت که شیخ را قدس الله سره بخواب دیدم [illegible] گفت هیچ [illegible] هم پیر جبرئیل گفت که شیخ را قدس الله سره در خواب دیدم گفت بگوئید و بگوئید که نجات [illegible] بوده است [illegible]

باب دهم

در کراماتی که بعد از رحلت شیخ صفی الدین قدس الله سره ظاهر شده است مشتمل بر سه فصل

فصل اول

در کراماتی که بواسطه مناماتی بظهور آمده است **حکایت** شیخ صدر الدین ادام الله برکته فرمود که چون شیخ قدس [illegible] حضرت عزت رسید و بعد از او والده [illegible] رحمة الله علیهما عن قریب بجنات باقی پیوست و طاقت [illegible] و [illegible] آوردم عزیمت کردم که پای بر کشم و سر در [illegible] بر تصمیم این عزیمت صرف کردم شیخ را قدس الله سره در واقعه دیدم که فرمود [illegible] شیخ فرزند [illegible] قدم کرد این پس فسخ عزیمت کردم **شعر** ان الریاح اذا اشتدت عواصفها • فلیس ترمی سوی العالی من الشجر • **حکایت** از مشاهیر است که چون بعد از رحلت شیخ قدس الله سره شیخ زاده مرحوم علاء الدین منصور [illegible] اردبیلی [illegible] که از نواحی [illegible] بود که بتطویل انجامید [illegible] خود را [illegible] قیام نمود و دست [illegible] شیخ صدر الدین ادام الله برکته مولانا شمس الدین [illegible] رحمه الله که عم زاده [illegible] بود و مولانا علاء الدین [illegible] از مشاهیر [illegible] بود و اسمعیل برادر [illegible] مصلحت مصالحت [illegible] فایده نداشت [illegible] زر داشت و لشکر بر دیه‌ها [illegible] تاراج میکرد شیخ صدر الدین [illegible] روانه شد که بنیاد مصالحه کند چون [illegible] رسید [illegible] میل را باشد چند کس را از سواران ترک [illegible] میآمدند و رخت و آلات [illegible] که تاراج کرده بودند [illegible] ایشان [illegible] کردند [illegible] تاراج کردند [illegible] مولانا شمس الدین و مولانا علاء الدین رحمهما الله و اسمعیل برادر [illegible] شیخ صدر الدین ادام الله برکته [illegible] ادام الله برکته [illegible] لشکر ترک [illegible] **شعر** لنا [illegible] و [illegible] لنا السیف [illegible] • شیخ صدر الدین ادام الله برکته [illegible] استغاثت بروح شیخ قدس سره کرد و فرمود [illegible] **شعر** [illegible] الطعان • [illegible] العنان • [illegible] الشجاع • [illegible]

جان • سالمیش چون بشنید گفت این چه اوان است که شیخ کرمیکند گفت ای حکیم بدید آمد معرا این جواهد کشتن
و شکم بدرین کو هذا سبب تمادوان انجا متوجه تبلی شد که بر حسب دیدن نیارست و بیانی ذکر بران تل بعد و برا ایجاب کرده ند
جماعتی کیا ادام الله برکته بود ند اغاز کرد ند و صلوة بر پیغمبر علیه الصلوة والسلام دادند فالکا بحر نامی که بر سر تلمیش
بود بر اسپی الق لشتر بود اسپش بر میش فرو رفت چند تمام کرد ند و بیرکشیدند و او برنشست باز فرو رفت و اسپ هلاک
شعر باده شود نعوذ با ناسپاس دولت کرا شه سواران سوار فرو شد • این معنی عظیم بترسید ند و مولانا
شمس الدین و مولانا علاء الدین را رها کردند و صلح کردند اکنون از طرف دلشاد برکه التمامی بود با طرف قبچاق افتاد
در میان انداخت تا عاقبت مغلوب و متفرق بازگشت و ادام الله برکته بتجار آمد و جلال الدین مشرقی از پیش سالمیش
بتجار خود بود در شهر آورده همان شب سالمیش در خواب دید شیخ را قدس سره که با تلمیش میگفت آن بسرت که بکجا دان
شیخ ناهید عداوت کردی اکنون الحاضر دان من بکنم و بند انس عصبی بسینه سالمیش زد چنانکه ادلش نقره کرد
چون روز شد سالمیش بر لشکر خود جزم کرد و گفت شیخ مرا بکشت اما هیچ اهم کرد در شهر مریم آن شهر که از شهر بیرون دم
شعر ماذا ترون دعیتا عاش بن امد • متی اعیش انا والسهم فی کبدی • و حالی بر خواست و از شهر بیرون رفت و عزم
موقان کرد در سیم منزل بر داه بر سر بر فوفات یافت شعر خلجیه وکان زنیت کمیا عمر او • بیکی بر لبی لشکر
صفدر بشکند حکایت محمد انا مشاهیر احوال که اخی شاه • ملک کرا معتبر ان امیر یاغی باستی نواده امیر و جمع امیر جوبان
همراه بوده و بیان مطلق او میرات چون قیصر انقراض زمان یاغی باستی بیاخی شاه ملک را در دبیل اندر و الحاج نجم
الدین ادام امره برکه کرده بود جا ندا و بر شر کرکرد در حاضر بین کریبا قاین مغیر فی حد تعاقا امیر زاده علی لیرا بر بهاد دبیل آمد
وازان دو اعراض خواست کردن امیر ملک اشرف نوروز المکان داد در عقب او بتر سنا و کرا اورا باز بود و اورد تا رسید
نوروز باردبیل امیرزاده علی که هیچ دعو بود نوروز را داد و داد دبیل اقامت افتاد او و احضر کردند که اخی شاه ملک دره دیده
و بعلم شیخ است و مالها را داد و قریب دو هفت و سصید هزار دینار بود و نوروز همت کرفتن او کرد بادام امر برکته اورا
از انجانب بتجار خواجه علاء الدین بحضور او ورده و بیماره میداشت نوروز وزد بجستن جاسوس برانکیختند با و خدا یدا
کرد انجاسوس پیدا کرد و نتبا مد دست رمضان بوقت افطار اخی شاه ملک غسل کرد خسیاسد و بتابل الجاسوس
خبر داد سالم الحر بر نوروز داد او نوروز قصد کرفتن وی کرد بان انجا بروند که بحج و خانقاه شرف قاهی که بر سر خطیر
اردبیل است عاقبت دست کرده بعد از خانقاه هم در بکرفتند و بیرون د بحبوس کرد ند چون نیم شب برآمد اخی شاه ملک
ازانجا بکریخت بعد که بر روز بدو بر آمد و اورا و سیصد هزار دینار بطلبید که انجا برده است عرب ادام امره برکته
کفت که ازاموال او اینجا هیچ موجود نیست مجل ایکر بحث اونرون بوعود مسلم عیدات و عادی کلام [illegible] کشید کر با عاقر ادو
دو نند و قریب مسکوی بر فتند محال الان نوروز منبع ابا بد و فرستاده تا اعلام حال کنند جماعت اصحاب و محلی
مصلحت دو قراچو [illegible] بند بیا نکشد و بخانه نوروز شیخ شرف الدین عبد الله [illegible] بلا تعد و بنیار [illegible] نه و برای
شیخ بکرفت و نتد [illegible] ملک [illegible] و سیصد هزار دینار را او باد [illegible] که نامیکنید برایشان
بر انجایند بخواجه شهاب الدین فرزند شیخ صدر الدین [illegible] مردم شیخ قدس الله سره نفت [illegible] نعم
استغاثت میخواست نوروز [illegible] که یکی [illegible] اخی شاه ملک [illegible]

کرکان

کرکان که در ولایت اردبیل از هیر بهرقا است خالی کرد نوروز بشنید سوار شد و بتعجیل بغضب تمام حوالی شهر
و خبر علما و اهالی و کدخدایان را وی بر نشست چون بدیر کرکان اخی شاه ملک سید نداو نیز سوار شد روی
بسلاح کرد و جنگ در پیوست و جماعت عوام تا در بیشتر کردند ایشان عباس سید ند او جویبکر شعر وکل فتی الحرب
فوق حسبه • من الضرب سطر بالاسنة معلم • علی کل طاو و تحت طاو کانه • من الدم یسقی او من اللحم یطعم • ابرا ویر یجیب
برفته سعی یعقوب ینوب که مستولی بلد و ولایت بود و خلع ولاة [illegible] و شوکت محمل شد [illegible] ولایت بر [illegible]
برفته کرد نیل اما لیل نوروز سبب الحاجات وکله و چون یعقوب اخی شاه ملک را دید بعزم آمد و نوروز شیرده حال بر بود دواخت
آورده نوروز و زرا بخلافت هر چه تمامتر بکرفت و سر او را بر هفت دستیان بر یکشاد [illegible] و عرد م دا کرباد ی بود [illegible] تمام
تاراج کرد و زن دیگر جماعت شهر و در کرانند و بعد بار کردید بد ذکر نوروز [illegible] ولایت شیخ قدس سره بحلالت کرفتار شد
شعر [illegible] بادست مطلق که بحکم سر انگشت او مقید کرد • الحمد لله تعالی ادام الله برکته نعمت فرمایند کسی
و او را مستخلص کردانید ادام الله برکته التماس مبذول فرموده [illegible] استخلاص او بشرع یعقوب بکابیا [illegible] فرمود
لشفاعت نوروز [illegible] و نوروز را هنوز غرور و نخوت [illegible] و یعقوب اتفاق کرده و سرکنده [illegible]
[illegible] و چون یعقوب بطیفه دستور [illegible] در شفاعت مقبول کردانا [illegible] نوروز [illegible]
لشفاعت [illegible] استنکاف نمود و [illegible] ادام الله برکته [illegible] نوروز [illegible]
[illegible] ملک [illegible] ادام الله برکته [illegible]
او موده [illegible] ملک اشرف [illegible] نام [illegible] سید [illegible] و تسلیم [illegible]
[illegible] دبیل [illegible] المنظر [illegible] ادام [illegible] برکته آمد
[illegible] ولایت شیخ قدس [illegible]
[illegible] شعر [illegible] چون
[illegible] ملک اشرف [illegible]
[illegible]
[illegible] اهالی [illegible]
[illegible] الدین عبد الحی وزیر [illegible]
اشرف [illegible]
[illegible] شعر [illegible] بامداد علی الصباح [illegible]
[illegible] ملک اشرف [illegible]
[illegible] ولایت شیخ قدس سره [illegible]
[illegible] شعر [illegible]
[illegible] الدین عبد الحی [illegible] ادام الله [illegible] التماس [illegible] یعقوب [illegible]
[illegible] نوروز [illegible] یعقوب [illegible]

کردانیده بود

چون خبر رسید تا او رسید تیز رکاب خواجه بخشید از برای آنکه چون ادام الله برکته غازان مراجعت نموده اول
یعقوب بود و در خلافت هرچه بیشتر کرده بود و همه کشتی را دست بر قدر طاقت او نوی فرموده و دم کون اهلکرد
دمیدند بانواع مشقت و غایت صعوبت کشیدند و ادام الله برکته وی را بعد از آنکه سرای ترکان ادب آن ولایت شیخ با وی
خلاص داد **شعر** پای ترکان از پای خود بیش نهاد • لاجرم دست چرخ از ادب پیش نهاد **حکایت** پیر احمد کرم و کفت
چون بود تاج الدین بن فخر الدین شهر بادان که او بسبب دیر و بی تایقی با شیخ صدر الدین داشت بر کنز تراع نامشروع
میکرد که در دل بجانب کی هاست و در آن تراع مبطل بود و بعد امیرشاه نام تو بر کاری بسند کی دعا کند و بعد شیخ امیر
دعا تعوید و شیخ بجان باقی رسید بود که فرمود بمیر امیرشاه • بعد و تاج الدین بکو که اصدر الدین تراع باطل
والا اگر جان تکنم که تاج الدین همچو جاموس برآماس کند و چشمهاش بیرون تا بجان تجمیع اهل و عیال از و بکریزند کس
نباشم و دست تجاهل فرو آورد و بعد امیرشاه این سخن را بتاج الدین رسانید و پیغام بنجش قدس سره داد تاج الدین از سر
سخن باز نداشت و آن تراع نکذاشت و گفت نها کرچه آید کو بیا **شعر** چون صبا میشود قضا و • صرصر حادثات آفت
از و • اندک وقتی برآمد تاج الدین را اعضا سطبر بیشد و اماس میکرد خاقت مثل اعضای جاموس برآماس کرد و خیال
شد که از شدت وجع که طاقت عیادت بتر بکار رو بجود میکشید که خود را بکشد ما نیخی فریاد اعیال و اطفال
او تمام از وی بکریختند و از شدت فریاد که میکرد هر دو چشمش از حدقه بیرون افتاد و وفات یافت **شعر** صورت
اکنف کو هر که رو بن نکشد • عبرت اهم بحز به قضا باید **حکایت** پیر احمد گفت که روزی که شیخ قدس الله سره
باقی نقل کرده بود و مولانا تاج الدین خطیب دیرین گفت که دعا قهر دیدم ملک محمد حسان و محمد بن دولتشاه ذکر
هر دو در گذشته بود کنار هر دو بر نظار حضرت شیخ آمدند و باز عدازان نظار و شفاعت خواستن محمد ملک
این محمد بن دولتشاه دعوی شیخی کردی و خود را نسبت با مریدی ابو القاسم سوه کینی کرد چون شیخ قدس الله سره آثار
نبشما رسید ملک محمد حسان را تشریح خواند و عیدان خود میکرفت محمد بن دولتشاه هیچ التفات نفرمود و این محمد
دولتشاه بر صورت خوک مسوده و فریاد میکرد و روز نهار میحو ایتی و شیخ التفات نمیکرد پس کفتند شیخ این محمد حسان ملک
بود و شیخ وی را حمایت میفرماید و عد و این خود میکرفت و محمد بن دولتشاه شیخ بود و اکنون بصورت خوک شد یاد میکند
شیخ بوی التفات نمیکند شیخ میفرمود که یا محمد بن دولتشاه دعوی شیخی و مرشدی باطل میکرد و او در آن مقام و مرتبه نبود آن
حضرت حق تعالی بصورت او را خواهد برد تا بدانند که ... فما له من قوة و لا ناصر اما ملک محمد صلح اراد با ما صادق بود
هذا یوم ینفع الصادقین صدقهم و نیز در وقتی که من با او در بعوم واقعه تا زحام خلایق در زحمت قوی بود آنکم
با من موافقت کرد و بعد بتحجی نا التشیبی و از آنجا بکری منتقل با او فرو کرد باینده میل را انجمن بعد دیدم بر اقدام او محجات
آن او را از حق تعالی در خواستم حق تعالی او را بمن بخشید **شعر** بزرگی از سعادتی ز حق • یافت از صدق بعج رنج بخشیم
و آن دکر از شقاوت باطل • ماند در حسرت عذاب الیم **حکایت** پیر احمد گفت که در دیه سابو نیز احمد نام مردی بود و او را
زهابی کاو بود که وی خبر پنجاه دینار درهم کشته بود و در سقف خانه خود پنهان کرد و سویمی نام بود در همسایه او
از این معنی خبر یافت که این احمد کاو فروخت است پنجاه دینار در سقف خانه نهاده • پس برفت و آن مقام را از جای
و آن پنجاه دینار برداشت و برد اما چون آن شخص بیرون میکشید دستش چوب پای ان بجرائید و دل تنگ باید بیرا حمد و خبر

سقف

سقف خانه سوراخ کرده و زر برده دید ملول شد و خانه که هیچ کوچه ای کرده است بیامد شیخ را قدس سره در خواب دید که فرمود احمد
مکر وعیال زر را انکسر که زر تو برده است بر دکان قصابی تشنر اسد و از آن زر بخرج کند چیزی بستاند و خود و دستش
بر وی بر فور که بدان لیش شده است و زر در میان ایشان است از میان ترکیبا و بحق خر دهد اکبر بن احمد چون از خواب بیدار
بر اثر دو القبول متفکر شد عاقبت گفت چون از حال شیخ بیا بعد تفت ریال نام جوان انحرابا خود بیرو و عیانه بقشان
موسی را بر دکان قصابی تشنر برسید نزد موسی این چرا است گفت بقصاب بفروختم از برای بنهای آن آمدم
برسید آنچه را آمده اید گفت از برای آن پنجاه دینار احمد کرد و زر بن باز دهم موسی نیز استبعاد مینمود که هیچ
دلیلی چرا است همچنان استبعاد مینمود استیفش با الاکر دند و سخن راست بود دست ... مقر کردند و بعد ترا دو در
لشکر بکشادند موسی چون این فضیحت یافت دست و پای الیانا افتاد و تضرع و اعتذار میخواست که اینجا از روی بود
و پنج دینار دیگر انفاض خود بداد تا اقضای از سر بکشد اما عاقبت مشهور شد و در افواه افتاد **شعر** هر نقش کرد آن
آب و کلاست • بپسند عیان بچشم معنی روشن **حکایت** پیر احمد گفت که روزی که جمعی از امیر ملک اشرف اعراض کردند
بود و امیر ملک اشرف با سلجوق و لاجین را در عقب او فرستاد و ایشان بکرهرود رسیدند جماعت بسیار بیش از هم
نهیب و غارت ایشان جلای وطن کردند و جمعی بترک فتند و از غلات هرچه داشتند بیشتر ترک کردند براده در پیش خانها
راجاهم پر از شلتوک بیخ و کندم بود گفتم تو بیرا از شلتوک و بیخ و کندم بیرون کن گفت شوایم که در شکوه و بیوسانیدن
و بعد آنجا • ببستد و گفت شیخ بتو سپرده و از غارت ایشان ایمن باشی و لشکر علیه را با سلجوق و لاجین در رسیدند
و در بیرون تو لکردند و هر چه از اموال و غلات بعد و هم استاد تو اتخانها کرسیند و بیرون بند خانها
و مقامها را با دهم و کافتند و دیدند معنی بخ شش بار و بر کنندا ماکا و • شی برادم بعرضا از خواب در آمد و گفت
شیخ را قدس سره در خواب دیدم فرمود عوضا مبخ شش بار و زیر که جاها را محافظت میکنیم اکنون بیرجا باز کرده
و خواهند برد برخیز و برو و بیا بعرضی با می خانه حاری بود که در حانه آن شخص بود و بوی گفت مدفن کنید تا آن غله
بیار هم صحن را برادری بود نور الدین نام کردم از مریدان ابو القاسمیان منزه با این طایفه آشنایی انکار داشت او نیز
روان شد با بیر عوضا • و با ما قومی چند با خود با جوالها با او دیدیم هم در آن شب چون بیرجا رسیدیم دیدیم
باز کرده • وسنک عظیم تمام برداشته و بر سر غله رسیده و همچنان رها کرده • نور الدین چون این آثار دید
معتقد و توبه کار شد و اما آن غله را تمام برداشتیم و بعد از شیخ چون روزی چند در دهان بر بیرون تقسیم و جمع غله کردیم از
لشکر بارکی در آمدند بخش توهم کردیم از ایشان چون بجا رسیدند تا علم دید ... ما الیا زامید بدیم و آن غله تمامت
ترک کشیدیم و از برکت شیخ همه تمام یافت **شعر** داده ذات لبیاد • خواجه روغارت چکنی • فاقله سالار ما
تا ملک خیر بابی چنین **حکایت** مجیا پیر احمد گفت که روزی که شیخ قدس سره بجانب طبس سید بود شخصی بکن نام بیرون کرد و دعوی
و دعوی شیخی آغاز کرد و از احوال عشایر بر وی سخن میکفت جمعی بر وی جمع شدند و طایفه ابو القاسمیان کردند و او
سلم شکسته قوم میبودند بوی رغبت مینمودند مرید وی شدند که استیلای الحناقر بالعقاب ملک از طایفه
مصوفری بعضی از ایشان عقاید فاسد معتقد وی شدند **شعر** شیطان همه را ایشان کوی خود کرد • تلقین هوا
اعتقاد بد کرد • تا روزی در ره روی بجمعی بود و بجانب دولتیان ابو القاسمیان بود و با هم برد کن

شد و درکن دیدان مجمع بکلماتی مموه مزخرف مشغول بود برادر من پیر عوضشاه در آن مجلس بود مراقب نشسته شیخ را
قدس سره در واقعه دید که فرمود مردم را بگو که این کس دیوانست و سخن او مرتد شده پیر عوضشاه در اظهار آن واقعه
توقف کرد باز دید شیخ را قدس الله سره در همان حال که همان سخن مکرر فرمود که جماعت بگو که این دیوست و سخن
او مرتد پیر عوضشاه سر برآورد و گفت جماعت شما مرید کیستید بعضی گفتند ما مرید شیخ صفی الدین قدس سره گفت همین
ساعت دو نوبت شیخ را دیدم که فرمود بگو که این کس دیوست و سخن او مرتد بعضی قبول کردند و بعضی را خوش نیامد و عربده
آغاز کرد صاحب خانه دوله با پیر عوضشاه در ستیز آمد و عادت سماع بلاد انجا میدید پیر عوضشاه گفت که این خانه از آن
یاران تو پیر عوضشاه گفت نه از آن تو گفت اکنون برخیز و از خانه من بیرون رو پیر عوضشاه برخاست و از آن مجمع
بیرون آمد و دوله بود گفت که خانه تو خواهم رسید بکرامات دکر پیر عوضشاه گفت من خود خانه تو بسلامت آید
شیخ حواله کردم و آن جاهل بر خود برینق آمد از ولایت شیخ قدس سره همان شب بعضی درد کرد و افتاد که طاقت سکون نیافت
و در همان شب بکریخت و او آن شد که آن طلسم وی بر شکست **شعر** پیداست که ذرق و حیله تا چند کشد بریا
رود بیا که بریا دیود • بعد از آن هیچ کوتر خبری و اثری از و ظاهر نشد و دو روز در این حال بر آمد دوله مفلوج
گشته مدت سه سال در این افلاج میبود و هیچ علاج مفید نمی آمد و حرکت اعضا از بجل منقطع شد **شعر**
دست کلمش بحکم بربندد • دست کاه را بجز ربا • تا اتفاقا شیخ صدر الدین ادام الله برکته به تبریز آمد پیر عوضشاه
و جماعت ملک مسعود را بر تزول فرمود دوله پیر عوضشاه ملتجی شد و تضرع و زاری کرد تا از برای خدا حاجت من بگیرد
در تدبیر و حیات تفقد فرماید که جان هیچ صلاح مایین مندد جان وی چون توان کرد باز همچنان شیخ را قدس سره در واقعه
دید که فرمود دوله را بگو که بنزد من صدر الدین برد تا توبه کند و خوش شود پیر عوضشاه این سخن بدوله رسانید دوله از این
امیدوار شد پس دوله را برداشتند و همچنان مفلوج بحضور ادام الله برکته آوردند و توبه کرد و تلقین
گرفت و بخانه دست شفای وی خوش شد و قوت بگرد و صحت یافت و ذکر شیخ میکرد و بر و تبدیل شد و مستغول
شد حالش نیک شد چون قوت پایش رسید با اهل و جماعت خود گفت که شیخ قدس سره آمد و عدو نیم آخر من بود من میکند
و این طایفه ابو القاسمیان هیچ نیستند بلکه کار این طایفه مستوفر دارند و از سر این بالتعالی تسلیم شد **شعر** از جرعه
در بزم او هم درد دارم هم دوا • و ز قطره از جام او هم زهر دیدم هم شفا **حکایت** پیر احمد گفت که پیر علی کریم
هشترودی گفت چون شیخ قدس الله سره بجهات ابدی رسیده بود و ما بیرون با بای مراغی با شیخ صدر الدین ادام الله برکته
طریقه سرکشی پیش گرفتیم و شیخ را قدس الله سره در واقعه دیدیم که فرمود بروید بابا را بگوی که صدر الدین صدر جهانست
و این بجای ارشاد و تربیت اینانست با او سرکشی نکنید و اگر سخن نشنود ابخ دارد از و با نستانیم و بخش بر کنیم و بدست
خراب باز دهیم و مناصب اش بمقام کوسا اله کرد این عبد الکریم این سخن و واقعه شیخ بابا رسانید بابا این سخن باشنید
و آن اصرار و سرکشی نکذاشت عاقبت حال بجای رسید که مرهم انعام عوض شد و اتفاقا بمکر مندو را الیه
کار داد و مقام کوسالکان شد و او و اولاد ترکیدانتی افتادند **شعر** سرکش بار و بر سر و بر زاد • دست لحر بای مالی آورد
حکایت خواجه محمد سرابی گفت که در دار اصفهان در دیر سالطان و لکرد و جماعت حرامیان النوس شاه در بر
حصار کردند و دوازده روز حرب بود حصار گرفتند و ما بیرون بحرب ایستاده و هفت ترا و حرامیان کشته شدند تا رو

تا دوازدهم که بازحربی قوی خواست بودن من در خلوت فکر و تشویش ملا بشیخ بردم قدس الله سره و قت
بود شیخ را قدس سره در واقعه دیدم که من میگفتی تشویش مکن و شاد رعقب من عنان بگیر اقتدا بر عقب شیخ نوبتی
کردم و عنان گرفتم چون آن حال با نام آمدم این سخن صورت حال واقعه بردم و بشنیدم مجموع فرحان شدند
مگر دولتشاه که درمیان بود و استماع این سخن بسمع انکار میکرد • آگاه کردیم که تا هیچ سببی از حرامیان
مجموع متفرق شدند و ما بسلامت بماندیم و دیه انحصار خلاص یافت و آن دولتشاه با وجود آن حضور که امانا
بر انکار مضر بود بعد از آن بجز آن قبح باطن ظاهر ابصر شد **شعر** آن قبح سیرتش بصورت آمد • وان
درون او بیرون نمود **حکایت** پیر عین الدین ابهری گفت که وقتی که شیخ صدر الدین ادام الله برکته ابهر بزیارت
شیخ المرشدین شهاب الدین محمود تبریزی رحمة الله علیه آمده بود عوض نامی که از منسوبان مسعود بود و قایم
مقام او گفت که من در کوکل محصلات امیر ملک اشرف بودم و زنجیر بر پا نهاده بودند و در آتش ایشان متعذب
و مضطرب بودم شبی شیخ را قدس سره در خواب دیدم و شیخ بهاء الدین قریب الله رسیده بود که بپا مدد و زنجیر از پای
من برداشتی چون بیدار شدم دیدم زنجیر از پای من گشاده و بطرفی دیگر افتاده برخاستم و روان شدم هیچ
را از مو کلان خبر و وقوف نبود و خلاص یافتم **شعر** بیکتا بی حال مشکل جان زود لقوی • و اعنای مرکز قطرات قطع
حکایت ادام الله برکته فرمود که بوقتی که حجت از کعبه معظمه زادها الله تعظیما یکی را از فضای ما حاجی
نامی بالزدیر جهرم توان تاخت سراعراب با اشتر انعاذی العروبه برده و مدتی چند ماه در دست اعراب
گرفتار بود و محال خلاص نبود و آن امید نمانده بود شبی شیخ را قدس الله سره در خواب دید که وی را میفرمودی بیا و برو
شو که می ایم حکیو نصدم شیخ قدس سره میفرمودی بیا و تسیر لیث او بهم نشستی و بعاز میتر سیدی که چون حکم
شیخ جد میفرمودی که بیا و بر نشین او بر میخشستی و وفا تر میشدی و روزی بکر ایشان با هم که پیش عجاز ان تعداد
میرفت مجموع تر و لشکر در بیرج اتفاق افتاد حاجی عمر را در دل بگذشت که این شیر که امشب شیخ قدس سره
مرا بدان سوار کرد باید و از این اسرار بر هاند از حوالی باشد که سید و سید باده است و انوری دارد امیر المومنین
علی رضی الله عنه کرم الله است نیز وی رفت و حال واقعه او در اسرع ایام بکف و صورت واقعه با زنمود
امیر زاده ویرا از اسرح بیرون کرد و بیغداد رسانید و از بغداد با تنگ عرابی وی را داشته و امیدانم بر و
بودند بجانب آمد **شعر** هست لطف شامل محض بجاه نجات • خلق راهم در بحل و هم در ممات **حکایت**
پیر یوسف سراوی گفت که از پدر خود حاجی اسمعیل رحمه الله شنیدم که گفت روزی گرد در نیل جبال در کشتی بآن
میرفتیم در مقامی که مشهور است که بحر مخاطر مییابند عبور کشتی تر دلیر اللهی که دوست است و بالکرکشتی از
میان آن باید گذشتن و حظا بیا رشود کشتی مارا بمقام خطر رسید و بپهلو فرو افتاد و بر آن مقام عبا مدد هیچ
بر کشتی تر و قعود مر بکلی ما ما بوس شدند **شعر** در بحر مرکب چان خود رسید بند • امید حیات از دل خود بریدند
من مراقب نشسته بودم در واقعه دیدم یکی را که میآمد و گفت شیخ قدس سره میفرماید که تشویش مکنید که خداوند
با ادام الله بر کتها همرا فرستادم نظر کردم شیخ صدر الدین را ادام الله برکته دیدم که بروی دریا سوار بیامد
و جامه سبز پوشیده و کشتی را بگرفت و راست کرد آنچنانکه آنجا لیا ز آمدیم نظر کردم کشتی را همچنان افتاده

دیدم لیکن در فرح این نوید بخاطر بودم که در واقعه دیدم ناگاه موجی عظیم در آمد و کشتی را از این پهلو بدان پهلو
دیگر غلطانید و در حرکت آورد و راست شد و روان گشت و سلامت برفتیم و خلاص یافتیم **شعر** در ظاهر
و در باطن در دنیا و در عقبا • در حالت نومیدی امید بود ما را که بهر خلاص جان سر وقت ما خواهم • زینت
پناهی را چون ندیدی بود دایم **حکایت** پیر احمد بن یحیی گوید که به وقتی که شیخ قدس الله سره بدار حیات ابدی نقل
کرده بود چشم و چراغ اولیا محققین خواجه شهاب الدین مد الله ایام حیوته از اردبیل عزیمت سیر دیزیلق کرده بود که در
عبور بدیه سوتق رسید جماعت دیه در پیش او نیامدند و ترحیب نکردند بجز سیاوش نامی طالبی از عبدویی که غافل بود و در مسجد
خضر ناگاه از مسجد بیرون آمد و گفت فرزند شیخ صدر الدین ادام الله برکته و سلاله شیخ صفی الدین قدس الله سره
بر دیه میگذرد شما جماعت در پیش نرفتید و ترحیب و خدمت نکردید این بدنامی هست گفت چه باشد پیر سیاوش
گفت این زمان شیخ اقدس الله سره در واقعه دیدم که فرمود فرزندم بر دیه شما گذشته بود و مردم ویرا ترحیب نکردند و در پیش
نیامدند و اعزاز و ترحیب نکردند بلایی باین دیه خواهد رسید و خراب خواهد شد **شعر** هر خار که در دیده دوست
از وی کردیم • از دست قضا بر فرو کرد داند • پیر گفت چه بلا رسد گفت بعد چون خواجه شهاب الدین مد الله
مقداره پایمال بلا گشت و اقبال خراسان و در دو ... ناگاه تعدی بر غله عظیم پیدا شد و کرم عظیم بر غله
و باغ مستولی شد و مجموع ترک آن دیه کردند و متفرق شدند ... و از عامل آن دیه در صحرا انکار بود تا به
برافروخت و تمامت ... لا تخف تبوحت و بعد از آن آن دیه خراب شد و خالی بود تا هذا الیوم •
شعر قد دنا الرحمن لما نزلت • جعلت طالبها سائلها **حکایت** خواجه امین الدین گفت که تویولی
باصفهان میرفتیم چون شب منزلی بر لب سپید رود داشتیم و احمد ... ترکمانان بود که بر ایشان خرج
نامی بود و کاروان را خصومتی قوی با ایشان واقع شد چنانکه از ایشان دست نظام الدین کلاه دوز
اردبیلی بشمشیر مجروح کردند و در پیش بلادعون نامی برادر بهرام ... بتیغ زدند و زخم کردند و از آن طرف
از ایشان جرکس کشته شد و بعد و قتل محمد ... شد و ترکمانان کاروان را بکوفتند و قصد کلی کردند و کاروان
غرق ... مستحق ... کردند و اموال و نفوس ما تلف کشته **شعر** بن کرده ... بکمانی بکین • بیشتر از ...
کمین • در آن ... پیر ... شیخ ادیعم قدس سره که با مدد و تخفیفه سید بر دوش مبارک انداخته و
ساخته آن تخفیفه را بمن داد و فرمود با ایشان و ترکمانان ... شوید و فکری مکنید در صورت حال
دیدن شیخ را بکاروان اعلام کردیم و بعد از آن بدیدیم از دولت شیخ هیچ کس را از آن ترکمانان و از هیچ کس آسیبی نرسید و بجمعیت
تمام سفر کردیم **شعر** از آنکه خبر که حاضر حال • آن خصم جفا ... ایشان **حکایت**
خواجه عبدالله بن زین السالکین عز الدین رحمة الله علیه گفت که تویولی با ... شب منزل با طراز
رسید بود جماعت پیش ما همراه بودند چون بعضی از شب بگذشت برفتند و کاروان ... حرامی بود که
در رسیدند کمین گاه ساخته بودند من برخاستم و کردن بخت و آلات و ... میکردیم به یکی از آن تارها
نشستم ... شیخ ادیعم قدس سره در واقعه که با مدد فرمود عبدالله از حرامیان ... ترس
بی ... شیخ قدس سره افتادم و فرمود که حال در دانه شوید و بحمایت کنید بطالب خاستم و با ...

نام

نام اسیر با بی بود و بیرآوازه آدم که بر خیز و یاد کرد گفت که گفته بودی که روز با رکنیم گفتم شیخ اقدس سره این ساعت
وفرمود که خاطر ایل کنیز و در دو آنه شوید برخاستیم و روانه شدیم لیکن جماعت پیش ما از آنکه با ما موافقت نکردند
وعرافقت نمودند و روانه نشدند ما بسلامت روانه شدیم و برفتیم بعد دیگر جماعت پیش از آن اکر با ما موافقت نکردند
دیدیم که آمدند غارت کرده و رخت و الات و اقام برده و ما در آن پیش سلامتی و جمعیت رسید **شعر** در امان آنک برو او و بت
امیر آن راه استکین برید **حکایت** خواجه عبدالله گفت که سالی برای آباقا بودم و انجا مجوش شدم شیخ را
دیدم شیخ اقدس الله سره کرده بد بنشاد بیکاه اردبیل نماز میکذارد و آن مقام مشهور هست در بازار اردبیل و بعد از آن
فرمود که بیرون که برکه میز را از دکه فرمود بر انجا کاسه شربت دیدم نهاده بخاطرم آمد که این شفای منست که شیخ بمن میدهد
وحوالی دیدم انجا با صالحان اسلام ابرص بعد از آن تو هم میبود و شیخ قدس سره بتلاوت مشغول میبود و از هیبت تلاوت
آن جوان میبود و شیخ قدس سره چون از نماز فارغ شد آن شربت بمن داد و بیاشامیدم حالی از خواب در آمدم و عرق
عرق بودم و صحت یافتم **شعر** واذا اما السقام حل بقلبی • لم اجد غیر لطفه طبیبی • که جام شفا از دست آن دوست
دیگر جهان منت طبیبیم **حکایت** خواجه امین الدین گفت تویولی از ماندگان بجلان بکشتی می آمدیم موج عظیم بر خاست
وکشتی بغرقاب در افتاد و از غایت شدت تلاطم امواج درون کشتی از هم باز میشد و کار بصعوبت رسیده بود و هیچ ملاح
و مرد را از عمر امید بیش از آن حاصل نبود و دریا را ساحلی پیدا نبود علی کلاچی نامی بود در سفاله این مجموعه بعد از آنکه خود
شدت صعوبت بغایتی رسیده افتاد و چون باز با صرا اثر مغیثه بر کشاد اصحاب و اهل کشتی با ابتهال زاد و خاطر و کرب
شیخ را دیدیم که بیامد و ریسمان از شهر در دست میداشت از رسیمان سر کشتی ببست و سر دیگر در آخر کشتی و بعضی
دیگر ریسمان را بدست آمد و بجمجمه را بگرفت و بر روی دریا روان شد و کشتی را بکشید و از غرقاب بیرون برد
چون از بحر خراب نفوس شکر بحیره مردم ابتهال نمودند حالا آن موج ساکن شد و دریا آرمید و کشتی بسلامت بیرون آمد **شعر**
دو دشت تیره وجه هر لحظه پیدا آن یکتا ای قمر • دست لطف ترکیند دو پیش تکت میماد **حکایت** پیر زکریا گفت که
مدتی ایام پادشاه ابوسعید طلب زراعه منقرض شد با خدیجه کرد و بمحمود آباد در کت حلقی داشتم و مر از دنیا قرض
در دست نماند بود ... کاران حلیه با صد دینار و بیرون آمدم بعد از آن محمود آباد با اردبیل فرستادند تا آلت حلاقی
لب نام ورده روز با ایشان بمانم چون باردبیل رسیدیم لشکر پادشاه اویس بخار الله خروج کرده و راهها
مسدود شد و دزدان راهها تاراج در افتاد و مدت چهل روز در اردبیل بماندم و حال آن زمانه عظیم ملول
میبودم روزی در عزا مقدس شیخ قدس سره رفتم و دعا کردم و گفتم ای شیخ سرگردانم و تدبیر نمیدانم چه میفرمایی
شبانه شیخ اقدس سره در واقعه دیدم که فرمود فرزند برخیز و بیرون فکری مکن و دست مبارک بمنع زرنش
لشکر او بنکاه آورد با مداد الا انجر بدیم و کرایه کردیم و روانه شدم چون کلیاهر رود و نواحی اردبیل رسیدیم
دیدم که می آمدند جو مرادی بند تعجب کردند از چنین حرکتی و چنین وقتی از انجا روانه شدم و بدیه اعز آباد و سوق
بیرون بدل ترکمانان را دیدم که می آمدند و ایشان نیز هم چنین تعجب میکردند و هر دو را به تاراج میکردند و تکلا
و کلاه شیخ هیچ آسیبی بمن نرسید عاقبت از این تمام بمحمود آباد رفتم و بتجارت عروج اتفاق افتاد و از اثر دست
و لایت مبارک کردند و نیکو آورده بود لشکر از ما تعرفو منهزم شد و خلق از بعد خوفهم امنا سکن ...

تمام حاصل شد **شعر** از سر انگشتت نگاه دست برد • فتنه را سر در گریبان میبرد • ابیات اگر کردن نظارت
کرده بر تیغ بران میرود **حکایت** بیر احمد کرمرودی گفت که عمر زاده بن عثمان در حلقهٔ ذکر شیخ جمعه نشسته بود سر بر آورد
و گفت شیخ را قدس سره در واقعه دیدم و شیخ به ما امر نقاح اعمیه بود که فرمود فخر الدین شیر زاد را در فرزندان خواجه صدر
الدین داست بر گزیده چشم خلعت نظر کرده است در آخر عمر نابینا شود و نابینا در گذرد و بعد از این واقعه به روز چند رسید
که فخر الدین شیر زاده نابینا شد و حسن الکاتب هم چنان نابیناست **شعر** چشم که بود رش مخالفت نکرد • از خاک
سیه ظلمت کوری به **حکایت** خواجه امین الدین گفت که بار بعد از شیراز بیکلان بعزم آمدیم چون به ولایت اصفهان رسید
نروان نزول کردیم میان من و صدر الدین پسر مولانا عبد الماجد دیلمی نزاع واقع شد هر دم صدر الدین گفت که امین الدین
از اقارب شیخ نیست سخنی دیگر زیاده بگفت خواجه امین الدین گفت چون این سخن شنیدم برنجیدم و متألم شدم برخواستم و بکنار
آب رفتم و وضو ساختم و دو رکعت نماز گزاردم و تضرع استعانت به شیخ قدس الله سره آوردم و شیخ را به امر و حال
کرده بودم و گفتم شیخا نه تو فرموده که بوقت که مهمانی هر امر الی اکنون در ممالک ام و ست نجمه بود برخواستم و احیا کردم
و در اثنای آن نعاسی غلبه کرد در خواب دیدم که شیخ قدس الله سره در زاویه بر سجاده متبرکه نشسته است من برفتم و
در قدم شیخ نهادم و شکایت کردم شیخ فرمود با کی نیست تا سر نوبت و شیخ صدر الدین دام الله برکته استاده بود که شیخ
خواستم دام الله برکته اشارت میفرمود و میگفت بنشین و سخن چند بر شیخ عرض دارم بازگرد و نشستم و حکایت عرضه کردم
شیخ میفرمود بر حیز که جان مشو که خاطر تو هیچ اهل چون بیدار شدم از بهر تعزیه بیامدم خواجه ابراهیم همدانی از کار
مردمی بیلند بودی همراه ما بود و او تکبیر را تعود کرده بود از خواب بیدار شد و گفت عجب خوابی دیدم گفتم چه دیدی گفت شیخ را
دیدم قدس سره در صحرای و تو پیش شیخ قدس سره و سر در پای او نهاده و از صدر الدین پسر عبد الماجد شکایت میکردی
شیخ میفرمود که دست و سر ترا ببر که نمیگفتند شیخ او تمام است عرضه سر به وقتی هر خواب خود بار گفتم چون روز
ارود روان جمعی سوار از پا مدند و صدر الدین در کار روان کاهل تر بود با آنان بر روی زدند او از خواب بر سوار
قصد او کرد ابجیب خم بر داشت که بر سر او بیغکند سوار از اسب پیاده شد و شمشیر بر کشید و خواست که بر روی
زند او دست در پیش آورد و بر دست زد و مفصل مرفق او بزد و کسود و ملجأ آنکه در خواب شیخ فرموده بود دستش
از کار بیفتاد و بعد از معالجه و شفقت بسیار و الم شدید جراحت خوب شد لیکن دستش معطل ماند **شعر** با غرکه
سموم باد قهرش باید بعز مرده شود شاخ نهال سر هم **حکایت** مولانا محیی الدین گفت که مرا عارضه فالج طاری شد و هم دو
مفلوج گشت و مقعد شدم و چند سال بر این حالم برآمد چندانکه معالجه میکردم مفید نمی آمد و تیر بر بستم و اخراجات
بسیار کردم و عمر را اطبای عصر از معالجه عاجز شدند و از صحت من نا امید گشتند عاقبت بر حسب البأس احدی الراحتین
تسلی خود میکردم اتفاقا روزی شیخ صدر الدین دام الله برکته بر باب کرم همچو مرضیم کرد و صنع کو بسیار دان باشد و شهود
بر دهاب روزی چند آنجا بودیم فایده بدانست در پیش آن آب کرم بیک آب کجی آهی کرد حرارت آن قرار دارد و مایل
بیرون است در آنجا نشستم اعضا و اعصابم بر ورد تا صحت و حیوت کرفت میگفتم تا آمده ایم یا ابت بزرگم بر در دو
بسکوه است کو شیخ زاهد و شیخ صفی الدین قدس الله سرهما ایشانند بدان سبک تا نظر داشت بدان سنت
باز دادم در خواب رفتم شیخ را قدس الله سره در خواب دیدیم خرامان و متبسم می آمد **شعر** چشم از خواب رفت و دل

بیدار م

پیدا بدید • و آن بلیت بگشا را بعیان کار بدید • چون نزدیک آمد و من تکریم شیخ برخاستم دست مبارک بر دو شیر من نهاد
و فرمود متبرک که را از این حاجه میکرد چه کرد در ای خواجه صدر الدین بگرد که دل او از تو بجیل است بر دست مبارک بر داشت
و بعد به اشارت فرمود و گفت ایستاده دیگر خرش شوی چون از خواب در آمدم بینه یافتم که شیخ صدر الدین دام الله برکته را فهم
و تضرع کرده و او عفو فرمود و بعد از آن صحت روی نمود و آن بنده الله تعالی از برکت و صحت تمام یافتم **شعر** از هوای
روح نامی بوعج نامی یافتم • دیگر از همه نقصان تمامی یافتم • دل بقید بلی مرض میبود که در بند جان • تا از لب شکرکش تا
کرام الهی یافتم **حکایت** خواجه امین الدین گفت که مشهور اصفهان در کلوا امرای خواجه حسیر بوعصید مایی که میل جهاد
و دو دانکه حرب مخصوص بود و علیه امیر محمود شاه انجو لشکر آورد و بعبور عطاهر در و دانکه و جهاد را دانکه از قرار
نمود و آن کار بعد از سرای و محاب جهاد و دانکه بود و خوف و رعب عظیم بر ما غالب بود در آن شب در خواب دیدم که شیخ را
قدس الله سره کرده بر منزل استاده است و تکیه بر عصا کرده و چون بعضی از آن شب بگذشت لشکر در شهر آمد و قدری
کار بعد امرای امیر آن در بر شدند و بگرفتند و غارت جرها دادنا باخ کردند بغیر از حجره این ضعیف که لیلا مت عالی بند بکر انجو
غارت کردند و چون روز شد شخصی قلعه شاه نامی با مدد و صد حجره من کرد و میخواست که در حجره در شکند مدد برو
شیخ آوردم و در دست کشی غیبی نکاه از جمت شیخ قدس سره شخصی فخر الدین نام حاضر شد و دست تیغ کرد و منع قلعه شاه
کرد و رها نکرد که در حجره شکند و چون قلعه شاه از و عاجز شد برفت تا دیگر از آخر دهد و غلبه بسیار در من حال حجره را
کردم و هر چه بود تمامت بیرون بردم چون باز آمد و غلبه بسیار و حجره خالی دید و تفتیش و تفحص افتاد و بقصد
کلی نفس و مالی من مشغول شد و من اعتنا دبر ولایت شیخ قدس سره داشتم که در خواب دیده بودم ارواح شیخ بجد نجم
حرم بیرون بجست از آن میان شخصی بید مستی بر خواست و از قلعه شاه بگرفت و با ایمان کرد **شعر** الطف وجود نجم
بی جان کنیم صد کوی بجالش میدهد و جان کنیم • و آن کو بیشاه کاه مطالعه زند • ایل پناه زنانکش به پناه کنیم **حکایت**
خواجه امین الدین گفت بعد از مدت بیست سال که شیخ قدس سره به جانب باقی رسیده بود شبی تمنا کردم که شیخ را هم که یکبار ببینم دو
مبارک شیخ را قدس الله سره ببینم در بیت شیخ را دیدم قدس سره به سجاده متبرک نشسته و برفتم و پای مبارک شیخ بوسه
استادت فرمود که نزدیک بیا و مرا بیرون بنعیا تایب داشته با جدا اک خواستم تکرار کردم و این نعمت مبارک تو می باید
شعر همی خواهم شب دولت خیال دعوت دست خواب • بعید از آن از دولت چشم جان دهم آنی **حکایت**
مولانا شمس الدین اصفونی روایت کرد از مولانا محمد بن مولانا شرف الدین کوی که روزی که وقتی که شیخ صدر الدین
از تبریز با دعی مرتضی امیر زادکان عبد الله و ابراهیم تربیت دعوت کرده بودند با خیبد الله با امن گفت که سماع دهند
منهاست اگر شیخ صدر الدین را از ولایت باشد و را در خانقاه ما سماع نکند بامداد نوکران شادی بیک که بیکی از اهل
ارد و بت با مدد من تخفی شدم و چون ادام الله برکته بخانقاه ایشان بدعوت رفت و فرمود حق الاخوی بگفت دام
برکته میخواست و بذوق عظیم خرش بکرد بعد از آن چون با عبد الله سلاقات شد گفتم چون دام الله برکته سماع کرد معلوم
شد که این نیت که کنا کرده بیکا صاحبه در بیت ایشان امیر زاده عبد الله بانک بر من زد و گفت که ترا انکار نکنی که من ترا دید
سماع انکار کردم چون بیت فرمود سماع سر قسم است سماع عام و خاص و الخص خاص را در روی انکار کرد و گفت عبد
انجر امام حنیفه گفته است که منهول است سماع عامت ایکار شکر ده و لیسل لتوی که در و بیان سماع الجبار خود بکند

شعر هل الوجد الا ان اغیب عن الوجد * و تو قضى فرد الحق الى فرد * مولانا محمد کفت ابن برادر زاده عبد الله
شنیدم همین اعتقاد بستم و بران انکار که بودم بودم تا روزی بسبب اسباب خوبی قرض بودم بار آن توکران شادی یافت منزل
و مرا بکرفتند و بدیرا اسپهان بردند و سه روز محبوس بودم و عاقبة الامر مبلغی تصدیق بسیار مطالبه
و در عیش هیچکس حاضر نبود و ملک تدبیری کند عظیم عاجز شدم و از اضطراب بنالیدم و کفتم اکر شیخ صفی الدین قدس سره
بدرکاه خدای تعالی قدری هست و از برای ما خدا هر دم هر چون بشد بکند بیرون کار از من مطیع بیش بر بخشند و بعضی بیش در وی
دران میان تامی پیدا نشد **شعر** دیجا نجیب حظ زبان از مختی پاس جشم امید اخلاص خویش دیدی روی یاس
حالی کرد در خواب رفتم بخواب دیدم که شخصی من سکبت این همه زحمت بواسطه آن می بینی کرد در حق شیخ صدر الدین انکار کردی
انانچه دیدم شخصی را المعان معانی نور و بانی که متحلی بود بجنین و حینی حلیه و تمام حلیه او بکفت کرد آمدم و دست
زدم و کفتم بیار تحت کردی بخیر و بر عکس توبه ها کردیم چون بیدار شدم کسی را ندیدم و همان مکان نمی ایدیدم تخیم
خفته نمانی صبر کردم و باز با خود کفتم که اینکس بر بک بوده باشد بخیر هر بخواستم که الا اخر لیش چون بیش و آمدم دیکر
دو کس بیش در خفته کرده بکاه پیدا شد دست کردم و جرجی که مشهور باشد بصد درم که از این دنیا الله از خود و زاد از
سخن کفتند بر کرفتم و عطرفی دیکر کرد باندیم بر روی یکی القا کردم او بخواست فریاد بکر و دو دیکر ایشد و هیچ نکفت و با دیشید هم
و بخفت بعد از ان دست کردم و دو بار دیکر همین تیجه کلی یکی دیکر هر هر یاب در نهاده بود کار بعد بر روی ان ماه حالی
جراحتی بکرد او بر یا نظر فد یکر کر باید و هیچ نکفت و بخفت **شعر** خواب بود دیده بخواب هنند * هر کرا دولت بیدار
دهند از انجا بیرون آمدم و بر لب دریا آمدیم و سرمای عظیم بود دریای یخ بسته بود میترسیدم که بایم سرما بر من بیاید بود
مکر دیدم که هیچ شکی نیست که انکس که مرا رها کرد و کرامات در بخانه من عبور و از پاسبانان نم نکاه داشت خلاص داد از من
و مرا لازم بانکر کرامات بکاه داریدیای بر داشتم و میدویدم بی خطر با سپاس رسیدیم در خانقاه رفتم و با خادم
خانقاه احوال با نکفتم و عهد کردم که من بعد انکار نکردم و حلیه انکس که در خواب دیده بودم تمام با او کفتم خادم کفت
این نشان حلیه کم تو میکویی شیخ صفی الدین است قدس الله سره با خود عهد کردم که من بعد کردم انکار نکردم و اعتقاد صادق
آوردم و اکنون بر مریدی معتقدم **شعر** که کشادن کار بستن سوز و کار ساز * دست حکمش بی تصرف میدهد بی حظ اله
آن یکی از بلطف وان یکی در دیدی عشق * و آن یکی باد فراق و این یکی را کرد عطا در کرم **حکایت** خواجه جلال الدین برادر زاده شیخ عبد الله
کفت بودم در اصفهان بعارضه مرضی قوی بکرفتار بودم و سخت ضعیف و ترک کشته و انحصار او بر شد شبی شیخ را
قدس الله سره در واقعه دیدم که بدست مبارک دستگیری دستم بکرفت و دیگر انکه اندی تا بی با خواب شی و مرا بنشاند
وان من کردی فرو آمدی با مداد صباح چون بخود نظر کردم درد و حمی و من هیچ عارضه نماند بوده و بکلی صحت مبدل
خالی صحت بخواستم **شعر** علی المسیح اقادة انفاسه * حتی ببا الخبر الورى تفاته **حکایت** حاجی حسین
نافی کفت که در کیلان بودم دارا بجا رغبت کردم که بکشتی بنشیند سفر بهم آواره در افتاد کرد دیار حرامیت که
نیامیکردند و هر دوم را با ایج میکشتند از ین معنی عظیم مشوش شدم نا در وقتی مولانا ناصر و ملاک آمده بسر کفت که دیدا
دیدم که میکفتند که شیخ قدس الله سره نیامی را بین سیدیم کلام شیخ کفتند شیخ صفی الدین قدس سره تا البعد با بر فتم
بیش نشوا استم نفتی ندارد با بکاه کردیم کوهی دیدم آناب که بعد دریا بر آمده بودی و شیخ بسجاده نشسته بر انجا نشسته

وبر

وسیر عز الدین رحمة الله علیه و اخی جلبی در حضر او استاده کفتند که شیخ صدر الدین ادام الله برکته بدید شیخ
می بود باستقبال ادام الله رفتم و دیدیم که مولانا محیی الدین و حاجی حسین در رکاب اوی آمدند و مولانا محیی الدین انک
در کریبان حاجی حسین اخی نکاه ادام الله برکته بدید تا ان باز بر بعضی دید که انکشت در کریبان وی نهاد کرد او نهاد کرد
و ادام الله برکته انکشت مبارک در کریبان او اندا خمی و همچنان تا حضرت شیخ قدس سره بیرون آمد چند نیاز در یافتند پی
شیخ میفرمود که حاجی حسین بیش بنشین ادام الله برکته مایکفتی یا بابا الحاج فرمای تا بیش من آید که از ان سخت شیخ سفر
نرها کرد تا بیش من بنشیند عجیب نیست مخصوص میکرد بیسفر مود که الکا شیخ قدس سره میفرمود بر خیز و بیش او برو و میفرمود
چون بیش حاجی شریر دی دید دی را که بیرون و بکشتی سفر در کلان مقام مخاطره است مرا بید که دیر السلامت الخاکدا
حاجی حسین کفت این صورت خواب بشنیدم آن هر اس از دلم بیرون رفت و استعانت بروح پاک شیخ بردم و دو ازده
شدم چون نحو و روزی چند در یا بر فتیم تا کاه دیدیم که یک ناوه از حرامیان پیدا شد چون بکشتی رسیدند کفتم که این بارها آیا
شیخ صدر الدین استاد ادام الله حرامیان کفتند که ملحودانانا یاتا خبری میبرد چون آنها در کشتی کردند که برآیند کاه
دیدیم که از دور شش تا دیگر پیدا شد چون آن بدیدیم اسباب مال و اثاث خود به بدیم که ایشان از ین حلیه اند بی
لحظه در رسیدند و از حرامیان بکرفتند و بر بستند و در کشتیها انداختند و بیرون رفتند و ما ایمن شدیم **شعر** بابا
او روان کردیم کشتی را برکت * و تا نال العطا بچو در احوال تو باد دادنیاد * داد لطف و اسد وقت بیداری بداد * لیس کونت
داد لطف او مدد در وقت داد * بعد از ان یک روز دیکر بر فتیم با بنا وی دیکر پیدا شد حرامیان خبر فقط انجا بیایند
و مارا و کشتی مارا بکرفتند و بردند و کشتی مارا بیستند و مارا آن حین نکاه داشتند که تا روز دیکر مر ایشان بر ما یکی
تاراج کنند باز هم استعانت بروح شیخ قدس سره کردم صباح روز دیکر خبر آوردند که مهتر ایشان را کرفتند و خانها
ایشان را تاراج کردند ایشان از ین معنی سراسیمه و سر کردان شدند و شوانستند که با ما کر بری رسانند **شعر** واذا
اعتدی احد علیک فخله * و الدهر فهوله بکاف کافی * و تا مدت سه روز ما را نکاه داشتند بامید و ایشان ما
خلاصی شود چون سه روز نشد و از مهتر ایشان خبر خلاصی نیامد ما را دستوری دادند که برویم و چون بکشتی رسیدیم که
بودند ثشتیم نا کاه از ایشان کسانی خبر رسید بقوم که که ملا را تاراج کنید و قصد ما کردند و ما از دور زدیم که شیخ زای
ناکاه بادی بر آمد که آن کشتی که از ایشان ما را جلادتر بود که بیک ساعت چهار روز راه که بر دند بود مدفتر بودیم با یکدیکر
آورد و خلاص یافتیم و بعد از روزی چند با نوان شیر و سه روز دنیا بر فتیم از انجا بادی قلعه بر خواست
و دریا را بشوریانید و موج عظیم بر خواست و از شدت هبوب باد بادبان پاره شد و کشتی را سه نوبت آب
فرو میبرد و بر می آورد و ما مرده و فلاح مجموع نومید کشته و قتی سرانها دندمیر تسلی ایشان میکردم که از عنایت
شیخ قدس الله سره ما را ضرری نخواهد بود و استعانت بروح مطهر شیخ بردیم بعد از ان ساعتی آرام کرد و ملک
معروف بودیم دریا ساکن شد و غلیان مجموع آرام دادیم **شعر** اندرین دریا که سر تا پای غرق محنتیم * چرا امید دستکیری
از چنین دریا رسید **حکایت** بیرسراج برنیعی کفت که روغن آلماسابین بر ضد و فی که برمن ایعتهرا شیخ قدس سره
نها دمان بخورم آورده بدین دسته بر خود بر سبیل ایثار بر ان ثنا کردم و چند لحظه چون لحاف رفتم او ان لشکری داد که
برد بیر بیرون بیرون آمد جماعتی بدیر تا لشکر بخشید شیخ را قدس سره در خواب دیدم که بر من میفرمود که من ترکه نبود چیپی

تمام
نخواهد رسید و از غلات و لات تو چیزی نبرند و اعتراض کرد دستار سر بر صندوق ما انداخت لشکر در آمد و
مرید را تاراج کردند عاقبت از من هیچ ضایع نشد **شعر** تا اعتماد حصاری بکر د خویش بکش که هیچ کوفته
خلل نیابد تا بجمال و بمال **حکایت** پیر سراج گفت نوبتی دیناری چند قرض داشتم و وجه قرض قدری پنیر داشتم چون در شهر
بلد خود بر عمل بردم گفتند [illegible] را غیر و کرانجا پنیر بهاست من گفتم قاضی الحاجات بروح شیخ برم قدس الله سره تا حاجت
فرماید شب شیخ را قدس الله سره در خواب دیدم که فرمود [illegible] که پنیر را ببر و بر که پنیر تو آنجا بنجاه و
دینار و نیم بخرند چون نیم شب شد همراهان را مرا غیر بیامدند تا روانه شویم گفتم من بمراغه نخواهم آمدن الیشان بمراغه رفتند
و من بتبریز رفتم و پنیر را بفروختم چون بهای پنیر را شمردم که چند حاصل شده است بنجاه و سه دینار و نیم بود که شیخ
قدس سره در خواب فرموده بود چون تحقیق کردم پنیر بر [illegible] آن جماعت که بدیه مراغه رفته بودند باز آمدند و متاع
کرده بودند **شعر** درین و درد دنیا مشفق [illegible] کجا دارد کسی [illegible] فلک انس و جز لسان کجا دارد کسی
حکایت هم پیر سراج گفت نوبتی جوالی زخم کرده بودم غایت تمام جوالیر را کرم در افتاد چنانکه میبایست
قطع کردیم شبی شیخ را قدس سره در خواب دیدم گفتم شیخ امسال هیچ غله ندارم و این جوالیر کرم زده بودیم و این کرم در آن افتاده
ناگاه شیخ را قدس سره دیدم که عصایی در دست مبارک داشت و بیل بجای سنان بر عصا کرده و در استادی جوالیر
آب میداد و بعد از ان اشارت میفرمود که اینست و آب بده و آن عصا را عن میدادی من نیز درعل ستادم جوالیر را آب
میدادم تا مدد برخواستم و بجالیر بر رفتم دیدم که تمام کرم از آن شده چنانکه یک موجود نبود آن سال المسعد
خرمن انانجالیر بفرختیم **شعر** دیده [illegible] بطفش بهر انجا که رسد روح باد [illegible] کردی
شبی دیگر شیخ را قدس سره بخواب دیدم فرمود سراج سنان را احتیاط بکن تا مدد برخواستم و سنان را احتیاط کردم
[illegible] منزل من [illegible] من شکسته بودند درست کردانیدم **شعر** هیچ کس [illegible] دور زد [illegible]
[illegible] دست دنیا بازما **حکایت** هم پیر سراج گفت پیوسته زبانم [illegible] الله مثل هذه الایام علی الانام
مرا طالعی برکوردن آمده بجالت ترع رسیدم و امید از حیات برداشتم و بیخود افتاده بودم دیدم کر در چشم مرهم
وضو میداختم و نماز میکزارد هر محاسن دیناسر [illegible] بچی کرد بدیدم که مثل منجانه سرخ پوشیدن در چشم
وضو ساختی و نماز کزاردی و دست بر هم زدی و گفتی که دعوی [illegible] که خدا میکنی و در نماجه میکنی با آخرت
سوی بیچواکیفی که عمر آمد کر بیا تم بکرفتی و میکشیدی و مرا طاقت طاقت شری اشغلت بروح شیخ بردمی قدس الله سره
ناگاه شیخ را دیدم قدس سره که سلمی [illegible] مبارک بر سر آن شخص میزد و کر بیان من از دست او خلاص میکرد
و میگفت این امر الحق [illegible] آن شخص میرفت بیش شیخ قدس سره سیر من عل میرد و میگفت که مرا با کی [illegible] زنبیلی
در گذشته بعد از سه روز [illegible] دنیا در گذشت **شعر** از آنکه بسر جهان [illegible] صورت [illegible] که هر کز
حکایت پیر سراج گفت نوبتی یکبار کیست [illegible] با آب بجام میشستم چون نظر میبودم که یک دو قدم
[illegible] وعضا دعوا ارسال [illegible] شدم و مار گزیدم و شب شیخ را قدس سره در خواب دیدم که بیچر آتشی بپای من نهادی
این بیم ار خواب بیدار شدم پای خود را دیدم الملک در تخرخ و زار عار کردیم کر شیخ از برای خدا تو بدام بدر که خدا
با شیم تو به نشکنم دیدن تضرع در خواب گفتم باز دعا الشیخ اقدس سره دیدم که ربا مدد و هر تو به فلعتی اطاعه **شعر**

فرنصیر

صر
والحلاه
فان تضرع الی الیزدان فاعص و الا لاکن من العصا یا ان فاصی وفیما قد کتبت من الخطایا رهنا النفس فاجهد
حکایت پیر سراج گفت نوبتی از برای عمارتی کل [illegible] میریدم استخوانی [illegible] پایم مجروح کرد اسید
عمارت تبریز و عمو و شام دخت [illegible] دم در شب شیخ را قدس سره بخواب دیدم که میگفت بنما تا اباد تر مرا کرد
منتظر کاه خدای بعم و تقدس خدای بعم در دل من گفت سراج ها عمارت ترک کرده است **شعر** در دل ملک جهان
رازهای [illegible] است کو بدین کونه رموز حال مرد مغالست **حکایت** هم سراج گفت کم ارخطیب دیر کم
حسودی من است مخی داشتم و صلح نمیکردیم شبی بخواب دیدم که شیخ را قدس سره بدعوت بدعی شیخ چون در خانه من
آمدی میفرمودی که مرا آرد میخواستی میدادی دیگر میخواستی بعد از آن گفتی میخواهی که دیگر نخواهم برو و خاطر خطیب
کر حسود است بجای آر **شعر** از بهر طهارت تو میخواهم آب شکر بهبود تخلیش و خود را دریاب **حکایت**
پیر سراج گفت شبی در مسجد جماعت دیحطوا اورده بودند بعضی میخوردند و بعضی میخوردند من از آن قلیه
برداشتم و بخانه بردم جماعت خانه مرا انجر [illegible] آن منع کردند من بخوردم اما بازم بدختر خود دادم و باز
نعوذ بیکر که در خانه ما هی بود شب در خواب شیخ را دیدم قدس الله سره که در همان معلم که حلوا برداشتم
ایستاده بودی و بان عزا محکم بر اندیک بر پشت من میبایدی و میفرمودی اینرا بردار چون اعتبار مرد استم هر روز
تا بر انواها بر من فرو رفتی مرا از ین معنی عظیم تنبیه شد چو لیس میفرمودی که از حلوای خیمان کر تو بردی فدر خوردی
دادی مکافات هین باشد ان الذین یاکلون اموال الیتامی ظلما انما یاکلون فی بطونهم نارا فتوبت
الی فضل بکو **شعر** تشعلی [illegible] بکرد داری نا تو انی شو انکه نفر از آن **حکایت** پیر احمد [illegible] گفت
امر حاجی امین الدین از ذیه کوز گفت مادیم حلیم نام اباد عظیم داشت چون شیخ صدر الدین ادام الله برکته
بدیه [illegible] کر عمر و آمد و الدن ام مرا خبر شد تبرکی بر داشت بدیه بجار رفت و تبرک را بحضور مبارک اداد ام ایر کند
شوهر تر شیدا و را بر نجانید بجوبی بزد و دندان از روی شکست و الدن ام آن دندانها را انگامداشت
یک دو روز بر آمد شبی والده حلیم شیخ را قدس سره در خواب دید که فرمودی تر را از بهر اعتقادی که بفرزند من داشتی
بیا احق بر تو ثابت کرد ام و آن دندانها بیا حلیم آن دندانها را بیست مبارک شیخ قدس سره میداد شیخ آن
دندانها را بجای خود بنهادی و دعای شیخ اندی حلیم از خواب در آمد بدید دندانها درست محکم شده با مردم جا
و این معنی بار گفت جماعت پیر تعلیم جمع آمدند و احتیاط کردند دندانها در است یافتند و این معنی شهر تمام یافت **شعر**
کانتر اطاف انفاس القرب اقرب العم و اللحم ان تعصبت روح علی نفسها اصلح بین الروح و الجسم **شعر** عجاز
در ان انفاس جان بخش کرام منقطع جان از دهیون ندو و حی آید **حکایت** پیر احمد [illegible] سد کور [illegible]
کرد که شیخ صدر الدین ادام الله برکته پیراهنی از برای والدم مرحلیم دستادم و احی باسم مالک مایامد و دید
کون ترو لکر بجماعت پیر بکر بخشید نو کر از او و دختانها دربانا ح امانت کی د خانه ما آمد و آن پیراهن بود
وین چون مادر من بخانه رسید بفحص کرد پیراهن ندید عظیم کوفته خاطر کردید و غمور ماند شب از شیخ را قدس
سره در واقعه دید گفت سر پوشید تشویش مکن پیراهن بکر امیر حاج است در من تو توجه از احوال با بلاکند
گفت شیخ پیراهن من سلا کرد بچنین فرمود که نو کر ان را خ شما مملک بر دیو بر نه امیر حاج از دجب الیاس برداشت و کو

پیش او رفت چون بدیر سوزن رفتیم احوال همچنان بود که شیخ فرموده بود و بیرا فهر صاحب رسید **شعر** هر کسی لایق این خلعت
تقوی نبود • مکر آنکس که در وحلیه تقوی باشد **حکایت** حاجی ابراهیم دبیر کلکچی روایت کرد از ابو سعید
بن علیانی که روزی ترکان غلبه در شیراز کردند و ظلمها از ایشان بر مسلمانان میرفت و هر چه در دست ایشان می افتاد غارت
میکردند شخصی گفت اگر شیخ اقدس الله سره عبدالله مرتبه باشد کسی بخانه من تعرض نکند بعد از زمانی چهار کس فرو آمدند
آن کس گفت که اعتقاد من ضعیف شد که فرو آمدند با هم یک ساعت بود که ایشان بر شاد که تمام جهان بر نشینند
و فلان نکار برود فرح حال شدم چون شب در آمد شیخ را در خواب دیدم فرمود فرزند درویشان را اقتدا باشد کار کرد و
آمید از خانه بیرون تواند کردن **شعر** با کرد ایشان ابحاث کی غیر شخاف او • چون جان ایشان در خانه دل آورد
حکایت از خضر مصور البادی که از اولیاء اردبیل است روایت کرد که گفت سالی جانه خود را به بهی بردم و دو سال انجا
ساکن شدم چون دست ظالمی بکلی مستولی شد بعد در متفرق شدند من نیز برخاستم و به بهی دیگر رفتم آن صاحب ریاض
نزاع آغاز کرد که ریعیت منی و هر جا که روی ابی بری دست غارت در جزویات من نهادی و در تسلط ما احوال عاجز شدم گفتم
بجان شروان روم تا از شر آنکس خلاص یابم بر آن شده بساختم کر روند که بیرون روم شبانه شیخ را قدس الله سره بخواب
دیدم که گفت خضر از وی مترس داوود ایشان که او دست خلل شود چون از خواب در آمدم صورت حال را برادر خود گفتم
برادر گفت نمیروی که وعده شیخ وعده صدق باشد چون شب روز بر آمد از متعلقان آنکس ایلچی آمد و مالی بکرفت که جمله
بدهید بخبر شدیم که حیات ما چه باشد علی الفور خبر آمد که ایلچی را او را گرفت و چندین مال از وی خواهد متعلقان
او بکریختند و ما از خلاص شد و آنکس را در چنین بکشت و ما امر شدیم **شعر** حرفی ستمی کسی بلوحی نکشد
کان ظلم برات عمر او باطل کرد **حکایت** احمد نامی حکایت کرد که شبی بجائی مهمان بودم مرا در خانه خلوت فرو
آوردند و تنها آن شب در آن خانه بودم چون بعضی از شب بگذشت شیخ را قدس الله سره در خواب دیدم که فرمود فلانی برخیز
و بیرون آی که با تو کار دارم از خواب بیدار شدم گفتم بیرون روم تا شیخ چه خواهد گفتم چون به حالی که
بیرون رفتم سقف خانه فرو آمد و من از آن بلا نجات یافتم **شعر** دانا بوشیده هر چه هر کس بر دل امر ایشان
آثار ظاهر دارد **حکایت** یکی از طالبان حکایت کرد که بدرم مرید شیخ بود قدس الله سره در سفر وفات یافت
و دنیا بی چند قرض داشت من عبدالکریم که وجه قرض باید داد نه من هیچ نداشتم سخن اندوهناک شدم که بیکی
بجان مرحبه باشد که صالح قرض کنون هموار بود و نه سبب وجه قرض جلوه کنم از این غصه و تعیینه طاعات از من فوت
شد شیخ را قدس الله سره در خواب دیدم که فرمود غم مخور برخیز و بطاعت مشغول شو که بنه تدبیر آن قرض کرده ام
و فلان موضع بسیار کرده خواستم و بیان موضع کرد شیخ قدس سره نشان داده بود بر فتم از زیر آن قدر بیابید وجه
قرض وا ایمن شدم **شعر** در جهان ای خانی جهان آری نیست • که زعمش رقم در دل صاحب دل نیست •
حکایت خواجه مصطفی تاجر کلکچی را نیز روایت کرد از زین احمد فومنی که ایشان سفری کردند کشتی بیکدیگر رسید
در کشتی نشستیم و بقطیفه در رفتیم قضا الله تعالی ریح عاصف برخاست و تلاطم امواج مشرکم شد و کشتی
بغرقاب کشیدند و امید ملاحان نومیدی رسید و کشتی از صوب مقصد غلط شد و بجزیره الزیاح با ما لا تشتهی
السفن میرد را از اضطراب و اضطرار استغاثت بشیخ قدس الله سره کردم و مدد خواستم علی الفور عفو من

فرقام

بن فرو ماندم ندانستم که شیخ را دیدم قدس الله سره که فرمود که بیا با ما دست ما است و در پیش روان شد و ما منزود
شعر ای نمای صورت و معنی توی • پیشوای دینی و عقبی توی • چون از آن ابلا آمدم علامت گفتم یا رب
دست راست دو انرشو ملاح گفت ای بجانب دست چپ من با افه میکردم و او نمی شنید تا عاقبت گفتم
که شیخ قدس سره بمن یعنی نموده او این صوب فرموده و در پیش رو انرشد ملاح بمن موافقت کرد و بدان صوب
دست راست نشان شیخ روان شد چون اندکی بر فتیم خود این صوب راست یافتیم و تردیک ما ساحل معمور و ما آنا
ز غرقاب خلاص یافتیم **شعر** اندرین محیط غرقاب کز پا افتاده • آه اگر لطف خدا نتی نرسد فریادم • لیک چون هست
مدد کار چنین ملاحی • دل امید بین حسن یقین نهادم **حکایت** هم خواجه مصطفی گفت در وقت تحریر که شهر
رشت کیله شهر سلیمان نام شخصی هست که در عوانی مرا داری شهر شهر بود و در عقاید فاسد که تکفیر ابی از ائمه
مجتهدان دیرکسته راسخ میبود ملک با ایمان خطه شهر خود و بکفر سایر بلاد و اقالیم قایل یا شد در این عقیده
دردمانع ایشان لم و مستمر یا شد پیوسته سب اهل سنت کشتی از سلیمان گفت جمعی از معنولان در خواب
دیدم که از ایشان برسیدم تا که شخصی را دیدم سو معطر جامه سبز پوشیده و عصای در دست من در و گرانی عجمی
و در سیاه او بمن شد می پرسید که چه کسی گفتند شیخ صفی الدین و گفت هی توبه بکن و بیحیه دو چون از خواب در آمدم
گفتم خواب است شاید که اضغاث احلام باشد تا بار بار دیگر همچنان دیدم شیخ اقدس سره جامه سبز پوشیده
و عصا در دست و تهدید بعصا بروی کشید که توبه کن و بیح دو با نجوز عقیق انا و جد نا آبائنا علی امر
در دماغ او مرتسم بود التفات باز خواب نکرد و روی بتوبه نیاورد **شعر** از دین زدود نهر اندیشه سیتی
در عالم لو نوی کریز و روی نمود • تا بار کرت ثالثه همچنان شیخ اقدس الله سره در خواب دید که عصا بر
کشید و تهدید تمام کرد گفت که توبه نمیکنی و بیح نمیروی این عصا بار دیگر تیر و دکنم و عصا بوی حواله
کرد **شعر** وان هضبه ذهر النجوم اذا لها • عن الفلک الاعلی برمی البنادق • سلیمان گفت
چون بیدار شدم مرهم که مرد مجرم در حج رفته اند و مرا رفیقی نبود استطاعت ما لی بنود ادر که زاد و راحله حاصل
کنم و نفقه عیال بسازم شیخ فرموده غم بیست برخیز و بیرو و تشویش مکن چون از خواب در آمدم حالی
برخاستم عیال تیسیر دولت بجمع احقر ضرورت با اهل و عیال روانه شدم تا سلطانیه زاد راحله
با کاروانی بغداد در رفتیم و با قافله حج متوجه کعبه شدم و بر فتحی از آن جا هیچ وجه فرومانده بودم
و بکعبه نفت حج و فرض بگذاردم و آن عقیده فاسد از با اعتقاد صالح مبدل شد و بار دیگر شکر آن
و شکر این نعمت و دولت را حج دیگر بگذارد و اکنون البیان حاجی مشهور است و بیان حال اند **شعر**
از همای دولتش چون سایه بر سر افتاد • دولت دنیا را جمله رو بنی در نهاد • و در شیراز سه
بود که آب مردم شهر خود میدادی و بقبر نهمه بر عزم اعتقاد خود همه را کافر میدانستی انجا رضاجی
سیاه علی غم آنکس ساقی آغاز کرد و آب با اهل شهر خود میدهد بلاد بجماعت عزیز میدهد و علی عجم
آن طایفه صلوات میخواهد و بیک حال و باسند این احوال شده است **شعر** دولت بیدار خود در خواب
دید • از سعادت کار خود با آب دید **حکایت** هم خواجه مصطفی گفت تو تبری از کوه سفا انکه لدنی

نشستیم بعزم استاناباد گیلان تا اصفهبدی بمدت پنجاه روز در دریا بر روی آب سرگردان بماندیم بعد از آن
باد صرصری برخاست و موج متلاطم شد و بادبان کشتی پاره پاره شد و مجال لنگر نبود و رعد و برق و باران عظیم
آغاز کرد و بکلی ما نا امید شدیم و سه شبانروز کشتی ما را با دریا زده بود و میبرد که هیچ امید از سلامت
نداشتیم و یکجا خواهیم افتادن و غرق خواهیم شدن شعر زهول حرمتهای موج بر موج • که هر دم قعر کشتی گاه بر
اوج • دعاهای بیشمار آغاز کردند • در دریا در تضرع باز کردند • در میان این غلو اشراف بر غرق
و تضرع و ابتهال در دل شب تا کنار من خنده بیامد یکی از ملاحان بار طعن بمن کشید که در چنین مشاق و شدت
چه جای خنده است و جواب گفتم الا آنکه شیخ صفی الدین قدس الله سره میفرمود اگر کاری مشکل پیش آید استعانت
بمن کنید و مدد از من خواهید من گفتم هیچ تشویش مکن و استعانت و استمداد از شیخ قدس سره آوردیم در آن
حال یقین بمن فرو آمد طلعت نورانی شیخ را دیدم قدس سره و گفت ما بیکس ترا نعمت میدهیم و ...
نعمت تو میکشد و عصا بان کس کشید و من گفتم فردا خلاص یابید و بر تری کشتی نشست و شیخ
صدر الدین ادام الله برکته و میر عز الدین رحمة الله علیه و یکی دیگر با ایشان بود و کشتی را بکشید فما قرب
صبح میرانید شعر ولقد ذكرتك في السفينة والردى • متقلب لتلاطم الامواج • والغيم طاق و
الرياح عواصف • والليل مسدل الذوائب داج • وعلت لاصحاب السفينة عولة • وانا و
ذكرك فی الدجی متناجی • چون از حال باز آمدم استبشار نمودم که نجات یافتیم و صورت حال باز گفتیم
و کشتی را باد بدیگر کرانه میبرد و چون روز شد ابر و غیم و ظلمت برکشاد نظر کردیم کنار دریا دیدیم
و ما آنان در راه مقالی سخت صعب و پر مخوف بود که بوقت آسانی کشتی را از آنجا عبور بس مشکل باشد
قابل وکوجاب بکرات احتیاط نکنند امکان گذشتن بدان مقام نباشد و دیدیم که کشتی ما از آن مقام صعب
بیرون کنار آمده و سلامت در عرصه آب آورده بیرون آمدیم و خلاص یافتیم از دولت و همت شیخ قدس سره
شعر وقتی که گیرد موج با دجو ترحرجان نداد • برکشتی احوال ما دوری شیخ آورد • چون کار ها
آید بجان بکسل کرویی یا دبان • ملاح باید بجان کزغرق بیرون آورد حکایت مصطفی روایت کرد از زبان
مرحوم خواجه جلال برادر زاده شیخ قدس الله سره که سعداد میرفت در کربلا تا الوین در میان برف
بماند بجایی که کثرت برف و جهالت راه آن در میان برف و غرق میشدند و راه غلط کردند و بیم هلاکت میش
شد و راه بیرون رفتن بسته بجهت عظیم مضطر شدند و بیم هلاکت بود گفت و سرورگی عظیم بر روی کشیده‌اند خواب
دیدم که بیرون من باطرف شیخ قدس الله سره گرمابه آمد و استغفر میکرد جلال بدست استبرو و را بنجا
دست چپ میرفت باطراف دستراست گرفتیم و خدا آن را ید میل اینجا میکرد و بقول بکرد و بجاهت اشارت
شیخ قدس سره برفتیم چون قدم چند برفتیم خود را بر راه یافتیم و خلاص یافتیم شعر ای منای ما ومنتهای امیدها
قلوب • اوست وقت دستگیری پلجا اهل کروب حکایت مولانا جمال الدین خضر طارمی
گفت شیخ را قدس الله سره در خواب دیدم نیم شب بود بیتار بیدار شدم و متبسم استاده و متحیل گفتم ای
شیخ چه حالت است فرمود بی بی فاطمه را روح الله روحها یعنی فرزند شیخ زاهد قدس الله روحه

که در حبالهٔ شیخ بود از میان این مشتی شوخکیان به تبریز میبرند از خواب در آمدم و از خلوت بیرون آمدم آواز
گریه بی بی فاطمه رحمة الله علیها بر حمت حق تعالی رسید شعر اذا فقد المولود من آل زاهد • تقطع قلبي
رحمة للمكارم حکایت خواجه محمد سراوی گفت شبی در راه اصفهان عزم ایل ترک کردیم که از جمال
لوان که یکی از حرامیان غالب بود بیم عظیم داشتیم و مردم از مال العسرا من نبود و آن شب تا نیم ظلم برخت
خود نشسته بودیم ناگاه رفادی غلبه کرد شیخ را قدس الله سره دیدم که بر اسبی سپید نشسته بیامد و من
پیش رفتم و پای بوس کردم فرمود میترسی گفتم بلی گفت نخواهد بود نا یمن باش سید این سخن را با رفقا بگفتم و
ایمن و بسلامت برفتیم و آخر شیخ قدس الله سره آن خوف با من مبدل شد شعر الذين منزل دشوار که
سر با زبهاست • بحتن امن توان رخت عزم بر دن حکایت خواجه عبد الملک سراوی زنیتم کس گفت
شیخ را قدس الله سره در خواب دیدم که شانه بمن میداد و میفرمود که ابرا لسیان و محاسن شانه کن و حال آن
شانه نداشتم و بوقت محاسن شانه کردن از عهده میتابیدم چون بامداد شد حاجی امیره احمد بادی سیاه
و شانه بمن داد که بعد از آن بعد که شیخ قدس الله سره در واقعه بمن داد شعر با خیال ترجمان مسکین آسمانی
میکند تا خیال تو جلوهای دلربایی میکند حکایت پیره بدر الدین سلطانیه گفت در ری سید عبد المطلب
نام از اکابر ابهر بود و حاجی بلال نام از جماعت دوبنیان و امیر ابهر را با یتقاق اعوان سید عبد المطلب را فضل او در
وار ابهر بر رفت و بهمان شیخ حسن چوپانی و از آنجا بسلطانیه آمد من در شب شیخ را قدس سره در خواب دیدم
که سوار می‌آمد با جمع انبوه سادات و سید عبد المطلب دیدم که بیامد و رکاب شیخ بگرفت و گفت شیخ حاجی بلال من
صلوات الله علیه و مرا بیاحوکشته اند چون من بطلب شیخ قدس سره گفت سر قاتل تو را چون سر سگ ببینید بعد گو
و آن دو شنبه بود بامداد و پیر المطلب گرد هم پیش من بیامد و گفت بدر الدین دوست حاجی یوسف شاه اینجا او را با حاجی
یوسف شاه خوش نبود بسبب آنکه حاجی یوسف شاه بر سر عبد المطلب بود و حاجی یوسف شاه بری بود حاجی بلال عزم
کرد بقصد حاجی یوسف شاه و حاجی یوسف شاه از صفای اعتقادی که بشیخ قدس سره داشتی عادت بودی
که هر حالتی که وی را واقع شدی شیخ را قدس سره در واقعه میدیدی و شیخ او را از احوال خیر و شر که بر وی
واقع شدی اعلام میکردی حاجی بلال عزم کرد که بر حاجی یوسف شاه شبیخون کند او شیخ را قدس سره در خواب
دید و شیخ از قصد حاجی بلال شبیخون وی را اعلام کرد و او قرار نگرفت و فرار نمود و یکی تحت حاجی بلال چون شبیخون
کرد وی را نیافت در عقب وی برفت و بوی رسید و باز گردید در راه جماعت حالاویان راه بر کردار نواحی بلاد
غالب باشند قصد ایشان کرد ایشان بر کوه رفتند حاجی بلال پیاده شد و بر کوه رفت در عقب ایشان رفت ایشان حاجی
بلال را دیدند برسیدند چه کسی گفت حاجی بلال ام یکی سنگی بزرگ بر وی زد بر سر آمد و سر او را بریدند و بکردند
که بجا آنکه شیخ قدس سره در واقعه گفته بود شعر منجنیق عرش را سنگها است • کان حصار عمرها ویران کند
یا ز رکان هر که سر سنگین کند • سنگ قهر تر خرد سر زین سان کند حکایت شاه علی که ملازم اصفهبد گیلان بود
گفت مرتبه دو نیا داد و مغلوم او برادرم احمد برادر ولایت تهران در نجا محبوس کرده بود و کند بر پای او بر
مقید و مسلسل کرده و سر چاه گرفته و سوار جز گذاشته شبی عوض بر سر چاه آمد و گفت اگر تو اینجا از خود ببرید

کرد و داشتها با نقل خواهند آورد و چون هیچ چاره ندانستیم از آنجا که بیکباره خوبی آن شب همه شب توبه و زاری
کردیم و از شیخ قدس سره مدد خواستیم وقت صبح هر دو در خواب رفتیم تا که برادرم مرا بیدار کرد و نظر کردم جامه‌ها بر تن دیدم
گفتم چه حالست گفت در واقعه شیخ اردبیلی قدس سره پیش من آمد و مطهر پیغمبر صلوات الله و سلامه علیه اشارت فرمود و عصا بر دو
کتف یا دست داد تسبیح که این بیچارگان در وجه عذاب اند پیغمبر علیه السلام سر مبارک اندر قدم ... آورد و منشور ایمان کلی
شعر بدا فی السماء الذی کالشمس مشرقا . بنوره انه فی جبهة الحق مودع . و شیخ فرمود که آن شیخ احادیث نجات
تا کردیم بغیر فرمود برخیز و روان شو نگاه کردم دیدم زنجیر و کنده از پای او بیرون افتاده . اما وقت صبح بود و مردم
بر رخ خفته مجال بیرون آمدن نبود صبر کردیم تا وقت چاشت که مردم پراکنده شدند پای برهنه ...
آنجاه با لا ... خلاص یافت و بعد از بیت ... شعر در حبس قید ... نجوم . و نصلک خان
در کسو ... ای مرغ طوق پای ... فصل دوم در ذکر آنانی که بعد از حیات شیخ
صفی الدین قدس الله سره صریح صفت او دیده اند حکایت پیر احمد ... گفت که از مولانا عماد
اسمعیل شنیدم رحمه الله علیه که او گفت بعد از حیات شیخ قدس سره با جماعت توبه کار از ... عزم زیارت تربت شیخ
کردیم که ... اندیل ... آب رسیدیم رود ... بود و موسم فصل بهار بود و سیل عظیم و امکان گذشتن
نبود ... اندیل ... و ... نزدیک ... سیل ...
و ... گذشتن ... شیخ ... قدس سره در واقعه دیدم فرمود ...
در ... معهود ... سیل ... مدد ... خواستیم ... باجماعت
همراهان بگفتیم و عزم کردیم و راه معهود روانه شدیم چون ... رسیدیم آب ... مغرق
دیدیم اعتماد بر ... شیخ قدس سره کردیم و بر آب زدیم و ... بگذشتیم ... دیگر ...
در ... و ... زهره ... آب ... مرا ...
شیخ قدس سره کردیم ... باعتماد ... تا ... شیخ را دیدیم قدس سره ...
فرمود ... یا ... بیرون ... شدند ...
شعر ... شعر ...
او وقت ... سیلاب ... حکایت همچنین پیر احمد گفت که ... کتاب ...
... نام کرده ... که هیچ ... آدمی ... هلاک ... کرد ...
بیرون ... حاضر ... کرد ... متوجه شد ... گفت ...
که ... شیخ اردبیلی قدس الله سره ... گفت ...
شیخ صفی ... طفل ... کرد ...
... شعر ... تعظیم ... کند . دنیا ...
هر ... و ... نفس شیطانی کند حکایت پیر احمد ... گفت که ...

نیز

نایب امیر شیخ حسن جلایر در کرم و دضاحب ید و قدرت بود از دیرگاه رحیدکیر یا گرفته بود که بعضی از ان تو به گا
شیخ قدس سره بودند چون شیخ قدس الله سره بیدار رود و میرفت امیر علی باستقبال شیخ آمد و شیخ را اعلام کردند که جهت
کرامات شیخ شفاعت فرمود امیر علی ... شیخ قدس سره ... حال شیخ حسن
الجلیید که از ... بغداد رفت و امیر علی ... امیر علی را در بغداد وقت مفارقت ... دنیا ... در آمد
شعر ... حمام ... چشمها باز کرد و جماعت فرزندان و اهل و عیال او
خود گفت ... شفاعت شیخ قدس سره قبول کرده ام و ... بخشید
اکنون که حال ... شیخ آمد و مدد و شفاعت من میکند ... مدد من ... گفت
و ... امید ... در گذشت شعر دستگیری ... حکایت
پیر احمد گفت که ... دولتشاه ... نام ... قرابت ... عام
بود لا اراده الله علی اهل الاسلام از دولتشاه ... شیخ صدر الدین ادام الله برکته توبه کرد ... منقطع
شد توبه بشکست ... کشت برادرش محمد ... نصیحت کرد ... ادام الله برکته توبه کرده
قطع توبه ... نقض عهد ... دولتشاه میگفت که توبه ...
چون ... شیخ ... قدس سره در خواب ... فرمود دولتشاه
بدست فرزند صدر الدین توبه کرد ... بعد از سه روز ... شد
که ... مجموع مفاصلش ... اندبی ... آدمی ... میکرد ...
بود ... شعر ... حمله ...
سال ... شد ... ادام الله برکته ...
بود ... ادام الله ... دولتشاه از سر عجز و اضطرار ...
من ... طاقتم نماند از شیخ صدر الدین ادام الله برکته مددی ... طاقتم نماند چون ... مبارک
شیخ صدر الدین ... در تبریز ... مولانا شمس الدین ... ادام الله
... دولتشاه ... ادام الله برکته فرمود ... مدد ... جمعه ...
~~دولتشاه ... ادام الله برکته دعا کرد ... دولتشاه~~
بعد ... چشم باز کرد و ... گفت که شیخ اقدس الله سره ... گفت ... فرزند
صدر الدین ... شعر ...
... حکایت پیر احمد گفت که ... اردبیل ... العرب ...
چون ... عظیم ... گرفتار ...
خود ... شیخ قدس الله سره ... شیخ ...
شیخ اردبیلی ... شعر ...
... و ... شکنای آن مشقت رسید

فرستاده ... خوش ... مشغول ...

تر بیمار بنیاد و ایمان آورده و بیفتاد تا که از جای برجست و گفت بر خیزید تا برویم که شیخ قدس سره در پیش روی آمد و ما را
راه مینماید روان شدیم و چنانک مخافت و مهالک بود صفت شیخ میدیدیم که در پیش میرفت تا بسلامت بجای
باز آمدیم **شعر** ای خانه راحت و امان همه کس • در جوی حیات آب روان همه کس • از تو همه کس بجان امیدی دارد
ای وقت مدد امید جان همه کس **حکایت** پیر احمد گفت که مولانا تاج الدین خطیب دیر بر بنو عصلحی بلبر کرده بقیه
بود و مدتی بنیه محمد نام با مولانا تاج الدین خطیب آغاز کرد مولانا تاج الدین با وی دشنام داد و سفاهت
کرد مولانا تاج الدین بر پسر محمد گفت تا بدان شیخ حواله کردم و شیخ بجهات باقی رسیده بود و از آنجا بازگشتند
دیگر روز پسر محمد بعزم شکار برنشست و بیرون رفت قضا الله خرگوشی از پیش وی برخاست پسر اسب را در پی
آن خرگوش بر انگیزانید و میدوانید اذا جاء القضا ضاق الفضاء تا که ما از اسب فرو افتاد و یک پایش در رکاب
بماند و بشکست چنانک بدو پاره شد خبر بپدرش رسید بدو دوید و بیرون رفت اسب را دید که میگردید و پسر افتاده
و پای شکسته بر خاک میغلطید و برابر داشت که بر بندد فریاد میکرد که پیش مولانا تاج الدین ببرید
که من او را دوش برنجانیدم او مرا بر شیخ حواله کرد اکنون که عزم کرده بودم که اسب را در پی خرگوش بدوانم شیخ را دیدم
قدس الله سره که مرا از اسب درانداخت از آنجا برداشتند که بپیر آن خود بپدر رسید و در راه متوفا شد **شعر**
دست قدرت چو تازیانه بزند • کردن گردنان بخاک آرد • زیر پا هر سوار غره بود • دست قهرش بخاک ... **حکایت**
خواجه صبا گفت که نوبتی از جوزی تو با دبیل می آمدیم شبی تا ربیند لا اله هو فانکه برف بعضی از شب بکذ
برحب علیکم الارض بما رحبت از آنجا حالت کردیم چون در دربند رسیدیم تا که برف و دمه قوی آغاز کرد و بجایکه
مجال سر بیرون شد و انیم هلاک گشت امید منقطع گشت **شعر** چه دار النعیم صحرا آمد • که کوه تو دستجر بی بر آمد
استغاثت بشیخ کردیم و استغاثت بوی آوردیم تا جمله قطعه کاه صفت شیخ قدس سره دیدیم که در پیش ما میرفت و ما
در عقب او میرفتیم و او میرفت و ما در عقب تا جمله ما را بر راه آورد و چون نظر کردیم شیخ را ندیدیم کاروانسرا
را باز دیدیم و سلامت از آنجا رستیم **شعر** اذا انحط ... و آتت امامنا • کفی لمطایانا بذکراک حادیا
شعر در بستن ظلمت که از حضرت ... ره نمایم ماه روی عالم آرای تو **حکایت** خواجه شمس
الدین گفت که ... از اصفهان از مراغه پیر عبدالله داشتیم که خواهرزاده شیخ قدس الله سره بود با دبیل می آمدیم چون
بجلال آباد رسیدیم و لااتفاق افتاد و در آنجا ... دزد بود از اول شب تا که نیمی از شب گذشت بیدار بودیم و محافظت
بارها میکردم پیر عبدالله را بیدار کردم تا بعضی از شب وی نیز محافظت کند و محافظت مشغول شد اتفاقا
خواب بروی غلبه کرد و دزدان قصد کردند که چیزی ببرند ناگاه پیر عبدالله نعره بزد که شیخ ایشان را
فرو انداخت پرسیدیم چه حالست گفت در خواب بودم کسی بیامد و دوش من بگرفت و بازکشید و بیدار کرد نگاه کردم
شیخ را دیدم که مرا بیدار کرده بود و اشارت میکرد که دزدان در کمین اند شکر شیخ محافظت و تیسیر فرمود و حالا ایشان در کمین
بودند چون ... برخاستیم دست دیگر رستیم ... ایشان سلامت ماندند **شعر**
غفلت ما دیدی و از خواب غرور • دزد شیطان و نفس در کمین • اگر از ... جان تو الحال ... پلند
این چنین **حکایت** شیخ صدر الدین ادام الله برکته فرمود که بوقتی که پیر کرج از اعمال خلخال بودند و ... بکنا

سپرده و دستی رفته بودند و نشسته علی کیل طالب بود بسند ... خال در خدمت ادام الله برکته
بود مگر اصحاب گفتند کسی باشد که شنا و بر بن آب بکذرد علی کیل برخواست و لباس مساحت طرح
آب قطع کرد و بدان طرف رفت لیکن چون آب قوی و مغرق بود و بر اطاقت رسیده بود باز گشت ادام الله
کد ... از بالای یک بار دیگر آمدن خود را بر لب رود ولیشنا و باز می آمد آب ویرا در گرداب میکشید عظیم
مهیب و مغرق که از آنجا خلاص مشکل میسر شدی خواجه صبا چون بدید که علی کیل غرق خواهد شد
خود را بر آب زد و علی را بگرفت که بیرون آورد آب غلبه کرد و صبا را نیز در میکشید نزدیک بود که غلام
خواجه صبا خود را بر آب زد و صبا را بگرفت آب بر هر سه غلبه کرد و هر سه را در آن مغرق و گرداب میکشید
ادام الله برکته بر پای خواست و استغاثت بشیخ قدس الله سره آورد و شیخ بجهات طیبه رسیده بود در
شخصی محمد نام پسر ابرهیم خطیب بر لب آب از میان نی و علف از سید ... که در دست و عمارتی داشت و علی
الفور برهنه شد و خود را بر آب زد و ایشان را بگرفت و بیرون کشید و هر سه صبا را و صبا علی کیل را
و دیگران نیز همچنین دست بدست تا خلاص یافتند اما خواجه صبا گفت که بعد از آن که ادام الله برکته استغاثت
بشیخ قدس سره کرد بود ما هر سه در آن غرقاب بدانستیم که بر زمین استاده ایم و آن کسان که در آب هیچ نبود ما طل
و علی کیل گفت که چون در مغرقه افتادیم و کشاکش آب بر من قوی شد استغاثت بشیخ قدس سره کردیم شیخ را دیدم
که بیامد و جبه ملمع الصوف سبز و کبود پوشیده و مرا از آنجا بیرون می آورد و دیگر خبر ندارم الا آنکه خود را
دیدم **شعر** اندرین غرقاب فریادی رسیم • تا مگر دولت دهد دستم بدست دستگیر **حکایت** پیر
علیشاه تبریزی که از خادمان گفت که در راه هندوستان آب سند در افتادم و غرق گشتم و امید از جان خود قطع
کردم و عمر از خود خرم کردم و چون از جان نطق آمد بعجب حق رسید بار دیگر فرو رفتم در آنجا او مدد و استغاثت
بروح شیخ بردم و شیخ بعالم حیات طیبه رسیده بود ناگاه صفت شیخ را دیدم که سر دست بر پهلوی من زد
و اشارت کرد به چپ تا بگیر دست چون از آنجا چشم باز کردم دیدم کشتی اهل خاص و یکی دست من بگرفت و در کشتی کشید
شعر بر کشتی بهر دریا از بهر خستگان دارد • کنار اهلکام باری تو غرقه از بحر و اهل آمد **حکایت** ولایت کرمان
ادبیل که از اقوال خواستند که مردم لرستان ریختند و حرامی باشند و ایشان را بادیه الارق و ولایت ادبیل علما
ستم میبود و مدتی مدید میان ایشان قتل و حرب و سفک دماء میبود جماعتی قولیان بعقوب امیر که قوت
استیلای داشت با سلطان جیش جنگ الارق که ... و لشکر انبوه بیاوردند و الارق را حصار کردند بیک
ترکی گوید که در خواب دیدم که شیخ قدس الله سره الخاتم بیرون آمد و در محله جماعت سولان بر سر
پلیس علیه استاده بود تدبیر و ایشان با شیخ قدس سره تحیت و اکرام و تواضع بکردند و دست بر لب شیخ ...
چنانک هر امیر معلوم نشد و شیخ قدس سره مراجعت فرمود پس از ... ذکر با صدر الدین ... رسول ... الشفاعت
بجماعت قولیان فرستاد تا ترک محاربه کنند الارق را قبول نکردند که من دانم و ایشان ... که پیام شیخ
قدس سره را دانستم شیخ صدر الدین را ادام الله برکته دیدم که نفل منور شیخ قدس سره میرفت چنانکه من چیزی گویم
فرمود که پیر استخلاق و قلاقی و خلجی نجیب ... که هر دو سپید ریش و ملازمان شیخ قدس سره بودند شفاعت رونه

وشفاعت کنند اگر قبول نکنند آنگاه شیخ داند **شعر** دست وحدت و دل یک رنگ چون آتش رسید • نقش را یکدگر
خواستند باز • پس هر دو بیرون آمدند و سید و لشکر برفتند و شفاعت کردند تولیان قبول نکردند و الارقیان الحاح و جدال و زاری
نابود کردند ناگاه • مطابق کم من فئة قلیلة غلبت فئة کثیرة باذن الله • الارقیان غالب شدند و تولیان مغلوب گشتند
و بعضی از ایشان بقتل آمدند و باقی منهزم شدند و گفتند مارا الارقیان نشکستند الا آن یک سوار سبزپوش که
بر اسب سپید نشسته بود و نیزه در دست چون نزدیک رسید لشکر ما از آنجا برمید و از هم بدرید و شکسته
شدیم **شعر** هر اراد لشکر جرار اگر فوت کجا دارد • کمانکش کز ابرانش یکی مرد خدا دارد **حکایت** از ملک الخلفا
بیرم بیک الدین سلطانیه روایت است که در ولایت قزوین بواسطه عبور پیر حسین چوپانی و غیره نهب و غارت
در افتاد و مردم از خوف ایجاری بنود در دیهی جوانی بود با غلامی عزیمت فرار کرد و لیکن شب در مسجدی رفت تا در شب
از آنجا بجای که خواهد بگریزد چون در مسجد شد بکر عورتی با دختر خود در اندرون منبر پنهان شده و حال آنکه آن
دختر نام زد خطبه این جوان شده بود اما عقد نکاح نرفته بود و هیچ آشنایی با ایشان نبود و این جوان و غلام نیز
در مسجد بودند و با هم قرار کردند که در دل شب بپوشند از آنجا باتفاق بیرون آیند و بطرفی روند و ماندن دو ما نیز
شوند و دختر را عقد نکاح بندند و دختر تا اکنون بدین معنی راضی نمیشد اکنون رضا داد آنجوان گفت من در دل کردم
که در شب متعرض این دختر نشوم و چون بعضی از شب بگذشت من قصد تعرض دختر مصمم کردم و چون خواستم که برخیزم و قصد
دیدم که محراب مسجد بشکافت و صفت شیخ قدس سره در آمد و حلق من بگرفت چنانکه نفسم بگرفت و مجال [illegible]
وامید از حیات ببریدم چون نفسی باقی ماند بعهد کردم چون بخود باز آمدم در وقت [illegible] افتادم و [illegible]
شدم و شیخ برفت نظر کردم عالم را دیدم در پیش [illegible] پیش شد احوال بر سید گفت
عبد الرحیم [illegible] در برق دیدم که در مسجد [illegible] بخود شدم از ترس آن پس در حال آنجا
بیرون آمدیم و بطرف اردبیل آمدیم ایشان بطرف ری رفتند **شعر** هر کرا اندر موج دریای دل اصحاب دل است
غرقه بحرست اگرچه در فضای ساحل است • [illegible] صاحب [illegible] • ناظر حال است و این مسکین حضور
غافلست • اندرین صحرا قدمها بر آب باید نهاد • کین [illegible] که [illegible] هایل است **حکایت** مولانا شمس الدین
اقسونی گفت شیخ علی [illegible] گفت [illegible] از عاشقان سیدی احمد میبود و مدتی بعد از آن برفتم و به [illegible]
توبه کردم اما هر وقتی که وقتم خوش شدی بالاختیار بر زبانم آمدی سیدی احمد سیدی احمد یعنی پیر [illegible]
آن حالت [illegible] شیخ اقدس الله سره باستغاثت [illegible] آن حالت [illegible] شیخ اقدس الله سره
بخواندم دیدم که [illegible] سیدی احمد کو
برو پیش خواجه صدر الدین [illegible] مشغول [illegible] بعد از آن هرگز دیگر سیدی احمد بر زبانم نرفت و [illegible]
و راه در پیش گرفتم که بخدمت شیخ صدر الدین ادام الله برکته میرفتم دیدم در راه که [illegible] بر سر [illegible] آمدند و
[illegible] شدند و میگفتند که [illegible] هستند با تمام شیخ قدس الله سره بردم چون
نام شیخ بشنیدند همه بگریختند و مرا راه دادند تا بخدمت شیخ صدر الدین ادام الله برکته رفتم و توبه
کردم و تلقین گرفتم و بکار مشغول شدم **شعر** اندرین راهی که [illegible] نیست مرد عیاری [illegible]

سرکار هر عاشقان

سرکار هر عاشق آسانی • شب سیر بر هم همچو روی سید روزبین • دم چو صبح از صدق میزن کین طریق ماست این **حکایت**
پیر سراج [illegible] گفت در وقتی که وبا و طاعون در دنیا و بلاد عام شده بود و مردم بسیار میمردند و در آن عصر [illegible]
گفتم که شاید که [illegible] و گویند که چندان مردم بسیار [illegible] و سراج نیز [illegible] شد و خوش شدن از
[illegible] که [illegible] خواب دیدم [illegible] گویند که هنوز صاحب فراش است که [illegible]
مریض و خوش شدن [illegible] صفت شیخ اقدس الله سره دیدم که [illegible]
[illegible] از بیم او نخواستم **شعر** [illegible] برداشته لطف تو
کجا افتد **حکایت** هم سراج گفت نوبتی [illegible] و در آب میگذشتم و آب عظیم بود و [illegible]
مارا در ربود و بیم هلاکت بود فریاد و مدد از شیخ قدس الله سره کردم تا که صفت شیخ قدس الله سره [illegible]
بگرفت و بکنار رسانید [illegible] نوبتی دیگر [illegible] بر اسپ نشسته میگذشتم آب چنان غلبه شد که [illegible]
در میگذشت فریاد [illegible] و از شیخ قدس سره مدد خواستم تا صفت شیخ اقدس سره دیدم که [illegible]
بگرفت و ما را بکنار آب رسانید **شعر** [illegible] تمام عمر [illegible] • تمام عمر [illegible]
فصل سیم در ذکر اثبات [illegible] که بعد از **شیخ صفی الدین** قدس الله سره ظاهر شده است **حکایت**
شیخ صدر الدین ادام الله برکته گفت در وقت بنای حضیره مبارکه شیخ قدس سره جماعت اهل ارادت [illegible] میکردند
[illegible] بر طاقی افتاده بود [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **شعر** [illegible]
[illegible] ادام الله برکته فرمود که [illegible] شیخ قدس الله سره [illegible]
[illegible]
[illegible] **شعر** [illegible]
حکایت اخی محمد معروف [illegible] در ملازمت شیخ صدر الدین ادام الله برکته [illegible]
[illegible] ادام الله برکته [illegible]
محتاج [illegible] شیخ [illegible]
وقت احتیاج [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **شعر** [illegible]
[illegible]
حکایت [illegible]

حضرت بقضاء الله و قدره فرو افتادم در راه، مرا آن بخود بخود جز کرده [illegible] پیری را دیدیم که [illegible] حضرت
انها ابکرفت و برپیش نهاد اما سانی جان [illegible] آسیب بمجید من نرسید و چون ابغی شدم و نظر کردم آن پیر را ندیدم
شعر دآمد بر کس کفتنا آتش نشان هر هوست. و ازهوای ما نیابد کس بحال **حکایت** داست بر کس کفت
در روزی که بنا حضرت مطهر میکردیم غلبه مرد از خام خلایق بحدی بود که شهر اردبیل هیچ کس از اهل
ملت و غیر ملت نماند بود که بکار کردن بنا نیامده بودند تا بحدی که عورات از خانه خود از سر اعتقاد بیرون آمده
بودند و هر یکی بکاری مشغول بودند از خاک کشیدن و غیره بدانسان تا بچیزی دیگر و هر کس که در شهر بود از مرید و غیر مرید
بجا آمده بودند بغیر از صدر الدین خرقانی که یکی از سر حرارت عقیدت نفاق در مکاهر عقیده اش متمکن بود او
نیامده بود و ملامت بر کسی چون این شکوه ابنوه دید که از سر حرارت عقیدت آمده بودند و صدر الدین خرقانی در بنا
نه میآمد و بر احوال شیخ شیخ قدس سره فرمود که چون او موافقت نمود ملا الخلفا بر حسن سعی رحمه الله
چون این بشنید گفت اکا مصدر الدین خرقانی کردی و این معنی روز چهارشنبه بود و در همان روز صدر الدین
خرقانی را وصی صادر شد و منبخسیر خبر منتشر شد و بعد از آن وفات یافت **شعر** اندر اشعار که نکردی
دعی تا نجات قضای در دو سه راه خود **حکایت** و همچنان در وقت بنای حضرت متبرکه چانی بود مراغی [illegible]
آورد که ایشان بکار میبود مکر بعضی کر احتیاج اختلال داشت بیامد و در آن حالت حیلت درپیش مرا متبرکه در صفر
مقرر بکار بود تا کار قولنجی عظیمش پیدا شد و بیفتاد و از آن جا ایشش بجا بر بردند و سه روز بماند و متوفی شد
شعر در مقام قدس بای تا نمیباید نهاد. و انکه ناپاکست و ناپاک سر بر باد داد **حکایت** خلف کرخ
کفت چون او لام اسور شیخ قدس الله سره مختصر در پیشانند ساخته بودیم و مرا از پیر شفقتی بود که در زیر چهار طاق
دریچه کو چلند باغ داشت و هوای چهار دیواری که محیط او بود تاریک میبود و بدر الدین صابونی نام که حراج
بود در خواب دید که شیخ قدس الله سره دستهای مبارک انورا متبرک بر میآوردی و میکفتی که من درکو بیت مکنم
مرا ادب مقام تا بدین رها کرده ... الذی بعد دیگر این سخن بحاج بخجوانی رسید عجب آ دام الله برکته از راوی بعود آمد
حاجی نخجوانی این سخن کبعیت خواب باز گفت و بدر الدین صابونی خالص بود و باز بسید جهان باز کفت خالی دا
برکند بفرمود تا آن سقف میان از میان برداشتند و سقف چهار طاق بر داشتند و دریچه تا الا فراخ کر باشد
تا روشن شد و دری که در صحن کشاده بودند که حفاظ و نقارت نشدی فراخ و بسر آن کمر باشند و کرم برکرد
این در آنا القلب قدس سره و تاریخ جبری بنویسند و عرض مولانا عز الدین خطیب نقاش بانجا بکار بود و همشیره
زاده وی جوانی بود محمد نام که با وی بکار نقاشی مشغول بود و بعرض جوپ مولانا عز الدین خطیب نقاش که بانجا
بکار بود و همشیره زاده وی جوانی استاد جوانی در عادت استادان در پیش صحن کتابتی میموری و جون متغیر شد
میکردند عنو و تا بکار نه قهقهه بخندید آن نیمر که بر آن جا استاده بود بازکرد بدعا و فرو افتاد و بجز
و در وقتی بسیم همان وقت **شعر** در تراو ادب تخند بکشاد جوان. در بیت دهر بکرم مخوند ادب **حکایات**
کدخدا اسعد بار دبیر سرای جلال کیلان که هفتی در اردبیل بنام محمد اصیلا از خضر بود و مرید سلیما
مومن بیرای وی فصلی بر سرای و دیگر عمارت چند بر آنجا بود چون از شب یا زده بگذشت سرای را کرده جون

باد کرده دیدیم که از بقعه شیخ قدس الله سره نوری برقی که آن حوالی روشن کرد اینان است و دفعه تا بیرون از نو
نو بر آمد با ذکره تا لله حیات بعظمت بر آمد که سر بیان آسمان کشید بحیثیتی که مجموع محله و خانها چنان پیدا شد
که امکان عد قصر حجت و اجر دیوارها بود با آنکه سراین نور منجلی شد بطرف قبله و ما در آن حال مستغرق و مدهوش
شدیم و تا قریب صبح در آن حیرت بماندیم **شعر** آنوار دها نفرت ابغرافها لمهرت. آنچه او دها ز هر در ظلمه اللیل
حکایت انصاهر قضایا آنست که بعد از حیات شیخ قدس الله سره جماعت تولیان کرو الاتی اهل اردبیل
با جماعة الاوغان که از دیههای اردبیلست عداوت قدیم داشتند و بکرامات ظاهره شیخ قدس الله سره انهزام کلی و هلاک
تمام تقبل و طغیان تا مدت چند سال نتوانستند که آن فرع بر بدرقت که بیضه زرین نهادند و الاوغان را
جمع عدد از شیخ بود و این زمان آن شیخ در بود دفعه لشکر عظیم کشیدند و ببر بدند الاوغان روان را الاوغان بجانی ارسی
اسب و اسبه تعجب بر آوردند جماعت وادیکه در داو بعجم قرآن مجید مشغول بود نجبان وظیفه ختم هر روز
بود و این سخن لشکر کشیدند تولیان و سخن با هم ولا ایشان باز گفت شیخ صدر الدین ادام الله برکته دلال از سر این
سخن تغیر بر شست و بنیادی عز بود که هم که امکان سواری داشت بر نشست و حالی بجهال الاوغان رسیدند
چو تمام بر حسب قذف فی قلوبهم الرعب انهزام کلی بر تولیان افتاد اختیار الاد قتل و غارت ایشان یعنی الاوغان کردند
کردست و صلاح اردبیلیان ما ایشان آلوده نشد **شعر** در حمایت مردان. طرز و ترس علیه دان. و انک او را
قفای غیر نشرد. بعد از مان سوی هر بیت نزد **حکایت** امیره کلاه دوزا اردبیلی که نعلین شیخ حسن جلابر
در اردبیل حاکم مطلق بود و وظیفه مریدان و طالبان شیخ قدس سره آن بودی که همیشه منع و زجر و نهی منکر
کردندی فهد امر معروف بغایت وظایف قوی تر دندی و منع مردم از خمر و بیت الفواحش بسیار کردندی و امیره کلاه
دوز را این بر خاطر سخت می آمدی و زبان در از کردی و در حق طلعا اغاز کرد و ابنایت الفواحش در اردبیل وضع کرد و
میرهم چون آنا کم در حرام میر متبرک و اجرت آنم و نحسا کیر که ای کردانم و طنبور عصیو میزدن و رقص کردن
و منع مردم او بر سخن مردی و متعرض غیبت و از بر سخن باز در روان شد و بیت الفاسق تر معلوم شد مانع او رسیم
کرد بیان احقا و اندار الفقرا و جوهر شیخ حسن جوبانی این معنی عرض کرد و این شیخ حسن جلابر منهزم و منکر شد که از حضرت
شیخ قدس سره انکر و امیره کلاه دوز را از منصب و یاد حشمتی بخانه نشاند تا اوقاتی بعد از آن دیگر خطه اردبیل
ندید و هم بعد از وفات یافت **شعر** کینه آن بیشه از بار حرد بدخاک برد. در هوای آن نفعلی آب آشنا ... خورد
حکایت از مشاهیر و قضایا هست که عیسه غازی نام که نیک بود و او با جماعت الاوغان آن زاغی بود و چون بر
الاوغان شیخ صدر الدین ادام الله برکته بود عین غازی نیک کرد و در حق شیخ قدس سره سخنان ناسرا میکفت و در شهر اردبیل
آمد و در دیوان وقت حضور ملک محمود و بعلو اجماعتی با وی کفتند که چنین ناسرا کفتن مناسب نیست یار آغاز کرد
شیخ حسیبا شد و در ختای وی بالا سخاکم و بیجا ایالدم شیخ صدر الدین یا حسین بکنا و او الطلب کرد و صحیح کرد که
در رمکر وقت و قایم ایشان شیطان بکیرخیر ری میکفت شاکر شد بو بجهور صغیر و دیدبان آورد و دست شوی کرد
آورد تا کام کر بوی از عیسه غازان در آمد که بر ابغی رسید و حال آن بد الوقت امیر بود و بانگوت با شوکت
دقت ابغی شد بود و حال عیسه غازی بر خواست که بر رود جماعت کفتند که ا و الا تبر او ندا و بر مجید آن کا

بروا التفات نکرد ملک صدر الدین بوعروش شفاعت کرد فایده نداشت و روان شد چون شیخ صدر الدین
دامت برکته رسانیدند که [illegible] دیگر فرمود بکجون نمی آید و نان [illegible] و تیر بخورد شعر زکینه
طبع بود ترک نان کرد • بخت تیره از غیرت سنان خورد • [illegible] از غضب برآشفت • [illegible]
بود کفران باب رسید که در ولایت اردبیل مشهور است و حکام شهر [illegible] بودند امیر [illegible]
شد در پیش آمد [illegible] برهان [illegible] غازی زد چنانک [illegible] کرد و [illegible] حکام شهر [illegible]
خالی الباب بر خاک افتاد و بمرد شعر هر دهانی کر چنان بکشایند • بچنین تیر قضایش بزنند • [illegible] حکام شهر
جمله مشهور شدند و آن شب جثه او در آن صحرا افتاده بود و بعضی دیگر [illegible] ادام الله برکته التماس کردند که جسم
وی را از آنجا بفرماید برداشتن و آن شب دفن کردند که یکی [illegible] از دهان بیرون کشیده و خورده بود و هیچ
عضوی دیگرش نخورده بود از آنجا [illegible] نهادند [illegible] آوردند که یکی [illegible]
اردبیل است و آن شب دیگر [illegible] افتاده بود و [illegible] می آید روز دیگرش بردند و دفن کردند شعر
از ترک ادب با شیر مردان خدا • هر کس سک روبهی کند اندر دو عالم رسوا شود حکایت لطیفه ای از
اردبیلی که از جمله جوانان معجب مغرور بود در آن روز که شیخ قدس سره از تنگنای حیات بوسعت فضای
وصلت بحضرت خرامید او در خانه خود او از غلبه [illegible] سماع کرد و بر رحلت شیخ قدس سره تاسف نخورد
ولایت غیرت شیخ قدس سره بر وی چنان ظاهر شد که شل گشت و [illegible] حالش بگدای
انجامید و [illegible] تمام ایام [illegible] کار میکرد [illegible] و حاله الکتابت در آن بحال بود شعر [illegible]
آن سر که در اقبال مغروری • [illegible] افشاند حکایت از جمله حکایات مشهور است
که [illegible] خواجه خطیب که معروف [illegible] بود و یکی بود از مشاهیر اردبیل [illegible] برادر خواجه جمال الدین خطیب
که از جمله ثابت قدمان قواعد عقاید شیخ قدس سره بود [illegible]
روزی در زمستانی [illegible] مسجد بر صفه مسجد نشسته بود و سفره [illegible] مشغول بودند از آنجمله یا محمد نصران
نام یکی بود که [illegible] عقاید او [illegible] و در آن مجلس [illegible] شیخ قدس سره ناسزای میگفت و شیخ
قدس سره [illegible] جوان بود و این جمال الدین [illegible] مرحوم امیر محمود [illegible]
که قرابت قدس سره داشت و کمال [illegible] مسجد بیرون آمدند و در جنب مسجد [illegible]
زمستانی [illegible] بایستادند [illegible] جمال الدین بیرون [illegible] مشغول شد [illegible] الدین — دو شیخ
و کمال وی را منع میکردند و فایده نداشت [illegible] شمس الدین [illegible] ایشان با
[illegible] محمد نصران [illegible] ناسزای میگفت [illegible] محیی
الدین خطیب آن وی را منع میکرد [illegible]
شد شعر [illegible]
[illegible]
[illegible]

واورا

و او را مکبا علی وجهه در انداخت و دهن و لحیه زیرین او فرو درید چنانک بسینه اش رسید و علی الفور هلاک شد
شعر هر لبی که بناسزا کشایند • جرم دهنش چنین [illegible] • و شمس الدین و کمال بر جای خود بایستادند و هیچ آسیب
و مکروهی بدیشان نرسید شعر در باطن اگر قلب سلیمی باشد • در ظاهر خود جمله سلامت بینی • و همان روز
مسجد چون [illegible] مناره بر بام مسجد آمد بام مسجد بدرید [illegible] در هم کشت و قطعه دیگر از آن بر سر یا محمد نصران
آمد و او را [illegible] علی [illegible] وجهه و جبینه بروی در انداخت چنانک سرش در صحن طعام افتاد و چنان خرد و ریز
شد که مغز و استخوان و گوشت و پوستش [illegible] شد شعر [illegible] هر که کرد
زین سری بیچیده کرد سرش • و خواجه محیی الدین هیچ آسیبی [illegible] محراب کریخت و گفت چون بزیر
محراب رسیدم دامنم در خاک بکرفت و از پای در افتادم چون بر بالا نکاه کردم قطعه دیدم از مناره که بس
بعظمت و هیبت از هوا می آمد در آن [illegible] حال استمداد از شیخ قدس سره کردیم و استغاثت بوی آوردیم در هوا
دیدم که آن قطعه بدو پاره شد و یکی بر یمین سر من و یکی بر یسار سر من فرو افتاد و من در میان بسلامت [illegible]
آمدم و ولایت شیخ قدس سره شعر وقت دل چون [illegible] حسن اعتقادش بود ماند • و بچنین وقتها [illegible]
اعتقاد حکایت از مشاهیر کرامات است که مولانا ابو بکر که [illegible] مصالح ملک آذربیجان بود و در دیوان
دولت امیر ملک اشرف [illegible] اعتبار داشت سالی حکومت اردبیل داشت و بر رعایای اردبیل [illegible]
[illegible]
و شیخ صدر الدین ادام الله برکته [illegible] خواص و عوام [illegible]
[illegible] خاندان شیخ قدس سره [illegible] امیر ملک اشرف را ادام الله برکته
[illegible] از سفر حج بیت الله می آمد [illegible]
[illegible]
را سبب خجلت و [illegible] دامت برکته و خرابی [illegible] شیخ صدر الدین دامت برکته فرمود
که نسبت با این طایفه [illegible] خاندان شیخ [illegible] مولانا ابو بکر گفت [illegible]
[illegible] شعر [illegible] — کرامات
[illegible] سلطان چه کند • چون این بگفت [illegible] غیرت شیخ قدس سره اثر کرد چنانک [illegible]
از آن مجلس بیرون آمدند [illegible] مولانا ابو بکر تشنیع کردند امیر ملک اشرف
[illegible] مولانا ابو بکر [illegible] اردبیل بود و چون [illegible] رسید مولانا ابو بکر
را [illegible] محصلان [illegible] ایشان در شکنجه و ضرب عنیف [illegible]
[illegible] لا جرم [illegible]
و در آن هلاک شد و بمرد شعر [illegible] هر [illegible]
حالت خود صبر و شکر [illegible] حکایت [illegible] که سلطان [illegible]
[illegible] امیر ملک اشرف [illegible] فرستاد [illegible]

دارالمرز حبس عهد کرد که اگر خلاص یابد دیگر باب ضعفا طریقه راستی سپرد و قصد خرابی و آزار مردم نکند
اتفاقا آن ان مستخلص شد بنا دکالعقرب تدب علی الابعد و الاقرب همان عادت رسم بخرابی مردم مشغول حبس
میشد و شیخ صدرالدین ادام الله برکته چنانکه وظیفه نصایح حسنه اوست فرمود که سلطان شاه را که
که عهدی که با حق تعالی بسته بر حسب واوفوا بعهد الله اذا عاهدتم خود و نقض آن جایز نباید شمرد و خلاف
آن کردن که خدای تعالی همان خواسته و امیر ملک اشرف همان امیر ملک اشرف سلطان شاه را این سخن بر نفس
اماره بالسوء سخت آمد و بر بخید و عادت عادت مکر و کید و حیله و سعود سیاه نکر اینه تا بمیان شیخ
قدس سره ملالت رسانند شعر ان عادت العقرب عدنا لها . و کانت النعل لها حاضره . تا بوقتی که قضیه
فتنه در کیلان واقع شد که اصفهبد کیلان را با برادرش بقتل آوردند و انقلاب ملک شد و مردم شیخ
ادام الله برکته افترای کردند که از کیلان سیصد خروار ابریشم آورده اند و بزاویه شیخ برده و سلطان شاه
علاوه الکلاق الخناس للناس تحریک داد و ایلچی فرستاد که این مقدار ابریشم را از زاویه بیرون و چون
در میان هیچ نبود و بدروغ افترای صریح ایلچی مراجعت کرد و شیخ صدرالدین دامت برکته یکی از خادمان را
عمر نامی نامزد و فرستاد و این سخن بر امیر ملک اشرف عرضه داشت امیر از سر این سخن مفترا در گذشت و چون
سلطان شاه را لها العقرب افتاد بغض خبیث زبان بگشاد و با عمر آغاز کرد که چون نقض و ابرام احکام دیوانی
در دست ما داده است خلاف سخن ما امیر میکند یا بگیر البته این مقدار سیصد خروار ابریشم را
تسلیم کنید و گرنه چون آن ابریشم به هند به هر خرواری هزار دینار بها است سیصد هزار دینار بستانم عمر
عود کرد ناچار این مقدار و سیصد هزار دینار بداد نیست و اگر بهانه ... شفاعت کنید یعنی هزار دینار
مقرر کردم و بدین معنی حجت ... کرد و عزم کرد که حالی با امیر ملک اشرف رساند تا با این سی هزار دینار حکم کند
تا لیسا تند و این سخن ... بود و اشکال اشرف در دعوت عادل شاه ... چون از انجا بروز آمد و پیش
و سلطان شاه با امیر ملک اشرف روانه شد تا بعمارت ... بسر برد ... خالی ولایت و کرامات شیخ ...
شد ... امیر ملک اشرف حکم فرمود و سلطان شاه را بگرفت و ... و ... افتاد و بنیاد ...
قلع کردند ... بقلعه بردند و از انجا دیگر ... آمد شعر هر که در کار ... کینه آتش ...
جان و جگر ... خود را سوزد حکایت خواجه ضیاء الدین ... امیر ... و ...
و سالی ... متوجه سلطانیه بودند ... اردبیل نزول کرد . شیخ زاده خواجه علاء الدین
منصور ... ایشان ... عبدالله ... بواسطه ... کرد ... ایلچی ...
اصیل ... آورده . بود ... شیخ قدس سره ... ایلچی ... که توکل ... الخالیر ...
آمد و در سرای ... شیخ قدس سره ... و شیخ صدرالدین ادام الله برکته ایلچی ... و ...
وقت ایلچی ... با خواجه علاء الدین منصور آغاز کرد ... عبدالله ... لیا ... و ...
که خواجه علاء الدین منصور ... و شیخ صدرالدین دامت برکته جماعت
ذاکران وظیفه ذکر آغاز کردند در عقب خواجه علاء الدین منصور ... وقت وظیفه ذکر شبهنگام

بود .

بود ذاکران وظیفه ذکر آغاز کردند و خواجه با ایشان ... و در آن میان ... ذکر کرم شد اشتری
شد خود ... کرد و بحلقه ذکر آمد و ... حلقه ذکر ... در میان حلقه ذکر و
ذاکران و استماع ذکر میکرد و آب چشم میبارید شعر بهایم ما ندان حیوان که درد لیستند و لی . و گرنه
هست شوق او بهایم و جوار را . اهل ... و چون ... تعجب ... آمدند و بعضی ... ذاکران ... وقت
و قت خوش شده ... و ... صحرا افتادند ... و چون خواتون ... این ... بسمع رسید احوال ...
داشتن کیفیت حال اشتر و ذاکران باز گفت خواجه منصور باز گشته ... خواجه منصور خبر ندارم
و در حال خواجه منصور را بخواندند و تشریف ... داد و ... عزت تمام باز کردانید و کرامات شیخ قدس سره
... ایشان ... عزت او قیام نمودند شعر عزت ... او ...
تا قیامت ... حکایت در سال ... کتاب عبد علی ... بنت ...
الطوایف ... حسین ... و ... این طایفه میکوشید و ... خواجه ...
تبریزی ... رحمة الله علیه ... بسعی ... محیط کرد ... بود ... و ...
شیخ صفی الدین قدس سره ... و ... بود و از برای ... اوست ...
بر آن کرده که خواجه علاء الدین منصور ... ملک اشرف ... کرده است و ...
خود ساخته و پیوسته در حضور امیر ملک اشرف ... فساد ... و عذر خواهی قبول
نمیکرد و ... شعر ... بود و ...
تا چون شیخ صدرالدین ادام الله برکته ... فرمود عبد علی ... افزود و در ... اعتقاد ملک
... ملک اشرف بوظیفه همیشه ... برکت آن ...
... و ... قدس الله سره ... فرستادن ... ملک اشرف ...
چنین سخنی ... دنیا و دین ... موجب انهدام عقاید ...
عبد علی ... ملک اشرف سعی میکرد ... هلاکو بقتل خلیفه مستعصم باستشهاد می آورد که
که نصیر طوسی هلاکو را بر قتل مستعصم تحریص مینمود و هلاکو ... میکرد که ... بنی عباس است قتل
او ... نصیر طوسی ...
را ... کرد ... سیاست ... چنین قصد ...
و ملک اشرف ... اعتقاد ... عبد علی ... نظام ... و ضبط
و مصالح مملکت او بود ... اعتقاد ... ادام الله برکته ...
عبد علی ... موسوم ... شکر ... و ...
دنیا خرج کرد ... تا ... ادام الله برکته ...
که عبد علی ... ملک اشرف ... الصباح ... ملک اشرف
در ... ادام الله برکته ... ملک اشرف ... و صباح ... مرا

شد و مجموع احوال روز بیست و یکم وزارت عبد علی بود و چون غازان بیش شد آوازه در افتاد که دولت عبد
علی نکون شد اورا و اوکرفتار شد و مجموع اموال و دستگاه [illegible] و [illegible] نهب و غارت شد و عورات و اطفال
او در دست کشاکش سرهنکان و محصلان افتادند و هر که انتساب با او داشت بواسطه او خراب [illegible]
شد و بیشی خانها و محلها [illegible] افتاد و پایگاه [illegible] منهدم و دستگاه دولتش منعدم شد شعر [illegible]
لما نزلت جعلت عالیها سافلها . استاد علیه [illegible] گفت در آن وقت در پیش عبد علی [illegible] بودیم و او در
شیخ قدس سره و در [illegible] ادام الله برکته سخن ناسزا میگفت من رجوع بجو [illegible] و در خویشتن [illegible]
که [illegible] جواب ونداشتم و او را با ولایت ایشان کذاشتم چون [illegible] آمدیم و قدری راه برفتیم [illegible]
شنیدیم و غلبه سواران دیدیم که میدوانیدند برسیدیم چه حالت است گفتند عبد علی را گرفتند و [illegible]
او اتباع او افتاد چون اثر ولایت و کرامات در یک ساعت مشاهده کردم کلاه نشاط از سر برداشتم و برانداختم
و [illegible] بر شهر تبریز [illegible] باعتقادی از عبد علی [illegible] بودند و خبر سعایت و خط او شنیده [illegible]
ظاهر با اعتقاد [illegible] کردانیدند و ملک اشرف [illegible] خجالت و دفع ملالت [illegible] ادام الله
برکته ندید و بطلب فرستاد و در مجلس خاصی [illegible] احوال تخلیط عبد علی و وسایت او [illegible] و عذر خواست و
نوبت سر تواضع در قدم ادام الله برکته نهاد که عبد علی را ولایت و کرامات [illegible] گرفتار کرد و دمار از دولت او برآورد
و الام [illegible] و این نقش غریب فلکی بقلم او ناکاه . روی [illegible] تبریز [illegible] مجلس
بود گفت در دولت امیر [illegible] ملک اشرف گفت و الله [illegible] کرامات شیخ کار او ساخت و مکتوبات
عبد علی که با اعدای ملک اشرف نوشته بود و با اطراف [illegible] نفاق و اتفاق با ایشان [illegible]
چون عبد علی عمده ملک و مملکت بود و تمام امور بوی منضبط و [illegible] با وجود این همه مکتوبات [illegible]
با من و وفاق با دشمن قصد او نکردم و بروی او نیاوردم تا اکنون که از کرامات گرفتار و خوار شد [illegible]
باطن [illegible] ظاهر رونق او برانداخت شعر [illegible] باطن [illegible] میخواست کار او ساخت [illegible]
برانداخت . دست [illegible] علم دولت [illegible] حکایت امیر [illegible] حسین کلهورانی [illegible]
شهر تبریز [illegible] بود در سال [illegible] کتاب تالیف کتاب کرد در حق شیخ قدس سره ناشایست [illegible]
و [illegible] اعتقادی که با طایفه دارد در حق اهل اسلام باشد [illegible] و مردم معتقد [illegible]
کردید [illegible] او با عزت شیخ [illegible] و [illegible] تا ناکاه [illegible]
[illegible] شهرت تمام یافت و معتقد [illegible] شیخ قدس
[illegible] اعتقاد شد شعر هر [illegible] حکایت [illegible]
حسین کلهورانی و جمعی [illegible] بدان اعتقاد [illegible]
بنسبت با اهل اسلام در حق شیخ قدس الله سره سخن ناسزا میگفت و هر نوبت [illegible]
ناکاه . در سال [illegible] کتاب [illegible] ایشان [illegible]
و میگفت [illegible] میخواست [illegible] کرفته اورا

کشانه میبردند و افریاد میکردند تا قریب چند روز آن کشاکش برفت و در نظر خلق هلاک و مخذول شد و این
شهرت تمام یافت شعر خلق نا [illegible] . این کمترین بنده از [illegible] حکایت خواجه
محمد [illegible] فضلی گفت نوبتی از اردبیل عزم سراو کردم در شبانگاه [illegible] شمس الدین [illegible] بیرون
آمدم و اسبی داشتم سخت بدخوی که [illegible] و خرجینی [illegible] خواستم که خرجین بر اسب بار کنم اسب از دست
بجست و بکریخت و بدو [illegible] کردم از جمله دروازهای اردبیل بیرون رفت من در پی او دویدم
تا [illegible] قریب فرسنکی [illegible] اثری [illegible] بسیاری در آن صحرا [illegible]
[illegible] روح شیخ قدس سره مدد خواستم و استعانت بشیخ بردم در حال نظر کردم در آن تاریکی
اسب را [illegible] ایستاده بگرفتم و برنشستم شعر هر که را اعتقاد کرد سوار [illegible] حکایت
خواجه عبدالله [illegible] الدین رحمه الله علیه گفت سالی [illegible] تب گرفتار [illegible] بودم [illegible]
[illegible] قصد [illegible] شیخ قدس الله سره کردم و با ضعف حال [illegible]
[illegible] هذا القرآن آغاز کردم و میخواندم هنوز [illegible] تمام نشده بود [illegible] تمام رسید [illegible]
[illegible] شد و دیگر [illegible] شعر ما شفای خود از این در جوئیم . ما دوا از لب دلبر جوئیم . [illegible]
[illegible] طلبیم . [illegible] جوئیم . [illegible] حکایت خواجه [illegible]
محمود [illegible] الله [illegible] قزوینی گفت [illegible] ملک اشرف [illegible] اصفهان رفته بود [illegible]
خواستم و بطرف قزوین روانه شدم [illegible] حکام فرستادم [illegible] جیلانات [illegible] روانه کردانید چون [illegible]
[illegible] قضا الله [illegible] ولایت کیلان [illegible]
[illegible] امیر محمد [illegible] بودند و لشکرها جمع شده و ترتیب داده [illegible]
چندی [illegible] بماندم [illegible] وطنه گرفتار و ایشان را [illegible] وقت شیخ [illegible]
[illegible] و [illegible] بقتل آورند [illegible]
میکردند و [illegible] شعر در [illegible] قضا افتاده . [illegible]
[illegible] روح شیخ قدس الله سره کردم و استغاثت [illegible]
[illegible] ایشان [illegible]
[illegible] خانقاه [illegible]
معلوم محقق کردم [illegible] روح شیخ قدس سره [illegible]
شعر [illegible]
خلق وقت [illegible] حکایت مولانا عبدالحمید [illegible] گوید که [illegible] جمع [illegible]
کتاب میخواستم که [illegible] مولف [illegible] بود شیخ صفی الدین رحمة الله علیه [illegible]
[illegible] رحمة الله علیه رضی الله عنه [illegible] مشغول شدم [illegible]
[illegible] نام شیخ قدس الله سره رسیدم دیدم [illegible] رحمة الله علیه [illegible] رضی الله عنه [illegible]

نوشتم

والذین اتبعوهم باحسان رضی الله عنهم ورضوا عنه **شعر** سر قدس روح او محض صفاست • روح اورا لحظها فیض رضاست **حکایت** خاجی حسین ساوجی گوید نوبتی در گیلان آتش در خانها افتاد و عمارت بازارها و آتش در گرفت و می‌سوخت چنانک عمارت بازار و بسیار از خانها و حجرها با آدمی سوخته شد در آن غلبات و غلیان استعانت بروح شیخ قدس الله سره بردم و حال آنک آتش بخانه من رسیده بود و بر جنبهای خانه آتش گرفته بود تا که اندر خاطر یاد کردم هیچ آسیبی بخانه من نرسید و نوبتی دیگر در قرا ابلغ آرائی بودم ناگاه روزی در محلهٔ من آتش در افتاد و گرد بر گرد خانه من عمارت خانها بسوخت و آتش در خانه من در آمد از آن که زر دبیچه و خانها انجا از نی ساخته باشند چون هیچ اختیاری نماند استعانت بروح مطهر شیخ قدس سره بردم علی الفور بادی بر آمد و آن زبانه آتش را از خانه من دفع کرد و آتش را بکردانید تا بجایی که متوضای از آن متصل خانه بود و آن نیز یک شاخ سوخته نشد و خانه من بما فیها تمامت بسلامت بماند **شعر** در هوای او از آن در جان و دل کاریم تا بجا دوخان و ما یابیم ز انسها آنان **حکایت** بهمن سراج یمنی گفت شبی غله را آب میدادم برقی در آسیا افتاد در حال گفتم شیخ صدر چون نظر کردم دیدم که دسته بیل که در دست داشتم آتش در گرفته و میسوخت و هیچ اثری بدست من نرسید و آن برق بر زمین زد و فرو رفت **شعر** برق نکاهم آتش محنت حبت • کز نشر فیض لطف نشست **حکایت** پیر مراد کرم رودی گفت نوبتی عزم سفر تولک کرده بودم چون بکریوه رسیدم برف و دمه عظیم برخواست و سخت مضطر شدم و شیخ جمال الدین خراسانی بود استعانت بروح شیخ قدس سره بردم و مدد خواستم ناگاه کبوتری سپید دیدیم که در پیش من آمد و اندک اندک در پیش میرفت و طریقه را نمایانی مینمود دیگر او میرفتیم تا تمام از ختن شد و آن شب دیگر بود ساکن شدیم اما در تمامت کریوه برف و دمه در نقابی بود که شاخ درخت صافی نکشت و بیش ما در آن مقام که ساکن شدیم نبود و آن کبوتر تمامت آن شب پیش ما بنشست چنانکه دست ما باو رسیدی بامداد برخواستیم دیه را دیدیم نزدیک قریب دو تیر پرتاب و کبوتر را ندیدیم و بسلامت برفتیم **شعر** حالی بوجه مسیدی زاوقت مدد • لطف مدد آن روح قدسی دیدم **حکایت** خواجه محمد سراوی گفت نوبتی در اصفهان چنانک عادت دو گروه ایشان میباشد حرب قوی بود و دو سه روز هفتاد آدمی بقتل آمد و جماعت اوباش شهر دست در کاروانسراها آوردند و تاراج میکردند و بسیاری از کاروانسراها و حجرات تجار غارت کردند عظیم فکر غارت بر من مستولی شد و من کلاه متبرک شیخ قدس سره با خود داشتم بر بام کاروانسرای رفتم و کاسه پر آب کردم و کلاه را بآب برآوردم و آن آب را کرد بر کرد سرادر آن کاروانسرا افشانده کردم حق تعالی ببرکت آن ضرر اوباش را از آن کاروانسرای باز داشت و محفوظ بماندیم و بحوالی ما ضرر رسانیدند و غارت نمودند **شعر** آتش خشم جان عدو را • قطره آب لطف تو لیر آست • عالمی کار بجان آمده را • نظر لطف تو فریاد رس است **حکایت** از مشاهیر کرامات ظاهر بدلایل باهره که مرئی و مسموع اقاصی و ادانی جهانیان است قضیه انقلاب دولت ملک اشرف چوبانی است که بعد از خلوص عقاید و مواهب متواتر فساد اعتقاد و تبدیل قواعد و لشکر زیر و بالا شد چنانک در مجامع گفته و اعاظم شنیده بودند که استعلای دولت

الزکر

احتشام

ان این نظر لطف شیخ قدس الله سره بوده است و در این کتاب در باب لطف مسطور است و از آن احتشام و اعتقاد و احترام شیخ صدر الدین ادام الله برکته و خاندان شیخ قدس سره هرچه ممکن بود رعایت میفرمود در میان ارکان دولت و اکابر بتین بکرات بمسیر بود ازان و قدم شیخ صدر الدین دامت برکته میدادند و سر بر زمین مینهاد و بکرات میگفت از روی ارادت آنچه آن دارم که در وقت او بیرون شیخ خادمی بود و کم کسی بود بدست کرفتی و مرات گفته بود که کاشکی بودمی که کفش شیخ صدر الدین است و بواسطه من تواضع لله رفعه الله علو رفعت و دولتش بر بر ذروه کیوان میکشید و دست باستش کریبان اشراف الناس تا بر در ایوان میکشید **شعر** وَاَشرقَت جناتِ الملك وابتسمت لغورها عن الفتوح کلها غرره وکیفَ لاتفتح الدنیا علی ملك • مؤید خادماه السیف والقدر • و ساله او درین محامد از نعمت لئن شکرتم لازیدنکم میچید و عاقبت از مقدمه کفران و لئن کفرتم نتیجه ان عذابی لشدید دید و نقصان بود که بعضی از حساد در اثنا فساد اعتقاد او میکوشیدند و درتین عقیده او دم سر دمیدند **شعر** کل العداوة قد ترجی مداركها • الاعداوة من عاداك من حسد • وللبغض الداء ملتمس شفاء • ودآء الحقد لیس له دواء • و بعض از اصحاب نفاق نظاهر اهل اتفاق و بباطن ذو جهل شقاق **شعر** فلم ارودهم الا خداعا • و کم اردتهم الا نفاقا صند و معاصند شدند و در دماغ اشراف اشراب سخنهای کردند که اعتقاد طوایف مستلزم انقیاد ادام الله برکته است چنانک اکثر بکبار استاذی و کانتی قلع مخلوع و محبت فرما بد هر یکی از ملوك اطراف و سلاطین اکناف نهضت نماید **شعر** فکل عظیم لم یزل تحت امره • علی سافر فیه و جید دین • تظل ملوك الارض خاضعة له تفارقه هلکی و تلقاه تحلا فصول الی المستصعبات بنفسه • ولوکان قرن الشمس ماء لاوردا • و این معنی در دماغ او هر آسم شد و وزین سودا و خیال جند سال بر آمد و ملك اشرف و اکابر مملکت را ده عمارت رسید به بتر از ابتهم بهدید مکرد و عربیه از آن ستم حالی بتنگ آمدند و دعای دهمان مردم کر **شعر** انا کل الله دو شر یعا • فقد قلت علی کیف الزمان • بحمل الحبایت میرسید و خلق را از خواص و عوام کار بجان و کارد با استخوان رسید و طوعا و کرها در بن شدت و بلیت اصطبار با اضطرار میکردند تا ایجاد در بن واقعه و حادثه کویا کون او بر میرفت **شعر** ان الحوادث لا تزال کثیرة • و انا ان یخص لحوادث الایام • اتفاقا ادام الله برکته بیز برزکت سیمان سوداء فاسد که در دماغش منعقد بود همجان معاودت حسا سه جان شد و ادام الله برکته الکلیا طلب کرد و ستیای انجان خروج کرده بر بان تملق تعلق خاطر و اعتقاد فواد ظاهر میکرد که غرض صحبت ضیافت و هر نوع حیله و جربه نالی که در بهاوت و توانی دست میداد بید نماطینه و باخری خالی بکار می آورد اما عداوت صریح بر روی کار نمی آورد **شعر** طلبت اخا صحیح الود محضا • سلیم القلب مامونا اللسان • فلما عرف من الاخوان الا • نفاقا فی التباعد و التدانی • و با او اتفاق التماس افتاد از بر آنک از بیم عاقبت و خیم ظلم بهاد از ظلمت با دخود مبتهما کمن مثله فی الظلمات لیس بخارج منها ایرون تمی آمد و ادام الله برکته بوظایف اوقات و خلوت خود بطریقه من شغله ذکری

عن منا الّتی اعطیته افضل ما اعطی السائلین مشغول عبود و مواظبت میفرمود شعر الدهر لا یبقی علی قهر
وجد و الکیل جبل الکبیر یزدی ما تلد • اما مجمع مریدم علی اختلاف طبقاتهم و اتفاق نیاتهم شوید
نان و امید بدان از خلاص و مناص خود از اید تعدیها و با خود جزم کردند و ثابت الحلاص
الظفر کرچون با این خازردان بکرداند بر کردد و چون از سر اعتقاد سر کرداند بجسر کردد کتاظح الصحن
مجافا از این شعر توق معادات ارجال ناتمها • مکذبه للصفوین کل مشرب • وجیدنا • دریچال
بکذشت و دیرولیز فهی کالحجاز اولاشتر هشوق سخت ترمیکشت که عمر می کرد دین دایره دوایر انتیال ننیکی
نرد میفود تعدد استمداد دردل می میمودند شعر وکان الصدیق یزور • الصدیق لطیب الحدیث
وقرب التدانی • فصار الصدیق لبث الهموم • وشکوی الزمان • تا حال بجائی رسید و ملال بدان
کشید کمر بر بود دستی اندیروت بفرمود تا قدری از سموم عون با الله در کار ادام الله برکته کند جلب و حوتم
لطف حراست عالله حیظ علیم با کار کرد چون حال معلوم شد ایشان که جایب و ایشان مکر خاسر شدند
شعر فهم یظنون المجد و الله موقد • ولم یبغضون الفضل و الله واهب • ویرجون ادراک
العلی بنفوسهم • ولم یعلموا ان المعالی مواهب • درین وقت منکو حنیفی یحیی او داجی از نزدیکان ملک
بود در خواب شیخ را دید قدس الله سره که عصا در دست مبارک از سر غضب با شرف کفتی هی فرزند مرا جرا باز
مرا زهمه مملکت نیک میتوانم دید تو این فرزند مرا عزت وابی دیدن ملک اشرف کفتی نه باز نداشته ام لکن
میخواهم که دعوت و سماع دهم شعر لنا اللسان فمطلی بعسل • وفی الضمیر نابی و حیات • کفت هی بها
کن تا شیه نوبت صیانت همچنین میکفت پس از عصا بر دیوار دری دیوار از سقف تا بنیاد شکافته شد
لرزه بر اندام ملک اشرف افتادی و در اقدام شیخ و عذر میخواستی و کفتی بها کنم و شیخ میکفتی بات
میکوبتی و او میکفتی بلی و مکر میکرد پس شیخ عصا بر کرفتی و اشارت کردی دیوار درست شدی و شیخ
قدس سره روان شدی و تهدید میفرمودی اکر بها کردی فبها و الا امرد اهم شعر ذو هیبة لو التقت
سطواته • یوما علی الطود الاشم ترضضا • ان یرض عن زهر النجوم تطاوان • یغضب علی الفلک المدار
تقوضا • چون این خواب اشرف کفتند بعث شیخ قدس سره دید لرزه آمد و ادام الله برکته را طلب کرد و حلی
بجای بی نیاسات و حلوت عذر خواست و اعتذار و استعفا نمود و اجازت داد و امانی بکسر بحیر مشرکه
ورد او بر منبر کبر آمد شعر بلاد بها قلبی مقیما و طاعنا • وارض لها ودی مغبا و محضرا • و چون چند
ماهی در بین بر آمد بابات سعادای خامشر در سر آمد کیس العدو علی کل حال الها مون ای من شاء نام الی طلب
ادام الله برکته فرستاد از ولایت شیخ قدس سره بیشر از و سیر زانکو خنا جرس رسید بر ست الغراره
مما لا انطاق و من احسن المرسلین صرفت کل باعث شد بر فرار عود رشعر ولا اعز و ان نسلی
شرفی مجامل • فمن ذنب التنین تکسف الشمس • و نظرف کلا از رقن و کو شه فراغت و عزلت کرفت
من اختار العزلة فالعزلة وبر وظایف اوقات خود مداومت میفرمود بعد از چندی باز ملک اشرف را
تحیل حیل در دماغ نقش بندیرفت و بر سر ضلال قدیم خود رفت و با رسال مکتوبات و رسل و عهود

ومواثیق غلیط و ایمان غلاظ و اشداد و ارسال سادات بکرات بر ات ساحت و صفای قلب و مودت
بیان کرد و طلب ادام الله برکته کرد و مرکز اصلی بر سجاده ارشاد و قطب اسناد مقر خود قرار کرد شعر
ارم مکانا و لکنت فیه • ما بین اهلیه فهو اصوب • فالکید بین النجوم اهی • والورد فوق الغصن
اطیب • و ادام الله برکته بر حسب من خدعنا بالله انخدعنا بر ان اقاویل و اباطیل اعتماد ان الکذوب قد یصدق
کرد و روی ظاهر بجانب الوطن من الایمان آورد بین الرغبة و الرهبة طوعا و قهرا اهل بحدث بعد
ذلک امرا شعر اذا ضاق امر فادع ربک انه • قدیر علی تیسیر کل عسیر • وکمن ترکی حوزه و
وانحدارها • فکاک اسیر و انجبار کسیر • و چند ماهی دیکر بصرورت ما این اشکال غریب زمانی
و تقالیب عجیب دورانی تصبر بندکانی نمودی و نیاجان با کاشتکان او مدارا فرمودی شعر بلا کله
کوننا بین معشر • فلا فیهم حر و لا منهم بد • آشوبش در غلیان آمد و مواد فساد سود ایش در هیجان
آمد و آغاز کرد که ادام الله برکته را میخواهم که ببینم و بتمویهات مراسلات و تزویرات مکاتبات عرض
اشواق و اشتیاق میکرد و غرض مشوب نفاق ککمون النار بجوف اهل اسلام و اثمر و کو شر لیشنا
ابتلام از دست مکیدت و سر عقیدت او امین و در مساکن و معابد خود ساکن نیست بلکه بعضی متضرر و محبوس
و بعضی متفرق و مایوس امکان قریب دارد که و برا نیز از پس قبیل شمارد و چون جلباب اذا لم تستحی فاصنع ما شئت
وقاحت فاصنع ما شئت بر داخته باشد شعر اذا لم تخش عاقبة اللیالی • ولم تستحی فاصنع ما تشاء
بانان ذل متوکل چون کوه ثابت القلب بود و ضعف ان کید الشیطان کان ضعیفا دروت از کید وی سمین
حقیر میشمرد و در بنها الاصل راسخ خود ان نکبای نجان اندیشه نمیکرد شعر ان الریاح اذا اشتد
عواصفها • فلیس یرمی سوی العالی من الشجر • و اعتماد بر بقایت عمود خود تکیه بر یقین بالله یقینی که بعصمه
لن یصیبنا الا ما کتب الله لنا شد و عزم توجه جزم فرمود و روز شنبه از برای خروج متعین بود اکر
روز آدینه بعد از مراجعت از جمعه و جماعت بیش روان یحیی او داجی و محمد عرب رسیدند و فرو تقابی و دهان
می مالیدند شعر بانی جرت انه حیله کاری • دلی بر حرب انه کینه کاری • بقرار این حال احوال معلوم شد که
با زملک اشرف را طرف جنت نفس نفس میزد و حلقه بی حاصل برد را بر هوس میزند که بدبیر نا صواب
را این خطا سر دکه ادام الله برکته را بتبریز برد شعر و اذا اراد الله بخلة دولة • عن دار قوم
اخطاء فی التدبیرا • با مدن ایشان متفکر و بر فتن خود متبسم شد و افحم کن من اطاع غضبه اضاع ادبه
بر سید یحیی و محمد عرب طلبه رب فرمود و در مرات زمان میمود کر شعر هذا کما ان قد تولی غیره • والعقل
عقد المجد فیه و تهی • بحکم الضرورات تبیح المحظورات فرمان معارضی عقل ذات کرد ناچار فرمود و در
منزجر تبت التجرب نکاسل نمود الم تر ان العقل زین لاهله • ولکن تمام العقل طول التجارب
و انعیانه آن فوج کرحوالی دریسان مجمع کرفته بود نجان کمان کرد که در حیال الناس هیچ کس یاید
قد نهم ینظرون الیک وهم لا یبصرون و تا غایتی کیلا از غیب نمود • وددت العیون ان لا ترا
کرة العیون او تا دو عیادا ابنا احار و جاد نقة بالله نعم دران تلاطم نوایب و تراکم سلایل کرد

شعر وكل نعيم بالفراق مكدر ✽ واي نعيم دام غير مكدر ✽ بيچون ملك اشرف از حضرت شيخ حركتي
شريعت بمقتضاي طبيعت خود بنوشيد دماغش از آتش غضب بجوشيد و تدبيري بميدان انت و جاي
آرزوي خام نميتوانست ساز كرد بان حيله ديگر پيش آورد و آغاز ذكر و قوال و سماع و اجتماع كرد و
مداومت ذكر بامداد نمتنع و سماع و رقص بخلف ارباب لهو و لعب مواظب ميبود شعر اذا كان
رب البيت بالدف مولعا ✽ فشيمة اهل الدار كلهم الرقص ✽ هيكل كه ادام الله بركته بسبب تغير حال
او و رغبت صحبت درويشان بموافقت ايشان در دام كام او آيد ادام الله بركته اين بهانه و تلبيس از آن
ابليس شمرد و اختيار كل مكان ببيت الغر طيب كرده مدتي در چهار خانه هموار بسر آورد و بيشي مردم پيشتر بود
ذكر و طاعت پيشه كرد و ادام الله بركته در ليالي و ايام بوظايف خود قيام مينمود و بكليد الصبر مفتاح الفرج
ابواب در بسته ميگشود شعر ان الامور اذا انسدت مسالكها ✽ فالصبر يفتق منها كل ما ارتتجا ✽ لا تيأسن
وان طالت مطالبه ✽ اذا استعنت بصبر ان ترى فرجا ✽ تا چون مدتي برآمد و مهلتي بسر آمد دست غيرت شيخ
قدس الله سره دست بردي بنمود كه فرموده بود كه ناد بيت سال از ترتيب غيرت بر آيد شعر چو كار از دست
شد دستي برآورد ✽ همان ظل عنايت بر سر آورد ✽ ببين ديگر حال و كار ملك چون گشت كه جانها بلب رسيد و ملاعرق خجل
و علم غيرت عماد للدار غم كن كه بالا بود داغنچه ابي كن لب الانهار و ولايت و عزت و حمايت شيخ قدس سره ظاهر
شد و لمارات كرامات عنايات صالحه روز بروز ملك دم بدم چون صبح صادق بعشق ميدميد شعر
اذا الحادثات بلغن المدى ✽ وكادت تذوب لهن المهج ✽ وحل البلاء وقل العزاء ✽ فعند التناهي يكون
الفرج ✽ از جمله منامات ادام الله بركته فرموده در دقعه ديدم كه درختي بس بزرگ در خلوت سراي بود و
اعالي آن عظيم سطبر و اسافل باريك اما خشك بودي و نضارت رفته و شيخ را قدس سره ديدم كه دستها
مبارك بغيرت در آن زده بودي و بيك قدم تير بران نهاده تا قلع كند و از پاي فيندازد و اشارت فرمودي
كه با تو نيز ياري كن شعر دوحة وزر و حلف مزوج ✽ متصل ✽ وكل عاد صنعة لو ذبك تودي ✽ من نيز
دست در زدمي اما توهم كردمي بنا داكه بعجزي از حضرت متبركه آيد و خللي كند تا كاه آن درخت اندا
شدي چنانك باطراف طاق خلوت سراي افتادي و هيچ ضرري بحجري نرسيدي اما چنان خرد و ريز شدي
كه بر همان الحاشا لله فرموده حتي و نهم بر آمدي و آخر شدي اين ضعيف تاريخ اين منام ضاد و ضبط كرد
انا از وقت اتفاق خروج پادشاه سعيد جاني بيك طاب ثراه سه ماه و چيزي بود شعر كان صروف
الدهر مستيقي ✽ فيحيي الذي حي ويدي الذي ايدي ✽ دبسكر مولانا حاجي كبير اين سراي
گفت شيخ را قدس سره در خواب ديدم ميان مبارك در بسته و مستمر كار كاري كنم پرسيدم شيخ خواهد
كه چه فرمود اين كله مردم را بستان الدم شعر وداعي الشاب يحيي الذي عميا ✽ فكيف اذا الرعاة لها ذئاب
ميخواهم كه ابواب ايشان رساني بيارم تا كسا داشتي ايشان كنم اين تاريخ را ضبط كردم سهل مدتي بر آمد
و عن قريب جاني بيك ايشان مدفع كرد انجه باني كرد شعر ان الامور اذا دنت لزوالها ✽ فشواهد
الادبار فيها تظهر ✽ دبسكر ملك مير احمد ابهري خانقاه دار ملك اشرف گفت در بجو ركه تير نمي

آمدم

مي آمدم بمنام در سيم در ماه محرم بينه منم ميان را انجا نه برد كه او در اهميت صالحه از ايس بر ده بود گفت
در خواب ديدم شيخ را قدس سره كه بيد و يستاده ميفرمودكه ده درخت را از كن اقلع كنيد و اشارت بطرف
سيكر را نقوا مجانيق الضعفاء شعر مشرح بالمعالي فوق مفرقه ✽ وفي الوغاء ضيغم في صورة الغفر ✽ ديكر
مولانا ابو سعيد بن گفت شيخ را قدس الله سره در خواب ديدم لشكر عظيم كشيده و مجموع آن لشكرها عرق
آتشين كشيده و جمعي ابدر امكان زمين روي بهزيمت نهاده سپر انداخته پرسيدم انها چه كسانند شيخ
فرمود اينها كسانيند كه با من مخالف بودند همه را آوارد كردم و مزقناهم كل ممزق شعر فلخليت
ملكي عن جميع مخالف ✽ فشردتهم شرقا وبددتهم غربا ✽ ودرين مدت كه شيخ قدس الله سره اين نوع
تجليات ميداد پادشاه مغفور سعيد جاني بيك طاب مضجعه بنياد عداوت لشكر بنهاد و حيران جلال
وطن ادام الله بركته جون انجلاي صبح مستظهر و آفاق كير شد و پادشاه پاياشت و عزا سلاطت
بانباشت ادام الله بركته رسيد شعر جاء البشير مبشرا بنفيد وصي ✽ فلبست من قول البشير سرورها
ملك الحفاظ شمس الدين سالمي گفت درين منازل اعراحل كه در دكاب همايون طاب ثراه مي آمدم بكرات
در منامات ديدم شيخ را قدس سره كه ميان مبارك بسته و در پيش لشكر مي آمد و لشكر مي آورد
و بر قلال الجبال بقدم مبارك مينهاد و بهر قدمي قله كوهي طي ميكرد شعر جاز وجهان مير سد بجان و
در دكاب ✽ دست بغيرت ارمه غاشيه كش آفتاب ✽ ميجولي تاييد سبحاني و نصرت آسماني هم عنان
پادشاه جاني بيك بود اجرى من السيل تحت الليل بالجنين هر راه مردم بر داز و دودمانهاي كرد از
عبور كرد و باردبيل تشريف فرمود چند روز باعساكر برون شهر انتظار مقدم ادام الله بركته نمود
و طلب فرستاد و چند روز نيز اياب و امتثال كرد توقف افتاد و پادشاه بر حزم و جهانگيري حزم
فرمود كه يصبو والفرصة شر و فرو در عزم دوره نهضت نمود شعر اذا جاء نصر الله والفتح هين
على المرء معسور الامور وصعبها ✽ و ملك اشرف كانها عرته بهتة او اخذته سكته بن خان
جز آن نديد كه سوار كرد و ايا اذا اراد الله اهلاك نملة انبت لها جناحين و لسوء تدبير التدبير قبل
الوقوع في البر شرذمة قليل لشكر از پيش فرستاده و خود پايان استاده بود و اين معني غافل و از نوع
داهيه كه شعر هر براند چون عدا خويش جويند ✽ بپاي خود بجاي خويش پويند ✽ بسر خاريد آنچه دست دارند
سر خود را بپاي خويش خارند ✽ بيچاره تا چهار روز شنبه هفتم جمادي الاخر ثمان و خمسين و سبعمائه
از تبريز بيرون آمد و بيرون كنند و ترو لشكر شعر در تبريز بيرون ز تبريز آمد ✽ و از كشته دوي بكشتن
متر لكرد ✽ سيد الفقرا امير احمد ابهري خانقاه دار ملك اشرف گفت روز يك شنبه هشتم جمادي
الاخر ملك اشرف را ديدم كند و بجنو مولانا نجم الدين نا كوني و قاضي امير علي حنفي جمع كثير
گفت امشب كار خود ديدم مي بينم گفتم چرا گفت امشب در خواب جمعي عظيم از درويشان ديدم كه
مجموع عصا بر كشيده بودند و مقدم ايشان مرا يكي را ديدم كه دست با ستين را انوشتم بود چون
چون نظر كردم شيخ صفي الدين بود قدس سره كه بغيرت ايستاده بود شعر و تبرق الحاظ المنايا

نهایة• اذا لا تحظه وهو حم الحمائم شعر لیس اشرف کفت کامن بخواهد بود در روز سیم سه شنبه
دهم جمادی الاخر اخر دولت ابو سعید و غبار انکسار بر رخسار اضداد او آمد کیسر یا فی لقاء رویه کربت شعر
چو حضرت از سعادت بسته کردد• دلو بازوی تیر از خسته کردد• و تمامت عساکر او منکسر و مخذول
و خاسر و انصار منهزم و ارکان منهدم و اعوان منعدم و شمل متفرق و جمع متمزق شدند شعر
فبددهم ایدی القضا فتبددوا• وفرقهم ایدی المنا فتفرقوا• و چون لشکر را زخم خسته و هیچ
خود در دل شکسته دید مجال قرار ندانست و راه فرار بر داشت و از ترس سراسیمه میگریخت و از
بیم جان در میرفت و بکا العرق یتعلق بالترهیب و بخت اذا اقلبت الاضداد کلت الاجناد و ملک و دولتش وجه
بدتر میتر و مملکت و مکنتش زیر و زبر شد شعر قدرة الارجاء لما ترلت• جعلت عالیها سافلها• و دی جا
بایلد و مجازات قهر تجربه او ثوید و انجا در سکنای اذا جاء القضا ضاق الفضا کرفتار کردید شعر
لو اتخذوا فوق السماء سعا فلا• لحل بهم فوق السماء قضاؤها• و مقید از انجا بالصد دولت
و باضعاف ملت در تبریز آوردند و عاقبت بخاری و خاری سپهسالار بیدکاه پادشاه بردند و ولایت
شیخ قدس سره کار کرد او را کرفتار کرد هر بیان متهجع و عریان مترعج شعر ففی جیدنا والالاء اطواق
منة• وفی رجل من عادی علاه سلاسله• و چون دل بند صاحب دل بود از جاه و فرما
روائی بجای بی نوائی افتاد و انا امیری از اسیری رسید شعر ولو کان النجوم عصتک یوما•
لجاء تک السماء بها اسارى• و ادام الله برکته باعر بیان الهی و طلب کار از پادشاهی ارکیلاهی
سعادتهم عنان بحضرت منور کمند شعر سلام الله والشقا جمیعا• علی تلک المنازل و الدیار
فقلبی عندنا کیما رهین• قرین الوجد مسلوب القرار• فیا لیت الزمان یعود یوما بما ارجوه
من قرب المزار• و از انجا توجه به پادشاه فرمود و بیوم الوصول بار دوم روز بود که اشرف را بار
رسانیده بود نبود رخادری محبوس کردانیده و از فوج ذاکران راکب و بجل موج و صلصله زجل مع
مجامع کروه انبوه اندوه و صماخ ملک اشرف رسید بر سید که این غلبه چیست و این کبکبه کیست کفتند
شیخ صدر الدین ادام الله برکته با جان موکل از شقه خادر نظر کرد و اصحابرا آورد که التجا جود
خواست انجا بلند بوی دیدعا بوی میخواست از بند بجود دید من حفر بئرا لاخیه وقع فیه و هرچه
لجان دار بود کوار شیخ قدس سره میخواست میرسید بخان داد خود دید و لا یحیق المکر السیئ الا
باهله شعر قضی الله ان البغی یصرع اهله• وان علی الباغی تدور الدوائر• و از سر مسکنت عجز
و ابتاع ادام الله برکته استشفاع میکرد و باز عجز بعد نعمی کشاد و سر التماس بر حال یاس میداد
و انا الجهلان ضعیف دام و بر جا در جمل و افتاد نفس خود دلجو در مخوان و برا دید عجز فقرالیه
بالنت علیها التغلب بر حال مذلت نشسته و در قدم ذلت بر جمت بسته حیث لا امنا کر و لا اکابر
ولا مستانس ولا جلیس الیوم تجزون عذاب الهون بما کنتم تستکبرون فی الارض بغیر الحق
وبما کنتم تفسقون• و از سر اسطرار با اعتذار ما مقبول کهذا العین بعد المهلة مشغول شد و خود را
ملات

الا لتحین لا تغنی الندامة میکرد و از ادام الله برکته استدعای شفاعة و استبناع خود بزاری و خواری
مینمود و کیفر آن شر کان می بالود و چنین بر زمین میسود الآن وقد عصیت قبل و کنت من المفسدین شعر
لا یجد عنک من عدیق دمعة• وارحم شبابک من عدق یرحم• و این ضعیف صورت این مقال بحسب
الحال بحضرت ادام الله برکته بعرض رسانید ادام الله برکته دل پاک از غش و غل نرم کردانید و همت
و نهمت بر شفاعت او از نهاد پاک بنهاد شعر ان الذی صور الاشیاء صورتهم• تارا من الباس فی بحر من
الجود• مشاهیر اقلام و مخایر اسلام که مصاحب بودند دعا بنودند و رای صایب آن نمودند که خونریز
این کار بارادت فاعل مختار سود و من یهن الله فما له من مکرم ان الله یفعل ما یشاء شعر اذا الله لم
یجره مما یخافه• فلا الدرع مناع• ولا السیف قاصیا• و بعد از سه چهار روز که ادام الله برکته
مراجعت فرمود بحجب رو زادینه و براقیل آوردند و عقبی کرببعد تبری اندوخته و خلقی بدان سوخته بود
انبرای هیچ فایده نکرد و با خود ببرد شعر انظر الی من حوی الدنیا بجمعها• هل راح منها بغیر القطن
والکفن• و آن نام کرد را فواه انام او ماند در بازاهل زمان افسانه زمانه شد شعر لن غیبوا
جملة لن یغیبوا• مسا فیرا للاتی الی الحشر یذکر• فصیت صدای این کر امات واضحه و ولایت
لایحه در صماخ سکان کاخ خاک زمین تا یوم الدین بطنین ما نعود زهر دهان چون زبان متداول
و مستعمل شد شعر لعمری لقد ایقظت من کان نایما• واسمعت من کانت له اذنان•

باب یازدهم در ذکر عظمت و شهرت شیخ صفی الدین قدس الله سره و خلفای او که در اقطار و اکناف زمین از منعطف بر سه فصل

فصل اول در بعضی از عظمت معنوی او که ارباب باطن بنظر مکاشفه یا بواقعه دیده اند

حکایت مولانا محمد شروانی که معروفست بدشنا و نعید روایت میکند که نوبتی شیخ زاده جمال الدین علی رحمة الله
علیه در حق شیخ صفی الدین قدس الله سره سخنی که موجب ضعف اعتقاد باشد در دل آمد و محجاب ای در
باطن میدانست تا عاقبت اثر آن باطن در ظاهر لایح شد شعر ان العیون لتبدی فی تقلبها• ما فی القلوب
من ود و من حنق• و این سخن بسمع مبارک شیخ زاهد قدس الله روحه رسید جمال الدین علی را رحمه الله
طلب فرمود و چون بحضور شیخ زاهد قدس روحه دامن مبارک خود بر داشت جمال الدین علی را در دامن خود
کشید جانان سر بر تا قدری که بیان بخود آورد و دیان مبارک خود بر چشم جمال الدین علی کشید و فرمود
نظر کن نظر کرد مجموع سموات را بی حجاب دید و صفت شیخ صفی الدین را قدس سره دید بر سدرة بر اوج عرش
استاده و با خویشتن در مناجات شعر یارب متربه لو ان المشتری• یرقی الیها زل عن درجاتها
شعر این هنوز از عطا بر صغرای اویک شمر است• ما ورای این بسی دید و دادند دا زها• چون جمال
علی آن بدید بیخود میل زید الدین او تو العلم درجات شیخ زاهد رحمه الله علیه فرمود چه دیدی جمال
علی در حیرت کانما عرته بهتة او اخذته سکتة در پای وی افتاد و گفت از برای خدا دستم بگیر
شیخ زاهد قدس روحه دستش بگرفت و گفت فرزند دیگر با طالبان این مرتبه حسد مبر خاصه باین

کسی و تو خلف منی لیکن باید که خدمت طالبان کنی تا بعضد رسی شعر انچ دیدی تبش در عالم حرفست
و عقل • تا کدامین دیده دید آن عالم معنی او حکایت مولانا شمس الدین اقسونی روایت کرد از حاجی
فخر الدین بوجندی ساوجی کرد از اوایل حال توبه کرده بودم هر سال سه چهار نوبت بحضرت شیخ صفی الدین
قدس الله سره می آمدم و میرفتم خالوی داشتم روزی در تبریز با من مناظره کرد و گفت تو مردی طالب علمی و حاجی
رفته و بدست کسی توبه کرده که وی چندان علم ظاهری نیست و در علوم ظاهری متبحر و متفنن نه در تبریز کسی
نبود از دانشمندان و مشایخ که بدست ایشان توبه میکردی که تا باردبیل می بایستی رفتن شعر قبله عاشقان انچ
معشوق نیست • چند توان از قبله کردن اینده روی • با وجود آنک از کمالات شیخ قدس سره میگفتم چون سودا
خلوصش از این سودا خالی بود موثر نمیشد شعر اخلای بی نجحو و لیس بکم نجح • و کل امری عن نجحه صاحبه
خلو • عاقبت گفتم خالو تو مردی عاقل و عارف و اهلیت بسیار داری بخدمت علما و مشایخ کرده باری
زحمتی بکش و با من موافقت کن تا باردبیل بعیم و خدمت شیخ را دریاب و اینده و رونده و در مجلس در صحبت او بنشین
اگر افعال و احوال او پسندیدی تو نیز توبه کن بدست او و اگر نه من نیز با تو آیم و دیگر انجا نروم با این مواضعه راضی شد با من روانه
برخاستیم و بحضرت شیخ قدس سره باردبیل آمدیم نماز عصر بود و شیخ قدس سره بزاویه مترکه آمده بود نماز و
شرف التقا دریافتیم و نماز بگذاردیم و شیخ بخلوت رفت و خالو را دو سه روز چند بود نمی آمدند
و خالو را انجا بردند چون انجا رفتیم از خالو سوال کردیم که شیخ را چون یافتی گفت مردی خوش شکل و خوش
هیأت و مجاهده خوش و لیکن پوشیده است و قوت جسمانی عظیم دارد اما از آن معامله درویشان
و احوال باطنی معنوی چیزی معلوم نشد شعر و لقد ظهرت فلا تخفی علی احد • الا علی اکمه لا یعرف النظر
لکن بطنت بما اخفیت محتجبا • و کیف یعرف من بالعرف استترا • و چون وقت نماز شام در آمد گفتم یا بابا
رویم و بزاویه آمدیم و شیخ قدس سره در آمد و باداء فرض نماز شام مشغول شد خالوی من نعره بزد
و بر زمین افتاد و از خود برفت من با خادمی وی را برگرفتیم و بخلوت بردیم و انجا که شد که غیر از من و از
دم فنیش نماند شعر لم یبق الا الهوی و الشوق منی • سوی روح تردد فی خلال • خفیت عن العواید
ان ترانی کان الروح منی فی محال • شیخ قدس سره نماز بگذارد و بخلوت رفت من بدو عقب شیخ بخلوت
رفتم و بکریستم و گفتم از برای خدا خال من در حال الحال هلاک گشت و مردی غریبست شیخ قدس سره فرمود
فرزندا او قوت جسمانی من از بهر تو بیان میکرد من بخلوتشان آمدم حواله روی عرض کردم قوت و طاقت دید
نداشت شعر و بدا له من بعد ما اندمل الهوی • برق تالق موهنا لمعانه • فبدا لینظر کیف لاح
فلم یطق نظرا الیه و صده انجانه • پس فرمود برو و تشویش مکن که با خود آمده باشد چون بیامدم
وی را دیدم با خود آمده و از خود بیخود رفته برسیدم از چه حالت بود و حالتت چه بود گفت خبر مپرس
حصحص الحق و تحصحص الباطل چون عقد نماز کردیم و شیخ را دیدم که سر وی تا آسمان بر کشیده بود
و پایی و دو شیر بر روی بی بهره سینه بود چنان بلندی دیدم از خود برفتم شعر نظرت الی من احسن الله فی
جهه • فیا نظرت کادت علی کبدی تقضی • پس او را بحضرت شیخ قدس سره بردم و احوال بازگفتم شیخ

فرمود

قدس سره فرمود انچ دیدی بقدر حوصله خود دیدی بر خواست و اضافه داد و توبه کرد شعر هر یکی با نظری هست
بقدر نظری • فتنه انداز تو حسن تو ز قدر بروانست • هست بی انجو و محتصر با نظری • منظر قدر و جهان نظر
برو نست حکایت ملک السادات سید زین الدین گفت که از سید شرف الدین رحمة الله علیه شنیدم که
گفت شیخ قدس الله سره بمن فرمود که هر وقتی که ترا سخنی باشد بهر وقت که خواهی بیایی و عرضه کنی اتفاقا روزی
مرا حالی شد بر در خلوت شیخ قدس سره رفتم حالی که دست بر در خلوت نهادم شیخ فرمود سید در را باز کرد
چون در خلوت رفتم و با شیخ قدس سره بنجی و عرض حال مشغول شدم نظر کردم خلوت ندیدم عالمی دیدم گشاده
بر و سیع و شیخ را دیدم که بزرگ شد و می شد تا چندان شد که در مجموع آن عالم منبسط شد چون آن حالت دیدم
بیخود شدم شیخ قدس سره دست مبارک بر سینه برهنه من مالید از آن حال بخود باز آمدم شعر انجا که ظلمت
جمله دل بگشاید • این عرصه حرف کاف و نون ننگ آید حکایت خواجه محمد سراوی گفت از برمحمود عادل
سراوی رحمة الله علیه شنیدم که نوبتی خواجه افضل رحمه الله از اردبیل از حضرت شیخ قدس الله سره عزم سراو
کرد بوقت مراجعت شیخ قدس سره بر جوی آسیاب زاویه بایستاد و بخواجه افضل فرمود بما بر نظر من سوار شو
و روان شو خواجه افضل سوار شد و روان شد چون از دیه بیرون رفت چندانک از شهر اردبیل یا
یک فرسنگی دور شده بودیم نظر کردم شیخ را دیدم قدس سره که در پیش میرفت و نظر کردیم دیدیم که بزرگ میشد و بزرگ میشد
تا چندان شد که تمامت ولایت اردبیل از وی پر شد طاقت نیاوردم نعره بزدم و بیخود از اسب در افتادم
مگر که خواجه افضل با این معنی از من خوش نیامد ثم من نظر کردم از سر حیرت گفتم دیدی بود و باز گفتم
گفت ای کودک یعنی شیخ چندانست که در ولایت اردبیل که هم انجه دیدی بقدر حوصله خود دیدی شعر عرصه
کونین تنگ آید بر وی • نخل همت را اگر جولان دهد حکایت پیر اسحق کلوراقی از ولایت اردبیل
که از سلاله ابو زرعه اردبیلی است رحمة الله علیه گفت از پدر خود ابراهیم شنیدم که نوبتی در خلوت شیخ
قدس الله سره میرفتم نظر کردم شیخ را دیدم که چندان بزرگ بود که تمامت خلوت فرو گرفته بود و از وی ترسیدم
بترسیدم و سر بر آستان خلوت نهادم بعد از ساعتی شیخ فرمود بالا بکو چه سود که تو با ابکو
بدرست فرو میکوفتم شعر بیش سیمرغ که بر قاف نشیمن دارد • آشیانش سر یک شاخ چه مقدار بود وانک
این سلحت افاق بر وسک آید • با در کاهش بکلبه خانه و دیوانه بود حکایت عبد الکریم بن احمد گفت در
دیه نهربکان بحضرت شیخ قدس الله سره رفتم و شیخ در خانه بود در آن خانه رفتم چون نظر کردم شیخ را دیدم
که آن خانه از وی پر شده بود بحیرتی عظیم فرو آمد و در آن متحیر شدم باز نظر کردم سر او با علی علیین دیدم ربین
هیبت بیخود شدم چون با خود آمدم و شیخ قدس سره در کلمات بود در اثنای کلمات روی مبارک
با جماعت کرد و فرمود شما را تردد نباشد که این شخص در آمد و بر آن مشغول شد این شخص از صفت
شیخ خبری دید از هیبت و حیرت نتوانست نابت کردن شعر تمنیت من اهوی فلما لقیته • فبهت
فلم املک لسانا و لا طرفا • و اطرقت اجلالا له و مهابة • و حاولت ان یخفی الذی بی و ما یخفی
حکایت حاجی اسرائیل گفت نوبتی با محمد بدلان بخلوت نشسته بودیم محمد بدلان گفت شیخ را قدس سره

درواقعه دیدم بعظمتی بود که در هفت آسمان و زمین نمی‌گنجید من از آن بترسیدم با خود گفتم غلط می‌بینم
این چنین نباشد در خیال ماند در واقعه دیدم که شیخ قدس سره بیامد و فرمود اسرافیل را تو دیدی چرا میکنی انکار
جانا دیدی که هفت آسمان و زمین را فرو می‌نگنجید و در پیش می‌نهادی لیس یک تار موی انفر که از بالای
خود بر میکشید و بر سر هفت آسمان و زمین می‌نهادی نیمه از آن طرف و یک نیمه از این طرف زیادت می‌آمد
چون از این واقعه بیرون باز آمدم بحضرت شیخ قدس سره رفتم خالی کرانده در در رفتم و نظر مبارک شیخ بر من آمد
فرمود هان در واقعه تو من بگویم یا تو بگویی [?] فرمود نه من بگویم همچنین بعینه که ذکر کرده شد باز گفت [?] فرمود
یک تار موی صاحب دل را مجموع آسمانها و زمینها نگنجد هذا عین من فیض شعر چون در کف خلق کرم
یافت دلی ... تو ده خاک و حلقه در جبه بود حکایت پیر مومن دلا گفت یکی از مریدان کار کرده بشیخ
قدس الله سره گفت در واقعه دیدم که فراخی آستین شیخ از عرش بودی تا ثری شیخ قدس سره فرمود فرزند
این با تقید [?] نموده اند شعر آستین بر عالم و کون و مکان افشانده ایم ما و دامن این و آن
در آستین داریم باز قدر [?] نباشد [?] شاهین کیک او قید خویش نبسته بر [?]
حکایت پیر یحیی کرم [?] گفت کسی دیدم پیر سلیمان گفت روزی در حضرت شیخ قدس الله سره نشسته
بودم نظر کردم [?] دیدم از دو سرخ تا با آسمان نهاده و شیخ بر انجا میرفت تا با آسمان شعر
کجا شاید [?] قصر طلب ابر هوا رفتن بر [?] صفا باید بمعراج صفا رفتن حکایت از پیر نورالدین
تبریزی روایت است که او گفت با پیر یوسف [?] رحمه الله بحضور شیخ قدس الله سره رفتیم چون
در زاویه متبرکه رفتیم نظر کردم که شیخ را ببینم که چگونه کسی است که دیگر ندیده بودم عالمی دیدم از شرق
تا مغرب مجموع آنها [?] شیخ ما لا مالا بود و هیچ کس دیگر را ندیدم در حیرت مستغرق شدم [?]
بسیار در این حال بگذشت و من از خود بیخود شدم باز بعد از بسیاری نظر کردم شیخ را دیدم نشسته [?]
زیارت در یافتم شعر چه حد این حدود و رسم این کاشانه [?] کرم دانی است منزلها بیرون از عالم
حتی حکایت پیر محمود عمران خواجه دیهی گفت نوبتی سر بزانوی مراقبت نهاده بودم نظر
کردم شیخ را دیدم قدس الله سره بر کنگره عرش استاده و ندا میکرد که ای اهل بیت بیائید پادشاه را ببینید
شعر داعی دعوت حق راست ندا بر سر عرش تا کدامست که لبیک اجابت گوید رهبران راه بران
مقصد اقصی دارند تا کدامست قدم صدق بدان ره پوید حکایت خواجه خلجی توکل اردبیلی
روایت کرد از مولانا شمس الدین برینقی که او گفت نوبتی میخواستم که واقعه بر شیخ قدس الله سره
عرض کنم و از کثرت غلبه و ازدحام طالبان که واقعه میگفتند مجال نمی‌یافتم با خود فکر کردم که با وجود
چنین ازدحام و کثرت مریدان که شیخ را هست حاضر و آنها که غایب اند شیخ را اشراف بر احوال ایشان
چگونه باشد و بر تمامی همه چگونه فرا رسد حالتی بمن فرو آمد در آن حال در واقعه دیدم که خانه
بودی و در آن خانه چندین هزار هزار رحمتی سخت خرد که از موی چندین خردتر بودندی و آن خانه
از آنها غلتی و مملو بودندی و شیخ را دیدمی قدس الله سره که بیامدی و آن از جمله یکی را بگرفتی

دبرکف

وبرکف من بنهادی چنانکه در آن تامل کردمی آن جمله یک پای لنگ میبودی پس شیخ قدس سره میفرمودی
کسی که از یکی را [?] این چنین هزاران هزار است تا سدیم بیان خود را [?] چون ندانند شعر
دفتر اسرار مکنونات الغیب چون شود مکشوف بر ارباب دل عالم حرفش بود حرفی و زان
نقطه باشد علوم آب و گل حکایت اخی [?] دشتی گیلانی اصفهبد روایت کرد از برادر خود
پیر محمد المعروف بکبری که او گفت وهله اولی که بحضرت شیخ قدس سره رسیدیم که دیگر نرسیده بودم چون
نظر بشیخ کردم حالتی بر من منکشف شد و پایهای شیخ را قدس سره بتحت الثری دیدم و سر [?] و دوش
راست بکنار کوه قاف و دوش چپ همچنان بکنار کوه قاف عجب از من نعره بیامد و از خود برفتم بعد از ساعتی
شیخ قدس سره از من سوال کرد که نعره چرا زدی آن صوت که دیده بودم عرض کردیم شعر هست سیل
چه بود طاقت حق بشری من سرگشته آن از حال بیرون نمی‌بینم عقل مدهوش و [?] و عاجز و من
بیهوشم چون بهم شرح چنین حال که چون می‌بینم حکایت مولانا عز الدین یوسف [?] گوید که
نوبتی بحضرت شیخ قدس سره رسیدیم با جماعتی شیخ قدس سره سید را بخلوت طلب فرمود و بکلمات طیبات
مشغول شد مرا خیال حکایتی در خاطر در آمد و آن فکر بدم که شیخ از این احوال [?] بگوید شیخ سر مبارک
در پیش انداخت و زمانی با خود افتاد آنگاه سر بر آورد و چشم مبارک سرخ کرده بود و این بیت بخواند شعر
عطار از این معنی [?] دارد بیابد در عالمی چون [?] در لب بحر افتاده شد [?]
برخاست و قدمی چند بنهاد و دست مبارک بسینه [?] فرو نشست و باز همین حرکت کرد و باز
برخاست و قدمی چند بنهاد و دست مبارک بسینه باز بر افشاند و باز بنشست تا سه نوبت نظر کردم در و بام
و دیوار خانه در حرکت بود حیرتی بمن فرو آمد چون بشیخ قدس سره نظر کردیم وجود مبارک شیخ را دیدیم قدر یک
که تمامت جهان و فضا [?] و پر شده بود از عظمت آن حیرت بر حیرتم زیاده شد شعر این خطه کاف و نون
از هم گرفته اند وان گردش دوران و مدار افلاک چشم سر و سر از من مکشوف [?] برد دید [?]
آن صورت پاک و از آن فکر ذاهل شدم و شیخ را نیز قدس سره در آن مجلس هیچ نگفت تا بوقت مراجعت
چون وقت مراجعت بود [?] که گرفته و آنچه مطلوب من بود و مشکل داشتم با من بگفت شعر
در عالم حرف و هر چه بینی [?] بر لوح دل دلش بیان بود خیر فصل دوم در ذکر بعضی از
عظمت ظاهری شیخ صفی الدین قدس سره که مشاهد خلایق شده و در این باب حکایات بسیار است
که در اطول ابواب سابقه از کرامات باهره و علامات ظاهره که اظهر من الشمس است و ابین من الامس
نوشته شد شعر ما تشتهی الاذان تسمعه وما تهوی العیون من المناظر طرف
همچنانکه آن سخن که شیخ زاهد قدس سره گفت صفی را حق تعالی بخلق نمود و خود را بایشان سوال کردن
شعر تلوح فی غرر الایام دولتکم کانها ملة الاسلام فی الملل و همچنانکه گفت صفی چو کار
هم صنا فقال بشکستم و گوی در میدان تو انداختم شعر لقد کنس [?] البلاد عن العدی و
طهرها من بغیها و فسادها و قد خربت منهم دیار خرابها عمارة و هذا بات الهدی مجادها

وهمچنانک شیخ زاهد قدس الله روحه ویرا بمراعنه فرستاد و شیخ صفی الدین قدس سره اعتذار میجوید
کرمن ازینجا واین شغل خطیر اینجا و از تو چگونه جدا شوم و شیخ زاهد قدس سره گفت صفی من ترا نمیخواهم
که از تو جدا شوم لیکن حق تعالی ترا بهمه خلق نمود وخلق را بتو حواله کرد شعر لکل زمان انت الا لشان
وکل بمعنیه تدبیر. وهذا زمان انت لا شک واحد. وهمچنانک در زمان طفولیت که در
خواب بر سر خود آفتاب دید که جهان ازان منور بود شعر الشمس من برج السعادة طالع. والجد فی حال
العلی یختال. وهمچنانک در خواب دیده بود که چوب خشک غرس میکرد در حال سبز میشد و میبالید
ملتجوب بارها که از دستش در افتادی حالی حیات گرفتی ونما یافتی وسبز و تر میشدی شعر
ارتک ید الجد آثارها. واخرجت الاصل ارض اسرارها. هی الخلد تجمع ما تشتهی. فزرها فطوبی
لمن زارها. وامثال اینها که بر آثار عظمت ومخایل جلالت قدس سره دلایل واضحه و براهین ساطعه
لامعات بسی مذکور و مسطور شده است و در مطالعات ابواب ابن الاطلاع افتد لیس تعجب
این معانی فتح الهی وعظمت نامتناهی بر ناصیه عزت و جلالت او چنان ظاهر بود که بهر طرفی که توجه فرمودی
و بهر دیار که روی نمودی آثار حضرت سبحانی و اثر فتح و لطف رحمانی در ظهور و ترتیب و ارشاد خلایق
از و بظهور رسیدی و افواج دلها کامواج الدأماء متوجه او شدی وقد اشتهر من سنا قمر الراق
وفاق وطبق ذکره الآفاق حتی اعترف به العدو والمباین واشترک فی معرفته المحب المعاین
شعر ضمان علی الاقبال ما انت طالب. وختم علی الایام انک غالب شعر ودر دکان طرفش
حضرت ربانی بود سکر بایست از آیت سبحانی بود. واگر بلحاظ التفات نظری بر طرفی یا بر کسی انداختی
آثار جذبات الهی در آن طرف و بر آن کس ظاهر شدی واگر بنظر عزت بر مقامی یا بر کسی حواله فرمودی
اثر قهر جلالتی در ان ظهور نمودی چنانک در باب لطف وعنف معین و مبین شده است شعر
الشیخ اکبر من قولی و اکثاری. لکن احلی بذکر الشیخ اشعاری. یجری المکارم فی وفی نعم. و
الناس فی جنة منه وفی نار. واگر بزعم عقامی و اقلامی مضافات و توجه شیخ قدس سره نیفتادی
لیکن اگر مجرد صحبت او و ان دعوت حق و ارشاد او برسیدی و بتمام مریدی آدم بیان او و بخلیفه
اخلفای او انجار رسیدی و یا شیخ را قدس سره در خواب بدیدی و با شیخ بقدم اتحاد فتح جذبات
توفیق ربانی و آثار فتح الهی در ان دیار و اقلام ظاهر شدی شعر فنوا ثان کل ارض. وعطر اخبار
کل باد. و حکایاتی که مستشهد این معانی باشد در عطفات کتاب و معاطف ابواب بسیار مسطور است
که تکرار آن عنبر بود شعر هر کجا گنج ناشنا از کنج بوید. از کنج شما مدد هر انجا که بجوید. و قوت اشراف
شیخ قدس الله سره بر احوال مریدان از جمله نشانهای عظمت او است همچنانک در بسی از مواضع کتاب
در فصول متعدده ذکر رفته است مثل نجات و خلاص مردم و کراماتی که بقدم تعلق دارد وغیرها و
حکایات مناظره شیخزاده جمال الدین علی رحمة الله علیه با شیخ قدس سره که در فصل پنجم باب کلمات
ملکوت شاهد آن معنی است که شیخ قدس سره فرمود مردی که ارشاد را شاید باید که قوت اشراف

در فضائی

او در فضائی باشد که اطراف کون تا قاف ویرا چهار دیوار باشد وهر چهار را دفعة واحدة وقت رحلت از ین
مرحله آب و گل در رسد و شیطان قصد ایمان ایشان کند هر چهار نفس را در یک نفس مدد تواند کرد تا کسی
ایمان ایشان سلامت ببرد مگر اگر دین بضاعت بمرتبه نباشد بجاد مبر و حرام باشد و در وقت قیامت شیاه
برخیزد و از حضرت عزت شرمسار گردد. ما کل من نشر الجنحة بلغ الاحاطة ولا کل من نشر کتابه قرطاس
المحاطة شعر با ترک زن سودای خام اندر سر هر خام سر را. از خجالت بعد سیاهیها دهد روز جزا. و شیخ
قدس الله سره فرمود که اگر شیخ مراقب حال مرید باشد و او را یک لحظه فرو گذارد شیطان راه بر وی
قطع کند شعر حسبی بانک غائب عصا الحی. اذ کنت مامونا علی شفیقا. اما بسیار باشد که مرید صاحب
کار باشد و صفت ارشاد در یابد و بسیار باشد که مریدان مرتبه نباشد لیکن شیخ او را فرو نگذارد
مثل همچنانک طفل شیرخوار کوچک که مادر را بشناسد اما مادر او را فرو نگذارد و بشیر دهد و محافظت
نماید و اگر بزرگ باشد و مادر را شناسد مادر وی را شیر دهد و مراقب حال او باشد و او نیز مادر را
شناسد شعر کان رقیبا منک یرعی خواطری. وآخر یرعی ناظری ولسانی. فما رمقت عینای بعدک
منظرا یسوءک الا قلت قد رمقانی. ولا بدرت من فی دونک لفظة. لغیرک الا قلت قد سمعانی. ولا
فی السر بعدک خطرة. لغیرک الا عرجا بعنانی حکایت از جمله نمودار عظمت شیخ قدس سره کثرت تردد
و توجه طالبان طریق الله بود بوی در اوقات خلوات و غیرها همچنانک شیخ صدرالدین ادام الله برکته روایت
میکند از مرحوم سعید خواجه محیی الدین رحمه الله روحه که نوبتی موسم خلوت که مردم از اطراف آمده بودند
و بخلوت نشسته ازدحامی بود که در زاویه و خلوتها و آسیاب زاویه و مساجد محله و محله در عمکیحد بودند
و مجال المضیق بود و در مساجدی نیز که در محلات نویرکاران بود نشسته بودند و شیخ قدس سره خواجه
محیی الدین را طیب الله تربته بر زبان صبی فرموده بود که نان خلوتیان از زاویه میداد لیکن طعامی دیگر از برای
ایشان بجانبهای دیگر توبه کاران ترتیب میکردند و فطور ایشان میرسانیدند که در محلهای و مسجدهای ایشان
بودند و احتیاج مجموع از زاویه میبردند و آنجاها طبخ میکردند و فطور ایشان میرسانیدند تا خواجه محیی الدین
عطر الله رمسه گفت هر یک را از خلوتیان یک نان میدادیم بغیر از آن طعام هر روز پنج هزار نان قریب
تا بایشان وفا کردی شعر این هنوز از جمله دریای او یک قطره بود. واین هنوز از بر توخورشید او یک ذره
بود. و همچنین در هر موسم خلوت باید و هر خلوتی که بیش منشستند در حضرت او و در هر مقامی که
کسی از خلفای شیخ میبود جمعی عظیم در هر طرفی بیش و کم بخلوت منشستند و بجایها و مقامهای دیگر
مریدان بسیار علیحده بخلوت میکشستند و چون احتیاج بحل و اقمشه جمله میبودی خلوتیان حاضر را
بصورت حضوری حل و اقمشه میبودی چنانک بیشتر ایام و لیالی وی مستغرق این معنی میبودی و خلوتیان
غایب که در اطراف بلاد و اکناف اقالیم بودندی چون احتیاج بحل و اقمشه بودی بصفت باطن همه آنجا
دفع و حل ایشان کردی و بسیار بودی که بابدرون بحل واقعه کسی چنان مشغول شدی که او را مشکل
آن حال حالی حل شدی شعر اقول وقد عز التلاقی وبیننا. تجلیت لی فی القلب من کل جانب. لئن

كُنْتُ عَنِّي بِالْعِيَانِ مُغَيَّبًا فَمَا اَنْتَ عَنْ عَيْنِي وَقَلْبِي بِغَائِبٍ • اِذَا اشْتَاقَتِ الْعَيْنَانِ مِنْكَ بِنَظْرَةٍ تَجَلَّيْتَ لِلْقَلْبِ
مِنْ كُلِّ جَانِبٍ حکایت شاهزاده قتلغ ملک رحمها الله چون به بعد مسافت بود و تعب که حالی و واقعه پیش
آمدی به علت احتیاج بشیخ قدس سره بنوی عادت آن بود که آنحال را در تقریر بنوشتی و سر مهر بدست معتمدی
بخدمت شیخ فرستادی شعر اَنَا الرَّسُولُ عَنْ وَلَكِنَّنِي اَقُولُ • يَا لَيْتَنِي كُنْتُ سَبِيلًا مَعَ الرَّسُولِ • و چون شیخ قدس سره
آن مکتوب مطالعه فرمودی قتلغ ملک را حل آن حال و واقعه نبشتی شعر تا فروغ ماه روی تو
بادل رو نهاد • صد در از نور الهی بر دل عجان بر گشاد • و شیخ قدس سره کلمات طیبات و نفس و سخن جان
گرم و دلگیر داشتی که هر که در مجلس او بنشستی و استماع کلمات کردی مفید شدی شعر فکان عینی لم تزل
ناطقًا • يهب الحيوة بايسر الاوصاف • و کارخانه ارشاد و تربیت قدس الله سره چنان گرم و بجد سپردی که فتح
الباب معاملات معنوی و باطنی علی اختلاف المعانی والمقامات من المکاشفات والمشاهدات طالبان
را مع بیان میسر شدی و صاحب کمال میشدندی شعر هر که را پای فرو رفت بدین گنج طلب • زین خرابه بجهان
دست گهر غالی یافت • و گاه بودی که در مجلس کلمات او سالکان را فتح الباب احوال و معانی بیشتری چنانکه
سید المرتاضین پیر یوسف کاونی را شیخ رحمة الله علیه که در مجلس کلمات احوال او را آنها وی فرمودی احوال
او بر او مکاشف شد و در حال سر در قدم شیخ نهاد و دامنش بگرفت و در باب نظر لطف قدس سره مسطور
شعر ای بسا کنگ آفتاب معضد و معضود خوابش • اندران آینه نور حضور شر دین اند • و گاه بودی
که نظری که بکردی احوال بر آنکس بگردیدی و دگرگونی بکردیدی چنانکه اتان نهاد الذین کانت اعمالی کرده
بار لطف مکتوبیست و گاه بودی که بنیم خورد شیخ قدس سره حال بروی بگردیدی چنانکه اتان حضر
که قدس سره نباتات در دهان وی نهاد و هم در باب نظر لطف مذکور است شعر آب حیوان قوت جان زلب
صفای او برد • روح باید و صحبت قدر از این خوش خو بود حکایت ادام الله برکته گفت که اگر می
جد کار تربیت و ارشاد شیخ و کثیر کابر یار بعضی آن بود که مولانا عبد اللطیف رحمه الله علیه
که امام شیخ قدس سره بود گفت شبی در خانقاه او بودم یکی خبر کرد که دین شب شیخ قدس سره انتقال
قدم مبارک بیرون نهاد و دل از شر من بیرون آمدم و شب همه شب بخشار بعد در اثر و عقب شیخ قدس سره
روان شدم دیدم که شیخ فرد و حید بجانب رجوع داشتیم میکرد و خرامان میرفت جز احاطر فرمود که من ترس
محکم فرمود از کیست گفتم عبد اللطیف فرمود عبد اللطیف میدانی که در بعد و گفتم گفتم شیخ میدان فرمود
ذوقم که اکنون در و هر ایم بر صلاح کال از ان دارم که مرا از ایشان ایمن شده ام و بیت بدینبلا کاد و داده که ایشان
مقام خوف و خطر قطع کرده و بمقام الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم و لا هم یحزنون رسیده اند شعر
عالمی دست بجاد بد لمن این برجاح • زان سبب را که خوف و خطر ایمن شوند • تا درین وادی که در جهل
وعز لجانه یاست • در بیابان سلسله این با براین شوند حکایت همچنان ادام الله برکته گفت که از شیخ قدس سره
شنیدم که دو هزار مرید دارم که مرا از ایشان ایمن شده ام که صاحب کال و عمل شده اند شعر
در عالم خوف بره بریده • در سیر کامر آمدند • و اکر مریدی در مقام حسین بن منصور حلاج رحمة الله علیه

بمانند

بمانند و چنانچه سخن گستاخ را بنا بر ضعف و عجز استاد بیاشد که دیر اشوا ایشان از ان مقام بیرون آوردن و مرادخیف
مریدان هستند که ایشانرا از خطرات آن مقام بیرون آورده ام بحول الله تعالی و قوته این دیگری چنین فرموده
که چندین از مریدان دارم که ایشانرا بطیلجرا از مقام بیرون آورده ام و خاموش گردانیده شعر دل صرف
گاه دست قدرتش • نطق روح ناطقه انگیزند حکایت ادام الله برکته گفت شیخ قدس الله سره فرمود که
در دیه تیراب که من بود چهار مرید دارم که ایشانرا بر بحر نور بسته ام و مقید کرده که اگر یکی را از ایشان یکتا
عالمی را بشوراند شعر ففی بمناح من نضار • وفی لبسراه قیدتم من حدید شعر آنان که درین سلسله عیش
دل دیوانه خوش است • عاقلان لذت این واقعه کمتر دانند حکایت ادام الله برکته گفت روز عید اضحی که
که آخرین عید ایام دنیا شیخ قدس سره بود و ضعف بر مزاج مبارکش مستولی بود و میخواست که طالبانرا
که از اطراف آمده بودند وداع کند و بسبب ضعف قدس سره و ازدحام و غلبه طالبان مجال آن نبود که کسی
دستبوس دریابد و زیارت کند در مقامی که اکنون حضیره متبرکه است در بیخچه که قدری مشرف بود چیزی
بگستردند و شیخ قدس سره بر آنجا نشست تا همه را بجمله وداع کند و مردم همه جمع شدند شعر وَدَّعْتُ
مُهْجَةَ نَفْسِي فِي سَاعَةِ التَّوْدِيعِ • فَلَمْ اَطِعْ صَدُوقًا وَلَا الصَّبْرَ غَيْرَ مُطِيعٍ • فما لان بحری آغاز کردند شیخ قدس سره
در مجموع مردم علیه نظر فرمود بر دست مبارک از سر ذوق بر افشاندن دهای هوی و شورش عظیم در
طالبان افتاد شعر صیاد لطف بدیشان نکار کرد دانه • بهر موئی دل بجان هزاران شوید کرد •
انکه فرمود میدانید که در چه ذوقم گفتند شیخ بفرماید فرمود در ان ذوقم که مجموع مریدان غلبه کردم
چهار دل اند و دو دانگ شده الله گفتن شد یعنی ذکر زبانی بذکر دل مبدل شد و آن خاموش و در
گویا شد اند شعر شاهنشه دل چو شد بفرمان مشغول • چون نیز زبان دهان شد معزول • جماعت
ازین سخن بر وقت خوش شد و چنان فهم کردند که چهار دانک خاموش شده اند و دل ذاکر و گویا شده و ادام
الله برکته گفت مضمون آن بود که دو دانک بدین صفت موصوف شده اند شعر الدِّيْنُ وَالزُّهْدُ اَمَّا
مِيثَاقُهُ • مَوَاتِهِ مِنْ نِعَمٍ غَيْرِ مُنْبِتٍ • كَالتِّبْرِ لَا بِهِ لَحْمٌ عَلَى وَضَمٍ • وَالزُّهْدُ لَا بِرِّ عَظِيمٍ بِلَا وَرَقٍ
حکایت ادام الله برکته گفت شیخ را دو هزار و بیست خلیفه بود از خلفای بزرگ و کوچک که از طرف
شیخ قدس الله سره ماذون بودند که مردم را توبه دادندی و خلفای بزرگ همچنانکه مولانا غر الدین
مراغی و خواجه کرمان و شرف عیر حسن سقیبنی و بابا مراغی و پیر محمد دارغی و پیر یوسف کاونی
ذنبی و امثال ایشان که هر یکی را بلی خلفای کوچک در تحویل میبودند که شیخ قدس سره ایشانرا الحاق
استخلاف داده بود و با خلیفه گردانید و در تحویل ایشان در آورده و هر یکی را از ایشان مریدان
بسیار بودند و همچنین شعب خلفای بزرگ و مریدان بسیار ایشان و خلفای خلفا و مریدان ایشان
کثرت آن بغایتی رسید که حد و حصر مریدان شیخ قدس سره شمار لا یعلم عددهم الا الله انجامید
شعر چو تشش حیز وی از ذوق کیوان بگذشت • صبطش اقطابطنا قدرت انسان بگذشت •
حکایت ادام الله برکته روایت کرد از مولانا نجم الدین عبد السلام در وقتی که از حیات ظاهری

شیخ قدس الله سره بجهت سال الباقی بود که او روایت کرد قدوة الخلفا مولانا عز الدین مراغی رحمة الله علیه که او
گفت شیخ را قدس سره دو بار هر اتباع هزار و هشتصد هزار بیست بار گفت پرسیدم از مولانا عز الدین
رحمه الله که حصر آن بچه معلوم است گفت از بیش آنکس معلوم دادم که بهمه فرو میرسید **شعر** لوح محفوظ دل احبا
در اصیلان حق آن علم که از صفحه دل میخوانند **حکایت** ادام الله برکته گفت چون زمان شیخ قدس الله سره زمان
جمعیت و امن و فراغ و خصب بود در اطراف عالم در هر جا که میدیدان شیخ قدس سره بود دعای او و از ذکر او کرامات او میشنا
و صحراها و دهها خاص و عام و میوه و کثرت تردد مریدان و طالبان را که بحضرت شیخ تردد میکردند بی
قیاس شوا فذکرد لیکن شمه از حصر و قیاس اینست که مولانا عبد الملک پسر مولانا شمس الدین برنیقی که از ولایت
اردبیلست گفت عرضه ان مرید و طالبان اکر با بیابرا محصوص بریق محضرت شیخ قدس سره تردد میکردند که
این راه یکی از راههای تبریز و مراغه است و امثال این راهها با دیگر از هر طرفی با ولایات و اطراف دیگر بسیار
تعداد مردم کردم در سه ماه سیزده هزار و سیصد از بیک ماه بحضرت شیخ قدس سره آمده بودند و شرف حضور
مبارک دریافته و دفتر رحیم بیابان باز بلسیخر **شعر** الیک والا لا تشد الرکایب . ومنک والا لا
ترجی المواهب . وفیک والا فالرجاء مخیب . وعنک والا فالمحدث کاذب **حکایت**
ادام الله برکته گفت که از مرحوم سعید خواجه محیی الدین ظیبا الله رمسه و از سید شرف الدین و سید جمال الدین
اصفهانی و بیراسحق با فلانی شنیدم که رحمهم الله که گفتند بوقتی که شیخ قدس سره با میرفته بود چون بولایت
ترغای میرسید که قریب چهار صد بار دیده بود چندان جماعت از نوع ولایات چغتای و تغاتو و لحج و ریاد
و سلدوز و ندروز و لایت بحضرت شیخ رسیده که غبار مرکب آن جماعت چنان معبان آسمان گشته که
قرصه آفتاب درخشان پنهان شد **شعر** علیه سماء من قتام حوله . کواکبها فیها الجماعة تلمع
و مردم را از دحام خلایق مجال سیر نماند انجمع ستاره حصر در مرکز قطب سیاره تمامی ثابته سیر شد که
وجود مبارک شیخ را قدس الله سره از غلبه و کثرت خلایق زحمت میرسید سه کس از امرای بزرگ
که از جمله ایشان از طرف بود ند سلطانشاه نامی بود و امیر دیگر با غلبه از نوکران خود نصرت
جماق وجود مبارک شیخ از اصطدام مردم نگاه میداشتند و خلایق را منع میکردند و فایده نمیداد
شعر برو ای جان با نکجا اندیشد . اندر نظر جمال شمع ار نسوزی . وچون تزاحم مردم بتوبه کردن
مانع مجال غیشد که هر سه امیر با نوکران از غلبه با ستادند و شیخ را قدس سره برتلی بردند تا برانجا با ستاد
و یکی از آن امرا با نوکران فوج فوج از مردم می آوردند قریب پانصد ششصد آدمی کا بیش و ایشان مجموع توبه
کردن سلسله میکرفتند و چون شیخ قدس سره الفاظ توبه میگفت چند کس صیت بلند او آن کلمات را
باواز بلند میکفتند تا آن جماعت که سلسله گرفته میبودند میشنیدند و میگفتند و یکی دیگر از آن امرا آن قدر
شیخ قدس سره میبود و آن فوج را میبرد و یکی دیگر از آن امرا میرسانید و او از آن تل بطرفی دیگر فرق میکرد
و نگاه میداشتن تا باز معاودت نکنند و شیخ قدس سره فوج را همچنین توبه و تلقین میداد و راویان
مذکور گفتند که آن روز بخمینا عدد حصر آن جماعت کردیم بوده کر توبه کرده بوده ند بحب قیاس قیا بلیست

هزار با هفتاد هزار آدمی کرد آن روز تلقین توبه کرده بودند **شعر** فاصبح افق الدین ابیض زاهرا . کما لاح روض
الزهد اخضر ناضرا . واقبل وجه الدهر وهو غابر . عن الرشد مفترا عن الیمن سافرا . و چون شیخ
قدس سره در آن سفر در میان مراحل و قبایل آن قوم میگذشت جماعت سفرها و کاو و گوسفند در پیش می آوردند
و شیخ نظری میکرد و باز بآن مردم بتبرک قسمت میداد که روزی سید شرف الدین مراوی و سید جمال الدین
اصفهانی رحمهما الله بر سفرها اضافه فرموده بود که قسمت دهند کردند و قدر نهر نیم فرسخ میل راه سفره
پیش از رسیدن شیخ قدس سره بر راه کشیده و کستر اینده میبودند و انواع نعمتها از اطراف بر سر و کردن گرفته
آورده و چون نظر مبارک شیخ بر آن میکرد بر مردم تبرک قسمت میکردند هم راویان مذکور گفتند که در یک روز
عدد حصر کردیم هزار کوسفند بریان و مطبوخ در پیش آورده بودند بغیر از خام و بغیر از گاو و بغیر از مرغ و دیگر اطعمه
از انواع ماکولات و مشروبات و حلاوی **شعر** اصحت بمینک من وجود مصورة . لا بل یمینک منتها صور الجود
من نورها وجهك تضحی الارض مشرقة . ومن بنانك یجری الماء فی العود . در آن میان کسی از نوکران امیر مرحوم
امیر چوپان رحمه الله بود چون این احوال دید متحیر شد و گفت که پادشاه ابو سعید بچندین محصل شدید نتوشد در
عیشی بی مشاهده بروز این مقدار نعمت نتواند حاصل کردن که این اصحاب ارادت از جدید زیر فرمان این
طایفه هابر سر گرفته می آورند پادشاهی و سلطنت اینست که شیخ دارد **شعر** در دست تقدیر فراشان ایوان
شمع شاهی در سرای فقر او افروختند . حله بافان قدر دیگر کار کاف و نون . این طراز سلطنت بر خرقه او دوختند
حکایت ادام الله برکته گفت بوقتی که شیخ را قدس سره بیرد ار عدد کرده بود که یکی از مریدان شیخ را
دعوت میکردند چون بنزد منتهی لیتو رسید که قریب نیم فرسنگی اردبیل است مولانا عز الدین مراغی رحمه الله
ان مراغه برسید و از دانشمندان اردبیل مولانا شمس الدین محمد ذکر رحمه الله در خدمت شیخ بود لیکن الجبا
ذر با منزل بعد غضا انکار میبود شیخ قدس سره آن شب منزل بر بیخوش شیران و لایت اردبیل فرموده بود
دیگر منزل دور تا بستر آباد کرم بود بر آن مولانا در ذکر را سودای انکار باطنی بر دماغ آمد و فی الحال در دل
بیندیشید که چنین منزل دور کردن چه فایده که ما را گرسنگی خواهد بودن تا آنکه جماعتی در رسیدند و انواع نعمتها
گوناگون در پیش آوردند شیخ قدس سره روی مبارک با مولانا ذکر کرد و فرمود مولانا اندیشه چرا میکنی هر که با
پیران ما شد او را اندیشه گرسنگی نباید کردن **شعر** هر که بر خوان صفا ها دل او مهمانست . نعمت ظاهری و باطنی
از آن برخوانست . و چون در کرمرود رسید انجمع سوار و پیاده قریب پنج شش هزار آدمی در رکاب مبارک
شیخ روان بودند **شعر** اذا انحن سرنا بین شرق و مغرب . تحرك یقظان التراب ونایمه . و چون شیخ
قدس سره از شاهرود عبور کرد فوجی از لیاسان و قومی سوندکیان و قومی ساوجیان که صحرا نشینان آن طرف
بودند و اصحاب ارادت شیخ بودند هیچ استر مست دوان و بیخود که چنان با وسر و غلبه نداشته بی اراده
می آمدند و از غایت ازدحام مجال تقبیل رکاب و قدم مبارک شیخ نداشتندی و خلایق از کثرت موج
درهم میزدندی و بعضی مردم را پایمال میکردندی **شعر** اذا اقبلوا ساروا ترى جبال الشواهق . وملجئ بحار
طامیات الغوارب . آن جماعت از آن بحر چماق مردم را دور میکردندی و بعضی مردم اسر و روی شکسته

و مجروح میشد مولانا زکر چون این معنی بدید متحیر شد و با خود فکر کرد که اگر تقدیری اکنون از بیرا معلوم شود
کرم اشائبهٔ انکار در اندرون هست ایشان را از منع و دفع من چه در یابیت باشد و چه فکر باشد آن شائبه
انکار از اندرون بیرون رفت و بلی مردم بودندی که در میان ما و شکم اسپان خود را در انداختی تا عاقبت پیش
رکاب مرکب شیخ برکردندی و رکاب بوسیدندی شعر بادبر سر مهیا دندی بوس • تا بوقت فرصتی دستی زد
در رکاب • الحمله جوانی بود سخت جسیم معتزه هر چند که سعی میکرد که دستبوسی در یابد مجال نمی یافت طاقت
چون طاقتش برسید از روی زمین بر جست بر مرکب شیخ قدس سره و قفای کریبان جامه شیخ بکرفت و بنیاد
شیخ در یافت عم ده هشت ضرب بوی کردند شیخ اشارت فرمود که دست از وی بدارند و آسیبی بوی نرسانند
شعر گاه باشد که رشته بی جان • جان بیازد ز بهر بند آب • چون ندارد مجال بوسیدن • افکند جان
خویش در رکاب • چون امیر علی خرالحی که از نواب امیر شیخ حسن جلایری بود این معنی بدید که مردم بجود خود را
بر شیخ می اندازند با نوکران خود شمشیر برکشیدند خلق را دور میکردند و فایده نمیداشت و عاشقان جان
باز باک از شمشیر نمیداشتند و سر و روی ایشان مجروح میشد تا عاقبت رکاب و پای مرکب شیخ را قدس سره بر شمشیر محکم روم
ببوسیدند و قرار نمیکرفتند شعر علی حد السیوف امر شوقا • لابلغ ما اومل او اموت • و چون شیخ
قدس سره بدین دار و در رسیدند و درون زاویه پیر محمد اردوی رحمة الله علیه نزول فرمود جماعت بن علی قصد
زیارت کردند عالم سر اشیا افتیح دوا مصبوط هستند خواجه زاویه میکردند امیر علی خر الحی بر در بنشست و بر سر
بوآب منع مردم میکرد جماعت طالبان عاشق را طاقت نماند بر سید روی بوی آوردند و اعلام کردند که در این در شیخ
حسن نشسته است در شیخت و امیر علی را با اتباع او در زیر پای نهادند و روی بمیدان آوردند و درون اوپر
کنند و قصد کردند که درون اوپر روند شیخ قدس سره چون ازدحام و شوق ایشان دید که تحمل ایشان نه از آن زاویه
نکند تا مجاری بای میدان خواست و فرمود که ای جماعت آن میخواهید که زیارت کنید و نفرین بشنوید یا اینکه زیارت
در یابید و دعا بشنوید گفتند از برای خدا زیارت و دعا فرمود پس بیرون روید تا من بر بام آیم و همه را ببینید
و من همه را دعا کنم آن جماعت بر حسب اشارت بیرون رفتند و شیخ قدس سره با قریب پنجاه کس که کالبدر من النجوم
بر بام رفت و چندانکه مد بصر بود خلایق ایستاده بودند و از طرف دیوار زاویه محوط تا پشته که محاذی دروازه
تمامت از مردم متلاص بود و در همه یکو موج میزدند پس چون جماعت را نظر بجمال خورشید آسای ماه لقای شیخ
قدس سره افتاد در آمد فریاد و نعره شوق از جان همه برآمد شعر فکاصرخت بعدتا من ازراره الوری • و
لاکتحظت تحجر التحت عمته البدر • و حیرنی لمع الهلال و لا ادجی • و شککنی جمع الانام و لا الحشر •
و چون جمع خواستند که توبه کنند از کثرت و غلبه حاجز جز آن نبود که دستارها بر همدیگر بستند
و از بام فرو گذاشتند و بعضی مردم گوشه آن دستار بگرفتند و طوق ارادت و طوق سلسله بگرفتند
تا انتهای جماعت و مجموع مردم بدین صفت بهم مسلسل شد سلسله بگرفتند و چون شیخ کلمات توبه
میکفتی آن پنجاه کس که بر بام بودند باواز بلند باز میکفتند و جماعت همچنان طوق بعد طوق باواز بلند
میکفتند تا بهمه مردم میرسید و آن روز قریب بیست هزار کس توبه کردند و تلقین گرفتند شعر

تجلی الدّ

تجلی الدّین ابو یحیی حماده • فکانت علیه سورا و سوارا • و چون شیخ قدس سره از سر بام بر همه نظر فرمود فریاد
های و هوی در طالبان افتاد و در سماع رفتند شعر با رخی برده ای آن روی چو ماه انداز ده • ای بسا
عاشق جان باز که جان در بازد • شیخ فرمود تا قوالان آغاز کردند شور و غلبه برخاست که اعتبار
اقدام ایشان روی هوا کرفته شد فصل سیم در ذکر بعضی خلفای کبار و مریدان شیخ
صفی الدین قدس الله سره که در اقطار زمین اند • چون حق سبحانه و تعالی در صحن این بساط مسدس
و سطح این قبه مقرنس صیت صدای عظمت و تربیت و دعوت حق شیخ قدس سره بندای اجیبوا داعی الله
بسماع خطه سکان کاخ خطه غبرا و مظله خضرا رسانیدند و مشارق و مغارب بنور ارشاد او منور کردانید
شعر اضاء بنجم الحق افق الممالک • و اشرقت الایام غر المضاحک • و اشرق وجه الارض
من رشده • و قد کان فی داج من الغی حالک • مغانیر خلایق از بهر این تحقیق من کل فج
عمیق متوجه این جهة قلوب میشدند و از سر سعادت قبول می آمدند • و کانت که الدنیا فاصبح
جانبها و ایامها فیها بدیم قیام • و اگر کسی را در دور و ولایات اقطار و اعماق صلاحیت این کار میبود و قدم
قصور بسبب مسافت دور و دست در کریبان حرمان از این حضور میزدی شیخ قدس الله سره بسر قدم
فلک فرسای ملک آسای متوجه او میشدی و او را بدست آوردی شعر و ما نهضت لامر عز • الا انثنت
و فی اطرافها رکب الظفر • و از کیمیای تربیت کار او چون زر ساختی و بنام او سکه خلافت بر ساختی و در
نواحی ولایت هدایت بر افراختی و دعوت حق در میان آن خلق انداختی بعضی را بالیم مخصوص ظاهری و بعضی
بقدمی و بعضی بنظری و بعضی بکسبی از خلفای او کشاده شد شعر و الارض تزهی بها اطرافها فمتی •
مالت الی الشام تحسدها بنو الیمن • و در اطوار ابواب سابقه چنانکه در فصل کرامات قدم بچند
مردم و غیرها اما ابن حکایات جماعتی که در مطاف کعبه و بنام مریدان شیخ اقدس سره بنده اند و حکایت
ابراهیم ترسا بچه و غیره بسیار مذکور است شعر روی او تا قمر اکر جویی بیابی کام از آنک • هیچ رو
دلبر آن مجموع عزم آمد دوست • حکایت داماد الله کفت که سید الخلفا پیر حسن سعینی رحمه الله که از
جمله خلفای کبار شیخ قدس سره بود که اعلام کرد سیر را او لوس پادشاه ابو سعید عادل الی رب طاب ثراه
شعر فتی ساس بالعدل کل البلاد • تبارک من عادل سائس • ابتدای حال و آن بود که در
واقعه شیخ اقدس الله سره بدید که او را جذب میکردی و توبه و تلقین میدادی اما نمیدانستی
که اینکس چه کس است روز دیگر این سخن را با ابرهیم خان از دبیلی که الجاسا کن میبود باز کفت که
امشب چنین کسی را در خواب دیده ام که مرا بچی جذب کرد و توبه و تلقین بداد شعر با جانی
از جمال عشق بازی کرده ام دولت روز وصالی در خیال آورده ام • سخلیل آنکس تمام بکفت ابراهیم
خان چون بشنید کفت آنکس که تو میکویی شیخ صفی الدین اردبیلی است قدس الله سره اکر داعیه
توفیق و فتوحی داری باید که روی باردبیل بحضرت شیخ آری چون عشق ارتباط جانی داشت قدم طلب
برداشت و روی سوی اردبیل نهاد شعر جسمی معی غیر ان الروح عندکم • فالروح

فی غربة والجسم فی وطن • فلیعجب الناس من شأنی لی بدنا • لا روح فیه ولی روح بلا بدن • بعد
بحضرت شیخ قدس الله سره رسید و نظر کرد آنجا که حال او تغییر کرده بود و در خواب دید بعضی بدید
توبه کرد و تلقین بگرفت و بکار مشغول شد و قدم در راه سلوک نهاد **شعر** شد بهکلکون همت الذی
میدان کشید • گوی دولت در طلب اندر خم چوگان کشید • روزی پیر حسن گفت با شیخ فرمود چرا تا
اکنون نگفتی گفت از برای آنکه چون شیخ عزت سادات بجا آورد میفرمایید داشتن ترسیدم که بغیر از
عزت نظر فرماید که در من نگشاید و من هیچ هم که مسکین و ابا شم تا از نظر شیخ بمسکنت خجلی بریم
شعر ابنای سلطنت آن مرد باشد در نگیر کاه • کاستان مسکنت را صدر کاه خویش کرد • اتفاقا
پیر حسن نوبتی نظر کرد بعضی مردم مراد کرد که شیخ قدس سره ایشان را با اشتغال ظاهری و دنیوی مشغول کرده است
بود و ایشان را فهم در عدم ریاضت فراخ منهیاد ندوده در صرف سخن گستاخ میزدند چون ایشان املاک
سدانر و استان شیخ میدیدند از بر معنی فتوری در عقیده او ظهور می یافت چون شیخ قدس سره این معنی
در روی تفرس نمود فرمود پیر حسن صحبت پیر عز الدین رحمة الله علیه بروی فتوری دید گفت پیر حسن عادت
چنانست که گنج در بن طلسم نهادنست اگر کسی گنج جوید بظاهر طلسم دیدن ترک نگوید این جماعت که شیخ ایشان را
مشغول اسباب ظاهری مردم کرده است طلسم آن گنج است که در آن گنج اند که سر بر زانوی ریاضت
نهاده بجسم بر انوار الهی گشاده اند و اینها سبب فراغ ایشان اند تا ایشان بفراغت بودن توانند چون پیر
حسن رحمه الله این سخن بشنید در روش ایشان بر اکند کرد بامید مجدد تمام بکار اشتغال نمود و کار بر وی
گشود و کار الامر از سر علو رتبت خلافت او لوی بر دست او بر سینه طالب تراه او از وی شد و در اقلام
چندین هزار آدمی مرید و تابع او شدند و آن اطراف اقتدا بوی کردند و آن اقلام نوی از دست بوی آوردند **شعر**
سروران با سر تخت در اقلیم هدی • سالکی آن جهان گشوی بخت دل اند • از شعاع آفتاب عکس نور تر
همچو ماه • نور معنی در معما رخطه آب وگل اند **حکایت** دام الله برکته گفت امیر مرحوم چوپان رحمه الله
در زمانی که امیر الامرا ایران زمین بود که مجموع عساکر مملکت ایران زمین در تحت فرمان او بود بار شیخ قدس الله
پرسید که شیخ لشکر ما بیشتر باشد یا مرید شیخ شیخ فرمود مرید من بیشتر باشد و اگر قیمت کنند در معاینه
یک ترک از لشکر صد کرت مرید من باشد امیر چوپان گفت داشت میگوئی از برای آنکه از آب امویه تا حدود
مصر و از سواحل هرموز تا باب الابواب که اقصی حدود این مملکت است فرض کرده ام و در همه جا و نواحی
و اطراف که رسیده ام مریدان شیخ را دیده ام که باین حلیه و زی شیخ متحلی و متزیی اند و آن ذکر در آن
اطراف اند احتفاء اند **شعر** در جهان از ترفق تو نواده دی • همچو خورشید جهان گیر عیان میبینم • و آفتاب
نظر سایه الطاف خدا • نور حقست که بر اهل جهان میبینم **حکایت** دام الله برکته گفت احمد مداح
گفت در عنفوان شباب از سلماس که مسقط راس من بود بحضرت شیخ قدس سره آمدم که اعتقادی از سر فطرة الله
سابقه آورده بودم و محاذی شیخ قدس سره بایستاده بودم و در شیخ نظر میکردم شیخ قدس سره بغیر نظر
چیزی میدانی خواند در حالت آنکه امی بودم و هیچ عقیده ندانستم و نخوانده بودم بعد از آن از ولایت شیخ

مصالح و

قدس سره چیزی بدانستم و بخواندم و حال انشراح مکرم بجای رسید که صد و چهار قصیده در مدح شیخ قدس سره
بگفتم **شعر** إذا أخی اثنیت علیک بصالح • فأنت کما نثنی و فوق الذی نثنی • وان جرت الالفاظ یوما بمدحة
لغیرک انسانا فانت الذی نعنی • و ما دام که شیخ قدس سره در حال حیات ظاهری بود مرفه الحال و مسرور
البال از طلعت منور شیخ مسرور بودم چون شیخ قدس سره در حال حیات ظاهری بحیات باقی رسید از سر
حرقت سر در جهان نهادم و قدم در راه گذاشتم **شعر** سقیت هواه فی مسیل من الصفا • و
اسقیته ماء الدوام علی العهد • فلما تعالا الا البین و اختر بانها • جری بیننا البین فی مسیل
الوجد • و بحکم تقاسیم تقادیر ازلی بهرموز رسیدیم و در انجا سراسیمه میگردیدم دست و کیسه از دنیوی صفر
خالی و در بدحالی و بی سامانی مسبوده ماند و زی خبری شنودم که کشتی بساحل دریا رسیده است
به بوس تفرج بلب دریا میرفتم من نیز در آن میان بکنار دریا رفتم و دفع تموج اندوه نیفرح آن کرده
میکردم که از میان لجه دریا بکنار ساحل آمده بودند اتفاقا در میان آن جمع جماعتی را دیدم که
طلعت خوش و هیات دلکش داشتند و در زی و صورت صوفیان و مریدان شیخ قدس سره بودند
چون از مشرب شوق خود درویشان ذوقی یافتم پیش ایشان رفتم و سلام کردم **شعر** در آن کشور دو چشم
خیال که در زود دیدیم • دلی را ز نرگس ستد کو که از جان رنگ و بو دیدیم • ایشان از زبان من و من از لغت ایشان
قاصر بودیم ترجمانی در میان ایشان بود که وقوف لغات خطوط میدانست بوی اشارت کردند تا سطری
چند بنوشت هر یکی بخطی و لغتی مختلف از انجمله سطری بخط پارسی و عربی نمود که از این لغات مخطوط کلام
میدانی من اختیار کردم پارسی کرد ترجمان گفتا اکنون چه میگوئی من پرسیدم که این جماعت کجایی اند
گفت از آن سوی سراندیب پرسیدم چه مقدار مسافت باشد گفت وقتی بود سالی می آمدیم اکنون بسر
سال آمده ایم گفتم این جماعت چه طایفه اند گفت ایشان صوفیاند گفتم مرید کیستند گفت مرید شیخ صفی الدین اردبیلی
شعر ان ذکر الحبیب هیج شوقی • ثم حب الحبیب اذهل عقلی • گفتم ایشان به اردبیل رسیده اند چگونه
از ایشان پرسید که گفته نه با اردبیل نرسیده ایم اما از ولایت او ما یکی با اردبیل بدیه کلخوران رسیده
و مرید شیخ صفی الدین قدس سره شد و مدتی در حضرت او بخلوت نشسته و شیخ قدس سره او را اجازت توبه
داده و اکنون در آن ولایت ما با رشاد و تربیت اقلیم کبیر شد و قریب پنجاه هزار مرید دارد و در علو
رتبت پادشاه نشان شده بوضعی که اگر خواهد نصب و عزل پادشاه کند و ما اندر بلاد آن کس اجمال مداح
گفت چون از ایشان آن دو روی خود نشان شنیدم گفتم من از اردبیل ام و مداح شیخ صفی الدین و صد و چهار
قصیده در مدح او گفته ام چون نام شیخ و احوال من از حضرت شیخ قدس سره شنیدند از سر اعتقاد
چشمهای من میبوسیدند و مهمی میبودند که با من بر طلعت شیخ اردبیل و بحضرت او رسیده و من از احوال
شیخ و عظمت او سخن با ایشان راندم و داستانها میخواندم و ایشان گوش بدان گشاده و هوش بدان داده **شعر**
اعد ذکر نعمان لنا ان ذکره • هو المسک ما کررته یتضوع • پس التماس کردند که از آن مدایح که از برای
شیخ گفته یکی بخوان بخواندم ترجمان اشارت کردند تا بنوشت و معنیش از برای ایشان باز میگفت

وایشان هفتاد کس بودند هر یکی کرباسی بخرید دادند هفتاد کرباس جمع شد و باز هر یکی تنگه سرخ سفالی
بدادند هفتاد تنگه سرخ نیز جمع شد و از ولایت شیخ قدس سره که از ولایت خود داوری بود دست کی بجان تو
بدان شهادت دست فراخ کشتم با خود گفتم فهذا طل من وبله وهذا له من فضله الکامل ایشان گفتند چون بتلاح
شیخ از انجا بنجاجین مسافت دو روز چون افتادی چون این سخن بشنیدم سر بملامت فرو انداختم و در نشک
حضرت باز رسیدیم **شعر** فقصمتا الخوف لمیر آمد طالب ذرد رهاو • مردم چشم که نقش روی اعیزد برآب •
برسیدند حال چیست گفتم بیحیان و او از ان سبب شدیم که شیخ قدس سره بحوار حضرت رسیده است **شعر** جار
الزمان علینا فی تفرقنا • وای دهر علی الاحرار لم یجر • عندی من الدهر ما لو ان ایسره • یلقی علی الفلک
الدوار لم یدر • چون بشنیدند نالها بر کشیدند و فریاد بر آوردند و خاک بر سر کردند و گفتند ابیات
بود که از ما کسی او را در یابد اکنون اغصان امانی ما بداس یاس بریده شد و در بلای بی اختیار شدند **شعر**
قال کن صابرا ان تکن مستریحا • قلت ما لا یکون کیف یکون • پس احمد مداح این حال را بر حال خود در نظم
کرده بود که از سر فراق وفا قریه رفته و دست امید از اطراف کوتاه کشته بود مر وفرو ماند که رطایت
مرکز کنند تا تا بان ولایت شیخ مرا از ان عنا رهنمایی بیاید و از نشر و بسط تربیت او در بساط اقطار دنیا
واکناف اطراف اکام کردانید که ارشاد آفاق کیر او ظل تربیت او بجهان کستر ده است **شعر** کالشمس فی کبد
السماء محلها • وشعاعها فی سایر الآفاق **حکایت** پیر فرخ قوال گفت پیر محمد نقاش در زمانی
که سرجی زلو نیز مشرکه بدست او بود روزی بر گفت جوانی سیاح بر حجره من نشسته است بیا و او را در یاب بحجه
میکوید یحسن برفتم بر حجره او که بر مرقع مناظره او بیماست جمالی دادیم مفید خوش شکل برسیدیم که از کجا
و از کجا و از کجامی آیی گفت از ملحین می آیم و یکسال و هشت ماه است که در راهم و چون کم عزیمت سفر بستم
بغیر از زبان خود هیچ زبانی عبد انستم اکنون در راه دیگر زبانها آموختم و در سیاحت بجهتای برسیدم و
مقامی نزول کردم او از ذکر لا اله الا الله شنیدم که بغلبه می آمد هوس ایشان کردم و پیش ایشان رفتم
صفه دیدم که بزرگی بر عرض جمعی اشتر بر انجا بر قدم استاده و با حیای شب مشغول و تا بروز ذکر
گفتند از ایشان استفسار حال کردم ایشان زبان من عبد انستند و من زبان ایشان عبد انستم مرجمی بیامد
آمد برسیدم که تلقین این ذکر و احیای شب از کدام کس کرده این گفتند ما در دنیا یکی روزی تا کی تحقیق
دیدیم منور بنور الهی که بدین صفت بود و ما او را عبد انستیم او این کلمه لا اله الا الله بما تلقین کرد و ما باین
مشغول شدیم و علی التوالی احیای لیالی باین ذکر میکنیم از آن کس برسیدیم که هیچ کسی گفت صفی الدین بنام
شعر وانت الشمس للامم المصطفی • وانت الزین للملک المبارز • بصر الفقر خالت اذ اما •
تهب الریاح حبک بالفقار • اذا یغشی بارض لیل کفر • جلته شمس وجهک کالنهار • پیر فرخ
گفت که این سخن را بعینه از قلندری دیگر شنیده بودم که او هم از این جوان روایت کرده بود **حکایت** پیر احمد
بر بنقی که مرودی روایت کرد از مولانا اسمعیل رحمة الله علیه که او گفت با مولانا عز الدین مراغی رحمه الله
در حضرت شیخ بودیم قدس سره و بکلمات طیبات مشغول بود در اثنای آن فرمود باین لفظ ای جماعت

خلفا

خلفا بخواجه صدر الدین دعا کنید که تخت شیخ زاهد قدس الله روحه و تخت من ترک مراده بود و بود او
بعون تا او را از محنه دل برای خود بگرفت و بر همه غالب شد **شعر** تظل انام الا نص خاشعة له • تقاویم
هلکی و تلقاه بجد • وصول الی المستعصیات بخطبه • فلو کان قرن الشمس ماء لاورد • برسیدیم
شیخ که ترک داد لجابت و کیفیت فرمود که از انجا تا انجا که او ست اکر باین اسبان قوی تمام راید
شب و روز بتازند ده ماه نرانید انجا رسیدن **شعر** دان له شرقها و مغربها • وتفسه تستقل دنیاها
حکایت بهاء الدین حاجی روایت کرد که از سید النقبا سید حسن که وقتی که با اردبیل بزیارت شیخ
قدس سره آمده بود گفت در سلطانیه در رضیا فتی بودیم جماعتی حاجیان الحا خاص بود که گفتند ما طواف
کعبه هفت خطاتی دیدیم که طواف کعبه میکردند که دو سیمای ایشان نور و تصوف ملالی بود و چون
فارغ شدند از اعمال حج و مناسک شد ندیدیم که حجره و عوصومیان داو نداد ایشان برسیدیم که این زنی
وهیات از کجا تلقی کرده اید بحرف از دست که بو شیدند و توبه بدست کدام کس کرده اید گفتند امام ربانی
شیخ صفی الدین از اردبیل ایم قدس سره برسیدیم که شما شیخ را کجا در یافتید گفتند ما حضرت شیخ قدس الله
با اردبیل نرفته ایم و ما از طرف خطا ایم ما هفتاد کس بخیر اقدس سره در واقعه دیدیم و بدست او توبه کردیم
و تلقین کرفتیم **شعر** ما بجوابات دولت سید الحرد را دیده ایم • ما بجان این آرزوی جان و دل بخریده ایم • وحق
ما در واقعه از تم میشود و مشکل بشرح آید و شیخ امینیم که می آید و حل مشکل ما میفرماید **شعر** تجلی
لنا ما فیه شک لغیرنا • وذا ان تکاشفات المعارف انوار • و در زمان پادشاه سعید ابو سعید
طابت ثراه ایلچی از خطا پیش پادشاه ابو سعید آمد مکتوب آن جماعت بحضرت شیخ قدس سره آورد که آن جماعت نوشته
بودند **شعر** ایا حاملا همی اجب رسالة • علیک سلام الله ما هبت الصبا • واستعانت وهمت
خواسته بودند که در دنیا که در با اهل کفر محاربه و غزا میکنیم از برای دین پیر شیخ قدس الله سره بطالبان
اشارت فرمود که از برای ایشان دعا کنید که در مقام سخن آن دو آب در چشم مبارک بگردانید و وقت فرمود
شعر ز التفات نرکس سر او ست جان طالبش با همه کاربی آب • غمزه اش در یاب کرتیمر وقت ناز • آرد اس صواب
خطا عین صواب **حکایت** ادیب ابرهیم کلخوارانی روایت میکند از محمد بن عثمان ترک کرا او گفت ابراهیم بوده
بجلاد هو بر دیدار کردیم و بغداد رفتیم و مدتی انجا بودیم در وقت مراجعت جمالی بصری مرافق من شد
روزی آن جوان از من برسید که مقام تو کجا است گفتم نا حیه اردبیل چون نام اردبیل شنید بیخود شد که هم
حال چیست گفتا رو مندم که الخادم و حضور شیخنا قدس سره دنیا هر که در دنیا بسر از ان زار روی تاهیدم
شعر فیا لیتنی قبل الممات اراکم • ومن بعده لا عیاذ اضحی القبر • گفتم شیخ را دیدی گفت نرا ما
الحمد دیده ام چون آرزو و مند باشم که در وقتی که در کشتی بودم صرصر خاست بر خواست که کشتی را با این بار کردن
بر سر حبیب ناز افتادم چند روز در تموج دریا با دعا امیر دریا بحر بن اللطف بخواستم و در حین روز نیز
و میکر دیدیم شیخی را دیدیم محراب از سان بر بین و دانه عراب نشسته چون نظرش بر من آمد تعجب کرد و گفت که
و انجا چکونه آمدی گفتم در کشتی بودم **شعر** بشود اینه روی بحر بحار • بر آمد بر حبهای سخن خواهد •

قد همراه تقدیر قضا شد • تمامت تخته کشتی جدا شد • ومن بر سر چوبی چهار شبانه روز ست کرده بودم
تا فوج دریا مرا اینجا انداخت مرا ایشان خواندند و ترحیب کردند و سفره پیش آوردند من احوال او پرسیدم گفت اینجا
هیچ آبادانی نیست • درین جزیره من بودم و پدر و مادرم او بجهت حق بوده تا اکنون انتقال کردند که اینجا پیش من باقی
گفتم پس روزی چند با وی بسر برده و طاعت میکردم تا روزی برخواست و نان گرم پیش آورد تعجب کردم گفتم در
مقامی که هیچ نتوان تصور کردن پرسیدم که اینجا آوردی که اینجا اثر آبادانی نیست گفت از زنان و نیز شیخ
نام پرسیدم شیخ تو کیست گفت شیخ صفی الدین اردبیلی قدس الله سره تعجب من زیادت شد که این نان گرم از
و داد و نیز شیخ در طرفی از عالم و ما در طرفی دیگر نان گرم اینجا چگونه توان آورد گفت چندان مکن حیرت
رفتم یکبار بیاراند چون این سخن بشنیدم اشتیاق حضرت شیخ قدس سره در جانم مرتسم شد و گفتم **شعر**
غرقه انعام لطف ایزد نیست • بر وجود از دعوت ارشاد او • پا لحوم میکنم چه بودی اگر مرا اینجا خلاصی بودی
باشد که حضرت شیخ قدس سره در یابم و عیال و اطفال خود را نیز که بعضی آنجا بدیدمی و دیدن میسر بودی
میکریستم تا بعد غیب رسید که از جانبی گفتم از بعضی گفت آری وقتی آن حادث که اینجا روی گفتم بلی گفت صبر کن چون
روزی چند بگذشت روزی بادبان کشتی دیدم در دریا پیدا شد برخواست و کنار دریا آمد و بدان اشارت کرد ایشان
بیامدند خطاب کرد و گفت این ابو عمر الخوری پیدا نیست فوق کرم ندهم را در کشتی نشاندند و بمصر رسانیدند
اکنون اهل و عیال خود را دیدم و آرزوی لقای حضرت شیخ دارم و میخواهم که این سعادت دریابم **شعر**
فالجسم تبع للأرواح آمنة • والقلب خضع للأهواء كاتبانا • سه روز همراه و هم رفیق
آن صلاح بنا و ادب موافق بودم روز چهارم رخصت صحبت دست عرضی بگرفت و طعام بسیار بشیخ همراه ام
در بلت تمیکردند بمصر ورت شد که او را نکداشتم فتباً مدیم و هنداوم که حال آن بجهة سیل **شعر** معلوم من
نشد که بر آن در دیمند عشق • دو دار چکند رفت و ندماً مرحکیو برکت • کام طالب بمیر در کام دل تا بود •
با ما ای بجوادث تا کام در گذشت **حکایت** ادیب ابراهیم کلهرانی روایت کرد از پیر ابراهیم بن بوتمان
که او گفت ان نجم الدین سراوی شنیدم که نوبتی با سید شرف الدین سماوی رحمة الله علیه در حضرت شیخ بودیم
قدس الله سره در دیه الهراتی ولایت اردبیل و در باغچه جا دریده بودند و شیخ قدس سره در جادر بود
و اصحاب علیه در حضرت شیخ بودند ناگاه از طرف قبله هفت کبوتر پیدا شدند و بیامدند و بر دیوار باغ
بنشستند شیخ را قدس سره چون نظر مبارک بر ایشان آمد اشارت فرمود تا جادر را خالی کردند مجموع
مردم بیرون رفتند و از دور بایستادند آن کبوتران یک یک در جادر بیرون مرغ شدند و شاعی در حضرت
شیخ قدس سره بیستود بود و بر ویوار پنهان شد هفت بار برطریق تنها در جادر رفت
و بیرون آمد و بر دیوار نشست آنگاه برخواستند و بهوا رفتند بار رفت جماعت این معنی متعجب شدند
سید شرف الدین رحمة الله علیه از شیخ قدس سره سوال کرد که جماعت از رجال متعجب اند سر این حال چیست شیخ
قدس سره فرمود ایشان خلوتیان ماء النهر واز طرف هندوستان می آیند آمدند و واهمه کنند وآن تو باطن کرده
دفتند **شعر** بر سر کوی تو کر بیم ایشان اولیا است • طایران قدس را بینی کشاده بالها • هر یکی میان
سیان و هر یکی جولان غاری • هر یکی را از ها و هر یکی را جابها • آنگاه فرمود سید چه تعجب میکنی که چند
هزار مرید که درین وجه هست که عدد ایشان حق تعالی داند **شعر** ای گرفته آتش سودای تو • دو سرا پای جهان
از خشك و تر • سوز عشقت آب و آتش با قرار • داده الله جان اهل بحر و بر **حکایت** ملك الخلفا
پیر عماد الدین روایت کرد که محمد سودن کوسراوی گفت در وقتی که بدست شیخ قدس سره توبه کرده
بودم لیکن بملاحظه حضور مبارکش مستسعد نشده بودم بترکستان رفتم و بشهر ابارچ گشت روزی
بکنار آبی وضو میساختم شخصی را دیدم که بیامد و سلام کرد از وی پرسیدم چه کسی گفت یکی از مریدان
شیخ صفی الدین قدس سره گفتم شیخ اردبیل گفت نه اما شیخ من شیخ اردبیل است در طلب سکینه خواستم و پیش
وی رفتم مردی خوش را دیدم که از مریدان شیخ نجم الدین کبری بود رحمة الله علیه خالی که محمد را بدید بغو برزد
و در پای محمد افتاد و پای محمد بوسید آنکه چشم محمد بوسید و گفت آنکس بعین مبارک شیخ مرا دید
شعر نور چشم جان و دل افزاید این • دیده کان نور معنی دید است • پس گفت من از مریدان شیخ نجم
الدین شیخ نجم الدین رحمة الله علیه در اوایل حال در خواب دیدم از وی التماس کردم که در عالم اکبر فکر
کسی میخواهم که مرا از معامله تعلیم کند و صراط مستقیم نماید **شعر** آفتاب اقتدا میبایدم ماهتاب اهتدا
میبایدم شیخ نجم الدین رحمة الله علیه در خواب شیخ را قدس سره بمن نمود و مرا بدو سپرد من بدست او توبه کردم
و تلقین گرفتم و همچنان در آن زمان توبه دادن نیز بیاد با مداد از صورت حال با جمعی مصاحبان خود باز گفتم
که شیخ من شیخ صفی الدین اردبیلی است قدس سره که در واقعه بدست مبارکش توبه کردم اما حال آن شد که
که بهر حالی شیخ را دیدم قدس سره که روی را حادث شد که شیخ را دیدی قدس سره که وی را تربیت و ارشاد فرمودی
پس گفت حالی شیخ را دیدم قدس سره و فرمود که یکی از آن کسان که مرا دیده است بر کنار آب وضو میسازد
او را در یاب فاستعجلت نهرة الى هذه النزهة و او را امد که مرید بود و از انجا عزیمت خطای کرد مرحوم
مراجعت کردم با ضمیر بر داشت بر اثر وی محمد نیز بدست او توبه کرد و از انجا سلطانیه آمد بعد از دو
بهر او هر چه داشت بر اقربای خود صرف کرد و وداع عیال و اطفال کرد و برفت تا سال تالیف کتاب باز نیامد
شعر جامه کرمش حجاب از پرتو نور هدی • شعلهٔ انوار از نور هدایت میزند
باب دوازدهم در کرامات مریدان **شیخ صفی الدین** قدس الله سره مشتمل بر دو فصل
فصل اول در ذکر بعضی از خلفای عظام او که هر یکی از نور آفتاب ارشاد و تربیت او ماهتاب جهان
تاب بوده و بسیار از کرامات بینات ید بیضا نموده اند **شعر** بنت آیات المعالی بعدما • طمست بید
اللوماء من آیاتها **شعر** جهانی ماه در ماهتاب از خورشید رحمانی • نمانده نور در نور ستارات
مهتاب رحمانی • زهی بحر محیط حق که دریاهاست فیض او • که موج هر یکی زانها است بحری بکران جهانی
فمنهم الشيخ الكامل والقطب المكمل صاحب الآيات الباهرة جامع الكرامات الظاهرة
قرين بحر الارشاد فخر سند العباد من خواص العباد قرم الاقطاب وزبدة ارباب الالباب قدوة

المحققین ومقتدا اولیاء الله الصالحین الحاج شمس الحق والملة والدین التراهیری علیه من رحمة الله
ابهاها واصفاها ومن رضوانه ومغفرته اعلاها واوفاها **شعر** وکل مدیح منک یجلد
ذکره • فحمد الی المدح القلادة والنجم • فانک بحر والقوافی لآلی • والاعراف انی لسنود ع
اللؤلؤ النجم **حکایت** شیخ صدر الدین صدر الدین ادام الله برکته کفت نوبتی در کرم کوه کرمسکن
وخانه وزاویه ومعرفت مولانا خاجی شمس الدین رحمة الله علیه در انجا ساکن بودیم بوقت هواخیب بمسابقه ما تا بلب
آب آمده بود وتودیع میکرد ما در کشتی میتشستیم واو رحمة الله علیه برکنار آب ایستاده بود ناکاه آتشی عظیم درخانها
افتاد وخانهای کجهای ازنی ساخته باشند وشعله وطبق آن بعنان هوا کشید وخانها میسوخت ونزدیک بود
باشعله آتش میرفت خوتعالی شعله از شعبه دوزخ کشود ومقامی کز شرف کونین را بیخلد بود
ونزدیک بود که آتش بخانها وزاویه رحمة الله علیه بکیرد وبیم بود که تمامت کرمکوه آتش درکیرد وسوخته
کردد جماعت بفریاد واستمداد بحضور خاجی شمس الدین رحمة الله علیه آمدند وزاری میکردند ومدد میخواستند
خاجی شمس الدین رحمة الله علیه طرف مبارک با طرف آسمان کرد آیند ولب مبارک بنفس فرمود بجنبانید
واز هر جانب هر دو در آن آتش که غیر ما بر آن اطلاع نبود بر حضرت عزت عرض فرمود **شعر** اذا ما اتقینا قال
مجلس • فلیس لنا رسل سوی الطرف بالطرف • فان غفلوا عنا افوز بنظرة • وان نظروا والنجوی نظرت الی
السقف • علی الفور آن آتش چون کوه افروخته بود با نه کشیده بود فرو مرد ومنطفی شد وهر دم از آن احتراق
خلاص یافت **شعر** شعلة نا نحنیا شد بر آن نور کران • بر تو از مطلع انوار تجلی آید • کی رسد دست سموم
زخزان شاخی را • کز شرف در کنف سایه طوبی آید **حکایت** امیر شیخ علی کفت که پدر من مسعود را که حمله
خواص پادشاه ابو سعید بود بعلت تراه تا اسد کمار اکابر ومحکام کشتاسفی بود تعصب قوی بود وا
بدست بدیم کرفتار دست جاجی شمس الدین رحمة الله علیه پیش پدر رفت در باب خلاص او شفاعت کرد
شد پدیم را با او معرفتی نبود وا ورا نمیشناخت چون بنشست پدرم بر سید که کیست فرزند شیخ را اهل
بدو اعراض کرد وکفت بحیر کار کشتی بفریاد ده کفت شفاعت اسد امن ام بد هم شفاعت قبول نکرد وبخشونت
جواب باز داد **شعر** کل امری یشهد فعله • ما یفعل المرء فهو اهله • وکل انسان کتجوهر • یخبر عن جوهر فعله
خاجی شمس الدین رحمة الله علیه کفت خدا او بر هاند وبخواست وبرفت واسد بدست ماکلان بدیم محبوس
بود وپیش او را با احتیاط هرچه تمامتر نکاه میداشتند جمات باهلیش در زنجیر کرده بود دیری وباز تا پای
دیکری بر کاب اسب برون سکیستندی وشب او را در میان جمعی میتا انداختی وایشان کرد بر کرد وی منشستندی
وتا بروز چراغ میسوختی ونمیخفتندی واو را نکاه میداشتندی تا روزی او را در حبس باز شدند
زنجیرها وآلات قید او همه ای افتاده از کیفیت خلاص متحیر ومتعجب شدند که با وجود غایت احتیاط چکونه
مستخلص شد وهیچ کونه حال معلوم نتوانستند کردن ودرین حال الحرا انکه بسر کا عزت کل فاتح
همه سرکردان شدند ناکاه کسی بر در ما آمد ودست بر در بزد بدیم کفت کو بیا با من بی وقت

جبرکس

باشد و توهمی عظیم بر وی غالب شد که سخت بیکاه بود وترسید که خادثه واقع شده باشد تب اجل
اجج النار او چون احتیاط کردیم اسد بود که تنها آمده بود وچند هزار دینار بر دوش خود کرفته بود وبیامده
وعجز بشر آورده وعهید ملاطفتی کرد که آن تعصب از میان مرتفع شود وآن تعصب را نمیان برخاست وآن عداوت
بمحبت وآن معادات بموالات مبدل شد **شعر** ولا تکن فی حب الاخلاء مفرطا • وان انت ابغضت
الجمیل فاجمل • فانک لا تدری متی انت مبغض • صدیقک او تهوی بغیضک فاعقل • انکاه پدر
کفت در کیفیت خلاص تو مرد سخت متعجب از حال از حال امسا باید کردن اسد کفت چون بخدمت خاجی شمس
الدین رحمة الله علیه شفاعت کرد موثر نشد من در آن حضرت متفکر بودم **شعر** اذا ابلغ المکروه اقصی
حدوده • اتاک غیاث الله من حیث لا تدری • تا شبی نکاه کردم خاجی شمس الدین را دیدم رحمة الله علیه
واندو بایستاد واشارت کرد که بیا کفتم چون با این زنجیر مسلسل است چکونه آیم فرمود باز بیست با
چون برخواستم دیدم که زنجیر ورکاب از پایم جدا شده است کفتم چون اینهمرا انکاه میدارند چون توانم آمد
باز فرمود بیا وغم مخور روان شدم واز آن موکلان هیچ کس را خبر نبود پیش خاجی شمس الدین رحمة الله علیه
رفتم فرمود بخانه میخواهی بروی کفتم بخانه خود وخانه مسافتی در میان بود دست من بکرفت وپای در
نهاد ومن در اثر او نکاه کردم خود در خانه خود دیدم وقد اختبرنی اذا اخرجنی التحن ومرا آنجا در
فرستاد واو روان شد وبوقت **شعر** هر کرد دست بدامان چنین همت محض • از عذاب دو جهان دید و
یافت خلاص • والله بدل او عشق چنین را سبیلیست • دلش از بند همه جهان یافت خلاص **حکایت**
ادام الله برکته کفت نوبتی هاشم را که از امرای کشتاسفی بود وددیر جو با ایشان صحبت بود و نشسته بود
سلطان که در کشتاسفی امیر بود حرب کرد وتعصب قوی بود وازجو با ایشان لشکر عظیم با شیخون برکرم کوه
برد که سلطان در آنجا میبود تا او را بکیرد وسلطان از طرفی دیکر بیرون رفت **شعر** درشتیغ کوه
لبان شهاب • تیغ آتش نمای رخشان بود **بیت** هاشم را توهم آمد که سلطان در خانه خاجی شمس الدین
رحمة الله علیه آمده وفرزند طفل او شیخ زاده معین الدین را بکرفتند وجامها بیرون کردند وبیرون برد
او را برهنه بماند معین الدین پیش پدر رحمة الله علیه آمد وشکایت کرد وکر ولا لای مرا زدند وجامها
مرا ببردند خاجی شمس الدین رحمة الله علیه فرمود با غم مبیس که ایشان را زدند خدا ایشان را بزند **شعر**
ازال الله دولتهم سریعا • فقد ثقلت علی کتف الزمان • وچون هاشم را معلوم شد که سلطان
آنجا نیست حالی از آنجا باز کردید وبدو نا ونشست وروان شد چون بمقدار دو فرسنکی برفت ناکاه
سلطان از طرفی دیکر با لشکری محکم در رسید وحرب در پیوست **شعر** آتش سنان بر آن خون رود
آب • چمن ز نکار کون بجد بکلکون کرفت • هاشم را بکرفتند وبکشتند وسر او را با ودرا
وآن نوکران که معین الدین ولالای او را بجا آنیکه بوده بودند تمامت بکشتند وسرهای ایشان را بر کنار
نا ویستند وبار کوبیدند ونزدیک خانه خاجی شمس الدین رحمة الله علیه وآن سرها از آن نا ودرا ونجه
میرفشد **شعر** فلولا اتی افلاک السموات اضمرت • خلاقک لا نفادت من الجو فی الترب

حکایت ادام الله برکته گفت شبی نیم‌شب در خدمت خواجه شمس الدین رحمة الله علیه
در گرمکون نشسته بودیم و حلوی بطول المجالس و شب بیگاه کردید چنانک من از بسیار نشستن خسته
شدم با خود در دل خود گفتم حالا برخیزد که من خسته شدم علی الفور فرمود بلی بسیار نشستیم و خسته
شدی برخواست و در خانه رفت شعر بانعکاس بر تو آیینه دلهای پاک • روی دنیا راست نور پنهان عالم
روشنست حکایت خواجه محمد شاه ایلمکوی گفت در خدمت خواجه شمس الدین رحمة الله علیه جمعی نشسته
بودیم شخصی گلستان نام انجا نشسته بود مکرر از وی خنده می‌آمد خواجه شمس الدین رحمة الله علیه پرسید که او
چه کس است گفتند او را گلستان گویند گفت نه او گلستان نیست او گورستانست چه جای خنده است
در بنجا سخن خدا و رسول میرود او چه دیگر خنده ید اتفاقا در ان ترکی ابرهیم نامی بود دعوی یقت
آغاز کرد از دست او برعطار کریخت وانجا برد و اهل و عیالش تمام بمردند و خانه و آثار زبر غالب من
حاکر الملوک بغیر ادب فقد وقع فی العطب شعر دل جو بیم ان ادب ادنی بی زد • بشراو ترک
ادب جان بخطر اندازد • ناوک دل زنهانی جو کند قصد بجان • جان مسکین چه کند کر نه سپر اندازد
ومنهم الظریف المنور و العفیف المطهر دری سماء الولایة و درع دماء
الهدایة مقتبس انوارها ینشق الظلام و مظهر انواع بها یستسقی الغمام نور الدوحة الصفویة
و نور الملة المصطفویة سالک مسالک سلطان المشایخ و العارفین خواجه محیی الملة والدین روح الله روحه
شعر کرو تتابع کابر اعن کابر کالرمح انبوبا علی انبوب • و نلا النجم الزهر من اسلافه
کالغیث شوبوبا علی شوبوب حکایت مولانا فقیه علی کرم روی گفت با بدم مولانا تاج الدین
حسن و برادرم مولانا موسی رحمهما الله بوقتی که مرحوم سعید خواجه محیی الدین نور الله مضجعه و عطر
نفسه بجوار رحمت رسیده بود فقدنا المانم واعتمم بالعلی • کذاک لسوق البدر بعد تمام •
بحضرت شیخ قدس الله سره بعزا پرسی شیخ قدس سره اشارت فرمود تا خلوت ما هر سه پیش مرقد منور
خواجه محیی الدین رحمة الله علیه معین کردند و ما انجا نزول کردیم شعر اتیناک عن فی الذنوب
وکلنا • ضیوف فلا الاضیاف تستوجب القری • در شب اول شیخ قدس سره فرمود که فرزند
محیی الدین را دیدم حاضر دانستم از تو رسید و سر باسمان بر داشته و از حق تعالی درخواستی میکرد
پرسیدم عزیز تا چه میکنی و از حق تعالی چه میخواهی گفت با مهمانان خود را از حق تعالی درمیخواهم
شعر فانت الندی و ابن الندی و اخو الندی • حلیف الندی ما للندی عنک مذهب
ومنهم اخو الشیخ من ابویه وصنوه من طرفیه فانی الاب و الام و صاحب الکشف و القدم
المجرد الفرید المتوحد الوحید صلاح الدین رشید • نفح الله نفسه و طیب رمسه شعر
نعم الاله علی العباد کثیرة • واجلهن نجابة الاخوان • جماعت اهل و عیال الدادت
افتراق بدو وی نهاده بود فمجرد وا بطرق یمن رفته و غلبه و دبدبه قوی بر بیت و ارشاد
بنیاد کرده و در تمام بیرازدحام عظیم یافته و بتقدیم لشام رفتی از عزیمت و طالبان مشغول

میشد

میشدی و بعد از شیخ قدس سره از اقارب و خادم و عیال واولاد او کسی دیگر او را نبی بدا ما مایحج نماز
بتقدیم نیامدی و با شیخ قدس سره یکبار ادا کردی و بر فتی و بعد از شیخ قدس سره کسی بر حال او واقف نبودی
شعر ما شد جهان کسی قدمی بعد نهان • کان سیر قدم ندید جز دیده جان حکایت مولانا جمال
الدین نعمان اصفهانی رحمة الله علیه گفت چون در حضرت شیخ قدس سره نماز گذاردمی در موقف جمال الساکن
در صف دوم که روبروی محاذی پشت مبارک شیخ میبودی و هر نوبتیکه در نماز بودمی شخصی را میدیدم
سپید محاسن بلند بالا که در پهلوی شیخ قدس سره نماز میگذارد و چون سلام دست چپ باز دادمی او را
ندیدمی و مدتی دراز در بن بیان بودم که دامن وی بگیرم چون از نماز فارغ میشدم و بر امید بیم غایت
صورتحال با شیخ قدس سره بگفتم فرمود بلی برادرم صلاح الدین رشید است که هر نماز بتقدیم میاید و باز
نماز بگذارد و باز بتقدیم برود شعر اخوان صدق لو یفرق بینهم • فی الحشر فرطهم تمنیا الف •
و احوال او از ابتدا تا انتها بشرح و بسط در فصل هفتم از باب اول مسطورست ومنهم
صاحب المقامات العالیة و الکرامات العلیة صنو الشیخ و اخوه من ابویه و قبول القلوب لدیه
خواجه فخر الدین یوسف برد الله مضجعه و نور مهبعه شعر فلا خفت الا له یکم مثلا یحکی و لا
ساقها الا الیکم حداتها حکایت ادام الله برکته گفت عم محترم من خواجه فخر الدین یوسف رحمة الله علیه
برادر شیخ قدس سره بعد از ... مدتی حکومت کرده بود و از انجا بار دنیل آمد احوال و اوضاع شیخ
قدس سره و طالبان کم بدو رآخت ایشان دید تعجب میکرد اما اعتقادی نمی آورد و ...
وگاه بودی که بر بعضی اصحاب بی ذوق و شوق تحکم نمودی و اعتقاد ترک نمودی شعر دلی باید
جو صبح از صدق روشن • کسی کو آن ندارد آن ندارد • جون این معنی از و مکرر شد و بسمع مبارک
شیخ قدس سره این معنی برسید از سر غیرت فرمود او را بیاست و نمی بیند ... دقایق عنایتی
بجشم او فرو آمد و تا آخر عمر او بر نخواست لیکن بجاذبه توفیق ... در ...
و سلسله طالبان کشیده و توبه کرد و بکار مشغول شد و کارش عالی و مرتبه معامله‌اش قوی ...
شعر ... عالم قدسی ...
واز سر ... در مقامات عالی میکرد و صاحب کشف کشت چنانک ... رحمه الله
مدتی امامت شیخ قدس الله سره میکرد روزی خواجه فخر الدین یوسف بوی گفت در نماز جیه فکر مشغول
بودی که شیطانرا دیدم که در نماز تو ... میکرد او چون این سخن بشنید گفت ... بیند
شیخ حکونه بیند ... شعر ...
... خواجه فخر الدین رحمة الله ... قوی در خلوت مشغول میبود تا روزی که
بیست و ششم ماه رمضان بود و شب قدر در خلوت نشسته بود نماز پیشین بجماعت بگذارد و در حجره
کرد بر ... زاویه ... میکند بایستاد و در وی با جماعت کرد و گفت
انشد هلالک ما بیان عشق خواهد بود • کجاست یار که یا ما سر سفر دارد •

ملك السادات سيد امير احمد بود زين الدين انجيرونی ذاو بر در گوشه استاده بود در جواب گفت من
پس خواجه فخر الدين يوسف رحمه الله ازانجا در خلوت خود رفت و دو بيت **شعر** ازدر عشق قدم
در حرم وصل نهاد • ره جان تا لب از پرده جانان بکشاد • وغا از عصر و مغرب بيرون نيامد حضرت شيخ
قدس سره رسانيدند که خواجه فخر الدين يوسف در خلوتست وغا از عصر و مغرب بيرون نيامد و احوال
معلوم نيست و دست بر در ميزنند جواب نميدهد و در نميکشايد شيخ قدس سره فرمود که در خلوت بر کنند
بر کندند و احوال معلوم کنند در خلوت بر کندند دیدند که پای در دامن کشیده و مراقب نشسته و جان بالتسليم
کرده **شعر** عاشقان جان و جهان چون بوصالت بدهند • کی ببوی هوست هر دو جهان نستانند
چون شب وصل تو در خلوت جان دست دهد • در قدم کام خیالت دل و جان افشانند • و برابر دا شتند
و بخانه بردند و طبيب توهم بعض وردم اطبا را جمع کردند چون اطبا انگشت بر نبض وی نهادند هيچ اثر
شريان و ديگر حرکتی محسوس نشد ندکه در محل پيدا بود گفتند مرده است شيخ قدس الله سره از خلوت بيرون آمد
و بر بالين وی رفت چون آن سخن از اطبا بشنيد گفت مرده است همرا گفت حال ياعرض سكته ميگشتها باشد
بر ايشان نزد که خاموش باشيد که مرگ نيك دلان چنين باشد و اين حرکت از همه جهان دل نيك او رسيده بجا
رسيده است **شعر** هر دلی که آب حيات خورد دارين نشان زندگی • تا ان باشد جان او را دم بدم آب حيات
انگاه فرمود تا بتجهيزش مشغول شدند و چون مغتسلش نهادند از دل او حرکتی سيدی ... کرضربان و
مجوات کرملان او دیر حرکت کرد دعنا الدست از غسل او باز کشيد شيخ قدس سره فرمود نگاه باشد که
مرگ عاشقان چنين باشد پس تجهيزش کردند و بمرقد منورش بسپردند **شعر** عاشقان در عرش خود
زنده کيميا باشند • عاشقان ان است مردن که ان حيات ديگر است • غير ازين جان دادن و موت و حيات و جسم
و جان ما وراى جليها اينا و اصفاتی ديگر است **و منهم** المرتفی الکامل السنی العامل الشيخ
کرمه الله و حقيق حرمه الله صاحب الکرامات فی الاخر و الاول خواجه افضل المراوی رحمة الله عليه رحمة
کاملة **شعر** انکه برعنوان عزت هست نامش جای دار • وانکه بر مرقی دبستان بود در دين بای دار •
حکايت خواجه نظام الدين عبد الملك مراوی گفت نوبتی شيخ زاهد قدس الله روحه و شيخ صفی الدين
قدس سره و خواجه افضل رحمة الله عليه هر سه در بيشه گيلان ميرفتند و شيخ زاهد قدس سره هم سوار بود و
هر دو پياده در رکاب او و خواجه افضل اين گونه صد و ريحان شان بود و هنوز موی روی نارست وقت نماز
در آمد شيخ زاهد قدس سره ... از اسب فرود آمد و فرمود صفی اسب من نگاه دار تا نماز بگذاريم شيخ صفی الدين
قدس سره اسب بگرفت چون شيخ زاهد قدس سره فرض بگذارد شيخ صفی الدين اسب بخواجه افضل داد تا شيخ را
اقتدا کرد خواجه افضل نيز با خود گفت من نيز بموضع در ... شيخ زاهد اقتدا کنم و اسب بدست شيخ باز سپرد و
اقتدا کرد و نزدی پا مدو اسب ... چون فارغ شدند شيخ زاهد قدس سره گفت صفی اسب کو شيخ صفی
الدين قدس سره گفت افضل اسب کو گفت بدرخت بستم دنديدند شيخ زاهد قدس سره فرمود که خواجه
افضل نيز اسب بندين نروند نماز قطع نکردی خواجه افضل گفت بلی ای شيخ نماز قطع نکردم شيخ زاهد گفت ...

خواجه افضل زهی خواجه افضل این لقب خواجگی از آن زمان مقرر شد بر وی **شعر** فنحن الموالی فی
القبايل کلها • ولی برتبع ليلی نحن بعض عبيدها • ناگاه دزدی داد بين که هم آمد و گفت در کردن انداخته
واسب که می آورد چون نزد شيخ رسيد در پای خواجه افضل افتاد گفت شيخ آن است که خواجه افضل خودرا دور
ميکشيد در گفت بلی سيد انم که شيخ آنست اما اين کوجب بر راه بر من بگرفت و مجال بر فتنم نماند ساعتی
در پا پيش من می آورد و ساعتی آتش و ساعتی شمشير و مرا مجال اعنان نبود و راهها بر من بسته شد بضرورت
باز آمدم و اسب باز آوردم **شعر** چون آينه پاك نخوريشتن باشد • نوری فی دل آينه هم نور تو بايد
حکايت خواجه عبد الملك گفت از اسمعيل اوجانی شنيدم که نوبتی در خانه خواجه افضل رحمة الله
عليه ضيق موت بود و خرج ايزد که گفتم خواجه چون از شما دعا مستجابست چرا التماس در نمی خواهی تا شما را
وسعت حالی معيشت باشد خواجه افضل رحمة الله عليه چون اين بشنيد گفت مشکله بيا يعنی بيد دست و پا
اسمعيل فالح گونه بود و مراد دختار خاطر بود و دلو در چاه کذاشت چون بر کشيد نظر کردم همه تا مست پر
از در مرواريد و سيد جواهر بود باز گفت مشکله بيا و بين و بهر دو گفت ان دلو بر داشتم و نمودم باز
مجموع باد بچاه ريخت و گفت مطلع انظر يا ابن بيننا انجو تعالی چيزی ديگر نخواهيم **شعر** هر کرا روی صفا باشد ازان
معنی بود • التفات کی برتب صورت دنيا بود • نان نه که بتجرد نيست بر هر دو کون • تا نگاه روشن
باخوش مرحل بود **حکايت** خواجه شرف الدين مراوی گفت نوبتی خواجه افضل رحمة الله عليه بيشتر در ديه
احمد آباد ولايت مراو با جمعی ميرفت جماعت مردم می آمدند و زيارت ميکردند شخصی بر پهلو خفته بود
و در پيش نيامد مغز بار تو فسلامی مکرد خواجه افضل با وی نظر کرد در ان حال و گفت او راست است
در حال بعض پيدا شد بگرفت و تا مدت سی سال دیگر بعد از ان در دنيا بود هر روز ... ترتيب ميگرفت
و از ان خالی نبود تا باخرت رسيد **شعر** از سيد عقل نشايد مر کرانه بود نجهل • با چنين کردن چنين
کشان عرب و انما لمن ندی • تا زاسيب سموم باد اتش باش فهر • انجهان نه آب بود خان ناپايند
و منهم الکامل المتيقن الواصل المتعين صاحب القرآن فی مغامر و قرين و قافی
الاقران بهيجان قلبه و غليان صدره جالس مسند التمکين پير عز الدين لجله الله محل عواليه و اسکنه
بحبوحه جنانه **شعر** له القدح المعلی فی المعالی • اذا ازدحم الکرام علی القداح • جوش
و طارطار سینه طيبا و از مشاهير کرامات و اصحه اوست که صفه صف لطاف مرده شنيده
و ازان طار طار سینه او حق حق صريح شنيدندی **شعر** دل آن سینه چون اسرار بيرون تو
ميگفت • مظهر آيت حق بود ازان حق ميگفت **حکايت** خواجه عبد الله گفت والدمن پير عز الدين
رحمة الله عليه در هما شهر موقان بود بر سر تخته چوبين نشسته که از ان بابان ايشان کم کوشند جمعی
مردم در پيش او بودند تخته نشسته کوزه آب خواست چون آب بجوردند و کوزه از دست نهاد حالی که کوزه
از ان تخته فرو افتاد مهتر بحيا ار آن محمود آبادی نشسته بود به پير عز الدين گفت من امتحانی ميکنم با
شيخ صفی الدين قدس الله سره اگر آن کوزه نشکسته باشد شيخ صفی الدين بحق باشد پير عز الدين ...

گفت بروید کوزه بالا آرید که شیخ صفی الدین شیخ محق است و کوزه اشکسته است چون کوزه بالا آوردند درست بود هیچ شکستگی نداشت محمد بخیار آن گفت صدق قضا معلوم شد که شیخ صفی الدین شیخ محق است

شعر

ما بر آن عهد درستیم که در روز الست • جان ما در عدم آباد وجود ما ایست • دل در سر آن عهد دین مرکز خاک • بابسر موی از آن رشته خاکم نشکست •

بیر عز الدین رحمة الله علیه گفت کوزه خود درست است اما وای بر صاحب کوزه دین کوزه درست آمد اما شیخ خالی فرمود که عز الدین این نخشه سرتو خواهد فرو کمد دنیا این بگفت و جماعت را گفت بو چیز بیدین برید و بید که شیخ اشارت چنین فرمود که شما آن انجا فرود روید و من اینجا نخسپیم محمد بخیار آن گفت چه لازم است خود را در معرض تلف نهادن که شیخ دانست گفته است بر خیزد و از اینجا بیرون آئی تا اگر فرو آید بتو نرسد پیر عز الدین گفت از فرمان استاد که موافق خواست حق نباشد گذشتن دلیل بطالت باشد شما بیرون روید من نشینم الحکم لله حیث حنبا ندنیا لغه کردند فایده نداشت و جواب میداد که شیخ فرمود قضا نتوان دراء استعاذ قضای خدای تعالی بتو اکر نخسپی

شعر

تمنیت ان تحی حیوة شهیة • وان لا تری طول الزمان بلا بلا • فهیهات هذا الدهر سجن وقلما • یمر علی المسجون یوم بلا بلا •

چون جماعت جان نیدید ندنیا جاره همه فرود رفتند و پیر عز الدین بر انجا بماند چون یک ساعت بر آمد طراق طراقی در دان نخسپیده افتاد و تمامت سقف طارم فرو ریخت و بیر عز الدین در زیر خاک و چوب بماند فرو رفت و جماعت بدوید ند و او را از میان آن بصاحت بیرون کشیدند هیچ آسیب نرسیده و سالم شده و کوفته و خسته و سه شبانروز از درد سینه بفریاد بود و دوانخور دیر فرمت قبا بجود می آمد بحالتی که مردم قطع امید کردند احسب الناس ان یترکوا ان یقولوا امنا وهم لا یفتنون بعد از آن شیخ اقدس سره در واقعه دید و فرمود بیر عز الدین در زحمتی گفت بلی

شعر

صد وهجر وجفا ورسم دار قد عفا • لم یبق لا النفس لو لا التمنی لا انطفا •

گفت تشویش محور چند آمد که کند و صحت فرستادم اما سبب صحت آنست که خاکستر گرم بر انجا نشیند کرد دی سینه بسر وز همچنان خاکستر گرم بسینه صحت کلی شد چنانکه هیچ المی نماند

شعر

وکوید الحبیب سقیت سما • لکان السم من یدی یطیب •

بعد از آن چون بار دیگر آمد و بحضرت شیخ قدس سره رسید بیشتر از آنکه او سخن گوید شیخ قدس سره فرمود عز الدین در راه امتحان اهل الاشد مردمی باید که ثابت قدم باشد لیبلوکم ایکم احسن عملا اینک کردی که قضا نکر بخسپی که کسی از قضا شو اندکر نخسپی و آن خاکستر سنک بود و رحمت نابکردی

شعر

فلا تظلم من حبیبک ان جفا • الا انما ظلم الحبیب من العدل • فلم تجن ودا ام عیناک شوکه • ولم تجن شهدا لم یصبک اذی النحل

حکایت

خواجه عبد الله گفت نوبتی غریبی کلاه دوز اردبیل بعرفتی کردیم بیر عز الدین را رحمة الله علیه نخلز بود چون سفره بیش آورد بیر عز الدین دست بیکرد سفره او نکرد غریب از این معنی درد حست اما ر و مبالغه میکرد که دست در از کند و بیر عز الدین نمیکرد و عاقبت چون مبالغه بغایت انجامید دست غریب بگرفت و بر از طعام نهاد و دست او فرو گرفت چنانکه تا او از طعام بوشید پس گفت بر خیز و بیرون رو و بین که در بنجاسب بیرون رفت و در

بگشاد

بگشاد و نظر کرد دید که مستش تمام بر خون است باز آمد و در دست و پای بیر عز الدین افتاد و عذر خواست پس گفت خرج بهای این طعام از بهای کلاهی کرده ام که بعوانی فروخته بودم

شعر

آن دلی کو احتما اندر ریاضت خانه کرد • از همه چیزی طیش در حمایت آورد • که مذاق نفش خواهد زهر قهری بعد او • لطف الحامیش تریاک عنایت آورد

حکایت

جلیس المشایخ خواجه عماد الدین روایت کرد از بیر بهاء الدین صابون فروش که او گفت نوبتی بیر عز الدین رحمة الله بطلب کسی فرستاد مصحفا و آید انکس اجابت نکرد و گفت عذری دارم و قد تواق فی بعض الامانی الفقد چون این سخن بیر عز الدین بسید گراه کس گفت عذری دارم گفت ای چه او را عذر هست در حال او را عذر زیان سیلا شد چنانکه بیر بهاء الدین گفت من جا مر او را دیدم که خون عذر گشته

شعر

بیش شیر اندم زدن خر گوشی نزدن • از چنین نوماده ان آتارش کشند • مرد باید بود با مردان کار • ورنه زین سان زنان بیوه رش کشند

حکایت

بیر فضل الله گفت من در اردبیل بودم و بیر عز الدین رحمة الله علیه در ملازمت بود شبی نزدیک صبح لقا و حمام افتاد چون در مسلح حمام رفتم از حمامی در آمد و حالی داشت چون نظر من در وی آمد و شب بود و حمام خالی بود گفتم تو نیز از کی گفت شاید من در حمام رفتم واو در عقب من در آمد و بکنار حوض نشست من دست در آنکردم که بر وی ریزم ناگاه بلند طبانچه بر روی من آمد و بیفتادم و خون از دهان و گوش و بینی من روان شد و بیخود شدم و بیفتادم در این بیخودی بیر عز الدین را دیدم که بر سر وی بطریق قضا آب از دهان ریخت و سر من کرد و کار او بر آن نشاند تا اثر بشود از میان آمیخته و کاردی در دست مرا بگرفت و مجموع اعضای من از هم بکرد چنانکه چنان از خود را تصور کرده ام چون وقت صبح شد مردم در حمام آمدند و مرا در خون افتاده دیدند تن برسید کفشند که یار و حمام گشته اند من از آواز ایشان و آواز در حمام که بگشادند با خود آمدم و ساعت از حمام بیرون آمدم و بهما شهر روان شدم چون بخار رسیدم خبر بیر عز الدین بود ذکر فضل الله از اردبیل آمده بیر عز الدین گفت او را بار بیست و محا الزم دهید که در آن سبب شبانروز تمام بار ندادند و من در پیر در مجاور نشستم و همه شب احیا میکردم و شب سیم در دل با خود گفتم اگر شیخ زاهد و شیخ صفی الدین قدس الله سرهما قریب بودندی با شیخ بیر عز الدین مرا بخوانند و ببخشد دران نماز یکی بیامد و مرا پیش بیر عز الدین خواند بیر گفت کن بر شیخ که گردی شیخ زاهد و شیخ صفی الدین را شفیع میآری و در من استکباری که دست طریقت شیخ صفی الدین بجای پیر سیدی بدر رفتم و در افتادم و اعمال و احوال خود را بدو دیدم بیادی

شعر

لهونا عن الاعمال حتی تتابعت • لها من ذنوب بعدهن ذنوب • فیالیت ان الله یغفر ما مضی • ویاذن فی توبتنا فتتوب •

حکایت

بیر فضل الله گفت در همان شهر بخدمت بیر عز الدین رحمة الله علیه بودم از انجا عزم قراباغ کردم بیر عز الدین گفت بقراباغ مرو نشنیدم برفتم در راه تب بگرفت مع هذا بقراباغ رفتم و مهم که داشتم نساختم و در و قالب من کبکبی بخر بیدم و در میان بستم و عزیمت همان شهر کردم بیامدم عرابه در یعار نصالحین برسیدم که بهمان شهر میروی گفت بلی گفتم مرا الخود بیر گفت بر نشین چون بر نشستم عرابچی دست در میان من کرد تا مرا بر نشاند دست بر آن قالبها افتاد بدانست که

سبکه زراست که بدو میان دارم مرا بر عرابه نشاندند و روان شد و مرا از راه بکردانید بقصد من و طمع
سبکتو و من در تب عظیم بودم و از غایت صعوبت تب بیخود شده بودم ناکاه شیخ عز الدین را
دیدم رحمه الله که گفت فضل حاضر باش که عرابه‌جی قصد تو کرده میداند که آن قالیها بجز سبکه زرست تو و در تر
با او بیما نابر هم گفتم که تو این سخن بدان سبب میگویی که من سخن تو نشنیدم و بقرابالغ آمدم تا سبکه را و
و من جواب میدادم که بعد از آن سه بار گفت خانه خراب در یاب که عرابه‌جی ترا خواهد کشتن چشم باز کردم و
نگاه کردم دیدم عرابه‌جی را کاردی در دست و قصد کشتن من کرد من از بیم جان نعره کردم و آن قالیها
بیرون آوردم و بعرابه‌جی گفتم این را نگاه دار چون دید که قالیها بیخ است نه سبکه زر مرا از عرابه فرود
انداخت و چوب بر کشید و مرا بسیار بزد و در آن صحرا رها کرد و برفت من بعد از مشقت و زحمت بسیار
بهما شهر آمدم حالی که شیخ عز الدین را نظر بر من آمد بخندید و گفت من ترا نگفتم که بقرابالغ مرو نشنیدی
تا دیدی آنچه دیدی که بیان لطف دیگر همت شیخ بفریاد تو نمی‌رسید عرابه‌جی ترا میکشت شعر زهی در مکرمت و همان
ساطع دلیل حق از تو برهان قاطع • که وقف است بر مرتبت باد • کند اندستگیری خستر باد حکایت هم شیخ
فضل الله گفت در همان شهر شخصی قوجی از برای شیخ عز الدین رحمة الله علیه آورد و فربه بود در باغ
ببندید بردم و در باغ جستم و شب با جیا بودیم و شیخ عز الدین با خود افتاده بود شنیدیم که میگفت قوج بزن
باری دیگر همچنان گفت سیم بار گفت ای قوج چنانش بزن که برنخیزد چون تره باید و دستم را گفت برو آنجا که قوج
یکی آمده بود که بدزدد قوج را اشارت کردیم که بزن قوج آهسته زد دوم بار همچنان و در دهم قوج سیم بار گفتم
چنانش بزن که برنخیزد اکنون چنانش زده است که خود افتاده است برو و سلامش کن تا با خود آید و آن قوج بو
ده که پاس خطاب با عتاب رفت که از برای قوج آدمی میکشی برفتم دیدیم که یکی آنجا افتاده است و بیخود رفته دست
بدان شخص نهادم با خود آمد چون عذر این بد بر خواست و بگریخت من پیش شیخ عز الدین آمدم گفت چه کردی گفتم
بخود آمد و بگریخت گفت برو و او را بجو و قوج را تسلیم او کن گفتم کجا باشد گفت بفلان خانه خمار چون نگاه
کنی او را بدان آنجا رفتم او را آنجا یافتم و بیرون بردم و بموجب اشارت قوج را تسلیم وی کردم شعر
هر که را الله مدح معنی کشته راه باز نمود • تضمنا راهم کسترهم قد نهاد بر پیشان دهد حکایت هم شیخ فضل الله
گفت که من و شیخ محمد که خدمت شیخ عز الدین رحمه الله کردی بحضرت شیخ عز الدین در همان شهر نشسته بودیم
ناکاه شیخ عز الدین نعره بزد و از جای خود برجست و دوان دوان شد پای برهنه گفت کفش پای من را بکفش
برداشتیم و در عقب او میدویدیم از پیشه همان شهر بگذشتیم و قریب یک فرسنگ دویدیم برفتیم دیدیم در آن دشت
آمده بود در آن ترکی چند را دیدیم که عورتی را اکر در همان شهر از مستوران بود ربوده بودند و در آنجا برده
کریبان وی کابید کنند حالی که مشغول خواست شدن بمال الجار رسیدیم شیخ عز الدین نعره زد گفت برو و او را از
آن ترکان بستان برفتم و او را از دست آن ترکان بستدم و میزری بر سر وی دادم و بیاوردم آنگه شیخ عز الدین
با آن عورت گفت هان بحمد الله حاضر شو و بیرا این حاضر اند با من و نیز آن خاتر خود بفرستاد و شیخ عز الدین بجای خود
آمد شعر چون حجاب از چشم دل مکشوف شد • در تفرج کاه معروف شد • پرده‌ها برخیزد و او بیند

بکشت

بوشقه و بود داروان هرکرده‌ها حکایت شیخ بدر الدین نساج گفت روزی جماعتی نکو منظر و پیر تحت
شیخ عز الدین رحمه الله رسیدند شیخ عز الدین دست کرد و از زیر قالی که بر آنجا نشسته بود مشتی خاک بر داشت
و بمن داد و گفت برو و ترتیب بیاب جهت مهمانان نان بکن چون بیرون آمدم گفتم خاک را کجا برم باز گفتم که خالی نمی
نباشد در میزر بستم و با خود گفتم که من زر خود دارم خرج کنم آنکه عوض از شیخ عز الدین بستانم چون نزد بازار
رفتم گفتم ملاحظه بکنم که حال چیست چون میزر بکشادم آن خاک زر شده بود و سکه نان داشت آنچه مهمانان را
بود خرج کردم زر دهم و بسیار باقی بود قصد کردم که دیگر خرج کنم اول از شیخ عز الدین شنیدم که گفت اصحاب اسراف مکن
بس باشد از بازار باز آمدم و مهمانان را سفره کشیدم و مهمانان برفتند شیخ عز الدین گفت آن زر بقیه را باید
خرج کردن تصرف باسراف نباید کردن و من از برای بانک بر تو زدم و منع کردم اکنون باقی حیث الخیر بازی
بوی عود دم گفت برو آن نان تو باشد و شیخ بدر الدین از آنجا داشته بود تا حین حیات خود نکفن و تجهیز
شیخ بدر الدین از آن کردند شعر هر کسی کو خاک تیره را برین در میکند • دیده‌های خاک را اکسیر زر میکند •
وانکسی کو سر برین خاک در عزت نهاد • خاک پای خویشتن بر کوهین افسر میکند حکایت نوبتی شیخ بهاء الدین صابونی
فروش از برای شیخ عز الدین رحمة الله علیه دعوتی کرد و جماعت اش و سماع آغاز کردند و عیال آن ترتیب آتش و طعام
مشغول بود در خاطر بگذرانید که شیخ عز الدین آمده است و سماع میکنند و ما را آن حیث میرسد که ترتیب میباید
کردن این چه دعوتی باشد و دیگ بد بیک کبر کرفته بود و در شور میبافتاد از دستش در شور افتاد و بر آتش بخت و
از آتش بخاری الهب این بر آمد و دستهای وی از فوق الکتف بسوخت و مهرا شد و پوست دستهایش فرو افتاد
و گوشت سرخ بماند چنانکه شیخ بهاء الدین آن پوست بباد داشتن و در گورستان دفن کردن شعر هر که با ابرار
حیوان میساخت • از چنین آتش حرمان بسوخت • شیخ بهاء الدین چون آن حال دید عظیم پریشان شد بهر نوع که بود
ترتیب بکرد چون سفره در آورد شیخ عز الدین وی را پیش خود خواند گفت شیخ بهاء الدین ملولی شیخ بهاء الدین
گفت ملالتی هست شیخ عز الدین گفت اهل خانه تو دران ساعت که دیک در شور مینهاد در خود بود تو لیکن از ما فکرهای
ناصواب کرد لاجرم هر دو دستش سوخته شد چون دعوت تمام و خانه خالی شد شیخ بهاء الدین دستهای زن خالی
دید که هیچ پوست نمانده و امکان دارو و مرهم نهادن نیز نبود ناچار چون شیخ بالای وجه وی بیابون بیرون فرقه
و چادری بر سر آن بکشید و ده روز در خانه زحمتی بود که در عبارت نیاید تا شبی اصحاب شیخ عز الدین حرمش
احیا میکردند و ذکر میگفتند اما ذکر آنجا نمیگفتند که ذوقی پیدا شود شیخ عز الدین بیدار گفت
کرد که خوش نمیگویند شیخ یعقوب بقاع که از جمله اصحاب او بود برخواست و گفت شیخ بهاء الدین آنجا نیست که
بمصیبت زن مشغول است کسی نیست که ذکر خوش بگوید شیخ عز الدین گفت بلی بیا دی زن مشغول است شیخ یعقوب
در ساعت برخاست و دستار بر زمین نهاد و با عذار گفت شیخ بهاء الدین و در نیکو شد او را ببخش و دعا کن
که پوست زنش خوش شود شیخ عز الدین رحمه الله گفت ولایت شیخ صفی الدین از آن برتر است که از بهر یعقوب
گفت اکنون چنان می باید که نشان زحمتش نباشد گفت از ولایت شیخ صفی الدین نشان زحمت هیچ نباشد چون بامداد
شد شیخ بهاء الدین پیش زن رفت تا احوال او بیاید دید که در خواب است بیدارش کرد دست را بجنبانید گفت عزا

سبل اکر دی که پیر عز الدین یاد یم که بیامد و باد بر دست من انداخت در ساعت خوش شد و اکنون خوش است
بر دست نه نگاه کردم نه زخم بود و نه نشان مجموع خوش شده بود پس بهاء الدین از این شادی خالی پیش پیر عز الدین
آمد حالی که پیر عز الدین او را دید گفت بهاء الدین اهل جانرا بدست خوش شد بگو تا دیگر در جو دیوانی فکر بکنید
جماعت عورات اقارب والجانب می آمدند و دست او را میدیدند و هیچ نشان نمانده بود **شعر** کو هوا او دل عشاق
بدوزخ کند. از سر شرک شربت چشمه حیوان آید. و ز صبا نیز دمی از دم عشاق زند. دشت مرده ز بوی نفس
جان آید **حکایت** پیر عز الدین رحمة الله علیه بطرف بردع بود در خشک سالی عظیم که مدتی بگذشته که
یک قطره باران نیامده بود و غلات در معرض تلف افتاده بود. یعنی در خلوت تکیه کرده بود و پیر فرخ و محمد از آن
علیجوق هر دو استاده بودند محمد گفت که فردیست که از این خشکی و گرمی مجموع غلات سوخته شود اگر شیخ
دوست میداری دعا کن تا حق تعالی باران بدهد پیر عز الدین گفت اگر من دعا کنم بیاید محمد گفت در این هیچ شکی نیست
پیر عز الدین همچنان تکیه کرده بود سر برداشت و گفت الهی باران نیکو بده و حالانکه در آن زمان یک ذره ابر
بر آسمان نبود در حال که این دعا بکرد در زمان بفرمان حق تعالی ابر در آمد و باران عظیم باریدن گرفت و چون
باران آغاز شد پیر عز الدین با خود افتاد و چنانکه تکیه کرده بود حالی بروی بیاستر شد و پیر فرخ و محمد استاده
بودند هیچ بی پریشان افتاد که نه مجال نشستن داشتند و نه مجال رفتن و بر جای خود باستادند و چندان
باران بیارید که در خانه بچکید از آن قطرات چند بر سینه پیر عز الدین که آمد از حال باز آمد سر بر آسمان داشت
و گفت الهی من گفتم جهت غلات باران بفرست که خلق محتاج اند آخر نگفتم که بر سر من بارد در ساعت آن باران که
میریخت باز استاد چنانکه یک قطره باران نمی آمد **شعر** چندانکه کز وی سیراب میکرد د بلطف.
خشک سالی عالمی از قطره آن آب رو. و او چو شاه آن بر تو جانان تا دلو. کشف عین عیم کرد از فروغ روی او.
چون چنان دید محمد گفت از برای خدا امر الطان ده که بروم پیر عز الدین گفت چرا گفت از تو میترسیم تا دادا
که چیزی واقع شود که خطا باشد پیر عز الدین گفت مترس که اندر وی این کاری بجز فرمان حق تعالی صادر نشود
شعر آنکس که دم از رضا و تسلیم زند. جز در رضا کجا تواند دم زد **حکایت** خواجه عبد الله گفت
پیر عز الدین رحمة الله علیه در خانه اخی حنیفه بود که از جمله مصاحبان او بود اخی حنیفه گفت از بیت ان
قالی مفروش که در این خانه است بر جستم که بهای آن بتک دارند عام خاک بس شاد است پیر عز الدین رحمة الله علیه
در سر و جوی بود از سر که او گفت قوالی بیا و شرح بگو بیا اخی حنیفه قوالی حاضر کرد و چیزی بگفت پیر عز الدین
را وقت خوش شد و سماع برخاست با این که بار زنبیلی در آمد که از همه بکرده و بودند [illegible]
نیم گز فرجه در میان هر دو بود در آن زنبیل ها نظر کردند بیلها بهم رسیده و آن مقام خالی بوسیدند
و کنارهای ایشان از همدیگر در گذشت **شعر** آن قدم کز صرف باشد چه مقام انبساط. در قیمت کاه هر چه باشد
نشر وطی از بساط **حکایت** پیر زکریا گفت کمال مونه دوزار دبیلی با اسپی از در همان شهر موقان کم شد
بود مدت ده ماه بود گذشته و هیچ جا نری پیدا نشد یعنی پیش پیر عز الدین رحمه الله علیه آمد
و گفت از برای خدا تدبیر پیدا شدن آن اسبان بکردن و الحاح و مبالغه کرد پیر عز الدین سر مراقبت بجیب فرو

برد پس سر بر آورد و گفت برو بفلان ده و اسبان تو انجا استاده است چرا میکنند برو و بیا بکمال ده
روان شد بآن ده رفت اسبان را دید که چرا میکنند بگرفت و بیاورد **شعر** هر دو بین که نه مکحل العین عیان
مکشوف بود بر و جهانهای نهان. در آینه پاک منحصر بیند. اشکال خفایای سرایای جهان.
حکایت پیر کر بادی بیان کرد از اخی سلطان انتا محمد اردبیلی که او گفت چون پیر عز الدین رحمة الله علیه
در همان شهر برحمت حق پیوست او را از آنجا باردبیل می آوردیم و چون بدر شهر سوقان می آمدیم
شب تاریک بود و ما در دم تخت برحمت می آمدند و نزدیک بود که غلط شوند که ناگاه نور هیچ شمع و عمود
همه قبه انور تابوت او مبادا و متشعشع شد چنانکه اطراف کریوه روشن شد و مردم بدان روشنائی آن
نور در سماع رفتند و تا پیر کر نیو در آن روشنائی بیامدند **شعر** محیاه یهدی فی غسق الدجی. اذا ضل
هادیهم و جار دلیله. و مکانی چنانکه براو بازکرد بودند از دیر شبان و الایت اردبیل چون آن
دیر [illegible] سیم و آشفته شد و در آن آشفتگی بماندند تا آخر عمر **شعر** بدرها دیدنا ن هلال برج دین
شیفته. مست و شیدا مانده ایم در جمال آن هلال. پیر فرخ قوال گفت که بر [illegible] پیر عز الدین رحمه الله
گفت چون در شب تاریک با هم قدمی آمدیم مثل فانوسی نوری میدیدیم که بر بالای تابوت او استاده میبود
و ما در آن روشنی راه می آمدیم **شعر** و تربح الکل مستضا اذا المعنی. من نجا انا و کم محایل [illegible]
و بروایت دیگر [illegible] بودی که مکاری حکایت [illegible] اسب میکردی میدیدندی که چراغ او مقدار
گزی و مقدار نیم گزی [illegible] تابوت بر هوا استاده می آمدی **شعر** اثر نور تو هوا بود که میشد بعلو
و زمین باد هوا کس نبود [illegible]. و بروایت دیگران چون شیخ صدر الدین ادام الله برکته او را
بجنب حضیر [illegible] شیخ قدس الله [illegible] می برد که مرقد ش انجاست جماعتی میدیدند که چنانکه اهل
مردم بر خواسته می آمد رحمة الله علیه **شعر** طایر از عشق او بجلوه فوق دیگر بست. بهر ان پرواز
وصلت شاه بود دیگرست **حکایت** السالك الواصل الناسك الكامل الفاضل ابن
من نفسه الفياضة الراض نفسه باشد الرياضة المحضنص من الشيخ بمريد التلطف سيف ابو
[illegible] رحمة الله علیه توجهه واسعة **شعر** قدمت قدوما [illegible] وآوان
عالی صالح الكصعود. شیر از داعیه طلب [illegible] قدس سره با وی دنیا [illegible] مذکور سنت سالی
حکایت ملك الذاكرین بن عیسی رعایت کرد که پیر یوسف رحمة الله علیه در اوایل حال که وی در
که قحط و مجاعت بر خلق عام بود از برای دفع بلیتی ضیافتی ساخت و هر چه در خانه از ماکولات کشید
و چون سفره بآخر رسید که یک لقمه آن دیگر بوی داد چون در دهان نهاد نظر کرد [illegible] یافت که از این او اسناده
بود از دهان خود بیرون کرد و [illegible] نهاد و در شب [illegible] بکرد [illegible] وضعی شد که [illegible]
و [illegible] روز پس سماع میکرد چنانکه هیچ خبر نداشت بعد از سه روز غیبت [illegible] که به دل وی
شد در آن حال و از شرق و هند [illegible] آمد [illegible]
چون تواند رفت [illegible] سیار و [illegible] الطعا

وشراب هیچ چیز نمی‌خورد او بر فته بود **شعر** مرغ دلم آنکه او دانه سود اجید • جز جیفه کز خاک
بکزیند • وچون درد به هم آمد تلخیانه بود مفتی او داد تا رسید آنچه در وسیله گفت در فتاکاه بن
جوالی دیوانه بشد است و بدین نشان مبتلا و سراسیمه است **شعر** فقالوا لی اخیون اعتراه فجعلهم
عیانی من جدیه محال جنونیا • نظر باید کرد وبدان که گفت انشاء الله که چون حال تو این را بر بیوکی
بدهند دارد نیست چو نفس آن کس را نو قوت داد همچنان حال بروی بکشید بر وی شیدا شد و همچنان ابن جماع
میکرد **شعر** چه عجز این خام اگر بر خاک آید خاک را • چون هبا انداز هوای عشق در شور آورد •
حکایت پیر عیسی روایت کرد که روزی پیر یوسف را رحمة الله علیه در دل آمد و با خود گفت سال
چه خواست که من سه ماه زمستان در کوه سهند به عبادت بسر برم بر این تصمیم عزیمت کرد و روی به کوه سهند
آورد و برف بسیار با فراط بود که وی شد غاری در میان سنک پیدا کرد و در آن غار جای مقابل آن تیر بالای
چشمه آب بود از آن جهت وضو ساختن معین کرد اما از کثرت برف تردد بچشمه کردن راه بیابان
نشانها بر راه نصب کرد تا بدان نشانها تردد میکرد و در شدت سرما در میان کوه یک سیر بر گفت بعد
در راه که بچشمه میرفتم در خاطر خواستم که کسی باشد که بدین وقت و در چنین مقامی کسی دیگر چون من باشد
تا که الله غلط کرده ام و سر را سر کریبان تماندم سرا بچشمه میرفتم و نظاره همچنین تماندم در آن برف **شعر**
آن دمی که بیاسیت بخود کم نکرد • و دیکر دانزا میان نبرد • چون سر کردانی تو نهایت رسید همچو راه
ومجانب ندیده سر برهنه کرده و در مقام انصاف و استعفا با ستادم بالابکاه راه یا بیافتم **شعر**
لقد وضع الطریق الیک قصدا • فما احد اراک له سبیل • فان ورد الشتاء فانت صیف •
وان ورد المصیف فانت ظل • و چون شب در آمدی از هر جنس سباع بر امون خلوت او در جوالی آن
بنشستندی و چون روز شدی بر فتندی من استانس بالله لم یستوحش من شیء و در این مدت سه ماه
بهر هفت روز غذا خورد که از برف بودی که در دست کرفتی و چون بهار شد آفتاب بر کوه تافت برف
شد پس چون نفس تقاضای غذا کردی قدری علف صحرا بخوردی و چون بر خاک بر سر دی بکذشت روزی
نجو بنظر کردم تمامت اعضای خود به سبب علف صحرا خوردن سبز دیدم از سبیل بر علامت عزیمت خانه کرد لیکن
جان بی طاقت جسمانی شده بود که بهر چند قدم زمانی بنشستی بعد از چند روز بدین عجز بخانه آمد
شعر مرد از سر شرح خود چنین اندازند • با خلوت انس همچنین پردازند • انکه که حیل الوصل جانان
یابند کین بود و وجود و جسم و جان در بازند • این عادت مستمر داشت که مدت سی سال بهر چند مدتی
در شعبی از شعاب کوه رفتی و در جایی خلوت که هیچکس را بر آن اطلاع نبودی خلوت کزیدی و بعبادت و ریاضت
مشغول شدی و کاه بودی که چون ناز و اثر تحیر پیدا بودی اهل و عیال او عزای او بداشتندی که
بیاشتندی و بخانه آمدی و هیچکس را وقوف بحال او نبودی و این معنی مکرر شده بود **شعر**
خالت وصروقت و با او غنا با این بار خوش بود • خلوتی بی زحمت اغیار این بار خوش بود **حکایت**
پیر عیسی کفت جوانی داود نام از دیه یاالله در فکری کرد در دامن کوه سهند بسته جمله تو بیکار را به پیر یوسف رحمة الله

وآن نیز معتادی

بود

بود و هر کاه که پیش پیر یوسف آمدی از برای او تمام قیام کردی چنانکه مردم میکفتند تو مردی پیر و بزرک
از برای جوانی این همه قیام چرا میکنی پیر یوسف رحمة الله علیه میکفتی که من این قیام از برای کار و معامله
او میکنم و این پیر داود دو نوبت بخلوت نشسته بود در دل بکذرانید که پیر یوسف مردی پیر شد و چون
تعالی او را طریقت روی داد قایم مقام او من باشم خاطر که این فکر بکرد علی الفور شکلش کز شد و بکردید و دست
و پایش از کار بیفتاد لقوه و فالج عظیم بروی طاری شد فریاد بر آورد که مرا پیش پیر یوسف برید و یا
بر داشتند و پیش پیر یوسف آوردند و او هیچ حرکت افتاده بود و فریاد میکرد که مرا بخواست پیر یوسف کفت
بار کو احوال الحکیم نزد پیر داود و گفت عاقبت گفت البته بکو پیر داود صورت حال باز گفت پیر یوسف
کفت منع کنم خود کرده است باز و بر ابر داشتند و بخانه بردند و مجذوم نیز شد نعوذ بالله و جانی بود
از برای او ساختند و در آن دو بکذشت **شعر** هر که او با طن با ادب آراید • پیش او هم ادب ظاهر و باطن باید

ظاهر

حکایت پیر عیسی کفت نوبتی دیکا و زن بسبب عبور عساکر بکریخت و ما تنی چند معدود در آنجا
بماندیم ناکاه روزی لشکری غلبه در دیه آمدند ما نیز مجموع در کوه کریختیم و مجال آن نبود که پیر یوسف را از حجره
علیحده که او در آن دیه خود مراقب نشسته بود ترکان در آمدند و تمامت دیه بکردیدند و خانه بخانه هر چه
می یافتند تاراج میکردند و بر بام پیر یوسف رفتند و در آن دیه او نکاه میکردند و او را نمیدیدند **شعر**
هر کرا پرده عزت بپوشد چشم نامحرم اغیار نبیند • و در جنب آن دیه باغچه بود و پیر یوسف را در آنجا قرب
ده عدد کندوی عسل بود آن کندوها را ایشان قصد کردند و در روی بچشم و اعضا و جامهای ایشان
رفتند و نیش میزدند که مجموع آن لشکر از در بیرون کریختند و یک کس را از ایشان مجال و قدرت توقف
نماند و دیه خالی شد ما باز آمدیم و مشوش و متفکر بودیم که پیر یوسف را ملالت و آسیب ترکان رسیده
باشد پیر یوسف را دیدیم همچنان مراقب نشسته و هیچ خبر از ایشان و آمد و شد ایشان نداشت **شعر**
در خلوت خاص که بکنجد غیری • مشغول تو با غیر کجا پردازد **حکایت** پیر عیسی کفت بار دیکر لشکری
انبوه بر دیه کاو ز کامد و میخواستند که دیه را تاراج کنند جماعت دیه بحکم ضرورت بمنع استادند لشکر دست
بسلاح و حرب بکشادند و تیر باران میکردند در اثناء این حال پیر یوسف رحمة الله علیه قصد کرد که تنها بیرون رود
پیش آن لشکر جماعت اهل و عیال در پیش آمدند و دامنش بکرفتند که پیش این تیر و معرض این هلاکت
مرو او قبول نکرد و تنها بیرون رفت و چون نظر آن لشکر بر جماعت آن لشکریان چون بر وی افتاد دیدند
مجموع خود را از اسب فرو می انداختند و در پای او می افتادند و انکشت در دهان بر می آوردند و استغفار میکردند
و ندامت با نمیکردند پیر یوسف با ایشان کفت چه میخواهید کفتند اکنون هیچ مکر خیر خواهی دعا کرد
تا جماعت دیه سفرهای ما حضر راست کردند و بیاوردند آن لشکر بخوردند و دعا کردند **شعر**
کم من یا نزمن عاصب نحس غیظه • و من یا ترمن طایع البطن یشبع **حکایت** ضیاء الدین فرج الله
فرزند پیر یوسف دعا کرد که نوبتی بدیه پیر یوسف رحمة الله علیه از دعوتی مراجعت کرده بود
و در راه که می آمد و بخانه نارسیده و تنها بود جمعی از حرامیان بوی رسیدند و چون بیرا افتاد

قصد کردند که اسب و جامها و لباسها ببرند و مقدم ایشان شمس حرامی نام بود در پیش آمد و قصد کرد
که کمربند از اسب فرود آید در حال از پا نشسته شد و از اسب فرو افتاد رُبَّ رَمیةٍ عادٍ الی الترعرع چون
میخواست که او را پیاده کردانند آن حال بوی باز کردید **شعر** پاسبانان این سرهیبان · هر که بر دین کسی کند
بستم · لاجرم حال خود چنین بیند · خوار و عیب حال و خاک تار و دژم · دیگر حرامیان چون آن حال بدیدند بخت
برسیدند و از سر اعتقاد از قصد پیر یوسف رحمه الله نادم شدند احسان المسیء ان یکف عنک اذاه و
شمس حرامی یاران حال خواری و در آن حال بی حالی زبان بسته و اعضا خسته بکیل اشتد و بر فشد
و من لجاء بر اسه فقد نجی **شعر** هر که ز این مهلکه سر خود را نجات · وقت فرصت داد دیدار تو جیاد
چون بخانه رفتند و احوال باز کفتند شمس حرامی امداد رو بید پیر بودند برخاستند و زاری کنان پیش
پیر یوسف آمدند و تضرع میکردند پیر یوسف آب دهی شیخ صفی الدین را قدس سره بحضرت عزت شفیع
ساخت و او را درخواست آواز هاتفی شنید که طناب عمرش کسسته است و بهارش نیست اما ایمانش
بخشیدیم در حال از پا نشسته شد و کلمه شهادت بگفت و جان تسلیم کرد **شعر** هر کس که او کردن کشی
با این چنین مرد کند · جان در خطر اهلاک دو تا جان سر به سر کند **حکایت** هم ضیاء الدین فرج الله
کفت در زمان پیر یوسف رحمه الله مسعود نامی بود مردی کار عیار پیشه که مردم آن نواحی از دست
او دست عریان عقول و عقل او ملول بودند روزی با اصحاب خود کفت بر سبیل تعنت که میخواهم
بروم و ببینم که این پیر یوسف از برای مردم چه میکوید · میل پیر خواست و بر او بید پیر یوسف رحمه
الله آمد و پیر یوسف با اصحاب خود مجمع نشسته بودند اول قدم که مسعود در زاویه نهاد و خشم
بر پیر یوسف افتاد کانما عرته بهتة او اخذته سکتة لرزه بر زد و بیهوش بیفتاد **شعر** هر که
بر آتش نشیند ناله از جو یتی زند · و آنان با مستان نشیند هم ز بیهوشی زند · چون بهوش باز آمد
در قدم پیر یوسف افتاد و توبه کرد پیر یوسف باندرون اندیشه شیخ قدس سره نظری در کار مسعود
کرد مسعود از نماز پیشین تا نماز عصر از هفت نشست ذکر بر همه بکرد بدعهمها اندیل شد **شعر**
خوش شد دلم که بود پیر کوی مراد · تا حکم ازل نصیب هر کسی چه نهاد · تا فعل شقاوتی کرانه بر دل · یا راه سعادتی
بروی کر کشاد **حکایت** مهجان ضیاء الدین فرج الله روایت کرد که نوبتی پیر یوسف را رحمه الله علیه در
ولایت هشترود بدیه ولشانق بدعوت بردند در ولشانق مولانا جبرئیل طالب علمی بود اهل کرد در
لشو بیاض اوراق مدتها مواظبت نموده بود و طالب علمان بسیار پیش وی بتحصیل علم مشغول
بودند و مولانا جبرئیل منکر اهل تصوف میبود و با این طایفه عنادا و تعصبا تعهد میورزیدی **شعر**
در تصرف که نقش ایزد نمام · راه شیطان کشته در راهش امام · مولانا جبرئیل با اصحاب
و طلبه خود کفت باتفاق پیش پیر یوسف رویم و سه مسئله از وی سوال کنیم اکر جواب بصواب بدهد
از من خلاص بیابد و اکر جواب نتواند داد هم در آن مجلس با وی خلافت کنیم و تکذیب وی کواهی
دهیم تا من بعد بر چنین اجتماع اقوام اقدام ننماید من عرف بالکذب لم یجز صدقه اما عید انت

کرستاد

کرستادی و سایر جماعه علم میان شفع قیس بوند پایان داد خروی حاصل نکشت چنان باشد که **شعر**
کالعیر فی البیداء یقتلها الظما · والماء فوق ظهورها محمول · مولانا با ساید با آن جمعی طلبه
و بر در بایستاد و بار درخواست خادمی برفت و پیر یوسف رحمه الله خبر داد که مولانا جبرئیل آمد
و ایستاده است و استیجاره دخول میکند پیر یوسف کفت در آید چون مولانا در آمد و سلام کرد پیر یوسف
بر پای خواست و باستقبال و ترحیب تلقی نمود مولانا جبرئیل بالتفات دست در دست پیر یوسف
نهاد و مصافحه کرد حالی که دست پیر یوسف بکرفت رنگ مولانا جبرئیل زرد کشت و از پای
در افتاد و بیهوش کشت **شعر** مرد باید که قدم ثابت با صدق نهد · قدم سست کجا و این همه میدان
کجا · بعد از ساعتی بخود آمد چون بخود باز آمد برخاست و توبه کرد **شعر** هر که از جام صفا این ساقی
خورد · از سعادت روی با انصاف کرد · چون از مجلس بیرون رفتند طالب علمان بوی کفتند مولانا
ترا چه حال شد که هنوز سوالی نا کرده و جوابی نشنیده توبه کردی با وجود آن همه لاف که میزدی
مولانا کفت چون دست مصافحه در دست پیر یوسف نهاده نظر کرده بالای سر پیر یوسف بر دیوار
هر سه مسئله را که فکر کرده بوده دیدم نوشته و جواب هر نوشته مینی تو فهم کف حفظت شیئا
و غابت عنک اشیاء یقینم شد که خویش ایشان جمع علم و عمل است **شعر** فیا موقدا نارا لغیرک
ضوءها · و یا حاطبا فی غیر حبلک حاطب · و حال بمقام بزرگ رسید و کفت هر کس که قدم بر
صراط مستقیم نهاد دایما اثر در خلاصت **شعر** صلا از آنکه تشوق و درد دین است · که راه راست
چنین است **حکایت** پیر عیسی کوید نوبتی پیر یوسف مرا الاخو د بیرد در امن کوی مقامی طلب کرد خالی
و خلوتی در کوی بکند و مدتی در آنجا بر میبرد اتفاقا لشکری با مدد حوالی دیه و آن نواحی فرو کرفت
جمعی او را دیدند که در آن خلوت تنها نشسته بود قصد وی کردند تا رخت و جامه کرد از دیبر برون
رفتند چون دست بوی دراز کردند دستهای ایشان بمجان خشک شد و حرکت شد فریاد از ایشان برآمد
و پیر عیسی هر چه تمامتر از آنجا در باز کردیت تر و برفتند و چون دعوی از آنجا بکر دایند و فقری بر فتند
باز دستهای ایشان بحال اول آمد **شعر** لهم فی تضاعیف الرجاء مخاوف · لهم فی تصاریف
الزمان مواعد · **و منهم** البارع التقی الورع النقی صاحب الکرامة الظاهر العلامة
محارب الشیطان الباغی پیر بابا المراغی رحمة الله علیه **شعر** اذا ابصرته فی الدست یوما
فقد ابصرت تمثال الکمال · **حکایت** حاجی عماد الدین کفت حاکمی در مراغه یکی را کرفته بود بناحق
و پیر بجانب پیر بابا مراغی رحمه الله لشفاعت پیش حاکم رفت و شفاعت کرد قبول نکرد و کفت تو پیر و
شیخ خود کو پیر بابا کفت خیر من نوع و شیخ خود کنم اما تو بیزار از خود ببینی و از مجالس بیرون آمد فی الحال و آن
سپا شد هنوز بخانه نرسیده بود که حاکم را وجع شکم شد و شکم بدرد آمد و عزا آغاز کرد و درد [illegible] اضطراب
و تقلقل افتاد جمعی پیش پیر بابا آمدند و عفو التماس میکردند پیر بابا کفت من حکیم هر شیخ کار کرد و اختیار
از دست رفت در حال آن حاکم بمرد **شعر** هر که با شیر دلان راه دلیری کرد · دل شیر از عمر شکم نیست کم

سیری کرد **حکایت** مولانا عبد الجبار دولابی گفت در مراغه پیر بابا رحمة الله علیه بعضی قرآن
یاد میدادم و طالب علمی پیش وی در آمدند و از وی چیزی خواستند چون خالی چیزی حاضر نداشت که بایشان
دهد در جواب ایشان گفت مرا نه وقت است و نه ادراک یعنی نه وقت دارم نه ادراک چون از اصطلاح
لغوی و صوفیه داشتند آن طالب علمان یکی بتعجب و استهزا گفت همان خلیفه دیری و اصطلاح
شنیده وقت و ادراک و فوت و ادراک میگوید مخندید و میدهان بابا در سبقاهت میداد از سر افسوس و آن
دیگر هیچ نگفت و برخاست و برفت چون یک لحظه بر آمد پیر بابا گفت مولانا عبد الجبار ولد میرزاده
عجیب آن دو طالب علم که استهزا کرد حالتی برفته است برخیز تا برویم و بر وی نماز کنیم من از این معنی متعجب
شدم عاقبت برخاستم و در عقب ایشان بمدرسه ایشان رفتیم دیدیم که آن طالب علم مستهزی مرده
و تجهیز وی مشغول شدیم و بر وی نماز کردیم و دفن کردیم که انسان اهلکه لسانه و کم حرف ادی
الی حتفه **شعر** در سر از خیر سری باد حماقتها داشت • لاجرم در سر آن باد سرش رفت بباد •
حکایت پیر جبرئیل تبریزی آبادی گفت با پیر بابا مراغی رحمه الله بار دبیل میرفتیم و سلطان مرا دیدم
خود کشیده بود و نگران شخصه که باد آمده چون نزدیک اردبیل رسیدیم با خود فکر کردیم که ما این پیر بابا
مراغی مردی متقالست با این فضل بدکه من دارم چه حضور این عزیز برای تحضرت شیخ قدس الله سره چگونه
بعم مسئلت پیر بابا دیدیم که بیا مدی و دست انگشت گرفته و او بر بنو هر چه تمامتر آراسته و پیش من
آورد و گفت همان بستان تا این کار دیگر خواهی رسید **شعر** دلا چو سیاد دستانه بخواب سید که
دهن • چون مطیع است انعاصی بند غیر این بعهد **ومنهم** الصافی المتحلی الوافی المتخلی
ذخیرة الترتیب و سفینة السکینة التی الشرح بیر محمد النادوری رحمة الله علیه **شعر** فتی
ملیت بر دنیاه صفاء • و نبلا و فضلا و خیرا کبرا **حکایت** پیر فضل الله و جمعی روایت
کردند که نوبتی سیلی عظیم بر رودخانه میانق بیامد چنانکه مجال عبور منقطع شد و مردم مضطر
شدند و آب آن کنار را بعلیدا کرد • بود و پل معطل ماند چنانکه رستن و صحانه برود و قدر بود
باشد و اصلاح کنار رودخانه کردن با مردم در عبور پر بول آباشد پیر محمد گفت بلی از همت شیخ قدس
سره بدین نسق میباید بستن و فضل بها ببود و سیل عظیم و وقت سد بستن نه تا فصل تابستان که
آب سبک شود و امکان آن باشد چون این موضع سد و اجرای آب بعود که چنین میباید از آنجا باکر دید
بمنارسیک بی قوت کردوا نباشتی که برو سد و از کار معجاب میان نبود و مجرای آب شن بود که یک دو هزار
آدمی بایستی که مدتی آنرا بر دارند از میان برداشت و آب بدین پل روان شد و مردم را بدان کار
آسان شد و احتیاج کشتی که مردم نعت کنند **شعر** هر که دارد دل بجوی از جوی او • آب دارد
شهر آب بدعای او • تا تو نعت تو بپیند دعا و کرد • الا نباید الیتا ندکوی او **حکایت**
پیر فضیل گفت که پیرم پیر محمد رحمه الله همه از خیال ظاهری شیخ قدس الله سره بخدمت شیخ صدر الدین
ادام الله برکته آمد و بخلوت نشسته در مراجعت بجانب ما جمعی از طالبان بدین کثیر از کرم و در سید

وسکان

وسکان آن مجموع که جهان بودند و چون الجا رسیدند از حالت تیر بیز مشغول بودند چون الجماعت ما
بدیدند آهنگ ایشان کردند و در از میان جرکین نامی بود داسب بن و اپیر طالبان چون بدین بندکر گرد
کجون مستاست حجر و غیر ملت همکن که حرکتی نامناسب از وی صادر شود و مجموع یکی بخشند و پیر محمد تنها
بماند از اسب فرو آمد و براه تنها با استاد چون جرکین در رسید و تطوش بر پیر محمد رحمه الله آمد بتواضع
تمام اندو را با بیستادن پیر محمد گفت آن جهت چرا آمدی و چرا با استادی جرکین گفت از برای حکم امیر اهم که زاد
کتم امداد ها نم تا بکت پیر محمد گفت بیا غم سبب جرکین بیا مد و زیارت کرد طالبان با راه آمدند و در میان ایشان
پیر امیر با رفاهی بود مریدی کار کرد پیر محمد گفت چون جرکین غیر ملت مست است حال الجراداری که رنا زن کرد
پیر محمد گفت دعوی باشد که حق تعالی آینا را توفیق اسلام دهد و ترا الحوت تمنی باید کردن عاقبت آن پیر سر
با رد الحلال کویان کرفت و حال آن نشو نکر دید و در حرام افتاد و الجماعت که جهان دیده کبر تمامت مسلمان
شدند و بیک حال کشتند و اکثر از ایشان و اولاد ایشان بسیاری ذاکر و صاحب واقعه اند و در اسلام
نیکو حال و مجرد اند **شعر** اذا کان عطر محبة • تاتی له التوفیق من کل جانب • و من کان محکوم علیه
شقاوة • فیجری محکما انسدادنا المطالب **ومنهم** المتیقظ الزاهد المتقرب العابد جلی
الصفحة نقی الصحیفة مونح الزرق الفقیری بن احمد الکسهیری رحمة الله علیه **شعر** فتی کان
فیه ما یسر صدیقه • علی ان فیه ما یسوء الاعادیا • از جمله کرامات ظاهر او در فضل نوع با
لطف و عنف حکایتی مسطور است **حکایت** از مشاهیر است که پیر احمد کسهیری رحمة الله علیه نوبتی با جمعی
درویش و درقان بر اهی میرفت و بر یاله کل بود سواری در میان انکل اسب میدوانید گفتند آهسته
بر و تا قطرات کل بجامه پیر نرسد و آن سوار التفات نکرد و اسب بدوانید و قطره چند کل بجامه پیر
احمد چکید بر آن سوار متغیر شد و برگوشت آن بدید و کامی برفت حالی از اسب فرو افتاد و سر بکل
فرو رفت و هلاک شد **شعر** بر مرکب تو سن غروری نخست • هیچ احمق آدمی بجو بینی مست •
کز باد سری دباد با سر خاک • فقر سر برده و کردن عمرش بشکست **ومنهم** صاحب الحال
والتمکین والمتحفظ الزاهد المتقین سید الخلفا الراشدین پیر یوسف ایلاوی رحمة الله علیه
رحمة واسعة **حکایت** مولانا نجم الدین عزیز ابن اردبیلی گفت که نوبتی من و پیر شاعر بشر پیر یوسف
میرفتیم و عظیم گرسنه بودیم گفتیم اگر پیر یوسف تربیت شیخ قدس الله سره یافته باشد حالی رغیف
نان آن بشر ما بدهد چون پیش وی رسیدیم تبسمی کرد و فی الحال سفره پیش آورد و چند رغیف
نان مدهون همچنان که خواسته بودیم پیش آورد و ما را حیرتی فرو آمد و دست بسفره نمیکردیم
از تعجب پیر یوسف بیان کرد و بطرف ما نهاد و گفت که سنگان چنین چیزی خورند **شعر**
هر چه در آئینه جوان بیند • پیر در خشت پخته آن بیند **حکایت** هم مولانا نجم الدین کوید که روز
پیش پیر یوسف رفتم او نیز او بیمار بود چون پیر یوسف سلام باز داد یکی را پیش خواند و گفت برو
و با برادر بدادند من یکو که کله کوسفندان ما را از آن کوه بدین طرف بیارد آیشان آن تعلل کردند آن شب

حرامیان بیامدند و آن کوسفندان ببردند بامداد داعی بیامد کر امشب حرامیان بیامدند و کوسفندان
ببردند پیر یوسف کفت امشب کفتم که کوسفندان این طرف بیارید و بر شما از این بیشتر نبود که کفتم شمارا
شعر من انچه شرط بلاغست با تو میکویم • تو خواه از سخنم پند کیر خواه ملال • فصل دوم
در ذکر کرامات بعضی از خلفای نامدار و بزرک مریدان شیخ صفی الدین قدس الله سره که هر یک بحری
از عمان معانی و آیتی از سبع المثانی او بوده اند شعر هر یکی از معدن او لعل کانی بوده اند • هر یکی
درج کهرهای معانی بوده اند فمنهم صاحب الیقین والتمکین مولانا نجم الدین اقشونی رحمة الله
علیه حکایت مولانا شمس الدین اقشونی روایت کرد از سید الخلفا شمس محمد ادمان رحمه الله علیه که او
کفت در وقتی که حضرت شیخ قدس الله سره الاعظم ادا عزیمت خروج کردیم مولانا نجم الدین را که
مرضی داشت حالت الخروج شیخ قدس سره امر طلب فرمود و کفت ما امروز از بعد ادبیر و بیرویم مولانا نجم الدین
را که میسپاری کفتم شیخ حاکمست فرمود تو اینجا توقف کن و فردا او را بجا ابسپار و در عقب ما بیا او
مولانا نجم الدین با دلدار حال مرض بکذاشت و وداع فرمود و روان شد شعر لم انس یوم الرحیل موقفنا
وخده فی دمعه غرق • وقوله والرکاب واقفة • تترکنی هکذا و تنطلق • من پیش مولانا نجم الدین
بماندم و او را مرضی بود و امارات موت هیچ علامتی ظاهر نبود متردد شدم که شیخ قدس سره فرمود
فردا ش بجا ابسپار معنی این چیست و مرض مشتد شد شبکیر از خادمان خود پیش وی بکذاشتم و من
بخلوت خود در رفتم تا بامداد پیش وی روم و تا پیش بخود برسید او را حضرتی رسیدم و بعضی از آن تا بچه در خون
و بیرون حاکمانه در انجمن نفی زدبار کرده بجا علی الفور کفتا الله و جان باک تسلیم کرد شعر آنان ش
ان مت فالهوی حشو قلبی • وبداء الهوی یموت الکرام • معلوم شد که انچه شیخ فرموده بود
بجا ابسپار مرادش نقل او بجوار رحمت الهی بود بواجبات تجهیز مشغول شدیم و چون در لحد
نهادیم صریح آوازی شنیدیم سه نوبت که مرحبا یا ولی الله مرحبا یا ولی الله مرحبا یا ولی الله
شعر ای خوش دمی که جان ز تن باز کند ندانی • کر جان حجاب نبود در خلوت حانی • جان خیر قدم داده
تا جو بود رعنا آسش برخاک او فشانم سر وقت جانانی ومنهم صالح الصدر التسلیم والفضل
الجسیم کرد ابرهیم رحمة الله علیه که جوش سینه او کر سینه رموز سر پنهانی بود و هر کسی میشنود اکر لها
یاهو و امارات ظاهر او بود و از آن کسان که جوشش سینه ایشان محسوس مردم بود یکی دیکر او بود
شعر دل او دست جو با عشق در اغوش زدی • زآتش شوق دل عاشق او جوش زدی حکایت
از مشاهیر کرامات واضحه اوست که چون از وی التماس کرده شده است و سوکند دادندی که مرغ ترا نالوا آورد
او بر انجم بر هم نهادی و دهان بکشادی و زبان در بستی از اندرون او بچیزی چون آوازها با نواع ساز
بیرون می آمدی که بر هزار دستان نهر از دستان سبق کرفتی و اصحاب مجلس بدو و استماع کردند
شعر شه بر طاوس دلها زیور بیاشد بر ریب • عندلیب عشق را مانا بی بود بلبل و لریب • با ادان
سان جلق حسنی کجا ماندند او • با این ستان نغمه عشقی کجا ماند شکیب ومنهم مخادیب

الشیطان الخناس پیر احمد الرواس الاردبیلی رحمه الله که دایم باحیای لیالی علی التوالی قیام فمودی و همه
کاه کوی ذاکران و کاه کردی محلها افکاه کرد مقابر میکردیدی و ذکر میکفتی و پیوسته از کسب حلال بسر بردی
خود از ادام مشر معلی و غیره انما کولات و نقلی داشتی و از برای قوت دماغ ذاکران بایشان رسانیدی و
اکر دست فقیری و بی نوائی و ضعیفی در مساجدی و صحراها و بر راهها خفته یافتی بضیبی از اخیان بوی دادی
کرو پیر امثال تحتی و چون شب بنیم رسیدی بر هر در سعانی با بانک عانعکفتی و کفتی در خبری شنید ام
موذن با بانک نماز بکوید فرشتکان عذاب دست از تعذیب اموات باز دارند شعر خوش بود دست و دیار
کو همیل ید دستکاه • زنده را و مرده را راحت رسانی میکند حکایت از مشاهیر حکایاتست که چون پیر احمد
برحمت رسید شیخ قدس سره قدری چند جنازه او را برداشت و تا مقابر میند لیشن که قریب نیم فرسنکی
اردبیل باشد بتشییع جنازه برفت و چون وی را دفن کردند تا حال هنوز تمام راست نکرده بودند شیخ قدس سره
وقتی شروده ان وقت نکاه یکی از طالبان شیخ که صاحب کشف بود نعره زد و فریاد بر آورد که احمد را بردند
شیخ قدس سره بانک بر وی زد و کفت خوش باش شعر بازی که کشاید بی محبوس قفص نبود • جائی که بود زین
درکو بجا نخوانی باش ومنهم صاحب الحال پیر کمال رحمه الله که مشهور بود بکمال دیوانه کامبودی کرده صحرا
افتادی و هراسیمه و دیوانه صفت میکردیدی حکایت پیر زکریا کفت نوبتی همچنان در کوه افتاده بود و نجا
شنیدان که کوه یوم کیلانست و شب در آن کوه بماند و سرما بود و جامه او در اردبیل بود در خانه مقفل
بامداد مادرش بخانه رفت در بکشاد جامه وی را نیافت احتیاط کرد هیچ راهی و منفذی نبود و درها بسته
شده فرو ماند که حال جامه چه بوده باشد بعد از یک دو روز چون کمال بابا آمد دید که جامه بوی است
بود مادرش تعجب کرد و کفت این جامه اینجا بود انجا تا یافت شد پیش تو چکونه افتاد پیر کمال کفت ای مادر
مارا راهی دیکر هست که در بسته حجاب نباشد شعر ای عقل نشد میدان میان که هست رعشق •
دیوانکان او را بیرون زعقل جائی • این شد ره تردد بکشای تا بیابی • در کوی عشق بیرون زاتش جهت محالی
ومنهم العابد المؤید پیر احمد اساوی رحمه الله که وحوش صحرا با وی مستانس بودندی و او عادت
داشت که بر بیابان غلت میدادی حکایت ملک قبا ذکر مرودی کفت نوبتی عزیمت صحبت پیر احمد کردیم
شکافهای و جمعی برفتیم در آمد در شکافی میان دیوارها رسیدیم فرمستان بود و زمین یخ کرفته بود و داب
بلی ایشان سخت بزحمت میرفتند چون پیر احمد نماز صبح بکذارد کفت جماعت که در آن شکافی آب هست کفت
ایجماعت را زحمت خواهد رسید شعر چون دید بی یکجا نور کردد پدید • احوال کجا بر وی عالم مستور
و چون بجنوش رسیدیم شخصی علیشاه نام با ما بود پیر احمد در وی نظر کرد و کفت این شخص بوی الحاد
شعر می آید و در ملحدستان خواهد مرد بعد از ان عاقبت آن علیشاه برفت و در ملحدستان وفات یافت این را او بعکس
انوار صفا شد جام جهان نما اسرار وجود • در نور ز ظلمت خبری روشن دادکن نا امید شب جدا لا
ومنهم خاص المعبود پیر محمود النخجوانی رحمه الله حکایت حاجی حافظ اقشونی کفت با جمعی
از طالبان بخدمت مولانا ناصر الدین شیرازی رحمه الله نشسته بودیم شخصی از مولانا شمس الدین کیلانی

طیب الله رمسه شکایت کرد که اظهار انکار در حق شیخ قدس الله سره میکند و زبان بغیبت در خوض فیان
دراز میدارد و هر یکی از ین غلط سخنی نقل میکردند پس محمود چون این سخن بشنود ناگاه لعان میان برجهاست
که و کرمی چند بکرد با آن مردم و گفت برود بشیخ صفی الدین که مولانا شمس الدین صید شیخ است و در دام او
شعر فکل عظیم لم یزل لختا مره • علی ساقه قید وفی جیده کم • و ده روز دیگر باقیست
که وی مرو نا برهنه برخیزد و بخدمت شیخ در دد جماعت چون این سخن بشنیدند تاریخ آن روز بنوشتند
روز دهم مولانا شمس الدین رحمه الله پیش مولانا ناصر الدین فرستاد که مرا پیش از ین طاقت غیبت نبود
شیخ رفتم باید که شما نیز متعاقب بیایید شعر ذا انعکاس تجلی بو تخاطر او • ببین ضمیر چو آیینه نقش
بد صفاست • که حرف فرا شکال خیر امکان • نماید از دو نقش روشن و مبین در رواست ومنهم
زین الاقران بن سلیمان موقانی رحمه الله حکایت اخی امیر علی گفت با بن سلیمان بسلطانیه رفتیم
شب دوم که در سلطانیه نزول رفته بود هر دو سر بر یک جا مردان نهاده بخفتیم در خواب دیدم که
چهار سوار روی بنقاب بسته بیامدندی و بن سلیمان را دستگیر بودندی من فریاد میکردم که بن سلیمان را
بردند رود ستد روی می زند مرد درین حال فریاد کنان از خواب در آمدم بن سلیمان گفت ترا چه بود این فریاد
چیست گفتم چنین خوابی دیدم گفت ترس که مرا خواهند بردن و در روز ختنه شد و سه روز خستر بود و ز
سه روز مجموع امرا و اکابر شهر بعیادت وی آمدند و او هیچ سخن نمیگفت چون خالی شد گفتم بن سلیمان
خدا را بیاد دار و چیزی بگو بعد از زمانی چشم بگشاد و گفت ای بیادش یا و دم و صوت ساخت و دو گفت
نماز گذارد پس گفت ای امیر علی شیخ را سلام رسان عمر خیم از شیخ میتوانم یاد کردن شعر انی لاحسد
ناظری علیکما • حتی اغض اذا نظرت الیکما • واراک تخطر فی شمائلک التی • هی فتنتی فاغار منک
علیکما • و گفت بیرم که از خلق عید است لو نیز عید لی و چنین میگوئی میشداری که من عید انم عید لی
که غافل بیتم این بگفت و ایمان آورد و تسلیم شد و جان بجانان سپرد شعر شاهدان برده نرخ جان
جود و دانند غاشقان در نظر شان جان و جهان خرش باشند • و چون تجهیزش میکردیم بن بدالدین
گفت غسال ملکی شانه در محاسن او بسخت شد و چشم باز کرد غسال بسخت بترسید و هیبتی عظیم بروی نشست
و بیاد لیری بادم وا و بوسه بر پای بن سلیمان داد پس شانه روان شد و کار تمام کرد پس مجموع اکابر سلطانیه
از صلحا و امرا و اهالی شهر جمع شدند و بعظمت تمام وی را برکوه شد ملک الخلفا بدرالدین بدین برکه گفت
آن ساعت و آن روز روز خوش و آفتاب رخشان بود و هیچ غیمی نبود ولیکن غبار بود نظر کردیم دیدیم که زرحان
و بیراه و بیابان جمع که تشییع جان کرده بودند با دلی برم مبارید و هیچ جای دیگر نمیبارید و ما دیدیم هم
میدیدند بر قوالان این غزل آغاز کردند ولقد آب دیدن راه یقین که بکاه بیرسد شده دهید باغ
بهار برسد شعر رسید ان رضوان و ان کلاله حور • هوای کیسه لطف سلاله نور • نجاتی تا از کرده
برخیزد • فنا اند بر عنایت مرشد جام طهور ومنهم دبا الحالمین کمال الجبرلان کرم و دی برحمه الله
خلجو بیهی حکایت بی یحیی کرم و دی گفت در ان زمان که هنوز نو ساده بودم در سلسله توبه نزده بودم در خواب

دیدم

دیدم که شیخ قدس الله سره مرا توبه و تلقین داد و قلیله موی مقراض بر داشت بعد از آن چون بغربت
توبه بحضرت شیخ قدس سره رسید ملک السادات سید شرف الدین سراوی برد الله مضجعه دستم
بگرفت و در حضرت شیخ برد که توبه کنم و گفت شیخ یحیی را توبه بده و موی بر دار شیخ قدس سره فرمود
او را آن شب توبه داده و موی بر داشته ایم شعر بود آن شب دو نیاز از قبول جانان او را کو جمال
دوست دید • اما آن شب که در خواب دیدم صبحی بمسجد بنماز صبح رفتم پس کمال الحالی که مرا اید بگفت یحیی تو
مبارک باد گفتم چه توبه گفت امشب شیخ آمد و ترا توبه داد و موی بر داشت گفتم چون میدانی گفت
اول این پیش من بود انگاه پیش تو آمد شعر هرکه را دیده بدیدی آیینه روح • سر جان در نظر آیینه روح
بدید ومنهم العابد المجرد بیر محمد ناویز رحمه الله حکایت نوبتی با جمعی متوجه اردبیل شدند در
منزل ایشان زن عموقین کرو و در مجلس ابراهیم نامی اتفاق افتاد دیر طفلی بس ضعیف در کنار نهاده بود و مادر
را چشم حلقه لبان خشک بود و آن طفل از آن جو فتی ضعیف و بی قوت شده بود ابراهیم گفت ای صوفیان
دعائی کنید که این عورت را از برای این طفل شیر شود که شش فرزند نماند را دو وجود آمده است از سبب
بی شیری همه بعدم پیوسته و مرده اند بیر محمد گفت اگر توبه کند شیرش پیدا شود آن عورت این سخن
بشنید و توبه کرد چون نیم شب شد از خواب در آمد و بشوهر گفت بحضر که از برکت این اولیا که دعا
ما الدجد از شیر در پستان من آمد که کودک سیر خورد و از پستان روانش است و میرود شعر
هرکه مانند حواری نفس عیسی یافت • از دم او همگی آب حیات شد روان ومنهم الاورع
الاعبد بیر احمد الاردبیلی رحمه الله که عم مولف بود و سی سال در ریاضت بیر تبیه رسانیده بود که درده
روز یک قطره آب بیش نخوردی و افطار بدو مثقال طعام کردی و در دو نعان شباب بجوار رحمت
رحمان رسید و بنفس اخرش با هنا لا اله الا الله برآمد شعر آن دلی کو شیر را انگشت خایان میخورد •
از شراب و لال دنیای بنجویبر فطام • وانکه در پایی یحوری در شیه قسم قبول • تا شباب حاوصال دوست باشد با صیام
حکایت از مشاهیر شنیده ام وقتی که بیر احمد برحمت رسید بود وی را بر تخت خوابانیده و دستار
سیلی بروی پوشانیده بودند از هیجان دلش آن دست از بر سینه او حرکت میکرد و چون وی را
بمقابر میبردند پیش برد ند از مقابر او از مطربان با آغانی در نزهت میشنیدند که جمی آمد و هیچ کس نفهمید
جمعی این سخن را بر ملک العباد بیر عز الدین رحمة الله علیه عرض کردند گفت بلی ارواح بودند که عقد
بیر احمد طرب میفمودند شعر چون دوست بهر عاشق بنغمه زر رو کشاید • دلها برقص آید ارواح مطرب آید
حکایت عدول روایت کرده اند که بر مزار بیر احمد رحمه الله رفته بودند بعد از هفت سال
که او برحمت رسیده بود از مرقد او آواز ذکر صریح میشنیدند که بر می آمد شعر فقد فاق الحق لا
یبغی به بدلا • فصار بالذکر و الایمان مقرونا • فما ضمک فی ذی سلحبت فان کمت
یوذیک عظمی فی التراب دفینا ومنهم الذاکر المؤید طالوا حد الاترا بی از او لاب اخی مسالک
خال کریه ابرهیم رحمه الله چون خفته بود دل در سینه او آواز یا هو بر می آمد حکایت

از مشاهیر است که چون خال او احمد متوفا شد وی را در صبیغه دیه کمر بقریب فرسنگی از اردبیل است دفن
کردند چون در صباح مردم بر تربت او بگذشتند آواز ذکر از تربت وی میشنیدند نزد سید و شیخ ابراهیم
که مرید مجتهد بود که بصحرا بیرون شدی چون از تربت او آواز ذکر بشنیدندی بر سید نزدی و سید بر تربت وی
آمده و سلام کردن **شعر** آنجا که عشق تو مر دردل و جان جای گرفت • کر بر لحد نام تو باید که بانک •
ومنهم زبدة الال الطاهر سید جمال الدین الاصفهانی رحمه الله **حکایت** ادام الله برکته
گفت نوبتی با سید جمال الدین یکبار شب در خانقاه زاویه متبرکه بودیم و شب را تا بامداد بیدار بودند که از آن
درویشی و طبیب آتش عظیم هنوز نیامده بر مریدی وی عناظر بودم دست بردم دستار و عمامه و کلاه که
بر سر داشت که شیخ قدس الله سره بر سر وی نهاده بود در شور و آن آتش سوزان افتاد چنانکه کلاه
بر چهره آتش آمد چون شور عشق بود از قد و قامتی بیشتر و کسی را قدرت و مجال آن نه که دست برده دستار
بر آورد تا که چه قلاب آهنین آوردند تو قیفی شد و چون که چه بیاوردند و آن دستار و کلاه برکشیدند
بلکتان الکلاه و از دستار او لسوخته بود بلکه رنگ بتر از وضع خود نکرده است بود **شعر**
هر کجا آتشی که نور او بود • کی کند اثر در نار آنجا که له • چون شعار نور حق باشد مر است • جدا از اکراه آن
شعار **ومنهم** العالم الوحید مولانا عبد الحمید السرسکانی که شیخ قدس الله سره بلفظ مبارک
وی را بفقیه صوفی مدح فرموده است **حکایت** از مشاهیر حکایاتست که مولانا عبد الحمید
در دیه سرسکان میبود و در آنجا جمعی انبوه از مریدان خواجه محی الدین محمد بن خواجه کجحی رحمه الله بودند
و جمعی از توبه کاران شیخ قدس الله سره میبودند و چون در بعضی از طوایف کجحیان فتوری و فضولی
در رعایت سیرت و طریقت و محافظت سنت و شریعت و عدم احتراز از محارم مستمر میبود اتفاقا
مولانا عبد الحمید بر ایشان امر معروف و نهی منکر میکرد و بدین واسطه تعصب در میان ایشان میافتاد بینهما جمیعا
میبود اتفاقا نوبتی از خواجه محمد راهبر سرسکان بدعوت آورد و جماعت مریدان وی دعوت
آغاز کردند و از زجر که مولانا عبد الحمید بر ایشان میکرد با خواجه محمد صاحب شکایت کردند **شعر**
الا فاصنع و دع هذی الحکایه • فقد یشکو المریض بلا شکایه • خواجه محمد گفت یا بنی مولانا
عبد الحمید را عزیز میدانید تا وی را ببینیم و مولانا عبد الحمید پیش وی رفت او برخواست و پیش مولانا باز
و با وی سخن در پیوست که سبب زجر تو با مریدان من چیست مولانا عبد الحمید گفت خواجه محمد بزرگ مرد
بزرگوار و از اولیاء حق تعالی بوده است اما چون بعضی را میبینیم که خلاف سنت و شریعت میکنند و ترک جمعه و
جماعات و ترک صلوات میباشند نا چار بر ایشان امر معروف و نهی منکر واجب میشود خواجه محمد چون
این سخن بشنید صدق و حق دید ملزم شد و انصاف داد قبول الحق من صفاء القلوب و تقصیر ایشان
معترف شد الحق الحق ان یستمع و یتبع **شعر** اولو الفضل یرعون الحقوق لاهلها • و ذو
النقص یخفی الحق و الحق ابلج • پس هم الان جری گفتن آغاز کردند و سماع برخواست و چون مولانا
عبد الحمید در سماع گرم شد دستار از سر خود برداشت و با لا انداخت دستار بر سقف بماند چنانک

کله کلاه

کله کلاه بسقف بماند و سپید و معلق بماند جماعت کجحیان موافقت در دفع عمایم نکردند مولانا ضحکه در افسوس
آغاز کردند که دستارش بر سقف و او سر برهنه ماند و از برای فرو گرفتن دستار ایشان پایان با بید ازین
نوعی از استحقاق باشد تا چون سماع بنشست و مولانا سر برهنه نشسته بود ناگاه آن دستار از سقف فرود
آمد و همواره بر سر مولانا آمد و بر سر معهود بر سرش نشست مردم چون این حال بدیدند اعتقاد آوردند و های
هوی و صلوات دادند و بصوفیان افتاد و شور و مستی برخاست خواجه محمد چون این معنی بدید معتقد
و معتذر شد و آن مخالفت بموافقت مبدل شد و جماعت اعتقاد آوردند **شعر** فرو نایند دیو بایشان
در کاه همت • بکوبی و سلطانی چو سر بر آستان دارند • اسیر انکمند او و سر بر از عرش بچو بیند • کله داران که
او کله بر آسمان دارند **ومنهم** عدیم الشبیه و العدیل بیر اسمعیل الاردبیلی که ناخن بران شیخ قدس الله سره
بوده و شیخ قدس سره در حق او فرموده است که او از اولیاء خداست **حکایت** در زمانی صدر نشینی
سریر ارشاد شیخ صدر الدین دام الله برکته جماعت اصفهانان التماس ابسا الخلیفه بدانجا کردند که
در آن نواحی با رشاد مردم قیام نماید شیخ صدر الدین دامت برکته بیر اسمعیل را الحاح توبه داد و بدان
نواحی روانه کرد تا بیدو بعد از بعثت او تا عمر رعتر رو رفتن کرد نیم فرسنگی از اردبیل با شد قدم مبارک رنجه فرمود
و حاله التودیع بیر اسمعیل تودیعی کرد که دیگر وی را ایاب و رجوع نخواهد بودن و روان شد **شعر**
تذکرت ایاما مضت و لیالیا • جرت فجرت من ذکرهن دموع • الا هل لها یوما من الدهر اوبة • و هل
لی الی الحجوه ارض الحبیب رجوع • و هل بعد تفریق الحبیب تواصل • و هل لنجوم قد افلن طلوع • و چون
آنجا رسید جماعت انبوه استقبال کردند و او را بدر بردند تا بوده بود در آنجا تن و لکوده و عرضی بر وی طلک
شد و بجوار رحمت رسید و هو نعم در راه و محافظت سخط نشد بود ندو او را بر ایشان سند و بیک بین
بود ندیر او بنادر باغی دفن کردند که قریب مسیل آبی بود و حاجی کار ز بوی حنیده بود **شعر** اذا ما ام
خانت علیه منیة • با ارض اناها مکرها او مطوعا • جماعت آن نواحی اثر قدا و نو یمین بدکه بر وی
آمد اعتقادی عظیم آوردند و از آن مشاهده نور دل آن جماعت بعقیده صافیه روشن شد **شعر**
آتش روشن عبود از خاک او ایزد بخلق • بهر آن روشن دلان چون تو به موسی از شجر • و چون دو سه سال
بر آمد او را غرق کید که در آن مقام مدفون بود و مزار او در ممر سیل افتاد و استیلای سیل کرد او را
غرق کند با محضه شرعی چوا از نقل متعاد نشد و سیل بیر امون قبر او و سید خلیل کاو شتی از مصاحبان او جمعی
از جماعت دیدند و بیر از آن جا برد بیدند که گفت مرا بجای دیگر نقل کنید پس جماعت اتفاق کردند که او را بجای دیگر
نقل کنند جمعی کثیر جمع شدند و بنش قبر او کردند خالی کر و بیرا از حفره بر آوردند که به حفره آمد و چون
تابوت وی را بر سفینه حفره نهادند سر تابوت گشادند وی را دیدند بعد از دو سه سال وفات تازه روی
معطر و بیرحنا رنشسته بتبرك فوج فوج می آمدند و دست و پای تابوت میکردند **شعر** هر که با آب
و علیشر پیش او • آب روی یا بدش در روز عون خاک • و چون جمعی دیگر از مردم بیامدند و حکایت
نضارت وجه او بشنیدند که بهر زبان زده‌ها خلق افتاده بود تعجب نمودند و باز سر تابوت بکشودند

بن اسمعیل با در تابوت نیافتند و تابوت خالی بود **شعر** عاشقان از اندرون خلوت سرای جلوه گاه • از برای
دیدن اغیار باشد پرده ها • حالتی عجب بمردم فرو آمد و این معنی شهرتی یافت پس مردم متحیر شدند
و فرو ماندند که تابوت خالی را بمقام دیگر نقل کردن چه فایده وتا آخر روز در این تحیر و تعجب بماندند عاقبت
با یکدیگر سر تابوت بر کشادند پس اسمعیل را در تابوت یافتند و حیران شدند و کردند که بر مثال کسی
که از خانه بیرون آمده باشد و فریاد نهاد از ایشان بر آمد و با عزاز تمام او را از آن جا نقل کردند و مزاری ساختند
شعر آمد مشرق عاشقان بکوی جانان • از منزل وهم و عقل بیرون باشد **شعر** او را که وصل بجز کی
داند • کین راه نهان بپای جان چون باشد **ومنهم** عدیم المثال خاجی بلال رحمه الله بود مردی جدی و از
برای شیخ قدس الله سره مونّثی میکرد و دایم الخلو میبود و با هیچ کس اختلاط نمیکرد و دلالت نهاد در خلوت
میبود و اندکی در خلوت کشاده میداشت تا اگر کسی می آید تبعا قدر کلمه کفی کرد بکس را احمال الدخول نبودی
شعر هر که دامن خیال یار بدست • از همه خلق جهان بر است **حکایت** چون خاجی بلال متوفا شد
لیحجت کشاده بود و انگشت مسبحه بر داشته چنانکه ممکن نبود با دیگر اصابع ضم کردن چون وی را
بر مغتسل از برای غسل بجا آوردند و احتیاج بودی بتقلیب وی از پهلو بپهلو باید بکر انواع الحیل بجا
کشتند خاجی بلال اخبر کر حیات کردی و بپهلو کرد تا خواستندی خود بخود دیگر دیدی و بهر موضع
کر کفتندی دست پیش نهادی تا آن زمان که غسل تمام شد خود بخود بی احتیاج غسال حرکت کردی
شعر آنکه او زنده که جان بیافت • کار او در جان زد جان دیگر است جسم و جان او حیاتی کی
دید • انجا اثر ماثر بازار رشد **ومنهم** طالب الایقان پیر محمد بید لان بیر ابی رحمه الله که مردی
بسندیده حال بود **حکایت** شیخ صدر الدین ادام الله برکته روزی پیر محمد گفت چون نهی آخرت
روی من ترا بجای دیگر بنهانکنم ملک در جوار حضیره متبرکه شیخ قدس الله سره آنجا از این قضیه پیر محمد
عظیم خرم و مستبشر شد و مدتی در دنیا بر آمد اتفاقا ادام الله برکته بزیارت شیخ زاهد قدس الله
بسیار در وی رفته بود پیر محمد بید لان مجبور مبارک ادام الله برکته رفت **شعر** دیدار آنان منظور قدس
وانان تو حضور • در دل و دیده دو نور از نظر بود دو نور • و آن نقل که ادام اسرار که کرده بود
که وی را در جوار حضیره جای کنند و دفن فرمایند یاد آورد و استدعا آن مقام کرد و گفت با ردبیل خواهم
رفت اما با ردبیل نخواهم رسیدن باید که از برای خدا قدم از میانه راه کرد و کنید مرا با ردبیل فرمانی
رسانید در مقام معلوم و ضعفی بر وی طاری شد و از آنجا متوجه اردبیل شد و از شدو میانه ترک نوم
کیلان در راستا و برحمت رسید **شعر** اذا ما حمام المرکات بکدی • دعتنا الیها حاجر و تطلب
ادام الله برکته سر پیر محمد را و الیاس جهانی با تفرس شاد تا و برا با ردبیل رسانیدند و در جنب خطی
المجوانی بدیل شیخ مردین فخر الدین رحمة الله علیه مزار ترتیب ساختند و دفن کردند **شعر** آرزوی
کان بجان میجواستی • جان بباد دادند معصود دیدی و **ومنهم** العابد القدوسی
بن محمد سوسی رحمه الله شاهجی بود و مقیم جامکو کیلان اصفهبدی **حکایت** پیر بابا سکر کرانی

کیلانی گفت شخصی ابرهیم نام خواست که با پیر محمد امتحان کند ما کیانی از همسایه خود که بر بیضه نشانده بودند
برداد در دیدن فی پیر محمد با پیر غوث آورد و آن ما کیان بی اذن داد کردن و در کاشته نهادن و بی بیضه بیران
کردن چنانکه مرغ در بیضین پنهان بود و پیش پیر محمد داد آورد و از سر امتحان که او میدانند باید برد چیا نها
چون پیر محمد آورد بود پیر محمد نظر کرد و حال ندانست که آن خانه را در خانه آورند و انجا برو تنبیه و تعریف
من نباورید انجماعت چون این حال بدیدند حال پیر شان که دیده و دروست و پای پیر محمد افتاد پیر محمد
چنانچه جماعت با رادت آمده بودند وانمودی که حرامی در اندرون ایشان باید دعا که دست بجانش فرود
کرد و گفت بوده شیخ با شیم اگر جزا بیاید قضاء الله انجماعت که این کرده بودند با اصل و نسل منقطع شدند
و از ایشان کسی که بسخا نشاید نماند الْبَغْيُ مَدَّ الْقَوْمِ **شعر** هر که را خاطر بدان خواری کشد • لاجرم
خاکش بر دیدار بر کشد **حکایت** هم پیر با با گفت بولی در راه نهاوند تک بر متن و وضاتر در کیلان بود که
بر انجا ساده بر شواری کذشتی پیر محمد سوسی چون سوار انجا رسید بر اطراف نظر کردی اگر کسی ندیدی
همچنان بر اسب سوار از آن پول کذشتی اتفاقا روزی شخصی حاضر بود و پیر محمد از دعا قل همچنان
سوار بر آن پول بگذشت آن شخص چون این حال دید بتسر آمد و از سر اعتقاد و تعجب بیارت پیر کرد پیر محمد
بدانست که او حاضر بوده است و دیده و بر او سوگند داد که افشای این حال مکن **شعر** هر که نهد پای خویش را
راست • دانسته بود در قدمش هر چه خواست **ومنهم** السالک التمام وی پیر علی دال الکوماوی رحمه
حکایت پیر با سحق معروف بخلخالی و ادریس برادر پیر یوسف ابلواقی نقل کردند که علی دال الکوماوی
رحمه الله در پیر طبقه سیم کار روان سرای ابریشم فروشان بیکر بود جماعتی که آنجا بودند گفتند پیر رحمت ملتس
وا والتفات نمیکرد و ذکر میگفت مَنْ احَبَّ شَیْئًا اَکْثَرَ ذِکْرَهُ چون او ترک ذکر نمیکرد و ایشان تحمل میکردند
پس بسیل تعنت گفتند اگر شیخ را دوست میداری لزان بالا در این صحن کاروانسرا فرو پر علی ازان بالا آهنگ
کرد و ذکر کنان خود را در انداخت و در صحن کاروانسرا بایستاد انجماعت عجب کردند و باز گفتند این بهر آن
اگر شیخ را دوست میداری باز از این صحن بر بالا پر همچنان ذکر آغاز کرد و از صحن کاروانسرای بر واز کرد
و هوا گرفت و بالا پرید **شعر** مرغان هوای او چو پرواز کنند • بر بام مکنونات پرواز کنند • در اوج
هوای دوست صید مقصود چون بال کشایند چو شهباز کنند **ومنهم** صاحب الحیاء پیر عوض شاه بن یحیی
رحمه الله **حکایت** پیر احمد برنقی گفت برادرم پیر عوض شاه در وقت آخر عمر که فاتحه استی کرد چشم بکشود و پیر
صلوات الله علیه و سلامه صلوات میداد احوال پرسیدیم گفت حالی پیغمبر را علیه السلم دیدیم که بیامد و شیخ مدرسه
در حضور وی و شیخ قدس سره نیز پیش من آمده گفتا اما نتی که از آن توست بیش ما است ادعیات شعر باحضات وحالا
در این حالت افرین تو باز میسپارم تا آخرت بانجو بیری این سخن بگفت و کلمه شهادت بگفت و برحمت رسید
شعر هزار آن جان فدای انقدم باد • که وقت جان سپردن آورد یاد • خوشا آن جان بسیار
که جانان رانز و بمکاشفت **ومنهم** صاحب الوجد پیر محمد معروف بکرد کر نیز دشتی کیلانی
اصفهبدی رحمه الله **حکایت** اخی جبرئیل برادر او گفت که الان در دیه ما از برای برادرم پیر محمد کرد

جزوی میگفت او را ذوقی و وجدی شد و سماع بسیار کرد ناگاه اضطراب و لعنت عظیم بر وی غالب
بدست بر پشت و نوعی میکرد که حالت از و ساکن کرد در قدری سبب شد این قدر مجال یافت که فرزند گفت
مرا نگاه دار که آخر مست و شیخ قدس الله سره گفته است که وفات من در سماع خواهد بود و باز
وجد و ذوق بر وی غلبه کرد و دیگر بار دیگر بر دهر و او در آن اضطراب [illegible] رحلت
کرد **شعر** در کوی صفا عشق مجازی نبود • جز در ره جانان دست درازی نبود • تا زنده شوم جان
دنها ده جان دادن عاشقان بیازی نبود **ومنهم** ذو النظر الالهی ابو سعید رحمه الله که پادشاه زاده
بلاد اصفهان بود و دست توفیق او را در زمره متصوفه کشید و در سلک ایشان منخرط کردانید •
حکایت اخی جبرئیل اصفهانی گفت که بدشتی که در کیلان روزی با ابو سعید در عبور قریه بر راه
شدیم ابو سعید ساعتی قدم باز کرفت و نیک اکور ایستاد و متفکر شد پرسیدند او وی که این چه کوشت گفت
اینکه کرا این کوشت تنجیر کرده بوده است که بوسته سیوس کرده عادت داشتند اسنار مرد مان بردند
که دراز طرف بود سوال کردند بیشتر آن بود که معلوم نداشتند عاقبت بعضی را از ایران که معلوم بود گفتند
این کس ز نبی بود صالح نام کرد ایم نرم کرده کرده **شعر** را دست پوشیده ای دل راه خدا در کشف غطا بکشوده اند
شرانی و مشوره عیبی دیدن اند • تا زند لی که محرم بوده اند **ومنهم** صاحب النفس محمد جرکس **حکایت**
سید الخلفا شیخ بدر الدین گفت در سلطانیه خواجه حسن شروانی از مریدان شیخ بود قدس سره و او را ابن محمد
جرکس نام که هم از مریدان شیخ بود و غیر از زبان جرکس زبانی دیگر نمیدانست جر کس اصل بوی داند که زبان
کرد زبان وی میدانست و سخن با وی میگفت و ترجمان او میبود و پیوسته بخدمت شیخ مشغول میبود کاه شیخ با وی
کرکاو حجت میرا بزی چون وقت آن در آمدی ما و بنماز مشغول شدی کاه او می آمدی و عبیر مجی و زمین شیخ می
بی کرفت و بوانلدی کسی **شعر** هر کر کرد دعشر رام او • کار او کرد دهر دو کام او **حکایت** شیخ بدر الدین
گفت که هم کاران او که با او صحبت میداشتند میگفتند که کشتن مار اکر بشرط است دیر دور است ...
میبایدگفت چه میخواهید گفت شکار میخواهیم محمد جرکس اشارت کرد و بکلاغی که بالاغ خانه بر بود جرکوی
بکرفتن انکس تا این بر رفت و آن جرکوش با کلیر فت و کشته و مجموع دند **شعر** نفس وحش و جور شوید دام
قید • انس آید در شکارستان صید **حکایت** شیخ بدر الدین گفت محمد جرکس نوبتی با میر فت چهار سوار
و با کرفته بودیم ها از پی ما رکیش ند و تا راج کردند او با ی نمین زد و گفت بزار خود که اسبان برو ند
هر چهار اسب ایشان را چهار دست و پای خشک شد و بر جای خود بماندند و مجال کام زدن نداشتند عاقبت
جامه و آلات که از وی تا راج کرفته بودند با جزوی جبل لنان خود بیاوردند و پیش نهادند و عذر میخواستند
او گفت نه ابحر از آن منست حیا نهید و الحجر از آن شماست پهر آیندان او وی بنهادند و لحجو دبر دامن
بر دست و پای اسبان ایشان نوازش کرد باز قوت بر فتند **شعر** هر که او بر مرکب دل شد سوار • خویش را از پایمال
کو بر دار **ومنهم** صاحب مقامات و معاملات رازی اخی شهاب الدین الشیرازی **حکایت**
از مشاهیر است و اما آنکه نوبتی شیخ عز الدین رحمة الله علیه با ملکشاه قصاب و حاجی علیشاه که او

اردبیلی از مشاهیر مجهور آباد و میرفتند و شیخ عز الدین رحمه الله در اثنای سخن با ایشان گفت که اخی شهاب الدین
مریدان بسیار دارد شیخ صفی الدین است قدس سره صاحب کار و معامله است ایشان با تفاق جواب دادند که ما
دو سه امتحان بکنیم اگر اخر ما بگوییم او بجای آرد کار نکرده باشد شیخ عز الدین گفت چون ما میرویم اخی شهاب استقبال
کند ملکشاه قصاب گفت اگر اخی شهاب با جز آن بسر ما دهد که بلاد و دهر و هند بلاد و پیش آید بیابان
متعارف باشد حاجی علیشاه گفت اگر اخی شهاب کار نکرده باشد عسل الا بلاد و بیار دو پیش من نهد و بگوید
کرا این خواسته بودی بخور چون نزدیک مجمع آباد رسیدند اخی شهاب را دیدند که می آمد همه بکرد اسلام و بر
کردند و با شیخ عز الدین کرد و گفت چندین تحت مراجراد ادعا نزبا مدلو گفتی که شهاب استقبال کند مراد بکرم
و سر در مرکردان کردی و تو دیر آمدی و چون بخانه رفتند هند بلاد و بیاوردند و روی با ملکشاه کرد و گفت هان
خراب تعاند بیلی و هند بلاد و خواستی بخور و کاسه عسل بیاورد و پیش حاجی علیشاه نهاد و بوی گفت هان
با بلاد و بخور که در دل چنین خواسته بودی **شعر** دل نقشان کرد و عشق از نور دیده اند • خشند
شهاب هم نور دین اند **حکایت** باری دیگر شیخ عز الدین و شیخ خضر اتبری و عوضشاه مقربان مجمع آباد قصد
شیخ عز الدین مع اخی شهاب دیگر شیخ خضر و عوضشاه گفتند اخی شهاب مردم را دشنام سخت میدهد کاب
حکونه باشد شیخ عز الدین گفت ما امتحان کنیم تا تماشا باید که اخی شهاب چگونه مرد ایست شیخ عز الدین گفت چون آنجا
رسید ابر برای من انکور بیاورد شیخ خضر گفت ابرای من خربزه بیارد عوضشاه گفت اگر برای من عسل بیارد چون بخانه
اخی شهاب رسیدند کرد علی الفور از برای شیخ عز الدین نعمت ازعلو انکور بیاورد و بعد از برای عوضشاه عسل بیاورد و در پیش
ایشان نهاد و بیرون رفت بعد از زمانی بسیار بیامد و دیگی با برج خضر کرد و گفت ما خراب نو همیشه مرا جنت در همی
درین ضل خرابن از بلاء تو خربزه لکجا بیارم که بر بستم آید **شعر** هر که راند لخبری یافت بد لباخبرست • دل
آیینه اش از همه مظاهرست

خاتمة الکتاب یقول الفقیر الحقیر المؤلف بلسان
الاتقاء لا بلسان الافتخار هذا کتاب تحملت کرامات تفصیلا و فصلت حکایات تفصیلا من تجلی
بجمیل مطالعاته و نور بحلیة تسوید کلماته وصل المعارف منه جا و سبیلا و الی غرف الجنة قابیلا
و لیلا و لیتقون فیها کاسا کان مزاجها زنجبیلا **شعر** هی الحلل تجمع ما تشتهی • من زها نطو بها
لمن زارها • وهو الجنة الباقیة و الجنة الواقیة و الموعظة الوافیة و العظة الشافیة
و اخر المحققین و کاخر العاشقین من رتع فی مراتعها فانه بالمطلوب و من کرع فی مشاربها
اشرف علی المحبوب **شعر** ما تشتهی الاذان تسمعه و ما تهوی العیون من المناظر تطرف • مقدمها
قرة العیون و متمما من حور عین کامثال اللؤلؤ المکنون فتبحر و لدان مخلدون اذا قیتهم
تلقیت نضرة و سرورا و اذا رایتهم حسبتهم لؤلؤا منثورا **شعر** اذا برزت لیلی رایت لوجهها
تباشیر صبح تحت حنح الغیاهب • و ان ضحکت تجاب من ثغرها الدجی • کما نجلی بالبرق سود السحایب
تزیل ظلام اللیل ضوء بوجهها • و تحفظه لیلا بنشر الذوایب • سواد یحل طلاب المعارف
و سیاضرنوا ارباب العوارف سطور کالعذاری یرجن الطفا بهو اشیر کالحور بنشر العذار

شعر غانيات سالبات للنهى • ناعمات في تصاعيف الوتر • مبرزات الكاس من مطلعها • ساقيات
الراح من كاف البشر • فصوله كفصول الربيع وريعان الشباب وابوابه كجنات عدن مفتحة لهم
الابواب مراة مراة اشتدادا لايقان ومعناه مغنا ازدياد الايمان كلماته ملة لا تهمل وكرامات زهر
لا تعطل في محفل المقل الزائنة كجنة عالية قطوفها دانية شعر له خلق كالروض جاد له الصبا
تضوع في اكنافه اريج الزهر تزيد على مر الزمان ملاحة • كما ازداد طول الدهر في عتق الخمر • تحف
لحاويه مفاتيح الغيوب ولمعان معانيه مصابيح القلوب يقتبس من قبس سواطع النور مجالس
من نفسه شفاء لما في الصدور سحائب صحائفه تقطر المعالي وجوانب لطائفه تمطر الدرر واللآلي
شعر تود الغواني حين توصف انها • فلا يد في اعناقها وعقود • عيون اساليبه ماء معين •
وعيونه لذة للشاربين صبت في اباريق التحقيق وادير بالكاس شراب مختلف الوانه فيه شفاء للناس
مخدرات اشارات تجلت اتنا الاكمام وغانيات عبارات بدت في الغمام و[illegible] رموزه
حور معصورات في الخيام شعر كان نقابها غيم دقيق • يضيء بمنعه البدر الطلوعا •
بستان انهاره متعرقة بالتسنيم والسلسبيل واشجاره موزونة عن مزاج الزنجبيل حصباؤه عقيق
وماؤه رحيق نسيمه عطر وترابه مسك اذفر شعر وروض حصاها لؤلؤ وترابها • تضوع مسكا
والمياه شمول • سطوره كالكواعب في حلتها وزخارفها • وحروفه كالقيان في حليها وعطرها
نظمه كالعقود المنظمة على البرود المعنبر كانه البدر قد قرطت بالثريا وينتظم عقد الجوزا
فش عرايس [illegible] وحت [illegible] المسك الفاظها وتحلت بحلي الحسن الحاظها ترادداهما [illegible] شوقا
كانشاءهما ينبني ذوقا لباسهما الحرير وانفاسهما عبير زايرهما من القلوب قريب وكلاهما حسن وطيب
شعر كحلي الخود مؤتلف النواحي • ووشي الروض مختلف الرقوم • فمن غاص في بحاره وجاس
في غوامض اسراره واقتبس من علومه واغترف من ينابيع منثوره ومنظومه وطاف حول قبابه
والتقط لقاطة من ابواب كرم سعد ان شرح صدره وانتفع قدره ويقبل بقلب مرتاح وتصدى له بصدر
ملآن من انشراح ويسوغ مجانس تكرار افكاره ويعطر عيانا من تذكار انديته ويصبح مشرقا
لدهماء الاحباب ويمسي مشرفا على معاملة ارباب الالباب طوبى لهم وحسن مآب شعر كتاب يا نقي القلب
نوره • وهادي للانام الى الرشاد • زلال العلم من عين الحيوة • شفاء الخلق من سقم الفؤاد • مطالعه يهدي
كل غاو • سايره يروي كل صاد • له في كل لفظ اي لفظ • دليل من شد سبل الرشاد • سواد سطوره فلك
المعالي تلألأ لاهل شمس الاعتقاد • اضاءت منه وجه الارض منهما • فمن رائح فيه وغاد • [illegible]
عروس المعاني في تقابير المقاصد والمثاني لم يحظ بكشف نقابها مع كثرة خطابها الا كل ذي
شهم ذكي وفهم لوذعي وقلب نقي سليم ولب تقي مستقيم وما يلقاها الا ذو حظ عظيم شعر
كلفي اوراق الكتب قالت • سرقت الحسن من كم الكتاب • كزهر الروضة الحسناء بات • ترشف لها
دري السحاب • وان امرا ازدرج في فكري كان [illegible] كرع في نهره ثم اعوزنا المتلقي بقبول قلبه

المخذول من تلقاء بتر وان قلب لا ينقلب الى الاستشفاء به فاين روح لا تروح للاعتزاء به اللهم الا
من في قلبه المرض ملتمسات النفاق ومحتملات الظنون فانه لم يستكشف بهذا القانون ولم يستعن
هذا الفنون ولا يمسه الا المطهرون شعر بنى الغباوة من انشاء نرضه • كما تضر رياح الورد بالجعل
وجميع ما دونت طل من وبل وجزو من كل مما انتشر وطوى ونشر من الكرامات التي كالحصى لا تعد
ولا تحصى واني ما استوعبت كحاطب الليل ما بلغني الا ما غلبني تيقينا والباقي رقمت عليه ترفيا شعر
حملت اليكم من كتابي حديقة • سقاها الحيا سقي الرياض السحايب • وما فيه كل وحصل معرض للتالي
والترصيف قطيس من بحر عمان المعاني طماتنا وكل واستعمل كالسبع المثاني في الستة الا قاصي لانا
لانه ما استقصينا الاسباغ وما استوفينا البلاغ طلبا الى من هو في ارجاء الاكناف وزوايا
الاطراف من الخلفاء الاشراف بل اقتصرنا على من جاء الينا بعضه لا كله وقليله لاجله شعر
فيجري منه كهراق مفرط • وفي قصتي طول كصدغك فاحش • ثم انه من سبوغ نعمة الله علي وشيوع
منه لدي باتمامه واختتامه على مدى رضا بالي لمن حصل ما يتمناه وحالي كمن حكم عناه واعطي كتابه
بيمناه فلي حبور وسرور وينقلب الى اهله مسرورا وقد من الله علينا منة وفضلا وتمت كلمة
ربك صدقا وعدلا شعر لقد انعمت حمدا للربي • على ما قد اعان على الكتاب • ليدعو الله لي
من راه • بغفراني واجزال الثواب • لقد ابقيت ان الكتب يبقى • وتبلى صورتي تحت التراب •
واسال الله الكريم الرؤوف الرحيم ان يجاوز بي فيما عانيت وكدي ولدني في تحريره وتكحيله وتسويده
وتحليه بالحظ الاوفى والسهم المستوفى وجزاء الحسنى واقتصرت عليه همتي والحضرت فيه
نهمتي وبغيتي وان يجعله لي من الباقيات الصالحات ووسيلة الى نيل الدرجات في الجنات
وذريعة الى جنات النجاة فانما الاعمال بالنيات شعر الا يا راجيا انت كاشف كربتي هب لي
ذنوبي كلها واقض حاجتي • والمرجو ممن يطالع هذه الروضة البهية والغيضة الشهية ان
يتجاوزوا عما عليه عثر وبه ظفر من الخطاء والخلل ولا يبادروا الى العذل بغير العدل شعر
يا ناظرا فيما عمدت لجمعه • عذرا فان اخا الفضيلة يعذر • علما بان المرء لو بلغ المدى • في العلم
لاقى الموت وهو مقصر • فاذا ظفرت بزلة فافتح لها • باب التجاوز فالتجاوز احمد • ومن المحال بان
ترى احدا حوى كنه الكمال وذا هو المتعذر • والسهو والنقص في نفس الطبيعة كامن • فبنو الطبيعة
نقصهم لا ينكر • والمرجو ممن ان يدعو لساعيه وناقله وداويه ومؤلفه وقاريه شعر ليدعو الله لي
من راه • بمغفرتي وجزيل ثوابي • فرغ من تاليفه وتصنيفه واتمامه واختتامه وتنميقه وتعليقه
مختتم شعبان المعظم لسنة تسع وخمسين وسبعمائة العبد المذنب الراجي توكل بن
اسمعيل بن حاج الاردبيلي جزاه الله بالحسنى وزيادة وختم اعماله
بالسعادة والحمد لله اولا واخرا وباطنا وظاهرا وصلى الله
على من الزخم وشفيع الامم وعلى آله اجمعين وسلم حامدا
تسليما كثيرا